

Khoryenkom Karyehtanà

Hixkaryána New Testament

Contents

Matewsà	1
Mahhusa	103
Rukasà	161
Xowawu	265
Txesusu Nànyaketxho ro komo	333
Homa	428
1 Koryentu	472
2 Koryentu	515
Karaseya	543
Ehfesu	559
Feryepos	574
Korosos	584
1 Tesaroneka	594
2 Tesaroneka	602
1 Txemohtyo	607
2 Txemohtyo	619
Txetu	628
Feryemonà	634
Ekmàryewyana komo	637
Txaku	671
1 Petru	682
2 Petru	694
1 Xowawo	702
2 Xowawo	711
3 Xowawo	713
Xuknasà	715
Xowawu Nenyetxho	719

Khoryenkom Karyehtanà

New Testament in Hixkaryána (BR:hix:Hixkaryána)

Language: Hixkaryána

Provided by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

This print-on-demand edition of Scripture is produced and provided at cost by the Digital Bible Society in partnership with the Bible League of Canada, Open Doors International, and other missions and translation agencies. To order additional copies of this or other Bibles, please visit www.dbs.org (USA), www.bibleleague.ca (Canada), and www.opendoors.org (Europe).

Copyright and Permission to Copy

Copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc. Scripture text used by permission.

PDF, ePub, and MOBI Bible covers and design are copyrighted 2017 by the Digital Bible Society (www.dbs.org).

PDF generated on 2017-08-24 from source files dated 2017-08-24.

9952d66d-2ff3-5f7b-8d10-774858d0145a

ISBN: 978-1-5313-0283-2

**MATEWSÀ NMENHOHOTHO
TXESUSU
YEXETXHÀRÀNHÀRÀ ON HA.**

**Txesus horyen heno
yosot komo on ha.**

1 Txesusu Kryestu hoko àmenhehe. Noro rma, Dafe heno yohamàtho me nehxakon hatà. Akmaraw heno yohamàtho me rma nehxakon hatà. Onà wyaro nehxatxkon hatà, Txesus horyen heno komo, Akmaraw heno yohamàthàyo.

² Akmaraw heno muru me nehxakon hatà, Esake heno.

Esake heno muru me nehxakon hatà, Xako heno.

Xako heno muru me nehxatxkon hatà, Xukna heno, ewtà heno komo xarha.

³ Xukna heno muru me nehxatxkon hatà, Peryes heno komo, Sera heno xarha. Nyamoro yon me nehxakon hatà, Tamah heno.

Peryes heno muru me nehxakon hatà, Esraw heno.

Esraw heno muru me nehxakon hatà, Araw heno.

⁴ Araw heno muru me nehxakon hatà, Amenaknakme heno.

Amenaknakme heno muru me nehxakon hatà, Nasawu heno.

Nasawu heno muru me nehxakon hatà, Sarmaw heno.

⁵ Sarmaw heno muru me nehxakon hatà, Boas heno. Noro yon me nehxakon hatà, Hakme heno.

Boas heno muru me nehxakon hatà, Okmekne heno. Noro yon me nehxakon hatà, Hutxe heno.

Okmekne heno muru me nehxakon hatà, Xese heno.

⁶ Xese heno muru me nehxakon hatà, Dafe heno. Noro heno rma,

Ehsayewyana komo kayaryet me ymo nehxakon hatà.

Dafe heno muru me nehxakon hatà, Saromaw heno. Noro yon me nehxakon hatà, Uryeyas heno hetxenho. Noro rma, Dafe hetx me harha nehxakon hatà.

⁷ Saromaw heno muru me nehxakon hatà, Hokmoaw heno.

Hokmoaw heno muru me nehxakon hatà, Akmeyas heno.

Akmeyas heno muru me nehxakon hatà, Asa heno.

⁸ Asa heno muru me nehxakon hatà, Xosafah heno.

Xosafah heno muru me nehxakon hatà, Xoraw heno.

Xoraw heno muru me nehxakon hatà, Useyas heno.

⁹ Useyas heno muru me nehxakon hatà, Xotaw heno.

Xotaw heno muru me nehxakon hatà, Akas heno.

Akas heno muru me nehxakon hatà, Esekeyas heno.

¹⁰ Esekeyas heno muru me nehxakon hatà, Manases heno.

Manases heno muru me nehxakon hatà, Amon heno.

Amon heno muru me nehxakon hatà, Xoseyas heno.

¹¹ Xoseyas heno muru me nehxatxkon hatà, Xekoneyas heno, ewtà heno komo xarha. Nyamoro heno yehtoko rma, tasom me nehxatxkon hatà, Ehsayewyana heno komo, omeroro. Bakmeronya yamtar hona tasom me nehxatxkon heno hatà. Àton komo nanàr me nehxatxkon heno hatà, anoto komo me harha.

¹² Amnye nomohtxownà harha tà, Bakmeronya yamtar hoye. Omokàtxhenye rma, onà wyaro nehxatxkon hatà, Txesus horyen heno komo.

Xekoneyas heno muru me nehxakon hatà, Sarateyew heno.

Sarateyew heno muru me nehxaikon hatà, Sorokmakmew heno.

¹³ Sorokmakmew heno muru me nehxaikon hatà, Akmeyukne heno.

Akmeyukne heno muru me nehxaikon hatà, Eryeyaken heno.

Eryeyaken heno muru me nehxaikon hatà, Asoh heno.

¹⁴ Asoh heno muru me nehxaikon hatà, Saknoke heno.

Saknoke heno muru me nehxaikon hatà, Aken heno.

Aken heno muru me nehxaikon hatà, Eryeyukne heno. ¹⁵ Eryeyukne heno muru me nehxaikon hatà, Eryeyasah heno.

Eryeyasah heno muru me nehxaikon hatà, Matan heno.

Matan heno muru me nehxaikon hatà, Xako heno.

¹⁶ Xako heno muru me nehxaikon hatà, Xose heno. Noro heno hetx me nehxaikon hatà, Maryeya. Txesus yonà rma mok nehxaikon hatà. Kryestu ryhe noro ha, Txesusu, Khoryenkomo nànyaketxho rma.

¹⁷ Àro wyaro nehxaikxon hatà, Txesus horyen heno komo. Akmaraw heno mahyaka, 14 me nehxaikxon hatà, ehamàthàymo. 14 me exetxhenye, nenuruy hatà, Dafe heno. Dafe heno mahyaka, 14 me rma rha nehxaikxon hatà, Txesus horyen heno komo xarha. 14 me exetxhenye, tasom me nehxaikxon hatà, Ehsayewyana heno komo, omeroro, Bakmeronya yamtar hona. Àsnye ro omokàtxhenye, 14 me rma rha nehxaikxon hatà, Txesus horyen heno komo xarha. 14 me exetxhenye, nenuruy hatà, Txesusu Kryestu.

Txesusu yonuruthuru on ha.

¹⁸ Onà wyaro nehxaikon hatà, Txesusu yonuruthuru, Kryestu yonuruthuru. Xose hetx me ekarymaxah me nehxaikon hatà, Maryeya, Txesus yonà. Àhya-wohra hak nehxaikon hatà. Ukukmahnà

ro me rma hak nehxaikon hatà. Àro wyaro rma tehtoko, yuhna me harha nehxaikon hatà. Natahosàyo hatà, àhokru, Khoryenkom yokato yahoxet yano me mak hatà, kàrà yano mehra mak hatà.

¹⁹ Khoryenkom yokato yano me ehtxoho hutwahra mak nehxaikon hatà, Xose. Àro ke, onà wyaro nehutwekon hatà, tàhnawo. Atxke nehxaikon hamà, rohetxenho, kekon hatà, tàwya rma. Ahohsàra wehxaikon hamà, kekon hatà. Enyhoru rma mok nehxaikon hatà. Wosà hyahamnohà xehra mak nehxaikon hatà. Àro ke, onà wyaro nkekon xarha tà, tàwya rma. Noro yanhànàtho yokarymahra wehxaikon hamà, toto komo wya. Ahohsàra mpàn wehxaha kahra wehxaikon hamà, kekon hatà, Xose, tàwya rma.

²⁰ Àro wyaro tehutwantoko rma, nosenyetàyo hatà. Osenyetnàr me, nosonyhoy hatà, kahe yawono, Kohkom yanoto, àwya. Xose y, kekon hatà, àwya. Dafe heno yohamàtho y, uro enytxako. Maryeya ahosko rma, ohetx me, kekon hatà, kahe yawono. Atxke nehxaikon hamà kahra exko. Khoryenkom yokato yahoxet yano me ryhe natahohsako, àhokru, kekon hatà. ²¹ Nenuryan hatà, kàrà me txko. Txesus me mesohten hatà. Noro ryhe, tàmrýenon komo yonyhoryen hatà, kekon hatà. Tàmryenon komo yanhànàtho yowyan hatà, tàwya enyhoryetxho menye. Àro ke, Txesus me nay hatà, esotà, kekon hatà, kahe yawono, Xose wya, osenyetnàr me hatà.

²²⁻²⁵ Taa. Hakay hatà, Xose. Kohkom yanoto yoyukye hatà. Maryeya yahosàyo hatà, thetx me. Ukukmahra hak nehxaikon hatà. Amnye nenuruy hatà, àmryerà. Txesus me nesohtoy hatà, Xose. Enurutxhe, thetx kukmay hatà. Àro wyaro nehxaikon hatà, Txesusu yonuruthuru, Kohkomo rwonàmàthàràtho yawo ro ehtxoho me. Amnyehra, onà wyaro nkekon hatà,

Kohkomo, tanoto heno wya, tårwon yokarymanyero heno wya.

Amnye hohtehe hampànà, wosà, ukukmahnà ro. Natahohsaha hampànà, àmryerà. Nenuryaha hampànà. Noro yosotà rma, Emanwew me naha hampànà.

Àro wyaro nkekon hatà, Kohkomo rwonà yokarymanyero heno, amnyehra. Àro wyaro katxhàrànhar yawo ro rma haxa nenuruy hatà, Txesusu. Onà wyaro katxho me rma naha, Emanwew katxho. Kàhyawony harha naha, Khoryenkomo, katxho me rma naha.

Txesusu mryenà yonyxe horykomo komo yomokàthàrà on ha.

2 Beryen ho nenuruy hatà, Txesusu, Xukneya yamtar ho rma hatà. Xuknewyana komo kayaryet me nehakon hakahpa tà, Eroknes heno. Xerusaryen hono rma mok nehakon heno hatà, Xukneya yamtar hono rma hatà.

Txesusu yonurutxhe rma, Xerusaryen hona nomohtxownà hatà, horykomo komo. Xeryko hutwanyero mokyam nehkatxkon hatà. Kamàmà yahatakatxho nyero nomohtxownà hatà, Xerusaryen hona, moxe rma haxa mak hatà. ²Onà wyaro nketxkon hatà, toto komo wya, Xerusaryen hono komo wya. Henta naye, enuxenyeno, ketxkon hatà. Xuknewyana komo kayaryet me enusaho rma, henta naye. Noro hutwamohsonye amna nenyako, ketxkon hatà. Amna yowto ho rma hak amna yehtoko, amna nenyako, xeryko, noro hutwamohsonye rma. Àro ke, noro yowakryexe amna nomokyako, ketxkon hatà, horykomo komo.

³Àrwon komo yokarymatxownà hatà, toto komo, Eroknesà wya, tkayaryet komo wya. Tàwya enytxatxhe rma, noseryehokekon hatà, Eroknesà. Xuknewyana komo

kayaryet me enusaho katxho hoko rma noseryehoketxkon hatà, Eroknes komo, Xerusaryen hono komo rma, omeroro. ⁴Àro ke, eh komo yanyekye hatà, Eroknesà. Khoryenkomo màn yonye ro yoh komo yanyekye hatà. Àyweronàhyamano ynye ro komo xarha yanyekye hatà. Onà wyaro nkekon hatà, àwyanye. Àsoke nkeno, Khoryenkomo karyehtanà, kekon hatà. Àsoke nkeno, Kryestu hoko. Henta ryhe nenuryano, kekon hatà, Eroknesà, àwyanye. ⁵Neyuhtxownà hatà, eh komo. Beryen ho ryhe nenuryan hatà, ketxkon hatà. Xukneya yamtar ho rma nenuryan hatà, Beryen ho hatà. Noro hoko rma, onà wyaro nmenhoy hatà, Khoryenkomo rwonà yokarymanyero heno.

⁶Beryen hono komo y, onà wyaro àkehe hampànà, oyowto komo hoko. Xukneya yamtar ho rma nay hamà, oyowto komo. Xukneya yamtar ho rma rha naha, owto komo xarha, thenyehra. Oyowto komo ryhe, anar komo yoho rma haxa mpàn naha ha. Àsok tawro hana. Amnye oyowto komo ho nenuryaha hampànà, Ehsayewyana komo kayaryetà ymo, Khoryenkomo mryenon komo kayaryetà ymo. Àro ke, anar komo yoho rma haxa nay hamà, oyowto komo, Beryenà.

Àro wyaro rma nmenhoy hatà, Khoryenkomo rwonà yokarymanyero heno, ketxkon hatà, eh komo, Eroknesà wya.

⁷Àro ke, horykomo komo yanyekye hatà, Eroknesà. Xeryko hutwanyero komo yanyekye hatà. Toto komo nenytxahtor me mak nanyehtxownà hatà. Àsokentoko ryhe xeryko menyatxoko, kekon hatà, àwyanye. Àsokentoko ryhe menyatxoko. Àro ke nekarymatxownà hatà, àwya. Amnyehra amna nenyako, xeryko, ketxkon hatà, àwya. ⁸Onà wyaro nkekon xarha tà, Eroknesà, àwyanye. Àtotxoko rma, Beryen hona, kekon hatà.

Xenytxatxko ha, enuxenyeno. Owyanye xenyetxhe rma, momokyatxhe harha, rohyaka, kekon hatà. Ekarymaxe momokyatxhe ha, rowya. Uro xarha, noro yowakryexe rma rha rotonàr xe wehxa, àhyaka, kekonà rma haryhe tà, Eroknesà, horykomo komo wya. Àro wyaro tàwya tatoko rma, nenkuhtetxkon hatà, Txesusu mryenà yotahanàr xe rma haxa tesnàr ke mak hatà.

⁹Tàwyanye noro yonytxatxhe rma, totxownà xarha tà, horykomo komo. Ehokokonye tekon hatà, xeryko. Towto kom ho ànenyetxhàyamothono rma mok nehxakon hatà. Àywahonye rma tekon hatà. Kràk, horohye hatà. ¹⁰Teryehorye rma haxa nehxatxkon hatà, horykomo komo, tàwyanye xeryko yonyàr ke hatà, Txesusu mryenà hyaka tanàr komo ke hatà. Thenyehra rma haxa neryehotatxownà hatà. ¹¹Àmàn yaka nowomtxownà hatà. Txesusu mryenà yonytxownà hatà. Àyon xarha yonytxownà hatà. Maryeya rma yonytxownà hatà. Tosoknar kom ho neryewtatxownà hatà, Txesusu yowakryenàr horà. Ehonomnà xaxa omoro ha, ketxkon hatà, àwya. Tkatzho yon komo yahurmakatzownà hatà. Ehetàhpenyeno yonkatxownà hatà, uru hatà, ensensu xarha hatà, meha xarha hatà. Nàmtxownà hatà, Txesusu mryenà wya.

¹²Taa. Nosenyehtxownà hatà, horykomo komo. Tosenyetnàr komo me, Khoryenkomo rwonà yonytxatxownà hatà. Àtohra mpàn ehtxoko, Eroknesà hyaka, kekon hatà, àwyanye, osenyetnàr komo me hatà. Àro ke, àhyaka harha àtohra nehxatxkon hatà. Anato harha totxownà hatà, horykomo komo, towto kom hona harha.

Eroknesà wya bàryekomo heno komo yotahatxhàrà on ha.

¹³Horykomo komo totxhenye, nosenyetày hatà, Xose. Osenyetnàr me nosonyhoy hatà, kahe yawono, Kohkom yanoto, àwya. Onà wyaro nkekon hatà, àwya. Àtok ha, kekon hatà. Oyokahtàmko hampànà, Exet yamtar hona. Omuru txko arko ha, kekon hatà. Àyon xarha arko ha. Eroknesà ryhe, omurunhuru txko yohoryaha, etahanàr horà, kekon hatà. Àro ke oyokahtàmko hampànà, Exet yamtar hona. Àto roro rma hak exko. Rowya, àtok harha, oyowto hona harha, kahra ro rma haka, Exet yamtar ho rma hak exko, kekon hatà, Kohkom yanoto, Xose wya, osenyetnàr me hatà. ¹⁴Àro ke nasanàmye hatà, Xose. Kohsaya rma toy hatà. Txesusu mryenà yarày hatà. Àyon xarha yarày hatà. Exet yamtar hona toy hatà. ¹⁵Àto roro rma hak nehxakon hatà, Eroknes heno wayehpàra ro rma haka. Àro wyaro nehxakon hatà, Txesusu mryenà, Kohkomo rwonàmàthàràtho yawo ro tehtxoho me. Amnyehra, onà wyaro nkekon hatà, Kohkomo, tanoto heno wya, tàrwon yokarymanye ro heno wya. Exet yamtar hoye romuru ànyakyaha hampànà.

Àro wyaro nkekon hatà, Kohkomo rwonà yokarymanye ro heno, amnyehra. Àro wyaro katxhàrànhàr yawo ro rma, Exet yamtar ho htxero nehxakon hakahpa tà, Txesusu mryenà.

¹⁶Ewakhàrà rma haxa nehxakon hatà, Eroknes heno. Ronkuhtetxok hamà, horykomo komo, xeryko hutwanye ro komo, kekon hatà. Àro ke ewakhàrà nehxakon hatà. Waha komo nyakye hatà, Beryen hona. Àtotxoko, bàryekomotho komo yotahaxe, kekon hatà, àwyanye. Kàrà me ehtokonye, metahetxhe ha. 2 me

àtxemnyehàntahra hak ehtokonye, metahetxhe ha, kekon hatà, Eroknes heno, tanoto komo wya. Àsok tawro hana. Horykomo komo rwonàmàthàrà hutwekon hamà, noro heno. Àwyanye, amnyehra amna nenyako, xeryko, katxhàrà hutwekon hamà. Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, waha komo wya. 2 me àtxemnyehàntahra hak ehtokonye, metahetxhe ha, kekon hatà, Eroknes heno, àwyanye. Àro ke, Beryen hona totxownà hatà, waha komo. Bàryekomo txko heno komo yotahatxownà hatà, omeroro hatà, Beryen hon heno kom hatà, àhorye ron heno komo xarha hatà. 17 Nyamoro heno hoko rma, yaworo rma haxa nehvakon hamà, àmenhosahonhàrà. Onà wyaro nmenhoy hatà, amnyehra, Xeryemeyas heno, Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno.

¹⁸ Nàratetxhe hampànà, Hamah yamtar hon komo, woràskomo komo, Hakew heno yohamàthàymo. Thenyehra nehokoyatxhe hampànà, tàmrýethàyam heno hnànà. Ehxera harha natxhe hampànà, bàryekomo txko heno komo. Àro ke nekhoketxhe hampànà, thenyehra mak ha. Ekhokahra ehtxoko tawro xehra ro mak natxhe hampànà, toto komo wya.

Àro wyaro rma nmenhoy hatà, Xeryemeyas heno. Ànmenhothàrànhàrà yawo ro rma haxa nehvatxkon hamà, Beryen hon komo, Eroknes komo wya bàryekomo txko heno komo yotahanàr ke mak ha.

¹⁹ Taa. Wayehye hatà, Eroknes heno. Noro heno wayhàtxhe rma, nosenyetà xarha tà, Xose. Exet yamtar ho rma hak nehvakon hatà. Nosenyetà hatà. Osenyetnàr me nosonyhoy hatà, kahe yawono, Kohkom yanoto, àwya. Onà wyaro nkekon hatà, àwya. ²⁰ Àtok ha, kekon hatà. Oyowto hona harha àtoko,

Ehsayew yamtar hona harha. Omuru txko arko ha, kekon hatà. Àyon xarha arko ha. Omuru yotahanàr xan heno wayehyako. Àro ke àtok harha, oyowto hona harha, kekon hatà, kahe yawono, Xose wya, osenyetnàr me hatà. ²¹ Àro ke nasanàmye hatà, Xose. Txesusu mryenà yarày hatà. Àyon xarha yarày hatà. Ehsayew yamtar hona toy hatà.

²² Tàtonàr me rma, Ehsayewyana komo kayaryetà yokaytà yonytxay hatà. Àkayaryet komo me harha nay hatà, Ahkerawu, Eroknes heno murunho, tàyàm peno hryetayo me, tawro yonytxay hatà. Xukneya yamtar ho nay hatà tawro yonytxay hatà. Àro ke noseryehye hatà, Xose, Xukneya yamtar hona tàtonàr hona. Tosenyetnàr me rma rha Kohkomo rwonà yonytxay xarha tà. Àro ke, Karyeryeya yamtar hona haxa toy hatà. ²³ Nasarye hona rma toy hatà. Ewto me harha nehvakon hatà, Nasarye. Àtono ro me harha nehvakon hatà, Txesusu, Kohkomo rwonàmàthàràtho yawo ro tehtxoho me. Amnyehra, onà wyaro nkekon hatà, Kohkomo, tanoto heno komo wya, tàrwonà yokarymanye ro heno komo wya.

Noro ryhe, Nasarye honotho mosonà katxho me naha hampànà.

Àro wyaro nketxkon hatà, Kohkomo rwonà yokarymanye ro heno komo, amnyehra. Àro wyaro katxhàrànhàrà yawo ro nehvakon hatà, Txesusu.

Xowawu wya Khoryenkomo rwonà yokarymatxhàrà on ha.

3 Taa. Ahehnawo nehvakon hatà, Xowaw heno, aymomno nyne ro heno. Xukneya yamtar ho rma, ahehnawo nehvakon hatà. Khoryenkomo rwonà yokarymekon hatà, toto komo wya. ² Atxke manatxhe, kekon hatà, àwyanye. Kàkayaryet komo me Khoryenkomo nànyaketxho ryhe, omohsah me naha. Àro ke, anar me

harha ayanhànàthà yamo xenytxoko, kekon hatà, Xowaw heno, toto komo wya. ³Noro hoko rma nmenhoy hatà, Esaeyas heno, Khoryenkom rwonà yokarymanye ro heno. Amnyehra, onà wyaro nkekon heno hatà.

Onà wyaro nkehe hampànà, ahehnawono, teryewrye ro. Kohkomo ryhe nomokyan hatà, àro ke osonyoryetxoko, kehe hampànà, toto komo wya. Tkayaryet komo yomoknà-toko, esamar komo yonyhoryetxow hamà, àmryenon komo. Àro wyaro rma rha, oyowan komo enyoryetxoko, owyanye Kohkomo rwonà yonytxatxho me, kehe hampànà, ahehnawono.

Àro wyaro rma nkekon hatà, Esaeyas heno, amnyehra. Xowaw hoko àro wyaro nkekon heno hamà.

⁴Àsok hana nehxakon ha, Xowaw heno ha. Onà wyaro nehxakon hatà. Okno hpotxetho yawo nehxakon hatà, kameru hpotxetho yaw hatà, enyoryehrà rma yaw hatà. Okno hutxhotho ke tasok nehxakon xarha tà. Età ryhe, kratxatxa me nehxakon hatà. Ànyahrà xarha, weno me nehxakon hatà. Àro wyaro nehxakon hatà, Xowaw heno.

⁵Àhyaka tetxkon hatà, toto komo, omeroro hatà, Xerusaryen hon kom hatà, Xukneya yamtar hon komo xarha hatà, Xoknaw yohoyen horye ron komo xarha hatà. ⁶Nataymompextkon hatà, àwya, tuna kwaka. Xoknaw kwaka ryhe nataymomyatxkon hatà. Tataymomnàtokonye rma, noskarymetxkon hatà. Tanhànàthà yamo yokarymetxkon hatà.

⁷Àhyaka totxownà xarha tà, Farysew kukuru komo, Saknusew kukuru komo xarha. Ataymomposo totxownà hatà, àwya. Tàwya xenyetxhenye rma, onà wyaro nkekon hatà, Xowawu, àwyanye. Okoye wyaro atxke manatxhe, kekon hatà. Ayataymomrà komo xe rma manatxhe haryhe, oyoseryehrà komo

ke mak ha. Ewakhàra Khoryenkom yehtxoho hona moseryehyatzow hamà, kekon hatà. Amnye kanàhnohyatxhe hampànà, Khoryenkomo, katxho hona rma moseryehyatzow hamà, kekon hatà. Àro wyaro rma rha weheto krunke nekahtàmyaha, okoye, kekon hatà, Xowawu, Farysew komo wya, Saknusew komo wya xarha. ⁸Anar me harha ranhànàtho wenyaha, màketxhe rma haryhe, kekon xarha tà, àwyanye. Àhnànkahra mak manatxhe ha. Anar me harha ranhànàtho wenyaha kany me oyehtokonye, ayanhàn komo àhnànkatzoko, ohxe harha oyosonyhotho menye, kekon hatà, Xowawu. ⁹Onà wyaro rma màketxhe haryhe, kekon xarha tà, àwyanye. Ohxe rma haxa tehxtxhe, Akmaraw heno yohamàtho kaxe, màketxhe rma haryhe. Àro wyaro kahra ehtxoko, kekon hatà. Onà wyaro haxa ryhe àkehe, owyanye. Akmaraw heno yohamàtho me marma oyehtxoho komo ryhe, ohxehra ro mak naha, Khoryenkomo wya, kekon hatà. Àsok tawro hana. Akmaraw heno yohamrà me marma toto yesnàr xehra nay hamà, Khoryenkomo. Noro heno yohamrà me marma toto yesnàr xe tehtok haxa, tohu txkotho yakàhtonàràtho haryhe, àwya, Akmaraw heno yohamrà me harha. Ehnyahnà ro kax mak naha ha, noro ha, kekon hatà, Xowawu. ¹⁰Àsok hana nay ha, natàtho ha, kekon xarha tà, àwyanye. Ehetahra ehtoko, tamaxem me nay hamà. Àmxathàr me ro rma tawotosom me nay hamà. Amaxahotho rma, weheto waka tarymaxem me xarha nay hamà, kekon hatà. Àro wyaro rma rha tanàhnohsom me rma manatxhe hampànà. Ayanhàn komo hnànkahra oyehtokonye, mexehra rma haxa ayanàhnohtàketxhe hampànà, Khoryenkomo, kekon hatà, Xowawu,

Farysew komo wya, Sagnusew komo wya xarha,

¹¹Tuna kwaka ryhe kaymomyatxhe, uro ha, kekon xarha tà, toto komo wya. Àro wyaro kaymomyatxhe, anar me harha ayanhànàthàyamo yony me ohutwamohsonàr kom horà, kekon hatà. Nomokyaha, anaro, rohryetayo. Rohono rma haxa noro ha. Noro yanoto mehra tehxye wehxaha, esnaka rma haxa ryesnàr ke. Àhroà womunu yarhàra rma tehxye wehxaha, kekon hatà. Noro ryhe, anar me ayaymomyatxhe ha. Khoryenkom yokato nyakyaha, ohonanye. Ayaymomtoho komo rma àro ha, noro wya, kekon hatà. Ayaymomyatxhe xarha. Weheto waka txexaho wyaro ayaymomyatxhe, oyonyhoryenàr kom horà, kekon hatà, Xowawu.

¹²Àsok hana natxow ha, nasànasà hotnye ro kom ha, kekon xarha tà, àwyanye. Uhpunkatxho yaryatxow hamà. Nasànasà hpunketxow hamà, kekon hatà. Nasànasà ryhe, enyhoru rma yohamnohyatxow hamà, nyah màn yaka. Uhpunuthuru haxa ryhe yaknyohyatxow hamà, weheto waka, kekon hatà. Àro wyaro rma rha wahanonkano yeryaha hampànà, noro ha, tomohsomà. Mexehra rma haxa wahanonkano yxe nomokyaha. Enyhoru komo yohamnohyaha hampànà, bàn yaka. Anhàtho kom haxa ryhe yanàhnohyaha hampànà, meya roro, kekon hatà, Xowawu, toto komo wya.

Txesusu yataymompòthàrà on ha.

¹³Taa. Nomokye hatà, Txesusu. Karyeryeya yamtar hoye nomokye hatà. Xoknaw yohokoso nomokye hatà, Xowawu hyaka. Ataymomposo nomokye hatà, àwya. Uro aymomko, kekon hatà, àwya. ¹⁴Àna matà, kekon hatà, Xowawu, àwya. Ayaymomnyehná uro. Omoro haxa ryhe, raymomnye me manay hamà, kekon hatà. Àsok tawro ayaymomrà xe

manaye, rowya, kekon hatà, Xowawu. ¹⁵Onà wyaro haxa neyukye hatà, Txesusu. Uro aymomko rma, kekon hatà. Khoryenkom hak weyuhtukaxe, ohxe roro rma haxa rosonyhotho me. Àro ke, uro aymomko, kekon hatà, Txesusu. Àna hamà, kekon hatà, Xowawu. Àro ke naymomye hatà.

¹⁶Tataymomàtxhe rma, nasanàmeye hatà, Txesusu, tuna kwaye. Àtoko rma natahurmakay hatà, kahe. Khoryenkom yokato ryhe nàhtoy hatà. Watkuk me nehvakon hatà, ànenyàr me. Txesu hona nàhtoy hatà. ¹⁷Àrwo yonytxatxownà hatà. Kahe yawono ryhe nàrwonàmeye hatà. Romuru mosonà, kekon hatà. Ronàhnàn xaxa mosonà. Àhoko rma teryehorye rma haxa wehxaha, kekon hatà, kahe yawono.

Worokyamo yohà ymo wya Txesusu kukmatxhàrà on ha.

4 Taa. Txesusu yarày hatà, Khoryenkom yokato, ahehnaka. Narày hatà, worokyamo yohà ymo wya ukukmatxho me. ²Ahehnawo tehtoko, ànyahpàra ro mak nehvakon hatà, Txesusu. Ànyahpàra rma, 40 me nenmahye hatà. 40 me tonmahàtxhe, nahyehtàkaye rma haxa mak hatà.

³Àro ke nomokye hatà, worokyamo yohà ymo, àhyaka. Onà wyaro nkekon hatà, àwya. Khoryenkom muru me oyehtoko, owru akàhtoko, kekon hatà. Onà wyaro rma kasko, tohu wya, onà wya. Ekeyu me harha exko, kasko, tohu wya, kekon hatà, worokyamo yohà ymo, kukmano nyne ro ymo. ⁴Àna matà, kekon mak hatà, Txesusu, àwya. Onà wyaro haxa nkehe, Khoryenkom karyehtanà, àmenhosahonhàrà rma.

Nyah marma hoye rohra karyhe teh-atxhe. Khoryenkomo rwon hoye ro haxa ryhe karyhe teh-atxhe.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà, kekon hatà, Txesusu.

⁵Taa. Narày hatà, worokyamo yohà ymo, Xerusaryen hona, owto hona, enyhoru ro hona. Khoryenkom màna ryetàr hona neryey hatà, kakoso rma haxa mak hatà. ⁶Khoryenkom muru me oyehtoko, atahrunko, oyoro ro, kekon hatà. Kahe yawon komo nyakyan hatà, Khoryenkomo, àwyaney okurunhotho me hatà. Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà, kekon hatà. Okurunhetxow hatà, kahe yawon komo, toh hona oyehrotkahanàr hona. Àro ke atahrunko, kekon hatà, worokyamo yohà ymo. ⁷Àna matà, kekon mak hatà, Txesusu. Onà wyaro haxa nkehe, Khoryenkomo karyehtanà, àmenhosahonhàrà rma.

Oyohkom me naha, Khoryenkomo. Noro hak ukukmaxe kahra ehtxoko.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà, kekon hatà, Txesusu.

⁸Taa. Àhà ymo hona haxa narày hatà, worokyamo yohà ymo. Àsok hana nenyhoy ha, Txesusu wya. Toto komo, ehonomnà komo xarha, àmryenon komo xarha, ewto komo xarha, uyukryekan komo xarha, omeroro rma nenyhotàhkay hatà, àwya. ⁹Onà wyaro nkekon hatà. Onenyetxhàrà rma wàmýaha, owya, eh komo me oyehtxoho me, kekonà rma haryhe tà, Txesusu wya. Ehurkako, rakratata. Ehonomnà me xaxa manaha, kasko, rowya. Àro wyaro owya katxhe rma, omeroro wàmýaha, owya, kekonà rma haryhe tà, worokyamo yohà ymo, àwya. ¹⁰Onà wyaro haxa nkekon hatà, Txesusu, àwya. Àtok ha, rohyaye, Satanasà ymo, kekon hatà. Àtok ha, rohyaye. Àsok tawro hana. Onà wyaro nken hamà, Khoryenkom karyehtanà, àmenhosahonhàrà rma.

Oyohkom me naha, Khoryenkomo. Noro wya ryhe, ehonomnà me xaxa manaha, katxok xaxa mak hampànà, noro wya marma mak ha.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà, kekon hatà, Txesusu.

¹¹Àro wyaro àwya katxhe rma, toy hatà, worokyamo yohà ymo, Txesusu hyaye. Noro yakoronomaxe nomohtxownà hatà, kahe yawon komo, Khoryenkom yanoto komo.

Karyeryeya yamtar ho Txesusu yexetxhàrà on ha.

¹²Taa. Xowaw heno yokaytà yonytxay hatà, Txesusu. Watxa ymo yaka ahryemxaho nay hatà tawro yonytxay hatà. Àro ke toy hatà, Karyeryeya yamtar hona. ¹³Nasarye hona htzero toy hatà. Àsnye ro toy xarha tà. Kafahnaw hona haxa toy hatà. Karyeryeya kuthonà ymo yohoyeno rma àro ha, owto, Kafahnawu. Sekmurun yamtarà màhtono rma àro ha, Naftarye yamtarà màhton xarha. Àtono ro me harha nehakon hatà, Txesusu, ¹⁴àmenhosahonhàr yawo ro tehtxoho me. Amnyehra, onà wyaro nmenhoy hatà, Esaeyas heno, Khoryenkomo rwonà yokarymanyey ro heno.

¹⁵Àsok hana natxow ha, Sekmurun hon kom ha, Naftarye hon komo xarha. Àsok hana natxow ha, Karyeryeya hon kom ha. Tuna ymo yawo ro natxow hamà. Xoknaw yohoy xarha natxow hamà. Mon ho natxow hamà. Àwawonye rma natxhe xarha, Xuknewyanahnà komo. Àsok hana natxow ha. ¹⁶Awaràn wawon komo wyaro ohxehra natxow hamà. Twayehsom komo wyaro xarha, ohxehra rma rha natxow hamà. Onà wyaro haxa ryhe natxhe hampànà. Awasàn hon komo wyaro haxa ryhe natxhe hampànà. Khoryenkomo hutwamohsonyey ymo yonyatxhe hampànà. Noro rma yonytxetxhe hampànà. Àro ke, awasàn hon komo wyaro haxa natxhe hampànà, nyamoro ha.

Àro wyaro rma nmenhoy hatà, Esaeyas heno. Ànmenhothàrànhàr yawo ro harha nehxtxkon hamà, Karyeryeya hon komo, tàhyawonye Txesusu yesnàr ke mak ha.

¹⁷ Àsna tàtotxhe rma, Khoryenkomo rwonà yokarymekon haxa hatà, Txesusu, toto komo wya. Atxke manatxhe, kekon hatà, àwyanye. Akayaryet kom me Khoryenkomo nànyaketxho ryhe, omohsah me naha. Àro ke, anar me harha ayanhànàthàyamo xenytxoko, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya.

Semaw komo yaràthàrà on ha.

¹⁸ Taa. Karyeryeya kuthonà yohokoko tekon hatà, Txesusu. Semaw yonyey hatà. Petru rma noro ha, esot yowtà. Antrye xarha yonyey hatà. Semaw yowtà rma noro ha. Txaruka yarymetxkon hatà, tuna kwaka. Kana yaramnye ro komo kax mak nehxtxkon hatà. ¹⁹ Omohtxoko, rakoro, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. Omohtxoko, rakoro. Kana yaramnye ro omnyam hamà. Rakoro oyomokàtxhenye, toto komo yoknye me harha mpànà keryatxhe ha, rohyaka, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. ²⁰ Àsoke rma tàtxarukanàthàyamo nomtxownà hatà. Txesusu yakoro harha totxownà hatà, Semaw komo.

²¹ Meya nyhe toy hatà, Txesusu. Txaku yonyey hatà. Sekmeknew muru rma noro ha. Xowaw xarha yonyey hatà. Txaku yowtà rma noro ha. Kanawa yawo nehxtxkon hatà, tàyàm kom yakoro, Sekmeknew yakoro. Tàtxarukanàthàyamo yonyemyatxkon hatà. Omohtxoko rakoro, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. ²² Àsoke rma tkanawathàyamo nomtxownà hatà. Tàyàmànàthàyamo xarha nomtxownà hatà. Txesusu yakoro harha totxownà hatà, Txaku komo.

Enyhoruhnutho komo yonyhoryetxhàrà on ha.

²³ Taa. Karyeryeya yamtar horye tekon hatà, Txesusu, anaro rha owto horye hatà. Anaro rha ohsamnohno ytxoho ro yaka tekon hatà. Hananàhno ryakon hatà. Àrwo yonyhorunu yokarymekon hatà. Àsok hana kàkayaryet komo me nay ha, Khoryenkom ha. Àro rma yokarymekon hatà, toto komo wya. Teheryankemàtho komo yonyhoryekon xarha tà, omeroro hatà. Enyhoruhnutho komo rma yonyhoryekon hatà. ²⁴ Àro ke nekaytekon hatà, thenyehra hatà. Serya yamtar horye rma nekaytekon hatà. Àro ke, àhyaka okno ryatxkon hatà, àton komo. Àsokenotho kom hana yokyatxkon ha, ekehàtho komo rma hatà, teheryankemàtho komo rma hatà, anaro rha eherya yawonotho komo rma hatà, worokyamo yohàtho komo xarha hatà, tàrohsomàtho komo xarha hatà, amusnaxemotho komo xarha hatà. Omeroro rma nekyatxkon hatà, Txesusu hyaka. Nenyhoryetxkon hatà, omeroro hatà.

²⁵ Noro yakoro tetxkon hatà, toto komo, thenyehra kom hatà, Karyeryeya yamtar hon kom hatà, Dekaporyes hon komo xarha hatà, Xukneya yamtar hon komo xarha hatà, Xoknaw mon hon komo xarha hatà. Txesusu yakoro tetxkon hatà.

Hananàhno ryetxhàrà on ha.

5 Takoron komo yonyey hatà, Txesusu. Thenyehra natxow hamà, toto komo, kekon hatà, tàwya rma. Àro ke toy hatà. Àhà ymo yawnukye hatà. Neryewtay hatà. Àhyaka nomohtxownà hatà, ànhananàhrà ro komo. ² Àro ke, hananàhyatxkon hatà, Txesusu. Onà wyaro nkekon hatà, àwyanye.

³Onà wyaro kany me ehtxoko, kekon hatà. Atxke wehyan hamà, Khoryenkomo wya, kany me ehtxoko. Àro wyaro kany me oyehtokonye, towakryexe rma manatxhe ha, amnye Khoryenkom yowto hon me oyesnàr komo ke mak ha, kekon hatà.

⁴Ekhokatzoko, ayanhànàthàyam hoko. Oyekhokantokonye, towakryexe rma manatxhe, amnye teryehotanàhsom me harha oyesnàr komo ke mak ha, kekon hatà.

⁵Norohnàtho me osonytxoko. Norohnàtho me oyosonytokonye, towakryexe rma manatxhe, amnye Khoryenkomo wya ehonomnà me harha oynyàr komo ke mak ha. Yukryeka yoh me harha oyeryatxhe hampànà, kekon hatà.

⁶Ohxe roro oyesnàr komo xe rma haxa ehtxoko. Ohxe roro oyesnàr komo xe oyehtokonye, towakryexe rma manatxhe, amnye Khoryenkomo wya ohxe roro rma haxa oynyàr komo ke mak ha, kekon hatà.

⁷Toto komo hnàn yawo rma haxa ehtxoko. Àhnàn kom yawo oyehtokonye, towakryexe rma manatxhe, amnye ohnàn kom yawo rma rha Khoryenkom yesnàr ke mak ha, kekon hatà.

⁸Anhà hokonohnà ro me ehtxoko, ohnawonye. Anhà hokonohnà ro me oyehtokonye, towakryexe rma manatxhe, amnye owyanye Khoryenkom yonyàr ke mak ha, kekon hatà.

⁹Toto komo akoronomatxoko, osoyhera harha ehtxoho menye, othoko towanhke harha ehtxoho menye. Àro wyaro owyanye akoronantokonye, towakryexe rma manatxhe, amnye Khoryenkomo wya, rohokru mosonà katxho me oyesnàr komo ke mak ha, kekon hatà.

¹⁰Teryewhamnohsom me manatxow hana, Khoryenkom yoyuknye me

oyesnàr komo ke mak ha, ohxe oyesnàr komo ke mak ha. Àro wyaro teryewhamnohsom me oyehtokonye, towakryexe rma manatxhe, amnye Khoryenkom yowto hon me oyesnàr komo ke mak ha, kekon hatà.

¹¹Owàràhyaketxow hana, toto komo. Oyeryewhamnohyatxow hana. Atxke manatxhe, ketxow hana, ohokonye, yaworohra mak ha, kekon hatà. Thenyehra owàràhyaketxow hana, romryenon me oyesnàr komo ke mak ha. Àro wyaro rma ohxehra oyehtokonye, towakryexe rma manatxhe, kekon hatà. ¹²Àro ke, teryehorye rma ehtxoko. Ekhokahra mak ehtxoko. Amnye kahe yaw harha oyehtokonye, towakryexem me rma haxa manatxhe. Àsok tawro hana. Amnyehra teryewhamnohsom me rma rha nehxatxkonà, Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno komo xarha. Oyonurhura ronye rma haka, toto komo neryewhamnohrà me rma haxa nehxatxkonà, nyamoro heno, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

¹³Onà wyaro nkekon xarha tà, àwyanye. Xura wyaro manatxhe, omnyamo, kekon hatà. Ohxe rma woto yeryan hamà, xura. Àro wyaro rma rha, ohxe toto komo meryatxhe ha, omnyamo, kekon hatà. Àsok haxa hana nay ha, xuratho ha. Tanhàntatxhe rma, ohxehra ro mak nay hamà. Xura me harha txeryhen me nay hamà, kekon hatà. Tarymaxem me nay hamà. Takmehxem me nay hamà. Àro wyaro rma rha, atxke harha oyesnàr kom hona mpànà xenytxoko, kekon hatà, Txesusu.

¹⁴Weyu ymo wyaro xarha manatxhe, kekon xarha tà, àwyanye. Ohxe tonyxem me nay hamà, weyu ymo. Toto komo yawasmen hamà. Àro wyaro rma rha, ohxe tonyxem me mpànà ehtxoko, toto komo wya Khoryenkom

hutwanàr horà, kekon hatà. Àhà ymo ho owto yehtoko, ohxe tonyxem me nay hamà, omeroron komo wya. Àro wyaro rma rha ohxe tonyxem me mpànà ehtxoko, toto komo wya, kekon hatà. ¹⁵Kàwyanye kweyuru komo hotuhtotxhe rma, etahurhura tehxtow hamà. Oryen yosnaka txeryhera tehxtow hamà. Ahon hona haxa teryatxow hamà, kekon hatà. Àro ho tehtoko, kweyhetxow hamà. Bàn yawon komo rma weyhetxow hamà, kekon hatà. ¹⁶Àro wyaro rma rha, ohxe tonyxem me mpànà ehtxoko, toto komo wya, ohxe rma haxa natxow hamà, moxamo, tawro horà. Tàwyanye ohxe oyehtxoho komo yonyetoko rma, onà wyaro xarha nketxow hamà, Khoryenkom hoko, oyàmkom hoko, kahe yawon hoko. Ohxe xaxa nay hamà, Khoryenkomo, ohxe rma rha thokyamo yesnàr ke, ketxow hamà, toto komo, kekon hatà, Txesusu.

Moyses heno nmenhotho toyuhsom me naha katxhàrà on ha.

¹⁷Àsok hana màketxow ha, rohoko, kekon xarha tà, Txesusu. Onà wyaro màketxow hana. Moyses heno nmenhotho yawo rohra harha tehxtow hamà, moson yomoknàr ke, Txesus yomoknàr ke, màketxow hana. Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno komo nmenhotho yawo rohra harha tehxtow hamà, mosonà khananàhnye komo yomoknàr ke, màketxow hana. Àro wyaro ehutwahra ehtxoko, rohoko, kekon hatà. Àro yawo rohra harha ehtxoko kaxehra komokye. Onà wyaro ehtxok hampànà, àro yawo ro rma haxa oyehtxoho menye, kax haxa ryhe komokye, kekon hatà, Txesusu. ¹⁸Onà wyaro yaworo xaxa àkehe, owyanye, kekon xarha tà. Nyamoro heno nmenhotho ryhe, toyuhsom me roro rma haxa mpànà naha ha. Kahe yosom-

tatkahra ro rma haka, yukryeka xarha yosomtatkahra ro rma haka, toyuhsom me roro mpànà naha ha, omeroro, kekon hatà. ¹⁹Àro ke, onà wyaro kahra ehtxoko, Moyses heno nmenhotho hoko, àhoyenotho txko hoko. Àrotho txko yawo rohra harha wehxan hamà, kahra ehtxoko, kekon hatà. Eyukhura harha tehtxe, kahra ehtxoko, toto komo wya. Àro wyaro owyanye tatok haxa ryhe, norohnàtho me manatxhe hampànà. Khoryenkom yowto ho oyehtokonye, norohnàtho me rma manatxhe hampànà, Moyses heno nmenhotho yoyukhura oyesnàr komo ke mak ha, kekon hatà. Eyuhtukany me oyehtokonye haxa ryhe, omeroro teyuh-tukatxe kany me oyehtokonye rma, ehonomnà me mpànà manatxhe ha. Khoryenkom yowto ho oyehtokonye, ehonomnà me rma haxa mpànà manatxhe ha, owyanye Moyses heno nmenhotho yoyuhtukanàr ke mak ha, kekon hatà, Txesusu.

²⁰Onà wyaro àkehe xarha, owyanye. Ohxe roro wehxaha, ketxhe rma haryhe, àyweronàhyamano ynye ro komo, Farysew komo xarha. Nyamoro yoho rma haxa ohxe ehtxoko. Nyamoro wyaro marma oyehtokonye, Khoryenkomo yowto hona àtohra ro mak manatxhe hampànà, kekon hatà, Txesusu.

Toto xehra kehtxoho kom hoko hananàhno ryetxhàrà on ha.

²¹Moyses heno nmenhotho yonytxanyenhàr me manatxow hamà. Onà wyaro nkekon heno hatà, amnyehran heno komo wya. Toto yotahabra ehtxoko, kekon heno hatà, àwyanye. Owyanye toto yotahatxhe rma, tanàhnohsom me manatxhe hampànà, kekon heno hatà, kekon hatà, Txesusu. ²²Onà wyaro haxa àkehe, owyanye. Toto yotahabra manatxow

hana. Ewakhàra marma manatxow hana, toto hoko. Noro hoko ewakhàra oyehtokonye, tanàhnohsom me rma rha manatxhe hampànà, kekon hatà. Anatoko, atxke manaha, tàywenyeke manaha, màketxow hana, toto wya. Àro wyaro owyanye tatoko rma, tasom me manatxhe hampànà, owto yoh komo hyaka, àwyanye ayanàhnohà kom horà, kekon hatà. Anatoko, akàhpanà ymo xak omoro màketxow hana, toto wya. Àro wyaro owyanye tatoko rma, eryewhamnohno ytxoho ro na tàtosom me manatxhe hampànà, kekon hatà, Txesusu.

²³⁻²⁴ Toto xehra oyehtokonye, onà wyaro ehtxok hampànà. Owyanye Kho-ryenkomo yowakryehra ro rma haka, noro xe harha ehtxoko, kekon hatà. Kho-ryenkom màn yawo manatxow hana. Onekàthà yamo màmyatxow hana, Kho-ryenkomo wya. Owyanye tàmnàtoko rma, toto muhutwextow hana, kekon hatà. Noro hoko atxke wehxak hamà, màketxow hana. Àro wyaro rma oyehtokonye, tàmpàra hak ehtxoko, Kho-ryenkomo wya. Tàmpàra ro rma haka màtètxhe ha, toto hyaka, kekon hatà. Towahke harha exko, rohoko, màketxhe ha, àwya. Osox harha oyehtokonye, Khoryenkom màn yaka harha màtètxhe, Khoryenkomo yowakryexe, kekon hatà, Txesusu.

²⁵ Àsok hana manatxow ha, kekon xarha tà. Txenyeru yehetàhkanye wyaro manatxow hamà, Khoryenkomo wya. Àsok hana nay ha, toto ha. Anaro wya txenyeru yehetàhken hamà, noro ha. Noro hoko ewakhàra harha nay hamà, ehemahra esnàr ke mak ha, kekon hatà. Owto yohà hyaka karyan hamà, ehemahra oyesnàr ke, ken hamà, àwya. Asama yarye tàtontokonye rma, themahorye nay hamà, ehètàhkatxhàràtho wya, owto yohà hyaka àwya tanàr hona, kekon hatà. Ehemahra rma

ehtoko, watxa ymo yaka noro yahryem-pen hamà, owto yohà, tanoto wya, ahosno ynye ro wya, kekon hatà. ²⁶ Onà wyaro yaworo xaxa àkehe, owyanye. Ehematxehkahra rma tehtoko, watxa ymo yawo roro nay hamà. Ahatakahra ro mak naha ha. Àro wyaro rma rha, anar me harha ayanhànàthà yamo yonyhera oyehtokonye, tanàhnohsom me mpànà manatxhe ha, omnyam xarha, kekon hatà, Txesusu.

Wos hoko kehohkatxho kom hoko hananàhno ryetxhàrà on ha.

²⁷ Moyses heno nmenhotho yonytx- anyenhàr me manatxow hamà, kekon xarha tà, Txesusu. Onà wyaro xarha nkekon hatà, noro heno. Anar komo hetx hokohra ehtxoko, kekon heno hatà, kekon hatà, Txesusu. ²⁸ Onà wyaro haxa àkehe, owyanye. Wos hokohra rma manatxow hana. Tehohkaxem me marma manatxow hana, wos hoko. Noro rma menyatxow hana, àhoko oyeohkanàr kom horà, kekon hatà. Àro wyaro wos hoko oyeohkantokonye rma, atxke manatxhe. Wos hokon komo wyaro atxke rma rha manatxhe, ohnawonye àhoko oyeohkanàr komo ke mak ha, kekon hatà, Txesusu.

²⁹ Àsok hana mehohketxow ha, ayanhàn kom hoko. Mehohketxow hamà, oy-onur komo ke mak ha, kekon hatà. Onà wyaro haxa katxoko. Enhura hak wehxe, ranhàn hoko ehohkahra harha ryetxoho me, katxoko, kekon hatà. Tarymaxem me manatxhe hampànà, yuhnayen hona, eryewhamnohno ytxoho ro na, tonke oyesnàr kom ke mak ha, oy-onur kom ke rma atxke oyesnàr kom ke mak ha. Enhura haxa oyehtokonye, ohxe rma manatxhe. Arymahnà me rma manatxhe, yuhnayen hona, kekon hatà, Txesusu.

³⁰ Anatoko ayanhàn kom hoko manatxow hana, ayamor komo ke mak

ha, kekon xarha tà. Onà wyaro haxa katxoko. Amohra hak wehxe, ranhàn hokohra harha ryehtxoho me, katxoko, kekon hatà. Tarymaxem me manatxhe hampànà, yuhnayen hona, eryewham-nohno ytxoho ro na, tamok oyesnàr kom ke mak ha, ayamor kom ke rma atxke oyesnàr kom ke nak ha. Amohra haxa oyehtokonye, ohxe rma manatxhe. Arymahnà me rma manatxhe, yuhnayen hona, kekon hatà, Txesusu.

Khetx komo hyaye kotowtoho kom hoko hananàhno ryetxhàrà on ha.

³¹Onà wyaro xarha nkekon hatà, Moyses heno, kekon xarha tà, Txesusu. Ohetxenhàyamò hyaye oyotownàtokonye, akaryehtan komo àmenhotxoko, kekon heno hatà. Kotowyaha hampànà, ohyaye, katxho me hak nahko, onmenhothàyamò, kekon hatà, Moyses heno, kekon hatà, Txesusu. ³²Onà wyaro haxa àkehe, owyanye. Ohetxe hyaye otowhàrà ro mak ehtxoko. Tàhyaye oyotowàtxhenye, atxke naha, wosà, kekon hatà. Anaro kàrà hetx me harha tehtoko, atxke rma haxa naha, anaro hoko tesnàr ke. Anatoko, anaro kàrà hoko nay hana, ohetxe. Anaro hoko ehxaho hyaye rma oyotownàtokonye, ohxe rma manatxhe, kekon hatà. Tànyonhàrà hyaye wos yotowàtxhe, ohetx kom me noro yahohsàrà ro mak ehtxoko. Owyanye ahosnàtoko rma, atxke manatxhe, anaro hetx me noro yesnàr ke mak ha, kekon hatà, Txesusu.

Romtatcano rma haka Kohkomo tawro hoko hananàhno ryetxhàrà on ha.

³³Moyes heno nmenhotho yonytxanyenhàrà me manatxow hamà, kekon xarha tà, Txesusu. Onà wyaro xarha nkekon heno hatà, amnyehran heno komo wya. Onà wyaro kany me manatxow hamà, orwonàmàthàyam

yawo ro oyehutwamohsonàr kom horà, kekon heno hatà. Rorwonàmàthàrà yawo ro xaxa mpànà wehxaha ha, àro yawo rohra haxa ryehtoko, romtatcano rma haka, Kohkomo, kany me manatxow hamà, kekon heno hatà, àwyanye. Àro wyaro owyanye tatoko rma, orwonàmàthàyamò yawo ro rma haxa ehtxok hampànà, Kohkomo nenyàr me, kekon heno hatà, àwyanye. Yaworohra àro wyaro kahra ro mak ehtxok hampànà, kekon hatà, Moyses heno, amnyehran heno komo wya, kekon hatà, Txesusu. ³⁴Onà wyaro haxa àkehe, owyanye. Romtatcano rma haka, Kohkomo, kahra ro mak ehtxoko. Romtatcano rma haka, Kohkomo, kanyehnà rma, orwonàmàthàyamò yawo ro ehtxoko, kekon hatà. Àsok haxa hana nketxow ha, toto kom ha. Anatoko onà wyaro nketxow hamà. Rorwonàmàthàrà yawo rohra ryehtoko, nosomtatcano rma haka, kahe, ketxow hamà. Àro wyaro kahra ro mak ehtxoko, kahe hoko, Khoryenkom yowto me esnàr ke. Àro wyaro kanyehnà rma, orwonàmàthàyamò yawo ro ehtxoko, kekon hatà, Txesusu. ³⁵Anatoko onà wyaro nketxow hamà, toto komo. Rorwonàmàthàrà yawo rohra ryehtoko, nosomtatcano rma haka, yukryeka, ketxow hamà. Àro wyaro kahra rma rha ehtxoko, yukryeka hoko xarha, Khoryenkom yahon me esnàr ke. Àro wyaro kanyehnà rma, orwonàmàthàyamò yawo ro ehtxoko, kekon hatà. Anatoko onà wyaro nketxow hamà. Rorwonàmàthàrà yawo rohra ryehtoko, nosomtatcano rma haka, Xerusaryenà, ketxow hamà. Àro wyaro kahra rma rha ehtxoko, Xerusaryen hoko xarha, akaryet komo ymo yowto me esnàr ke, Khoryenkomo nànyaketxho yowto me esnàr ke. Àro wyaro kanyehnà rma, orwonàmàthàyamò yawo ro ehtxoko,

kekon hatà, Txesusu. ³⁶Anatoko onà wyaro nketxow hamà. Rorwonàmàthàr yawo rohra ryehtoko, anar me harha hak nahko, rohpotxetho, ketxow hamà. Àro wyaro kahra rma rha ehtxoko. Àsok tawro hana, ohpotx komo yoh me Khoryenkom yesnàr ke. Buknye harha txeryhera manatxow hamà, omnyamo. Buknye ehtoko, thurme harha txeryhera manatxow hamà, kekon hatà, Txesusu.

³⁷Àro ke, toto kom yakoro orwonàm-nàtokonye, yaworo rye rma haxa orwonàmtxoko. Kohkom hak romtatcano kanyehna rma, anaro rha hoko nosomtatkan haka kanyehna rma, yaworo rma orwonàmtxoko, kekon hatà. Àro wyaro kanyehna rma, orwonàmàthàyam yawo ro ehtxoko. Àro wyaro kany komo rma, atxke tehtxoho kom hoye ro àro wyaro nketxhe, tàtemaronyem me tehtxoho hoye ro mak ha, kekon hatà, Txesusu.

Ohsànàhpàra kehtxoho kom hoko hananàhno ryetxhàrà on ha.

³⁸Moyses heno nmenhotho yonytxanyenhàr me manatxow hamà, kekon xarha tà, Txesusu. Onà wyaro xarha nkekon heno hatà. Onà wyaro ehenàhno txetxoko, kekon heno hatà. Toto wya anaro yonutho yowàtxhe, noro yonutho xarha towtxoko, kekon heno hatà. Toto wya anaro yotho yowàtxhe, noro yotho xarha towtxoko. Àro wyaro rma ehenàhno txetxoko, kekon hatà, Moyses heno, kekon hatà, Txesusu. ³⁹Onà wyaro haxa àkehe, owyanye. Ohsànàhpàra ro mak ehtxoko, axanhàn kom hoko, anhà kom hoko rma, kekon hatà. Anatoko dow ketxow hana, oyomparatar kom hoko. Ohsànàhpàra rma ehtxoko. Onà wyaro haxa katxoko, àwyanye. Àrakayo me kasko xarha, katxoko, àwyanye, kekon hatà. ⁴⁰Anatoko ayaryatxow hana, owto yoh komo hyaka, owomunuthuyamo yowrà horà, twomun kom me harha

towrà horà. Ohsànàhpàra rma ehtxoko. Onà wyaro haxa katxoko, axanhàn komo wya. Anarotho xarha towko, katxoko, àwyanye, kekon hatà, Txesusu. ⁴¹Anatoko ayanotometxow hana, waha komo. Rokatxho arko ha, ketxow hana. 1 kerometru me àmoxenonà arko ha, ketxow hana. Àro wyaro àwyanye tatoko rma, ohsànàhpàra rma ehtxoko. Onà wyaro haxa katxoko, àwyanye. Moxe nyhe waryaha, 2 kerometrus me àmoxenonà, katxoko, àwyanye, kekon hatà, Txesusu.

⁴²Uro nyhe txko rokatxho ha kanye ro komo eyuhtxoko, kekon xarha tà. Nyamoro rma ewakryetxoko. Anatoko akatxho komo yanàr xe nay hana, toto. Noro wya rma, arhàra exko kahra ro mak ehtxoko. Arhotxoko rma, àwya, kekon hatà, Txesusu.

Kxanhàn komo xe kehtxoho kom hoko hananàhno ryetxhàrà on ha.

⁴³Moyses heno nmenhotho yonytxanyenhàr me manatxow hamà, kekon xarha tà, Txesusu. Onà wyaro xarha nkekon heno hatà. Ohoyen komo xe xaxa ehtxoko, kekon heno hatà. Axanhàn komo xehra ehtxoko, kekon xarha tà, Moyses heno, kekon hatà, Txesusu. ⁴⁴Onà wyaro haxa àkehe, owyanye. Axanhàn komo xe ehtxoko. Overyewhamnohnye kom hoko orwonàmtxoko, Khoryenkom yakoro, àwya ewakryenàr kom horà, kekon hatà. ⁴⁵Àro wyaro rma ohxe ehtxoko, oyàmkomo wyaro rma rha ohxe oyehtxoho menye, kahe yawono wyaro ohxe oyehtxoho menye. Àsok hana nay ha, noro ha, oyàmkomo, kekon hatà. Omeroron komo yowakryeny me nay hamà. Kamàmà yonampatakehe, toto komo yowakryenàr horà, enyhoru komo rma yowakryenàr horà, anhà komo xarha yowakryenàr horà, kekon hatà. Àro wyaro rma rha tuna heno nyakyaha, ohxe ehxemo komo

yowakryenàr horà, atxke ehxemo komo xarha yowakryenàr horà. Noro wyaro rma rha ohxe ehtxoko, omeroron kom hoko, kekon hatà, Txesusu.

⁴⁶Axan komo xe marma oyehtokonye, ohxe manatxhe kahra rma wehxaha, owyanye, kekon xarha tà. Àsok tawro hana. Atxke natxhe moxamo katxho komo xarha, tàxan komo xe natxow hamà. Nyamoro yoho rma haxa ohxe oyesnàr komo xe wehxaha, kekon hatà.

⁴⁷Okukur kom hok marma towahke oyehtokonye, anar komo wyaro manatxow hamà. Xuknewyanahnà komo xarha, towahke natxow hamà, tkukur kom hoko. Nyamoro yoho rma haxa ohxe oyesnàr komo xe wehxaha, kekon hatà.

⁴⁸Àro ke, onà wyaro àkehe. Omnyamo ryhe, ohxe roro rma haxa ehtxoko, anar komo yoho rma haxa mak ha. Ohxe roro rma haxa nay hamà, oyàmkomo, kahe yawono. Noro wyaro rma rha ohxe roro ehtxoko, omnyam xarha, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

Ekayhera rma tàmtoho hoko hananàhno ryetxhàrà on ha.

6 Onà wyaro nkekon xarha tà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya. Àsok hana natxow ha, anar kom ha, kekon hatà. Onà wyaro natxow hamà. Khoryenkom hoko rma natxhe haryhe, toto komo wya ohxe tosonyhotho meny mak ha, kekon hatà. Nyamoro wyarohra ehtxok hampànà. Àwyaronye oyehtokonye rma, ohxe manatxhe kahra ro mak naha, owyanye, oyàmkomo, kahe yawono, kekon hatà, Txesusu.

²Àro wyaro rma rha tkatxho kom hoye rma nàmyatxhe haryhe, anar komo, ewakryehnà rotho komo wya. Yaworohra mak natxhe, tàhnawonye, kekon hatà. Toto komo wya ohxe manatxhe tawro xe rma natxhe haryhe. Àro ke nàmyatxhe rma

haryhe, ohsamnohno ytxoho ro yawo tehtokonye, owto ho xarha tehtokonye, yakentawo rma tehtokonye, kekon hatà. Onà wyaro yaworo xaxa àkehe, owyanye. Nyamoro hoko rma, ohxe natxhe ketxow hamà, toto komo. Ohxe manatxhe kahra mak naha, Khoryenkomo, àwyanye, kekon hatà. Nyamoro wyarohra ehtxok hampànà. ³⁻⁴Onà wyaro haxa ehtxoko. Akatxho kom hoye tàmtxoko, ewakryehnà rotho komo wya. Ekayhera rma tàmtxoko, toto komo nenytxahtor me mak ha, ànenyehtor kom me xarha. Oyonyatxhe mak ha, oyàmkomo. Xenyhenà ro yony kax mak naha ha. Noro rma, ohxe manatxhe kehe hampànà, owyanye, kekon hatà, Txesusu.

Khoryenkom yakoro kàrwonàmtoho kom hoko hananàhno ryetxhàrà on ha.

⁵Àro wyaro rma rha, Khoryenkom yakoro rma nàrwonatxhe haryhe, anar komo, kekon hatà, Txesusu. Yaworohra mak natxhe, tàhnawonye. Ohxe tosonyhonàr komo xe rma natxhe haryhe, toto komo wya. Àro ke, ohsamnohno ytxoho ro yawo tehtokonye, nàrwonatxhe rma haryhe. Owto ho xarha, yakentawo rma tehtokonye, Khoryenkom yakoro rma nàrwonatxhe haryhe, toto komo wya ohxe tosonyhonàr kom horà, kekon hatà. Onà wyaro yaworo xaxa àkehe, owyanye. Nyamoro hoko rma, ohxe natxhe ketxow hamà, toto komo. Ohxe manatxhe kahra mak naha, Khoryenkomo, àwyanye, kekon hatà. Nyamoro wyarohra ehtxok hampànà. ⁶Onà wyaro haxa ehtxoko. Khoryenkom yakoro orwonàmtxoko, toto komo nenyhtor me mak ha. Omàn kom yaka àtotxoko, kekon hatà. Yuhnaka rma àtotxoko, ehxera toto yehtok mak ha. Àto rma orwonàmtxoko, oyàmkom

yakoro, xenyhenà ro yakoro. Noro rma oyonyatxhe ha. Xenyhenà ro yony kax mak naha ha. Noro rma, ohxe manatxhe kehe hampànà, owyanye, kekon hatà, Txesusu.

⁷Àsok hana nàrwonatzow ha, Xuknewyanahnà kom ha, Khoryenkomo hutwanyehnà kom ha, kekon xarha tà. Thoryenà ro kom yakoro nàrwonatzow hamà. Thenyehra rma nàrwonatzhe haryhe. Àtohnaw mak nàrwonatzow hamà. Mexe rma haxa tàrwonàmtxe, khoryenà ro komo wya ohxe konytxatxho menye, ketxhe rma haryhe, kekon hatà. Àro wyaro kahra mak ehtxoko, Khoryenkomo yakoro orwonàmtoho kom hoko.

⁸Nyamoro wyarohra ehtxoko. Mexe rma haxa tàrwonàmtxe, Khoryenkomo wya ohxe konytxatxho menye, kahra ehtxoko, kekon hatà. Àsok tawro hana. Orwonàmpàra ronye rma haka, orwon komo rma hutwehe, oyàmkomo. Ohutwatxehkanye ro komo kax mak naha ha, noro ha, kekon hatà, Txesusu.

⁹Àro ke, noro yakoro orwonàmna-tokonye, onà wyaro katxoko. Apa y, kahe yawono y, onà wyaro kanye ro me hak nahtxoko, toto komo, omeroro. Enyhoru ro me naha, Khoryenkomo, kanye ro me hak nahtxoko, ohoko, katxoko. ¹⁰Apa y, amamehra nyhe rma hak oyonytxowà, toto komo, tkayaryet kom me harha, katxok xarha. Apa y, oyoyuknye ro me hak nahtxoko, toto komo, kahe yawon komo wya oyoyuhtoho wyaro mak ha, katxok xarha. ¹¹Apa y, amnye rma amna ànyahmako, katxok xarha. ¹²Apa y, oseryewhokako, amna yanhànàtho hoko. Apa y, amna xehra toto komo yexetxhe, amna xarha noseryewhokehe, àhokonye, àro ke oseryewhokako, amna hoko, àhokonye amna yoseryewhokanàr ke, katxok xarha. ¹³Apa y, anhà nkukmahtor me amna txeryko, katxok

xarha. Apa y, amna ukurunhoko, anhà hona, àsok tawro hana, omeroron komo kayaryet me roro rma haxa oyesnàr ke, ehonomnà me roro rma haxa oyesnàr ke, ohxe xaxa manay hamà katxho me roro rma haxa oyesnàr ke. Àro wyaro rma amna nkehe owya, apa y, katxok xarha, Khoryenkomo yakoro orwonàmna-tokonye, kekon hatà, Txesusu.

¹⁴Toto kom hoko toseryewhokaxem me oyehtokonye, ohokony xarha toseryewhokaxem me rma rha naha, oyàmkomo, kahe yawono, kekon hatà.

¹⁵Toto kom hoko oseryewhokahra oyehtokonye haxa ryhe, ohokony xarha oseryewhokahra rma rha naha, oyàmkomo, kekon hatà, Txesusu.

Katahyehnomatzho kom hoko hananàhno ryetxhàrà on ha.

¹⁶Àsok hana natxow ha, anar kom ha, kekon xarha tà, Txesusu. Onà wyaro natxow hamà. Natahyehnometxhe rma haryhe, tàyweronàhyamatxhàyamo yawo ro tosonyhotho meny mak ha. Yaworohra mak natxhe, tàhnawonye, kekon hatà. Toto komo wya ohxe tosonyhonàr komo xe rma natxhe haryhe. Àro ke, osonkotohra natxhe, tekhokaxem me harha tosonyhotho menye, tatahyehnomaxem me rma tosonyhotho menye, kekon hatà. Onà wyaro yaworo xaxa àkehe, owyanye. Nyamoro hoko rma, ohxe natxhe ketxow hamà, toto komo. Ohxe manatxhe kahra mak naha, Khoryenkomo, àwyanye, kekon hatà. Nyamoro wyarohra ehtxok hampànà. ¹⁷Onà wyaro haxa ehtxoko. Ayatahyehnomantokonye, osonkototxoko rma, ekhokahnà me rma oyosonyhotho menye, kekon hatà. ¹⁸Àro wyaro oyehtokonye, ayatahyehnomatzho komo yonyhera natxow hamà, toto komo. Oyonyatxhe

mak ha, oyàmkomò, xenyhenà ro. Xenyhenà ro yony kax mak naha ha. Noro rma, ohxe manatxhe kehe hampànà, owyanye, kekon hatà, Txesusu.

Kàkatxho komo henyetxoho hoko hananàhno ryetxhàrà on ha.

¹⁹ Akatxho komo henyekhera ehtxok hampànà, kekon xarha tà, Txesusu. Owyanye àhenyeknyetok haxa, amnye nosomatken hamà, akatxhothàyo. Anatoko hurutuhu nenahrà me nay hana. Anatoko nàhxeryehtyen hana, kekon hatà. Anatoko temenyem komo nanàr me nay hana. Àro wyaro rma nosomatken hamà, akatxhothàyo, onhenyeketxhàyamo, yukryeka honotho, kekon hatà. ²⁰ Kahe yawo oyowakryetxho kom hok haxa ehtxoko. Àro ryhe, osomatkahna ro me naha. Ehxera ro mak naha, hurutuhu, kekon hatà. Ehxera rma rha naha, àhxeryekryenye. Ehxera rma rha naha, any komo, kekon hatà. ²¹ Àsok tawro hana. Tano tkatxhonke oyehtokonye, tano roron me oyesnàr komo xe manatxow hamà. Kahe yaw haxa towakryexem me oyehtokonye, àtono ro me oyesnàr komo xe manatxow hamà, kekon hatà, Txesusu.

Kàhnawonye tawanye kehtxoho kom hoko hananàhno ryetxhàrà on ha.

²² Ohxe oyonur komo yehtoko, omeroro menyatxow hamà, kekon xarha tà, Txesusu. Tawasnye rma haxa manatxhe, ohnawonye, ohxe oyonur komo yehtok mak ha. ²³ Ohxehra ehtok haxa, xenyhera ro mak manatxow hamà. Tawanye mak manatxhe, ohnawonye. Àro wyaro rma rha, Khoryenkomo hutwaha oyehtokonye, tawanye manatxhe, ohnawonye, kekon hatà. Khoryenkomo hutwany me wehxaha kany me rma oyehtokonye,

ohxe mpànà ehtxoko. Noro hutwaha rma manatxow hana. Noro hutwaha oyehtokonye, tawanye rma haxa manatxow hamà, ohnawonye, kekon hatà, Txesusu.

Katxhonano hokono ro me kehtxoho kom hoko hananàhno ryetxhàrà on ha.

²⁴ Horykomo yanoto ro me kehtoko, anaro rha yanoto mehra tehyan hamà, kekon xarha tà, Txesusu. Asako kanotomany komo yehtok haxa, onà wyaro tehyan hamà. Anaro xehra tehyan hamà. Anaro xe tehyan hamà, kekon hatà. Anaro tàxanomkahnohyan hamà. Anaro teyukyan hamà. Àro wyaro rma rha, katxhonano hokono ro me oyehtokonye, Khoryenkom hokon mehra manatxow hamà, kekon hatà, Txesusu.

Oseryehokahra kehtxoho kom hoko hananàhno ryetxhàrà on ha.

²⁵ Àro ke, onà wyaro àkehe, owyanye, kekon xarha tà, Txesusu. Oseryehokahra ehtxoko, ànyahpàra oyehtxoho kom hoko. Kwayehyan hamà, ànyahpàra ryesnàr ke, kahra ro mak ehtxoko, kekon hatà. Oseryehokahra rma rha ehtxoko, àwomumra oyehtxoho kom hok xarha. Rohunutho natanàhnohyan hamà, àwomumra ryesnàr ke, kahra ro mak ehtxoko, kekon hatà. Khoryenkom yano me àwayehpàra rma hak oyehtokonye, noro yano me rma rha tànyahmaxem me manatxow hamà. Noro yano me tuhnye rma hak oyehtokonye, noro yano me rma rha twomumtosom me manatxow hamà, kekon hatà, Txesusu.

²⁶ Àsok hana nay ha, torono ha, kekon xarha tà. Àhomohra nay hamà. Osowrukhura xarha nay hamà. Tànyahrà màmtohra xarha nay hamà, kekon hatà. Àsok tawro hana. Torono nyahmen hamà, oyàmkomò, kahe yawono, kekon hatà. Àro ke, omnyam xarha anyah-

metxow hamà, noro ha. Àsok tawro hana. Torono komo yoho rma haxa noro nàhnàn me manatxow hamà, kekon hatà, Txesusu.

²⁷Oyoseryehokatxho komo rma, ohorymamnohpàranye nay hamà, kekon xarha tà. Àro ke, oseryehokahra ehtxoko. ²⁸Toseryehokahoryehra manatxhe, àwomumra oyehtxoho kom hoko. Àsok hana nay ha, txawarkoyato ha, kekon hatà. Tomyawon hokohra nay hamà. Twomun yenyempera nay hamà. Ohxe tonyxem me mak naha, txawarkoyato, kekon hatà. ²⁹Àsok hana nehxa-akon ha, Saromaw heno ha. Ohxe tonyxemà ro me rma haxa nehxa-akon hatà, noro heno. Ehonomnà womun yawo tehtoko, ohxe tonyxemà ro me nehxa-akon heno hatà. Onà wyaro mak àkehe, owyanye. Noro heno yoho rma haxa ohxe tonyxem me naha, txawarkoyato, kekon hatà, Txesusu. ³⁰Àsok tawro hana. Khoryenkomo ryhe, txawarkoyato yeherkotkuryen hamà. Ohxe tonyxem me neryan hamà, àwomumtonàrà wyaro mak ha, kekon hatà. Txawarkoyato ryhe, mexehra ehxah me ehxen me harha nay hamà. Taknyohsom me rma nay hamà. Mexehra tehxemà rma womumtehe, Khoryenkomo, ohxe tonyxemà ro me ehtxoho me. Àro yoho rma haxa owomumtony kom me nay hamà, noro ha. Àsok tawro noro hona xenyhera manatxowà, kekon hatà, Txesusu.

³¹Àro ke, oseryehokahra ro mak ehtxoko, kekon xarha tà. Henta nyhe txko haryhe ronyahrà, kahra ehtxoko. Henta nyhe txko haryhe rowomunu, kahra rma rha ehtxoko, kekon hatà. ³²Àro hoko roro nehutwetxow hamà, anar komo, Khoryenkomo hutwanyehná komo, omeroro. Ayahyehrà komo hutwany me mak naha, oyàmkomo, kahe yawono. Tànyahrà komo xe natxow hamà, kany me rma naha, noro ha, ohokonye, kekon hatà, Txesusu.

³³Àro ke, on hok haxa ehtxoko, omnyamo, kekon xarha tà. Khoryenkomo mryenon me oyehtxoho kom hoko ehtxoko. Noro wyaro rma rha ohxe roro oyehtxoho kom hoko ehtxoko. Àro hoko rma oyehtokonye, anyahrà komo xarha yàmnya, noro ha. Omeroro rma nàmnya, owyanye, kekon hatà. ³⁴Àro ke, awanaworo ohxehra oyehtxoho kom hoko ehutwahra ehtxoko. Amnye rma ohxehra oyehtxoho kom hoko rma ehutwatxoko, àhoko rma Khoryenkomo yakoro orwonàmtoho menye. Awanaworo ohxehra oyehtokonye, àro rma ho àhok orwonatxow hamà, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

Anar komo yanhànà hutwatxho hoko hananàhno ryetxhàrà on ha.

7 Onà wyaro nkekon xarha tà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya. Toto komo yanhànà hutwany mehra ehtxoko, kekon hatà. Anhàn komo hutwany mehra oyehtokonye, ayanhàn komo hutwany mehra rma rha naha, Khoryenkomo, kekon hatà. ²Anar kom hoko atxke manatxhe kany me haxa oyehtokonye, ohokony xarha atxke manatxhe kany me rma rha naha hampànà, Khoryenkomo, kekon hatà. Owyanye toto komo yowakryentoko, mukuknometxow hamà, ewakryetxho komo. Thenyehra hana, yakehra haxa hana mukuknometxow ha. Àro wyaro owyanye ukuknomatxhàrà wyaro rma rha, oyowakryetxho komo kuknomehe xarha, Khoryenkomo, kekon hatà, Txesusu.

³⁻⁵Kuknonano me onà wyaro nkekon xarha tà. Ohoyen komo yonuru menyatxow hana, kekon hatà. Enuru komo kwawo uhponu txko menyatxow hana. Hoymo y, uhponu txko hak wowsà, oyonuru kwaye, màketxow hana, àwya. Àro wyaro owyanye tatoko rma, oyonuru komo kwawo rma naha, wewe

ymo. Àro ymo yonyhera mak man-atxow hamà. Àro wyaro oyehtokonye, onà wyaro tehxye manatxhe, kekon hatà. Wahoro htzero wewe ymo towtxoko, oyonur komo kwaye rma. Owyanye towàtxhe rma, ohoyen komo yonuru kwaye uhpunu txko mowyatxow hamà, tonke harha oyesnàr kom ke, kekon hatà. Àro wyaro rma rha, ayanhàn kom hoko rma hak oyehtokonye, anar komo hananàhpàra ro mak manatxow hamà. Owyanye àhananàhnàtokonye haxa, yaworonohnà ro me manatxow hamà, ayanhàn kom hokon me oyesnàr kom ke, kekon hatà, Txesusu.

⁶Kuknonano me rma rha, onà wyaro nkekon xarha tà. Enyhoru yàmpàra tehxtatxow hamà, kaykusu wya, kekon hatà. Ehetàhpenyeno rma yàmpàra tehxtatxow hamà, honyko wya. Tàmсахotho rma yakmekyan hamà. Bayanye rma nay hamà, khokonye, kekon hatà. Àro wyaro rma rha, àrwo yonyhorunu yokarymahra ehtxok hampànà, Khoryenkomo xanhànà ymo komo wya. Ekarymaxahotho rma xanomkahnohyatxow hamà, nyamoro ha. Owàràhyaketxow hamà, kekon hatà, Txesusu.

Khoryenkomo wya koyuhtoho kom hoko hananàhno ryetxhàrà on ha.

⁷Onà wyaro nkekon xarha tà, Txesusu. Apa y, uro ewakryeko kany me ehtxoko. Uro ewakryeko kany me oyehtokonye rma, oyowakryetxhe xaxa mak hampànà, Khoryenkomo, kekon hatà. Apa y, uhutwamohsoko, rowya, kany me ehtxok xarha. Uhutwamohsoko, rowya, kany me oyehtokonye rma, hutwamohsehe xaxa mak hampànà, noro ha, owyanye, kekon hatà. Àsok hana natxow ha, bàn yawon kom ha. Bàn kom hotar hoko, tey tey tey tawro yonytxatxhe rma, nahurmaketxow hamà. Àro wyaro

rma rha, tàwya oyonytxatxhenye rma, oyoyukyatxhe xaxa mak hampànà, Khoryenkomo, kekon hatà, Txesusu. ⁸Àsok tawro hana. Uro ewakryeko kany komo rma, towakryexem me harha natxow hamà. Uhutwamohsoko, rowya, kany kom xarha, hutwetxow harha mà. Tey tey tey kany komo xarha, toyuhsom me harha natxow hamà, kekon hatà, Txesusu.

⁹Àsok hana omuru komo meyukyatxow ha. Apa y, rowru txko tàmkò, rowya, kany me ehtokonye, tohu ymo yàmpàra manatxow hamà, àwyanye, kekon hatà, Txesusu. ¹⁰Apa y, kana txko tàmkò, rotà, kany me xarha ehtokonye, okoye yàmpàra manatxow hamà, àwyanye, kekon hatà. ¹¹Enyhoru marma màmyatxow hamà, ohokyamo wya. Àro wyaro rma manatxhe, omnyamo, anhà komo rma. Àsok haxa hana nay ha, oyàmkom ha, kahe yawono rma. Oyohonye rma haxa enyhoru yàmnye ro me nay hamà. Owyanye, uro ewakryeko, katxhe rma, enyhoru rma yàmyaha ha, noro ha, owyanye, kekon hatà, Txesusu.

¹²Àsok hana oynyàr komo xe man-atxow ha, toto komo wya. Ohxe oynyàr komo xe manatxow hamà, àwyanye. Àro ke, ohxe rma rha toto komo tx-etxoko, omnyam xarha. Àro wyaro rma khananàhyatxow hamà, Khoryenkom karyehtanà, Moyses heno nmenhotho rma, Khoryenkomo rwonà yokarymanyero heno komo nmenhotho xarha, kekon hatà, Txesusu.

Kahe yaka totho kom hoko hananàhno ryetxhàrà on ha.

¹³⁻¹⁴Àsok hana nay ha, nàmno hotar ha, kekon xarha tà, Txesusu. Anatoko taxkàtnye nay hana. Taxkàtnye ehtoko, krawame mak tetxow hamà, toto komo, àro yarye. Yakenohnà komo rma nowomyatxow hamà, kekon

hatà. Àro wyaro rma rha, kahe yaka otho komo, krawame naha. Àro ke, yakehra natxow hamà, tàtosom komo, kekon hatà. Anatoko àhotaheny haxa nay hana, nàmno hotarà. Àhotahenye ehtoko, krawamehra tetxow hamà, toto komo, àro yarye. Thenyehonà komo rma nowomyatxow hamà, kekon hatà. Àro wyaro rma rha, anàhnoho ytxoho ro na otho komo, krawamehra naha. Àro ke thenyehra natxow hamà, tàtosom komo, kekon hatà. Kahe yaka haxa tàtosom me ehtxoko, taxkànyem yarye tàtosom komo wyaro mak ha, kekon hatà, Txesusu.

Yaworonohnà komo hutwatxho hoko hananàhno ryetxhàrà on ha.

¹⁵Yaworohra nekarymetxow hamà, anar komo, kekon xarha tà, Txesusu. Khoryenkomo rwonà yokarymanyè uro ketxhe rma haryhe. Yaworohra mak àro wyaro nketxow hamà. Nyamoro hona mpànà xenytxoko, kekon hatà. Towahke rma nosonyhetxhe haryhe, kahneru wyaro, àmayamnà wyaro. Atxke mak natxhe ha, tàhnaowane, kamara wyaro mak ha, bayanyemà wyaro mak ha, kekon hatà. ¹⁶Enyhoru hokohra ro mak natxhe, nyamoro ha. Enyhoru hokohra ehtxoho kom hoye ro, yaworonohnà me muhutwexow hamà, kekon hatà. Ewekhàrà wawo ufa yeherà yonyhera tehxtatxow hamà. Wakrakra yato wawo, fek yeherà yonyhera tehxtatxow hamà. Àro wyaro rma rha natxhe, yaworonohnà komo, kekon hatà. Enyhoru hokohra ro mak natxhe. Àro ke, owyanye xenyetokonye, enyhorun komo yonyhera manatxow hamà, kekon hatà, Txesusu.

¹⁷⁻¹⁸Àsok hana nay ha, nat ha, kekon xarha tà. Ohxe tehtoko, nehete hamà. Atxke haxa tehtoko, ehetahra nay hamà. ¹⁹Àrotho rma, tamaxem me nay hamà. Weheto waka tarymaxem me nay hamà,

kekon hatà. ²⁰Àro wyaro rma rha, enyhoru hokohra ro mak natxhe, yaworonohnà komo. Enyhoru hokohra ehtxoho kom hoye ro, yaworonohnà me muhutwexow hamà, kekon hatà, Txesusu.

Amna yohà omoro tawro hoko hananàhno ryetxhàrà on ha.

²¹Amna yohà omoro kany me natxhe, toto komo, rowya, kekon xarha tà, Txesusu. Àro wyaro kany kukur kom marma, royàm yoyukyaxhe, omerorohra mak ha. Nyamoro marma, noro yowto hona tetxhe, kahe yawono yoyuknyenhàr me tesnàr kom ke, kekon hatà. Anar kom haxa ryhe, amna yohà omoro kany kukur komo rma, àtohra natxhe hampànà, noro yowto hona, eyukhura tesnàr kom ke, kekon hatà, Txesusu.

²²Khoryenkomo yowto ho nyamoro yehtoko, onà wyaro nketxhe rma haryhe, anar komo, thenyehonà komo, rowya, kekon hatà. Amna yohà y, oyowto hona amna nomokno, ketxhe rma haryhe. Ayano me ro rma amna nekarymekonà, ketxhe rma haryhe. Ayano me ro rma rha, worokyamo amna nowyakonà, toto komo hyaye, ketxhe rma haryhe. Ayano me ro rma rha, eryehokano amna neryakonà, àro ke, omohtxok ha, rowto hona, kasko, amna wya, ketxhe rma haryhe, rowya, kekon hatà, Txesusu. ²³Onà wyaro haxa àkehe hampànà, àwyanye. Oywenyekenye wehxaha, àkehe hampànà, àwyanye. Àtotxok ha, rohyaye, atxke rma haxa oyesnàr kom ke, àkehe hampànà, àwyanye, kekon hatà, Txesusu.

Txesusu wya tonytxany komo kuknonà yokarymatxhàrà on ha.

²⁴Rorwonà yonytxetxhe, anar komo, kekon hatà, Txesusu. Royukyaxhe xarha. Àsok hana natxow ha,

nyamoro ha, kekon hatà. Onà wyaro natxow hamà. Ukuknon komo rma wekarymehe, owyanye. Bân yenyâr xe nehkakon hatà, toto. Tâywero nehkakon hatà. Àro ke, yuhnaka rma haxa nakay hatà. Toh hona bân yeryey hatà, towaxke ehtxoho me, kekon hatà. ²⁵Amnye nomokye hatà, tuna heno. Nâkmay mak hatà. Atxowowo ymo xarha nomokye hatà, kekon hatà. Dyow, dyow, dyow kekon hatà, tuna ymo, toto mând hoko. Emokotohra mak nehkakon hatà, toh hona txexah me esnâr ke, kekon hatà. Àro wyaro rma rha, atanâhnohpâra ro mak natxhe, royuknye komo, kekon hatà, Txesusu.

²⁶Anar kom haxa ryhe, rorwonâ yonytxetxhe rma haryhe, kekon xarha tà. Royukhura rma natxhe. Nyamoro kuknon xarha wekarymehe, owyanye, kekon hatà. Bân yeryey xarha tà, toto, anaro. Tâywenyek mak nehkakon hatà. Àro ke, sakarara hona haxa neryey hatà. Ewahxera rma nehkakon hatà, àmânâthàrà, kekon hatà. ²⁷Amnye nomokye hatà, tuna heno. Nâkmay mak hatà. Atxowowo ymo xarha nomokye hatà, kekon hatà. Dyow, dyow, dyow kekon hatà, tuna ymo, toto mândho hoko. Bo, nemokotoy hatà. Natanâhnohtâkay mak hatà, omeroro. Àro wyaro rma rha natanâhnohtâketxhe hampànâ, royuknyehnátho komo, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya.

Toto komo wya ohxe rma haxa kxananâhtxow hamà katxhàrà on ha.

²⁸Àro wyaro hananâhtxowná hatà, Txesusu. Thenyehra nehxatxkon hatà, toto komo, thananâhsom komo. Àwya thananâhtâkatxhenye rma, onà wyaro nketxkon hatà. Koo, ohxe rma haxa kxananâhtxow hamà, mosonâ, ketxkon hatà. ²⁹Àro wyaro nketxkon hatà, ehonomná me tâwyanye xenyâr ke. Ehonomná me rma haxa

hananâhyatxkon hatà, Txesusu. Àyweronâhyamano ynye ro komo yoho rma haxa hananâhyatxkon hatà.

Hunmata ymo yawonotho yonyhoryetxhàrà on ha.

8 Taa. Àhà ymo yonâhtoy hatà, Txesusu. Tâwya enâhtotxhe rma, toy xarha tà. Akoro rma tetxkon hatà, toto komo, thenyehnâ komo.

²Taa. Àhyaka nomokye hatà, toto. Hunmata ymo yawo rma haxa nehkakon hatà, noro ha. Ehonomná me Txesusu yonyakon hatà. Àro ke, tosoknar ho neryewtay hatà, akrataka. Rohâ y, kekon hatà. Amna yonyhoryenye omoro hatà. Ronyhoryenâr xe oyehtoko, uro menyhoryen hamà, kekon hatà. ³Natahoyotkay hatà. Txesusu. Dye, nahy hatà. Oyonyhoryenâr xe wehaxa, kekon hatà. Konyhoryen hampànâ, kekon hatà, Txesusu. Àtoko rma nâhnânkay hatà, uhunmatathotho. Ohxe harha nehkakon hatà, toto.

⁴Onà wyaro nkekon xarha tà, Txesusu, àwya. Toto komo wya oskarymahra xaxa exko hampànâ, kekon hatà. Àtoko. Osonyhota, horykomo wya, Khoryenkom mând yonye ro wya, kekon hatà. Moyses heno nekarymatxho yawo ro, owoknâthàrà màmyaha ha, àwya, kekon hatà. Khoryenkomo wya tàmsomâ rma màmyaha ha, enyhoryexah me oyesnâr ke. Àro wyaro rma muhutwamohsehe, oyonyhoryetxhàrà, toto komo wya, kekon hatà, Txesusu.

Arymano ynye ro komo yoh yanoto yonyhoryetxhàrà on ha.

⁵Taa. Kafahnaw hona nahatakay hatà, Txesusu. Ahatakantoko rma, àhyaka nomokye hatà, horykomo. Arymano ynye ro komo yohâ rma mok nehkakon hatà, 100 komo yohâ rma hatà. ⁶Onà wyaro nkekon hatà, teryewrye ro

hatà, Txesusu wya. Rohà y, ekeh me rma haxa manaye, ranotoho, amusnano wya, kekon hatà. Romàn yawo manaye. Neryewano rma haxa mak hatà, kekon hatà, horykomo. ⁷ Ayakoro komokyaha, noro yonyhoryexe, kekon hatà, Txesusu, àwya. Noro yonyhoryexe komokyaha, omàn yaka, kekon hatà.

⁸ Onà wyaro haxa neyukye hatà, horykomo. Rohà y, ehononnà me rma haxa manay hatà, kekon hatà. Romàn yaka owompàra manay hamà, ehononnà me oyesnàr ke, roho rma haxa oyesnàr ke. Àro ke romàn yaka àtohra exko, kekon hatà. Tano rma oyehtoko, onà wyaro kasko, ranotoho hoko. Wenyhoryen hampànà kasko. Àro wyaro owya katxhe rma, ohxe harha naha, ranoto, kekon hatà, horykomo. ⁹ Àsok tawro hana. Owyaro rma rha roh yano me ehononnà me wehyan hamà. Àro ke arymano ynne ro komo wanotomen hamà, kekon hatà. Àtok ha àkehe, anaro wya. Noro rma tehe, rano me ro mak ha. Omok ha àkehe xarha, anaro wya. Noro rma nomokyaha, rano me ro rma rha, kekon hatà. On hok exko àkehe xarha, ranoto komo wya xarha. Àro hoko rma natxhe, nyamoro xarha, rano me ro rma rha. Àro wyaro rma rha toyuhsom me manay hamà, omoro xarha, kekon hatà. Àro ke, owya wenyhoryen hampànà katxhe rma, ohxe harha nay hamà, ranoto, kekon hatà, horykomo, Txesusu wya.

¹⁰ Àro wyaro tàwya enytxatxhe rma, koo kekon hatà, Txesusu, tàwya rma. Ehononnà me xaxa ronyan hamà, mosonà, Xuknewyanahnà rma, kekon hatà, tàwya rma. Onà wyaro nkekon xarha tà, toto komo wya, takoron komo wya. Onà wyaro yaworo xaxa àkehe, owyanye, kekon hatà. Rohona rma haxa nenyman hamà, mosonà. Ehsayewyana komo yoho rma haxa, rohona nenyaha,

kekon hatà, Txesusu, àwyanne. ¹¹ Onà wyaro àkehe xarha, owyanye. Amnye, Khoryenkom yowto ho natxhe hampànà, Akmaraw komo, Esake xarha, Xako xarha. Àhyawonye rma natxhe hampànà, anaro rha yana komo xarha, kamàm yahatakaxho nyeron komo rma, kamàm yowomtoho nyeron komo xarha, kekon hatà. Khoryenkom yowto ho nasahxemttxhe hampànà, nyamoro ha. ¹² Ehsayewyana kom haxa ryhe, Khoryenkomo mryenon komo kàwyamo kany komo rma, ukukur komo rma, owompàra ro mak natxhe hampànà, Khoryenkom yowto hona, kekon hatà. Tarymaxem me natxhe hampànà, nyamoro heno, anàhnohno ytxoho ro na. Àto rma tawanye rma haxa naha. Àton heno komo rma nàratetxhe hxak hampànà, teryewhamnohrà komo ke, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya.

¹³ Onà wyaro nkekon xarha tà, horykomo wya, arymano ynne ro komo yohà wya. Àtoko, omàn yaka, kekon hatà. Àtoko, omàn yaka. Onà wyaro mākano, rowya. Owyaw wenyhoryen hampànà katxhe rma, ohxe harha nay hamà, ranoto, mākano. Àro wyaro mākano, rohona owya xenyàr ke. Àro ke, ohxe harha naha, ayanoto, kekon hatà, Txesusu, àwya. Àro wyaro àwya tatoko rma, ohxe harha nexey hatà, anoto.

Semaw hetx yonà yonyhoryetxhàrà on ha.

¹⁴ Taa. Petru mèn yaka toy hatà, Txesusu. Towomàtxhe rma, Petru hetx yon heno yonyey hatà. Ekeh me nehkakon hatà, noro heno, atunano wya. ¹⁵ Amorà yahey hatà, Txesusu. Àwya ahettxhe rma, nàhnànkay hatà, atunano. Say, nasanàmnye hatà, wosà. Natamokyakon harha tà, Txesusu hyaka.

**Thenyehra komo
yonyhoryetxhàrà on ha.**

¹⁶ Àro rma kokmamrà ro nomohtxownà hatà, toto komo. Ekeh komo yokyatxkon hatà, Txesusu hyaka. Worokyamo yoh komo xarha yokyatxkon hatà. Thenyehra nehxtatxkon hatà, worokyamo yoh komo. Àhyayenye worokyamo yowye hatà, Txesusu, tàrwon ke mak hatà. Ekehàtho komo xarha yonyhoryetxehkay hatà. ¹⁷ Àro wyaro Esaeyas heno nmenhotho yawo ro nehxakon hamà, Txesusu. Onà wyaro nmenhoy hatà, noro heno, Khoryenkomo rwonà yokarymanyè ro heno.

Keheryan komo yowyaha hampànà, noro ha.

Àro wyaro rma nmenhoy hatà, Esaeyas heno. Ànmenhothàrànhàrà yawo ro rma haxa nehxakon hamà, Txesusu.

**Ayakoro komokyaha kany
komo hananàhàthàrà on ha.**

¹⁸ Txesusu yakoro nehxtatxkon hatà, toto komo. Thenyehra rma haxa nehxtatxkon hatà. Thenyehra ehtxoho komo yonyakon hatà, noro. Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, tànhananàhrà ro komo wya. Àpa txowà, mon hona, kekon hatà, àwyanye.

¹⁹ Àtohra ronye rma haka, nomokye hatà, toto, àyweronàhyamano nyne ro. Onà wyaro nkekon hatà, Txesusu wya. Khananàhnye y, ayakoro komokyaha, kekon hatà. Henta kom otontok hana, àsna rma àtehe, ayakoro, kekon hatà.

²⁰ Onà wyaro nkekon mak hatà, Txesusu, àwya. Àsok hana natxow ha, onokna kom ha, torono komo xarha, kekon hatà. Bânke natxow hamà, nyamoro ha. Towtakem me natxhe, onokna komo. Tamke natxhe, torono komo. Toto me Enusah haxa ryhe, ànàmra naha, kekon

hatà. Atakryetxho rma, ehxera naha. Àro wyaron yakoro rma otònàr xe kat manaye, kekon hatà, Txesusu, àwya.

²¹ Onà wyaro nkekon xarha tà, toto anaro. Txesusu nhananàhrà rma mok nehxakon hatà. Rohà y, omokhàrà hak wehxaha, ayakoro, kekon hatà, Txesusu wya. Royàm peno wayhàtxhe, wenyamyan hamà, uro ha. Rowya noro heno yonamàtxhe, àten hamà, ayakoro, kekon hatà. ²² Àna matà, kekon mak hatà, Txesusu, àwya. Anar kom hak àwayehsahotho yonamtxowà. Karyhe roro harha manatxhe katxhohnà komo rma hak nentamtxowà. Omoro haxa ryhe, omoko, rakoro, kekon hatà, Txesusu, àwya.

**Atxowowo ymo
yatàknanàhkatxhàrà on ha.**

²³ Kanawa yaka nosonkahye hatà, Txesusu. Nosonkahtxownà xarha tà, ànhananàhra ro komo. ²⁴ Àtontokonye rma, nomokye hatà, atxowowo ymo, thenyehra ymotho rma haxa mak hatà. Ukuthonà ymo hoko rma haxa natxowowonakon hatà. Nataràhtekon hatà, kanawa heno. Tànàhso nehxakon hatà, Txesusu. ²⁵ Nempakatxownà hatà, akoron komo. Amna yohà y, ketxkon hatà. Tànoryatxow hamà. Kàwyamo ukurunhoko, kwayehrà kom hona, ketxkon hatà. ²⁶ Àsok tawro moseryehyatxow harha, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. Àsok tawro moseryehyatxow harha. Khoryenkomo hona xenyhera manatxow hamà, kekon hatà, àwyanye.

Àro wyaro tàwya katxhe rma, nasanàmnye hatà. Atxowowo ymo yatàknanàhkay hatà. Dà kasko, kekon xarha tà, tuna ymo wya. Dà, natàknay hatà. Tatàknaye rma haxa nehxakon hatà.

²⁷ Noseryehoketxkon hatà, akoron komo. Onok moson haryhe, ketxkon hatà. Onok moson haryhe. Atxowowo

ymo neyuknur me nay hamà. Tuna ymo neyuknur me xarha nay hamà, ketxkon hatà, tàwyanye rma.

**Worokyamo yohà ymotho
komo yonyhoryetxhàrà on ha.**

²⁸ Mon hona nahatakaxownà hatà, Txesusu komo. Kaknara yamtar hona rma nahatakaxownà hatà. Txesusu yasanàmàtxhe rma, àhyaka nomohtxownà hatà, toto, asako. Worokyamo yohà rma mokyam nehxtaxkon hatà. Onokna bayanyemà wyaro nehxtaxkon hatà, worokyamo yoh me tesnàr kom ke hatà. Àhyahanye àtohra ro mak nehxtaxkon hatà, toto komo, àhonanye toseryehrà kom ke hatà. Nyamoro rma nomohtxownà hatà, Txesusu hyaka. Yatxetxho waye nomohtxownà hatà.

²⁹ Onà wyaro nketxkon hatà, àwya, teryewrye ro hatà. Khoryenkom muru omoro ha, ketxkon hatà. Àsok manaye, amna hoko. Amna yeryewhamnohso momokno hamà, ketxkon hatà. Amna yeryewhamnohpàra exko. Amna yeryewhamnohtoho mehra rma hak naha, owya, ketxkon hatà, worokyamo yoh komo, Txesusu wya.

³⁰ Àto nehxtaxkon hatà, okno komo, honyko wyaron komo. Moxe nyhe txko nehxtaxkon hatà, thenyehra rma haxa mak hatà. Nasahxemtetxkon hatà. ³¹ Àro ke, onà wyaro nketxkon hatà, toto komo, worokyamo yano me hatà. Owyà amna yownàtoko, amna ànyahko, okno komo yowan yaka, ketxkon hatà. ³² Àtotxok ha, kekon hatà, Txesusu. Àro ke notowtxownà hatà, worokyamo komo, toto komo hyaye, kray kray. Okno komo yowan yaka haxa nowomtxownà hatà, kuru kuru kuru. Uuff, huhyakanto kàtatxownà hatà, okno heno komo, omeroro. Krow, ukuthonà kwaka nowomtxownà hatà. Nànòtàhkatxownà hatà.

³³ Okno yonye rotho komo ryhe nekahtàmtxownà hatà. Owto hona totxownà hatà. Àton komo wya nekarymatxownà hatà, omeroro hatà. Worokyamo yohàtho komo yexetxhàr xarha yokarymatxownà hatà. ³⁴ Àro ke, Txesusu hyaka totxownà hatà, owto hon komo, omeroro hatà. Tàwyanye xenyetxhe rma, onà wyaro nketxkon hatà, àwya. Àtoko, amna yowto hoye, ketxkon hatà, teryewrye ro hatà.

**Amusnaxahotho
yonyhoryetxhàrà on ha.**

9 Nosonkahtxownà hatà, Txesusu komo, kanawa yaka. Tuna ymo wetotxownà hatà. Towto kom hona harha nahatakaxownà hatà.

² Txesusu hyaka nomohtxownà hatà, toto komo. Ekeh yohtxownà hatà, tahon hono rma hatà, amusnaxaho rma hatà. Rohona xaxa nenyatxow hamà, kekon hatà, Txesusu, tàhnawo. Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, amusnaxaho wya. Kàrà y, kekon hatà. Teryehorye harha exko. Koseryewhokan hampànà, ayanhànàthàrà hoko. Towsah me harha naha, ayanhànàthàrà, kekon hatà.

³ Àto nehxtaxkon hatà, àyweronàhyamano ynye ro komo. Tàwyanye Txesusu yonytxatxhe rma, onà wyaro nketxkon hatà, ukukur komo, tàhnawonye. Khoryenkomo wàràhyaken hamà, mosonà, ketxkon hatà. Khoryenkomo wyaro kànànàthàyo yownye me nehutwen hamà, ketxkon hatà, tàhnawonye.

⁴ Ehutwatxho komo rma hutwekon hatà, Txesusu, tàhnawo. Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, àwyanye. Àsok tawro atxke mehutwexow haryhe, ohnawonye, kekon hatà. ⁵ Rowya, towsah me harha naha, ayanhànàthàrà, katxho ryhe, tkahoryehra nay hamà, owyanye. Asanàmko, àtok ha, katxho haxa ryhe, tkahorye rma haxa nay hamà, owyanye, kekon hatà. ⁶ Towsah

me harha naha, ayanhànàthàrà, kany me mak wehxaha, Toto me Enusah kaxe. Tano rma yukryeka ho rma ryehtoko, àro wyaro kany me wehxaha, Khoryenkom yano me mak ha, kekon hatà. Àro wyaro kany me hak kehutwamohsosa, owyanye. Moson yeheryanàtho wowyaha hampànà, Khoryenkom yano me ryehtwamohsonàr horà, kekon hatà. Onà wyaro àkehe, owoya, kekon hatà, amusnaxaho wya. Asanàmko, ayahon anàmko ha, omàn yaka àtok ha, kekon hatà, Txesusu, àwya. ⁷Sax, nasanàmye hatà, amusnaxahotho. Toy hatà, bàn yaka.

⁸Nenytxownà hatà, toto komo, thenyehohnà komo. Àro ke noseryehoketxkon hatà. Ohxe xaxa nay hamà, Khoryenkomo, ketxkon hatà. Noro yano me ehonomnà me rma haxa nay hamà, mosonà, toto rma, ketxkon hatà.

Txesus yakoro Matewsà tothàrà on ha.

⁹Àsnye ro toy hatà, Txesusu. Tàtonàr me rma, toto yonyey hatà. Matewsà rma noro ha. Nàmno yawo nehakon hatà. Txenyeru yahohtoho yawo rma nehakon hatà, eryewtaxaho, tkayaryet komo txenyerun yahosnye ro kaxe. Noro wya rma, onà wyaro nkekon hatà, Txesusu. Rakoro omok ha, kekon hatà. Sax, nasanàmye hatà, Matewsà. Txesus yakoro harha toy hatà.

¹⁰Taa. Bàn yaka Txesus yarày hatà, Matewsà. Emtakmantokonye, nomoky-atxkon hatà, toto komo, thenyehohnà komo. Tkayaryet komo txenyerun yahosnye ro komo rma mokyam nehaxton hatà, atxke natxhe moxamo katxho komo xarha hatà. Nyamoro rma nemtakmatxownà hatà, Txesus kom yakoro, ànhananàhrà ro kom yakoro xarha.

¹¹Nenyatxkon hatà, Farysew kukur komo. Àro ke, onà wyaro nketxkon hatà, Txesusu nhananàhrà ro komo wya. Àsok tawro mokyam yakoro nemtakmeno, ahananàhnye komo, ketxkon hatà. Atxke natxow hamà, mokyamo, txenyeru yahosnye ro komo rma, atxke natxhe moxamo katxho komo xarha. Àsok tawro nemtakmeno, anà kom yakoro, ketxkon hatà, Farysew komo.

¹²Nenytxatxownà hatà, Txesusu. Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, àwyanye. Àsok hana natxow ha, eheryamnà kom ha, kekon hatà. Ohtxemano ynye ro komo hyaka àtohra natxow hamà, enyhoru kom kaxe. Teheryankem kom marma ryhe, àhyakanye tetxhe, kekon hatà. ¹³Àro wyaro rma rha, rohyaka omokhàrà natxhe, ohxe natxhe moxamo katxho komo. Atxke natxhe moxamo katxho kom haxa ryhe, rohyaka nomokyatxhe. Àwyanye rma, rakoro omohtxoko kanye uro komokye, kekon hatà. Àro ke, àmenhosahonhàrà uhutwaxok harha. Onà wyaro rma nkehe.

Toto komo hnàn yawo oyesnàr kom xe wehxaha. Àhnàn kom yawohra rma oyehtokonye, rowakryenàr xehra mak wehxaha, owyanye. Owoknàthàyamo yàmrà xehra rma wehxaha, owyanye, toto komo hnàn yawohra oyesnàr komo ke.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà. Àro wyaro katxhàrànhàrà rma uhutwaxok harha, kekon hatà, Txesusu, Farysew komo wya.

Àyweronàhyamatxhotho kom hoko toto komo hananàhàthàrà on ha.

¹⁴Txesusu hyaka nomohtxownà hatà, Xowawu nhananàhrà ro komo, aymomno ynye nhananàhrà ro komo. Onà wyaro nketxkon hatà, àwya. Kàyweronàhyamatxho kom yawo ro amna natahyehnomehe yohà, ketxkon hatà. Àro yawo ro rma rha

natahyehnometxhe yohà, Farysew komo xarha. Onhananàhrà ro kom haxa ryhe, atahyehnomahra natxhe haryhe. Àsok tawro atahyehnomahra natxowà, ketxkon hatà, Txesusu wya.

¹⁵ Onà wyaro neyuhtxownà hatà, Txesusu. Àsok hana natxow ha, ronhananàhrà ro kom ha, kekon hatà. Thetx yahosnye yakoron komo wyaro natxow hamà. Tàwya thetx yahosnàtoko, tkukur komo yanyekyan hamà, toto. Asahxemtoso nanyekyatxow hamà. Àro ke, tàhyawonye rma hak noro yehtoko, atahyehnomahra natxow hamà, kekon hatà. Amnye àhyayenye tehe, àhehtaxaho. Tàhyayenye àtotxhe rma, natahyehnometxhe hxak hakahpa harha, akoronotho komo, toseryehokanàr kom ke mak ha, kekon hatà. Àro wyaro rma rha natxhe, ronhananàhrà ro komo, kekon hatà, Txesusu.

¹⁶ Kuknonano me rma rha, onà wyaro nkekon xarha tà, àwyanye. Rowya ahananàhtoho komo ryhe, wom xenyeno wyaro naha, kekon hatà. Kwomunuthuyamo yenyemrà xe kehtokonye, wom xenyenohnà ke tenyemyatxow hamà. Xenyeno ke haxa kàwyanye enyemnyetoko, notowyan hamà, xenyenotho. Kàwyanye ahxeketxhe rma, notowyan hamà, kwomunuthuyam hoye, amnyehranotho hoye. Tamtak harha nay hamà, ewtarà, kekon hatà. Àro wyaro rma rha, oyweronàhyamatxhotho kom yawo ro rma haxa oyehtokonye, ronytxanàr xehra manatxow hamà, kekon hatà, Txesusu.

¹⁷ Ufa xkunu wyaro xarha naha, rowya ahananàhtoho komo, kekon xarha tà. Àkawawantaxenyeno wyaro rma naha. Àkawawantaxenyen me ufa xkun yehtoko, arkahra tehxtatxow hamà, enàthàrànhàrà yaka, amnyehranotho yaka, okno hutxhothonhàrà yaka,

kekon hatà. Àrotho yaka kàwyanye arkantok haxa, enàthàrànhàrà rakehe. Notukwamyaha hxak ha, àkawawantaxenyenotho. Enàthàrànhàràtho xarha, natanàhnohyaha hxak ha, kekon hatà. Àkawawantaxenyeno rma, xenyeno yaka ryhe tarketxow hamà. Xenyeno yawo tehtoko, ohxe nay hamà, ufa xkunu. Ohxe rma rha naha, en xarha, kekon hatà. Àro wyaro rma rha, rowya ahananàhtoho kom yawo ro rma haxa oyehtokonye, oyweronàhyamatxhotho kom yawo rohra harha manatxow hamà, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya.

Wosà tkamsukryemà rorotho yonyhoryetxhàrà on ha.

¹⁸ Àro wyaro Txesusu wya tatoko rma, àhyaka nomokye hatà, horykomo. Xuknewyana komo yohà rma mok neh-xakon hatà. Tosoknar ho neryewtay hatà, Txesusu yakrataka, ehonomnà me tàwya xenyàr ke. Onà wyaro nkekon hatà, àwya. Wayehno, romsàtho txko, kekon hatà. Omoko, romàn yaka. Norotho txko yahexe omoko, enyxentatho me harha, kekon hatà, horykomo. ¹⁹ Àro ke toy hatà, Txesusu, akoro. Totxownà xarha tà, ànhananàhrà ro komo, Txesusu yakoro.

²⁰ Àtontokonye rma, Txesusu mkaye nomokye hatà, wosà. Ekehà rma mok neh-xakon hatà, tkamsukryemà roro rma hatà. Tkamsukrye roro 12 me txemnyehàntay hatà. Noro rma, Txesusu mkaye nomokye hatà. Àhonon yotxhàrà yahey hatà. ²¹ Onà wyaro rma nkekon hatà, tàwya rma. Rowya àhononà yahenàr ke ryhe, ohxe harha wehxan hamà, kekon hatà. Àro ke nahey hatà.

²² Neramay hatà, Txesusu. Wos yonyey hatà. Wosà y, kekon hatà, àwya. Teryehorye harha exko. Ohxe harha manaha, rohona owya xenyàr ke mak

ha, kekon hatà, àwya. Àtoko rma ohxe harha nehakon hatà, wosà.

**Horykomo yomsàrà
yonyhoryetxhàrà on ha.**

²³Horykomo màn yaka totxownà hatà, Txesusu komo. Àto rma nehaxtkon hatà, toto komo, thenyehra hatà. Natmeryketxkon mak hatà, omsamtxemo heno hnànà. Noro heno hnànà rma rha, weryeke txemeyatxkon xarha tà, ukukur komo. Nenytxownà hatà, Txesusu. ²⁴Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, àwyanye. Àtotxoko, kekon hatà, àwyanye. Àtotxoko. Àwayehpara naha, omsamtxemo. Ànàknàrà rma onà. Àro ke àtotxoko, kekon hatà, àwyanye. Newnohtxownà mak hatà, ketxkon hatà. ²⁵Nahatakaxownà mak hatà, horykomo màn yaye. Ahatakaxhenye rma, nowomye hatà, Txesusu. Omsamtxemo yahosày hatà, amor hoko. Sax, nasanàmye hatà.

²⁶Tàwya ekehàtho yanàmtoho hoye ro nekaytay hatà, Txesusu. Noro yokaytà yonytxetxkon hatà, omeroron komo, àton komo rma, àhorye ron komo xarha.

**Enhunu rotho komo
yontanàhàthàrà on ha.**

²⁷Àsnye ro toy hatà, Txesusu. Àton-toko, akoro totxownà hatà, toto, asak hatà. Enhunu ro rma mokyam nehaxtkon hatà. Onà wyaro nketxkon hatà, teryewrye ro hatà. Dafe heno yohamàtho omoro hatà, ketxkon hatà. Amna hnàn yawo exko, ketxkon hatà.

²⁸Tekonà rma hatà, Txesusu. Bàn yaka nowomye hatà. Àhyaka haxa totxownà hatà, enhunu ro komo. Onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, àwyanye. Àsok wehxano, owyanye, kekon hatà. Oyontanàhnye kom me kat wehxano. Oyontanàhnyehna kom me kat wehxano. Àsok wehxano, owyanye, kekon

hatà, Txesusu, àwyanye. Amna yohà y, ketxkon hatà. Amna yontanàhnye omoro ha, amna wya, ketxkon hatà, enhunu ro komo.

²⁹Enur komo yahey hatà, Txesusu. Kontanàhtxow hampànà, kekon hatà, àwyanye. Owyanye amna yontanàhnye omoro ha katxho yawo ro rma oyontetxhe harha, rohona owyanye xenyàr ke mak ha, kekon hatà. ³⁰Àtoko rma tonke harha nehaxtkon hatà, enhunu rotho komo.

Onà wyaro nkekon xarha tà, Txesusu, àwyanye, teryewrye ro hatà. Toto komo wya oskarymahra xaxa mpànà ehtxok ha, kekon hatà. Rowya oyontanàhtoho komo yokarymahra xaxa mpànà ehtxok ha, kekon hatà, àwyanye. ³¹Nekarymatxownà mak hatà, nyamoro ha. Txesusu hyaye tàtotxhenye, nekarymatxownà hatà, àton komo wya, omeroron komo wya. Ehonomnà me rma haxa nay hamà, mokà, ketxkon hatà, toto komo wya.

**Toto àrwomnà rotho
yonyhoryetxhàrà on ha.**

³²Enhunu rotho komo tontoko rma, Txesusu hyaka nomohtxownà hatà, anar komo. Toto yohtxownà hatà. Noro ryhe, worokyamo yoh me nehakon hatà. Àrwomnà ro me rma nehakon hatà, worokyamo yano me mak hatà. ³³Noro hyaye nowye hatà, Txesusu. Worokyamo yowye hatà. Nàrwonàmye harha tà, àrwomnà rotho. Noseryehoketxkon hatà, toto komo. Àro wyaro mosonà wya enyhoryetxho ryhe, denyektorà rotho kom me nay hamà. Ehsayewyana komo nenyektorà rotho me nay hamà, ketxkon hatà, toto komo, thenyehonà komo rma. ³⁴Farysew kom haxa ryhe, onà wyaro haxa nketxkon hatà, Txesusu hoko. Worokyamo yohà ymo yano me ryhe, worokyamo yownye me nay hamà,

mosonà, ketxkonà rma haryhe tà, Farysew komo.

**Toto komo hnàn yawo rma haxa
Txesusu yexetxhàrà on ha.**

³⁵Anaro rha owto ymo hona tekon hatà, Txesusu, anaro rha owto txko hona xarha hatà. Anaro rha ohsam-nohno ytxoho ro yaka tekon hatà. Hananàhno ryakon hatà. Àrwo yonyhorunu yokarymekon hatà. Àsok hana kàkaryet kom me nay ha, Khoryenkom ha. Àro rma yokarymekon hatà, toto komo wya. Teheryankemàtho komo yonyhoryekon xarha tà, omeroro hatà. Enyhoruhnutho komo rma yonyhoryekon hatà.

³⁶Thenyehra rma haxa nomoky-atxkon hatà, toto komo, àhyaka. Tàwya xenyetokonye rma, àhnàn kom yawo rma haxa nehxakon hatà, Txesusu. Àsok hana nay ha, kahneru ha. Esompàra tehtoko, toseryehokaxem me nay hamà, kahneru. Ahoxemra nay hamà. Àro wyaro rma rha ohxehra nehxatxkon hatà, toto komo, Khoryenkomo hutwahra tesnàr kom ke hatà. Àro ke, àhnàn kom yawo rma haxa nehxakon hatà, Txesusu.

³⁷Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, tànhananàhrà ro komo wya. Nat yeher komo wyaro, thenyehra rma haxa natxhe, toto komo, Khoryenkomo hyaka tohsom komo, kekon hatà. Khoryenkomo hyaka soknye kom haxa ryhe, yakehra ro mak natxhe.

³⁸Àro ke, soknye komo nyaknyàr hoko orwonàmtxoko, Khoryenkom yakoro. Àsok tawro hana. Owto yohà wyaro nay hamà, noro ha, tànatkemà wyaro mak ha, kekon hatà. Noro yakoro rma orwonàmtxoko. Apa y, ayanoto komo ànyahtxoko, katxoko, àwya, kekon hatà. Apa y, ànyahtxoko, ohyaka àwyanye toto komo yohtoho me, katxoko, àwya,

kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

12 komo wahanonkatxhàrà on ha.

10 ¹² komo yanyekye hatà, Txesusu. Tànhananàhrà ro komo rma yanyekye hatà, tàhyaka. Onà wyaro nkekon hatà, àwyanye. Rano me ryhe ehonomnà me manatxhe, owyanye worokyamo yowtoho me, owyanye teheryankemàtho komo yonyhoryetxho me xarha, enyhoruhnutho komo rma yonyhoryetxho me, kekon hatà, 12 komo wya, tànyaknyàr komo wya.

²Nyamoro yosotà rma, onà wyaro nehxakon hatà. Wahorono Semawu. Petru rma noro ha, esot yowtà rma. Anaro Antrye. Semaw yowtà rma noro ha. Anaro xarha Txaku. Sekmeknew muru rma noro ha. Anaro xarha Xowawu. Txaku yowtà rma noro ha.

³Anaro xarha Feryepe. Anaro xarha Bahtormewu. Anaro xarha Tome. Anaro xarha Matewsà. Tkaryet komo txenyerun yahosnye rotho rma noro ha. Anaro xarha Txaku. Awfew muru rma noro ha. Anaro xarha Taknewu.

⁴Anaro xarha Semawu. Serotes komo yakoronotho rma noro ha. Anaro xarha Xuknasà Eskaryotesà. Txesusu yahohsonye rma noro ha, anhá komo wya.

12 komo nyaketxhàrà on ha.

⁵12 komo nyakye hatà, Txesusu. Tàwya ànyakhera ronye rma haka, onà wyaro nkekon hatà, àwyanye. Xuknewyanahnà komo hyaka àtohra ro mak ehtxok hampànà, kekon hatà. Samaryayana yowto kom hona xarha àtohra ro mak ehtxok hampànà. ⁶Ehsayewyana komo hyaka marma àtotxoko. Nyamoro rma, okno àwaymamxemo komo wyaro natxow hamà, Khoryenkomo hutwahra tesnàr kom ke. Àro ke, àhyakanye

àtotxoko, kekon hatà. ⁷Otonàr kom me ekarymatxoko. Onà wyaro rma katxoko, toto komo wya. Kàkayaryet kom me Khoryenkomo nànyaketxho ryhe, omohsah me naha, katxoko, àwyanye, kekon hatà, Txesusu, 12 komo wya. ⁸Ekehàtho komo enyhoryetxoko, kekon xarha tà. Àwayehxemotho komo anàmtxoko. Hunmata ymo yawonotho komo enyhoryetxok xarha. Worokyamo towtxok xarha, toto komo hyaye, kekon hatà. Ehematxoko, amna wya oyonyhoryetxho komo, kahra ro mak ehtxoko, toto komo wya. Àsok tawro hana. Rano me ryhe ehonomnà me manatxow hamà. Ehonomnà me oyehtxoho komo rma yehemahra manatxow hamà, rowya. Àro ke, ehematxoko kahra ro mak ehtxoko, anar komo wya, kekon hatà, Txesusu, 12 komo wya.

⁹Onà wyaro nkekon xarha tà, àwyanye. Akorohra rma àtotxoko, kekon hatà. Otxenyerun komo yarhàra ehtxoko. ¹⁰Ayamatan komo xarha yarhàra ehtxoko. Asako owomun komo yarhàra ehtxoko, kekon hatà. Asako ohrorà womun komo xarha yarhàra ehtxoko. Ayahoso komo xarha yarhàra ehtxoko, kekon hatà. Àsok tawro hana. Akorohra rma otontokonye, towakryexem me rma manatxhe ha, ranoto me oyesnàr kom ke mak ha. Tànyahmaxem me rma manatxhe ha. Àsok tawro hana. Kàhyakanye tatamoketxhenye, towakryexem me natxow hamà, toto komo, kekon hatà, Txesusu, 12 komo wya.

¹¹Anaro rha owto hona àtotxoko, kekon xarha tà. Owto hona ayahatakaxhenye rma, enyhoru komo ehoxoko. Oyonytxanàr xan komo rma ehoxoko. Nyamoro rma màm yaka àtotxoko, kekon hatà. Àto rye rma hak oyonmahyatzhe ha. Owto hoye othra ronye rma haka, àro rye yawo

rma oyonmahyatzhe ha, kekon hatà. ¹²Àmàn kom yaka oyowomàtxhenye rma, onà wyaro htzero katxoko, àton komo wya. Teryehorye hak oytowà, Khoryenkomo, katxoko, àwyanye. ¹³Teryehorye texem me ehtokonye, neryehoryetxow hamà, Khoryenkomo. Teryehorye texem mehra haxa ehtokonye, eryehoryehrany nay hamà, kekon hatà. ¹⁴Oyonytxahranye rma ehtokonye, onà wyaro ehtxoko, anhàn komo hutwamohsonàr horà. Àmàn kom yaye otontokonye, ewto kom hoye rma otontokonye, ehtahpunkatxoko, kekon hatà. ¹⁵Onà wyaro yaworo xaxa àkehe, owyanye, nyamoro hoko. Amnye, Khoryenkomo wya wahanonkano ytxoho ro ho haxa, atxke rma haxa natxhe hampànà, àton komo, oyonytxanyehnanhàyamothono. Soknoma hon heno komo yoho rma haxa, atxke natxhe hampànà. Komoha hon heno komo yoho rma haxa, atxke natxhe hampànà, kekon hatà, Txesusu, 12 komo wya.

12 komo yeryewhamnohtoho yokarymatxhàrà on ha.

¹⁶Onà wyaro nkekon xarha tà, Txesusu, 12 komo wya. Àsok hana nay ha, kahneru ha, kekon hatà. Kamara wawo tehtoko, osowyomahra nay hamà. Àro wyaro rma rha manatxhe hampànà. Toto komo hyaka mpànà dyakyatzhe ha, kamara wyaron komo hyaka rma, kekon hatà. Àro ke, ohxe mpànà ehtxoko. Àsok hana nay ha, okoy ha. Twero nay hamà. Okoye wyaro rma rha twero ehtxoko, kekon hatà. Àsok hana nay ha, watkuku ha. Towahke nay hamà. Watkuku wyaro rma rha towahke ehtxoko, toto kom hoko, kekon hatà, Txesusu.

¹⁷Toto kom hona mpànà xenytxoko, kekon xarha tà. Àsok hana oyerewhamnohyatzow ha. Oyerewhamnohyatzow hamà.

Ayaryatxhe hampànà, horykomo komo hyaka, tosonytxaxemà ro komo hyaka. Tohsamnohtoho kom yawo ohpokyaxthe hampànà, kekon hatà. ¹⁸Tkayaryet komo hyaka ayaryatxhe hampànà, kofehnakno komo hyaka, romryenon me oyesnàr kom ke mak ha. Àwyanye ayanàhnòhrà kom horà ayaryatxhe hampànà. Àwyanye rma uro mekarymetxhe ha. Xuknewyanahnà komo wya xarha uro mekarymetxhe ha, omeroron komo wya, kekon hatà, Txesusu. ¹⁹⁻²⁰Àhyakanye ayaràtxhenye, oseryehokahra rma ehtxoko. Àsoke ryhe koskarymeno, kahra rma ehtxoko, kekon hatà. Àsoke ryhe roxanhàn komo weyukyaxxowà, kahra ehtxoko. Àtoko rma orwonàhyametyhe ha, oyàmkom yokato. Omnyamohnà rma, noro haxa nàrwonaha, tàwya orwonàhyamanàr kom ke mak ha, kekon hatà.

²¹Oyowtà komo rma ayahohsetxhe hampànà, axanhàn komo wya, awayehkanàr kom horà. Oyàm komo rma, ohokyam xarha, ayahohsetxhe hampànà, àwyanye awayehkanàr kom horà, kekon hatà. ²²Oxehranye rma haxa natxhe hampànà, toto komo, omeroro, romryenon me oyesnàr kom ke mak ha. Enàmtxok mak hampànà. Enàmtàhkanyenhàrà rma, karyhe roro harha manatxhe hampànà, kekon hatà, Txesusu.

²³Anaro owto hon komo wya oyerewhamnohnàtokonye, anaro owto hona oyokahtàmtxoko, kekon xarha tà. Anaro rha owto hona àtotxoko, Ehsayewyana yowto kom hona rma. Onà wyaro yaworo xaxa àkehe, owyanye. Omeroro owto hona otohra ronye rma haka, nomokyaha harha hampànà, Toto me Enusaho, kekon hatà, Txesusu, 12 komo wya, tànànyaknyàr komo wya.

²⁴Onà wyaro nkekon xarha tà, àwyanye. Àsok hana natxow ha, thananàhsom kom ha, kekon hatà.

Rohananàhnye yoho rma haxa ohxe wehxaha, uro, kahra natxow hamà. Àro wyaro rma rha natxow hamà, tanotomaxem komo xarha. Ranotomany yoho rma haxa wehxaha kahra natxow hamà, kekon hatà. ²⁵Thananàhnye komo wyaro rma rha tehtokonye, teryehorye natxow hamà, thananàhsom komo. Àro wyaro rma rha, tanotomany komo wyaro tehtokonye, teryehorye rma rha natxow hamà, tanotomaxem komo xarha, kekon hatà. Ayanotomany kom me wehxan hamà, uro. Àro ke, rowyaro oyehtokonye, teryehorye rma ehtxoko. Bewsekmu moson hamà, ketxhe rma haryhe, toto komo, rohoko, rowàràhyakanàr horà, kekon hatà. Àro ke, owàràhyaketyhe xarha, thenyehra rma haxa, ranoto me oyesnàr kom ke. Teryehorye rma ehtxoko, rowyaro rma rha oyesnàr kom ke mak ha, kekon hatà, Txesusu.

Oseryehpàra ehtxoko toto kom hona katxhàrà on ha.

²⁶Àro ke, oseryehpàra ehtxoko, toto kom hona, kekon xarha tà, Txesusu, 12 komo wya. Amnye rma, ekayhera rma owàràhyaketyxow hana, toto komo. Àwyanye owàràhyakatxhàyamotho rma, tonytxaxem me harha mpànà naha ha, amnye ha, kekon hatà. ²⁷Toto komo nenytxahtor me rma kàrwonaha, ayakoronye. Amnye rorwonà rma mekarymetxhe ha, toto komo wya, omeroron komo wya. Omnyam marma onenytxatxhàyamotho rma, mekarymetxhe ha, omeroron komo nenytxanàr me, kekon hatà.

²⁸Awayehkany kom hona oseryehpàra ehtxoko. Àsok tawro hana. Tàwyanye awayehkatxhenye, oyerewhamnohpàrany harha natxow hamà. Karyhe roro oyehtxoho komo yowhàra ro mak natxow hamà, nyamoro ha, kekon hatà. Khoryenkom

hona haxa oseryehtxoko. Wayehkano nyne me naha, noro ha. Arymano nyne me xarha naha, eryewhamnohno ytxoho ro na. Noro hona rma oseryehtxoko, kekon hatà, Txesusu, 12 komo wya.

²⁹ Onà wyaro nkekon xarha tà, àwyanye. Àsok hana nay ha, torono yehetho ha, kekon hatà. Ehetàhpenyehra nay hamà, torono. 2 torono txko yehetho rma, 1 kruseyru me marma nay hamà. Ehetàhpenyenohnátho txko rma hutwehe, oyàmkomo, kekon hatà. Toronotho txko wayehrà rma hutwehe, noro ha. Noro nhutwanàr me rma wayehyaha, torono, kekon hatà. ³⁰⁻³¹ Àro ke, ohutwany kom me rma rha naha, noro ha. Omnyam haxa ryhe, ehetàhpenye rma haxa manatxhe, oyàmkomo wya, torono yehetho yoho rma haxa mak ha, thenyenohná rma yehetho yoho rma haxa mak ha, kekon hatà. Ohpotx komo yakenonà hutwany me xarha naha, noro ha. Àro ke ohutwahkahpàranye nay hamà. Àro ke, oseryehpàra ehtxoko, toto kom hona, kekon hatà, Txesusu.

³² Txesusu mryenon uro kanye ro me ehtxoko, toto komo nenytxanàr me, oseryehpàra ro mak ha, kekon xarha tà. Àro wyaro kanye ro me oyehtokonye, amnye onà wyaro àkehe xarha, uro ha, owyanye, kekon hatà. Romryenon omoro àkehe hampànà, royàm nenytxanàr me, kahe yawono rma nenytxanàr me, kekon hatà. ³³ Àsok haxa hana màketxow ha. Txesusu mryenonàhnà uro, màketxow hana, toto komo nenytxanàr me, àhonanye oyoseryehrà kom ke mak ha, kekon hatà. Àro wyaro owyanye tatoko, amnye onà wyaro àkehe xarha, uro ha, owyanye. Romryenonàhnà omoro àkehe hampànà, royàm nenytxanàr me, kahe yawono rma nenytxanàr me, kekon hatà, Txesusu, 12 komo wya.

Rox ehtxok hampànà katxhàrà on ha.

³⁴ Àsok hana màketxow ha, rohoko, kekon xarha tà, Txesusu, 12 komo wya. Onà wyaro màketxow hana. Yukryeka hona nomokye hamà, osohtahhra harha toto komo yehtxoho me, màketxow hana. Àro wyaro ehutwahra ehtxoko, rohoko, kekon hatà. Onà wyaro haxa àkehe, owyanye. Nosohtahetxhe xaxa mak hampànà, toto komo, yukryeka hona romoknàr ke mak ha, kekon hatà. ³⁵⁻³⁶ Àro rye yawon komo ryhe osoxehra harha natxhe hampànà. Tàyàm komo xehra harha natxhe, umur komo, romryenon me esnàr kom ke mak ha, kekon hatà. Tàyon komo xehra harha natxhe, emsàr komo, romryenon me esnàr kom ke mak ha. Tànyo yon komo xehra harha natxhe, àhatx komo, romryenon me esnàr komo ke mak ha, kekon hatà. Àro wyaro bàn yawon komo xehra natxhe hampànà, toto komo, yukryeka hona romoknàr ke mak ha, kekon hatà, Txesusu.

³⁷ Okukur komo hnànàytxoho yoho rma haxa rox ehtxok hampànà, oyàm komo hnànàytxoho yoho rma haxa mak ha, oyon komo hnànàytxoho yoho rma haxa mak ha, ohokyamo hnànàytxoho yoho rma haxa mak ha, kekon hatà. Rohnànàytxoho yoho nyhe nyamoro xe oyehtokony haxa, romryenon mehra ro mak manatxhe ha, kekon hatà. ³⁸ Oyeryewhamnohtoho komo enàmtoxok hampànà. Àro wyaro enàmnye rma rakoro àtotxok hampànà, romryenon me oyehtxoho menye, kekon hatà. Oyeryewhamnohtoho komo yonàmpàra oyehtokony haxa, romryenon mehra ro mak manatxhe ha, kekon hatà. ³⁹ Àsok hana manatxow ha. Oyekrunhonàr xe manatxow hana, awayehrà kom hona. Oyekrunhonàr xano rma, awayehyatxhe

xak mak hampànà, kekon hatà. Àsok haxa hana manatxow ha. Mosoxanomkahnohyatzow haxa hana, twayehso ro, rox oyesnàr kom ke mak ha. Àro wyaro tosoxanomkahnosomà rma, mekrunhetxhe harha. Karyhe roro harha manatxhe ha, kekon hatà, Txesusu, 12 komo wya.

**Towakryexem me natxhe
oyonytxany komo katxhàrà on ha.**

⁴⁰ Onà wyaro nkekon xarha tà, Txesusu, àwyanye. Àsok hana natxow ha, oyonytxany kom ha, kekon hatà. Tàwyanye oyonytxantokonye rma, uro rma ronytsetxhe. Tàwyanye ronytxantoko rma, ronyaknyenhàrà rma yonytsetxhe, kekon hatà. ⁴¹ Khoryenkomo rwonà yokarymany komo yonytxahra natxhe, anar komo, kekon hatà. Anar kom haxa ryhe nyentsetxhe mak ha. Khoryenkomo rwonà yokarymany moson hamà, wenytxen hamà, ketxhe. Nyamoro rma, towakryexem me rma haxa natxhe hampànà, kekon hatà. Towakryexem me ekarymany komo yehtxoho wyaro rma rha, towakryexem me natxhe, enytxany komo. Enyhoru moson hamà, wenytxen hamà, kany komo xarha, towakryexem me natxhe hampànà. Towakryexem me enyhoru komo yehtxoho wyaro rma rha, towakryexem me natxhe, enytxany komo, kekon hatà, Txesusu.

⁴² Àsok hana natxow ha, romryenon kom ha. Anatoko norohnàtho wyaro natxow hana, bàryekomo txko wyaro, moxamo txko wyaro, kekon hatà. Norohnàtho rma akoronomatxoko, romryenon me esnàr kom ke mak ha. Akoronomany komo rma, towakryexem me natxhe hampànà, kekon hatà. Tuna marma txko yàmyatzow hana, àwokru kom me. Tuna yàmnyenhàrà rma, towakryexem me rma haxa natxhe

hampànà, tàwyanye romryenon komo yakoronomanàr ke mak ha. Àro wyaro yaworo xaxa àkehe, owyanye, kekon hatà, Txesusu, 12 komo wya.

**Txesusu hyaka Xowawu wya
tànhananàhrà ro komo
nyaketxhàrà on ha.**

11 12 komo hananàhtàkatxownà hatà, Txesusu. Tàwya àhananàhtàkatxhenye rma, toy xarha tà. Anaro rha owto hona tekon hatà, Karyeryeya yamtar hon komo yowto hona rma. Toto komo hananàhyakon hatà. Khoryenkomo rwonà yokarymekon hatà, àwyanye.

² Noro yokaytà yonytxay hatà, Xowawu, aymomno nyne rotho. Watxa ymo yaka ahryemxaho rma mok nehvakon hatà. Watxa ymo yawo rma tehtoko, Txesus yokaytà yonytxay hatà. Eryehokano ytxoho hoko rma haxa manaye, Kryestu me nay hamà katxho rma yonytxay hatà, Xowawu. Àro ke, tànhananàhrà kukur komo nyakye hatà, Txesusu hyaka.

³ Onà wyaro nketxkon hatà, ànyahxemo komo, Txesusu wya. Amnye nomokyaha, Kryestu, katxhàr hona ro amna naha, kaxe amna nyaknyo, Xowawu, ketxkon hatà. Noro kat omoro ha kaxe amna nyaknyo. Anaro yomoknàr hona ro haxa katà amna naye, kaxe amna nyaknyo, Xowawu, ohyaka, ketxkon hatà, Txesusu wya.

⁴ Onà wyaro neyuhtxownà hatà, Txesusu. Àtotxok harha, kekon hatà. Àtotxok harha. Onenyetxhàyamo mekarymetxhe ha, Xowawu wya. Onenytxatxhàyamo xarha mekarymetxhe ha, àwya, kekon hatà. ⁵ Monentetxow harha, enhunutho komo, màketxhe ha, àwya. Manatarye-knohyatzow harha, àhrohnàtho komo, màketxhe xarha, kekon hatà, Txesusu. Monenyhotetxow harha, hunmata ymo

yawonotho komo, màketxhe xarha, àwya. Thanak harha manatxowà, àhanahnàtho komo, màketxhe xarha, kekon hatà. Manasanàmyatxow harha, àwayehsahotho komo, màketxhe xarha, àwya. Àrwo yonyhorunu yonytxany me harha manatxowà, toto komo, ewakryehnàtho komo, màketxhe xarha, Xowaw wya, kekon hatà, Txesusu. ⁶Kryestu me nay hana, àna hana, kany me kat manatxowà, rohoko. Àro wyaro kahra oyehtokonye, towakryexem me manatxhe ha, kekon hatà, Txesusu, Xowaw nànyaketxho komo wya.

Xowaw yokarymatxhàrà on ha.

⁷Totxownà harha tà, Xowaw nànyaketxho komo. Àtotxhenye rma, onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, Xowaw hoko, toto komo wya, ohsamnohxemo komo wya. Ahehnaka otontokonye, toto yonyxe màtètxkon hamà, kekon hatà. Àsok hana nehkakon ha, noro ha. Omamu wyarohra mak nehkakon hamà, atxowowo newusnuru wyarohra mak ha, anar me rha tehtwaxem mehra ro mak ha. ⁸Ehonomnà komo womun yawohra mak nehkakon hamà, kekon hatà. Àsok tawro hana. Ehonomnà komo màn yawo natxow hamà, ehonomnà komo womun yawon komo. Nyamoro wyarohra mak naha, noro. ⁹Àsok haxa naye, kekon hatà, Txesusu. Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro me rma haxa nay hamà. Onà wyaro àkehe xarha, owyanye. Ekarymanye ro heno komo yoho rma haxa naha, noro ha, onenyetxhàymo, kekon hatà, Txesusu, Xowaw hoko. ¹⁰Noro hoko rma, onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà.

Ranoto mosonà, kehe, Khoryenkomo. Oywaho ànyakyaha. Osonyhoryetxoko, Kohkomo yomoknàr hona, kehe hampànà, toto komo wya, kehe, Khoryenkomo.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà, Xowaw hoko, kekon hatà, Txesusu. ¹¹Onà wyaro yaworo xaxa àkehe, owyanye. Toto komo yoho rma haxa naha, Xowawu, aymomno ynye ro. Omeroro enuxemotho komo yoho rma haxa naha, kekon hatà. Norohnàtho kom haxa ryhe, Khoryenkomo mryenon me tehtokonye, Xowaw yoho rma haxa natxhe. Khoryenkomo wya, akaryyet kom me naha, ronànyaketxho, katxho me rma tehtokonye, Xowaw yoho rma haxa natxhe, kekon hatà, Txesusu.

¹²⁻¹⁴Xowaw yomokhàrà ro rma haka, tokarymaxemà ro me nehkakon hamà, kàyweronànyamatxho komo, Moyses heno nmenhotho rma, Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno komo nmenhotho xarha, kekon hatà. Nomokye haxa ha, Xowawu. Noro rma, Eryeyas heno wyaro mpànà naha ha, tomohsomà, katxhàr yawo ro nehkakonà. Yaworo xaxa màken hamà, Xowaw hoko, kahra kat manatxowà, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya. Xowaw yomokàtxhe rma, onà wyaro katxho haxa ryhe tokarymaxemà ro me nay hamà. Àsok hana akaryyet kom me nay ha, Khoryenkomo ha, katxho rma, tokarymaxemà ro me nay hamà. Noro mryenon me harha tehtxahke rma haxa natxow hamà, toto komo. Akaryyet kom me naha, Khoryenkomo, katxho me harha tehtxahke rma haxa natxow hamà, kekon hatà. ¹⁵Uro enytxatxoko, thanak oyehtokonye. Àhanahra kat manatxowà, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya.

¹⁶Onà wyaro nkekon xarha tà, Txesusu, toto komo wya. Àsok hana natxow ha, toto kom ha, amnyeno rma kom ha, kekon hatà. Àsok hana nay ha, ukuknon kom ha. Bàryekomo txko yewatxarykatxho ryhe, ukuknon kom me nay hamà, kekon hatà. Yakentawo newatxaryketxow hamà, bàryekomo

txko komo. Tewatxarykantokonye rma, onà wyaro nketxhe, ukukur komo, anar komo wya. ¹⁷Furwe amna ntxemeknyo. Àsok tawro amna yakoro àmanhohra mahtxoko, ketxhe, àwyanye, kekon hatà. Onà wyaro nketxhe xarha. Amna nehokoinyo xarha. Àsok tawro àratahra mahtxoko, ketxhe xarha, àwyanye, tewatxarykanàr kom me, kekon hatà, Txesusu. Bàryekomo wyaro natxhe, toto komo. Eyuknyehna komo wyaro rma natxhe, amnyeno rma komo, kekon hatà. ¹⁸Xowawu htzero ryhe nomokye. Noro yoyukhura mak nehxtxkonà, toto komo. Natahyehnomekonà, noro ha. Asahxemtohra nehxtakonà. Noro hoko rma, worokyamo yoh me naha, ketxkonà rma haryhe, kekon hatà, Txesusu. ¹⁹Toto me Enusah xarha nomokye. Noro ryhe nasahxemtehe. Atahyehnomahra naha. Noro yoyukhura xarha natxhe, toto komo, kekon hatà. Noro hoko rma, tasahxemtosome roro mokro hamà, ketxhe rma haryhe. Ufa xkun yonye roro mokro hamà, ketxhe xarha. Txenyeru yahosnye ro komo yakoron xarha mokro hamà, ketxhe xarha, kekon hatà. Atxke natxhe moxamo katxho komo yakoron xarha mokro hamà, ketxhe xarha. Àro wyaro nketxhe rma haryhe, toto komo, amnyeno rma komo, Toto me Enusah hoko, kekon hatà, Txesusu. Tàywero rma haxa naha, Khoryenkomo. Tàywero tehtxoho hoye ro, anar me rha tanoto komo yeryan hamà. Tàywero oyehtokonye, tàyweron me noro menyatxow hamà, kekon hatà, Txesusu.

**Anaro rha owto hon
komo yanàhnohtoho
yokarymatxhàrà on ha.**

²⁰Eryehokano yeryakon hatà, Txesusu, anaro rha owto hon komo nenyàr me hatà. Tahoxetà rma

yonyhekon hatà, àwyanye, thenyehra rma haxa mak hatà. Atxke rma nehxtxkon hatà, nyamoro ha. Anar me harha tanhànàthànyamo yonyhera rma nehxtxkon hatà. Àro ke, anàhnohtoho komo yokarymay hatà, Txesusu. Onà wyaro nkekon hatà, àhokonye.

²¹Onà wyaro àkehe, Korasen hon kom hoko, Betsayda hon kom hok xarha, kekon hatà. Tanàhnohsom me rma haxa natxhe hampànà, nyamoro ha. Àsok tawro hana. Eryehokano weryaknano, ànenyàr kom me. Rahoxetà rma wenyheknano, àwyanye. Anar me harha tanhànàthànyamo yonyhera rma natxhe ha, kekon hatà. Txeru hon kom haxa ryhe, rahoxet yonyhera nehxtxoko. Seknon hon komo xarha, eryehokano ytxoho yonyhera rma rha nehxtxoko. Tàwyanye xenyetok haxa, mexehra rma haxa anar me harha tanhànàthànyamo yonyàràtho haryhe, àwyanye, sakatho ke harha ewomumtonàràtho kom haryhe, wàràmmo waka xarha eryewtanàràtho kom haryhe, àro wyaro rma anar me harha tanhànàthànyamo yony me ehutwamohsonàràtho kom haryhe, kekon hatà, Txesusu. ²²Àro ke, onà wyaro àkehe, Korasen hon kom hoko, Betsayda hon kom hoko xarha. Amnye, Khoryenkomo wya wahanonkano ytxoho ro ho haxa, atxke rma haxa natxhe hampànà, nyamoro ha. Txeru honotho komo yoho rma haxa, atxke natxhe hampànà. Seknon honotho komo yoho rma haxa, atxke natxhe hampànà, nyamoro ha, Korasen hon komo rma, Betsayda hon komo xarha, kekon hatà, Txesusu.

²³Onà wyaro àkehe, Kafahnaw hon kom hoko xarha, kekon hatà. Kahe yaka tanàmsom me nosonyatxow hamà, nyamoro ha. Tanàmsom mehra mak natxhe ha, kahe yaka. Tarymaxem me haxa ryhe natxhe hampànà, yuh-nayen hona, anàhnohno ytxoho ro na,

kekon hatà. Soknoma hon heno kom haxa ryhe, rahoxet yonyhera neh-atxkon hamà. Eryehokano ytxoho yonyhera rma neh-atxkon hamà. Àwyanye xenyetok haxa, atakhera ewtothàyamo yesnàràtho haryhe, esnàrà rotho haryhe, kekon hatà. ²⁴Àro ke, onà wyaro àkehe, Kafahnaw hon kom hoko. Amnye, Kho-ryenkomo wya wahanonkano ytxoho ro ho haxa, atxke rma haxa natxhe ham-pànà, nyamoro ha. Soknoma hon heno komo yoho rma haxa, atxke natxhe ham-pànà, nyamoro ha, Kafahnaw hon komo, kekon hatà, Txesusu.

Khoryenkomo hutwamohsony me Txesusu yoskarymatxhàrà on ha.

²⁵Karyeryeya yamtar ho rma tehtoko, onà wyaro tàyàm yakoro nàrwonàmye hatà, Txesusu. Apa y, kekon hatà. Kahe yawon komo yohà ryhe omoro. Yukryeka hon komo yoh xarha omoro, kekon hatà. Romryenon komo wya mehutwamohseko. Àro ke, ohxe xaxa manaha, àkehe, owya. Tàyweron uro ha kanyehná komo wya mehutwamohseko, uhutwatxehkanye ro uro ha kanyehná komo wya rma, kekon hatà. Uhutwanyehná uro kany komo wya haxa ryhe mehutwamohseko, bàryekomo txko wyaron komo wya rma, kekon hatà. ²⁶Apa y, àwyanye rma mehutwamohseko, ayano me ro mak ha, àhokonye towahke xaxa oyesnàr ke mak ha, kekon hatà, Txesusu, tàyàmà wya.

²⁷Thutwamohsony me ryeryeye, royàmà, kekon xarha tà, toto komo wya. Buru hutwatxehkanye ro me naha, royàmà, noro marma mak ha. Khoryenkom muru hutwahra ro mak natxhe, anar komo, kekon hatà. Royàm hutwahra xarha natxhe. Uro marma, royàm hutwatxehkanye ro me wehxaha, umuru kaxe. Noro uhutwamohsehe

xarha, ronwahanonkanàr komo wya, kekon hatà, Txesusu.

²⁸⁻³⁰Àsok hana manatxow ha, kekon xarha tà, toto komo wya. Tàyweronàhyamaxem me rma haxa manatxow hamà, oyosonyhoryenàr kom horà. Oyweronàhyamatxhàyamo rma, krawame rma haxa nay hamà, kekon hatà. Rowya ahananàhtoho kom haxa ryhe, krawamehra naha. Ronhananàhrà me oyehtokonye, teryehorye harha manatxhe, ohnawonye, kekon hatà. Àro ke, ronhananàhrà me harha ehtxoko. Rohyaka omohtxoko, rowya ahananàhtoho menye. Rohoko ehohkatxok xarha, kekon hatà. Uro ryhe, towahke wehxaha, ehonomnà komo wyarohra mak ha. Àro ke, rohoko ehohkatxoko. Ronhananàhrà me rma ehtxoko, teryehorye harha oyehtxoho menye, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya.

Hokano ytxoho yawasàn yoh me wehxaha katxhàrà on ha.

12 Karyeryeya yamtar ho rma tehtoko, marataha tekon hatà, Txesusu, hokano ytxoho yawasàn ho hatà. Akoro tetxkon hatà, ànhananàhrà ro komo. Nyamoro rma, nahyehtxownà hatà. Àro ke, nasànasà hohtyatxkon hatà. Nenahyatxkon hatà.

²Nenytxownà hatà, Farysew kukur komo. Ha y, ketxkon hatà, Txesusu wya. Àsok natxow haryhe, onhananàhrà ro komo. Kàyweronàhyamatxho kom yawo rohra natxow hamà. Hokano ytxoho yawasàn ho thothoryehra naha, kàwyanye, ketxkon hatà, Farysew komo.

³Onà wyaro haxa nkekon hatà, Txesusu, àwyanye. Khoryenkomo karyehtan hutwahra kat manatxowà, Dafe heno kom hoko, kekon hatà. Nyamoro heno xarha, tahyehnàtokonye, kàyweronàhyamatxho kom yawo rohra rma rha neh-atxkon hatà.

Nahyehyatxkonà rma haxa mak hatà, kekon hatà. ⁴Àro ke, Khoryenkom màn yaka nowomye hatà, Dafe heno. Ekeyu yonahye hatà. Àsoken hana mon nehvakon ha, ekeyu, kekon hatà. Khoryenkomo yompataka txexahonhàratho rma mon nehvakon hatà. Kàyweronàhyamatxho kom yawo ro àro yonahyatxkon hatà, Khoryenkom màn yonye ro kom marma mak hatà. Anar kome nenahpàtorà ro mak hatà àro ha, kekon hatà. Dafe heno komo xarha nenahpàtor me nehvakon hatà. Nyamoro heno rma nenahtxownà hatà, kekon hatà, Txesusu, Farysew komo wya.

⁵Onà wyaro nkekon xarha tà, àwyanye. Moyses heno nmenhotho xarha hutwaha kat manatxowà, Khoryenkom màn yonye ro heno kom hoko, kekon hatà. Hokano ytxoho yawasàn ho xarha, tomyawon kom hoko rma rha nehvatxkon hatà, nyamoro heno, Khoryenkom màn hoko rma. Àsok tawro hana. Hokano ytxoho yawasàn ho oyomyawon kom hokohra ehtxoko katxhàrànhàrà yawo rohra nehvatxkon hamà, nyamoro heno. Atxke natxhe, moxamo, kahra mak nehvakon hatà, Khoryenkomo, àhokonye, kekon hatà, Txesusu, Farysew komo wya.

⁶⁻⁸Hokano ytxoho yawasàn yoho rma haxa nehvakon hamà, Khoryenkom mànà, kekon xarha tà, àwyanye. Onà wyaro àkehe, owyanye. Uro haxa ryhe, awawon komo rma, Khoryenkom màn yoho rma haxa wehxaha. Hokano ytxoho yawasàn yoh me xarha wehxaha, Toto me Enusah kaxe, kekon hatà. Àro ke, atxke natxhe kahra ehtxoko, moxam hoko, atxke natxhe katxho mehra esnàr kom ke. Khoryenkomo karyehtan hoyen hutwaha manatxow hamà. Onà wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà.

Toto komo hnàn yawo oyesnàr komo xe wehxaha. Àhnàn kom yawohra

rma oyehtokonye, rowakryenàr xehra mak wehxaha, owyanye. Owoknàthàyamò yàmrà xehra rma wehxaha, owyanye, toto komo hnàn yawohra oyesnàr kom ke.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà, Khoryenkom karyehtan hoyeno rma, kekon hatà. Àro wyaro katxhàrànhàrà hutwaha manatxow hamà. Owyanye uhutwantok haxa, atxke natxhe moxamo kahra oyesnàràtho kom haryhe, kekon hatà, Txesusu, Farysew komo wya.

Amoskurementaxahotho yonyhoryetxhàrà on ha.

⁹Tàwya Farysew komo hananàhàtxhe rma, toy hatà, Txesusu. Ohsamnohno ytxoho ro yaka nowomye hatà.

¹⁰Àto nehvakon hatà, toto. Amoskurementaxaho rma mok nehvakon hatà. Àto nehvatxkon xarha tà, Farysew kukur komo. Onà wyaro tawro xe rma nehvatxkon haryhe mà, Txesusu wya. Atxke manaha, kàyweronàhyamatxho kom yawo rohra oyesnàr ke, tawro xe nehvatxkon hamà, àwya. Àro ke, onà wyaro nketxkon hatà, àwya. On ho tonyhoryehorye natxowà, ekeh komo, tonyhoryehoryehra kat natxowà, hokano ytxoho yawasàn ho, ketxkon hatà, Txesusu wya.

¹¹Onà wyaro haxa nkekon hatà, Txesusu, àwyanye. Àsok hana manatxow ha, hokano ytxoho yawasàn ho, kekon hatà. Ewtaà ymo yaka owoknà komo yehurkatxhe, anàmpàra kat manatxowà. Àna matà, hokano ytxoho yawasàn ho rma manàmyatxow hamà, kekon hatà.

¹²Okno yehetho yoho rma haxa ehethàpenye nay hamà, toto. Àro ke, tonyhoryehorye natxow hamà, ekeh komo, hokano ytxoho yawasàn ho xarha, kekon hatà, Txesusu, Farysew komo wya.

¹³Onà wyaro nkekon xarha tà, amoskurementaxaho wya.

Atahoyotkako, kekon hatà, àwya. Natahoyotkay hatà. Ohxe harha nehvakon hatà, amorà. Àrakayo wyaro rma rha ohxe harha nehvakon hatà.

¹⁴Nahatakaxownà mak hatà, Farysew komo. Nosonytxetxkon hatà, nyamoro rye rma, Txesusu hoko. Àsoke ryhe noro twayehketxowà, ketxkon hatà, tàwyanye rma.

Esaeyas heno nmenhotho yawo ro Txesusu yexetxhàrà on ha.

¹⁵Osonytxatxho komo rma hutwekon hatà, Txesusu. Àro ke, àsnye ro toy hatà. Akoro tetxkon hatà, toto komo, thenyehra rma haxa mak hatà. Omeroro ekehàtho komo yonyhoryetxownà hatà, Txesusu. ¹⁶Rokarymahra xaxa mpànà ehtxok ha, toto komo wya, kekon hatà, àwyanye. ¹⁷Àro wyaro nkekon hatà, Esaeyas heno nmenhotho yawo ro tehtxoho me. Onà wyaro nmenhoy hatà, noro heno, Khoryenkomo rwonà yokarymanyero heno, amnyehra.

¹⁸Ranoto ryhe noro ha, ronwahanonkatxho rma, ronàhnàn xaxa rma. Noro hoko rma, teryehorye rma haxa wehxaha, rohnawo. Àhyawo rye mpànà naha ha, rokato. Onà wyaro nkehe hampànà, noro ha, Xuknewyanahnà komo wya. Oyonyhoryeny kom me naha, Khoryenkomo, kehe hampànà, àwyanye. ¹⁹Ewakàhkahpàrà mpànà naha ha, noro ha, toto kom hoko. Àkowontahra mpànà naha ha. Eryewhura rma mpànà nàrwonaha ha. ²⁰Ahoxemnàtho komo yakoronomehe hampànà. Ewakryehnàtho komo yowakryehe hampànà. Àro wyaro ohxe toto komo yeryaha hampànà. Amnye haxa onyhoryetxehkano yeryaha hampànà. ²¹Noro hona ro rma natxhe hampànà, Xuknewyanahnà komo.

Àro wyaro rma nmenhoy hatà, Esaeyas heno. Ànmenhothàrànhàrà yawo ro rma haxa nehvakon hamà, Txesusu.

Khoryenkomo yokato yano me worokyamo yowrà hoko wehxaha katxhàrà on ha.

²²Toto yohtxownà hatà, toto komo, Txesusu hyaka. Worokyamo yano me enhunu ro me nehvakon hatà. Àrwomnà ro me xarha nehvakon hatà, worokyamo yano me rma rha hatà. Noro hyaye worokyamo yowye hatà, Txesusu. Nenyhoryey hatà. Nàrwonàmye harha tà, toto. Tonke harha nehvakon hatà. ²³Noseryehoketxkon hatà, toto komo. Dafe heno yohamàtho me naye, ketxkon hatà, Txesusu hoko.

²⁴Tàwyanye enytxatxhe rma, onà wyaro haxa nketxkon hatà, Farysew komo. Bewsekmu yano me xaxa we nowyaha ha, mokro, ketxkon hatà. Worokyamo yohà ymo yano me tow-som me nay hamà, worokyamo, ketxkon hatà.

²⁵Atxke ehutwatxho komo hutwekon mak hatà, Txesusu. Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, àwyanye. Àsok hana natxow ha, owto hon kom ha, kekon hatà. Tosoyxemà ro me tehtokonye, natanàhnohyatxow hamà, owto hon heno komo. Àsok hana natxow ha, àro rye yawon komo xarha, kekon hatà. Tosoyxemà ro me tehtokonye, natakahyatxow hamà, àro rye yawonotho komo, kekon hatà. ²⁶Àro wyaro rma rha, tosoyxemà ro me tehtokonye, Satanasà ymo heno komo yatanàhnohàratho haryhe mà. Noro ymo yano me worokyamo yownye me ryehtoko, amna yosoyyàràtho haryhe mà, kekon hatà, Txesusu, Farysew komo wya. ²⁷Okukur komo xarha, worokyamo yowyatxow hatà, kekon xarha tà. Àsok tawro hana. Bewsekmu yano me amna nowyaha kahra natxow

hamà, nyamoro ha. Àro ke, Bewsekmu yano me towsom me nay hamà, worokyamo, tatoko rma owyanye, yaworohra mak màketxhe ha, ketxow hamà, okukur komo rma, owyanye, kekon hatà. ²⁸Khoryenkomo yokato yano me haxa ryhe, worokyamo yowrà hoko wehxaha. Noro yano me townye me ryehtoko, onà wyaro kany me rma nay hamà, Khoryenkomo, owyanye. Akayaryet kom me naha, mosonà, ronànyaketxho, kany me rma nay hamà, owyanye, kekon hatà, Txesusu, Farysew komo wya.

²⁹Tahoxerye ymo toto yehtoko, noro katxhotho yarhàra nay hamà, anaro, kekon xarha tà, àwyanye. Bàn yawo rma noro ymo yehtoko, krawame rma haxa nowomyan hamà, àkatxhothàrà yanàr horà. Tàwya noro ymo yahomometxhe haxa ryhe, àkatxhothàrà yaryan hamà, tkatxho me harha. Àro wyaro rma rha, rowya worokyamo yownàtoko, Satanas komo warymen hamà, kekon hatà, Txesusu, Farysew komo wya.

³⁰Àsok hana manatxow ha, kekon xarha tà. Rakoro àtohra oyehtokonye, roxanhàn me rma manatxow hamà. Rohyaka toto komo yokhàra oyehtokonye, rohyaye maryatxow hamà, kekon hatà, Txesusu, àwyanye.

³¹Àro ke, onà wyaro àkehe, owyanye, kekon xarha tà. Toseryewhokaxem me naha, Khoryenkomo, ayanhànàthàyam hoko, omeroron hoko rma. Owyanye twàràhyakatxhe rma, noseryewhokehe, ohokonye. Owyanye tokato wàràhyakatxhe haxa ryhe, oseryewhokahra ro mak naha ha, Khoryenkomo, kekon hatà. ³²Toto me Enusah hoko atxke orwonàmàtxhenye, noseryewhokehe rma, ohokonye. Tokato hok haxa ryhe atxke orwonàmàtxhenye, oseryewhokahra ro mak naha ha, Khoryenkomo, kekon

hatà. Tano roro rma hak oyehtokonye, oseryewhokahra roro rma naha. Awayhàtxheny xarha, oseryewhokahra roro rma rha naha, ohokonye, tokato hoko atxke orwonàmrà kom ke, kekon hatà, Txesusu, Farysew komo wya.

Eherà ryhe nat hutwamohsehe katxhàrà on ha.

³³Àsok hana nay ha, nat ha, kekon xarha tà. Ohxe tehtoko, ohxe nehete hamà. Atxke tehtoko, atxke nehete hamà. Eherà ryhe, nat hutwamohsehe, ohxe hana, ohxehra haxa hana, kekon hatà. ³⁴Àro wyaro rma rha, atxke orwonatxhe, omnyamo, rohoko, ohnawonye atxke oyesnàr kom ke. Okoye wyaro atxke manatxhe. Àro ke ohxe àrwomra ro mak manatxhe ha, kekon hatà. Àsok tawro hana. Kàhnawonye ohxe kehtokonye, ohxe tàrwonatxow hamà, toto kom hoko. Kàhnawonye atxke haxa kehtokonye, atxke tàrwonatxow hamà, kekon hatà. ³⁵Enyhoru me kehtoko, enyhoru hokono ro me tehyan hamà, kàhnawo ohxe rma haxa kesnàr ke. Anhà me haxa kehtoko, anhà hokono ro me tehyan hamà, kàhnawo atxke rma haxa kesnàr ke, kekon hatà, Txesusu.

³⁶Onà wyaro àkehe, owyanye, kekon hatà. Amnye, Khoryenkomo wya wahanonkano ytxoho ro ho haxa, noskarymetxhe hampànà, toto komo, omeroro. Àsok make tàrwonàmàthàyamotho rma yokarymetxhe hampànà, Khoryenkomo wya, kekon hatà. ³⁷Atxke tàrwonàmàthàyamotho hoye ro, atxke manatxhe hampànà katxho me roro rma natxhe hampànà, Khoryenkomo wya. Ohxe tàrwonàmàthàyam hoye ro, ohxe manatxhe katxho me roro rma natxhe, toto komo, Khoryenkomo wya, wahanonkano ytxoho ro ho haxa, kekon hatà, Txesusu, Farysew komo wya.

Àsok hana manatxow ha omnyamo amnyeno rma komo katxhàrà on ha.

³⁸ Onà wyaro nketxkon hatà, àyweronàhyamano ynye ro kukur komo, Farysew kukur komo xarha, Txesusu wya. Khananàhnye y, kahe yawon yakoxetà xenyhoko, amna wya, yaworo xaxa manay hamà katxho me, amna wya, ketxkonà rma haryhe tà. Eryehokano nyàr xe amna naha, owya, ketxkonà rma haryhe tà.

³⁹ Onà wyaro haxa neyuhtxownà hatà, Txesusu. Àsok hana manatxow ha, omnyam ha, amnyeno rma komo, kekon hatà. Atxke rma haxa manatxow hamà. Thetxenhàrà hyaye toto yotowrà wyaro, Khoryenkomo hyaye otowsah me manatxow hamà. Àro ke, kahe yawon yahoxetà xenyhoko, amna wya, màketxhe rma haryhe, rowya, kekon hatà. Noro yahoxetà yonyhohra mak wehxaha, owyanye. Xonas heno hutwahkahpàrà ehtxoko. Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno rma hutwahkahpàrà ehtxoko, kekon hatà. Noro heno hoko rma tahoxetà yonyhoy hatà, Khoryenkomo, Enenefè hon heno komo wya. Àro wyaro rma rha, Toto me Enusah hoko xarha tahoxetà yonyhehe hampànà, owyanye, kekon hatà. ⁴⁰ Àsok hana nehxakon ha, Xonas heno ha. Kana ymo yowan yawo nehxakon hatà. Kana ymo yowan yawo rma 3 me nenmahye hatà. Noro rma yanàmnye hatà, Khoryenkomo, kekon hatà. Àro wyaro rma rha, yukryeka waka enamsaho, 3 me nenmahyaha hampànà, Toto me Enusaho, kekon hatà. ⁴¹ Khoryenkomo wya tanàmàtxhe rma, nekarymekon hatà, Xonas heno, Enenefè hon heno komo wya. Nyamoro heno rma, tàwyanye enytxatxhe rma, anar me harha tanhànàthàyamo yonytxownà hatà, kekon hatà. Nyamoro heno wyarohra mak manatxhe,

omnyamo, amnyeno rma komo. Awawonye rma naha, ehonomnà xaxa. Xonas heno yoho rma haxa ehonomnà me naha. Noro yonytxahra mak manatxhe, omnyamo, kekon hatà. Àro ke, amnye, Khoryenkomo wya wahanonkano ytxoho ro ho haxa, atxke rma haxa manatxhe hampànà. Àro rma ho, Enenefè hon heno komo menyatxhe hampànà. Onà wyaro nketxhe hampànà, nyamoro ha, owyanye, kekon hatà. Atxke rma haxa mehxtxkon hamà, amna wyarohra oyesnàr kom ke, ehonomnà xaxa yonytxahra oyesnàr kom ke, ketxhe hampànà, Enenefè hon heno komo, owyanye, kekon hatà, Txesusu.

⁴² Àsok hana nehxakon ha, Saromaw heno ha, kekon xarha tà. Tàywero rma haxa nehxakon hatà, noro heno, anar komo yoho rma haxa mak hatà. Àro ke, noro yonytxaxe nomokye hatà, wosà, notxwakomo. Sur yaworon heno komo notxwanà rma noro hatà. Nyamoro yowto rma, moxe rma haxa nehxakon hatà. Àsnye ro moxe rma haxa nomokye hatà, ànotxwan heno komo, Saromaw heno yonytxaxe mak hatà. Àsok hana manatxow ha, omnyamo, amnyeno rma komo, kekon hatà, Txesusu. Awawonye rma naha, ehonomnà xaxa. Saromaw heno yoho rma haxa ehonomnà me naha, noro ha. Noro yonytxahra mak manatxhe, omnyamo. Àro ke, amnye, Khoryenkomo wya wahanonkano ytxoho ro ho haxa, atxke rma haxa manatxhe hampànà. Àro rma ho, Sur yaworon heno komo notxwanà menyatxhe hampànà. Onà wyaro nkehe hampànà, noro ha, owyanye. Atxke rma haxa mehxtxkon hamà, rowyarohra oyesnàr kom ke, ehonomnà xaxa yonytxahra oyesnàr kom ke, kehe hampànà, Sur yaworon heno komo notxwanà, owyanye, kekon hatà, Txesusu.

Toto hyaka harha worokyamo yomohtoho yokarymatxhàrà on ha.

⁴³Àsok hana nay ha, worokyamo ha, kekon xarha tà, Txesusu. Toto hyaye totowàtxhe rma, ahehnaha ten hamà. Tosarà yohoryan hamà. Xenyhera ro mak naha, àto. ⁴⁴Àro ke, onà wyaro nken hamà. Toto hyaka harha àten hamà, romànàtho yaka harha, kehe, worokyamo, toto hyaye otowsahotho, kekon hatà. Àro ke nomokyaha harha, toto hyaka harha. Toto yowanà yonyaha. Bànàthàrà rma yonyaha. Yarhàrà rma nenyaha. Enyhoryexaho rma yonyaha. Àro yawono, ehxera rma naha, kekon hatà. ⁴⁵Àro wyaro tàwya xenyetxhe, tkukur komo yanyekyaha, worokyamo. 7 me nanyekyatxhe. Noro ymo yoho rma haxa, atxke natxhe, nyamoro ha, ànanyeketxhàyamo, kekon hatà. Toto yowan yaka nowomyatxhe, nyamoro ha, omeroro, àto roro tehtxoho menye. Àsok hana nay ha, tototho. Atxke rma haxa nay hamà, kekon hatà. Amnyehra htxero atxke nehvakon hakahpa, towenyxa esnàr ke. Àro wyaro atxke textetxhàràtho yoho rma haxa, atxke nehtxekehe haxa ha, norotho, yake rma haxa esnàr ke, kekon hatà. Àro wyaro rma rha atxke manatxhe hampànà, omnyamo, amnyeno rma komo. Amnyehra atxke oyexetxhàyamotho yoho rma haxa, atxke manatxhe haxa ha, royukhura oyesnàr kom ke, kekon hatà, Txesusu.

Khoryenkomo yoyuknye komo yotaketxhàrà on ha.

⁴⁶Àro wyaro toto kom yakoro Txesusu rwonàmnatoko rma, nomohtxownà hatà, àyon komo, ewtà komo yakoro. Màmnyaye rma horohtxownà hatà. Txesusu yakoro amna rwonàmrà xe amna naha, ketxkon hatà, àton komo wya. ⁴⁷Àton kukur komo nekarymay hatà,

Txesusu wya. Màmnyaye manatxowà, oyon komo, oyowtà komo yakoro, kekon hatà. Tàrwonàmrà komo xe natxow hatà, ayakoro, kekon hatà.

⁴⁸Onà wyaro haxa neyukye hatà, Txesusu. Àsoken kom hana, royon me natxow ha, kekon hatà. Àsoken kom hana, rowtà me natxow ha, kekon hatà. ⁴⁹Natahoyotkay hatà, tànhananàhrà ro kom wetxe. Moxamo ryhe, royon me natxhe. Rowtà me natxhe, kekon hatà. ⁵⁰Àsok tawro hana. Royàm yoyuknye ro komo rma, rowtà me natxow hamà, kekon hatà. Kahe yawon yoyuknye komo rma, rowosàn me natxow hamà. Royon me natxow hamà, kekon hatà, Txesusu.

Nat yothahtoho yokarymatxhàrà on ha.

13 Taa. Àro rma ho bàn yaye toy hatà, Txesusu. Ukuthonà ymo yohokoso toy hatà. Àto rma neryewtay hatà. ²Àhyaka nohsamnohtàkatxownà hatà, toto komo. Thenyehra rma haxa nehvatxkon hatà. Àro ke nosonkahye hatà, Txesusu, kanawa yaka. Eryewtaxaho rma nhananàhyatxkon hatà. Tuna ymo yohoye rma nehvatxkon hatà, toto komo, omeroron komo.

³Kuknonano me rma hananàhyatxkon hatà, thenyehra hatà. Onà wyaro htxero nkekon hatà, àwyanje. Nat yonamso toy hatà, toto, kekon hatà. ⁴Onà wyaro nexey hatà, natàtho. Tonamsom hoye nothahye hatà, asama yaka. Àrotho yonahaxownà hatà, torono heno, kekon hatà. ⁵Àhoye rma nothahye xarha tà, toh hona, yukryeka ahtumnu waka. Nahtaye rma haryhe tà, àrotho. ⁶Àro ke, kamàmà yasawnukutxhe, naknay hatà. Nuskurumentay hatà, àmxahra tesnàr ke, kekon hatà, Txesusu. ⁷Àhoye rma nothahye xarha tà, ewekhàr waka. Àto rye rma horymamtxownà hatà, ewekhàr yakoro. Natàtho yompoymay

hatà, ewekhàrà, kekon hatà. ⁸Àhoyeno rma, tonamsom me haxa nexey hatà, yukryeka taxeronokem waka. Àro rma, thenyehra nehetay hatà. Anar komo, 100 me nehetay hatà. Anar komo xarha, 60 me nehetay hatà. Anar komo xarha, 30 me nehetay hatà, kekon hatà. ⁹Uro enytxatxoko, thanak oyehtokonye. Àhanahra kat manatxowà, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya.

Àsok tawro kuknonano me orwonano katxhàrà on ha.

¹⁰Amnye, Txesusu hyaka haxa nomohtxownà hatà, ànhananàhrà ro komo. Onà wyaro nketxkon hatà, àwya. Àsok tawro kuknonano me orwonano, toto komo hananàhrà me, ketxkon hatà, àwya. Àsok tawro kuknonano me orwonano, ketxkon hatà, ànhananàhrà ro komo.

¹¹Onà wyaro neyuhtxownà hatà, Txesusu. Àsok hana toto komo kayaryet me nay ha, Khoryenkom ha, kekon hatà. Àkayaryet kom me tehtxoho hutwamohsohra rma hak naha, noro, toto komo wya. Owyany haxa ryhe uhutwamohsehe, kekon hatà. ¹²Àsok tawro hana. Ohxe enytxanyenhàyo wya ryhe, tàrwonà yonytxamohsehe rye rma haxa, Khoryenkomo. Nyamoro rma, thenyehra rma haxa nenytxetxow hamà, kekon hatà. Enytxanyehnàtho komo wya haxa ryhe, enytxamohsohra harha mpànà naha ha, Khoryenkomo. Uhutwehe kanyenhàràtho rma, hutwahkahyaxhe harha hampànà, kekon hatà, Txesusu. ¹³Àro ke, kuknonano me kàrwonaha, rowya àhananàhrà kom me. Àsok tawro hana. Khoryenkomo yahoxetà yonyatxhe rma haryhe. Noro ywenyeke rma natxow hamà, kekon hatà. Rorwonà yonytxetxhe rma haryhe. Enytxahra mak natxow hamà. Uhutwahra rma

natxow hamà, kekon hatà, Txesusu. ¹⁴Nyamoro rma, Esaeyas heno nmenhotho yawo ro rma haxa natxow hamà. Onà wyaro nmenhoy hatà, noro heno, Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno, amnyehra.

Rorwonà nenytxetxhe roro mak haryhe. Uhutwahra rma manatxhe ha. Rahoxetà nenyatxhe roro mak haryhe. Roywenyeke rma manatxhe ha. ¹⁵Àsok tawro hana. Akàhpàra natxow hamà, romryenon komo, tàhnawonye, tàwyanye royuknur hona. Nehanahuryatxow hamà, tàwyanye rorwonà yonytxanàr hona. Nosompatanyohomttxow hamà, tàwyanye rahoxetà yonyàr hona. Rohona xenyhera natxow hamà. Rowya tonyhoryenàr komo xehra natxow hamà.

Àro wyaro rma nmenhoy hatà, Esaeyas heno, kekon hatà, Txesusu. Ànmenhothàrànhàr yawo ro rma haxa natxow hamà, toto komo, amnyeno rma komo. ¹⁶Omnyam haxa ryhe, towakryexem me rma manatxow hamà, rahoxetà yony me oyesnàr komo ke, rorwonà yonytxany me xarha oyesnàr komo ke, kekon hatà. ¹⁷Onà wyaro yaworo xaxa àkehe, owyanye. Amnyehran heno komo yoho rma haxa towakryexem me manatxow hamà, kekon hatà. Àsok tawro hana. Onenyàr komo yonyhera nehxatxkon hamà, nyamoro heno. Xenyàr xe rma nehxatxkon haryhe, nyamoro heno, Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno komo rma, enyhoru heno komo xarha, kekon hatà. Onenytxanàr komo yonytxanàr xe xarha nehxatxkonà rma haryhe. Enytxahra mak nehxatxkon hamà, nyamoro heno, omokhàra rma hak ryesnàr ke hamà, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

**Nat yothahtoho yokarymatxho
hutwamohsothàrà on ha.**

¹⁸ Onà wyaro nkekon xarha tà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya. Kuknonano uhutwamohsehe, owyanye, kekon hatà. Nat yonamso toy hatà, toto, katxho rma uhutwamohsehe, owyanye. ¹⁹ Natà ryhe, Khoryenkomo rwonà kuknon me naha. Àsok hana akaryet kom me nay ha, Khoryenkom ha, katxho kuknon me rma naha, kekon hatà. Asama yaka othahsahotho ryhe, Khoryenkomo rwonà yonytxanyenhà yamo kuknon me naha. Àwyanye enytxatxhe rma, nomokyaha, anhá ymo. Ewan yakanye enamsahotho yaryaha, noro ymo ha, kekon hatà, Txesusu.

²⁰ Toh hona othahsahotho ryhe, anar komo kuknon me naha. Khoryenkomo rwonà yonytxetxhe rma haryhe, nyamoro ha. Tàwyanye enytxatxhe rma, teryehorye nahohsatxhe rma haryhe, kekon hatà. ²¹ Ewan yakanye enamsahotho rma, àmxahnà wyaro mak naha. Mexehra mak nahohsatxhe ha. Mexehra texitxhenye, toseryehokaxem me harha natxhe, kekon hatà. Teryewhamnohsom me rma natxhe, tàwyanye Khoryenkomo rwonà yonytxanàr ke mak ha. Àro wyaro toseryehokatxhenye rma, nàhnànkexhe harha, kekon hatà, Txesusu.

²² Ewekhàr waka othahsahotho ryhe, anar komo kuknon me naha. Khoryenkomo rwonà yonytxetxhe rma haryhe, nyamoro xarha. Amnye, tomyawon kom hoko roro mak natxhe ha, kekon hatà. Tkatzhonke rma haxa tesnàr komo xe natxhe xarha. Àro hoye ro, Khoryenkomo rwonà hutwahkahtàkexhe xak hampànà. Ehetahra mak natxhe ha. Ohxe roro natxhe katxho mehra ro mak natxhe ha, kekon hatà, Txesusu.

²³ Yukryeka taxeronokem waka enamsahotho ryhe, anar komo kuknon me naha. Khoryenkomo rwonà yonytxetxhe, nyamoro ha, kekon hatà. Tàwyanye enytxatxhe rma, ohxe hutwexhe. Uhutwahkahpàra mak natxhe. Àro ke, tehetaxemà wyaro ohxe roro natxhe, kekon hatà. Ukukur komo rma, 100 me tehetaxemà wyaro ohxe roro natxhe. Ukukur komo xarha, 60 me tehetaxemà wyaro ohxe rma rha natxhe. Ukukur komo xarha, 30 me tehetaxemà wyaro ohxe rma rha natxhe, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

**Nat enyhoru nat anhá xarha
yokarymatxhàrà on ha.**

²⁴ Anaro kuknonano me nekarymay xarha tà, Txesusu, toto komo wya. Àsok hana akaryet kom me nay ha, Khoryenkom ha, kekon hatà. Àsok hana wekarymen ha, owyanye. Kuknonano me wekarymen hamà. Onà wyaro nay hamà, kekon hatà. Nat enyhoru yonamyè hatà, toto, tànatàr me. ²⁵ Kohsaya nomokye hatà, noro xanhànà ymo. Anhá haxa yonamyè hatà, noro natàr wawo, enyhoru wawo rma, kekon hatà. ²⁶ Àto rye rma nahtay hatà, anhá, enyhoru yakoro. Àro ke, enyhoru yehetantoko, àto rma rha nehakon hatà, anhá xarha, ehetahnà rma, txufu wyaronò, kekon hatà.

²⁷ Totxownà hatà, tànatkemà yanoto komo, àhyaka. Amna yohà y, ketxkon hatà, àwya. Enyhoruhnu katmenamyako. Àsok tawro atxke harha naye, ketxetxe keny harha, ketxkon hatà, anoto komo, kekon hatà, Txesusu. ²⁸ Àna mak hana, kekon hatà, tànatkemà. Àro wyaro neryak hamà, roxanhànà ymo, kekon hatà. Anhátho wakanàr xehra manaye, amna wya, ketxkon hatà, anoto komo. ²⁹ Àna matà, àwakahra rma hak ehtxoko, kekon hatà,

tànatkemà. Owyanye anhàtho wakantok haxa, enyhorutho xarha màwaketxow hamà. Àro ke, àwakahra rma hak ehtxoko, kekon hatà, tànatkemà, kekon hatà, Txesusu.³⁰ Àto rye rma hak horymamtxowà, anhà, enyhoru yakoro, kekon hatà, noro. Horymamtxowà rma haka, tehetatàhkaxe ro. Ehetatàhkaxhe rma, onà wyaro àken hamà, àhotnye komo wya, kekon hatà. Wahoro htzero anhàtho ehamnohtxoko, owyanye aknyohrà horà, àken hamà, àwyanye. Enyhoru xarha ehamnohtxoko, nyah màn yaka, àken hamà, àwyanye, kekon hatà, tànatkemà, tanoto komo wya, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya.

Anaro rha kuknonano yokarymatxhàrà on ha.

³¹ Anaro kuknonano me nekarymay xarha tà, Txesusu, toto komo wya. Àsok hana akaryyet kom me nay ha, Khoryenkom ha, kekon hatà. Àsok hana wekarymen ha. Kuknonano me wekarymen hamà. Nat horymamtoho wyaro nay hamà, kekon hatà. Natà txko tenamyatxow hamà, mostakna nathàrà txko rma.³² Anaro nathàr komo yosnaka rma haxa nay hamà, kekon hatà. Esnakanotho txko rma, thorymamàtxhe, ehànhenye ymo rma haxa mak naha ha, anar komo yoho rma haxa mak ha. Nasakmatahtehe, thenyehra, kekon hatà. Amnye akmatar hona nemàmtexow hamà, torono komo. Àro wyaro rma rha nehamyatxhe ha, Khoryenkomo mryenon komo. Yakenohnàtho komo rma nehamyatxhe ha, kekon hatà, Txesusu.

³³ Anaro kuknonano me nekarymay xarha tà. Àsok hana akaryyet kom me nay ha, Khoryenkom ha, kekon hatà. Àsok hana wekarymen ha. Kuknonano me xarha wekarymen hamà. Wosà wya katamaru wakanomanàrà wyaro nay hamà, kekon hatà. Yukwarà yeryan

hamà, katamaru waka. 3 waka hana neryan ha. Àro wawo tehtoko, osonyhera harha nay hamà, yukwarà. Osonyhenà rma hoye ro twakanonke rye nay hamà, katamaru, omeroro, kekon hatà. Àro wyaro rma rha, tonyhoryetxehkaxem me natxhe, Khoryenkomo mryenon komo. Osonyhen hoye ro rma tonyhoryetxehkaxemà rye me natxhe, kekon hatà, Txesusu.

³⁴ Àro wyaro anaro rha kuknonano me nekarymekon hatà, toto komo wya, ohsamnohxemo komo wya. Kuknonano mehra ekarymahra ro mak nehakon hatà, àwyanye.³⁵ Àro wyaro tàwya ekarymantoko rma, Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno nmenhotho yawo ro nehakon hamà. Onà wyaro nmenhoy hatà, noro heno, amnyehra.

Kuknonano me kàrwonaha hampànà. Enytxahnà rotho rma wekarymehe hampànà, toto komo wya. Rowya toto yakàhtotxhe rma, enytxamohsohra roro rma wehxakonà, àwyanye. Àro rma wekarymehe hampànà.

Àro wyaro rma nmenhoy hatà, Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno. Ànmenhothàrànhàr yawo ro rma haxa nehakon hamà, Txesusu.

Nat enyhoru nat anhà xarha yokarymatxho hutwamohsothàrà on ha.

³⁶ Taa. Toto komo hyaye toy hatà, Txesusu, ohsamnohxemo komo hyaye rma hatà. Bàn yaka harha toy hatà. Àhyaka nomohtxownà hatà, ànhananàhrà ro komo. Onà wyaro nketxkon hatà, àwya. Kuknonano me onekarymatxhàrà uhutwamohsoko, amna wya, ketxkon hatà. Anhà yonamtoho rma uhutwamohsoko, amna wya, ketxkon hatà.

³⁷ Onà wyaro neyuhtxownà hatà, Txesusu. Nat enyhoru yonamnye ryhe, Toto

me Enusaho kuknon me naha, kekon hatà. ³⁸Noro natàrà ryhe, yukryeka hon komo kuknon me naha. Nat enyhoru ryhe, Khoryenkomo mryenon komo kuknon me naha. Nat anhá ryhe, anhá ymo mryenon komo kuknon me naha, kekon hatà, Txesusu. ³⁹Tànatkemà xanhànà ymo ryhe, worokyamo yohà ymo kuknon me naha. Anhá ymo rma kuknon me naha. Ehetatàhkaxhe rma katxho ryhe, wahanonkano ytxoho ro ho haxa katxho kuknon me naha, kekon hatà. Àhotnye komo ryhe, kahe yawon komo kuknon me natxhe. Khoryenkom yanoto komo rma kuknon me natxhe, kekon hatà, Txesusu. ⁴⁰⁻⁴¹Anhàtho yohamnohtxownà hatà, àhotnye komo, tàwyanye aknyohtoho me. Àro wyaro rma rha, anhátho komo yohamnohyatxhe hampànà, kahe yawon komo. Wahanonkano ytxoho ro ho haxa, tanoto komo rma nyakyaha hampànà, Toto me Enusaho, kekon hatà. Khoryenkomo mryenon kom waye anhá yaryatxhe hampànà, nyamoro ha. Omeroro rma naryatxhe hampànà. Atxke ehxemoto komo xarha yaryatxhe hampànà, kekon hatà, Txesusu. ⁴²Eryewhamnohno ytxoho ro na narymetxhe hampànà, weheto ymo wyaron hona rma. Àton heno komo rma nàratetxhe hxak hampànà, teryewhamnohà kom ke mak ha, kekon hatà. ⁴³Àro wyaro wahanonkano yeryetxhe rma, tàyàm komo yowto ho natxhe hampànà, Khoryenkomo mryenon komo. Noro nenyhoryetxho komo rma nyamoro ha. Ohxe tonyxemà ro me natxhe hampànà. Àsok hana ohxe tonyxem me nay ha, kamàm ha, kekon hatà. Kawasmeny komo rma, ohxe tonyxem me nay hamà. Àro wyaro rma rha, ohxe tonyxemà ro me natxhe hampànà, Khoryenkomo mryenon komo, kekon hatà. Uro enytxatxoko, thanak oyehtokonye. Àhanahra kat manatxowà, kekon hatà, Txesusu, tãnhananàhrà ro komo wya.

Anaro rha kuknonano yokarymatxhàrà on ha.

⁴⁴Anaro kuknonano me nekarymay xarha tà, Txesusu. Àsok hana akaryet kom me nay ha, Khoryenkom ha, kekon hatà. Kuknonano me xarha wekarymen hamà. Onà wyaro nay hamà. Katxhonano ehetàhpenyeno yonyey hatà, toto, kekon hatà. Anar komo yowto ho enamsaho nehkakon hatà. Àro ke, tàwya xenyetxhe rma, nenamyè harha tà, anar komo wya xenyàr hona. Ewtothàyamo yehektnàr xe nehkakon hatà. Àro ke, tkatxhothàrà yàmthàkay hatà, omeroro, txenyèru hona. Txenyèru rma yàmthàkay hatà, omeroro, ewtothàyamo yehetho me, kekon hatà. Teryehorye rma haxa nehkakon hatà, tkatxho me harha esnàr ke. Àro wyaro rma rha, omeroro màhnànkaxehketxow hamà, Khoryenkomo mryenon me oyehtxoho menyè, kekon hatà, Txesusu.

⁴⁵Àro wyaro rma rha, tohu txko ehetàhpenyeno yehekahtyakon hatà, toto, anaro. Nehoryakonà rma haxa mak hatà. ⁴⁶Enyhoru haxa yonyey hatà, kekon hatà. Àro ryhe, anaro tohu txko yoho rma haxa ehetàhpenyè nehkakon hatà, kekon hatà. Àro ke, tkatxhothàrà yàmthàkay hatà, omeroro, txenyèru hona. Txenyèru rma yàmthàkay hatà, omeroro, tohu txko yehetho me. Àro wyaro rma rha, omeroro màhnànkaxehketxow hamà, Khoryenkomo mryenon me oyehtxoho menyè, kekon hatà, Txesusu.

⁴⁷Àsok hana akaryet kom me nay ha, Khoryenkom ha, kekon xarha tà. Kuknonano me xarha wekarymen hamà. Onà wyaro nay hamà. Tàtxarukan komo yarymetxow hamà, toto komo, tuna kwaka, kekon hatà. Àro wyaro kana yaramyatxow hamà. ⁴⁸Thenyehra kana heno yehtoko, txaruka hpexekyatxow hamà, mahona. Teryewtatxhenyè rma,

kana wahanonketxow hamà, kekon hatà. Enyhoru komo yonkahyaxow hamà, en yaka. Anhàtho kom haxa yarymetxow hamà. ⁴⁹Àro wyaro rma rha natxhe hampànà, toto komo. Wahanonkano ytxoho ro ho haxa, nomokyatxhe hampànà, kahe yawon komo, Khoryenkom yanoto komo. Nyamoro rma, Khoryenkomo nenyhoryetxho komo wahanonketxhe hampànà, Khoryenkom yowto hon me ehtxoho menyè. Atxke ehxemotho komo xarha wahanonketxhe hampànà, kekon hatà. ⁵⁰Nyamoro heno rma yarymetxhe hampànà, eryewhamnohno ytxoho ro na, weheto ymo wyaron hona. Àton heno komo rma nàratetxhe hxak hampànà, teryewhamnohrà kom ke, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

⁵¹Àro wyaro katxho komo muhutwaxowà. Uhutwaha kat mahtxoko, kekon xarha tà, àwyanye. Àhà, amna nhutwano, ketxkon hatà. ⁵²Toto komo kayaryet me Khoryenkom yehtxoho muhutwaxow hamà, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. Uhutwany me harha manatxow hamà, ronhananàhàtho me oyesnàr kom ke. Àro ke, horykomo wyaro manatxow hamà. Tkatxho hoye nàmyan hamà, noro, bàn yawon komo wya, kekon hatà. Anatoko xenyhenà rotho yàmyan hamà, àwyanye. Anatoko xenyxahotho rma yàmyaha xarha, àwyanye, kekon hatà. Àro wyaro tkatxho hoye nàmyan hamà, bàn yawon komo wya. Àro wyaro rma rha toto komo màhananàhyatxow hamà, kekon hatà. Anatoko ànenytxahtorà rotho komo mekarymetxow hamà, àwyanye. Anatoko ànenytxatxhàyo rma mekarymetxhe xarha, àwyanye, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

Towtothàr hona Txesusu tothàr on ha.

⁵³Kuknonano me tàwya ekarymatxehkatxhe, toy hatà, Txesusu. ⁵⁴Towtothàr hona toy hatà. Àton komo hananàhyakon hatà, ohsamnohtoho kom yawo. Koo, noseryehoketxkon hatà, nyamoro. Àsok nay haryhe, mosonà, ketxkon hatà. Àsok nay haryhe. Tàywero rma haxa nay hamà. Eryehokano nyne ro me xarha nay hamà. Tahoxetà rma yonyhen hamà, kàwyanye. Onok hoye ro ryhe ehonomnà me naye, ketxkon hatà. ⁵⁵Noro ywero tehaxatxow hamà. Wewe yonyhoryenye ro heno murunho mehra kat naye. Maryeya mryerà mehra kat naye. Txaku yowtà mehra kat naye, ketxkon hatà. Xose yowtà mehra kat naye. Semaw yowtà mehra kat naye. Xuknasà yowtà mehra kat naye, ketxkon hatà. ⁵⁶Noro wosàn mehra kat natxowà, mokyamo, kwawon komo rma. Noro ywero tehaxatxow hamà, ketxkon hatà. Noro rma, ehonomnà me mak naha. Àsok nay haryhe, ketxkon hatà. Khoryenkom yano me ehonomnà me nay hamà, kahra mak nehaxatxkon hatà. ⁵⁷Àro ke, noro xehra nehaxatxkon hatà.

Onà wyaro haxa nkekon hatà, Txesusu, àwyanye. Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro komo yonytxetxow hamà, toto komo, kekon hatà. Ewto hon kom haxa ryhe, enytxahranye ro mak natxow hamà. Ukukur komo rma, enytxahranye ro mak natxow hamà, kekon hatà, Txesusu. ⁵⁸Towtothàr ho rma tehtoko, tahoxetà yonyhohra nehaxakon hatà, àwyanye, thona xenyhera esnàr kom ke. Nenyhoye rma haryhe tà, ekehàtho komo yonyhoryenàr hoko. Yakehra mak nenyhoryetxownà hatà, àto.

Xowaw heno hàmkotothàrà on ha.

14 Karyeryeya yamtar ho rma hak Txesusu yehtoko, noro yokaytà yonytxay hatà, Eroknesà, àton komo karyaryetà ymo. Ehonomnà me rma haxa nay hamà, tàwya eryehokano ynyàr ke, katxho rma yonytxay hatà, Txesus hoko. ²Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, tanoto komo wya. Xowaw heno mok hamà, kekon hatà. Aymomno nyne ro heno rma mok hamà. Àwayexemo kom waye nasanàmyak hamà. Àro hoye ro eryehokano yeryan hamà, kekon hatà, Eroknesà.

³Noro rma, Xowaw heno yahohsonyenhàr me nehvakon hatà. Nasohtohoy xarha tà. Nahryempoy xarha tà, watxa ymo yaka, àwya toynyàr ke mak hatà. Àsok tawro hana. Towtà hetxenho yahosnyenhàr me nehvakon hatà, Eroknesà. Erokneyasà noro hatà, wos yosotà, Feryepe hetxenho rma hatà. Noro rma yahosày hatà, Eroknesà, thetx me harha. ⁴Àro ke neyey hatà, Xowaw heno. Atxke manaha, kekon heno hatà, Eroknesà wya. Atxke manaha. Tahohsoryehra ro mak naha ha, owya, oyowtà hetxe kaxe, kekon hatà, Xowaw heno. Àro hoye ro nahryempoy hatà, Eroknesà, watxa ymo yaka.

⁵Etahahonàr xe xarha nehvakon hatà. Etahahohra rma hak nehvakon hatà, toseryehrà ke hatà. Toto kom hona noseryehyakon hatà, onà wyaro kany me esnàr kom ke hatà. Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro noro hamà, kany me nehvatxkon hatà, Xowaw heno hoko.

⁶Tonuruthurunhuru yawasàn ho haxa noro heno yotahahoy hatà, Eroknesà. Àro rma ho ehonomnà komo yahxemtoy hatà. Àhyakanye nomokye hatà, omaso, Erokneyasà yomsàrà. Manhoy hatà, Eroknes komo nenyàr me hatà. Eroknesà yeryehotanàhye hatà, ban-

honàr ke. ⁷Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, noro, omaso wya. Eten xe manaye, kekon hatà. Eten xe manaye. Àro rma wàmýaha, àx oyehtxoho rma. Tàm-pàrà rma ryehtoko, romtatcano rma hak Khoryenkomo, kekon hatà, Eroknesà. ⁸Tàyon yano me, onà wyaro haxa nkekon hatà, omaso, Erokneyasà yano me rma hatà. Xowaw heno àhàmkotohoko, ayanoto komo wya, kekon hatà. Aymomno nyne ro heno rma àhàmkotohoko, àwyanye. Uyhuthuthuru mekkehe ha, rohyaka, àwyanye. Wetxe yaw hak nehtxowà, kekon hatà, omaso.

⁹Àro wyaro tàwya enytxatxhe rma, nekhokay hatà, Eroknesà. Àhàmkotohonàr xehra nehvakon hatà. Onà wyaro kanyenhàr me mak nehvakon hatà. Tàm-pàrà rma ryehtoko, romtatcano rma hak Khoryenkomo, kanyenhàr me mak nehvakon hatà, àton komo nenytxanàr me hatà, omeroron komo nenytxanàr me hatà. Àro ke hàmkotohoy hatà. Onà wyaro nkekon hatà, tanoto komo wya. Àhàmkototatxko ha, kekon hatà. Àhàmkototatxko ha. Uyhuthuthuru mekyatxhe ha, wetxe yawo, kekon hatà, Eroknesà, tanoto komo wya. ¹⁰Watxa ymo yaka totxownà hatà, nyamoro. Xowaw heno hàmkototxownà hatà. ¹¹Uyhuthuthuru yohtxownà hatà, wetxe yawo. Nàmtxownà hatà, omaso wya. Noro rma narày hatà, tàyonà hyaka.

¹²Watxa ymo yaka totxownà hatà, Xowawu nhananàhrà rotho komo. Ekehàthàrà yatxownà hatà. Nenamtxownà hatà. Tàwyanye enamàtxhe rma, ekarymaxe totxownà hatà, Txesusu hyaka.

5000 komo nyahmatxhàrà on ha.

¹³Xowaw heno yokaytà yonytxay hatà, Txesusu. Tàwya enytxatxhe rma, meya toy hatà. Nosonkahye hatà, kanawa yaka. Ahehnaka tàtonàr xe rma nehvakon haryhe tà, totohnaka

hatà. Àtonàrà yonytxatxownà mak hatà, toto komo. Àro ke totxownà hatà, nyamoro xarha, thenyehnà komo. Anaro rha owto hoye omohxemo komo rma nyamoro hatà. Àwararo totxownà hatà. Txesusu yohoso totxownà hatà. Nyamoro htzero nahatakaxownà hatà.

¹⁴Txeey, Txesusu komo xarha nahatakaxownà hatà. Tasanàmnatoko, toto komo yonyey hatà, Txesusu. Thenyehra rma haxa nehxtxkon hatà. Àhnàn kom yawo rma haxa nehxtkon hatà, Txesusu. Ekehàtho komo yonyhoryey hatà.

¹⁵Àro rma kokmamrà ro, Txesusu hyaka haxa totxownà hatà, ànhananàhrà ro komo. Ehxera ro mak naha, owto, tano, ketxkon hatà, àwya. Tkokmamtxow ha. Àro ke, toto komo ànyahtxoko, ketxkon hatà. Ànyahtxoko, anaro rha owto hona. Tànyahrà komo yehekahso ànyahtxoko, ketxkon hatà, ànhananàhrà ro komo.

¹⁶Àtohra hak nahtxoko, kekon mak hatà, Txesusu, àwyaney. Àtohra hak nahtxoko. Omnyamo rma ànyahmatxoko, kekon hatà, àwyaney. ¹⁷Ehxera naha, ànyahrà komo, amna hyawo, ketxkon mak hatà, àwya. 5 me marma naha, ekeyu, amna hyawo. Kana xarha, 2 me marma naha, ketxkon hatà. ¹⁸Àrotho rma sohtxoko, rohyaka, kekon hatà, Txesusu.

¹⁹Toto komo yeryewtanàhye hatà, txufu txko waka. Ekeyu yanàmye hatà. 5 me rma nanàmye hatà. Kana xarha yanàmye hatà, 2 me rma. Kakoso nosompotày hatà. Khoryenkom yakoro nàrwonàmye hatà, ekeyu hoko, kana hoko xarha. Nowye hatà. Nàmye hatà, tànhananàhrà ro komo wya. Nyamoro rma nàmtxownà hatà, toto komo wya. ²⁰Omeroro rma nenahtàkatxownà hatà. Wahuramtàhkatxownà hatà. Otàkràskatxhàràtho yonàmatxownà

hatà, wetxe ymo yaka. 12 me rma nenàmatxownà hatà.

²¹Twahak hana nehxtxkon ha, àyakenon kom ha. Kàrkomo komo ryhe, 5000 me hana nehxtxkon ha. Nenahtxownà xarha tà, woràskomo komo, àhokyamo xarha.

Tuna ratokoko Txesusu tothàrà on ha.

²²Tàwya toto komo nyahmatxhe rma, tànhananàhrà ro komo nyakye hatà, Txesusu. Kanawa yaka osonkahtxoko, kekon hatà, àwyaney. Roywaho àtotxoko, mon hona. Uro ryhe toto komo ànyakyaha, kekon hatà, àwyaney. ²³Àro ke nànyahtxownà hatà. Tàwya ànyaketxhenye rma, toy hatà, àh hona. Noro ro toy hatà, Khoryenkom yakoro àrwonàmso. Kohsaya rma àhà ymo ho nehxtkon hatà, noro ro mak hatà.

²⁴Ànhananàhrà ro kom haxa ryhe, kanawa yawo rma nehxtxkon hatà. Tuna ymo rakatawo rma nehxtxkon hatà. Moxe rma haxa mak nehxtkon hatà, yukryeka. Empatayenye nomokyakon hatà, atxowowo ymo. Dyow dyow dyow kekon hatà, kanawa heno hoko.

²⁵Enmahpaya ehtoko, nomokye hatà, Txesusu, àhyakanye. Tuna ymo ratokoko nomokyakon hatà. ²⁶Tuna ymo ratokoko omòknàrà rma yonytxownà hatà, ànhananàhrà ro komo. Noskatokatxownà mak hatà. Mokro ymo ha okatonho, ketxkon hatà. Kowontetxkon hatà, oseryehrà komo. ²⁷Amamehra mak nàrwonàmye hatà, Txesusu. Oseryehpàrà ehtxoko, kekon hatà, àwyaney. Uro ryhe uro. Towankaryhe ehtxoko, kekon hatà, àwyaney.

²⁸Neyukye hatà, Petru. Rohà y, kekon hatà. Txesusu me oyehtoko, uro anyehko. Amna yoh me rma oyehtoko, uro anyehko, ohyaka, kekon hatà. Tuna ymo ratokoko omoko, kasko, rowya. Tuna

ymo ratokok hak komohsà, ohyaka, ayano me, kekon hatà, Petru. ²⁹Omoko, kekon hatà, Txesusu, àwya. Omoko. Àro ke nàhtoy hatà, Petru, kanawa yaye. Tuna ymo ratokoso rma nàhtoy hatà. Tuna ymo ratokoko toy hatà, Txesusu hyaka. ³⁰Atxowowo ymo yonyey hatà. Àro ke noseryehyakon harha tà. Nowomyakon hatà, tuna ymo kwaka. Rohà y, uro ukurunhoko, rowomrà hona, kekon hatà, teryewrye ro. Uro ukurunhoko, rowomrà hona. ³¹Àro wyaro àwya katxhe rma, natahoyotkay hatà, Txesusu. Nahosày hatà. Rohona xenyhera harha mahko hamà, kekon hatà, àwya. Rahoxet hona xenyhera harha mahko hamà. Kowomyan hana, kwayehyan hana, màkan hamà, rohona xenyhera harha oyesnàr ke, kekon hatà, Txesusu.

³²Nosonkahtxownà hatà, Txesusu komo, Petru xarha, kanawa yaka. Osonkahàtxhenye rma, natàknay hatà, atxowowo ymo. ³³Ehonomnà me xaxa Txesusu yonyatxkon hatà, kanawa yawon komo. Khoryenkom muru me xaxa manay hamà, omoro, ketxkon hatà, àwya.

Ekeh komo wya, Txesusu hononà yahetxhàrà on ha.

³⁴Wetotxownà haxa hatà, Txesusu komo. Txeey katxownà hatà, Xenesarye yamtar hona. Nasanàmtxownà hatà, mahona. ³⁵Mokro ha Txesusu, ketxkon hatà, toto komo, àton komo. Àro ke, ekeh komo yanyehxe totxownà hatà. Xenesarye yamtar horye totxownà hatà, anaro rha owto hona. Ekeh komo yokyatxkon hatà, omeroro hatà. ³⁶Ohononà ahehoko, amna wya, ketxkon hatà, ekeh komo, Txesusu wya. Ohononà yotxhàrà rma ahehoko, amna wya, ketxkon hatà. Àro ke nahetxownà hatà. Ahenyenhàwamo rma, ohxe harha nehxtatxkon hatà, omeroro hatà.

Tàwveronàhyamatxhàwam yawo ro Farysew komo yexetxhàrà on ha.

15 Txesusu hyaka nomohtxownà hatà. Farysew kukur komo, àwveronàhyamano ynye ro kukur komo xarha. Xerusaryen hoye omohxemo komo rma mokyam nehxtatxkon hatà. ²Atxke natxow hamà, onhananàhrà ro komo, ketxkon hatà, Txesusu wya. Àsok tawro hana. Osomyakorokahra nemtakmetxhe. Àro ke atxke natxow hamà. Khoryen heno komo wya kàwveronàhyamatxho kom yawo rohra natxow hamà, ketxkon hatà, Farysew komo.

³Onà wyaro haxa nkekon hatà, Txesusu, àwyaney. Ohoryen heno komo meyukyatzow hamà, omnyamo, kekon hatà. Nyamoro heno yoyuknye rma, Khoryenkomo yoyukhura rma manatzow hamà. ⁴Onà wyaro ryhe kàwveronàhyamahotxownà hatà, Khoryenkomo, Moyses heno wya. Toyuhsom me xenytxoko, oyàm komo, oyon komo xarha. Tàyàm komo wàràhyakany kom haxa ryhe etahatzoko.

Àro wyaro kàwveronàhyamahotxownà hatà, Khoryenkomo, kekon hatà, Txesusu. ⁵Onà wyaro haxa ryhe àwveronàhyamano meryatzhe, omnyamo, ohoryen heno kom yano me mak ha. Khoryenkomo wya dekàthàwamo yàm-nàtoko, kyàm komo yowakryehra harha tehxtatxow hamà, màketxhe, toto komo wya, kekon hatà, Txesusu. Apa y, eme y, owya tàmsomàtho rma haxa on nahko haryhe, rokatxhotho, owya tàmpàrà harha wehxaha, Khoryenkomo wya tàmsom me esnàr ke, tkatxe, màketxhe, toto komo wya, kekon hatà, Txesusu, Farysew komo wya. ⁶Àro wyaro ohoryen heno komo meyukyatzow hamà. Nyamoro heno yoyuknye rma, Khoryenkom yoyukhura rma manatzow

hamà. Nahko yxak haka kany me rma manatxow hamà, Khoryenkomo rwon hoko, kekon hatà, Txesusu, Farysew komo wya. ⁷ Enyhoru uro ha kanye rma, yaworohra manatxhe, kekon xarha tà, àwyanye. Ohokonye rma, yaworo xaxa nmenhoy hamà, Esaeyas heno, Khoryenkomo yano me. Onà wyaro nmenhoy hatà.

⁸ Ohxe naha, Khoryenkomo, ketxhe rma haryhe, nyamoro ha. Tàmtar kom ke marma, àro wyaro nketxhe. Tàhnawony haxa ryhe, rohona xenyhera ro mak natxhe ha.

⁹ Àtohnawo rma rowakryetxhe haryhe. Khoryenkomo rwonà amna nekarymehe, owyanye, ketxhe rma haryhe, toto komo wya. Toto rwon haxa ryhe yokarymetxhe, nyamoro ha.

Àro wyaro nmenhoy hatà, Esaeyas heno. Ohokonye ryhe nmenhoy hamà, kekon hatà, Txesusu, Farysew komo wya.

Onà wyaro atxke natxow hamà toto komo tàhnawonye katxhàrà on ha.

¹⁰ Toto komo yanyekye hatà, Txesusu, tàhyaka. Uro enytxatxoko, kekon hatà, àwyanye. Thutwaxem me hak nahko, rorwonà. ¹¹ Àsok katxho me hana natxow ha, toto kom ha. Atxke manatxhe katxho me natxow hamà, omeroro, kekon hatà. Woto yonotho hoye rohra mak àro wyaro katxho me natxhe, osomyakorokahra temtakmatxho kom hoye rohra mak ha. Atxke tàrwonàmtoho kom hoye ro haxa ryhe, atxke manatxhe katxho me natxhe ha, Khoryenkomo wya, kekon hatà, Txesusu.

¹² Àhyaka haxa nomohtxownà hatà, ànhananàhrà ro komo. Onà wyaro nketxkon hatà, àwya. Àro wyaro orwonàmrà xehra ro mak nahtxoko, Farysew komo. Uhutwahra mahko, ketxkon hatà. ¹³ Onà wyaro haxa

neyuhtxownà hatà, Txesusu. Ehetahnà wyaro natxow hamà, nyamoro ha, kekon hatà. Tàwya ehetahnà yonyetoko, onà wyaro nken hamà, tànatkemà. Anhà moro hamà, ronenamàthohnà rma moro hamà, ken hamà. Àro ke waken hamà, tànatkemà, kekon hatà, Txesusu. Àro wyaro rma rha natxow hamà, nyamoro ha. Toto nenamàthohnà wyaro, royàm nànyaketxhohnà me natxhe. Kahe yawono nànyaketxhohnà me natxhe. Àro ke, toto wya àwakanàrà wyaro, tanàhnohsom me natxhe hampànà, kekon hatà. ¹⁴ Nyamoro hoko rma, oseryehokahra ehtxoko. Enhun komo wyaro xarha natxow hamà. Àsok hana natxow ha, enhun kom ha. Enhura tehtokonye, anaro enhun komo yarhàrà natxow hamà. Tàwyanye anàtokony haxa, ewtar yaka nehurketxow hamà, anyetho komo, kekon hatà. Asahotho komo xarha nehurketxow hamà. Àro wyaro rma rha natxhe, nyamoro ha. Amna ahananàhyatxhe ketxhe rma haryhe, toto komo wya. Àhananàhpàrany mak natxhe ha, uhutwanyehná komo kaxe, kekon hatà, Txesusu.

¹⁵ Onà wyaro nkekon hatà, Petru, àwya. Kuknonano me onekarymatxhàrà uhutwamohsoko, amna wya, kekon hatà. ¹⁶ Omnyamo xarha, uhutwahra manatxowà, kekon hatà, Txesusu. ¹⁷ Onà wyaro thutwaxem me nay hamà, ronekarymatxho. Kowan kom yawo rorohra nay hamà, tonosahotho. Khosot kom yarye ten hamà, kekon hatà. Baharaxkaxe ro nahataken hamà. Àro ke, woto yonotho hoye rohra atxke manatxhe katxho me natxow hamà, toto komo, kekon hatà. ¹⁸ Atxke tàrwonàmtoho kom hoye ro haxa ryhe, atxke manatxhe katxho me natxhe ha. Atxke nàrwonatxhe, tàhnawonye atxke tesnàr kom ke mak ha. Àro hoye ro, atxke manatxhe katxho me natxhe

ha, toto komo, kekon hatà, Txesusu. ¹⁹Àsok tawro hana. Onà wyaro atxke natxow hamà, tàhnawonye. Atxke nehutwetxow hamà. Anatoko toto yotahanàr xe natxow hamà, kekon hatà. Anatoko anar komo hetx hoko tesnàr komo xe natxow hamà. Anatoko anar komo ynyo hoko tesnàr komo xe natxow hamà. Anatoko twayamontanàr komo xe natxow hamà, kekon hatà. Anatoko anar komo katxhotho yanàr xe natxow hamà. Anatoko yaworohra toto yokarymanàr xe natxow hamà. Anatoko toto wàràhyakanàr xe natxow hamà, kekon hatà. ²⁰Àro wyaro tàhnawonye atxke tehtxoho kom hoye ro, atxke manatxhe katxho me natxhe ha, toto komo, Khoryenkomo wya. Osomyakorokahra temtakmatxho kom hoye rohra rma atxke natxhe, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

Xuknewyanahnà wos yomsàrà yonyhoryetxhàrà on ha.

²¹Xenesarye yamtar hoye toy hatà, Txesusu. Toy hatà, Txeru màtkoso, Seknon màtkoso rma. Xuknewyanahnà komo yowto rma àro ha, Txeru, Seknon xarha.

²²Àto rma hak Txesusu yehtoko, àhyaka nomokye hatà, wosà. Àton komo kukuru rma mok nehkakon hatà, Kananeyayana komo kukuru rma hatà. Rohà y, kekon hatà, Txesusu wya. Dafe heno yohamàtho omoro hatà. Rohnàn yawo exko, kekon hatà. Worokyamo yoh me rma haxa manaye, romsàtho txko. Atxke rma haxa manaye, kekon hatà, wosà.

²³Eyukhura mak nexey hatà, Txesusu. Àro ke, onà wyaro nketxkon hatà, ànhananàhrà ro komo, àwya. Moson ànyahko ha, ketxkon hatà. Moson ànyahko ha. Kwenaryenye nomokyaha. Teryewrye ro nàrwonaha. Àro ke

ànyahko ha, ketxkon hatà. ²⁴Onà wyaro haxa neyuhtxownà hatà, Txesusu. Ehsayewyana komo hyaka marma ànyahxah uro, Xuknewyana komo hyaka marma, kekon hatà. Nyamoro rma, okno àwaymamxemo komo wyaro natxow hamà, Khoryenkomo hutwahra harha tesnàr kom ke, kekon hatà, Txesusu.

²⁵Àhyaka haxa nomokye hatà, wosà. Akratata neryewtay hatà, tosoknar ho, ehonomnà me tàwya xenjàr ke. Rohà y, uro nyhe txko ewakryeko, kekon hatà, àwya. Uro nyhe txko ewakryeko. ²⁶Onà wyaro haxa neyukye hatà, Txesusu. Khokyamo nyahrà hoye tàmpàra tehxtaxow hamà, kaykusu wya, kekon hatà. Àro wyaro rma rha, Xuknewyana yonyhoryeny komo, anar komo yonyhoryehra nay hamà, kekon hatà. ²⁷Àna mat mà, rohà y, kekon hatà, wosà. Onà wyaro haxa àkehe, owya. Tosom nyahrà hpunutho txko yonahyan hamà, kaykusu. Àro ke, uro nyhe txko ewakryeko, atxke txko nyhe rma, kekon hatà, wosà.

²⁸Àro wyaro àwya katxhe rma, neyukye hatà, Txesusu. Wosà y, rohona rma haxa menyan hamà, kekon hatà. Oyomsàrà yonyhoryenàr xe manay hamà, rowya. Wenyhoryen hampànà, kekon hatà. Àro wyaro àwya tatoko rma, ohxe harha nehkakon hatà, emsàrà.

Thenyehra komo yonyhoryetxhàrà on ha.

²⁹Karyeryeya yamtar hona harha toy hatà, Txesusu. Karyeryeya kuthonà ymo yohokoko toy hatà. Àhà ymo yawnukeye hatà. Neryewtay hatà.

³⁰Àhyaka nohsamnohtàkatxownà hatà, toto komo, thenyehra rma haxa mak hatà. Ekeh komo yohtxownà hatà, àhrohnà komo rma hatà, teheryankem komo xarha hatà, enhun komo xarha

hatà, àrwomnà komo xarha hatà, anar komo xarha hatà. Thenyehonà komo rma yohtxownà hatà, Txesusu hyaka. Akrataka rma netxownà hatà. Omeroro nenyhoryetxownà hatà, Txesusu. ³¹ Àro ke noseryehokatxehkatxownà hatà, toto komo. Àsok tawro hana. Àrwomnà rotho komo nàrwonatxkon harha tà. Teheryankemàtho komo xarha, ohxe harha nehxtatxkon hatà. Àhrohnà rotho komo xarha, nataryeknohyatxkon harha tà. Enhunu rotho komo xarha, tonke harha nehxtatxkon hatà. Koo, ketxkon hatà, toto komo. Ohxe xaxa nay hamà, Khoryenkomo. Ehsayewyana komo horyenà ro rma noro hamà, ketxkon hatà.

4000 komo nyahmatxhàrà on ha.

³² Tànhananàhrà ro komo yanyekye hatà, Txesusu, tàhyaka. Onà wyaro nkekon hatà, àwyanye. Thenyehra natxow hamà, toto komo, ohsamnohxemo komo, kekon hatà. 3 me nenmahyatxoko, tano, rohyawo. Ànyahpàrà natxhe. Àro ke, àhnàn kom yawo rma haxa wehxaha, kekon hatà. Ànyaknyàr komo xehra wehxaha, ahlehrà kom ke. Tàtontokonye rma, namotohyatxow hamà, asama rakatawo rma, kekon hatà, tànhananàhrà ro komo wya.

³³ Ànyahrà komo ehxera ro mak nay hamà, tano, ahehnawo, ketxkon hatà, ànhananàhrà ro komo. Thenyehra rma haxa natxow hamà. Àsok tànyahmetxow haryhe, ketxkon hatà. ³⁴ Twahak naye, ekeyu, ohyawonye, kekon hatà, Txesusu. 7 me naha, ketxkon hatà. Kana txko xarha naha, amna hyawo, yakehra mak ha, ketxkon hatà. ³⁵ Toto komo yeryewtanàhye hatà, yukryeka hona. ³⁶ Ekeyu yanàmye hatà. 7 me rma nanàmye hatà. Kana txko xarha yanàmye hatà. Khoryenkom yakoro tàrwonàmàtxhe, nowye

hatà. Nàmye hatà, tànhananàhrà ro komo wya. Nyamoro rma nàmtxownà hatà, toto komo wya. ³⁷ Omeroro rma nenahtàkatxownà hatà. Wahuramtàhkatxownà hatà. Otàkràskatxhàràtho yonàmàtxownà hatà, wetxe ymo yaka. 7 me rma nenàmàtxownà hatà.

³⁸ Twahak hana nehxtatxkon ha, àyakenon kom ha. Kàrkomo komo ryhe, 4000 me nehxtatxkon hatà. Nenahtxownà xarha tà, woràskomo komo, àhokyamo xarha.

³⁹ Taa. Nànyahtxownà hatà, Txesusu. Tàwya ànyaketxhenye rma, nosonkahye hatà, kanawa yaka. Owto màtkoso toy hatà. Makaknanà rma àro ha, owto yosotà.

Khoryenkom yano me tan ryehtxoho ywenyeye rma manatxhe katxhàrà on ha.

16 Txesusu hyaka nomohtxownà hatà, Farysew kukur komo, Saknusew kukur komo xarha. Onà wyaro nketxkon hatà, àwya. Kahe yawon yahoxetà xenyhoko, amna wya, yaworo xaxa manay hamà katxho me, amna wya, ketxkonà rma haryhe tà. Noro yahoxetà kukmanàrà xe rma nehxtatxkon haryhe tà.

² Onà wyaro haxa neyuhtxownà hatà, Txesusu. Awanaka owyanye kahe yonyetoko, onà wyaro kany me manatxow hamà, kekon hatà, àwyanye. Awanaworo omokhàrà nay hamà, tuna, kahe roro me esnàr ke, kany me manatxow hamà. Àro hoko yaworo màketxow hamà, kekon hatà, Txesusu. ³ Enmahrà ro xarha, onà wyaro kany me manatxhe. Tuna heno nomokyan hamà, tawanye esnàr ke, kany me manatxhe. Àro hoko xarha, yaworo rma rha màketxow hamà, kekon hatà. Àro ywero manatxow hamà. Onà ywenyeye mak manatxhe. Khoryenkom yano me

tan ryehtxoho ywenyeke rma manatxhe, kekon hatà, Txesusu.

⁴Àsok hana manatxow ha, omnyam ha, amnyeno rma komo, kekon xarha tà, àwyanye. Atxke rma haxa manatxow hamà. Thetxenhàrà hyaye toto yotowrà wyaro, Khoryenkomo hyaye otowsah me manatxow hamà. Àro ke, kahe yawon yahoxetà xenyhoko, amna wya, màkextxhe rma haryhe, kekon hatà. Noro yahoxetà yonyhohra mak wehxaha, owyanye. Xonas heno hutwahkahpàrà ehtxoko. Noro heno hoko rma tahoxetà yonyhoy hatà, Khoryenkomo, tàwya anàmrà ke mak ha. Àro wyaro rma rha, towenyxa ro haxa tahoxetà yonyhehe hampànà, kekon hatà, Txesusu, Farysew komo wya, Sagnusew komo wya xarha. Àro wyaro tàwya katxhe rma, àhyayenye toy hatà.

Farysew yanhàn kom hona mpànà xenytxoko katxhàrà on ha.

⁵Mon hona totxownà hatà, Txesusu komo. Ekeyu yarhàrà mak nehtxownà hatà, ànhananàhrà ro komo. Nàkwe-tarontatxownà hatà.

⁶Onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, àwyanye. Katamaru wakan hona mpànà xenytxoko, kekon hatà. Farysew yanhàn komo rma hona mpànà xenytxoko. Sagnusew yanhàn komo rma hona mpànà xenytxoko, kekon hatà.

⁷Àro wyaro tàwyanye enytxatxhe rma, nosonytxetxkon hatà, ànhananàhrà ro komo, nyamoro rye rma. Àsok tawro àro wyaro nkano, katamaru wakan hoko, ekeyu yokhàrà kesnàr kom ke hamà, ketxkonà rma haryhe tà, tàwyanye rma.

⁸Osonytxatxho komo hutwekon mak hatà, Txesusu. Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, àwyanye. Rorwonà hutwahra manatxow hamà, rohona xenyhera oyesnàr kom ke, kekon hatà. Àsok tawro àro wyaro mosonytxatxow

harha. Àsok tawro orwonatxow harha, uyuhra oyehtxoho kom hoko, kekon hatà. ⁹⁻¹⁰Uhutwahra rma manatxowà. Muhutwahkahyatzok hamà. Rahoxetà yonyhohra kat wehxako, owyanye, ekeyu hoko. 5000 komo nyahmahra kat wehxako, 5 me ekeyu ke rma, kekon hatà. 4000 komo xarha nyahmahra kat wehxako, 7 me ekeyu ke rma. Otàkràskatxhàràtho yonàmahra kat mehxatxoko, wetxe ymo yaka, yaken yaka rma. Àro wyaro owyanye rahoxetà yonyetxhàrà muhutwahkahyatzok hamà, kekon hatà. Àro hoye ro moseryehoketxow hamà, uyuhra oyehtxoho kom hoko, kekon hatà, Txesusu. ¹¹Rowya, katamaru wakan hona mpànà xenytxoko tatoko rma, ekeyu hokohra rma àro wyaro àkano, kekon xarha tà. Katamaru wakano katxho rma, Farysew yanhàn komo kuknon me naha. Sagnusew yanhàn komo kuknon me rma naha. Nyamoro yanhàn hona mpànà xenytxoko, àkan haxa hawe, owyanye. Àro wyaro uhutwahra mak mahtxok hamà, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

¹²Àro wyaro tàwyanye enytxatxhe rma, hutwatxownà harha tà, nyamoro ha. Ekeyu hokohra nàrwonàmno hamà, ketxkon hatà, tàwyanye rma. Katamaru wakan hona mpànà xenytxoko katxho rma, ekeyu hokohra nahko hamà. Farysew komo wya ahananàhtoho kom hona mpànà xenytxoko katxho me rma nahko hamà. Sagnusew komo wya ahananàhtoho kom hona mpànà xenytxoko katxho me rma nahko hamà, ketxkon hatà, Txesusu nhananàhrà ro komo, tàwyanye rma.

Petru wya Khoryenkomo muru omoro amna wya katxhàrà on ha.

¹³Taa. Sesaryeya Feryepe màtkoso tetxkon hatà, Txesusu komo. Tàtonàr kom

me, onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, tãnhananàhrà ro komo wya. Onok me ryhe naye, Toto me Enusaho, toto komo wya, kekon hatà. Onok me netakyatxowà, kekon hatà, àwyanye. ¹⁴Onà wyaro nketxhe, anar komo, ketxkon hatà. Xowaw heno we mokro ha, ay-momno ynye ro heno we mokro ha, ketxhe haryhe, ohoko, anar komo, ketxkon hatà. Eryeyas heno haxa we mokro ha, ketxhe, anar komo xarha. Xeryemeyas heno haxa we mokro ha, ketxhe, anar komo xarha. Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno komo kukur haxa we mokro ha, ketxhe, anar komo xarha, ketxkon hatà, ànhananàhrà ro komo.

¹⁵Omnyam haxa, onok me ryhe uro metakyatxowà, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. ¹⁶Kryestu ryhe omoro, amna wya, kekon hatà, Semaw Petru. Khoryenkom muru rma omoro, tehsem xaxa muru rma omoro, amna wya, kekon hatà, Semaw Petru.

¹⁷Semawu y, Xowaw muru y, kekon hatà, Txesusu. Towakryexem me rma haxa manay hamà. Àsok tawro hana. Toto yano mehra àro wyaro màkan hamà, rohoko. Royàm yano me haxa ryhe àro wyaro màkano, kahe yawon yano me mak ha. Noro ryhe rohutwamohson hamà, owya. Àro ke, towakryexem me rma haxa manay hamà, kekon hatà, Txesusu, Petru wya. ¹⁸Onà wyaro àkehe, owya, kekon xarha tà, àwya. Petru omoro. Tohu katxho me rma nay hamà, oyosotà, Petru katxho. Owya, Kryestu ryhe omoro, Khoryenkom muru omoro, katxho xarha, tohu wyaro rma rha naha, towaxkemà wyaro rma, kekon hatà. Àsok hana romryenon komo weryan ha. Onà wyaro kany me weryatxow hamà, kekon hatà. Kryestu ryhe omoro, Khoryenkom muru rma omoro, kany me rma rha weryatxhe hampànà, romryenon komo, kekon hatà.

Àro hoye ro arymahranye ro mak naha hampànà, anhà yohà ymo, awayehtoho komo yohà ymo, kekon hatà, Txesusu, Petru wya. ¹⁹Rano me ryhe, onà wyaro màkehe, omoro, toto komo wya, kekon xarha tà, àwya. Khoryenkomo mryenon mehra manatxhe hampànà, màkehe, anar komo wya, rano me mak ha. Àro wyaro rma màkehe, omoro, yukryeka hono rma. Àro wyaro rma rha àkehe, uro xarha, kahe yawono, nyamoro hoko, kekon hatà. Khoryenkomo mryenon mehra harha hak nahtxoko, nyamoro ha, ranoto rwonà yawo ro mak ha, àkehe uro, kahe yawono, kekon hatà. Khoryenkomo mryenon me mpànà manatxhe ha, màkehe xarha, anar komo wya, rano me rma rha. Àro wyaro rma màkehe, omoro, yukryeka hono rma. Àro wyaro rma rha àkehe, uro xarha, kahe yawono, nyamoro hoko, kekon hatà. Khoryenkomo mryenon me hak nahtxoko, nyamoro ha, ranoto rwonà yawo ro mak ha, àkehe uro, kahe yawono, kekon hatà, Txesusu, Petru wya.

²⁰Onà wyaro nkekon xarha tà, tãnhananàhrà ro komo wya. Kryestu me naha, Txesusu, kahra xaxa mpànà ehtxok ha, toto komo wya, kekon hatà, Txesusu, teryewrye ro, àwyanye.

Txesusu wya twayehtoho yokarymatxhàrà on ha.

²¹Àro wyaro Petru kom yakoro tãrwonàmàtxhe, noskarymekon harha tà, Txesusu. Twayehtoho rma yokarymekon harha tà, tãnhananàhrà ro komo wya. Àtehe ro mak hampànà, Xerusaryen hona, kekon hatà. Thenyehra rma haxa ryeryewhamnohyatxhe hampànà, Xuknewyana yoh komo, horykomo komo rma, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo xarha, àyweronàhyamano ynye ro komo xarha, kekon hatà. Yahkotohen hona ramoyathohetxhe xarha hampànà.

Rowayhàtxhe, kasanàmyaha harha hampànà. Osorwawo ro enmahàtxhe, kasanàmyaha harha hampànà, kekon hatà, Txesusu, àwyanye.

²² Àro ke, meya nyhe txko narày hatà, Petru. Amna yohà y, àro wyaro kahra exko, kekon hatà, àwya. Àro wyaro kahra exko. Oyeryewhamnohpohra nay hamà, Khoryenkomo, àwyanye. Àro wyarohra manay hamà, kekon hatà, Petru, àwya. ²³ Noro wetxe neramay hatà, Txesusu. Onà wyaro nkekon hatà, àwya. Khoryenkomo yoyuknur xehra manay hamà, rowya, kekon hatà. Khoryenkomo yehutwatxho hoye rohra àro wyaro màkano. Toto yehutwatxho hoye ro haxa ryhe àro wyaro màkano, kekon hatà. Satanasà ymo yano me ryhe àro wyaro màkano. Àro ke, onà wyaro àkehe, noro ymo wya. Satanasà y, àtok ha, rohyaye, àkehe, àwya, kekon hatà, Txesusu, Petru wya.

Osoxanomkahnohtxok hampànà katxhàrà on ha.

²⁴ Onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya. Rakoro otonàr komo xe oyehtokonye, onà wyaro ehtxok hampànà, kekon hatà, àwyanye. Osoxanomkahnohtxok hampànà. Oyeryewhamnohtoho komo enàmtxok hampànà. Àro wyaro enàmnye rma, rakoro àtotxok hampànà, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. ²⁵ Anatoko oyeryewhamnohrà komo xehra manatxow hana, toto komo wya, kekon xarha tà, àwyanye. Àro ke, oyekrunhonàr xe manatxow hana, awayehrà kom hona. Oyekrunhonàr xano rma, awayehyatxhe xak mak hampànà, kekon hatà. Àsok haxa hana manatxow ha. Mosoxanomkahnohyatxow haxa hana, twayehso ro, rox oyesnàr kom ke mak ha. Àro wyaro tosoxanomkahnohsomà rma, mekrunhetxhe harha. Karyhe

roro harha manatxhe ha, kekon hatà, Txesusu.

²⁶ Àsok hana manatxow ha, kekon xarha tà, àwyanye. Tkatxhonke rma haxa manatxow hana. Ohyawonye rma nay hana, anaro rha katxhonano, omeroro, kekon hatà. Àro wyaro thenyehra tkatxhonkemà rma, ohxehra rma manatxhe ha. Karyhe roro harha manatxhe katxho mehra oyehtokonye, ohxehra rma manatxhe ha. Tanàhnohsom me xak mak manatxhe hampànà, kekon hatà. Karyhe roro harha oyehtxoho komo rma, onàhnàn kom me nay hamà. Anaro onàhnàn komo ehxera ro mak nay hamà, kekon hatà, Txesusu.

²⁷ Amnye nomokyaha hampànà, Toto me Enusaho, kahe yawon kom yakoro, tanoto kom yakoro, kekon xarha tà. Tàyàmà wyaro ehonomnà me xaxa nosonyhehe hampànà. Tomokàtxhe rma, ehenàhno yeryaha hampànà. Anar komo wya, ohxe exetxhàyamo yehemehe hampànà. Anar komo wya haxa ryhe, atxke exetxhàyamotho yehenàhyaha hampànà, kekon hatà, Txesusu. ²⁸ Onà wyaro yaworo xaxa àkehe, owyanye. Toto komo kayaryet me nomokyaha xaxa mak hampànà, Toto me Enusaho, kekon hatà. Àro wyaro noro yomokhàrà ro rma haka awayehyatxhe hampànà, omnyamo, kekon hatà. Okukur kom marma ryhe, àwayehpàrà rma hak natxhe hampànà. Nyamoro rma, toto komo kayaryet me noro yomohtoho yonyatxhe hampànà, kekon hatà, Txesusu.

Anar me Txesusu yosonyhothàrà on ha.

17 Àro wyaro nekarymay hatà, Txesusu. Taa. 6 me enmahàtxhe, toy hatà, àhà ymo hona. Petru yarày hatà. Txaku xarha yarày hatà. Xowaw xarha yarày hatà. Txaku yowtà rma noro ha.

Nyamoro marma yarày hatà. Àhà ymo hona natxownà hatà, kawono ymo hona.

²Anar me tonyxem me harha nexey hatà, Txesusu. Anar me harha nehakon hatà, empatarà, kamàm yawasànà wyaro. Àwomun xarha, tàkrokromuknye harha nehakon hatà. Awasànà ymo wyaro nenkaxatxkon hatà, àwomunu. ³Àtoko rma nosonyhotxownà hatà, asakon komo, Moyses heno rma hatà, Eryeyas heno xarha hatà, àwyanye. Nàrwonaxkon hatà, Txesus yakoro. ⁴Onà wyaro nkekon hatà, Petru, Txesusu wya. Amna yohà y, tan kehtxoho komo ohxe nay hamà, kekon hatà. Wato hak wexe, osorwawo, omàn komo, Moyses màn xarha, Eryeyas màn xarha. Txenyàr xehra kat manaye, rowya, kekon hatà, Petru. ⁵Àro wyaro Petru wya tatoko rma, nomokye hatà, kahrutunu, ehokosonye. Tawasnye ymo nehakon hatà, kahrutunu. Àro wawono rwonà yonytxatxownà hatà. Romuru mosonà, kay hatà. Ronàhnàn xaxa mosonà. Àhoko rma teryehorye rma haxa wehxaha. Noro enytxatxoko, kay hatà. ⁶Àro wyaro tàwyanye enytxatxhe rma, tano me ronye rma nehurkatxownà hatà, Petru komo, yukryeka hona, thenyehra toseryehrà kom ke mak hatà. ⁷Àhyakany haxa nomokye hatà, Txesusu. Nahetxownà hatà. Asanàmtxok harha, kekon hatà, àwyanye. Asanàmtxok harha. Oseryehpara ehtxoko, kekon hatà. ⁸Nosompotxownà hatà, Petru komo. Tosompotàtxhenye, Txesus marma yonytxownà hatà. Anar komo ehxera harha nehaxatxkon hatà.

Omohsah me rma naha Eryeyas heno katxhàrà on ha.

⁹Àhà ymo yonàhtotxownà hatà, Txesus komo. Enàhtonàr me rma, onà wyaro nkekon hatà, Txesusu,

Petru komo wya. Onenyetxhàyamo yokarymahra xaxa mpànà ehtxok ha, toto komo wya, kekon hatà. Àwayexemo kom waye rasanàmàtxhe, mekarymetxhe ha, Toto me Enusaho yasanàmàtxhe rma, kekon hatà. Rasanàmpàra ro rma haka, ekarymahra rma ehtxok hampànà, kekon hatà, Txesusu, àwyanye.

¹⁰Onà wyaro nketxhe, àyweronàhyamano nyne ro komo, ketxkon hatà, Petru komo. Kryestu yomokhàra ro rma haka, nomokyan hatà, Eryeyas heno, ketxhe. Àsok tawro àro wyaro nketxowà, ketxkon hatà. ¹¹Yaworo nketxhe, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. Tomohsom me nehakonà, Eryeyas heno wyaronò. Onyhoryetxehkano yxe tomohsom me nehakonà, kekon hatà. ¹²Onà wyaro haxa àkehe, owyanye. Omohsah me rma naha, noro ha. Àywenyeke mak nehaxatxkonà, toto komo, kekon hatà. Noro heno mak yeryewhamnohtxownà, tano me ronye rma. Àro wyaro rma rha ranàhnohyatxhe hampànà. Toto me Enusaho rma yeryewhamnohyatxhe hampànà, kekon hatà, Txesusu.

¹³Àro wyaro tàwyanye enytxatxhe rma, hutwatxownà harha tà, Petru komo. Xowaw heno hoko ryhe, àro wyaro nkan hamà, aymomno nyne ro heno hoko rma, ketxkon hatà, tàwyanye rma.

Bàryekomo hyaye worokyamo yowàthàrà on ha.

¹⁴Toto komo hyaka nomohtxownà hatà, Txesus komo, ohsamnohxemo komo hyaka. Omokàtxhenye rma, Txesusu hyaka nomokye hatà, toto. Akrataka rma neryewtay hatà, tosoknar ho. ¹⁵Rohà y, kekon hatà, Txesusu wya. Romuru hnàn yawo nyhe txko exko. Tàrohsomà ro me naha, kekon hatà. Thenyehra neryewhamyaha.

Yake ro nehurkaye, weheto waka, tuna kwaka xarha. Àro ke noro akoronomako, kekon hatà. ¹⁶Wekno rma haryhe, onhananàhrà ro komo hyaka, moxamo hyaka. Romurunho txko enyhoryetxoko, àkano rma haryhe, àwyanye. Onyhoryeno ynyehna ro mak moxam hamà, kekon hatà.

¹⁷Onà wyaro haxa nkekon hatà, Txesusu. Àsok hana manatxow ha, omnyam ha, amnyeno rma komo, kekon hatà. Khoryenkom hona xenyehna omnyam hamà. Noro yanweknye rma omnyam hamà, kekon hatà. Mexe rma haxa ehxah me wehxaha, awawonye. Khoryenkom yahoxetà hutwahra rma manatxhe, kekon hatà. Mexe rma rha kramamyan hamà, awawonye rma. Khoryenkom yahoxetà hutwahra rma oyehtxoho komo wenàmyano rye rma hamà, tano, kekon hatà, Txesusu.

Sohtxok ha, rohyaka, kekon xarha tà. ¹⁸Worokyamo yoyey hatà. Notowye hatà, worokyamo, noro hyaye. Àtoko rma ohxe harha nehkakon hatà, bàryekomo.

¹⁹Taa. Toto komo totxhe rma, Txesusu hyawo rma nehxatxkon hatà, ànhananàhrà ro komo, nyamoro rye rma. Onà wyaro nketxkon hatà, àwya. Àsok tawro towhàra amna nahko harha, ketxkon hatà. Àsok tawro towhàra amna nahko harha. ²⁰Khoryenkom yahoxet hona xenyhera mahtxoko, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. Towhàra mahtxoko, noro hona xenyhera oyesnàr kom ke. Onà wyaro yaworo xaxa àkehe, owyanye, kekon hatà. Anatoko Khoryenkom hona menyatxow hana, atxke txko rma, natà txko wyaro rma, mostakna nathàrà txko wyaro rma. Atxke txko noro hona owyanye xenyetoko rma, eryehokano meryatxhe rma, noro yano me mak ha, kekon hatà. Oyoyukyatzhe hampànà, àhà ymo, moro ymo. Owyanye meya

ohtakako katxhe rma, oyoyukyatzhe hampànà, Khoryenkom hona owyanye xenyàr ke mak ha, kekon hatà. Àro wyaro rma eryehokano meryatxhe. Àsok maken kom hoko, ehnyahna ro me xaxa mpànà manatxhe ha, Khoryenkom hona owyanye xenyàr ke, kekon hatà, Txesusu.

²¹Onà wyaro nkekon xarha tà, àwyanye. Khoryenkom yakoro àrwomra oyehtokonye, otowhànà ro me rma naha hampànà, worokyamo, kekon hatà. Khoryenkom hoko atahyehnomahra rma oyehtokonye, otowhàn me rma naha, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

Khoryenkom màn yonyhoryetxho yàmàthàrà on ha.

²²Karyeryeya yamtar ho harha tehtokonye, Txesusu hyaka nohsamnohtxownà hatà, ànhananàhrà ro komo. Onà wyaro nkekon hatà, àwyanye. Tahohsosome me naha hampànà, Toto me Enusaho, toto komo wya, anha komo wya, kekon hatà. ²³Nyamoro rma namoyathohetxhe, yahkotohen hona. Twayhàtxhe, nasanàmyaha harha hampànà. Osorwawo ro enmahàtxhe, nasanàmyaha harha hampànà, kekon hatà, Txesusu. Àro wyaro tàwyanye enytxatxhe rma, nekhokatxownà hatà, ànhananàhrà ro komo, thenyehra rma haxa mak hatà.

²⁴Taa. Kafahnaw hona nahataktxownà hatà. Ahataktxhenye, Petru hyaka nomohtxownà hatà, toto komo. Txenyeru yahosnye ro komo rma mokyam nehxatxkon hatà, Khoryenkom màn yonyhoryetxho rma yahosnye ro kom hatà. Onà wyaro nketxkon hatà, Petru wya. Txenyeru yàmpàra naye, ahananàhnye komo, ketxkon hatà. Khoryenkom màn yonyhoryetxho rma yàmpàra naye, ketxkon hatà, àwya.

²⁵Àhà, nàmyaha, kekon hatà, Petru, àwyanye.

Taa. Bàn yaka harha tàtotxhe, Txesusu yonyey hatà. Petru rwonàmpàra ro rma haka, Txesusu htzero nàrwonàmye hatà. Onà wyaro nkekon hatà, àwya. Semawu y, kekon hatà. Onok komo wya ryhe, amna txenyerunu tàmtxoko, ketxowà, owto yoh komo, tàmrýenon komo wya katà, anaro ro komo wya haxa katà, tànarymatxhàyamo wya rma katà, kekon hatà. ²⁶Anaro ro komo wya ryhe àro wyaro nketxow hamà, kekon hatà, Petru. Owto yoh txenyerun komo yàmý-atxow hamà, anaro ro komo, ànarymatxhàyamo, kekon hatà. Àna hamà, kekon hatà, Txesusu. Àro ke, txenyeru yàm-pàra natxhe, àmrýenon komo, owto yoh komo wya. Àro wyaro rma rha, txenyeru tàmkò, romàn yonyhoryetxho, kahra naha, royàmà, rowya, kekon hatà, Txesusu. ²⁷Wàmýan mak hamà, àwyanye, atxke manaha tawro hona. Àro ke, txenyeru tàmtaha, ronàmrà rma, onàmrà xarha, àwyanye, kekon hatà, Petru wya. Onà wyaro ryhe ehorko. Tuna ymo yohokoso àtoko. Musu marymehe ha, tuna kwaka, kekon hatà. Owyà kana yanàmàtxhe rma, towenyxa anàmàtxhe rma, àmtarà menyaha ha. Àmtawo rma menyaha, txenyeru, 2 me, ronàmrà rma, onàmrà xarha, kekon hatà. Àrotho rma màmyaha ha, txenyeru yahosnye ro komo wya, kekon hatà, Txesusu, Petru wya.

**Bàryekomo kom hoko 12
komo hananàhàthàrà on ha.**

18 Bàn yawo rma hak Txesusu yehtoko, àhyaka nomohtxownà hatà, ànhananàhrà ro komo. Onokà ryhe, ehonomnà me nyhe naye, Khoryenkomo mryenonà, ketxkon hatà. Onokà ryhe, anar komo Khoryenkomo mryenon komo yoho nyhe naye, ketxkon hatà.

²Bàryekomo txko yanyekye hatà, Txesusu. Amrakatakanye neryey hatà.

³Mosonà txko xenýtxoko, kekon hatà, àwyanye. Onà wyaro yaworo xaxa àkehe, owyanye. Anar me harha ehtxoko, ohnawonye. Norohnàtho me harha osonytxoko. Mosonà txko wyaro rma osonytxoko, kekon hatà. Ehonomnà me rma oyosonyetokonye, Khoryenkomo mryenon mehra ro mak manatxhe ha, kekon hatà. ⁴Mosonà txko wyaro norohnàtho me oyosonyetokonye haxa ryhe, ehonomnà me rma haxa manatxhe, noro wya. Noro mryenon komo yoho nyhe, ehonomnà me manatxhe, norohnàtho me oyosonyàr komo ke mak ha, kekon hatà, Txesusu.

⁵Bàryekomo txko komo ewakryetxoko, kekon xarha tà, àwyanye. Rox oyehtokonye, ewakryetxoko. Owyanye ewakryetokonye rma, uro rma mewakryetxhe, kekon hatà, tànhananàhrà ro komo wya. ⁶Tanhàn hokon me harha bàryekomo yeryhera mak ehtxoko. Rohona xenýetho komo rma yeryhera mak ehtxoko, tanhàn hokon me harha. Àro hokon me harha owyanye txenyetokonye, ohxehra ro mak manatxhe hampànà, kekon hatà. Àro wyaro txeryhera ronye rma awayehnàtokonye, ohxe oyesnàràtho kom haryhe. Tuna kwaka ononàtokonye, ohxe oyesnàràtho kom haryhe. Tohu ymo ke amusmexah me ononàtokonye, àro wyaro rma awayehnàtokonye, ohxe oyesnàràtho kom haryhe, kekon hatà, Txesusu.

⁷Tanhàn hokon me texem me natxow hamà, toto komo, kekon xarha tà. Àro hoye ro tanàhnohsom me natxow hamà. Àro hokon me txenyetho komo ryhe, tanàhnohsom me rma haxa natxhe hampànà, kekon hatà, Txesusu.

⁸Anatoko ayanhàn kom hoko manatxow hana, ayamor kom ke hana,

ohror kom ke haxa hana, kekon xarha tà. Onà wyaro haxa katxoko. Amohra hak wehxe, àhrohra hak wehxe, ranhàn hokohra harha ryehtxoho me, katxoko, kekon hatà. Tamoke rma oyehtokonye, tàhroke rma oyehtokonye, tarymaxem me manatxhe hampànà, eryewhamnohno ytxoho ro na, weheto ymo wyaron hona, ewehpànà ro ymo wyaron hona, ayanhàn kom hoko oyesnàr kom ke, kekon hatà. Amohra haxa oyehtokonye, àhrohra haxa oyehtokonye, ohxe rma manatxhe, karyhe roro harha oyesnàr kom ke, kekon hatà. ⁹Àsok haxa hana mehohketxow ha, ayanhàn kom hoko. Mehohketxow hamà, oyonur kom ke mak ha, kekon hatà. Onà wyaro haxa katxoko. Enhura hak wehxe, ranhàn hoko ehohkahra harha ryehtxoho me, katxoko, kekon hatà. Tonke rma oyehtokonye, tarymaxem me manatxhe hampànà, eryewhamnohno ytxoho ro na, weheto ymo wyaron hona, oyonur kom ke atxke oyesnàr kom ke, kekon hatà. Enhura haxa oyehtokonye, ohxe rma manatxhe, karyhe roro harha oyesnàr kom ke, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

¹⁰Onà wyaro kahra xaxa mpànà ehtxok ha, bàryekomo txko kom hoko, kekon xarha tà. Norohnàtho me nay hamà, akoronomahra wehxihamà, kahra xaxa mpànà ehtxok ha, àhokonye. Onà wyaro àkehe, owyanye. Nyamoro yakoronomanye ro me natxhe, kahe yawon komo, royàm yanoto komo, kekon hatà. Royàmà hyawo roro natxhe, bàryekomo yakoronomanye ro komo, kekon hatà. ¹¹Àsok tawro hana. Enyhoruhnu rotho komo yonyhoryexe komokye, Toto me Enusah kaxe. Tanàhnohsomà rotho komo rma yonyhoryexe komokye, kekon hatà, Txesusu. ¹²Okno yonye ro komo wyaro, bàryekomo txko komo yonye ro me naha, royàmà. Àsok

hana toknàthà yamo yohoryatxow ha, okno yonye ro komo, kekon hatà. Àwaymamsahotho rma yohoryatxow hamà. Ehorhàra kat natxowà, owyanye. Nehoryatxow hamà, kekon hatà. 100 me toknà komo yehtoko, 99 komo nomyatxow hamà. Àhà ymo ho rma nànomyatxow hamà, towenyxanoto txko yohonàr horà, àwaymamsahotho txko yohonàr horà, kekon hatà. ¹³Onà wyaro yaworo xaxa àkehe, owyanye. Tàwyanye xenyetxhe rma, teryehorye rma haxa natxow hamà. Àwaymampàn kom hoko teryehotatho komo yoho rma haxa neryehotetxhe ro mak ha, àwaymamsahotho hoko, kekon hatà. ¹⁴Àro wyaro rma rha, bàryekomo txko komo yonyhoryenàr xe rma haxa naha, royàmà, kahe yawono. Tanàhnohsom me esnàr komo xehra ro mak naha ha, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

**Oyowtà wya owàràhyakantokonye
anhànà ekarymatxoko
àwya katxhàrà on ha.**

¹⁵Onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya. Oyowtà wya owàràhyakantokonye, anhànà ekarymatxoko, àwya, kekon hatà. Wahoro htzero omoro ro àtoko, àhyaka. Anhànà ekarymako, àwya, anar komo nenytxahtor me mak ha, kekon hatà. Tàwya oyonytxantoko rma, yaworo noskarymen hamà, noro ha. Toskarymatxhe rma, towahke harha nay hamà, ohoko, kekon hatà. ¹⁶Oyonytxahra rma ehtok haxa, àtok xarha, àhyaka. Anar komo arko, ayakoro. Townyxan hana, asakon kom haxa hana, nyamoro rma arko ha, kekon hatà. Nyamoro rma hak àrwonà yonytxatxowà, amnye yaworo tàwyanye ekarymatxho me. Nyamoro hak hananàhtxow xarha. ¹⁷Nyamoro yonytxahra noro yehtoko,

ekarymako, tohsamnohsomà ro komo wya, Khoryenkomo mryenon komo wya, kekon hatà. Omeroron komo yonytxahra rma tehtoko, axanhàn me rma nay hamà. Khoryenkomo mryenon mehra harha noro xenytxoko, kekon hatà. Khoryenkom hutwanyehna komo wyaro harha noro xenytxoko. Atxke natxhe moxamo katxho komo wyaro harha noro xenytxoko, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

¹⁸ Onà wyaro yaworo xaxa àkehe, owyanye, kekon xarha tà. Rano me ryhe, onà wyaro màketxhe, omnyamo, toto komo wya. Khoryenkomo mryenon mehra harha manatxhe hampànà, màketxhe, anar komo wya, rano me mak ha, kekon hatà. Àro wyaro rma màketxhe, omnyamo, yukryeka hon komo rma. Àro wyaro rma rha àkehe, uro xarha, kahe yawono, nyamoro hoko, kekon hatà. Khoryenkomo mryenon mehra harha hak nahtxoko, nyamoro ha, ranoto komo rwon yawo ro mak ha, àkehe uro, kahe yawono, kekon hatà. Khoryenkomo mryenon me mpànà manatxhe ha, màketxhe xarha, anar komo wya, rano me rma rha. Àro wyaro rma màketxhe, omnyamo, yukryeka hon komo rma. Àro wyaro rma rha àkehe, uro xarha, kahe yawono, nyamoro hoko, kekon hatà. Khoryenkomo mryenon me hak nahtxoko, nyamoro ha, ranoto komo rwon yawo ro mak ha, àkehe uro, kahe yawono, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

**Romryenon me
oyohsamnohnàtokonye awawonye
wehxaha katxhàrà on ha.**

¹⁹ Onà wyaro xarha àkehe, owyanye, kekon xarha tà, Txesusu. Khoryenkom yakoro orwonàmpàra ronye rma haka, osonytxatxoko, anaro oyowtà yakoro. On hoko ryhe tårwonàmnye, kahe ya-

won yakoro, àwya koyuhtoho me, katxoko, omnyamo rye rma, yukryeka hon komo rma, kekon hatà. Àro hoko rye rma orwonàmàtxhenye, oyoyukyatzhe xaxa mak hampànà, royàmà, kahe yawono, kekon hatà. ²⁰ Romryenon me oyohsamnohnàtokonye, awawonye wehxaha. Yakehra manatxow hana, asak hana, osorwaw haxa hana. Yakenohnà kom wawo rma wehxaha. Àro ke, oyoyukyatzow hamà, royàmà, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

**Yake ro oseryewhokak mak hampànà
oyowtà hoko katxhàrà on ha.**

²¹ Txesusu hyaka nomokye hatà, Petru. Rohà y, kekon hatà. Anatoko yake ro rowàràhyaken hana, rowtà. Noro hoko rma koseryewhoken hamà, towahke ryehtxoho me, kekon hatà. Twahake koseryewhokeno, yake ro katà, yake rohra haxa katà, kekon hatà, Petru. ²² Yake rohra oseryewhokako, noro hoko, kahra wehxaha, owoya, kekon hatà, Txesusu. Onà wyaro haxa àkehe. Yake ro oseryewhokak mak hampànà, oyowtà hoko, atàknahnà ro me mak ha, kekon hatà, Txesusu, Petru wya.

²³ Àro hoko rma kuknonano me wekarymen hamà, kekon xarha tà. Àsok hana noseryewhoken ha, Khoryenkom ha, tàmryenon kom hoko. Noseryewhoken hamà, ukukur kom hoko. Oseryewhokahra mak naha, anar kom hoko. Nyamoro rma, owto yoh yanoto wyaro atxke natxow hamà, kekon hatà, Txesusu. Àsok hana nehvakon ha, owto yoh ha. Onà wyaro nehvakon hatà. Tanoto komo wya tåttxenyerunu yehemanàr xe nehvakon hatà. Nyamoro rma nehetàhketxkon hatà, àwya. Àro ke nanyehtxownà hatà, owto yohà, tàhyaka, kekon hatà, Txesusu.

²⁴ Wahoro htzero nomokye hatà, anoto. Noro rma, thenyehohnà ryhe yehetàhkekon hatà, owto yohà wya, 10.000 txenyeru ymo rma hatà. ²⁵ Ehemahra ro mak nehakon hatà, àtxenyerumra tesnàr ke, kekon hatà, Txesusu. Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, owto yohà, tanoto komo wya, anar komo wya. Mosonà ehemanyehntho ymo xak tàmtxoko, anar komo wya, kekon hatà. Anar komo yanoto me harha tàmtxoko, txenyeru hona, kekon hatà. Àhetxenhàrà xarha, àhokuthuyamo xarha, àkatxhothàrà xarha, omeroro rma tàmtxoko, txenyeru hona, kekon hatà. Àro wyaro rma rotxenyerunu wahohsan hamà, kekon hatà, owto yohà, kekon hatà, Txesusu. ²⁶ Àro wyaro tàwya enytxatxhe rma, akrtaka neryewtay hatà, anoto, tosoknar ho hatà. Teryewrye ro nàrwonàmye hatà, owto yoh yakoro. Anar komo wya rompàra nyhe rma exko, kekon hatà. Mexe nyhe txko hak àmomohko, rowya ehematxho, kekon hatà. Mexe nyhe txko ehxah me wehematxehkehe, omeroro, owya, kekon hatà, anoto, owto yohà wya, kekon hatà, Txesusu. ²⁷ Àro ke, àhnàn yawo rma haxa nehakon hatà, owto yohà. Noseryewhokay harha tà, tanoto hoko. Towahke harha nehakon hatà, àhoko. Ehemahra rma exko, kekon hatà, àwya, kekon hatà, Txesusu.

²⁸ Owto yohà hyaye toy hatà, anoto. Tàtonàr me rma, tkukuru yonyey hatà. Owto yoh yanoto rma rha noro hatà. Norotho rma yahosày hatà, àhmàwo, kekon hatà, Txesusu. Rotxenyerunu tàmkò yxak ha, omoro, kekon hatà, àwya. Àro wyaro nkekon hatà, àwya ehethàhkanàr ke hatà. Yakenohnà rma yehetàhkekon hatà, 100 txenyeru rma hatà. Rotxenyerunu tàmkò yxak ha, kekon hatà, àwya, kekon hatà, Txesusu. ²⁹ Àro ke neryewtay hatà, norotho,

tosoknar ho. Teryewrye ro nàrwonàmye hatà. Mexe nyhe txko hak àmomohko, rowya ehematxho, kekon hatà. Mexe nyhe txko ehxah me wehematxehkehe, omeroro, owya, kekon hatà, norotho, àwya, kekon hatà, Txesusu. ³⁰ Àna matà, àmomokhàra mak wehxaha ha, kekon hatà. Àro ke nahryemye hatà, watxa ymo yaka, ehemahra esnàr ke. Àro yawo roro rma exko yxak ha, owya ehemahra ro rma haka, kekon hatà, noro ha, kekon hatà, Txesusu.

³¹ Nenytxownà mak hatà, anar komo, owto yoh yanoto kukur komo. Watxa ymo yaka tkukuthuyamo yahryemnyàrà yonytxownà hatà. Noseryehoketxkon hatà, thenyehra hatà. Àro ke totxownà hatà, owto yohà hyaka. Omeroro nekarymatxehkatxownà hatà, àwya, kekon hatà, Txesusu. ³² Ewakhàra nehakon hatà, owto yohà, tanoto hoko. Àro ke nanyekye hatà, tàhyaka. Ranoto y, atxke rma haxa manay hamà, kekon hatà, àwya. Thenyehohnà ymo mehetàhkeko, rowya. Koseryewhokan haxa hawe, ohoko, kekon hatà. Ehemahra rma exko àkan haxa hawe, owya, teryewrye ro orwonàmrà ke, kekon hatà, owto yohà. ³³ Anaro hnàn yawohra mak mahko hatà, omoro, kekon hatà. Noro hoko oseryewhokahra ro mak mahko hatà, kekon hatà. Ohnàn yawo rma haxa wahko, uro. Àro wyaro rma rha, noro hnàn yawo tehxorye mahko haryhe, kekon hatà, owto yohà, tanototho wya, kekon hatà, Txesusu. ³⁴ Norotho yarhoy hatà, watxa ymo yonye ro komo hyaka, anàhnohno nyne ro komo hyaka. Àhyakanye narhoy hatà, tanoto komo wya, ewakhàra rma haxa tesnàr ke. Watxa ymo yawo roro rma hak nahko, tàwya ehematxehkahra ro rma haka, kekon hatà, owto yohà, kekon hatà, Txesusu.

³⁵ Owto yohà wyaro rma rha naha hampànà, royàmà, kahe yawono,

ohokonye, kekon xarha tà. Ohnawonye oyowtà hoko oseryewhokahra oyehtokonye, oseryewhokahra rma rha naha hampànà, royàmà, ohokonye. Ayanàhnohyatxhe mak hampànà, kekon hatà, Txesusu.

Ohetx komo hyaye otowhàra ro mak ehtxoko katxhàrà on ha.

19 Àro wyaro tàwya àhananàhtàkatxhenye, toy hatà, Txesusu, Karyeryeya yamtar hoye. Xukneya yamtar hona haxa nahatakay hatà, Xoknaw mon hona. ²Akoro rma tetxkon hatà, toto komo, thenyehonà komo. Àsna nohsamnohtàketxkon hatà. Àto rma ekehàtho komo yonyhoryekon hatà, Txesusu.

³Àhyaka nomohtxownà hatà, Farysew kukur komo. Noro kukmanàr xe nehaxtkon haryhe tà, enkukmanàr horà. Onà wyaro nketxkonà rma haryhe tà, àwya. Khetxenhàrà hyaye kotowtoho, ohxe naye, ohxehra kat naye, owoya, ketxkon hatà. Eten hoye ro haxa katà totowyo, khetxe hyaye, kekon hatà, Farysew komo.

⁴Neyuhtxownà hatà, Txesusu. Onà wyaro nkehe, Khoryenkomo karyehtanà, àmenhosahonhàrà, kekon hatà. Amnyehra, tàwya toto yakàhtontoko, kàrà me, wos me xarha, nakàhtoye, Khoryenkomo, kehe. Àro wyaro uhutwahra kat manatxowà, kekon hatà, Txesusu. ⁵Àro wyaro tàwya akàhtotxhe rma, onà wyaro nkekon hatà, Khoryenkomo. Àro wyaro toto wakàhtono, kàrà, wosà, àro ke, toto hak tàyàmànghàyamo hnànkano, thetixe hyawo roro harha tehtxoho me, kekon hatà. Àro wyaro mpànà naha ha, toto, wos yakoro. Asakononhàyamo, townyxano wyaro harha mpànà naha ha, kekon hatà, Khoryenkomo, kekon hatà, Txesusu. ⁶Àro wyaro natxow hamà, toto komo, thetx kom

yakoro. Asako ehxera harha natxhe, Khoryenkomo nenyàr me. Townyxano wyaro harha natxhe, kekon hatà. Khoryenkomo ryhe, osomryeno nyne me naha. Àro ke, onà wyaro kahra hak nahtxoko, toto komo. Totowyatxow hamà, khetxenhàyamo hyaye, kahra hak nahtxoko, osomryeno nyne me Khoryenkomo yesnàr ke, kekon hatà, Txesusu.

⁷Onà wyaro haxa kàyweronàhyamatxownà hatà, Moyses heno, ketxkon mak hatà, Farysew komo. Ohetxenhàyamo hyaye oyotownàtokonye, akaryehtan komo àmenhotxoko, kekon heno hatà. Kotowya hampànà, ohyaye, katxoko, owoyane àmenhonàr me, kekon heno hatà. Àro wyaro owoyane àmenhotxhe rma, motowyatxhe, ohetxenhàyamo hyaye, kekon hatà, Moyses heno, ketxkon hatà, Farysew komo. Àsok tawro àro wyaro kàyweronàhyamatxownà, ketxkon hatà, Txesusu wya. ⁸Àro wyaro kàyweronàhyamatxownà, ohnawonye atxke rma haxa oyesnàr kom ke, ohetxenhàyamo hyaye oyotowrà komo xe rma haxa oyesnàr kom ke, kekon hatà, Txesusu. Amnyehra haxa, tàwya toto yakàhtotxhe, noro yotowrà xehra ro mak nehaxkonà, Khoryenkomo, thetixe hyaye. Àro wyaro oyesnàr komo xe roro rma naha, kekon hatà, Txesusu.

⁹Onà wyaro àkehe, owoyane, kekon xarha tà. Ohetx komo hyaye otowhàra ro mak ehtxoko. Àhyayenyeyo otownàtokonye rma, anaro wos yahohsàra ro mak ehtxoko, kekon hatà. Owoyane anaro yahosnàtoko rma, atxke manatxhe, ohetxe ro kom mehra noro yesnàr ke mak ha. Anatoko, anaro kàrà hoko nay hana, ohetxe. Anaro hoko ehxaho hyaye rma oyotownàtokonye, ohxe rma manatxhe, kekon hatà, Txesusu, Farysew komo wya.

¹⁰Onà wyaro nketxkon hatà, àn-hananàhrà ro komo, Txesusu wya. Krawame rma haxa kotowtoho komo nay hamà, ketxkon hatà. Àhehnà ro me kehtokonye, ohxe haxa tehxtaxow hamà, ketxkon hatà.

¹¹Àhehnà ro me tesnàr komo xe natxow hamà, anar komo, kekon hatà, Txesusu, àwyanje. Nyamoro rma yakoronomie, Khoryenkomo, àhehnà ro me ehtxoho menye. Anar kom haxa ryhe, àhehnà ro me tesnàr komo xehra ro mak natxhe. Àro ke hehtetxow hamà, kekon hatà. ¹²Àsok hana natxow ha, anar kom ha. Anar komo, wos kukmanyehna ro me natxow hamà, ahoxemna ro me tonunur komo ke. Àro wyaron komo rma, àhehnà ro me natxow hamà, kekon hatà. Anar komo, wos kukmanyehna ro me natxow hamà, toto komo wya tanyeheryamanàr komo ke. Àro wyaron komo xarha, àhehnà ro me rma rha natxow hamà, kekon hatà. Anar kom haxa ryhe, tano me ronye rma àhehnà ro me natxhe, Khoryenkomo mryenon me tesnàr kom ke mak ha. Khoryenkom hoko roro tesnàr komo xe natxhe, nyamoro ha. Wos hoko tesnàr komo xehra mak natxhe, Khoryenkom hoko roro tesnàr kom horà. Àro ke, tano me ronye rma àhehnà ro me natxhe, kekon hatà. Àro wyaro oyesnàr komo xe oyehtokonye, àhehnà ro me rma ehtxoko, kekon hatà, Txesusu, tãhananàhrà ro komo wya.

**Bàryekomo txko kom hak
nomohtxowà rohyaka
katxhàrà on ha.**

¹³Thokyamo txko yokyatxkon hatà, toto komo, Txesusu hyaka. Mosonà txko hona ayamorà txeryko tawro xe nehxtatxkon hatà, àwya. Mosonà txko hoko orwonàmko, Khoryenkom yakoro, tawro xe nehxtatxkon xarha tà, àwya. Horohkatxownà mak hatà, Txesusu nhananàhrà ro komo. ¹⁴Nekhotxownà

rma hatà, Txesusu, tàhyaka. Bàryekomo txko kom hak nomohtxowà, rohyaka, kekon hatà, tãhananàhrà ro komo wya. Àhorohkahranye ehtxoko. Moxamo txko wyaron komo ryhe, Khoryenkomo mryenon me natxhe, kekon hatà. ¹⁵Tamorà yeryey hatà, àhonanye.

Taa. Àsnye ro toy hatà, Txesusu.

Tkatxhonkemà hananàhàthàrà on ha.

¹⁶Txesusu hyaka nomokye hatà, toto, tkatxhonkemà. Khananàhnye y, kekon hatà. Àsoke ryhe ohxe wehxano, karyhe roro harha ryehxtxoho me, kekon hatà. Eten hok haxa ryhe wehxano, enyhoru hoko, kekon hatà, Txesusu wya.

¹⁷Àsok tawro enyhoru màken harha, rowya, kekon hatà, Txesusu, àwya. Towenyxano ryhe enyhoru me naha. Khoryenkom marma enyhoru me naha, kekon hatà. Karyhe roro harha oyesnàr xe oyehtoko, kàyweronàhyamatxho kom yawo ro exko, kekon hatà. ¹⁸Àsok katxho yawo ro ryhe wehxano, kekon hatà, noro ha. Toto yotahakra ehtxoko katxho yawo ro rma exko, kekon hatà, Txesusu. Anar komo hetx hokohra ehtxoko katxho yawo ro xarha, toto katxho yarhàrà ehtxoko katxho yawo ro xarha, toto hoko àtemarontakra ehtxoko katxho yawo ro xarha, ¹⁹toyuh-som me xenytxoko, oyàm komo, oyon komo xarha, katxho yawo ro xarha, osox oyehtxoho wyaro ohoyen komo xe xaxa ehtxoko katxho yawo ro xarha, àro wyaro katxho kom yawo ro rma exko, kekon hatà, Txesusu, àwya. ²⁰Àro wyaro katxho kom yawo ron uro, kekon hatà, noro ha. Àsok xarha wehxano, kekon hatà. ²¹Ohxe roro oyesnàr xe oyehtoko, onà wyaro xaxa mpànà exko ha, kekon hatà, Txesusu, àwya. Akatxhothàrà tàmkò, omeroro, txenyeru hona. Txenyeru rma tàmkò xarha, toto komo wya, àkatxhomnà komo wya, ànyah-

pàn komo wya, kekon hatà. Àro wyaro exko hampànà, kahe yawo towakryexem me oyehtxoho me. Àro wyaro oyexetxhe rma, rakoro omok ha, kekon hatà, Txesusu, àwya.

²² Àro wyaro tàwya enytxatxhe rma, nekhokay mak hatà, noro ha, tkatxhonke rma haxa tesnàr ke. Ekhokaxaho rma toy hatà.

²³ Onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya. Onà wyaro yaworo xaxa àkehe, owyanye, kekon hatà. Tkayaryet kom me Khoryenkomo hutwahra natxow hamà, tkatxhonkem komo. Krawame mak natxhe, noro mryenon me harha, kekon hatà.

²⁴ Arkurya yowtarà txko yarye àtohra nay hamà, kameru ymo. Krawame rma haxa nay hamà, àtotho, hory me ymo esnàr ke, kekon hatà. Àro yarye noro totho yoho rma haxa krawame natxhe, tkatxhonkem komo, Khoryenkomo mryenon me harha, kekon hatà, Txesusu.

²⁵ Àro wyaro tàwyanye enytxatxhe rma, noseryehoketxkon hatà, ànhananàhrà ro komo, thenyehra rma haxa mak hatà. Àsok tawro harha, ketxkon hatà. Tonyhoryexem komo ehxera natxow hamà. Àsoken kom katà tonyhoryexem me natxowà, ketxkon hatà.

²⁶ Nenytxehkatxownà hatà, Txesusu. Onà wyaro nkekon hatà, àwyanye. Tonyhoryetxho kom hoko tehnyaxem me natxhe ha, toto komo, kekon hatà. Khoryenkom haxa ryhe, ehnyahnà ro me mak naha ha. Ehonomnà xaxa kax mak naha ha, kekon hatà, Txesusu.

²⁷ Onà wyaro nkekon hatà, Petru, àwya. Amna ryhe, amna yomyawonotho nànomye, ayakoro amna totho me, kekon hatà. Àsoke ryhe towakryexem me amna naye, kekon hatà. ²⁸ Onà

wyaro yaworo xaxa àkehe, owyanye, kekon hatà, Txesusu. Towakryexem me rma haxa manatxhe hampànà. Amnye, toto komo kayaryet me romokàtxhe rma, ehonomnà me xaxa keryewtehe hampànà, rahanà ymo hona, Toto me Enusah kaxe, kekon hatà. Ehonomnà me rma rha meryewtetzhe, rohyawo, omnyam xarha, rakoro tàtosomà rotho komo kaxe. 12 me ayahonà ymo kom hona meryewtetzhe. Eryewtaxaho rma, Ehsayewyana komo màwahanonketxhe, atxke manatxhe tawro me, ohxe manatxhe tawro me xarha. Àro wyaro rma towakryexem me manatxhe, amnye ha, kekon hatà, Txesusu. ²⁹ Àsok hana natxow ha, romryenon kom ha. Rox tehtxoho kom hoye ro onà wyaro natxow hamà. Anatoko bànàthàyamo nomyatxow hana, kekon hatà. Anatoko towtànàyamo nomyatxow hana. Anatoko twosànànhàyamo nomyatxow hana. Anatoko tàyàmànàyamo nomyatxow hana, kekon hatà. Anatoko thokuthuyamo nomyatxow hana. Anatoko towtothàyamo nomyatxow hana. Omeroro rma nànomyatxow hana, romryenon komo, rox tesnàr kom ke mak ha, kekon hatà. Nyamoro rma, towakryexem me rma haxa mpànà natxhe ha. Amnye rma, tano rma hak tehtokonye, thenyehra towakryexem me mpànà natxhe ha. Amnye xarha, karyhe roro mpànà natxhe ha, kekon hatà, Txesusu.

³⁰ Àsok tawro hana, kekon xarha tà. Anar komo yosnakan uro kany komo ryhe, wahoro htxero towakryexem me natxhe hampànà. Anar komo yohon uro kany kom haxa ryhe, mahtuk me towakryexem me natxhe hampànà, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

**Àme rye rma tàmrÿenon komo
yowakryehe Khoryenkomo
katxhàrà on ha.**

20 Kuknonano me nàrwonàmye xarha tà, Txesusu. Àsok hana akaryet kom me nay ha, Khoryenkomo ha, kekon hatà. Anotomano nyne wyaro nay hamà. Onà wyaro nehkakon hatà, horykomo, tanoto kom hoko. Enmahrà ro toy hatà, tanoto kom horà, tànatàr hokon kom horà, kekon hatà, Txesusu. ²Tàwya nyamoro yonyetxhe, nànyahtxownà hatà, tànatàr waka, àhoko ehtxoho menye. Ronatàr hoko atamohtxoko, amnye rma, kekon hatà. Àkokmamàtxhe, 1 txenyeru wàmÿaha, owyanye, ayatamoketxhet komo, kekon hatà. Àna hamà, 1 txenyeru màmyan hamà, amna wya, ketxkon hatà, nyamoro ha, kekon hatà, Txesusu. ³Àro rma ho, kamàmà yasawnuknutoko rma, anar komo yonyey hatà. Owto rakatawo nehkatxkon hatà, àhokohra mak hatà. ⁴Omnyam xarha, ronatàrà waka àtotxoko, àhoko oyehtxoho menye, kekon hatà, àwÿanye. Àkokmamàtxhe, ayatamoketxhet komo wàmÿaha, owyanye, kekon hatà, horykomo. Àro ke totxownà hatà, kekon hatà, Txesusu. ⁵Kamàmà thataw ehtoko, anar komo yanotomay xarha tà. Àro wyaro rma rha, kokonye ehtoko, anar komo xarha yanotomay hatà, kekon hatà, Txesusu.

⁶Awanaka haxa anar komo yonyey hatà. Àhokohra nehkatxkon hatà. Àsok tawro àhokohra mahtxoko, amnye rma, kekon hatà, àwÿanye. ⁷Amna yanotomahra nahtxoko, anar komo, ketxkon hatà. Àro ke àhokohra amna nahko, ketxkon hatà. Omnyam xarha, ronatàrà waka àtotxoko, àhoko oyehtxoho menye, kekon hatà, àwÿanye, kekon hatà, Txesusu.

⁸Kokmamàtkay hatà. Àkokmamàtxhe rma, onà wyaro nkekon

hatà, horykomo, tanoto komo yohà wya. Atamohxemotho komo anyehko, owoya àtxenyeron komo yàmtoho me, kekon hatà. Wahoro htzero, mahtukme atamohxemotho komo wya ehemako, atamoketxhet komo. Mahyakanye, wahoro atamohxemotho komo wya ehemako, kekon hatà, horykomo, kekon hatà, Txesusu.

⁹Àro ke nehmay hatà, àwÿanye. Awanaka omohxemotho komo wya htzero nehmay hatà. 1 txenyeru yàmÿe hatà, àwÿanye, kekon hatà. ¹⁰Enmahrà ro omohxemotho komo nomohtxownà haxa hatà. Onà wyaro nehutwtxkon hatà, nyamoro ha. Tkokmamnohtxowà, àro ke eho nyhe nehemen hamà, kàwÿanye, ketxkon hatà, tàwÿanye rma. 1 me rma rha nàmÿe hatà, àwÿanye xarha, kekon hatà, Txesusu. ¹¹Àro ke nàrwonatxkon hatà, nyamoro ha, horykomo hoko. Onà wyaro nktxkon hatà, àwÿa. ¹²Anar komo wya ehmatxho wyaro rma rha meheman hamà, amna wya xarha, ketxkon hatà, àwÿa. Nyamoro ryhe, mexehra natamohtxowà. Amna haxa ryhe, enmahrà ro amna natamoknyo, tkokmamnohso ro. Kamàm nawo rma haxa amna nahko, tamotohso ro. Àsok tawro eho nyhe tàmpàra mahko, amna wya, ketxkon hatà, kekon hatà, Txesusu.

¹³Onà wyaro nkekon hatà, horykomo, ukukur komo wya. Hoymo y, oyonkuhtohra ro mak wahko, kekon hatà, àwÿa. 1 txenyeru wàmÿaha, owyanye, àkan haxa hawe, owyanye, kekon hatà. Àna hamà, 1 txenyeru màmyan hamà, amna wya, màkatxowà, rowya. Àro wyaro kahra kat mahtxoko, kekon hatà, horykomo, kekon hatà, Txesusu. ¹⁴⁻¹⁵Ahohtxoko rma, ayatamoketxhet komo, 1 txenyeru rma, kekon hatà. Àme rye rma tàmrà xe wehxaha, owyanye, nyamoro wya xarha, kekon hatà. Rano me rohra

kat wàmnyano, rotxenyeron hoye, kekon hatà. Thenyehra rowya tàmnàtoko, ohxehra kat wehxano, owyanye, kekon hatà. Ahohtxoko rma. Owyanye ahosàtxhe rma, àtotxoko, kekon hatà, horykomo, kekon hatà, Txesusu.

¹⁶ Àro wyaro rma rha, àme rye rma tàmrnyenon komo yowakryehe, Kho-ryenkomo, kekon hatà. Àro wyaro rma rha, anar komo yosnakan uro kany komo ryhe, wahoro htzero towakryexem me natxhe hampànà. Anar komo yohon uro kany kom haxa ryhe, mahtuk me towakryexem me natxhe hampànà, kekon hatà, Txesusu.

Txesusu wya twayehtoho yokarymatxhàrà on ha.

¹⁷ Xerusaryen hona tetxkon hatà, Txesusu komo. Tàtonàr kom me, tànhananàhrà ro komo yarày hatà, Txesusu, toto komo hyaye. 12 komo rma yarày hatà. Asama yarye tàtontokonye rma, onà wyaro nkekon hatà, àwyanye.

¹⁸ Xerusaryen hona tàtètxow hamà, kekon hatà. Tahohsossom me mpànà naha ha, Toto me Enusaho, Xuknewyana yoh komo wya, Khoryenkom mán yonye ro yoh komo wya, àyweronàhyamano nyne ro komo wya xarha. Nyamoro ryhe, twayehkahorye naha ketxhe hampànà, noro hoko, kekon hatà, Txesusu.

¹⁹ Nahohsetxhe xarha hampànà, Xuknewyanahnà komo wya. Nyamoro rma newnohyatxhe hampànà. Nàhpokyatxhe xarha hampànà, kekon hatà. Yakhotohen hona namoyathetxhe xarha hampànà. Twayhàtxhe, nasanàmnyaha harha hampànà, noro ha. Osorwawo ro enmahàtxhe, nasanàmnyaha harha hampànà, kekon hatà, Txesusu.

Txaku komo yonà wya uro enytxako katxhàrà on ha.

²⁰ Txesusu hyaka nomokye hatà, Txaku yonà, Xowaw yonà rma. Sekmeknew muru komo rma nyamoro ha, Txaku komo. Nyamoro yakoro rma nomokye hatà, àyon komo, Txesusu hyaka. Noro yakrataka neryewtay hatà, tosoknar ho, ehonomnà me tàwya xenyàr ke. Nàrwonàmnye hatà, akoro. Uro enytxako, kekon hatà, àwya. ²¹ Eten xe manaye, kekon hatà, Txesusu, àwya. Eten xe manaye. Onà wyaro neyukye hatà, wosà. Toto komo kayaryet me mosonyhen hatà, amnye ha, kekon hatà. Ehonomnà me xaxa mosonyhen hatà. Ehonomnà me rma rha romryerà komo yenyàr xe wehxaha, owya, kekon hatà. Toto komo kayaryet me harha oyehtoko, onà wyaro kasko, moxamo wya, romryerà komo wya. Rohanaka eryewtatxoko, omoro howehetra, omoro xarha howehe, kasko, àwyanye, owyaro rma rha ehonomnà me ehtxoho menye, kekon hatà, Txaku komo yonà, Txesusu wya. ²² Onà wyaro haxa neyukye hatà, Txesusu. Àna matà, rohanawo toto yehtxoho hutwahra ro mak manaha ha, kekon hatà. Rowyaro rma rha eryewhamnohxemo komo ryhe, ehonomnà me harha natxhe hampànà, rohanaw harha, kekon hatà, wosà wya. Ryeryewhamtoho wenàmtàhkehe hampànà, kekon hatà, Txaku komo wya. Toto wya twokru yontàhkan- tokono wyaro, ryeryewhamtoho wenàmtàhkehe hampànà. Rowyaro rma rha katà menàmtàhketxowà, oeryewhamtoho komo, kekon hatà. Àhà, amna nenàmtàhkehe, ketxkon hatà, Txaku komo. ²³ Yaworo màketxhe, kekon hatà, Txesusu. Rowyaro rma rha oeryewhamtoho komo menàmtàhketxhe hampànà. Enàmtàhkanyenhàrà rma yeryhera mak

wehxaha, uro, ehonomnà me harha, rohanaka harha, kekon hatà. Àsok tawro hana. Royàmà nwahanonkatxho komo ryhe, rohanaka texem me natxhe hampànà, kekon hatà, Txesusu, Txaku komo wya.

²⁴Tàwyanye Txaku komo rwonà yonytxatxhe rma, ewakhàra nehxatxkon hatà, ukukur komo. Txesusu nghananàhrà ro komo rma rha nyamoro ha, 10 komo rma. Tkukur kom hoko, 2 kom hoko rma, ewakhàra nehxatxkon hatà. Kohonye nyhe ehonomnà me tesnàr komo xe natxow hamà, moxamo, ketxkon hatà, Txaku kom hoko.

²⁵Tàhyaka haxa nanyehtxownà hatà, Txesusu. Onà wyaro nkekon hatà, àwyanye. Àsok hana natxow ha, toto kayaryet kom ha, anaro rha yana kayaryet kom ha, kekon hatà. Ehonomnà me rma haxa natxow hamà, tàmryenon komo yoho rma haxa mak ha. Tàmryenonàthàyo rma yanotometxow hamà, ehonomnà komo. Tanàhnohso ro nanotometxow hamà, kekon hatà, Txesusu, tàmghananàhrà ro komo wya. ²⁶⁻²⁷Omnyam haxa ryhe, nyamoro wyarohra mpànà ehtxoko. Ehonomnà me oyesnàr komo xe oyehtokonye, okukur komo yanoto me xaxa mpànà ehtxoko, kekon hatà. ²⁸Àro wyaro rma rha wehxaha, uro, Toto me Enusaho. Anotomano ynye mehra mak komokye. Toto komo yanoto me haxa ryhe komokye, kekon hatà. Toto komo yonyhoryeny me ryhe komokye. Rano me ro rma kwayehyaha hampànà, rowya enyhoryetxho menye. Anhàn komo hyaye towtoho komo wehemehe, rowayehrà ke, kekon hatà, Txesusu, tàmghananàhrà ro komo wya.

Enhunu rotho komo yontanàhàthàrà on ha.

²⁹Taa. Xeryko hoye tetxkon hatà, Txesusu komo. Akoronye tetxkon hatà, toto komo, thenyehnà komo.

³⁰Asama yahetawo nehxatxkon hatà, toto, asako. Enhunu ro rma mokyam nehxatxkon hatà. Tàhyahanye Txesusu tonàrà yonytxatxownà hatà. Àro ke nàrwonàmtxownà hatà, teryewrye ro. Ha y, ketxkon hatà, Dafe heno yohamàtho omoro hatà. Amna hnàn yawo exko, ketxkon hatà. ³¹Neytxownà mak hatà, toto komo. Tatàknye ehtxoko, ketxkon hatà, àwyanye. Tatàknye ehtxoko. Thenyehra nàrwonatxkon hatà, enhunu ro komo, teryewrye ro rma haxa mak hatà. Amna yohà y, Dafe heno yohamàtho omoro hatà. Amna hnàn yawo exko, ketxkon hatà.

³²Kràk, horohye hatà, Txesusu. Nanyehtxownà hatà, tàhyaka. Àsok oynyàr komo xe manatxowà, rowya, kekon hatà, àwyanye. ³³Amna yohà y, amna yontanàhrà xe amna naha, owoya, ketxkon hatà, àwya. ³⁴Àhnàn kom yawo rma haxa nehkakon hatà, Txesusu. Àro ke, enur komo yahey hatà. Àwya ahethhe rma, tonke harha nehkatxkon hatà. Noro yakoro totxownà hatà.

Xerusaryen hona Txesusu yahatakathàrà on ha.

21 Xerusaryen hahnohyatxkon hatà, Txesusu komo. Owto txko màtkoso nomohtxownà hatà, Betfaxe màtkoso rma hatà. Oryefera yàhàn mahoturu hono rma àro ha, Betfaxe. Àro màhto rma tehtokonye, asako nànyahtxownà hatà, Txesusu. Tàmghananàhrà ro kom hoye asako nànyahtxownà hatà.

²Onà wyaro nkekon hatà, àwyanye. Owto hona àtotxoko, kekon hatà. Owto hona àtotxoko. Menyathhe, àro hona,

kekon hatà. Ayahatakaxhenye rma, xumentu menyatxhe hampànà. Àmxekrà xarha menyatxhe hampànà. Ewahrtosaho rma menyatxhe, kekon hatà. Meweketxhe ha. Xaro mekyatxhe ha, rohyaka, kekon hatà, Txesusu. ³Àsok tawro meweketxowà ketxow hana, toto komo, owyanye. Onà wyaro meyuky-atxhe ha. Kohkomo, moxam xe nay hatà, màketxhe ha, àwyanye. Nyamoro rma, àro wyaro tàwyanye enytxatxhe rma, nekhetxhe hampànà, owyanye, kekon hatà, Txesusu, tànànyaknyàr komo wya.

⁴Àro wyaro xumentu yonyxe nànyahtxownà hatà, Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno nmenhotho yawo ro tehtxoho me. Amnyehra, onà wyaro nmenhoy hatà, noro heno.

⁵Onà wyaro katxoko, Seyaw hon komo wya. Ohyakanye nomokyaha hampànà, akaryyet komo. Ehonomnà mehra mak nomokyaha hampànà. Xumentu mkakoso atakryexaho rma nomokyaha hampànà. Àmxekrà mkakoso rma atakryexaho nomokyaha hampànà.

Àro wyaro rma nmenhoy hatà, Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno, amnyehra. Ànmenhothàrànhàr yawo ro rma haxa nehakon hamà, Txesusu.

⁶Àro ke totxownà hatà, ànhananàhrà ro komo, asakon komo rma. Txesusu rwonàmàthàr yawo ro nehaxtkon hatà. ⁷Xumentu yohtxownà hatà. Àmxekrà xarha yohtxownà hatà. Nàmkyamtotxownà hatà, twomun komo ke. Sax, dyerye, àmkakoso natakryey hatà, Txesusu.

⁸Asama yaka twomun komo yatxaraketxkon hatà, toto komo, ukukur komo rma, thenyehonà komo rma. Àhaya xarha yeryatxkon hatà, anar komo, asama yaka rma rha. Txaray txaray, wewe txaraymetxkon hatà, asama yaka tàwyanye txetxoho

me. Àro wyaro rma nehaxtkon hatà, tàwyanye ehonomnà me Txesusu yonyàr ke hatà.

⁹Txesusu ywaho tetxkon hatà, anar komo. Noro wenarye tetxkon hatà, anar komo. Thenyehra rma haxa nehaxtkon hatà. Omeroro rma, onà wyaro nketxkon hatà, teryewrye ro hatà. Ehonomnà me xaxa hak nahko, Dafe heno yohamàtho, ketxkon hatà. Kohkom yano me omohsaho ryhe mosonà. Towakryexem me xaxa hak nahko, mosonà, ketxkon hatà. Ehonomnà me xaxa nay hamà, Kohkomo, katxow haka, kahe yawon komo, ketxkon hatà, toto komo, teryewrye ro hatà.

¹⁰Àro wyaro Xerusaryen hona nahatakay hatà, Txesusu. Noseryehoketxkon hatà, owto hon komo, omeroro. Onok mokro haryhe, ketxkon hatà. Onok mokro haryhe.

¹¹Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro ryhe mosonà, ketxkon hatà, toto komo, Txesusu yakoron komo. Txesusu rma mosonà, Nasarye honotho rma, Karyeryeya yamtar honotho rma, ketxkon hatà.

Khoryenkom màn yawonotho matxakatxhàrà on ha.

¹²Taa. Khoryenkom màn yaka nowomye hatà, Txesusu. Àto nehaxtkon hatà, twarawantaxemà ro komo. Nukrunyemehtxownà hatà, Txesusu. Ukukur komo, txenyeru yomtakayonomanye ro me nehaxtkon hatà. Àtxenyerun komo rma, warata ho nehakon hatà. Tax, teryay, waratatho matxakay hatà, Txesusu. Anar komo, watkuku yàmnye ro me nehaxtkon hatà, tahon kom ho eryewtaxemo. Tax, teryay, ahonàthàyamò xarha matxakay hatà, Txesusu. ¹³Onà wyaro nkekon hatà, àwyanye. Onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà, kekon hatà.

Toto komo rwonàmtoho ro me naha, romànà.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà, Khoryenkom màn hoko, kekon hatà. Àro rma manàhnohyatxhe harha, omnyamo. Àsok tawro hana, àro yawo rma toto komo txenyerunutho yahosnàr ke, owyanye, temenyem komo wyaro owyanye ahosnàr ke, kekon hatà, Txesusu, àwyanye.

¹⁴Khoryenkom màn yawo rma noro yehtoko, àhyaka nomohtxownà hatà, enhun komo, àhrohnà komo xarha. Nenyhoryetxownà hatà, Txesusu. ¹⁵Àto rma rha nehxtxkon hatà, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo, àyweronàhyamano nyne ro komo xarha. Txesusu wya ekehàtho komo yonyhoryenàrà yonyatxkon hatà. Àro ke ewakhàrà nehxtxkon hatà. Bàryekomo txko komo xarha yonytxatxownà hatà. Ehomonnà me hak nahko, mosonà, Dafe heno yohamàtho, ketxkon hatà, bàryekomo txko komo. Nyamoro rma yonytxatxownà hatà, eh komo. Àro hoko xarha ewakhàrà nehxtxkon hatà. ¹⁶Onà wyaro nketxkon hatà, Txesusu wya. Moxamo txko rwonà yonytxahra kat manaye. Eyherany kat manaye, ketxkon hatà, àwya. Àna matà, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. Khoryenkom karyehtan yawo ro natxow hamà, moxamo. Àhoyeno rma hutwahra kat manatxowà, kekon hatà. Onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà.

Ohxe xaxa manay hamà, kanye ro me natxhe hampànà, bàryekomo txko komo. Apa y, àro wyaro kany me meryatxow hamà, ayano me ro rma. Anar komo rwonàmtoho yoho rma haxa, ohxe rma haxa nàrwonatxhe, bàryekomo txko komo, ayakoro.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà. Àro wyaro katxhàrànhàrà yawo ro natxow hamà, moxamo, kekon hatà, Txesusu, Xuknewyana yoh komo wya.

¹⁷Àhyayenye toy hatà. Xerusaryen hoye toy hatà, moxehra nyhe rma hatà. Betanya hona toy hatà. Àto rma kokmamye hatà.

Fek yoh heno wayehkatxhàrà on ha.

¹⁸Sa, nenmahye hatà. Enmahrà ro tekon harha tà, Txesusu, Xerusaryen hona. Tàtonàr me rma nahyehyakon hatà. ¹⁹Asama yahetawo nehkakon hatà, fek yohà. Tàwya xenyetxhe rma, xenyxe toy hatà, Txesusu. Eherhàrà mak nehkakon hatà. Tak marma nehkakon hatà. Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, àwya. Ehetahnà ro me oyesnàrà hxak moro ha, kekon hatà, fek yohàtho wya. Àro wyaro àwya katxhe rma, wayehye hatà, àrotho.

²⁰Nenytxownà hatà, ànhananàhrà ro komo. Àro ke noseryehokatxownà hatà. Àsok tawro wayehno harha, fek yohàtho, ketxkon hatà. Enyhorutho rma wayehno hamà, denyàr kom me, ketxkon hatà.

²¹Onà wyaro yaworo xaxa àkehe, owyanye, kekon hatà, Txesusu. Khoryenkom yahoxet hona xenyetxoko. Owyanye àhona xenyetoko rma, onà wyaro kahra ro mak ehtxoko, ohnawonye. Royukyan hana, àna hana, kahra ro mak ehtxoko, ohnawonye, kekon hatà. Royukyan hamà, tahoxerye rma haxa tesnàr ke, ehomonnà me rma haxa tesnàr ke, katxok xa ha, ohnawonye. Àro wyaro owyanye tatoko rma, rowyaro rma rha eryehokano meryatxhe hampànà, Khoryenkom yahoxet yano me mak ha, kekon hatà, Txesusu. Rowya fek yohàtho wayehkanàrà wyaro, eryehokano meryatxhe hampànà, omnyam xarha. Oyoyukyathhe hampànà, àhà ymo, moro ymo. Owyanye, ohtakako, atarymako tuna ymo kwaka, Khoryenkom yahoxet yano me, katxhe rma, oyoyukyathhe hampànà, moro

ymo, Khoryenkom yahoxet hona owyanye xenyàr ke mak ha, kekon hatà, Txesusu. ²²Àsok maken kom hoko orwonàmtxoko, Khoryenkom yakoro. Thona xeny me oyehtokonye, oyoyukyatzhe xaxa mak hampànà, noro ha, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

Onok yano me ukrunyemeknyo meryak harha katxhàrà on ha.

²³Taa. Khoryenkom màn yaka nowomye xarha tà, Txesusu. Toto komo hananàhyakon hatà. Àwya àhananàhnàtokonye rma, àhyaka nomohtxownà hatà, Xuknewyana yoh komo, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo rma, horykomo kom yakoro xarha. Onà wyaro nketxkon hatà, àwya. Onok yano me ukrunyemeknyo meryak harha, on yaye, ketxkon hatà. Onokà ryhe, ukrunyemehtxoko keknano, owoya, ketxkon hatà.

²⁴⁻²⁵Onà wyaro haxa neyuhtxownà hatà, Txesusu. Uro htzero onà wyaro àkehe, owyanye royuhtoho me, kekon hatà. Onok yano me aymomno ryakonà, Xowaw heno, owyanye, kahe yawon yano me katà, toto yano me katà. Uro eyuhtxoko. Owyanye royukutzhe rma, uro haka rha koyukyatzhe, kekon hatà, Txesusu.

Àro ke nosonytxetxkon hatà, nyamoro rye rma. Àsoke tketxowà, ketxkon hatà, tàwyanye rma. Àsoke tketxowà. Kahe yawon yano me aymomno ryakon hamà, noro heno, tketxow katà, ketxkon hatà. Àro wyaro kàwyanye tatoko, onà wyaro nken hamà, mosonà. Àsok tawro noro heno yoyukhura mehaxtxkonà, ken hamà, kàwyanye, ketxkon hatà, tàwyanye rma. ²⁶Àsok haxa katà tketxowà. Toto yano me aymomno ryakon hamà, tketxowà, ketxkon hatà. Àro wyaro kàwyanye tatoko, toseryehyatzow hamà, toto kom hona.

Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro me haxa we nehaxkon heno ha, kany me natxow hamà, toto komo, ketxkon hatà, tàwyanye rma.

²⁷Àro ke, onà wyaro nketxkon hatà, Txesusu wya. Hàà, àna hana, ketxkon hatà. Onok yano me hana aymomno ryakon ha, noro heno ha. Uhutwahra amna naha, ketxkon hatà. Uro xarha, oyoyukhuranye wehxaha, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. Onok yano me hana ukrunyemeknyo weryak ha. Oskarymahra ro mak wehxaha ha, owyanye, kekon hatà, Txesusu, Xuknewyana yoh komo wya.

Tàyàm yoyuknyenhàrà yokarymatxhàrà on ha.

²⁸Kuknonano me onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, Xuknewyana yoh komo wya. Asak nehaxtxkon hatà, toto muru komo, kekon hatà. Kàrà y, kekon hatà, wahoto wya. Ronatàr hoko ehxe àtoko, amnye rma, kekon hatà, àwya. ²⁹Àna matà, àtohra wehxaha, kekon mak hatà, umuru, wahoto, kekon hatà, Txesusu. Amnye nehutway harha tà. Àhoko ehxe àten hamà, kay hatà, tàwya rma. Àro ke toy hatà, nat waka, kekon hatà. ³⁰Àro wyaro rma rha nkekon xarha tà, àyàm komo, anaro wya, buru rma wya. Ronatàr hoko ehxe àtoko, kekon hatà, àwya xarha. Àna hamà, àten hamà, apa y, kekon hatà. Àtohra mak nexey hatà, noro ha, kekon hatà, Txesusu.

³¹Àsok muhutwetxowà, kekon xarha tà, àwyanye. Àsok muhutwetxowà. Onokà ryhe tàyàm yoyukye, wahoto katà, anaro haxa katà, kekon hatà, Txesusu. Wahoto hamà, noro rma neyukye hamà, ketxkon hatà, Xuknewyana yoh komo. Onà wyaro yaworo xaxa àkehe, owyanye, kekon hatà, Txesusu. Noro wyaro rma rha, Khoryenkom yoyuknye me harha natxow hamà, atxke natxhe

moxamo katxho rotho komo, txenyeru yahosnye rotho komo rma, anaro rha kàrà hokono rotho komo xarha, kekon hatà. Àro ke, Khoryenkomo mryenon me harha natxhe, nyamoro ha. Omnyam haxa ryhe, noro mryenon mehra rma manatxhe, eyukhura rma oyesnàr kom ke, kekon hatà, Txesusu. ³²Ohyakanye nomokye, Xowaw heno. Osonyhoryetxoko, owyanye Kohkomo rwonà yonytxatxho me, kekon heno, owyanye. Noro heno yoyukhura mak mehxtatxonà. Txenyeru yahosnye rotho kom haxa ryhe neyukytxkonà, kekon hatà. Anaro rha kàrà hokono rotho komo xarha neyukytxkonà. Àwyanye eyuhtoho rma menyatxkonà, omnyamo. Owyanye xenyetxhe, eyukhura rma mehxtatxonà. Anar me harha ayanhàn komo yonyhera rma mehxtatxonà, kekon hatà, Txesusu, Xuknewyana yoh komo wya.

**Nat yony komo yanhànà
yokarymatxhàrà on ha.**

³³Kuknonano me rma rha nàrwonànye xarha tà, Txesusu. Xuknewyana yoh komo wya tàxanomkahohtoho hutwamohsonàr xe nehakon hatà. Àro ke, kuknonano me onà wyaro nkekon hatà, àwyanye. Tànatàrà yeryey hatà, horykomo, kekon hatà. Ufa heno yonamyey hatà. Watxamtoy xarha tà. Toh yakay xarha tà, ufa xkunkatxho rma hatà, kekon hatà. Wato ymo yeryey xarha tà, kawono ymo hatà, tànatàrà yonytxoho rma hatà. Àro wyaro tàwya txetxehkatxhe rma, toto komo yomyaràhtoy hatà, kekon hatà. Tànatàrà yony me nemyaràhtotxownà hatà. Tàwya emyaràhtotxhenye rma, toy hatà, anar komo yowto hona, monyen komo yowto hona, kekon hatà, Txesusu.

³⁴Amnye ehetaawawo tanoto komo nyakye hatà, horykomo, tànatàrà yony komo hyaka. Àhyakanye nànyahtxownà hatà, eher horà, kekon hatà, Txesusu.

³⁵Anoto heno komo yahohtxownà mak hatà, nat yony komo, txom txom txom. Anaro heno hpohtxownà hatà. Anaro heno yotahatxownà hatà. Wayehye hatà, noro heno. Toh ke anaro heno yotahatxownà hatà, kekon hatà, Txesusu.

³⁶Thenyehra nyhe nànyahtxownà hatà, horykomo, àhyakanye. Atxke rma rha nyamoro heno yetxownà xarha tà, kekon hatà, Txesusu.

³⁷Àmahyakanye buru nyakye hatà, àhyakanye. Ohxe romuru yonyatxow hamà, kekon hatà, tàwya rma, kekon hatà, Txesusu. ³⁸Onà wyaro haxa nketxkon hatà, nat yony kom ha. Tàwyanye noro yonyetxhe rma, onà wyaro nketxkon hatà, tàwyanye rma. Moson hamà umuru, ketxkon hatà. Tàyàmànàrà wayhàtxhe, nat yoh me harha nay hamà, umurunhuru kaxe, ketxkon hatà. Àro ke norotho tetahatxe, norohnà harha kàwyam harha nat yoh me kehtxoho menye, ketxkon hatà, tàwyanye rma, kekon hatà, Txesusu.

³⁹Àro ke noro heno yahohtxownà hatà. Narymatxownà hatà, nat waye. Netahatxownà hatà. Wayehye hatà, noro heno, kekon hatà, Txesusu.

⁴⁰Àsok muhutwetxowà, kekon xarha tà, àwyanye. Àsok muhutwetxowà. Àsoke ryhe nat yony komo yeryano, horykomo. Towto hona harha tomokàtxhe, àsoke ryhe neryatxowà, kekon hatà, Txesusu.

⁴¹Onà wyaro neyuhtxownà hatà, Xuknewyana yoh komo. Nyamoro heno ymo yotahen hamà, atxke rma haxa esnàr kom ke, ketxkon hatà. Nanàhnohtàketxow hamà. Anar komo yomyaràhten hamà, tànatàrà yony me harha. Eherà yàmnye komo rma

yomyaràhten hamà, ketxkon hatà, Xuknewyana yoh komo.

⁴² Khoryenkom karyehtanà hutwahra manatxowà, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. Onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà.

Toh xanomkahnohnye komo wyaro, noro xanomkahnohyatxhe hampànà, toto komo. Noro ryhe, ehonmnà me harha mpànà naha ha. Nàmno yetxehà wyaro, ehonmnà me noro yeryaha hampànà, Kohkomo. Ehonmnà me harha noro yehtxoho rma, ohxe rma haxa naha, kàwyanye.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà. Àro wyaro katxhàrànhàrà hutwahra kat manatxowà, kekon hatà, Txesusu, Xuknewyana yoh komo wya.

⁴³ Àro ke, onà wyaro àkehe, owyanye, kekon xarha tà. Khoryenkomo mryenon me tehxtxhe, kàwyamo, màketxhe rma haryhe, omnyamo. Khoryenkomo mryenon mehra harha manatxhe hampànà. Anaryana kom haxa ryhe, Khoryenkomo mryenon me harha natxhe hampànà. Nyamoro rma, Khoryenkomo yoyuknye ro me natxhe, kekon hatà, Xuknewyana yoh komo wya. ⁴⁴ Àsok hana tehyan ha, kekon xarha tà. Anatoko tehurken hana, tohu ymo hona. Totàkràsken hana, toh hona kehurkanàr ke mak ha. Àro wyaro rma rha, noro xanomkahnohnye heno komo natanàhnohyatxhe hampànà, kekon hatà. Anatoko keryemnukeyan hana, tohu ymo, khona tothahrà ke mak ha. Àro wyaro rma rha tàxanomkahnohnye heno komo yanàhnohyaha hampànà, noro ha, kekon hatà, Txesusu.

⁴⁵ Àro wyaro kuknonano me Txesusu rwonàmnatoko, nenytxetxkon hatà, Xuknewyana yoh komo, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo rma, Farysew komo xarha. Khokonye rma nàrwonàmno hamà, ketxkon

hatà, tàwyanye rma. ⁴⁶ Àro ke, noro yahohtxahke nehxtxkon haryhe tà. Ahohsàra mak nehxtxkon hakahpa tà, toto kom hona toseryehrà komo ke hatà. Toto komo rma, Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro me Txesusu yonyatxkon hatà.

Asahxemtoso anyehxemo komo yokarymatxhàrà on ha.

22 Kuknonano me rma rha nàrwonàmnye xarha tà, Txesusu. Onà wyaro nkekon hatà, toto komo wya. ² Àsok hana akaryyet kom me nay ha, Khoryenkom ha, kekon hatà. Àsok hana wekarymen ha, owyanye. Kuknonano me wekarymen hamà. Onà wyaro nay hamà, kekon hatà. Buru yahxemtuy hatà, horykomo, toto kayaryet komo. Thetx yahohsakon hatà, umuru. Àro ke nahxemtikon hatà, àyàmà. Nyahà ymo yeryey hatà, kekon hatà, Txesusu.

³ Tasahxemtoto komo hahnok ehtoko, tanoto komo nyakye hatà, àmatmatxhàyamo hyaka. Omohtxok hatà, tasahxemtetxow haxa hatà, ketxkon hatà, anoto komo, àwyanye. Àtohra mak nehxtxkon hatà, nyamoro ha, kekon hatà, Txesusu. ⁴ Anaro tanoto komo xarha nyakye hatà. Onà wyaro katxoko, àmatmatxhàyamo wya, kekon hatà, tanoto komo wya. Nyahà ymo yonyhoryetxehkan haxa hatà, horykomo, katxoko, kekon hatà. Woto xarha yonyhoryetxehkan haxa hatà, fakatho rma hatà, faka mxekàtho xarha hatà, ehsuryexahotho rma hatà, katxoko, àwyanye. Àna hatà, omohtxok hatà, tasahxemtetxow haxa hatà, katxoko, àwyanye, kekon hatà, horykomo, tanoto komo wya, kekon hatà, Txesusu. ⁵ Àsok hana nehxtxkon ha, nyah matmatxhàyamo. Atxke rma haxa nehxtxkon hatà. Tàtonàr komo xehra mak nehxtxkon hatà. Nosownohyatkon mak hatà,

kekon hatà, Txesusu. Bararàn kom hoko rma nehxtxkon hatà, anar komo. Warawantetxkonà rma hatà, anar komo, kekon hatà. ⁶Anar komo ryhe, horykomo yanoto heno komo yahohtxownà hatà, txom txom txom. Atxke rma haxa netxownà hatà. Netahatxownà hatà. Bo, wayehtxownà hatà, anoto heno komo, kekon hatà, Txesusu.

⁷Àro ke, ewakhàra harha nehxakon hatà, horykomo. Waha komo nyakye hatà. Tanoto heno yotahanyenhàyam heno yotahahoy hatà, waha komo wya. Ewto heno komo xarha yaknyohpoy hatà, àwyanye, kekon hatà, Txesusu.

⁸Onà wyaro nkekon hatà, horykomo, tanoto komo wya. Amnye rma hehtehe haxa ha, romuru, kekon hatà. Tasahx-
emtetxow hamà. Asahxemtobra mak natxow hamà, àmàtmatxhàyam heno, kekon hatà, àwyanye. ⁹Àro ke àtotxoko, owto horye, anaro rha asama yarye, kekon hatà. Tasahxemtosome komo anyehtxatxko ha, onenyetxhàyam rma, àsok maken komo rma, omeroro, kekon hatà, horykomo, tanoto komo wya, kekon hatà, Txesusu. ¹⁰Àro ke totxownà hatà, anoto komo, owto horye, anaro rha asama yarye. Tànenyetxhàyam anyehtxownà hatà. Atxke natxhe moxamo katxho komo rma anyehtxownà hatà, kekon hatà. Ohxe natxhe moxamo katxho komo xarha anyehtxownà hatà. Omohtxok hatà, tasahxemtotxe, ketxkon hatà, àwyanye, omeroron komo wya. Àro ke nomohtàkatxownà hatà. Tanohke ro rma haxa nehxakon hatà, nàmno ymo, ahxemtono ytxoho, hehtano ytxoho, kekon hatà, Txesusu.

¹¹Ehonomtoxaho nehxtxkon hatà, nyamoro ha, tasahxemtosome komo rma. Osonyhoryexaho rma nehxtxkon hatà, thetx yahosnye hyawo tesnàr kom ke. Ukukur kom haxa ryhe, àhonomra ro mak nehxakon hatà.

Noro rma yonyey hatà, horykomo. Nàmno ymo yaka towomàtxhe rma, àhonomnà rma yonyey hatà, kekon hatà, Txesusu. ¹²Hoymo y, kekon hatà, horykomo, àwya. Àsok tawro ryhe àhonomra mowomno, xaro, kekon hatà, àwya. Eyukhura mak nexey hatà, toto. Àrwomra ro mak nehxakon hatà, kekon hatà, Txesusu. ¹³Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, horykomo, tanoto komo wya. Mosonàtho ymo asohtotxoko, kekon hatà. Àhrowomtxok xarha. On yaye arymatxoko, awarànà ymo waka, kekon hatà, horykomo, tanoto komo wya, kekon hatà, Txesusu. Àro wyaro rma rha tanàhnohsom me natxhe hampànà, osonyhoryehnàtho komo. Tarymaxem me natxhe hampànà, nyamoro heno, anàhnohno ytxoho ro na. Àton heno komo rma nàratetxhe hxak hampànà, teryewhamnòhrà kom ke, kekon hatà, Txesusu.

¹⁴Khoryenkom yowto hona anyehx-
emotho komo ryhe, thenyehra natxhe. Towomsom kom haxa ryhe, yakehra natxhe, Khoryenkomo nwahanonkatxho komo rma, kekon hatà, Txesusu.

Txenyerun kom hoye tàmporye naye Sesa wya katxhàrà on ha.

¹⁵Osonytxaxe nohsamnohtxownà hatà, Farysew komo. Àsoke ryhe mokà ymo tahohsatxowà, ketxkon hatà, Txesusu hoko. Atxke àrwonàmàtxhe rma, tahohsatxow hamà. Atxke àwya koyuhtoho kom hoye ro tahohsatxow hamà. Noro yakoro tosonytxatxe, kàwyanye atxke màkehe, yaworohra mak màkehe, katxho me, ketxkon hatà, Farysew komo.

¹⁶Àro ke tànhananàhrà komo nyahtxownà hatà, Txesusu hyaka. Eroknes kukur komo xarha nyahtxownà hatà. Onà wyaro nketxkonà rma haryhe tà, ànyahxemo komo, Txesusu wya. Khananàhnye y, yaworo rma haxa

manaha, amna wya, ketxkonà rma haryhe tà. Yaworo xaxa hananàhno meryaha, amna wya. Àme yohà rma haxa manaha, toto kom hoko. Owya àhananàhnàtokonye, oseryehpàra ro mak manaha, toto kom hona, ketxkonà rma haryhe tà. Àhyahampàra ro mak manaha, toto kom hona. Yaworo xaxa Khoryenkomo muhutwamohsehe, amna wya, ketxkon hatà. ¹⁷ Àro ke uhutwamohsoko, amna wya, ketxkonà rma haryhe tà. Txenyrun kom hoye tàmporye naye, Sesa wya, Homayana komo kayaryetà wya. Tàmpanyehra kat naye, owya, ketxkonà rma haryhe tà.

¹⁸ Tàxehra ehtxoho komo hutwekon mak hatà, Txesusu. Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, àwyanje. Yaworonohnà ro mak omnyamo, kekon hatà. Rokukmanàr xe manatxow hamà, ronkukmanàr horà. ¹⁹ Txenyru txko xenyhotxoko, rowya, kekon hatà. Àro ke nehtxownà hatà, àhyaka. ²⁰ Onok kuknonà mosonà, onok yosotà onà àmenhosaho, kekon hatà, txenyru txko hoko. ²¹ Hàà, Sesa hamà, ketxkon hatà. Hàà, yaworo màketxow hamà, kekon hatà, Txesusu. Noro katxho me nay hamà, onà, kekon hatà. Àro ke noro ewakryetxoko, owyanje àkatxho yàmrà ke mak ha, kekon hatà. Àro wyaro rma rha Khoryenkomo xarha ewakryetxoko, owyanje eyuknur ke mak ha, kekon hatà, Txesusu.

²² Àro wyaro tàwyanje enytxatxhe rma, noseryehoketxkon hatà, ànyahxemo komo. Koo, ohxe rma haxa koyuhtxow hamà, ketxkon hatà, tàwyanje rma. Àro ke totxownà hatà, Txesusu hyaje.

Saknusew komo yoyukuthuru on ha.

²³ Àro rma ho nomohtxownà hatà, Saknusew kukur komo, Txesusu hyaka. Kwayhàtxhenye asanàmpàra ro mak tehxtatxhe kany komo rma nyamoro ha.

²⁴ Khananàhnye y, ketxkon hatà, àwya. Onà wyaro nmenhoy hatà, Moyses heno, kàyweronàhyamanye ro heno komo.

Towàt heno wayhàtxhe, àhokhura rma àwayhàtxhe, àhetxenhar hak yahosno, ewtànharà rma. Noro ryhe, thetx me nahohsaha, àhohtanàr horà. Towàt heno wenatàhwo hohthehe, noro ha, towàt heno hokru me.

Àro wyaro rma nmenhoy hatà, Moyses heno, ketxkon hatà, Saknusew komo.

²⁵ Àro ke enytxako. Tànyonye wos yexetxhàrànhàrà amna nekarymehe, owya, ketxkon hatà. 7 me nehxtatxkonà, toto heno komo, ewtà rye komo rma. Amna kukur me rma nehxtatxkonà, nyamoro heno, ketxkon hatà. Wahoto heno wos yahosàye. Bo, wayehye, noro heno. Àhokhura rma wayehye, ketxkon hatà. Àhonanotho heno ryhe, towàt heno hetxenho yahosàye.

²⁶ Tàwya ahosàtxhe, wayehye, noro heno xarha, àhokhura rma rha, ketxkon hatà. Àro wyaro rma rha nexeye, àhonanotho heno xarha. Àro wyaro rma rha nehtxownà, 7 heno komo, omeroro, ketxkon hatà. Tàwyanje wos yahosàtxhe, wayehtàkatxownà. Àhohtahra rye rma wayehtàkatxownà, ketxkon hatà. ²⁷ Amnye wos heno xarha wayehye, ketxkon hatà.

²⁸ Àsok natxowà àro ke, owya, ketxkon hatà, Txesusu wya. Kwayhàtxhenye tasanàmyatxhe harha màkehe hawe, omoro. Onok hetx me ryhe naye, wosà, tasanàmàtxhenye, ketxkon hatà. Onok hetx me ryhe naye, amnye ha. Tano rma hak tehtoko, 7 kom hetx me nehxakon hamà, ketxkon hatà, Saknusew komo, Txesusu wya.

²⁹ Onà wyaro haxa nkekon hatà, Txesusu, àwyanje. Àna matà, ayawexenatxow hamà, omnyamo, kekon hatà. Owyanje, asanàmpàra ro mak tehxtatxhe tatoko rma,

ayawexenatxow hamà. Khoryenkom karyehtanà hutwahra ro mak manatxow hamà. Khoryenkom yahoxet xarha hutwahra rma rha manatxow hamà. Àro ke ayawexenatxhe ro mak ha, kekon hatà, Txesusu. ³⁰Tasanàmàtxhenye, àhehtahra ro mak natxhe ha, àwayehxemonhàr komo. Ànyontahra ro mak natxhe xarha. Kahe yawon komo wyaro rma natxhe ha, Khoryenkom yanoto komo wyaro rma, kekon hatà, Txesusu. ³¹Tanàmsom me xaxa mpànà natxhe ha, àwayehxemotho komo, kekon xarha tà, àwyanye. Khoryenkom karyehtanà hutwahra kat manatxowà. Àro yawo rma, onà wyaro nkekon hatà, Khoryenkomo. ³²Akmaraw horyenà rma uro ha, kekon hatà. Esake horyenà rma uro ha, Xako horyenà rma uro ha, kekon xarha tà, Khoryenkomo. Noro ryhe, ehxen kom horyen mehra ro mak naha ha. Tehxemà rma kom haxa horyen me naha. Àro ke, àwayehxemotho komo yanàmnye me nay hamà, kekon hatà, Txesusu, Saknusew komo wya.

³³Nenytxetxkon xarha tà, toto komo, ohsamnohxemo komo. Tàwyanye enytx-atxhe rma, noseryehoketxkon hatà. Koo, ohxe rma haxa kxananàhyatxow hamà, mosonà, ketxkon hatà.

Àsok katxho ryhe anar komo yoho nyhe naye owya katxhàrà on ha.

³⁴Onà wyaro tawro yonytxatxownà hatà, Farysew komo. Txesusu yameryekahra harha natxhe, Saknusew komo, ohxe àwya toyuknur kom ke, tawro yonytxatxownà hatà, toto komo wya. Àro ke, Txesusu hyaka nohsamnohtxownà hatà, Farysew komo.

³⁵Ukukur komo rma, Txesusu kukmanàr xe nehakon haryhe tà, enkukmanàr horà. Àyweronàhyamano nnye ro rma mok nehakon hatà. Àro ke, onà

wyaro nkekon hatà, àwya. ³⁶Kxananàhnye y, thenyehra nay hamà, Moyses heno nmenhotho, kàyweronàhyamatxho komo, kekon hatà. Thenyehra mak nay hamà. Àsok katxho ryhe, anar komo yoho nyhe naye, owya, kekon hatà.

³⁷⁻³⁸Neyukye hatà, Txesusu. Onà wyaro katxho ryhe, ohxe rma haxa naha, kàyweronàhyamatxho komo. Anar komo yoho nyhe naha.

Kohkom xe xaxa ehtxoko. Khoryenkom xe rma ehtxoko, oyowan kom ke xaxa mak ha, ohnawon kom ke xaxa mak ha, oyehutwanàr kom me xaxa mak ha.

Àro wyaro katxho rma, anar komo yoho nyhe naha, kekon hatà, Txesusu. ³⁹Àhonan xarha, onà wyaro katxho rma, ohxe rma rha naha.

Osox oyehtxoho wyaro rma, ohoyen kom xe xaxa ehtxok xarha.

Àro wyaro katxho rma, ohxe rma rha naha, kekon hatà, Txesusu. ⁴⁰Àro wyaro katxho kom hoye ro, anaro rha hoko kàyeronàhyamatxownà, Moyses heno komo, Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno komo xarha, kekon hatà, Txesusu, àwya.

Dafe heno yoh me Kryestu yehtxoho yokarymatxhàrà on ha.

⁴¹Tohsamnohso rma hak ehtokonye, onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, Farysew komo wya. ⁴²Àsoke ryhe Kryestu muhutwetxowà, kekon hatà. Àsoke ryhe Kryestu muhutwetxowà. Onok heno yohamàtho me naye, owyanye, kekon hatà, àwyanye. Dafe heno yohamàtho me nay hatà, Kryestu, Khoryenkomo nànyaknyàrà rma, ketxkon hatà, Farysew komo.

⁴³Rohà ryhe noro kekon mak hatà, Dafe heno, Kryestu hoko, kekon hatà, Txesusu. Noro hoko rma, onà wyaro nkay heno hatà, Khoryenkom yokato yano me mak hatà.

⁴⁴ Onà wyaro nken hatà, Kohkomo, rohà wya. Ehonomnà me xaxa eryewtako, rohanaka, ken hatà. Howehra eryewtako, ken hatà. Tan oyehtoko rma haka, onà wyaro kany me axanhàn komo weryaha hampànà. Ehonomnà me xaxa manaha kany me weryatxhe hampànà, ohoko, ken hatà, Kohkomo, rohà wya.

Àro wyaro rma nkay hatà, Dafe heno, Kryestu hok hatà, kekon hatà, Txesusu.

⁴⁵ Tohamrà rma yotakyakonà, toh me. Àsok tawro ryhe, ehamàthàrà me harha nexeye, ehà rma, owyanye, kekon hatà, Txesusu, Farysew komo wya.

⁴⁶ Eyukhura mak nehxtatxon hatà. Eyuknyehrà ro me nehxtatxon hatà, toto komo, omeroro. Àro wyaro Txesusu wya katxhe rma, àrwomra harha nehxtatxon hatà. Àsok naye, owoya, kahra harha nehxtatxon hatà, towankaranàmrà komo ke hatà.

Farysew yanhan komo yokarymatxhàrà on ha.

23 Onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya, toto komo wya xarha, ohsamnohemo komo wya. ² Moyses heno nmenhotho hutwamohsetxow hamà, Farysew komo, àyweronàhyamano ynye ro komo, kekon hatà. ³ Àro hoye ro àwyanye ahananàhnàtokonye, nyamoro eyuhtxoko, àro yawo ro oyehtxoho menyè. Nyamoro wyarohra mak ehtxoko, atxke esnàr kom ke, àro yawo rohra esnàr kom ke, kekon hatà. Yaworo rma nekarymetxhe. Àro yawo rohra mak natxhe, kekon hatà, Txesusu. ⁴ Thenyehra rma haxa hananàhno yeryatxow hamà, Moyses heno nmenhotho yoho rma haxa mak ha, toto komo wya eyuknur yoho rma haxa mak ha. Amotaka nyhe hananàhno yhera mak natxhe, kekon hatà, Txesusu.

⁵ Ohxe nosonyhetxhe rma haryhe, Farysew komo, toto komo wya, kekon xarha tà. Eten kom hoko tehtokony hana, ohxe tosonyhonàr komo xe rma natxhe haryhe, toto komo wya. Àro ke àmenhosaho womyatxhe, temeknuwonye, kekon hatà. Khoryenkom karyehtan hoyeno rma womyatxhe, temeknuwonye, thewony xarha, ohxe tosonyhonàr kom horà. Kawo rma haxa horokuhtetxhe xarha, ohxe tosonyhonàr kom horà, kekon hatà, Txesusu. ⁶ Anar kom yakoro tasahxemtontokonye, ehonomnà me tosonyhonàr komo xe rma natxhe haryhe. Ohsamnohno ytxoho ro yawo tehtokonye, ehonomnà komo yahon ho neryewtetxhe, kekon hatà. ⁷ Yakentawo tàtokonye, Ha y, khananàhnye y, tawro xe natxhe haryhe, toto komo wya. Khananàhnye y katxho me tesnàr komo xe rma haxa natxhe, toto komo wya, kekon hatà, Txesusu.

Ehonomnà komo wyaro oyesnàr komo xehra ehtxoko katxhàrà on ha.

⁸ Onà wyaro nkekon xarha tà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya. Omnyamo ryhe, khananàhnye y katxho me oyesnàr komo xehra ehtxoko, kekon hatà. Ehonomnà komo wyaro oyesnàr komo xehra rma ehtxoko. Uro ryhe, ahananàhnye kom me wehxaha. Anaro ehxera ro mak naha, ahananàhnye komo. Omnyam haxa ryhe, noro rye me manatxhe, ewtà rye komo wyaro, kekon hatà, Txesusu.

⁹ Apa y kahra ro mak ehtxoko, toto komo wya, ehonomnà komo wya, yukryeka hon komo wya, kekon xarha tà. Towsnyxa mak naha, oyàmkomo, apa y katxho rma. Kahe yawono rma noro ha, kekon hatà. ¹⁰ Àro wyaro rma rha, amna yohà y katxho mehra ro mak ehtxoko. Towsnyxa mak naha, oyohkomo. Kryestu rma noro

ha, Khoryenkomo nànyaketxho rma, kekon hatà, Txesusu. ¹¹Onà wyaro haxa ehtxoko, omnyamo ro rye rma. Ehononnà me oyesnàr komo xe oyehtokonye, okukur komo yanoto me rma ehtxoko, kekon hatà. ¹²Ehononnà me oyosonyetokonye, norohnàtho me harha oyeriatxhe hampànà, Khoryenkomo. Norohnàtho me haxa oyosonyetokonye, ehononnà me harha oyeriatxhe hampànà, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

Farysew komo y tanàhnohsom me manatxhe hampànà katxhàrà on ha.

¹³Onà wyaro nkekon xarha tà, Txesusu. Farysew komo y, àyweronàhyamano nyne ro komo y, yaworonohnà ro me manatxhe, omnyamo, kekon hatà. Tanàhnohsom me manatxhe hampànà, omnyam heno. Àsok tawro hana. Khoryenkomo hutwamohsohra ro mak manatxhe ha, toto komo wya. Uhutwanyehná komo kax mak manatxhe ha, kekon hatà. Àro ke, Khoryenkomo mryenon mehra rma manatxhe. Toto komo xarha, noro mryenon mehra rma rha natxhe. Àmryenon me harha tehtxahkemàtho rma, àmryenon mehra rma natxhe, owyanye anar me thananàhrà kom ke, kekon hatà, Txesusu.

¹⁴Farysew komo y, àyweronàhyamano nyne ro komo y, yaworonohnà ro me manatxhe, omnyamo, kekon xarha tà. Tanàhnohsom me manatxhe hampànà, omnyam heno. Àsok tawro hana. Enyonkaxemo katxhotho maryatxhe, akatxho kom me harha, kekon hatà. Khoryenkom yakoro orwonàmñatokonye, mexe rma haxa orwonatxhe, onkuhtono nyàr me mak ha, ohxe oyosonyhonàrà kom horà mak ha. Àro ke, tanàhnohsom me manatxhe hampànà, anar komo yoho rma haxa mak ha, kekon hatà, Txesusu.

¹⁵Farysew komo y, àyweronàhyamano nyne ro komo y, yaworonohnà ro me manatxhe, omnyamo, kekon xarha tà. Tanàhnohsom me manatxhe hampànà, omnyam heno. Thenyehra rma haxa hananàhno meryatxow hamà, omryenon kom me harha toto komo yehtxoho me, kekon hatà. Omryenon kom me harha toto yehtoko, tanàhnohsom me rma rha noro meryatxhe. Eryewhamnohno ytxoho ro na tarymaxem me rma rha noro meryatxhe. Tanàhnohsom me oyehtxoho komo yoho rma haxa, tanàhnohsom me naha, noro, owyanye atxke thananàhrà ke, kekon hatà, Txesusu.

¹⁶Tanàhnohsom me manatxhe hampànà, omnyam heno, kekon xarha tà, àwyanye. Owyanye toto komo hananàhñatokonye, enhun komo wyaro manatxow hamà. Àsok tawro hana. Anar komo yarhàrà natxow hamà, enhun komo, kekon hatà. Àro wyaro rma rha, Khoryenkomo hutwamohsohra manatxhe, omnyamo, toto komo wya, uhutwanyehná komo kaxe. Àro ke mähanaanàhyatxhe rma haryhe, kekon hatà. Onà wyaro màketxhe rma haryhe, toto komo wya. Orwonàmàthàyam yawo ron me oyosonyhontokonye, onà wyaro kahra ehtxoko, màketxhe. Rorwonàmàthàrà yawo rohra ryehtoko, nosomtatcano rma haka, Khoryenkom mànà, kahra ehtxoko, màketxhe. Onà wyaro haxa katxoko, màketxhe. Rorwonàmàthàrà yawo rohra ryehtoko, nosomtatcano rma haka, uru, Khoryenkom màn yawono, katxok xa ha, màketxhe. Nosomtatcano rma haka uru kanye rma, orwonàmàthàyam yawo ro ehtxok hampànà, atxke oyesnàr kom hona, màketxhe, toto komo wya, kekon hatà, Txesusu. ¹⁷Àro wyaro owyanye tatoko rma, Khoryenkom màn yoho nyhe àro yawono menyatxow hamà. Akàhpàrà manatxow hamà. Enhun komo wyaro rma manatxow hamà,

uhutwanyehna komo kaxe, kekon hatà. Àsok tawro hana. Uru yoho nyhe enyhoru ro me nay hamà, Khoryenkom màna. Enyhoru ro me rma rha naha, uru xarha, Khoryenkom màn yawo tesnàr ke mak ha. Àro yawohra tehtok haxa, enyhoru ro mehra esnàratho haryhe, kekon hatà, Txesusu.

¹⁸Onà wyaro màketxhe xarha, toto komo wya, kekon xarha tà. Orwonàmàthàyam yawo ron me oyosonyhontokonye, onà wyaro kahra ehtxoko, màketxhe. Rorwonàmàthàr yawo rohra ryehtoko, nosomatkano rma haka, faka yaknyohtoho, kahra ehtxoko, màketxhe. Onà wyaro haxa katxoko, màketxhe. Rorwonàmàthàr yawo rohra ryehtoko, nosomatkano rma haka, tàmsomà, faka yaknyohtoho mkawono, katxok xa ha, màketxhe. Nosomatkano rma haka tàmsomà kanye rma, orwonàmàthàyam yawo ro ehtxok hampànà, atxke oyesnàr kom hona, màketxhe, toto komo wya, kekon hatà, Txesusu. ¹⁹Àro wyaro owyanye tatoko rma, faka yaknyohtoho yoho nyhe àmkawono menyatxow hamà. Enhun komo wyaro manatxow hamà, uhutwanyehna komo kaxe, kekon hatà. Àsok tawro hana. Tàmsom yoho nyhe enyhoru ro me nay hamà, faka yaknyohtoho. Enyhoru ro me rma rha naha, tàmsom xarha, faka yaknyohtoho mkawo tesnàr ke mak ha. Àmkawohra tehtok haxa, enyhoru ro mehra esnàratho haryhe, kekon hatà, Txesusu.

²⁰Onà wyaro haxa àkehe, owyanye, kekon xarha tà. Owyanye, nosomatkano rma haka, faka yaknyohtoho, tatoko, àro marmahnà hoko, àmkawon hoko xarha orwonatxow hamà, kekon hatà. ²¹Owyanye, nosomatkano rma haka, Khoryenkom màna, tatoko, àro marmahnà hoko, àro yawon hoko xarha orwonatxow hamà. Nosomatkano rma haka, Khoryenkomo, kany me

rma manatxow hamà, bàn yawon me noro yesnàr ke, kekon hatà, Txesusu. ²²Owyanye, nosomatkano rma haka, kahe, tatoko, àrohnà hoko rma, Khoryenkom yowto hok haxa orwonatxow hamà. Nosomatkano rma haka, Khoryenkomo, kany me rma manatxow hamà, towto hon me noro yesnàr ke, kekon hatà. Àro wyaro kahra ro mak ehtxoko. Àro wyaro kanyehna rma, orwonàmàthàyam yawo ro rma ehtxoko, kekon hatà, Txesusu, àwyanye.

²³Farysew komo y, àyweronàhyamano nyne ro komo y, yaworonohnà ro me manatxhe, omnyamo, kekon xarha tà. Tanàhnohsom me manatxhe hampànà, omnyam heno. Àsok tawro hana. Anatàr komo yeher hoye desmu rma màmyatxow hamà, Khoryenkomo wya, kekon hatà. Ohteran komo txko hoye, ehfaknose komo txko hoy xarha, komyeny komo txko hoy xarha, desmu rma màmyatxhe haryhe, Khoryenkomo wya, kàyweronàhyamatxho kom yawo ro oyosonyhonàr kom horà, kekon hatà. Onà wyaro katxho kom yawo ro haxa tehxye manatxhe haryhe. Àme rye rma haxa ehtxoko, toto kom hoko, katxho yawo ro tehxye manatxhe haryhe, kekon hatà. Toto komo hnàn yawo rma haxa ehtxoko katxho yawo ro xarha tehxye manatxhe haryhe. Yaworo rma haxa ehtxoko katxho yawo ro xarha tehxye manatxhe haryhe. Àro wyaro katxho kom yawo ro ryhe tehxye manatxhe, kàyweronàhyamatxho kom yawo ro oyehtxoho menye, kekon hatà. Àro yawo rohra mak manatxhe. Àro yawo rono rma, desmu yàmrà hoko xarha tehxye manatxhe ha, Khoryenkomo wya, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. ²⁴Anar komo yarhàra natxow hamà, enhun komo. Àro wyaro rma rha, Khoryenkomo hutwamohsohra manatxow hamà, omnyamo, toto komo wya, uhutwanyehna

komo kaxe, kekon hatà. Yaworohra oyehtokonye, desmu yàmrà xehra naha, Khoryenkomo, owyanye. Toto komo hnàn yawohra oyehtokonye rma, desmu yàmrà xehra naha, owyanye, kekon hatà. Omnyam haxa ryhe, onà wyaro màketxow hamà. Datàr komo txko hoye kàwyanye desmu yàmtoho ryhe, toto komo hnàn yawo kehtxoho komo yoho rma haxa naha, Khoryenkomo wya, màketxhe rma haryhe, kekon hatà, Txesusu.

²⁵Farysew komo y, àyweronàhyamano nnye ro komo y, yaworonohnà ro me manatxhe, omnyamo, kekon xarha tà. Tanàhnohsom me manatxhe hampànà, omnyam heno. Àsok tawro hana. Àmkay marma oryen korokaxaho wyaro manatxow hamà, kekon hatà. Kàyweronàhyamatxho kom yawo ron me mosonyhetxhe rma haryhe, toto komo wya. Ohnawonye ryhe, àro yawo rohra mak manatxhe ha. Atxke rma haxa manatxhe, ohnawonye. Anar komo katxho hoko tehohkaxemà ro me manatxhe, ohnawonye, kekon hatà, Txesusu. ²⁶Enhun komo wyaro manatxow hamà, omnyamo, Farysew komo. Wahoro htzero osonyhoryetxoko, ohnawonye. Ohnawonye osonyhoryexaho rma, ohxe mosonyhetxow hamà, toto komo wya, kekon hatà, Txesusu.

²⁷Farysew komo y, àyweronàhyamano nnye ro komo y, yaworonohnà ro me manatxhe, omnyamo, kekon xarha tà. Tanàhnohsom me manatxhe hampànà, omnyam heno. Àsok tawro hana. Onamno ytxoho ro wyaro manatxow hamà, kekon hatà. Umutoryexah me ehtoko, ohxe tonyxem me nay hamà, onamno ytxoho ro. Àmkay marma ohxe tonyxem me nay hamà. Yaw haxa ryhe nay hamà, toto heno yotxhotho, anhá rma, kekon hatà. ²⁸Àro wyaro rma rha, ohxe rma mosonyhetxhe haryhe, om-

nyamo, toto komo wya. Ohnawony haxa ryhe, atxke rma haxa manatxhe. Yaworohra mak manatxhe, ohnawonye, kekon hatà, Txesusu.

²⁹Farysew komo y, àyweronàhyamano nnye ro komo y, yaworonohnà ro me manatxhe, omnyamo, kekon xarha tà. Tanàhnohsom me manatxhe hampànà, omnyam heno. Àsok tawro hana. Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno komo yonamàthàràtho menyhoryetxow hamà, kekon hatà. Enyhoru heno komo rma yonamàthàràtho menyhoryetxow hamà. ³⁰⁻³¹Nyamoro heno yotahanyenhàyamo yohamàtho me manatxhe, omnyamo, kekon hatà. Onà wyaro màketxhe rma haryhe. Amnyehran heno me kehtokony haxa, Khoryenkomo yanoto yotahahtoràtho kom haryhe kàwyanye, khoryen heno komo wyarohra kesnàràtho kom haryhe, màketxhe rma haryhe, kekon hatà. Àro wyaro owyanye tatoko rma, etahanyenhàyamo yohamàtho me moskarymetxow hamà. Anhá heno komo yohamàtho me rma moskarymetxow hamà, kekon hatà. ³²Àsok tawro hana. Ohoryen heno komo yoho nyhe ayanhàn kom hoko roro rma haxa mpànà manatxhe ha, nyamoro heno wyaro rma rha tanàhnohsom me oyehtxoho menye, kekon hatà, Txesusu.

³³Okoye wyaro atxke manatxow hamà, kekon xarha tà, àwyanye. Àsok tawro hana. Weheto krunke nekahtàmyan hamà, okoye. Àro wyaro rma rha, oyokahtàmrà komo xe manatxow hamà, Khoryenkomo wya ayanàhnohrà kom hona. Ekahtàmpàra mak manatxhe hampàna. Eryewhamnohno ytxoho ro na tarymaxem me manatxhe hampànà, atxke oyesnàr kom ke, kekon hatà, Txesusu.

³⁴ Àro ke, onà wyaro àkehe, owyanye, amnyeno rma komo wya, kekon xarha tà. Ohyakanye ànyakyatxhe hampànà, Khoryenkomo rwonà yokarymany komo, tàyweron komo rma, oyweronàhyamany komo rma. Nyamoro rma ànyakyatxhe hampànà, ohyakanye, kekon hatà. Ukukuthuyamo rma metahetxhe hampànà. Yahkotohen hona mamoyathetxhe hampànà. Ukukuthuyamo xarha meryewhamnohyatxhe hampànà. Anaro rha owto ho mehoryatxhe hampànà, eryewhamnohà kom horà, kekon hatà. Maryatxhe hampànà, oyohsamnohtoho kom yaka. Àro yawo rma màhpokyatxhe hampànà, kekon hatà. ³⁵ Àro ke ayanàhnohyatxhe hampànà, Khoryenkomo. Amnyeno rma komo yanàhnohyaha hampànà. Amnyehra, thenyehra rma haxa nehxatxkon hatà, etahaxemo heno komo, enyhoru ro heno komo, kekon hatà. Wahoro htzero wayehye hatà, Akmew heno. Atxke naha mosonà katxho mehra ro mak nehxakon hatà, noro heno. Wayehye mak hatà, totahatxho wya, kekon hatà. Noro heno wyaro rma rha wayehtxownà hatà, enyhoru ro heno komo, thenyenohnà heno komo, totahatxho komo wya rma rha. Amnye nyhe rma àmahyakany haxa wayehye hatà, Sakaryeyas heno, Barakeyas muru heno rma, totahatxho wya rma rha, kekon hatà. Khoryenkom màn watxan yawo noro heno yotahatxownà hatà, ohoryen heno komo. Faka yaknyohtoho monye nyhe hatà, Khoryenkom màn màhto rma hatà, noro heno yotahatxownà hatà, kekon hatà. Nyamoro heno yotahatxehkatxownà hatà, ohoryen heno komo, amnyeno rma horyen heno komo rma. ³⁶ Àro hoye ro,

tanàhnohtàkaxem me rma haxa manatxhe hampànà, omnyamo, amnyeno rma komo. Àro wyaro yaworo xaxa àkehe, owyanye, kekon hatà, Txesusu, Farysew komo wya, àyweronàhyamano ynye ro komo wya xarha.

**Xerusaryen hon komo
kurunhonàr xe roro wehxakon
haryhe katxhàrà on ha.**

³⁷ Onà wyaro nkekon xarha tà, Txesusu. Àsok hana natxow ha, Xerusaryen hon kom ha, kekon hatà. Amnyehran heno komo, Khoryenkomo rwonà yokarymany ro heno komo yotahetxkonà, Xerusaryen hon heno komo rma. Tàhyakanye ànyahxemotho komo rma yotahetxkonà, toh ke, kekon hatà. Amnyeno rma komo xarha, roxehra natxhe, Xerusaryen hon komo rma. Nyamoro rma kurunhonàr xe roro wehxakon haryhe. Àsok hana nay ha, apaytara ha, kekon hatà. Tahothàrà yosnaka tàmxeokrà yohamnohyan hamà, ukurunhonàr horà. Àro wyaro rma rha, Xerusaryen hon komo kurunhonàr xe roro wehxakon haryhe. Tkurunhonàr komo xehra mak natxhe, rowya, kekon hatà, Txesusu. ³⁸ Àsok tawro hana. Àxanomkahnohsah me harha naha, Xerusaryen heno. ³⁹ Àto ehxera harha wehxaha. Ronyhera harha natxhe hampànà, àton komo, kekon hatà. Yukryeka hona harha romokhàrà ro rma haka, ronyhera roro rma natxhe hampànà, Xerusaryen hon komo. Romokàtxhe, ronyatxhe harha, àton komo, amnyen komo. Àtoko rma, onà wyaro nkexhe hampànà. Kohkom yano me omohsaho ryhe mosonà, towakryexem me xaxa hak nahko, mosonà, ketxhe hampànà, kekon hatà, Txesusu.

**Txesusu wya tomohtoho
hutwamohsotho
yokarymatxhàrà on ha.**

24 Khoryenkom màn yaye nahatakaxownà hatà, Txesusu komo. Àsnye ro tàtonàr kom me, àhyaka haxa nomohtaxownà hatà, ànhananàhrà ro komo. Khananàhnye y, ketxkon hatà. Xenyko, moro ymo, anaro rha nàmno, Khoryenkom mànà ymo. Poo, ohxe rma haxa wenyaha, ketxkon hatà.

²Onà wyaro haxa nkekon hatà, Txesusu, àwyanye. Moro ymo menyatxow hamà, omeroro, kekon hatà. Onà wyaro yaworo xaxa àkehe, owyanye. Amnye nosomkawononkatxehkehe hampànà, àro ymo heno. Osomkawono ymo heno natarymatxehkehe hampànà, othenyekhenà ro me mak ha, kekon hatà, Txesusu.

³Oryefera yàhàn hona totxownà hatà. Àto rma nehakon hatà, Txesusu, eryewtaxaho. Àhyaka haxa nomohtaxownà xarha tà, ànhananàhrà ro komo. Anar komo nenytxahtor me rma, onà wyaro nketxkon hatà, àwya. Àsokentoko ryhe nosomtatkatxehkeno, Khoryenkom mànà ymo heno, ketxkon hatà. Àsokentoko nosomtatkatxehkeno. Àsokentoko momokyan harha, ketxkon hatà. Àsokentoko nosomtatkatxehkeno, yukryeka heno. Àhahnoke rma haxa ehtoko, eten komo tenyatxowà, uhutwamohsotho. Ekarymako, amna wya, ketxkon hatà, Txesusu nhananàhrà ro komo.

⁴Onà wyaro neyuhtxownà hatà, Txesusu. Anar komo wya oyonkuhtonàr kom hona mpànà xenytxoko, kekon hatà, àwyanye. ⁵Nomokyatxhe hampànà, onkuhtono ynye komo, anaro rha komo, thenyehra. Kryestu uro ha ketxhe rma haryhe. Thenyenohnà komo yonkuhtetxhe hampànà, kekon hatà. Nyamoro wya oyonkuhtonàr

kom hona mpànà xenytxoko. ⁶Waha yosohtahanàr komo yokaytà menytxetxhe hampànà. Mexehra nosohtahetxow hatà, waha komo, tawro xarha menytxetxhe hampànà, kekon hatà. Àro wyaro owyanye enytxantoko, oseryehpàra rma ehtxoko. Àro wyaro htzero haka mpànà natxhe ha, toto komo. Osomtatkatxehkahra rma hak naha, yukryeka, kekon hatà, Txesusu. ⁷Anaro rha yana komo nosohtahetxhe hampànà, kekon xarha tà, àwyanye. Anaro rha owto hon komo nosohtahetxhe hampànà. Anato rha nosowuhsaha hampànà, yukryeka, thenyehra. Ehxera ro mak naha hampànà, nyahà, kekon hatà. ⁸Àro wyaro htzero neryewhamyatxhe hampànà, toto komo. Eryewhamtàhkahra rma hak natxhe, kekon hatà, Txesusu.

**Osoxehra harha natxhe hampànà
toto komo katxhàrà on ha.**

⁹Àtoko rma ayahohsetxhe hampànà, axanhàn komo, tkayaryet komo wya, kekon xarha tà. Nyamoro rma oeryewhamnohyatxhe hampànà. Oyotahetxhe hampànà. Oxehranye rma haxa natxhe hampànà, anaro rha yana komo, omeroro, romryenon me oyesnàr kom ke mak ha, kekon hatà, Txesusu.

¹⁰Rohnànkexhe harha hampànà, toto komo, thenyenohnà komo. Txesusu mryenonà uro kanyetho komo rma, rohnànkexhe harha hampànà. Osoxehra harha natxhe hampànà. Nyamoro ryetho rma, natahohsetxhe hampànà, anhà komo wya, kekon hatà. ¹¹Yaworohra nekarymetxhe hampànà, anar komo, thenyenohnà komo. Khoryenkomo rwonà yokarymanye uro ketxhe rma haryhe. Yaworohra àro wyaro nketxhe hampànà. Toto komo yonkuhtetxhe hampànà, nyamoro ha. Thenyenohnà komo rma yonkuhtetxhe

hampànà, kekon hatà, Txesusu. ¹²Atxke rma haxa natxhe hampànà, toto komo, thenyehra rma haxa mak ha. Àro ke, osoxehra harha natxhe hampànà, kekon hatà. ¹³Enàmtxok mak hampànà. Enàmthàkanyenhàrà rma, karyhe roro harha manatxhe hampànà, kekon hatà. ¹⁴Tokarymaxem me mak naha hampànà, àrwo yonyhorunu. Akayaryet kom me nomokyaha hampànà, Khoryenkomo nànyaknyàrà, katxho rma, tokarymaxem me mpànà naha ha. Àro rma yonytxatxehketxhe hampànà, toto komo, anaro rha yana komo, omeroro, kekon hatà. Àwyanye enytxatxehkatxhe rma, mexehra nosomtatxehkehe hampànà, yukryeka heno, kekon hatà, Txesusu.

**Thenyehra rma haxa
neryewhamyatxhe hampànà
toto komo katxhàrà on ha.**

¹⁵Onà wyaro nkekon xarha tà, Txesusu. Yukryeka yosomtatkahra ro rma haka, anhá ymo menyatxhe hampànà, Khoryenkom mànàtho xanomkahnohmohsonye ymo, kekon hatà. Khoryenkom mànàtho yaka rma neryatxhe hampànà, waha komo, enyhoru rotho yaka rma. Àto rma menyatxhe hampànà. Àto noro ymo yehtxoho hoko rma, menhoy hatà, Danyew heno, Khoryenkomo rwonà yokarymanyero heno, amnyehra, kekon hatà, Txesusu.

Àro wyaro nkekon hatà, Txesusu, anhá ymo hoko, Danyew heno nmenhothàrànhàrà hoko. Àro wyaro rma àmenhono, tano, thutwaxem me harha noro heno nmenhothàrànhàrà yehtxoho me.

¹⁶Onà wyaro nkekon xarha tà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya. Tàwyanye anhá ymo yonyetxhe rma, onà wyar hak nahtxoko, àton komo, Xukneya yamtar hon komo, kekon hatà.

Àhà ymo hona hak nekahtàmtxowà. ¹⁷Màmuyaye tehtokonye, àtohra harha hak nahtxoko, bàn kom yaka harha. Tkatxho kom horà àtohra hak nahtxoko. Nekahtàmtxow haxa haka, kekon hatà. ¹⁸Bararàn kom hoko tehtokonye, omokhàrà harha hak nahtxoko. Twomun kom horà omokhàrà hak nahtxoko. Nekahtàmtxow haxa haka, kekon hatà, Txesusu. ¹⁹Oko txko, mokyamo txko ha, yuhna heno komo, tonarkem heno komo xarha. Àtoko rma, thenyehra neryewhamyatxhe hampànà, nyamoro heno, kekon hatà. ²⁰Onà wyar hak nàrwonàmtxowà, Khoryenkom yakoro. Apa y, txemnyeh mehra hak nahko, rokahtàmtoho, katxow haka, toto komo, àwya. Apa y, tuna mehra hak nahko. Apa y, hokano ytxoho yawasàn mehra hak nahko, rokahtàmtoho, katxow haka, toto komo, Khoryenkomo wya, kekon hatà, Txesusu.

²¹Àtoko rma, thenyehra rma haxa neryewhamyatxhe hampànà, toto komo. Àro wyaro eryewhampàrà ro mak nehkatxkonà, amnyehran heno komo, kekon hatà. Àro wyaro eryewhampàrà rma rha natxhe xarha, amnyen komo. ²²Thenyehra mak neryewhamyatxhe hampànà, kekon hatà. Amnye eryewhamtohotho komo yatàknanàhkehe hampànà, Khoryenkomo, tàwya tàmryenon komo kurunhotho me, tànhananonkatxhàyamo kurunhotho me. Atàknanàhkahra ehtok haxa, omeroron komo wayehtàkanàràtho haryhe, kekon hatà, Txesusu.

²³Àtoko rma, onà wyaro nketxhe hampànà, anar komo, owyanye. Tan naha, Kryestu, omohsaho rma, ketxhe hampànà. Mono nay hatà, ketxhe xarha, anar komo, owyanye. Enytxahrany mak ehtxok hampànà, kekon hatà. ²⁴Kryestu uro ketxhe rma haryhe, anar komo. Khoryenkomo rwonà yokarymanyero uro ketxhe rma haryhe, anar komo.

Eryehokano yeryatxhe rma haryhe, thenyehra, kekon hatà. Tahoxet komo rma yonyhetxhe rma haryhe, toto komo wya. Àro hoye ro onkuhtono yeryatxhe hampànà. Khoryenkomo mryenon komo xarha yonkuhtotxahke natxhe rma haryhe, kekon hatà, Txesusu. ²⁵ Omokhàra ronye rma haka, nyamoro rma wekarymehe, owyanye. ²⁶ Àro ke, enytxahranye ehtxok hampànà, kekon hatà. Onà wyaro nketxow hana, owyanye. Ahehnawo nay hatà, Kryestu, ketxow hana. Ahehnaka àtohra mpànà ehtxok ha, kekon hatà. Nàmno yaw nay hatà, tatusom yaw hatà, ketxow haxa hana. Enytxahrany mak ehtxok hampànà. Yaworohra àro wyaro nketxhe, kekon hatà, Txesusu.

**Onà wyaro haxa ryhe
nomokyaha hampànà Toto me
Enusaho katxhàrà on ha.**

²⁷ Onà wyaro nkekon xarha tà, Txesusu. Onà wyaro haxa ryhe nomokyaha hampànà, Toto me Enusaho, kekon hatà. Toto komo nenytxehkanàr me mpànà nomokyaha ha, omeroron komo nenyàr me mak ha. Àsok tonyxem me hana nay ha, sasa ha, kekon hatà. Sasa tatoko rma, tonyxem me rma haxa nay hamà, kahe ratokoko, kekon hatà. Tawasnye rma haxa tonyxem me nay hamà, sasa. Àro wyaro rma rha, tonyxem me rma haxa mpànà nomokyaha ha, Toto me Enusaho, kekon hatà, Txesusu. ²⁸ Henta ya hana nohsamnohyatxow ha, kwatxena nama kom ha, kekon xarha tà. Àmataxahotho hyaka nohsamnohyatxow hamà. Àro wyaro rma rha, atxke ehxemotho komo hyaka nomokyaha hampànà, Toto me Enusaho, tàwya anàhnohtàkatxho menye, kekon hatà, Txesusu.

²⁹ Toto komo yeryewhamtoho yatàknatxhe rma, nawanyehe hakahpa harha hampànà, kamàm heno, kekon xarha tà. Awasmehra harha naha

hampànà, nuno xarha. Kahe hoye nothahyaha hampànà, xeryko heno xarha. Nosowuhsaha hampànà, kahe hokonotho rma, kekon hatà. ³⁰ Àro wyaro exetxhe rma, nosonyhehe hampànà, Toto me Enusaho. Kahe yawo rma nosonyhehe hampànà, toto komo wya, kekon hatà. Tàwyaneye xenyetxhe rma, nekhoketxhe hampànà, toto komo, anaro rha yana komo, omeroro. Nekhoketxhe hampànà, oseryehrà komo, kekon hatà. Toto me Enusaho yomoknàrà yonyatxhe hampànà. Kahrutun wawo nomokyaha. Ehonomnà me xaxa nomokyaha. Ohxe xaxa tonyxem me rma nomokyaha, Toto me Enusaho, kekon hatà, Txesusu. ³¹ Kahe yawon komo nyakyaha xarha. Tanoto komo rma nyakyaha. Nyamoro yomoknàtoko rma, tonytxaxem me mpànà naha ha, waxuru ymo, kekon hatà. Khoryenkomo nwahanonkatxhànyamo yohamnohyatxhe hampànà, nyamoro. Ananye rha nehamnohyatxhe hampànà, yukryeka màtà ymo hoye, kahe màtà ymo hoye, kekon hatà, Txesusu.

³² Kuknonano me xarha nekarymay hatà. Àsok hana nay ha, nat ha, kekon hatà. Tataskatxhe rma, naten hamà, natà, fek yohà rma. Owyanye atanàrà yonyetoko, onà wyaro màketxow hamà. Mexehra rma haxa tàtxemnyehàntetxow hamà, màketxhe, kekon hatà, Txesusu. ³³ Àro wyaro rma rha amnye muhutwetxhe hampànà. Àro wyaro owyanye ronekarymatxho yonyetoko, onà wyaro màketxhe hampànà. Mexehra rma haxa nomokyan hamà, Toto me Enusaho, màketxhe hampànà, kekon hatà, Txesusu.

³⁴ Onà wyaro yaworo xaxa àkehe, owyanye, kekon xarha tà. Àwayehtàkahra natxhe hampànà, amnyeno rma kukur komo. Ehtokonye rma haka nehoryatxhe hampànà,

ronekarymatxho, omeroro, kekon hatà. ³⁵Nosomatkehe hampànà, kahe heno. Yukryeka heno xarha nosomatkehe hampànà. Rorwon haxa ryhe, osomatkahra ro mak naha ha, kekon hatà, Txesusu.

Àsokentok hana nomokyan ha Toto me Enusaho katxhàrà on ha.

³⁶Onà wyaro nkekon xarha tà, Txesusu. Àsokentok hana nomokyan ha, Toto me Enusaho, kekon hatà. Omohtoho yawasànà ywero naha, royàmà, noro marma mak ha. Àywenyeke mak natxhe ha, toto komo, kekon hatà. Àywenyeke rma rha natxhe, kahe yawon komo xarha. Àywenyeke rma rha naha, Khoryenkom muru xarha. Royàm marma ryhe, àywero naha, kekon hatà, Txesusu.

³⁷Nowe heno yehtoko tuna ymo yomokàthàrànhàrà wyaro nomokyaha hampànà, Toto me Enusaho. ³⁸Àsok hana nehmatxkon ha, nyamoro heno ha, kekon hatà. Tuna ymo yomokhàrà ro rma haka, tànyahrà kom hoko nehmatxkon hamà. Thehtanàr kom hoko xarha nehmatxkon hamà. Tànyontanàr kom hoko xarha nehmatxkon hamà. ³⁹Tanàhnohtoho komo ywenyeke rma hak nehmatxkon hamà, tuna ymo wya, kekon hatà. Tkanawarà ymo kom yaka Nowe heno komo yosonkahàtxhe rma, nomokye hatà, tuna ymo. Toto heno komo yanàhnohtàkay hatà. Àro wyaro rma rha àywenyeke toto komo yehtoko, nomokyaha hampànà, Toto me Enusaho, kekon hatà, Txesusu. ⁴⁰Noro yomhtoho ho, bararàn kom hoko natxow hana, toto komo, asako. Anaro, tanàm-som me mpànà naha ha. Anaro haxa ryhe, tànomsom me mpànà naha ha, kekon hatà. ⁴¹Àto rye xerye kyatxow hana, woràskomo, asako. Anaro, tanàm-som me mpànà naha ha. Anaro haxa ryhe, tànomsom me mpànà naha ha,

kekon hatà, Txesusu. ⁴²Àro ke, thona ro mpànà ehtxok ha. Àsokentok hana nomokyan ha, oyohkom ha. Omohtoho yawasànà ywenyeke manatxhe. Àro ke, thona ro mpànà ehtxok ha, kekon hatà.

⁴³Onà wyaro uhutwamohsehe xarha, owyanye, kekon xarha tà. Àsok hana natxow ha, temenyem kom ha. Toto katxhotho yanàr xe tehtokonye, tomohtoho yokarymahra natxow hamà, noro wya. Àro ke uhutwahra rma nay hamà, toto, kekon hatà. Tàwya uhutwantok haxa, ànàkhàrà esnàràtho haryhe mà, thona ro esnàràtho haryhe mà, bàn yaka owomrà kom hona xenyàràtho haryhe mà, àwya, kekon hatà, Txesusu. ⁴⁴Àro wyaro rma rha, thona ro mpànà ehtxok ha, omnyam xarha. Àsokentok hana nomokyan ha, Toto me Enusaho. Owyanye omokhàrà hak nay hamà tatoko rma, nomokyan hamà. Àro ke, thona ro mpànà ehtxok ha, kekon hatà, Txesusu.

Horykomo hona ro anoto komo yehtxoho yokarymatxhàrà on ha.

⁴⁵Kuknonano me rma rha nekarymay xarha tà. Bàn yaye tàtontoko, anotomano yeryan hamà, horykomo, kekon hatà. Tanoto komo yoh xarha wahanonken hamà. Toyuknye ro rma wahanonken hamà. Takàhsomà rma wahanonken hamà, tanoto komo yoh me noro yehtxoho me, kekon hatà. Romàn yawon komo xenyko, rohnawo, ken hamà, horykomo, àwya, kekon hatà, Txesusu. ⁴⁶Àsok hana nay ha, anoto komo yoh ha. Anatoko àhoko roro nay hana, tanotomanyenhàrà rwon yawo ro mak ha, kekon hatà. Tomokàtxhe harha, àhoko roro noro yehtxoho yonyan hamà, horykomo. Àro ke noro yowakryen hamà, kekon hatà. ⁴⁷Onà wyaro yaworo xaxa àkehe, owyanye. Tkatxho yoh me noro yeryan hamà, horykomo. Omero-

ron yoh me noro yeryan hamà, kekon hatà, Txesusu.

⁴⁸Àsok haxa hana nay ha, anoto komo yoh ha. Anatoko àhokohra rma nay hana. Tanotomanyenhàrà rwon yawo rohra harha nay hana, kekon hatà. Onà wyaro haxa nken hamà, tàwya rma. Nàramamyàn hamà, horykomo, ken hamà. Omokhàrà mak nay hamà, ken hamà, tàwya rma. Àro ke, àsok make rma haxa nay hamà, atxke tehtxoho hoko. ⁴⁹Horykomo yanototho komo hpokyan hamà, kekon hatà. Tkukuthuyamo rma hpokyan hamà. Teryehotanàr hoko xarha nay hamà, tasahxemtonàr hoko. Tànyerhontanàr hoko xarha nay hamà, tanotomanyenhàrà ramamrà ke mak ha, kekon hatà, Txesusu. ⁵⁰Àsok tawro hana. Omokhàrà mak nay hamà, horykomo, ken hamà, noro. Àro wyaro àwya tatoko rma, nomokyaha hampànà, horykomo, kekon hatà. ⁵¹Norotho yanàhnohyaha hampànà. Thenyehra rma haxa nanàhnohyaha hampànà. Yaworonohnà rotho komo hyaka neryan hamà, anàhnohno ytxoho ro na, kekon hatà. Àton heno komo rma nàratetxhe hxak hampànà, teryewhamnòrà kom ke. Àro ke, Toto me Enusaho yomohtoho hona ro mpànà ehtxok ha, omnyamo, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

Omaso komo yokarymatxhàrà on ha.

25 Kuknonano me rma rha nekarymay xarha tà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya. Àsok hana akaryet kom me nay ha, Khoryenkom ha, kekon hatà. Toto me Enusaho yomoknàtoko, akaryet kom me harha nay hamà. Noro yomohtoho rma, onà wyaro nay hamà. Àhehtaxe toto yomohtoho wyaro nay hamà, kekon hatà. Àhehtaxe noro yomoknàtoko, ehoso totxownà hatà, omaso komo, àhetxe yan-

oto komo. 10 komo rma nyamoro hatà, omaso komo. Noro yohoso tàtontokonye rma, namparyena yatxownà hatà, kekon hatà, Txesusu. ²⁻⁴Akàhpàrà mak nehaxatxkon hatà, ukukur komo, 5 komo rma. Tàwyanye namparyena yanàtoko, kerosenà yarhàrà rma nehaxatxkon hatà. Anar kom haxa ryhe, 5 komo rma rha, takàhso nehaxatxkon hatà. Tàwyanye namparyena yanàtoko, kerosen xarha yatxownà hatà. Kerosen yonà rma, aràhtosaho rma yatxownà hatà, kekon hatà, Txesusu.

⁵Nàramamyakon mak hatà, toto, àhehtaxe tomohsomà. Àro ke nanàhtxownà hatà, omaso komo, omeroro, kekon hatà. ⁶Kohsa rakatawo nomokye hatà, noro. Àhehtaxe nomokyan hatà, ketxkon hatà, toto komo. Noro ehotatxko, omaso komo y, ketxkon hatà, kekon hatà, Txesusu. ⁷Tàwyanye enytxatxhe rma, hakatxownà hatà, omaso komo, omeroro. Tweyur komo hotuhtotxownà hatà, kekon hatà. ⁸Onà wyaro nketxkon hatà, akàhpàn komo, takàhsom komo wya. Amna namparyenanàtho newehno, ketxkon hatà. Okerosenyen kom hoye tàmtxoko, amna wya, amna namparyenan yaràrà, ketxkon hatà, akàhpàn komo, kekon hatà. ⁹Àna matà, ketxkon mak hatà, takàhsom komo. Tàmpàrà amna nay hamà. Àwararohra nay hana, kerosenà. Ehekahtatxko ha, kerosen yàmnye ro komo hyaka, ketxkon hatà, takàhsom komo, kekon hatà, Txesusu.

¹⁰Àro ke, ehakahso totxownà hatà, akàhpàn komo, kekon xarha tà. Àyaràhnawonye rma nomokye haxa hatà, toto. Àhehtaxe toy hatà, nàmno yaka, kekon hatà. Noro yakoro totxownà hatà, omaso komo, takàhsom komo. Noro yakoro asahxemtoso totxownà hatà, takàhso tesnàr kom ke, thona ro rma haxa tesnàr kom ke, kekon hatà, Txesusu. Owom-

àtxhenye rma, tahuso harha nexey hatà, àmàn hotar komo.

¹¹ Amnye nomohtxownà harha tà, anar komo, akàhpàn komo rma. Amna yohà y, amna yohà y, ahurmakako, amna yowomtoho me, ketxkon hatà.

¹² Àna matà, kekon mak hatà, noro ha, àwyanye. Onà wyaro yaworo xaxa àkehe, owyanye. Oywenyekenye wehxaha, kekon hatà, àwyanye, kekon hatà, Txesusu.

¹³ Àro wyaro rma rha nomokyaha hampànà, Toto me Enusaho, kekon xarha tà. Noro yomohtoho yawasànà ywenyek mak manatxhe. Àro ke, thona ro mpànà ehtxok ha, takàhsom komo wyaro, akàhpàn komo wyarohra mak ha, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

Horykomo txenyerun yoh komo yokarymatxhàrà on ha.

¹⁴ Àsok hana nay ha, Toto me Enusaho yomohtoho, kekon xarha tà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya. Onà wyaro nay hamà. Mox tàtonàr xe nehxacon hatà, horykomo. Àro ke, tanoto komo yanyekye hatà. Tàtxenyerun yoh me harha netxownà hatà, kekon hatà, Txesusu. ¹⁵ Àwarawantanàr komo xe nehxacon hatà, tàtxenyerun ke. Thenyehra nàmye hatà, anaro wya, tàywero rma haxa esnàr ke hatà, kekon hatà. Àro ke, 5 meryaw txenyeru yàmmye hatà, àwya, thenyehra hatà. Noro yosnaka tàywero nehxacon hatà, anaro, anoto xarha. Àro ke, esnaka rma rha txenyeru yàmmye hatà, àwya. 2 meryaw yàmmye hatà, àwya, kekon hatà. Noro yosnaka rma haxa tàywero nehxacon hatà, anaro, anoto xarha. Àro ke, esnaka rma rha txenyeru yàmmye hatà, àwya. 1 meryaw marma yàmmye hatà, àwya. Àro wyaro tàwya tàmtàhkatxhe rma, toy hatà, horykomo, kekon hatà, Txesusu.

¹⁶ 5 meryaw yahosnyenhàrà ryhe, amamehra warawantay hatà. Twarawantatho hoye ro 5 meryawu rma rha yahosà y hatà, kekon hatà.

¹⁷ Àro wyaro rma rha, 2 meryaw yahosnyenhàrà xarha, 2 meryawu rma rha yahosà y hatà, twarawantanàr ke, kekon hatà, Txesusu. ¹⁸ 1 meryaw yahosnyenhàrà haxa ryhe, àwarawantahra ro mak nehxacon hatà. Txenyerutho yonamye hatà, yukryeka waka. Tanotomanye nàmàthàràtho rma yonamye hatà, kekon hatà.

¹⁹ Mexe rma haxa ehxah me nomokye harha tà, horykomo, anotomanyenhà yamo, kekon hatà. Àwarawantathà yamo tho hutwanàr xe nehxacon hatà. Àro ke nanyehtxownà hatà, tàhyaka, kekon hatà, Txesusu.

²⁰ 5 meryaw yahosnyenhàrà htxero nomokye hatà. 5 meryaw xarha txenyeru yokye hatà, horykomo hyaka. Rohà y, kekon hatà, àwya. 5 meryaw txenyeru màmmye, rowya. Rowarawantatho hoye ro 5 meryawu rma rha wahohsako, otxenyerunu, kekon hatà, noro ha, kekon hatà, Txesusu. ²¹ Ohxe mehxacon hamà, kekon hatà, horykomo, àwya. Ranoto me yaworo mehxacon hamà, rotxenyerun hoko, yakenohnà hoko rma. Thenyehra haxa yoh me harha keryaha, kekon hatà. Ohoko teryehorye wehxaha. Àro ke, rowyaro rma rha teryehorye exko, omoro xarha, kekon hatà, horykomo, àwya, kekon hatà, Txesusu.

²² 2 meryaw yahosnyenhàrà xarha nomokye hatà. Rohà y, kekon hatà. 2 meryaw txenyeru màmmye, rowya. Rowarawantatho hoye ro 2 meryawu rma rha wahohsako, otxenyerunu, kekon hatà, noro ha, kekon hatà, Txesusu. ²³ Ohxe mehxacon hamà, kekon hatà, horykomo, àwya. Ranoto me yaworo mehxacon hamà,

rotxenyeron hoko, yakenohnà hoko rma. Thenyehohnà haxa yoh me harha keryaha, kekon hatà. Ohoko teryehorye wehxaha. Àro ke, rowyaro rma rha teryehorye exko, omoro xarha, kekon hatà, horykomo, àwya, kekon hatà, Txesusu.

²⁴ 1 meryaw yahosnyenhàrà xarha nomokye hatà. Onà wyaro haxa nkekon hatà, horykomo wya. Rohà y, onà wyaro khutweknano, kekon hatà. Tanàhnohso ro amna manotomehe. Ohoye rohra, amna hoye ro haxa, anyachtehe, kekon hatà.

²⁵ Àro ke koseryehyako, ohona. Otxenyeronuthuru wenamyako, yukryeka waka. On harha otxenyeronuthuru, onàmàthàràtho rma, kekon hatà, horykomo wya, kekon hatà, Txesusu.

²⁶ Onà wyaro haxa neyukye hatà, horykomo. Atxke mehxak hamà, owo ranweknàr ke, kekon hatà, tanoto wya. Wenyhe mehxak hamà. Àwarawantahra mehxak hamà, kekon hatà. Ohoye rohra, amna hoye ro haxa, anyachtehe, màkano, rohoko, kekon hatà. Àro wyaro rohutwanye me manay hamà, kekon hatà, horykomo, tanoto wya, kekon hatà, Txesusu. ²⁷ Àro ke, tàmporye nehak haryhe, rotxenyeronu, txenyeronu hokono ro komo wya, kekon hatà, horykomo. Txenyeronu yehetho yàmnye ro me natxow hamà, nyamoro, kekon hatà. Tàhyawonye rotxenyeronu yehtok haxa, rowya harha tàmràtho haryhe àwyanye, eho nyhe tàmràtho haryhe àwyanye, romokàtxhe harha, kekon hatà, horykomo, noro wya, tanototho wya, kekon hatà, Txesusu.

²⁸ Àro ke, onà wyaro nkekon xarha tà, horykomo, àton komo wya, anaro tanoto komo wya, kekon hatà, Txesusu. Rotxenyeronutho atxok ha, noro hyaye, anhàtho hyaye, kekon hatà, àwyanye. Anaro wya ryhe tàmtxok harha. 10 meryawu yahosnyenhàrà

wya rma tàmtxoko, kekon hatà, horykomo, tanoto komo wya, kekon hatà, Txesusu. ²⁹ Onà wyaro nkekon xarha tà, horykomo, tanoto komo wya. Tkatxhonke rma oyehtokonye, thenyehra nyhe mahohsàtxhe xarha, akatxho komo xarha, kekon hatà. Àkatxhomra oyehtokonye haxa, ahohsàra ro mak manatxhe hampànà. Akatxhothàyamoro rma, yakenohnàtho txko rma, natarymatxehkehe hampànà, kekon hatà, horykomo, tanoto komo wya, kekon hatà, Txesusu. Àro wyaro rma rha, towakryexem me xarha natxhe, Khoryenkomo newakryetxho komo, noro yoyuknyenhàyamoro. Àro wyaro rma rha, ewakryehnà me rma natxhe hampànà, ewakryehnàtho komo, noro yoyuknyehnanhàyamotho, kekon hatà, Txesusu.

³⁰ Onà wyaro nkekon xarha tà, horykomo, tanoto komo wya, kekon xarha tà, Txesusu. Ranototho arymatxok ha, romàn yaye, awarànà ymo waka, kekon hatà, horykomo, àwyanye, kekon hatà, Txesusu. Àro wyaro rma rha tanàhnohsom me natxhe hampànà, Khoryenkomo yoyuknyehnanhàyamotho. Tarymaxem me natxhe hampànà, nyamoro heno, anàhnohno ytxoho ro na. Àton heno komo rma nàratetxhe hxak hampànà, teryewhamnohàrà kom ke, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhàrà ro komo wya.

Txesusu wya wahanonkano ynye me tehtxoho yokarymatxhàrà on ha.

³¹ Onà wyaro nkekon xarha tà, Txesusu, tànhananàhàrà ro komo wya. Amnye komokyaha harha hampànà, Toto me Enusah kaxe, kekon hatà. Ehonomnà me xaxa komokyaha hampànà. Rakoro nomokyatxhe xarha, kahe yawon komo, Khoryenkomo yanoto komo, kekon hatà. Romokàtxhe rma, ehonomnà me xaxa keryewtehe hampànà, rahonà ymo hona. Toto

komo kayaryet me harha keryewtehe hampànà, kekon hatà. ³²Rohyaka nohsamnohtàketxhe hampànà, toto komo, anaro rha yana komo, omeroro. Àtoko wahanonkano weryaha hampànà, kekon hatà. Àsok hana toknà komo wahanonketxow ha, okno yonye ro kom ha. Onà wyaro nwahanonketxow hamà. Kahneru komo wahanonketxhe. Kakmàryetu xarha wahanonketxhe, kekon hatà, Txesusu. ³³Kahneru komo yeryatxhe, thanakanye, howehetra. Howehe haxa ryhe kakmàryetu komo yeryatxhe. Àro wyaro nwahanonketxow hamà, okno yonye ro komo, kekon hatà. Àro wyaro rma rha wahanonkano weryaha hampànà. Ohxe ehxemo komo weryaha, rohanaka, howehetra. Atxke ehxemotho kom haxa ryhe weryaha, howehe, kekon hatà, Txesusu.

³⁴Onà wyaro àkehe hampànà, ohxe ehxemo komo wya, howehenohnà komo wya, àkayaryet komo kaxe. Omohtxoko, rowto hona, Khoryenkom yowto hona, àkehe hampànà, àwyanye, kekon hatà. Royàm newakryetxho me manatxhe, omnyamo. Noro yowto hon me harha manatxhe, àkehe hampànà, àwyanye. Àsok tawro hana. Tàwya akàhtono yeryetxhe rma, onà wyaro kanyenhàr me nehxakonà, Khoryenkomo, àkehe hampànà, àwyanye. Romryenon komo ryhe, rowto hon me harha natxhe hampànà, kanyenhàr me nehxakonà, Khoryenkomo. Àro wyaro àwya katxhàrànhàrà yawo ro manatxhe, omnyamo, àkehe hampànà, ohxe ehxemo komo wya, kekon hatà, Txesusu. ³⁵Àsok tawro hana. Rahyehnàtoko, uro mànyahmetxkonà, àkehe xarha, àwyanye. Twohtxahke ryehtoko, uro màwokhetxkonà, àkehe xarha, àwyanye. Hawana me ohyakanye romoknàtoko, uro mewakryetxkonà, àkehe xarha, àwyanye, kekon hatà, Txesusu. ³⁶Anyempera ryehtoko,

uro manyempetetxkonà, àkehe xarha, àwyanye. Ekeh me ryehtoko, rakoronomaxe momokyatxkonà, àkehe xarha, àwyanye. Watxa ymo yawo ahryemxah me ryehtoko, rowakryexe momokyatxkonà, àkehe xarha, àwyanye, ohxe ehxemo komo wya, kekon hatà, Txesusu.

³⁷Onà wyaro nketxhe hampànà, nyamoro, enyhoru komo rma, rowya, kekon xarha tà. Amna yohà y, ayahyehrà hutwaha mak amna nehxakonà, àro ke anyahmahra amna nehxakon hamà, ketxhe hampànà, rowya. Twohtxahke oyehtxoho hutwaha rma rha amna nehxakonà, àro ke owokhahra amna nehxakon hamà, ketxhe xarha, rowya. ³⁸Hawana me oyomohtoho hutwaha rma rha amna nehxakonà, àro ke oyowakryehra amna nehxakon hamà, ketxhe xarha, rowya. Anyempera oyehtxoho hutwaha rma rha amna nehxakonà, àro ke ayanyempetohra amna nehxakon hamà, ketxhe xarha, rowya. ³⁹Ekeh me oyehtxoho hutwaha rma rha amna nehxakonà, watxa ymo yawo ahryemxah me oyehtxoho hutwaha rma rha amna nehxakonà, àro ke ayakoronomaxe àtohra amna nehxakon hamà, ketxhe xarha, ohxe ehxemo komo, rowya, kekon hatà, Txesusu.

⁴⁰Àro wyaro àwyanye katxhe rma, onà wyaro haxa àkehe hampànà, àwyanye, kekon xarha tà. Onà wyaro yaworo xaxa àkehe, owyanye, àkehe hampànà. Rowtà komo ryhe makoronometxkonà, omnyamo, àkehe hampànà, àwyanye. Norohnàtho komo rma makoronometxkonà. Nyamoro yakoronomanye rma, uro haxa makoronometxkonà, àkehe hampànà, ohxe ehxemo komo wya. Àro wyaro àkehe, uro, àkayaryet komo rma, àwyanye, kekon hatà, Txesusu.

⁴¹ Onà wyaro haxa àkehe hampànà, anar komo wya, atxke ehxemotho komo wya, howehenotho komo wya, kekon xarha tà. Àtotxok ha, rohyaye, àkehe hampànà, àwyanye. Tanàhnohsomà ro me manatxhe hampànà. Àtotxok ha, eryewhamnnohno ytxoho ro na, weheto ymo wyarono rma hona, ewehpànà ro ymo wyaron hona, àkehe hampànà, àwyanye. Àro hoko rma, onà wyaro kanyenhàr me nehxakonà, Khoryenkomo. Eryewhamnnohno ytxoho ro hon me natxhe hampànà, worokyamo yohà ymo heno, anoto heno komo xarha, kanyenhàr me nehxakonà, Khoryenkomo, àkehe hampànà, àwyanye, atxke ehxemo komo wya, kekon hatà, Txesusu. ⁴² Àsok tawro hana. Rahyehnàtoko, ronyahmahra mehxtatxkonà, omnyamo, àkehe xarha, àwyanye. Twohtxahke ryehtoko, rowokhahra mehxtatxkonà, àkehe xarha, àwyanye. ⁴³ Hawana me ohyakanye romoknàtoko, rowakryehra mehxtatxkonà, àkehe xarha, àwyanye. Anyempera ryehtoko, ranyempetohra mehxtatxkonà, àkehe xarha, àwyanye. Ekeh me ryehtoko, rakoronomaxe omokhàra mehxtatxkonà, àkehe xarha, àwyanye. Watxa ymo yawo ahryemxah me ryehtoko, rowakryexe omokhàra mehxtatxkonà, àkehe xarha, àwyanye, atxke ehxemotho komo wya, kekon hatà, Txesusu.

⁴⁴ Onà wyaro nketxhe hampànà, nyamoro, rowya, kekon xarha tà. Amna yohà y, ayahyehrà hutwahra mak amna nehxakonà, twohtxahke oyehtxoho hutwahra rma rha amna nehxakonà, ketxhe hampànà, rowya. Hawana me oyomohtoho hutwahra rma rha amna nehxakonà, anyempera oyehtxoho hutwahra rma rha amna nehxakonà, ketxhe xarha, rowya. Ekeh me oyehtxoho hutwahra rma rha amna nehxakonà, watxa ymo yawo

ahryemxah me oyehtxoho hutwahra rma rha amna nehxakonà, àro ke ayakoronomahra amna nehxakon hamà, ketxhe xarha, atxke ehxemotho komo, rowya, kekon hatà, Txesusu.

⁴⁵ Onà wyaro yaworo xaxa àkehe, owyanye, àkehe hampànà, àwyanye, kekon xarha tà. Ohxehra rowtà komo yehtxoho muhutwetxkonà, àkehe hampànà, àwyanye. Nyamoro yakoronomahra mak mehxtatxkonà. Nyamoro yakoronomanyehrà rma, uro haxa rakoronomahra mehxtatxkonà, àkehe hampànà, àwyanye, kekon hatà, Txesusu. ⁴⁶ Tanàhnohso roro natxhe hampànà, nyamoro ha, atxke ehxemotho komo. Anàhnohno ytxoho ro na tasom me natxhe hampànà. Enyhoru kom haxa ryhe, karyhe roro natxhe hampànà, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

Txesus xanhàn komo yosonytxatxhàrà on ha.

26 Àro wyaro tàwya ekarymatxehkatxhe, onà wyaro nkekon xarha tà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya. ² Asako ro enmahàtxhe, tasahxemtetxow hamà, kekon hatà, àwyanye. Tasahxemtetxow hamà, khoryen heno komo yohokoko àtothàrànhàrà hutwahkahpàra kehtxoho menye. Àtoko rma tahohsossom me mpànà wehxaha ha, uro, Toto me Enusaho, anhà komo wya. Nyamoro rma ramoyathetxhe hampànà, yahkotohen hona, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

³ Taa. Nohsamnohtàkatxownà hatà, Xuknewyana yoh komo, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo rma, horykomo kom yakoro xarha. Osonytxaxe nohsamnohtàkatxownà hatà, Kayfas mànà ymo yaka. Khoryenkom màn yonye ro komo yohà ymo rma noro ha, Kayfasà. ⁴ Nosonytxatxownà

hatà, tàwyanje Txesusu yahohtoho hoko, àwayehkatxho hoko. Ekayhera rma ahosnàr xe nehaxtkon hatà, toto komo nenyehor me rma. ⁵Onà wyaro haxa nketxkon hatà. Kasahxemtontokonye, ahohsàra hak tehtxe, ketxkon hatà. Ahohsàra hak tehtxe. Kàwyanje ahosnàtoko rma, ukurunhoso nohsamnohyatxow hamà, toto komo, thenyehra, ketxkon hatà.

**Wosà wya Txesusu
karyetxhàrà on ha.**

⁶Taa. Betanya ho nehaxkon hatà, Txesusu. Semaw màn yawo nehaxkon hatà, hunmata ymo yawonotho rma màn yaw hatà. ⁷Àto emtakmantoko, àhyaka nomokye hatà, wosà. Ownyaku yokye hatà. Ehetàhpenye rma haxa nehaxkon hatà, ownyaku. Enà ryhe, toh me nehaxkon hatà. Arakmasturu rma mon nehaxkon hatà, tohu. Ownyaku yarkay hatà, wosà, Txesusu yhutho horye. Ehetàhpenyeno rma yarkay hatà, àhorye. Àsok tawro hana, ohxe rma haxa tàwya xenyàr ke hamà.

⁸Nenytxownà hatà, Txesusu nhananàhrà ro komo. Ewakhàra mak nehaxtkon hatà. Onà wyaro nketxkon hatà, tàwyanje rma. Àsok tawro ownyakutho yanàhnohno harha, mosonà, ketxkon hatà. Àsok tawro ownyakutho yanàhnohno harha. Tarkahoryehra nahko haryhe, ketxkon hatà. ⁹Txenyeru hona tàmporye nahko haryhe. Thenyehonà rma hona tàmporye nahko haryhe. Txenyeru rma, tàmporye nahko haryhe, àtxenyerumnu ro komo wya, àkatxhomnà ro komo wya, ketxkon hatà, Txesusu nhananàhrà ro komo, tàwyanje rma.

¹⁰Àrwon komo hutwekon mak hatà, Txesusu. Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, àwyanje. Moson hoko àrwomra ehtxoko, kekon hatà. Ohxe rma haxa ryenyo, tàwya rokaryenàr ke. Àro ke àrwomra

tehxorye mahtxok haryhe, àhoko, kekon hatà, Txesusu. ¹¹Àsok tawro hana. Tano roro rma natxow hamà, àtxenyerumnu ro komo, onewakryenàr komo. Uro haxa ryhe, tano rorohra mak wehxaha. Amnye awawonyehra harha wehxaha, kekon hatà, Txesusu. ¹²Rowayehpàra ro rma haka rokaryeno, mosonà. Amnye ronamtoho hona rokaryeno, rohorye tàwya arkanàr ke. Ohxe rma haxa ryenyo hamà, kekon hatà. ¹³Onà wyaro yaworo xaxa àkehe, owyanye. Tokarymaxem me nay hamà, àrwo yonyhorunu, kekon hatà. Tonytxaxem me nay hamà, toto komo wya, omeroron komo wya. Mosonà wya rokaryetxhàrà xarha, tokarymaxem me rma rha mpànà naha ha. Tonytxaxem me rma rha mpànà naha ha, omeroron komo wya, noro hutwahkahpàra ehtxoho menye, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya, 12 komo wya.

**Xuknasà wya mokàtho ymo
wahohsehe hampànà,
owyanye katxhàrà on ha.**

¹⁴Txesusu yahohsonàr xe nehaxkon hatà, Xuknasà Eskaryotesà, àxanhàn komo wya. 12 komo kukuru rma mok nehaxkon hatà, Xuknasà Eskaryotesà. Àro ke toy hatà, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo hyaka. ¹⁵Mokàtho ymo wahohsehe hampànà, owyanye, kekon hatà, àwyanje. Wahohsehe hampànà, owyanye. Twahak mehemetxowà, rowya, kekon hatà, Xuknasà, àwyanje. Àro ke txenyeru yàmtxownà hatà, àwya, 30 me hatà, Txesusu yahohtoho hatà. ¹⁶Àro wyaro tàwya ahosàtxhe rma, Txesusu yahohsotxahke nehaxkon hatà, Xuknasà, àwyanje. Àsokentoko tahohsorye naye, kekon hatà, tàwya rma. Amnye nyhe txko tahohsorye nay hamà, kekon hatà, tàwya rma.

Txesusu yasahxemtotho komo yonyhoryetxhàrà on ha.

¹⁷Sa, nenmahye haxa hatà, asahxemtotho komo. Ekeyu àwakanomnà yonahtoho katxho rma àro hatà. Àro hoko rma, 7 me nenmahyatxkon yoh hatà, Xuknewyana komo. Wahoro htuxeron ho, thoryen heno komo yohokoko àtothàrànhàrà hutwexkon hatà. Àro rma ho nomohtxownà hatà, ànhananàhrà ro komo, Txesusu hyaka. Henta ryhe amna nenyhoryeno, kasahxemtotho komo, ketxkon hatà, àwya. Henta ryhe amna nenyhoryeno, kasahxemtotho komo. ¹⁸Àtotxoko, owto ymo hona, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. Àto toto menyatxhe. Onà wyaro màketxhe ha, àwya. Nomokyan hatà, khananàhnye komo, màketxhe ha, àwya. Tàyàmà hyaka tàtotho hahnok nay hatà, màketxhe ha, àwya. Omàn yawo nasahxemten hatà, tànhananàhrà ro kom yakoro, amna yakoro, màketxhe ha, noro wya, kekon hatà, Txesusu.

¹⁹Àro ke totxownà hatà. Txesusu rwonàmàthàr yawo ro nehkatxkon hatà. Tasahxemtotho komo yonyhoryetxownà hatà.

Txesusu wya tahohsotho yokarymatxhàrà on ha.

²⁰Àro rma kokmamrà ro nasahxemtotoxownà hatà, Txesus komo, tànhananàhrà ro kom yakoro, 12 kom yakoro. ²¹Tasahxemtontokonye rma, onà wyaro nkekon hatà, àwyanye. Onà wyaro yaworo xaxa àkehe, owyanye, kekon hatà. Okukur komo ryhe rahohsehe hampànà, roxanhàn komo wya, kekon hatà. ²²Àro wyaro tàwyanye enytxatxhe rma, nekhokatxownà hatà. Osomahyaka onà wyaro nketxkon hatà, àwya. Amna yohà y, ayahohsonye uro, owoya, ketxkon

hatà, omeroro, osomahyaka. ²³Onà wyaro neyuhtxownà hatà, Txesusu. Oryen yaka rakoro àhpanyenhàrà rma, rahohsonye me naha, kekon hatà. ²⁴Àwayehso àtehe hampànà, Toto me Enusah kaxe, àmenhosahonhàr yawo ro ryehtxoho me. Tanàhnohsom me mak naha, rahohsonyenhàrà ymo heno. Enurhura tehtok haxa, ohxe esnàràtho haryhe, kekon hatà, Txesusu. ²⁵Onà wyaro nkekon hatà, Xuknasà, ahohsonyenhàrà ymo. Khananàhnye y, ayahohsonye uro, owoya, kekon hatà. Omoro rma, ayahohsonye uro màkano, kekon hatà, Txesusu, àwya.

Ekeyu kràskatxhàrà on ha.

²⁶Tasahxemtontokonye rma, ekeyu yanàmye hatà, Txesusu. Apa y, ohxe onàmàthàrà onà, kekon hatà, Khoryenkomo wya. Nàkràskay hatà. Nekamyè hatà, tànhananàhrà ro komo wya. Ahohtxoko, kekon hatà, àwyanye. Tohtxoko. Rohun kuknonà rma onà, kekon hatà.

²⁷Ufa xkun yonà yanàmye hatà. Apa y, ohxe onàmàthàrà onà, kekon hatà. Nàmye hatà, àwyanye. On hoye entxoko, omnyamo, omeroro, kekon hatà, àwyanye. ²⁸Rokamsukuru kuknonà rma onà. Kekamsuhkehe, Khoryenkomo wya romryenon komo yonyhoryetxekhany me wehxaha tawro ke. Àro ke kekamsuhkehe, rowya toto komo yonyhoryetxho me, thenyehonà komo rma yonyhoryetxho me, anhànàthàyamò yowtoho me, kekon hatà. ²⁹Onà wyaro àkehe, owyanye. Ufa xkun yonhàrà harha wehxaha, kekon hatà. Royàm yowto ho harha oyehtokonye, anaro menò ufa xkunu tenyatxhe hampànà. Àro hohra rma hak oyehtokonye, enhàrà roro rma wehxaha, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

**Uro màhnànkatehketxhe
hampànà katxhàrà on ha.**

³⁰Tasahxemtotxhenye, wano yatxownà hatà, Txesus komo. Twanotatxhenye rma, totxownà hatà, Oryefera yàhàn hona.

³¹Onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, àwyanye. Amnye rma kohsaya uro màhnànkatehketxhe hampànà, omnyamo, omeroro, kekon hatà. Anhà komo wya rahohtoho hoye ro, uro màhnànkatehketxhe hampànà. Àsok tawro hana. Onà wyaro nken hamà, àmenhosahonhàrà.

Kahneru komo yonye ro heno wetahehe hampànà. Àro ke natakahaytxhe hampànà, eknàthàyo.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà. Àro wyaro katxhàrànhàrà yawo ro matakahaytxhe hampànà, rohyaye, kekon hatà, Txesusu. ³²Àwayehsahonhàrà rma, kasanàmyaha harha hampànà. Rasanàmàtxhe, oywahonye àtehe hampànà, Karyeryeya yamtar hona, kekon hatà, Txesusu, àwyanye.

³³Onà wyaro haxa nkekon hatà, Petru, àwya. Moxamo ohnànkatehketxow hana, omeroro. Uro haxa ryhe, ohnànkahra ro mak wehxaha ha, kekon hatà, Petru. ³⁴Onà wyaro yaworo xaxa àkehe, owya, kekon mak hatà, Txesusu, àwya. Noro wwenyeke wehxaha màkehe hampànà, rohoko. Màkehe xarha, màkehe xarha, osorwawo ro, kekon hatà. Àro wyaro rma màkehe hampànà, amnye rma kohsaya, apaytara htàmpàra ro rma haka, kekon hatà, Txesusu, Petru wya.

³⁵Àro wyaro kahra wehxaha, kekon hatà, Petru, àwya. Noro wwenyeke wehxaha kahra ro mak wehxaha ha, ohoko. Norotho xarha àwayehkatxoko katxho me rma ryehtoko, àro wyaro kahra rma wehxaha, kekon hatà, Petru. Àro wyaro rma rha nketxkon

hatà, ukukur komo xarha, Txesusu nhananàhrà ro komo rma, omeroro.

**Khoryenkom yakoro Txesusu
rwonàmàthàrà on ha.**

³⁶Nat waka totxownà hatà, Txesus komo, tànhananàhrà ro kom yakoro. Ketsemane rma àro hatà, nat yosotà. Eryewtatxoko, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. Tan ehtxoko. Uro ryhe, meya nyhe txko àtehe. Khoryenkom yakoro àrwonàmso àtehe, kekon hatà.

³⁷Petru yarày hatà. Sekmeknew muru komo xarha yarày hatà, takoro. Meya nyhe txko totxownà hatà. Nekhokay harha tà, Txesusu. Noseryehokay harha tà. ³⁸Thenyehra koseryehokehe, rohnawo, kekon hatà, Petru komo wya. Àwayehpaya wehxan hamà, roseryehokanàr ke. Tano rma hak ehtxoko. Tonke rma ehtxoko, owyanye rakoronomanàr horà, kekon hatà, Txesusu, Petru komo wya.

³⁹Meya nyhe txko toy xarha tà. Tano me ro rma nehurkay hatà, yukryeka hona. Onà wyaro nàrwonàmye hatà. Apa y, ryeryewhamtoho hona uro ukurunhoko, rokurunhonàr xe oyehtok mak ha, kekon hatà. Rano me rohra mak ryesnàr xe wehxaha. Ayano me ro ryhe ryesnàr xe wehxaha, kekon hatà, Txesusu, Khoryenkomo wya.

⁴⁰Nomokye harha tà, Petru komo hyaka. Nànàkyatxkon hatà. Onà wyaro nkekon hatà, Petru wya. Ownàhtxow hamà, kekon hatà, àwya. Tonke ehtxoko àkan haxa hawe, owyanye. Mexehra ownàhtxow hamà. Rakoronomahra mahtxok hamà, kekon hatà. ⁴¹Tonke ehtxoko. Khoryenkom yakoro orwonàmstxoko, anhà nkukmahtor me oyehtxoho menye, kekon hatà. Ohxe oyesnàr komo xe rma manatxhe haryhe, ohnawonye. Ahoxemra mak manatxhe, ohun kom ke, kekon hatà, Txesusu.

⁴²Toy xarha tà. Nàrwonàmye xarha tà. Apa y, ryeryewhamtoho hona rokurunhohra oyehtoko, keryewhamyaha rma, ayano me ro mak ha, kekon hatà. ⁴³Nomokye harha tà, Petru komo hyaka. Nànàkyatxkonà rma hatà, twetun kom ke rma haxa mak hatà. ⁴⁴Àro ke toy xarha tà, àhyayenye. Nàrwonàmye xarha tà. Àro wyaro osorwawo ro nàrwonàmye hatà, Txesusu.

⁴⁵Nomokye harha tà, Petru komo hyaka. Ownàkyatxowà rye rma hamà, kekon hatà, àwyanye. Ownàkyatxowà rye rma hamà. Ahakatxok ha. Àsok tawro hana. Tahohsoso haxa wehxan hamà, anhà komo wya, Toto me Enusah kaxe, kekon hatà, àwyanye. ⁴⁶Asanàmtxok ha. Àpa txow ha. Mok noro hamà, rahohsonye ymo, kekon hatà, Txesusu, Petru komo wya.

Waha komo wya Txesusu yahosàthàrà on ha.

⁴⁷Àro wyaro Txesusu wya tatoko rma, nomokye hatà, Xuknasà. 12 komo kukuru rma mok nehakon hatà. Toto komo yokyakon hatà, takoro. Thenyehra rma haxa nehkatxkon hatà, omohxemo komo. Xuknewyana yoh komo nànyaketxho rma mokyam nehkatxkon hatà, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo nànyaketxho komo rma, horykomo komo nànyaketxho komo rma. Twatmanke nehkatxkon hatà. Tkatxefaranke xarha nehkatxkon hatà, àyehrye komo rma hatà.

⁴⁸Onà wyaro kanyenhàr me nehakon hatà, Xuknasà, àwyanye. Noro mpànà wamtjuhkehe ha, noro rma mahohsatxhe hampànà, kanyenhàr me nehakon hatà, ahohsonye ymo. Àro wyaro kanyenhàr me nehakon hatà, Txesusu ywero ehtxoho menye.

⁴⁹Tomokàtxhe rma, Txesusu yawo ro toy hatà. Ha y, khananàhnye y, kekon

hatà. Namtxuhkay hatà. ⁵⁰Hoymo y, rahohsoso momokno hamà, mokyamo wya, kekon hatà, Txesusu, àwya. Uro ahohsoko rma, kekon hatà. Àro wyaro àwya katxhe rma, àhyaka haxa nomohtxownà hatà, Xuknas yakoron komo. Txom, nahohtxownà hatà.

⁵¹Tkatxefaranà wakay hatà, Txesusu yakoron komo kukuru. Khoryenkom màn yonye ro komo yohà ymo yanototho hanakay hatà, txaray. ⁵²Onà wyaro haxa nkekon hatà, Txesusu, àwya. En yaka harha enkahko, akatxefaranà, kekon hatà. Katxefara ke otahano nyne me oyehtokonye, katxefara ke rma rha totahaxem me manatxhe hampànà, kekon hatà. ⁵³Ukurunhohnà uro. Ryekurunhonàr xe ryehtoko, royàm yakoro rorwonàmràtho haryhe, uro ukurunhoko tawrotho haryhe rowya, raronomanàràtho haryhe àwya, kahe yawon komo nyaknyàràtho haryhe àwya, thenyehonà komo rma nyaknyàràtho haryhe àwya. Àro wyaro uhutwahra kat manatxowà, kekon hatà. ⁵⁴Noro wya rokurunhontok haxa, àmenhosahonhàr yawo rohra ryesnàràtho haryhe. Àro yawo ro rma haxa mpànà wehxaha ha, kekon hatà, Txesusu.

⁵⁵Onà wyaro nkekon xarha tà, waha komo wya, tahosnyenhàyamo wya. Àsok tawro twatmanke momohtxowà, kekon hatà. Àsok tawro tkatxefaranke momohtxowà. Waha me uro menyatxow hamà. Àro ke twatmanke momohtxow hamà, owyanye rahohtoho me, kekon hatà, Emahona ro Khoryenkom màn yawo wehxaknana, hananàhno nynyàr hoko. Àto rma ryehtoko, rahohsàra rma mehkatxkenano, kekon hatà. ⁵⁶Amnye rma haxa uro mahohtxowà, àmenhosahonhàr yawo ro ryehtxoho me, Khoryenkomo rwonà yokarymanyero heno komo nmenhotho yawo ro ryehtxoho me, kekon hatà, Txesusu.

Àtoko rma noro hnànkatzehkatxownà hatà, ànhananàhrà rotho komo, omeroro. Nekahtàmtàhkatxownà mak hatà.

**Tosonytxaxemà ro komo wya
Txesusu yonytxatxhàrà on ha.**

⁵⁷Txesusu yatxownà hatà, ahosnyenhàyamo. Kayfas màn yaka natxownà hatà, Khoryenkom màn yonye ro komo yohà ymo màn yaka. Àro yaka rma ohsamnohsah me nehxtxkon hatà, tosonytxaxemà ro komo, àyweronàhyamano ynye ro komo rma, horykomo kom yakoro xarha.

⁵⁸Txesusu wenarye toy hatà, Petru, moxe nyhe hatà. Kayfas màn watxan yaka ryhe toy hatà. Àro yaka rma nowomye hatà. Àto rma neryewtay hatà, Kayfas yanoto komo hyawo. Osonytxatxho komo yonytxanàr xe nehxtxkon hatà.

⁵⁹Txesusu wayehkanàr xe nehxtxkon hatà, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo, tosonytxaxemà ro kom yakoro. Àro ke, noro yanhànà yonyenhàyamo yohoryatxkon hatà. Yaworonohnà komo rma yohoryatxkon hatà. ⁶⁰Ehxa ro mak nehxtxkon hatà, noro yanhànà yonyenhàyamo. Yaworohra ekarymany kom haxa ryhe, yak nehxtxkon hatà. Àmahyakanye nomohtxownà xarha tà, asakon komo. ⁶¹Onà wyaro nketxkon hatà. Mosonà amna nenytxeko, ketxkon hatà. Onà wyaro nkeknan haryhe. Khoryenkom mànàtho yarymatxehkanye uro, keknano. Atarymatxehkaxahotho rma weryaha harha, keknano. Osorwawo ro enmahàtxhe, weryaha harha, Khoryenkom mànà, keknano, mosonà, ketxkonà rma haryhe tà.

⁶²Nasanàmnye hatà, Khoryenkom màn yonye ro komo yohà ymo. Onà wyaro nkekon hatà, Txesusu wya. Eyukhuranye manaye, kekon hatà.

Eyukhuranye manaye. Yaworo katà, yaworohra haxa katà, àro wyaro oyokarymetxowà, moxamo, kekon hatà, Txesusu wya. ⁶³Tatàknye rma nehxtxkon hatà, Txesusu. Àro ke, onà wyaro nkekon xarha tà, noro ymo, àwya. Oskarymak xaxa mak hampànà, amna wya, kekon hatà. Yaworo xaxa oskarymak hampànà, Khoryenkomo wya oyomatkanàr hona, tehxemà ro wya oyomatkanàr hona. Kryestu omoro, owoya. Khoryenkom muru omoro, owoya. Yaworo xaxa oskarymak hampànà, amna wya, kekon hatà. ⁶⁴Omoror rma, Kryestu omoro, Khoryenkom muru omoro, màkano, kekon hatà, Txesusu. Onà wyaro xarha àkehe, owoyanye. Amnye uro menyatxhe hampànà. Toto me Enusaho rma menyatxhe hampànà, kekon hatà. Khoryenkom hanaka eryewtaxaho rma menyatxhe hampànà, howehhra eryewtaxaho rma. Àro wyaro ehonomnà me xaxa uro menyatxhe hampànà, kekon hatà. Kahrutun wawo romoknàrà xarha menyatxhe hampànà, kekon hatà, Txesusu.

⁶⁵Àro wyaro Txesusu wya katxho rma, atxke rma haxa nehxtxkon hatà, noro ymo wya. Neryehokatxehkay hatà. Àro ke, thononàthàrà yawotoy hatà, teryehokatxho hutwamohsonàr horà. Khoryenkomo wyaro ehonomnà me nosonyan hamà, mosonà, kekon hatà. Khoryenkomo wàràhyaken hamà. Menytxatxowà rma, kekon hatà. Àro ke, anhàn yokarymany komo yonytxahra harha tehtxe. ⁶⁶Àsok màketxowà, omnyamo, moson hoko, kekon hatà. Àsok màketxowà, moson hoko. Onà wyaro neyuhtxownà hatà, tosonytxaxemà ro komo. Twayehkahorye naha, ketxkon hatà.

⁶⁷Txesusu yompatar horye netah-tatxownà hatà. Netahatxownà xarha tà. Empatawo nahetxownà xarha tà.

⁶⁸ Onà wyaro nketxkon hatà, etahany kukur komo, àwya. Onok oyotahano, etaxko mpa, ketxkon hatà. Kryestu me oyehtoko, etaxko, oyotahanyenhàrà, ketxkon hatà. Àro wyaro newnohy-atxkon hatà.

Petru wya noro ywenyeke wehxaha katxhàrà on ha.

⁶⁹ Màmnyaye rma nehvakon hatà, Petru. Nàmno watxan yawo rma eryewtaxaho nehvakon hatà. Àhyaka nomokye hatà, omaso, anotonano. Txesus yakoronotho komo kukuru omoro hamà, kekon hatà, àwya. Karyeryeya yamtar hon yakoronotho omoro hamà, kekon hatà, omaso. ⁷⁰ Norohnà uro, kekon mak hatà, Petru. Noro ywenyeke wehxaha. Orwonà hutwaha wehxaha, kekon hatà. Àro wyaro nkekon hatà, toto komo nenytxanàr me, omeroron komo nenytxanàr me.

⁷¹ Nàmno watxan hotaka toy hatà. Àto rma ehtoko, nenyey hatà, omaso rma rha. Txesus yakoronotho moson hamà, kekon hatà, àton komo wya. Nasarye honotho yakoronotho rma moson hamà, kekon hatà. ⁷² Norohnà uro, kekon xarha tà, Petru. Noro ywenyeke wehxaha. Àro wyaro yaworo xaxa àkehe, owya, Khoryenkomo wya romtatkanàr hona, kekon hatà.

⁷³ Mexehra exetxhe, Petru hyaka totxownà hatà, àton komo. Nyamoro kukur me xaxa manay hamà, omoro, anar me orwon yesnàr ke, ketxkon hatà, àwya. ⁷⁴ Noro ywenyeke wehxaha, kekon mak hatà. Noro ywenyeke wehxaha. Àro wyaro yaworo xaxa àkehe, owyanye. Yaworohra rowya tatok haxa, Khoryenkom hak romtatcano, kekon hatà. Àro wyaro nkekon hatà, teryewrye ro hatà. Àro wyaro àwya katxhe rma, nàhtàmnye hatà, apaytara.

⁷⁵ Txesusu rwonàmàthàràtho hutway harha tà, Petru. Noro ywenyeke wehxaha màkehe hampànà, rohoko, katxhàràtho rma hutway hatà. Màkehe xarha, màkehe xarha, osorwawo ro, katxhàràtho rma, àro wyaro rma màkehe hampànà, apaytara htàmpàra ro rma haka, katxhàràtho rma hutway hatà, Petru. Àro ke nahatakay hatà, nàmno watxan yaye. Nàratay hatà, thenyehra. Noseryehokekonà rma haxa mak hatà, tàwya noro ywenyeke wehxaha katxhàràtho hok hatà.

Peratusu hyaka Txesusu yaràthàrà on ha.

27 Sa, nenmahye hatà. Enmahàtxhe rma nosonytxatxehkatxownà hatà, tosonytxaxemà ro komo, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo rma, horykomo kom yakoro xarha. Txesus wayehkatxho hoko nosonytxatxehkatxownà hatà. ² Noro yasohtotxownà hatà. Natxownà hatà, Peratusu hyaka, kofehnakno hyaka. Nahohsotxownà hatà, àwya.

Xuknas heno wayhàthàrà on ha.

³ Àsok hana nehvakon ha, Xuknas ha. Onà wyaro nehvakon hatà, noro ymo, Txesusu yahohsonyenhàrà ymo. Twayehkaxem me Txesus yehtxoho yonytxay hatà. Tàwya enytxatxhe rma, anar me harha tanhànàthàrà yonyey hatà. Àro ke 30 txenyerutho yarày harha tà, Xuknewyana yoh komo hyaka harha, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo hyaka rma, horykomo komo hyaka xarha. Ahohsotxhetàtho rma yarày harha tà, àhyakanye. Tàmrà xe harha nehvakon hatà, àwyanye. ⁴ Atxke rma haxa wehxak hamà, kekon hatà, àwyanye. Enyhoru ro ryhe wahohsek hamà, owyanye. Rohoye ro wayehyan hamà, enyhoru ro heno. Atxke rma haxa wehxak hamà, kekon

hatà, Xuknasà. Àna matà, ketxkon mak hatà. Ayanhànàthàrà hokonohnà ro mak amna ha. Uhutwanàr xehra amna naha, ketxkon hatà. Àsok tawro amna meryehoken harha. Omoro rma uhutwako, ketxkon hatà.

⁵Àro ke txenyerutho yarymay hatà, Xuknasà. Khoryenkom màn yawo rma 30 txenyerutho yarymay hatà. Àsnye ro toy hatà. Natamposho toy heno hatà, tano me ro rma. Bo wayehye hatà, Xuknas heno.

⁶Txenyerutho yamuhtxownà harha tà, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo. Khoryenkom màn yaye natxownà hatà. Atxke nay hamà, onàtho, ketxkon hatà. Toto wayehkatxhetàtho rma on hamà. Toto kamsukutho yehetho rma on hamà. Àro ke atxke nay hamà, ketxkon hatà. Tonkahporyehra nay hamà, txenyerun komo yon yaka. Khoryenkom màn yawon yaka rma tonkahporyehra nay hamà, ketxkon hatà. ⁷Àsok ryhe teryatxowà, ketxkon hatà. 30 txenyerutho hoko rma nosonytxetxkon hatà. Toto heno komo yonamtoho tehekahtxe, onàtho hona, txenyerutho hona, ketxkon haxa hatà. Àro ke, toto yowtoho yehekahtxownà hatà. Oryen kahnye ro yowtoho rma yehekahtxownà hatà. Anaro heno komo yonamtoho me harha netxownà hatà, hawana me Xerusaryen hona omohxemo heno komo yonamtoho me rma hatà. ⁸Àro ke, onà wyaro katxho me harha nehakon hatà, àro ha. Toto kamsukutho hutwatxho onà katxho me harha nehakon hatà, owto. Àro wyaro katxho me roro rma naha.

⁹Àro wyaro àwyanye ehekahtoho hoko rma, yaworo rma haxa nehakon hamà, àmenhosahonhàrà. Onà wyaro nmenhoy hatà, amnyehra, Xeryemeyas heno, Khoryenkomo rwonà yokarymanyane ro heno.

Onà wyaro nketxhe hampànà, Ehsayewyana kukur komo. 30 txenyeru ryhe, noro yehetho me hak nahko, ketxhe hampànà. Noro yehethotho hona rma, toto yowtoho yehekahtyatzhe hampànà. ¹⁰Oryen kahnye ro yowtoho rma yehekahtyatzhe hampànà.

Àro wyaro rma nmenhoy hatà, Xeryemeyas heno. Txesusu yehethotho hoko ryhe, àro wyaro rma nmenhoy hamà. Anatoko, onà wyaro nmenhoy xarha tà. Kohkom yano me ryhe, oryen kahnye ro yowtoho wehekatàye.

Àro wyaro rma nmenhoy hatà, Xeryemeyas heno.

Peratusu wya Txesusu yonytxatxhàrà on ha.

¹¹Kofehnakno yakratawo nehakon hatà, Txesusu, Peratusu yakratawo. Onà wyaro nkekon hatà, noro, àwya. Xuknewyana komo kayaryetà omoro, owya, kekon hatà. Omoro rma, Xuknewyana komo kayaryetà omoro màkano, kekon hatà, Txesusu, àwya. ¹²Xuknewyana yoh komo yoyukhura mak nehakon hatà. Noro hoko atxke nàrwonatxkon hatà, nyamoro ha, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo rma, horykomo kom yakoro xarha. Eyukhurany mak nehakon hatà, Txesusu.

¹³Àro ke, onà wyaro nkekon xarha tà, Peratusu, àwya. Atxke nàrwonatxow hamà, moxamo, ohoko, kekon hatà. Anaro rha ayanhànà yokarymetxow hamà. Enytxahrany kat manaye, kekon hatà, Peratusu. ¹⁴Eyukhura mak nehakon hatà, Txesusu. Oskarymahra ro mak nehakon hatà. Ekurunhohra ro mak nehakon hatà. Àro ke, thenyehra noseryehokay hatà, Peratusu. Àsok tawro oskarymahra nay haryhe, kekon hatà, tàwya rma.

**Amoyathohoko yahkotohen
hona katxhàrà on ha.**

¹⁵Tasahxemtotho kom ho yohà, toto heno yonampatakahetxkon hatà, Xuknewyana komo, Kofehnakno wya. Watxa ymo yawo ahryemxemtotho kom hoye rma nenampatakahetxkon yoh hatà, àwya. Toto kom yano me rma nenampatakahekon yoh hatà, Peratusu. ¹⁶Àwyanye Txesusu yahosnàtoko rma, watxa ymo yawo nehvakon hatà, toto. Barakmasà rma noro hatà. Anhà ymo rma haxa mosonà katxho me rma nehvakon hatà, noro. ¹⁷Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, Peratusu, toto komo wya, ohsamnohxemo komo wya. Onok wenampatakaheno, Barakmas katà, Txesus haxa katà, Kryestu rma noro hatà, kekon hatà. Onok yonampatakahonàr xe manatxowà, rowya, kekon hatà, Peratusu, toto komo wya. ¹⁸Àsok tawro hana. Onà wyaro nehutwekon hamà, tàhnawo. Txesusu yahohsotxow hamà, eh komo, rowya, tatakuynyàr kom ke hamà, ehononnà me toto komo wya noro yonyàr ke hamà, kekon hatà, tàhnawo. Àro ke, Txesusu yonampatakahonàr xe nehvakon hatà.

¹⁹Thetxe yosenyetàthàrà hoye ro xarha enampatakahonàr xe nehvakon hatà. Tàwya Txesusu yonytxantoko rma, thetxe yosenyetàthàrà yonytxay hatà. Thetxe yanoto rwonà yonytxay hatà. Amnye rma nosenyetno hatà, ohetxe, Txesus hoko, kekon hatà, anoto, àwya. Tosenyetàthàr hoye ro thenyehra noseryehokan hatà, kekon hatà. Enyhoru ro noro hatà, anhànà ehxera ro mak nay hatà, kekon hatà. Àro ke àwayehkahohra exko hatà, kekon hatà, àhetxe yanoto, Peratusu wya. Àro hoye ro rma, Txesusu yonampatakahonàr xe nehvakon hatà, Peratusu.

²⁰Onà wyaro haxa nketxkon hatà, Xuknewyana yoh komo, toto komo wya, ohsamnohxemo komo wya. Barakmas haxa enampatakahoko, katxoko, Peratusu wya, ketxkon hatà. Txesus haxa ryhe àwayehkahoko, katxok xarha, àwya, ketxkon hatà, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo, horykomo kom yakoro xarha, toto komo wya. ²¹Onà wyaro nkekon xarha tà, kofehnakno, àwyanye. Onok haxa ryhe wenampatakaheno, kekon hatà. Onok yonampatakahonàr xe manatxowà, rowya, kekon hatà. Barakmas haxa enampatakahoko, ketxkon hatà, toto komo, àwya. ²²Àsoke ryhe Txesusu weryano, kekon hatà, Peratusu, àwyanye. Kryestu rma noro hatà. Àsoke ryhe weryano, owyanye, kekon hatà. Amoyathohoko, yahkotohen hona, ketxkon hatà, omeroro. ²³Àsok ehtxoho hoye ro wamoyathoheno, kekon hatà, Peratusu. Àsoke ryhe naye, anhànà, owyanye, kekon hatà, toto komo wya. Thenyehra rma haxa kowontetxkon hatà, nyamoro, teryewrye ro rma haxa mak hatà. Amoyathohoko, yahkotohen hona, ketxkon hatà.

²⁴Ronytxahra ro mak natxow hamà, moxamo, kekon hatà, Peratusu, tàwya rma. Natmeryketxow hamà, kekon hatà. Àro ke tuna yokhoy hatà. Nosomyakorokay hatà, toto komo nenyàr me. Onà wyaro nkekon hatà, àwyanye. Rano me rohra, ayano me rony haxa, tamoyathosom me naha, mosonà. Omnyamo rma, amoyathohony me manatxhe, kekon hatà, Peratusu, àwyanye. ²⁵Àro wyaro hamà, ketxkon hatà, toto komo, omeroro. Amna yano me hak tamoyathosom me nahko. Tanàhnohsom me rma hak amna nehxe. Tanàhnohsom me rma hak nahtxoko, Xuknewyana komo rma, amna yohamrà rma, ketxkon hatà, toto komo.

²⁶ Àro ke, Barakmasà yonampataka-hoy hatà, Peratusu, nyamoro yano me. Txesusu hpokhoy hatà, arymano nyne ro komo wya. Namoyathohoy xarha tà, àwyanye. Yahkotohen hona amoyathoso atxok ha, kekon hatà, àwyanye.

**Arymano nyne ro komo wya
Txesusu yownohàthàrà on ha.**

²⁷ Txesusu yatxownà hatà, arymano nyne ro komo, kofehnakno yanoto komo. Kofehnakno màrà ymo yaka htzero natxownà hatà. Tkukur komo yanyehtxekatzownà hatà. Omeroro rma nohsamnohtàkatxownà hatà, Txesusu hyaka. Noro yownohso nomohtàkatxownà hatà.

²⁸ Hononkatxownà hatà. Honomtotxownà harha tà, tàswayem ke, ehonomnà komo hononà wyaron ke, ewnohrà me rma hatà. ²⁹ Ewekhàrà hryekahtxownà xarha tà, erokon me. Ehonomnà komo yorokonà wyarono rma àro hatà. Suu, noro yhutho hona netxownà hatà, ewnohrà me rma rha hatà. Omamu yàmtxownà xarha tà, àwya. Ehonomnà komo yahoso wyarono rma àro hatà. Emyaka rma netxownà hatà, ewnohrà me rma rha hatà. Tosoknar kom ho neryewtaxownà xarha tà, akratata. Ha y, Xuknewyana komo kayaryetà y, ketxkonà rma haryhe tà, àwya, ewnohrà me rma rha hatà. ³⁰ Noro horye ne-tahtatxownà xarha tà. Omamu yahohtxownà harha tà. Àro rma ke noro yhutho yotahatxownà hatà.

³¹ Àro wyaro tàwyanye ewnohtàkatxhe rma, tàswayemàtho wakatzownà harha tà. Honomtotxownà harha tà, àhononàthàrà ke harha. Amoyathoso natxownà hatà.

Txesusu yamoyathohàrà on ha.

³² Amoyathoso Txesusu yaryatxkon hatà, arymano nyne ro komo. Tàtonàrà kom me, toto yohotxownà hata. Se-

mawu rma noro hatà. Seryene honotho rma mok nehakon hatà. Noro wya rma yahkotoheno yarhotxownà hatà. Txesusu wayehkatxho rma yarhotxownà hatà, Semawu wya.

³³ Amoyathono ytxoho ro na hatakatxownà hatà. Korkota rma àro hatà, esotà. Okno yhutho yotxhotho onà katxho rma àro hatà, Korkota katxho.

³⁴ Àwokru yàmyatxkon haryhe tà, Txesusu wya. Tutxunyem yohkuru ke ufa xkunu wakanomaxaho rma àro hatà, àwokru, ehtxe wyaron hatà. Nàmyatxkonà rma haryhe tà, àwya, eryewru hutwahra ehtxoho me. Atxke txko tàwya ukukmatxhe rma, enhàrà nehakon hatà, Txesusu.

³⁵ Namoyathotxownà hatà, yahkotohen hona. Tàwyanye amoyathotxhe rma, àwomunuthuru yokamtxownà hatà, tàwyanye rma. Tohu txko yarymatxownà hatà, tàwyanye xenytxoho me, tàwyanye àrotho uro hamà katxho me. Àro wyaro nekamtxownà hatà, tàwyanye rma. ³⁶ Neryewtaxownà hatà. Eryewtaxaho rma, noro yonyatxkon hatà. ³⁷ Àmenhosaho yetxownà hatà, wewe hona, Txesusu yhutho yohoye. Txesusu mosonà katxho rma, Xuknewyana komo kayaryet heno mosonà katxho rma, menhotxownà hatà, noro yanhàrà hutwamohsonàrà horà rma haryhe tà.

³⁸ Àhanawo rma wahanhotho yamoyathotxownà xarha tà, asak hatà. Anaro, howehetra nehakon hatà. Anaro xarha, howehe nehakon hatà.

³⁹ Txesusu wàràhyaketxkon hatà, toto komo, àhyaha tàtosom komo. Wàh wà nketxkon hatà, ewnohrà me hatà. ⁴⁰ Owya ymo hxako, ketxkon hatà. Khoryenkom màràtho yarymatxehkanye uro, kanyenhàràtho omoro hatà. Atarymatxehkaxahotho rma weryaha harha, kanyenhàràtho rma

omoro hatà, ketxkon hatà. Osorwawo ro enmahàtxhe, weryaha harha, Khoryenkom mànà, kanyenhàràtho rma omoro hatà. Àro wyaro ehonmnà me oyehtoko, ekurunhoko, awayehrà hona, ketxkon hatà. Osonyhoryek harha. Khoryenkom muru me oyehtoko, ohtok harha, yahkotohen hoye, ketxkon hatà, toto komo, Txesusu wya, ewnohrà me hatà.

⁴¹ Àro wyaro rma rha newnohyatxkon hatà, Xuknewyana yoh komo xarha, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo rma, àweronàhyamano nyne ro kom yakoro xarha, horykomo kom yakoro xarha. Onà wyaro nketxkon hatà.

⁴² Toto komo yonyhoryetxownà hatà. Noro rma, osonyhoryehra ro mak nay hamà, ketxkon hatà. Ehsayewyana komo kayaryet me nay hatà. Kàkayaryet kom me tehtoko, yahkotohen hoy hak nàhtono, denyàr kom me, ketxkon hatà. Kàwyanye àhtonàrà yonyetxhe, noro mokro hamà tketxhe ha, ketxkon hatà. ⁴³ Khoryenkom hona nenyàn hatà. Khoryenkom muru uro kanyenhàr me nay hatà. Ukurunhohra mak nay hamà, Khoryenkomo, ketxkon hatà. Noro xe tehtok haxa, ukurunhonàràtho haryhe mà, àwya. Nukrunhon haxa haka, noro xe tehtoko, ketxkon hatà, Xuknewyana yoh komo. Àro wyaro newnohyatxkon hatà.

⁴⁴ Àro wyaro rma rha newnohyatxkon hatà, wahanhotho komo xarha, noro yakoro amoyathoxemotho komo rma.

Txesus wayhàthàrà on ha.

⁴⁵ Kamàmà thataw ehtoko, nawanay harha tà. Ràà kay hatà, yukryeka yamtar horye, omeroro hatà. 3 oras nenatà y hatà, tawanye rma hatà. Kokonyehra rma hak ehtoko, tawanye rma hak nehakon hatà.

⁴⁶ Kokonye ehtoko, nàrwonàmye hatà, Txesusu, teryewrye ro hatà. Erye,

erye, ryema sakmahtane, kekon hatà. Àro wyaro katxho rma, onà wyaro katxho me rma naha. Rohoryenà y, rohoryenà y, àsok tawro uro màhnànkàn harha katxho me rma naha. ⁴⁷ Àro wyaro tàwyanye enytxatxhe rma, onà wyaro nketxkon hatà, àton kukur komo. Eryeyas heno yanyekyan hamà, ketxkon hatà. ⁴⁸ Àtoko rma karyhe toy hatà, toto, ukukur komo rma, àwokru horà. Sosoheno yaràhtoy hatà, ufa xkun ke, tutxunyem ke rma. Omam hotkoso neryey hatà. Nàmye hatà, Txesusu wya entoho me. ⁴⁹ Thona ro hak tehtxe, ketxkon mak hatà, anar komo. Tenytxe haka, omoknàrà. Nomokyan xana, Eryeyas heno, ketxkon hatà. Ukurunhos xana nomokyano. Tenytxe haka, ketxkon hatà.

⁵⁰ Kowontay haxa hatà, Txesusu, teryewrye ro hatà. Àro wyaro tkowontatxhe rma, wayehye hatà. Tano me ro rma wayehye hatà.

⁵¹ Àro wyaro Txesus wayehnàtoko, Khoryenkom màn yawonotho newaraxkay hatà. Thoko rma newaraxkay hatà, wom yatxarakaxahotho, Khoryenkom màn yawonotho. Eryehtyero newaraxkay hatà, txomo na hama. Nosowusà y xarha tà, yukryeka. Nerakay xarha tà, tohu ymo. Àro wyaro tahoxetà yonyhoy hamà, Khoryenkomo, Txesus wayehnàtoko.

⁵² Nasanàmtxownà xarha tà, toto heno komo, àwayehxemo kom waye. Natahurmakay hatà, enamàthàyamotho, tohu ymo, ahusahotho ymo. Thenyehra nasanàmtxownà hatà, àwayehxemotho komo, Khoryenkomo mryenon heno komo rma. ⁵³ Tonamàthàyamotho yaye nahatakataxownà hatà. Amnye, Txesusu yasanàmàtxhe, totxownà hatà, owto ymo hona, enyhoru ro hona rma, Xerusaryen hona rma. Àto rma nosonyhetxkon hatà, toto komo wya, thenyehonà komo wya.

⁵⁴Yukryeka yosowusnàrà yonyey hatà, horykomo, arymano ynye ro komo yohà rma, 100 komo yohà rma. Akoron komo xarha, arymano ynye ro komo rma, nenytxownà hatà. Txesusu yonyàrà hoko ehxemo rma mokyam nehxtxkon hatà, nyamoro ha. Khoryenkom yahoxetà hutwamohsotho yonytxownà hatà, thenyehra hatà. Àro ke noseryehyatkxonà rma haxa mak hatà. Khoryenkom muru me nahko hamà, moson heno, ketxkon hatà.

⁵⁵Àto nehxtxkon xarha tà, woràskomo komo, thenyehra hatà, komo rma. Moxe ro rma, omeroro nenytxehkatxownà hatà. Txesusu yakoronotho komo rma mokyam nehxtxkon hatà, Karyeryeya yamtar hoye omohxemotho komo rma, Txesusu yakoronomanyenhàyamotho rma. ⁵⁶Àwawonye rma nehxakon hatà, Maryeya. Maknara honotho rma mok nehxakon hatà. Àwawonye rma rha nehxakon xarha tà, Maryeya rma rha. Txaku yonà rma noro hatà. Xose yon xarha noro hatà. Àwawonye rma rha nehxakon xarha tà, Sekmeknew muru komo yonà.

Txesusu yekehàtho yonamàthàrà on ha.

⁵⁷Àro rma kokmamrà ro, Peratusu hyaka toy hatà, horykomo. Xose rma noro hatà, tkatxhonkemà ro rma hatà. Arymateya honotho rma mok nehxakon hatà. Txesusu nhananàhàtho me rma rha nehxakon hatà. ⁵⁸Noro rma toy hatà, Peratusu hyaka. Txesusu yekehàtho yanàr xe wehxaha, rowya enamtoho me, kekon hatà, àwya. Àro ke narhoy hatà, Peratusu, àwya. Noro hak nano ha, kekon hatà, tanoto komo wya.

⁵⁹Àro ke ekehàthàrà yaràrà hatà, Xose. Karamye hatà, wom ke, xenyeno rma ke, enyhoru rma ke. ⁶⁰Nenamye hatà, toh yowtar yaka, onamno ytxoho yaka, tà-

nakatxhàrà rma yaka. Toto heno komo yonamtoho mehra hak nehxakon hatà. Tohu ymo hanamay xarha tà, ewtar hotaka. Ahutoho ymo rma hanamay hatà. Àro wyaro tàwya ahurutxhe, toy hatà.

⁶¹Àto rma nehxtxkon hatà, Maryeya komo, Maknara honotho rma, esohye xarha, Maryeya rma rha. Eryewtaxaho rma, Txesusu yonamàthàrà màhto nehxtxkon hatà.

Xuknewyana yoh komo wya Txesusu yonamàthàrà yonyhothàrà on ha.

⁶²Xuknewyana komo yosonyhoryetxho yawasàn me rma hak nehxakon hatà. Kokmamye haxa hatà. Sa, nenmahye hatà.

Enmahàtxhe, Peratusu hyaka nohsamnohtxownà hatà, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo, Farysew kom yakoro xarha. ⁶³Onà wyaro nketxkon hatà, àwya. Kofehnakno y, ketxkon hatà. Tàtemarontaxemà ro me nehkak hamà, noro heno, ketxkon hatà, Txesusu hoko. Tano rma hak tehtoko, onà wyaro nkeknano, amna nenytxanàr me. Osorwawo ro enmahàtxhe, kasanàmnyaha harha hampànà, àwayehxemo kom waye, keknano, ketxkon hatà, Peratusu wya. Àro wyaro tàwya tatoko, temaronteknan hamà.

⁶⁴Àro ke, noro heno yonamàthàrà xenyhoko, ayanoto komo wya, ketxkon hatà. Osorwawo ro enmahrà, ohxe xenyhoko, àwyanye, ànhananàhrà rotho komo wya ekehàthàrà yanàr hona, àwyanye nasanàmno harha tawro hona, ketxkon hatà. Àsok tawro hana. Anatoko ekehàthàrà yaryatxow hana, ànhananàhrà rotho komo. Yaworohra onà wyaro nketxow hana. Àwayehxemo kom waye nasanàmno harha, ketxow hana, toto komo wya, ketxkon hatà. Àro wyaro àtemarontatho komo, atxke rma haxa nay hamà. Noro heno temarontathàràtho yoho rma

haxa atxke nay hamà, toto komo wya yaworo nketxow hamà, nasanàmno hamà, tawro ke. Àro ke, noro heno yonamàthàrà xenyhoko, ayanoto komo wya, arymano nyne ro komo wya, ketxkon hatà, Xuknewyana yoh komo, Peratusu wya.

⁶⁵Arymano nyne ro kukur komo atxoko, mekon hatà, Peratusu, àwyanye. Àtotxoko. Ohxe mpànà menyhetxhe ha, àwyanye, kekon hatà. ⁶⁶Àro ke totxownà hatà, Txesusu yonamàthàrà na. Tohu ymo hsomatxownà hatà, ahutuhkanàr horà. Arymano nyne ro komo yanotomatxownà xarha tà. Tano roro ehtxok hampànà, ohxe xenytxok hampànà, ketxkon hatà, àwyanye. Àro wyaro Txesusu yonamàthàrà yetxownà hatà, Xuknewyana yoh komo, akoronotho komo wya ekehàthàrà yanàr hona.

Txesusu yasanàmàthàrà on ha.

28 Hokano ytxoho yawasàn me rma hak nehakon hatà. Kokmamyè haxa hatà. Sa, nenmahye hatà, domenku.

Enmahrà ro totxownà hatà, Maryeya komo, Maknara honotho rma, esohye xarha, Maryeya rma rha. Txesusu yonamàthàrà yonyxe totxownà hatà.

²Nosowusày mak hatà, yukryeka, thenyehra rma haxa mak hatà. Àsok tawro hana. Kahe yaye nomokye hatà, Kohkom yanoto. Tohu ymo yotakay hatà, ewtar hotaye. Neryewtay hatà, àhona. ³Sasa wyaro tonyxem me nehakon hatà. Àhonon xarha, buknye rma haxa nehakon hatà.

⁴Tàwyanye xenyetxhe rma, nàràrànatxkon hatà, arymano nyne ro komo, oseryehrà kom hatà. Txesusu yonamàthàrà yony komo rma mokyam nehaxtkon hatà. Tàywenyeke harha nehaxtkon hatà, àwayehsaho wyaro rma hatà, kahe yawon hona

toseryehrà kom ke rma haxa mak hatà. ⁵Onà wyaro haxa nkekon hatà, kahe yawono, woràskomo komo wya. Oseryehpàrà ehtxoko, kekon hatà. Oseryehpàrà ehtxoko. Txesusu yonyxe momohtxow hamà. Amoyathosahotho rma yonyxe momohtxow hamà, kekon hatà. ⁶Tan ehxera naha. Nasanàmno ha, àwayehxemo kom waye. Tàrwonàmàthàràtho yawo ro rma nasanàmno ha, kekon hatà. Omohtxoko. Xenytxoko, enamàthàràtho, kekon hatà, kahe yawono. ⁷Owyanye xenyetxhe, àtotxoko. Ekarymaxe àtotxoko, ànhananàhrà rotho komo wya. Àwayehxemo kom waye nasanàmno hatà, màketxhe ha, àwyanye, kekon hatà. Oywahonye ten hatà, Karyeryeya yamtar hona, màketxhe ha, àwyanye. Àto menyatxow hatà, màketxhe xarha, àwyanye. Àro wyaro rma wekarymano, owyanye, kekon hatà, kahe yawono, woràskomo komo wya.

⁸Àro ke karyhe totxownà hatà, woràskomo komo, onamno ytxoho nyero. Nàràrànatxkon hatà, ewankaran komo. Neryehotetxkon xarha tà, thenyehra hatà. Ekarymaxe karyhe tetxkon hatà, ànhananàhrà rotho komo wya.

⁹Àtontokonye rma, nehoxownà hatà, Txesusu. Ha y, kekon hatà, àwyanye. Àhyaka totxownà hatà, woràskomo komo. Tano me ronye rma nehurkatxownà hatà, akrataka. Àhrorà yahohtxownà hatà. Ehomnà me xaxa manay hamà, ketxkon hatà, àwya. ¹⁰Ewankaramra ehtxoko, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. Àtotxoko, rowtà komo hyaka. Onà wyaro màketxhe ha, àwyanye. Karyeryeya yamtar hona màtetxow hatà, àto rma noro menyatxow hatà, màketxhe ha, àwyanye, kekon hatà, Txesusu, woràskomo komo wya.

**Yaworohra Txesusu yekehàtho
yokarymatxhàrà on ha.**

¹¹Tetxkonà rma hatà, woràskomo komo, Txesusu nhananàhrà rotho komo hyaka. Àtontokonye rma, totxownà xarha tà, arymano nyne ro kukur komo. Onamno ytxoho nyero totxownà hatà. Owto ymo hona totxownà hatà, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo hyaka. Nekarymatxehkatxownà hatà, àwyanye.

¹²⁻¹³Àro ke nohsamnohtàkatxownà hatà, Xuknewyana yoh komo, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo rma, horykomo kom yakoro xarha. Nosonytxatxownà hatà. Txesusu yasanàmtoho yokaytanàr xehra neh-atxkon hamà. Àro ke nosonytxatxownà hatà. Tosonytxatxhenye rma, onà wyaro nketxkon hatà, arymano nyne ro komo wya, Txesusu yonamàthàrà yonyenhàyamo wya. Otxenyerun komo amna nàmyaha, owyanye, ketxkon hatà. Otxenyerun komo amna nàmyaha, owyanye. Àro ke, onà wyaro màketxhe ha, toto komo wya. Kohsaya tetxoko, ànhananàhrà rotho komo, màketxhe ha. Amna nàknàtoko rma, ekehàthàrà yaryatxoko, màketxhe ha, toto komo wya, ketxkon hatà, Xuknewyana yoh komo, arymano nyne ro komo wya. ¹⁴Anatoko ownàkàthàyamo yonytxen hana, Kofehnakno. Ewakhàrà nay hana, ohokonye, ketxkon xarha tà, àwyanye. Àro wyaro ewakhàrà ehtoko, amna newakoryehe harha, ayanàhnohpàranye ehtxoho me, ketxkon hatà, Xuknewyana yoh komo, àwyanye.

¹⁵Àro ke txenyeru yahohtxownà hatà, nyamoro. Xuknewyana yoh komo nàmàtho rma yahohtxownà hatà. Àrwonàmàthàyam yawo ro nekarymetxkon hatà, toto komo wya. Ànekarymatxhàyamo rma, nekaytekon hatà, thenyehra hatà. Tonytxaxem me

rma haxa nehaxkon hatà. Xuknewyana komo nenytxanàr me rma haxa nehaxkon hatà.

**Txesusu wya tànhananàhrà rotho
komo nyaketxhàrà on ha.**

¹⁶Karyeryeya yamtar hona totxownà hatà, Txesusu nhananàhrà rotho komo, 11 komo rma. Àhà ymo hona totxownà hatà. Txesusu wya àsna màtètxhe ha katxhàr hona rma totxownà hatà.

¹⁷Àto Txesusu yonytxownà hatà. Tàwyanye xenyetxhe rma, tano me ronye rma nehurkatxownà hatà, akrataka. Ehonomnà me xaxa manay hamà, ketxkon hatà, àwya. Ukukur komo rma, onà wyaro haxa nketxkon hatà, tahnawonye. Noro me nay haryhe, ketxkon hatà, tahnawonye.

¹⁸Àhyakany haxa toy hatà, Txesusu. Onà wyaro nkekon hatà, àwyanye. Royàm yano me ehonomnà me xaxa wehxaha, kahe yawon komo yoho rma haxa mak ha, yukryeka hon komo xarha yoho rma haxa mak ha, kekon hatà. ¹⁹Àro ke, rano me àtotxoko. Uro ekarymatxoko, toto komo wya, anaro rha yana komo wya, omeroron komo wya, kekon hatà. Uro ekarymatxoko, àwyanye, romryenon me harha ukukur komo yehtxoho me. Aymomtxok xarha, tuna kwaka, kekon hatà. Aymomtxoko, Khoryenkomo mryenon me harha ehtxoho menye, Khoryenkom muru mryenon me harha ehtxoho menye, Khoryenkom yokato mryenon me harha ehtxoho menye, kekon hatà. ²⁰Àhananàhtxok xarha. Rowya ahananàhtoho komo wyaro rma rha, nyamoro xarha àhananàhtxoko, royuknye ro me ehtxoho menye, kekon hatà. Onà wyaro àkehe xarha, owyanye. Ohyawonye roro rma wehxaha. Yukryeka hona harha romokhàrà ro rma haka, ohyawonye roro rma wehxaha,

kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà
rotho komo wya.

MAHKUSU NMENHOTHO TXESUSU YEXETXHÀRÀNHÀRÀ ON HA.

Xowawu yexetxhàrà on ha.

1 Txesusu Kryestu yexetxhàrà ryhe, tonytxahoryem me xaxa mpànà naha ha. Khoryenkom muru ryhe noro ha, Txesusu Kryestu. Noro yexetxhàrà rma, àrwo yonyhorunu rma, onà wyaro ryhe notàhtxeye.

²Xowaw heno htzero ryhe nehkakon hakahpa tà. Noro hoko rma nmenhoy hatà, amnyehra, Esaeyas heno. Khoryenkomo rwonà yokarymanyero rma mok nehkakon hatà, Esaeyas heno. Onà wyaro ryhe nmenhoy heno hatà.

Onà wyaro nken hatà, Khoryenkomo, buru wya. Oywaho ranoto ànyakyaha hampànà, ken hatà, àwya. Toto komo yonyhoryenàr hoko mpànà naha ha, noro, àwyaney orwonà yonytxanàr horà, ken hatà, Khoryenkomo, buru wya. ³Àro ke, onà wyaro nkehe hampànà, ahehnawono, Khoryenkom yanoto rma. Kohkomo ryhe nomokyan hatà, àro ke osonyhoryetxoko, kehe hampànà, teryewrye ro, toto komo wya. Tkayaryet komo yomoknàtoko, esamar komo yonyhoryetxow hamà, àmryenon komo. Àro wyaro rma rha, oyowan komo enyhoryetxoko, owyanye Kohkomo rwonà yonytxatxho me, kehe hampànà, ahehnawono.

Àro wyaro rma nmenhoy hatà, Esaeyas heno, Xowaw hoko.

⁴Àro ke, ahehnawo nehkakon hakahpa tà, Xowaw heno. Toto komo yaymomyatxkon hakahpa tà, tuna kwaka. Khoryenkomo rwonà yokarymekon hatà, àwyaney. Atxke

manatxhe, kekon hatà, àwyaney. Anar me harha ayanhànàthàwamo xenytxoko. Ataymompotxok xarha, ohokonye Khoryenkomo yoseryewhokatxho me, àwya ayanhànàthàwamo yowtoho me, kekon hatà, Xowaw heno, toto komo wya.

⁵Àhyaka tetxkon hatà, toto komo, omeroro hatà, Xukneya yamtar hon kom hatà, Xerusaryen hon kom xarha hatà. Nataymompotxkon hatà, àwya, tuna kwaka. Xoknaw kwaka ryhe nataymomyatxkon hatà. Tataymomnàtokonye rma, noskarymetxkon hatà. Tanhànàthàwamo yokarymetxkon hatà.

⁶Àsok hana nehkakon ha, Xowaw heno ha. Onà wyaro nehkakon hatà. Okno hpotxetho yaw nehkakon hatà, kameru hpotxetho yaw hatà, enyhoryehrà rma yaw hatà. Okno hutxhotho ke tasok nehkakon xarha tà. Kratzatxa ryhe, et me nehkakon hatà. Weno xarha, ànyahrà me nehkakon hatà. Àro wyaro nehkakon hatà, Xowaw heno.

⁷Onà wyaro nkekon xarha tà, toto komo wya. Nomokyaha hampànà, anaro, rohryetayo, kekon hatà, àwyaney. Rohono rma haxa noro ha. Àhrorà womun yasotà wompokahra wehxaha, esnaka rma haxa ryesnàr ke, kekon hatà. Asot wompokaxe ewanahra mak wehxaha, esnaka rma haxa ryesnàr ke, kekon hatà, Xowaw heno. ⁸Tuna kwaka ryhe kaymomyatxhe, uro ha. Noro ryhe, anaro me ayaymomyatxhe ha. Khoryenkom yokato nyakyaha, ohonanye, kekon hatà. Ohonanye noro yomohtoho ryhe, ayaymomtoho kom me naha, kekon hatà, Xowaw heno.

Txesusu yataymompotxhàrà on ha.

⁹Xowaw yehtoko rma haka, nomokye hatà, Txesusu. Nasarye hoye nomokye hatà. Karyeryeya yamtar hono ryhe àro ha, owto, Nasarye. Àsnye ro nomokye

hatà, Txesusu, Xoknaw yohokoso. Nataymompoy hatà, Xowawu wya, Xoknaw kwaka. ¹⁰Tataymomàtxhe rma, nasanàmeye hatà, tuna kwaye. Asanàmnàtoko rma, natahurmakay hatà, kahe, Txesusu nenyàr me hatà. Khoryenkom yokato ryhe nàhtoy hatà. Watkuk me nehakon hatà, ànenyàr me. Txesusu hona nàhtoy hatà. ¹¹Àrwo yonytxay hatà, Txesusu. Kahe yawono ryhe nàrwonàmeye hatà. Romuru omoro, kay hatà. Ronàhnàn xaxa omoro ha. Ohoko teryehorye rma haxa wehxaha, kay hatà, kahe yawono.

¹²Àro tàhto rma nànyakye hatà, Khoryenkom yokato. Ahehnaka ryhe nànyakye hatà. ¹³Ahehnawo rma, 40 me nenmahye hatà, Txesusu. Àto rma ehtoko, kukmekon haryhe tà, Satanasà ymo. Txesusu wya toyuknur xe rma nehakon haryhe tà, noro ymo. Onokna wawo nehakon hatà, Txesusu, bayanyem wawo rma hatà. Khoryenkom yanoto komo ryhe, nakoronometxkon hatà. Kahe yaye omohxemo komo rma, nakoronometxkon hatà.

Semaw komo yaràthàrà on ha.

¹⁴Watxa ymo yaka ahryemxah harha nehakon hatà, Xowaw heno. Àro wyaro noro heno yehtoko, toy hatà, Txesusu, Karyeryeya hona. Khoryenkomo rwonà yokarymekon hatà. Àrwo yonyhorunu rma yokarymekon hatà, toto komo wya. ¹⁵Akaryeryet kom me Khoryenkomo nànyaketxho ryhe, omohsah me naha, kekon hatà, àwyanye. Amnyehran heno komo nekarymatxho ryhe, nomokye haxa ha. Àrwo yonyhorunu rma àro ha, kekon hatà. Atxke manatxhe, omnyamo. Àro ke, anaro me harha ayanhànàthàyamò xenytxoko. Àrwo yonyhorunu ahohtxoko, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya.

¹⁶Taa. Karyeryeya kuthonà yohokoko tekon hatà, Txesusu. Semaw yonyey

hatà. Antrye xarha yonyey hatà. Semaw yowtà rma noro ha. Txaruka yarymetxkon hatà, tuna kwaka. Kana yaramnye ro komo kax mak nehaxtkon hatà. ¹⁷Omohtxoko, rakoro, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. Omohtxoko, rakoro. Kana yaramnye ro omnyam hamà. Rakoro oyomokàtxhenye, toto komo yoknye me harha mpànà keryatxhe ha, rohyaka, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. ¹⁸Àsoke rma, tàtxarukanàthàyamò nomtxownà hatà. Txesusu yakoro harha totxownà hatà, Semaw komo.

¹⁹Meya nyhe toy hatà, Txesusu. Txaku yonyey hatà. Sekmeknew muru rma noro ha. Xowaw xarha yonyey hatà. Txaku yowtà rma noro ha. Kanawa yawo nehaxtkon hatà. Tàtxarukanàthàyamò yonyemyatxkon hatà. ²⁰Àsoke rma natxownà hatà, Txesusu. Omohtxoko, rakoro, kekon hatà, àwyanye. Àro ke, tàyàmànàthàyamò nomtxownà hatà. Kanawa yawo rma nehakon hatà, Sekmeknew. Tanoto komo hyawo rma nehakon hatà. Nyamoro hyawo rma nànomtxownà hatà. Txesusu yakoro harha totxownà hatà, Txaku komo.

Worokyamo yohàtho yonyhoryetxhàrà on ha.

²¹Kafahnaw hona totxownà hatà, Txesus komo. Hokano ytxoho yawasàn ho nowomtxownà hatà, nàmno ymo yaka, ohsamnohno ytxoho ro yaka. Àton komo hananàhye hatà, Txesusu. ²²Koo, ohxe rma haxa khananàhyatxow hamà, mosonà, ketxkon hatà, toto komo. Noseryehoketxkon hatà, ehonomnà me rma haxa àwya thananàhrà kom ke hatà. Àyweronàhyamano nyne ro komo yoho rma haxa hananàhyatxkon hatà.

²³Àto nehakon hatà, toto. Worokyamo yohà rma mok nehakon hatà. Ohsamnohtoho kom yawo

rma nehakon hatà. Teryewrye ro nàrwonàmye hatà. ²⁴Txesusu y, Nasarye honotho y, kekon hatà. Àsok manaye, amna hoko. Amna yanàhnohso momokye hamà, kekon hatà. Oywero wehxaha. Khoryenkomo nànyaketxho omoro ha. Enyhoru ro rma omoro ha, kekon hatà, toto, worokyamo yohà rma. ²⁵Neyey mak hatà, Txesusu. Tataknye exko, kekon hatà, àwya. Otowko ha, toto hyaye, kekon hatà. ²⁶Nànyerymamnohye hatà, worokyamo, anhà ymo. Kowontay hatà, teryewrye ro hatà. Kray, notowye hatà, anhà ymo, àhyaye.

²⁷Koo, noseryehokatxehketxkon hatà, àton komo, omeroro. Àro ke nosonytxetxkon hatà, nyamoro rye. Àsoke nkan haryhe, mosonà, ketxkon hatà, tàwyanye rma. Àsoke nkan haryhe. Anar me khananàhyatxow hamà, mosonà, ketxkon hatà. Toyuhsom me, àro wyaro nkan hamà, worokyamo wya. Moson yoyukyatxow hamà, nyamoro, ketxkon hatà, toto komo, tàwyanye rma.

²⁸Àtoko rma nekaytekon hatà, Txesusu, othoyehra hatà. Noro yokaytà yonytxetxkon hatà, àton komo, Karyeryeya yamtar hon komo, anaro rha owto hon komo, àhorye ron komo.

Semaw hetx yonà yonyhoryetxhàrà on ha.

²⁹Kura, nahatakaxownà hatà, Txesusu komo, ohsamnohtoho kom yaye. Tahatakaxhenye rma, totxownà hatà, Semaw màn kom yaka, Antrye mànà rma yaka. Akoronye totxownà hatà, Txaku komo, Xowaw xarha.

³⁰Àto nehakon hatà, Semaw hetx yonà. Ekeh me nehakon hatà, atunano wya. Namotohyakon hatà. Txesusu yowomàtxhe rma, nekarymatxownà hatà, àwya. Ekeh me naha, mosonà, ketxkon hatà. ³¹Àhyaka haxa

toy hatà, Txesusu. Tok, sax, amor hoko nanàmye hatà. Nàhnànkay hatà, atunuthuru. Natamokyakon harha tà, àhyakanye, ekeh me ehxahonhàràtho.

Thenyehonà komo yonyhoryetxhàrà on ha.

³²Kokmamye hatà. Àkokmamàtxhe rma, nomohtxownà hatà, toto komo, Txesusu hyaka. Ekeh komo yokyatxkon hatà. Worokyamo yoh komo xarha yokyatxkon hatà. Omeroro rma nekyatxkon hatà, Txesusu hyaka. ³³Thenyehonà komo rma nomohtàkatxownà hatà, owto hon komo rma, omeroron komo rma. Nohsamnohtàkatxownà hatà, àmàn kom hotaka. ³⁴Thenyehra rma haxa nehaxatxkon hatà, ekeh komo. Anaro rha ke teheryanke nehaxatxkon hatà. Omeroro rma nenyhoryetxehkatxownà hatà, Txesusu. Worokyamo komo yowyakon xarha tà, toto komo hyaye, thenyehra hatà. Khoryenkom muru me Txesusu hutwetxkon hatà, worokyamo komo. Totaknyàr xehra mak nehakon hatà, noro, àwyanye. Àrwomra ro mak ehtxok hampanà, kekon hatà, àwyanye.

Anaro rha owto hona Txesusu tothàrà on ha.

³⁵Sa, nenmahye hatà. Tawanye nyhe rma ehtoko, hakay hatà, Txesusu. Bàn yaye toy hatà. Ahehnake toy hatà. Àto nàrwonakon hatà, Khoryenkom yakoro.

³⁶Nesamatàhkatxownà hatà, Semaw komo. Sàh sàh sàh sàh sàh sàh, kràk. ³⁷Noro yonytxownà hatà. Ha y, ketxkon hatà. Oyonyàr xe manatxowà, toto komo, omeroro, ketxkon hatà. ³⁸Àpa txowà rma, kekon mak hatà, Txesusu, àwyanye. Anana haka rha àpa txowà, anaro rha owto hona, màhton hona, kekon hatà. Àsna haka rha wekarymatxano. Àsok tawro hana. Àhyakanye ekarymaxe omohsaho rma uro, kekon hatà, Txesusu, àwyanye.

³⁹Àro ke totxownà hatà. Karyeryeya yamtar horye rma tetxkon hatà. Anaro rha owto hona rma tetxkon hatà, anaro rha ohsamnohno ytxoho ro yaka rma hatà. Àton komo wya nekarymekon hatà, Txesusu. Worokyamo komo yowyakon xarha tà, toto komo hyaye.

Hunmata ymo yawonotho yonyhoryetxhàrà on ha.

⁴⁰Taa. Nomokye hatà, toto, Txesusu hyaka. Hunmata ymo yawo rma haxa nehvakon hatà, noro ha. Ehonomnà me Txesusu yonyakon hatà. Àro ke, tosoknar ho neryewtay hatà, akrataka. Nàrwonàmye hatà, akoro, teryewrye ro rma haxa hatà. Uro enyhoryeko, kekon hatà, àwya. Amna yonyhoryenye omoro hatà. Ronyhoryenàr xe oyehtoko, uro menyhoryen hamà, kekon hatà. ⁴¹Àhnàn yawo rma haxa nehvakon hatà, Txesusu. Àro ke natahoyotkay hatà. Dye, nahey hatà. Oyonyhoryenàr xe wehxaha, kekon hatà. Konyhoryen hampànà, kekon hatà, Txesusu. ⁴²Àtoko rma nàhnànkay hatà, uhunmatatho. Ohxe harha nehvakon hatà, toto.

⁴³Àtoko rma nànyakye hatà, Txesusu. Teryewrye ro rma haxa hananàhye hatà. ⁴⁴Àtok ha, kekon hatà, àwya. On yokarymahra xaxa mpànà exko ha, toto komo wya, kekon hatà. Osonyhota, horykomo wya, Khoryenkom màn yonye ro wya. Moyses heno nekarymatxho yawo ro, owoknàthàrà màmyaha ha, àwya, kekon hatà. Khoryenkomo wya tàmsomà rma màmyaha ha, enyhoryexah me oyesnàr ke. Àro wyaro rma muhutwamohsehe, oyonyhoryetxhàrà, toto komo wya, kekon hatà, Txesusu.

⁴⁵Toy hatà, toto, hunmata ymo yawonotho. Noskarymekonà rma haxa mak hatà, toto komo wya, omeroron komo wya. Ronyhoryeko, Txesusu, kekonà roro rma haxa mak hatà. Àro

ke, tàtonàr komo xe rma haxa nehvatxkon haryhe tà, toto komo, Txesusu hyaka. Omoknàr komo xehra mak nehvakon hakahpa tà, noro, tàhyaka. Àro ke, àtohra harha nehvakon hakahpa tà, owto hona, toto komo wya tonyàr hona. Ahehnawo roro nehvakon hakahpa tà. Àhyaka rma nomokyatxkon hatà, toto komo, ananye rha.

Amusnaxahotho yonyhoryetxhàrà on ha.

2 Yake rohra enmahàtxhe, nomokye harha tà, Txesusu. Àpo, Kafahnaw hona nahatakay hatà. Àro ke nekaytay hatà. Mono manay ha, bàn yawo, ketxkon hatà, toto komo. ²Àro ke nomohtàkatxownà hatà, àmàn yaka. Toto komo, thenyehnà komo, nohsamnohtàkatxownà hatà. Esar komo kenyehra rma haxa nehvakon hatà, tahruruhke esnàr ke hatà. Àhotaw xarha, ehxera nehvakon hatà, esar komo. Khoryenkomo rwonà yokarymekon hatà, Txesusu, toto komo wya.

³Nomohtxownà hatà, anar komo xarha, 4 komo rma. Tototo yohtxownà hatà, ekehà rma hatà, amusnaxaho rma hatà, tahon hono rma hatà. Txesusu hyaka nekyatxkon hatà. ⁴Àhyakatho ro omokhàrà mak nehvatxkon hatà, thenyehra rma haxa toto komo yesnàr ke hatà. Àro ke nàmnotho yowtxownà hatà, yaworo. Tàwyanye àhosokatxhe rma, nenàhtotxownà hatà. Amusnaxaho yonàhtotxownà hatà, tahon hono rma hatà. ⁵Rohona xaxa nyenyatxow hamà, moxamo, kekon hatà, Txesusu, tàhnawo. Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, amusnaxaho wya. Kàrà y, kekon hatà. Koseryewhokan hampànà, ayanhànàthàr hoko. Towsah me harha naha, ayanhànàthàrà, kekon hatà.

⁶Àto nehvatxkon hatà, àyweronàhyamano ynye ro kukur komo. Onà wyaro ryhe nehutwetxkon hatà,

tàhnawonye. ⁷Àsoke nkan haryhe mosonà, denytxanàr kom me, ketxkon hatà, tàhnawonye. Khoryenkomo wàràhyaken hamà. Khoryenkomo marma ryhe, kanhànàthàymo yownye me naha. Khoryenkomo wyaro nehutwen hamà, mosonà, ketxkon hatà, tàhnawonye. ⁸Ehutwatxho komo rma hutwekon hatà, Txesusu, tàhnawo. Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, àwyanye. Àsok tawro àro wyaro màketxow haryhe, ohnawonye, kekon hatà. ⁹Rowya, towsah me harha naha, ayanhànàthàrà, katxho ryhe, tkahoryehra nay hamà, owyanye, kekon hatà, àwyanye. Àro wyaro tkahoryehra naha, mosonà wya, amusnaxaho wya, màketxow hamà. Onà wyaro haxa tkahorye nay hamà, owyanye. Asanàmko, ayahon anàmko ha, àtok ha, katxho haxa ryhe, tkahorye rma haxa nay hamà, owyanye, kekon hatà, àwyanye. ¹⁰Towsah me harha naha, ayanhànàthàrà, kany me mak wehxaha, Toto me Enusah kaxe, kekon hatà. Tano rma yukryeka ho rma ryehtoko, àro wyaro kany me wehxaha, Khoryenkomo yano me mak ha, kekon hatà. Àro wyaro kany me hak kehutwamohsòsà, owyanye. Moson yeheryanàtho wowyaha hampànà, Khoryenkomo yano me ryehutwamohsonàr horà, kekon hatà. ¹¹Onà wyaro àkehe, owoya, kekon hatà, amusnaxaho wya. Asanàmko, ayahon anàmko ha, omàn yaka àtok ha, kekon hatà, Txesusu, àwya.

¹²Àtoko rma nasànàmye hatà, amusnaxahotho. Sax, ànenyàr kom me nasànàmye hatà. Tahon yanàmnye hatà. Kura, nahatakay hatà, àyweroronye. Àro ke noseryehokatxehketxkon hatà. Koo, ketxkon hatà. Ohxe xaxa nay hamà, Khoryenkomo. Xenyhenà rotho rma tenytxowà, ketxkon hatà, tàwyanye rma.

Txesus yakoro Ryefe tothàrà on ha.

¹³Meya toy xarha tà, Txesusu, Karyeryeya kuthonà yetxehtaka. Toto komo nomohtàkatxownà hatà, àhyaka. Nyamoro hananàhye hatà.

¹⁴Taa. Tàtonàr me Ryefe yonyey hatà. Awfew muru rma noro hatà. Nàmno yawo eryewtaxaho nehxakon hatà. Tx-enyeru yahohtoho yawo rma nehxakon hatà, tkayaryet komo txenyeronu yahosnye ro kaxe. Rakoro omok ha, kekon hatà, Txesusu, àwya. Sax, nasànàmye hatà, Ryefe. Txesus yakoro harha toy hatà.

¹⁵Taa. Ryefe màn yawo nehxakon hatà, Txesusu. Nemtakmekon hatà, tànhananàhrà ro kom yakoro, anar kom yakoro xarha. Thenyehra rma haxa nehxatxkon hatà, toto komo, Txesus yakoro tàtosom komo. Anar komo, tkayaryet komo txenyeronu yahosnye ro me nehxatxkon hatà. Anar komo, atxke natxhe moxamo, katxho ro me nehxatxkon hatà. Omeroro rma nemtakmetxkon hatà, Txesus yakoro, Ryefe màn yaw hatà.

¹⁶Nenyatxkon hatà, àyweronàhyamano ynye ro komo. Farysew komo rma nyamoro hatà. Txesus komo yemtakmanàrà yonyatxkon hatà. Àro ke, onà wyaro nketxkon hatà, ànhananàhrà ro komo wya. Àsok tawro mokyam yakoro nemtakmeno, ketxkon hatà. Àsok tawro mokyam yakoro nemtakmeno. Atxke natxow hamà, mokyamo, txenyeronu yahosnye ro komo rma, atxke natxhe moxamo katxho ro komo xarha, ketxkon hatà, Farysew komo.

¹⁷Nenytxatxownà hatà, Txesusu. Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, àwyanye. Àsok hana natxow ha, eheryamnà kom ha, kekon hatà. Ohtxemano ynye ro komo hyaka àtohra natxow hamà, enyhoru komo kaxe. Teheryankem kom

marma ryhe, àhyakanye tetxhe, kekon hatà. Àro wyaro rma rha, rohyaka omokhàra natxhe, ohxe natxhe moxamo katxho komo. Atxke natxhe moxamo katxho kom haxa ryhe, rohyaka nomokyatxhe. Nyamoro wya rma, rakoro omohtxoko kanye uro komokye, kekon hatà, Txesusu, Farysew komo wya.

Àyweronàhyamatxhotho kom hoko toto komo hananàhàthàrà on ha.

¹⁸Xowawu nhananàhrà ro komo natahyehnometxkon hatà, tàyweronàhyamatxho kom yawo ro hatà. Àro wyaro rma rha natahyehnometxkon hatà, Farysew komo xarha. Àro ke nomohtxownà hatà, toto komo, Txesusu hyaka. Onà wyaro nketxkon hatà, àwya. Kàyweronàhyamatxho kom yawo ro natahyehnometxhe yohà, Xowawu nhananàhrà ro komo, ketxkon hatà, àwya. Farysewu nhananàhrà ro komo xarha natahyehnometxhe yohà. Onhananàhrà ro kom haxa ryhe, atahyehnomahra natxhe haryhe, ketxkon hatà. Àsok tawro atahyehnomahra natxowà, ketxkon hatà, toto komo, Txesusu wya.

¹⁹Onà wyaro neyuhtxownà hatà, Txesusu. Àsok hana natxow ha, ronhananàhrà ro kom ha, kekon hatà. Thetx yahosnye yakoron komo wyaro natxow hamà. Tàwya thetx yahosnàtoko, tkukur komo yanyekyan hamà, toto. Asahxemtoso nanyekyatxow hamà. Àro ke, tàhyawonye rma hak noro yehtoko, atahyehnomahra natxow hamà, kekon hatà. ²⁰Amnye àhyayenye tehe, àhehtaxaho. Tàhyayenye àtotxhe rma, natahyehnometxhe hxak hakahpa harha, akoronotho komo, toseryehokanàr komo ke mak ha, kekon hatà. Àro wyaro rma rha natxhe, ronhananàhrà ro komo, kekon hatà, Txesusu.

²¹Kuknonano me rma rha, onà wyaro nkekon xarha tà, àwyanye. Rowya ahananàhtoho komo ryhe, wom xenjeno wyaro naha, kekon hatà. Kwomunuthuyamo yenyemrà xe kehtokonye, wom xenjeno à ke tenyemyatxow hamà. Xenjeno ke haxa kàwyanye enyemnyetoko, notowyan hamà, xenjenotho. Kàwyanye ahxekektxhe rma, notowyan hamà, kwomunuthuyam hoye, amnyehranotho hoye. Tamtak harha nay hamà, ewtarà, kekon hatà. Àro wyaro rma rha, oyweronàhyamatxhotho kom yawo ro rma haxa oyehtokonye, ronytxanàr xehra manatxow hamà, kekon hatà, Txesusu.

²²Ufa xkunu wyaro xarha naha, rowya ahananàhtoho komo, kekon xarha tà. Àkawawantaxenyeno wyaro rma naha. Àkawawantaxenyen me ufa xkun yehtoko, arkahra tehxtxow hamà, enàthàrànhàr yaka, okno hutxhothonhàr yaka, amnyehranotho yaka, kekon hatà. Àrotho yaka kàwyanye arkantok haxa, tonàthàrà rakehe. Notukwamyaha hxak ha, àkawawantaxenyenotho. Enàthàrà xarha natanàhnohyaha hxak ha, kekon hatà. Xenjeno yaka ryhe tarketxow hamà, kekon hatà. Àro wyaro rma rha, rowya ahananàhtoho kom yawo ro rma haxa oyehtokonye, oyweronàhyamatxhotho kom yawo rohra harha manatxow hamà, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya.

Hokano ytxoho yawasàn yoh me wehxaha katxhàrà on ha.

²³Marataha tetxkon hatà, Txesusu komo, hokano ytxoho yawasàn ho hatà. Tàtontokonye rma, nasànasà hohtyatxkon hatà, ànhananàhrà ro komo.

²⁴Nenytxownà hatà, Farysew kukuru komo. Ha y, ketxkon hatà, Txesusu

wya. Àsok natxow haryhe, mokyamo, ketxkon hatà. Àsok natxow haryhe. Kàyweronàhyamatxho kom yawo rohra natxow hamà. Hokano ytxoho yawasàn ho, thothoryehra naha, kàwyanye, ketxkon hatà, Farysew komo.

²⁵Onà wyaro haxa nkekon hatà, Txesusu, àwyanye. Khoryenkom karyehtan hutwahra kat manatxowà, Dafe heno kom hoko, kekon hatà. Nyamoro heno xarha, tahyehnàtokonye, kàyweronàhyamatxho kom yawo rohra rma rha nehxtxkon hatà, kekon hatà. Nahyehyatxkonà rma haxa mak hatà. Tànyahrà komo xe rma haxa nehxtxkon hatà, kekon hatà. ²⁶Àro ke, Khoryenkom màn yaka nowomye hatà, Dafe heno. Apeyata heno ryhe, Khoryenkom màn yonye ro komo yoh me nehxakon hakahpa tà. Apeyata yehtoko rma haka, nowomye hatà, Dafe heno, Khoryenkom màn yaka, kekon hatà. Towomàtxhe, ekeyu yonahye hatà. Àsoken hana mon nehxakon ha, ekeyu. Khoryenkom yompataka txexahonhàràtho rma mon nehxakon hatà. Khoryenkom màn yonye ro komo yuru marma mon nehxakon hatà. Kàyweronàhyamatxho kom yawo ro nyamoro marma àro yonahyatxkon hatà. Anar komo nenahpàtorà ro mak hatà àro ha. Àrotho rma yonahye hatà, Dafe heno, tahyehrà ke mak hatà. Nàmye xarha tà, takoron komo wya, kekon hatà, Txesusu, Farysew komo wya.

²⁷Onà wyaro nkekon xarha tà, àwyanye. Hokano ytxoho yawasànà wahanonkaye, Khoryenkomo, kekon hatà. Toto komo hokanàr horà ryhe, wahanonkaye, toto komo yowakryenàr horà ryhe. Toto komo yeryehokanàr horàhnà mak wahanonkaye, kekon hatà. ²⁸Àro ke, hokano ytxoho yawasàn yoh me wehxaha, Toto me Enusah kaxe,

kekon hatà, Txesusu, Farysew komo wya.

Amoskurementaxahotho yonyhoryetxhàrà on ha.

3 Txesusu nowomye xarha tà, nàmno ymo yaka, ohsamnohno ytxoho ro yaka. Àto nehxakon hatà, toto. Amoskurementaxaho rma mok nehxakon hatà, noro ha.

²Txesusu yonytxehketxkon hatà, Farysew komo. Onà wyaro ryhe nehutwetxkon hamà. Anatoko norotho yonyhoryen hana, mosonà, on ho, hokano ytxoho yawasàn ho, ketxkon hamà, tàhnawonye. Onà wyaro tawro xe rma nehxtxkon haryhe mà, Txesusu wya. Atxke manaha, kàyweronàhyamatxho kom yawo rohra oyesnàr ke, tawro xe nehxtxkon hamà, àwya.

³Onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, amoskurementaxaho wya. Xaro omok ha, amna yamrakataka, kekon hatà, àwya.

⁴Onà wyaro nkekon xarha tà, Farysew komo wya. Kàyweronàhyamatxho kom yawo ro tehxorye tehxtxow hamà, kekon hatà, àwyanye. Àsok kat wehxano, owyanye, àro yawo ro ryehtxoho me. Hokano ytxoho yawasàn ho àsok kat wehxano. Onyhoryeno yhera kat wehxano, kekon hatà. Anàmno yhera kat wehxano. Wayehkano nyne me kat wehxano. Àsok kat wehxano, owyanye, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. Eyukhura mak nehxtxkon hatà.

⁵Àhorye ronye nenytxehkatxownà hatà, Txesusu. Ewakhàrà rma haxa nehxakon hatà, àhokonye. Noseryehokekonà rma hatà, àhokonye, tàhnawonye atxke rma haxa esnàr kom ke. Onà wyaro nkekon hatà, toto wya. Atahoyotkako. Natahoyotkay hatà. Ohxe harha nehxakon hatà, amorà.

⁶Meya totxownà hatà, Farysew komo. Nosonytxetxkon hatà, Eroknes kom yakoro. Txesu hoko ryhe nosonytxetxkon hatà. Àsoke ryhe noro twayehketxowà, ketxkon hatà, tàwyaney rma.

**Txesu hona toto komo
yohtaymatxhàrà on ha.**

⁷Tuna ymo yohokoso toy hatà, Txesusu. Akoro totxownà hatà, ànhananàhrà ro komo. Akoro rma rha totxowna hatà, toto komo xarha, thenyehonà kom hatà, Karyeryeya yamtar hon kom hatà, Xukneya yamtar hon komo xarha hatà, ⁸Xerusaryen hon komo xarha hatà, Eknumeya yamtar hon komo xarha hatà, Xoknaw mon hon komo xarha hatà, Txeru màhton komo xarha hatà, Seknon màhton komo xarha hatà. Txesu yokaytà yonytxanyenhàr me nehxtxkon hatà. Àro ke, àhyaka nomohtàketxkon hatà, thenyehonà kom hatà.

⁹Onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya. Xaro ewahtotxoko, kanawa, rohyaka, kekon hatà. Anatoko kosonkahyan hana, àro yaka, toto komo wya ryeryemnuknur hona, kekon hatà. Àsok tawro hana. Thenyehra rma haxa nehxtxkon hatà, toto komo. ¹⁰Thenyehonà komo yonyhoryenyenhàr me nehxtkon hatà, Txesusu. Àro ke, anar komo xarha nohsamnohtàketxkon hatà, àhyaka, anaro rha teheryankem kom hatà. Noro yahenàr xe nehxtxkon hatà. Àro ke nohtaymetxkon hatà, àhona.

¹¹Worokyamo yoh komo xarha nomohtxownà hatà. Tàwyaney Txesu yonyetoko ryhe, nehurketxkon hatà, akrtaka. Teryewrye ro nàrwonxtxkon hatà, worokyamo yano me mak hatà. Khoryenkom muru ryhe omoro, ketxkon hatà. ¹²Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, àwyaney, teryewrye ro rma

haxa mak hatà. Rotakhera xaxa mpànà ehtxok ha, kekon hatà, àwyaney.

12 komo wahanonkatxhàrà on ha.

¹³Taa. Àhà ymo yawnukeye hatà, Txesusu. Anyeknyo yeryey hatà. Takoron menyax komo ryhe yanyekyey hatà, tàhyaka. Àhyaka totxownà hatà, nyamoro ha.

¹⁴Àwayeney rma, 12 me wahanonkatxownà hatà, Txesusu. Onà wyaro katxho me nehxtxkon hatà, nyamoro ha, àwya. Ronànyaknyàrà ro komo moxamo katxho me nehxtxkon hatà, àwya. Takorono ro me esnàr komo xe nehxtkon hatà. Ekarymaxe ànyaknyàr komo xe xarha nehxtkon hatà. ¹⁵Toto komo hyaye worokyamo yowso xarha ànyaknyàr komo xe nehxtkon hatà. Tano me worokyamo yowrà xe nehxtkon hatà, àwyaney.

¹⁶Onà wyaro nehxtxkon hatà, 12 komo, esot komo rma. Anaro Semawu. Petru me harha nesohtoy hatà, Txesusu.

¹⁷Anaro xarha Txaku. Sekmeknew muru rma noro ha. Anaro xarha Xowawu. Txaku yowtà rma noro ha. Boanehtxes me harha nyamoro yosohtoy hatà, Txesusu. Taraye wyaron komo moxamo katxho me rma naha, Boanehtxes katxho. ¹⁸Anaro xarha Antrye. Anaro xarha Feryepe. Anaro xarha Bahtormewu. Anaro xarha Matewsà. Anaro xarha Tome. Anaro xarha Txaku. Awfew muru rma noro ha. Anaro xarha Taknewu. Anaro xarha Semawu. Serotes komo yakoronotho rma noro ha. ¹⁹Anaro xarha Xuknasà Eskaryotesà. Noro rma, Txesusu yahohsony me nehxtkon hatà, anà komo wya.

**Khoryenkom yokato wàràhyakatxho
hoko hananàhno ryetxhàrà on ha.**

Bàn yaka harha toy hatà, Txesusu.

²⁰Thenyehra nomohtàkatxownà xarha tà, toto komo. Àro ke, àhoko rma

haxa nehxatxkon hatà, Txesus komo, emtakmahra tehxe ro hatà.

²¹Àro wyaro ekaytà yonytxatxownà hatà, Txesus yanan komo. Emtakmahra ro mak manaye tawro rma yonytxatxownà hatà. Àro ke, onà wyaro nketxkon haryhe tà, noro hoko, Tàywenyeke rma haxa nay hamà, ketxkon haryhe tà, àhoko. Àpa txowà tehtxe. Àro ke totxownà hatà, noro yanàr horà haryhe tà.

²²Taa. Àto nehxatxkon hatà, àyweronàhyamano nnye ro kukuru komo, Txesus komo hyaw hatà. Xerusaryen hoye omohxemo komo rma nyamoro hatà. Onà wyaro nketxkonà rma haryhe tà. Bewsekmu ymo yoh me xaxa we naha ha, mokro, ketxkon haryhe tà. Noro ymo yano me ryhe worokyamo yowyan hamà, worokyamo komo yohà ymo yano me mak ha, ketxkon haryhe tà, àyweronàhyamano nnye ro komo.

²³Tàhyaka haxa nanyehtxownà hatà, Txesusu. Onà wyaro ryhe nkekon hatà, àwyanye. Rowya worokyamo yownàtoko ryhe, nyamoro warymen hamà, kekon hatà. Satanasà ymo yano mehra mak warymetxow hamà. Àsok tawro hana. Tàmryenon komo rma yarymahohra nay hamà, noro ymo ha, kekon hatà, Txesusu. ²⁴Àro hoko rma kuknonano me nàrwonàmye hatà. Àsok hana natxow ha, owto hon kom ha, kekon hatà. Tosoyxemà ro me tehtokonye, natakahyatzow hamà, owto hon heno komo, kekon hatà. ²⁵Àsok hana natxow ha, àro rye yawon komo xarha. Tosoyxemà ro me tehtokonye, natakahyatzow hamà, àro rye yawonotho komo, kekon hatà.

²⁶Àro wyaro rma rha, tosoyxemà ro me tehtokonye, Satanasà ymo heno komo yatanàhnohàratho haryhe mà. Noro ymo yano me towsom me worokyamo yehtoko, osoynyàratho komo haryhe mà. Àro wyaro tàmryenon komo yehtoko, eh kom mehra harha Satanasà

ymo yesnàratho haryhe mà, kekon hatà, Txesusu, àwyanye.

²⁷Tahoxerye ymo toto yehtoko, noro katxhotho yarhàra nay hamà, anaro, kekon xarha tà, àwyanye. Bàn yawo rma noro ymo yehtoko, krawame rma haxa nowomyan hamà, àkatxhothàrà yanàr horà. Tàwya noro ymo yahomometxhe haxa ryhe, àkatxhothàrà yaryan hamà, tkatxho me harha. Àro wyaro rma rha, rowya worokyamo yownàtoko, Satanasà ymo komo warymen hamà, kekon hatà, Txesusu, àyweronàhyamano nnye ro komo wya.

²⁸Onà wyaro ryhe yaworo xaxa àkehe, owyanye, kekon xarha tà, àwyanye. Toseryewhokaxem me naha, Khoryenkomo, ayanhànàthàyam hoko, omeroron hoko rma. Owyanye twàràhyakatzhe rma, noseryewhokehe, ohokonye, kekon hatà. ²⁹Owyanye tokato haxa wàràhyakatzhe, oseryewhokahra ro mak naha ha, Khoryenkomo, kekon hatà. Àro wyaro atxke ehxemotho kom hoko ryhe, oseryewhokahra roro rma haxa mpànà naha ha, meya roro rma haxa mak ha, kekon hatà, Txesusu, àyweronàhyamano nnye ro komo wya. ³⁰Àro wyaro nkekon hatà, àwyanye, worokyamo yoh me xaxa we naha ha, mokro, kanyenhàr me esnàr kom ke hatà. Khoryenkom yokato yano me worokyamo yownye hoko rma, àro wyaro atxke nàrwonàmtxownà hatà, nyamoro ha.

**Txesusu wya tàyanan me
Khoryenkomo yoyuknye
komo yotaketxhàrà on ha.**

³¹Txesusu hyaka nomohtxownà hatà, àyon komo, ewtà komo xarha. Màmrye rma horohtxownà hatà. Noro yanyekhotxownà hatà, àton komo wya.

³²Thenyehra rma haxa nehxatxkon hatà, toto komo. Txesusu hyawo eryew-

taxemo nehxatxkon hatà, bamtotàhkaxe ro hatà. Onà wyaro nketxkon hatà, àwya. Mono natxow hatà, oyon komo, oyowtà komo xarha, ketxkon hatà, àwya. Màmnyaye rma natxow hatà. Oyonyàr xe natxow hatà, ketxkon hatà.

³³ Onà wyaro haxa neyuhtxownà hatà, Txesusu. Àsoken kom hana royon me natxow ha, kekon hatà. Àsoken kom hana rowtà me natxow ha, kekon hatà, àwyaneye. ³⁴ Thorye ron komo yonytxehkay hatà. Moxamo ryhe, royon me natxhe, rowtà me natxhe, kekon hatà. ³⁵ Àsok tawro hana. Khoryenkomo yoyuknye ro komo ryhe, rowtà me natxhe, rowosàn me natxhe, royon me natxhe, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya.

Nat yothahtoho yokarymatxhàrà on ha.

4 Toto komo hananàhyakon xarha tà, Txesusu, tuna ymo yohoye. Àhyaka nohsamnohtàkatxownà hatà, toto komo. Thenyehra rma haxa nehxatxkon hatà. Àro ke nosonkahye hatà, Txesusu, kanawa yaka. Àto neryewtay hatà, kanawa yawo, tuna ymo kwawo. Tuna ymo yohoye rma nehxatxkon hatà, toto komo, omeroron komo rma hatà.

² Kuknonano me hananàhyatxkon hatà, Txesusu, thenyehra hatà. Onà wyaro nkekon hatà, àwyaneye, àhananàhrà kom me hatà.

³ Nat yonamso toy hatà, toto, kekon hatà. ⁴ Onà wyaro nexey hatà, natàtho. Tonamsom hoye nothahye hatà, asama yaka. Àrotho yonahtxownà hatà, torono heno, kekon hatà. ⁵ Àhoye rma nothahye xarha tà, toh hona, yukryeka ahtumnu waka. Nahtaye rma haryhe tà, àrotho. ⁶ Àro ke, kamàmà yasawnukutxhe, naknay hatà. Nuskurumentay hatà, àmxahra tesnàr ke, kekon hatà, Txesusu. ⁷ Àhoye rma nothahye xarha tà, ewekhàr waka.

Àto rye rma horymamtxownà hatà, ewekhàr yakoro. Natàtho yompoymay hatà, ewekhàrà. Àro ke, ehetahra ro mak nexey hatà, nat heno, kekon hatà. ⁸ Àhoyeno rma tonamsom me haxa nexey hatà, yukryeka taxeronokem waka. Àro rma nahtay hatà. Horymamye xarha tà. Nehetay xarha tà, thenyehra hatà. Anar komo, 30 me nehetahtay hatà. Anar komo xarha, 60 me nehetahtay hatà. Anar komo xarha, 100 me nehetahtay hatà, kekon hatà.

⁹ Uro enytxatxoko, thanak oyehtokonye. Àhanahra kat manatxowà, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya.

12 komo wya àsok mon màkan ha kuknonano me katxhàrà on ha.

¹⁰ Taa. Totxownà hatà, toto komo. Txesusu hyawo noknomtxownà hatà, 12 komo, anar komo àhananàhrà komo xarha. Àsok mon màkan ha, kuknonano me, ketxkon hatà.

¹¹ Onà wyaro neyuhtxownà hatà, Txesusu. Àsok hana toto komo kayaryet me nay ha, Khoryenkom ha, kekon hatà. Àkayaryet kom me tehtxoho hutwamohsohra rma hak naha, noro, toto komo wya. Owyany haxa ryhe uhutwamohsehe, kekon hatà. Anar komo wya haxa ryhe, uhutwamohsehe rma haryhe. Kuknonano me marma wekarymehe, àwyaneye, kekon hatà.

¹² Kuknonano me wekarymehe, toto komo wya, uhutwahra rma ehtxoho menyé. Khoryenkom yahoxetà yonyatxhe rma haryhe. Noro ywenyeke rma natxhe ha, kekon hatà. Rorwonà yonytxetxhe rma haryhe. Uhutwahra rma natxhe ha, kekon hatà. Àro ke, kuknonano me marma wekarymehe, àwyaneye, Khoryenkom hona àwyaneye xenyàr hona. Thona harha àwyaneye xenyetok haxa, àhokonye oseryewhokanàràtho haryhe, kekon

hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

**Nat yothahtoho yokarymatxho
hutwamohsothàrà on ha.**

¹³ Onà wyaro nkekon xarha tà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya. Kuknonano me ronekarymanàrà hutwahra mahtxok hamà, kekon hatà. Nat yokarymatxho rma hutwahra mahtxok hamà. Àsok tawro hana. Amnye, kuknonano me rma rha rorwonàmàtok xarha, uhutwahra rma rha manatxow hamà, kekon hatà. ¹⁴ Uhutwamohsos haka, owyanye. Toto wya nat yonamàtokono wyaro, Khoryenkomo rwonà tekarymetxow hamà, kekon hatà, Txesusu.

¹⁵ Asama yaka othahsahotho ryhe, Khoryenkomo rwonà yonytxanyen-hàyamo kuknon me naha. Àwyanye enytxatxhe rma, nomokyaha, Satanasà ymo. Ewan yakanye enamsahotho yaryaha, noro ymo ha, kekon hatà, Txesusu.

¹⁶ Toh hona othahsahotho xarha, anar komo kuknon me naha. Khoryenkomo rwonà yonytxetxhe rma haryhe, nyamoro ha. Tàwyanye enytxatxhe rma, teryehorye nahohsatxhe rma haryhe, kekon hatà. ¹⁷ Ewan yakanye enamsahotho rma, àmxahnà wyaro mak naha. Mexehra mak nahohsatxhe ha. Mexehra textxhenye, toseryehokaxem me harha natxhe, kekon hatà. Teryewhamnomsom me rma natxhe, tàwyanye Khoryenkomo rwonà yonytxanàr ke mak ha. Àro wyaro toseryehokatxhenye rma, nàhnànkexhe harha, kekon hatà, Txesusu.

¹⁸ Ewekhàr waka othahsahotho ryhe, anar komo kuknon me naha. Khoryenkomo rwonà yonytxetxhe rma haryhe, nyamoro xarha. ¹⁹ Amnye tomyawon kom hoko roro mak natxhe ha. Tkatxhonke rma haxa tesnàr komo

xe natxhe xarha. Anaro rha katxhonano hoko rma haxa nehohketxhe xarha. Àro hoye ro, Khoryenkomo rwonà hutwahkahtàketxhe xak hampànà, kekon hatà. Ehetahra mak natxhe ha. Ohxe roro natxhe katxho mehra ro mak natxhe ha, kekon hatà, Txesusu.

²⁰ Yukryeka taxeronokem waka enamsahotho ryhe, anar komo kuknon me naha. Khoryenkomo rwonà yonytxetxhe, nyamoro ha, kekon hatà. Tàwyanye enytxatxhe rma, ohxe nahohsatxhe. Àro ke, tehetaxemà wyaro ohxe roro natxhe. Ukukur komo rma, 30 me tehetaxemà wyaro ohxe natxhe. Ukukur komo xarha, 60 me tehetaxemà wyaro ohxe rma haxa natxhe. Ukukur komo xarha, 100 me tehetaxemà wyaro ohxe roro rma haxa natxhe, meya roro rma haxa mak ha, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

**Khoryenkomo rwonà yonytxatxho
hoko hananàhno ryetxhàrà on ha.**

²¹ Onà wyaro nkekon xarha tà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya. Kweyur komo wyaro naha, Khoryenkomo rwonà, kekon hatà. Kweyur komo yotahurhura tehxtatxow hamà. Oryen yosnaka txeryhera tehxtatxow hamà, kekon hatà. Kahon komo yosnaka txeryhera tehxtatxow hamà. Ahon hona haxa teryatxow hamà, àwya kweyhotho menye. Àro wyaro rma rha, Khoryenkomo rwonà tekarymetxow hamà, toto komo wya Khoryenkomo hutwatxho me, kekon hatà. ²² Àsok haxa hana nay ha, Khoryenkomo rwonà. Anatoko uhutwahnà me nay hana, kuknonano me rorwonàmrà ke. Uhutwahnàtho rma, thutwaxem me harha mpànà naha ha, amnye, kekon hatà. ²³ Uro enytxatxoko, thanak oyehtokonye. Àhanahra kat manatxowà, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

²⁴ Àro ke, ohxe mpànà enytxatxoko, rorwonà, kekon hatà, àwyanye. Onenytxatxhàyamo ekarymatxoko, anar komo wya. Ekarymahra oyehtokony haxa ryhe, enytxahra harha mpànà manatxhe ha, kekon hatà. Owyanye ekarymantok haxa ryhe, thenyehra menytxetxhe xarha, kekon hatà. ²⁵ Owyanye ohxe enytxantoko rma, nenytxamohsehe rye rma haxa, Khoryenkomo, owyanye. Enytxahra oyehtokony haxa ryhe, enytxamohsohra harha mpànà naha ha, owyanye, kekon hatà. Owyanye uhutwehe katxhe rma, muhutwahkahyaxhe harha hampànà, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

Nat yahtatho yokarymatxhàrà on ha.

²⁶ Kuknonano me rma rha nàrwonàmeye xarha tà, Txesusu, toto kom yakoro. Àsok hana akaryyet kom me nay ha, Khoryenkom ha, kekon hatà. Akaryyet kom me noro yehtxoho, onà wyaro nay hamà. Nat tenamyan hamà, yukryeka waka. ²⁷ Kàwya enamàtxhe, mexe nyhe ehetahra nay hamà, kekon hatà. Ehetanàr hona ro tehyan hamà. Àhona ro rma tànàkyaha xarha. Thakehe xarha, kekon hatà. Eten hoye ro hana nahten ha. Eten hoye ro hana horymamyan ha. Àywenyeke tehyan hamà, kekon hatà. ²⁸ Yukryeka ryhe, nahtanàhyan hamà, tano me ro rma. Ehà htxero nahtehe. Amnye neheràmtxontehe. Amnye nehetehe. Àro wyaro kehutwatxho hoye rohra mak neheten hamà, natà, kekon hatà. ²⁹ Ehetatxhe rma, thohtyan hamà. Àro wyaro rma rha, tàmrýenon me oyeryatxhe, Khoryenkomo, oyehutwatxho kom hoye rohra mak ha. Amnye tàmrýenon komo yohamnohyaha hampànà, noro ha, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya.

Natà txko horymamtoho yokarymatxhàrà on ha.

³⁰ Onà wyaro nkekon xarha tà, Txe-susu, toto komo wya. Àsok hana akaryyet kom me nay ha, Khoryenkom ha, kekon hatà. Àsok hana wekarymen ha, owyanye. Kuknonano me wekarymen hamà, kekon hatà. ³¹ Nat horymamtoho wyaro nay hamà. Natà txko tenamyatxow hamà, mostakna nathàrà txko rma. Anaro nathàr komo yosnaka rma haxa nay hamà, kekon hatà. ³² Horyehnàtho txko rma horymamya. Thorymamàtxhe, ehànhenye ymo rma haxa nay hamà, anar komo yoho rma haxa mak ha. Kawo rma haxa nasakmatahten hamà. Akrotnaka ryhe nemàmtehtxow hamà, torono komo, kekon hatà, Txe-susu, toto komo wya.

³³ Àro wyaro Khoryenkomo rwonà yokarymekon hatà, àwyanye. Anaro rha kuknonano me nekarymekon hatà, toto komo wya, thenyehra hatà. Àwyanye enytxanàr wararo nyhe rma nekarymekon hatà, àwyanye. ³⁴ Kuknonano mehra, ekarymahra ro mak nehaxakon hatà, toto komo wya. Tànhananàhrà ro komo wya haxa ryhe, omeroro hutwamohsotàhkekon hatà, Txesusu, toto komo nenytxahtor me mak hatà.

Atxowowo ymo yatàknanàhkatxhàrà on ha.

³⁵ Àro rma kokmamàtxhe, onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya. Àpa txowà, mon hona, kekon hatà, àwyanye. ³⁶ Àro ke, toto komo nomtxownà hatà. Txesusu ryhe, kanawa yawo rma nehaxakon hatà. Àro ke, àro yawo rma natxownà hatà, ànhananàhrà ro komo. Akoronye totxownà hatà, anar komo xarha. Anaro rha kanawa yawo totxownà hatà, nyamoro ha.

³⁷ Àtontokonye rma, nomokye hatà, atxowowo ymo, thenyehna ymotho rma haxa mak hatà. Dyow dyow dyow kekon hatà, tuna ymo, kanawa heno hoko. Àro heno rma nataràhtekon hatà, thenyehra hatà. ³⁸ Txesusu ryhe, mahtwo nehkakon hatà. Ahon ho ànàhsaho nehkakon hatà. Nempakaxowonà hatà, akoron komo. Khananàhnye y, ketxkon hatà, àwya. Tànoryatxow hamà. Oseryehokahra manaye, ketxkon hatà, àwya. ³⁹ Hakay hatà, Txesusu. Atxowowo ymo yatàknànàhkay hatà. Dà kasko, kekon xarha tà, tuna ymo wya. Ayatàknako. Dà, atxowowo ymo natàknay hatà. Tatàknye rma haxa nehkakon hatà.

⁴⁰ Àsok tawro moseryehtxow harha, kekon hatà, Txesusu, àwyanje. Àsok tawro moseryehtxow harha. Khoryenkom hona xenyhera rma hak manatxow hamà, kekon hatà, àwyanje.

⁴¹ Noseryehokatxehkatxowonà mak hatà, thenyehra rma haxa mak hatà. Onok moson haryhe, ketxkon hatà, tàwyanje rma. Onok moson haryhe. Atxowowo ymo neyuknur me nay hamà. Tuna ymo neyuknur me xarha nay hamà, ketxkon hatà, tàwyanje rma.

Worokyamo yohà ymotho yonyhoryetxhàra on ha.

5 Mon hona nahatakaxowonà hatà, Txesus komo. Xerasa yamtar 4 hona rma nahatakaxowonà hatà. Txey katxowonà hatà. ² Nasanàmye hatà, Txesusu, kanawa yaye. Asanàmatxhe rma, àhyaka nomokye hatà, toto. Worokyamo yohà rma mok nehkakon hatà. Yatxetxho waye nomokye hatà.

³ Yatxetxho wawo roro nehkakon hatà. Noro ymo yasohtohra harha nehkatxkon hatà, toto komo. Yawaka ke asohtohra harha nehkatxkon hatà, atxke ymo rma haxa esnàr ke. ⁴ Amnyehra, yake ro nasohtotxowonà haryhe tà,

yawaka ke. Nàhrowomtxowonà xarha tà. Yawaka heno yawotekon mak hatà, noro ymo ha. Nakmeryekon mak hatà, worokyamo yano me tahoxerye rma haxa tesnàr ke hatà. Àro ke, arymahra nehkatxkon hatà, toto komo, esnaka tesnàr kom ke hatà. ⁵ Yatxetxho wawo nehkakon hatà, àhà ymo ho xarha. Emahona ro kowontekonà roro hatà, kohsaya xarha, awaslaw xarha. Toh ke notokekon hatà, thoko rma hatà.

⁶ Noro ymo rma, moxe ro Txesusu yonyey hatà. Tàwya xenyetxhe rma, karyhe toy hatà, àhyaka. Tosoknar ho neryewtay hatà, akratata, ehonomnà me tàwya xenyàr ke, ⁷ Teryewrye ro nàrwonàmye hatà. Txesusu y, kekon hatà. Khoryenkom muru omoro ha. Omeroron komo yohon muru rma omoro. Àsok manaye, rohoko, kekon hatà. Àsok manaye, rohoko. Ryeryewhamnohpàra exko hampànà àkehe, owya, Khoryenkomo nenytxanàr me, kekon hatà, noro ymo.

⁸ Àro wyaro rma nkekon hatà, onà wyaro kanyenhàr me rma Txesusu yesnàr ke hatà. Worokyamo y, otowko ha, toto hyaye, kanyenhàr me nehkakon hatà, Txesusu. ⁹ Onok omoro, oyosotà, kekon xarha tà, Txesusu, àwya. Thenyehna mak on ha, rosotà, thenyehna ymo yoh me ryesnàr ke, kekon hatà, noro ymo. ¹⁰ Worokyamo nyakhera exko hampànà, oyoro ro, kekon hatà, Txesusu wya. Àro wyaro nkekon hatà, teryewrye ro rma haxa mak hatà.

¹¹ Àto nehkatxkon hatà, okno komo, honyko wyaron komo. Àh yawxawo rma nehkatxkon hatà, thenyehra rma haxa mak hatà. Àto rma nasahxemtetxkon hatà. ¹² Àro ke, onà wyaro nkekon xarha tà, noro ymo, worokyamo yano me hatà. Okno komo hyaka amna ànyahko, kekon hatà, Txesusu wya. Ewan yakanye owomso amna ànyahko, kekon hatà. Àro wyaro nkekon hatà, teryewrye ro rma

haxa mak hatà, worokyamo yano me mak hatà.

¹³ Àtotxoko, kekon hatà, Txesusu, worokyamo wya. Àtotxoko. Toto hyaye notowtxownà hatà, worokyamo komo, kray kray kray. Okno komo yowan yaka haxa nowomtxownà hatà, kuru kuru kuru. Uuff, huhyakanto kàtatxownà hatà, okno heno komo, omeroro. Krow, tuna ymo kwaka nowomtxownà hatà. Nànòtâhkatxownà hatà. Àyakenon komo ryhe, 2000 me nehxatxkon hatà.

¹⁴ Okno yonye rotho komo ryhe, nekahtâmtxownà hatà, owto hona. Àton komo wya nekarymatxownà hatà. Owto màhton komo wya xarha nekarymatxownà hatà. Àro ke, exetxhàrâtho yonyxe nomohtxownà hatà, toto komo. ¹⁵ Txesusu hyaka rma nomohtxownà hatà. Worokyamo yohâtho yonytxownà hatà. Thenyehonâ yohâtho yonytxownà hatà. Àto eryewtaxah harha nehxakon hatà. Twomunke harha nehxakon hatà. Tonyxerye harha nehxakon hatà. Àro ke noseryehokatxownà hatà, toto komo, omohxemo komo. ¹⁶ Xenyenhâyamo ryhe nekarymatxehkatxownà hatà, àwyanye, omohxemo komo wya. Worokyamo yohâtho yonyhoryetxhàrà yokarymatxownà hatà. Okno heno komo norâthàrà xarha yokarymatxownà hatà, àwyanye.

¹⁷ Àro ke, onâ wyaro nketxkon hatà, toto komo, Txesusu wya, teryewrye ro rma haxa mak hatà. Àtoko, oyoro ro, amna yowto hoye, ketxkon hatà, àwya, noro yahoxet hona toseryehrà kom ke hatà.

¹⁸ Àro ke, kanawa yaka nosonkahye hatà, Txesusu. Osonkahnâtoke rma, onâ wyaro nkekon hatà, worokyamo yohâtho, àwya. Ayakoro romoknâr xe wehxaha, kekon hatà, Txesusu wya. ¹⁹ Omokhàrà exko, kekon mak hatà, Txesusu, àwya. Àtoko, omàn

yaka, ayanan kom waka. Oskarymako, àwyanye. Kohkomo ryhe ronyhoryeno, thenyehra, kasko, àwyanye. Rohnân yawo rma haxa nahko, kasko, àwyanye, kekon hatà, Txesusu, àwya.

²⁰ Àro ke toy hatà, worokyamo yohâtho. Noskarymekon hatà, toto komo wya, Dekaporyes hon komo wya. Txesusu ryhe ronyhoryeno, kekon hatà, àwyanye. Towahke rma haxa nahko, rohoko, kekon hatà. Koo, àsok tawro harha, ketxkon hatà, toto komo, omeroron komo.

Wosâ tkamsukryemâ rorotho yonyhoryetxhàrà on ha.

²¹ Wetoy harha tà, Txesusu, on hona harha. Àhyaka nohsamnohtâkatxownà hatà, toto komo, thenyehonâ komo. Tuna ymo yohoye rma nehxatxkon hatà.

²² Nomokye hatà, horykomo. Xayru rma noro hatà. Xuknewyana komo yohâ rma mok nehxakon hatà, tohsamnohsomâ ro komo yonye ro rma hatà. Tâwya Txesusu yonyetxhe rma, tano me ro rma nehurkay hatà, akrataka. ²³ Onâ wyaro nkekon hatà, àwya, teryewrye ro rma haxa mak hatà. Romsâtho txko àwayehpaya manaye, kekon hatà. Omoko xenykoto. Ayamorâ txerykoto, àhona, ohxe harha ehtxoho me, àwayehpàrà ehtxoho me, kekon hatà. ²⁴ Àro ke toy hatà, Txesusu, akoro.

Txesus yakoro rma totxownà, hatà, toto komo xarha, thenyehonâ komo. Nohtaymetxkon hatà, noro hona. ²⁵ Àwawonye nehxakon hatà, wosâ. Ekehâ rma mok nehxakon hatà, noro ha. Tkamsukrye roro nehxakon hatà. Àro wyaro rma 12 me txemnyehântay hatà. ²⁶ Tkatxhothàrà yàm tâhkanyenhâr me nehxakon hatà, ohtxemano ynye ro komo wya, anaro rha komo wya. Omeroro tâmtâhkanyenhâr me nehxakon hatà, tohtxe yehetho me rma haryhe tà. Tohtxemaxemâ rma,

neryewakonà rye rma haxa mak hatà. Ehtxemnà ro me mak nehxacon hatà, tanhàntatàhkaxe ro rma haxa mak hatà.

²⁷ Noro rma, Txesusu yokaytà yonytx-anyenhàr me nehxacon hatà. Àro ke nomokye hatà, toto kom yakoro. Txesusu mkaye nomokye hatà. Àhononà yahey hatà. ²⁸ Àsok tawro hana. Onà wyaro rma nkecon hatà, tàwya rma. Rowya àhononà yahrenàr ke ryhe, ohxe harha wehxan hamà, kecon hatà. Àro ke nahey hatà. ²⁹ Dà kay hatà, àkam-sukuthuru. Àtoko rma natàknay hatà. Eheryanàthàrà rma natàknay hatà. Rye-heryanàtho natàknay hamà, ohxe harha wehxan hamà, kecon hatà, tàhnawo.

³⁰ Àtoko rma nehutway hatà, Txesusu. Rohyaye notowno hamà, rahoxetà, toto yonyhoryetxho, kecon hatà, tàhnawo. Àro ke neramay hatà, toto kom wawo rma, thenyehrà kom wawo rma. Onok mokro rohononà yaheno ryhe, kecon hatà. ³¹ Onà wyaro nketxkon hatà, ànhananàhrà ro komo, àwya. Toto komo menyaha, ketxkon hatà. Thenyehrà rma haxa natxow hamà. Nohtaymetxow hamà, ohona. Àsok tawro, onok mokro raheno, màken harha, ketxkon hatà.

³² Àhorye ronye nenytxehketxkon hatà, Txesusu, tahenyenhàrà yonytxoho me. ³³ Àhyaka haxa nomokye hatà, wosà. Ohxe harha tehtxoho hutwekon hatà. Àro ke nàràrànakon hatà, oseryehrà. Tano me ro rma nehurkay hatà, Txesusu yakrataka. Yaworo rma haxa noskarymay hatà, tkatxehkaxe ro, àwya. ³⁴ Wosà y, kecon hatà, Txesusu, àwya. Ohxe harha manaha, rohona owya xenyàr ke mak ha. Ohxe àtoko. Ohxe roro oyesnàrà moro ha, kecon hatà, Txesusu, wosà wya.

Xayru yomsàrà yonyhoryetxhàrà on ha.

³⁵ Wos yakoro Txesusu rwonàmnnàtoko rma, nomohtxownà hatà, toto komo. Horykomo màn yaye nomohtxownà hatà, Xayru màn yaye rma hatà. Oyomsàthàr heno wayehno haxa ha, ketxkon hatà, Xayru wya. Khananàhnye komo yarhàrà harha manay hamà, ketxkon hatà.

³⁶ Txesusu ryhe, àrwon komo yonytx-anyehrà wyaro rma nehxacon hatà. Onà wyaro haxa ryhe nkecon hatà, horykomo wya. Oseryehokahra exko, kecon hatà, àwya. Rohona rma xenyko, kecon hatà, Txesusu, àwya.

³⁷ Horohkano yeryey hatà. Rakoro omokhàrà ehtxoko, kecon hatà, toto komo wya. Petru kom marma totxownà hatà, akoro, Txaku xarha hatà, Xowaw xarha hatà. Txaku yowtà rma noro ha, Xowawu.

³⁸ Horykomo màn yaka haxa totxownà hatà. Thenyehrà rma haxa natmeryketxkon hatà, toto komo, àton komo. Nàratetxkon hatà. Nehokoyatxkon hatà, omsamtxemo heno hnànà, thenyehrà rma haxa mak hatà. ³⁹ Nowomye hatà, Txesusu. Onà wyaro nkecon hatà, àwyanye. Àsok tawro matmeryketxow harha, kecon hatà, àwyanye. Àsok tawro owratetxow harha. Àwayehpàrà naha, omsamtxemo. Ànàknàrà rma onà, kecon hatà, àwyanye.

⁴⁰ Newnohtxownà mak hatà, toto komo. Àna make ryhe mpe, ketxkon hatà. Nenampataktxehkatxownà mak hatà, Txesusu. Omsamtxemo yàmà yaràr hatà. Àyon xarha, Petru komo xarha yaràr hatà. Nowomtxownà hatà, tahuksom yaka, àto omsamtxemo yehtxoho yaka rma hatà.

⁴¹ Noro yahosàr hatà, Txesusu, amor hoko. Taryeta kume, kecon hatà, àwya. Àro wyaro katxho rma, onà

wyaro katxho me rma naha. Roknà y, asanàmko, àkehe, owya, katxho me rma naha, taryeta kume katxho. ⁴²Àtoko rma nasanàmye hatà, omsamtxemo. Sax, sàh sàh sàh, nataryeknohyakon harha tà. 12 me txemnyehà nehvakon hatà, enuruthurunhuru. Txesusu yakoron komo ryhe, noseryehokatxehketxkon hatà, thenyehra rma haxa mak hatà.

⁴³On yokarymahra xaxa mpànà ehtxok ha, anar komo wya, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. Àro wyaro nkekon hatà, teryewrye ro rma haxa mak hatà. Ànyahrà tàmtxoko, kekon xarha tà, àwyanye.

Towtothàr hona

Txesusu tothàrà on ha.

6 Karyeryeya kuthonà ymo yohoye ro toy hatà, Txesusu. Towtothàr hona harha toy hatà, Nasarye hona harha hatà. Ànhananàhrà ro komo xarha, akoro totxownà hatà.

²Àton komo hananàhyakon hatà, Txesusu, hokano ytxoho yawasàn ho hatà. Nàmno ymo yawo hananàhyatxkon hatà, ohsamnohtoho kom yawo. Koo, noseryehoketxkon hatà, nyamoro, enytxany komo rma, thenyenohnà komo rma. Àsok nay haryhe, mosonà, ketxkon hatà, tàwyanye rma. Àsok nay haryhe. Tàywero rma haxa nay hamà. Eryehokano nyne ro me xarha nay hamà. Tahoxetà rma yonyhen hamà, kàwyanye. Onok hoye ro ryhe ehononnà me naye, ketxkon hatà, tàwyanye rma. ³Noro ywero tehxtaxow hamà. Wewe yonyhoryenye ro mehra kat naye, ketxkon hatà. Maryeya mryerà mehra kat naye. Txaku yowtà mehra kat naye, ketxkon hatà. Xose yowtà mehra kat naye. Xuknas yowtà mehra kat naye, ketxkon hatà. Noro wosàn mehra kat natxowà, mokyamo, kwawon komo rma. Noro ywero tehxtaxow

hamà. Noro rma, ehononnà me mak naha. Àsok nay haryhe, ketxkon hatà, tàwyanye rma. Khoryenkom yano me ehononnà me nay hamà, kahra mak nehxtaxkon hatà. Àro ke noro xehra nehxtaxkon hatà.

⁴Onà wyaro haxa nkekon hatà, Txesusu, àwyanye. Khoryenkomo yokarymanye ro komo yonytxetxow hamà, toto komo, kekon hatà. Ewto hon kom haxa ryhe, enytxahranye ro mak natxow hamà. Ukukur komo ryhe, enytxahranye ro mak natxow hamà, kekon hatà, Txesusu, towto hon komo wya.

⁵Towtothàr ho tehtoko, tahoxetà yonyhohra nehvakon hatà, àwyanye. Nenyhoye rma haryhe tà. Yakenohnà komo rma yonyhoryey hatà. Ekeh kom hona tamorà yeryey hatà, tàwya enyhoryetxho menye. Yakehra mak nenyhoryetxownà hatà, àto. ⁶Noseryehokekonà rma haxa mak hatà, àhokonye, thona xenyhera esnàr kom ke hatà. Anaro rha owto hona toy hatà, Nasarye màhton hona rma hatà. Àton komo hananàhyakon hatà.

12 komo nyaketxhàrà on ha.

⁷12 komo yanyekye hatà, Txesusu, tàhyaka. Asako rye nànyahtxownà hatà, asako rma rha, asako rma rha. Àro wyaro asako rye nànyahtxownà hatà, omeroro. Àtotxok ha, kekon hatà. Àtotxok ha. Rano me ryhe ehononnà me manatxhe ha, owyanye worokyamo yowtoho me, kekon hatà, àwyanye. ⁸Akorohra rma àtotxoko, kekon xarha tà. Owru komo yarhàrà ehtxoko. Ayamatan komo xarha yarhàrà ehtxoko, kekon hatà. Otxenyerun komo xarha yarhàrà ehtxoko. Atxok haryhe, ayahoso kom mak ha, kekon hatà, Txesusu. ⁹Tàhrowomke rma àtotxoko, kekon hatà. Asako owomun komo yarhàrà mak ehtxoko, kekon hatà. ¹⁰Onok kom màn yaka hana oyowomàtxhenye, àto

rye rma hak oyonmahyaxhe ha. Owto hoye othra ronye rma haka, àro rye yawo rma oyonmahyaxhe ha, kekon hatà, Txesusu, àwyaney. ¹¹ Anaro rha owto hona àtotxoko. Oyonytxahranye owto hon komo yehtoko, onà wyaro ehtxoko, anhan komo hutwamohsonàr horà, kekon hatà. Ewto kom hoye otontokonye, ehtahpunkatxoko, kekon hatà, Txesusu, 12 komo wya.

¹² Àro ke totxownà hatà, 12 komo. Onà wyaro nekarymetxkon hatà. Anar me harha ayanhànàthà yamo xenytxoko, ketxkon hatà, toto komo wya. ¹³ Worokyamo komo yowyatxkon hatà, toto komo hyaye, thenyehra hatà. Ekeh komo karyetxkon hatà, àkat ke, thenyehra rma rha hatà. Àro wyaro nenyhoryetxkon hatà, Txesusu yano me hatà.

Xowaw heno hámkotòthàrà on ha.

¹⁴ Txesusu nekaytay hatà, thenyehra hatà. Àro ke nenytxay hatà, Eroknèsà. Karyeryeya yamtar hon komo kayaryetà rma mok nehvakon hatà, noro ha. Onà wyaro nketxkon hatà, toto komo, Txesusu hoko. Xowaw heno mokro hamà, ketxkon hatà, anar komo. Àwayehxemo kom waye nasanàmyak hamà, Xowaw heno, aymomno nyne ro heno. Noro rma mokro hamà. Karyhe harha tehtxoho hoye ro eryehokano yeryan hamà, ketxkon hatà, Txesusu hoko. ¹⁵ Onà wyaro nketxkon hatà, anar komo, noro hoko. Eryeyas heno mokro hamà, ketxkon hatà. Onà wyaro nketxkon hatà, anar komo. Khoryenkomo rwonà yokarymanyero heno komo kukuru ryhe mokro hamà, ketxkon hatà. Àro wyaro anar me rha nketxkon hatà, toto komo, Txesusu hoko.

¹⁶ Eroknèsà ryhe, onà wyaro haxa nkekon hatà, tàwya Txesusu yokaytà yonytxatxhe. Xowaw heno mok hamà, kekon hatà. Ronhámkotòthòtho rma

mok hamà. Àwayehxemo kom waye nasanàmyak hamà, kekon hatà, Eroknèsà, Txesusu hoko.

¹⁷⁻¹⁸ Àro wyaro nkekon hatà, Xowaw heno wayehkahonyenhàr me tesnàr ke hatà. Noro heno yahohsonyenhàr me nehvakon hatà. Nasohtohoy xarha tà. Nahryempoy xarha tà, watxa ymo yaka, àwya toynyàr ke mak hatà. Àsok tawro hana. Towtà hetxenho yahosnyenhàr me nehvakon hatà, Eroknèsà. Eroknèyasà noro hatà, wos yosotà, Feryepe hetxenho rma hatà. Noro rma yahosà y hatà, Eroknèsà. Àro ke neyey hatà, Xowaw heno. Atxke manaha, kekon heno hatà, Eroknèsà wya. Atxke manaha. Tahohsoryehra ro mak naha ha, owya, oyowtà hetxe kaxe, kekon hatà, Xowaw heno. Àro hoye ro nahryempoy hatà, Eroknèsà, watxa ymo yaka.

¹⁹ Newakàhkahye hatà, wosà, Eroknèyasà. Newakàhkahye hatà, Xowaw heno hoko. Noro yotahahonàr xe rma haxa nehvakon hatà, Eroknèsà wya. Etahahohra rma hak nehvakon hatà, noro wya. ²⁰ Àsok tawro hana. Eroknèsà ryhe, newankaranakon hatà, Xowaw hona. Ohxe roro rma haxa nay hamà, mokà. Enyhoru ro me rma haxa nay hamà, kekon hatà, Xowaw hoko. Àro ke, noro hona newankaranakon hatà. Noro kurunhekon hatà. Noro yonytxekonà rma haryhe tà, Eroknèsà. Tàwya enytxantoko rma, uhutwahra rma nehvakon hatà. Enytxanàr xe mak nehvakon hatà.

²¹ Taa. Eroknèsà yonuruthurunhuru yawasànà ryhe, nenmahye haxa hatà. Àro rma ho Xowaw heno yotahahoy haxa hatà, wosà, Eroknèyasà. Onà wyaro nehvakon hatà, Eroknèsà. Ehonomnà komo yahxemtòy hatà, tonuruthurunhuru yawasàn ho hatà. Asahxemtoso totxownà hatà, ehonomnà komo, Eroknèsà yanoto yoh komo rma, waha yoh komo xarha, horykomo

komo xarha. Karyeryeya hon komo rma nyamoro hatà, horykomo komo. Nyamoro rma yahxemtoy hatà, Eroknesà. ²²Àto rye ehtokonye rma, nowomye hatà, omaso, Erokneyasà yomsàrà. Manhoy hatà, Eroknes komo nenyàr me hatà. Neryehotanàhtxownà hatà, banhonàr ke. Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, Eroknesà, àwya, omaso wya. Eten xe manaye, kekon hatà, àwya. Eten xe manaye. Àro rma wàmnyaha, àx oyehtxoho rma, kekon hatà. ²³Àx oyehtoko, rowto hoye wàmnyaha, owoya. Àrakayotho wararo wàmnyaha, àx oyehtoko, kekon hatà. Àro ke, àx oyehtxoho ekarymako, rowya. Tàmpara rma ryehtoko, romtatcano rma hak Khoryenkomo, kekon hatà, Eroknesà, omaso wya.

²⁴Àro ke toy hatà, omaso, tàyonà hyaka, Erokneyasà hyaka. Eme y, kekon hatà. Eten kom hoko ryhe, àx wehxaha, àkeno, àwya, kekon hatà, tàyonà wya. Onà wyaro haxa neyukye hatà, àyonà. Xowaw heno àhàmkotohoko, kasko, àwya, kekon hatà. Noro heno yhuthotho sokhoko, rohyaka, kasko, àwya, kekon hatà, Erokneyasà, tomsàrà wya.

²⁵Amamehra rma haxa toy harha tà, omaso, Eroknesà hyaka. Tàyon yano me onà wyaro nkekon hatà, àwya. Xowaw heno àhàmkotohoko, kekon hatà. Ay-momno nyne ro heno rma àhàmkotohoko. Noro heno yhuthotho sokhoko, rohyaka. Wetxe yaw hak nehtxowà, ayanoto komo, kekon hatà. Àro rma xe wehxaha, kekon hatà, omaso, Eroknesà wya.

²⁶Àro wyaro tàwya enytxatxhe rma, nekhokay hatà, Eroknesà, thenyehra rma haxa mak hatà. Àhàmkotohonàr xehra nehkakon hatà. Onà wyaro kanyenhàr me mak nehkakon hatà. Tàmpara rma ryehtoko, romtatcano rma hak Khoryenkomo, kanyenhàr me nehkakon hatà, àton komo nenytxanàr me hatà, omeroron komo nenytxanàr

me hatà. Àro ke omaso yoyukye hatà. Àhàmkotohohra wehxaha kahra nehkakon hatà. ²⁷Àtoko rma tanoto nyakye hatà. Otahano nyne ro rma nyakye hatà. Àhàmkototaha, uyhuthuthuru mekyaha ha, kekon hatà, Eroknesà, àwya. Àro ke watxa ymo yaka toy hatà, anoto. Xowaw heno hàmkotoy hatà, àto. ²⁸Uyhuthuthuru yokye hatà, wetxe yawo. Nàmnye hatà, omaso wya. Noro rma narày hatà, tàyonà hyaka.

²⁹Taa. Tàwyaney enytxatxhe, totxownà hatà, Xowawu nhananàhrà rotho komo. Ekehàthàrà yatxownà hatà. Nenamtxownà hatà, toh yowtar yaka. Àro wyaro noro heno yetxownà hatà, ànhananàhrà rotho komo.

5000 komo nyahmatxhàrà on ha.

³⁰Taa. Txesusu hyaka nomotxownà harha tà, 12 komo, ànànyaketxhàyamotho rma. Àhyaka nohsamnohtàkatxownà harha tà. Noskarymatxehkatxownà hatà, àwya. Àsok hana nenyhoryetxownà ha. Àsok hana hananàhtxownà ha. Noskarymatxehkatxownà hatà, Txesusu wya, omeroro hatà.

³¹Onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, àwyaney. Omohtxoko, kekon hatà. Ahehnaka omohtxoko, tàtotxe, kàwyamo ro rye, kekon hatà. Mexe nyhe txko àhokaxe tàtotxe, kekon hatà. Àro wyaro nkekon hatà, thenyehra rma haxa toto komo yesnàr ke hatà. Ososathànanye nomokyatxkon hatà, toto komo, Txesusu hyaka. Àro ke, emtakmahra nehkatxkon hatà, Txesusu komo, àhoko rma haxa tesnàr kom ke hatà. ³²Àro ke totxownà hatà, kanawa yawo. Meya totxownà hatà, ahehnaka, totohnaka hatà.

³³Àtonàr komo yonytxownà mak hatà, toto komo. Mokyam hamà, ketxkon hatà. Mokyam ha tetxhe, ketxkon hatà. Àro ke totxownà hatà,

nyamoro xarha, thenyehra komo. Anaro rha owto hoye omohxemo komo rma nyamoro hatà. Karyhe rye rma haxa totxownà hatà. Mahorye totxownà hatà, àwararo rma hatà. Tur tur tur tur tur tur, kràk, katxownà hatà. Nyamoro htzero, Txesusu komo wahrokototxownà hatà.

³⁴Txeey, Txesusu komo xarha nahatakotxownà hatà. Tasanàmnatoko, toto komo yonyey hatà, Txesusu. Thenyehra rma haxa nehxtatxkon hatà. Àhnàn kom yawo rma haxa nehxtatxkon hatà, Txesusu. Àsok tawro hana. Kahneru wyaro nehxtatxkon hatà, àwya. Esompànà wyaro rma nehxtatxkon hatà, àwya, àhananàhpànàtho me tesnàr kom ke hatà. Àro ke hananàhyatxkon hatà. Anaro rha ke hananàhyatxkon hatà, thenyehra hatà.

³⁵Àro rma kokmamrà ro, Txesusu hyaka haxa totxownà hatà, àhananàhrà ro komo. Onà wyaro nketxkon hatà, àwya. Ehxera ro mak naha, owto, tano, ketxkon hatà, àwya. Tkokmamtxow ha. ³⁶Àro ke, toto komo ànyahtxoko, ketxkon hatà. Ànyahtxoko. Anaro rha owto hona hak totxowà, ketxkon hatà. Màmton hona hak totxowà, tànyahrà komo yehekahso, ketxkon hatà, àhananàhrà ro komo, àwya.

³⁷Onà wyaro haxa neyuhtxownà hatà, Txesusu. Omnyamo rma ànyahmatxoko, kekon hatà, àwyaney. Àna matà, ketxkon hatà. Amna tonàr xe manaye. Moxam nyahrà yehekahso amna tonàr xe manaye, ketxkon hatà. Uyur komo yehetho ryhe, 1000 kruseyrus yoho nyhe nay hamà. Àro rma yàmrà xe manaye, amna wya, ànyahmanàr kom horà, ketxkon hatà, àhananàhrà ro komo.

³⁸Twahak naye, ekeyu, ohyawonye, kekon hatà, Txesusu, àwyaney. Twahak naye, ekeyu. Xenytxatxko, kekon hatà. Tàwyaney xenytxe, nomohtxownà harha tà. 5 me manaye, ketxkon

hatà. Kana xarha, 2 me manaye, ketxkon hatà.

³⁹Eryewtatxoko, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya. Eryewtatxoko. Neryewtanàhtxownà hatà, txufu txko waka. ⁴⁰Àro ke neryewtatxownà hatà, toto komo, asamtaha ro. 100 me rye neryewtatxownà hatà, anar komo. 50 me rye neryewtatxownà hatà, anar komo xarha. 100 me rma rha neryewtatxownà hatà, anar komo xarha. 50 me rma rha neryewtatxownà hatà, anar komo xarha. Àro wyaro nehxtatxkon hatà, eryewtaxemo, thenyehra komo.

⁴¹Ekeyu yanàmey hatà, Txesusu. 5 me rma nanàmey hatà. Kana xarha yanàmey hatà, 2 me rma. Kakoso nosompotày hatà. Nàrwonàmey hatà, Khoryenkom yakoro, ekeyu hoko, kana hok xarha. Nowye hatà. Nàmey hatà, tànhananàhrà ro komo wya. Ekamtoko, kekon hatà, àwyaney. Kana xarha hanahtoy hatà, 2 me, et kom hatà.

⁴²Omeroro rma nenahtàkatxownà hatà. Wahuramtàhkatxownà hatà.

⁴³Otàkràskatxhàràtho yonàmataxownà hatà, wetxe ymo yaka. Kana hpunutho xarha yonàmataxownà hatà. 12 me rma nenàmataxownà hatà. ⁴⁴Twahak hana nehxtatxkon ha, toto komo, ekeyu yonahnyenhàymo. Kàrkomo komo ryhe, 5000 me hana nehxtatxkon ha. Nenahtxownà xarha tà, woràskomo komo, àhokyamo xarha.

Tuna ratokoko Txesusu tothàrà on ha.

⁴⁵Tàwya toto komo nyahmatxhe rma, tànhananàhrà ro komo nyakye hatà, Txesusu. Kanawa yaka osonkahtxoko, kekon hatà, àwyaney. Roywaho àtotxoko, mon hona, Betsayda hona, kekon hatà. Uro ryhe toto komo ànyakyaha, kekon hatà, àwyaney. ⁴⁶Àro ke nànyahtxownà hatà. Tàwya ànyaketxheney rma, toy hatà, àh hona.

Noro ro toy hatà, Khoryenkom yakoro àrwonàmso.

⁴⁷Taa. Kokmamyè hatà. Txesusu nghanànàhrà ro komo ryhe, kanawa yawo rma nehxtxkon hatà. Tuna ymo rakatawo rma nehxtxkon hatà. Moxe rma haxa mak nehxakon hatà, yukryeka. Txesus haxa ryhe, yukryeka ho rma nehxakon hatà, noro ro mak hatà. ⁴⁸Moxe ro nyamoro yonyey hatà. Kway kway ketxkon hatà, nyamoro, tahoxerye rma haxa hatà. Empatayenye nomokyakon hatà, atxowowo ymo. Àro wyaro nenytxownà hatà, Txesusu. Àro ke toy hatà, àhyakanye. Enmahpaya ehtoko, àhyakanye toy hatà. Tuna ymo ratokoko toy hatà, sàh sàh sàh sàh sàh. Àwetotxahkenye nehxakon hatà.

⁴⁹Tuna ymo ratokoko omoknàrà rma yonytxownà hatà, kanawa yawon komo. Noskatokatxownà mak hatà. Mokro ymo ha okatonho, ketxkon hatà. Kowontetxkon hatà, oseryehrà komo. ⁵⁰Amamehra mak nàrwonàmnye hatà, Txesusu, akoronye. Oseryehpàrà ehtxoko, kekon hatà. Uro ryhe uro. Towankaryhe ehtxoko, kekon hatà, àwyanye.

⁵¹Kanawa yaka nosonkahye hatà, àhyakanye. Dà, natàknay hatà, atxowowo ymo. Thenyehra rma haxa noseryehokatxehketxkon hatà, Txesus yakoron komo. ⁵²Àsok tawro hana, Txesusu yahoxetà hutwahra rma hak tesnàr kom ke hatà. Noro wya toto komo nyahmanàrà yonyenhàr me nehxtxkon hatà. Noro yahoxetà hutwahra rma nehxtxkon hatà. Akàhpàrà rma haxa nehxtxkon hatà, tahnawonye.

Ekeh komo wya Txesus honon yahetxhàrà on ha.

⁵³Wetotxownà haxa hatà, Txesus komo. Txeey, katxownà hatà, Xenesarye yamtar hona. Tkanawar komo

yowahtotxownà hatà. ⁵⁴Kanawa yaye nasanàmtxownà hatà. Mokro ha Txesusu, ketxkon hatà, toto komo, àton komo.

⁵⁵Àro ke totxownà hatà. Karyhe totxownà hatà, ekeh kom horà. Anana rha totxownà hatà, anaro rha owto hona. Xenesarye yamtar horye rma totxownà hatà. Ekeh komo yokyatxkon hatà. Tahon hon komo rma yokyatxkon hatà. Henta ya hana nekyatxkon ha. Mono manaye, Txesusu, katxho na rma nekyatxkon hatà. Txesusu hyaka rma nekyatxkon hatà. ⁵⁶Txesusu ryhe, anana rha tekon hatà, anaro rha owto txko hona hatà, anaro rha owto ymo hona xarha hatà, owto màhton hona xarha hatà. Henta kom ehtok hana, àhyaka nomotxownà hatà, toto komo. Ekeh komo yohtxownà hatà. Yakentaka ryhe nenàhtotxownà hatà. Ohonon ahehoko, amna wya, ketxkon hatà, ekeh komo, Txesusu wya. Ohonon yotxhàrà rma ahehoko, amna wya, ketxkon hatà. Àro ke nahetxownà hatà. Ahenyenhàyamo rma, ohxe harha nehxtxkon hatà, omeroro hatà.

Tàyweronàhyamatxhàyam yawo ro Farysew komo yexetxhàrà on ha.

7 Txesusu hyaka nomohtxownà hatà, Farysew kukur komo, àyweronàhyamano ynye ro kukur komo xarha. Xerusaryen hoye omohxemo komo rma mokyam nehxtxkon hatà. Omeroro rma nohsamnohtàkatxownà hatà, Txesusu hyaka.

²Txesusu nghanànàhrà ro komo yemtakmanàrà yonytxownà hatà. Osomyakorokahra nemtakmetxkon hatà. Àro ke, atxke rma haxa nehxtxkon hatà, àwyanye. ³Tosomyakorokatxheny marma ryhe, nemtakmetxhe, Farysew komo. Àro wyaro ryhe natxhe, Xuknewyana komo, omeroron komo, thoryen heno komo wya tàyweronàhyamatxhàyam yawo ro

tehtxoho menye. ⁴Warawantano ytxoho yaye tomokàtxhenye, emtakmahra hak natxhe. Bân kom yaka harha tomokàtxhenye, wahoro htzero nekoroketxhe. Tekorokatxheny marma, nemtakmetxhe. Anaro rha ke nâyweronâhyamatxownâ xarha tâ, àhoryen heno komo, thenyehra hatà. Àro ke, orymak heno yakoroketxhe. Oryen heno xarha yakoroketxhe. Oryen yawaka heno xarha yakoroketxhe. Àro wyaro natxhe, Xuknewyana komo, tàyweronâhyamatxhâyam yawo roro rma tehtxoho menye.

⁵Àro ke, onâ wyaro nketxkon hatà, Farysew komo, àyweronâhyamano nyne ro komo xarha, Txesusu wya. Atxke natxow hamà, onhananàhrà ro komo, ketxkon hatà, àwya. Àsok tawro hana. Osomyakorokahra nemtakmetxhe. Àro ke atxke natxow hamà. Khoryen heno komo wya kâyweronâhyamatxho kom yawo rohra natxow hamà, ketxkon hatà, Farysew komo, Txesusu wya.

⁶Onâ wyaro haxa neyuhtxownâ hatà, Txesusu. Enyhoru uro ha kany me rma manatxhe haryhe, kekon hatà, àwyaneye. Enyhoru uro ha kanye rma, yaworohra manatxhe. Ohokonye ryhe, yaworo xaxa menhoy hamà, Esaeyas heno, Khoryenkom yano me mak ha, kekon hatà. Onâ wyaro nmenhoy hatà.

Ohxe naha, Khoryenkomo, ketxhe rma haryhe, nyamoro ha. Tàmtar kom ke marma, àro wyaro nketxhe. Tàhnewony haxa ryhe, rohona xenyhera ro mak natxhe ha. ⁷Àtohnawo rma rowakryetxhe haryhe. Khoryenkomo rwonâ amna nekarymehe, owyanye, ketxhe rma haryhe, toto komo wya. Toto rwon haxa ryhe yokarymetxhe, nyamoro ha.

Àro wyaro rma nmenhoy hatà, Esaeyas heno. Ohokonye ryhe nmenhoy hamà, kekon hatà, Txesusu, Farysew komo

wya. ⁸Khoryenkomo yoyukhura manatxhe. Ohoryen heno kom haxa ryhe meyukyaxhe, kekon hatà, àwyaneye. ⁹Khoryen heno komo wya kâyweronâhyamatxho kom yawo ron me rma haxa tehtxe, kany me manatxhe. Àro yawo rono rma, Khoryenkomo rwon yawo rohra mak manatxhe, kekon hatà, àwyaneye. ¹⁰Àsok tawro hana. Tàrwonâ ryhe menhoy hatà, Khoryenkomo, Moyses heno wya. Àro yawo rohra mak manatxow hamà. Onâ wyaro ryhe nmenhoy hatà, noro heno. Toyuhsom me xenytxoko, oyàm komo, oyon komo xarha. Tàyàm komo wàràhyakany kom haxa ryhe etahatzoko.

Àro wyaro rma nmenhoy hatà, Moyses heno, Khoryenkom yano me mak hatà, kekon hatà, Txesusu. ¹¹⁻¹²Onâ wyaro haxa ryhe àyweronâhyamano meryatxhe, omnyamo, ohoryen heno kom yano me mak ha. Khoryenkomo wya dekàthâyamo yàmnàtoko, kyàm komo yowakryehra harha tehxtaxow hamà, kyon komo yowakryehra harha tehxtaxow hamà, màketxhe, toto komo wya, kekon hatà. Onâ wyaro katxoko, oyàm komo wya, oyon komo wya, màketxhe, àwyaneye. Apa y, eme y, owoya tàmsomàtho rma haxa on nahko haryhe, rokatxhotho, owoya tàmpàra harha wehxaha, Kokman onâ katxho me harha esnàr ke, Khoryenkomo wya tàmsomà onâ katxho me harha esnàr ke, katxoko, màketxhe, toto komo wya, kekon hatà, Txesusu, Farysew komo wya. ¹³Àro wyaro owyanye àyweronâhyamantokonye, ohoryen heno kom yano me màyweronâhyametxow hamà. Nyamoro heno yano me owyanye àyweronâhyamantokonye rma, Khoryenkomo yoyukhura rma manatxow hamà, kekon hatà. Nahko yxak haka kany me rma manatxow hamà, Khoryenkomo rwon

hoko. Àro wyaro rma rha atxke màyweronàhyametxhe, anaro rha ke, kekon hatà, Txesusu, Farysew komo wya.

Onà wyaro atxke natxow hamà toto komo tàhnawonye katxhàrà on ha.

¹⁴Toto komo yanyekye xarha tà, Txesusu, tàhyaka. Toto komo y, uro enytxatxoko, kekon hatà, àwyanye. Rorwonà ahohtxoko, ohnawonye, kekon hatà, àwyanye. ¹⁵Àsok katxho me hana natxow ha, toto kom ha. Atxke manatxhe katxho me natxow hamà, omeroro, kekon hatà. Woto yonotho hoye rohra mak àro wyaro katxho me natxhe, osomyakorokahra temtakmatxho kom hoye rohra mak ha. Tàhnawonye atxke tehtxoho kom hoye ro haxa ryhe, atxke manatxhe katxho me natxhe ha, Khoryenkomo wya, àro hoye ro atxke tesnàr kom ke mak ha, kekon hatà. Txesusu. ¹⁶Uro enytxatxoko, thanak oyehtokonye. Àhanahra kat manatxowà, kekon hatà, àwyanye.

¹⁷Taa. Toto komo nomtxownà hatà, Txesusu komo. Bân kom yaka nowomtxownà hatà. Àsok mon màkan ha, kuknonano me, ketxkon hatà, ànhananàhrà ro komo, Txesusu wya. Àsok mon màkan ha, kuknonano me.

¹⁸⁻¹⁹Onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, àwyanye. Omnyam xarha, uhutwahra manatxowà, kekon hatà. Uhutwahra manatxowà. Onà wyaro thutwaxem me nay hamà, ronekarymatxho. Kowan kom yawo rorohra nay hamà, tonosahotho, kekon hatà. Khosot kom yarye ten hamà. Baharaxkaxe ro nahataken hamà. Àro ke, woto yonotho hoye rohra atxke manatxhe katxho me natxow hamà, toto komo. Àro wyaro uhutwahra kat manatxowà, kekon hatà, Txesusu, ànhananàhrà ro komo wya. Àro wyaro tàwya tatoko rma, onà wyaro

nkekonà rma hamà. Ohxe rma haxa naha, woto, omeroro, tonohorye rma haxa naha, kekonà rma hamà.

²⁰Onà wyaro nkekon xarha tà, Txesusu, àwyanye. Tàhnawonye atxke tehtxoho kom hoye ro haxa ryhe, atxke manatxhe katxho me natxhe ha, toto komo, Khoryenkomo wya, àro hoye ro atxke tesnàr kom ke mak ha, kekon hatà, àwyanye. ²¹Àsok tawro hana. Onà wyaro atxke natxow hamà, tàhnawonye. Atxke nehutwetxow hamà. Anatoko twayamontanàr komo xe natxow hamà. Anatoko anar komo katxhotho yanàr xe natxow hamà. Anatoko toto yotahanàr xe natxow hamà, kekon hatà. Anatoko anar komo hetx hoko tesnàr komo xe natxow hamà. Anatoko anar komo ynyo hoko tesnàr komo xe natxow hamà, kekon hatà. ²²Anatoko nehohketxow hamà. Anatoko toto xehra rma haxa natxow hamà. Anatoko toto yonkuhtonàr xe natxow hamà, kekon hatà. Anatoko tweromra tesnàr komo xe natxow hamà. Anatoko toto hoko tatakuyunyàr komo xe natxow hamà, kekon hatà. Anatoko toto wàràhyakanàr xe natxow hamà. Anatoko ehonomnà me rma haxa nosonyatxow hamà. Anatoko akàhpàra rma haxa nehutwetxow hamà, kekon hatà, Txesusu. ²³Àro wyaro tàhnawonye atxke tehtxoho kom hoye ro, anaro rha tanhàn kom hoko natxhe, toto komo. Àro hoye ro ryhe, atxke manatxhe katxho me natxhe ha, Khoryenkomo wya, kekon hatà, Txesusu, ànhananàhrà ro komo wya.

Xuknewyanahnà wos yomsàrà yonyhoryetxhàrà on ha.

²⁴Xenesarye yamtar hoye toy hatà, Txesusu. Toy hatà, Txeru màtkoso, Seknon màtkoso rma. Xuknewyanahnà komo yowto rma àro ha, Txeru, Seknon xarha. Àto tehtoko, toto màn yawo nehakon hatà. Àto tehtxoho hutwanàr xehra

nehxakon hatà, toto komo wya. Nekaytay mak hatà.

²⁵ Noro yokaytà yonytxay hatà, wosà. Xuknewyanahnà rma mok nehxakon hatà. Serofeneseyayana haxa mok nehxakon hatà. Noro yomsàtho txko ryhe, worokyamo yoh me nehxakon hatà. Àro ke, tàwya Txesus yokaytà yonytxatxhe rma, nomokye hatà, noro, àhyaka. Tano me ro rma nehurkay hatà, akkrataka. ²⁶ Onà wyaro nkekon hatà, àwya. Worokyamo yoh me manaye, romsàtho txko. Noro hyaye towko ha, kekon hatà, Txesusu wya.

²⁷ Onà wyaro haxa nkekon hatà, Txesusu, àwya. Wahoro htzero khokyamo ryhe tànyahmetxow hamà, kekon hatà. Khokyamo nyahrà hoye tàmpàra teh-atxow hamà, kaykusu wya. Àro wyaro rma rha, Xuknewyana komo yonyhoryenye ryhe, anar komo yonyhoryehra nay hamà, kekon hatà, Txesusu.

²⁸ Àna mat mà, rohà y, kekon hatà, wosà. Neyukyakon hatà. Àna mat mà. Onà wyaro haxa àkehe, owya. Tosom hokru nyahrà hpunutho txko yonahyan hamà, kaykusu, kekon hatà. Emtakmano ytxoho yahomyawo nenahyan hamà. Àro ke, uro nyhe txko ewakryeko, atxke txko nyhe rma, kekon hatà, wosà, Txesusu wya.

²⁹ Ohxe uro meykno ha, kekon hatà, Txesusu, àwya. àwya. Àro ke, ohxe àtoko. Worokyamo wowno hampànà, oyomsàrà hyaye, kekon hatà.

³⁰ Àro ke toy hatà, wosà. Toy hatà, bàn yaka harha. Tomsàra txko yonyey hatà. Tàrah nehxakon hatà, tahon ho. Ohxe harha nehxakon hatà. Worokyamo yoh mehra harha nehxakon hatà.

Àhanahnà rotho hanaryetxhàrà on ha.

³¹ Toy harha tà, Txesusu. Txeru màthoye toy hatà. Seknon horye toy hatà. Dekaporyes yamtar horye xarha

toy hatà. Karyeryeya yohokos harha toy hatà.

³² Àto nehxakon hatà, toto, àhanahnà ro. Àrwomra xarha nehxakon hatà. Noro rma yohtxownà hatà, toto komo, Txesusu hyaka. Ayamorà txeryko nyhe, mophon hona, ketxkon hatà, àwya.

³³ Noro yarày hatà, Txesusu, toto komo hyaye. Tamorà yeryey hatà, àhanar yaka. Suu, tyufa, see, totakru xarha yeryey hatà, unyur horye. ³⁴ Kakoso nosompotày hatà. Txee, kay hatà, àhnàn yawo rma haxa tesnàr ke. Ehfata, kekon hatà, noro wya. Atahurmakako katxho me rma naha, Ehfata katxho. ³⁵ Day, thanak harha nehxakon hatà. Unyuru xarha nàkrakrantay hatà. Towaxkemàtho nàkrakrantay hatà. Ohxe harha nàrwonakon hatà.

³⁶ Onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, toto komo wya. On yokarymahra xaxa mpànà ehtxok ha, anar komo wya, kekon hatà, àwyanye. Nyamoro ryhe, nekarymatxownà haxa mak hatà. On yokarymahra xaxa mpànà ehtxok ha, kanye ro me rma haxa nehxakon hatà, Txesusu, toto komo wya, thenyehra hatà. Àro wyaro enytxanyenhàrà rma, nekarymetxkonà roro rma haxa mak hatà, thenyehra rma rha hatà.

³⁷ Noseryehokatxehkatxownà mak hatà, thenyehra rma haxa mak hatà, Txesusu wya onyhoryeno ytxoho hoko. Ohxe xaxa nay hamà, mokro. Ohxe rma haxa keryatxow hamà, ketxkon hatà. Àhanahnà rotho komo ryhe hanaryehe. Àrwomnà rotho komo xarha rwonàhyamehe, ketxkon hatà, toto komo, Txesusu hoko.

4000 komo nyahmatxhàrà on ha.

8 Àto nehxatxkon xarha tà, toto komo, ohsamnohxemo komo xarha, thenyehra rma haxa mak hatà. Ànyahpàra nehxatxkon hatà.

Àro ke, tànhananàhrà ro komo yanyekye hatà, Txesusu, tàhyaka rma. Onà wyaro nkekon hatà, àwyanye. ²Thenyehra natxow hamà, toto komo, ohsamnohxemo komo, kekon hatà, àwyanye. ³me nenmahyatzoko, tano, rohyawo. Ànyahpàra natxhe. Àro ke, àhnàn kom yawo rma haxa wehxaha, kekon hatà, àwyanye. ³Ànyakheranye wehxan hamà, àmàn kom yaka, mox omohsah me esnàr kom ke. Àsok tawro hana. Tàtontokonye rma, namotohyatzow hamà, asama rakatawo rma, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

⁴Ànyahrà komo ehxera ro mak nay hamà, tano, ahehnawo, ketxkon hatà, àwya. Àsok tànyahmetxow haryhe, ketxkon hatà. ⁵Twahak naye, ekeyu, ohyawonye, kekon hatà, Txesusu. ⁷me naha, ketxkon hatà, àwya.

⁶Toto komo yeryewtanàhye hatà, yukryeka hona. Ekeyu yanàmye hatà. ⁷me rma nanàmye hatà. Khoryenkom yakoro tàrwonàmàtxhe, nowye hatà. Nàmye hatà, tànhananàhrà ro komo wya. Ekamtxoko, kekon hatà, àwyanye. Nyamoro rma nekamtxownà hatà, toto komo wya. ⁷Kana txko xarha, àhyawonye nehvakon hatà, yakenohnà rma hatà. Noro hoko xarha nàrwonàmye hatà, Txesusu, Khoryenkom yakoro. Tàrwonàmàtxhe rma, noro xarha yokampoy hatà, tànhananàhrà ro komo wya.

⁸Nenahtàkatxownà hatà, toto komo. Wahuramtàhkatxownà hatà. Otàkràskatxhàràtho yonàmàtxownà hatà, wetxe ymo yaka. ⁷me rma nenàmàtxownà hatà. ⁹Twahak hana nehvatxkon ha, àyakenon kom ha. 4000 me hana nehvatxkon ha.

¹⁰Taa. Nànyahtxownà hatà, Txesusu. Tàwya ànyaktxhenye rma, nosonkahye hatà, kanawa yaka. Ànhananàhrà ro komo xarha nosonkahtxownà hatà.

Totxownà hatà, Dawmanuta yamtar hona.

Kahe yawon yahoxetà xenyhoko katxhàrà on ha.

¹¹Txesusu hyaka nomohtxownà hatà, Farysew kukur komo. Noro yameryekatzownà hatà. Kahe yawon yahoxetà xenyhoko, amna wya, yaworo xaxa manay hamà katxho me, amna wya, ketxkonà rma haryhe tà, àwya. Noro yahoxetà kukmanàr xe rma nehvatxkon haryhe tà.

¹²Noseryewsànkay hatà, Txesusu, yuhnaye ro, àhokonye toseryehokanàr ke. Txee, kay hatà, tàhnawo. Àsok tawro, kahe yawon yahoxetà yonyàr xe manatzowà, omnyamo, amnyeno rma komo, kekon hatà. Onà wyaro yaworo xaxa àkehe, owyanye. Xenyhera ro mak manatzhe hampànà, omnyamo, amnyeno rma komo, kekon hatà, Txesusu, Farysew komo wya.

¹³Nànomtxownà hatà, Txesusu. Nosonkahye xarha tà. Mon hona toy hatà.

Katamaru wakan hona mpànà xenytxoko katxhàrà on ha.

¹⁴Ekeyu yarhàra nehtxownà hatà, Txesusu nhananàhrà ro komo. Nàkwetarontatzownà hatà. Towsenxanoto txko nehvakon hatà, ekeyu, àhyawonye, kanawa yawo. Anaro nyhe txko ehxera nehvakon hatà.

¹⁵Onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, àwyanye. Katamaru wakan hona mpànà xenytxoko, kekon hatà. Farysew yanhàn komo rma hona mpànà xenytxoko. Eroknes yanhànà rma hona mpànà xenytxoko, kekon hatà, àwyanye.

¹⁶Àro wyaro tàwyanye enytxatzhe rma, nosonytxetxkon hatà, ànhananàhrà ro komo, nyamoro rye rma. Àsok tawro àro wyaro nkano, katamaru wakan hoko, ekeyu yokhàra kesnàr kom

ke hamà, ketxkonà rma haryhe tà, tàwyaneye rma.

¹⁷ Osonytxatxho komo hutwekon mak hatà, Txesusu. Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, àwyanye. Àsok tawro àro wyaro mosonytxatxow harha, kekon hatà. Àsok tawro orwonatxow harha, uyuhra oyehtxoho kom hoko. Rorwon hutwahra rma manatxow hamà. Rahoxet yonyhera rma manatxow hamà, kekon hatà. Ohnawonye akàhpàra rma manatxow hamà. ¹⁸ Tonke rma manatxhe haryhe. Rahoxet yonyhera mak manatxhe, kekon hatà. Thanake rma manatxhe haryhe. Rorwon yonytxahra mak manatxhe, kekon hatà. Muhutwahkahyatxok hamà.

¹⁹ Rahoxet yonyhohra kat wehxako, owyanye, ekeyu hoko. 5000 komo nyahmahra kat wehxako, 5 me ekeyu ke rma, kekon hatà. Twahak menàmetxoko, otàkràskatxhàràtho, kekon hatà. 12 me amna nenàmeko, ketxkon hatà, àwya. ²⁰ 4000 komo xarha nyahmahra kat wehxako, 7 me ekeyu ke rma, kekon hatà, Txesusu. Twahak menàmetxoko, otàkràskatxhàràtho, kekon hatà. 7 me amna nenàmeko, ketxkon hatà, àwya. ²¹ Àro wyaro owyanye rahoxet yonyetxhàrà muhutwahkahyatxok hamà, kekon hatà. Àro hoye ro moseryehoketxow hamà, uyuhra oyehtxoho kom hoko. Rorwon hutwahra rma manatxow hamà, Farysew yanhàn kom hoko, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

Enhunu rotho yontanàhàthàrà on ha.

²² Betsayda hona nahatakaxownà hatà, Txesusu komo. Àto nehkakon hatà, toto, enhunu ro. Noro rma yohtxownà hatà, toto komo, Txesusu hyaka. Moson aheko nyhe, ketxkon hatà, àwya.

²³ Enhunu ro yarày hatà, Txesusu. Amor hoko narày hatà, owto hoye. Tyufa, netahtay hatà, enur horye. Dye, tamorà yeryey hatà, àhona. Àsok menyano, kekon hatà, àwya.

Àsok menyano. Xenyhera rma kat manaye, kekon hatà, Txesusu, àwya. ²⁴ Nosompotày hatà, enhunu ro. Krawame wenyan hamà, kekon hatà. Toto komo rma wenyatxhe haryhe. Tataryeknohsom komo rma wenyatxhe haryhe. Wewe wyaro mak wenyatxhe, kekon hatà.

²⁵ Dye, tamorà yeryey xarha tà, Txesusu, enur hona. Ohxe haxa nentatàhkay hatà, enhunu rotho. Ohxe harha nehkakon hatà, enuru. Mox xarha nosompohatyakon hatà, omeroro hatà. ²⁶ Nànyakye hatà, Txesusu. Àmàn yaka harha nànyakye hatà. Àtok ha, omàn yaka, kekon hatà. Owto hona àtohra exko hampànà, kekon hatà, Txesusu, àwya.

Petru wya Kryestu ryhe omoro katxhàrà on ha.

²⁷ Toy hatà, Txesusu. Akoro totxownà hatà, ànhananàhrà ro komo. Sesaryeya Feryepe yamtar horye rma tetxkon hatà, anaro rha owto hona. Asama yarye tātontokonye rma, onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya. Onok me ryhe wehxano, toto komo wya, kekon hatà, àwyanye. Onok me rotakyatxowà, kekon hatà.

²⁸ Onà wyaro nketxhe, anar komo, ketxkon hatà. Xowaw heno we mokro ha, aymomno nyne ro heno we mokro ha, ketxhe haryhe, ohoko, anar komo, ketxkon hatà. Eryeyas heno haxa we mokro ha, ketxhe, anar komo xarha. Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno komo kukur haxa we mokro ha, ketxhe, anar komo xarha. Àro wyaro nketxhe, toto komo, ohoko, ketxkon hatà, ànhananàhrà ro komo.

²⁹ Omnyam haxa, onok me ryhe uro metakyatxowà, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. Petru ryhe neyukye hatà. Kryestu ryhe omoro, amna wya, kekon hatà. Khoryenkomo nànyaketxho ryhe

omoro, amna wya, kekon hatà, Petru, àwya. ³⁰Kryestu me rokarymahra xaxa mpànà ehtxok ha, toto komo wya, kekon hatà, Txesusu, àwyaneye.

Txesusu wya twayehtoho yokarymatxhàrà on ha.

³¹Twayehtoho yokarymay harha tà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya. Thenyehra rma haxa teryewhamnohsom me naha hampànà, Toto me Enusaho, kekon hatà, àwyaneye. Noro xanomkahnohyatxhe hampànà, horykomo komo, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo xarha, àwveronàhyamano ynye ro komo xarha, kekon hatà. Yahkotohen hona namoyathohetxhe xarha hampànà. Twayhàtxhe nasanàmyaha harha hampànà, Toto me Enusaho. Osorwawo ro enmahàtxhe, nasanàmyaha harha hampànà, kekon hatà, Txesusu, àwyaneye.

³²Àro wyaro noskarymay hatà, nyamoro nenytxanàr me. Àro ke, meya nyhe txko narày hatà, Petru. Àro wyaro kahra exko, kekon hatà, àwya.

³³Sara, neramay hatà, Txesusu. Tànhananàhrà ro komo yonyey hatà. Petru yoyey hatà. Khoryenkomo yehutwatxho hoye rohra àro wyaro màkano, kekon hatà, àwya. Toto yehutwatxho hoye ro haxa ryhe àro wyaro màkano. Satanasà ymo yano me ryhe àro wyaro màkano. Àro ke, onà wyaro àkehe, noro ymo wya. Satanasà y, àtok ha, rohyaye, àkehe, àwya, kekon hatà, Txesusu, Petru wya.

Osoxanomkahnohtxok hampànà katxhàrà on ha.

³⁴Thenyehra rma haxa nehxatxkon hatà, toto komo, ohsamnohxemo komo. Àto rma nehxatxkon xarha tà, Txesusu nhananàhrà ro komo. Omeroro nanyehxekatxownà hatà, Txesusu, tàhyaka. Onà wyaro nkekon hatà, àwyaneye.

Rakoro otonàr komo xe oyehtokonye, onà wyaro ehtxok hampànà, kekon hatà. Osoxanomkahnohtxok hampànà. Oyeryewhamnohtoho komo enàmtoxok hampànà. Àro wyaro enàmnye rma, rakoro àtotxok hampànà, kekon hatà, Txesusu, àwyaneye.

³⁵Anatoko oyeryewhamnohrà komo xehra manatxow hana, toto komo wya, kekon xarha tà, àwyaneye. Àro ke, oyekrunhonàr xe manatxow hana, awayehrà kom hona. Oyekrunhonàr xano rma, awayehyatxhe xak mak hampànà, kekon hatà. Àsok haxa hana manatxow ha. Mosoxanomkahnohyatxow haxa hana, twayehso ro, rox oyesnàr kom ke mak ha, àrwo yonyhorunu yokarymanàr xe oyesnàr kom ke mak ha, kekon hatà. Àro wyaro tosoxanomkahnohsomà rma, mekrunhetxhe harha. Karyhe roro harha manatxhe ha, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya.

³⁶Àsok haxa hana manatxow ha, kekon xarha tà, àwyaneye. Tkatxhonke rma haxa manatxow hana. Ohyawonye rma nay hana, anaro rha katxhonano, omeroro, kekon hatà. Àro wyaro thenyehra tkatxhonkemà rma, ohxehra rma manatxhe ha. Karyhe roro harha manatxhe katxho mehra rma oyehtokonye, ohxehra rma manatxhe ha. Tanàhnohsom me xak mak manatxhe hampànà, kekon hatà, Txesusu, àwyaneye. ³⁷Karyhe roro harha oyehtxoho komo rma, onàhnàn kom me nay hamà. Anaro onàhnàn komo ehxera ro mak naha ha, kekon hatà, Txesusu.

³⁸Atxke rma haxa natxhe, toto komo, amnyeno rma komo, kekon xarha tà. Thetxenhàrà hyaye toto yotowrà wyaro, Khoryenkomo hyaye otowsah me natxhe, amnyeno rma komo. Anatoko nyamoro hona moseryehyatxow hana, kekon hatà. Txesusu mryenonà uro ha kahra manatxow hana, oyoseryehrà

kom ke. Txesusu rwon yawo ron uro kahra manatxow hana, oyoseryehrà kom ke mak ha, kekon hatà. Àro wyaro oyehtokonye, romryenonà mosonà kahra rma rha naha hampànà, Toto me Enusaho, ohokonye, kekon hatà. Amnye nomokyaha hampànà, noro ha. Tàyàmà wyaro ehonomnà me xaxa nosonyehe hampànà. Akoro nomokyatxhe hampànà, kahe yawon komo xarha, enyhoru ro komo rma. Àro wyaro tomokàtxhe rma, romryenonà mosonà, kahra ro mak naha hampànà, oskarymahnàtho kom hoko, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya.

**Anar me Txesusu
yosonyhothàrà on ha.**

9 Onà wyaro nkekon xarha tà, Txesusu, toto komo wya. Toto komo kayaryet me nosonyehe xaxa mak hampànà, Khoryenkomo, kekon hatà. Ehonomnà me xaxa mpànà nosonyehe ha. Onà wyaro yaworo xaxa mpànà àkehe ha, owyanye. Àro wyaro noro yosonyhohra ro rma haka, awayehyatxhe hampànà, omnyamo, kekon hatà. Okukur kom marma ryhe, àwayehpàra rma hak natxhe hampànà. Nyamoro rma, toto komo kayaryet me noro yehtxoho yonyatxhe hampànà, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya.

²Taa. 6 me enmahàtxhe, toy hatà, Txesusu. Petru yarày hatà, takoro. Txaku xarha yarày hatà. Xowaw xarha yarày hatà. Nyamoro marma yarày hatà. Àhà ymo hona natxownà hatà, kawono ymo hona. Àto rye nehxatxkon hatà, nyamoro rye mak hatà. Anar me tonyxem me harha nexey hatà, Txesusu. ³Àwomunu ryhe, tàkrokromuknye harha nehxakon hatà. Nenkahxatxkon hatà. Àro wyaro umuturyehra ro mak natxow hamà, toto komo, wom muturyenye ro komo.

⁴Àtoko rma nosonyhotxownà hatà, asakon komo, Eryeyas heno

rma hatà, Moyses heno xarha hatà. Nosonyhotxownà hatà, àwyanye. Nàrwonatxkon hatà, Txesusu yakoro. ⁵Onà wyaro nkekon hatà, Petru, Txesusu wya. Khananàhnye y, tan kehtxoho komo ohxe nay hamà, kekon hatà. Wato hak amna nexe, osorwawo, omàn komo, Moyses màn xarha, Eryeyas màn xarha, kekon hatà, Petru, àwya. ⁶Àsok kat àkeno, àwya, kekon hatà, tàwya rma. Thenyehra noseryehyatxkon hatà, Petru komo.

⁷Ehokosonye nomokye hatà, kahrutunu. Àro wawono rwonà yonytxatxownà hatà. Romuru mosonà kay hatà. Ronàhnàn xaxa mosonà. Noro enytxatxoko, kay hatà, kahrutun wawono.

⁸Dàk dà nkatxownà hatà, Petru komo. Àhorye ronye nenytxehkatxownà hatà. Txesusu marma yonyatxkon hatà, tàhyawonye. Anar komo ehxera harha nehxatxkon hatà.

**Omohsah me rma naha Eryeyas
heno katxhàrà on ha.**

⁹Àhà ymo yonàhtotxownà harha tà, Txesusu komo. Enàhtonàr me rma, onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, Petru komo wya. Onenyetxhàyamo yokarymahra xaxa mpànà ehtxok ha, toto komo wya, kekon hatà. Amnye haxa mekarymetxhe ha, àwayehxemo kom waye rasanàmàtxhe mak ha, Toto me Enusaho yasanàmàtxhe mak ha. Rasanàmàpàra ro rma haka, ekarymahra rma ehtxok hampànà, kekon hatà.

¹⁰Àro ke neyuhtxownà hatà, Petru komo. Anar komo wya ekarymahra haka nehxatxkon hatà. Àwayehxemo kom waye katxho hutwahra mak nehxatxkon hatà. Àro ke, onà wyaro nketxkon hatà, tàwyanye rma. Àsok mokà nkan harha, ketxkon hatà. Àwayehxemo kom waye rasanàmàtxhe katxho, àsok mokà nkan ha, ketxkon hatà, tàwyanye rma.

¹¹ Onà wyaro nketxkon hatà, Txesusu wya. Onà wyaro nketxhe, àyweronàhyamano ynye ro komo, ketxkon hatà. Kryestu yomokhàra ro rma haka, nomokyan hatà, Eryeyas heno, ketxhe. Àsok tawro àro wyaro nketxowà, ketxkon hatà, Petru komo.

¹²⁻¹³ Yaworo nketxhe, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. Eryeyas heno wyarono htzero tomohsom me nehakonà. Ony-horyetxehkano yxe tomohsom me nehakonà, kekon hatà. Onà wyaro haxa àkehe, owyanye. Omohsah me rma naha, noro ha, kekon hatà. Noro heno mak yeryewhamnohtxownà, àxanhàn komo, tano me ronye rma. Àro wyaro teryewhamnohsom me rma haxa nehakonà, àmenhosahonhàrà yawo ro rma haxa tehtxoho me, kekon hatà, Txesusu. Toto me Enusah xarha, àmenhosahonhàrà yawo ro rma rha naha hampànà, onà wyaro katxhàrànhàrà yawo ro mak ha, teryewhamnohsom me rma haxa hampànà katxhàrànhàrà yawo ro, tàxanomkahnohsom me rma haxa naha hampànà katxhàrànhàrà yawo ro rma, kekon hatà, Txesusu, Petru komo wya.

Bàryekomo hyaye worokyamo yowàthàrà on ha.

¹⁴ Nomohtxownà harha tà, Txesusu komo, tànhananàhrà ro komo hyaka harha. Nyamoro hyawo nehaxtkkon hatà, toto komo, ohsamnohxemo komo, thenyehonà kom hatà. Àyweronàhyamano ynye ro kukur komo xarha, àto nehaxtkkon hatà. Nyamoro rma nosonytxetxkon hatà, Txesusu nhananàhrà ro kom yakoro.

¹⁵ Txesusu yonytxownà hatà, toto komo, ohsamnohxemo komo. Tàwyanye xenyetoko, noseryehokatxehketxkon hatà, thenyehra rma haxa mak hatà. Karyhe totxownà hatà, àhyaka. Netakmetxownà hatà. Momokno ketxkon hatà, àwya.

¹⁶ Eten kom hoko mosonytxetxowà, moxam yakoro, kekon hatà, Txesusu, àwyanye.

¹⁷ Neyukye hatà, toto, ohsamnohxemo kom wawono. Khananàhnye y, kekon hatà. Romuru wekno rma haryhe, ohyaka. Worokyamo yoh me naha. Noro ymo yano me àrwomnà ro me naha, kekon hatà, Txesusu wya. ¹⁸ Henta xak na mokro nay ha. Àto rma nahohsaha, worokyamo. Tàwya ahoxtàxhe, narymehe, yukryeka hona, kekon hatà. Wakrontehe. Nàyohsàkyaha xarha. Nakàhyaha xarha, kekon hatà. Àro ke wekno rma haryhe, ohyaka. Kàrwonàmno rma haryhe, moxam yakoro, onhananàhrà ro kom yakoro. Noro ymo towtxoko, romurunho txko hyaye, àkano rma haryhe, àwyanye, kekon hatà. Townyehnà ro mak moxam hamà, kekon hatà, àyàmà.

¹⁹ Onà wyaro haxa nkekon hatà, Txesusu. Àsok hana manatxow ha, omnyam ha, amnyeno rma komo, kekon hatà. Khoryenkom hona xenyehnà omnyam hamà. Mexe rma haxa ehxah me wehxaha, awawonye. Khoryenkom yahoxetà hutwahra rma manatxhe, kekon hatà. Mexe rma rha kramamyan hamà, awawonye rma. Khoryenkom yahoxetà hutwahra rma oyehtxoho komo wenàmnyano rye rma hamà, tano, kekon hatà, Txesusu. Sohtxok ha, rohyaka, kekon xarha tà.

²⁰ Àro ke bàryekomo yohtxownà hatà, àhyaka. Tàwya Txesusu yonyetxhe rma, nànyerymamnohye hatà, worokyamo ymo. Fuhto, nehurkay hatà, bàryekomo, yukryeka hona. Nehanamekon hatà. Wakrontekon xarha tà.

²¹ Twahak nahosàye, worokyamo, kekon hatà, Txesusu, àyàmà wya. Twahak nahosàye. Àmryentoko rma nahosàye, kekon hatà, àyàmà. ²² Yake ro narymaye, weheto waka. Tuna kwaka xarha narymaye. Àro wyaro yake

ro narymaye, àwayehkanàr horà, kekon hatà, àyàmà. Amna hnàn yaw exko nyhe, kekon hatà. Àsok hana manay ha, omoro, ehonomnà me hana, ehonomnà mehra haxa hana. Ehonomnà me oyehtoko, amna akoronomako nyhe, kekon hatà, Txesusu wya.

²³ Àro wyaro tkahoryehra naha, kekon hatà, Txesusu, àwya. Àsok hana manay ha, ehonomnà me hana, ehonomnà mehra haxa hana, tkahoryehra ro mak naha ha. Ehonomnà me xaxa mpànà naha ha, Khoryenkomo, tkahorye haxa naha, kekon hatà. Àro wyaro Khoryenkom hona owoya xenyetoko, towakryetxehkaxem me mpànà manaha ha, kekon hatà, Txesusu. ²⁴ Noro hona wenyaha rma haryhe, kekon hatà, àyàmà, teryewrye ro hatà. Noro hona wenyaha rma haryhe, atxke txko mak ha. Uro akoronomako nyhe, àhona xeny me nyhe ryehtxoho me, kekon hatà, àyàmà, Txesusu wya.

²⁵ Txesusu hyaka nomohtàketxkon hatà, toto komo. Karyhe rma haxa nomohtàketxkon hatà, thenyehnohà kom hatà. Àro wyaro nenytxownà hatà, Txesusu. Àro ke, worokyamo yoyey hatà. Worokyamo y, kekon hatà, àwya. Àrwonàmna ro me mosonà meryey hamà. Àhanahnà ro me meryey hamà. Onà wyaro àkehe hampànà, owoya, kekon hatà. Otowko hampànà, àhyaye. Ahohsàra harha exko hampànà, kekon hatà, Txesusu.

²⁶ Teryewrye ro kowontay hatà, worokyamo. Thenyehra nànyerymamnohye xarha tà. Kray, notowye hatà, àhyaye. Àwayehsaho wyaro nehkakon hatà, bàryekomo. Àro ke, wayehno ha ketxkon hatà, àton kukur komo, yaken komo rma hatà. ²⁷ Tok, amor hoko nanàmye hatà, Txesusu. Sax, nasanàmye hatà, bàryekomo.

²⁸ Taa. Bàn kom yaka harha totxownà hatà, Txesusu komo. Towomàtx-

henye, onà wyaro nketxkon hatà, ànhananàhrà ro komo, Txesusu wya, anar komo nenytxahtor me mak hatà. Àsok tawro towhàra amna nahko harha, ketxkon hatà, àwya. Àsok tawro towhàra amna nahko harha. ²⁹ Neyuhtxownà hatà, Txesusu. Noro wyaron komo ryhe, towhànà ro me natxhe, kekon hatà, àwyaney. Khoryenkom yakoro kàrwonàmtoho kom hoye ro marma, tow-som me natxhe, kekon hatà, Txesusu, tãnhananàhrà ro komo wya.

Tahohsosom me naha hampànà Toto me Enusaho katxhàrà on ha.

³⁰ Taa. Àsnye ro totxownà hatà, Txesusu komo. Karyeryeya yamtar horye totxownà hatà. Ekayhera rma tàtonàr xe nehkakon hatà, Txesusu. ³¹ Àsok tawro hana, 12 komo hananàhrà hoko rma haxa tesnàr ke hatà. Onà wyaro nkekon hatà, àwyaney. Tahohsosom me naha hampànà, Toto me Enusaho, toto komo wya, anhá komo wya, kekon hatà, àwyaney. Nyamoro rma namoyathohetxhe hampànà, yahkotohen hona. Twayhàtxhe, nasanàmyaha harha hampànà. Osorwawo ro enmahàtxhe, nasanàmyaha harha hampànà, kekon hatà, Txesusu, àwyaney.

³² Àro wyaro katxho hutwahra mak nehkatxkon hatà, ànhananàhrà ro komo. Uhutwamohsoko, amna wya, kahra mak nehkatxkon hatà, àwya, kurunye tàwyaney xenyàr ke hatà.

12 komo yatameryekatzhàrà on ha.

³³ Taa. Kafahnaw hona nahatakatzownà hatà, Txesusu komo. Bàn kom yawo tehtokonye, onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, 12 komo wya. Eten kom hoko mosonytxatxowà, omnyamo ro rye rma, asama yarye komoknàr kom me, kekon hatà, Txesusu, àwyaney.

³⁴Eyukhura mak nehxatxkon hatà. Àsok tawro hana, tatameryekanàr kom ke hatà. Asama yarye tâtontokonye, natameryeketxkon hatà, nyamoro rye rma. Onokà ryhe, ehonmnà me nyhe naye, kwawonye, tawro hoko natameryeketxkon hatà.

³⁵Dyerye, neryewtay hatà, Txesusu. Omohtxoko, kekon hatà, àwyaney. Omohtxoko, ronytxaxe. Ehonmnà me oyesnàr komo xe oyehtokonye, norohnàtho me xaxa mpànà ehtxoko. Okukur komo yanoto me xaxa mpànà ehtxoko, kekon hatà, Txesusu, àwyaney.

³⁶Bàryekomo txko yokye hatà, amrakatakanye. Nanàmey hatà, tonaka. Onà wyaro nkekon hatà, 12 komo wya. ³⁷Mosonà txko xenytxoko, kekon hatà, àwyaney. Toto komo yosnaka rma haxa nay hamà, mosonà txko. Mosonà wyarono txko komo ewakryetxoko, kekon hatà. Rox oyehtokonye, ewakryetxoko. Owyanye ewakryentokonye rma, uro rma mewakryetxhe, kekon hatà. Àro wyaro owyanye rowakryentoko rma, urohnà rma, ronyaknyenhàr haxa mewakryetxhe, kekon hatà, Txesusu, 12 komo wya.

**Xowaw komo wya
worokyamo yownyenhàr
yatàknanàhkathàrà on ha.**

³⁸Khananàhnye y, kekon hatà, Xowawu, Txesusu wya. Toto amna nenyako. Worokyamo yowyaknano, noro ha, ayano me rma haryhe, kekon hatà. Txesusu yano me otowko ha, keknano rma haryhe, worokyamo wya. Àro ke, àro wyaro kahra exko, kek amna, àwya. Amna natàknanàhkeko, kukukur kom mehra esnàr ke, kekon hatà, Xowawu.

³⁹Atàknanàhkahra ehtxoko, kekon mak hatà, Txesusu. Àsok tawro hana. Àro wyaron komo ryhe, atxke

naha Txesusu, kahra natxow hamà. Onyhoryeno ytxoho hoko, Txesusu yano me ryhe konyhoryen hampànà kany komo rma, rowàràhyakahra natxow hamà, kekon hatà, Txesusu. Àro ke, atàknanàhkahranye ehtxoko. ⁴⁰Àsok tawro hana. Kxanhàn kom mehra tehtokonye, kukukur kom me rma natxow hamà, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

⁴¹Onà wyaro nkekon xarha tà, àwyaney. Anatoko ayakoronometxow hana, anar komo, romryenon me oyesnàr kom ke mak ha, Kryestu mryenonà mosonà katxho me oyesnàr kom ke mak ha, kekon hatà. Tuna marma txko yàmnyatxow hana, owokuru kom me. Tuna yàmnyenhàrà rma, towakryexem me rma haxa natxhe hampànà, tàwyaney romryenon komo yakoronomanàr ke mak ha. Àro wyaro yaworo xaxa àkehe, owyanye, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

**Amohra haxa oyehtokonye ohxe rma
manatxhe katxhàrà on ha.**

⁴²Onà wyaro nkekon xarha tà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya. Tanhàn hokon me harha bàryekomo yeryhera ro mak ehtxok hampànà, kekon hatà. Rohona xenyetho komo rma yeryhera ehtxok hampànà, tanhàn hokon me harha. Àro hokon me harha owyanye txenyetokonye, ohxehra ro mak manatxhe hampànà, kekon hatà. Àro wyaro txeryhera ronye rma awayehnàtokonye, ohxe oyesnàràtho kom haryhe. Tuna kwaka ononàtokonye, ohxe oyesnàràtho kom haryhe. Tohu ymo ke amusmexah me ononàtokonye, àro wyaro rma awayehnàtokonye, ohxe oyesnàràtho kom haryhe, kekon hatà, Txesusu.

⁴³⁻⁴⁴Anatoko ayanhàn kom hoko manatxow hana, ayamor kom ke hana,

kekon xarha tà. Onà wyaro haxa katxoko. Amohra hak wehxe, ranhàn hokohra harha ryexxoho me, katxoko, kekon hatà. Tamoke rma oyehtokonye, eryewhamnohno ytxoho ro na màtètxhe hampànà, ayanhàn kom hoko oyesnàr kom ke. Weheto ymo wyaron hona màtètxhe hampànà, ewehpànà ro ymo wyaron hona, kekon hatà. Amohra haxa oyehtokonye, ohxe rma manatxhe, karyhe roro harha oyesnàr kom ke, kekon hatà, Txesusu.

⁴⁵⁻⁴⁶ Anatoko ayanhàn kom hoko manatxow hana, ohror kom ke hana, kekon xarha tà. Onà wyaro haxa katxoko. Àhrohra hak wehxe, ranhàn hokohra harha ryexxoho me, katxoko, kekon hatà. Tàhroke rma oyehtokonye, eryewhamnohno ytxoho ro na màtètxhe hampànà, ayanhàn kom hoko oyesnàr kom ke. Àhrohra haxa oyehtokonye, ohxe rma manatxhe, karyhe roro harha oyesnàr kom ke, kekon hatà, Txesusu.

⁴⁷ Àsok haxa hana mehohketxow ha, ayanhàn kom hoko. Mehohketxow hamà, oyonur kom ke mak ha, kekon hatà. Onà wyaro haxa katxoko. Enhura hak wehxe, ranhàn hoko ehohkahra harha ryexxoho me, katxoko, kekon hatà. Enhura oyehtokonye, ohxe rma manatxhe, Khoryenkom yowto hona otonàr kom ke. Tonke haxa oyehtokonye, tarymaxem me manatxhe hampànà, eryewhamnohno ytxoho ro na, oyonur kom ke atxke oyesnàr kom ke, kekon hatà. ⁴⁸ Eryewhamnohno ytxoho ro ryhe, weheto ymo wyaro naha, ewehpànà ro ymo wyaro mak ha. Àton komo ryhe, àwayehpàrà natxhe hampànà. Àwayehpànà rma, teryewhamnohso roro rma haxa natxhe hampànà, meya roro rma haxa mak ha, kekon hatà, Txesusu.

⁴⁹ Xura ryhe, woto yonyhoryeny me nay hamà, kekon xarha tà. Weheto ryhe, uru yonyhoryeny me nay hamà.

Weheto waka txexaho wyaro, tonyhoryexem me natxhe hampànà, romryenon komo, omeroro, teryewhamnohnohno komo yonàmrà ke mak ha, kekon hatà, Txesusu. ⁵⁰ Ohxe nay hamà, xura. Anatoko nanhànten hana. Tanhàntatxhe rma, ohxehra ro mak nay hamà. Xura me harha txeryhen me nay hamà, kekon hatà. Xura kenye woto yexaho wyaro, ohxe ehtxoko, ohnawonye. Àro wyaro oyehtokonye, towahke rye manatxow hamà, omnyamo ro rye rma, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

**Khetxenhàyamo hyaye
kotowtoho kom hoko
hananàhno ryetxhàrà on ha.**

10 Taa. Karyeryeya yamtar hoye toy hatà, Txesusu. Xukneya yamtar hona haxa toy hatà, Xoknaw mon hona rma hatà. Àhyaka nohsamnohtàkatxownà hatà, toto komo, thenyehnohà kom hatà. Àto xarha hananàhyatxkon hatà, Txesusu, hananàhno ynye ro kaxe.

² Farysew kukur komo xarha nomotxownà hatà, àhyaka. Noro kukmanàr xe nehmatxkon haryhe tà, enkukmanàr horà. Onà wyaro nketxkonà rma haryhe tà. Khetxenhàrà hyaye kotowtoho, ohxe naye, ohxehra kat naye, owoya, ketxkon hatà, àwya.

³ Neyuhtxownà hatà, Txesusu. Àsoke nkaye, Moyses heno, kekon hatà. Àsoke ryhe kàyweronàhyamatxownà, kekon hatà, Txesusu, àwyaney.

⁴ Onà wyaro kàyweronàhyamatxownà hatà, Moyses heno, ketxkon hatà, Farysew komo. Ohetxenhàyamo hyaye oyotownàtokonye, akaryehtan komo àmenhotxoko, kekon heno hatà. Kotowyaha hampànà, ohyaye, katxoko, owoyaney àmenhonàr me, kekon heno hatà, ketxkon hatà, Farysew komo. Àro wyaro owoyaney àmenhotxhe rma, motowyatxhe, ohetxenhàyamo hyaye, kekon heno hatà. Àro wyaro

kâyweronâhyamatxownâ hatà, Moyses heno, ketxkon hatà, Farysew komo, Txesusu wya.

⁵Àro wyaro kâyweronâhyamatxownâ, ohnawonye atxke rma haxa oyesnâr kom ke, ohetxenâyamo hyaye oyotowrà komo xe rma haxa oyesnâr kom ke, kekon hatà, Txesusu, àwyanye.

⁶Amnyehra haxa, toto yotowrà xehra mak nehxakonâ, Khoryenkomo, thetxe hyaye. Àsok tawro hana. Tàwya toto yakàhtontoko, kàrà me, wos me xarha nakàhtoye, otâhyawo roro ehtxoho menye, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. ⁷Àro ke, toto hak tàyàmànàhàrà hnànkano. Noro hak tàyonànàhàrà hnànkano, thetxe hyawo roro harha tehtxoho me, kekon hatà.

⁸Àro wyaro mpànà naha ha, toto, wos yakoro. Asakononhâyamo, towenyxano wyaro harha mpànà naha ha, kekon hatà. Àro wyaro natxow hamà, toto komo, thetx kom yakoro. Asako ehxera harha natxhe, Khoryenkomo nenyâr me. Towsenyxano wyaro harha natxhe, kekon hatà, Txesusu, àwyanye.

⁹Khoryenkomo ryhe, osomryeno nyne me naha. Àro ke, onâ wyaro kahra hak nahtxoko, toto komo. Totowyatxow hamà, khetxenâyamo hyaye, kahra hak nahtxoko, osomryeno nyne me Khoryenkomo yesnâr ke, kekon hatà, Txesusu, Farysew komo wya.

¹⁰Bàn kom yaw harha tehtokonye, onâ wyaro nketxkon hatà, ànhananàhàrà ro komo, Txesusu wya. Àsok màkan harha, kotowtoho kom hoko, ketxkon hatà, àwya.

¹¹Onâ wyaro nkekon hatà, Txesusu, àwyanye. Ohetx komo hyaye otowhàrà ro mak ehtxoko, kekon hatà. Àhyayenye oyotownàtokonye rma, anaro wos yahohsàrà ro mak ehtxoko. Owyanye anaro yahosnàtoko rma, atxke man-atxhe, ohetxe ro kom mehra noro yesnâr ke mak ha, kekon hatà, Txesusu. ¹²Àro

wyaro rma rha natxhe, woràskomo komo xarha. Tànyonhàrà hyaye otowsa-hotho rma, anaro kàrà yahohsàrà hak nahtxoko, kekon hatà. Tàwyanye anaro yahosnàtoko rma, atxke natxhe, tànyo ro kom mehra noro yesnâr ke mak ha, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhàrà ro komo wya.

**Bàryekomo txko kom hak
nomohtxowà rohyaka
katxhàrà on ha.**

¹³Thokiyamo txko yokyatxkon hatà, toto komo, Txesusu hyaka. Mosonâ txko aheko tawro xe nehxtxkon hatà, àwya, ohxe texem me esnâr kom horà. Horohkatxownâ mak hatà, Txesusu nhananàhàrà ro komo.

¹⁴Nyamoro wya àhorohkanâr komo yonyey hatà, Txesusu. Atxke nehxakon hatà, àwya. Ewakhàrà nehxakon hatà. Àro ke, onâ wyaro nkekon hatà, àwyanye. Bàryekomo txko kom hak nomohtxowà, rohyaka, kekon hatà, tànhananàhàrà ro komo wya. Àhorohkahranye ehtxoko. Moxamo txko wyaron komo ryhe, Khoryenkomo mryenon me natxhe, kekon hatà, Txesusu. ¹⁵Onâ wyaro yaworo xaxa àkehe, owyanye, kekon hatà. Akaryet kom me Khoryenkomo yesnâr xe oyehtokonye, bàryekomo wyaro norohnàtho me xaxa mpànà osonytxoko, kekon hatà. Àro wyarohra oyehtokonye, noro mryenon mehra ro mak manatxhe hampànà, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhàrà ro komo wya.

¹⁶Bàryekomo komo yanàmyakon hatà, Txesusu, tonaka. Say, tok, tamorâ yeryakon hatà, àhonanye. Khoryenkom yakoro nàrwonakon hatà, àhokonye.

Tkatxhonkemà hananàhàthàrà on ha.

¹⁷Taa. Asama yarye tekon hatà, Txesusu. Àtonâr me, àhyaka toy hatà, toto, karyhe mak hatà. Tosoknar ho neryew-

tay hatà, akrataka. Khananàhnye y, enyhoru ryhe omoro, kekon hatà, àwya. Àsoké ryhe ohxe wehxano, karyhe roro harha ryehtxoho me, kekon hatà, Txesusu wya.

¹⁸ Àsok tawro enyhoru ryhe omoro màken harha, rowya, kekon hatà, Txesusu, àwya. Khoryenkomo ryhe, enyhoru me naha, noro marma mak ha. Enyhoru mehra ro mak natxhe ha, toto komo, kekon hatà. ¹⁹ Karyhe roro harha oyesnàr xe oyehtoko, kàyweronàhyamatxho kom yawo ro tehxye manaha, kekon hatà, Txesusu. Onà wyaro katxho komo hutwahra kat manaye, toto yotahahra ehtxoko katxho rma, anar komo hetx hokohra ehtxoko katxho xarha, toto katxho yarhàra ehtxoko katxho xarha, toto hoko àtemarontahra ehtxoko katxho xarha, amotaka ehemahra ehtxoko katxho xarha, toyuhsom me xenytxoko, oyàm komo, oyon komo xarha, katxho xarha. Àro wyaro katxho kom yawo ro tehxye manaha, kekon hatà, Txesusu, àwya.

²⁰ Khananàhnye y, kekon hatà, noro, Txesusu wya. Àro wyaro katxho kom yawo ron uro. Romryen yaye ro rma, àro wyaro katxho kom yawo ro ehxah uro, kekon hatà.

²¹ Thànye rma haxa nenyakon hatà, Txesusu. Onà wyaro nkekon hatà, àwya. Khoryenkomo yoyuhtukahra hak manaha, kekon hatà. Onà wyaro xaxa mpànà exko ha, noro yoyuhtukatxho me. Akatxhothàrà tàmtaha, omeroro, txenyeru hona, kekon hatà. Txenyeru rma tàmkò xarha, toto komo wya, àkatxhomnà komo wya, ànyahpàn komo wya. Àro wyaro exko hampànà, kahe yawo towakryexem me oyehtxoho me, kekon hatà. Àro wyaro oyexetxhe rma, rakoro omok ha, kekon hatà, Txesusu, àwya.

²² Àro wyaro tàwya enytxatxhe rma, nekhookay hatà, tkatxhonke rma haxa

tesnàr ke hatà. Ekhokaxaho rma toy hatà.

²³ Noro totxhe rma, àhorye ronye nenytxehkatxownà hatà, Txesusu. Onà wyaro nkekon hatà, tànhananàhrà ro komo wya. Tkaryet kom me Khoryenkomo hutwahra natxow hamà, tkatxhonkem komo, kekon hatà. Krawame mak natxhe, noro mryenon me harha, kekon hatà, Txesusu, àwyaneye.

²⁴ Koo, noseryehoketxkon hatà, nyamoro, Txesusu rwon hoko. Kàrkomo komo y, kekon xarha tà, Txesusu, àwyaneye. Tkatxho hona ron komo ryhe, krawame rma haxa natxhe, Khoryenkomo mryenon me harha, kekon hatà, ²⁵ Arkurya yowtarà txko yarye àtohra nay hamà, kameru ymo. Krawame rma haxa nay hamà, àtotho, hory me ymo esnàr ke, kekon hatà. Àro yarye noro totho yoho rma haxa krawame natxhe, tkatxhonkem komo, Khoryenkomo mryenon me harha, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

²⁶ Koo, noseryehokatxehketxkonà rma haxa mak hatà, nyamoro, thenyehra rma haxa mak hatà. Àsok tawro harha, ketxkon hatà. Tonyhoryexem komo ehxera natxow hamà. Àsoken kom katà tonyhoryexem me natxowà, ketxkon hatà, Txesusu wya.

²⁷ Nenytxehkatxownà hatà, Txesusu, Onà wyaro nkekon hatà, àwyaneye. Tonyhoryetxho kom hoko tehnyaxem me natxhe ha, toto komo, kekon hatà. Khoryenkom haxa ryhe, ehnyahnà ro me mak naha. Ehomnà xaxa kax mak naha ha, kekon hatà, Txesusu.

²⁸ Onà wyaro nkekon hatà, Petru, àwya. Amna ryhe, amna yomyawonotho nànomye, ayakoro amna totho me, kekon hatà. ²⁹ Neyukye hatà, Txesusu. Àsok hana natxow ha, romryenon kom ha, kekon hatà. Onà wyaro natxow

hamà, rox tesnàr kom ke mak ha, àrwo yonyhorunu yokarymanàr xe tesnàr kom ke mak ha. Anatoko bànàthàyamo nomyatxow hana, kekon hatà. Anatoko towtànhàyamo nomyatxow hana. Anatoko twosànànhàyamo nomyatxow hana. Anatoko tàyàmànàyamo nomyatxow hana, kekon hatà. Anatoko tàyonànàyamo nomyatxow hana. Anatoko thokuthuyamo nomyatxow hana, kekon hatà. Anatoko towtothàyamo nomyatxow hana. Omeroro rma nànomyatxow hana, romryenon komo, rox tesnàr kom ke mak ha, rokarymanàr xe tesnàr kom ke mak ha, kekon hatà, Txesusu. ³⁰Onà wyaro yaworo xaxa àkehe, owyanye. Nyamoro ryhe, towakryexem me rma haxa mpànà natxhe ha, kekon hatà. Amnye rma, tano rma hak tehtokonye, thenyehra towakryexem me mpànà natxhe ha, bànkem me rma haxa mak ha, towtànkem me rma haxa mak ha, twosànkem me rma haxa mak ha, tàyonkem me rma haxa mak ha, thohkem me rma haxa mak ha, towtokem me rma haxa mak ha, kekon hatà. Àro wyaro towakryexem me mpànà natxhe ha, amnye rma. Àro wyaro towakryexemà rma, teryewhamnohsom me rma natxhe hampànà, tano rma hak tehtokonye. Amnye haxa, karyhe roro mpànà natxhe ha, kekon hatà, Txesusu.

³¹Àsok tawro hana, kekon xarha tà. Anar komo yosnakan uro kany komo ryhe, wahoro htxero towakryexem me natxhe hampànà. Anaro komo yohon uro kany kom haxa ryhe, mahtuk me towakryexem me natxhe hampànà, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

Txesusu wya twayehtoho yokarymatxhàrà on ha.

³²Asama yarye tetxkon hatà, Txesusu komo. Xerusaryen hona tetxkon hatà. Wahoro tekon hatà, Txesusu. Noro yakoron komo ryhe, noseryehoketxkon hatà. Àwenaryenye totxownà hatà, toto komo. Nyamoro rma newankaranatxkon hatà. 12 komo yanyekye hatà, Txesusu, tàhyaka. Noskarymay hatà, àwyanye. Amnye tehtxoho rma yokarymay hatà. ³³Xerusaryen hona tàtetxow hamà, kekon hatà. Tahohsosome mpànà naha ha, Toto me Enusaho, Xuknewyana yoh komo wya, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo wya, àyweronàhyamano ynye ro komo wya xarha. Nyamoro ryhe, twayehkahorye xak naha, ketxhe hampànà, noro hoko, kekon hatà. Nahohsetxhe xarha hampànà, Xuknewyanahnà komo wya. ³⁴Nyamoro rma newnohyatxhe hampànà, kekon hatà. Noro horye netahtetxhe xarha hampànà. Nàhpokyatxhe xarha hampànà. Yahkotohen hona namoyathetxhe xarha hampànà, kekon hatà. Twayhàtxhe, nasanàmyaha mak hampànà, noro ha. Osorwawo ro enmahàtxhe, nasanàmyaha harha hampànà, kekon hatà, Txesusu, 12 komo wya.

Txaku komo wya ahanaka haxa amna txeryko katxhàrà on ha.

³⁵Txesusu hyaka haxa totxownà hatà, Txaku komo, Xowaw xarha. Sekmeknew muru komo rma nyamoro hatà. Khananàhnye y, ketxkon hatà, àwya. Amna ryhe yowakryenàr xe amna naha, owya, ketxkon hatà. Amna yano me ryhe, amna yowakryenàr xe amna naha, owya, ketxkon hatà, Txaku komo.

³⁶Àsoke ryhe oyowakryenàr komo xe manatxowà, rowya, kekon hatà,

Txesusu, àwyanje. Àsoke ryhe oyowakryenàr komo xe manatxowà, rowya, kekon hatà.

³⁷ Onà wyaro nketxkon hatà, àwya. Ehonomnà me rma haxa amna yenyàr xe amna naha, owoya, ketxkon hatà. Toto komo kayaryet me oyomoknà-toko, ehonomnà me xaxa mosonyhen hamà, omeroron komo wya. Àtoko rma, ahanaka haxa amna txeryko, anaro howehetra, anaro howehe, owoyaro rma rha ehonomnà me amna yehtxoho me, ketxkon hatà.

³⁸ Onà wyaro haxa nkekon hatà, Txesusu, àwyanje. Àna matà, rohanawo toto yehtxoho hutwahra ro mak manatxhe ha, kekon hatà. Rowyaro rma rha eryewhamnohxemo komo ryhe, ehonomnà me harha natxhe hampànà, rohanaw harha, kekon hatà. Ryeryewhamtoho wenàmtàhkehe hampànà. Toto wya twokru yontàhkantokono wyaro, ryeryewhamtoho wenàmtàhkehe hampànà, kekon hatà. Tuna kwaka toto yataymomnàtokono wyaro, ryeryewhamtoho yaka koteryaha hampànà. Rowyaro rma rha katà menàmtàhketxowà, overyewhamtoho komo, kekon hatà, Txesusu, Txaku komo wya.

³⁹ Àhà, amna nenàmtàhkehe, ketxkon hatà, nyamoro ha. Yaworo màketxhe, kekon hatà, Txesusu, àwyanje. Rowyaro rma rha overyewhamtoho komo menàmtàhketxhe hampànà. ⁴⁰ Enàmtàhkanyenhàrà rma yeryhera mak wehxaha, uro, ehonomnà me harha, rohanaka harha, kekon hatà. Àsok tawro hana. Royàmà nwahanonkatxho komo ryhe, rohanaka texem me natxhe hampànà, kekon hatà, Txesusu, Txaku komo wya.

Okukur komo yanoto me xaxa mpànà ehtxoko katxhàrà on ha.

⁴¹ Txaku komo rwonà yonytxatxownà hatà, ukukur komo. Txesusu nghananàhàrà ro komo rma rha nyamoro ha, 10 komo rma. Àro ke newakàhkahtxownà hatà, tkukur kom hoko, Txaku kom hoko, Xowaw hoko xarha. Kohonye nyhe ehonomnà me tesnàr komo xe natxow hamà, ketxkon hatà, 10 komo, tàwyanje rma.

⁴² Àro ke nanyehtxekatxownà hatà, Txesusu, tàhyaka. Onà wyaro nkekon hatà, àwyanje. Àsok hana natxow ha, toto kayaryet kom ha, anaro rha yana kayaryet kom ha, kekon hatà. Ehonomnà me rma haxa natxow hamà, tàmryenon komo yoho rma haxa mak ha. Tàmryenonàthàyo rma yanotometxow hamà, ehonomnà komo. Tanàhnohso ro nanotometxow hamà, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhàrà ro komo wya.

⁴³⁻⁴⁴ Omnyam haxa ryhe, nyamoro wyarohra tehxye manatxhe, kekon hatà. Ehonomnà me oyesnàr komo xe oyehtokonye, okukur komo yanoto me xaxa mpànà ehtxoko, kekon hatà, Txesusu. ⁴⁵ Àro wyaro rma rha wehxaha, uro, Toto me Enusaho. Anotomano ynye mehra mak komokye. Toto komo yanoto me haxa ryhe komokye, kekon hatà. Toto komo yonyhoryeny me ryhe komokye. Rano me ro rma kwayehyaha hampànà, rowya enyhoryetxho menye. Anhàn komo hyaye towtoho komo wehemehe, rowayehrà ke, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhàrà ro komo wya.

Bahtxemew yontanàhàhàrà on ha.

⁴⁶ Taa. Xeryko hona nahatakaxownà hatà, Txesusu komo. Taa. Àsnye ro totxownà xarha tà, Xeryko hoye rma hatà. Txesusu yakoro tetxkon hatà, ànghananàhàrà ro komo, toto

komo xarha, thenyehonà kom hatà. Asama yahetawo nehakon hatà, toto. Enhunu ro rma mok nehakon hatà. Bahtxemewu rma noro hatà. Txemewu muru rma noro hatà. Uro nyhe txko rotxenyerun ha kanye ro me nehakon hatà, toto komo wya. ⁴⁷Tàhyaha Txesusu tonàrà yonytxay hatà. Txesusu nomokyaha, Nasarye honotho rma nomokyaha, tawro yonytxay hatà, toto komo wya. Àro ke nàrwonàmye hatà, teryewrye ro. Ha y, Txesusu y, kekon hatà. Dafe heno yohamàtho omoro hatà. Rohnàn yaw exko, kekon hatà, enhunu ro. ⁴⁸Neytxownà mak hatà, toto komo. Thenyehonà komo rma neytxownà hatà. Tatàknye exko, ketxkon hatà, àwya. Tatàknye exko. Noro ryhe, nàrwonakonà rma haxa mak hatà, thenyehra rma haxa mak hatà. Dafe heno yohamàtho omoro hatà. Rohnàn yaw exko, kekonà rma haxa mak hatà.

⁴⁹Kràk, horohye hatà, Txesusu. Noro hak anyehtxoko, rohyaka, kekon hatà, toto komo wya. Àro ke, enhunu ro yanyehtxownà hatà. Omok hatà, ketxkon hatà, àwya. Teryehorye exko. Asanàmko ha. Ayanyekyaha, mosonà, ketxkon hatà, toto komo, noro wya. ⁵⁰Thononàthàrà wakay hatà, enhunu ro. Xuway, fuh txow, sax, nasanàmye hatà. Sàh sàh sàh sàh, Txesusu hyaka toy hatà.

⁵¹Àsok oynyàr xe manaye, rowya, kekon hatà, Txesusu, àwya. Khananàhnye y, kekon hatà, Rontanàhrà xe wehxa, owoya, kekon hatà.

⁵²Ohxe àtoko, kekon hatà, Txesusu, àwya. Tonke harha manaha, rohona owoya xenyàr ke, kekon hatà. Àtoko rma tonke harha nehakon hatà, enhunu rotho. Txesus yakoro toy hatà, asama yarye.

Xerusaryen hona Txesusu yahatakaxhàrà on ha.

11 Xerusaryen hahnohyatxkon hatà, Txesus komo. Anaro rha owto txko màtkoso nomohtxownà hatà, Betfaxe màtkoso rma hatà, Betanya màtkos xarha hatà. Oryefera yàhàn mahotur ho ryhe nehaxtkon hatà, Txesus komo. Àto tehtokonye, asako nànyahtxownà hatà, Txesusu. Tànhananàhrà ro kom hoye asako nànyahtxownà hatà.

²Onà wyaro nkekon hatà, àwyaney. Owto hona àtotxoko, kekon hatà. Owto hona àtotxoko. Menyatxhe, àro hona. Ayahatakaxhenye rma, xumentu mxekrà menyatxhe hampànà, kekon hatà. Ewahtosaho rma menyatxhe. Toto komo, àmkawo àtotho mehra hak naha, kekon hatà. Meweketxhe ha. Xaro mekyatxhe ha, kekon hatà, Txesusu. ³Àsok tawro meweketxowà ketxow hana, toto komo, owoyaney. Onà wyaro meyukyatxhe ha. Kohkomo, moson xe nay hatà, màketxhe ha, kekon hatà, Txesusu. Mexehra nekhen harha tà, Kohkomo, xaro harha, màketxhe ha, kekon hatà, Txesusu, tànànyaknyàr komo wya.

⁴Àro ke totxownà hatà, nyamoro. Xumentu mxekrà yonytxownà hatà. Nàmno hotaka ewahtosaho nehakon hatà. Màmnyaye nehakon hatà, asama yawo rma. Àro ke newekatxownà hatà. ⁵Onà wyaro nketxkon hatà, àton kukur komo, àwyaney. Àsok tawro meweketxowà, xumentu mxekrà, ketxkon hatà, àwyaney. Àsok tawro meweketxowà, xumentu mxekrà. ⁶Neyuhtxownà hatà, ànyahxemo komo. Txesusu wya katxhàrà yawo ro neyuhtxownà hatà. Àro ke narhotxownà hatà, àton komo, àwyaney.

⁷Àro ke natxownà hatà, Txesusu hyaka. Xumentu mxekrà yatxownà hatà. Nàmkyamtotxownà hatà, twomun kom

ke. Sax, dyerye, àmkakoso natakryey hatà, Txesusu. ⁸Asama yaka twomun komo yatxaraketxkon hatà, toto komo, thenyehonà komo rma. Àhaya xarha yeryatxkon hatà, anar komo, asama yaka rma rha. Txaray txaray txaray, asama horye ro wewe txaraymetxkon hatà, Txesusu yosamar yaka txenyàr horà. Àro wyaro rma nehaxtkon hatà, tàwyanye ehonomnà me Txesusu yonyàr ke hatà.

⁹Txesusu ywaho tetxkon hatà, anar komo. Noro wenarye tetxkon hatà, anar komo. Omeroro rma, onà wyaro nketxkon hatà, teryewrye ro hatà. Kohkom yano me omohsaho ryhe mosonà. Ehonomnà me xaxa hak nahko, ketxkon hatà. Towakryexem me xaxa hak nahko. ¹⁰Kàkayaryet komo me omohsaho ryhe mosonà, ketxkon hatà. Khoryen heno komo kayaryet me Dafe heno yehtxoho wyaro rma rha, kàkayaryet komo me nay hamà, mosonà, ketxkon hatà. Towakryexem me xaxa hak nahko. Ehonomnà me xaxa nay hamà, katxow haka, kahe yawon komo, ketxkon hatà, toto komo, teryewrye ro hatà.

¹¹Àro wyaro Xerusaryen hona nahatakay hatà, Txesusu. Khoryenkom màn yaka nowomye hatà. Àro yawon horye ro nenytxehkay hatà, omeroro hatà. Tàwya xenytxehkatxhe rma, àro yaye toy hatà. Awanaka haxa nehaxkon hatà. Àro ke, Betanya hona toy hatà. Akoro rma totxownà hatà, 12 komo.

Fek yoh heno wayehkatxhàrà on ha.

¹²Sa, nenmahye hatà. Betanya hoye totxownà hatà, Txesusu komo. Tàtonàr me rma nahyehyakon hatà, Txesusu. ¹³Moxe ro fek yoh yonyey hatà. Take rma haxa nehaxkon hatà. Àro ke toy hatà, Txesusu, eher horà. Teherke nay hana, kekon hatà. Màtkoso toy hatà. Kràk. Eherhàrà mak nehaxkon hatà. Tak

marma nehaxkon hatà, ehetaawohra hak esnàr ke hatà.

¹⁴Onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, fek yoh heno wya. Ehetahnà ro me oyesnàrà hxak moro ha, kekon hatà, àwya. Àro wyaro nenytxatxownà hatà, ànhananàhrà ro komo.

Khoryenkom màn yawonotho matxakatzhàrà on ha.

¹⁵Xerusaryen hona nahatakatzownà hatà, Txesusu komo. Khoryenkom màn yaka nowomye hatà, Txesusu. Àto nehaxtkon hatà, twarawantaxemà ro komo. Khoryenkom màn yawo ryhe warawantetxkon hatà. Nukrunyemehtxownà hatà, Txesusu. Fow fow, bey bey kekon hatà. Anar komo ryhe, txenyeru yomtakayonmanyey ro me nehaxtkon hatà. Àtxenyeyun komo rma, warata ho nehaxkon hatà. Tax, teryay, waratatho matxakay hatà, Txesusu. Anar komo, watkuku yàmnye ro me nehaxtkon hatà, tahon kom ho eryewtaxemo. Tax, teryay, ahonàthàyamò xarha matxakay hatà, Txesusu. ¹⁶Anar komo, tkatxho komo yaryatxkon hatà, Khoryenkom màn yarye rma hatà. Horohkano yeryey hatà, Txesusu. Akatxho komo yarhàrà ehtxok hampànà, on yarye, enyhoru ro yarye, kekon hatà, àwyaney.

¹⁷Hananàhtxownà xarha tà. Àsok hana nken ha, àmenhosahonhàrà, kekon hatà. Onà wyaro nken hamà. Toto komo rwonàmtoho ro me naha, romànà. Anaro rha yana komo rwonàmtoho ro me naha.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà, Khoryenkom màn hoko, kekon hatà, Txesusu. Àro rma manàhnohyatxhe harha, omnyamo. Àsok tawro hana, àro yawo rma toto komo txenyeyrunutho yahosnàr ke, owyaney, temenyem komo wyaro owyaney ahosnàr ke, kekon hatà, Txesusu, àwyaney.

¹⁸ Àro wyaro nenytxatxownà hatà, Xuknewyana yoh komo, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo rma, àyweronàhyamano nyne ro komo xarha. Àro ke, Txesusu wayehkanàr xe nehxtatxkon hatà. Àsoke twayehketxowà, ketxkon hatà, tàwyanye rma. Àwayehkahra mak nehxtatxkon hakahpa tà. Àsok tawro hana, toto kom hona toseryehrà kom ke hatà. Onà wyaro nketxkon hatà, toto komo. Koo, ohxe rma haxa kxananàhyatxow hamà, mosonà, ketxkon hatà, tàwyanye rma, Txesusu hoko.

¹⁹ Awanaka haxa ehtoko, toy harha tà, Txesusu, owto ymo hoye.

Oyoyukyatzhe hampànà àhà ymo katxhàrà on ha.

²⁰ Sa, nenmahye xarha tà. Fek yoh heno màtkoko totxownà xarha tà, Txesusu komo, asama yarye rma hatà. Nenytxownà hatà. Àwayehsaho rma nehxakon hatà, fek yoh heno, àmxathàr heno me ro hatà. ²¹ Txesusu rwonàmàthàrà hutway hatà, Petru. Khananàhnye y, mon ham fek yoh heno, onwayehkatxhàràtho, kekon hatà, Txesusu wya. Wayehyako hxak hamà, kekon hatà, Petru.

²² Onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, àwyanye. Khoryenkom hona xenytxoko, kekon hatà. ²³ Onà wyaro yaworo xaxa àkehe, owyanye. Khoryenkom hona owyanye xenyetoko, rowyaro rma rha eryehokano meryatzhe hampànà, noro yahoxet yano me mak ha, kekon hatà. Oyoyukyatzhe hampànà, àhà ymo, moro ymo. Owyanye, ohtakako, atarymako tuna ymo kwaka, Khoryenkom yahoxet yano me, katxhe rma, oyoyukyatzhe hampànà, moro ymo. Onà wyaro kahra mak ehtxoko, ohnawonye, kekon hatà. Royukyana hana, àna hana, kahra ro mak ehtxoko, ohnawonye. Royukyaha

xaxa mak hampànà, katxok xa ha, ohnawonye. Àro wyaro owyanye tatoko rma, oyoyukyatzhe hampànà, moro ymo, Khoryenkom hona rma haxa owyanye xenyàr ke mak ha, kekon hatà, Txesusu, tãnhananàhrà ro komo wya.

²⁴ Àro ke, onà wyaro àkehe, owyanye, kekon xarha tà. Àsok maken kom hoko orwonàmtxoko, Khoryenkom yakoro. Uro txko ewakryeko nyhe kanye ro me ehtxoko, noro wya, kekon hatà. Noro yakoro orwonàmntokonye, royukyaha xaxa mak hampànà katxoko, ohnawonye. Àro wyaro ohnawonye tatoko rma, Khoryenkomo oyowakryetzhe hampànà, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. ²⁵ Noro yakoro orwonàmntokonye rma, oseryewhokatxoko, toto kom hoko. Oxehrane toto yehtoko, noro hoko rma oseryewhokatxoko, ohokony xarha Khoryenkomo yoseryewhokatxho me. Kahe yawono rma noro ha, Khoryenkomo, oyàmkomo rma. Noro rma noseryewhokehe, ohokonye, ayanhànàthàyam hoko, axanhàn kom hoko oyoseryewhokanàr kom ke, kekon hatà. ²⁶ Nyamoro hoko oseryewhokahra oyehtokony haxa ryhe, oseryewhokahra rma rha naha hampànà, oyàmkomo, kahe yawono, ohokonye, ayanhànàthàyam hoko, kekon hatà, Txesusu, tãnhananàhrà ro komo wya.

Onok yano me ukrunyemeknyo meryak harha katxhàrà on ha.

²⁷ Xerusaryen hona nahatakatzownà xarha tà, Txesusu komo. Khoryenkom màn yarye tekon hatà, Txesusu. Àton-toko rma, àhyaka nomohtxownà hatà, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo, àyweronàhyamano nyne ro kom yakoro xarha, horykomo kom yakoro xarha.

²⁸ Onà wyaro nketxkon hatà, àwya. Onok yano me ukrunyemeknyo meryak

harha, on yaye, ketxkon hatà. Onokà ryhe, ukrunyemehtxoko keknano, owya, ketxkon hatà, Xuknewyana yoh komo, Txesusu wya.

²⁹⁻³⁰ Onà wyaro haxa nkekon hatà, Txesusu, àwyanye. Uro htzero onà wyaro àkehe, owyanye royuhtoho me, kekon hatà. Onok yano me aymomno ryakonà, Xowaw heno, owyanye, kahe yawon yano me katà, toto yano me katà, kekon hatà. Omnyamo htzero, uro eyuhtxoko. Owyanye royuktxhe rma, uro haka rha koyukytxhe, kekon hatà, Txesusu, àwyanye.

³¹ Àro ke nosonytxetxkon hatà, nyamoro rye rma. Àsoke tketxowà, ketxkon hatà, tàwyanye rma. Àsoke tketxowà. Kahe yawon yano me aymomno ryakon hamà, noro heno, tketxow katà, ketxkon hatà. Àro wyaro kàwyanye tatoko, onà wyaro nken hamà, mosonà. Àsok tawro noro heno yoyukhura mehxatxkonà, ken hamà, kàwyanye, ketxkon hatà, tàwyanye rma.

³² Àsok haxa katà tketxowà. Toto yano me aymomno ryakon hamà, tketxowà, ketxkon hatà, Xuknewyana yoh komo, tàwyanye rma. Àro wyaro tawro xehra mak nehmatxkon hatà. Àsok tawro hana, toto kom hona toseryehrà kom ke hatà. Onà wyaro kany me nehmatxkon hatà, toto komo. Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro me haxa we nehmatkon ha, Xowaw heno, kany me nehmatxkon hatà, toto komo, omeroron komo. Àro ke noseryehyatxkon hatà, eh komo, toto yano me aymomno ryakon hamà tawro hona.

³³ Àro ke, onà wyaro nketxkon hatà, Txesusu wya. Hàà, àna hana, ketxkon hatà, àwya. Onok yano me hana aymomno ryakon ha, noro heno ha. Uhutwahra amna naha, ketxkon hatà. Uro xarha, oyoyukhuranye wehxaha, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. Onok yano me hana ukrunyemeknyo weryak

ha. Oskarymahra ro mak wehxaha ha, owyanye, kekon hatà, Txesusu, Xuknewyana yoh komo wya.

Nat yony komo yanhàna yokarymatxhàrà on ha.

12 Kuknonano me nàrwonàmeye hatà, Txesusu, akorneye, Xuknewyana yoh kom yakoro. Nyamoro wya tàxanomkahnnohtoho kuknon me ryhe, onà wyaro nkekon hatà, àwyanye. Tànatàrà yeryey hatà, horykomo, kekon hatà. Ufa heno yonamye hatà. Watxamtoy xarha tà, kekon hatà. Toh yakay xarha tà, ufa xkunkatxho rma hatà. Wato ymo yeryey xarha tà, kawono ymo hatà, tànatàrà yonytxoho rma hatà, kekon hatà. Àro wyaro tàwya ttxetxehkatxhe rma, toto komo yomyaràhtoy hatà. Tànatàrà yony me nemyaràhtotxownà hatà, kekon hatà. Tàwya emyaràhtotxhenye rma, toy hatà, horykomo, anar komo yowto hona, monyen komo yowto hona, kekon hatà, Txesusu.

² Amnye ehetaawo tanoto nyakye hatà, horykomo, tànatàrà yony komo hyaka. Àhyakanye nànyakye hatà, eher horà, kekon hatà. Ronatàrà yeher hoye mpànà monekhetxow ha, owya, kekon hatà, tanoto wya. Àro ke toy hatà, àhyakanye, kekon hatà, Txesusu.

³ Anoto heno yahohtxownà mak hatà, nat yony komo, txom, txom, txom. Nàhpohtxownà xarha tà. Akorohra rma nànyahtxownà harha tà, kekon hatà, Txesusu. ⁴ Amnye, anaro tanoto xarha nyakye hatà, àhyakanye. Noro heno yhuthuhwo netahatxownà hatà, nyamoro ha. Atxke rma haxa netxownà hatà, kekon hatà, Txesusu. ⁵ Amnye, anaro tanoto xarha nyakye hatà, àhyakanye. Noro heno yotahatxownà hatà, nyamoro ha. Wayehye hatà, kekon hatà. Anar komo tanoto komo xarha nyakye hatà, àhyakanye. Anaro

heno komo hpohtxownà hatà. Anaro heno komo yotahatxownà hatà, kekon hatà, Txesusu.

⁶Horykomo yakoro rma nehkakon hatà, umuru txko, towenyxano txko, ànàhnànà txko. Noro rma nyakye haxa hatà, àhyakanye. Ohxe romuru yony-atxhe, kekon hatà, horykomo, tàwya rma, kekon hatà, Txesusu. ⁷Onà wyaro haxa nketxkon hatà, nat yony kom ha, tàwyaneye rma. Moson hamà umuru, ketxkon hatà. Tàyàmànàhàrà wayhàtxhe, nat yoh me harha nay hamà, umurun-huru kaxe, ketxkon hatà. Àro ke norotho tetahatxe, norohnà harha kàwyam harha nat yoh me kehtxoho menye, ketxkon hatà, tàwyaneye rma, kekon hatà, Txesusu. ⁸Àro ke noro heno yahohtxownà hatà. Netahatxownà hatà. Ekehàthàrà yarymatxownà hatà, nat waye, kekon hatà, Txesusu.

⁹Àsok hana nyamoro heno ymo yeryan ha, horykomo, kekon xarha tà, àwyaneye. Nyamoro heno ymo yotahaxe ten hamà. Netahetxow hamà. Anar komo yomyaràhten hamà, tànatàr yony me harha, kekon hatà, Txesusu. Àro wyaro kuknonano me nàrwonàmeye hatà, Xuknewyana yoh komo wya tàxanomkahnohtoho hutwamohsonàr horà rma hatà.

¹⁰Onà wyaro nkekon xarha tà, àwyaneye. Khoryenkom karyehtanà hutwahra manatxowà, kekon hatà. Onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà.

Toh xanomkahnohnye komo wyaro, noro xanomkahnohyatxhe hampànà, toto komo. Noro ryhe, ehonomnà me harha mpànà naha ha. Nàmno yetxehà wyaro, ehonomnà me noro yeryaha hampànà, Kohkomo. ¹¹Ehonomnà me harha noro yehtxoho rma, ohxe rma haxa naha, kàwyaneye.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà. Àro wyaro katxhàrànhàrà hut-

wahra kat manatxowà, kekon hatà, Txesusu, Xuknewyana yoh komo wya.

¹²Onà wyaro nehutwetxkon mak hatà, nyamoro ha. Khokonye rma nàrwonàmno hamà. Kukuknon kom me nàrwonàmno hamà, ketxkon hatà, Xuknewyana yoh komo, tàwyaneye rma. Àro ke, noro yahohtxahke nehkatxkon haryhe tà. Ahohsàra mak nehkatxkon hakahpa tà, toto kom hona toseryehrà kom ke hatà. Àro ke, noro hyaye totxownà hatà, Xuknewyana yoh komo.

Txenyeron kom hoye tàmporye naye Sesa wya katxhàrà on ha.

¹³Tkukur komo nyahtxownà hatà, Xuknewyana yoh komo, Txesusu hyaka. Farysew kukur komo rma nyahtxownà hatà. Eroknes kukur komo xarha nyahtxownà hatà, àhyaka. Onà wyaro tawro xe rma nehkatxkon haryhe tà, ànyahxemo komo, Txesusu rwon hoko. Atxke màkehe, yaworohra mak màkehe, tawro xe rma nehkatxkon haryhe tà.

¹⁴Txesusu hyaka haxa totxownà hatà. Khananàhnye y, ketxkon hatà, àwya. Yaworo rma haxa manaha, amna wya, ketxkonà rma haryhe tà. Yaworo xaxa hananàhno meryaha, amna wya. Àme yohà rma haxa manaha, toto kom hoko. Owya àhananàhnàtokonye, oseryehpàra ro mak manaha, toto kom hona, ketxkonà rma haryhe tà. Toto kom hona àhyahampàra ro mak manaha. Yaworo xaxa Khoryenkomu muhutwamohsehe, amna wya, ketxkonà rma haryhe tà. Àro ke, uhutwamohsoko, amna wya. Txenyeron kom hoye tàmporye naye, Sesa wya, Homayana komo kayaryetà wya. Tàmoryehra kat naye, owya, ketxkonà rma haryhe tà, Txesusu wya. ¹⁵Tàmoryatxow katà. Tàmòrà kat tehkatxowà, owya, ketxkonà rma haryhe tà.

Yaworon mehra ehtxoho komo hutwekon mak hatà, Txesusu. Àro ke,

onà wyaro nkekon hatà, àwyanje. Rokukmanàr xe manatxow hamà, ronkukmanàr horà, kekon hatà, àwyanje. Txenyeru txko sohtxoko, rowya xenytxoho me, kekon hatà, Txesusu, àwyanje.

¹⁶Àro ke nehtxownà hatà, àhyaka. Onok kuknonà mosonà, kekon hatà, Txesusu. Onok yosotà onà, àmenhosaho, kekon hatà, txenyeru txko hoko. Hàà, Sesa hamà, ketxkon hatà, nyamoro ha. ¹⁷Hàà, yaworo màketxow hamà, kekon hatà, Txesusu. Noro katxho me nay hamà, onà, kekon hatà. Àro ke, noro ewakryetxoko, owyanye àkatxho yàmrà ke mak ha, kekon hatà. Àro wyaro rma rha Khoryenkomo xarha ewakryetxoko, owyanye eyuknur ke mak ha, kekon hatà, Txesusu. Àro wyaro tàwyanje enytxatxhe rma, noseryehoketxkon hatà, ànyahxemo komo, thenyehra hatà. Koo, ohxe rma haxa koyuhtxow hamà, ketxkon hatà, tàwyanje rma.

Saknusew komo yoyukuthuru on ha.

¹⁸Saknusew kukur komo xarha nomotxownà hatà, Txesusu hyaka. Kwayhàtxhenye, asanàmpàra ro mak teh-atxhe, kany komo rma nyamoro ha. Khananàhnye y, ketxkon hatà, Txesusu wya. ¹⁹Onà wyaro nmenhoy hatà, Moyses heno, kàwveronàhyamanye ro heno komo.

Towàt heno wayhàtxhe, àhokhura rma àwayhàtxhe, àhetxenhàrà hak yahosno, ewtànàhàrà rma. Noro ryhe, thetx me nahohsaha, àhohtanàr horà. Towàt heno wenatàhwo hohetehe, noro ha, towàt heno hokru me.

Àro wyaro rma nmenhoy hatà, Moyses heno, ketxkon hatà, Saknusew komo, Txesusu wya.

²⁰Àro ke enytxako. Tànyonye wos yexetxhàrànhàrà amna nekaryemehe,

owya, ketxkon hatà. 7 me nehxatxkonà, toto heno komo, ewtà rye komo rma. Wahoto heno wos yahosàye, ketxkon hatà. Wayehye, noro heno. Àhokhura rma wayehye, ketxkon hatà. ²¹Àhonanoto heno rhye, towàt heno hetxenho yahosàye. Àhokhura rma rha wayehye, noro heno xarha, ketxkon hatà. Àro wyaro rma rha nexeye, àhonanoto heno xarha. ²²Àro wyaro rma rha nehtxownà, 7 heno komo, omeroro, ketxkon hatà. Tàwyanje wos yahosàtxhe, wayehtàkatxownà. Àhohtahra rye rma wayehtàkatxownà. Nyamoro heno mahyaka wos heno xarha wayehye, ketxkon hatà, Saknusew komo. ²³Àsok natxowà àro ke, owoya, ketxkon hatà, Txesusu wya. Kwayhàtxhenye tasanàmnyatxhe harha màkehe hawe, omoro. Onok hetx me ryhe naye, wosà, tasanàmàtxhenye, ketxkon hatà. Onok hetx me ryhe naye, amnye ha. Tano rma hak tehtoko, 7 kom hetx me nehakon hamà, ketxkon hatà, Saknusew komo, Txesusu wya.

²⁴Àna matà, kekon mak hatà, Txesusu, àwyanje. Ayawexenatxow hamà, omnyamo. Owyanye asanàmpàra ro mak teh-atxhe tatoko rma, ayawexenatxow hamà. Khoryenkomo karyehtanà hutwahra ro mak manatxow hamà. Khoryenkomo yahoxet xarha hutwahra rma rha manatxow hamà. Àro ke ayawexenatxhe ro mak ha, kekon hatà, Txesusu, àwyanje. ²⁵Tasanàmàtxhenye, àhehtahra ro mak natxhe ha, àwayehxemonhàr komo. Ànyontahra ro mak natxhe xarha, kekon hatà. Kahe yawon komo wyaro rma natxhe ha, Khoryenkomo yanoto komo wyaro rma, kekon hatà, Txesusu, àwyanje.

²⁶Tanàmsom me xaxa mpànà natxhe ha, àwayehxemotho komo, kekon xarha tà, àwyanje. Moyses heno nmenhotho hutwahra kat manatxowà. Tàwya ewekhàr yoh hoko àmenhontoko rma,

Khoryenkomo rwonà yokarymay hatà, noro heno, kekon hatà. Onà wyaro ryhe nkekon hatà, Khoryenkomo, noro heno wya. Akmaraw horyenà rma uro ha, kekon hatà. Esake horyenà rma uro ha, Xako horyenà rma uro ha, kekon hatà, Khoryenkomo, noro heno wya, kekon hatà, Txesusu. ²⁷ Khoryenkomo ryhe, ehxen komo horyen mehra ro mak naha ha. Tehxemà rma kom haxa horyen me naha. Àro ke, àwayehxemotho komo yanàmnye me nay hamà, kekon hatà. Àro ke, ayawexenatxow hamà, thenyehra mak ha, kekon hatà, Txesusu, Saknusew komo wya.

Àsok katxho ryhe anar komo yoho nyhe naye owaya katxhàrà on ha.

²⁸ Txesusu hyaka nomokye hatà, àyweronàhyamano nyne ro kom kukuru. Noro yakoro Saknusew komo yosonytx-anàrà yonytxay hatà. Ohxe neyuhtxow hamà, mosonà, kekon hatà, tàwya rma. Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, Txesusu wya. Thenyehra nay hamà, Moyses heno nmenhotho, kekon hatà. Thenyehra mak nay hamà, kàyweronàhyamatxho komo. Àsok katxho ryhe, anar komo yoho nyhe naye, owaya, kekon hatà, Txesusu wya.

²⁹ Neyukye hatà, Txesusu. Onà wyaro katxho ryhe, ohxe rma haxa naha, kàyweronàhyamatxho komo. Anar komo yoho nyhe naha, kekon hatà.

Ehsayewyana komo y, enytxatxoko.

Kohkomo ryhe, Khoryenkom me naha, noro ro mak ha, Kohkom ha. ³⁰ Noro xe xaxa ehtxoko. Khoryenkom xe rma ehtxoko, oyowan kom ke xaxa mak ha, ohnawon kom ke xaxa mak ha, oyehutwanàr kom me xaxa mak ha, ayahoxet kom ke xaxa mak ha.

Àro wyaro katxho ryhe, anar komo yoho nyhe naha, kekon hatà, Txesusu. ³¹ Àhonan xarha, onà wyaro katxho rma, ohxe rma rha naha.

Osox oyehtxoho wyaro rma, ohoyen kom xe xaxa ehtxok xarha.

Àro wyaro katxho rma, ohxe rma rha naha, kekon hatà, Txesusu. Àro wyaro katxho komo yohono, ehxera ro mak naha, kàyweronàhyamatxho komo, kekon hatà, Txesusu.

³² Àna mat mà, khananàhnye y, kekon hatà, noro, àyweronàhyamano nyne ro. Àna mat mà. Yaworo mak màkan ha. Noro ro mak mok ha, Khoryenkomo, kekon hatà. Anaro ehxera ro mak naha. Noro ro mak mok ha, kekon hatà.

³³ Noro xe rma haxa tehxtatxow hamà, kowan kom ke xaxa mak ha, kehutwanàr kom me xaxa mak ha, kahoxet kom ke xaxa mak ha, kekon hatà, noro. Khoyen kom xe xarha tehxtatxow hamà, osox kehtxoho wyaro. Khoryenkomo xe kehtxoho komo ryhe, khoyen komo xe kehtxoho komo xarha, anar komo yoho rma haxa nay hamà. Kàwyanye Khoryenkomo yowakryetxho yoho rma haxa nay hamà, kekon hatà. Kàwyanye koknàthàyamò yàmtoho yoho rma haxa nay hamà, noro xe kehtxoho komo, toto xe kehtxoho komo xarha, kekon hatà, àyweronàhyamano nyne ro, Txesusu wya.

³⁴ Ohxe royukno hamà, mosonà, kekon hatà, Txesusu, tàwya rma. Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, àwya. Khoryenkomo yoyuknur xe manay hamà, àro ke, noro mryenon me ehxaya rma haxa manaha, kekon hatà, àwya. Àro wyaro Txesusu wya katxhe rma, osonytxahra harha nehxtatxkon hatà, toto komo, noro yakoro. Àsok naye, owaya, kahra harha nehxtatxkon hatà, àwya, towankaranàmrà kom ke hatà.

Dafe heno yoh me Kryestu yehtxoho yokarymatxhàrà on ha.

³⁵ Taa. Hananàhno ryakon hatà, Txesusu, Khoryenkom màn yawo. Hananàhno ynyàr me, onà wyaro

nkekon hatà, toto komo wya. Dafe heno yohamàtho me nay hatà, Kryestu, Khoryenkomo nànyaknyàrà rma, kany me natxhe, àyweronàhyamano nyne ro komo, kekon hatà. Àsok tawro, àro wyaro nketxowà, yaworo katà, yaworohra haxa katà, kekon hatà.³⁶ Dafe heno ryhe, toh me ryhe Kryestu yotakye. Onà wyaro ryhe nkay hatà, noro heno, Khoryenkom yokato yano me.

Onà wyaro nken hatà, Kohkomo, rohà wya. Ehonomnà me xaxa eryewtako, rohanaka, ken hatà. Howehra eryewtako, ken hatà. Tan oyehtoko rma haka, onà wyaro kany me axanhàn komo weryaha hampànà. Ehonomnà me xaxa manaha kany me weryatxhe hampànà, ohoko, ken hatà, Kohkomo, rohà wya.

Àro wyaro rma nkay hatà, Dafe heno, Kryestu hok hatà, kekon hatà, Txesusu.³⁷ Tohamrà rma yotakyakonà, toh me. Àsok tawro ryhe, ehamàthàr me harha nexeye, ehà rma, owyanye, kekon hatà, Txesusu. Teryehorye rma haxa noro yonytxetxkon hatà, toto komo. Thenyenohnà komo rma nyamoro hatà.

Àyweronàhyamano nyne ro komo yanhànà yokarymatxhàrà on ha.

³⁸Taa. Hananàhno nyàr me, onà wyaro nkekon xarha tà, Txesusu, toto komo wya. Àyweronàhyamano nyne ro komo ryhe, atxke natxow hamà, kekon hatà. Atxke ehtxoho kom hona mpànà xenytxoko, nyamoro wyarohra oyehtxoho menyè. Ohxe tosonyhonàr komo xe rma natxhe haryhe, nyamoro ha, kekon hatà. Àro ke newomumtetxhe, enyhoru ke, kawono ymo ke. Àro yawo rma tetxhe. Yakentawo tàtonkonye, Ha y, khananàhnye y, tawro xe natxhe haryhe, toto komo wya, kekon hatà, Txesusu.³⁹ Ohsamnohno ytxoho ro yawo tehtokonye, ehonomnà komo yahon ho

neryewtetxhe, nyamoro ha, kekon hatà. Anar kom yakoro tasahxemtontokonye, ehonomnà me tosonyhonàr komo xe rma natxhe haryhe, kekon hatà, Txesusu.⁴⁰ Nyamoro rma, enyonkaxemo katxhotho yaryatxhe, tkatxho kom me harha, kekon hatà. Khoryenkom yakoro tàrwonàmnnàtokonye, mexe rma haxa nàrwonatxhe, onkuhtono nyàr me mak ha, ohxe tosonyhonàr kom horà mak ha, kekon hatà. Àsok hana natxow ha, nyamoro ha. Tanàhnohsom me natxhe hampànà, anar komo yoho rma haxa mak ha, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya.

Wosà wya tàtxenyeronuthuru yàmàthàrà on ha.

⁴¹Khoryenkom màn yawo rma nehakon hatà, Txesusu. Neryewtay hatà, txenyeru yonkahtoho ro màhto. Khoryenkom màn yonye ro komo txenyeron yonà rma àro hatà. Toto komo yonyakon hatà, Txesusu. Thenyenohnà komo rma, tàtxenyeron kom hoye nenkahyatxkon hatà, àro yaka. Thenyenohnà rma haxa yonkahyatxkon hatà, ukukur komo, tàtxenyeronkem komo rma.

⁴²Nomokye xarha tà, wosà, enyonkaxaho. Àtxenyeronnu rma mok nehakon hatà, noro ha. Àro yaka rma rha nenkahye hatà, noro xarha. Asak marma txko nenkahye hatà. Ehetàhpenyenohnà rma haxa yonkahye hatà, noro.

⁴³Tànhananàhrà ro komo yanyekye hatà, Txesusu, tàhyaka. Onà wyaro nkekon hatà, àwyanye. Moson wosà, enyonkaxaho, àtxenyeronnu rma, kekon hatà, àwyanye. Yaworo xaxa àkehe, owyanye. Noro nàmàtho, anar komo nàmàtho yoho rma haxa tehetàhke naha, Khoryenkomo wya, kekon hatà. Omeroron komo yoho rma haxa nenkahno ha.⁴⁴ Nyamoro nàmtxownà rma haryhe, tàtxenyeron kom hoy mak ha, thenyenohnà ymo

hoy mak ha, kekon hatà. Moson haxa ryhe nàmtàhkano, omeroro mak ha. Àtxenyerumra tesnàr yoho ro rma nàmtàhkano. Tànyahrà yehekahtoho kenyehra nàmtàhkano, wosà, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

**Txesusu wya tomohtoho
hutwamohsotho
yokarymatxhàrà on ha.**

13 Khoryenkom màn yaye nahatakaxownà hatà, Txesusu komo. Tahatakantokonye rma, onà wyaro nkekon hatà, ànhananàhrà ro komo kukuru, Txesusu wya. Khananàhnye y, kekon hatà. Xenyko, moro ymo, anaro rha nàmno, Khoryenkom mànà ymo, poo, ohxe rma haxa wenyaha, tohu ymo, enyhoryexaho ymo, kekon hatà, noro, Txesusu wya. ²Onà wyaro haxa nkekon hatà, Txesusu, àwya. Moro ymo menyan hamà, anaro rha nàmno ymo, horyetho ymo, kekon hatà. Amnye nosomkawononkatxehkehe hampànà, àro ymo heno. Osomkawono ymo heno natarymatxehkehe hampànà, othenyekhenà ro me mak ha, kekon hatà, Txesusu.

³Oryefera yàhàn hona totxownà hatà. Àto rma nehakon hatà, Txesusu, eryewtaxaho. Khoryenkom màn wetxe tompataye nehakon hatà. Noro hyawo nehaxtkon hatà, Petru komo, Txaku xarha, Xowaw xarha, Antrye xarha. Nyamoro marma nehaxtkon hatà, àhyawo. Onà wyaro nketxkon hatà, àwya, anar komo nenytxahtor me mak hatà. ⁴Àsokentoko ryhe nosomtatkatxehkeno, Khoryenkom mànà ymo heno, ketxkon hatà, àwya. Àsokentoko nosomtatkatxehkeno. Àhahnokè rma haxa ehtoko, eten komo tenyaxowà, uhutwamohsotho.

Ekarymako, amna wya, ketxkon hatà, Petru komo, Txesusu wya.

⁵Onà wyaro neyuhtxownà hatà, Txesusu. Anar komo wya oyonkuhtonàr kom hona mpànà xenytxoko, kekon hatà, àwyaneye. ⁶Nomokyatxhe hampànà, onkuhtono ynye komo, anaro rha komo, thenyehra. Kryestu uro ha ketxhe rma haryhe. Toto komo yonkuhtetxhe hampànà. Thenyehra. ⁷Waha yosohtahanàr komo yokaytà menytxetxhe hampànà. Mexehra nosohtahetxow hatà, waha komo, tawro xarha menytxetxhe hampànà, kekon hatà. Àro wyaro owyanye enytxantoko, oseryehpàra rma ehtxoko. Àro wyaro htxero haka mpànà natxhe ha, toto komo. Osomtatkatxehkahra rma hak naha, yukryeka, kekon hatà, Txesusu. ⁸Anaro rha yana komo nosohtahetxhe hampànà, kekon xarha tà, àwyaneye. Anaro rha owto hon komo nosohtahetxhe hampànà. Anato rha nosowuhsaha hampànà, yukryeka, thenyehra, kekon hatà. Ehxera ro mak naha hampànà, nyahà. Àro wyaro htxero neryewhamyaxhe hampànà, toto komo. Eryewhamtàhkahra rma hak natxhe, kekon hatà, Txesusu.

**Oxehraneye rma haxa natxhe
hampànà toto komo katxhàrà on ha.**

⁹Ohxe mpànà ehutwatxoko, oseryehokahra oyehtxoho menye, kekon xarha tà, Txesusu, Petru komo wya. Anar komo ayaryaxhe hampànà, horykomo komo hyaka, tosonytxaxemà ro komo hyaka. Tohsamnohtoho kom yawo ohpokyaxhe hampànà, kekon hatà. Anaro rha tkayaryet komo hyaka ayaryaxhe hampànà, anaro rha kofehnakno komo hyaka xarha. Àwyaneye ayanàhnohrà kom horà ayaryaxhe hampànà, romryenon me oyesnàr kom ke mak ha. Àwyaneye rma

uro mekarymetxhe ha, kekon hatà, Txesusu. ¹⁰Tokarymaxem me mak naha hampànà, àrwo yonyhorunu. Yukryeka yosomtatkatxehkahra ro rma haka, tokarymaxem me mak naha hampànà. Àro rma yonytxatxehketxhe hampànà, toto komo, anaro rha yana komo, omeroro, kekon hatà. ¹¹Horykomo komo hyaka ayaryatxhe hampànà, ayanàhnohà kom horà, kekon xarha tà. Àhyakanye ayanàtokonye, oseryehokahra rma ehtxoko. Àsoke ryhe koskarymeno, àwyanye, kahra rma ehtxoko, ohnawonye, kekon hatà. Àtoko rma oyoskarymatxho komo hutwamohsehe, Khoryenkom yokato. Omnyamohnà rma, noro haxa nàrwonaha, tàwya orwonàhyamanàr kom ke mak ha. Àro yawo ro rma haxa oskarymatxoko, kekon hatà, Txesusu, Petru komo wya.

¹²Oyowtà komo rma ayahohsetxhe hampànà, axanhàn komo wya, awayehkanàr kom horà. Oyàmkomo rma, ohokyamo xarha, ayahohsetxhe hampànà, àwyanye awayehkanàr kom horà, kekon hatà. ¹³Oxehranye rma haxa natxhe hampànà, toto komo, omeroro, romryenon me oyesnàr kom ke mak ha. Enàmtxok mak hampànà. Owyanye enàmtoho hoye ro, karyhe roro harha manatxhe hampànà, kekon hatà, Txesusu, Petru komo wya.

**Thenyehra rma haxa
neryewhamyatxhe hampànà
toto komo katxhàrà on ha.**

¹⁴Onà wyaro nkekon xarha tà, Txesusu, Petru komo wya. Anhà ymo menyatxhe hampànà, Khoryenkom mànàtho xanomkahnohmohsonye ymo, kekon hatà. Khoryenkom mànàtho yaka rma neryatxhe hampànà, waha komo, enyhoru rotho yaka rma. Àto tehxyehra ro mak naha ha. Àto rma menyatxhe hampànà, kekon hatà,

Txesusu. Àro wyaro nkekon hatà, Txesusu, anhà ymo hoko. Àro wyaro rma àmenhono, tano, thutwaxem me anhà ymo yehtxoho me.

Onà wyaro nkekon xarha tà, Txesusu, Petru komo wya. Tàwyanye anhà ymo yonyetxhe rma, onà wyaro hak nahtxoko, àton komo, Xukneya yamtar hon komo, kekon hatà. Àhà ymo hona hak nekahtàmtxowà. ¹⁵Màmuyaye tehtokonye, àtohra harha hak nahtxoko, bàn kom yaka harha. Tkatxho kom horà àtohra hak nahtxoko. Nekahtàmtxow haxa haka, kekon hatà. ¹⁶Bararàn kom hoko tehtokonye, omokhàrà harha hak nahtxoko. Twomun kom horà omokhàrà hak nahtxoko. Nekahtàmtxow haxa haka, kekon hatà. ¹⁷Oko txko, mokyamo txko ha, yuhna heno komo, tonarkem heno komo xarha. Àtoko rma, thenyehra neryewhamyatxhe hampànà, nyamoro heno, kekon hatà, Txesusu. ¹⁸Onà wyaro hak nàrwonàmtxowà, Khoryenkom yakoro. Apa y, txemnyeh mehra hak nahko, rokahtàmtoho, katxow haka, toto komo, kekon hatà.

¹⁹Àtoko rma, thenyehra rma haxa neryewhamyatxhe hampànà, toto komo. Àro wyaro eryewhampàrà ro mak nehxatxkonà, amnyehran heno komo, Khoryenkomo wya toto yakàhtothàrànhàrà yaye ro rma. Àro wyaro eryewhampàrà rma rha natxhe xarha, amnyen komo, kekon hatà, Txesusu. ²⁰Thenyehra mak neryewhamyatxhe hampànà, kekon hatà. Amnye eryewhamtohotho komo yatàknanàhkehe hampànà, Kohkomo, tàwya tàmryenon komo kurunhotho me, tàmwanonkatxhàyamo kurunhotho me. Atàknanàhkahra ehtok haxa, omeroron komo wayehtàkanàràtho haryhe, kekon hatà, Txesusu.

²¹Àtoko rma, onà wyaro nketxhe hampànà, anar komo, owyanye. Tan naha, Kryestu, omohsaho rma, ketxhe

hampànà. Mono nay hatà, ketxhe xarha, anar komo, owyanye. Enytxahrany mak ehtxok hampànà, kekon hatà. ²² Kryestu uro ketxhe rma haryhe, anar komo. Khoryenkomo rwonà yokarymanyane uro ketxhe rma haryhe, anar komo. Eryehokano yeryatxhe rma haryhe, thenyehra, kekon hatà. Tahoxet komo rma yonyhetxhe rma haryhe, toto komo wya. Àro hoye ro onkuhtono yeryatxhe hampànà. Khoryenkomo mryenon komo xarha yonkuhtotxahke natxhe rma haryhe, kekon hatà, Txesusu. ²³ Omokhàra ronye rma haka, wekarymatxehkan hampànà, owyanye. Àro ke, ohxe mpànà ehtxoko, kekon hatà, Txesusu, Petru komo wya.

Toto me Enusaho yonyatxhe hampànà toto komo katxhàrà on ha.

²⁴ Toto komo yeryewhamtoho yatàk-natxhe rma, nawanyehe hakahpa harha hampànà, kamàm heno, kekon xarha tà, Txesusu. Nuno xarha, awasmehra harha naha hampànà, kekon hatà. ²⁵ Xeryko heno xarha, kahe hoye nothahyaha hampànà. Nosowuhsaha hampànà, kahe hokonotho rma, kekon hatà.

²⁶ Àro wyaro exetxhe rma, Toto me Enusaho yonyatxhe hampànà, toto komo. Kahrutun wawo omoknàrà yonyatxhe hampànà. Ehomnà me xaxa nomokyaha. Ohxe xaxa tonyxem me rma nomokyaha, Toto me Enusaho, kekon hatà. ²⁷ Àtoko rma, kahe yawon komo nyakyaha, noro ha. Tanoto komo rma nyakyaha. Nyamoro wya, tånwahanonkatxhàyamo yohamnohpehe hampànà. Ananye rha nehamnohyatxhe hampànà, yukryeka màtà ymo hoye, kahe màtà ymo hoye, kekon hatà, Txesusu, Petru komo wya.

Toto me Enusaho yomohtoho ywenyeke manatxhe katxhàrà on ha.

²⁸ Kuknonano me xarha nekarymay hatà, Txesusu, Petru komo wya. Àsok hana nay ha, nat ha, kekon hatà. Tataskatxhe rma, naten hamà, natà, fek yohà rma. Owyanye atanàrà yonyetoko, onà wyaro màketxow hamà. Mexehra rma haxa tàtxemnyehàntetxow hamà, màketxhe, kekon hatà, Txesusu. ²⁹ Àro wyaro rma rha amnye muhutwetxhe hampànà. Àro wyaro owyanye ronekarymatxho yonyetoko, onà wyaro màketxhe hampànà. Mexehra rma haxa nomokyan hamà, Toto me Enusaho, màketxhe hampànà, kekon hatà.

³⁰ Onà wyaro yaworo xaxa àkehe, owyanye, kekon xarha tà. Amnyeno rma kukur komo ryhe, àwayehtàkahra natxhe hampànà. Ehtokonye rma haka nehoryatxhe hampànà, ronekarymatxho, omeroro, kekon hatà, Txesusu. ³¹ Kahe heno nosomatkehe hampànà. Yukryeka heno xarha nosomatkehe hampànà. Rorwon haxa ryhe, osomatkahra ro mak naha ha, kekon hatà.

³² Àsokentok hana nomokyan ha, Toto me Enusaho, kekon hatà. Omohtoho yawasànà ywero naha, royàmà, noro marma mak ha. Àywenyeke mak natxhe ha, toto komo, kekon hatà. Àywenyeke rma rha natxhe, kahe yawon komo xarha. Àywenyeke rma rha naha, Khoryenkom muru xarha. Royàm marma ryhe, àywero naha, kekon hatà, Txesusu. ³³ Ohxe mpànà ehtxoko, kekon xarha tà. Thona ro mpànà ehtxoko, omohtoho yawasànà ywenyeke oyesnàr kom ke, kekon hatà.

³⁴ Horykomo wya anotomano ynyàrà wyaro naha, kekon hatà. Anatoko meya ten hana, noro ha, anar komo yowto hona. Bàn yaye tàtohra ro rma haka, onà wyaro nken hamà, tanoto

komo wya. On hok exko, rano me, kehe, anaro wya. On hok exko, rano me, omoro xarha, kehe, anaro wya. Àro wyaro omeroro nanotometxow hamà, kekon hatà. Bàn yonye ro xarha yanotomen hamà. Thona ro mpànà exko, ken hamà, horykomo, noro wya, kekon hatà, Txesusu.³⁵ Àro wyaro rma rha thona ro mpànà ehtxoko, omnyam xarha, kekon hatà. Àsokentok hana nomokyan ha, oyoh komo, bànkemà wyarono, awanaka hana, kohsarakataw hana, apaytara htàmnràtok hana, enmahrà ro hana. Noro yomohtoho wwenyeke manatxhe. Àro ke, thona ro mpànà ehtxoko, kekon hatà.³⁶ Anatoko onhutwahtor kom ho nomokyan hana. Tànàhsomà wyaro oyonyatxow hana. Àro ke, thona ro mpànà ehtxoko, kekon hatà.³⁷ Àro wyaro àkehe, owyanye. Àro wyaro rma rha àkehe xarha, omeroron komo wya. Thona ro mpànà ehtxoko, àkehe, kekon hatà, Txesusu, Petru komo wya.

**Txesus xanhàn komo
yosonytxatxhàrà on ha.**

14 Txesus hoko nosonytxetxkon hatà, Xuknewyana yoh komo, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo rma, àyweronàhyamano nyne ro komo xarha. Ekayhera rma noro yahosnàr xe nehxtxkon hatà, àwayehkanàr horà. Toto komo nenyehator me rma noro yahosnàr xe nehxtxkon hatà. Onà wyaro nketxkon hatà, tàwyanye rma. Asako ro enmahàtxhe, tasahxemtetxow hamà, ketxkon hatà. Tasahxemtetxow hamà, khoryen heno komo yohokoko àtothàrànhàrà hutwahkahpàrà kehtxoho menye, ketxkon hatà. Ekeyu àwakanomnà tenahyatxow hamà.² Kasahxemtontokonye, ahohsàrà hak tehtxe. Kàwyanye ahosnàtoko rma, ukurunhoso nohsamnohyatxow hamà,

toto komo, thenyehra, ketxkon hatà, Xuknewyana yoh komo.

**Wosà wya Txesusu
karyetxhàrà on ha.**

³ Taa. Betanya ho nehxtkon hatà, Txesusu. Semaw màn yawo nehxtkon hatà, hunmata ymo yawonotho rma màn yaw hatà. Àto nemtaksimkon hatà. Emtakmantoko rma, àhyaka nomokye hatà, wosà. Ownyaku yokye hatà. Naknu katà ryhe àro hatà, ownyaku. Ehetàhpenye rma haxa nehxtkon hatà. Enà ryhe, toh me nehxtkon hatà. Arakmasturu rma mon nehxtkon hatà, tohu. Enàthàrà yakahay hatà, wosà. Ownyaku yarkay hatà, Txesusu yhutho horye. Ehetàhpenyeno rma yarkay hatà, àhorye. Àsok tawro hana, ohxe rma haxa tàwya xenyàr ke hamà.

⁴ Àton kukur komo ryhe, ewakhàrà mak nehxtxkon hatà. Onà wyaro nketxkon hatà, tàwyanye rma. Àsok tawro ownyakutho yanàhnohno harha, mosonà, ketxkon hatà, tàwyanye rma. Àsok tawro ownyakutho yanàhnohno harha.⁵ Tarkahoryehra nahko haryhe, ketxkon hatà. Txenyeru hona tàmporye nahko haryhe, ehethàrà. Txenyeru rma, tàmporye nahko haryhe, àtxenyermnu ro komo wya, àkatxhomnà ro komo wya, ketxkon hatà, àton kukur komo. Àro wyaro atxke nàrwonxtkon hatà, wos hoko.

⁶ Onà wyaro haxa nkekon hatà, Txesusu, àwyanye. Moson hoko àrwomra ehtxoko, kekon hatà. Noro yeryehokahra ehtxoko. Ohxe rma haxa ryenyo, tàwya rokaryenàr ke. Àro ke àrwomra tehxye mahtxok haryhe, àhoko, kekon hatà, Txesusu, àwyanye.⁷ Àsok tawro hana. Àtxenyermnu ro komo ryhe, tano roro rma natxow hamà, awawonye. Emahona ro nyamoro mewakryetxow hamà, ewakryenàr

komo xe oyehtokonye, kekon hatà. Uro haxa ryhe, tano rorohra mak wehxaha. Amnye awawonyehra harha wehxaha, kekon hatà, Txesusu. ⁸Mosonà ryhe, rowakryenàr xe nahko hamà. Àro ke rokaryeno, kekon hatà. Rowayehpàra ro rma haka rokaryeno. Amnye ronamtoho hona rokaryeno, rohorye tàwya arkanàr ke. Ohxe rma haxa ryenyo hamà, kekon hatà. ⁹Onà wyaro yaworo xaxa àkehe, owyanye. Tokarymaxem me nay hamà, àrwo yonyhorunu, kekon hatà. Toto komo nenytxanàr me nay hamà, omeroron komo nenytxanàr me mak ha. Mosonà wya rokaryetxhàr xarha, tokarymaxem me rma rha mpànà naha ha. Tonytxaxem me rma rha mpànà naha ha, noro hutwahkahpàra toto komo yehtxoho me, kekon hatà, Txesusu, àton komo wya.

**Xuknasà wya wahohsos
haka mokàtho ymo
owyanje katxhàrà on ha.**

¹⁰Khoryenkom màn yonye ro yoh komo hyaka toy hatà, Xuknas Eskaryotesà. ¹²komo kukuru rma mok nehkakon hatà. Noro rma, Txesusu yahohsonàr xe nehkakon hatà, àwyanye, àxanhàn komo wya. Àro ke toy hatà, àhyakanye. Wahohsos haka, mokàtho ymo, owyanye, kekon hatà, àwyanye. ¹¹Àro wyaro tàwyanye enytxatxhe rma, teryehorye nehkatxkon hatà, nyamoro ha. Otxenyerunu amna nàmyaha, noro ymo yahohsotxhetà, ketxkon hatà, àwya. Àro ke, Txesusu yahohsotxahke nehkakon hatà, Xuknasà, àwyanye. Àsokentoko tahohsohorye naye, kekon hatà, tàwya rma. Amnye nyhe txko tahohsorye nay hamà, toto komo ehxera ehtok mak ha, kekon hatà, Xuknasà, tàwya rma.

**Txesusu yasahxemtoho komo
yonyhoryetxhàrà on ha.**

¹²Sa, nenmahye haxa hatà, asahx-emtoho komo. Ekeyu àwakanomnà yonahtoho katxho rma àro hatà. Àro hoko rma, ⁷me nenmahyatxkon yoh hatà, Xuknewyana komo. Wahoro htzeron ho, thoryen heno komo yohokoko àtothàrànhàrà hutwetxkon hatà. Tharaxkaxem me nehkakon hatà, kahneru mxekàtho. Àhoryen heno komo yohokoko àtothàrànhàrà hutwatxho rma mon nehkakon hatà. Àro rma ho, onà wyaro nketxkon hatà, ànhananàhrà ro komo, Txesusu wya. Henta ya ryhe amna tonàr xe manaye, kasahxemtoho komo yonyhoryexe, ketxkon hatà, àwya. Henta ryhe amna nenyhoryeno, kasahxemtoho komo, ketxkon hatà, ànhananàhrà ro komo.

¹³Àro ke, asako nànyahtxownà hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro kom hoye. Àtotxok ha, owto ymo hona, kekon hatà, àwyanye. Àto toto menyatxhe. Oryen ke tomyarkemà rma oyohoryatxhe, tuna yon ke tomyarkemà rma. Noro wenarye mätetxhe ha, kekon hatà, Txesusu, asakon komo wya. ¹⁴Nàmno yaka owomnàtoko, mowomyatxhe ha, omnyam xarha. Onà wyaro mäkèttxhe ha, horykomo wya, nàmno yohà wya. Hawana me nomokyan hatà, ohyaka, kxananàhnye komo, mäkèttxhe ha. Omàn yawo nasahxemten hatà, tànhananàhrà ro kom yakoro, khoryen heno komo yohokoko àtothàrànhàrà hutwatxho me, mäkèttxhe ha. Esarà xenyhok hatà, amna wya, mäkèttxhe ha, horykomo wya, kekon hatà, Txesusu. ¹⁵Noro ryhe, bàn yawo tahusomà ymo yonyhehe hampànà, owyanye. Kayeno rma, tahonkemà ro rma, enyhoryexaho rma yonyhehe, owyanye. Àto rma menyhoryetxhe ha, kasahxemtoho

komo, kekon hatà, Txesusu, asakon komo wya.

¹⁶ Àro ke totxownà hatà, ànyahxemo komo. Àpo, owto ymo hona nahataktxownà hatà. Txesusu rwonàmàthàrà yawo ro rma haxa nenytxownà hatà. Tasahxemtoto komo yonyhoryetxownà hatà.

**Txesusu wya tahohsotho
yokarymatxhàrà on ha.**

¹⁷ Taa. Awanaka nomokye hatà, Txesusu, 12 kom yakoro. ¹⁸ Asahxemtoto neryewtatxownà hatà. Tasahxemtontokonye rma, onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, àwyanye. Onà wyaro yaworo xaxa àkehe, owyanye, kekon hatà. Okukur komo ryhe rahohsehe hampànà, roxanhàn komo wya. Rakoro tasahxemtotosomà rma, rahohsehe hampànà, àwyanye, kekon hatà, Txesusu, 12 komo wya.

¹⁹ Àro wyaro tàwyanye enytxatxhe rma, nekhokatxownà hatà. Osomahyaka onà wyaro nketxkon hatà, àwya. Aya-hohsonye uro, owoya, ketxkon hatà, omeroro, osomahyaka.

²⁰ Onà wyaro neyuhtxownà hatà, Txesusu. Okukur komo ryhe, 12 komo kukuru rma, rahohsony me naha, kekon hatà. Oryen yaka rakoro àhpanye rma, rahohsony me naha, kekon hatà, Txesusu. ²¹ Àwayehso àtehe hampànà, Toto me Enusah kaxe, àmenhosahonhàrà yawo ro ryehtxoho me. Tanàhnohsom me mak naha hampànà, rahohsonyenhàrà ymo heno. Enurhura tehtok haxa, ohxe esnàràtho haryhe, kekon hatà, Txesusu, 12 komo wya.

Ekeyu kràskatxhàrà on ha.

²² Tasahxemtontokonye rma, ekeyu yanàmye hatà, Txesusu. Apa y, ohxe onàmàthàrà onà, kekon hatà, Khoryenkomo wya. Nàkràskay hatà. Nekamye hatà, 12 komo wya.

Ahohtxoko, kekon hatà, àwyanye. Rohun kuknonà rma onà, kekon hatà.

²³ Ufa xkun yonà yanàmye hatà. Apa y, ohxe onàmàthàrà onà, kekon hatà, Khoryenkomo wya. Nàmye hatà, àwyanye. Àhoye nentxownà hatà, omeroro. ²⁴ Rokamsukuru kuknonà rma onà, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. Kekamsuhkehe, Khoryenkomo wya romryenon komo yonyhoryetxehkany me wehxaha tawro ke. Àro ke kekamsuhkehe, rowya toto komo yonyhoryetxho me, thenyehonà komo rma yonyhoryetxho me, kekon hatà. ²⁵ Onà wyaro yaworo xaxa àkehe, owyanye, kekon hatà. Ufa xkun yonhàrà harha wehxaha. Khoryenkom yowto ho harha oyehtokonye, anaro meno ufa xkunu tenyatxhe hampànà. Àro hohra rma hak oyehtokonye, enhàrà roro rma wehxaha, kekon hatà, Txesusu, 12 komo wya.

**Uro màhnànkatehketxhe
hampànà katxhàrà on ha.**

²⁶ Tasahxemtotoxhenye, wano yatxownà hatà, Txesusu komo. Twanotaxhenye rma, totxownà hatà, Oryefera yàhàn hona.

²⁷ Onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, 12 komo wya. Uro màhnànkatehketxhe hampànà, omnyamo, omeroro, kekon hatà. Anhà komo wya rahohtoho hoye ro, uro màhnànkatehketxhe hampànà. Àsok tawro hana. Onà wyaro nken hamà, àmenhosahonhàrà.

Kahneru komo yonye ro heno wetahehe hampànà. Àro ke natakhahyatxhe hampànà, eknàthàyo.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà. Àro wyaro katxhàrànhàrà yawo ro matakahyatxhe hampànà, rohyaye, kekon hatà, Txesusu. ²⁸ Àwayehsahonhàrà rma, kasanàmyaha harha hampànà. Rasanàmàtxhe, oywahonye àtehe ham-

pànà, Karyeryeya yamtar hona, kekon hatà, Txesusu, 12 komo wya.

²⁹ Onà wyaro haxa nkekon hatà, Petru, àwya. Moxamo ohnànkax-ehketxow hana, omeroro. Uro haxa ryhe, ohnànkahra ro mak wehxaha ha, kekon hatà, Petru.

³⁰ Onà wyaro yaworo xaxa àkehe, owya, kekon hatà, Txesusu, àwya. Noro wenyeyeke wehxaha, màkehe hampànà, rohoko. Màkehe xarha, màkehe xarha, osorwawo ro, kekon hatà. Àro wyaro rma màkehe hampànà, amnye rma kohsaya, asako ro apaytara htàmpàra ro rma haka, kekon hatà, Txesusu, Petru wya.

³¹ Onà wyaro nkekon mak hatà, Petru, teryewrye ro rma haxa mak hatà. Àro wyaro kahra ro mak wehxaha ha, kekon hatà, Txesusu wya. Noro wenyeyeke wehxaha kahra ro mak wehxaha ha, ohoko. Norotho xarha àwayehkatxoko katxho me rma ryehtoko, àro wyaro kahra rma wehxaha, kekon hatà, Petru. Àro wyaro rma rha nketxkon hatà, ukukur komo xarha, Txesusu nhananàhrà ro komo rma, omeroro.

Khoryenkom yakoro Txesusu rwonàmàthàrà on ha.

³² Nat waka totxownà hatà, Txesusu komo. Ketsemane rma àro hatà, nat yosotà. Onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya. Eryewtatxoko, kekon hatà. Tan ehtxoko. Uro ryhe, Khoryenkom yakoro àrwonàmso àtehe, kekon hatà.

³³ Petru yarày hatà, Txaku xarha hatà, Xowaw xarha hatà. Meya nyhe txko totxownà hatà. Noseryehokay harha tà, Txesusu, thenyehra mak hatà. ³⁴ Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, Petru komo wya. Thenyehra koseryehokehe, rohnawo, kekon hatà. Àwayehpaya wehxan hamà, roseryehokanàr ke. Tano

rma hak ehtxoko. Tonke rma ehtxoko, kekon hatà, Txesusu, Petru komo wya.

³⁵ Meya nyhe txko toy xarha tà. Tano me ro rma nehurkay hatà, yukryeka hona. Onà wyaro nàrwonàmye hatà, Khoryenkom yakoro. Apa y, ryeryewhamtoho hona uro ukurunhoko, roku-runhonàr xe oyehtok mak ha, kekon hatà. ³⁶ Apa y, ehnyahnà ro me xaxa manay hamà, omoro, ehonomnà xaxa kaxe. Àro ke, ryeryewhamtoho hona uro ukurunhoko. Rano me rohra mak ryenàr xe wehxaha. Ayano me ro ryhe ryenàr xe wehxaha, kekon hatà, Txesusu, Khoryenkomo wya.

³⁷ Nomokye harha tà, Petru komo hyaka. Nànàkyatxkon hatà. Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, Petru wya. Semawu y, ownàkno hamà, kekon hatà. Tonke ehtxoko àkan haxa hawe, owyanye. Mexehra ownàkno hamà, kekon hatà, Txesusu. ³⁸ Tonke ehtxoko, kekon hatà. Khoryenkom yakoro orwonàmtxoko, anhá nkukmahtor me oyehtxoho menye. Ohxe oyesnàr komo xe rma manatxhe haryhe, ohnawonye. Ahoxemra mak manatxhe, ohun kom ke, kekon hatà, Txesusu.

³⁹ Toy xarha tà. Nàrwonàmye xarha tà, Khoryenkom yakoro. Tàrwonàmàthàrà wyaro rma rha nàrwonàmye xarha tà.

⁴⁰ Nomokye harha tà, Petru komo hyaka. Nànàkyatxkonà rma hatà, twetun kom ke rma haxa mak hatà. Txesusu wya tompakatxhenye, noro yoyukhura rma nehkatxkon hatà. Àsok tawro hana, twetun komo ke rma haxa mak hatà.

⁴¹ Osorwawo ro nàrwonàmye hatà, Txesusu, Khoryenkom yakoro. Osorwawo ro rma rha nomokye harha tà, Petru komo hyaka. Osorwawo ro tomokàtxhe, onà wyaro nkekon hatà, àwyanye. Ownàkyatxowà rye rma hamà, kekon hatà. Ownàkyatxowà rye rma hamà. Àna haxa ha. Ahakatxok haxa

ha. Tahohsoso haxa wehxan hamà, anhá komo wya, Toto me Enusah kaxe, kekon hatà, àwyaneye. ⁴²Asanàmtxok ha. Àpa txow ha. Mok noro hamà, rahohsonye ymo, kekon hatà, Txesusu, Petru komo wya.

**Xuknasà wya Txesusu
yahohsothàrà on ha.**

⁴³Àro wyaro Txesusu wya tatoko rma, nomokye hatà, Xuknasà. 12 komo kukuru rma mok nehxaikon hatà. Noro yakoro nomohtxownà hatà, toto komo, thenyehonà komo. Tkatxefaranke, twatmanke xarha, nomohtxownà hatà. Àro wyaro nomohtxownà hatà, Khoryenkom màn yonye ro yoh kom yano me, àyweronàhyamano nyne ro kom yano me xarha, horykomo kom yano me xarha. ⁴⁴Onà wyaro kanyenhàr me nehxaikon hatà, Xuknasà, àwyaneye. Noro mpànà wamtxuhkehe ha, noro rma mahohsatxhe hampànà, ohxe maryatxhe hampànà, kanyenhàr me nehxaikon hatà, ahohsonye ymo. Àro wyaro kanyenhàr me nehxaikon hatà, Txesusu ywero ehtxoho menyè.

⁴⁵Tomokàtxhe rma, Txesusu yawo ro toy hatà. Khananàhnye y, kekon hatà. Namtxuhkay hatà. ⁴⁶Txom, nahohtxownà hatà, Xuknas yakoron komo.

⁴⁷Txesusu yakoron komo kukuru ryhe, tkatxefaran wakay hatà. Khoryenkom màn yonye ro komo yohà ymo yanototho hanakay hatà, txaray.

⁴⁸Onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, waha komo wya, tahosnyenhàyamo wya. Àsok tawro tkatxefaranke momohtxowà, kekon hatà. Àsok tawro twatmanke momohtxowà. Waha me uro menyatxow hamà. Àro ke twatmanke momohtxow hamà, owyanye rahohtoho me, kekon hatà. ⁴⁹Emahona ro wehxaknana, awawonye. Khoryenkom màn yawo wehxaknana, hananàhno ynyàr hoko, kekon hatà. Àto rma ryehotoko,

rahohsàra rma mehxaixkenano. Amnye rma haxa uro mahohtxowà, àmenhosa-honhàrà yawo ro ryehotoho me, kekon hatà, Txesusu.

⁵⁰Àtoko rma noro hnànkaxehkatxownà hatà, akoronotho komo, omeroro. Nekahtàmthàkxatxownà mak hatà.

⁵¹Txesusu yakoro rma tekon hatà, toto, àhorymamxenyeno. Tkaramxe nehxaikon hatà, wom ke, enyhoru rma ke. Txom, nahohtxownà hatà, waha komo. ⁵²Newomunkay mak hatà, noro, emyakanye. Anyempera rma nekahtàmnye hatà.

**Xuknewyana yoh komo wya
Txesusu yonytxatxhàrà on ha.**

⁵³Txesusu yatxownà hatà, ahosnyenhàyamo. Khoryenkom màn yonye ro komo yohà ymo hyaka natxownà hatà. Àhyaka rma nohsamnohtàkxatxownà hatà, Xuknewyana yoh komo, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo rma, horykomo komo xarha, àyweronàhyamano nyne ro komo xarha. Tosonytxaxemà ro komo rma mokyam nehxaixkon hatà.

⁵⁴Txesusu wenarye toy hatà, Petru, moxe nyhe hatà. Nàmno ymo watxan yaka ryhe toy hatà. Khoryenkom màn yonye ro komo yohà ymo màn watxan yaka rma toy hatà. Àro yaka rma nowomye hatà. Àto rma neryewtay hatà, anotonano ro komo hyawo. Eryewtaxaho rma nosomyakon hatà, weheto hona.

⁵⁵Txesusu wayehkanàr xe nehxaixkon hatà, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo, tosonytxaxemà ro kom yakoro. Àro ke, noro yanhànà yonyenhàyamo yohoryatxkon hatà. Atxke nehxaiko mokà ymo, ronenyàr me, kany komo rma yohoryatxkon hatà. Ehxera mak nehxaixkon hatà. ⁵⁶Yaworohra ekarymany kom haxa ryhe, yak nehxaixkon hatà. Àme

ryehra mak nekarymetxkon hatà.
⁵⁷Nasanàmtxownà hatà, anar komo.
 Yaworohra rma rha nekarymatxownà
 xarha tà. Onà wyaro nketxkon hatà.
⁵⁸Mosonà amna nenytxeko, ketxkonà
 rma haryhe tà. Onà wyaro nkeknan
 haryhe. Khoryenkom mànàtho
 warymatxehkehe, keknano. Toto
 nyeryetxhotho rma warymatxehkehe,
 keknano. Amnye anaro weryaha,
 keknano. Osorwawo ro enmahàtxhe,
 anaro weryaha harha, Khoryenkom
 mànà, toto nyeryehtorà rma, keknano,
 mosonà, amna nenytxanàr me, ketxkonà
 rma haryhe tà. ⁵⁹Àro wyaro tàwyanye
 tatoko rma, àme ryehra rma rha
 nekarymetxkon hatà, nyamoro xarha.

⁶⁰Khoryenkom màn yonye ro komo
 yohà ymo ryhe nasanàmye hatà, am-
 rakatakanye. Onà wyaro nkeknan hatà,
 Txesusu wya. Àsok tawro eyukhuranye
 manaye, kekon hatà, àwya. Yaworo
 katà, yaworohra haxa katà, àro wyaro
 oyokarymetxowà, moxamo, kekon hatà,
 Txesusu wya.

⁶¹Tatàknye rma nehakon hatà, Txe-
 susu. Eyukhura ro mak nehakon hatà.
 Àro ke, onà wyaro nkeknan xarha tà, noro
 ymo, àwya. Oskarymako, kekon hatà.
 Oskarymako. Kryestu me manaye. Kho-
 ryenkom muru me manaye. Ohxe xaxa
 manaha katxho muru me manaye, kekon
 hatà.

⁶²Àhà, noro mat uro, kekon hatà,
 Txesusu. Amnye, uro menyatxhe
 hampànà. Toto me Enusaho rma
 menyatxhe hampànà, kekon hatà.
 Khoryenkom hanaka eryewtaxaho
 rma menyatxhe hampànà, howehetra
 eryewtaxaho rma. Àro wyaro ehonomnà
 me xaxa uro menyatxhe hampànà.
 Kahrutun wawo romoknàr xarha
 menyatxhe hampànà, kekon hatà,
 Txesusu.

⁶³⁻⁶⁴Àro wyaro Txesusu wya katxho
 rma, atxke rma haxa nehakon hatà,

noro ymo wya. Neryehokatxehkay hatà.
 Àro ke, thononàthàrà yawotoy hatà,
 teryehokatxho hutwamohsonàr horà.
 Onà wyaro nkeknan hatà, tosonytxaxemà
 ro komo wya. Khoryenkomo wyaro
 ehonomnà me nosonyan hamà,
 mosonà, kekon hatà. Khoryenkomo
 wàràhyaken hamà. Menytxatxowà
 rma, kekon hatà. Àro ke, anhàn
 yokarymany komo yonytxahra harha
 tehtxe. Àsok màketxowà, omnyamo,
 moson hoko, kekon hatà, noro ymo.
 Twayekahorye naha, ketxkon hatà,
 nyamoro, tosonytxaxemà ro komo rma,
 omeroro rma.

⁶⁵Txesusu horye netatxatxownà
 hatà, ukukur komo. Nempatanyohom-
 totxownà hatà. Netahatxownà hatà,
 tamor kom ke. Empatanyohomtosaho
 wya rma, onà wyaro nketxkon hatà,
 tàwyanye ewnohàr me hatà. Onok
 oyotahano, etaxko mpa, ketxkon hatà,
 àwya. Anoto komo xarha netahetxkon
 hatà, tamor kom ke hatà.

Petru wya noro ywenyeke wehxaha katxhàrà on ha.

⁶⁶Ahomyawo rma nehakon
 hatà, Petru. Nàmno watxan yawo
 rma eryewtaxaho nehakon hatà.
 Nosomyakonà rma hatà. Àhyaka
 nomokye hatà, omaso. Khoryenkom
 màn yonye ro komo yohà ymo yanoto
 rma mok nehakon hatà, omaso.
⁶⁷Petru yonyey hatà. Osomnàtoko rma
 nenyey hatà. Nenytxehkay hatà. Txesusu
 yakoronotho komo kukuru omoro
 hamà, kekon hatà, àwya. Nasarye hon
 yakoronotho rma omoro hamà, kekon
 hatà, omaso, Petru wya. ⁶⁸Norohnà uro,
 kekon mak hatà, Petru. Noro ywenyeke
 wehxaha. Orwon hutwahra wehxaha,
 kekon hatà. Àro wyaro tàwya katxhe
 rma, nàmno watxan hotaka toy hatà.
 Àtoko rma nàhtàmye hatà, apaytara.

⁶⁹Noro rma rha yonyey hatà, omaso. Nyamoro kukuru moson hamà, kekon xarha tà, àton komo wya. ⁷⁰Norohnà uro, kekon xarha tà, Petru. Noro ywenyeke wehxaha, kekon hatà.

Mexehra exetxhe, onà wyaro nketxkon hatà, àton komo, Petru wya. Nyamoro kukuru me xaxa manay hamà, Karyeryeya honotho me oyesnàr ke, ketxkon hatà, àwya. ⁷¹Onok hoko orwonatxowà, kekon mak hatà, Petru, àwyaneye. Noro ywenyeke wehxaha. Àro wyaro yaworo xaxa àkehe, owyaneye. Yaworohra rowya tatok haxa, Khoryenkom hak romtatcano, kekon hatà. Àro wyaro nkekon hatà, Petru, teryewrye ro hatà.

⁷²Àro wyaro àwya katxhe rma, nàhtàmeye xarha tà, apaytara. Àro ke, Txesusu rwonàmàthàràtho hutway harha tà, Petru. Noro ywenyeke wehxaha màkehe hampànà, rohoko, katxhàràtho rma hutway hatà. Màkehe xarha, màkehe xarha, osorwawo ro, katxhàràtho rma, àro wyaro rma màkehe hampànà, asako ro apaytara htàmpàra ro rma haka, katxhàràtho rma hutway hatà, Petru. Tàwya uhutwatxhe rma, nàratay hatà.

Peratusu hyaka

Txesusu yaràthàrà on ha.

15 Sa, nenmahye hatà. Enmahàtxhe rma, nosonytxatxehkatxownà hatà, tosonytxaxemà ro komo, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo rma, horykomo kom yakoro xarha, àyweronàhyamano nyne ro kom yakoro xarha. Tosonytxatxhenye, Txesusu yasohtotxownà hatà. Natxownà hatà, Peratusu hyaka, kofehnakno hyaka. Nahohsotxownà hatà, àwya.

²Xuknewyana komo kayaryetà omoro, owaya, kekon hatà, Peratusu, Txesusu wya. Omoro rma, Xuknewyana komo kayaryetà omoro màkano, kekon hatà, Txesusu, àwya.

³Noro hoko atxke nàrwonatkxon hatà, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo. Anaro rha noro yanhànà yokarymetxkonà rma haryhe tà, thenyehra hatà.

⁴Onà wyaro nkekon xarha tà, Peratusu, àwya. Atxke nàrwonatxow hamà, moxamo, ohoko, kekon hatà. Anaro rha ayanhànà yokarymetxow hamà. Eyukhuranye manaye. Oskarymahra manaye, kekon hatà, Peratusu, Txesusu wya. ⁵Eyukhurany harha nehkakon hatà, Txesusu. Oskarymahra ro mak nehkakon hatà. Ekurunhohra ro mak nehkakon hatà. Àro ke noseryehokay hatà, Peratusu. Àsok tawro oskarymahra nay haryhe, kekon hatà, tàwya rma.

Amoyathohoko yahkotohen hona katxhàrà on ha.

⁶Tasahxemtoto kom ho yohà, toto heno yonampatakahetxkon hatà, Xuknewyana komo, kofehnakno wya. Watxa ymo yawo ahryemxemoto kom hoye rma nenampatakahetxkon yoh hatà, àwya. Toto kom yano me rma nenampatakekon yoh hatà, Peratusu. ⁷Àwyaneye Txesusu yahosnàtoko rma, watxa ymo yawo nehkatxkon hatà, ahryemxemo komo. Homayana komo yarymatxahkenotho komo rma mokyam nehkatxkon hatà. Arymatxahkenye tehtokonye rma, toto heno komo yotahanyenhàr me nehkatxkon hatà. Barakmasà ryhe, ukukur kom me nehkakon hatà. ⁸Àro ke, Peratusu hyaka haxa totxownà hatà, toto komo, ohsamnohxemo komo. Amna yasahxemtoto ho yohà, ahryemxemoto menampataketxow hamà, ketxkon hatà, àwya. Àro ke, toto enampatakako, amna hyaka, ketxkon hatà, toto komo, àwya.

⁹Onà wyaro neyuhtxownà hatà, Peratusu. Txesusu hak wenampatakaxe, kekon

hatà, àwyaney. Xuknewyana komo kayaryetà mosonà katxho rma hak wenampatakaxe. Noro yonampatakanàr xehra kat manatxowà, rowya, kekon hatà, Peratusu, toto komo wya. ¹⁰Àsok tawro hana. Onà wyaro nehutwekon hamà, tàhnawo. Txesusu yahohsotxow hamà, rowya, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo, tatakuynyàr kom ke hamà, ehonomnà me toto komo wya noro yonyàr ke hamà, kekon hatà, Peratusu, tàhnawo. Àro ke, Txesusu yonampatakanàr xe nehkakon hatà.

¹¹Onà wyaro haxa nketxkon hatà, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo, toto komo wya, ohsamnohxemo komo wya. Barakmas haxa enampatakako, amna hyaka, katxoko, Peratusu wya, ketxkon hatà, àwyaney. Àro ke, àro wyaro nketxkon hatà, toto komo, Peratusu wya.

¹²Onà wyaro neyuhtxownà xarha tà, Peratusu. Àsoke ryhe weryano, mosonà, Xuknewyana komo kayaryetà mosonà katxho rma, owyanyey, kekon hatà. Àsoke ryhe noro weryano, owyanyey, kekon hatà, toto komo wya.

¹³Noro amoyathohoko, yahkotohen hona, ketxkon hatà, teryewrye ro hatà.

¹⁴Àsok ehtxoho hoye ro wamoyathoheno, kekon hatà, Peratusu, àwyaney. Àsoke ryhe naye, anhanà, owyanyey, kekon hatà, toto komo wya. Thenyehra rma haxa kowontetxkon hatà, nyamoro, teryewrye ro rma haxa mak hatà. Amoyathohoko, yahkotohen hona, ketxkon hatà.

¹⁵Toto komo yeryehotanàhrà xe nehkakon hatà, Peratusu. Àro ke, Barakmasà yonampatakahoy hatà, nyamoro yano me. Txesusu hpokhoy hatà, arymano ynye ro komo wya. Namoyathohoy xarha tà, àwyaney. Yahkotohen hona amoyathoso atxok ha, kekon hatà, Peratusu, àwyaney.

Arymano ynye ro komo wya Txesusu yownohàthàrà on ha.

¹⁶Txesusu yatxownà hatà, arymano ynye ro komo. Kofehnakno mànà ymo yaka htzero natxownà hatà. Pàryetoryo onà katxho rma àro hatà, nàmmo yosotà. Tkukur komo yanyehtxekatxownà hatà. Omeroro rma nohsamnohtàkatxownà hatà, Txesusu hyaka. Noro yownohso nomohtàkatxownà hatà. ¹⁷Noro honomtotxownà hatà, tàswayem ke, ehonomnà komo hononà wyaron ke, ewnohrà me rma hatà. Ewekharà hryekahtxownà hatà, erokon me. Ehonomnà komo yorokonà wyaron rma àro hatà. Suu, noro yhutho hona netxownà hatà, ewnohrà me rma rha hatà. ¹⁸Ha y, Xuknewyana komo kayaryetà y, ketxkonà rma haryhe tà, àwya, ewnohrà me rma rha hatà. ¹⁹Noro yhutho yotahatxownà xarha tà, omam ke. Noro horye netahtatxownà xarha tà. Tosoknar kom ho neryewtatxownà xarha tà, noro yakrataka, tkayaryet komo yakrataka teryewtatho komo wyaro rma hatà. ²⁰Àro wyaro tàwyaney ewnohtàkatxhe rma, tàswayemàtho wakatxownà harha tà. Honomtotxownà harha tà, àhononàthàr ke harha. Amoyathoso natxownà hatà.

Txesusu yamoyathothàrà on ha.

²¹Tàtonàr kom me, toto yohotxownà hatà. Semawu rma noro hatà. Seryene honotho rma mok nehkakon hatà. Aryesantàrye yàmà rma noro hatà. Hufu yàm xarha noro hatà, Semawu. Noro rma, owto ymo hona nomokyakon hatà. Àro wyaro nehotxownà hatà, arymano ynye ro komo. Àro ke, noro wya rma yahkotoheno yarhotxownà hatà. Txesusu wayehkatxho rma yarhotxownà hatà, Semawu wya.

²² Amoyathono ytxoho ro na nahatakaxownà hatà. Korkota rma àro hatà. Okno yhutho yotxhotho onà katxho rma àro hatà, Korkota katxho.

²³ Àwokru yàmyatxkon haryhe tà, Txesusu wya. Meha yohkur ke ufa xkun wakanomaxaho rma àro hatà, àwokru, ehtxe wyaron hatà. Nàmyatxkonà rma haryhe tà, àwya, eryewru hutwahra ehtxoho me. Enhàra mak nehakon hatà, Txesusu.

²⁴ Namoyathotxownà hatà, yahkotohen hona. Àwomunuthuru yokamtxownà hatà, tàwyanye rma. Tohu txko yarymatxownà hatà, tàwyanye xenytxoho me, tàwyanye àrotho uro hamà katxho me. Àro wyaro nekamtxownà hatà, tàwyanye rma. ²⁵ Enmahrà ro, 9 oras me ehtoko, namoyathotxownà hatà, kamàmà yasawnukhura ro nyhe rma hatà.

²⁶ Àmenhosaho yetxownà hatà, wewe hona, Txesusu yhutho yohoye. Xuknewyana komo kayaryet heno mosonà katxho rma menhotxownà hatà, noro yanhànà hutwamohsonàr horà rma haryhe tà.

²⁷ Àhanawo rma wahanhotho yamoyathotxownà xarha tà, asak hatà. Anaro, howehetra nehakon hatà. Anaro xarha, howehe nehakon hatà. ²⁸ Àro wyaro Txesus hanawo nehaxtkon hatà, àmenhosahonhàrà yawo ro rma haxa noro yehtxoho me. Onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà. Noro ryhe, waha komo kukuru me naha hampànà, toto komo wya.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà. Àro wyaro katxhàrànhàrà yawo ro nehakon hatà, Txesusu.

²⁹ Noro wàràhyaketxkon hatà, toto komo, àhyaha tàtosom komo. Wàh wà nketxkon hatà, ewnohrà me hatà. Owya ymo hxako, ketxkon hatà. Khoryenkom màntho warymatxehkehe, kanyenhàràtho

omoro hatà. Atarymatxehkaxahotho rma weryaha harha, kanyenhàràtho rma omoro hatà, ketxkon hatà. Osorwawo ro enmahàtxhe, weryaha harha, Khoryenkom mànà, kanyenhàràtho rma omoro hatà. ³⁰ Àro wyaro ehonomnà me oyehtoko, ekurunhoko, awayehrà hona, ketxkon hatà. Osonyhoryek harha. Ohtok harha, yahkotohen hoye, ketxkon hatà, toto komo, Txesusu wya, ewnohrà me hatà.

³¹ Àro wyaro rma rha newnohyatxkon hatà, Xuknewyana yoh komo xarha, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo rma, àyweronàhyamano nyne ro kom yakoro xarha. Onà wyaro nketxkon hatà. Toto komo yonyhoryetxownà hatà. Noro rma, osonyhoryehra ro mak nay hamà, ketxkon hatà, tàwyanye rma. ³² Kryestu me nay hatà. Ehsayewyana komo kayaryet me nay hatà, ketxkon hatà. Kàkayaryet kom me tehtoko, yahkotohen hoy hak nàhtono, denyàr kom me. Kàwyanye àhtonàrà yonyetxhe, noro mokro hamà tketxhe ha, ketxkon hatà, Xuknewyana yoh komo, tàwyanye rma. Àro wyaro rma rha newnohyatxkon hatà, wahanhotho komo xarha, noro yakoro amoyathoxemotho komo rma.

Txesusu wayhàthàrà on ha.

³³ Kamàm thataw ehtoko, nawanay harha tà. Ràà kay hatà, yukryeka yamtar horye, omeroro hatà. 3 oras nenatàt hatà, tawanye rma hatà. Kokonyehra rma hak ehtoko, tawanye rma hak nehakon hatà.

³⁴ Kokonye ehtoko, nàrwonàmeye hatà, Txesusu, teryewrye ro hatà. Eroye, Eroye, ryema sakmahtane, kekon hatà. Àro wyaro katxho rma, onà wyaro katxho me rma naha. Rohoryenà y, rohoryenà y, àsok tawro uro màhnànkàn harha, katxho me rma naha.

³⁵ Àro wyaro tàwyanye enytxatxhe rma, onà wyaro nketxkon hatà, àton

kukur komo. Eryeyas heno yanyekyan hamà, ketxkon hatà. ³⁶ Àro ke karyhe toy hatà, toto, ukukur komo rma, àwokru horà. Sosoheno yaràhtoy hatà, ufa xkun ke, tutxunyem ke rma. Omam hotkoso neryey hatà. Nàmyakonà rma haryhe tà, Txesusu wya entoho me. Thona ro hak tehtxe, kekon hatà. Tenytxe haka. Nomokyan xana, Eryeyas heno, kekon hatà. Yahkotohen hoye towso xana nomokyano. Tenytxe haka, kekon hatà.

³⁷ Kowontay haxa hatà, Txesusu, teryewrye ro hatà. Àro wyaro tkowontatxhe rma, wayehye hatà. Tano me ro rma wayehye hatà.

³⁸ Àro wyaro Txesusu wayehnàtoko, Khoryenkom màn yawonotho newaraxkay hatà. Thoko rma newaraxkay hatà, wom yatxarakaxa-hotho, Khoryenkom màn yawonotho. Eryehtyero newaraxkay hatà, txomo na hama.

³⁹ Txesusu yompataye nehvakon hatà, arymano nyne ro komo yohà, 100 komo yohà rma. Tàwya Txesusu wayehrà yonyetxhe, onà wyaro nkekon hatà. Khoryenkom muru me nahko hamà, moson heno, kekon hatà.

⁴⁰ Àto nehvatxkon xarha tà, woràskomo komo. Moxe ro rma, omeroro nenytxehkatxownà hatà. Àwawonye rma nehvakon hatà, Maryeya. Maknara honotho rma mok nehvakon hatà. Àwawonye rma rha nehvakon xarha tà, Maryeya rma rha. Txaku txko yonà rma noro hatà. Xose yon xarha noro hatà. Àwawonye rma rha nehvakon xarha tà, Sarome.

⁴¹ Txesusu yakoronotho komo rma mokyam nehvatxkon hatà, woràskomo komo, Karyeryeya yamtar horye noro yakoro tàtosomàtho komo rma hatà, noro yakoronomanyenhàymotho rma hatà. Àwawonye nehvatxkon xarha tà, anar komo, woràskomo komo rma,

thenyehnohà komo rma. Txesusu yakoro Xerusaryen hona omohxemotho komo rma nyamoro hatà.

Txesusu yekehàtho yonamàthàrà on ha.

⁴² Hokano ytxoho yawasànà yosnaka rma tà wayehye ha, Txesusu, Xuknewyana komo yosonyhoroyetxho yawasàn ho rma hatà. Awanaka rma haxa wayehye hatà. Hokano ytxoho yawasàn ho enampànà ro me nehvatxkon hatà, àwayehxemo komo. Àro ke, Txesusu yekehàtho yonamrà xe nehvakon hatà, horykomo, àro rma ho hatà, awanaka rma hatà. ⁴³ Xose rma noro hatà, horykomo. Arymateya honotho rma mok nehvakon hatà. Ehonomnà rma haxa noro hatà, tosonytxaxemà ro komo kukuru rma hatà. Kàkayaryet kom me Khoryenkomo nànyaknyàrà hona ro nehvakon hatà. Noro rma toy hatà, Peratusu hyaka. Oseryehpàra rma, onà wyaro nkekon hatà, àwya. Txesusu yekehàtho yanàrà xe wehxaha, rowya enamtoho me, kekon hatà, àwya.

⁴⁴ Mexehra mak wayehno ha, kekon hatà, Peratusu. Mexehra mak wayehno ha. Àro ke, 100 komo yohà yanyekye hatà, tàhyaka. Twayehso naye, kekon hatà, àwya, Txesusu hoko. ⁴⁵ Àhà, wayehno ha, kekon hatà, 100 komo yohà. Àro ke, ekehàthàrà yarhoy hatà, Peratusu, Xose wya.

⁴⁶ Womu yehekatay hatà, Xose, enyhoru rma hatà. Ekehàthàrà yowye hatà, yahkotohen hoye. Karamye hatà, wom ke, enyhoru rma ke. Toh yowtar yaka nenamyè hatà, onamno ytxoho yaka, toh yakaxahonhàrà rma yaka. Tohu ymo hanamay xarha tà, ewtar hotaka. Ahutoho ymo rma hanamay hatà, Xose.

⁴⁷ Àto rma nehvatxkon hatà, Maryeya komo, Maknara honotho rma, esohye

xarha, Maryeya rma rha, Xose yonà rma. Txesusu yonamtoho yonytxownà hatà.

Txesusu yasanàmàthàrà on ha.

16 Hokano ytxoho yawasàna kokmamyè hatà. Àkokmamàtxhe rma, ownyaku thoxnyemà yehekahtxownà hatà, Maryeya komo, Maknara honotho rma, esohye xarha, Maryeya rma rha, Txaku yonà rma, Sarome xarha. Ownyaku thoxnyemà rma yanàr xe nehaxtkon hatà, onamno ytxoho na, Txesusu yekehàtho karyenàr horà rma hatà.

²Sa, nenmahye hatà, domenku. Enmahrà ro totxownà hatà, Maryeya komo. Onamno ytxoho na totxownà hatà, kamàm yahatakaxhe nyhe hatà. ³Onà wyaro nketxkon hatà, tàwyanye rma. Tohu ymo yotakanye txko yka nahko, toh yowtar hotaye, kàhyakanye, ketxkon hatà. ⁴Dàk, nosompohotxownà hatà. Tohu ymo yonytxownà hatà. Ewtar hotaye etakaxaho rma yonytxownà hatà. Koo, ketxkon hatà, hory me ymo rma haxa esnàr ke hatà.

⁵Nowomtxownà hatà, ewtar yaka. Toto wyarono yonytxownà hatà, àhorymamxenyeno wyarono rma hatà. Eryewtaxaho nehaxkon hatà, noro, ewtar yawo, howehhra. Thononke nehaxkon hatà, buknyem ke rma hatà. Tàwyanye xenyetxhe rma, noskatokatxownà hatà, woràskomo komo.

⁶Oskatokahra ehtxoko, kekon hatà, noro, àwyanye. Oskatokahra ehtxoko. Txesusu yonyxe momohtxow hamà, kekon hatà. Nasarye honotho rma, amoyathosahotho rma yonyxe momohtxow hamà. Nasanàmno ha, àwayehxemo kom waye, kekon hatà. Tan ehxera naha. Xenytxoko, àwyanye enamàthàràtho, kekon hatà, noro, woràskomo komo wya. ⁷Ekarymatxatxko, ànhananàhrà rotho

komo wya, kekon hatà. Petru wya ryhe ekarymatxatxko. Onà wyaro màketxhe ha, àwyanye. Oywahonye ten hatà, Karyeryeya yamtar hona, màketxhe ha, àwyanye, kekon hatà. Àto menyatxow hatà, màketxhe xarha, àwyanye. Àro wyaro rma noskarymay hatà, owyanye, màketxhe ha, Petru komo wya, kekon hatà, toto wyarono, woràskomo komo wya.

⁸Toh yowtar yaye nahatakaxtównà harha tà, woràskomo komo. Nekahtàmtxownà hatà. Àsok tawro hana, tàràrànmrà kom ke rma haxa mak hatà, toseryehokanàr kom ke rma haxa mak hatà. Anar komo wya ekarymahra nehtxownà hatà, toseryehrà kom ke hatà.

**Takorono rotho komo wya
Txesusu yosonyhothàrà on ha.**

⁹Domenku yonmahàtxhe rma, nasanàmnye hatà, Txesusu. Tasanàmàtxhe rma, nosonyhoy hatà, Maryeya wya, Maknara honotho wya. Noro htxero nenyey hatà. Worokyamo yoh me tehxe mànàhàràtho rma mok nehaxkon hatà, Maryeya, 7 komo yoh me tehxe mànàhàràtho rma hatà, Txesusu nenyhoryetxhàràtho rma hatà. ¹⁰Tàwya Txesusu yonyetxhe, toy hatà, noro. Akorono rotho komo wya ekarymaxe toy hatà. Nyamoro ryhe, nekhoketxkon hatà. Nàratetxkon xarha tà, Txesusu hnànà. Àwyanye rma nekarymay hatà, Maryeya. ¹¹Tonyxerye harha manay ha, kekon hatà, àwyanye. Noro rma wenyoy, kekon hatà. Tàwyanye enytxatxhe rma, àro wyaro hamà kahra rma nehaxtkon hatà, nyamoro ha. Yaworohra màken hamà, ketxkon mak hatà.

¹²Àro wyaro tàwyanye enytxatxhe rma, owto ymo hoye totxownà hatà, ukukur komo, asak hatà. Asama yarye àtontokonye rma, nosonyhoy hatà, Txesusu, àwyanye. Anar me harha nyhe

nosonyhoy hatà, àwyanye. ¹³Neramatzownà harha tà, nyamoro ha. Owto ymo hona harha totxownà hatà. Nekarymatxownà hatà, tkukur komo wya. Tàwyanye enytxatxhe rma, àro wyaro hamà kahra rma nehxatxkon hatà, nyamoro, Txesusu yakorono rotho komo rma.

¹⁴Àro wyaro textxhenye rma, nemtakmatxownà hatà, nyamoro ha, 11 komo rma. Emtakmantokonye rma, Txesusu nosonyhoy hatà, àwyanye. Neytxownà hatà, noro, àro wyaro hamà kanyehnàtho me esnàr kom ke hatà, tàhnawonye atxke rma haxa esnàr kom ke hatà, onà wyaro kanyenhàyamo yoyukhura esnàr kom ke hatà, asanàmsaho amna nenyoy kanyenhàyamo yoyukhura esnàr kom ke hatà. Àro ke neytxownà hatà, Txesusu.

¹⁵Onà wyaro nkekon xarha tà, àwyanye. Àtotxoko, yukryeka yamtar horye, anaro rha owto hona, othoyehra, kekon hatà. Àrwo yonyhorunu ekarymatxoko, toto komo wya, omeroron komo wya, kekon hatà, Txesusu, 11 komo wya. ¹⁶Àro yoyuknye kom hak nataymompotxowà, tuna kwaka. Nyamoro rma, tonyhoryexem me mpànà natxhe ha, kekon hatà. Eyuknyehna kom haxa ryhe, tanàhnohsom me natxhe hampànà, kekon hatà, Txesusu, 11 komo wya. ¹⁷Eyuknye komo ryhe, onà wyaro mpànà natxhe ha, kekon hatà. Rahoxetà

yonyhetxhe hampànà, toto komo wya. Rano me ryhe worokyamo yowyatxhe hampànà. Anaro rha yana komo rwon yawo nàrwonatxhe xarha hampànà, rahoxet yano me mak ha, kekon hatà. ¹⁸Anatoko okoye yahohsatxow hana. Tàwyanye ahosàtxhe rma, eskahnà me rma natxhe hampànà, rahoxet yano me rma rha, kekon hatà. Anatoko tàkrakokemà yonyatxow hana. Tàwyanye enàtxhe rma, ekehàntahra rma natxhe hampànà, rahoxet yano me rma rha, kekon hatà. Ekehàtho komo yonyhoryetxhe xarha hampànà àhonanye tamor komo yenyàr ke. Àro wyaro rma rahoxetà yonyhetxhe hampànà, nyamoro ha, rahosnyenhàyamo, àrwo yonyhorunu yoyuknyenhàyamo, kekon hatà, Txesusu, 11 komo wya, tànhananàhrà rotho komo wya.

¹⁹Àro wyaro tàwya katxhe, kahe yaka nasanàmeye hatà, Txesusu, Kohkomo. Ehonomnà me xaxa neryewtay hatà, Khoryenkom hanaka hatà, howehetra hatà.

²⁰Totxownà hatà, ànhananàhrà rotho komo, anaro rha owto hon komo hyaka, omeroron komo hyaka. Nekarymatxownà hatà, àwyanye. Kohkomo ryhe nakoronometxkon hatà. Eryehokano yeryhekon hatà, àwyanye, tahoxetà yonyhonàr horà. Àro wyaro yaworon me xaxa àrwon komo hutwamohsekon hatà, toto komo wya.

**RUKASÀ NMENHOTHO
TXESUSU
YEXETXHÀRÀNHÀRA ON HA.**

**Teyoferu y ohyaka
àmenehe katxhàrà on ha.**

1¹⁻²Teyoferu y, ohyaka àmenhehe. Ehonmnà me rma haxa manaha, omoro ha. Amna kukur wawo nehakon hatà, Txesusu. Noro yonyenhàyamo rma, nekarymatxownà, amna wya. Àro ma noro yomokàtxhe, nenytxehkatxownà hatà, nyamoro ha. Àrwo yonyhorunu yokarymany komo rma nyamoro ha. Ànekarymatxhàyamo rma menhotxownà hatà, anar komo. Yak natxhe, àmenhonyenhàyamo. Àro ke, uro xarha, àmenhehe, ohyaka.

³Omeroro uhutwatxehkanàr hoko rma haxa wehxakonà, mexe rma haxa mak ha. Yaworo uhutwatxehkanàr hoko rma. wehxakonà. Àro ke, onà wyaro àkeko. Àmenhen haxa hamà, Teyoferu hyaka, àkeko. Omeroro ohxe wekarymatxehkehe, àwya, ronmenhotho ke, àkeko, ⁴owya yaworo xaxa uhutwatxho me. Onenytxatxhàr hoko rma, yaworo xaxa uhutwanàr xe wehxaha, owya. Àro ke àmenhehe, ohyaka.

**Kahe yawono wya Xowaw
yonutoho yokarymatxhàrà on ha.**

⁵Xukneya hon komo kayaryet me nehakon hakahpa tà, Eroknes heno. Noro heno yehtoko rma, àto nehakon hakahpa tà, toto. Sakaryeyasà rma noro hatà. Khoryenkom màn yonye ro komo kukuru mok nehakon hatà, noro heno. Akmeyas heno yohamàthàyamo kukur me nehakon heno hatà. Khoryenkom màn yonye ro kukur komo rma mokyam nehaxatxkon hatà, Akmeyas heno yohamàthàyamo. Tàhye ne-

hxakon hatà, Sakaryeyas heno. Esakmew me nehakon hatà, àhetx yosotà. Aron heno yohamàthàyamo wosàn me nehakon hatà, Esakmew heno, Khoryenkom màn yonye ro kukur komo wosàn me rma hatà. ⁶Ohxe nehaxatxkon hatà, Sakaryeyas komo, àhetx xarha, Khoryenkomo nenyàr me. Noro rwon yawo ro rma haxa nehaxatxkon hatà. Tàyweronàhyamatxho kom yawo ro rma haxa nehaxatxkon hatà. Atxke manaha katxho mehra ro mak nehaxatxkon hatà, nyamoro heno. ⁷Àhokhura mak nehaxatxkon hatà. Esakmew yowan yaka atahohsàra ro mak nehakon hatà, àhokru. Notxwakomotho me rma haxa nehakon hatà. Horykomotho me rma rha nehakon hatà, Sakaryeyas heno.

⁸Ososathànanye yohà natamokyatxkon hatà, Khoryenkom màn yonye ro komo. Anatoko natamokyatxkon hakahpa harha tà, Akmeyas heno yohamàthàyamo. Àtoko rma Sakaryeyas haka rha natamokyakon hatà, Khoryenkomo hyaka. ⁹Noro rma wahanonkatxownà hatà, ukukur komo, Khoryenkom màn yaka owomtoho me, ownyaku yaknyohso owomtoho me. Onà wyaro yohà wahanonkano yeryatxkon hatà, Khoryenkom màn yonye ro komo. Tàwyanye tohu txko yarymatxho hoye ro yohà, wahanonkano yeryatxkon hatà. Àro wyaro rma àwahanonkaxaho nowomye hatà, Sakaryeyas heno, Khoryenkom màn yaka. ¹⁰Àro yawo rma ownyaku yaknyohyakon hatà. Màmnyaye nehaxatxkon hatà, toto komo, thenyehnà komo. Khoryenkom yakoro nàrwonatzkon hatà, àwya ownyaku yaknyohnàtoko rma hatà.

¹¹Àtoko rma nosonyhoy hatà, kahe yawono, Sakaryeyas heno wya. Kohkomo yanoto rma mok nehakon hatà, kahe yawono. Yamata màhto nehakon hatà, ownyaku yaknyohtoho

màhto rma, howehetra hatà. Thatawo nehxakon hatà. ¹²Tàwya noro yonyetxhe rma, noseryehokekon mak hatà, Sakaryeyas heno. Noseryehyakonà rma haxa mak hatà.

¹³Onà wyaro haxa nkekon hatà, kahe yawono, àwya. Sakaryeyasà y, oseryehpara exko, kekon hatà. Oseryehpara exko. Takoro orwonàmra yonyetxeko, Khoryenkomo, kekon hatà. Àro ke hohten hatà, ohetxe, Esakmewu. Omuru rma nenuryan hatà. Xowaw me ryhe mesohten hatà, kekon hatà, kahe yawono. ¹⁴Teryehorye rma haxa mpànà manaha ha. Teryehorye rma rha mpànà natxhe ha, toto komo xarha, thenyehonà komo, noro yonunur ke mak ha, kekon hatà, kahe yawono. ¹⁵Ehonomnà me mpànà naha ha, noro ha, Kohkomo nenyàr me, kekon hatà. Ufa xkun yonhàra ro mak naha ha. Kawawaheno rma yonhàra ro mak naha ha, kekon hatà. Noro yowan yawo rma haxa naha ha, Khoryenkom yokato. Enuruhtexhwo ro, ewan yawo rma haxa naha ha, Khoryenkom yokato, kekon hatà, kahe yawono. ¹⁶Ehsayewyana kukur komo yokyaha harha, noro ha, Khoryenkomo hyaka harha, Kohkomo hyaka harha. Thenyehonà komo rma yokyaha harha, àhyaka harha, kekon hatà. ¹⁷Kohkomo ywaho tàtosom me naha ha, noro ha, kekon hatà. Eryeyas heno wyaro, tahoxerye rma haxa naha ha, Khoryenkom yokato yano me mak ha, kekon hatà. Toto komo hananàhyaha ha, thokru komo hnàn yaw harha ehtxoho menye. Khoryenkomo yoyuknyehnátho komo xarha hananàhyaha, enyhoru komo wyaro takàhso harha ehtxoho menye. Àro wyaro hananàhyatxhe ha, omuru, Kohkomo yomoknàr hona osonyhoryetxho menye, kekon hatà, kahe yawono.

¹⁸Onà wyaro nkekon hatà, Sakaryeyasà, kahe yawono wya. Àsok hana màken ha, kekon hatà. Àsok hana, àro wyaro hamà àken ha. Horykomotho me rma haxa wehxaha, urotho. Notxwakomotho me xarha naha, rohetxenho, kekon hatà.

¹⁹Neyukye hatà, kahe yawono. Kakmryeyewu uro, kekon hatà. Khoryenkom yakratawono ro rma uro ha. Ayakoro àrwonàmso ronyaknyo, noro ha. Àro yokarymaxe ronyaknyo. Tonyxahoryemà rma yokarymaxe ronyaknyo, ohyaka, kekon hatà, kahe yawono. ²⁰Àro wyaro hamà kahra mak mahko, rorwon hoko. Àro ke, àrwomra harha manaha hampànà, kekon hatà. Rorwon yawo ro xaxa nenuryaha hampànà, omuru. Àsokentok hana. Khoryenkomo ryhe hutwehe. Enurhura ro rma haka àrwomra roro rma manaha hampànà, àro wyaro hamà kahra oyesnàr ke, kekon hatà, kahe yawono.

²¹Sakaryeyas yahatakanàr hona ro nehxatxkon hatà, toto komo. Àro ke noseryehoketxkon hatà, àramamrà hoko. Àsok tawro nàramamyan harha, Khoryenkom màn yawo, ketxkon hatà. ²²Nahatakay haxa hatà, noro ha. Àrwomra ro mak nehxakon hatà, toto kom yakoro. Tamor ke ryhe nàrwonakon hatà, akoronye. Àrwomra mak nehxakon hatà. Àro ke, onà wyaro nketxkon hatà, toto komo. Kahe yawono nosonyhon hamà, noro wya, Khoryenkom màn yawo ehtoko, ketxkon hatà.

²³Taa. Tàhkay hatà, Sakaryeyasà. Khoryenkom màn yawo atamokhera harha nehxakon hatà. Toy harha tà, bàn yaka.

²⁴⁻²⁵Amnye hohtay haxa hatà, àhetxe, Esakmewu. Ewan yaka rma natahosày hatà, àhokru. Àro ke onà wyaro nkekon hatà, Esakmewu. Rowakryek hamà, Kohkomo, kekon

hatà. Rowakryek hamà, rohnàn yawo tesnàr ke. Onà wyaro kahra harha natxow hamà, toto komo, rohoko. Atxke nay hamà, mokro, àhohtahnà ro me tesnàr ke, kahra harha natxow hamà, kekon hatà. Taa. Bàn yawo roro nehxakon hatà. Osonyhohra nehxakon hakahpa tà, toto komo wya. Àro wyaro 5 me nuno yonatkay hatà, Esakmewu.

Kahe yawono wya Txesusu yonutoho yokarymatxhàrà on ha.

²⁶ Yuhna me rma nehxakon hatà, Esakmewu. 5 me nuno yonatkanyenhàr me rma nehxakon hatà. Àtoko rma Kakmryeyew nyakye xarha tà, Khoryenkomo. Nasarye hona haxa tanoto rma nyakye hatà. Karyeryeya yamtar hono rma àro ha, owto, Nasarye. ²⁷ Nànyakye hatà, wosà hyaka. Maryeya rma noro ha. Ukukmahná ro mok nehxakon hatà. Toto hetx me ekarymaxah me rma nehxakon hatà. Xose rma noro ha, Maryeya ynyo. Dafe heno yohamàthàyamo kukuru rma mok nehxakon hatà, noro ha.

²⁸ Àro ke nomokye hatà, Khoryenkom yanoto, wosà hyaka. Ha y, kekon hatà, àwya. Ohxe manaha. Towakryexem me manaha. Ayakoro naha, Kohkomo, kekon hatà, àwya.

²⁹ Àro wyaro tàwya enytxatxhe rma, noseryehokekon mak hatà, Maryeya. Thenyehra rma haxa noseryehokekon hatà. Nehutwekon hatà. Àsoke nken haryhe, rowya, kekon hatà, tàhnawo. Àsoke nken haryhe, rowya, kekon hatà.

³⁰ Maryeya y, kekon hatà, Khoryenkom yanoto. Oseryehokahra exko. Towahke rma haxa naha, Khoryenkomo, ohoko, kekon hatà.

³¹ Oyowan yaka natahohsan hatà, ohokru, kekon hatà. Nenuryan hatà, omryerà txko. Txesusu me mesohten hatà, kekon hatà, Kakmryeyewu.

³² Ehonomnà me xaxa naha hampànà,

noro ha. Omeroron komo yohon muru omoro ha, katxho me naha hampànà, kekon hatà. Xuknewyana komo kayaryet me noro yeryan hatà, Khoryenkomo, Kohkomo rma. Àhoryen heno komo wyaro, Dafe heno wyaro rma, àkayaryet kom me noro yeryan hatà, kekon hatà. ³³ Xako heno yohamàthàyamo kayaryet me roro nay hatà, meya roro hatà. Àkayaryet kom me noro yehtxoho, osomtat Kahnà ro me nay hatà, kekon hatà, Kakmryeyewu.

³⁴ Àsok tawro harha, kekon hatà, Maryeya. Ronyo hyawohra hak wehxaha. Aro ke, àhohtahra wehxan hamà, kekon hatà.

³⁵ Neyukye hatà, Khoryenkom yanoto. Khoryenkom yokato yano me ryhe ohohten hatà, kekon hatà. Omeroron komo yohon yahoxet yano me rma ohohten hatà. Àro ke, enyhoru ro xaxa noro ha katxho me nay hatà, ohokru txko, tonusomà rma, kekon hatà. Khoryenkom muru noro ha katxho me nay hatà, kekon hatà, Kakmryeyewu.

³⁶ Esakmew xarha hohteko. Okukuru rma hohteko, kekon hatà. Notxwakomotho rma hohteko. Natahohsako, àmryerà. Àhohtahnà rotho rma hohtek harha. 5 me rma nuno yonatkanyenhàr me naha, yuhna me, kekon hatà. ³⁷ Àsok tawro hana. Ehnyahnà ro me mak nay hamà, Khoryenkomo. Ehonomnà xaxa kax mak naha ha, kekon hatà, Kakmryeyewu.

³⁸ Àro wyaro hamà, kekon hatà, Maryeya. Kohkom yanoto me hak wehxe. Orwon yawo ro hak wehxe, kekon hatà. Àro wyaro àwya katxhe rma, toy hatà, Khoryenkom yanoto, kahe yawono.

Esakmewu hyaka Maryeya tothàrà on ha.

³⁹ Àro tàhto rma, towto hoye toy hatà, Maryeya. Mexehra toy hatà, owto txko

hona. Xukneya yamtar hono rma àro ha, owto txko. Àto rma naha, àhà, Xukneya yamtarà rma. ⁴⁰Àto nehxatxkon hatà, Sakaryeyas komo. Àmàn kom yaka rma toy hatà, Maryeya. Nowomye hatà. Komokno, kekon hatà, Esakmewu wya.

⁴¹Àro wyaro Esakmewu wya enytx-atxhe rma, ewan yawo rma nasanàmnye hatà, àhokru. Khoryenkom yokato yano me rma haxa nàrwonàmnye hatà, Esakmewu, teryewrye ro. ⁴²Towakryexem me rma haxa manaha, omoro ha, kekon hatà, Maryeya wya. Woràskomo komo yoho rma haxa towakryexem me manaha, omeroron komo yoho rma haxa mak ha. Towakryexem me rma haxa naha, ohokru txko, tonusomà rma, kekon hatà, Esakmewu. ⁴³Oyosnaka rma haxa wehxaha, urotho. Kohkom yonà ryhe omoro hatà. Rohyaka rma momokno ha. Àsok tawro hana uro mewakryen ha. Uro mewakryen hamà, rohyaka oyomoknàr ke, Kohkom yon me rma oyesnàr ke, kekon hatà, Esakmewu. ⁴⁴Owya komokno katxhe rma, rowan yawo rma nasanàmno, rohokru txko, teryehorye rma haxa tesnàr ke hamà, kekon hatà. ⁴⁵Tàrwon yawo ro naha ha, Kohkomo, rohoko, kany me mehxak hamà. Àro ke, towakryexem me rma haxa manay hamà, kekon hatà, Esakmewu, Maryeya wya.

**Maryeya wya ohxe xaxa nay hamà
Kohkomo katxhàrà on ha.**

⁴⁶Onà wyaro nkekon hatà, Maryeya. Ohxe xaxa nay hamà, Kohkomo, àkehe, rohnawo rma, kekon hatà. ⁴⁷Teryehorye rma haxa wehxaha, Khoryenkom hoko. Ronyhoryenye rma noro ha, kekon hatà. ⁴⁸Norohnàtho me rma haxa ryehtoko, moson haxa hak wewakryexe, keknan hamà, Khoryenkomo, rohoko, tanoto hoko, kekon hatà. Àro ke, onà wyaro nketxhe hampànà, toto komo, amnye tonusom komo rma, omeroro.

Khoryenkomo newakryetxho me rma haxa nehxakon hamà, Maryeya, ketxhe hampànà, rohoko, kekon hatà, Maryeya. ⁴⁹Rowakryeno rma haxa mak hamà, Khoryenkomo. Ehonomnà xaxa rma noro ha. Enyhoru ro rma noro ha, kekon hatà, Maryeya.

⁵⁰Noro hona kàwyanye xenyetoko, kàhnàn kom yawo rma haxa naha, Khoryenkomo, kekon xarha tà. Amnyehran heno komo hnàn yawo rma nehxakonà. Amnyeno rma komo hnàn yaw xarha naha. Amnye tonusom komo hnàn yaw xarha naha, kekon hatà, Maryeya. ⁵¹Tahoxerye rma haxa nosonyhehe, Khoryenkomo, kàwyanye, kekon hatà. Ehonomnà komo yohon me rma haxa nosonyhehe. Ehonomnà me nosonyatxkonà rma haryhe, nyamoro ha, tàhnawonye. Ehonomnà mehra harha neryatxhe ha, Khoryenkomo, kekon hatà, Maryeya. ⁵²Ehonomnà rotho komo rma, ehonomnà mehra harha neryatxhe ha. Norohnàtho kom haxa ryhe, ehonomnà me harha neryatxhe ha, kekon hatà. ⁵³Ewakryehnà rotho komo xarha, towakryexem me harha neryatxhe ha. Towakryexemà rotho kom haxa ryhe, ewakryehnà me harha neryatxhe ha, kekon hatà, Maryeya. ⁵⁴⁻⁵⁵Ehsayewyana komo yakoronomehe, Khoryenkomo. Tanoto komo rma yakoronomehe, kekon hatà. Onà wyaro nkekon hatà, amnyehra, khoryen heno komo wya, Akmaraw heno komo wya, ehamàthàyamo wya xarha. Ohnàn kom yawo roro wehxaha hampànà, kekon hatà, Khoryenkomo, àwyanye. Àro wyaro tàwya katxhàrànhàràtho yawo ro rma haxa naha ha, kekon hatà, Maryeya.

⁵⁶Esakmewu hyawo rma hak nehxakon hatà, Maryeya. Noro hyawo rma, 3 me nuno yonatkay hatà. 3 me rma tàwya

enatkatxhe rma, towto hona harha toy hatà, Maryeya.

Xowaw yonuruthuru on ha.

⁵⁷Neryewhamye haxa hatà, Esakmewu. Nenuruy hatà, kàrà me txko hatà. ⁵⁸Àsok hana nenytxatxownà ha, àhoyen kom ha, àyanan komo xarha. Ekaytà yonytxatxownà hatà. Esakmewu yowakryeno rma haxa mak hatà, Kohkomo, tawro yonytxatxownà hatà. Àro ke, Esakmewu wyaro, teryehorye rma rha nehxtatxkon hatà, nyamoro xarha.

⁵⁹8 me enmahàtxhe, nomohtxownà hatà, anyyokono ynye komo. Bàryekomo txko yanyyokoso nomohtxownà hatà. Àtoko rma esohtonàr xe xarha nehxtatxkon hatà. Àyàm yosot yawo Sakaryeyas me esohtonàr xe nehxtatxkon haryhe tà.

⁶⁰Àna matà, kekon mak hatà, àyonà. Xowaw me haxa ryhe tesohtotxe, kekon hatà.

⁶¹Àna matà, ketxkon hatà, àwya. Xowaw me ayanan komo yosotà ehxera we naha ha, ketxkon hatà.

⁶²Àro ke, onà wyaro nketxkon hatà, àyàmà wya, tamor kom ke. Àsok esohtonàr xe manaye, ketxkon hatà, àwya, tamor kom ke. ⁶³Benhosom soko, kekon hatà, àyàmà, tamor ke. Onà wyaro nmenhoy hatà. Xowaw me ryhe naha, esotà, katxho menhoy hatà. Noseryehokatxownà mak hatà, omeroro. ⁶⁴Àtoko rma nàrwonakon harha tà, Sakaryeyasà. Nàkrakrantay hatà, unyuru. Ohxe xaxa nay hamà, Khoryenkomo, kay hatà.

⁶⁵Noseryehokatxkon hatà, toto komo, àhoyen komo rma. Omeroro nekarymetxkon hatà, anar komo wya. Nekaytay hatà, Xukneya yamtar horye, tàhànkem horye rma, othoyehra mak hatà. ⁶⁶Àsok tawro harha, ketxkon hatà, enytxanyenhàyamo, omeroro.

Àhoko rma haxa nehutwetxkon hatà, tàhnawonye. Àsok hana ehonomnà me nay ha, enuxenyeno, ketxkon hatà. Thorymamtàhkatxhe rma, ehonomnà me rma haxa nay hamà, ketxkon hatà.

Kohkom yahoxet yano me horymamyakon hatà, Xowawu.

Sakaryeyasà wya buru yokarymatxhàrà on ha.

⁶⁷Khoryenkomo yokato yano me rma haxa onà wyaro nkekon hatà, Sakaryeyasà, Xowaw yàmà rma, ànhutwamohsothàr yano me rma hatà.

⁶⁸Ohxe xaxa nay hamà, Khoryenkomo, tkatxe, kekon hatà. Kohkomo rma noro ha, Ehsayewyana komo horyenà ro rma. Tàmryenon komo yonyhoryexe tomohsomà rma noro ha. Àro ke, ohxe xaxa nay hamà, tkatxe, kekon hatà.

⁶⁹Konyhoryeny komo rma nyakyaha. Ehonomnà xaxa rma nyakyaha. Dafe heno yohamàtho rma, tanoto heno yohamàtho rma nyakyaha, kekon hatà. ⁷⁰Tànànyaknyàrà yokarymekonà rma hatà, tàrwon yokarymanye ro heno komo wya, enyhoru ro heno komo wya, amnyehran heno komo wya, kekon hatà. ⁷¹Nànyakyaha, àwya kxanhànàtho komo yarymatxho me, Xuknewyanahnàtho komo rma yarymatxho me, kekon hatà, Sakaryeyasà. ⁷²Àro wyaro kàhnàn kom yawo rma haxa naha hampànà, Khoryenkomo. Onà wyaro nkekon hatà, amnyehra, khoryen heno komo wya. Ohnàn kom yawo rma haxa wehxaha hampànà, kekon hatà, àwyanye. Àro wyaro tàwya katxhàrànhàràtho yawo ro rma haxa nosonyhehe hampànà, kàwyanye, kekon hatà, Sakaryeyasà. ⁷³Akmaraw heno wya ryhe, onà wyaro nkekon hatà. Kowakryetxhe xaxa mak hampànà, àkehe, owya, ronenytxanàr me xaxa mak ha, kekon

hatà, noro heno wya. Àro wyaro àrwonàmàthàrà rma, ohxe xaxa nehxakonà. Àro hutwahkahpàra ro mak naha, Khoryenkomo, kekon hatà, Sakaryeyasà. ⁷⁴Àro yawo ro rma, kxanhàn komo yanoto mehra harha keryatxhe hampànà, Khoryenkomo. Kxanhàn kom hona oseryehpàra harha tehxtxhe hampànà. Oseryehpàra rma Khoryenkomo tewakryetxhe hampànà, kekon hatà. ⁷⁵Anhà hokonohrà ro me tewakryetxhe hampànà. Noro nenyàr me ohxe tehsem me rma tewakryetxhe hampànà. Àro wyaro rma, tano roro rma hak kehtokonye, noro tewakryetxhe hampànà, kekon hatà, Sakaryeyasà.

⁷⁶Onà wyaro nkekon xarha tà, buru mryenà txko hoko. Kàrà y, onà wyaro nketxhe hampànà, toto komo, ohoko, kekon hatà. Omeroron komo yohono rwonà yokarymanyè ro noro ha, ketxhe hampànà, ohoko, Kohkomo ywaho tà-tosom me oyesnàr ke. Noro yomoknàr hona toto komo menyhoryetxhe hampànà, kekon hatà, Sakaryeyasà, buru wya. ⁷⁷Kohkomo wya enyhoryetxho komo muhutwamohsehe hampànà, àmryenon komo wya, kekon hatà, buru hoko. Ayanhànàthàyam hoko noserye-whokehe, Khoryenkomo, màkehe hampànà, àwyaneyè. Àro wyaro rma oyonyhoryetxhe, màkehe hampànà, àwyaneyè, kekon hatà, Sakaryeyasà, buru hoko.

⁷⁸Kanhànàthàyam hoko noserye-whokehe hampànà, Khoryenkomo, kekon xarha tà. Khokonye noserye-whokehe hampànà, kàhnàn kom yawo rma haxa tesnàr ke mak ha. Àro hoye ro nomokyaha, kahe yawono, kàhyakanyè. Enmahrà wyaro rma nomokyaha, awaràn wawohra harha kehtxoho menyè, kekon hatà. ⁷⁹Awaràn wawon komo wyaro tehxtxhe, yaworon xaxa hutwahra kesnàr komo ke. Twayehso rma tehxtxhe. Noro

ryhe, yaworon xaxa hutwamohsehe hampànà, kàwyaneyè, teryehoryemà ro me harha kehtxoho menyè, kekon hatà, Sakaryeyasà. Àro wyaro nkekon hatà, Khoryenkomo yokato yano me mak hatà.

⁸⁰Horymamyakon hatà, bàryekomo, Xowawu. Tahoxerye nehxakon hatà, tàhnawo. Thorymamtàhkatxhe rma, ahehnawo roro nehxakon hakahpa tà. Toto komo wya tosonyohra ro rma haka, ahehnawo roro nehxakon hatà. Amnye nosonyhoy haxa hatà, àwyaneyè, Ehsayewyana komo wya.

Txesusu yonuruthuru on ha.

2 Toto yakenon komo kuknomahoy hatà, Sesa, Homayana komo kayaryetà ymo. Awkustu rma noro ha. Txesusu yonurhura ro rma haka, kuknomahotxownà hatà, tanoto komo wya. Àyakenon komo ukuknomatxoko, omeroro, kekon hatà, àwyaneyè. ²Àro ma ukuknomanàr komo mon nehxakon hatà. Serya yamtar hon komo kayaryet me nehxakon hakahpa tà, Seryenyu. Sesa nànyaketxho rma noro ha.

³Àro ke totxownà hatà, toto komo. Towtothàyam hona totxownà hatà. Thoryen heno komo yowtotho hona rma totxownà hatà, tekuknomahotho menyè. ⁴Xose xarha toy hatà. Karyeryeya yamtar hoye toy hatà. Nasarye hoye rma, towto hoye rma, toy hatà. Xukneya yamtar hona toy hatà. Dafe heno yowtotho hona, Beryen hona rma, toy hatà, Xose. Dafe heno yohamàtho kaxe nehxakon hatà. ⁵Àsna toy hatà, tekuknomahotho me. Maryeya xarha toy hatà, akoro. Àhetx me ekarymaxah me nehxakon hatà, noro ha. Yuhna me rma nehxakon hatà.

⁶Beryen ho tehtokonye, neryewhame hatà, Maryeya. ⁷Nenuruy hatà, kàrà me txko hatà. Àro ma àhohtathàrà mok nehxakon hatà. Karamye hatà, àyonà, wom ke. Neryey

hatà, okno nyahrà yon yaka. Tarke rma haxa nehkakon hatà, hawana kom màrà. Xose komo yosarà ehxera nehkakon hatà. Àro ke, okno màrà yawo nehkatxkon hatà.

**Kahneru yonye ro komo wya
kahe yawon komo rwonà
yonytxatxhàrà on ha.**

⁸Beryen màhto nehkatxkon hatà, kahneru yonye ro komo. Owto yonawo nehkatxkon hatà. Txuf yawo nehkatxkon hatà. Kohsaya toknà komo yonyatxkon hatà. ⁹Àro wyaro ehtokonye rma, nosonyhoy hatà, kahe yawono. Kohkom yanoto rma nosonyhoy hatà, àwyanye. Nawasmetxownà hatà, Kohkom yawasànà ymo. Bamtotàhkaxe ro nehkakon hatà, awasànà ymo. Noseryehyatxkonà rma haxa mak hatà, kahneru yonye ro komo.

¹⁰Oseryehpàrà ehtxoko, kekon hatà, kahe yawono, àwyanye. Oseryehpàrà ehtxoko. Ronekarymanàrà, tonytxahorye rma haxa naha. Àro hoye ro neryehotetxhe hampànà, toto komo, omeroro, kekon hatà. ¹¹Amnye rma nenuno ha, oyonhoryenye komo. Dafe heno yowtotho ho nenuno ha. Kryestu ryhe noro ha, Kohkomo rma, kekon hatà, kahe yawono. ¹²Onà wyaro uhutwamohsehe, owyanye. Enuxenyeno txko menyatxhe, kekon hatà. Wom ke àkaramxaho menyatxhe. Okno nyahrà yon yaka txexaho rma menyatxhe. Àro wyaro uhutwamohsehe, owyanye noro moson hamà katxho me, kekon hatà, kahe yawono, kahneru yonye ro komo wya.

¹³Àro wyaro àwya katxhe rma, noro hyaka nomohtxownà hatà, kahe yawon komo xarha, thenyehonà komo. Khoryenkom hoko wanotetxkon hatà. ¹⁴Ohxe xaxa manaha tkatxe, Khoryenkomo wya, kahe yawono wya, ketxkon hatà. Teryehorye rma haxa

natxhe hampànà, toto komo, yukryeka hon komo. Khoryenkomo newakryenàr komo rma, teryehorye natxhe hampànà, ketxkon hatà, kahe yawon komo.

¹⁵Àro wyaro tàwyanye katxhe rma, totxownà harha tà. Kahe yaka harha totxownà hatà. Noknomtxownà hatà, kahneru yonye ro komo. Àpa txowà, ketxkon hatà, tàwyanye rma. Owto hona, Beryen hona rma àpa txowà. Kohkomo nhutwamohsotho rma yonyxe àpa txowà, ketxkon hatà, kahneru yonye ro komo.

¹⁶Àro ke, karyhe rma haxa totxownà hatà. Maryeya yonytxownà hatà. Xose xarha yonytxownà hatà. Enuxenyeno txko xarha yonytxownà hatà. Okno nyahrà yon yawo nehkakon hatà.

¹⁷Àro wyaro tàwyanye xenyetxhe, kahe yawono rwonà yokarymetxkon hatà, kahneru yonye ro komo, toto komo wya. Enuxenyeno yokarymatxhàràtho rma yokarymetxkon hatà. ¹⁸Àsok tawro moro ha, ketxkon hatà, toto komo, enytxany komo, omeroro. Àsok tawro moro ha, ketxkon hatà, àrwon kom hoko, kahneru yonye ro komo nekarymatxho hoko rma. Noseryehoketxkonà rma haxa mak hatà.

¹⁹Maryeya ryhe, tàmrerà yokarymatxhàràtho hutwahkahpàrà nehkakon hatà. Nehutwekonà rma hatà, tàhnawo.

²⁰Totxownà harha tà, kahneru yonye ro komo. Khoryenkom hoko wanotetxkon hatà, kahe yawono nekarymatxho hoko. Tànenytxatxhàyam hoko rma, tànenytxatxhàyam hoko xarha, wanotetxkon hatà. Ohxe xaxa many hamà. Ehonomnà me xaxa many hamà, ketxkon hatà, Khoryenkomo wya.

**Khoryenkom màrà yaka Txesusu
mryenà yaràthàrà on ha.**

²¹8 me enmahàtxhe, enuxenyeno txko yanyyokotxownà hatà. Àtoko rma Txe-

sus me nesohtotxownà hatà. Àro wyaro nesohtohoy hatà, kahe yawono, atahohsàra rma hak ehtoko.

²² Moyses heno wya tàweronàhyamatxho kom yawo ro tosonyhoryenàr komo xe nehxatxkon hatà, Maryeya komo. Tonuruthuru hoye ro anhàntaxah kax mak nehxakon hatà. Àro ke, tonurtxhe 40 me nenmahye hatà, tàweronàhyamatxho kom yawo ro hatà. 40 me enmahàtxhe, totxownà hatà, Xerusaryen hona. Thokru txko yatxownà hatà, Khoryenkom màn yaka. Kohkomo wya tonyhosom me natxownà hatà. ²³ Àro hoko rma àweronàhyamano yeryhoy hatà, Kohkomo, Moyses heno wya. Wahoto rye komo ryhe mekyatxhe ha, rohyaka, rowyano ro me ehtxoho menye, kekon hatà, Moyses heno wya. Kàrà me tehtokonye, rowyano ro me natxhe ha, wahoto rye komo, kekon hatà, noro heno wya. Àro yawo ro nehxatxkon hatà, Maryeya komo. ²⁴ Onà wyaro nkekon xarha tà, Kohkomo, Moyses heno wya. Onok kom haxa hana mànyatxow ha, xàhàhà kom haxa hana, watkuku kom haxa hana. 2 me rma mànyatxhe ha, àmxekrà komo rma, kekon hatà, àweronàhyamano ynyàr me hatà. Àro yawo ro xarha nehxatxkon hatà, Maryeya komo. Tànàmrà komo rma yatxownà hatà.

²⁵ Àto nehxakon hatà, horykomotho. Semyawu rma noro hatà. Xerusaryen ho nehxakon hatà. Ohxe nehxakon hatà. Khoryenkom hokon me nehxakon hatà. Ehsayewyana komo yonyhoryenye hona ro nehxakon hatà. Omoknàr hona ro rma nehxakon hatà. Ewan yawo nehxakon hatà, Khoryenkom yokato. ²⁶ Noro ryhe, onà wyaro hutwamohsoy hatà, àwya. Awayehpàtor hak moro, kay hatà, àwya. Kryestu yomokhàra ro rma haka, awayehpàtor hak moro, owoy Kohkomo nànyaketxho yonyhera ro rma haka, kay hatà, Khoryenkom yokato, àwya.

²⁷ Àro ke, Khoryenkom màn yaka nowomye hatà, noro ha, Khoryenkom yokato yano me mak hatà. Àtoko rma Txesusu mryenà txko yohtxownà hatà, àyàm komo. Thokru txko yohtxownà hatà, tàweronàhyamatxho kom yawo ro tehtxoho menye.

²⁸ Bàryekomo txko yanàmnye hatà, Semyawu, tonaka. Apa y, ohxe xaxa manay hamà, kekon hatà, Khoryenkomo wya. ²⁹ Rohà y, ayanoto uro. Orwonàmàthàr yawo ro mahko hamà, rohoko. Rowayehpàra ro rma haka, wenyoy haxa ha, onànyaketxhàrà, kekon hatà. Amna yonyhoryenye ro rma wenyoy haxa ha. Àro ke, teryehorye rma kwayehyan hamà, ayano me mak ha, kekon hatà. ³⁰ Onànyaketxhàrà wenyoy haxa ha. Amna yonyhoryenye ro rma wenyoy haxa ha, kekon hatà. ³¹ Mosonà mànyakyako, toto komo wya xenytxoho me, anaro rha yana komo wya xenytxoho me, kekon hatà. ³² Weyu wya amna yawasmentokono wyaro ohutwamohsehe hampànà, mosonà, Xuknewyanahnà komo wya. Xuknewyana komo xarha, ohxe harha natxhe hampànà, toto komo wya. Moson hoye ro, onà wyaro nketxhe hampànà, toto komo, omeroro. Ohxe xaxa natxow hamà, Xuknewyana komo, Khoryenkomo mryenon komo, ketxhe hampànà, kekon hatà, Semyawu.

³³ Tàwyanye Semyawu rwonà yonytxatxhe rma, koo, ketxkon hatà, àyàm komo, àyon xarha. Àrwon hoko rma noseryehoketxkon hatà.

³⁴ Onà wyaro nkekon xarha tà, Semyawu, àyàm komo wya. Khoryenkom hak oyowakryetxowà, kekon hatà, àwyanye. Onà wyaro nkekon xarha tà, Maryeya wya, àyonà wya. Uro enytxako, kekon hatà, àwya. Ronànyaketxho me naha, mosonà, oyonyhoryenye komo, kany me mpànà naha ha, Khoryenkomo,

omryer hoko, Xuknewyana komo wya, kekon hatà. Xanomkahnohyatxhe mak hampànà, ukukur komo. Àro ke natanàhnohpexhe hampànà, tàwyanye àxanomkahnohrà ke mak ha, kekon hatà. Anar komo, ukukur komo rma, nosonyhoryehetxhe hampànà, moson hona tàwyanye xenyàr ke mak ha, kekon hatà, Semyawu. ³⁵Moson hoko anar me rha nehutwetxhe hampànà, toto komo, tàhnawonye. Ohxe hana, ohxehra haxa hana, nehutwetxow ha. Ehutwatxho komo rma hutwamohsehe hampànà, mosonà, kekon hatà, Maryeya wya. Omoro ryhe, mekhokehe xaxa mak hampànà, moson hoko. Teryewhamso ro mekhokehe xaxa mak hampànà, katxefara ke àharaxkaxaho wyaro mak ha, kekon hatà, Semyawu, Maryeya wya.

³⁶Àto nehxakon hatà, wosà. Ana rma noro hatà. Fanwew heno yomsàrà rma noro hatà, Ase heno komo yohamàthàyamo kukuru rma hatà. Khoryenkomo rwonà yokarymanyero me nehxakon hatà, noro ha. Notxwakomotho me rma haxa nehxakon hatà. Tànyonye rma hak tehtoko, 7 me txemnyehàntay hatà. ³⁷Tànyo heno wayhàtxhe, ànyomra harha 84 me txemnyehàntay hatà. Àro ke, notxwakomotho me rma haxa nehxakon hamà. Noro rma, Khoryenkomo màn yawo roro nehxakon hatà. Ahatakahra ro mak nehxakon hatà. Kohsaya rma, awasnaw xarha, nàrwonakon hatà, Khoryenkomo yakoro. Tano me ro rma natahyehnomekon xarha tà. Àro wyaro Khoryenkomo yowakryekonà roro hatà.

³⁸Àto Txesusu mryenà yehtoko rma, nomokye hatà, Ana, àhyakanye. Apa y, ohxe xaxa manay hamà, amna hoko, kekon hatà, Khoryenkomo wya, tàwya Txesusu mryenà yonyàr ke mak hatà. Noro yokarymay hatà, toto komo

wya. Tonyhoryeny komo yomohtoho hona ron komo rma nyamoro hatà. Xerusaryen hona nànyakyan hatà, Khoryenkomo, katxhàr hona ro rma neh-atxkon hatà. Nyamoro wya rma Txesusu yokarymay hatà, Ana.

³⁹Kohkomo wya tàyweronàhyamatxho kom yawo ro tehtxekatxhenye, totxownà harha tà, Maryeya komo. Karyeryeya yamtar hona harha totxownà hatà, Nasarye hona harha, towto kom hona harha. ⁴⁰Horymamyakon hatà, àhokru. Karye nehxakon hatà. Takàhso rma haxa nehxakon hatà. Khoryenkomo newakryenàr me rma haxa nehxakon hatà.

Bàryekomo me Khoryenkomo màn yawo Txesusu yexetxhàrà on ha.

⁴¹Txemnyeh wawo yohà tetxkon hatà, Txesusu yàm komo, Xerusaryen hona. Asahxemtono ytxoho na tetxkon hatà. Thoryen heno komo yohokoko àtothàrànhàrà hutwatxho rma àro ha, asahxemtotho komo. Àsna yohà tetxkon hatà. ⁴²12 me Txesusu txemnyehàntatxhe, totxownà xarha tà, tàtothàyamo wyaro rma rha.

⁴³Taa. Nenatày hatà, asahxemtotho komo. Enatàtxhe rma, towto kom hona harha tetxkon hatà, Txesusu yàm komo. Noknomye mak hatà, Txesusu, bàryekomo. Xerusaryen ho rma noknomye hatà. Oknomàthàrà hutwahra mak nehxatxkon hatà, àyàm komo. ⁴⁴Akoron komo rma, thenyehra nehxatxkon hatà, Maryeya yanan komo, Xose yanan komo xarha, anar komo xarha. Àro ke, àwawonye rma Txesusu hutwetxkonà rma haryhe tà. Tkokmamnohso ro tetxkon hatà. Tkokmamàtxhenye rma, Txesusu yohoryatxkon hatà. Tàyanan kom waha, thoyen kom waha xarha, nehoryatxkon hatà. ⁴⁵Xenyhera mak nehxatxkon hatà.

Àro ke totxownà harha tà, Xerusaryen hona, àhorà.

⁴⁶ Osorwawo ro enmahàtxhe, nehotxownà haxa hatà. Khoryenkom màn yawo nehaxakon hatà. Àyweronàhyamano ynye ro kom wawo nehaxakon hatà. Àwawonye rma eryewtaxaho nehaxakon hatà. Nyamoro yonytxekon hatà. Àsok naye, owyanye, kekon xarha tà, àwyanye, anaro rha hoko. ⁴⁷ Noro yonytxetxkon xarha tà, nyamoro ha. Àwyanye rma, àsok naye, owya, tatoko, ohxe rma haxa neyukyatkxon hatà, Txesusu, bàryekomo. Enkukmahná ro kax mak nehaxakon hatà. Àro ke noseryehoketxkon hatà, nyamoro ha, omeroro.

⁴⁸ Àro wyaro àwya eyuknur komo yonytxownà hatà, àyàm komo. Àro ke noseryehokatxownà hatà. Onà wyaro nkekon hatà, àyonà, àwya. Rokná y, àsok tawro amna meryehokek harha, kekon hatà. Amna oyohoryaknano. Apapa xarha oyohoryaknano. Amna noseryehokeknano rma haxa, ohoko, kekon hatà, àyonà.

⁴⁹ Àsok tawro uro mehoryatxkenan harha, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. Royàm màn yawo tehxyehra kat wehxaknano, owyanye, kekon hatà. ⁵⁰ Àro wyaro àwya katxho hutwahra mak nehaxatkxon hatà, àyàm komo.

⁵¹ Akoronye toy hatà, Txesusu. Nasarye hona nahatakatxownà hatà. Tàyàm komo yoyukyakon hatà. Tàyon xarha yoyukyakon hatà. Noro rwonàmàthàrà hutwahkahpàrà nehaxakon hatà, àyonà. Nehutwekonà rma hatà, tàhnawo. ⁵² Horymamyakon hatà, Txesusu. Horykomo me nyhe nehaxakon hatà. Takàhso nyhe nehaxakon hatà. Khoryenkomo newakryenàr me rma haxa nehaxakon hatà. Toto komo newakryenàr me xarha nehaxakon hatà.

Xowawu wya Khoryenkomorwonà yokarymatxhàrà on ha.

3 Tàrwon yokarymahoy haxa hatà, Khoryenkomo, Xowaw heno wya. Àsokentok hana. Sesa me Txekmeryu yehtoko, nekarymahoy hatà, àwya. Homayana komo kayaryet me rma, 15 me àtxemnyehàntaxaho mok nehaxakon hatà, Txekmeryu. Àtoko rma, Xukneya yamtar hon komo kayaryet me nehaxakon hakahpa tà, Ponseyu Peratusu. Àtoko rma, Karyeryeya yamtar hon komo kayaryet me nehaxakon hakahpa tà, Eroknesà. Àtoko rma, noro yowtà ryhe, Feryepe rma, anar komo kayaryet me nehaxakon hakahpa tà. Eturyeya yamtar hon komo kayaryet me rma, Tàrakonetes yamtar hon komo kayaryet me xarha, nehaxakon hakahpa tà, Feryepe. Àtoko rma, Akmeryene yamtar hon komo kayaryet me nehaxakon hakahpa tà, Ryesanyasà. ² Àtoko rma Khoryenkom màn yonye ro komo yoh me nehaxatkxon hakahpa tà, Anas komo, Kayfas xarha.

Nyamoro yehtoko rma, tàrwon yokarymahoy hatà, Khoryenkomo, Xowaw heno wya. Sakaryeyas heno murunho rma mok nehaxakon hatà, Xowawu. Ahehnawo rma tehtoko, Khoryenkomo rwonà yonytxay hatà. ³ Àro ke toy hatà. Xoknaw horye ro rma tekon hatà, àwararo, mahorye xarha, othoyehra mak hatà. Khoryenkomo rwonà yokarymekon hatà, toto komo wya. Atxke manatxhe, kekon hatà, àwyanye. Anar me harha ayanhànàthàyamo xenytxoko. Ataymompotxok xarha, ohokonye Khoryenkomo yoseryewhokatxho me, àwya ayanhànàthàyamo yowtoho me, kekon hatà, Xowaw heno, toto komo wya.

⁴ Noro hoko rma menhoy hatà, amnyehra, Esaeyas heno, Khoryenkomo

rwonà yokarymanyero heno. Noro heno karyehtan yawo rma, onà wyaro nkehe, ànmenhothàrànharà rma.

Onà wyaro nkehe hampànà, ahehnawono, teryewrye ro. Kohkomo ryhe nomokyan hatà, àro ke osonyhoryetxoko, kehe hampànà, toto komo wya. Tkayaryet komo yomoknàtoko, esamar komo yonyhoryetxow hamà, àmryenon komo. Àro wyaro rma rha, oyowan komo enyhoryetxoko, owyanye Kohkomo rwonà yonytxatxho me, kehe hampànà, ahehnawono.

⁵Takawanke asamatho yehtoko, nanohketxow hamà, kehe hampànà. Tàhànke ehtoko, àheterunuthuru yowyatxow hamà, kehe hampànà. Tokemxe ehtoko, hàràsàhse harha neryatxow hamà, kehe hampànà. Ketxetx me ehtoko, ketxetxenketxow hamà, kehe hampànà. Asamatho wyaro, atxke manatxhe, omnyam ha. Àro ke, osonyhoryetxok xaxa mak hampànà, kehe hampànà.

⁶Konyhoryenye ro komo nyakyan hatà, Khoryenkomo. Noro yonyatxhe xaxa mak hampànà, toto komo, omeroro, kehe hampànà, ahehnawono, toto komo wya.

Àro wyaro rma nkehe, Esaeyas heno nmenhotho.

⁷Xowawu hyaka nomokyatxkon hatà, toto komo, thenyenojnë komo. Àwya ataymomposo nomokyatxkon haryhe tà. Onà wyaro haxa nkekon hatà, Xowawu, àwyanye. Okoye wyaro atxke manatxhe, kekon hatà. Ayataymomrà komo xe rma manatxhe haryhe, oyoseryehrà komo ke mak ha. Ewakhàra Khoryenkom yehtxoho hona moseryehyatxow hamà. Amnye kanàhnohyatxhe hampànà, Khoryenkomo, katxho hona rma moseryehyatxow hamà, kekon hatà. Àro wyaro rma rha, weheto krunke

nekahtàmyaha, okoye, kekon hatà, Xowawu, toto komo wya. ⁸Anar me harha ranhànàtho wenyaha, màketxhe rma haryhe. Àhnànkahra mak manatxhe ha, kekon hatà. Anar me harha ranhànàtho wenyaha kany me oyehtokonye, ayanhàn komo àhnànkahra, ohxe harha oyosonyhotho menyeno. Onà wyaro rma màketxhe haryhe, kekon hatà. Ohxe rma haxa tehaxatxhe, Akmaraw heno yohamàtho kaxe, màketxhe rma haryhe. Àro wyaro kahra ehtxoko, kekon hatà. Onà wyaro haxa ryhe àkehe, owyanye. Akmaraw heno yohamàtho me marma oyehtxoho komo ryhe, ohxehra ro mak naha, Khoryenkomo wya, kekon hatà. Àsok tawro hana. Akmaraw heno yohamrà me marma toto yesnàr xehra nay hamà, Khoryenkomo, kekon hatà. Noro heno yohamrà me marma toto yesnàr xe tehtok haxa, tohu txkotho yakàhtonàràtho haryhe àwya, Akmaraw heno yohamrà me harha. Ehnyahnà ro kax mak naha ha, noro ha, kekon hatà, Xowawu. ⁹Àsok hana nay ha, natàtho ha. Ehetahra ehtoko, tamaxem me nay hamà, kekon hatà. Àmxathàr me ro rma tawotosom me nay hamà. Amaxahotho rma, weheto waka tarymaxem me xarha nay hamà, kekon hatà. Àro wyaro rma rha tanàhnohsom me rma manatxhe hampànà. Ayanhàn komo hnànkahra oyehtokonye, mexehra rma haxa ayanàhnohtàketxhe hampànà, Khoryenkomo, kekon hatà, Xowawu, toto komo wya.

¹⁰Àsoke ryhe amna naye, ketxkon hatà, toto komo. Àsoke ryhe amna naye, ohxe harha amna yehtxoho me, ketxkon hatà.

¹¹Onà wyaro neyuhtxownà hatà, Xowawu. Owakryeno txetxoko, kekon hatà. Owakryeno txetxoko. Twomunke oyehtokonye, 2 me ehtoko, 1 me rma tàmtxoko, toto wya, àwomumnutho

wya, kekon hatà. Àro wyaro rma rha, tànyahke oyehtokonye, àhoye rma tàmtxoko, toto komo wya, ànyahpànàtho komo wya, kekon hatà, Xowawu.

¹²Tkayaryet komo txenyerunu yahosnye ro komo xarha, ataymomposo nomohtxownà hatà. Khananàhnye y, ketxkon hatà, Xowawu wya. Àsoke ryhe amna naye, ohxe harha amna yehtxoho me, ketxkon hatà. ¹³Onà wyaro neyuhtxownà hatà, Xowawu. Owyanye toto komo txenyerunutho yahosnàtoko, eho nyhe ahohsàra ro mak ehtxoko. Oyoh komo rwonàmàthàr yawo ro rma ahohtxoko, kekon hatà, Xowawu, àwyanye.

¹⁴Àto nehxtxkon xarha tà, arymano nyne ro komo. Àsoke ryhe amna naye, ohxe harha amna yehtxoho me, ketxkon hatà, nyamoro xarha, Xowawu wya. Onà wyaro neyuhtxownà hatà, noro ha. Àsok hana manatxow ha, kekon hatà, àwyanye. Àsok hana manatxow ha. Toto heno komo yotahany me manatxow hatà, omnyamo, owyanye àtxenyerunuthuyamo yahohtoho me. Anatoko toto komo wàràhyakany me manatxow hatà, owyanye àtxenyerunuthuyamo yahohtoho me, kekon hatà. Àro hokohra harha ehtxok hampànà. Otxenyerunu ro kom hoko rma teryehorye ehtxoko. Ayanotomany komo nàmàtho hoko rma, teryehorye ehtxoko, kekon hatà, Xowawu, arymano nyne ro komo wya.

¹⁵Koo, onokà ryhe mosonà, ketxkon hatà, toto komo, tàhnowonye. Onà wyaro katxhàr me moson naye. Amnye nomokyaha hampànà Kryestu katxhàr me moson naye, ketxkon hatà. Àro wyaro rma nehutwetxkon hatà, tàhnowonye. Xowaw hoko noseryehoketxkon hatà, toto komo, omeroro.

¹⁶Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, Xowawu, àwyanye. Tuna kwaka ryhe

kaymomyatxhe, uro ha, kekon hatà. Nomokyaha, anaro, rohryetayo. Rohono rma haxa noro ha. Àhrorà womun yasotà wompokahra wehxaha, esnaka rma haxa ryesnàr ke, kekon hatà. Noro ryhe, anar me ayaymomyatxhe ha. Khoryenkom yokato nyakyaha, ohonanye. Ayaymomtoho komo rma àro ha, noro wya, kekon hatà. Ayaymomyatxhe xarha. Weheto waka txexaho wyaro ayaymomyatxhe, oyonyhoryenàr kom horà, kekon hatà, Xowawu. ¹⁷Àsok hana natxow ha, nasànasà hotnye ro kom ha. Uhpunkatxho yaryatxow hamà. Nasànasà hpunketxow hamà, kekon hatà. Nasànasà ryhe, enyhoru rma yohamnohyatxow hamà, nyah màn yaka. Uhpunuthur haxa ryhe yaknyohyatxow hamà, weheto waka, kekon hatà. Àro wyaro rma rha wahanonkano yeryaha hampànà, noro ha, tomohsomà. Mexehra rma haxa wahanonkano yxe nomokyaha. Enyhoru komo yohamnohyaha hampànà, bàn yaka. Anhàtho kom haxa ryhe yanàhnohyaha hampànà, meya roro, kekon hatà, Xowawu.

¹⁸Àro wyaro nekarymekon hatà, toto komo wya. Anaro rha ke thenyehra nekarymekon hatà. Tonytxahoryemà rma yokarymekon hatà, Xowawu.

¹⁹Àtoko rma, Karyeryeya yamtar hon komo kayaryet me nehxakon hakahpa tà, Eroknesà. Towtà hetxenho yahosày hatà, noro ha. Eroknyesà rma yahosày hatà. Anaro rha tanhàn hoko xarha atxke rma haxa nehxakon hatà. Àro ke noro yoyey hatà, Xowawu. ²⁰Amnye, tanhànàthàr yoho rma haxa, onà wyaro atxke nexey hatà, Eroknesà. Xowaw heno yahryempoy hatà, watxa ymo yaka.

Txesusu yaymomàthàrà on ha.

²¹ Toto komo yaymomtàhkatxownà hatà, Xowaw heno. Txesusu xarha yaymomye hatà. Noro heno wya taymomàtxhe rma, Khoryenkom yakoro nàrwonakon hatà, Txesusu. Àrwonàm-nàtoko rma, natahurmakay hatà, kahe. ²² Nàhtoy hatà, Khoryenkom yokato. To-hànke rma nàhtoy hatà. Watkuk me rma nàhtoy hatà, Txesusu hona. Nàrwonàmnye hatà, kahe yawono. Romuru omoro, kay hatà. Ronàhnàn xaxa omoro ha. Ohoko teryehorye rma haxa wehxaha, kay hatà, kahe yawono.

Txesusu horyen heno yosot komo on ha.

²³ Hanaanàhno yxe nomokye haxa hatà, Txesusu. 30 me àtxemnyehàntaxah me hana nehvakon ha. Xose muru me noro hutwetakonà rma haryhe tà, toto komo. Txesusu horyen heno yosot komo on ha. Erye heno muru me nehvakon hatà, Xose. ²⁴ Matate heno muru me nehvakon hatà, Erye heno. Ryefe heno muru me nehvakon hatà, Matate heno. Mawke heno muru me nehvakon hatà, Ryefe heno. Xanay heno muru me nehvakon hatà, Mawke heno. Xose heno muru me nehvakon hatà, Xanay heno. ²⁵ Matateyas heno muru me nehvakon hatà, Xose heno. Amos heno muru me nehvakon hatà, Matateyas heno. Naun heno muru me nehvakon hatà, Amos heno. Erye heno muru me nehvakon hatà, Naun heno. Nakay heno muru me nehvakon hatà, Erye heno.

²⁶ Maate heno muru me nehvakon hatà, Nakay heno. Matateyas heno muru me nehvakon hatà, Maate heno. Semey heno muru me nehvakon hatà, Matateyas heno. Xose heno muru me nehvakon hatà, Semey heno. Xokna heno muru me nehvakon hatà, Xose heno. ²⁷ Xoanan heno muru me nehvakon hatà, Xokna heno. Hesa heno muru me nehvakon hatà, Xoanan heno. Sorokmakmew heno muru me nehvakon hatà, Hesa heno. Sarateyew heno muru me nehvakon hatà, Sorokmakmew heno. Nerye heno muru me nehvakon hatà, Sarateyew heno. ²⁸ Mewke heno muru me nehvakon hatà, Nerye heno. Akne heno muru me nehvakon hatà, Mewke heno. Kosan heno muru me nehvakon hatà, Akne heno. Ewmaknaw heno muru me nehvakon hatà, Kosan heno. Er heno muru me nehvakon hatà, Ewmaknaw heno. ²⁹ Xoswe heno muru me nehvakon hatà, Er heno. Eryeyeser heno muru me nehvakon hatà, Xoswe heno. Xoryen heno muru me nehvakon hatà, Eryeyeser heno. Matate heno muru me nehvakon hatà, Xoryen heno. Ryefe heno muru me nehvakon hatà, Matate heno. ³⁰ Semyaw heno muru me nehvakon hatà, Ryefe heno. Xukna heno muru me nehvakon hatà, Semyaw heno. Xose heno muru me nehvakon hatà, Xukna heno.

Xonan heno muru me nehxakon hatà,
Xose heno.

Eryeyaken heno muru me nehxakon
hatà, Xonan heno.

³¹ Meryeya heno muru me nehxakon
hatà, Eryeyaken heno.

Mena heno muru me nehxakon hatà,
Meryeya heno.

Matata heno muru me nehxakon hatà,
Mena heno.

Natan heno muru me nehxakon hatà,
Matata heno.

Dafe heno muru me nehxakon hatà,
Natan heno.

³² Xese heno muru me nehxakon hatà,
Dafe heno.

Okmekne heno muru me nehxakon hatà,
Xese heno.

Boas heno muru me nehxakon hatà, Ok-
mekne heno.

Sara heno muru me nehxakon hatà, Boas
heno.

Nasaw heno muru me nehxakon hatà,
Sara heno.

³³ Amenaknakme heno muru me neh-
xakon hatà, Nasaw heno.

Aknemen heno muru me nehxakon hatà,
Amenaknakme heno.

Ahne heno muru me nehxakon hatà,
Aknemen heno.

Esrav heno muru me nehxakon hatà,
Ahne heno.

Peryes heno muru me nehxakon hatà,
Esrav heno.

Xukna heno muru me nehxakon hatà,
Peryes heno.

³⁴ Xako heno muru me nehxakon hatà,
Xukna heno.

Esake heno muru me nehxakon hatà,
Xako heno.

Akmaraw heno muru me nehxakon hatà,
Esake heno.

Tera heno muru me nehxakon hatà, Ak-
maraw heno.

Nakoh heno muru me nehxakon hatà,
Tera heno.

³⁵ Seruke heno muru me nehxakon hatà,
Nakoh heno.

Rakawu heno muru me nehxakon hatà,
Seruke heno.

Faryeke heno muru me nehxakon hatà,
Rakawu heno.

Ekmeh heno muru me nehxakon hatà,
Faryeke heno.

Sara heno muru me nehxakon hatà, Ek-
meh heno.

³⁶ Kaynan heno muru me nehxakon hatà,
Sara heno.

Ahfaxakne heno muru me nehxakon
hatà, Kaynan heno.

Sem heno muru me nehxakon hatà, Ah-
faxakne heno.

Nowe heno muru me nehxakon hatà,
Sem heno.

Rameke heno muru me nehxakon hatà,
Nowe heno.

³⁷ Metusaryen heno muru me nehxakon
hatà, Rameke heno.

Enoke heno muru me nehxakon hatà,
Metusaryen heno.

Xaryete heno muru me nehxakon hatà,
Enoke heno.

Maryeryew heno muru me nehxakon
hatà, Xaryete heno.

Kaynan heno muru me nehxakon hatà,
Maryeryew heno.

³⁸ Enos heno muru me nehxakon hatà,
Kaynan heno.

Setxe heno muru me nehxakon hatà,
Enos heno.

Aknaw heno muru me nehxakon hatà,
Setxe heno.

Aknawu ryhe, Khoryenkom muru me ne-
hxakon hatà, noro nakàhtotho kaxe.

**Worokyamo yohà ymo wya
Txesusu kukmatxhàrà on ha**

4 Xoknaw yohoye ro harha toy hatà,
Txesusu. Ewan yawo rma haxa ne-
hxakon hatà, Khoryenkom yokato. Noro
rma narày hatà, ahehnaka. ² Ahehnawo
rma, 40 me nenmahye hatà, Txesusu.

Noro kukmekon haryhe tà, worokyamo yohà ymo. Txesusu wya toyuknur xe nehxakon haryhe tà. Ahehnawo roro tehtoko, ànyahpàra ro mak nehxakon hatà, Txesusu. Ànyahpàra rma 40 me tonmahàtxhe, nahyehtàkaye rma haxa mak hatà.

³Onà wyaro nkekon hatà, worokyamo yohà ymo, àwya. Khoryenkom muru me oyehtoko, owru akàhtoko, kekon hatà. Onà wyaro rma kasko, tohu wya, onà wya. Ekeyu me harha exko, kasko, tohu wya, kekon hatà, worokyamo yohà ymo.

⁴Àna matà, kekon mak hatà, Txesusu, àwya. Onà wyaro haxa nkehe, Khoryenkom karyehtanà, àmenhosahonhàrà rma.

Nyah marma hoye rohra karyhe tehxatxhe.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà, kekon hatà, Txesusu.

⁵Taa. Txesusu yarày hatà, worokyamo yohà ymo. Àhà ymo yawnukeye hatà. Àsok hana nenyhoy ha, Txesusu wya. Toto komo, ehonomnà komo xarha, àmryenon komo xarha, ewto komo xarha, uyukryekan komo xarha, omeroro rma nenyhotàhkay hatà, àwya. Dàk, àtoko ro rma nenytxehkatxownà hatà, Txesusu, worokyamo yoh yano me. ⁶Onà wyaro nkekon hatà, noro ymo. Onenyetxhàrà rma wàmýaha, omeroro, owya, kekonà rma haryhe tà, Txesusu wya. Omeroron komo yoh me harha keryaha. Ehonomnà me xaxa keryaha, kekonà rma haryhe tà. Omeroron komo yohà rma uro ha. Àro ke, rano me ro rma wàmýaha, ronwahanonkatxho komo wya, kekonà rma haryhe tà, worokyamo yohà ymo, Txesusu wya. ⁷Ehurkako, rakratata. Ehonomnà me xaxa manaha, kasko, rowya. Àro wyaro owya katxhe rma, omeroro wàmýaha, owya, kekonà rma haryhe tà, worokyamo yohà ymo. ⁸Àna matà, kekon mak hatà, Txesusu, àwya.

Onà wyaro haxa nkehe, Khoryenkom karyehtanà, àmenhosahonhàrà rma.

Oyoh kom me naha, Khoryenkomo. Noro wya ryhe, ehonomnà me xaxa manaha, katxok xaxa mak hampànà, noro wya marma mak ha.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà, kekon hatà, Txesusu.

⁹Taa. Xerusaryen hona xarha narày hatà, worokyamo yohà ymo. Khoryenkom màn ryetàr hona neryey hatà, kakoso rma haxa mak hatà. Khoryenkom muru me oyehtoko, atahrunko, oyoro ro, kekon hatà. ¹⁰Kahe yawon komo nyakyan hatà, Khoryenkomo, àwyanye okurunhotho me hatà. Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà, kekon hatà, worokyamo yohà ymo.

¹¹Okurunhetxow hatà, kahe yawon komo, toh hona oyehrotkahanàr hona. Àro ke atahrunko, kekon hatà, worokyamo yohà ymo. ¹²Àna matà, kekon mak hatà, Txesusu. Onà wyaro haxa nkehe, Khoryenkom karyehtanà, àmenhosahonhàrà rma.

Oyoh kom me naha, Khoryenkomo. Noro hak ukukmaxe kahra ehtxoko.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà, kekon hatà, Txesusu. ¹³Àro wyaro Txesusu kukmekon haryhe tà, worokyamo yohà ymo. Tàwya ukukmatxehkatxhe rma, toy hatà, àhyaye. Amnye ukukmen xarha hamà, kekon hatà.

Oyoh kom me naha, Khoryenkomo. Noro hak ukukmaxe kahra ehtxoko.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà, kekon hatà, Txesusu.

¹³Àro wyaro Txesusu kukmekon haryhe tà, worokyamo yohà ymo. Tàwya ukukmatxehkatxhe rma, toy hatà, àhyaye. Amnye ukukmen xarha hamà, kekon hatà.

Nasarye hon komo wya Txesusu xanomkahnohàthàrà on ha.

¹⁴Karyeryeya yamtar hona harha toy hatà, Txesusu. Khoryenkom yokato yano me, tahoxerye rma haxa nehxakon hatà, tàhnawo. Noro yokaytà yonytxetxkon hatà, toto komo, àro yamtar hon komo, àhorye ron komo xarha, omeroro.

¹⁵Anaro rha ohsamnohtoho kom yawo, toto komo hananàhyakon hatà, Txesusu.

Ohxe xaxa nay hamà, mosonà, ketxkon hatà, toto komo, omeroro, noro hoko.

¹⁶Nasarye hona harha toy hatà, Txesusu. Àto àhorymamsaho mok nehvakon hatà. Àton komo yohsamnohtoho yaka toy hatà, hokano ytxoho yawasàn ho. Ohsamnohno ytxoho ro yaka tàtosomà ro kaxe ryhe nehvakon hatà. Khoryenkomo karyehtanà rwonàhyamaxe nasanàmpe hatà. ¹⁷Esaeyas heno nmenhotho yàmtoxwànà hatà, àwya. Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno rma noro ha, Esaeyas heno. Karyeha ramkay hatà, Txesusu, àhoyen horà. Nenyey haxa hatà. Onà wyaro nehvakon hatà, àmenhosahonhàrà, Txesusu nàrwonàhyamanàrà rma.

¹⁸Rohyawono ro me naha, Kohkom yokato. Tokato nyakye, Kohkomo, rohona, tànànyaketxhàr me rohutamohsotho me. Ronyakye, rowya àrwo yonyhorunu yokarymatxho me, ewakryehná rotho komo wya enytxatxho me. Anhà yanoto mehra harha keryatxhe kaxe ronyakye, anhà yanoto rotho komo wya. Kontanàhyatxhe harha kaxe rma ronyakye, enhunu rotho komo wya, Khoryenkomo hutwanyehná rotho komo wya. Anhà neryewhamnohàtho komo yonyhoryexe ronyakye. ¹⁹Amnye rma oyonyhoryenàr komo xe harha naha, Kohkomo, kaxe ronyakye, toto komo wya.

Àro wyaro rma nehvakon hatà, àmenhosahonhàrà, Txesusu nàrwonàhyamanàrà rma. ²⁰Karyeha yamye harha tà, Txesusu. Nàmpe harha tà, nàmno ymo yonye ro wya. Dyeryey, neryewtay harha tà, Txesusu. Noro yonytxehketxkon hatà, toto komo, ohsamnohxemo komo, omeroro.

²¹Onà wyaro htzero nkekon hatà, Txesusu, àwyanpe. Amnye rma haxa, àro

yawo ro naha, Khoryenkomo, kekon hatà. Tkaryehtan hoyen yawo ro rma naha, amnye rma, onenytxanàr kom me, kekon hatà.

²²Ohxe xaxa nay hamà, mosonà, ketxkon hatà, toto komo, omeroro. Ohxe rma haxa nahko, àrwonà, ketxkon hatà. Àro ke noseryehoketxkon hatà. Xose heno murunho mehra kat naye. Àsok nay haryhe, ketxkon hatà.

²³Onà wyaro nkekon xarha tà, Txesusu, àwyanpe. Àsok kany me hana tehxtaxow ha, kekon hatà. Onà wyaro kany me tehxtaxow hamà. Ohtxemano nyne me oyehtoko, osohtxemako, kany me tehxtaxow hamà. Àro wyaro rma rha, onà wyaro màketxow hamà, rowya, kekon hatà. Kafahnaw ho oyehtoko, onyhoryeno meryaknan hatà. Eryehokano meryaknan hatà. Àro wyaro rma rha onyhoryeno txeryko, tan xarha, oyowto ho rma, amna nenyàr me, onyhoryeno nyne me oyonytxoho me amna wya, màketxow hamà, rowya, kekon hatà, Txesusu, àwyanpe. ²⁴Onà wyaro yaworo xaxa àkehe, owyanye. Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro komo yonytxahra ro mak natxhe, toto komo. Towto komo honotho me ehtokonye, enytxahranye ro mak natxhe ha, kekon hatà, Txesusu.

²⁵Onà wyaro ryhe, yaworo xaxa àkehe, owyanye, kekon xarha tà. Àsok hana nehvatxkon ha, Eryeyas heno kom ha. Nyamoro heno yehtoko rma, omokhàra ro mak nehvakon hatà, tuna, kekon hatà. 3 me txemnyehàntay hatà, omokhàra rma. 6 me nuno yonatkay xarha tà, omokhàra rma. Ànyahpàra rma haxa nehvatxkon hatà, Xukneya yamtar hon heno komo, omeroro, kekon hatà. Àtoko rma, thenyehra nehvatxkon hatà, enyonkaxemo komo, Ehsayewyana komo rma, kekon hatà.

²⁶Nyamoro yowakryexe Eryeyas heno nyakhera mak nehvakon hatà,

Khoryenkomo. Anaro hyaka haxa ryhe noro heno nyakye hatà, kekon hatà. Saryepta hona ryhe nànyakye hatà. Seknon yamtar hono rma àro ha, owto, Saryepta. Àto nehvakon hatà, wosà, enyonkaxaho. Ehsayewyanahnà rma mok nehvakon heno hatà. Noro rma yowakryexe Eryeyas heno nyakye hatà, Khoryenkomo, kekon hatà, Txesusu.

²⁷ Amnye nyhe rma, Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro me nehvakon hatà, Eryesew heno, kekon xarha tà. Noro heno yehtoko rma, thenyehra nehvatxkon hatà, teheryankem komo, hunmata ymo yawon komo rma, Ehsayewyana komo rma. Nyamoro heno yonyhoryehra mak nehvakon hatà, Eryesew heno, kekon hatà. Anaro heno haxa ryhe yonyhoryey hatà. Naaman heno rma yonyhoryey hatà. Serya yamtar hon me nehvakon hatà, Naaman heno. Ehsayewyanahnà rma mok nehvakon heno hatà, kekon hatà, Txesusu, àwyanye.

²⁸ Àro wyaro tawro yonytxatxhe rma, ewakhàra rma haxa nehvatxkon hatà, toto komo, ohsamnohxemo komo, nàmno ymo yawon komo, omeroro. Ehsayewyanahnà komo yowakryey hatà, Khoryenkomo, katxho hoye ro ewakhàra nehvatxkon hatà. ²⁹ Say, nasanàmtxownà hatà. Txom, Txeusu yahohtxownà hatà. Owto hoye natxownà hatà. Àhà ymo ryetwo amaxaho ryhe àro ha, owto, Nasarye. Àro ke Txeusu yatxownà hatà, àhà ymo hekoso, tàwyanye akawanà ymo yaka arymanàr horà. ³⁰ Nemyarkatxownà mak hatà, Txeusu. Àwahany mak toy hatà. Àhyayenye toy hatà.

**Worokyamo yohàtho
yonyhoryetxhàrà on ha.**

³¹ Kafahnaw hona toy hatà, Txeusu. Karyeryeya yamtar hono rma àro

ha, owto, Kafahnawu. Hokano ytxoho yawasàn ho àton komo hananàhye hatà.

³² Koo, ohxe rma haxa khananàhy-atxow hamà, mosonà, ketxkon hatà, toto komo. Noseryehoketxkon hatà, ehonomnà me rma haxa àwya thananàhrà komo ke hatà.

³³ Àto nehvakon hatà, toto. Ohsamnohtoho kom yawo rma nehvakon hatà. Worokyamo yohà rma mok nehvakon hatà. Teryewrye ro nàrwonàmye hatà. ³⁴ Txeusu y, Nasarye honotho y, àsok manaye, amna hoko, kekon hatà. Amna yanàhnohso momokye hamà, kekon hatà. Oywero wehxaha. Khoryenkomo nànyaketxho omoro ha. Enyhoru ro rma omoro ha, kekon hatà, toto, worokyamo yohà rma.

³⁵ Neyey mak hatà, Txeusu. Tatàknye exko, kekon hatà, àwya. Otowko ha, toto hyaye, kekon hatà.

Toto yarymay hatà, worokyamo. Yukryeka hona narymay hatà, ohsamnohxemo komo yamrakataka rma. Eryewhura rma narymay hatà. Tàwya arymatxhe rma, notowye hatà, àhyaye, kray.

³⁶ Koo, noseryehokatxehketxkon hatà, àton komo, omeroro. Onà wyaro nketxkon hatà, tàwyanye rma. Àsoke nkan haryhe, mosonà, ketxkon hatà. Àsoke nkan haryhe. Toyuhsom me àro wyaro nkan hamà, worokyamo wya. Ehonomnà me xaxa àro wyaro nkan hamà, àwya, ketxkon hatà. Moson yoyukyatzow hamà, nyamoro. Noro yano me notowyatzow hamà, toto komo hyaye, ketxkon hatà, toto komo, tàwyanye rma.

³⁷ Taa. Nekaytekon hatà, Txeusu, othoyehra hatà. Noro yokaytà yonytxetxkon hatà, àton komo, Karyeryeya yamtar hon komo, anaro rha owto hon komo, àhorye ron komo.

**Semaw hetx yonà
yonyhoryetxhàrà on ha.**

³⁸ Ohsamnohtoho kom yaye toy hatà, Txesusu. Semaw màn yaka nowomye hatà. Àto nehxakon hatà, Semaw hetx yonà. Ekeh me nehxakon hatà, atunano wya. Taknye rma haxa nehxakon hatà. Moson enyhoryeko, ketxkon hatà, Txesusu wya. ³⁹ Àhyaka haxa toy hatà, Txesusu. Àhnànkako, kekon hatà, atunano wya. Nàhnànkay hatà. Say, àtoko rma nasanàmnye hatà, wosà. Natamokyakon harha tà, Txesusu komo hyaka.

**Thenyenohnà komo
yonyhoryetxhàrà on ha.**

⁴⁰ Kokmamyè hatà. Àkokmamàtxhe, nomohtxownà hatà, toto komo. Ekeh komo yokyatxkon hatà, Txesusu hyaka. Anaro rha ke teheryanke nehxatxkon hatà, ekeh komo. Omeroro rma nekyatxkon hatà. Àhonanye rma tamorà yerye hatà, Txesusu. Omeroro rma nenyhoryetxehkatxownà hatà.

⁴¹ Worokyamo komo yowyakon xarha tà, toto komo hyaye. Thenyenohnà komo hyaye notowyatxkon hatà, worokyamo komo. Àhyayenye totownàtokonye rma, nàrwonatzkon hatà, teryewrye ro hatà. Khoryenkom muru omoro ha, ketxkon hatà. Neytxownà mak hatà, Txesusu. Àrwomra ro mak ehtxok hampànà, kekon hatà, àwyanye Kryestu me thutwanàr ke hatà.

**Anaro rha owto hona
Txesusu tothàrà on ha.**

⁴² Sa, nenmahye hatà. Toy hatà, Txesusu. Ahehnaka toy hatà. Nehoryatxkon mak hatà, toto komo. Àhyaka haxa nomohtxownà hatà. Amna hyaye àtohra exko, ketxkon hatà, àwya.

⁴³ Onà wyaro haxa nkekon hatà, Txesusu, àwyanye. Anar komo wya xarha

àrwo yonyhorunu wekarymehe xaxa mak hampànà, kekon hatà. Àsok hana akaryet kom me nay ha, Khoryenkom ha. Àro rma wekarymehe xaxa mak hampànà, anaro rha owto hon komo wya. Àsok tawro hana. Àhyakanye ekarymaxe ànyahxaho rma uro, kekon hatà, Txesusu, àwyanye.

⁴⁴ Àro ke, Xukneya yamtar horye tekon hatà. Anaro rha owto hon komo wya nekarymekon hatà, ohsamnohtoho kom yaw hatà.

**Petru komo wya kana heno
yarametxhàrà on ha.**

5 Anatoko, Xenesarye kuthon yohoye nehxakon hatà, Txesusu. Noro hona nohtaymetxkon hatà, toto komo, Khoryenkomo rwonà yonytxanàr xe tesnàr komo ke hatà.

² Kanawa yonye hatà, Txesusu. Asak nehxakon hatà, kanawa, tuna yetxehtawo. Àro yaye asanàmsah me nehxatxkon hatà, kana yaramnye ro komo. Txaruka koroketxkon hatà.

³ Nosonkahye hatà, Txesusu, kanawa yaka. Semaw kanawarà ryhe àro hatà. Meya nyhe txko uro arko, kekon hatà, Txesusu, Semawu wya. Derye neryewtay hatà. Kanawa yaye ro rma hananàhno yerye hatà.

⁴ Tàwya àhananàhtàkatxhenye rma, onà wyaro nkekon hatà, Semawu wya. Meya nyhe àpa txowà, àkhantaka nyhe, kekon hatà. Atxarukan komo arymatxoko, àkhantaka, owyanye kana yaramtxoho me, kekon hatà, Txesusu.

⁵ Khananàhnye y, kekon hatà, Semawu, àwya. Kohsayantaha ro àhoko rma haxa amna nahko. Arampera ro mak amna nahko ha, kekon hatà. Ayano me mak amna narymehe, txaruka, kekon hatà, Semawu. ⁶ Àro ke narymatxownà hatà. Thenyehra rma haxa kana heno yaramtxownà hatà. Nasawotekon hatà, txaruka heno.

⁷Àro ke, takoron komo yanyehtxownà hatà, Semaw komo. Anaro kanawa yawon komo rma yanyehtxownà hatà. Omohtxok ha, amna yakoronomaxe, ketxkon hatà, àwyanje. Àro ke totxownà hatà, àhyakanye. Anaro rha kanawa yaka nenkahyatxkon hatà. Kanawa heno nanohye hatà. Owompaya nehzakon hatà.

⁸Tàwya xenyetxhe rma, tano me ro rma nehurkay hatà, Semaw Petru, Txesus yakrataka. Rohà y, ehonomnà me xaxa manay hamà, kekon hatà, àwya. Enyhoru ro omoro hamà. Uro hxakoryhe anà. Àro ke rohyaye àtoko, kekon hatà. ⁹Àro wyaro nkekon hatà, Semawu, toseryehokanàr ke. Akoron komo xarha, noseryehoketxkon hatà. Tàwyanye kana heno yaramtxoho hoko noseryehoketxkon hatà, Semaw komo, thenyehra rma haxa esnàr ke. ¹⁰Àro wyaro rma rha noseryehoketxkon hatà, Txaku komo, Xowaw xarha. Sekmeknew muru komo rma nyamoro ha. Semaw yakoronomanye ro me rma nehxatxkon hatà. Oseryehokahra exko, kekon mak hatà, Txesusu, Semawu wya. Oseryehokahra exko. Amnye, kana yaramtxoho hokohra harha manaha. Toto kom haxa mekyaha hampànà, rohyaka, kekon hatà, Txesusu, Semawu wya.

¹¹Txeey katxownà hatà, àtxehtaka. Mahona tasanàmàtxhenye, tkatxhothàyamò hnànkaxownà hatà. Omeroro rma nàhnànkaxehkatxownà hatà. Txesus yakoro harha tetxkon hatà.

Hunmata ymo yawonotho yonyhoryetxhàrà on ha.

¹²Anaro owto ho nehzakon hatà, Txesusu. Àto rma ehtoko, àhyaka nomokye hatà, toto. Hunmata ymo yawo rma haxa nehzakon hatà, noro ha. Tàwya Txesusu yonyetxhe rma, akrataka nehurkay hatà, tano me ro rma. Rohà y, kekon hatà.

Amna yonyhoryenye omoro hatà. Ronyhoryenàr xe oyehtoko, uro menyhoryen hamà, kekon hatà. ¹³Natahoyotkay hatà, Txesusu. Dye, nahey hatà. Oyonyhoryenàr xe wehxaha, kekon hatà. Konyhoryen hampànà, kekon hatà, Txesusu. Àtoko rma nàhnànkay hatà, uhunmatathotho.

¹⁴Onà wyaro nkekon xarha tà, Txesusu, àwya. Toto komo wya oskarymahra xaxa mpànà exko ha, kekon hatà. Àtoko. Osonyhota, horykomo wya, Khoryenkom màn yonye ro wya, kekon hatà. Moyses heno nekarymatxho yawo ro, owoknàthàrà màmyaha ha, àwya, kekon hatà. Khoryenkomo wya tàmsomà rma màmyaha ha, enyhoryexah me oyesnàr ke. Àro wyaro rma muhutwamohsehe, oyonyhoryetxhàrà, toto komo wya, kekon hatà, Txesusu.

¹⁵Nekaytay mak hatà, Txesusu, thenyehra rma haxa mak hatà. Àro ke nomokyatxkon hatà, toto komo, thenyehnohà komo. Àhyaka nohsamnohyatxkon hatà, tàwyanye noro yonytxatxho me. Ekeh komo xarha nomokyatxkon hatà, àwya tonyhoryetxho menye. ¹⁶Ahehnaka mak tekon hatà, Txesusu. Àto rma Khoryenkom yakoro nàrwonakon hatà.

Amusnaxahotho yonyhoryetxhàrà on ha.

¹⁷Anatoko hananàhno yeryakon hatà, Txesusu. Àto nehxatxkon xarha tà, Farysew kukur komo, àwweronàhyamano ynye ro kukur komo xarha. Anaro rha owto hoye omohxemo komo rma mokyam nehxatxkon hatà. Karyeryeya yamtar hon hoye omohxemo komo, Xukneya yamtar hon hoye omohxemo komo xarha, Xerusaryen hoye omohxemo komo xarha nyamoro hatà. Àto nehxatxkon hatà, eryewtaxemo. Kohkom

yahoxet yano me, ekehàtho komo yonyhoryekon hatà, Txesusu.

¹⁸ Àtoko rma nomohtxownà hatà, toto komo. Ekeh yohtxownà hatà, tahon hono rma hatà, amusnaxaho rma hatà. Txesus yakrataka noro yenyàr xe nehxatxkon hatà. Àro ke, nàmno yaka towomrà komo xe nehxatxkon haryhe tà. ¹⁹ Owompàra mak nehxatxkon hatà, thenyehra rma haxa toto komo yesnàr ke. Àro ke nekayàmtxownà hatà, nàmno mkakoso. Tàwyanye àhosokatxhe rma, nenàhtotxownà hatà. Tahon hono rma yonàhtotxownà hatà, toto komo yamarakataka. Txesus yakrataka rma nenàhtotxownà hatà.

²⁰ Rohona xaxa nenyatxow hamà, kekon hatà, Txesusu, tàhnawo. Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, amusnaxaho wya. Hoymo y, koseryewhokan hampànà, ayanhànàthàr hoko. Towsah me harha naha, ayanhànàthàrà, kekon hatà.

²¹ Onà wyaro mak nehutwexkon hatà, àyweronàhyamano ynye ro komo, Farysew komo xarha. Àsok hana nay ha, mokro ha, ketxkon hatà, tàhnawonye. Khoryenkomo wàràhyakany me nay hamà. Khoryenkom marma ryhe, kanhànàthàyo yownye me naha. Khoryenkomo wyaro nehutwen hamà, ketxkon hatà, tàhnawonye.

²² Ehutwatxho komo rma hutwekon hatà, Txesusu, tàhnawo. Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, àwyanye. Àsok tawro àro wyaro màketxow haryhe, ohnawonye, kekon hatà. ²³ Rowya, towsah me harha naha, ayanhànàthàrà, katxho ryhe, tkahoryehra nay hamà, owyanye. Asanàmko, àtok ha, katxho haxa ryhe, tkahorye rma haxa nay hamà, owyanye, kekon hatà. ²⁴ Towsah me harha naha, ayanhànàthàrà, kany me mak wehxaha, Toto me Enusah kaxe. Tano rma yukryeka ho rma ryehtoko, àro wyaro kany me wehxaha, Khoryenkom yano me

mak ha, kekon hatà. Àro wyaro kany me hak kehutwamohsosà, owyanye. Moson yeheryanàtho wowyaha hampànà, Khoryenkom yano me ryehutwamohsonàr horà, kekon hatà. Onà wyaro àkehe, owoya, kekon hatà, amusnaxaho wya. Asanàmko, ayahon anàmko ha, omàn yaka àtok ha, kekon hatà, Txesusu, àwya.

²⁵ Àtoko rma nasanàmnye hatà, amusnaxahotho. Sax, ànenyàr kom me nasanàmnye hatà. Tahonà yanàmnye hatà. Bàn yaka toy hatà, ohxe xaxa nay hamà, Khoryenkomo, tawro me hatà.

²⁶ Noseryehokatxehketxkon hatà, àton komo, omeroro. Ohxe xaxa nay hamà, Khoryenkomo, ketxkon hatà. Noseryehokatxkonà rma haxa mak hatà. Koo, xenyhenà rotho rma tenytxowà, ketxkon hatà, tàwyanye rma.

Txesus yakoro Ryefe tothàrà on ha.

²⁷ Àro tàhto rma toy hatà, Txesusu. Toto yonyey hatà. Ryefe rma noro ha. Tkayaryet komo txenyerunu yahosnye ro rma mok nehxakon hatà. Nàmno yawo nehxakon hatà, eryewtaxaho, txenyeru yahohtoho yawo rma hatà. Rakoro omok ha, kekon hatà, Txesusu, àwya. ²⁸ Sax, nasanàmnye hatà, Ryefe. Omeroro tkatxhothàrà hnànkay hatà. Txesus yakoro harha toy hatà.

²⁹ Taa. Ahxemtono yeryey hatà, Ryefe. Txesusu rma yahxemtikon hatà, bàn yawo. Thenyehra rma haxa nyahmano yeryey hatà. Àto nehxatxkon hatà, toto komo, thenyehonà komo. Tkayaryet komo txenyerunu yahosnye ro komo rma mokyam nehxatxkon hatà. Anar komo xarha, àto nehxatxkon hatà. Omeroro rma, Txesus kom yakoro nasahxemtetxkon hatà. ³⁰ Txesus kom hoko nàrwonatxkon hatà, Farysew komo, àyweronàhyamano ynye ro komo xarha. Onà wyaro nketxkon hatà, Txesusu nhananàhrà ro komo

wya. Àsok tawro mokyam yakoro masahxemtetxowà, ketxkon hatà. Atxke natxow hamà, mokyamo, txenyero yahosnye ro komo rma, atxke natxhe moxamo katxho komo xarha. Àsok tawro masahxemtetxowà, anà kom yakoro, ketxkon hatà, Farysew komo.

³¹ Onà wyaro haxa neyuhtxownà hatà, Txesusu. Àsok hana natxow ha, eheryamnà kom ha, kekon hatà. Ohtxemano ynye ro komo hyaka àtohra natxow hamà, enyhoru komo kaxe. Teheryankem kom marma ryhe, àhyakanye tetxhe, kekon hatà. ³² Àro wyaro rma rha, rohyaka omokhàra natxhe, ohxe natxhe moxamo katxho komo. Atxke natxhe moxamo katxho kom haxa ryhe, rohyaka nomokyatxhe. Àwyanye rma, anar me harha ayanhànàthà yamo xenytxoko, kanye uro komokye, kekon hatà, Txesusu, àwyanye.

Àyweronàhyamatxhotho kom hoko toto komo hananàhàthàrà on ha.

³³ Onà wyaro nketxkon hatà, toto komo, Txesusu wya. Kàyweronàhyamatxho kom yawo ro natahyehnometxhe yohà, Xowawu nhananàhrà ro komo, ketxkon hatà. Khoryenkom yakoro nàrwonaxhe yoh xarha. Àro wyaro rma rha natxhe, Farysewu nhananàhrà ro komo xarha, ketxkon hatà. Onhananàhrà ro kom haxa ryhe, atahyehnomahra natxhe haryhe. Nasahxemtetxhe roro mak ha, ketxkon hatà.

³⁴ Onà wyaro neyuhtxownà hatà, Txesusu. Àsok hana natxow ha, ronhananàhrà ro kom ha, kekon hatà. Thetx yahosnye yakoron komo wyaro natxow hamà. Tàwya thetx yahosnàtoko, tkukur komo yanyekyan hamà, toto. Asahxemtoso nanyekyatxow hamà. Àro ke, tàhyawonye rma hak noro yehtoko, atahyehnomahra natxow

hamà, kekon hatà. ³⁵ Amnye àhyayenye tehe, àhehtaxaho. Tàhyayenye àtotxhe rma, natahyehnometxhe hxak hakahpa harha, akoronotho komo, toseryehokanàr komo ke mak ha, kekon hatà. Àro wyaro rma rha natxhe, ronhananàhrà ro komo, kekon hatà, Txesusu.

³⁶ Kuknonano me rma rha, onà wyaro nkekon xarha tà, àwyanye. Rowya ahananàhtoho komo ryhe, wom xenylene wyaro naha, kekon hatà. Kwomunuthuyamo yenyemrà xe kehtokonye, wom xenylenehà ke tenyemyatxow hamà. Wom xenylene awotontok haxa, atxke harha nay hamà, xenyleneho, kekon hatà. Xenylene hoyen ke kàwyanye enyemnyetoko rma, atxke rma rha naha, amnyehranotho xarha, àme ryehra tesnàr ke. Àro wyaro rma rha, oyweronàhyamatxhotho kom yawo ro rma haxa oyehtokonye, ronytxanàr xehra manatxow hamà, kekon hatà, Txesusu.

³⁷ Ufa xkunu wyaro xarha naha, rowya ahananàhtoho komo, kekon xarha tà. Àkawawantaxenyeno wyaro rma naha. Àkawawantaxenyen me ufa xkun yehtoko, arkahra tehaxatxow hamà, enàthàrànhàr yaka, okno hutxhothonhàr yaka, amnyehranotho yaka, kekon hatà. Àrotho yaka kàwyanye arkantok haxa, tonàthàrà rakehe. Notukwamyaha hxak ha, àkawawantaxenyenotho. Enàthàrà xarha, natanàhnohyaha hxak ha, kekon hatà. ³⁸ Xenylene yaka ryhe tarketxow hamà, kekon hatà. Àro wyaro rma rha, rowya ahananàhtoho kom yawo ro rma haxa oyehtokonye, oyweronàhyamatxhotho kom yawo rohà harha manatxow hamà, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya.

³⁹ Ufa xkun yony komo wyaro manatxhe, kekon xarha tà. Mexe

àkawawantaxah yehtoko, ohxe rma haxa naha, ufa xkunu, kàwyanje. Kàwyanje enàtxhe, anaro yonyàr xehra tehxtaxow hamà. Mexehra àkawawantaxah yehtoko, enàrà xehra tehxtaxhe. Àro wyaro rma rha, rowya ahananàhrà komo xehra mak manatxhe, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya.

Hokano ytxoho yawasàn yoh me wehxaha katxhàrà on ha.

6 Hokano ytxoho yawasàn ho, marataha tetxkon hatà, Txesusu komo. Tàtontokonye rma, nasànasà hohtyatxkon hatà, ànhananàhrà ro komo. Hutxuhketxkon xarha tà, tamor komo ke. Nenahyatxkon xarha tà.

²Nenytxownà hatà, Farysew kukuru komo. Ha y, ketxkon hatà. Àsok manatxow haryhe. Kàyweronàhyamatxho kom yawo rohra manatxow hamà. Hokano ytxoho yawasàn ho thothoryehra naha, kàwyanje, ketxkon hatà, Farysew komo.

³Onà wyaro haxa neyuhtxownà hatà, Txesusu. Khoryenkom karyehtan hutwahra kat manatxowà, Dafe heno kom hoko, kekon hatà. Nyamoro heno xarha, tahyehnàtokonye, kàyweronàhyamatxho kom yawo rohra rma rha nehxtatxkon hatà. Nahyehyatxkonà rma haxa mak hatà, kekon hatà. ⁴Àro ke, Khoryenkom màn yaka nowomye hatà, Dafe heno. Ekeyu yanàmye hatà. Àsoken hana mon nehxtakon ha, ekeyu, kekon hatà. Khoryenkom yompataka txexahonhàràtho rma mon nehxtakon hatà. Kàyweronàhyamatxho kom yawo ro àro yonahyatxkon hatà, Khoryenkom màn yonye ro kom marma mak ha. Anar komo nenahpàtorà ro mak hatà àro ha. Àrotho rma yonahye hatà, Dafe heno, tahyehrà ke mak hatà. Nàmye xarha tà, takoron komo wya, kekon hatà, Txesusu.

⁵Onà wyaro nkekon xarha tà, àwyanje. Hokano ytxoho yawasàn yoh me wehxaha, Toto me Enusah kaxe, kekon hatà, Txesusu, Farysew komo wya.

Amoskurumentaxahotho yonyhoryetxhàrà on ha.

⁶Anaro hokano ytxoho yawasàn ho nowomye hatà, Txesusu, ohsamnohno ytxoho ro yaka. Hananàhno yeryey hatà. Àto nehxtakon hatà, toto. Amoskurumentaxaho rma mok nehxtakon hatà. Howehenohnàtho, teheryanke nehxtakon hatà.

⁷Txesusu yonytxehketxkon hatà, àyweronàhyamano nyne ro komo, Farysew komo xarha. Onà wyaro ryhe nehutwetxkon hamà. Anatoko norotho yonyhoryen hana, on ho, hokano ytxoho yawasàn ho, ketxkon hamà, tahnawonye. Onà wyaro tawro xe rma nehxtatxkon haryhe mà, Txesusu wya. Atxke manaha, kàyweronàhyamatxho kom yawo rohra oyesnàr ke, tawro xe nehxtatxkon hamà, àwya.

⁸Ehutwatxho komo rma hutwekon hatà, Txesusu. Onà wyaro nkekon hatà, toto wya, amoskurumentaxaho wya. Asanàmko ha. Xaro omok ha, amna yamrakataka, kekon hatà, àwya. Àro ke nasanàmye hatà. Toy hatà, amrakatakanye. ⁹Onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, Farysew komo wya. Kàyweronàhyamatxho kom yawo ro tehxye tehxtaxow hamà, kekon hatà, àwyanje. Àsok kat wehxano, owyanye. àro yawo ro ryetxoho me. Hokano ytxoho yawasàn ho, àsok kat wehxano. Onyhoryeno yhera kat wehxano. Anàhnohno nyne me kat wehxano, kekon hatà. Anàmno yhera kat wehxano. Wayehkano nyne me kat wehxano. Àsok kat wehxano, owyanye, kekon hatà, Txesusu, àwyanje. ¹⁰Àhorye ronye nenytxehkatxownà hatà. Atahoyotkako, kekon hatà, toto wya. Nata-

hoyotkay hatà. Ohxe harha nehxakon hatà, amorà.

¹¹Ewakhàra rma haxa nehxatxkon hatà, Farysew komo. Nosonytxetxkon hatà, nyamoro rye rma, Txesus hoko. Àsok teryatxowà, ketxkon hatà, tàwyanye rma.

12 komo wahanonkatxhàrà on ha.

¹²Àro tàhto rma toy hatà, Txesusu, àh hona. Khoryenkom yakoro àrwonàmso toy hatà. Kohsayantaha ro nàrwonakon hatà, Khoryenkom yakoro.

¹³Sa, enmahàtxhe rma, tànhananàhrà ro komo yanyekye hatà. Àwayenye rma, 12 me wahanonkatxowrà hatà. Ronànyaknyàr komo omnyamo, kekon hatà, Txesusu, 12 komo wya. ¹⁴Onà wyaro nehxatxkon hatà, esot komo. Anaro Semawu. Petru me harha nesoh toy hatà, Txesusu. Anaro xarha Antrye. Semaw yowtà rma noro ha. Anaro xarha Txaku. Anaro xarha Xowawu. Anaro xarha Feryepe. Anaro xarha Bahtormewu. ¹⁵Anaro xarha Matewsà. Anaro xarha Tome. Anaro xarha Txaku. Awfew muru rma noro ha. Anaro xarha Semawu. Serotes komo yakorontho rma noro ha. ¹⁶Anaro xarha Xuknasà. Anaro Txaku muru rma noro ha. Anaro xarha Xuknasà Eskaryotesà. Txesusu yahohsonye rma noro ha, anhá komo wya.

Ekehàtho komo yonyhoryetxhàrà on ha.

¹⁷Àh yonàhtotxowrà harha tà, Txesus komo. Kràk, horohtxowrà hatà, àh yamoronaka. Àto rma nehxatxkon hatà, ànhananàhrà ro komo xarha, thenyehonà komo rma. Àto rma rha nehxatxkon hatà, anar komo xarha, thenyehonà komo rma rha. Xukneya yamtar hoye omohxemo komo, Xerusaryen hoye omohxemo komo xarha, Txeru hoye omohxemo

komo xarha, Seknon hoye omohxemo komo xarha, àto nehxatxkon hatà. Tuna ymo yohoyen komo rma nyamoro ha, Txeru hon komo, Seknon hon komo xarha. Omeroron komo rma, Txesusu yonytxaxe nomohtàkatxowrà hatà. Àwya osonyhoryehos xarha nomohtxowrà hatà, ekeh komo. ¹⁸Worokyamo neryewhamnohrà komo xarha nomohtxowrà hatà. Nenyhoryetxowrà hatà, Txesusu. ¹⁹Noro yahetxahke nehxatxkon hatà, toto komo, omeroro. Àwyanye noro yahetxhe rma, àhyaye notowyakon hatà, noro yahoxetà, enyhoryetxho komo rma.

Hananàhno ryetxhàrà on ha.

²⁰Nosompotày hatà, Txesusu. Tànhananàhrà ro komo yonyey hatà. Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, àwyanye. Àsok hana towakryexe manatxow ha, kekon hatà. Àkatxhomra oyehtokonye, towakryexe rma manatxhe, Khoryenkom yowto hon me oyesnàr komo ke mak ha, kekon hatà. ²¹Amnye rma ànyahpàra manatxow hana. Ànyahpàra rma oyehtokonye, towakryexe rma manatxhe, amnye tànyahke rma haxa oyesnàr komo ke mak ha, kekon hatà. Amnye rma mekhoketxow hana. Oyekhokantokonye, towakryexe rma manatxhe, amnye teryehotanàhsom me harha oyesnàr komo ke mak ha, kekon hatà, Txesusu. ²²Oxehrane rma haxa natxow hana, toto komo. Axanomkahnohyatxow hana. Owàràhyaketxow hana. Atxke manatxhe ketxow hana, owyanye, Toto me Enusaho mryenon me oyesnàr komo ke mak ha. Àro wyaro rma ohxehra oyehtokonye, towakryexe rma manatxhe, kekon hatà. ²³Àro ke teryehorye rma ehtxoko. Ekhokahra mak ehtxoko. Amnye, kahe yaw harha

oyehtokonye, towakryexem me rma haxa manatxhe, kekon hatà. Àsok tawro hana. Axanhàn komo horyen heno komo xarha, àro wyaro rma rha Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno komo yeryewhamnohyatxkon hatà, kekon hatà, Txesusu.

²⁴ Àsok haxa hana manatxow ha. Tkatxhonke rma haxa manatxow hana, kekon xarha tà. Tkatxhonke oyehtokonye, eryehotaxah me rma manatxow hamà, tano rma hak oyehtokonye. Amnye eryehohra harha manatxhe hampànà, kekon hatà. ²⁵ Amnye rma tànyahkemà ro me manatxow hana. Amnye haxa, ànyahpàra harha manatxhe hampànà, kekon hatà. Amnye rma tosownohsomà ro me manatxow hana. Amnye haxa mekhoketxhe harha hampànà. Owrattetxhe harha hampànà, kekon hatà, Txesusu. ²⁶ Amnye rma, ohxe manatxhe ketxow hana, toto komo, omeroron komo, owyanye. Amnye haxa, ohxe manatxhe katxho mehra harha manatxhe hampànà, kekon hatà. Àro wyaro rma rha, ohxe manatxhe ketxkonà rma haryhe tà, àhoryen heno komo, onkuhtono nyne heno komo wya. Nyamoro heno rma nenkuhtetxkon mak hatà. Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro uro ketxkonà rma haryhe tà, yaworohra mak hatà, kekon hatà, Txesusu.

Kxanhàn komo xe kehtxoho kom hoko hananàhno ryetxhàrà on ha.

²⁷ Onà wyaro haxa àkehe, owyanye, ronytxany komo wya, kekon xarha tà. Axanhàn komo xe ehtxoko. Nyamoro rma ewakryetxoko, kekon hatà. ²⁸ Owàràhyakany kom hoko orwonàmtoxoko, Khoryenkom yakoro. Nyamoro ewakryetxoko katxoko, àwya. Oyeryewhamnohnye kom hoko xarha, orwonàmtoxoko, Khoryenkom yakoro,

kekon hatà, Txesusu. ²⁹ Anatoko oyompokyatxow hana, axanhàn komo. Ohsànàhpàra rma ehtxoko. Onà wyaro haxa katxoko, àwyanye. Uro empoxko rma katxoko, àwyanye, kekon hatà. Anatoko, owomunuthuyamo yaryatxow hana, anar komo. Ohsànàhpàra rma ehtxoko. Anarotho xarha atàhkak ha katxok haxa, àwyanye, kekon hatà, Txesusu. ³⁰ Uro nyhe txko rokatxho ha kanye ro komo eyuhtxoko. Nyamoro rma ewakryetxoko, kekon hatà. Anatoko, akatxhothàyamò yaryatxow hana, anar komo. Rokatxhotho tàmkò harha rowya kahra rma ehtxoko, àwyanye, kekon hatà, Txesusu. ³¹ Oyowakryenàr komo xe manatxow hamà, toto komo wya. Àro wyaro rma rha, anar komo ewakryetxoko, omnyam xarha, kekon hatà, Txesusu.

³² Anhà komo wyarohra ohxe oyesnàr komo xe wehxaha, kekon xarha tà. Àro ke, axan komo xe marma oyehtokonye, ohxe manatxhe kahra rma wehxaha, owyanye. Àsok tawro hana. Anhà komo xarha, tàxan komo xe natxow hamà, kekon hatà, Txesusu. ³³ Owyanye oyowakryenyenhàyam marma yowakryentoko, ohxe manatxhe kahra rma wehxaha, owyanye. Àsok tawro hana. Anhà komo xarha, towakryenyenhàyamò yowakryetxow hamà, kekon hatà. ³⁴ Owyanye akatxho komo yarhontoko soknàr hona ro oyehtokonye, ohxe manatxhe kahra rma wehxaha, owyanye. Àsok tawro hana. Anhà komo xarha, tkatxho komo yarhetxow hamà, tkukur komo wya, soknàr hona ro tesnàr kom horà, kekon hatà, Txesusu. ³⁵ Onà wyaro haxa ehtxok ha, anhà komo wyarohra ohxe oyesnàr kom horà. Axanhàn komo xe xa ehtxok ha. Nyamoro rma ewakryetxoko. Àwyanye rma, akatxho komo arhotxoko. Owyanye arhontoko rma, àwyanye soknàr hona rohra

ehtxoko, kekon hatà. Àro wyaro rma ohxe oyehtokonye, towakryexem me rma haxa manatxhe hampànà. Àro wyaro rma ohxe oyehtokonye, oyàm komo wyaro ohxe manatxow hamà. Omeroron komo yohono wyaro rma, ohxe manatxow hamà. Noro ryhe, anhà kom hoko towahke naha. Uro txko mewakryeko, ohxe xaxa manaha, kanyehnà kom hoko rma, towahke rma naha, oyàm komo, kekon hatà. ³⁶Toto komo hnàn yawo rma haxa naha. Àro ke, noro wyaro toto komo hnàn yawo rma rha ehtxoko, omnyam xarha, kekon hatà, Txesusu.

Anar komo yanhànà hutwatxho hoko hananàhno ryetxhàrà on ha.

³⁷Toto komo yanhànà hutwany mehra ehtxoko, kekon xarha tà. Anhàn komo hutwany mehra oyehtokonye, ayanhàn komo hutwany mehra rma rha naha, Khoryenkomo, kekon hatà. Atxke manaha kahra ehtxoko, toto komo wya. Atxke manaha kahra oyehtokonye, atxke manaha kahra rma rha naha, Khoryenkomo, owyanye, kekon hatà. Toto kom hoko oseryewhokatxoko. Oyoseryewhokantokonye, noseryewhokehe xarha, Khoryenkomo, ohokonye, kekon hatà, Txesusu. ³⁸Owakryeno txetxoko. Owakryeno nyne me oyehtokonye, oyowakryetxhe xarha, Khoryenkomo, kekon hatà. Thenyehra rma haxa oyowakryetxhe, amemra ro mak ha, ukuknomahnà ro me mak ha. Ukuknomatxho yoho rma haxa oyowakryetxhe, Khoryenkomo, owyanye ahohtoho yoho rma haxa, kekon hatà. Twahak hana mukuknometxow ha, omnyam ha, thenyehra hana, yakehra haxa hana. Àro wyaro owyanye ukuknomatxhàrà wyaro rma rha, oyowakryetxho komo kuknomehe xarha, Khoryenkomo, kekon hatà, Txesusu, àwyanye.

³⁹Kuknonano me onà wyaro nkekon xarha tà, àwyanye. Àsok hana natxow ha, enhun kom ha, kekon hatà. Enhura tehtokonye, anaro enhun komo yarhàrà natxow hamà. Tàwyanye anàtokony haxa, ewtar yaka nehurketxow hamà, anyetho komo. Asahotho komo xarha nehurketxow hamà, kekon hatà. Àro wyaro rma rha natxhe, àhananàh-pàn komo. Anar komo hananàhpàrà natxow hamà, kekon hatà, Txesusu. ⁴⁰Àsok hana natxow ha, thananàhson kom ha. Thananàhnye komo yosnaka natxow hamà. Àhananàhtakaxah me tehtokony haxa, thananàhnye komo wyaro harha natxow hamà, kekon hatà, Txesusu.

⁴¹⁻⁴²Kuknonano me rma rha onà wyaro nkekon xarha tà. Ohoyen komo yonuru menyatxow hana, kekon hatà, àwyanye. Enur komo kwawo uhpunu txko menyatxow hana. Hoymo y, uhpunu txko hak wowsà, oyonuru kwaye, màketxow hana, àwya. Àro wyaro owyanye tatoko rma, oyonur komo kwawo rma naha, wewe ymo. Àro ymo yonyhera mak manatxow hamà. Àro wyaro oyehtokonye, onà wyaro tehxye manatxhe, kekon hatà. Wahoro htxero wewe ymo towtxoko, oyonur komo kwaye rma. Owyanye towàtxhe rma, ohoyen komo yonuru kwaye uhpunu txko mowyatxow hamà, tonke harha oyesnàr kom ke, kekon hatà. Àro wyaro rma rha, ayanhàn kom hoko rma hak oyehtokonye, anar komo hananàhpàrà ro mak manatxow hamà. Owyanye àhananàhnàtokony haxa, yaworonohnà ro me manatxow hamà, ayanhàn kom hokon me oyesnàr komo ke, kekon hatà, Txesusu.

Tehetaxemà wyaro kehtxoho kom hoko hananàhno ryetxhàrà on ha.

⁴³Àsok hana nay ha, nat ha, kekon xarha tà. Ohxe tehtoko, nehетен hamà.

Atxke haxa tehtoko, ehetahra nay hamà, kekon hatà. ⁴⁴Eherà ryhe, nat hutwamohsehe, kàwyanye. Àro ke, ewekhàrà wawo fek yeherà yonyhera tehxtaxow hamà. Wakrakra yato wawo ufa yeherà yonyhera tehxtaxow hamà, kekon hatà. ⁴⁵Àro wyaro rma rha natxhe, toto komo. Enyhoru me tehtokonye, enyhoru hokono ro me natxow hamà, tehetaxemà wyaro, tàhnawonye ohxe rma haxa tesnàr komo ke, kekon hatà. Anhà me haxa tehtokonye, anhà hokono ro me natxow hamà, ehetahnà wyaro, tàhnawonye atxke rma haxa tesnàr komo ke, kekon hatà. Kàhnawonye ohxe kehtokonye, ohxe tàrwonatxow hamà, toto kom yakoro. Kàhnawonye atxke haxa kehtokonye, atxke tàrwonatxow hamà, kekon hatà, Txesusu.

Txesusu wya tonytxany komo kuknonà yokarymatxhàrà on ha.

⁴⁶Amna yohà y, Amna yohà y, màketxhe rma haryhe, rowya. Àsok tawro hana. Royukhura ro mak manatxhe ha, kekon hatà. ⁴⁷Anar komo, rohyaka nomokyatxhe. Rorwonà yonytxetxhe xarha. Royukyaxhe xarha. Àsok hana natxow ha, nyamoro ha. Ukuknon komo rma wekarymehe, owyanye, kekon hatà. ⁴⁸Bàn yenyàr xe nehkakon hatà, toto. Àro ke, yuhnaka rma haxa nakay hatà. Toh hona bàn yeryey hatà, towaxke ehtxoho me. Amnye nomokye hatà, tuna heno. Nàkmay mak hatà. Dyow, dyow, dyow kekon hatà, tuna ymo, toto mán hoko. Ewuhsura ro mak nehkakon hatà, towaxke txexah me esnàr ke, kekon hatà. Àro wyaro rma rha, atanàhnohpàra ro mak natxhe, royuknye komo, kekon hatà, Txesusu. ⁴⁹Anar kom haxa ryhe, rorwonà yonytxetxhe rma haryhe. Royukhura rma natxhe. Nyamoro kuknon xarha

wekarymehe, owyanye, kekon hatà. Bàn yeryey xarha tà, toto, anaro. Yuhnakahra mak nakay hatà. Yukryeka ho rma neryey hatà. Ewahxera rma nehkakon hatà, àmànàthàrà. Àro hok xarha, dyow, dyow, dyow kekon hatà, tuna ymo. Mexehra nemokotoy hatà, àmànàthàrà. Natanàhnohtàkay mak hatà, omeroro, kekon hatà. Àro wyaro rma rha, natanàhnohtàketxhe hampànà, royuknyehnátho komo, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya.

Arymano nyne ro komo yoh yanoto yonyhoryetxhàrà on ha.

7 Tàwya toto komo hananàhtàkatxhenye, toy hatà, Txesusu. Kafahnaw hona nahatakay hatà.

²Àto nehkakon hatà, horykomo. Arymano nyne ro komo yohà rma mok nehkakon hatà, 100 komo yohà rma hatà. Noro yanoto rma, ekeh me nehkakon hatà. Àwayehpaya rma nehkakon hatà. Horykomo nàhnànà rma haxa mok nehkakon hatà, anoto. ³Tàwya Txesusu yokaytà yonytxatxhe rma, anar komo nyakye hatà, horykomo, Txesusu hyaka. Xuknewyana komo rma nyakye hatà, Xuknewyanahnà kaxe. Horykomo komo rma nyamoro hatà, ànànyaketxhàyamo. Omok hatà, horykomo yanototho yonyhoryexe, kaxe nànyahtxownà hatà, Txesusu hyaka.

⁴Àhyaka tomokàtxhenye rma, onà wyaro nketxkon hatà, teryewrye ro hatà, àwya. Ohxe rma haxa manaye, horykomo, ketxkon hatà, Txesusu wya. Tanwekhoryehra manaye, ⁵Xuknewyana komo xan me tesnàr ke. Tàtxenyerunuthuru yàmye, amna wya amna yohsamnohtoho ymo yetxoho me, ketxkon hatà, Txesusu wya.

⁶Àro ke toy hatà, Txesusu, akoronye. Sàh sàh sàh sàh sàh sàh. Horykomo mán hahnok haxa nehxtaxkon hatà. Moxehra ehtokonye, takoro ron

kukur komo nyakye hatà, horykomo, 100 komo yohà, Txesusu hyaka. Onà wyaro nketxkon hatà, ànyahxemo komo, Txesusu wya.

Amna yohà y, oyeriehokanàr xehra nay hatà, horykomo, ketxkon hatà. Owomko, romàn yaka, kahra nay hatà, owoya, eho rma haxa oyesnàr ke hatà, ketxkon hatà, ànyahxemo komo, Txesusu wya. ⁷Àro ke, omokhàra nay hatà, ohyaka, oyosnaka rma haxa tesnàr ke hatà. Wenyhoryen hampànà kasko marma hatà, anototho hoko. Àro wyaro owoya katxhe rma, ohxe harha nay hatà, àwoya, ketxkon hatà, ànyahxemo komo, Txesusu wya. ⁸Àsok hana nay ha, horykomo ha. Owoyaro rma rha toh yano me ehonomnà me nay hatà. Àro ke arymano nyen ro komo yanotomen hatà. Àtok ha ken hatà, anaro wya. Noro rma ten hatà, ano me ro mak ha, ketxkon hatà, ànyahxemo komo. Omok ha ken xarha tà, anaro wya. Noro rma nomokyan hatà, ano me ro rma rha. On hok exko ken xarha tà, tanoto komo wya xarha. Àro hoko rma natxow hatà, nyamoro xarha, ano me ro rma rha, ketxkon hatà. Àro wyaro rma rha toyuh-som me manay hatà, omoro xarha, àwoya. Àro ke, wenyhoryen hampànà katxhe rma owoya, ohxe harha nay hatà, àwoya, ketxkon hatà, ànyahxemo komo, Txesusu wya.

⁹Àro wyaro tàwya enytxatxhe rma, koo kekon hatà, Txesusu, tàwya rma. Ehonomnà me xaxa ronyan hamà, noro ha, Xuknewyanahnà rma, kekon hatà, tàwya rma. Sara, neramay hatà. Onà wyaro nkekon hatà, toto komo wya, takoron komo wya. Onà wyaro àkehe, owoyanye, kekon hatà, àwoyanye. Rohona rma haxa nenyen hamà, noro ha. Ehsayewyana komo yoho rma haxa, rohona nenyaha, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya.

¹⁰Horykomo mèn yaka harha totxownà hatà, ànyahxemotho komo. Towomàtxhenye rma, horykomo yanoto yonytxownà hatà. Ohxe harha nehaxkon hatà, noro ha, ekehàtho rma.

Naen ho ekehàtho yanàmàthàrà on ha.

¹¹Àro tàtho rma toy hatà, Txesusu, anaro owto hona. Naen hona rma toy hatà. Akoro totxownà hatà, ànhananàhrà ro komo, anar komo xarha, thenyehonà kom hatà.

¹²Owto watxan hotarà hahnohy-atxkon hatà. Àhahnok ehtokonye rma, nomohtxownà hatà, toto komo, owto hoye. Toto heno yokyatxkon hatà, enamtoho me hatà. Àwayehsahotho rma yokyatxkon hatà, tehka ho. Tàyon nàhnànàtho txko rma mok nehaxkon hatà, àwayehsahotho. Enyonkaxah me xarha nehaxkon hatà, àyonànàhrà. Noro rma, owto hoye nomokyakon hatà. Akoro rma nomokyatxkon xarha tà, toto komo, thenyehonà kom hatà.

¹³Nàratekon hatà, àyonànàhrà. Tàwya noro yonyetxhe rma, àhnàn yawo rma haxa nehaxkon hatà, Kohkomo. Àratahra exko, kekon hatà, àwoya. ¹⁴Ekehàtho yany komo hyaka haxa toy hatà. Tehka yahey hatà. Kràk, horohtxownà hatà, any komo. Onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, ekehàtho wya. Bàryekomo y, asanàmko harha, àkehe, owoya, kekon hatà. ¹⁵Sax, nasanàmnye hatà, ekehàtho. Nàrwonàmnye harha tà. Moson harha omryethàrà, kekon hatà, Txesusu, àyonà wya.

¹⁶Noseryehoketxkonà rma haxa mak hatà, toto komo, omeroro. Ohxe xaxa nay hamà, Khoryenkomo, ketxkon hatà. Tàrwonà yokarymanye ro nyakyak hamà, kàhyakanye. Ehonomnà xaxa rma nyakyak hamà. Tàmryenon

kom yowakryexe nànyakyak hamà, Khoryenkomo, ketxkon hatà.

¹⁷Tàwya ekehàtho yanàmàthàrà hoye ro nekaytay hatà, Txesusu. Noro yokaytà yonytxetxkon hatà, Xukneya yamtar hon komo, omeroro. Anar komo xarha, Xukneya yamtar màhton komo rma, nenytsetxkon hatà.

**Txesusu hyaka Xowawu wya
tànhananàhrà ro komo
nyaketxhàrà on ha.**

¹⁸Txesusu yokaytà yokarymatxehkatx-ownà hatà, Xowawu nhananàhrà ro komo, Xowawu wya. ¹⁹Àhoyenye asako nànyahtxownà hatà, Xowawu, Kohkomo hyaka. Onà wyaro màketxhe ha, Txesusu wya, kekon hatà, àwyanye, asakon komo wya. Amnye nomokyaha, Kryestu, katxhàr hona ro amna naha, màketxhe ha. Noro kat omoro ha, màketxhe ha. Anaro yomoknàr hona ro haxa katà amna naye, màketxhe ha, àwya, kekon hatà, Xowawu, àwyanye.

²⁰Txesusu hyaka tomokàtxhenye, onà wyaro nketxkon hatà, ànyahxemo komo, àwya. Amna nyaknyo, Xowawu, aymomno ynye ro, ohyaka, ketxkon hatà. Amnye nomokyaha, Kryestu, katxhàr hona ro amna naha, kaxe amna nyaknyo. Noro kat omoro ha kaxe amna nyaknyo. Anaro yomoknàr hona ro haxa katà amna naye, kaxe amna nyaknyo, Xowawu, ohyaka, ketxkon hatà, Txesusu wya.

²¹Tàhyawo rma hak ehtokonye, ekehàtho komo yonyhoryekon hatà, Txesusu. Teheryankemàtho komo rma yonyhoryekon hatà. Worokyamo yohàtho komo xarha yonyhoryekon hatà. Enhunutho komo xarha yontanàhyakon hatà. Thenyehra rma haxa nenyhoryetxkon hatà, Txesusu, ànyahxemo komo menyàr me hatà.

²²Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, ànyahxemo komo

wya. Àtotxok harha, kekon hatà. Àtotxok harha. Onenyetxhàyamo mekarymetxhe ha, Xowawu wya. Onenytxatxhàyamo xarha mekarymetxhe ha, àwya. Monentetxow harha, enhunutho komo, màketxhe ha, àwya. Manataryeknohyatxow harha, àhrohnàtho komo, màketxhe xarha, kekon hatà, Txesusu. Monenyhotetxow harha, hunmata ymo yawonotho komo, màketxhe xarha, àwya. Thanak harha manatxowà, àhanahnàtho komo, màketxhe xarha, kekon hatà, Txesusu. Manasanàmyatxow harha, àwayehsahotho komo, màketxhe xarha, àwya. Àrwo yonyhorunu yonytxany me harha manatxowà, toto komo, ewakryehnàtho komo, màketxhe xarha, Xowawu wya, kekon hatà, Txesusu. ²³Kryestu me nay hana, àna hana, kany me kat manatxowà, rohoko. Àro wyaro kahra oyehtokonye, towakryexem me manatxhe ha, kekon hatà, Txesusu, Xowaw nànyaketxho komo wya.

Xowaw yokarymatxhàrà on ha.

²⁴Totxownà harha tà, Xowaw nànyaketxho komo. Àtotxhenye rma, onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, Xowaw hoko, toto komo wya, ohsamnohxemo komo wya. Ahehnaka otontokonye, toto yonyxe màtsetxkon hamà, kekon hatà. Àsok hana nehakon ha, noro ha. Omamu wyarohra mak nehakon hamà, atxowowo newusnuru wyarohra mak ha, anar me rha tehutwaxem mehra ro mak ha. ²⁵Ehonomnà komo womun yawohra mak nehakon hamà, kekon hatà. Àsok tawro hana. Ehonomnà kom màn yawo natxow hamà, ehonomnà komo womun yawon komo. Tasahxemtosomalà ro komo rma nyamoro hamà. Nyamoro wyarohra mak naha, ahehnawono. ²⁶Àsok haxa naye, kekon hatà, Txesusu. Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro

me rma haxa nay hamà. Onà wyaro àkehe xarha, owyanye. Ekarymanyero ro heno komo yoho rma haxa naha, noro ha, onenyetxhàyamo, kekon hatà, Txesusu, Xowaw hoko.²⁷ Noro hoko rma, onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà.

Ranoto mosonà, kehe, Khoryenkomo.

Oywaho ànyakyaha. Osonyhoryetxoko, Kohkomo yomoknàr hona, kehe hampànà, toto komo wya, kehe, Khoryenkomo.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà, Xowaw hoko, kekon hatà, Txesusu.

²⁸ Onà wyaro àkehe, owyanye. Toto komo yoho rma haxa naha, Xowawu. Omeroro enuxemotoho komo yoho rma haxa naha, kekon hatà. Norohnàtho kom haxa ryhe, Khoryenkomo mryenon me tehtokonye, Xowaw yoho rma haxa natxhe. Khoryenkomo wya, akaryet kom me naha, ronànyaketxho, katxho me rma tehtokonye, Xowaw yoho rma haxa natxhe, kekon hatà. Txesusu.

²⁹ Àro wyaro tàwyanye enytxatxhe rma, onà wyaro nketxkon hatà, àton kukur komo. Yaworo xaxa nay hamà, Khoryenkomo, khokonye, ketxkon hatà, toto komo, txenyeru yahosnye ro komo xarha, omeroro. Xowaw naymomàthàyam kax mak nehxtatxkon hatà.³⁰ Àna make ryhe mpe, ketxkon mak hatà, Farysew komo, àyweronàhyamano ynye ro komo xarha. Aymompàn komo kax mak nehxtatxkon hatà. Khoryenkomo yehutwatxho xanomkahnohtxownà hatà. Tonyhoryetxho komo rma xanomkahnohtxownà hatà.

³¹ Onà wyaro nkekon xarha tà, Txesusu, toto komo wya. Àsok hana natxow ha, toto kom ha, amnyeno rma kom ha, kekon hatà. Àsok hana nay ha, ukuknon kom ha.³² Bàryekomo txko yewatxarykatxho ryhe, ukuknon kom

me nay hamà, kekon hatà. Yakentawo newatxaryketxow hamà, bàryekomo txko komo. Tawatxarykantokonye rma, onà wyaro nketxhe, ukukur komo, anar komo wya. Furwe amna ntxemeknyo. Àsok tawro amna yakoro àmanhohra mahtxoko, ketxhe, àwyanye. Onà wyaro nketxhe xarha. Amna nehokoynyo xarha. Àsok tawro àratahra mahtxoko, ketxhe xarha, àwyanye, tawatxarykanàr kom me, kekon hatà, Txesusu. Bàryekomo wyaro manatxhe. Eyuknyehná komo wyaro rma manatxhe, omnyamo, amnyeno rma komo, kekon hatà.³³ Xowawu htzero ryhe nomokye. Aymomno ynye ro rma nomokye. Noro yoyukhura mak mehxtatxkonà. Natahyehnomekonà, noro ha. Ufa xkun yonhàrà xarha nehxtatxkonà. Noro hoko rma, worokyamo yoh me naha, màketxhe rma haryhe, kekon hatà, Txesusu.³⁴ Toto me Enusah xarha nomokye. Noro ryhe nasahxemtehe. Ufa xkun yonyaha xarha. Noro yoyukhura xarha manatxhe. Noro hoko rma, tasahxemtosome roro mokro hamà, màketxhe rma haryhe. Ufa xkun yonye roro mokro hamà, màketxhe xarha. Txenyeru yahosnye ro komo yakoron xarha mokro hamà, màketxhe xarha. Atxke natxhe moxamo katxho komo yakoron xarha mokro hamà, màketxhe xarha. Àro wyaro màketxhe rma haryhe, Toto me Enusah hoko, kekon hatà, Txesusu.³⁵ Khoryenkomo yehutwatxho hoye ro ryhe, àro wyaro anar me rha nehxtatxkonà, Xowaw komo, Toto me Enusah xarha. Toto wyarohra mak nehutwehe, noro ha, kekon hatà. Noro yehutwatxho hutwany kom marma ryhe, onà wyaro nketxow hamà. Yaworo xaxa nehutwen hamà, Khoryenkomo, ketxhe, nyamoro marma mak ha.

**Farysew màn yawo
Txesusu yexetxhàrà on ha.**

³⁶ Ahxemtono yeryey hatà, toto. Farysew komo kukuru rma mok nehakon hatà, noro ha. Omoko, emtakmaxe, kekon hatà, Txesusu wya. Àro ke toy hatà, Txesusu, noro màn yaka, Farysew màn yaka. Bo, neryewtay hatà, emtakmaxe.

³⁷ Owto ho nehakon hatà, wosà. Tanhàn hokono rotho rma mok nehakon hatà, noro ha. Txesus yokaytà yonytxay hatà. Mono manaye, Farysew màn yawo, monemtakmeno, tawro rma yonytxay hatà, wosà. Àro ke nomokye hatà, àmàn yaka. Ownyaku yokye hatà. Toh me nehakon hatà, ownyaku yonà. Arakmasturu rma mon nehakon hatà, tohu. ³⁸ Txesusu mkaye nomokye hatà, wosà. Ehoje nehakon hatà, àhrorà yohoye. Nàratekon hatà, tanhànàthàr hoko toseryhokanàr ke. Enakru rma, Txesusu hrorà tukryemekon hatà. Àro ke, tukryenkay harha tà, wosà, tàhpotx ke. Àhrorà yamtxuhkay xarha tà. Karyey xarha tà, ownyak ke.

³⁹ Nenyakon hatà, Farysewu, Txesusu yahxemtonyenhàrà rma. Tàwya xenyetoko rma, onà wyaro nehutwekon hatà, tàhnawo. Tanhàn hokono ro me nay hatà, mokro, wosà, kekon hatà, tàhnawo. Txesus mak yahehe ha. Àsok tawro hana. Atxke noro yehtxoho hutwahra nay hamà, mosonà. Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro me tehtok haxa, wos yanhànà hutwanàràtho haryhe, àwya, kekon hatà, Farysewu, tàhnawo.

⁴⁰ Noro yehutwatxho rma hutwekon hatà, Txesusu. Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, àwya. Semawu y, kekon hatà, Farysewu wya. Kàrwonaha, ayakoro, kekon hatà. Hàà, orwonàmko, kxananàhnye y, kekon hatà, Farysewu.

⁴¹ Àro ke, kuknonano me nàrwonàmye hatà, Txesusu. Txenyeru yehetàhketxkon hatà, toto komo, asakon komo, kekon hatà. Nehetàhketxkon hatà, horykomo wya, txenyeru yàmnyenhàràtho wya. Anaro, thenyehonà ryhe yehetàhkekon hatà, àwya, 500 rma hatà. Anaro, yakenohnà yehetàhkekon hatà, àwya, 50 rma hatà, kekon hatà. ⁴² Tàmpàra ro mak nehaxtkon hatà, nyamoro ha, àtxenyerumra tesnàr komo ke hatà. Towahke mak nehakon hatà, horykomo, àhokonye. Ehemahra rma ehtxoko, rowya, kekon hatà, àwyanye, kekon hatà, Txesusu.

Àsok muhutweno, kekon xarha tà, Farysewu wya. Onokà ryhe, horykomo xe rma haxa nehakonà, owoya, thenyehonà yehetàhkanyenhàràtho katà, yakenohnà yehetàhkanyenhàràtho haxa katà, kekon hatà, Txesusu.

⁴³ Hàà, thenyehonà yehetàhkanyenhàràtho hamà, kekon hatà, Semawu. Noro rma, àxe rma haxa nehakon hamà, thoko rma towahke rma haxa esnàr ke, thenyehonà hoko rma ehemahra rma exko tawro ke, kekon hatà.

⁴⁴ Yaworo màkano, kekon hatà, Txesusu, àwya. Neramay hatà, wos wetxe. Onà wyaro nkekon xarha tà, Semawu wya. Moson wosà xenyko, kekon hatà, àwya. Omàn yaka kowomno. Tuna yàmpàra mak mahko, omoro, rowya. Rohrorà korokatxho rma yàmpàra mahko. Moson haxa ryhe, rohrorà tukryemano, tonakru ke. Tukryenkan xarha, tàhpotx ke, kekon hatà. ⁴⁵ Ramtxuhkahra mak mahko, omoro. Rowakeryemekhera rma mahko. Moson haxa ryhe, rowomàtxhe rma rohrorà yamtxuhkehe rye rma, atàknahra roro mak ha, kekon hatà. ⁴⁶ Rohpokaryehra mak mahko, omoro. Moson haxa ryhe, rohrorà karyeno,

ownyak ke, kekon hatà, Txesusu. ⁴⁷ Àro ke, onà wyaro àkehe, owya. Thenyehra rma haxa nehaknana, moson yanhàna. Anhànàthàrà rma, towtàhkaxah me harha naha, àhoko roseryewhokanàr ke. Àro ke roxan me rma haxa nosonyhono, owya, kekon hatà. Yakehra naha ranhàna kany kom haxa ryhe, roxehra natxow hamà. Yakehra nay hamà, towsomà, àwyanye. Àro ke, roxe rma natxhe haryhe, atxke txko mak ha, kekon hatà, Txesusu, Semawu wya.

⁴⁸ Onà wyaro nkekon xarha tà, wosà wya. Ayanhànàthàr hoko koseryewhokan hampànà. Wowtàhkan hampànà, kekon hatà, àwya.

⁴⁹ Àro wyaro tàwyanye enytxatxhe rma, onà wyaro nketxkon hatà, tàwyanye rma, àton komo, Txesus yakoro temtakmaxem komo rma. Koo, onok mokro ha, ketxkon hatà. Kanhànàthàyo yownye rma haxa mokro hamà, koo, ketxkon hatà, tàwyanye rma.

⁵⁰ Onà wyaro nkekon xarha tà, Txesusu, wosà wya. Enyhoryexah me harha manaha, rohona owya xenyàr ke. Ohxe àtoko, kekon hatà, àwya.

Txesus yakoro woràskomo komo tothàrà on ha.

8 Àro tàhto rma toy hatà, Txesusu. Anaro rha owto hona toy hatà. Owto ymo hona rma, owto txko hona xarha, toy hatà. Àrwo yonyhorunu yokarymekon hatà, toto komo wya. Àsok hana kàkayaryet kom me nay ha, Khoryenkom ha. Àro rma yokarymekon hatà, toto komo wya. Akoro rma tetxkon xarha tà, 12 komo. ² Akoro rma rha tetxkon hatà, woràskomo komo xarha. Worokyamo yohàtho komo rma mokyam nehxatxkon hatà, ekehàtho komo xarha, enyhoryexemo komo rma hatà. Anaro Maryeya. Maknara

honotho katxho rma noro hatà. Noro hyaye notowye hatà, worokyamo, 7 me hatà. ³ Anaro xarha Xoana. Kusa hetxe rma noro hatà. Eroknes yanoto komo yohà rma noro hatà, Kusa. Anaro xarha Susana. Anar komo xarha, woràskomo komo, Txesus yakoron komo rma, thenyehra nehxatxkon hatà. Txesus komo yomyaràhtetxkon hatà, nyamoro ha, tàtxenyerun kom hoye, tkatxho kom hoy xarha.

Nat yothahtoho yokarymatxhàrà on ha.

⁴ Txesusu hyaka nohsamnohtxownà hatà, toto komo, thenyehra komo. Anaro rha owto hoye omohxemo komo rma nyamoro hatà. Tàhyaka ohsamnohàtxhenye, kuknonano me nàrwonàmeye hatà, Txesusu, ànenytxanàr kom me.

⁵ Nat yonamso toy hatà, toto, kekon hatà, àwyanye. Onà wyaro nexey hatà, natàtho. Tonamsom hoye nothahye hatà, asama yaka. Àrotho yakmehtxownà hatà, toto komo. Torono heno xarha nenahtxownà hatà, kekon hatà. ⁶ Àhoye rma nothahye xarha tà, toh hona. Nahtaye rma haryhe tà, àrotho. Tahtantoko rma, nuskurumentay hatà, tukryemra tesnàr ke, kekon hatà. ⁷ Àhoye rma nothahye xarha tà, ewekhàr waka. Àto rye rma horymamtxownà hatà, ewekhàr yakoro. Natàtho yompoymay hatà, ewekhàrà, kekon hatà. ⁸ Àhoyeno rma, tonamsom me haxa nexey hatà, yukryeka taxeronokem waka. Àto nahtay hatà. Horymamye xarha tà. 100 me nehetay hatà, thenyehra mak hatà, kekon hatà, Txesusu. Àro wyaro tàwya katxhe rma, onà, wyaro nkekon xarha tà, teryewrye ro hatà. Uro enytxatxoko, thanak oyehtokonye. Àhanahra kat manatxowà, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya.

**Àsok katxho me rma naye
kuknonano katxhàrà on ha.**

⁹Onà wyaro nketxkon hatà, ànhananàhrà ro komo, Txesusu wya. Àsok katxho me rma naye, kuknonano, ketxkon hatà. Àsok katxho me rma naye. Uhutwamohsoko, amna wya, ketxkon hatà, àwya.

¹⁰Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, àwyaneye. Àsok hana toto komo kayaryet me nay ha, Khoryenkom ha, kekon hatà. Àkayaryet kom me tehtxoho hutwamohsohra rma hak naha, noro, toto komo wya. Owyanye haxa ryhe uhutwamohsehe. Anar komo wya haxa ryhe, uhutwamohsehe rma haryhe. Kuknonano me marma wekarymehe, àwyaneye, kekon hatà. Kuknonano me wekarymehe, toto komo wya, uhutwaha rma ehtxoho menye. Khoryenkom yahoxetà yonyatxhe rma haryhe. Noro ywenyeke rma natxhe ha, kekon hatà. Rorwonà yonytxetxhe rma haryhe. Uhutwaha rma natxhe ha, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

**Nat yothahtoho yokarymatxho
hutwamohsothàrà on ha.**

¹¹Onà wyaro nkekon xarha tà, àwyaneye. Kuknonano uhutwamohsehe, owyanye, kekon hatà. Natà ryhe, Khoryenkomo rwon kuknon me naha, kekon hatà. ¹²Asama yaka othahsahotho ryhe, Khoryenkomo rwonà yonytxanyenhàyamo kuknon me naha. Àwyaneye enytxatxhe rma, nomokyaha, worokyamo yohà ymo. Ewan yakanye enamsahotho yaryaha, noro ymo ha, ahohsàra rma ehtxoho menye, enyhoryehná me rma ehtxoho menye, kekon hatà.

¹³Toh hona othahsahotho ryhe, anar komo kuknon me naha. Khoryenkomo rwonà yonytxetxhe rma haryhe,

nyamoro ha. Tàwyaneye enytxatxhe rma, teryehorye nahohsatxhe rma haryhe, kekon hatà. Ewan yakanye enamsahotho rma, àmxahnà wyaro mak naha. Mexehra mak nahohsatxhe ha. Anar komo wya teryewhamnohnàtokonye, nàhnànkexhe harha, kekon hatà.

¹⁴Ewekhàrà waka othahsahotho ryhe, anar komo kuknon me naha. Khoryenkomo rwonà yonytxetxhe rma haryhe, nyamoro xarha. Amnye, tomyawon kom hoko roro mak natxhe ha, kekon hatà. Tkatxhonke rma haxa tesnàr komo xe natxhe xarha. Teryehotanàr kom hoko roro natxhe xarha, tano me rony mak ha. Àro hoye ro, Khoryenkomo rwonà hutwahkahtàketxhe xak hampànà, kekon hatà. Ehetahra mak natxhe ha. Ohxe roro natxhe katxho mehra ro mak natxhe ha, kekon hatà.

¹⁵Yukryeka taxeronokem waka enamsahotho ryhe, anar komo kuknon me naha. Khoryenkomo rwonà yonytxetxhe, nyamoro ha, kekon hatà. Tàwyaneye enytxatxhe rma, ohxe nahohsatxhe, towan yawonye. Ewan komo rma ohxe naha, kekon hatà. Yaworo rma haxa naha. Àro ke, tehetaxemà wyaro ohxe roro rma haxa natxhe, mexe rma haxa mak ha, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

**Khoryenkomo rwonà yonytxatxho
hoko hananàhno ryetxhàrà on ha.**

¹⁶Kuknonano me xarha nàrwonàmeye hatà, Txesusu. Kweyur komo wyaro naha, Khoryenkomo rwonà, kekon hatà. Kweyur komo hotuhtotxhe rma, oryen ke etahurhura tehxtatxow hamà. Kahon komo yosnaka txeryhera tehxtatxow hamà, kekon hatà. Ahon hona haxa teryatxow hamà. Àro rma ho ehtoko, kweyhetxow hamà. Bàn kom yaka towom-som komo xarha weyhetxow hamà. Àro

wyaro rma rha, Khoryenkomo rwonà tekarymetxow hamà, toto komo wya Khoryenkomo hutwatxho me, kekon hatà, Txesusu.

¹⁷ Àsok haxa hana nay ha, Khoryenkomo rwonà. Anatoko uhutwahnà me nay hana, kuknonano me rorwonàmrà ke. Uhutwahnàtho rma, thutwaxem me harha mpànà naha ha, amnye, kekon hatà, Txesusu. ¹⁸ Àro ke, ohxe mpànà enytxatxoko, rorwonà. Ohxe enytxanyenhàyamo wya ryhe, nenytxamohsehe rye rma haxa, Khoryenkomo, kekon hatà. Enytxanyehnàtho komo wya haxa ryhe, enytxamohsohra harha mpànà naha ha. Tàwyanye uhutwehe katxhe rma, hutwahkahyatxhe harha hampànà, nyamoro ha, kekon hatà, Txesusu.

**Txesusu wya tàyanan me
Khoryenkomo yoyuknye
komo yotaketxhàrà on ha.**

¹⁹ Txesusu hyaka nomohtxownà hatà, àyon komo, ewtà komo xarha. Àhyakatho ro omokhàrà mak nehxatxkon hatà, thenyehra rma haxa toto komo yesnàr ke. ²⁰ Omoknàr komo yokaytà yonytxay hatà, Txesusu. Mono natxow hatà, oyon komo, oyowtà komo xarha, ketxkon hatà, àton komo, àwya. Màmnyaye rma natxow hatà. Oyonyàr xe natxow hatà, ketxkon hatà.

²¹ Onà wyaro haxa neyuhtxownà hatà, Txesusu. Onà wyaron komo ryhe, royon me natxhe. Rowtà me xarha natxhe, kekon hatà. Khoryenkomo rwonà yonytxany komo rma, eyuknye ro komo rma, royon me natxhe. Rowtà me xarha natxhe, kekon hatà, Txesusu, àwyanye.

**Atxowowo ymo
yatàknanàhkathàrà on ha.**

²² Anatoko kanawa yaka nosonkahtxownà hatà, Txesusu komo, tànhananàhrà

ro kom yakoro. Àpa txowà, mon hona, kekon hatà, àwyanye. Àro ke totxownà hatà.

²³ Tàtontokonye rma, nàràkye hatà, Txesusu. Nomokye hatà, atxowowo ymo, thenyehra ymotho rma haxa mak hatà. Ukuthonà ymo hoko rma haxa natxowowonakon hatà. Nataràhtekon hatà, kanawa heno. Owompaya rma haxa nehxatxkon hatà. ²⁴ Txesusu yompakatxownà hatà. Khananàhnye y, khananàhnye y, tàmoryatxow hamà, ketxkon hatà, àwya. Hakay hatà, Txesusu. Atxowowo ymo yatàknanàhkay hatà. Dà kasko, kekon xarha tà, tuna ymo wya, tekahxemaxemà ymo wya. Dà, natàknay hatà. Tatàknye rma haxa nehxakon hatà.

²⁵ Àsok tawro Khoryenkomo hona xenyhera mahtxoko, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. Noseryehtxownà hatà, nyamoro ha. Noseryehoketxkon xarha tà. Onok moson haryhe, ketxkon hatà, tàwyanye rma. Atxowowo ymo komo wya, tuna ymo komo wya xarha, ayatàknako kany me nay hamà. Osken komo neyuknur me nay hamà, ketxkon hatà, tàwyanye rma.

**Worokyamo yohà ymotho
yonyhoryetxhàrà on ha.**

²⁶ Xerasa yamtar hona nahataktxownà hatà, Txesusu komo. Karyeryeya yamtar màhtono rma àro ha, mon hono rma. Txeey katxownà hatà.

²⁷ Mahona nasanàmnye hatà, Txesusu. Asanàmàtxhe rma, àhyaka nomokye hatà, toto. Owto hono rma mok nehxakon hatà, noro ha. Worokyamo yohà rma mok nehxakon hatà. Mexe rma haxa àwomumra ro mak nehxakon hatà. Àmàmra xarha nehxakon hatà. Yatxetxho wawo roro haxa nehxakon hatà.

²⁸ Tàwya Txesusu yonyetxhe rma, nàrwonàmnye hatà, teryewrye ro hatà. Tano

me ro rma nehurkay hatà, akrataka. Txesusu y, kekon hatà, teryewrye ro. Khoryenkom muru omoro ha. Omeroron komo yohon muru rma omoro. Àsok manaye, rohoko, kekon hatà. Àsok manaye, rohoko. Ryeryewhamnohpàra exko hampànà, àkehe, owya, kekon hatà. ²⁹ Àro wyaro rma nkekon hatà, onà wyaro kanyenhàr me rma Txesusu yesnàr ke hatà. Worokyamo y, otowko ha, toto hyaye, kanyenhàr me nehxakon hatà, Txesusu.

Àsok tawro hana. Yake ro tototho yanyenhàr me nehxakon hatà, worokyamo. Àro ke, watxa ymo yaka nahryemtxownà hatà, toto komo. Nenyatxkonà roro hatà, ahatakanàr hona. Nasohtotxownà xarha tà, yawaka ke. Nàhrowomtxownà xarha tà. Nakmeryekon mak hatà, noro ymo ha. Worokyamo yano me ahehnaka tekon hatà. Àro wyaro ehxah me nehxakon hatà, noro ymo ha.

³⁰ Onok omoro, oyosotà, kekon xarha tà, Txesusu, àwya. Thenyehra on mak on ha, rosotà, kekon hatà. Àro wyaro nehxakon hatà, esotà, thenyehra worokyamo yesnàr ke hatà. ³¹ Àtotxok harha, yuhnayen hona, oyowto kom hona, kahra exko hampànà, amna wya, kekon hatà, toto, worokyamo yano me hatà.

³² Àto nehxatxkon hatà, okno komo, honyko wyaron komo. Àh yawxawo rma nehxatxkon hatà, thenyehra rma haxa mak hatà. Àto rma nasahxemtetxkon hatà. Àro ke, onà wyaro nkekon xarha tà, toto, worokyamo yano me hatà. Okno komo yowan yaka owomtxoko, kasko haxa, amna wya, kekon hatà. Àro ke neyukye hatà, Txesusu. Àtotxoko, ewan yakanye, kekon hatà, worokyamo wya.

³³ Toto hyaye notowtxownà hatà, worokyamo komo, thenyehra komo, kray. Okno komo yowan yaka haxa nowomtxownà hatà, kuru kuru kuru. Uuff, huhyakanto kàtatxownà

hatà, okno heno komo. Krow, tuna ymo kwaka nowomtxownà hatà. Nànòtàhkatxownà hatà.

³⁴ Omeroro nenytxownà hatà, okno yonye rotho komo. Àro ke nekahtàmtxownà hatà, owto hona. Àton komo wya nekarymatxownà hatà. Owto màhton komo wya xarha nekarymatxownà hatà. ³⁵ Àro ke exetxhàratho yonyxe nomohtxownà hatà, toto komo. Txesusu hyaka rma nomohtxownà hatà. Worokyamo yohàtho yonytxownà hatà. Txesusu yakratawo eryewtaxah harha nehxakon hatà. Twomunke harha nehxakon hatà. Tonyxerye harha nehxakon hatà. Àro ke noseryehokatxownà hatà, toto komo. ³⁶ Xenyenhàyamo ryhe nekarymatxehkatxownà hatà, àwyanye, omohxemo komo wya. Txesusu wya enyhoryetxhàrà rma yokarymatxownà hatà, àwyanye.

³⁷ Txesusu yahoxet hona noseryehyatxkon hatà, Xerasa yamtar hon komo, omeroro. Owto hon komo, owto màhton komo xarha, noseryehyatxkon hatà. Àro ke, onà wyaro nketxkon hatà, Txesusu wya. Àtoko, amna hyaye, ketxkon hatà, àwya. Àro ke, kanawa yaka nosonkahye hatà, Txesusu, tàtonàr horà. ³⁸ Txesusu yakoro tàtonàr xe nehxakon hatà, worokyamo yohàtho. Ayakoro romoknàr xe wehxaha, kekon hatà, Txesusu wya. Omokhàra exko, kekon mak hatà, Txesusu, àwya. ³⁹ Àtok harha, omàn yaka harha. Khoryenkomo wya oyonyhoryetxhàrà ekarymako, toto komo wya, àton komo wya, kekon hatà. Towahke rma haxa nahko, Khoryenkomo, rohoko, kasko, àwyanye, kekon hatà, Txesusu, àwya. Àro ke toy hatà, worokyamo yohàtho. Noskarymekon hatà, toto komo wya, owto hon komo wya, omeroron komo wya. Txesusu ryhe ronyhoryeno. Towahke rma haxa nahko, rohoko, kekon hatà, àwyanye.

**Wosà tkamsukryemà rorotho
yonyhoryetxhàrà on ha.**

⁴⁰ On hona harha nomokye hatà, Txesusu. Noro hona ro nehxatxkon hatà, toto komo, thenyehonà komo. Àro ke teryehorye netakmetxownà hatà.

⁴¹ Nomokye hatà, horykomo. Xayru rma noro hatà. Xuknewyana komo yohà rma mok nehxakon hatà, tohsamnohsomà ro komo yonye ro rma hatà. Tano me ro rma nehurkay hatà, Txesus yakrataka. Omoko, romàn yaka, kekon hatà, àwya, teryewrye ro hatà. ⁴² Àro wyaro nkekon hatà, ekeh me rma haxa tomsàthàrà txko yesnàr ke hatà. Towyexanotho txko me rma nehxakon hatà, emsàthàrà txko. Enuruthurunhuru rma, 12 me àtxemnyehàntaxah me nehxakon hatà. Àwayehpaya nehxakon hatà. Àro ke, noro yakoro toy hatà, Txesusu.

Tàtonàr kom me, Txesus hona nohtaymetxkon hatà, toto komo. Thenyehonà komo kax mak nehxatxkon hatà. ⁴³ Àwawonye nehxakon hatà, wosà. Ekehà rma mok nehxakon hatà, noro ha. Tkamsukrye roro nehxakon hatà. Àro wyaro rma 12 me txemnyehàntay hatà. Tkatxhothàrà yàmtàhkanyenhàr me nehxakon hatà, omeroro hatà, ohtxemano nyne ro komo wya, tohtxe yehetho me rma haryhe tà. Ehtxemnà ro me mak nehxakon hatà.

⁴⁴ Noro rma, Txesusu mkaye nomokye hatà. Àhonon yotxhàrà yahey hatà. Àwya ahethxe rma, natàknay hatà, àkamsukuthuru. Eheryanàthàrà rma natàknay hatà.

⁴⁵ Onok mokro rahen haryhe, kekon hatà, Txesusu. Onok mokro rahen haryhe. Urohnà, urohnà, ketxkon hatà, toto komo, omeroro. Àro ke, onà wyaro nketxkon hatà, Petru komo. Khananàhnye y, àsok tawro onok mokro raheno màken harha, ketxkon hatà. Thenyehra rma haxa natxow

hamà, toto komo. Nohtaymetxow hamà, ohona, ketxkon hatà. ⁴⁶ Àna matà, rahen haxa hawe, kekon hatà, Txesusu. Rohyay we notowno ha, rahoxetà, toto yonyhoryetxho, kekon hatà.

⁴⁷ Ohtanampàra mak wehxan hamà, kekon hatà, wosà, tàwya rma. Àro ke nomokye hatà. Nàràrànakon hatà, oseryehrà. Tano me ro rma nehurkay hatà, Txesus yakrataka. Noskarymay hatà, àwya, toto komo nenytxanàr me. Ekehà rorotho uro ha, kekon hatà. Tkamsukryemà rorotho rma uro ha. Àro ke kaheno. Rowya ayahetxhe rma, ohxe harha wahko, kekon hatà, wosà.

⁴⁸ Wosà y, kekon hatà, Txesusu, àwya. Ohxe harha manaha, rohona owya xenyàr ke mak ha. Ohxe àtoko, kekon hatà, àwya.

**Xayru yomsàrà
yonyhoryetxhàrà on ha.**

⁴⁹ Wos yakoro Txesusu rwonàmnnà-toko rma, nomokye hatà, toto. Horykomo màn yaye nomokye hatà, Xayru màn yaye rma hatà. Oyomsàthàr heno wayehno haxa ha, kekon hatà, Xayru wya. Khananàhnye komo yarhàra harha exko, kekon hatà.

⁵⁰ Àro wyaro tàwya enytxatxhe rma, onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, horykomo wya. Oseryehokahra exko, kekon hatà, àwya. Rohona rma xenyko. Ohxe rma mpànà naha ha, oyomsàrà, kekon hatà.

⁵¹ Horykomo màn yaka haxa nomotxownà hatà. Horohkano yeryey hatà, Txesusu. Owompàra ehtxoko, rakoro, kekon hatà, toto komo wya. Petru kom marma yarày hatà. Noro yakoro nowomtxownà hatà, àyàm komo, àyon xarha, Petru xarha, Xowaw xarha, Txaku xarha. Nyamoro marma nowomtxownà hatà, Txesus yakoro. ⁵² Àmàn yawo rma nehxatxkon hatà, anar komo. Nàratetxkon hatà, omeroro. Nehokoy-

atxkon hatà, omsamtxemo heno hnànà. Àratahra ehtxoko, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. Àwayehpàra naha, omsamtxemo. Ànàknàrà rma onà, kekon hatà.⁵³ Newnohtxownà mak hatà, toto komo. Àna make ryhe mpe, ketxkon hatà. Àwayehsah me uhutwany komo kax mak nehxtatxkon hatà.

⁵⁴ Omsamtxemo yahosà y hatà, Txesusu, amor hoko. Roknà y, asanàmko, kekon hatà, àwya. ⁵⁵ Tonyxerye harha nehvakon hatà, omsamtxemo. Àtoko rma nasanàmpe hatà. Ànyahrà tàmtxoko, kekon hatà, Txesusu, àwyanye.

⁵⁶ Noseryehoketxkon mak hatà, àyàm komo, àyon xarha. On yokarymahra xaxa mpànà ehtxok ha, toto komo wya, kekon hatà, Txesusu, àwyanye.

12 komo nyaketxhàrà on ha.

9 12 komo yanyekye hatà, Txesusu. Nohsamnohtàkatxownà hatà, nyamoro rye. Onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, àwyanye. Àtotxok ha, kekon hatà. Rano me ryhe ehonomnà me manatxhe ha, owyanye worokyamo yowtoho me, owyanye teheryankemàtho komo yonyhoryetxho me xarha, kekon hatà, Txesusu, 12 komo wya. ² Àro wyaro rma nànyahtxownà hatà. Ekarymaxe nànyahtxownà hatà. Àsok hana kàkaryet kom me nay ha, Khoryenkom ha. Àro rma yokarymaxe nànyahtxownà hatà, Txesusu. Ekehàtho komo yonyhoryex xarha nànyahtxownà hatà.

³ Onà wyaro nkekon xarha tà, àwyanye. Akorohra rma àtotxoko, kekon hatà. Ayahoso komo yarhàrà ehtxoko. Ayamatan komo xarha yarhàrà ehtxoko. Owru komo xarha yarhàrà ehtxoko. Otxenyerun komo xarha yarhàrà ehtxoko, kekon hatà, àwyanye. Asako owomun komo yarhàrà

ehtxoko, kekon hatà. ⁴ Onok kom màn yaka hana oyowomàtxhenye, àto rye rma hak oyonmahyatxhe ha. Owto hoye otohra ronye rma haka, àro rye yawo rma oyonmahyatxhe ha, kekon hatà. ⁵ Anaro rha owto hona àtotxoko. Oyonytxahranye owto hon komo yehtoko, onà wyaro ehtxoko, anhàn komo hutwamohsonàr horà. Ewto kom hoye otontokonye, ehtahpunktatxoko, kekon hatà, Txesusu, 12 komo wya.

⁶ Àro ke totxownà hatà, 12 komo. Anaro rha owto hona totxownà hatà. Àrwo yonyhorunu yokarymetxkon hatà. Othoyehra rma, ekehàtho komo yonyhoryetxkon hatà.

Txesus hoko Eroknes yoseryehokatxhàrà on ha.

⁷ Txesus yokaytà yonytxay hatà, Eroknesà. Karyeryeya yamtar hon komo kayaryetà rma mok nehvakon hatà, noro ha. Omeroro rma, Txesus yokaytà yonytxekon hatà. Noro hoko rma, onà wyaro nketxkon xarha tà, toto komo, ukukur komo rma. Àwayehxemo kom waye nasanàmpe hamà, Xowaw heno, aymomno nyne ro heno, ketxkon hatà, Txesus hoko. Àro ke noseryehokekon hatà, Eroknesà. ⁸ Onà wyaro nketxkon hatà, anar komo, Txesus hoko. Eryeyas heno ryhe nosonyhek hamà, ketxkon hatà, ukukur komo. Khoryenkomo rwonà yokarymanyne ro heno komo kukuru ryhe mokro hamà. Àwayehxemo kom waye nasanàmpe hamà, amnyehran heno, ketxkon hatà, anar komo, Txesus hoko.

⁹ Àhàmkotohek haxa hawe, Xowaw heno, kekon hatà, Eroknesà. Onok komo yokaytà wenytxeno. Onokà ryhe noro ha, kekon hatà. Àro ke, Txesusu yonyàr xe nehvakon hatà, Eroknesà.

5000 komo nyahmatxhàrà on ha.

¹⁰Txesusu hyaka nomohtxownà harhà tà, 12 komo, ànànyaketxhàyamotho rma. Noskarymatxehkatxownà hatà, àwya. Tànyeryetxhàyamo rma yokarymatxehkatxownà hatà, àwya. Betsayda hona natxownà hatà, Txesusu. Owto rma àro ha, Betsayda. Nyamoro rye rma totxownà hatà. Toto komo hyaye totxownà hatà. ¹¹Ton hamà, ketxkon hatà, toto komo, ohsamnohxemo komo. Àpa txowà, ketxkon hatà. Àro ke, Txesusu komo wenarye totxownà hatà. Teryehorye netakmetxownà hatà, Txesusu. Momohtxowà, kekon hatà, àwyaneye. Nekarymekon hatà, àwyaneye. Àsok hana kàkaryaret kom me nay ha, Khoryenkom ha. Àro rma yokarymekon hatà, Txesusu, toto komo wya. Àsok hana nehxatxkon ha, ukukur kom ha. Àwya tonyhoryenàr komo xe nehxatxkon hatà, ekeh me tesnàr kom ke. Àro ke nenyhoryetxownà hatà, Txesusu.

¹²Àro rma kokmamrà ro, Txesusu hyaka haxa totxownà hatà, 12 komo. Onà wyaro nketxkon hatà, àwya. Toto komo ànyahtxoko, ketxkon hatà, àwya. Ànyahtxoko, anaro rha owto hona. Owto màhton komo hyaka xarha ànyahtxoko, tosar komo yonyxe, tànyahrà komo yonyxe xarha. Ànyahtxoko, tan kesnàr kom ke, ahehnawo rma kesnàr kom ke, ketxkon hatà, 12 komo, Txesusu wya.

¹³Onà wyaro haxa nkekon hatà, Txesusu, àwyaneye. Omnyamo rma ànyahmatxoko, kekon hatà, àwyaneye. Ehxera naha, ànyahrà komo, amna hyawo, ketxkon mak hatà, 12 komo. 5 me marma naha, ekeyu, amna hyawo. Kana xarha, 2 me marma naha. Àsok katà. Ànyahrà komo yehekahso katà amna nteno. Thenyehra rma haxa natxhe, toto komo, ketxkon hatà, 12 komo.

¹⁴Kàrkomo komo yakenonà, 5000 me hana nehxatxkon ha.

Eryewtanàhtxoko, kekon hatà, Txesusu, 12 komo wya. Eryewtanàhtxoko, asamtaha ro. 50 me rye eryewtanàhtxoko, 50 me rma rha, 50 me rma rha, omeroro eryewtanàhtxoko, kekon hatà, Txesusu. ¹⁵Àro wyaro neryewtanàhtxownà hatà, 12 komo.

¹⁶Ekeyu yanàmye hatà, Txesusu. 5 me rma nanàmye hatà. Kana xarha yanàmye hatà, 2 me rma. Kakoso nosompotày hatà. Khoryenkom yakoro nàrwonàmye hatà, ekeyu hoko, kana hoko xarha. Nowye hatà. Nàmye hatà, 12 komo wya. Ekamtxoko, toto komo wya, kekon hatà, àwyaneye.

¹⁷Omeroro rma nenahtàkatxownà hatà. Wahuramtàhkatxownà hatà. Otàkràskatxhàràtho yonàmatxownà hatà, wetxe ymo yaka. 12 me rma nenàmatxownà hatà.

Petru wya Kryestu ryhe omoro katxhàrà on ha.

¹⁸Taa. Khoryenkom yakoro nàrwonakon hatà, Txesusu, noro ro. Àhyawo rma nehxatxkon hatà, ànhananàhrà ro komo. Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, àwyaneye. Onok me ryhe wehxano, toto komo wya, kekon hatà. Onok me rotakyatxowà, kekon hatà, àwyaneye. ¹⁹Onà wyaro neyuhtxownà hatà, ànhananàhrà ro komo. Xowaw heno we mokro ha, aymomno ynye ro heno we mokro ha, ketxhe haryhe, ohoko, anar komo, ketxkon hatà. Eryeyas heno haxa we mokro ha, ketxhe, anar komo xarha. Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno komo kukur haxa we mokro ha, nasanàmyak hamà, amnyehran heno, àwayehxemo kom waye, ketxhe, anar komo xarha, ohoko, ketxkon hatà, ànhananàhrà ro komo.

²⁰Omnyam haxa, onok me ryhe uro metakyatxowà, kekon hatà, Txesusu,

àwyanje. Petru ryhe neyukye hatà. Kryestu ryhe omoro, amna wya, kekon hatà. Khoryenkomo nànyaketxho ryhe omoro, amna wya, kekon hatà, Petru, àwya. ²¹ Àro yokarymahra xaxa mpànà ehtxok ha, toto komo wya, kekon hatà, Txesusu, teryewrye ro, àwyanje.

²² Thenyehra rma haxa teryewhamnohsom me naha hampànà, Toto me Enusaho, kekon xarha tà, àwyanje. Noro xanomkahnohyatxhe hampànà, horykomo komo, Khoryenkomo màn yonye ro yoh komo xarha, àweronàhyamano ynye ro komo xarha, kekon hatà. Yahkotohen hona namoyathohetxhe xarha hampànà. Twayhàtxhe, nasanàmyaha harha hampànà, Toto me Enusaho. Osorwawo ro enmahàtxhe, nasanàmyaha harha hampànà, kekon hatà, Txesusu, tãnhananàhrà ro komo wya.

Osoxanomkahnohtxok hampànà katxhàrà on ha.

²³ Onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, toto komo wya, omeroron komo wya. Rakoro otonàr komo xe oyehtokonye, onà wyaro ehtxok hampànà, kekon hatà, àwyanje. Osoxanomkahnohtxok hampànà. Oyeryewhamnohtoho komo enàmtxok hampànà, kekon hatà. Ema-hona ro enàmtxok hampànà. Àro wyaro enàmnye rma, rakoro àtotxok hampànà, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya.

²⁴ Anatoko oyeryewhamnohrà komo xehra manatxow hana, toto komo wya, kekon xarha tà, àwyanje. Àro ke, oyekrunhonàr xe manatxow hana, awayehrà kom hona. Oyekrunhonàrà xano rma, awayehyatxhe xak mak hampànà, kekon hatà. Àsok haxa hana manatxow ha. Mosoxanomkahnohyatxow haxa hana, twayehso ro, rox oyesnàr komo ke mak ha. Àro wyaro tosoxanomkahnohsomà rma,

mekrunhetxhe harha. Karyhe roro harha manatxhe ha, kekon hatà, Txesusu.

²⁵ Àsok hana manatxow ha, kekon xarha tà, toto komo wya. Tkatxhonke rma haxa manatxow hana. Ohyawonye rma nay hana, anaro rha katxhonano, omeroro, kekon hatà. Àro wyaro thenyehra tkatxhonkemà rma, ohxehra rma manatxhe ha. Karyhe roro harha manatxhe katxho mehra oyehtokonye, ohxehra ro mak manatxhe ha. Tanàhnohsom me xak mak manatxhe hampànà, kekon hatà, Txesusu.

²⁶ Àsok hana manatxow ha, kekon xarha tà, àwyanje. Moseryehyatxow hana, toto kom hona. Txesusu mryenon uro ha kahra manatxow hana, oyoseryehrà komo ke. Txesusu rwon yawo ron uro kahra manatxow hana, oyoseryehrà komo ke mak ha, kekon hatà. Àro wyaro oyehtokonye, romryenon mosonà kahra rma rha naha hampànà, Toto me Enusaho, ohokonye, kekon hatà. Amnye ehonomnà me xaxa nomokyaha hampànà, noro ha. Tàyàmà wyaro ehonomnà me xaxa nosonyhehe hampànà. Kahe yawon komo wyaro xarha, enyhoru ro komo wyaro rma, ehonomnà me xaxa nosonyhehe hampànà, Toto me Enusaho. Tomokàtxhe rma, romryenon mosonà kahra ro mak naha hampànà, oskarymahnàtho kom hoko, kekon hatà. ²⁷ Onà wyaro yaworo xaxa mak àkehe, owyanje. Toto komo kayaryet me nosonyhehe xaxa mak hampànà, Khoryenkomo, kekon hatà. Àro wyaro noro yosonyhohra ro rma haka, awayehyatxhe hampànà, omnyamo, kekon hatà. Okukur kom marma ryhe, àwayehpàra rma hak natxhe hampànà. Nyamoro rma, toto komo kayaryet me noro yehtxoho yonyatxhe hampànà, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya.

**Anar me Txesusu
yosonyhothàrà on ha.**

²⁸ Àro wyaro nekarymay hatà, Txesusu, toto komo wya. Taa. 8 me enmahàtxhe hana toy ha, àhà ymo hona. Petru yarày hatà. Xowaw xarha yarày hatà. Txaku xarha yarày hatà. Nyamoro marma yarày hatà. Àhà ymo yawnuhtxownà hatà. Khoryenkom yakoro àrwonàmso toy hatà, Txesusu.

²⁹ Tàrwonàmnatoko rma, anar me tonyxem me harha nexey hatà. Anar me harha nehakon hatà, empatarà. Àwomun xarha, tàkrokromuknye harha nehakon hatà. Nenkahxatxkon hatà.

³⁰ Àtoko rma nosonyhotxownà hatà, asakon komo, Moyses heno rma hatà, Eryeyas heno xarha hatà. Nàrwonatxkon hatà, Txesusu yakoro. ³¹ Awasànà ymo ho rma haxa nosonyhetxkon hatà. Txesusu wayehtoho hoko nàrwonatxkon hatà. Xerusaryen ho àwayehtoho hoko rma nàrwonatxkon hatà.

³² Nànàhtxownà hatà, Petru komo, twetun komo ke rma haxa mak hatà. Hakatxownà hatà. Txesusu yawasànà ymo yonytxownà hatà. Ànenyàr kom me rma, asak nehaxatxkon hatà, akoron komo. ³³ Txesusu hyaye àtohaya nehaxatxkon hatà. Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, Petru, Txesusu wya. Khananàhnye y, tan kehtxoho komo ohxe nay hamà, kekon hatà. Wato hak amna nexe, osorwawo, omàn komo, Moyses màn xarha, Eryeyas màn xarha, kekon hatà, Petru. Rarah mak nehakon hatà, toseryehokanàr ke.

³⁴ Àro wyaro Petru wya tatoko rma, nomokye hatà, kahrutunu, ehokosonye. Àro waka rma nowomtxownà hatà. Àro ke noseryehyatzkon hatà, Petru komo. ³⁵ Kahrutun wawono rwonà yonytxatxownà hatà. Romuru mosonà, kay hatà. Ronwahanonkatxho rma mosonà. Noro enytxatxoko, kay hatà, kahrutun wa-

wono. ³⁶ Àro wyaro tàwyanye enytxatxhe rma, Txesusu marma yonyatzkon hatà, Petru komo.

Àro wyaro textexhenye rma, tànenyetxhàyamo yokarymahra nehaxatxkon hakapa tà, anar komo wya.

**Bàryekomo hyaye worokyamo
yowàthàrà on ha.**

³⁷ Sa, nenmahye hatà. Enmahàtxhe rma, àhà ymo yonàhtotxownà hatà, Txesusu komo. Àwyanye enàhtotxhe, àhyakanye nomohtxownà hatà, toto komo, thenyehonà kom hatà. ³⁸ Àwaye ronye rma nàrwonàmnye hatà, toto, teryewrye ro hatà. Khananàhnye y, onà wyaro àkehe, owya, teryewrye ro, kekon hatà. Moson romurunho xenyko. Ronàhnànàtho txko noro ha, towenyx-anotho txko, kekon hatà. ³⁹ Worokyamo yoh me naha. Àro ke nahohsaha, noro ymo ha. Àwya tahosàtxhe rma, kowontehe, kekon hatà. Nànyerymamnohyaha, noro ymo. Àro ke wakrontehe. Thenyehra neryewhamnohyaha. Krawame rma haxa nàhnànkehe, noro ymo, kekon hatà, àyàmà. ⁴⁰ Noro ymo towtxoko romurunho txko hyaye, àkano rma haryhe, teryewrye ro, onhananàhrà ro komo wya. Townyehná ro mak moxam hamà, kekon hatà, àyàmà.

⁴¹ Onà wyaro haxa nkekon hatà, Txesusu, toto komo wya. Àsok hana manatxow ha, omnyam ha, amnyeno rma komo, kekon hatà. Khoryenkom hona xenyehná omnyam hamà. Noro yanweknye rma omnyam hamà, kekon hatà. Mexe rma haxa ehxah me wehxaha, awawonye. Khoryenkom yahoxetà hutwaha rma manatxhe, kekon hatà. Mexe rma rha kramamyan hamà, awawonye rma. Khoryenkom yahoxetà hutwaha rma oyehtxoho komo wenàmnyano rye rma hamà, tano, kekon hatà, toto komo wya. Omuru soko, xaro, kekon xarha tà, àyàmà wya.

⁴² Omoknàtoko rma, noro yarymay hatà, worokyamo, yukryeka hona. Nànyerymamnohye xarha tà, thenyehra hatà. Worokyamo yoyey mak hatà, Txesusu. Bàryekomo yonyhoryey hatà. Moson harha omuru kekon hatà, àyàmà wya. ⁴³ Noseryehoketxkon hatà, toto komo, omeroro. Koo, Khoryenkom yano me ehonomnà me xaxa nay hamà, mosonà, ketxkon hatà.

Tahohsosom me naha hampànà Toto me Enusaho katxhàrà on ha.

Noseryehoketxkonà rma hatà, toto komo. Anaro rha hoko Txesusu yehtxoho hoko noseryehoketxkon hatà. Àro wyaro oseryehokantokonye rma, onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya. ⁴⁴ Onà ryhe enytxatxoko. Uhutwahkahpàrà rma ehtxoko, kekon hatà. Tahohsosom me naha hampànà, Toto me Enusaho, toto komo wya, anhà komo wya, kekon hatà, Txesusu. ⁴⁵ Àro wyaro katxho nenkukmetxkon mak hatà. Uhutwamohsohra rma nehakon hatà, Txesusu, àwyanye, uhutwahra rma ehtxoho menye. Uhutwamohsoko, amna wya, kahra neh-atxkon hatà, àwya, kurunye tàwyanye xenjàr ke hatà.

12 komo yatameryeketxhàrà on ha.

⁴⁶ Taa. Natameryeketxkon hatà, Txesusu nhananàhrà ro komo. Nyamoro rye rma natameryeketxkon hatà. Onokà ryhe, ehonomnà me nyhe naye, kwawonye, tawro hoko natameryeketxkon hatà. Onokà ryhe, anar komo yoho nyhe naye, ketxkon hatà.

⁴⁷ Ehutwatxho komo rma hutwekon hatà, Txesusu. Àro ke, bàryekomo txko yokye hatà, tàhyaka. ⁴⁸ Mosonà txko xenytxoko, kekon hatà, àwyanye. Toto komo yosnaka rma haxa nay hamà, mosonà txko. Mosonà wyarono txko komo rma ewakryetxoko. Rox

oyehtokonye, ewakryetxoko. Owyanye ewakryetokonye rma, uro rma mewakryetxhe, kekon hatà. Àro wyaro owyanye rowakryetoko rma, ronyaknyenhàr haxa mewakryetxhe. Àsok tawro hana. Okukur komo yosnaka oyehtokonye, ehonomnà me manaha katxho me haxa manatxhe ha, kekon hatà, Txesusu.

Xowaw komo wya worokyamo yownyenhàrà yatàknanàhkatxhàrà on ha.

⁴⁹ Khananàhnye y, kekon hatà, Xowawu, àwya. Toto amna nenyako. Worokyamo yowyaknana, noro ha, ayano me rma haryhe, kekon hatà. Txesusu yano me otowko ha, keknano rma haryhe, worokyamo wya. Àro ke, àro wyaro kahra exko, kek amna, àwya. Amna natàknanàhkeko, kukukur kom mehra esnàr ke, kekon hatà, Xowawu. ⁵⁰ Atàknanàhkahra ehtxoko, kekon mak hatà, Txesusu. Àsok tawro hana. Kxanhàn kom mehra tehtokonye, kukukur kom me rma natxow hamà, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

Samaryayana komo wya Txesusu xanomkahnohàthàrà on ha.

⁵¹ Kahe yaka harha Txesusu yasanàmtoho hahnok haxa nehakon hatà. Xerusaryen hona tàtonàr hona oseryehpàrà mak nehakon hatà. Àtehe ro mak ha, Xerusaryen hona, kekon hatà.

⁵² Tàywaho takoron kukur komo nyakye hatà, àwyanye tosarà yonyàr horà. Owto hona nahatakatxownà hatà, nyamoro. Samaryayana komo yowto me rma nehakon hatà. Àto rma, Txesusu yosarà yonyàr xe nehaxatxkon haryhe tà. ⁵³ Xenyhohra mak nehaxatxkon hatà, àton komo, Xerusaryen hona tàtosom me Txesusu yesnàr ke hatà.

⁵⁴Xenyhohra ehtxoho komo yonytx-atxownà hatà, Txaku komo, Xowaw xarha, Txesusu nghanànàhrà ro komo. Amna yohà y, ketxkon hatà, Txesusu wya. Oyosarà yonyhohra natxow hatà, àton komo. Àsok amna nery-atxowà. Kahe yay hak nomokno, weheto, aknyohtoho komo, kahra kat amna naye. Natahtxow haka, kahra kat amna naye, àhokonye, ketxkon hatà, Txaku komo, Txesusu wya. ⁵⁵Àwetxenyne neramay hatà, Txesusu. Neytxownà hatà. Àro wyaro kahra ehtxoko, kekon hatà, àwyanye.

⁵⁶Taa. Anaro owto hona totxownà hatà, Txesusu komo.

Ayakoro komokyaha kany komo hananàhàthàrà on ha.

⁵⁷Asama yarye Txesusu komo tontoko, onà wyaro nkekon hatà, toto, Txesusu wya. Ayakoro komokyaha, kekon hatà. Henta komo otontok hana, àsna rma àtehe, ayakoro, kekon hatà. ⁵⁸Onà wyaro nkekon mak hatà, Txesusu, àwya. Àsok hana natxow ha, onokna kom ha, torono komo xarha. Bànke natxow hamà, nyamoro ha. Towtakem me natxhe, onokna komo. Tamke natxhe, torono komo. Toto me Enusah haxa ryhe, àmàmra naha. Atakryetxho rma, ehxera naha. Àro wyaron yakoro rma otònàr xe kat manaye, kekon hatà, Txesusu, àwya.

⁵⁹Onà wyaro nkekon xarha tà, anaro wya. Omoko, rakoro, kekon hatà, àwya. Onà wyaro haxa nkekon hatà, noro. Rohà y, omokhàrà hak wehxaha, ayakoro, kekon hatà, Txesusu wya. Royàm peno wayhàtxhe, wenamyan hamà, uro ha. Rowya noro heno yonamàtxhe, àten hamà, ayakoro, kekon hatà. ⁶⁰Àna matà, kekon mak hatà, Txesusu, àwya. Anar kom hak àwayehsahotho yonamtxowà. Karyhe roro harha manatxhe katxhonnà komo

rma hak nenamtxowà. Omoro haxa ryhe, àrwo yonyhorunu ekarymatxa. Àsok hana toto komo kayaryet me nay ha, Khoryenkom ha. Àro rma ekarymatxa, toto komo wya, kekon hatà, Txesusu, àwya.

⁶¹Onà wyaro nkekon hatà, anaro xarha, Txesusu wya. Rohà y, ayakoro komokyaha, kekon hatà. Romàn yaka htzero hak àtosà. Royanan komo wya, àtehe haxa hampànà, ohayenyne, àkatx-ano htzero haka, kekon hatà, noro. ⁶²Àna matà, kekon mak hatà, Txesusu, àwya. Àsok hana natxow ha, bararàn hokono ro kom ha. Tàwyanye wahomyaken hamà katxhe rma, àhoroh-pàrà natxow hamà. Nyamoro wyaro exko, kekon hatà. Ohorohnàtok haxa, Khoryenkomo mryenon mehra manay hamà. Akayaryet me Khoryenkomo hut-wahra manay hamà, kekon hatà, Txesusu, àwya.

70 komo nyaketxhàrà on ha.

10 Àro tàhto rma, tànhananàhrà kom waye 70 me wahanonkatx-ownà hatà, Kohkomo. Tàywaho nànyahtxownà hatà. Asako rye nànyahtxownà hatà, asako rma rha, asako rma rha. Àro wyaro asako rye nànyahtxownà hatà, omeroro. Anaro rha owto hona nànyahtxownà hatà, tàywaho rma. Henta ya tàtotho yehtok hana, àsna rma nànyahtxownà hatà.

²Onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, àwyanye. Nat yeher komo wyaro, thenyehra rma haxa natxhe, toto komo, Khoryenkomo hyaka tohsom komo, kekon hatà. Khoryenkomo hyaka soknye kom haxa ryhe, yakehra ro mak natxhe. Àsok tawro hana. Nat yohà wyaro nay hamà, Khoryenkomo, kekon hatà. Àro ke orwonàmtxoko, noro yakoro. Apa y, ayanoto komo ànyahtxoko, katxoko, àwya. Ànyahtxoko, ohyaka àwyanye

toto komo yohtoho me, katzoko, àwya, kekon hatà, Txesusu, tàmnyaknyàr komo wya.

³Àtotxoko, kekon xarha tà, àwya. Àsok hana nay ha, kahneru mxekrà ha. Kamara wawo tehtoko, osowyomahra nay hamà. Àro wyaro rma rha manatxhe hampànà. Toto komo hyaka mpànà dyakyatxhe ha, kamara wyaron komo hyaka rma, kekon hatà, Txesusu. ⁴Otx-nyerun komo yonà yarhàra ehtxoko. Ayamatan komo xarha yarhàra ehtxoko. Ohrorà womun komo xarha yarhàra ehtxoko, kekon hatà. Asama yarye otontokonye rma, toto kom yakoro orwonàmrà kom hokohra ro mak ehtxoko, kekon hatà, Txesusu.

⁵Toto kom màn yaka oyowomnàtokonye, onà wyaro htzero katzoko, àton komo wya, kekon xarha tà. Teryehorye hak oytowà, Khoryenkomo, katzoko, àwya. ⁶Teryehorye texem me ehtokonye, teryehorye neryatxow hamà, Khoryenkomo, kekon hatà. Teryehorye texem mehra haxa ehtokonye, teryehorye txeryheranye nay hamà, kekon hatà, Txesusu, tàmnyaknyàr komo wya. ⁷Anaro rha màn kom yaka àtohra ehtxoko. Onok kom màn yaka hana oyowom-àtxhenye, àto rye rma hak oyonmahyatxhe ha. Nyamoro hak anyahmatxowà. Nyamoro hak owokhatxowà. Àro wyaro towakryexem me rma manatxhe ha, rano me oyesnàr komo ke mak ha. Àsok tawro hana. Kàhyakanye tatamoketxhenye, towakryexem me natxow hamà, toto komo, kekon hatà, Txesusu.

⁸Anaro rha owto hona mètetxhe ha, kekon xarha tà. Tàwyaanye oyonytxantokonye, anyahmetxow hamà, owto hon komo. Ànàmrà komo rma enatxoko, kekon hatà. ⁹Àto rma oyehtokonye, ekehàtho komo enyhoryetxoko. Onà wyaro katzoko, àton komo wya. Kàkaryet kom me Khoryenkomo nànyaketxho

ryhe, omohsah me naha, katzoko, àwyaanye, kekon hatà, Txesusu. ¹⁰Oyonytxahranye owto hon komo yehtok haxa, onà wyaro ehtxoko, anhàn komo hutwamohsonàr horà. Màmnyaka ahatakatzoko. Onà wyaro katzoko, omeroron komo nenytxanàr me. ¹¹Amna nehtahpunkehe, katzoko. Oyowto komo hpunutho rma amna nànomyaha, ohyawonye, atxke oyesnàr komo ke, katzoko, àwyaanye, kekon hatà. Onà wyaro ryhe uhutwatxoko, katzok xarha, àwyaanye. Kàkaryet kom me Khoryenkomo nànyaketxho ryhe, omohsah me naha, katzoko, àwyaanye, kekon hatà, Txesusu. ¹²Onà wyaro àkehe, owyanye, nyamoro hoko. Amnye, Khoryenkomo wya wahanonkano ytxoho ro ho haxa, atxke rma haxa natxhe hampànà, àton komo, oyonytxanyehnhànyamotho. Soknoma hon heno komo yoho rma haxa, atxke natxhe hampànà, kekon hatà, Txesusu, tàmnyaknyàr komo wya.

**Anaro rha owto hon
komo yanàhnohtoho
yokarymatxhàrà on ha.**

¹³Onà wyaro nkekon xarha tà, Txesusu, anaro rha owto hon kom hoko. Onà wyaro àkehe, Korasen hon kom hoko, Betsayda hon kom hoko xarha, kekon hatà. Tanàhnohsom me rma haxa natxhe hampànà, nyamoro ha. Àsok tawro hana. Eryehokano weryaknano, ànenyàr kom me. Rahoxetà rma wenyheknano, àwyaanye. Anar me harha tanhànàthànyamo yonyhera rma natxhe ha, kekon hatà. Txeru hon kom haxa ryhe, rahoxetà yonyhera nehxatxoko. Seknon hon komo xarha, eryehokano ytxoho yonyhera rma rha nehxatxoko. Tàwyaanye xenyetok haxa, mexehra rma haxa anar me harha tanhànàthànyamo yonyàratho haryhe, àwyaanye. Sakatho ke harha ewomumtonàratho kom

haryhe, wàràmmo waka xarha eryewtanàràtho kom haryhe, àro wyaro rma, anar me harha tanhànàthàiyamo yony me ehutwamohsonàràtho kom haryhe, kekon hatà, Txesusu. ¹⁴ Àro ke, onà wyaro àkehe, Korasen hon kom hoko, Betsayda hon kom hoko xarha. Amnye, Khoryenkomo wya wahanonkano ytxoho ro ho haxa, atxke rma haxa natxhe hampànà, nyamoro ha. Txeru honotho komo yoho rma haxa, atxke natxhe hampànà. Seknon honotho komo yoho rma haxa, atxke natxhe hampànà, nyamoro ha, Korasen hon komo rma, Betsayda hon komo xarha, kekon hatà, Txesusu.

¹⁵ Onà wyaro àkehe, Kafahnaw hon kom hoko xarha, kekon hatà. Kahe yaka tanàmsom me nosonyatxow hamà, nyamoro ha. Tanàmsom mehra mak natxhe ha, kahe yaka. Tarymaxem me haxa ryhe natxhe hampànà, yuhnayen hona, anàhnohno ytxoho ro na, kekon hatà, Txesusu.

¹⁶ Onà wyaro nkekon xarha tà, tànànyaknyàr komo wya. Àsok hana natxow ha, oyonytxany kom ha, kekon hatà. Tàwyanye oyonytxantokonye rma, uro rma ronytxetxhe. Àsok haxa hana natxow ha, axanomkahnohnye kom ha. Tàwyanye axanomkahnohnàtokonye rma, uro rma roxanomkahnohyatxhe. Àro wyaro tàwyanye roxanomkahnohnàtoko rma, ronyaknyenhàrà rma xanomkahnohyatxhe, kekon hatà, Txesusu, tànànyaknyàr komo wya.

Txesusu hyaka harha 70 komo yomokàthàrà on ha.

¹⁷ Amnye nomohtxownà harha tà, Txesusu nànyaketxho komo, 70 komo rma. Teryehorye rma haxa nomohtxownà hatà, Txesusu hyaka harha. Amna yohà y, ketxkon hatà. Worokyamo komo ryhe, amna yoyuknye ro me natxhe. Amna wya, Txesusu yano me otowko ha

katxhe rma, amna yoyukyatzhe, ketxkon hatà.

¹⁸ Àna hamà, kekon hatà, Txesusu. Àsok hana nehakon ha, worokyamo yohà ymo ha, Satanasà ymo. Kahe yawon komo wyaro ehonomnà me rma haxa nehakonà, noro ymo ha. Ehonomnà mehra harha txexah me naha, kekon hatà. Sasa tatoko, mexehra nay hamà, kahe ratokoko. Àro wyaro rma rha anar me texem me nehakonà, Satanasà ymo. Ehonomnà me ehxahotho rma, ehonomnà mehra harha texem me nehakonà, royweroro, kekon hatà, Txesusu.

¹⁹ Rano me ryhe tahoxerye manatzhe, ohnawonye, kekon xarha tà. Àro hoye ro anhà marymetxhe. Kàwyanye okoye yotahatxho wyaro, anhà marymetxhe. Kàwyanye txekerye yotahatxho wyaro rma, anhà yohà ymo marymetxhe, rano me mak ha. Oyeryewhamnohpàranye ro mak naha ha, noro ymo ha, kekon hatà, Txesusu. ²⁰ Àsok hana teryehorye manatxow ha. Teryehorye manatxow hamà, worokyamo komo wya oyoyuknur komo ke mak ha. On hok haxa ryhe teryehorye ehtxoko, kekon hatà. Tàmryenon yosot komo menhonyenhàr me naha, Khoryenkomo. Kahe yawo àmenhosah me rma naha, oyosot komo. Àro hoko rma teryehorye ehtxoko, kekon hatà, Txesusu, tànànyaketxhàiyamotho komo wya.

Txesusu yeryehotathàrà on ha.

²¹ Àro wyaro tàwya katxhe rma, neryehotay hatà, Txesusu, Khoryenkomo yokato yano me hatà. Apa y, kekon hatà, Khoryenkomo wya. Kahe yawon komo yohà ryhe omoro. Yukryeka hon komo yoh xarha omoro, kekon hatà. Romryenon komo wya mehutwamohseko. Àro ke, ohxe xaxa manaha, àkehe, owya. Tàyweron uro ha kanyehná komo wya

mehutwamohseko, uhutwatxehkanye ro uro ha kanyehna komo wya rma, kekon hatà. Uhutwanyehna uro kany komo wya haxa ryhe, mehutwamohseko, baryekomo txko wyaron komo wya rma, kekon hatà. Apa y, àwyanye rma mehutwamohseko, ayano me ro mak ha, àhokonye towahke xaxa oyesnàr ke mak ha, kekon hatà, Txesusu, Khoryenkomo wya.

²²Thutwamohsony me ryeryeye, royàmà, kekon xarha tà. Buru hutwatxehkanye ro me naha, royàmà, noro marma mak ha. Khoryenkom muru hutwaha ro mak natxhe, anar komo, kekon hatà. Royàm hutwaha xarha natxhe. Uro marma, royàm hutwatxehkanye ro me wehxaha, umuru kaxe. Noro uhutwamohsehe xarha, ronwahanonkanàr komo wya, kekon hatà, Txesusu.

²³Àro wyaro tàwya katxhe rma, neramay hatà, tànhananàhrà ro komo wetxe. Onà wyaro nkekon hatà, àwyanye, anar komo nenytxahtor me mak ha. Towakryexem me rma manatxow hamà, rahoxetà yony me oyesnàr komo ke, kekon hatà.

²⁴Onà wyaro àkehe, owyanye. Amnyehran heno komo yoho rma haxa, towakryexem me manatxow hamà. Onenyàr komo yonyhera nehxtxkon hamà, nyamoro heno, kekon hatà. Xenyàr xe rma nehxtxkon haryhe, nyamoro heno, Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno komo rma, àkaryet heno komo xarha. Onenytxanàr komo yonytxanàr xe xarha nehxtxkonà rma haryhe. Enytxahra mak nehxtxkon hamà, nyamoro heno, kekon hatà, Txesusu, àwyanye.

Toto yakoronomanyenhàr me Samaryayana yehtxoho yokarymatxhàrà on ha.

²⁵Txesusu hyaka nomokye hatà, toto. Àyweronàhyamano ynye ro komo kukuru rma mok nehxakon hatà. Txesusu kukmanàr xe rma nehxakon haryhe tà, enkukmanàr horà. Onà wyaro rma nkekon hatà, àwya. Khananàhnye y, kekon hatà. Àsoke ryhe ohxe wehxano, karyhe roro harha ryehtxoho me, kekon hatà, Txesusu wya.

²⁶Àsoke nkeno, kàyweronàhyamatxho komo, owoya, kekon hatà, Txesusu, àwya. Àsoke màrwonàhyameno, kekon hatà.

²⁷Onà wyaro neyukye hatà, àyweronàhyamano ynye ro. Onà wyaro nkehe, kekon hatà.

Kohkom xe xaxa ehtxoko. Khoryenkom xe rma ehtxoko, oyowan kom ke xaxa mak ha, ohnawon kom ke xaxa mak ha, ayahoxet kom ke xaxa mak ha, oyehtwanàr kom me xaxa mak ha. Osox oyehtxoho wyaro rma, ohoyen komo xe xaxa ehtxok xarha.

Àro wyaro rma nkehe, kàyweronàhyamatxho komo, kekon hatà.

²⁸Yaworo uro meyukno, kekon hatà, Txesusu. Àro yawo ro rma haxa exko, karyhe roro harha oyehtxoho me, kekon hatà, àwya.

²⁹Krawamehra royukno hamà, mosonà, kekon hamà, tàhnawo, àyweronàhyamano ynye ro. Txesusu wya krawamehra toyuhtoho xehra mak nehxakon hamà. Àro ke, onà wyaro nkekon xarha tà, Txesusu wya. Onok komo ryhe, rohoyen me natxowà, àxenyè ryehtxoho me, kekon hatà.

³⁰Anaro rha yana komo hoyen me noro yehtxoho hutwamohsonàr xe nehxakon hatà, Txesusu, àwya. Àro ke, anaro yana wya toto yakoronomatx-

hàrànhàrà yokarymay hatà, àwya. Onà wyaro nkekon hatà.

Xerusaryen hoye toy hatà, toto, Xuknewyana rma, kekon hatà. Xeryko hona tekon hatà. Noro heno yahohtxownà hatà, waha komo. Womunkatxownà hatà. Netahatxownà xarha tà. Àro wyaro tàwyanye txeryetxhe rma, totxownà hatà, waha komo. Àwayehpayanotoho rma nomtxownà hatà, kekon hatà, Txesusu.

³¹ Asama yarye nomokyakon hatà, Khoryenkom màn yonye ro. Àsok hana norothononyey ha. Nenyeye rma haryhe tà. Tàwya xenyetxhe rma, norothonyaha rma toy hatà. Akoronomahra mak nexey hatà, kekon hatà, Txesusu. ³² Àto mya rma rha nomokye hatà, anaro xarha, toto. Ryefeta komo kukuru rma mok nehvakon hatà, Khoryenkom màn yonye ro komo yakoronomanye ro rma hatà. Tàwya norothononyetxhe, àhyaha rma rha toy hatà, Ryefeta xarha. Akoronomahra rma rha nexey hatà, kekon hatà, Txesusu. ³³ Nomokye xarha tà, anaro. Samaryayana rma mok nehvakon hatà, noro ha. Asama yarye tàtontoko rma, norothonyaka nomokye hatà. Tàwya xenyetxhe rma, àhnàn yawo rma haxa nehvakon hatà, Samaryayana, kekon hatà, Txesusu. ³⁴ Àro ke, àhyaka haxa toy hatà. Nehtxemay hatà. Àkat yarkay hatà, eheryan horye. Ufa xkun xarha yarkay hatà, àhorye. Eheryan karamye xarha tà, wom ke. Àro wyaro tàwya ehtxematxhe rma, toknà mkakoso nakryey hatà. Narày hatà, hawana kom màn yaka. Àto rma tehtoko, nenyakonà rma hatà, kekon hatà, Txesusu. ³⁵ Enmahàtxhe, toy xarha tà, Samaryayana. Àtohra rma hak tehtoko, tàtxenyeron hoye nàmye hatà, hawana màn komo yohà wya. 2 rma yàmye hatà, àwya. Onà otxenyerunu kekon

hatà, àwya. Moson yonytxoho yehetho rma onà, kekon hatà. Ohxe mpànà xenyko, kekon xarha tà. Otxenyeron hoye màmyan hana, ohxe owoya xenyàr me, kekon xarha tà. Àwararohra ronàmàtho yehtoko, wàmnya xarha, owoya, kekon xarha tà. Romokàtxhe, wàmnya xarha, owoya, kekon hatà, Samaryayana, hawana màn komo yohà wya, kekon hatà, Txesusu.

³⁶ Àsok muhutweno, kekon xarha tà, àyweronàhyamano nyne ro wya. Àsok muhutweno. 3 me nehvatxkon hamà, asama yarye àtoxemo komo. Waha komo netahatxhothononytxownà hamà, nyamoro, omeroro. Onok katà, rohoyen me naha, moson heno, wakoronomen hamà, kaye, owoya, Khoryenkom màn yonye ro katà, Ryefeta haxa katà, Samaryayana haxa katà. Onok katà, thoyen me xaxa nenyeye, owoya, kekon hatà, Txesusu. ³⁷ Onà wyaro neyukye hatà, àyweronàhyamano nyne ro. Noro heno hnàn yawono ryhe, akoronomanyenhàrà rma, thoyen me xaxa nenyakon hamà, kekon hatà. Àna hamà, kekon hatà, Txesusu, àwya. Àro ke àtoko. Noro wyaro rma rha exko, kekon hatà, àwya.

**Txesusu yonytxanye ro me
Maryeya yexetxhàrà on ha.**

³⁸ Asama yarye tetxkon hatà, Txesusu komo. Tàtontokonye rma, owto hona nahataktxownà hatà. Àto nehvakon hatà, wosà. Mahta rma noro ha. Omoko, romàn yaka, kekon hatà, noro, Txesusu wya. Bàn yaka narày hatà. ³⁹ Towtànke nehvakon hatà, Mahta. Maryeya rma noro ha, ewtà. Kohkomo yakrataka neryewtay hatà, Maryeya. Noro yonytxanàr xan kax mak nehvakon hatà. Txesusu wya thananàhrà xe rma haxa nehvakon hatà. Àro ke nenytxekonà roro rma hatà, Maryeya.

⁴⁰Mahta haxa ryhe, natamokyakon hatà. Tatamohtxoho hoye ro noseryehokekon hatà. Àro ke toy hatà, Txesusu hyaka. Rohà y, kekon hatà, àwya. Àsok tawro ronyhera manaye. Uro marma katamokyaha. Atamokhera naha, rowtà, kekon hatà. Rakoronomahra naha. Àro ke, oyowtà akoronomako kasko, àwya, kekon hatà, Mahta, Txesusu wya.

⁴¹Onà wyaro haxa neyukye hatà, Kohkomo. Mahta y, kekon hatà. Mahta y, thenyehra rma haxa moseryehoken hamà. Anaro rha oyomyawon hoko moseryehoken hamà, kekon hatà.

⁴²Owyanye ronytxatxho ryhe, oyomyawon kom hoko oyehtxoho komo yoho rma haxa naha. Kohkomo rwon hak wenytxaxe, ken hamà, oyowtà, Maryeya. Àro ke, ronytxahra harha exko kahra ro mak wehxaha, àwya, kekon hatà, Txesusu, Mahta wya.

**Khoryenkom yakoro
kàrwonàmtoho kom hoko
hananàhno ryetxhàrà on ha.**

11 Anato tehtoko, Khoryenkom yakoro nàrwonakon hatà, Txesusu. Atàknatxhe rma, onà wyaro nkekon hatà, ànhananàhàrà ro komo kukuru, àwya. Amna yohà y, kekon hatà. Àsoke ryhe amna nàrwonano, Khoryenkom yakoro. Uhutwamohsoko, amna wya, kekon hatà. Àro rma hutwamohsoy hatà, Xowaw heno, tànhananàhàrà rotho komo wya. Àro wyaro rma rha uhutwamohsoko, amna wya, kekon hatà.

²Khoryenkom yakoro orwonàmna-tokonye, onà wyaro katxoko, kekon hatà, Txesusu, àwyaneye. Apa y, enyhoru ro me naha, Khoryenkomo, kanye ro me hak nahtxoko, toto komo, omeroro, ohoko, katxoko. Apa y, amamehra nyhe rma hak oyonytxowà, toto komo, tkayaryet kom me harha, katxok xarha.

³Apa y, emahona ro amna ànyahmako,

katxok xarha. ⁴Apa y, oseryewhokako, amna yanhànàtho hoko, katxok xarha. Apa y, amna xehra toto komo yexetxhe, amna xarha noseryewhokehe, àhokonye, àro ke oseryewhokako, amna hoko, katxok xarha. Apa y, anhà nkukmahtor me amna txeryko, katxok xarha. Àro wyaro rma Khoryenkom yakoro orwonàmtxoko, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhàrà ro komo wya.

⁵Kuknonano me nàrwonàmeye xarha tà, tàwya Khoryenkomo hutwamohsotho me, koyuknye ro me noro hutwamohsotho me. Àsok hana manatxow ha, kekon hatà, tànhananàhàrà ro komo wya. Anatoko onà wyaro manatxow hana. Kohsarakatawo mètetxow hana, axan komo hyaka. Onà wyaro màketxow hana, àwya. Hoymo y, ekeyu tàmkò, rowya, màketxow hana. 3 me rma tàmkò, ⁶rohyawo ehxera esnàr ke, rohyaka hawana yomoknàr ke, màketxow hana, axan komo wya, kekon hatà, Txesusu. ⁷Àsok hana oyoyukyatzow ha, noro ha. Rompakahra exko kahra nay hamà, bàn yaye ro. Romàn mak wahuno ha kahra nay hamà. Nànàhtxow mak ha, rohokyamo, kahra nay hamà. Asanàmpàra wehxaha kahra nay hamà. Anyahrà yàmjàra wehxaha kahra nay hamà, kekon hatà, Txesusu. ⁸Onà wyaro haxa nay hamà, noro ha. Nasanàmyan hamà. Àx oyehtxoho komo yàmyan hamà. Àsok tawro hana. Axan kom me tehtxoho hoye rohà hana oyoyukyatzow ha. Teryewrye ro rma haxa orwonàmtoho kom hoye ro ryhe, oyoyukyatzow hamà, kekon hatà, Txesusu.

⁹Onà wyaro àkehe, owyaneye, kekon xarha tà. Apa y, uro ewakryeko kanye me ehtxoko. Uro ewakryeko kanye me oyehtokonye rma, oyowakryetxhe xaxa mak hampànà, Khoryenkomo,

kekon hatà. Apa y, uhutwamohsoko, rowya, kany me ehtxok xarha. Uhutwamohsoko, rowya, kany me oyehtokonye rma, hutwamohsehe xaxa mak hampànà, noro ha, owyanye, kekon hatà. Àsok hana natxow ha, bàn yawon kom ha. Bàn komo hotar hoko, tey tey tey tawro yonytxatxhe rma, nahurmaketxow hamà. Àro wyaro rma rha, tàwya oyonytxatxhenye rma, oyoyukyaxhe xaxa mak hampànà, Khoryenkomo, kekon hatà, Txesusu. ¹⁰Àsok tawro hana. Uro ewakryeko kany komo rma, towakryexem me harha natxow hamà. Uhutwamohsoko, rowya, kany komo xarha, hutwetxow harha mà. Tey tey tey kany komo xarha, toyuhsom me harha natxow hamà, kekon hatà, Txesusu.

¹¹Àsok hana manatxow ha, kekon xarha tà. Thohke manatxow hana. Àsok hana omur komo meyukyaxow ha. Apa y, kana txko tàmkò, rowya, kany me ehtokonye, okoye yàmpàra manatxow hamà, àwyanye, kekon hatà, Txesusu. ¹²Apa y, àhme tàmkò, rowya, kany me xarha ehtokonye, txekerye yàmpàra manatxow hamà, àwyanye, kekon hatà. ¹³Enyhoru marma màmyatxow hamà, ohokyamo wya. Àro wyaro rma manatxhe, omnyamo, anhá komo rma. Àsok haxa hana nay ha, oyàm kom ha, kahe yawono rma. Oyohonye rma haxa enyhoru yàmnye ro me nay hamà. Owyanye, oyokato tàmkò, rowya, katxhe rma, tokato rma yàmnyaha ha, noro ha, owyanye.

Khoryenkomo yahoxet yano me worokyamo yowrà hoko wehxaha katxhàrà on ha.

¹⁴Worokyamo yowye hatà, Txesusu, toto hyaye. Àrwomnà ro me toto yeryakon hatà, worokyamo. Tàhyaye otowàtxhe rma, nàrwonàmnye harha

tà, toto. Noseryehoketxkon hatà, toto komo.

¹⁵Onà wyaro nketxkonà rma haryhe tà, ukukur komo. Bewsekmu yano me xaxa we nowyaha ha, mokro, ketxkon hatà. Worokyamo yohà ymo yano me towsom me nay hamà, worokyamo, ketxkon hatà. ¹⁶Onà wyaro nketxkon xarha tà, anar komo, Txesusu wya. Kahe yawon yahoxetà xenyhoko, amna wya, yaworo xaxa manay hamà katxho me, amna wya, ketxkonà rma haryhe tà. Noro yahoxetà kukmanàr xe rma neh-atxkon haryhe tà.

¹⁷Atxke ehutwatxho komo hutwekon mak hatà, Txesusu. Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, àwyanye. Àsok hana natxow ha, owto hon kom ha, kekon hatà. Tosoyxemà ro me tehtokonye, natanàhnohyatxow hamà, owto hon heno komo. Àsok hana natxow ha, àro rye yawon komo xarha, kekon hatà. Tosoyxemà ro me tehtokonye, natakahayaxow hamà, àro rye yawonotho komo, kekon hatà.

¹⁸Àro wyaro rma rha, tosoyxemà ro me tehtokonye, Satanasà ymo heno komo yatanàhnohràtho haryhe mà. Bewsekmu yano me worokyamo yownye me ryehtoko, worokyamo yosoynyàràtho kom haryhe mà, kekon hatà, Txesusu.

¹⁹Okukur komo xarha, worokyamo yowiyatxow hatà, kekon xarha tà. Àsok tawro hana. Bewsekmu yano me amna nowyaha kahra natxow hamà, nyamoro ha. Àro ke, Bewsekmu yano me towsom me nay hamà, worokyamo, tatoko rma owyanye, yaworohra mak màketxhe ha, ketxow hamà, okukur komo rma, owyanye, kekon hatà.

²⁰Khoryenkomo yahoxet yano me haxa ryhe, worokyamo yowrà hoko wehxaha. Noro yano me townye me ryehtoko, onà wyaro kany me rma nay hamà, Khoryenkomo, owyanye. Akaryaret

kom me naha, mosonà, ronànyaketxho, kany me nay hamà, owyanye, kekon hatà, Txesusu.

²¹ Àsok hana nay ha, horykomo ha. Tahoxerye ymo rma haxa nay hamà, kekon hatà. Tàyehryenke xarha nay hamà. Bànà rma yonyan hamà, waha komo yowomrà hona, kekon hatà. Àro ke ohxe nay hamà, àkatxho. Arhàn me rma nay hamà, kekon hatà.

²² Anatoko nomokyan hana, toto ymo. Bàn yonyetho yoho rma haxa tahoxerye nay hamà, noro ymo ha. Àro ke, bàn yonyetho yarymen hamà. Nàyehryenkehe xarha. Ryehrye ke kekurunhehe kanyetho rma kurunkehe. Nàyehryenkehe, omohsaho ymo. Àkatxhothàr xarha yaryaha. Tkatxho me harha neryaha, kekon hatà. Àro wyaro rma rha, rowya worokyamo yownàtoko, Satanas komo warymen hamà, kekon hatà, Txesusu.

²³ Àsok hana manatxow ha, kekon xarha tà. Rakoro àtohra oyehtokonye, roxanhàn me rma manatxow hamà. Rohyaka toto komo yokhàra oyehtokonye, rohyaye maryatxow hamà, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya.

Toto hyaka harha worokyamo yomohtoho yokarymatxhàrà on ha.

²⁴ Àsok hana nay ha, worokyamo ha, kekon xarha tà, Txesusu. Toto hyaye totowàtxhe rma, ahehnaha ten hamà. Tosarà yohoryan hamà. Xenyhera ro mak naha, àto. Àro ke, onà wyaro nken hamà. Toto hyaka harha àten hamà, romànàtho yaka harha, kehe, worokyamo, toto hyaye otowsahotho, kekon hatà. ²⁵ Àro ke nomokyaha harha, toto hyaka harha. Toto yowanà yonyaha. Bànàthàrà rma yonyaha. Ohxe harha naha, àmànà. Enyhoryexaho rma yonyaha, kekon hatà. ²⁶ Àro wyaro tàwya xenyetxhe, tkukur komo yanyekyaha, worokyamo.

7 me nanyekyatxhe. Noro ymo yoho rma haxa, atxke natxhe, nyamoro ha, ànanyeketxhàymo, kekon hatà. Toto yowan yaka nowomyatxhe, nyamoro ha, omeroro, àto roro tehtxoho menye. Àsok hana nay ha, tototho. Atxke rma haxa nay hamà. Amnyehra htzero, atxke nehzakon hakahpa. Àro wyaro atxke textxhàràtho yoho rma haxa, atxke nehtxekehe haxa ha, noro tho, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya.

Khoryenkomo newakryenàr komo yotaketxhàrà on ha.

²⁷ Àro wyaro Txesusu rwonàmnnàtoko rma, teryewrye ro nàrwonàmnye hatà, wosà. Toto komo waye ro, ohsamnohxemo komo waye ro, nàrwonàmnye hatà. Onà wyaro nkekon hatà, Txesusu wya. Khoryenkomo newakryetxho me rma haxa nehzakon hamà, oyonà, kekon hatà. Noro newakryetxho me rma haxa nehzakon hamà, oyon me tesnàr ke mak ha, towan yawo ayanàr ke mak ha, owoya àmanatàr yonàr ke mak ha, kekon hatà, wosà. ²⁸ Àna matà, kekon hatà, Txesusu. Khoryenkomo rwonà yonytxany kom haxa ryhe, noro newakryenàr me natxhe. Eyuknye ro komo rma, noro newakryenàr me xaxa mpànà natxhe ha, kekon hatà, Txesusu.

Àsok hana manatxow ha omnyamo amnyeno rma komo katxhàrà on ha.

²⁹ Nohsamnohyatxkonà rma haxa hatà, toto komo, Txesusu hyaka. Onà wyaro nkekon hatà, àwyanje. Àsok hana manatxow ha, omnyamo, amnyeno rma komo, kekon hatà. Atxke rma haxa manatxow hamà. Kahe yawon yahoxetà xenyhoko, amna wya, màketxhe rma harye, rowya. Noro yahoxetà yonyhohra mak wehxaha, owyanye. Xonas heno hutwahkahpàra ehtxoko. Noro heno yanàmnye hatà, Khoryenkomo, tàwya

tahoxetà yonyhotho me, kekon hatà, Txesusu. ³⁰Noro yanàmàthàr hoye ro, Khoryenkom yahoxetà hutwatxownà hatà, Eneneffe hon heno komo. Àro wyaro rma rha Toto me Enusaho yasanàmtoho hoye ro, Khoryenkom yahoxetà muhutwetxhe hampànà, omnyamo, amnyeno rma komo, kekon hatà, Txesusu.

³¹Àsok hana nehkakon ha, Saromaw heno ha, kekon xarha tà. Tàywero rma haxa nehkakon hatà, noro heno, anar komo yoho rma haxa mak hatà. Àro ke, noro yonytxaxe nomokye hatà, wosà, notxwakomo. Sur yaworon heno komo notxwanà rma noro hatà. Nyamoro yowto rma, moxe rma haxa nehkakon hatà. Àsnye ro moxe rma haxa nomokye hatà, ànotxwan heno komo, Saromaw heno yonytxax mak hatà. Àsok hana manatxow ha, omnyamo, amnyeno rma komo, kekon hatà, Txesusu. Awawonye rma naha, ehonomnà xaxa. Saromaw heno yoho rma haxa ehonomnà me naha, noro ha. Noro yonytxahra mak manatxhe, omnyamo. Àro ke, amnye, Khoryenkomo wya wahanonkano ytxoho ro ho haxa, atxke rma haxa manatxhe hampànà. Àro rma ho, Sur yaworon heno komo notxwanà menyatxhe hampànà. Onà wyaro nkehe hampànà, noro ha, owyanye. Atxke rma haxa mehkatxkon hamà, rowyarohra oyesnàr komo ke, ehonomnà xaxa yonytxahra oyesnàr komo ke, kehe hampànà, Sur yaworon heno komo notxwanà, owyanye, kekon hatà, Txesusu.

³²Àro rma ho, Eneneffe hon heno komo xarha menyatxhe hampànà, kekon xarha tà. Onà wyaro nketxhe hampànà, nyamoro ha, owyanye. Atxke rma haxa mehkatxkon hamà, amna wyarohra oyesnàr komo ke, ketxhe hampànà, owyanye, kekon hatà, Txesusu. Àsok tawro hana. Xonas heno yonytxatxownà hatà, Eneneffe hon heno komo.

Noro heno wya ekarymatxhe rma, anar me harha tanhànàthà yamo yonytxownà hatà. Nyamoro heno wyarohra mak manatxhe, omnyamo, amnyeno rma komo. Awawonye rma naha, ehonomnà xaxa. Xonas heno yoho rma haxa ehonomnà me naha. Noro yonytxahra mak manatxhe ha, omnyamo, kekon hatà, Txesusu.

Khoryenkomo hutwatxho hoko kuknonano yokarymatxhàrà on ha.

³³Kuknonano me nàrwonàmye xarha tà, Txesusu. Kweyur komo wyaro naha, Khoryenkomo rwonà, kekon hatà. Kweyur komo hotuhtotxhe rma, etahurhura tehkatxow hamà. Oryen yosnaka txeryhera tehkatxow hamà. Ahon hona haxa teryatxow hamà, kekon hatà. Àro rma ho ehtoko, kweyhethow hamà. Bàn kom yaka towomsom komo xarha weyhethow hamà. Àro wyaro rma rha Khoryenkomo rwonà tekarymetxow hamà, toto komo wya Khoryenkomo hutwatxho me, kekon hatà, Txesusu.

³⁴Kuknonano me rma rha nàrwonàmye xarha tà. Ohxe oyonur komo yehtoko, omeroro menyatxow hamà, kekon hatà. Tawasnye rma haxa manatxhe, ohnawonye. Ohxehra ehtok haxa, xenyhera ro mak manatxow hamà, kekon hatà. Tawanye mak manatxhe, ohnawonye. Àro wyaro rma rha, Khoryenkomo hutwahra oyehtokonye, tawanye manatxhe, ohnawonye, kekon hatà, Txesusu.

³⁵Khoryenkomo hutwany me wehxaha, kany me rma oyehtokonye, ohxe mpànà ehtoko, kekon hatà. Noro hutwahra rma manatxow hana, kekon hatà, Txesusu. ³⁶Khoryenkomo hutwany me oyehtokonye haxa, tawasnye rma haxa manatxow hamà, ohnawonye. Awaràn wawon komo wyarohra ro mak manatxhe ha. Weyu wya kweyhontokono wyaro, tawasnye rma

haxa manatxhe, ohnawonye, kekon hatà, Txesusu.

Farysew yanhàn komo yokarymatxhàrà on ha.

³⁷Txesusu rwonàmnnàtoko rma, àhyaka nomokye hatà, horykomo, Farysewu rma. Omoko, rohyaka emtakmaxe, kekon hatà, àwya. Àro ke toy hatà, Txesusu, noro màn yaka. Bo, neryewtay hatà, emtakmaxe. ³⁸Osomyakorokahra rma nemtakmekon hatà, Txesusu. Àro ke noseryehokay hatà, Farysewu. Àsok tawro harha, kàyweronàhyamatxho kom yawo rohra nay hamà, mosonà, kekon hatà, tahnawo.

³⁹Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, Kohkomo, àwya. Àsok hana manatxow ha, omnyam ha, Farysew komo, kekon hatà. Àmkay marma oryenà korokaxaho wyaro manatxow hamà. Kàyweronàhyamatxho kom yawo ron me mosonyhetxhe rma haryhe, toto komo wya. Ohnawonye ryhe, àro yawo rohra mak manatxhe ha. Atxke rma haxa manatxhe, ohnawonye. Anar komo katxho hoko tehohkaxemà ro me xarha manatxhe, ohnawonye, kekon hatà, Txesusu. ⁴⁰Akàhpàn me manatxow hamà. Kàyweronàhyamanyenhàr me Khoryenkomo hutwahra manatxow hamà. Tàwya kàyweronàhyamantokonye rma, onà wyaro nkekonà, Khoryenkomo. On yawo ro ehtxoko, toto komo nenyàr me ohxe oyehtxoho menye, kekonà. Onà wyaro nkekon xarha. Ohnawony xarha, on yawo ro ehtxoko, roneyàr me ohxe oyehtxoho menye, kekon xarha, Khoryenkomo, kekon hatà, Txesusu. ⁴¹Àro ke, onà wyaro ehtxoko. Ewakryehnàtho komo ewakryetxoko. Akatxho kom hoye tàmtxoko, àwyanye. Owyanye tàmnàkoko rma, ohnawony xarha amemra ehtxoko. Àro wyaro

oyehtokonye, ohxe rma haxa manatxhe, Khoryenkomo wya, kekon hatà, Txesusu, Farysewu wya.

⁴²Onà wyaro haxa àkehe, owyanye, Farysew komo wya, kekon xarha tà. Tanàhnohsom me manatxhe hampànà, omnyam heno. Àsok tawro hana. Anatar komo yeher hoye desmu rma màmyatxow hamà, Khoryenkomo wya. Ohteran komo txko hoye, ahukna komo txko hoy xarha, anaro rha anatar komo yeher hoy xarha, desmu rma màmyatxow hamà, Khoryenkomo wya, kàyweronàhyamatxho kom yawo ro oyosonyhonàr kom horà, kekon hatà. Onà wyaro kahra mak manatxhe. Àme rye rma haxa hak wehxe, toto kom hoko, kahra mak manatxhe. Khoryenkom xe rma haxa hak wehxe, kahra mak manatxhe. Àro wyaro ohxe oyehtxoho kom hok haxa tehxye manatxhe. Àro wyarono rma, desmu yàmrà hoko xarha tehxye manatxhe ha, Khoryenkomo wya, kekon hatà, Txesusu.

⁴³Tanàhnohsom me manatxhe hampànà, omnyam heno, Farysew komo, kekon xarha tà. Àsok tawro hana. Ohsamnohno ytxoho ro yawo oyehtokonye, ehonomnà komo yahon ho meryewtetxow hamà. Yakentawo otontokonye, Ha y, khananàhnye y tawro xe manatxow hamà, toto komo wya. Ehonomnà me oyonyàr komo xe manatxow hamà, àwyanye, kekon hatà, Txesusu.

⁴⁴Tanàhnohsom me manatxhe hampànà, omnyam heno, kekon xarha tà. Àsok tawro hana. Onamno ytxoho ro wyaro manatxow hamà. Xenyhera rma tehtokonye, onamno ytxoho ro yakmekyatxow hamà, toto komo, àywenyeke tesnàr komo ke. Àro wyaro rma rha, ohokonye nehohketxhe, toto komo, ayanhàn komo ywenyeke tesnàr komo ke mak ha, kekon hatà, Txesusu.

**Àyweronàhyamano ynye ro yanhàn
komo yokarymatxhàrà on ha.**

⁴⁵ Onà wyaro nkekon hatà, àyweronàhyamano ynye ro komo kukuru, Txesusu wya. Khananàhnye y, kekon hatà. Àro wyaro owoya Farysew komo yokarymantoko, amna xarha meyan hamà, kekon hatà.

⁴⁶ Tanàhnohsom me rma rha manatxhe hampànà, omnyam heno xarha, àyweronàhyamano ynye ro komo, kekon hatà, Txesusu. Àsok tawro hana. Toto komo màhananàhyatxow hamà, thenyehra rma haxa mak ha, àwyanye eyuknuru yoho rma haxa mak ha. Omnyam xarha, eyukhura rma rha manatxhe. Nyamoro yakoronomahra mak manatxhe. Esnakanye nyhe rma àhananàhpàranye mak manatxhe, kekon hatà, Txesusu.

⁴⁷ Tanàhnohsom me manatxhe hampànà, omnyam heno, kekon xarha tà. Àsok tawro hana. Ohoryen heno komo, Khoryenkom yanoto heno komo yotahetxkon hatà. Omnyamo ryhe, nyamoro heno yonamàthàràtho menyhoryetxhe, kekon hatà. ⁴⁸ Owyanye enyhoryetxho hoye ro, ohoryen heno komo yanhànà muhutwamohsetxow hamà, toto komo wya. Nyamoro heno wya etahatxhàyamonhàrà ohxe nay hamà, owyanye. Àsok tawro hana, owyanye enamàthàyamotho yonyhoryenàr ke hamà, kekon hatà, Txesusu. ⁴⁹ Àro hoko rma, onà wyaro nkehe, Khoryenkom karyehtanà, khutwatxehkanye ro komo karyehtanà rma.

Rorwonà yokarymanye ro komo ànyakyaha, romryenon komo hyaka. Ranoto komo rma ànyakyaha, àhyakanye. Ukukuthuyamo yotahetxhe hampànà. Ukukuthuyamo xarha yeryewhamnohyatxhe hampànà.

Àro wyaro rma nkehe, Khoryenkom karyehtanà, kekon hatà, Txesusu. ⁵⁰⁻⁵¹ Àro ke, amnyeno rma komo yanàhnohyaha hampànà, Khoryenkomo. Amnyehra thenyehra rma haxa nehxatxkon hatà, etahaxemo heno komo, Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno komo, kekon hatà. Khoryenkomo wya akàhtono yeryetxhe rma, wayehye hatà, Akmew heno, totahatxho wya. Noro heno wyaro rma rha wayehtxownà hatà, Khoryenkom yanoto heno komo, thenyehra heno komo, totahatxho komo wya rma rha. Amnye nyhe rma àmahyakany haxa wayehye hatà, Sakaryeyas heno, totahatxho wya rma rha. Khoryenkom màn watxan yawo noro heno yotahatxownà hatà. Faka yaknyohtoho monye nyhe hatà, Khoryenkom màn màhto rma hatà, noro heno yotahatxownà hatà. Nyamoro heno yotahatxehkatxownà hatà, ohoryen heno komo, amnyeno rma horyen heno komo rma. Àro hoye ro, tanàhnohtàkaxem me rma haxa, manatxhe hampànà, omnyamo, amnyeno rma komo, kekon hatà, Txesusu.

⁵² Tanàhnohsom me manatxhe hampànà, omnyam heno, àyweronàhyamano ynye ro komo, kekon xarha tà. Àsok tawro hana. Yaworon xaxa hutwamohsohra ro mak manatxhe ha, toto komo wya. Uhutwanyehna komo kax mak manatxhe ha, kekon hatà. Uhutwatxahke toto komo yehtoko, onà wyaro màketxow hamà, àwyanye. Yaworonohnà àro ha, onhutwanàr komo ymo xako, màketxhe rma haryhe, àwyanye, kekon hatà, Txesusu.

⁵³⁻⁵⁴ Àsnye ro toy hatà, Txesusu. Tà-tonàr kom me rma, noro yakoro nàrwonatxkonà rma hatà, àyweronàhyamano ynye ro komo, Farysew komo xarha. Atxke toyuknur komo xe rma ne-

hxatxkon haryhe tà, àwya, awexenàmrà yonytxanàr horà. Atxke màkehe, yaworohra mak màkehe, tawro xe rma nehaxatxkon haryhe tà, Txesusu rwon hoko. Àro ke thenyehra nàrwonaxkon hatà, noro yakoro, anaro rha hok hatà.

Oseryehpàra ehtxoko toto kom hona katxhàrà on ha.

12 Àro wyaro Farysew komo rwonàmnràtoko, nohsamnohyatxkonà rma hatà, toto komo, Txesusu hyaka. Thenyehra rma haxa nehaxatxkon hatà, yaken mew me hatà. Natakmekyatxkon hatà, thenyehra rma haxa tesnàr komo ke. Àto nehaxatxkon xarha tà, Txesusu nhananàhrà ro komo.

Nyamoro wya ryhe, onà wyaro nkekon hatà, Txesusu. Yaworon mehra ro mak natxhe ha, Farysew komo, kekon hatà. Yaworon mehra ehtxoho komo, katamaru wakano wyaro naha. Twakanonke rye katamaru yehtxoho wyaro, atxke rye rma haxa toto komo yeryaha, Farysew komo yanhànà, kekon hatà. Yaworon mehra ehtxoho kom hona mpànà xenytxoko. Nyamoro wyarohra mpànà ehtxoko, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya. ²Yaworon mehra ehtxoho komo, toto komo nenyehator me rma nay hamà. Amnye nenyehhe hampànà, Khoryenkomo, omeroron komo wya, kekon hatà. Àsok tawro hana. Uhutwahnàtho rma, thutwaxem me harha mpàn naha ha, amnye, kekon hatà, Txesusu. ³Toto yakoro orwonàmnràtokonye, atxke orwonatxow hana, kekon xarha tà. Àro ke, temenye màketxow hana, anar komo wya oyonytxanàr kom hona. Ohxe mpànà ehtxoko, omnyamo, kekon hatà. Amnye, temenye orwonàmnràthàyamotho yonytxamohsehe hampànà, Khoryenkomo, omeroron

komo wya, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

⁴Ronàhnàn komo y, onà wyaro àkehe, owyanye, kekon xarha tà. Awayehkany kom hona oseryehpàra ehtxoko. Àsok tawro hana. Tàwyanye awayehkatxhenye, oeryewhamnohpàrany harha natxow hamà, nyamoro ha, kekon hatà. ⁵Khoryenkomo hona haxa oseryehtxoko. Wayehkano nyne me naha, noro ha, kekon hatà. Tàwya wayehkano yeryetxhe rma, eryewhamnohno ytxoho ro na arymano nyne me xarha naha, noro ha. Ehonomnà xaxa kax mak naha ha. Noro hona rma oseryehtxoko. Àro wyaro àkehe, owyanye, kekon hatà, Txesusu.

⁶Àsok hana nay ha, torono yehetho ha, kekon xarha tà. Ehetàhpenyehra nay hamà, torono. 5 torono txko yehetho rma, 2 kruseyrus me marma nay hamà. Ehetàhpenyenohnàtho txko rma yakoronomiehe, Khoryenkomo, kekon hatà. Torono txko rma hutwahkahpàra ro mak naha. ⁷Àro ke, ohutwahkahpàranye rma rha naha, noro ha. Omnyam haxa ryhe, ehethàhpenye rma haxa manatxhe, torono yehetho yoho rma haxa mak ha, thenyenohnà rma yehetho yoho rma haxa mak ha, kekon hatà. Ohpotx komo yakenonà hutwany me xarha naha, noro ha. Àro ke ohutwahkahpàranye nay hamà. Àro ke oseryehpàra ehtxoko, toto kom hona, kekon hatà, Txesusu.

⁸Onà wyaro xarha àkehe, owyanye, kekon hatà. Txesusu mryenon uro kanye ro me ehtxoko, toto komo nenytxanàr me, oseryehpàra ro mak ha. Àro wyaro kanye ro me oyehtokonye, amnye onà wyaro nkehe xarha, Toto me Enusahò, owyanye, kekon hatà. Romryenon omoro kehe hampànà, kahe yawon komo nenytxanàr me, Khoryenkomo yanoto komo rma nenytxanàr me, kekon hatà. ⁹Àsok haxa hana manatxow ha. Txesusu mryenonàhnà uro màketxow hana, toto komo nenytxanàr me, àho-

nanye oyoseryehrà komo ke mak ha, kekon hatà. Àro wyaro owyanye tatoko, amnye onà wyaro nkehe xarha, Toto me Enusaho, owyanye. Romryenonàhnà omoro kehe hampànà, kahe yawon komo nenytxanàr me, Khoryenkom yanoto komo rma nenytxanàr me, kekon hatà, Txesusu.¹⁰ Àsok hana natxow ha, Toto me Enusaho wàràhyakany kom ha, kekon hatà. Noro wàràhyakanyenhàyamo hoko rma noseryewhokehe, Khoryenkomo. Tokato wàràhyakanyenhàyamotho hok haxa ryhe, oseryewhokahra ro mak naha ha, kekon hatà, Txesusu.

¹¹ Àsok hana oyeryewhamnohyatxow ha, anar kom ha, kekon xarha tà. Oyeryewhamnohyatxow hamà. Ayaryatxow hamà, tohsamnohtoho kom yaka, tàwyanye oyonytxanàr kom horà. Tkayaryet komo hyaka xarha, ehonomnà komo hyaka rma, ayaryatxow hamà, àwyanye oyonytxanàr kom horà, kekon hatà. Àtoko rma, àsoke ryhe koskarymeno kahra ehtxoko. Àro hoko rma oseryehokahra ehtxoko. Àsoke ryhe roxanhàn komo weyukyatzowà kahra ehtxoko, kekon hatà.¹² Àtoko rma orwonàhyametzhe ha, Khoryenkom yokato. Orwon komo hutwamohsehe ha, noro ha, ohxe owyanye eyuhtoho menye, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

**Katxhonano hoko oyehohkatxho
kom hona mpànà xenytxoko
katxhàrà on ha.**

¹³ Ohsamnohxemo kom waye ro nàrwonàmnye hatà, toto. Onà wyaro nkekon hatà, Txesusu wya. Khananàhnnye y, kekon hatà. Rowtà àhananàhko. Amna yàm peno katxhotho hoye tàmpàrà naha, rowya. Àro ke àhananàhko nyhe. Àhoykako, oyowtà hyaka, kasko, noro wya, kekon hatà, toto, Txesusu wya.¹⁴ Àna matà, kekon mak hatà, Txe-

susu, àwya. Katxhonano hoko onytxano ynyehná uro. Akatxho komo àhoykako kanyehná uro, kekon hatà.

¹⁵ Onà wyaro nkekon xarha tà, Txesusu, toto komo wya. Ohxe mpànà ehtxoko, kekon hatà. Katxhonano hoko oye-hohkatxho kom hona mpànà xenytxoko. Onà wyaro kahra ehtxoko. Tkatzhonke rma haxa ryehtoko, ohxe rma haxa weh-xan hamà, kahra ehtxoko. Àro wyaro owyanye tatok haxa, yaworohra ro mak màketzhe ha, kekon hatà, Txesusu.

¹⁶ Àro hoko rma kuknonano me nàrwonàmnye hatà. Tkatxhonke rma haxa neh-xakon hatà, toto, kekon hatà. Noro natàrà ryhe, tehetaxemà ro me rma haxa neh-xakon hatà.¹⁷ Àro ke, onà wyaro nehutwekon hatà, tàhnawo. Ronatàrà yeherà mánàtho, àwararohra harha nay hamà. Àro ke, àsoke ryhe wehxano, kekon hatà, tàwya rma, kekon hatà, Txesusu.¹⁸ Onà wyaro haxa weh-xan hamà, kekon hatà, noro ha. Ronatàrà yeherà mánàtho warymen hamà, kekon hatà. Anaro ymo harha weryan hamà, horyetho ymo haxa, kekon hatà. Àro ymo yaka wenkahyan hamà, ronatàrà yeherà, rokatxho xarha, omeroro rma, kekon hatà, tàwya rma, kekon hatà, Txesusu.¹⁹ Àro wyaro rowya enkahtàkatxhe rma, onà wyaro àken hamà, kekon xarha tà, tàwya rma. Ohxe haxa wehxaha, àken hamà, amnye. Thenyehra rma haxa naha, ronyahrà, rokatxho xarha, àken hamà, amnye, kekon hatà, tàwya rma. Yake ro rotxemnyehàntatho wararo nay hamà, àken hamà, amnye, kekon hatà, tàwya rma. Àro ke romyayon hokohra harha weh-xan hamà, àken hamà, amnye. Rasahxemtonàr hoko roro harha weh-xan hamà, àken hamà, kekon hatà, tàwya rma. Ryeryehotanàr hoko roro weh-xan hamà, àken hamà, amnye, kekon hatà, noro ha, tàwya rma, kekon hatà, Txesusu.²⁰ Onà wyaro haxa nkekon hatà, Khoryenkomo, noro

heno wya. Tàywenyekenno rma omoro, kekon hatà, àwya. Amnye rma kohsaya awayehyaha hxak hampànà, kekon hatà, Khoryenkomo, àwya. Àsok hana nay ha, onenàmatxhàràtho ha, kekon xarha tà, àwya. Awayhàtxhe, akatxho mehra harha nay hamà, kekon hatà, àwya. Anar komo katxho mè harha nay hamà, kekon hatà, Khoryenkomo, noro heno wya, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya.

²¹ Noro heno wyaro rma rha natxow hamà, tekatchomaxem komo, kekon xarha tà. Tkatcho komo henyekyatchow hamà, amnye ohxe tesnàr kom horà. Ewakryehná ro me mak nyamoro yonyaha, Khoryenkomo, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya.

Ayahyehrà komo hutwany me naha oyàmkomo katxhàrà on ha.

²² Onà wyaro nkekon xarha tà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya. Onà wyaro àkehe, owyanye, kekon hatà. Oseryehokahra ehtxoko, ànyahpàra oyehtxoho kom hoko. Kwayehyan hamà, ànyahpàra ryesnàr ke, kahra ro mak ehtxoko, kekon hatà. Oseryehokahra rma rha ehtxoko, àwomumra oyehtxoho kom hoko xarha. Rohunutho natanàhnohyan hamà, àwomumra ryesnàr ke, kahra ro mak ehtxoko, kekon hatà, Txesusu. ²³ Khoryenkom yano me àwayehpàra rma hak oyehtokonye, noro yano me rma rha tàyahmaxem me manatxow hamà. Noro yano me tuhnye rma hak oyehtokonye, noro yano me rma rha twomumtosom me manatxow hamà, kekon hatà, Txesusu. ²⁴ Àsok hana nay ha, torono ha. Àhomohra nay hamà. Osowrukhuha xarha nay hamà. Tànyahrà màmtohra xarha nay hamà, kekon hatà. Àsok tawro hana. Torono nyahmen hamà, Khoryenkomo, kekon hatà. Àro ke, omnyam xarha anyahmetxow hamà, noro ha. Àsok tawro hana. Torono komo yoho rma haxa noro nàhnàn me

manatxow hamà, kekon hatà, Txesusu. ²⁵ Oyoseryehokatcho komo rma, ohorymamnohpàranye nay hamà. ²⁶ Àro ke, oseryehokahra ro mak ehtxoko, ànyahpàra oyehtxoho kom hoko, àkatxhomra oyehtxoho kom hoko xarha, àwomumra oyehtxoho kom hoko xarha. Àsok make oyehtxoho kom hoko rma, oseryehokahra ro mak ehtxoko, kekon hatà, Txesusu.

²⁷ Àro hoko rma, onà wyaro nkekon xarha tà. Àsok hana nay ha, txawarkoyato ha, kekon hatà. Tomyawon hokohra nay hamà. Twomun yenyempera nay hamà. Ohxe tonyxem me mak naha, txawarkoyato, kekon hatà. Àsok hana nehakon ha, Saromaw heno ha. Ohxe tonyxemà ro me rma haxa nehakon hatà, noro heno. Ehonomná womun yawo tehtoko, ohxe tonyxemà ro me nehakon heno hatà. Onà wyaro mak àkehe, owyanye. Noro heno yoho rma haxa, ohxe tonyxem me naha, txawarkoyato, kekon hatà, Txesusu. ²⁸ Àsok tawro hana. Khoryenkomo ryhe, txawarkoyato yeherkotkuryen hamà. Ohxe tonyxem me neryan hamà, àwomumtonàrà wyaro mak ha, kekon hatà. Txawarkoyato ryhe, mexehra ehxah me, ehxen me harha nay hamà. Taknyohsom me rma nay hamà. Mexehra tehquemà rma womumtehe, Khoryenkomo, ohxe tonyxemà ro me ehtxoho me. Àro yoho rma haxa owomumtony kom me nay hamà, noro ha. Àsok tawro noro hona xenyhera manatxowà, kekon hatà, Txesusu.

²⁹ Anyahrà kom hoko roro ehutwahra ehtxoko, kekon xarha tà. Owokru kom hoko roro xarha ehutwahra ehtxoko. Àro hoko rma, oseryehokahra ehtxoko, ohnawonye, kekon hatà. ³⁰ Àro hoko roro nehutwetxow hamà, toto komo, anaro rha yana komo, omeron komo. Ayahyehrà komo hutwany

me mak naha, oyàmkomò, kahe yawono. Tànyahrà komò xe natxow hamà, kany me rma naha, noro ha, ohokonye, kekon hatà, Txesusu. ³¹ Àro ke, on hok haxa ehtxoko, omnyamo. Khoryenkomo mryenon me oyehtxoho kom hoko ehtxoko. Àro hoko rma oyehtokonye, anyahrà komò xarha yàmnyaha, noro ha, owyanye, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komò wya.

Kàkatxho komò henyehhtxoho hoko hananàhno ryetxhàrà on ha.

³² Khoryenkomo mryenon komò ryhe omnyamo, kekon xarha tà, àwyanye. Yakenohnà komò rma omnyam hamà. Oseryehokahra mak ehtxoko, kekon hatà. Tàwyaro rma, towto yoh me rma rha oeryatxhe ha, oyàmkomò, tano me ro mak ha, kekon hatà, Txesusu.

³³ Akatxho komò tàmtxoko, txenyeru hona, kekon xarha tà. Txenyeru rma tàmtxoko, àkatxhomnà komò wya. Àhenyekhera ehtxok hampànà, kekon hatà. Owyanye àhenyeknyetok haxa, amnye nosomtatken hamà, akatxhothàyamo. Anatoko nanhànten hana, otxenyeron komò yonàtho. Àro hoye ro nosomtatken hamà, otxenyeronuthuyamo, kekon hatà. Anatoko naryatxow hana, temenyem komò. Anatoko akatxhothàyamo yonahyan hana, hurutuhu. Àro wyaro rma nosomtatken hamà, akatxhothàyamo, onhenyeketxhàyamotho. Àro ke, kahe yawo oyowakryetxho kom hok haxa ehtxoko. Àro ryhe, osomtatknà ro me naha. Anhàntahnà ro me naha. Ehxera ro mak naha, any komò. Ehxera rma rha naha, hurutuhu, kekon hatà, Txesusu. ³⁴ Àsok tawro hana. Tano tkatxhonke oyehtokonye, tano roron me oyesnàr komò xe manatxow hamà. Kahe yaw haxa towakryexem me oyehtokonye, àtono ro me oyesnàr

komò xe manatxow hamà, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komò wya.

Thona ro mpànà ehtxok ha katxhàrà on ha.

³⁵⁻³⁶ Onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komò wya. Horykomò yanoto komò wyaro ehtxoko, kekon hatà. Àsok hana nay ha, horykomò ha. Anatoko bàn yaye ten hamà, asahxemtoso. Thehtaxem yakoro asahxemtoso ten hamà. Àro ke, noro yomoknàr hona ro natxow hamà, anoto komò, kekon hatà. Mexehra nomokyan hamà ketxhe ha. Tomokàtxhe rma, bàn hotar hoko tey tey ken hamà, ketxhe xarha. Amamehra tahurmaketxow hamà, noro yowomtoho me, ketxhe xarha, kekon hatà. Àro ke, twomun komò yawnukyatzow hamà, anoto komò, osonyhoryenàr komò. Wey ho xarha natxow hamà. Àro wyaro thona ro rma haxa natxow hamà, kekon hatà. Nyamoro wyaro rma rha thona ro ehtxoko, omnyam xarha, kekon hatà, Txesusu. ³⁷ Horykomò yomokàtxhe rma, towakryexem me natxow hamà, anoto komò, kekon xarha tà. Ànàkhàra rma tehtokonye, towakryexem me natxow hamà, thona ro tesnàr komò ke mak ha. Onà wyaro yaworo xaxa àkehe, owyanye, kekon hatà. Tanoto komò yanoto me harha noteryaha, horykomò, ewakryenàr kom horà. Noro ryhe twomunu yawnukyaha. Eryewtatxoko, emtakmaxe, kehe xarha, àwyanye. Noro ryhe, ànyahrà komò yaryaha, kekon hatà, Txesusu.

³⁸ Anatoko kohsarakatawo nomokyan hana, horykomò, kekon xarha tà. Enmahpaya ehtok haxa nomokyan hana. Àsokentok hana. Àywenyeke rma natxow hamà, anoto komò. Thona roro rma tehtokonye, towakryexem me rma haxa natxow hamà, kekon hatà. Àro wyaro rma rha, thona ro oyehtokonye,

towakryexem me rma haxa manatxhe, omnyamo, kekon hatà, Txesusu.

³⁹ Onà wyaro uhutwamohsehe xarha, owyanye, kekon xarha tà. Àsok hana natxow ha, temenyem kom ha. Horykomo katxhotho yanàr xe tehtokonye, tomohtoho yokarymahra natxow hamà, noro wya. Àro ke uhutwahra rma nay hamà, horykomo, kekon hatà. Tàwya uhutwantok haxa, ànàkhàra esnàràtho haryhe mà, thona ro esnàràtho haryhe mà, bàn yaka owomrà kom hona xenyàràtho haryhe mà, àwya, kekon hatà, Txesusu. ⁴⁰ Àro wyaro rma rha, thona ro mpànà ehtxok ha, omnyam xarha. Àsokentok hana nomokyan ha, Toto me Enusaho. Owyanye omokhàra hak nay hamà tatoko rma, nomokyaha hampànà. Àro ke, thona ro mpànà ehtxok ha, kekon hatà, Txesusu.

Anaro rha horykomo yanoto komo yehtxoho yokarymatxhàrà on ha.

⁴¹ Amna yohà y, kekon hatà, Petru, àwya. Onok komo wya kuknonano me mekarymano, amna marma wya katà, omeroron komo wya haxa katà, kekon hatà, Petru.

⁴² Anaro kuknonano me haxa neyukye hatà, Kohkomo. Bàn yaye tàtontoko, anotomano yeryan hamà, horykomo, kekon hatà. Tanoto komo yoh xarha wahanonken hamà. Toyuknye ro rma wahanonken hamà. Takàhsomà rma wahanonken hamà, tanoto komo yoh me noro yehtxoho me, kekon hatà. Romàn yawon komo xenyko, rohnawo, ken hamà, horykomo, àwya. Ànyahmatxok yoh hampànà, ken hamà, àwya, kekon hatà, Txesusu.

⁴³ Àsok hana nay ha, anoto komo yoh ha, kekon hatà. Anatoko àhoko roro nay hana, tanotomanyenhàrà rwon yawo ro mak ha. Tomokàtxhe harha, àhoko roro noro yehtxoho yonyan hamà, horykomo. Àro ke noro yowakryen hamà, kekon

hatà. ⁴⁴ Onà wyaro yaworo xaxa àkehe, owyanye. Tkatzho yoh me noro yeryan hamà, horykomo. Omeroron yoh me noro yeryan hamà, kekon hatà, Txesusu.

⁴⁵ Àsok haxa hana nay ha, anoto komo yoh ha, kekon hatà. Anatoko àhokohra rma nay hana. Tanotomanyenhàrà rwonà yawo rohra harha nay hana, kekon hatà. Onà wyaro haxa nken hamà, tàwya rma. Nàramamyaha mak ha, horykomo, ken hamà. Omokhàra mak nay hamà, ken hamà, tàwya rma. Àro ke, àsok make rma haxa nay hamà, atxke tehtxoho hoko. Horykomo yanototho komo hpokyan hamà, kekon hatà. Kàrkomo komo, woràskomo komo xarha, nyamoro rma hpokyan hamà. Teryehotanàr hoko roro xarha nay hamà, tasahxemtonàr hoko roro. Tànyerhontanàr hoko roro xarha nay hamà, tanotomanyenhàrà ramamrà ke mak ha, kekon hatà, Txesusu. ⁴⁶ Àsok tawro hana. Omokhàra mak nay hamà, horykomo, ken hamà, anoto komo yohà. Àro wyaro àwya tatoko rma, nomokyaha hampànà, horykomo, kekon hatà. Tanoto komo yohàtho yanàhnohyaha hampànà. Thenyehra rma haxa nanàhnohyaha hampànà. Toyuknyehntho komo hyaka neryan hamà, anàhnohno ytxoho ro na, kekon hatà. Àro ke, Toto me Enusaho yomohtoho hona ro mpànà ehtxok ha, omnyamo, kekon hatà, Txesusu.

⁴⁷ Àsok hana natxow ha, anotonano kom ha, kekon xarha tà. Tanotomanye ro komo rwonàmàthàrà yoyukhura tehtokonye, tanàhnohsom me rma haxa natxow hamà. ⁴⁸ Tanotomanye ro komo rwonàmàthàrà ywenyeke tehtokonye haxa, tanàhnohpormaxem me natxow hamà. Atxke textexhenye, tanàhnohpormaxem me nyhe rma natxow hamà, àywenyeke tesnàr komo ke mak ha, kekon hatà. Àro ke, Khoryenkomo rwonàmàthàrà ywero

oyehtokonye, eyuhtxok xaxa mak hampànà. Anar komo yoho rma haxa eyuhtxok xaxa mak hampànà, àywero rma haxa oyesnàr komo ke mak ha, kekon hatà, Txesusu.

Osoxehra natxhe àro rye yawon komo yukryeka hona romoknàr ke katxhàrà on ha.

⁴⁹ Onà wyaro nkekon hatà, Txesusu. Teryewhamnohsom me rma haxa natxhe hampànà, toto komo, yukryeka hona romoknàr ke mak ha, kekon hatà. Takny-ohsomà wyaro teryewhamnohsom me natxhe hampànà. Eryewhamnohpàn me rma hak natxow hamà. Teryewhamnohsom me esnàr komo xe mak wehxaha, kekon hatà. ⁵⁰ Uro htzero mpànà teryewhamnohsom me wehxaha. Tuna kwaka toto yataymomnàtokono wyaro, ryeryewhamtoho yaka koteryaha hampànà, kekon hatà. Ryeryewhampàra ro rma haka, koseryehokehe rma haxa, rohnawo, kekon hatà, Txesusu.

⁵¹ Àsok hana màketxow ha, rohoko, kekon xarha tà. Onà wyaro màketxow hana. Yukryeka hona nomokye hamà, osohtahhra harha toto komo yehtxoho me, màketxow hana. Àro wyaro ehutwahra ehtxoko, rohoko, kekon hatà. Onà wyaro haxa àkehe, owyanye. Nosohtahetxhe xaxa mak hampànà, toto komo, yukryeka hona romoknàr ke mak ha, kekon hatà, Txesusu. ⁵² Àro rye yawon komo ryhe, osoxehra harha natxhe hampànà. Tkukur komo xehra natxhe, anar komo, romryenon me esnàr komo ke mak ha, kekon hatà. 5 me natxow hana, àro rye yawon komo. 3 komo xehra natxhe, anar komo, 2 komo rma, romryenon me esnàr komo ke mak ha, kekon hatà. ⁵³ Buru komo xehra natxhe, àyàm komo, romryenon me esnàr komo ke mak ha. Tomsàr komo xehra natxhe, àyon komo, romryenon me esnàr komo ke mak ha, kekon hatà. Tàmryerà hetx

komo xehra natxhe, awetxhuru komo, romryenon me esnàr komo ke mak ha. Àro wyaro osoxehra natxhe hampànà, àro rye yawon komo, yukryeka hona romoknàr ke mak ha, kekon hatà, Txesusu.

Khoryenkom yano me tan ryehtxoho ywenyeke rma manatxhe katxhàrà on ha.

⁵⁴ Onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, toto komo wya, ohsamnohxemo komo wya. Kamàmà yowomtoho nyero awarànà yomoknàtoko, tuna nomokyan hamà, kany me manatxow hamà, kekon hatà. Àro hoko yaworo màketxow hamà. Mexehra nomokyan hamà, tuna, kekon hatà. ⁵⁵ Anatoko, kamàmà yahkotohen nyero nomokyan hana, afefenà, sur nyero. Amnye thenyehra nay hamà, kamàmà, kany me manatxow hamà. Àro hoko yaworo rma rha màketxow hamà, kekon hatà, Txesusu.

⁵⁶ Tuna yomohtoho ywero manatxow hamà, kekon hatà. Amnye kamàmà yehtxoho ywero xarha manatxow hamà. Khoryenkom yano me tan ryehtxoho ywenyeke rma manatxhe. Yaworon mehra ro mak manatxhe ha, omnyamo, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya. ⁵⁷ Àsok hana wehxan ha, ohxe hana, ohxehra hana, màketxow hamà. Yaworo ehutwahra manatxow hamà. Yaworo tehutwahorye manatxhe haryhe, kekon hatà, Txesusu.

Txenyeru yehetàhkanye wyaro manatxhe katxhàrà on ha.

⁵⁸ Txenyeru yehetàhkanye wyaro manatxhe, Khoryenkomo wya, kekon xarha tà. Àsok hana nay ha, toto ha. Anaro wya txenyeru yehetàhken hamà, noro ha. Noro hoko ewakhàra harha nay hamà, ehemahra esnàr ke mak ha, kekon hatà. Owto yohà hyaka karyan hamà, ehemahra oyesnàr ke, ken hamà,

àwya. Asama yarye tàtontokonye rma, tehemahorye nay hamà, ehetàhkatxhàràtho wya, owto yohà hyaka àwya tanàr hona, kekon hatà. Ehemahra rma ehtoko, watxa ymo yaka noro yahryempen hamà, owto yohà, tanoto wya, ahosno ynye ro wya, kekon hatà. ⁵⁹Onà wyaro àkehe, owyanye. Ehematxehkahra rma tehtoko, watxa ymo yawo roro nay hamà. Ahatakahra ro mak naha ha. Àro wyaro rma rha, anar me harha ayanhànàthàyamo yonyhera oyehtokonye, tanàhnohsom me manatxhe hampànà, omnyam xarha, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya.

Karyeryeya honotho heno komo yotahatxho yokarymatxhàrà on ha.

13 Àro wyaro Txesusu wya hananàhno ynyetoko rma, àhyaka nomohtxownà hatà, toto komo. Anar heno komo yokaytà yohtxownà hatà. Karyeryeya honotho heno komo yotahahetxok hatà, Peratusu, tanoto komo wya, arymano ynye ro komo wya, ketxkon hatà, Txesusu wya. Toknàthàyamo yàmyatxkenan hatà, nyamoro heno, Khoryenkomo wya. Àwyanye tàmnàtoko rma, netahetxok hatà, Peratus yano me hatà, ketxkon hatà.

²Àsok hana muhutwexow ha, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. Onà wyaro muhutwexow hamà. Atxke tehtxoho kom hoye ro wayehyatxok hamà, nyamoro heno, màketxow hamà. Tkukuthuyamo yoho rma haxa atxke nehxatxok hamà, Karyeryeya honotho heno komo, màketxow hamà, kekon hatà, Txesusu. ³Yaworohra mak màketxhe ha. Onà wyaro haxa àkehe, owyanye, kekon hatà. Anar me harha ayanhànàthàyamo yonyhera rma oyehtokonye, nyamoro heno wyaro tanàhnohsom me rma rha manatxhe

hampànà, omnyam xarha, kekon hatà, Txesusu.

⁴Onà wyaro nkekon xarha tà, àwyanye. Anaro heno komo yokaytà xarha menytxetxok hamà, kekon hatà. Wayehyatxok hatà, Xerusaryen hon heno komo, 18 heno komo rma. Serowe ho ehtokonye, àhonanye nemokotek hatà, nàmno ymo, kawono ymo. Àsok hana nyamoro heno muhutwexow ha, kekon hatà. Onà wyaro muhutwexow hamà. Atxke tehtxoho kom hoye ro wayehyatxok hamà, nyamoro heno, màketxow hamà. Tkukuthuyamo yoho rma haxa atxke nehxatxok hamà, màketxow hamà, kekon hatà, Txesusu. ⁵Yaworohra mak màketxhe ha. Onà wyaro haxa àkehe, owyanye, kekon hatà. Anar me harha ayanhànàthàyamo yonyhera rma oyehtokonye, nyamoro heno wyaro tanàhnohsom me rma rha manatxhe hampànà, omnyam xarha, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya.

Ehetahnà wyaro rma natxhe Khoryenkomo yoyuknyehná komo katxhàrà on ha.

⁶Taa. Ehetahnà yokarymay hatà, Txesusu. Khoryenkomo yoyuknyehná komo kuknon me rma nàrwonakon hatà. Onà wyaro nkekon hatà. Tànatke nehxakon hatà, toto, kekon hatà. Ànatàr wawo nehxakon hatà, fek yohà, ànenamàthàrà rma. Ehetahra ro mak nehxakon hatà, fek yohàtho, kekon hatà. Fek yeher horà tàtontoko, xenyhera ro mak nehxakon hatà, noro, kekon hatà, Txesusu. ⁷Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, tanoto wya, nat yonye ro wya. 3 me àtxemnyehàntanàr xehra yohà, fek yeher horà komokyakonà rma haryhe, kekon hatà. Ehxera ro mak naha, eherà, kekon hatà, tànatkemà. Àro ke amako yxako, kekon hatà. Amako yxako, ronatàrà yosakanàr hona, kekon hatà, tànatkemà, tanoto wya, kekon hatà, Txesusu. ⁸Onà wyaro

haxa nkekon hatà, anoto. Rohà y, amahohra hak exko, kekon hatà. Àto rma hak nahko, kekon hatà, anoto. Àmàtkok hak wenyhoryexe, waxeronoryex haka, kekon hatà, anoto, tànatkemà wya, kekon hatà, Txesusu. ⁹Anaro txemnyeh wawo nehete hana, kekon xarha tà, anoto. Ehetantoko rma, ohxe nay hamà, kekon hatà. Ehetahra rma ehtok haxa, mamaheno yxak hamà, kekon hatà, anoto, tànatkemà wya, kekon hatà, Txesusu. Ehetahnà wyaro rma natxhe, Khoryenkomo yoyuknyehnà komo, kekon hatà, Txesusu.

**Wosà tkatuhkemà rotho
yonyhoryetxhàrà on ha.**

¹⁰Taa. Hokano ytxoho yawasàn ho hananàhno ryakon hatà, Txesusu, ohsamnohno ytxoho ro yawo. ¹¹Àto nehxakon hatà, wosà. Ekeh me rma haxa nehxakon hatà. Worokyamo yano me 18 me txemnyehàntay hatà, ekeh me roro hatà. Tkatuhke roro nehxakon hatà. Asanàmpàrà ro mak nehxakon hatà.

¹²Noro yonyey hatà, Txesusu. Nanyekye hatà, tàhyaka. Wosà y, kekon hatà, àwya. Oyonyhotan hampànà. Oyeheryanàthàrà ohnànkàn hampànà, kekon hatà, àwya. ¹³Tamorà yeryey xarha tà, àhona. Àtoko rma nasanàmnye harha tà, wosà. Ohxe xaxa nay hamà, Khoryenkomo, kekon hatà.

¹⁴Ewakhàrà mak nehxakon hatà, horykomo. Xuknewyana komo yohà rma mok nehxakon hatà, tohsamnohsomà ro komo yonye ro rma hatà. Hokano ytxoho yawasàn ho Txesusu wya wos yonyhoryetxho hoko ewakhàrà nehxakon hatà. Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, toto komo wya. 6 hona roro komyawon kom hoko tatamokhorye tehaxtxhe, kekon hatà. 6 ho roro tomokhorye manaxtxhe, mosonà wya oyonyhoryenàr kom horà. Hokano ytxoho yawasàn ho haxa ryhe,

osonyhoryehosohra momokyatxhe ha, kekon hatà, horykomo, toto komo wya.

¹⁵Onà wyaro haxa nkekon hatà, Kohkomo, àwya. Yaworon mehra manatxow hamà, omnyamo, kekon hatà. Hokano ytxoho yawasàn ho atamokhera ehtxoko kany me manatxhe. Àro wyaro kanye rma, àro rma ho matamokyatxhe, omnyamo, owoknà komo wokhanàr hoko. Àro ke, yaworon mehra manatxow hamà, kekon hatà. Owoknà komo meweketxow hamà, hokano ytxoho yawasàn ho. Maryatxow hamà, tuna yontoho me, kekon hatà, Txesusu. ¹⁶Tonyhoryehorye rma haxa nahko hamà, mosonà, onà rma ho. Àsok tawro hana. Akmaraw yohamàtho me ryhe nay hamà, noro ha, kekon hatà. Noro yeryewhamnohyakon mak ha, Satanasà ymo. Ekeh me roro rma 18 me txemnyehàntaye. Noro rma, tonyhoryehorye rma nahko hamà, on ho, hokano ytxoho yawasàn ho, kekon hatà, Txesusu.

¹⁷Àro wyaro tawro hoye ro atxke tonyxem me nehxatxkon hatà, Txesusu xanhàn komo. Anar kom haxa ryhe neryehotetxkon hatà, onyhoryeno ytxoho hoko rma haxa Txesusu yesnàr ke hatà.

**Àsok hana akaryet kom me nay ha
Khoryenkomo ha katxhàrà on ha.**

¹⁸Onà wyaro nkekon xarha tà, Txesusu. Àsok hana akaryet kom me nay ha, Khoryenkomo ha, kekon hatà. Àsok hana wekarymen ha, owyanye. Kuknonano me wekarymen hamà, kekon hatà. ¹⁹Nat horymamtoho wyaro nay hamà. Natà txko tenamyatxow hamà, mostakna nathàrà txko rma, kekon hatà. Kàwyanye enamnàtoko rma, hory mehra nay hamà, natà txko. Kàwyanye enamàtxhe, nahten hamà. Horymamyen hamà. Nasakmatahten hamà, thenyehra, kekon hatà. Amnye

akmatar hona nemàmteixow hamà, torono komo. Àro wyaro rma rha nehamyatxhe ha, Khoryenkomo mryenon komo, kekon hatà, Txesusu.

²⁰ Àsok hana akayaryet kom me nay ha, Khoryenkom ha, kekon xarha tà. Àsok hana wekarymen ha, owyanye. Kunkonano me xarha wekarymen hamà. ²¹ Wosà wya katamaru wakanomanàrà wyaro nay hamà. Yukwarà yeryan hamà, katamaru waka, kekon hatà. 3 waka hana neryan ha. Àro waw tehtoko, osonyhera harha nay hamà, yukwarà. Osonyhenà rma hoye ro twakanonke rye nay hamà, katamaru, omeroro, kekon hatà. Àro wyaro rma rha, tonyhoryetxehkaxem me natxhe, Khoryenkomo mryenon komo. Osonyhen hoye ro rma tonyhoryetxehkaxemà rye me natxhe, kekon hatà, Txesusu.

**Tonyhoryexem me oyehtxoho
kom hoko rma haxa
ehtxoko katxhàrà on ha.**

²² Toy xarha tà, Txesusu. Xerusaryen hona rma tekon hatà. Anaro rha owto horye tekon hatà. Hananàhno ryakon hatà.

²³ Onà wyaro nkekon hatà, toto, àwya. Rohà y, kekon hatà. Yakehra natxowà, tonyhoryexem komo, kekon hatà. Yakehra natxowà, tonyhoryexem komo. Onà wyaro haxa nkekon hatà, Txesusu, àton komo wya.

²⁴ Krawame rma haxa tonyhoryexem me manatxhe, kekon hatà. Àsok hana nàmno hotayarye tàtetxow ha. Taxkàtnye ehtoko, krawame tàtetxow hamà, àro yarye. Àro wyaro rma rha krawame tonyhoryexem me manatxhe, kekon hatà. Tonyhoryexem me tesnàr komo xe rma natxhe haryhe, toto komo, thenyehonà komo. Enyhoryehna me rma natxhe ha. Àro ke, tonyhoryexem me oyehtxoho kom hoko rma haxa ehtxoko, kekon hatà, Txesusu.

²⁵ Àsok hana nay ha, horykomo ha, kekon xarha tà. Tàwya bàn yahurutxhe, owomtxoko kahra harha nay hamà, toto komo wya, tàhyaka omohxemoto komo wya. Màmnyaye natxow hana, nyamoro ha. Tey tey tey ketxow hana. Horykomo y, ahurmakako, amna yowomtoho me, ketxow hana. Onà wyaro haxa neyukyaxow hamà, noro ha, kekon hatà, Txesusu. Onok hana omnyam ha ken hamà. Oywenyekenye wehxaha ken hamà, àwyanje. Àro wyaro rma rha manatxhe hampànà, amnye ha, kekon hatà, àton komo wya. Amna yohà y, oyowto hona amna nomokno, màketxhe hampànà. Ahurmakako, amna yowomtoho me, màketxhe hampànà. Onà wyaro haxa oyoyukyaxhe hampànà, noro ha, kekon hatà. Onok hana omnyam ha kehe hampànà. Oywenyekenye wehxaha kehe hampànà, owyanye, kekon hatà, Txesusu. ²⁶ Onà wyaro màketxhe hampànà, àwya. Amna yohà y, ayakoro amna nemtakmekonà, màketxhe hampànà. Amna yowto ho oyehtoko, amna màhananàhyakonà, màketxhe hampànà, àwya. ²⁷ Onà wyaro haxa nkehe hampànà, noro ha, owyanye, kekon hatà, Txesusu. Oywenyekenye wehxaha, àkan haxa hawe, owyanye, kehe hampànà. Àtotxok ha, rohyaye, atxke rma haxa oyesnàr komo ke, kehe hampànà, owyanye, kekon hatà, Txesusu.

²⁸ Àtoko rma owratetxhe hxak hampànà, kekon hatà. Àto rma Akmaraw menyatxhe hampànà. Esake xarha, Xako xarha, Khoryenkomo rwonà yokarymanye rotho komo xarha menyatxhe hampànà. Khoryenkom yowto ho natxhe hampànà, nyamoro ha. Omnyam haxa ryhe, owompàra ro mak manatxhe hampànà. Àro ke owratetxhe hxak hampànà, kekon hatà, Txesusu. ²⁹ Àto rma rha natxhe hampànà, anaro rha yana

komo xarha, kamàmà yahatakaxho nyeron komo rma, kamàmà yowomtoho nyeron komo xarha, kamàmà yahkotohen nyeron komo xarha. Khoryenkom yowto ho nasahxemtetxe hampànà, nyamoro ha, kekon hatà, Txesusu.

³⁰ Àsok tawro hana, kekon xarha tà. Amnye rma ehonomnà mehra tonyxem me natxow hamà, anar komo. Amnye ehonomnà me harha nyamoro yeryaha, Khoryenkomo, kekon hatà. Anar kom haxa ryhe, amnye rma ehonomnà me tonyxem me natxow hamà. Amnye ehonomnà mehra harha mpànà nyamoro yeryaha ha, Khoryenkomo, kekon hatà, Txesusu.

**Xerusaryen hona àtehe
rma katxhàrà on ha.**

³¹ Àro wyaro Txesusu wya katxhe rma, nomohtxownà hatà, Farysew kukur komo, àhyaka. Oyotahanàr xe nay hatà, Eroknesà, ketxkon hatà, àwya. Àro ke, oyoro ro oyokahtàmyan hamà, ketxkon hatà.

³² Onà wyaro haxa nkekon hatà, Txesusu, àwyanye. Yawarye wyaro temenye nay hamà, Eroknesà, kekon hatà. Àtotxoko, àhyaka. Onà wyaro màketxhe ha, àwya. Worokyamo yowrà hoko rma nay hatà, Txesusu, màketxhe ha, Eroknesà wya. Onyhoryeno nyàr hoko rma nay hatà, màketxhe ha, kekon hatà, Txesusu. Mexehra nyhe rma àhok nay hatà, màketxhe ha, àwya. Mexehra ehxah me àhokohra harha nay hatà. Àtàhkatxehkan haxa ha, àna ha, ken hatà, màketxhe ha, Eroknesà wya, kekon hatà, Txesusu, Farysew komo wya. ³³ Xerusaryen hona àtehe rma, mexenohnà me mak ha. Mexehra mpànà wehxaha ha, ahatakaxah me, kekon hatà. Àsok tawro hana. Xerusaryen ho ryhe totahaxem me natxow hamà, Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro komo, kekon hatà, Txesusu.

³⁴ Àsok hana natxow ha, Xerusaryen hon kom ha, kekon xarha tà. Amnyehran heno komo, Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno komo yotahetxkonà, Xerusaryen hon heno komo rma, kekon hatà. Tàhyakanye ànyahxemotho komo rma yotahetxkonà, toh ke. Amnyeno rma komo xarha, roxehra natxhe, Xerusaryen hon komo rma. Nyamoro rma kurunhonàr xe roro wehxakon haryhe, kekon hatà. Àsok hana nay ha, apaytara ha. Tahothàrà yosnaka tàmxekrà yohamnohyan hamà, ukurunhonàr horà. Àro wyaro rma rha, Xerusaryen hon komo kurunhonàr xe roro wehxakon haryhe. Tkurunhonàr komo xehra mak natxhe, rowya, kekon hatà, Txesusu. ³⁵ Àsok tawro hana. Àxanomkahnohsah me harha naha, Xerusaryen heno. Àto ehxera harha wehxaha. Ronyhera harha natxhe hampànà, àton komo, kekon hatà. Yukryeka hona harha romokhàrà ro rma haka, ronyhera roro rma natxhe hampànà, Xerusaryen hon komo. Romokàtxhe, ronyatxhe harha, àton komo, amnyen komo. Àtoko rma, onà wyaro nketxhe hampànà. Kohkom yano me omohsaho ryhe mosonà, towakryexem me xaxa hak nahko, mosonà, ketxhe hampànà, kekon hatà, Txesusu.

**Hokano ytxoho yawasàn
ho onyhoryeno yhera kat
wehxano katxhàrà on ha.**

14 Anaro hokano ytxoho yawasàn ho ryhe, toy hatà, Txesusu, horykomo màn yaka. Farysew kukur komo yoh me nehxakon hatà, noro ha. Àmàn yaka rma emtakmaxe toy hatà, Txesusu. Àto rma rha nehxatxkon hatà, àyweronàhyamano nyne ro kukur komo, Farysew kukur komo xarha. Txesusu yonytxehketxkon hatà, nyamoro ha.

²Àto rma rha nehxakon hatà, toto. Ekeh me rma haxa nehxakon hatà, xoxo ymo wya hatà. Txesusu hyaka nomokye hatà.

³Onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, àton komo wya. Kàyweronàhyamatxho kom yawo ro tehxorye tehxtaxow hamà, kekon hatà. Àsok kat wehxano, owyanye, àro yawo ro ryehtxoho me. Hokano ytxoho yawasàn ho àsok kat wehxano. Onyhoryeno kat weryano. Onyhoryeno yhera kat wehxano, owyanye, kekon hatà, Txesusu, àwyanye.

⁴Eyukhura mak nehxtaxkon hatà, nyamoro ha. Àro ke toto yahosày hatà, Txesusu. Nenyhoryey hatà. Ohxe àtoko, kekon hatà, àwya.

⁵Onà wyaro nkekon xarha tà, àton komo wya. Àsok hana manatxow ha, hokano ytxoho yawasàn ho, kekon hatà. Tuna yonà ymo yaka owoknà komo yehurkatxhe, anàmpàra kat manatxowà. Àna matà, amamehra manàmyatxow hamà, hokano ytxoho yawasàn ho rma, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. ⁶Noro yoyukhura nehxtaxkon hatà.

Ewahrokotoxemo komo hananàhàthàrà on ha.

⁷Farysew nanyeketxhàyamo yonyakon hatà, Txesusu. Ehonomnà komo yahon hona neryewtetxkon hatà. Àro wyaro rma newahrokotetxkon hatà.

Àro ke, kuknonano me hananàhtx-ownà hatà, Txesusu, ewahrokotohra ehtxoko tawro me hatà. Onà wyaro nkekon hatà, àwyanye.

⁸Anatoko ayanyekyaxow hana, thehtaxemà, kekon hatà. Asahxemtoso ayanyekyaxow hana. Àsoken hona ryhe meryewtetxowà, ehonomnà komo yahon hona katà, kekon hatà. Àna matà, àrohnà hona eryewtatxoko. Àsok tawro hana. Anyehxah me rma rha nay hana, anaro, horykomo

ymo, oyohon komo rma haxa, kekon hatà. ⁹Ehonomnà komo yahon hona oyeryewtatxheny haxa, ohyakanye nomokyan hamà, ayanyeknyenhàyamo. Ayahonàhnà moro ken hamà, owyanye, kekon hatà. Moson yahon haxa moro ken hamà, ayanyeknyenhàyamo. Àro ke atxke tonyxem me manatxow hamà, esnakan komo yahon hona harha oyeryewtanàr komo ke, kekon hatà, Txesusu. ¹⁰Onà wyaro haxa ehtxoko. Anyehxah me oyehtokonye, esnakan komo yahon hona ryhe eryewtatxoko. Àro wyaro oyehtokonye, onà wyaro nken hamà, ayanyeknyenhàyamo, owyanye, kekon hatà. Hoymo y, on hona haxa ryhe eryewtako, ehonomnà komo yahon hona, ken hamà, owyanye. Àro wyaro àwya katxhe rma, ehonomnà me oyonyatxow hamà, àton komo, ayakoronye tasahxemtoso komo rma, kekon hatà, Txesusu.

¹¹Ehonomnà me oyosonyetokonye, norohnàtho me harha oyeryatxhe hampànà, Khoryenkomo, kekon hatà. Norohnàtho me haxa oyosonyetokonye, ehonomnà me harha oyeryatxhe hampànà, noro ha, kekon hatà, Txesusu, àton komo wya.

¹²Onà wyaro nkekon xarha tà, Farysewu wya, tanyeknyenhàrà wya. Owya ahxemtoto nnyetoko, toto komo manyekyaxow hamà, kekon hatà. Manyekyaxow hamà, axan komo, oyowtà komo xarha, okukur komo xarha, tkatxhonkemà ro komo xarha. Nyamoro rma ayanyekyaxhe xarha, kekon hatà. Amnye asahxemtoso ayanyekyaxhe ha. Àro wyaro owya tahxemtothàyamo yehemetxow hamà, nyamoro ha, kekon hatà. Onà wyaro haxa àkehe, owya. Àro wyaron kom marmahnà anyehko, kekon hatà, Txesusu. ¹³Norohnàtho komo xarha anyehko, àkatxhomnà ro komo rma, ekeh komo xarha, àhrohnà ro komo

xarha, enhunu ro komo xarha, kekon hatà. ¹⁴Àsok tawro hana. Ehemahra ro mak natxow hamà, nyamoro ha, owaya, norohnàtho me tesnàr komo ke mak ha. Oyowakryehe mak hampànà, Khoryenkomo, kekon hatà. Amnye, owaya nyamoro yowakryetxhàràtho yehemehe hampànà, noro ha, owaya. Àwayehxemo kom waye tàwya enyhoru komo yanàmnàtoko, nehemehe hampànà, owaya, kekon hatà, Txesusu.

**Norohnàtho komo yanyekyaha
Khoryenkomo towto
hona katxhàrà on ha.**

¹⁵Àro wyaro tàwya enytxatxhe rma, onà wyaro nkekon hatà, toto, tasahxemtosome komo kukuru rma. Khoryenkom yowto ho tasahxemtosome me kehtoko, towakryexem me rma haxa tehyan hamà, kekon hatà, Txesusu wya.

¹⁶Kuknonano me haxa nàrwonàmye hatà, Txesusu. Horykomo wyaro nay hamà, Khoryenkomo, ahxemtono nyenharà wyaro mak ha, kekon hatà. Àsok hana ahxemtono yeryey ha, horykomo ha. Nyahà ymo yeryey hatà. Àro ke toto komo yanyekye hatà, thenyehnohà kom hatà, kekon hatà, Txesusu. ¹⁷Ahxemtono ytxoho hahnok ehtoko, tanoto nyakye hatà, horykomo, nyah màtmatxhàyamo hyaka. Omohtxok hatà, tasahxemtetxow haxa hatà, kekon hatà, anoto, àwyanye, kekon hatà, Txesusu. ¹⁸Tàtonàr komo xehra mak nehxtatxkon hatà, nyamoro ha, omeroro. Àro ke noskarymetxkonà rma haryhe tà, horykomo yanoto wya, kekon hatà. Onà wyaro htxero nkekon hatà, anaro. Romararànà wehekahtyako, kekon hatà. Omokhàra wehyan hamà, romararànà yonyxe rotonàr ke, kekon hatà. Omokhàra ryehtxoho hoko ewakàhkahpàrà hak nahko, horykomo, kekon hatà, noro ha, anoto wya, kekon hatà, Txesusu.

¹⁹Onà wyaro xarha nkekon hatà, anaro. 10 me faka wehekahtyako, ranoto me ehtxoho me, kekon hatà. Omokhàra wehyan hamà, faka yonyxe rotonàr ke, kekon hatà. Omokhàra ryehtxoho hoko ewakàhkahpàrà hak nahko, horykomo, kekon hatà, noro ha, anoto wya, kekon hatà, Txesusu. ²⁰Onà wyaro xarha nkekon hatà, anaro. Tàhyem harha uro. Àro ke omokhàra wehyan hamà, kekon hatà, noro ha, horykomo yanoto wya, kekon hatà, Txesusu. Àro wyaro noskarymetxkonà rma haryhe tà, nyah màtmatxhàyamo, tàtonàr komo xehra tesnàr komo ke, kekon hatà, Txesusu.

²¹Àro ke, horykomo hyaka harha toy hatà, anoto, kekon hatà. Omokhàra nyamoro yehtxoho yokarymatxehkay hatà, àwya. Ewakhàra rma haxa nehxtakon hatà, horykomo, nyamoro hoko, tomoknàr komo xehra esnàr komo ke mak ha, kekon hatà.

Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, horykomo, tanoto wya. Àtoko, owto horye, asama yarye rma, kekon hatà. Norohnàtho kom haxa anyehtxa ha, àkatxhomnà ro komo rma, ekeh komo xarha, enhunu ro komo xarha, àhrohnà ro komo xarha, kekon hatà. Àro wyaron komo ryhe suhta ha, asahxemtotho menye, kekon hatà, horykomo, tanoto wya, kekon hatà, Txesusu.

²²Àro ke toy hatà, anoto, kekon hatà. Amnye nomokye harha tà. Onà wyaro nkekon hatà, horykomo wya. Rohà y, norohnàtho komo wekno ha, orwon yawo ro mak ha, kekon hatà. Omàn yanohkahra mak natxhe, nyamoro ha. Anaro yosar komo rma hak nay hamà, kekon hatà, anoto, horykomo wya, kekon hatà, Txesusu.

²³Àro ke, onà wyaro nkekon xarha tà, horykomo, tanoto wya. Meya àtoko, owto hoye, àmàtkoko rma, enatokoko rma, kekon hatà. Àton komo xarha anyehtxa ha. Omohtxoko rma haxa mak

hatà, horykomo màn yaka, màkehe ha, àwyanye, monyen komo wya, kekon hatà. Asahxemtoso omohtxok hatà, màkehe ha, àwyanye, tanohke ro rma haxa romànà yehtxoho me, kekon hatà, horykomo, tanoto wya, kekon hatà, Txesusu.

²⁴ Àsok hana natxow ha, ronanyeketxhàyamotho, tomoknàrà xanhànàtho komo rma, kekon xarha tà, horykomo. Rakoro asahxemtobra ro mak natxhe hampànà, kekon hatà, horykomo, tanoto wya, kekon hatà. Horykomo wyaro rma rha norohnàtho komo yanyekyaha, Khoryenkomo, towto hona, kekon hatà, Txesusu.

**Ronhananàhrà ro me
oyehtokonye onà wyaro ehtxok
hampànà katxhàrà on ha.**

²⁵ Taa. Txesus yakoro tetxkon hatà, toto komo, thenyehonà komo. Àwetxenyè neramay hatà, Txesusu. Onà wyaro nkekon hatà, àwyanye. ²⁶ Àsok hana manatxow ha, kekon hatà. Ronhananàhrà ro me oyesnàr komo xe manatxow hana. Ronhananàhrà ro me oyehtokonye, onà wyaro ehtxok hampànà, kekon hatà. Okukur komo hnànàytxoho yoho rma haxa rox ehtxok hampànà, oyàm komo hnànàytxoho yoho rma haxa mak ha, oyon komo hnànàytxoho yoho rma haxa mak ha, ohetx komo hnànàytxoho yoho rma haxa mak ha, onyo komo hnànàytxoho yoho rma haxa mak ha, ohokyamo hnànàytxoho yoho rma haxa mak ha, oyowtà komo hnànàytxoho yoho rma haxa mak ha, owosàn komo hnànàytxoho yoho rma haxa mak ha, oyeheka komo hnànàytxoho yoho rma haxa mak ha, rox ehtxok hampànà, kekon hatà. Rohnànàytxoho yoho nyhe nyamoro xe oyehtokony haxa, ronhananàhrà mehra ro mak manatxhe ha, kekon hatà. Oyoatàhnànàytxoho

yoho xarha, rox ehtxok hampànà. Rohnànàytxoho yoho nyhe osox oyehtokony haxa, ronhananàhrà mehra ro mak manatxhe ha, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya.

²⁷ Onà wyaro nkekon xarha tà, àwyanye. Oyerewhamnohtoho komo enàmtxok hampànà, kekon hatà. Àro wyaro enàmnye rma, rakoro àtotxok hampànà, ronhananàhrà ro me oyehtxoho menyè. Oyerewhamnohtoho komo yonàmpàrà oyehtokony haxa, ronhananàhrà mehra ro mak manatxhe ha, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya.

²⁸ Krawame rakoro otho komo thutwahorye mak naha, owyanye, kekon xarha tà. Àsok hana natxow ha, nàmno ymo yeny kom ha. Nàmno ymo yenyàr xe tehtokonye, wahoro htzero onà wyaro nehtwetxow hamà, kekon hatà. Rotxenyerunu yoho rma haxa tehetàhke naye, romànà, ketxow hamà. Tàwyanye etxehtobra ro rma haka, àro wyaro nehtwetxow hamà. Tàtxenyerun komo yoho rma haxa tehetàhke ehtoko, txeryhera natxow hamà, kekon hatà. ²⁹ Tàwyanye txenyetok haxa àtàhkahra natxow hamà, tehetàhke rma haxa esnàr ke, kekon hatà. Àro ke newnohyatxow hamà, anar komo, àtàhkahra esnàr komo ke mak ha. ³⁰ Tàwyanye àtàhkahnàtho yonyetxhe rma, onà wyaro nketxhe hampànà. Owyanye ymo hxako, ketxhe hampànà. Bàn komo yetxehtetxok haryhe mà, mokyamo, ketxhe hampànà. Àtàhkahra yxak mak nehxtxok hamà, ketxhe hampànà, xeny komo, nyamoro hoko, kekon hatà. Àro wyaro newnohyatxhe hampànà. Àro ke, tàwyanye etxehtobra ro rma haka, tehetàhke ehtxoho thutwahorye nay hamà. Àro wyaro rma rha, rakoro othora ronye rma haka, krawame

ototho komo thutwahorye naha, kekon hatà, Txesusu.

³¹Waha me owto yoh komo totho wyaro xarha nay hamà, kekon xarha tà. Anaro owto yoh kom yakoro tatarymantokonye, wahoro htzero nehutwexow hamà, owto yoh komo, kekon hatà. Tàtohra ronye rma haka, onà wyaro nketxow hamà. Twahak hana natxow ha, kàmryenon kom yakenonà, waha kom yakenonà, ketxow hamà. 10 mew me marma natxow hamà, ketxhe xarha. Kxanhànà mryenon kom yakenon haxa ryhe, 20 mew me natxow hatà, ketxhe xarha. Àsoke ryhe tehxtowà, ketxhe xarha. Kàwyam katà tarymetxowà, nyamoro haxa katà karymetxowà, ketxow hamà, owto yoh komo, tàtohra ronye rma haka, kekon hatà, Txesusu. ³²Anatoko, onà wyaro nketxow hana. Karymetxow hamà, nyamoro ha, ketxow hana. Àro wyaro tàwyanye tatoko, waha me àtohra natxow hamà. Tanoto kom haxa nyakyatxow hamà, tàxanhàn komo hyaka, kekon hatà. Moxe rma haxa nyamoro yehtoko, àhyakanye nànyakyatxow hamà. Amna wahar mehra ehtxoko kaxe nànyakyatxow hamà. Àsoke ryhe amna yesnàr xe manatxowà, amna wahar mehra oyehtxoho menye, kaxe nànyakyatxow hamà, owto yoh komo, kekon hatà, Txesusu. ³³Àro wyaro rma rha, rakoro othra ronye rma haka, krawame otho komo thutwahorye naha. Othra ronye rma haka, onà wyaro tkahorye naha, kekon hatà. Rokatxho hnàn yawohra ro mak wehxan hamà, moson yakoro rotho me, tkahorye naha. Akatxho komo hnàn yawo rma oyehtokonye, ronhananàrà mehra ro mak manatxhe ha, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya.

³⁴Onà wyaro nkekon xarha tà, àwyanye. Àsok hana nay ha, xura ha,

kekon hatà. Ohxe nay hamà. Anatoko nanhànten hana. Tanhàntatxhe rma, ohxehra ro mak nay hamà. Xura me harha txeryhen me nay hamà, kekon hatà. ³⁵Àrotho rma, datàr komo yaxeronoryehra nay hamà, anhàntaxah me tesnàr ke mak ha. Tarymaxem me haxa nay hamà, àrotho, kekon hatà. Àro wyaro rma rha, atxke harha oyesnàr kom hona mpànà xenytxoko. Uro enytxatxoko, thanak oyehtokonye. Àhanahra kat manatxowà, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya.

Okno àwaymamsahotho yokarymatxhàrà on ha.

15 Taa. Txesusu hyaka nohsamnohyatxkon hatà, txenyeru yahosnye ro komo, atxke natxhe moxamo katxho komo xarha. Noro yonytxaxe nohsamnohyatxkon hatà. ²Àro ke, noro hoko nàrwonatkxon hatà, Farysew komo, àyweronàhyamano nyne ro komo xarha. Atxke natxhe moxamo katxho komo yanyekyan hamà, mokà ymo, tàhyaka, ketxkon hatà. Nemtakmen xarha hamà, akoronye, ketxkon hatà, Txeusus hoko.

³Àro ke, kuknonano me onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, àwyanye. ⁴Àsok hana owoknàthàyamo mehoryatxow ha, kekon hatà, àwyanye. Àwaymamsahotho rma mehoryatxow hamà. Ehorhàrà kat manatxowà. Mehoryatxow hamà, kekon hatà. 100 me owoknà komo yehtoko, 99 komo mánomyatxow hamà. Ahehnawo rma mánomyatxow hamà, towenyxanotxo txko yohonàr horà, àwaymamsahotho txko yohonàr horà. Owyanye xenyhera ro rma haka, mehoryatxowà roro rma hamà, kekon hatà. ⁵Owyanye xenytxhe rma, teryehorye rma haxa manatxow hamà. Omotakanye manàmyatxow hamà. ⁶Omàn kom yaka harha maryatxow hamà, kekon

hatà. Okukur komo manyekyaxow hamà, ohoyen komo rma. Omohtxoko, teryehotatxe, màketxow hamà, àwyanye. Roknàtho txko wenyo ha, àro ke teryehotatxe, màketxow hamà, àwyanye, kekon hatà, Txesusu.

⁷Onà wyaro àkehe, owyanye. Àro wyaro rma rha neryehotetxhe ha, kahe yawon komo, toto hoko, towenyxan hoko rma. Anar me harha tanhànàthàrà yonyenhàr hoko, neryehotetxhe ha, kahe yawon komo, kekon hatà. Eryehotahra mak natxhe ha, anar kom hoko, thenyehnà kom hoko rma. Ranhàn ehxera naha kany kom hoko rma eryehotahra natxhe ha, kekon hatà. Anar me harha tanhànàthàyamo yonyehnà kom hoko rma, eryehotahra natxhe ha, kahe yawon komo, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya.

Wos txenyeronutho atarymaxahotho yokarymatxhàrà on ha.

⁸Kuknonano me xarha nàrwonàmeye hatà, Txesusu. Àsok hana tàtxenyeronuthuru txko yohoryan ha, wos ha, kekon hatà. Atarymaxahotho rma yohoryan hamà. Ehorhàrà kat naye, owyanye. Nehoryan hamà. 10 me nay hana, àtxenyeronu. Towsenyxonotho txko natarymen hana. Àrotho rma yohoryan hamà. Weyu hotuhten hamà, xenyàr horà. Bàn yosnyen xarha hamà, kekon hatà. Tàwya xenyhera ro rma haka nehoryan roro rma haxa hamà. ⁹Tàwya xenyetxhe rma, neryehoten hamà. Tkukur komo yanyekyan hamà, thoyen komo rma. Omohtxoko, teryehotatxe, ken hamà, àwyanye. Rotxenyeronutho txko wenyo ha, àro ke teryehotatxe, ken hamà, àwyanye, kekon hatà, Txesusu.

¹⁰Onà wyaro àkehe, owyanye. Àro wyaro rma rha neryehotetxhe ha, kahe yawon komo, Khoryenkom yanoto komo rma, kekon hatà. Neryehotetxhe ha, toto

hoko, towenyxan hoko rma. Anar me harha tanhànàthàrà yonyenhàr hoko, neryehotetxhe ha, kahe yawon komo, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya.

Tàyàmà hyaka harha umuru totho yokarymatxhàrà on ha.

¹¹Kuknonano me xarha nàrwonàmeye hatà, Txesusu. Onà wyaro nehakon hatà, toto, kekon hatà. Thohke nehakon hatà. Asak nehaxatxkon hatà, umur komo, kekon hatà. ¹²Onà wyaro nkekon hatà, umuru, àmahtàkàthàrà, tàyàmà wya. Apa y, amna hoko rma thoykaxem me nay hamà, akatxhothàrà, kekon hatà. Amnye rma rokatxho yahosnàr xe wehxaha. Tàmko, rowya, kekon hatà, àmahtàkàthàrà, tàyàmà wya, kekon hatà, Txesusu. Àro ke hoykay hatà, àyàm komo. Àhoye nàmeye hatà, wahoto wya. Àhoye rma rha nàmeye hatà, àmahtàkàthàrà wya xarha, kekon hatà, Txesusu.

¹³Àho rma rha tkatxhothàrà yàmthàkay hatà, àmahtàkàthàrà. Txenyero hona nàmthàkay hatà. Tàwya txenyero yahosàtxhe rma, toy hatà, bàn yaye, kekon hatà, Txesusu. Monyen komo yowto hona toy hatà. Àto neryehotekonà rma haxa mak hatà, tàwya tàtxenyeronuthuru yàmrà ke hatà. Netxenyeronunkekonà rma haxa mak hatà, teryehotatho hoko rma haxa tesnàr ke hatà, kekon hatà, Txesusu.

¹⁴Taa. Netxenyeronunkekatxehkay haxa hatà. Àtoko rma ànyahpàrà rma haxa nehaxatxkon hakahpa tà, àton komo. Àro ke, tehetàhke rma haxa nehakon hatà, nyahà. Tànyahrà yehekathàrà rō mak nehakon hatà, noro ha, àtxenyeronura ro mak tesnàr ke hatà, kekon hatà, Txesusu. ¹⁵Àro ke toy hatà, horykomo hyaka tatamohtxoho me. Àton komo kukuru rma hatà noro ha, horykomo. Noro rma nanotomay hatà. Toknà komo nyahmanàr hoko ehxe nànyakye hatà,

honyko wyaron komo rma nyahmanàr hoko ehxe hatà, kekon hatà, Txesusu. ¹⁶Okno nyahàtho yonahrà xe rma neh-xakon haryhe tà, tahyehrà ke rma haxa mak hatà. Ànyahrà yàmpàra ro mak neh-xatxkon hatà, àton komo, àwya, kekon hatà, Txesusu.

¹⁷Amnye nehutway harha tà. Onà wyaro nkekon hatà, tàwya rma. Apapa yanoto komo ryhe, tànyahke rma haxa natxow hamà, kekon hatà, noro ha, tàwya rma, kekon hatà, Txesusu. Enahrà yoho rma haxa tànyahke natxow hamà, nyamoro ha, kekon hatà. Urotho haxa ryhe, àwayehpaya wehxaha, rahyehrà, kekon hatà, tàwya rma, kekon hatà, Txesusu. ¹⁸Àten hamà, apapa hyaka, kekon hatà. Apa y, ranhàn hoko rma haxa wehxaknano, àken hamà, àwya, kekon hatà. Khoryenkomo wanwekyaknano, omoro xarha kanwekyaknano, àken hamà, apapa wya, kekon hatà, tàwya rma, kekon hatà, Txesusu. ¹⁹Apa y, romuru omoro katxho mehra harha tehxye wehxaha, urotho, owya, atxke rma haxa ryesnàr ke, àken hamà, àwya, kekon hatà. Apa y, ayanoto me harha uro txeryko, àken hamà. Apa y, ohyaka tatamohxemà ro komo wyaro rma uro txeryko, àken hamà, apapa wya, kekon hatà, tàwya rma. Àro wyaro nehutway harha tà, kekon hatà, Txesusu.

²⁰Àro ke toy harha tà, noro ha, tàyàm màn yaka harha. Moxe ro rma nenyey hatà, àyàmà. Buru hnàn yawo rma haxa neh-xakon hatà. Àro ke àhyaka kà-tay hatà. Wakeryemekye hatà. Namtx-uhkay xarha tà, kekon hatà, Txesusu. ²¹Apa y, ranhàn hoko rma haxa wehxaknano, kekon hatà, umuru, tàyàmà wya. Khoryenkomo wanwekyaknano, omoro xarha kanwekyaknano, kekon hatà. Romuru omoro katxho mehra harha tehxye wehxaha, urotho, owya, atxke rma haxa ryesnàr ke, kekon hatà, umuru, tàyàmà wya, kekon hatà, Txesusu.

²²Onà wyaro haxa nkekon hatà, àyàmà, tanoto komo wya. Moson hononà enyhoru rma suhtatxko ha, kekon hatà, àwyaney. Romuru màhonomttxhe ha, kekon hatà. Amor hoko manewumttxhe xarha, màhrowumttxhe xarha, kekon hatà, àyàmà, tanoto komo wya, kekon hatà, Txesusu. ²³Faka mxekàtho xarha mekyatxhe ha, kekon xarha tà, àwyaney. Ehsuryexahotho txko rma mekyatxhe ha, metahetxhe xarha, kasahxemtoto menyey, keryehotatho menyey, kekon hatà, tanoto komo wya, kekon hatà, Txesusu. ²⁴Àsok tawro hana. Àwayehsaho wyaro tan ehxera neh-xaknan hamà, romuru, kekon hatà. Àwayehxemo kom waye asanàmsaho wyaro tan harha naha, kekon hatà. Àwaymamsaho wyaro rma ehxera neh-xaknano, ehosaho wyaro rma kàhyawony harha naha, kekon hatà, àyàmà, tanoto komo wya. Àro ke nasahxemtotoxownà hatà, kekon hatà, Txesusu.

²⁵Taa. Asahxemtontokonye rma, nomokye hatà, wahoto, umuru xarha. Tàyàm mararàn hoko ehxahotho rma nomokye hatà, bàn kom yaka harha, kekon hatà. Bàn kom hahnokye tehtoko, furwe txemeknyàrà yonytxay hatà. Àmanhonàr komo xarha yonytxay hatà, kekon hatà, Txesusu. ²⁶Àro ke tanoto komo kukuru yanyekye hatà. Àsok tawro furwe txemekyatzowà, kekon hatà, àwya. Àsok tawro manhetxowà, kekon hatà, tanoto wya, kekon hatà, Txesusu. ²⁷Oyowtà nomokno harha, kekon hatà, anoto, àwya. Faka mxekàtho yotahahono, oyàmà, kekon hatà. Ehsuryexahotho txko rma yotahahono, tàhyaka harha oyowtà yomoknàr ke, àwayehpàra esnàr ke, ohxe esnàr ke, kekon hatà, anoto, wahoto wya, kekon hatà, Txesusu. ²⁸Ewakhàra mak neh-xakon hatà,

wahoto, towtà hoko tatakuynyàr ke. Àro ke, bàn kom yaka owompàra ro mak nehakon hatà, kekon hatà. Àro ke nahatakay hatà, àyàmà. Àhyaka nomokye hatà. Owomkot ha, kekon hatà, àwya, teryewrye ro hatà, kekon hatà, Txesusu.

²⁹ Onà wyaro haxa tàyàmà yoyukye hatà, noro ha, kekon hatà. Mexe rma haxa tatamohxemà ro me wehxaha, uro, ohyaka, kekon hatà, noro. Owya ranotomantoko, ayanweknyehná ro me wehxaha, kekon hatà. Rahxemtobra mak manaha, kekon hatà. Owokná kom hoye tàmpàra ro mak manaha ha, rowya, kekon hatà. Oyeryehotaxoko, okukur kom yakoro, kahra ro mak manaha ha, rowya, kekon hatà, wahoto, tàyàmà wya, kekon hatà, Txesusu. ³⁰ Nuxe haxa ryhe mahxemton hamà, kekon xarha tà. Noro ryhe, atxke nehak hatà, onàmàthàràtho yàmàthkek hatà, woràskomo komo wya, twayamon komo wya, kekon hatà. Omokàtxhe rma, mahxemtono yxak mak hamà, kekon hatà. Ehsuryexahotho txko metahahon hatà, owya noro ymo yahxemtotho me hatà, kekon hatà, wahoto, tàyàmà wya, kekon hatà, Txesusu.

³¹ Kàrà y, kekon mak hatà, àyàmà, àwya. Omoro ryhe, rohyawo roro manaha, kekon hatà. Rokatxhotho ryhe, akatxho me harha mpànà naha ha, omeroro, kekon hatà, àyàmà, buru wya, wahoto wya, kekon hatà, Txesusu. ³² Tasahxemtoghorye mak tehaxtche, kekon xarha tà, àwya. Àsok tawro hana, àwayehsaho wyaro tan ehxera nehaknan hamà, oyowtà, kekon hatà. Àwayehxemo kom waye asanàmsaho wyaro tan harha naha, kekon hatà. Àwaymamsaho wyaro rma ehxera nehaknana, ehosaho wyaro rma kàhyaw harha naha, kekon hatà. Àro ke tasahxemtoghorye tehaxtchow hamà. Teryehotahorye rma tehaxtchow hamà, kekon

hatà, àyàmà, buru wya, wahoto wya, kekon hatà, Txesusu. Àro wyaro Farysew komo kuknon me ryhe wahoto yehtxoho yokarymay hatà.

Horykomo yanototho yaworohra ehxahotho yokarymatxhàrà on ha.

16 Kuknonano me xarha nàrwonàmye hatà, Txesusu. Onà wyaro nkekon hatà, tànhananàhrà ro komo wya. Tkatxhonke rma haxa nehakon hatà, toto, horykomo, kekon hatà. Àkatxho yoh me nehakon hatà, anoto. Noro yanhànà yonytxay hatà, horykomo, kekon hatà. Akatxhonken hampànà, ayanoto, teryehotanàr ke rma haxa mak ha, tawro rma yonytxay hatà, horykomo, kekon hatà, Txesusu. ² Àro ke tanoto yanyekye hatà, tàhyaka. Ayanhànà wenytxano, kekon hatà, horykomo, àwya, kekon hatà, Txesusu. Rokatxho hutwamohsonàr xe wehxaha, owya, kekon hatà. Àro ke, omeroro àmenhoko, owya rokatxho yahosàthàràtho, owya rokatxho yàmàthàràtho xarha, kekon hatà, tanoto wya. Rokatxho yoh mehra harha mpànà manaha ha, kekon hatà, horykomo, àwya, kekon hatà, Txesusu.

³ Àro ke nehutwekon hatà, anoto, tàhnawo, kekon hatà. Àsoke ryhe wehxano, kekon hatà. Tkatxho yoh mehra harha ryeryan hatà, ranotomanyenhàràtho, kekon hatà, tàwya rma, kekon hatà, Txesusu. Noro hyaka atamokhera harha wehxan hamà. Àsok katà katamokyano, ronyahrà yehekahtoho me, kekon hatà. Yukryeka yakany menyehra wehxaha, kàrhàrà ryesnàr ke, kekon hatà. Uro nyhe txko ronyahrà ha tawro xehra xehxaha, anar komo wya. Àro wyaro tawro hona kàhyahamyaha, kekon hatà, horykomo yanototho, tàwya rma, kekon hatà, Txesusu. ⁴ Onà wyaro haxa wehxan hamà, kekon hatà. Horykomo

katxho yoh me rma hak ryehtoko, noro katxho yehetàhkanyenhà yamo wewakryen hamà, amnye nyamoro wya haka rha rowakryetxho me, kekon hatà, tàwya rma, kekon hatà, Txesusu. Amnye, horykomo yanoto mehra harha ryehtoko, ranyekyatzow hamà, ronewakryetxhà yamo, bàn kom yaka, tàwyanie ronyahmatxho me, kekon hatà, horykomo yanototho, tàwya rma, kekon hatà, Txesusu.

⁵Àro ke, horykomo katxho yehetàhkanyenhà yamo yanyekye hatà, noro ha. Osomahyaka nomohtxownà hatà, àhyaka, kekon hatà. Onà wyaro nkekon hatà, noro ha, wahoro htzero omohsaho wya. Twahak mehetàhkeko, horykomo katxho, kekon hatà, àwya. ⁶Hàà, oryefera katà wehetàhkeko, 100 enà ymo, kekon hatà, noro ha. Àna hamà, kekon hatà, horykomo yanototho. Tan naha, àmenhosahotho, onehetàhkatxhàràtho rma, kekon hatà. 100 enà katxhotho towko, 50 enà katxho haxa àmenhoko, amamehra rma àmenhoko, kekon hatà, horykomo yanototho, wahorono wya, kekon hatà, Txesusu. ⁷Twahak mehetàhkeko, omoro, kekon xarha tà, anaro wya. Hàà, nasànasà wehetàhkeko, 100 enà ymo, kekon hatà, noro ha. Àna hamà, tan naha, àmenhosahotho, onehetàhkatxhàràtho rma, kekon hatà, horykomo yanototho. 100 enà katxhotho towko, 80 enà katxho haxa àmenhoko, kekon hatà, horykomo yanototho, àwya, kekon hatà, Txesusu.

⁸Àsok hana nehakon ha, horykomo yanototho ha, kekon hatà. Yaworohra nehakon hamà, tanotomanyetho katxhotho hoko. Onà wyaro mak kekon hatà, horykomo, tanototho hoko. Takàhso nehak hamà, ranototho, amnye towakryetxho hona tàwya xenyàr ke mak ha, kekon hatà, horykomo, kekon hatà, Txesusu. Onà wyaro àkehe,

owyanie. Khoryenkomo hutwanyehná komo ryhe, tosowakryetxho kom hoko takàhso rma haxa natxow hamà. Khoryenkomo hutwany komo yoho rma haxa takàhso natxhe, tosowakryetxho kom hoko, kekon hatà, Txesusu. ⁹Àro ke, onà wyaro xarha àkehe, owyanie. Toto komo ewakryetxoko, axan kom me nyamoro yehtxoho me. Akatxho kom hoye tàmtxoko, àwyanie. Ayanàhnohnye kom hoye rma tàmtxoko, àwyanie, kekon hatà. Àro hoye toto komo ewakryetxoko, amnye ohxe roro rma haxa oyehtxoho menyie. Akatxhothà yam heno yosomtatkatxhe rma, towto hona ayanyekyatzhe hampànà, Khoryenkomo. Osomtatkahná ro hona rma ayanyekyatzhe hampànà, kekon hatà, Txesusu.

¹⁰Anar komo katxho yoh me oyehtokonye, yaworo ehtxoko, kekon hatà. Àsok tawro hana. Yakenohnà hoko yaworo oyehtokonye, yaken hoko xarha yaworo rma rha manatxow hamà, kekon hatà. Yakenohnà hoko yaworohra haxa oyehtokonye, yaken hoko xarha yaworohra rma rha manatxow hamà, kekon hatà, Txesusu.

¹¹Katxhonano hoko yaworohra oyehtokonye, oyowakryehranie nay hamà, Khoryenkomo, tkatxho hoye. Ayanàhnohnye kom hoko rma yaworohra oyehtokonye, anhàntahnà ro hoye oyowakryehranie nay hamà, noro ha, kekon hatà, Txesusu.

¹²Anar komo katxho hoko yaworohra oyehtokonye, tkatxho hoye tàmpàra nay hamà, Khoryenkomo. Akatxho me harha tàmpàra nay hamà, kekon hatà. ¹³Horykomo yanoto ro me kehtoko, anaro rha yanoto mehra tehnan hamà. Asako kanotomany komo yehtok haxa, onà wyaro tehnan hamà, kekon hatà. Anaro xehra tehnan hamà. Anaro xe tehnan hamà. Anaro

tàxanomkahnohyan hamà. Anaro teyukyan hamà, kekon hatà. Àro wyaro rma rha, katxhonano hokono ro me oyehtokonye, Khoryenkom hokon mehra manatxow hamà, kekon hatà, Txesusu.

Moyses heno nmenhotho hoko Farysew komo hananàhàthàrà on ha.

¹⁴ Àro wyaro katxho yonytxatxownà hatà, Farysew komo. Katxhonano yahosnàr xan komo rma mokyam nehkatxkon hatà. Àro ke, Txesusu rwonà yownohyatxkon hatà, nyamoro ha. Àna make ryhe mpe, ketxkon hatà.

¹⁵ Onà wyaro haxa nkekon hatà, Txesusu, àwyanye. Yaworon me mosonyhetxhe rma haryhe, omnyamo, toto komo wya, kekon hatà. Oyehutwatxho komo hutwehe mak ha, Khoryenkomo. Ohxe toto komo nenyàrà rma, atxke tonyxem me naha, Khoryenkomo wya, kekon hatà, Txesusu, Farysew komo wya.

¹⁶ Xowaw heno yomokhàrà ro rma haka, tokarymaxemà ro me nehakon hamà, kàyweronàhyamatxho komo, Moyses heno nmenhotho rma, Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno komo nmenhotho xarha, kekon hatà. Xowaw heno yomokàtxhe rma, àrwo yonyhorunu ryhe tokarymaxemà ro me harha nay hamà. Àsok hana akaryet kom me nay ha, Khoryenkom ha, katxho rma, tokarymaxemà ro me harha nay hamà. Àro ke, noro mryenon me harha tehtxahke rma haxa natxow hamà, toto komo, kekon hatà, Txesusu.

¹⁷ Onà wyaro haxa àkehe, owyanye. Enytxahnà me harha nay hamà, Moyses heno nmenhotho, kahra ehtxok hampànà. Omeroro rma, tonytxaxem me roro rma haxa naha. Kahe heno ryhe nosomatkehe hampànà, amnye ha. Yukryeka heno xarha nosomatkehe hampànà. Moyses heno nmenhotho

haxa ryhe, tehxe roro rma haxa mpànà naha ha. Tonytxaxem me roro rma haxa mpànà naha ha, kekon hatà, Txesusu.

¹⁸ Ohetx komo hyaye otowhàrà ro mak ehtxoko, kekon xarha tà. Àhyayenye oyotownàtokonye rma, anaro wos yahohsàrà ro mak ehtxoko. Owyanye anaro yahosnàtoko rma, atxke manatxhe, ohetxe ro kom mehra noro yesnàr ke mak ha, kekon hatà. Tànyonhàrà hyaye wos yotowàtxhe, ohetx kom me noro yahohsàrà ro mak ehtxoko. Owyanye ahosnàtoko rma, atxke manatxhe, anaro hetx me noro yesnàr ke mak ha, kekon hatà, Txesusu.

Tkatxhonkemà rotho àkatxhomnà rotho xarha yokarymatxhàrà on ha.

¹⁹ Kuknonano me xarha nàrwonàmpe hatà, Txesusu, katxhonano hokono ro mehra ehtxoko tawro me hatà. Onà wyaro nkekon hatà. Onà wyaro nehakon hatà, toto, horykomo, kekon hatà. Tkatxhonke rma haxa nehakon hatà. Ehetàhpenye rma haxa nehakon hatà, àwomunu. Tànyahke rma haxa nehakon xarha tà, noro ha, kekon hatà. Emahona ro thenyehra rma haxa nasahxemtekon hatà. ²⁰ Noro màn hotawo nehakon hatà, toto. Norohnàtho rma haxa mok nehakon hatà, àkatxhomnà ro mak hatà. Rasru rma noro hatà, kekon hatà. Ekeh me rma haxa nehakon hatà, Rasru, kapàtko ymo wya. Tàraho roro nehakon hatà, noro tho, horykomo màn hotawo, kekon hatà, Txesusu. ²¹ Nahyehyakonà roro hatà. Horykomo nyahrà hpunutho yonahrà xe nehakon hatà. Arymaxahotho rma yonahrà xe nehakon hatà, tahyehrà ke. Noro tho hyaka nomokyakon hatà, kaykusu, kapàtko meryekmanàr horà, kekon hatà, Txesusu.

²² Wayehye hatà, noro tho, kekon hatà. Àwayhàtxhe rma, noro yokatotho yatxownà hatà, kahe yawon komo.

Akmarawu hyaka natxownà hatà, kekon hatà. Tkatxhonkemà rotho xarha wayehye hatà. Noro heno yonamtownà hatà, ukukuthuyamo, kekon hatà, Txesusu. ²³Noro yokatotho haxa ryhe, yuhnayen hona toy hatà, anàhnohno ytxoho ro na rma hatà. Neryewhamyakonà rma haxa mak hatà, noro ha, kekon hatà. Àro ke nosompotày hatà. Akmaraw komo yonyey hatà, moxe ro. Rasru xarha yonyey hatà. Akmarawu hyawono rma yonyey hatà, kekon hatà, Txesusu. ²⁴Àro ke teryewrye ro nàrwonàmpe hatà. Akmarawu y, tamutho y, rohnàn yaw exko, kekon hatà. Rasru ànyahko, rohyaka, kekon hatà. Natamohan haka, tuna kwaka. Ronyur hak txenotmano, tuna ke, kekon hatà. Keryewhamyaha rma haxa, onà ymo wawo, weheto ymo wawo, kekon hatà, Akmarawu wya, kekon hatà, Txesusu.

²⁵Onà wyaro haxa neyukye hatà, Akmarawu. Koknà y, onà wyaro oyexetxhàyamo muhutwen hamà, kekon hatà. Àwayehpàra rma hak oyehtoko, teryehorye rma haxa mehxakonà, omoro, kekon hatà. Rasru haxa ryhe, ohxehra rma haxa nehxononà, kekon hatà, Akmarawu. Amnye rma teryehotanàhsom me harha naha, noro ha, tano. Omoro haxa ryhe, teryewhamnohsom me harha manaha, kekon hatà, Akmarawu, kekon hatà, Txesusu.

²⁶Onà wyaro uhutwamohsehe xarha, owaya, kekon xarha tà, Akmarawu, tkatxhonkemà rotho wya. Kamrakataw naha, ewtarà ymo wyarono, wahkotono ytxoho ymo, kekon hatà. Àro ke, àwetohra ro mak natxhe ha, tanon komo, ohyakanye. Àwetohra rma rha manatxhe ha, omnyam xarha, amna hyaka, kekon hatà, Akmarawu, àwya, kekon hatà, Txesusu.

²⁷Onà wyaro nkekon hatà, noro ha, Akmarawu wya. Tamutho y, Rasru

ànyahko xaxa hampànà, royanan komo hyaka, kekon hatà. ²⁸Tehxemà rma mokyamo, rowtà komo, 5 komo, kekon hatà. Nyamoro hyaka noro ànyahko. Onà wyaro hak kano, àwyanye, kekon hatà. Eryewhamnohno ytxoho ro na otonàr kom hona mpànà xenytok ha, kan haka, Rasru, àwyanye, kekon hatà, tkatxhonkemà rotho. Àro wyaro hak kano, àwyanye, onà ymo na omoknàr kom hona, kekon hatà, noro ha, Akmarawu wya, kekon hatà, Txesusu.

²⁹Àna matà, kekon mak hatà, Akmarawu, àwya. Àhyawonye rma naha, Moyses heno nmenhotho. Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno komo nmenhotho xarha, àhyawonye rma naha, kekon hatà. Àrwon kom hak yonytxatxowà, oyowtà komo, eryewhamnohno ytxoho ro na àtohra tehtxoho menye, kekon hatà, Akmarawu, kekon hatà, Txesusu.

³⁰Àna matà, tamutho y, Akmarawu y, kekon mak hatà, tkatxhonkemà rotho. Nyamoro heno nmenhotho yonytxahra natxow hana, kekon hatà. Tàhyakanye àwayehsahotho tontok haxa, noro yonytxetxhe hampànà, kekon hatà. Tàwyanye noro yonytxatxhe rma, anar me harha tanhànàthàyamo yonyatxhe hampànà, kekon hatà, noro ha, Akmarawu wya, kekon hatà, Txesusu.

³¹Onà wyaro haxa nkekon hatà, Akmarawu, àwya. Nyamoro heno nmenhotho yonytxahra tehtokonye, àwayehsahotho yonytxahra rma rha natxhe hampànà. Àwayehxemo waye asanàmsahonhàrà rma yonytxahra natxhe hampànà, kekon hatà, Akmarawu, tkatxhonkemà rotho wya, kekon hatà, Txesusu.

Tanhàn hokon me texem me natxow hamà toto komo katxhàrà on ha.

17 Onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, tànhananàhàrà ro

komo wya. Tanhàn hokon me texem me natxow hamà, toto komo, kekon hatà. Àro hokon me txenyetho komo ryhe, tanàhnohsom me rma haxa natxhe hampànà, kekon hatà, Txesusu. ²Tanhàn hokon me harha bàryekomo yeryhera hak nahtxoko. Romryenon komo rma yeryhera hak nahtxoko, tanhàn hokon me harha. Àro hokon me harha tàwyanye txenyetokonye, ohxehra ro mak natxhe hampànà, kekon hatà. Àro wyaro txeryhera ronye rma twayehnàtokonye, ohxe esnàràtho kom haryhe. Tuna kwaka tànònàtokonye, ohxe esnàràtho kom haryhe. Tohu ymo ke amusmexah me tànònàtokonye, àro wyaro rma twayehnàtokonye, ohxe esnàràtho kom haryhe, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

³Ohxe mpànà ehtxoko, kekon xarha tà, àwyanye. Oyowtà wya owàràhyakan-tokonye, noro eytxoko. Anar me harha tanhànàthàrà yonyan hana, noro ha. Anar me harha àwya xenyetxhe, oserye-whokatxoko, noro yanhànàtho hoko, kekon hatà, Txesusu. ⁴Anatoko yake ro owàràhyaketxow hana, noro ha. Àro rma ho yake ro rma rha, onà wyaro nken hana, owyanye. Anar me harha ranhànàtho wenyaha, ken hana, yake ro rma rha, owyanye. Àro wyaro àwya katxhe rma, oseryewhokatxoko, noro yanhànàtho hoko, yake ro rma rha, kekon hatà Txesusu.

Khoryenkom hona xeny me nyhe amna txeryko katxhàrà on ha.

⁵Onà wyaro nketxkon hatà, Petru komo, 12 komo rma, Kohkomo wya. Khoryenkom hona xeny me nyhe amna txeryko, ketxkon hatà, àwya.

⁶Onà wyaro haxa neyuhtxownà hatà, Kohkomo. Anatoko Khoryenkom hona menyatxow hana, atxke txko rma, natà txko wyaro rma, mostakna nathàrà txko wyaro rma. Atxke txko noro hona

owyaneye xenyetoko rma, eryehokano meryatxhe rma, noro yano me mak ha, kekon hatà. Oyuyukyatzhe hampànà, wewe ymo, amoryera ymo, moro ymo. Owyanye, emorurakako, osowaxehtok harha tuna ymo kwaka, katxhe rma, oyoyukyatzhe hampànà, moro ymo, atxke txko Khoryenkom hona owyanye xenyetok mak ha, kekon hatà, Txesusu.

Khoryenkomo eyuhtukatxoko katxhàrà on ha.

⁷Àsok hana ayanoto ro komo man-otometxow ha, kekon hatà. Anatoko amaranàn kom hok ehxe mànyakyatxow hana. Owoknà komo yonyàr hoko ehxe mànyakyatxow haxa hana, kekon hatà. Àhok ehxemotho komo nomokyatxow harha mà, omàn kom yaka. Omokàtx-henye rma, onà wyaro kahra man-atxow hamà, àwyanye. Eryewtatxoko txko ha, emtakmaxe, rakoro, kahra manatxow hamà, kekon hatà, Txesusu. ⁸Onà wyaro haxa màketxow hamà, àwyanye. Ronyahrà enyhoryetxoko hxa ha, màketxow hamà. Owomun komo awnuhtxoko hxa ha, ronyahrà sohtxoko hxa ha, màketxow hamà. Amnye memtakmetxhe omnyamo, ryemtakmatxhe mak ha, màketxow hamà, ayanoto ro komo wya, kekon hatà, Txesusu. ⁹Àwyanye oyoyukutxhenye rma, onà wyaro kahra manatxow hamà. Hàà, àna txko rma, uro txko mewakryetxowà, kahra manatxow hamà, àwyanye, ayanoto ro me esnàr kom ke, kekon hatà, Txesusu.

¹⁰Ayanoto komo wya oyoyuhtoho komo wyaro, Khoryenkomo eyuhtukatxoko, omnyamo, omeroron hoko, kekon xarha tà. Owyanye eyuhtukatxhe rma, onà wyaro katxoko, àwya. Apa y, anhà rma amna, oyoyuknyehna, katxoko. Amna oyoyukhormehe mak ha katxoko, àwya, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

**Hunmata ymo yawonotho
komo yonyhoryetxhàrà on ha.**

¹¹Taa. Asama yarye tetxkonà rma hatà, Txesusu komo, Xerusaryen hona. On ho nehxakon hatà, Samarya yamtarà. Mon ho nehxakon hatà, Karyeryeya yamtarà. Àrakataha tetxkon hatà.

¹²Owto hahnok ehtokonye, àhyakanye nomokyatxkon hatà, toto komo, 10 kom hatà. Hunmata ymo yawon komo rma mokyam nehxatxkon hatà. Moxe nyhe txko horohtxownà hatà. ¹³Teryewrye ro nàrwonàmtxownà hatà. Txesusu y, kxananàhnye y, ketxkon hatà. Amna hnàn yaw exko ketxkon hatà. ¹⁴Tàwya xenyetxhenye rma, onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, àwyanye. Àtoxoko, Khoryenkom màn yonye ro komo hyaka, kekon hatà. Osonyhotatxko ha, àwyanye, kekon hatà, àwyanye. Àro ke totxownà hatà. Tàtonàr kom me rma nenyhotatxownà hatà. Hunmata ymo yawohra harha nehxatxkon hatà.

¹⁵Horohye hatà, ukukur komo, towenyxa mak hatà. Tàwya tonyhotatho yonyetxhe rma, horohye hatà, noro marma mak ha. Nomokye harha tà. Ohxe xaxa nay hamà, Khoryenkomo, kekon hatà, teryewrye ro hatà. ¹⁶Tano me ro rma nehurkay hatà, Txesusu yakrataka. Uro txko menyhoryeno. Ohxe xaxa manaha, kekon hatà, àwya. Samaryayana ryhe mok nehxakon hatà, Xuknewyanahnà rma hatà.

¹⁷Onà wyaro nkekon hatà, Txesusu. 10 mehra kat nahtxoko, enyhotaxemo komo, kekon hatà. Henta haryhe 9 komo. ¹⁸Omokhàra natxow hamà. Ohxe xaxa nay hamà, Khoryenkomo, kahra natxow hamà, 9 komo, kekon hatà. Moson marma nomokno hamà, Xuknewyanahnà rma nomokno hamà kekon hatà, Txesusu. ¹⁹Onà wyaro nkekon xarha tà, noro wya, hunmata

yomo yawonotho wya. Asanàmko harha, kekon hatà, àwya. Ohxe àtoko. Ohxe harha manaha, rohona owya xenyàr ke mak ha, kekon hatà, Txesusu, àwya.

**Txesusu wya yukryeka hona harha
tomohtoho yokarymatxhàrà on ha.**

²⁰Taa. Onà wyaro nketxkon hatà, Farysew kukur komo, Txesusu wya. Àsokentoko nomokyano, Khoryenkomo, kàkaryet kom me tehtxoho me, ketxkon hatà, àwya.

Onà wyaro haxa neyuhtxownà hatà, Txesusu. Onenyehor kom me nomokyaha, Khoryenkomo, akaryet kom me tehtxoho me, kekon hatà. ²¹Xenytxoko, moson ha kàkaryet komo, katxho mehra nomokyaha. Mokro ha kàkaryet komo, omohsaho rma, katxho mehra rma rha nomokyaha, Khoryenkomo, kekon hatà. Awawonye rma naha, akaryet komo, Khoryenkomo nànyaketxho rma, kekon hatà, Txesusu, Farysew komo wya.

²²Onà wyaro nkekon xarha tà, tànhananàhrà ro komo wya. Amnye Toto me Enusaho yomoknàr xe rma haxa manatxhe hampànà, kekon hatà. Omoko hxa ha màketxhe hampànà. Omokhàra mak naha ha, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. ²³Onà wyaro nketxhe rma haryhe, toto komo, owyanye. Nomokyak haxa hatà, Toto me Enusaho, mono nay hatà, ketxhe rma haryhe, owyanye. Tan naha, omohotxoko xenyxe, ketxhe xarha, anar komo, owyanye. Àtohra mpànà ehtxoko, akoronye, kekon hatà, Txesusu. ²⁴Onà wyaro haxa ryhe nomokyaha hampànà, Toto me Enusaho. Toto komo nenytxehkanàr me mpànà nomokyaha ha, omeroron komo nenyàr me mak ha. Àsok tonyxem me hana nay ha, sasa ha, kekon hatà. Sasa tatoko rma, tonyxem me rma haxa nay hamà, kahe ratokoko. Tawasnye rma haxa tonyxem me nay hamà, sasa. Àro wyaro rma rha, tonyxem

me rma haxa mpànà nomokyaha ha, Toto me Enusaho, kekon hatà, Txesusu.

²⁵ Wahoro htxero teryewhamnohsom me rma haxa naha hampànà, noro ha, thenyehra rma haxa mak ha, kekon xarha tà. Noro xanomkahnohyatxhe hampànà, toto komo, amnyeno rma komo. Amnye haxa nomokyaha harha hampànà, Toto me Enusaho, kekon hatà, Txesusu.

²⁶ Nowe heno yehtoko tuna ymo yomokàthàrànhàrà wyaro nomokyaha hampànà, kekon hatà. ²⁷ Àsok hana nehxatxkon ha, nyamoro heno ha, kekon hatà. Tuna ymo yomokhàra ro rma haka, tànyahrà kom hoko nehxatxkon hamà. Thehtanàr kom hoko xarha nehxatxkon hamà. Tànyontanàr kom hoko xarha nehxatxkon hamà, kekon hatà. Tkanawarà ymo kom yaka Nowe heno komo yosonkahàtxhe rma, nomokye hatà, tuna ymo. Toto heno komo yanàhnohtàkay hatà. Àro wyaro rma rha àhoko toto komo yehtoko, nomokyaha hampànà, Toto me Enusaho, kekon hatà, Txesusu.

²⁸ Àsok hana nehxatxkon ha, Ryo yehtokon heno kom ha, kekon xarha tà. Àro wyaro rma rha àhoko nehxatxkon hamà, nyamoro heno xarha. Tànyahrà kom hoko nehxatxkon hamà. Twarawantanàr kom hoko xarha nehxatxkon hamà. Bararàn komo homonàr hoko xarha nehxatxkon hamà. Bàn komo yenyàr hoko xarha nehxatxkon hamà, kekon hatà, Txesusu. ²⁹ Sa, nennamahye haxa hatà. Àro rma ho Soknoma hoye toy hatà, Ryo. Àro rma ho nomokye hatà, weheto ymo, kahe yaye. Toh me nehurkay hatà, tatahxem me rma hatà, kekon hatà. Toto heno komo yanàhnohtàkay hatà, àro ymo ha. ³⁰ Àro wyaro rma rha àhoko toto komo yehtoko, nosonyhehe hampànà, Toto me Enusaho, kekon hatà, Txesusu.

³¹ Noro yomohtoho ho akatxho kom horà àtohra mpànà ehtxok ha, kekon xarha tà. Màmnyaye oyehtokonye, omàn kom yaka harha àtohra mpànà ehtxok ha. Akatxho komo yanàr horà àtohra ehtxoko, kekon hatà. Amaranàr kom hoko oyehtokonye, eramahra mpànà ehtxok ha. ³² Ryo hetx heno yeramatxhàrànhàrà hutwahkahpàra ehtxoko, kekon hatà, Txesusu.

³³ Tekrunhotxahke oyehtokonye, awayehyatxhe xak mak hampànà. Awayehrà komo xehra rma oyehtokonye, awayehyatxhe xak mak hampànà, kekon hatà. Tosoxanomkahnohsom me oyehtokonye haxa, mekrunhetxhe harha hampànà. Awayhàtxhenye rma, karyhe roro harha manatxhe hampànà, kekon hatà, Txesusu.

³⁴ Onà wyaro àkehe, owyanye, kekon xarha tà. Noro yomohtoho ho, kohsaya àto rye nàràkyatxow hana, toto komo, asako. Anaro, tanàmsom me mpànà naha ha. Anaro haxa ryhe, tànomsom me mpànà naha ha, kekon hatà, Txesusu. ³⁵ Àto rye xerye kyatxow hana, woràskomo, asako. Anaro, tanàmsom me mpànà naha ha. Anaro haxa ryhe, tànomsom me mpànà naha ha, kekon hatà, Txesusu. ³⁶ Àto rye bararàn kom hoko natxow hana, toto komo, asako. Anaro, tanàmsom me mpànà naha ha. Anaro haxa ryhe, tànomsom me mpànà naha ha, kekon hatà, Txesusu.

³⁷ Amna yohà y, henta ryhe tànomsom komo yosarà naye, ketxkon hatà, àhananàhrà ro komo. Henta ryhe tànomsom komo yosarà naye, ketxkon hatà. Kuknonano me haxa neyuhtxownà hatà, Txesusu. Henta ya hana nohsamnohyatxow ha, kwatxenama kom ha, kekon hatà. Àmataxahotho hyaka nohsamnohyatxow hamà. Àro wyaro rma rha atxke ehxemotho komo hyaka nomokyaha

hampànà, anàhnohtàkany komo, kekon hatà, Txesusu.

**Tàmryenon komo yoyukyaha ha
Khoryenkomo katxhàrà on ha.**

18 Kuknonano me xarha nàrwonàmnye hatà, Txesusu. Nekarymay hatà, tànhananàhrà ro komo wya, Khoryenkomo yakoro tàrwonyemà ro me ehtxoho menye, amotohpànà ro me ehtxoho menye.

²Onà wyaro rma nkekon hatà, àwyanye. Owto hon komo yoh me nehvakon hatà, toto, horykomo, kekon hatà. Onytxano nyne ro me nehvakon hatà. Ukurunkahnà me Khoryenkomo yonyhera mak nehvakon hatà, noro ha. Ukurunkahnà me rma rha toto yonyhera nehvakon xarha tà, kekon hatà, Txesusu. ³Noro yowto ho nehvakon hatà, wosà, enyonkaxaho. Norotho yeryewhamnohyakon hatà, anaro toto, àxanhànà, kekon hatà. Àro ke emahona ro nomokyakon hatà, wosà, horykomo hyaka, owto hon komo yohà hyaka. Uro ukurunhoko, roxanhàn hona, kekonà roro hatà, àwya, kekon hatà, Txesusu. ⁴Noro yoyukhura mak nehvakon hatà, horykomo, mex hatà. Mex ehxah me nehutway harha tà, tàhnawo, kekon hatà. Ukurunkahnà me Khoryenkomo yonyehnà uro kekon hatà, tàwya rma. Ukurunkahnà me rma rha toto yonyehnà uro, kekon hatà. ⁵Mosonà wosà weyukyan mak hamà, kekon hatà, tàwya rma, kekon hatà, Txesusu. Mosonà ukurunhen hamà, àwya rakryehkanàr ke mak ha, kekon hatà, tàwya rma. Ukurunhohra rma ryehtoko, ramotohkatxehken hamà, rakoro tàrwonyemà ro me tesnàr ke, kekon hatà, horykomo, tàwya rma, kekon hatà, Kohkomo.

⁶Horykomo yehutwatxho menytxatxowà, kekon xarha tà, tànhananàhrà ro komo wya. Yaworonohnà ro me ne-

hxakon hatà, noro ha. Wos yoyukye haxa mak hatà, kekon hatà, Kohkomo. ⁷Noro yoho rma haxa tàmryenon komo yoyukyaha ha, Khoryenkomo. Emahona ro noro yakoro nàrwonatxhe roro mak ha, nyamoro ha, anar komo wya teryewhamnohrà komo ke. Nyamoro kurunhohra rma kat naye, Khoryenkomo, owyanye, kekon hatà. Mex katà nàramamyano. ⁸Àna matà, amamehra kurunhetxow hamà, Khoryenkomo, kekon hatà. Onà wyaro haxa àkehe, owyanye. Yukryeka hona harha Toto me Enusaho yomoknàtoko, yakehra natxhe hampànà, àhona xeny komo, kekon hatà, Kohkomo, tànhananàhrà ro komo wya.

**Enyhoru xaxa uro ha kany
komo hananàhàthàrà on ha.**

⁹Àto nehvatxkon xarha tà, anar komo. Enyhoru xaxa uro ha kany komo rma mokyam nehvatxkon hatà. Atxke natxhe anar komo kany komo rma mokyam nehvatxkon hatà. Nyamoro wya ryhe, kuknonano me xarha onà wyaro nkekon hatà, Txesusu.

¹⁰Khoryenkomo màn yaka totxownà hatà, toto komo, asako, kekon hatà. Anaro, Farysew me nehvakon hatà. Anaro, txenyeru yahosnye ro me nehvakon hatà. Khoryenkomo yakoro àrwonàmso totxownà hatà, kekon hatà, Txesusu. ¹¹Onà wyaro nàrwonàmnye hatà, Farysewu, tàhnawo. Apa y, amna horyenà ro omoro ha, kekon hatà, tàhnawo. Ohxe xaxa manay hamà, rohoko, anà komo wyarohra ryesnàr ke, kekon hatà. Apa y, toto komo katxhotho yany me natxhe, anar komo. Nyamoro wyarohra wehxaha, uro, kekon hatà, Farysewu, kekon hatà, Txesusu. Apa y, àme ryehra natxhe, anar komo, toto kom hoko. Nyamoro wyarohra wehxaha uro, kekon hatà. Apa y, anaro komo hetx hoko natxhe, anar komo. Nyamoro wyarohra wehxaha uro,

kekon hatà. Apa y, moson ha txenyeru yahosnye ro hamà, noro wyarohra wehxaha uro, kekon hatà, Farysewu, kekon hatà, Txesusu. ¹²Apa y, amna yweronàhyamatxho yawo ro wehxaha uro. Tatahyehnomaxemà ro me wehxaha. Rotxenyeron hoye desmu yàmnye ro me xarha wehxaha. Àro wyaro amna yweronàhyamatxho yawo ro rma haxa wehxaha, apa y, kekon hatà, Farysewu, tàhnawo, Khoryenkomo wya, kekon hatà, Txesusu.

¹³Àsok haxa hana nehakon ha, txenyeru yahosnye ro ha, kekon xarha tà. Mox nehakon hatà. Osompothàra ro mak nehakon hatà, norohnàtho me tosonyàr ke, kekon hatà. Nosowankahekon hatà, tanhànàthàr hoko toserye-hokanàr ke. Onà wyaro marma nkekon hatà, noro ha. Apa y, amna horyenà ro omoro ha. Anhà haxa urotho. Apa y, rohnàn yaw exko, kekon marma hatà, Khoryenkomo wya, kekon hatà, Txesusu.

¹⁴Onà wyaro àkehe, owyanye, kekon xarha tà. Txenyeru yahosnye ro ryhe, bàn yaka harha tàtontoko, onà wyaro katxho me nehakon ha, Khoryenkomo wya. Ronenyhoryetxho me haxa manaha, rowya, katxho me nehakon ha, Khoryenkomo wya. Àro wyaro katxho mehra mak nehakonà, anaro, Farysewu, kekon hatà, Txesusu. Àsok tawro hana. Ehomnà me oyosonyetokonye, norohnàtho me harha oyeryatxhe hampànà, Khoryenkomo. Norohnàtho me haxa oyosonyetokonye, ehonomnà me harha oyeryatxhe hampànà, noro ha, kekon hatà, Txesusu.

**Bàryekomo txko kom hak
nomohtxowà rohyaka
katxhàrà on ha.**

¹⁵Thokyamo txko yokyatxkon hatà, toto komo, Txesusu hyaka. Mosonà txko hona ayamorà txeryko tawro

xe nehxatxkon hatà, àwya, ohxe texem me esnàr kom horà. Tàwyanye xenyetxhenye rma, horohkatxownà hatà, Txesusu nhananàhrà ro komo. ¹⁶Nekhotxownà rma hatà, Txesusu, tàhyaka. Onà wyaro ykekon hatà, tanhananàhrà ro komo wya. Bàryekomo txko kom hak nomohtxowà, rohyaka, kekon hatà. Àhorohkahranye ehtxoko. Moxamo txko wyaron komo ryhe, Khoryenkomo mryenon me natxhe, kekon hatà, Txesusu. ¹⁷Onà wyaro yaworo xaxa àkehe, owyanye. Akayaryet kom me Khoryenkomo yesnàr xe oyehtokonye, bàryekomo wyaro norohnàtho me xaxa mpànà oseonytxoko, kekon hatà. Àro wyarohra oyehtokonye, noro mryenon mehra ro mak manatxhe hampànà, kekon hatà, Txesusu, tanhananàhrà ro komo wya.

Tkatxhonkemà hananàhàthàrà on ha.

¹⁸Àto nehakon hatà, toto, horykomo. Xuknewyana yoh komo kukuru rma mok nehakon hatà. Onà wyaro nkekon hatà, noro, Txesusu wya. Khananàhnye y, enyhoru ryhe omoro, kekon hatà. Àsoke ryhe ohxe wehxano, karyhe roro harha ryehtxoho me, kekon hatà, Txesusu wya.

¹⁹Onà wyaro neyukye hatà, Txesusu. Àsok tawro enyhoru ryhe omoro màken harha, rowya, kekon hatà, àwya. Khoryenkomo ryhe, enyhoru me naha, noro marma mak ha. Enyhoru mehra ro mak natxhe ha, toto komo, kekon hatà, Txesusu. ²⁰Karyhe roro harha oyesnàr xe oyehtoko, kàyweronàhyamatxho kom yawo ro tehxye manaha. Onà wyaro katxho komo hutwaha kat manaye, anar komo hetx hokohra ehtxoko katxho rma, toto yotahakra ehtxoko katxho xarha, toto katxho yarhàrà ehtxoko katxho xarha, toto hoko àtemarontahra ehtxoko katxho xarha, toyuhsom me xenytxoko, oyàm komo, oyon kom xarha, katxho xarha. Àro

wyaro katxho kom yawo ro tehxye manaha, kekon hatà, Txesusu, àwya.

²¹ Onà wyaro neyukye hatà, horykomo. Àro wyaro katxho kom yawo ron uro, kekon hatà. Romryen yaye ro rma àro wyaro katxho kom yawo ro ehxah uro, kekon hatà.

²² Àro wyaro tàwya enytxatxhe rma, onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, àwya. Khoryenkomo yoyuhtukahra hak manaha, kekon hatà. Onà wyaro xaxa mpànà exko ha, noro yoyuhtukatxho me. Akatxhothàrà tàmkò, omeroro, txenyeru hona. Txenyeru rma tàmkò xarha, toto komo wya, àkatxhomnà komo wya, ànyahpàn komo wya, kekon hatà. Àro wyaro exko hampànà, kahe yawo towakryexem me oyehtxoho me. Àro wyaro oyexetxhe rma, rakoro omok ha, kekon hatà, Txesusu, àwya.

²³ Àro wyaro tàwya enytxatxhe rma, nekhokay hatà, horykomo, tkatxhonke rma haxa tesnàr ke hatà. ²⁴ Ekhokaxaho rma yonyey hatà, Txesusu. Àro ke, onà wyaro nkekon xarha tà. Tkaryet kom me Khoryenkomo hutwahra natxow hamà, tkatxhonkem komo, kekon hatà. Krawame mak natxhe, noro mryenon me harha. ²⁵ Arkurya yowtarà txko yarye àtohra nay hamà, kameru ymo. Krawame rma haxa nay hamà, àtotho, hory me ymo esnàr ke, kekon hatà. Àro yarye noro totho yoho rma haxa krawame natxhe, tkatxhonkem komo, Khoryenkomo mryenon me harha, kekon hatà, Txesusu.

²⁶ Àro wyaro tàwyaney enytxatxhe rma, onà wyaro nketxkon hatà, àton komo. Àsok tawro harha, ketxkon hatà. Tonyhoryexem komo ehxera natxow hamà. Àsoken kom katà tonyhoryexem me natxowà, ketxkon hatà, Txesusu wya. ²⁷ Onà wyaro haxa nkekon hatà, noro, àwyaney. Tonyhoryetxho kom hoko tehnyaxem me natxhe ha, toto komo. Khoryenkom haxa ryhe, ehnyahnà ro me

mak naha ha. Ehomnà xaxa kax mak naha ha, kekon hatà, Txesusu.

²⁸ Onà wyaro nkekon hatà, Petru, àwya. Amna ryhe, amna yomyawonotho nànomye, ayakoro amna totho me, kekon hatà, Petru.

²⁹ Àsok hana natxow ha, romryenon kom ha, kekon hatà, Txesusu, àwyaney. Onà wyaro natxow hamà. Anatoko bànàthàyamò nomyatxow hana. Anatoko thetxenhàyamò nomyatxow hana, kekon hatà. Anatoko towtànhàyamò nomyatxow hana. Anatoko tàymàn-hàyamò nomyatxow hana. Anatoko tàyonàn-hàyamò nomyatxow hana. Anatoko thokuthuyamò nomyatxow hana, kekon hatà. Omeroro rma nànomyatxow hana, tàwyaney àrwo yonyhorunu yokarymatxho me, àsok hana kàkaryet kom me nay ha, Khoryenkom ha, katxho rma yokarymatxho me, kekon hatà. Onà wyaro yaworo xaxa àkehe, owyanyey. ³⁰ Nyamoro ryhe, towakryexem me rma haxa mpànà natxhe ha, kekon hatà. Amnyey rma, tano rma hak tehtokonyey, thenyehra towakryexem me mpànà natxhe ha, tànànòmathàyamòtho yoho rma haxa mak ha, kekon hatà. Amnyey xarha, karyhe roro mpànà natxhe ha, kekon hatà, Txesusu.

Txesusu wya twayehtoho yokarymatxhàrà on ha.

³¹ Taa. 12 komo yanyekyey hatà, Txesusu, tàhyaka. Onà wyaro nkekon hatà, àwyaney. Xerusaryen hona tàtètxow hamà, kekon hatà. Àto teryewhamnohsom me naha hampànà, Toto me Enusaho, àmenhosahonhàrà yawo ro tehtxoho me, Khoryenkomo rwonà yokarymaney ro heno komo nmenhotho yawo ro tehtxoho me, kekon hatà, Txesusu. ³² Tahohosom me naha hampànà, noro ha, Xuknewyanahnà komo wya. Nyamoro

rma newnohyatxhe hampànà, kekon hatà. Atxke rma haxa neryatxhe xarha hampànà. Noro horye netahtetxhe xarha hampànà, kekon hatà, Txesusu.³³ Nàhpokyatxhe xarha hampànà. Yahkotohen hona namoyathetxhe xarha hampànà. Twayhàtxhe nasanàmyaha harha hampànà, noro ha. Osorwawo ro enmahàtxhe, nasanàmyaha harha hampànà, kekon hatà, Txesusu.

³⁴ Àro wyaro katxho hutwaha mak nehaxtkon hatà, 12 komo. Nenkuimetxkon mak hatà. Uhutwamohsohra rma nehaxkon hatà, Txesusu, àwyanje.

Enhunu rotho yontanàhàthàrà on ha.

³⁵ Taa. Owto hahnohyatxkon hatà, Txesusu komo. Xeryko rma àro hatà, owto. Owto màhto nehaxkon hatà, toto, asama yahetawo rma hatà. Enhunu ro rma mok nehaxkon hatà. Uro nyhe txko rotxenyerun ha kanye ro me nehaxkon hatà, toto komo wya.³⁶ Tàhyaha àtonàr komo yonytxekon hatà, noro ha. Thenyehra rma haxa nehaxtkon hatà, toto komo, noro hyaha tàtosom komo rma. Àro ke, onà wyaro nkekon hatà. Àsok tawro àro wyaro tetxowà, toto komo, kekon hatà.³⁷ Txesusu nomokyaha, ketxkon hatà, àton komo, àwya. Nasarye honotho rma nomokyaha. Kàhyahanye tehe, ketxkon hatà.

³⁸ Àro ke, teryewrye ro nàrwonàmye hatà, noro. Hay, Txesusu y, kekon hatà. Dafe heno yohamàtho omoro hatà. Rohnàn yaw exko, kekon hatà, teryewrye ro hatà.³⁹ Neytxownà mak hatà, toto komo, wahoron komo. Tatàknye exko, ketxkon hatà, àwya. Tatàknye exko. Noro nàrwonakonà rma haxa mak hatà, thenyehra rma haxa mak hatà. Dafe heno yohamàtho omoro hatà. Rohnàn yaw exko, kekonà rma haxa mak hatà.

⁴⁰ Kràk, horohye hatà, Txesusu. Noro hak sohtxoko, rohyaka, kekon hatà,

toto komo wya. Tàhyaka sokàtxhe rma, onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, àwya.⁴¹ Àsoke oynyàr xe manaye, rowya, kekon hatà. Rohà y, kekon hatà. Rontanàhrà xe wehxaha, owya, kekon hatà.⁴² Kontanàhno hampànà, kekon hatà, Txesusu, àwya. Tonke harha manaha, rohona owya xenyàr ke, kekon hatà.⁴³ Àtoko rma tonke harha nehaxkon hatà, enhunu rotho. Txesusu yakoro toy hatà. Ohxe xaxa nay hamà, Khoryenkomo, kekon hatà. Àro wyaro rma rha nektxkon hatà, toto komo xarha, xenyenhàyamo. Ohxe xaxa nay hamà, Khoryenkomo, ketxkon hatà, omeroro.

Sakew màn yaka

Txesusu tothàrà on ha.

19 Àpo, Xeryko hona nahatakay hatà, Txesusu. Owto horye tekon hatà.² Àto nehaxkon hatà, toto. Sakewu rma noro hatà. Txenyeru yahosnye ro komo yohà rma mok nehaxkon hatà. Tkatxhonke rma haxa nehaxkon hatà.³ Onokà ryhe Txesusu, kekon hatà, tàhnawo. Xenyàr xe nehaxkon hatà. Thenyehra mak nehaxtkon hatà, toto komo. Àro ke, Txesusu yonyhera nehaxkon hatà, Sakewu, kawohra tesnàr ke hatà.⁴ Àro ke, Txesusu komo ywaho toy hatà, karyhe hatà. Wewe horye nekayàmye hatà, tàwya ohxe Txesusu yonyàr horà. Wewe màtkoko tomohsom me nehaxkon hatà, Txesusu.

⁵ Àsna tomokàtxhe rma, nosompotày hatà, Txesusu. Sakewu y, kekon hatà, àwya. Ohtok ha, amamehra. Omàn yaka àtehe hampànà, hawana me, kekon hatà, Txesusu.⁶ Àtoko rma nàhtoy hatà, Sakewu. Teryehorye rma haxa Txesusu yarày hatà, bàn yaka.

⁷ Nàrwonatxkon mak hatà, toto komo, Txesusu hoko. Sakew yakoro àtonàrà yonytxownà hatà. Àro ke, onà wyaro nketxkon hatà. Atxke naha mosonà

katxho màn yaka ton hamà, ketxkon hatà. Hawana me ton hamà, noro ymo màn yaka, ketxkon hatà, toto komo.

⁸Onà wyaro mak kekon hatà, Sakewu, Kohkomo wya, toto komo nenytxanàr me hatà. Rohà y, kekon hatà. Rokatxho hoye wàmyaha, àkatxhomnà komo wya. Yake nyhe wàmyaha, àrakataha tehxe ro, kekon hatà. Àsok tawro hana. Atxke wehxan hamà, rowya toto komo yonkuhtonàr ke. Rowya àtxenyrunuthuyamo yahosnàtoko, eho nyhe wahohsakonà, kekon hatà. Roh komo rwonàmàthàr yawo rohra eho nyhe wahohsakonà, toto komo txenyrunutho. Àro wyaro ryexetxhàr hoye ro atxke wehxan hamà, kekon hatà. Àro ke wàmtàhkehe harha, àwyanye. Àro marmahnà wàmyaha. Eho rma haxa wàmyaha. Wàmyaha xarha. Wàmyaha xarha. Wàmyaha xarha. 4 me rma wàmyaha, àwyanye, kekon hatà, Sakewu, Txesusu wya.

⁹Onà wyaro nkekon hatà, Txesusu. Amnye rma Khoryenkomo nenyhoryetxho me harha naha, mosonà, kekon hatà. Khoryenkomo nenyhoryetxho me harha naha. Àsok tawro hana. Akmaraw heno yohamàtho me nay hamà, noro xarha, kekon hatà. Àmàn yawon komo xarha, Khoryenkomo nenyhoryetxho me rma rha natxhe, kekon hatà, Txesusu. ¹⁰Enyhoruhnu komo yohony me nomokye, Toto me Enusahò, kekon hatà. Àro wyaron komo yonyhoryeny me nomokye, kekon hatà, Txesusu.

**Txesusu wya tanoto komo
yowakryexe tomohtoho
yokarymatxhàrà on ha.**

¹¹Àro wyaro katxho yonytxatxownà hatà, toto komo. Kuknonano me xarha nàrwonàmye hatà, Txesusu. Xerusaryen màhto nehkakon hatà. Àro ke, onà wyaro nehutwetxkonà rma haryhe tà,

toto komo. Mexehra kàkayaryet kom me nosonyhen hamà, mosonà, Khoryenkomo nànyaketxho, ketxkonà rma haryhe tà, Xerusaryen màhto Txesusu yesnàr ke mak hatà. Yaworohra mak nehutwetxkon hamà. Àro ke, kuknonano me onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, àwyanye.

¹²Toto komo kayaryet me texem me nehkakon hatà, horykomo, kekon hatà. Àro ke toy hatà, anar komo hyaka, monyen komo hyaka. Nyamoro ryhe, toto komo kayaryet me noro yeny me nehkatxkon hatà, kekon hatà. Àro ke àhyakanye toy hatà, àwyanye toto komo kayaryet me tetxoho me. Amnye toto komo kayaryet me harha tomohsom me nehkakon hatà, towto hona harha, kekon hatà, Txesusu.

¹³Towto hoye tàtohra ro rma haka, tanoto komo yanyekye hatà. 10 me nanyehtxownà hatà, kekon hatà. Txenyru yàmye hatà, 10 me hatà, àwyanye. 1 me rye rma nàmye hatà, towenyxanye, 10 komo wya. On ha rotxenyrunu, kekon hatà, àwyanye. On hona rotxenyrunu xarha ahohtoko, twarawantaxemà ro me oyesnàr kom ke, kekon hatà, horykomo. Romokhàra ro rma haka àhoko roro ehtxoko, owyanye thenyehra nyhe rotxenyrunu yahohtoho me, kekon hatà, tanoto komo wya, kekon hatà, Txesusu.

¹⁴Àro wyaro tàwya katxhe rma, toy hatà, horykomo. Noro xehra mak nehkatxkon hatà, ewto hon komo, kekon hatà, Txesusu. Àro ke noro mahyaka tkukur komo nyahtxownà hatà, monyen komo hyaka. Amna kayaryet me noro yesnàr xehra amna naha kaxe nànyahtxownà hatà, kekon hatà, Txesusu. ¹⁵Àkayaryet kom me noro yetxownà rma hatà.

Taa. Amnye nomokye harha tà, horykomo, towto hona harha, kekon hatà. Tomokàtxhe rma, tanoto komo yanyekhoy hatà, tàhyaka. Txenyru

yahosnyenhà yamo rma yanyekhoy hatà. Àwyanye tât Xenyerunu yahosàthàrà hutwanàr xe nehzakon hatà, kekon hatà, Txesusu. ¹⁶Wahoro htxero nomokye hatà, anoto komo kukuru. Rohà y, kekon hatà. 1 t Xenyeru hona rma 10 me wahohsako, ot Xenyerunu, rowarawantanàr ke, kekon hatà, àwya, kekon hatà, Txesusu. ¹⁷Hàà, ohxe mehxak hamà, kekon hatà, horykomo, àwya. Ranoto me yaworo mehxak hamà, rot Xenyerun hoko, yakenohnà txko hoko rma, kekon hatà. Àro ke, 10 me owto yoh me keryaha, omoro, kekon hatà, horykomo, tanoto wya, kekon hatà, Txesusu. ¹⁸Àhona nomokye hatà, anaro, anoto xarha. Rohà y, kekon hatà. 1 t Xenyeru hona rma 5 me wahohsako, ot Xenyerunu, rowarawantanàr ke, kekon hatà, noro ha, àwya, kekon hatà, Txesusu. ¹⁹Hàà, 5 me owto yoh me keryaha, omoro, kekon hatà, horykomo, àwya, kekon hatà, Txesusu.

²⁰Nomokye hatà, anaro, anoto xarha. Rohà y, kekon hatà. On harha ot Xenyerunuthuru, onàmàthàràtho rma, 1 rma, kekon hatà. Wom ke àkaramyako. Ohxe weryaknano, atarymanàr hona, kekon hatà, noro ha, kekon hatà, Txesusu. ²¹Àro wyaro ohxe weryaknano, ohona roseryehrà ke mak ha, kekon xarha tà, horykomo wya. Àsok tawro hana. Tanàhnohso ro amna manotomehe, omoro, kekon hatà. Ohoye rohra, amna hoye ro haxa, akatxhontehe. Àro wyaro rma rha anyachtehe xarha, kekon hatà. Àro ke koseryehyako, ohona. Ot Xenyerun ke rowarawantanàr xehra wehxaknano, ohona roseryehrà ke, kekon hatà, noro ha, horykomo wya, kekon hatà, Txesusu. ²²Onà wyaro haxa neyukyehatà, horykomo, kekon hatà. Atxke mehxak hamà, owya ranweknàr ke, kekon hatà, noro wya, tanoto wya. Atxke oyexetxhàrà uhutwamohsehe,

owya, orwonàmàthàr hoye ro mak ha, kekon hatà, horykomo. Tanàhnohso ro amna manotomehe màkano, rohoko, kekon hatà. Ohoye rohra, amna hoye ro haxa, akatxhontehe, anyachtehe xarha, màkano, rohoko, kekon hatà, horykomo, kekon hatà, Txesusu. Àro wyaro rohutwane me manay hamà, kekon hatà. ²³Àro ke, àsok tawro rot Xenyerunu yàmpara mexeye, t Xenyeru hokono ro komo wya, kekon hatà. T Xenyeru yehetho yàmnye ro me natxow hamà, nyamoro, kekon hatà. Tàhyawonye rot Xenyerunu yehtok haxa, rowya harha tàmràtho haryhe àwyanye, eho nyhe tàmràtho haryhe àwyanye, romokàtxhe harha, kekon hatà, horykomo, noro wya, tanototho wya, kekon hatà, Txesusu.

²⁴Àto nehxatxkon hatà, anar komo, anoto komo xarha. Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, horykomo, àwyanye. Rot Xenyerunutho atxok ha, noro hyaye, anhàtho hyaye, kekon hatà. Anaro wya ryhe tàmtxok harha. 10 me ahosnyenhàrà wya rma tàmtxoko, kekon hatà, horykomo, tanoto komo wya. ²⁵Onà wyaro haxa nketxkon hatà, nyamoro ha, àwya. Amna yohà y, tât Xenyerunke rma nay hamà noro ha. 10 me rma nay hamà, àhyawo, ketxkon hatà. Tàmportyehra nay hamà, àwya, tât Xenyerunke rma haxa esnàr ke, ketxkon hatà, horykomo wya, kekon hatà, Txesusu.

²⁶Onà wyaro haxa neyuhtxownà hatà, horykomo. Tkatxhonke rma oyehtokonye, thenyehra nyhe mahohsatxhe xarha, akatxho komo xarha, kekon hatà. Àkatxhomra oyehtokony haxa, ahohsàra ro mak manatxhe hampànà. Akatxhothà yamo rma, yakenohnàtho txko rma, natarymatxehkehe hampànà, kekon hatà, horykomo, tanoto komo wya, kekon hatà, Txesusu. Àro wyaro rma rha, towakryexem me xarha natxhe,

Khoryenkomo newakryetxho komo, noro yoyuknyenhà yamo. Àro wyaro rma rha, ewakryehnà me rma natxhe hampànà, ewakryehnàtho komo, noro yoyuknyehnnàhà yamotho, kekon hatà, Txesusu.

²⁷ Onà wyaro nkekon xarha tà, horykomo, tanoto komo wya. Àsok hana nehxatxkon ha, roxanhàn kom ha, kekon hatà. Tkayaryet kom me ryesnàr xehra nehxatxkon hatà, kekon hatà. Àro ke suhtatxko ha, xaro. Etahatxok ha, ronenyàr me, kekon hatà, horykomo, tanoto komo wya, kekon hatà, Txesusu. Àro wyaro rma rha natxhe hampànà, Khoryenkomo xanhàn komo, roxanhàn komo rma, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya.

Xerusaryen hona Txesusu yahataktxhàrà on ha.

²⁸ Àro wyaro tàwya katxhe rma, wahoro toy hatà, Txesusu. Xerusaryen hona tekona rma hatà. Akoro rma tetxkon hatà, ànhananàhrà ro komo.

²⁹ Anaro rha owto txko hahnohtxownà hatà, Betfaxe rma hatà, Betanya xarha hatà. Oryefera yàhàn mahotur hono rma àro ha, Betfaxe, Betanya xarha. Àhahnoke rma tehtokonye, asako nànyahtxownà hatà, Txesusu. Tànhananàhrà ro kom hoye asako nànyahtxownà hatà.

³⁰ Onà wyaro nkekon hatà, àwyanje. Owto hona àtotxoko, kekon hatà. Owto hona àtotxoko. Menyatxhe, àro hona, kekon hatà. Ayahataktxhenye rma, xumentu mxekrà menyatxhe hampànà. Ewahtosaho rma menyatxhe. Toto komo, àmkawo àtotho mehra hak naha, kekon hatà. Meweketxhe ha. Xaro mekyatxhe ha, kekon hatà, Txesusu.

³¹ Àsok tawro meweketxowà ketxow hana, toto komo, owyanye. Onà wyaro meyukyaxhe ha. Kohkomo, moson xe nay hatà, màketxhe ha, kekon hatà, Txesusu, tànànyaknyàr komo wya.

³² Àro ke totxownà hatà, nyamoro. Txesusu rwonàmàthàrà yawo ro rma haxa nenytxownà hatà. ³³ Xumentu mxekrà yewekatxownà hatà. Àwyanje ewekantoko rma, onà wyaro nketxkon hatà, esom komo, àwyanje. Àsok tawro meweketxowà, xumentu mxekrà, ketxkon hatà. Àsok tawro meweketxowà, xumentu mxekrà. ³⁴ Kohkomo, moson xe nay hatà, ketxkon hatà, ànyahxemo komo, esom komo wya.

³⁵ Àro ke natxownà hatà, Txesusu hyaka. Nàm kayamtotxownà hatà, twomun komo ke. Sax, dyerye, Txesusu yakryetxownà hatà, àmkakoso. ³⁶ Asama yarye toy hatà, Txesusu. Asama yaka twomun komo yatxaraketxkon hatà, toto komo.

³⁷ Xerusaryen hahnohtxownà haxa hatà. Oryefera yàhàn yonàhtetxkon hatà, owto ymo hona. Enàhtonàr me rma neryehotetxkon hatà, Txesusu yakoron komo, omeroro, thenyehonà komo rma. Ohxe xaxa nay hamà, Khoryenkomo, ketxkon hatà, teryewrye ro hatà. Txesusu yahoxetà yonyenhà yamo kax mak nehxatxkon hatà. Eryehokano ytxoho yonyenhà yamo kax mak nehxatxkon hatà, noro wya. ³⁸ Kohkom yano me omohsaho ryhe mosonà, ketxkon xarha tà. Kàkayaryet komo rma mosonà. Towakryexem me xaxa hak nahko, mosonà, ketxkon hatà. Noro yano me teryehorye rma haxa natxow hamà, kahe yawon komo. Nyamoro rma, ohxe xaxa nay hamà, Khoryenkomo, kany me natxow hamà, ketxkon hatà, Txesusu yakoron komo.

³⁹ Àto nehxatxkon hatà, Farysew kukur komo, thenyehonà kom wawo rma hatà. Onà wyaro nketxkon hatà, nyamoro ha. Khananàhnye y, eytxoko, ayakoron komo, ketxkon hatà.

⁴⁰ Onà wyaro haxa neyuhtxownà hatà, Txesusu. Onà wyaro àkehe, owyanye, kekon hatà. Tatàknye moxam yehtoko, tohu txko haxa rwonàmràtho haryhe, ro-hoko, kekon hatà. Totohnà rma rwonàm-ràtho haryhe, rowakryenàr horà, kekon hatà, Txesusu.

⁴¹ Xerusaryen hahnoke rma haxa tehtoko, nosompotày hatà, Txesusu. Tàwya xenyetoko rma, nàratay hatà, owto hnàn yawo rma haxa tesnàr ke hatà, àhon komo hnàn yawo rma haxa tesnàr ke hatà.

⁴² Onà wyaro nkekon hatà, Xerusaryen hon kom hoko. Khoryenkomo nànyaketxho me rohutwahra natxhe, kekon hatà. Tonyhoryeny kom me rma rohutwahra natxhe. Teryehorye roro teny kom me rma rohutwahra natxhe, kekon hatà. Noro me rohutwanàr xe rma wehxaha haryhe, àwyanye. Rohutwahra mak natxhe, kekon hatà, Txesusu, teryewrye ro hatà. ⁴³ Amnye, waha me nomokyatxhe hampànà, àxanhàn komo. Owto watxan yaka nomokyatxhe hampànà, kekon hatà. Wahkotono ytxoho yeryatxhe hampànà. Owto hon heno komo wahkotetxhe hampànà, àtonàr kom hona. Owto ymo mamtotàhketxhe hampànà, mexe rma haxa mak ha, kekon hatà, Txesusu. ⁴⁴ Owto heno yomatkatxehketxhe hampànà. Tohu ymo heno mkawononkatxehketxhe hampànà, kekon hatà. Osomkawono ymo heno yarymatxehketxhe hampànà. Àhon heno komo xarha yanàhnohtàketxhe hampànà, kekon hatà. Àro wyaro tanàhnohtàkaxem me natxhe hampànà, Xerusaryen hon heno komo, Khoryenkomo nànyaketxho me rohutwahra tesnàr komo ke, tonyhoryeny kom me rma rohutwahra tesnàr komo ke, kekon hatà, Txesusu.

Khoryenkom màn yaye ukryunyemeknyo yeryetxhàrà on ha.

⁴⁵ Taa. Khoryenkom màn yaka nowomye hatà, Txesusu. Àto nehxatxkon hatà, twarawantaxemà ro komo. Nukrunyemehtxownà hatà, Txesusu. ⁴⁶ Onà wyaro nkekon hatà, àwyanye. Onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà, kekon hatà.

Toto komo rwonàmtoho ro me naha, romànà.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà, Khoryenkom màn hoko, kekon hatà. Àro rma manàhnohyatxok harha, omnyamo. Àsok tawro hana, àro yawo rma toto komo txenyerunutho yahosnàr ke, owyanye, temenyem komo wyaro owyanye ahosnàr ke, kekon hatà, Txesusu, àwyanye.

⁴⁷ Emahona ro hananàhno ryakon hatà, Khoryenkom màn yawo. Noro wayehkanàr xe mak nehxatxkon hatà, Xuknewyana yoh komo, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo rma, àyweronàhyamano nyne ro kom yakoro xarha, horykomo kom yakoro xarha.

⁴⁸ Noro yonytxetxkonà rma haxa mak hatà, toto komo, omeroro. Àro ke, noro wayehkahra rma hak nehxatxkon hatà, eh komo. Àsoke ryhe teryatxowà, noro ymo ha, ketxkon hatà. Uhutwahra rma nehxatxkon hatà.

Onok yano me ukrunyemeknyo meryak harha katxhàrà on ha.

20 Anatoko toto komo hananàhyakon hatà, Txesusu, Khoryenkom màn yawo. Àrwo yonyhorunu yokarymekon hatà, àwyanye. Àro wyaro àhoko ehtoko, àhyaka nomohtxownà hatà, Xuknewyana yoh komo, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo rma, àyweronàhyamano nyne ro kom yakoro xarha, horykomo kom yakoro xarha. ² Onà wyaro nketxkon

hatà, àwya. Oskarymako, amna wya, ketxkon hatà. Oskarymako, amna wya. Onok yano me ukrunyemeknyo meryak harha, on yaye, ketxkon hatà. Onokà ryhe, ukrunyemehtxoko keknano, owoya, ketxkon hatà.

³Onà wyaro haxa neyuhtxownà hatà, Txesusu. Uro htzero onà wyaro àkehe, owoyane royuhtoho me, kekon hatà.

⁴Onok yano me aymomno ryakonà, Xowaw heno, owoyane, kahe yawon yano me katà, toto yano me katà. Uro eyuhtxoko, kekon hatà, Txesusu, àwyanye.

⁵Àro ke nosonytxetxkon hatà, nyamoro rye rma. Àsoke tketxowà, ketxkon hatà, tàwyanye rma. Àsoke tketxowà. Kahe yawon yano me aymomno ryakon hamà noro heno, tketxow katà, ketxkon hatà. Àro wyaro kàwyanye tatoko, onà wyaro nken hamà, mosonà. Àsok tawro noro heno yoyukhura mehxtxkonà, ken hamà, kàwyanye, ketxkon hatà, tàwyanye rma. ⁶Àsok haxa katà tketxowà. Toto yano me aymomno ryakon hamà tketxowà, ketxkon hatà. Àro wyaro kàwyanye tatoko, toh ke kotahetxow hamà, toto komo. Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro me haxa we nehvakon heno ha kany komo kax mak natxhe ha, toto komo, ketxkon hatà, tàwyanye rma.

⁷Àro ke, onà wyaro nketxkon hatà, Txesusu wya. Hàà, àna hana, ketxkon hatà. Onok yano me hana aymomno ryakon ha, noro heno ha. Uhutwahra amna naha, ketxkon hatà. ⁸Uro xarha, oyoyukhuranye wehxaha, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. Onok yano me hana ukrunyemeknyo weryak ha. Oskarymahra ro mak wehxaha ha, owoyane, kekon hatà, Txesusu, Xuknewyana yoh komo wya.

Nat yony komo yanhànà yokarymatxhàrà on ha.

⁹Kuknonano me xarha nàrwonàmeye hatà, Txesusu. Xuknewyana yoh komo wya tàxanomkahnohtoho hutwamohsonàr xe nehvakon hatà. Àro ke, kuknonano me onà wyaro nkekon hatà, toto komo wya. Tànatàrà yeryey hatà, horykomo, kekon hatà. Ufa heno yonamye hatà. Amnye toto komo yomyaràhtoy hatà. Tànatàrà yony me nemyaràhtotxownà hatà, kekon hatà. Tàwya emyaràhtotxhenye rma, toy hatà, anar komo yowto hona, monyen komo yowto hona. Mexe rma haxa àto nehvakon hatà, kekon hatà, Txesusu.

¹⁰Amnye ehetaawo tanoto nyakye hatà, horykomo, tànatàrà yony komo hyaka. Àhyakanye nànyakye hatà, eher horà, kekon hatà. Ronatàrà yeher hoye mpànà monekhetxow ha, owoya, kekon hatà, tanoto wya. Àro ke toy hatà, àhyakanye. Nàhpohtxownà mak hatà, nat yony komo. Akorohra rma nànyahtxownà harha tà, kekon hatà, Txesusu.

¹¹Amnye anaro tanoto xarha nyakye hatà, àhyakanye. Norotho xarha hpohtxownà hatà. Atxke rma haxa netxownà hatà. Akorohra rma rha nànyahtxownà xarha tà, kekon hatà, Txesusu. ¹²Amnye anaro tanoto xarha nyakye hatà, àhyakanye. Noro heno yeheryamatxownà xarha tà. Narymatxownà hatà, nat waye, kekon hatà, Txesusu.

¹³Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, horykomo, tàwya rma. Àsok wehxano, kekon hatà. Àsok wehxano. Onà wyaro wehxan hamà, kekon hatà. Romur haxa ànyakyan hamà, àhyakanye, kekon hatà. Ronàhnànà txko ànyakyan hamà. Noro hona nenyatxow hana, kekon hatà, tàwya rma, kekon hatà, Txesusu.

¹⁴Onà wyaro haxa nketxkon hatà, nat yony kom ha. Tàwyanye noro yonyetxhe rma, òna wyaro nketxkon

hatà, tàwyanye rma. Moson hamà umuru, ketxkon hatà. Tàyàmànàhàrà wayhàtxhe, nat yoh me harha nay hamà, umurunhuru kaxe, ketxkon hatà. Àro ke norotho tetahatxe, norohnà harha kàwyam harha nat yoh me kehtxoho menye, ketxkon hatà, tàwyanye rma, kekon hatà, Txesusu. ¹⁵ Àro ke, noro heno yarymatxownà hatà, nat waye. Netahatxownà hatà. Wayehye hatà, noro heno, kekon hatà, Txesusu.

Àsok hana nyamoro heno ymo yeryan ha, horykomo, kekon hatà. ¹⁶ Nyamoro heno ymo yotahaxe nomokyan hamà, kekon hatà. Netahetxow hamà. Anar komo yomyaràhten hamà, tàmatarà yony me harha, kekon hatà, Txesusu.

Tàwyanye enytxatxhe rma, onà wyaro nketxkon mak hatà, àton kukur komo, Xuknewyana yoh komo rma. Àna matà, nyamoro yotahahohra hak nahko, horykomo, ketxkon hatà. Àro wyaro nketxkon hatà, onà wyaro tehutwanàr komo ke. Kukuknon kom me nat yony komo yanhànà yokaryman hamà, mosonà, ketxkon hatà, tahnawonye.

¹⁷ Nenytxehkatxownà mak hatà, Txesusu. Onà wyaro nkekon xarha tà, àwyanye. Àsok hana nken ha, àmenhosahonhàr ha, kekon hatà. Onà wyaro nken hamà.

Toh xanomkahnohnye komo wyaro, noro xanomkahnohyatxhe hampànà, toto komo. Noro ryhe, ehonomnà me harha mpànà naha ha. Nàmno yetxehà wyaro, ehonomnà me noro yeryaha hampànà, Kohkomo.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà, kekon hatà, Txesusu. ¹⁸ Àsok hana tehxa ha. Anatoko tehurken hana, tohu ymo hona. Totàkràskén hana, toh hona kehurkanàr ke mak ha. Àro wyaro rma rha, noro xanomkahnohnye heno komo natanàhnohyatxhe ham-

pànà, kekon hatà. Anatoko keryem-nukyan hana, tohu ymo, khona tothahrà ke mak ha. Àro wyaro rma rha tàx-anomkahnohnye heno komo yanàhnohyaha hampànà, noro ha, kekon hatà, Txesusu.

Txenyeron kom hoye tàmporye naye Sesa wya katxhàrà on ha.

¹⁹ Àto nehxtatxkon hatà, Xuknewyana yoh komo, àweronàhyamano ynye ro komo rma, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo xarha. Txesusu rwonà yonytxatxownà hatà. Khokonye rma nàrwonàmno hamà, ketxkon hatà, tàwyanye rma. Kukuknon kom me nàrwonàmno hamà, ketxkon hatà. Àro ke, noro yahohtxahke nehxtatxkon haryhe tà. Ahohsàrà mak nehxtatxkon hakahpa tà, toto kom hona toseryehrà komo ke hatà.

²⁰ Noro yahohtoho hona ro rma nehxtatxkon hatà. Àro ke tkukur komo nyahtxownà hatà, àhyaka. Yaworon me nosonyhetxkonà rma haryhe tà, ànyahxemo komo, Txesusu wya. Onà wyaro tawro xe mak nehxtatxkon hatà. Atxke màkehe, yaworohra mak màkehe, tawro xe nehxtatxkonà rma haryhe tà, Txesusu rwon hoko. Àro wyaro katxho hoye ro noro yanàr xe nehxtatxkon hatà, tkaryet komo hyaka, Xukneya yamtar hon komo kayaryetà hyaka, ehonomnà ymo hyaka rma.

²¹ Onà wyaro nketxkonà rma haryhe tà, ànyahxemo komo, Txesusu wya. Khananàhnye y, yaworo xaxa kany me manaha, amna wya, ketxkonà rma haryhe tà. Yaworo xaxa hananàhno meryaha, amna wya. Àme yohà rma haxa manaha, toto kom hoko. Anar me rhahra manaha, ketxkonà rma haryhe tà. Yaworo xaxa Khoryenkomo muhutwamohsehe, amna wya. Àro ke uhutwamohsoko, amna wya, ketxkonà rma haryhe tà. ²² Txenyeron kom hoye tà-

porye naye, Sesa wya, Homayana komo kayaryetà wya. Tàmoryehra kat naye owoya, ketxkonà rma haryhe tà.

²³Yaworon mehra ehtxoho komo hutwekon mak hatà, Txesusu. Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, àwyanje. ²⁴Txenyeru txko xenyhotxoko, rowya, kekon hatà. Onok kuknonà mosonà, onok yosotà onà àmenhosaho, kekon hatà, txenyeru txko hoko. Hàà, Sesa hamà, ketxkon hatà, nyamoro ha. ²⁵Hàà, yaworo màketxow hamà, kekon hatà, Txesusu. Noro katxho me nay hamà onà, kekon hatà. Àro ke noro ewakryetxoko, owyanye àkatxho yàmrà ke mak ha, kekon hatà. Àro wyaro rma rha Khoryenkom xarha ewakryetxoko, owyanye eyuknur ke mak ha, kekon hatà, Txesusu.

²⁶Noro rwon hoko noseryehokatxownà hatà. Koo, ohxe rma haxa koyuhtxow hamà, ketxkon hatà, tàwyanje rma. Àro ke, atxke màkehe kahra nehxatxkon hatà, toto komo nenytxanàr me. Natàknatxownà haxa hatà.

Saknusew komo yoyukuthuru on ha.

²⁷Saknusew kukur komo xarha nomotxownà hatà, Txesusu hyaka. Kwayhàtxhenye asanàmpàra ro mak teh-atxhe kany komo rma nyamoro ha. ²⁸Khananàhnye y, ketxkon hatà, àwya. Onà wyaro nmenhoy hatà, Moyses heno, kàyweronàhyamanye ro heno komo.

Towàt heno wayhàtxhe, àhokhura rma àwayhàtxhe, àhetxenhàrà hak yahosno, ewtànàhàrà rma. Noro ryhe, thetx me nahohsaha, àhohtanàr horà. Towàt heno wenatàhwo hohetehe, noro ha, towàt heno hokru me.

Àro wyaro rma nmenhoy hatà, Moyses heno, ketxkon hatà, Saknusew komo.

²⁹Àro ke enytxako, ketxkon xarha tà, Txesusu wya. Tànyonye wos

yexetxhàrànhàrà amna nekarymehe, owoya, ketxkon hatà. 7 me nehxatxkonà, toto heno komo, ewtà rye komo rma. Wahoto heno wos yahosàye. Wayehye, noro heno. Àhokhura rma wayehye, ketxkon hatà. ³⁰Àhonanotho heno ryhe, towàt heno hetxenho yahosàye. Tàwya ahosàtxhe wayehye, noro heno xarha, àhokhura rma rha, ketxkon hatà. ³¹Àro wyaro rma rha nexeye, àhonanotho xarha. Àro wyaro rma rha nehtxownà, 7 heno komo, omeroro, ketxkon hatà. Tàwyanje wos yahosàtxhe, wayehtàkatxownà. Àhohtahra rye rma wayehtàkatxownà, ketxkon hatà. ³²Amnye wos heno xarha wayehye, ketxkon hatà.

³³Àsoke natxowà àro ke, owoya, ketxkon hatà, Txesusu wya. Kwayhàtxhenye tasanàmýatxhe harha màkehe hawe, omoro. Onok hetx me ryhe naye wosà, tasanàmàtxhenye, ketxkon hatà. Onok hetx me ryhe naye, amnye ha. Tano rma hak tehtoko, 7 komo hetx me nehxakon hamà, ketxkon hatà, Saknusew komo, Txesusu wya.

³⁴Onà wyaro haxa nkekon hatà, Txesusu, àwyanje. Àna matà, kekon hatà. Twayehpàra ronye rma haka hehtetxow hamà, toto komo. Nànyontetxow hamà, woràskomo komo xarha, tano rma hak tehtokony mak ha, kekon hatà. ³⁵Anar me mak natxhe ha, amnye ha. Àwayehxemo kom waye tanàmsom me manatxhe hampànà katxho komo ryhe, anar me natxhe, kekon hatà. Àwayehpànà ro me harha manatxhe hampànà katxho komo rma, anar me natxhe. Tasanàmàtxhenye àhehtahra ro mak natxhe ha. Ànyontahra ro mak natxhe xarha. ³⁶Àwayehpànà ro komo kax mak natxhe ha, kekon hatà. Kahe yawon komo wyaro, àwayehpànà ro me natxhe ha. Khoryenkom hokru me natxhe ha. Àwayehxemo kom waye anàmxemo komo kax mak natxhe ha, kekon hatà, Txesusu.

³⁷Tanàmsom me xaxa mpànà natxhe ha, àwayexemotho komo, kekon xarha tà, àwyanje. Àwayexemotho komo yanàmtoho rma hutwamohsoy hamà, Moyses heno. Tàwya ewekhàr yoh yokarymantoko, hutwamohsoy hamà, kekon hatà, Txesusu. Onà wyaro katxho yokarymay heno hatà, Kohkomo wya Akmaraw horyen uro ha katxho rma. Esake horyen xarha uro ha katxho xarha, Xako horyen xarha uro ha katxho xarha yokarymay heno hatà. Àro wyaro katxho yokarymantoko, àwayexemotho komo yanàmtoho hutwamohsoy hamà, Moyses heno, kekon hatà, Txesusu. ³⁸Àsok tawro hana. Ehxen komo horyen mehro ro mak naha ha, Khoryenkomo. Tehxemà rma kom haxa horyen me naha. Tehxem me rma natxhe, omeroro, noro wya. Àro ke, àwayexemotho komo yanàmnye me nay hamà, kekon hatà, Txesusu.

³⁹Àto nehxatxkon hatà, àyweronàhyamano nyne ro kukur komo. Onà wyaro nketxkon hatà, Txesusu wya. Khananàhye y, ohxe meyuhtxowà, ketxkon hatà. ⁴⁰Àsok naye owya kahra harha nehxatxkon hatà, Txesusu xanhàn komo, noro hona towankaranàmrà komo ke mak hatà.

**Dafe heno yoh me Kryestu
yehxohò yokarymatxhàrà on ha.**

⁴¹Onà wyaro haxa nkekon hatà, Txesusu, tàxanhàn komo wya. Dafe heno yohamàtho me nay hatà, Kryestu, Khoryenkomo nànyaknyàrà rma, katxho ryhe, yaworo naye, owyanje, kekon hatà. ⁴²Dafe heno ryhe, toh me ryhe Kryestu yotakye. Onà wyaro nkay hatà, noro heno, tàwya wano komo menhontoko.

Onà wyaro nken hatà, Kohkomo, rohà wya. Ehonomnà me xaxa eryewtako, rohanaka, ken hatà. Howehera eryewtako, ken hatà. ⁴³Tan

oyehtoko rma haka, onà wyaro kany me axanhàn komo weryaha hampànà. Ehonomnà me xaxa manaha kany me weryatxhe hampànà, ohoko, ken hatà, Kohkomo, rohà wya.

Àro wyaro rma nkay hatà, Dafe heno, Kryestu hok hatà, kekon hatà, Txesusu. ⁴⁴Tohamrà rma yotakyakonà, toh me. Àsok tawro ryhe, ehamàthàrà me harha nexeye, ehà rma, owyanje, kekon hatà, Txesusu, tàxanhàn komo wya.

**Àyweronàhyamano nyne ro komo
yanhànà yokarymatxhàrà on ha.**

⁴⁵Onà wyaro nkekon xarha tà, tànhananàhàrà ro komo wya, toto komo nenytxanàr me rma hatà.

⁴⁶Àyweronàhyamano nyne ro komo ryhe, atxke natxow hamà, kekon hatà. Atxke ehtxoho kom hona mpànà xenytxoko, nyamoro wyarohra oyehtxoho menye. Ohxe tosonyhonàr komo xe rma natxhe haryhe. Àro ke newomumtetxhe, enyhoru ke, kawono ymo ke. Àro yawo rma tetxhe, kekon hatà. Yakentawo tàtokonye, Hay, khananàhye y, tawro xe natxhe haryhe, toto komo wya. Ohsamnohno ytxoho ro yawo tehtokonye, ehonomnà komo yahon ho neryewtetxhe, kekon hatà. Anar kom yakoro tasahxemtontokonye, ehonomnà me tosonyhonàr komo xe rma natxhe haryhe, kekon hatà.

⁴⁷Nyamoro rma, enyonkaxemo katxhotho yaryatxhe xarha, tkatxho kom me harha. Khoryenkomo yakoro tàrwonàmnatokonye, mexe rma haxa nàrwonatxhe, onkuhtono ynyàr me mak ha, ohxe tosonyhonàr kom horà mak ha, kekon hatà. Àsok hana natxow ha, nyamoro ha. Tanàhnohsom me natxhe hampànà, anar komo yoho rma haxa mak ha, kekon hatà, Txesusu,

tànhananàhrà ro komo wya, toto komo
nenytxanàr me rma hatà.

**Wosà wya tàtxenyerunuthuru
txko yàmàthàrà on ha.**

21 Khoryenkom màn yawo rma
nehxakon hatà, Txesusu.
Nosompotày hatà. Àto nehxatxkon hatà,
tàtxenyerunkem komo. Tkatxhonkemà
rma haxa mokyam nehxatxkon hatà.
Tàtxenyerun kom hoye nenkahyatxkon
hatà, txenyeru yonkahtoho ro yaka,
Khoryenkom màn yonye ro komo
txenyerun yon yaka rma. Nenyatxkon
hatà, Txesusu.

²Àto nehxakon xarha tà, wosà. Eny-
onkaxaho rma mok nehxakon hatà, àtx-
enyerumnu ro mak hatà. Àro yaka rma
rha nenkahye hatà, noro xarha. Asak
marma txko nenkahye hatà. Ehetàh-
penyehnà rma haxa yonkahye hatà.
Noro yonyey hatà, Txesusu.

³Onà wyaro nkekon hatà,
tànhananàhrà ro komo wya. Onà
wyaro yaworo xaxa àkehe, owyanye,
kekon hatà. Moson wosà, enyonkaxaho,
àtxenyerumnu rma. Noro nàmàtho,
anar komo nàmàtho yoho rma haxa
tehetàhke naha, Khoryenkomo wya.
Omeroron komo yoho rma haxa
nenkahno ha, kekon hatà. ⁴Nyamoro
nàmtxowà rma haryhe, tàtxenyerun
kom hoy mak ha, thenyehnà
ymo hoy mak ha. Moson haxa ryhe
nàmtàhkano, omeroro mak ha, kekon
hatà. Àtxenyerumra tesnàr yoho ro rma
nàmtàhkano. Tànyahrà yehekahtoho
kenyehra nàmtàhkano, wosà, kekon
hatà, Txesusu.

**Txesusu wya tomohtoho
hutwamohsotho
yokarymatxhàrà on ha.**

⁵Taa. Khoryenkom màn hoko
nosonytxetxkon hatà, Txesusu
nhananàhrà ro kukur komo. Poo, ohxe

tonyxem me rma haxa wenyaha, moro
ymo, ketxkon hatà. Ohxe tonyxem me
wenyaha, tohu ymo, enyhoryexaho
ymo. Àmkawon yonyhoryexah xarha,
toto komo nàmàtho rma, ohxe tonyxem
me rma rha wenyaha, ketxkon hatà,
tàwyanye rma.

⁶Onà wyaro haxa nkekon
hatà, Txesusu, àwyanye. Amnye
nosomkawononkatxehkehe hampànà,
àro ymo heno, onenyetxhàymo
ymo, kekon hatà. Osomkawono ymo
heno natarymatxehkehe hampànà,
othenyekhenà ro me mak ha, kekon
hatà, Txesusu.

⁷Khananàhnye y, ketxkon hatà, àwya.
Àsokentoko ryhe nosomtatkatxehkeno,
Khoryenkom mànà ymo heno. Àhahnoke
rma haxa ehtoko, eten komo tenyatx-
owà, uhutwamohsotho, ketxkon hatà.

⁸Onà wyaro neyuhtxownà hatà, Tx-
esusu. Anar komo wya oyonkuhtonàr
kom hona mpànà xenytxoko, kekon
hatà, àwyanye. Nomokyatxhe hampànà,
onkuhtono ynye komo, anaro rha komo,
thenyehra. Kryestu uro ha ketxhe rma
haryhe, kekon hatà. Kryestu nomokyaha
katxhàràtho nenmahno haxa ha, ketxhe
rma haryhe, nyamoro ha. Àtohra mpànà
ehtxoko, akoronye, kekon hatà, Txesusu.

⁹Wahoro htzero, waha yosohtahanàr
komo yokaytà menytxetxhe hampànà,
kekon hatà. Tkaryet heno komo yary-
many komo yokaytà xarha menytxetxhe
hampànà. Àro wyaro owyanye enytxan-
toko, oseryehpara rma ehtxoko. Àro
wyaro htzero haka mpànà natxhe ha,
toto komo. Osomtatkatxehkahra rma
hak naha, yukryeka, kekon hatà, Tx-
esusu. ¹⁰Anaro rha yana heno komo
nosohatxhe hampànà, kekon xarha
tà, àwyanye. Anaro rha owto hon heno
komo nosohatxhe hampànà, kekon
hatà. ¹¹Anato rha nosowuhsaha ham-
pànà, yukryeka, thenyehra. Ehxera ro
mak naha hampànà, nyahà, kekon hatà.

Thenyehra rma haxa naha hampànà, eherya xarha, anato rha. Anar me naha hampànà, kahe hokono. Tàwyanye àro yonyetoko, noseryehoketxhe hampànà, toto komo. Àro hona noseryehyatxhe hampànà, kekon hatà, Txesusu.

**Oyeryewhamnohyatxhe hampànà
axanhàn komo katxhàrà on ha.**

¹² Àro wyarohra rma hak ehtoko, àro ywaho ro rma ayahohsaxhe hampànà, axanhàn komo. Oyeryewhamnohyatxhe hampànà, kekon hatà. Xuknewyana komo ayaryatxhe hampànà, tohsamnohtoho kom yaka, toh komo wya oyonytxanàr kom horà. Watxa ymo yaka xarha ayahryemyatxhe hampànà, kekon hatà. Anaro rha tkayaryet komo hyaka ayaryatxhe hampànà, anaro rha kofehnakno komo hyaka xarha. Àwyanye ayanàhnòrà kom horà ayaryatxhe hampànà, romryenon me oyesnàr komo ke mak ha, kekon hatà, Txesusu.

¹³ Àro wyaro rma oyehtokonye, uro mekarymetxhe ha, àwyanye, kekon hatà. ¹⁴ Àro ke, ohxe mpànà ehutwatxoko, oseryehokahra oyehtxoho menye. Àsoke ryhe weyukyaxowà, roxanhàn komo, amnye ha, kahra ehtxoko, kekon hatà. Àsoke ryhe koskarymeno, àwyanye, kahra ro mak ehtxoko, ohnawonye, kekon hatà, Txesusu. ¹⁵ Uro ryhe kàrwonàhyametxhe, tàyweron me oyehtxoho menye. Ayameryekahranye natxhe, axanhàn komo, kekon hatà. Yaworohra màketxhe kahra natxhe, owyanye, kekon hatà, Txesusu.

¹⁶ Oyàm komo xarha ayahohsetxhe hampànà, axanhàn komo wya, kekon hatà. Oyon komo xarha, oyowtà komo xarha, ayanan komo xarha, ayakoronotho komo xarha, nyamoro rma ayahohsetxhe hampànà, axanhàn komo wya. Okukuthuyamo yotahetxhe ham-

pànà, kekon hatà, Txesusu. ¹⁷ Oxehranye rma haxa natxhe hampànà, toto komo, omeroro, romryenon me oyesnàr komo ke mak ha, kekon hatà. ¹⁸ Tkurunhosom me mak manatxhe hampànà, ohpotx komo osomatkahra rma tehxe ro mak ha, kekon hatà. ¹⁹ Enàmtoxok mak hampànà. Owyanye enàmtoho hoye ro, karyhe roro harha manatxhe hampànà, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

**Teryewhamnohsom me rma
haxa natxhe hampànà toto
komo katxhàrà on ha.**

²⁰ Onà wyaro nkekon xarha tà, àwyanye. Xerusaryen heno mamtotàhkhetxhe hampànà, waha komo, kekon hatà. Bamtotàhkaxe ro owyanye xenyetoko, onà wyaro katxoko. Owto ymo heno yosomatkatxehkatxho hahnoké nay hamà, katxoko, kekon hatà, Txesusu. ²¹ Àtoko rma, onà wyaro hak nahtxoko, àton komo. Àhà ymo hona hak nekahtàmtoxowà, Xukneya yamtar hon komo, kekon hatà. Xerusaryen hoy hak totxowà, àhonotho komo. Àmàhton komo xarha, Xerusaryen hona àtohra hak nahtxoko, kekon hatà.

²² Àro wyaro rma nohsànàhyaha hampànà, Khoryenkomo, kekon hatà. Xuknewyana heno komo yanàhnohyaha hampànà, tàrwonàmàthàr yawo ro tehtxoho me, àmenhosahonhàr yawo ro rma tehtxoho me, kekon hatà, Txesusu. ²³ Oko txko, mokyamo txko ha, yuhna heno komo, tonarkem heno komo rma, teryewhamnohsom me rma haxa natxhe hampànà, kekon hatà. Ewakhàrà Khoryenkomo yehtxoho hoye ro, tanàhnohsom me rma haxa natxhe hampànà, Xuknewyana heno komo, kekon hatà, Txesusu. ²⁴ Katxfeara wyaron ke totahaxem me natxhe

hampànà, anar komo. Anaro rha yana kom waka tasom me natxhe hampànà, anaro komo, asohtosah me, kekon hatà. Xuknewyanahnà komo nanàhnohrà me naha hampànà, Xerusaryen heno. Ehonomnà me roro rma hak nyamoro yehtoko, tanàhnohso roro rma naha hampànà, kekon hatà, Txesusu.

²⁵ Onà wyaro nkekon xarha tà. Amnye anar me harha naha hampànà, kamàmà. Nuno xarha, xeryko xarha, anar me harha naha hampànà. Eryehokano ynye rma àro ha, kekon hatà. Tuna ymo xarha neyorwaha rma haxa mak hampànà, tekahxemanàr ke mak ha. Àro hoye ro noseryehoketxhe rma haxa hampànà, yukryeka hon komo, anaro rha yana komo, omeroro, kekon hatà, Txesusu.

²⁶ Kahe hokonotho xarha nosowuhsaha hampànà. Eten komo kohotàhketxow ha, ketxhe hampànà, toto komo. Àro ke noseryehyatxhe hampànà, thenyehra mak ha. Nenyerymamyatxhe hampànà, oseryehrà komo, kekon hatà, Txesusu.

²⁷ Àro tàhto rma Toto me Enusaho yomoknàrà yonyatxhe hampànà, kekon hatà. Kahrutun wawo nomokyaha, noro ha. Ehonomnà me xaxa nomokyaha. Ohxe xaxa tonyxem me rma nomokyaha, Toto me Enusaho, kekon hatà, Txesusu.

²⁸ Omokhàra rma hak noro yehtoko, eryehokano ytxoho menyatxhe hampànà. Owyanye xenyetoko rma, osompohtxoko, kekon hatà. Thona ro rma haxa ehtxoko. Oyonyhoryetxehkatxho komo hahnoke rma haxa naha, Khoryenkomo wyà, kekon hatà, Txesusu.

Thona roro rma haxa mpànà ehtxok ha katxhàrà on ha.

²⁹⁻³⁰ Kuknonano me xarha nekarymay hatà. Àsok hana nay ha, nat ha, kekon hatà. Naten hamà, natà, fek yohà rma, anar komo xarha, omeroro. Owyanye atanàrà yonyetoko, onà wyaro màketxow hamà. Mexehra rma haxa

tàtxemnyehàntetxow hamà, màketxhe, kekon hatà, Txesusu.

³¹ Àro wyaro rma rha amnye muhutwetxhe hampànà, kekon hatà. Àro wyaro owyanye ronekarymatxho yonyetoko, onà wyaro màketxhe hampànà. Mexehra rma haxa kàkayaryet komo nyakyan hamà, Khoryenkomo, màketxhe hampànà, kekon hatà, Txesusu.

³² Onà wyaro yaworo xaxa àkehe, owyanye. Àwayehtàkakra natxhe hampànà, amnyeno rma kukur komo. Ehtokonye rma haka nehoryatxhe hampànà, ronekarymatxho, omeroro, kekon hatà. ³³ Nosomtatkehe hampànà, kahe heno. Yukryeka heno xarha nosomtatkehe hampànà. Rorwon haxa ryhe, osomtatkhara ro mak naha ha, kekon hatà, Txesusu.

³⁴ Ohxe mpànà ehtxoko, kekon xarha tà. Ayasahxemtonàr kom hoko roro manatxow hana. Onyerhontanàr kom hoko roro manatxow hana. Oyomyawon kom hoko roro manatxow hana. Àro wyaro oyehtxoho kom hoko roro mehutwetxow hana, ohnawonye, kekon hatà. Àro wyaro anaro rha hoko oyehtwantokonye, nomokyan hana, Toto me Enusaho, onhutwahtor kom ho mak ha. Àro wyaro omoknàrà hona mpànà xenytxoko, kekon hatà, Txesusu.

³⁵ Noro yomoknàrà hona rohra mak natxhe hampànà, toto komo, yukryeka hon komo, omeroro. Thona rohra rma ehtokonye, nomokyaha hampànà, Toto me Enusaho, kekon hatà, Txesusu.

³⁶ Omnyam haxa ryhe, thona roro rma haxa mpànà ehtxok ha. Emahona ro orwonàmtxoko, Khoryenkom yakoro, kekon hatà. Onà wyaro katxoko, àwya. Apa y, owoya toto komo yeryewhamnohnàtoko, towankaryhe amna txeryko, amna wya enàmtoho me, katxoko. Apa y, amna ukurunhoko, Toto me Enusaho hyaka amna totho me, noro hyawo

amna yehtxoho me, katxok xarha, Kho-ryenkomomo wya, kekon hatà, Txesusu.

³⁷ Awasnaw yohà hananàhno ryakon hatà, Txesusu, Khoryenkom màn yawo. Awanaka yohà tekon hatà, Oryefera yàhàn hona harha. Kohsaya àto neh-xakon hatà. ³⁸ Enmahrà ro yohà, Kho-ryenkom màn yaka tetxkon hatà, toto komo, omeroro. Noro yonytxaxe àsna tetxkon hatà, enmahrà ro yoh hatà.

Xuknasà wya Txesus hoko wahohsen hamà owyanye katxhàrà on ha.

22 Xuknewyana komo yasahxem-totho hahnok neh-xakon hatà. Ekeyu àwakanomnà yonahtoho katxho rma àro hatà, thoryen heno komo yohokoko àtothàrànhàrà hutwatxho rma hatà.

² Txesusu wayehkanàr xe neh-xatxkon hatà, Xuknewyana yoh komo, Kho-ryenkom màn yonye ro yoh komo rma, àyweronàhyamano nyne ro komo xarha. Àsoke ryhe twayehketxowà, ketxkon hatà, tàwyanye rma. Uhutwahra mak neh-xatxkon hakahpa tà, toto kom hona toseryehrà komo ke hatà.

³ Àro wyaro ehutwantokonye rma, Satanasà ymo nowomye hatà, Xuknas yowan yaka. Eskaryotesà rma noro hatà, 12 komo kukuru rma hatà.

⁴ Àro ke toy hatà, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo hyaka. Nyamoro yakoro nàrwonàmye hatà, ahosno nyne ro yoh kom yakoro xarha. Àsoke ryhe wahohseno, mokàtho ymo, owyanye, kekon hatà, àwyanye. ⁵ Àro ke teryehorye neh-xatxkon hatà, nyamoro ha. Otx-enyerunu amna nàmyaha, noro ymo yahohsotxhetà, ketxkon hatà, àwya. ⁶ Àna hamà, kekon hatà. Wahohsen hamà, owyanye, kekon hatà, Xuknasà. Àro ke, Txesusu yahohsotxahke neh-xakon hatà, àwyanye. Àsokentoko tahohsorye naye, kekon hatà, tàwya rma. Toto komo eh-

era ehtoko, tahohsorye nay hamà, kekon hatà, Xuknasà, tàwya rma.

Txesusu yasahxemtotho komo yonyhoryetxhàrà on ha.

⁷ Sa, nenmahye haxa hatà, asahxem-totho komo. Ekeyu àwakanomnà yon-ahtoho katxho rma àro hatà. Àro rma ho tharaxkaxem me neh-xakon hatà, kah-neru mxe-kàtho. Thoryen heno komo yohokoko àtothàrànhàrà hutwatxho rma mon neh-xakon hatà.

⁸ Àro ke Petru nyakye hatà, Txesusu. Xowaw xarha nyakye hatà. Àtotxoko, kekon hatà, àwyanye. Àtotxoko. Kasahxemtotho komo enyhoryetxatxko ha, kekon hatà.

⁹ Henta ryhe enyhoryenàr xe manaye, amna wya, ketxkon hatà. Henta ryhe amna nenyhoryeno. ¹⁰ Owto ymo hona ayahatakaxhenye rma, toto menyatxhe, kekon hatà, Txesusu. Oryen ke tomyarkemà rma oyohoryatxhe, tuna yon ke tomyarkemà rma. Noro wenarye mätetxhe ha, nàmno yaka, kekon hatà. Àro yaka owomnàtoko, mowomyatxhe ha, omnyam xarha, kekon hatà, Txesusu. ¹¹ Onà wyaro mäkëttxhe ha, horykomo wya, nàmno yohà wya. Hawana me nomokyan hatà, ohyaka, kxananàhnye komo, mäkëttxhe ha. Omàn yawo nasahxemten hatà, tàmhananàhrà ro kom yakoro, khoryen heno komo yohokoko àtothàrànhàrà hutwatxho me, mäkëttxhe ha. Esarà xenyhok hatà, amna wya, mäkëttxhe ha, horykomo wya, kekon hatà, Txesusu. ¹² Noro ryhe, bàn yawo tahusomà ymo yonyhehe hampànà, owyanye. Kayeno rma, tahonkemà ro rma yonyhehe, owyanye. Àto rma menyhoryetxhe ha, kasahxemtotho komo, kekon hatà, Txesusu.

¹³ Àro ke totxownà hatà, Petru komo, Xowaw xarha. Txesusu rwonàmàthàrà yawo ro rma haxa nenytxownà hatà.

Tasahxemtotho komo yonyhoryetxownà hatà.

Ekeyu kràskatxhàrà on ha.

¹⁴Taa. Tasahxemttx haxa ha katxho to ehtoko, neryewtatxownà hatà, Txesus komo, 12 komo xarha. Amnye ànànyaknyàr komo rma mokyam neh-atxkon hatà. Asahxemtoso neryewtatxownà hatà.

¹⁵Onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, àwyanye. Mexehra keryewhamyaha hampànà, kekon hatà. Ryeryewhampàra ro rma haka ayakoronye rasahxemtonàr xe rma haxa wehxaknano. Khoryen heno komo yohokoko àtothàrànhàrà hutwanàr xe rma haxa wehxaknano, ayakoronye, ryeryewhampàra ro rma haka, kekon hatà. ¹⁶Onà wyaro àkehe, owyanye. Onà wyaro asahxemtobra harha wehxaha. Amnye tasahxemttxhe hakahpa harha. Àsokentok hana. Khoryenkom yowto ho harha oyehtokonye, tasahxemttxhe hakahpa harha. Khoryen heno komo yohokoko àtothàrànhàrà hokobra harha tasahxemttxhe. Khoryenkomo wya tàmryenon komo yonyhoryetxehkatxho hok haxa ryhe tasahxemttxhe hakahpa harha, kekon hatà, Txesusu.

¹⁷Ufa xkun yonà yanàmye hatà. Apa y, ohxe onàmàthàrà onà, kekon hatà, Khoryenkomo wya. Nàmnye hatà, àwyanye. On ekamtoko kekon hatà. Ekamtoko, owyanye rye rma, kekon hatà, àwyanye. ¹⁸Onà wyaro àkehe xarha, owyanye. Ufa xkun yonhàra harha wehxaha, kekon hatà. Khoryenkom yowto ho harha oyehtokonye, tenyatxhe hampànà. Àro hobra rma hak oyehtokonye, enhàra roro rma wehxaha, kekon hatà, Txesusu.

¹⁹Ekeyu yanàmye hatà. Apa y, ohxe onàmàthàrà onà, kekon hatà. Nàkràskay hatà. Nekamye hatà, àwyanye. Rohun

kuknonà rma onà, kekon hatà. Rohunutho rma wàmnyaha, rowayehrà ke. Kwayehyaha, tonyhoryexem me harha oyehtxoho menye, kekon hatà. Ekeyu kràskatxho hoko roro ehtxoko, owyanye rohutwatxho me, kekon hatà, Txesusu.

²⁰Àro wyaro rma rha ufa xkun yon hoko nehxakon xarha tà, tasahxemttx-heny mak hatà. Rokamsukuru kuknonà rma onà, kekon hatà. Ryekamsuhkatxho hoye ro, onà wyaro nkehe ha, Khoryenkomo. Romryenon komo yonyhoryetxehkany me harha wehxaha, kehe ha. Àro wyaro katxho me harha man-atxhe ha, ryekamsuhkatxho hoye ro, kekon hatà, Txesusu.

²¹Tano rma naha, rahohsonye, kekon xarha tà. Rakoro rma nasahxemtehe. Noro rma rahohsehe hampànà, roxanhàn komo wya, kekon hatà, Txesusu. ²²Khoryenkomo yehutwatxho yano me àwayehso àtehe hampànà, Toto me Enusah kaxe. Tanàhnohsom me mak naha hampànà, rahohsonyenhàrà ymo heno, kekon hatà. ²³Àro ke, onà wyaro nketxkon hatà, 12 komo, tàwyanye rma. Onokà ryhe nahohseno, àxanhàn komo wya, ketxkon hatà. Onokà kukukur komo nahohseno, àxanhàn komo wya, ketxkon hatà, tàwyanye rma.

Tkukur komo yanoto me hak nahtxoko ehonomnà komo katxhàrà on ha.

²⁴Natameryekatxownà hatà, 12 komo, nyamoro rye rma. Onokà ryhe ehonomnà me nyhe naye, kwawonye, ketxkon hatà, tàwyanye rma. Àro wyaro katxho hoko natameryeketxkon hatà.

²⁵Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, àwyanye. Àsok hana natxow ha, toto kayaryet kom ha, anaro rha yana kayaryet kom ha, kekon hatà. Ehonomnà me rma haxa natxow hamà, tàmryenon komo yoho rma haxa mak ha. Àro ke thenyehra rma haxa nanotometxow

hamà, kekon hatà. Onà wyaro tawro xe natxhe xarha, tàmryenon komo wya. Amna yowakryenye ro omnyamo, ehonomnà komo kaxe, tawro xe natxhe, àwyanye, kekon hatà, Txesusu. ²⁶Omnyam haxa ryhe, nyamoro wyarohra mpànà ehtxoko. Bàyekomo wyaro hak nahtxoko, horykomo komo, kekon hatà. Tkukuru komo yanoto me hak nahtxoko, ehonomnà komo, kekon hatà, Txesusu.

²⁷Onà wyaro nasahxemtetxow hamà, toto komo, kekon xarha tà. Ehonomnà komo htzero nasahxemtetxhe. Ànyahrà komo yaryatxhe, anoto komo, àhyakanye, kekon hatà. Tànyahrà yany komo yoho rma haxa natxow hamà, tasahxemtosome komo. Nyamoro wyarohra mak wehxaha, awawonye. Ayanoto kom me rma wehxaha, kekon hatà, Txesusu.

²⁸Onà wyaro nkekon xarha tà, àwyanye. Anar komo wya ryeryewhamnohnàtoko, rohnànkahra ro mak mehxatxkonà, omnyamo, kekon hatà. ²⁹Toto komo kayaryet me rowahanonkaye, royàmà. Rowyaro rma rha àkayaryet kom me kwahanonketxhe, omnyam xarha, rohnànkanyehnhàrà me oyesnàr komo ke, kekon hatà, Txesusu. ³⁰Àro ke, amnye masahxemtetxhe, rakoro. Khoryenkomo wya toto komo kayaryet me ronyaketxhe rma, masahxemtetxhe, rakoro, kekon hatà. Ehonomnà me meryewtetxhe xarha. Eryewtaxaho rma, Ehsayewyana komo màwahanonketxhe, atxke manatxhe tawro me, ohxe manatxhe tawro me xarha, kekon hatà, Txesusu, 12 komo wya.

Petru y noro ywenyeke wehxaha màkehe hampànà rohoko katxhàrà on ha.

³¹Onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, Semaw Petru wya. Semawu y, kekon hatà. Semawu y, okukmanàr komo

xe naha, Satanasà ymo, kekon hatà. Nasànasà nyohonàrà wyaro okukmanàr komo xe naha. Nasànasà tànyohen hamà, kàwya uhpunuthuru hahrà horà. Àro wyaro rma rha okukmanàr komo xe naha, Satanasà ymo, tàwya ayanhàn komo yonyhonàr horà, kekon hatà. Ukukmaxeny haka kan hampànà, Khoryenkomo wya. Noro yano me okukmetxhe hampànà, kekon hatà, Txesusu. ³²Uro ryhe kàrwonàmno, Khoryenkomo yakoro, ohoko, kekon hatà. Semawu y, ohoko rma kàrwonàmno, rohona xenyhera harha oyesnàr hona. Àsok tawro hana. Uro màhnànkehe htzero hakahpa, kekon hatà. Amnye meramehe hakahpa harha, rohyaka harha. Àro wyaro ohxe harha oyexetxhe, oyowtà komo makoronomehe ha, kekon hatà, Txesusu.

³³Rohà y, kekon mak hatà, Petru. Ayakoro tàtosomà rma uro. Watxa ymo yaka tahryemxe ro ayakoro àtehe, kekon hatà. Twayehso ro ayakoro àtehe, kekon hatà, Petru.

³⁴Onà wyaro haxa nkekon hatà, Txesusu, àwya. Petru y, onà wyaro àkehe, owoya, kekon hatà. Noro ywenyeke wehxaha màkehe hampànà, rohoko. Màkehe xarha, màkehe xarha, osorwawo ro, kekon hatà. Àro wyaro rma màkehe hampànà, amnye rma, apaytara htàmpàra ro rma haka, kekon hatà, Txesusu, Petru wya.

Tàxanomkahnohsom me wehxaha hampànà katxhàrà on ha.

³⁵Onà wyaro nkekon xarha tà, 12 komo wya. Amnyehra dyahtxownà, kekon hatà. Rowya anyaknyetokonye, onà wyaro àkekonà, owoyanye. Otxenyerun komo yonà yarhàrà ehtxoko, àkekonà. Ayamatan komo yarhàrà ehtxoko àkekon xarha. Ohrorà womun komo yarhàrà ehtxoko àkekon xarha, owoyanye, kekon hatà, Txesusu. Àro wyaro akorohra otontokonye,

ewakryehnà me kat mehxtxkonà, kekon hatà, Txesusu. Towakryexem me rma amna nehxakonà, ketxkon hatà, 12 komo.

³⁶ Amnye rma haxa tàxanomkahnohsom me harha wehxaha, kekon hatà, Txesusu. Àro ke tkatxhonke oyehtokonye, akatxho komo atxoko, otxenyerunu yon komo rma, ayamatan komo xarha, kekon hatà. Àwatmamra oyehtokonye, ehekahtxoko, awatman komo, katxefara wyarono, oyekrunhotho komo. Ohononàthà yamo rma tàmtxoko, txenyeru hona, owyanye awatman komo yehekahtoho me, kekon hatà, Txesusu. Àro wyaro mpànà ehtxok ha, tàxanomkahnohsom me harha ryesnàr ke.

³⁷ Onà wyaro àkehe, owyanye, kekon hatà. Tàxanomkahnohsom me wehxaha hampànà, Khoryenkom karyehtan yawo ro rma haxa ryehtxoho me. Onà wyaro nkehe, rohoko, àmenhosahonhàrà.

Waha kom kukuru moson hamà katxho me naha hampànà, toto komo wya. Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà, rohoko, kekon hatà. Àro wyaro katxhàrànhàrà yawo ro tàxanomkahnohsom me wehxaha, kekon hatà, Txesusu.

³⁸ Amna yohà y, on xenyko, ketxkon hatà, nyamoro. On xenyko, amna watmanà, asako, katxefara wyarono, ketxkon hatà. Àna ha, kekon mak hatà, Txesusu, àwyanye.

**Khoryenkom yakoro Txesusu
rwonàmàthàrà on ha.**

³⁹ Taa. Owto ymo hoye toy hatà, Txesusu. Oryefera yàhàn hona toy hatà. Àsna yohà tàtosom me nehxakon hatà. Akoro rma totxownà hatà, ànhananàhrà ro komo. ⁴⁰ Àsna àtehe katxho na rma totxownà hatà. Àto tehtokonye, onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, àwyanye. Khoryenkom yakoro orwonàmtxoko, anhà nkukmahtor me oyehtxoho menyè, kekon hatà, Txesusu, àwyanye.

⁴¹ Àhyayenye toy hatà, meya nyhe txko hatà, toh yarymaxaho yothahtoho na rma hatà. Àto tehtoko neryewtay hatà, tosoknar ho. Khoryenkom yakoro nàrwonàmnye hatà. ⁴² Apa y, ryeryewhamtoho hona uro ukurunhoko, roku-runhonàr xe oyehtok mak ha, kekon hatà. Rano me rohra mak ryesnàr xe wehxaha. Ayano me ro ryhe ryesnàr xe wehxaha, kekon hatà, Txesusu, Khoryenkomo wya. ⁴³ Àtoko rma nosonyhoy hatà, kahe yawono, Khoryenkomo nànyaketxho rma. Txesusu wya nosonyhoy hatà. Nakoronomay hatà, tahoxerye nyhe ehtxoho me. ⁴⁴ Thenyehra rma haxa neryewakon hatà, Txesusu, tàhnawo. Àro ke teryewrye ro rma haxa nàrwonàmnye hatà, Khoryenkom yakoro. Heramuhtekon hatà, thenyehra hatà, teryewhamrà ke mak hatà. Àheramkuru rma, kamsuku wyaro nehxakon hatà. Kahtekon hatà, yukryeka hona.

⁴⁵ Tàrwonàmàtxhe rma, nasanàmnye harha tà. Toy harha tà, tànhananàhrà ro komo hyaka. Nànàhtxownà hatà, nyamoro ha, tekhokanàr komo ke rma haxa mak hatà. Ànàhxemo rma yonytxownà hatà, Txesusu. ⁴⁶ Tànàkhoryehra mahtxok haryhe, kekon hatà, àwyanye. Asanàmtxok harha. Khoryenkom yakoro orwonàmtxoko, anhà nkukmahtor me oyehtxoho menyè, kekon hatà, Txesusu, àwyanye.

**Xuknewyana yoh komo wya
Txesusu yahosàthàrà on ha.**

⁴⁷ Àro wyaro Txesusu wya tatoko rma nomohtxownà hatà, toto komo, thenyehra hatà. Wahoro nomokyakon hatà, Xuknasà. 12 komo kukuru rma mok nehxakon hatà. Txesusu hahnohye hatà, tàwya amtxuhkanàr horà. ⁴⁸ Onà wyaro haxa nkekon hatà, Txesusu, àwya. Àsok tawro hana Toto me Enusaho mamtxuhken ha, kekon hatà. Uro mamtxuhken hamà, waha komo

wya ronytxoho me, àwyanje rahohtoho me, kekon hatà.

⁴⁹ Onà wyaro nehutwetxkon hatà, Txesus yakoron komo. Nahohsatxow hamà, moxamo, waha komo, ketxkon hatà, tahnawonye. Àro ke, onà wyaro nketxkon hatà, àwya. Amna yohà y, eta-hahranye kat amna naye, amna watman ke, katxefara wyaron ke, ketxkon hatà, àwya.

⁵⁰ Ukukur komo rma tototho hanakay hatà. Khoryenkom màn yonye ro komo yohà ymo yanototho rma hanakay hatà, txaray. Howehenohnàtho rma yawotoy hatà.

⁵¹ Onà wyaro haxa nkekon hatà, Txesusu. Àro wyarohra ehtxoko, kekon hatà, takoron komo wya. Toto hanatho yahey hatà. Nenyhoryey harha tà. Hanahtoy hatà.

⁵² Àto nehxatxkon hatà, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo, ahosno nyne ro yoh komo xarha, horykomo komo xarha. Noro yahohso omohxemo komo rma nyamoro hatà. Onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, àwyanje. Àsok tawro twatmanke momohtxowà, kekon hatà. Àsok tawro tkatxefaranke momohtxowà. Waha me uro menyatxow hamà, kekon hatà, Txesusu. ⁵³ Emahona ro ohyawonye wehxaknano, Khoryenkom màn yawo. Àto rma ryehtoko, rahohsàra rma mehxatxkenano, kekon hatà. Amnye rma haxa uro mahohsatxow hamà, Khoryenkomo yehutwatxho hoye ro mak ha. Amnye rma rahohsehe, owyanye, awaràn yohà ymo, Khoryenkomo yehutwatxho hoye ro mak ha, kekon hatà, Txesusu, àwyanje.

Petru wya noro ywenyeke wehxaha katxhàrà on ha.

⁵⁴ Àro wyaro Txesusu wya katxhe rma, noro yahohtxownà hatà. Txom katxownà hatà. Natxownà hatà, nàmno ymo

yaka, Khoryenkom màn yonye ro komo yohà ymo màn yaka.

Àwenaryenye toy hatà, Petru, moxe nyhe hatà. ⁵⁵ Nàmno ymo watxan yawo nehxatxkon hatà, toto komo. Weheto yarymatxownà hatà. Àto rye rma neryewtatxownà hatà. Àwawonye rma neryewtay hatà, Petru.

⁵⁶ Àto nehxakon hatà, omaso, anotonano. Petru yonyey hatà, weheto hona. Àto eryewtaxaho rma yonyey hatà. Nenytxehkekon hatà. Txesus yakoronotho komo kukuru moson hamà, kekon hatà, Petru hoko. ⁵⁷ Norohnà uro wosà y, kekon mak hatà, Petru. Noro nywenyeke wehxaha, kekon hatà.

⁵⁸ Mexehra ehxah me noro yonyey hatà, toto, anaro. Nyamoro kukuru omoro hamà, kekon hatà, àwya. Norohnà uro hoymo y, kekon mak hatà, Petru. Noro nywenyeke wehxaha, kekon hatà.

⁵⁹ 1 ora yonatàtxhe rma, onà wyaro nkekon hatà, toto, anaro. Karyeryeya honotho me nay hamà, mosonà, kekon hatà, Petru hoko. Txesus yakoronotho me xaxa mpànà naha ha, kekon hatà, teryewrye ro hatà. ⁶⁰ Onà wyaro nkekon mak hatà, Petru. Hoymo y, àsok màken haryhe, kekon hatà. Orwon hutwahra wehxaha. Yaworohra màkehe. Noro nywenyeke wehxaha, kekon hatà, Petru. Àro wyaro àwya tatoko rma, nàhtàmnye hatà, apaytara.

⁶¹ Petru hyaye moxehra nehxakon hatà, Kohkomo. Àro ke neramay hatà, Petru wetxe. Noro yonytxehkekon hatà. Àro ke, Kohkomo rwonàmàthàràtho hutway harha tà, Petru. Noro nywenyeke wehxaha màkehe hampànà, rohoko, katxhàràtho rma hutway hatà. Màkehe xarha, màkehe xarha, osorwawo ro, katxhàràtho rma, àro wyaro rma màkehe hampànà amnye rma, apaytara htàmpàra ro rma haka, katxhàràtho rma hutway hatà, Petru. ⁶² Àro ke nahatakay

hatà, nàmno watxan yaye. Nàratay hatà, thenyehra. Noseryehokekonà rma haxa mak hatà, tàwya noro ywenyeke wehxaha katxhàràtho hok hatà.

**Tosonytaxemà ro komo wya
Txesusu yonytxatxhàrà on ha.**

⁶³Txesusu yownohyatkxon hatà, ahosnyenhàymo. Netahetxkon hatà. ⁶⁴Nempatanyohomtotxownà xarha tà. Empatanyohomtosaho wya rma, onà wyaro nketxkon hatà, tàwyanye ewnohrà me rma hatà. Onok oyotahano, etaxko mpa, ketxkon hatà, àwya. Etaxko mpa, oyotahanyenhàrà, ketxkon hatà, àwya. ⁶⁵Anar me rha atxke nàrwonatkxon xarha tà, noro hoko, thenyehra hatà. Wàràhyaketxkon hatà.

⁶⁶Sa, nenmahye hatà. Nohsamnohtxownà hatà, horykomo komo, tosonytxaxemà ro komo rma. Khoryenkom màn yonye ro yoh komo xarha, àyweronàhyamano nyne ro komo xarha, omeroro rma nohsamnohtàkatxownà hatà. Tàhyakanye Txesusu yokhotxownà hatà, ahosno nyne ro komo wya. Onà wyaro nketxkon hatà, àwya. ⁶⁷Oskarymako, amna wya, ketxkon hatà. Kryestu me manaye. Oskarymako, amna wya, ketxkon hatà.

Onà wyaro haxa neyuhtxownà hatà, Txesusu. Rowya Kryestu uro tatoko rma, yaworo màken hamà kahra ro mak manatxhe ha, kekon hatà. ⁶⁸Rowya àsok wehxano, owyanye, tatoko rma, royukhura ro mak manatxhe ha, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. ⁶⁹Amnye Khoryenkom hanaka eryewtaxah harha mpànà naha ha, Toto me Enusaho, kekon hatà. Ehonomnà xaxa hanaka rma, howehetra eryewtaxah harha mpànà naha ha, kekon hatà, Txesusu.

⁷⁰Àro wyaro owoya tatoko, Khoryenkom muru uro màkeno rma hamà, ketxkon hatà, nyamoro ha,

omeroro. Noro mehra kat manaye, ketxkon hatà. Noro me wehxan hamà, owyanye, kekon hatà, Txesusu. ⁷¹Yaworohra rma haxa noskaryman hamà, denytxanàr kom me, ketxkon hatà, tàwyanye rma. Àro ke, noro yanhànà yokarymany komo yonytxahra harha tehtxe. Noro rma atxke nàrwonàmno, Khoryenkom hoko, denytxanàr kom me, ketxkon hatà, tàwyanye rma.

**Peratusu hyaka
Txesusu yaràthàrà on ha.**

23 Nasanàmtxownà hatà, tosonytxaxemà ro komo, ohsamnohxemo komo rma. Txesusu yatxownà hatà, Peratusu hyaka, kofehnakno hyaka.

²Noro hoko atxke nàrwonatkxon hatà, Peratus yakoro. Homayana heno komo tarymatxe keknano, mosonà ymo, amna yanan komo wya, Xuknewyana komo wya, ketxkonà rma haryhe tà. Txenyerun komo yàmpàra harha tehtxe, Sesa wya, keknan xarha. Kryestu uro akaryyet komo, keknan xarha, ketxkonà rma haryhe tà. Àro wyaro àwya tatoko rma, amna nahohsako, ketxkonà rma haryhe tà, Xuknewyana yoh komo, Peratusu wya.

³Onà wyaro nkekon hatà, Peratusu, Txesusu wya. Xuknewyana komo kayaryetà omoro, owya, kekon hatà. Omoro rma, Xuknewyana komo kayaryetà omoro màkano, kekon hatà, Txesusu, àwya.

⁴Onà wyaro nkekon hatà, Peratusu, àwyanye, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo wya, toto komo wya xarha, ohsamnohxemo komo wya. Ohxe we naha ha, mosonà, rowya, kekon hatà. Ehxera we naha ha, anhànà, rowya, kekon hatà, àwyanye.

⁵Noro hoko nàrwonatkxonà rma haxa mak hatà, nyamoro ha, teryewrye ro hatà. Toto komo yeryehokehe, mosonà

ymo, thenyehra, ketxkonà rma haryhe tà. Atxke hananàhyatxhe. Xukneya yamtar horye àhananàhsonye tehe, ketxkonà rma haryhe tà. Amnyehra Karyeryeya yamtar hon komo hananàhyakonà htzero hakahpa tà. Amnye rma tanon komo hananàhyaha xarha. Tàwya àhananàhtoho kom hoye ro neryehoketxhe, àwyanye ayarymanàr kom horà, ketxkonà rma haryhe tà, Peratusu wya.

**Peratusu wya Eroknesà hyaka
Txesusu yarhothàrà on ha.**

⁶Àro wyaro tàwya enytxatxhe rma, onà wyaro nkekon hatà, Peratusu, àwyanye. Karyeryeya honotho me naye, mosonà, kekon hatà. Karyeryeya honotho me naye. ⁷Àna hamà, Karyeryeya honotho me nay hatà, ketxkon hatà. Àro ke, onà wyaro nehutway hatà, Peratusu. Karyeryeya honotho me tehtoko, Eroknesà mryenon me nay hamà, kekon hatà, tàwya rma. Àro ke, Txesusu yarhoy hatà, Eroknesà hyaka. Xerusaryen hona omohsah me nehxakon hakahpa tà, Eroknesà. Àro ke, noro hyaka narhoy hatà, Peratusu, tanoto komo wya.

⁸Tàwya Txesusu yonyetoko, teryehorye nehxakon hatà, Eroknesà. Àsok tawro hana. Mexe rma haxa Txesusu yonyàr xe nehxakon hatà. Ekaytà yonytxanyenhàr kaxe ryhe tà nehxakon ha. Àro ke noro yahoxetà yonyàr xe nehxakon hatà. Tahoxetà hutwamohsotho yenyàr xe nehxakon hatà, àwya. ⁹Àro ke nàrwonakon hatà, Txesusu yakoro, mex hatà. Àsok naye, owya, kekonà roro hatà, anaro rha hoko, thenyehra hatà. Eyukhura mak nehxakon hatà, Txesusu.

¹⁰Àto harha nehxatxkon hatà, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo, àyweronàhyamano nyne ro kom yakoro xarha. Atxke nàrwonatxkonà rma hatà, Txesusu hoko, thenyehra rma haxa mak

hatà. ¹¹Norohnàtho wyaro rma haxa Txesusu yeryatxkon hatà, Eroknes komo, tanoto kom yakoro xarha, arymano nyne ro kom yakoro rma. Newnohyatxkon hatà. Honomtotxownà hatà, enyhoru ke, ehonomnà komo honon ke, tàwyanye ewnohrà me rma hatà. Thononke rma narhoy harha tà, Eroknesà, Peratusu hyaka.

¹²Àro rma ho osox harha nehxatxkon hatà, Eroknes komo, Peratusu yakoro. Amnyehra osoxehra nehxatxkonà htzero hakahpa tà.

**Amoyathohoko yahkotohen
hona katxhàrà on ha.**

¹³Taa. Anyeknyo yeryey hatà, Peratusu. Khoryenkom màn yonye ro yoh komo yanyekye hatà. Xuknewyana yoh komo rma, toto komo xarha yanyekye hatà. Àro ke, àhyaka nohsamnohtàkatxownà hatà, omeroro hatà.

¹⁴Onà wyaro nkekon hatà, Peratusu, àwyanye, Txesusu hoko. Moson mehtxowà, rohyaka, kekon hatà. Homayana heno komo tarymatxe keknano, toto komo wya, màkatxowà, kekon hatà. Àro ke, noro yakoro kàrwonàmno, onenytxanàr kom me. Noro yanhànà ehxera ro mak nahko, rowya, kekon hatà. Onekarymatxhàyam yawo rohra mak nahko, mosonà, rowya, kekon hatà, Peratusu. ¹⁵Àro wyaro rma rha nkan hatà, Eroknes xarha, àhoko. Àro ke nekhon harha, rohyaka, kekon hatà. Twayehkahorye naha, atxke tesnàr ke, màketxhe, omnyamo. Twayehkahoryehra haxa we naha ha, rowya, anhanà ehxera esnàr ke, kekon hatà, Peratusu.

¹⁶Àro ke àhpokhehe marma, ranoto komo wya, àhanatanàhrà horà, kekon hatà. Àwyanye àhpoketxhe rma, we-nampatakehe, kekon hatà, Peratusu. ¹⁷Toto kom yano me ahryemxahotho yonampatakanye ro kax mak nehxakon hatà. Asahxemtontokony yohà,

towenyxa totoho yonampatakanye ro me nehakon hatà, Peratusu, toto kom yano me hatà, àwyaney thoryen heno komo yohokoko àtothàrànhàrà hutwantok yoh hatà.

¹⁸ Onà wyaro haxa nketxkon hatà, toto komo, omeroro, teryewrye ro hatà. Àwayehkahoko hxak ha, mosonàtho, ketxkon hatà. Mosonàhnà enampatakahoko. Barakmas haxa enampatakahoko, amna yano me mak ha, ketxkon hatà. ¹⁹ Watxa ymo yaka ahryemxahonhàrà rma noro hatà, Barakmasà, Homayana heno komo tarymatxe kanyenhàr me tesnàr ke hatà. Xerusaryen ho Homayana komo yarymatxahke nexey hatà. Toto heno yotahanyenhàr me xarha nehakon hatà, Barakmasà.

²⁰ Txesusu yonampatakanàr xe rma nehakon hatà, Peratusu. Àro ke nàrwonàmye xarha tà, toto kom yakoro. ²¹ Onà wyaro nketxkon mak hatà, nyamoro ha. Amoyathohoko, yahkotohen hona, ketxkon hatà, teryewrye ro hatà. Amoyathohoko, yahkotohen hona, ketxkon hatà.

²² Nàrwonàmye xarha tà, Peratusu. Osorwawo ro rma nàrwonàmye hatà, toto kom yakoro. Àsok ehtxoho hoye ro wamoyathoheno, kekon hatà. Àsoke ryhe naye, anhàrà, owyanye. Atxke ehtoko, wamoyathohen hamà. Ehxera mak naha, anhàrà, rowya, kekon hatà. Àro ke àhpokhehe marma, ranoto komo wya. Àwyaney àhpoketxhe rma, wenampatakehe, kekon hatà, Peratusu, toto komo wya.

²³ Atàknahra ro mak nehaxtkon hatà, toto komo. Nàrwonatxkonà rma haxa mak hatà, teryewrye ro rma haxa mak hatà. Amoyathohoko, yahkotohen hona, ketxkonà rma haxa hatà. Amoyathohoko, yahkotohen hona, ketxkon hatà.

Àro ke neyuhtxownà haxa hatà, Peratusu. ²⁴ Àrwonàmàthàyam yawo ro rma Txesusu yamoyathohoy hatà.

Onà wyaro nkekon hatà, tanoto komo wya, arymano ynye ro komo wya. Yahkotohen hona amoyathoso atxok ha, kekon hatà, àwyaney. ²⁵ Watxa ymo yaka ahryemxahonhàràtho ryhe yonampatakahoy hatà, noro enampatakahoko tawro ke rma haxa mak hatà, toto komo wya. Homayana komo yarymatxahkenotho rma yonampatakahoy hatà, toto heno yotahanyenhàrà rma hatà. Txesusu haxa ryhe yamoyathohoy hatà, nyamoro yano me ro rma hatà.

Woràskomo komo y oyotàhnàn kom haxa owratatxoko katxhàrà on ha.

²⁶ Txesusu yatxownà hatà, arymano ynye ro komo. Tàtonàr kom me toto yahohtxownà hatà, txom. On wewe yahkotohen arko ha, omoro, ketxkon hatà, àwya. Semawu rma noro hatà. Seryen honotho rma mok nehakon hatà. Noro rma, owto ymo hona nomokyakon hatà. Noro motaka yahkotohen yanàmtxownà hatà. Àro ke narày hatà, Txesusu wenarye hatà. ²⁷ Àwenarye rma rha tetxkon hatà, toto komo xarha, woràskomo komo xarha, thenyehonhà komo rma. Nàratetxkon hatà, woràskomo komo. Nehokoyatxkon hatà, noro heno hnàrà.

²⁸ Àwetxeny neramay hatà, Txesusu. Onà wyaro haxa nkekon hatà, àwyaney. Woràskomo komo y, Xerusaryen hon komo y, kekon hatà. Rohnàràhnà ryhe owratatxoko. Oyotàhnàn kom haxa owratatxoko, ohokyam komo hnàrà xarha, tanàhnohsom me rma haxa oyesnàr komo ke, kekon hatà, Txesusu. ²⁹ Àsok tawro hana. Amnye, onà wyaro nketxhe hampànà, woràskomo heno komo, Xerusaryen hon heno komo. Àhokhunu ro me ryesnàr xe wehxaha haryhe, ketxhe hampànà, teryewhamnohsom me rma haxa tesnàr komo ke, kekon hatà, Txesusu.

Yuhnahnà ro me rma ryesnàr xe wehxaha haryhe, enartahnà ro me rma ryesnàr xe wehxaha haryhe, ketxhe hampànà, teryewhamnòhsom me rma haxa tesnàr komo ke, kekon hatà, Txesusu. ³⁰Kwayehsà haka, àhà ymo hak ryeryemnu kno, àhà txko hak ronamno, ketxhe hampànà, Xerusaryen hon heno komo, teryewhamnòhsom me rma haxa tesnàr komo ke, kekon hatà, Txesusu.

³¹Wewe enyhoru wyaro uro wehxan hamà, ranhàn ehxera esnàr ke, kekon xarha tà. Wewe enyhoru rma yanàhnohpàrà natxow hamà, toto komo. Ranàhnohyatxhe mak ha, kekon hatà. Wewe àwayehsahotho wyaro haxa ryhe natxhe, Xerusaryen hon heno komo, atxke rma haxa tesnàr komo ke. Nyamoro heno rma, tanàhnohsom me rma haxa natxhe hampànà, amnye ha, kekon hatà, Txesusu.

Txesusu yamoyathothàrà on ha.

³²Taa. Anaro heno komo xarha yaryatxkon hatà, arymano ynye ro komo. Wahanho komo rma nyamoro hatà, asak hatà. Txesusu wyaro rma rha yahkotohen hona tamoyathosom me nehxatxkon hatà.

³³Amoyathono ytxoho ro na nahataktxownà hatà, okno yhutho yotxotho onà katxho na rma hatà. Àto tehtokonye, Txesusu yamoyathotxownà hatà, yahkotohen hona. Wahanho heno komo xarha yamoyathotxownà hatà. Txesusu hanawo nehxatxkon hatà, nyamoro heno. Anaro howehetra nehxakon hatà. Anaro xarha howehe nehxakon hatà.

³⁴Khoryenkom yakoro nàrwonàmnye hatà, Txesusu, tamoyathonyenhàyam hoko. Apa y, oseryewhokako, moxam hoko, kekon hatà. Moxam hoko oseryewhokako, tanhàn komo hutwahra esnàr komo ke, kekon hatà, tamoyathonyenhàyam hoko.

Txesusu womunutho yokamtxownà hatà, tàwyanye rma. Tohu txko yarymatxownà hatà, tàwyanye xenytxoho me, tàwyanye àrotho uro hamà katxho me. Àro wyaro nekamtxownà hatà, tàwyanye rma.

³⁵Àto nehxatxkon hatà, toto komo. Nenyatxkon hatà. Eh komo ryhe, Txesusu yownohyatxkon hatà. Toto komo yonyhoryetxownà hatà, mosonà, ketxkon hatà. Tano me ro hak nosonyhoryeno, Kryestu me tehtoko, Khoryenkomo nànyaketxho me rma tehtoko, Khoryenkomo nwahanonkatxho me rma tehtoko, ketxkon hatà, Xuknewyana yoh komo. Àro wyaro rma newnohyatxkon hatà. ³⁶Arymano ynye ro komo xarha newnohyatxkon hatà. Àhyaka haxa totxownà hatà. Àwokru me ufa xkunu yàmtxownà haryhe tà, àwya. Tutxunyemà rma yàmtxownà haryhe tà, àwya. ³⁷Onà wyaro nketcxkon hatà, àwya. Xuknewyana komo kayaryet me oyehtoko, osonyhoryeko, ketxkon hatà, arymano ynye ro komo.

³⁸Txesusu yohoye nehxakon hatà, àmenhosaho. Xuknewyana komo kayaryet heno mosonà katxho rma àro hatà, àmenhosaho.

³⁹Txesusu wàràhyakay hatà, wahanho heno komo kukuru, amposohotosah heno komo kukuru. Kryestu mehra kat manaye, kekon hatà. Kryestu me oyehtoko, osonyhoryeko, ayano me ro, àwayehpàrà oyehtxoho me, kekon hatà. Amna xarha enyhoryeko, àwayehpàrà rma rha amna yehtxoho me, kekon hatà, noro heno, Txesusu wya.

⁴⁰Neyey mak hatà, anaro heno. Khoryenkom hona toseryehporye mahko haryhe, kekon hatà, tkukur heno wya. Àsok tawro hana. Noro wyaro amoyathosah me rma rha tehyan hamà, kàwrotho xarha. Àro ke toseryehporye mahko haryhe, Khoryenkom hona,

kekon hatà. ⁴¹ Kàwrotho rma, atxke rma haxa tehxakon hamà. Twayehkahoryem me rma haxa tehxa hamà, kekon hatà. Kanhànàthàrà yehetho rma on hamà, kwayehrà. Moson haxa ryhe, anhàn ehxera ro mak naha ha, kekon hatà, wahanhotho, tkukur heno wya.

⁴² Onà wyaro nkekon xarha tà, Txesusu wya. Amnye ehonmnà me momokyan hatà, kekon hatà. Toto komo kayaryet me rma momokyan hatà. Àro wyaro ehonmnà me xaxa oyomoknàtoko, rohutwahkahpàra exko, kekon hatà, wahanhotho. ⁴³ Onà wyaro yaworo xaxa àkehe, owoya, kekon hatà, Txesusu, àwya. Amnye rma haxa eryehotanàhsah me harha mpànà manaha ha, rowyaro rma rha Khoryenkomo hyawo oyesnàr ke, kekon hatà, Txesusu, wahanhotho wya.

Txesusu wayhàthàrà on ha.

⁴⁴ Taa. Kamàmà thataw harha nehxa kon hatà. Ràà, nawanay mak hatà, yukryeka yamtar horye, omeroro hatà. Osonyhera harha nehxa kon hakahpa tà, kamàm heno. 3 oras nenatà y hatà, tawanye rma hatà. ⁴⁵ Àro wyaro rma hak ehtoko, Khoryenkom màn yawonotho newaraxkay hatà. Thoko rma newaraxkay hatà, wom yatxarakaxahotho, Khoryenkom màn yawonotho.

⁴⁶ Nàrwonàmeye haxa hatà, Txesusu, teryewrye ro hatà. Apa y, rokato ahosko, kekon hatà, Khoryenkomo wya. Ohyaw hak nahko, rokato, kekon hatà. Àro wyaro tàwya katxhe rma, wayehye hatà.

⁴⁷ Àto nehxa kon hatà, arymano nyne ro komo yohà, 100 komo yohà rma. Txesusu wayehrà yonyey hatà. Tàwya xenyetxhe rma, onà wyaro nkekon hatà. Ohxe xaxa nay hamà, Khoryenkomo, kekon hatà. Enyhoru me xaxa nahko hamà, moson heno, kekon xarha tà, Txesusu hoko.

⁴⁸ Àsok hana nehxa txkon ha, toto kom ha. Txesusu wayehrà yonyxe ohsamnohtàkaxemo komo rma mokyam nehxa txkon hatà. Tàwyaneye xenytxehkatxhe rma, nosowankahetxkon hatà, toserye-hokanàr komo ke hatà. Àro wyaro rma bàn kom yaka harha totxownà hatà, tosowankahanàr kom me rma hatà. ⁴⁹ Àto nehxa txkon xarha tà, Txesusu yakoronotho komo, woràskomo kom yakoro xarha. Moxe ro rma, omeroro nenytxehkatxownà hatà. Woràskomo komo rma, Karyeryeya yamtar hoye omohsahotho me nehxa txkon hatà, Txesusu yakoro omohxemotho komo rma hatà.

Txesusu yekehàtho yonamàthàrà on ha.

⁵⁰ Taa. Peratusu hyaka toy hatà, horykomo. Xose rma noro hatà. Arymateya honotho rma mok nehxa kon hatà, Xukneya yamtar honotho rma hatà. Tosonytxaxemà ro komo kukur me nehxa kon hatà. Enyhoru rma mok nehxa kon hatà, yaworon xaxa hatà. ⁵¹ Kàkayaryet kom me Khoryenkom nànyaknyàrà hona ro nehxa kon hatà. Horykomo komo yanwekye hatà, noro ha. Txesusu hoko tosonytxantokonye rma, nanwehtxownà hatà. Àwyaneye twayehkahorye naha mosonà tatoko rma, àna hamà kahra ro mak nexey hatà. Àro wyaro nehxa kon hatà, Xose.

⁵² Noro rma toy hatà, Peratusu hyaka. Txesusu yekehàtho yanàr xe wehxaha, rowya enamtoho me, kekon hatà, àwya. Àro ke narhoy hatà, Peratusu, àwya.

⁵³ Àro ke ekehàthàrà yowye hatà, yahkotohen hoye. Karamye hatà, wom ke, enyhoru rma ke. Nenamye hatà, toh yowtar yaka, onamno ytxoho yaka. Toto heno komo yonamtoho mehra hak nehxa kon hatà. ⁵⁴ Hokano ytxoho yawasàn yosnaka rma tà nenamye ha, Xuknewyana komo yosonyhoryetxho yawasàn ho rma hatà.

⁵⁵Xose wenarye totxownà hatà, woràskomo komo. Karyeryeya yamtar hoye omohxemotho komo rma mokyam nehxatxkon hatà, Txesus yakoronotho komo rma hatà. Onamno ytxoho na totxownà hatà, Xose wenarye hatà. Toh yowtarà yonytxownà hatà. Enamrà xarha yonytxownà hatà. ⁵⁶Àro wyaro tàwyanye xenyetxhe rma, totxownà harha tà, bàn kom yaka. Ownyaku thoxnyemà yonyhoryetxownà hatà, tàwyanye ekehàthàrà karyenàr horà. Hokano ytxoho yawasàn ho hokatxownà htzero hakahpa tà, tàyweronàhyamatxho kom yawo ro hatà.

Txesusu yasanàmàthàrà on ha.

24 Sa, nenmahye hatà, domenku. Enmahrà ro totxownà hatà, woràskomo komo. Onamno ytxoho na totxownà hatà. Ownyaku thoxnyemà yatxownà hatà. Tànenyoryetxhàyamo rma yatxownà hatà. ²Tohu ymo ahutoho ymo yonytxownà hatà. Ewtar hotaye etakaxaho rma yonytxownà hatà. ³Àro yaka nowomtxownà hatà. Ehxera mak nehxakon hatà, ekehàthàrà. ⁴Henta haryhe, ketxkon hatà. Uhutwahra nehxatxkon hatà.

Àtoko rma nosonyhotxownà hatà, àwyanye, toto wyaron komo, asako. Thononke nehxatxkon hatà. Onkaxnyo nyne me nehxakon hatà, àhonon komo.

⁵Noseryehyatxkon hatà, woràskomo komo. Àro ke newanatxownà hatà. Os-ompothàra rma nehxatxkon hatà.

Onà wyaro nketxkon hatà, asakon komo, àwyanye. Àsok tawro momohtxowà, xaro, ketxkon hatà. Àsok tawro momohtxowà, xaro. Onamno ytxoho yawohra nay hamà, àwayehpànà, karyheno, ketxkon hatà. Onehonàr komo rma, tan ehxera naha. ⁶⁻⁷Nasanàmno ha, àwayehxemo kom waye, ketxkon hatà. Noro

rwonàmàthàràtho hutwahkahpàra ehtxoko. Karyeryeya yamtar ho rma hak tehtoko, onà wyaro oskarymahra kat nehxakonà, owyanye, ketxkon hatà. Tahohsosome me naha hampànà, Toto me Enusaho, toto komo wya, anhá komo wya, kahra kat nehxakonà, owyanye. Yahkotohen hona tamoyathosome me naha hampànà, kahra kat nehxakonà. Osorwawo ro enmahàtxhe, nasanàmnyaha harha hampànà, àwayehxemo kom waye, kahra kat nehxakonà, owyanye. Muhutwahkahyatxkok katà, ketxkon hatà, asakon komo, woràskomo komo wya. ⁸Àro ke, Txesusu rwonàmàthàràtho hutwatxownà harha tà.

⁹Taa. Àsnye ro totxownà harha tà, woràskomo komo. Txesus yakoronotho komo hyaka totxownà hatà. Omeroro nekarymatxehkatxownà hatà, àwyanye, 11 komo wya, akoron komo wya xarha, omeroron komo wya.

¹⁰Woràskomo rye mokyam nehxatxkon hatà, ekarymany komo. Anaro Maryeya hatà, Maknara honotho rma hatà. Anaro xarha Xoana hatà. Anaro xarha Maryeya rma rha hatà. Txaku yonà rma noro hatà. Anar komo xarha, wosà rye rma mokyam nehxatxkon hatà. Maryeya yakoron komo rma nyamoro hatà.

Nekarymatxehkatxownà hatà, 11 komo wya, Txesusu nànyaknyàr komo wya. ¹¹Àro wyaro hamà kahra mak nehxatxkon hatà, 11 komo. Yaworohra màketxow hamà, ketxkon mak hatà. Àtohnawo rma haxa orwonatxow hamà, ketxkon hatà, 11 komo, woràskomo komo wya. Txesusu yasanàmàthàr hoko, yaworo xaxa nay hamà, kahra nehxatxkon hatà.

¹²Petru haxa ryhe toy hatà, onamno ytxoho na. Karyhe toy hatà. Àhotawo newanay hatà, ewtar yaka tàwya xenytx-

oho me. Womutho marma yonyey hatà. Ekehàthàrà ehxera mak nehxakon hatà. Àro ke noseryehokekon hatà. Toseryehokanàr me rma toy hatà, bàn yaka harha, àsok tawro harha tawro me hatà.

**Emaws hona tàtosom komo wya
Txesusu yosonyhothàrà on ha.**

¹³ Àro rma ho owto txko hona tetxkon hatà, toto komo, asako. Txesus yakonotho kukur komo rma mokyam nehxtxkon hatà. Emaws hona tetxkon hatà, owto txko hona. Xerusaryen hoye moxe nyhe nay hatà, Emawsà. 11 kerometrus me nay hatà, àmoxenonà. Àsna rma tetxkon hatà. ¹⁴ Asama yarye tàtonàr kom me nosonytxetxkon hatà. Txesusu wayhàthàr hoko nosonytxetxkon hatà, asanàmàthàrà yokarymatxho hoko xarha hatà.

¹⁵ Àro wyaro osonytxantokonye rma, hahnohxownà hatà, Txesusu. Asama yarye toy hatà, akoronye. ¹⁶ Txesus me noro yonyhera mak nehxtxkon hatà. Anar me tonyxem me nehxakon hatà, àwyanye.

¹⁷ Eten kom hoko mosonytxetxow harha, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. Eten kom hoko mosonytxetxow harha, otonàr kom me, kekon hatà. Kràk, horohxownà hatà. Ekhokaxaho rma yonytxownà hatà, Txesusu.

¹⁸ Neyukye hatà, anaro. Kàryeyopasà rma noro hatà. Onà wyaro nkekon hatà, Txesusu wya. Eten kom hok hana amna nosonytxan ha, kekon hatà. Eten kom hana kohoryatxok ha, Xerusaryen ho. Àro kom hoko rma amna nosonytxano. Enytxahra manaye, kekon hatà. Omeroron komo rma nenytxetxok hamà. Xerusaryen hona omohxemo komo xarha nenytxetxoko, tokarymaxem me rma haxa esnàr ke. Omoro marma enytxahra manay hamà, kekon hatà, Kàryeyopasà, Txesusu wya.

¹⁹ Eten kom hoko rma àro wyaro màken harha, kekon hatà, Txesusu, àwyanye.

Txesusu yexetxhàràtho hoko ryhe àro wyaro amna nkehe, ketxkon hatà, àwya. Nasarye honotho rma noro ha. Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro me nehxakonà. Ehonomnà me rma haxa nehxakonà, Khoryenkomo wya, toto komo wya xarha, ketxkon hatà. Ehonomnà me rma eryehokano yeryakonà. Hananàhno yeryakon xarha, ehonomnà me rma rha, ketxkon hatà, Kàryeyopas komo. ²⁰ Norotho rma yahohsetxoko, Peratusu wya, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo, horykomo komo xarha. Nahohsetxoko, àwya twayehkahorye naha tawro horà, ketxkon hatà. Yahkotohen hona namoyathohetxoko, àwya, ketxkon hatà, Kàryeyopas komo. ²¹ Amna ryhe, Khoryenkomo nànyaketxho me noro amna nenyaknan haryhe. Ehsayewyana komo yonyhoryeny me noro amna nenyaknan haryhe, ketxkon hatà.

Onà wyaro xarha amna nkehe, owoya. Osorwawo ro nenmahyako, àwayhàtxhe, ketxkon hatà. ²² Amna yeryehokatxowà rma haxa mak ha, amna wosàn komo. Enmahrà ro totxow hatà, onamno ytxoho na, ketxkon hatà. ²³ Ekehàthàr yonyhera mak nahtxok hatà. Ehxera harha nahko hatà, ketxkon hatà. Àro ke ekarymaxe nomohxow harha, amna hyaka. Kahe yawon komo ryhe amna nenyoy, katxow xarha, amna wya. Tonyxerye harha naha, Txesusu, katxow hatà, kahe yawon komo, àwyanye, ketxkon hatà, Kàryeyopas komo. ²⁴ Àro ke totxowà, amna kukur komo xarha, onamno ytxoho na. Woràskomo komo rwonàmàthàràtho yawo ro nenytxow hatà. Txesusu yonyhera rma nahtxok hatà, ketxkon hatà, Kàryeyopas komo, Txesusu wya.

²⁵ Onà wyaro haxa nkekon hatà, Txesusu, àwyanye. Tàywenyeke

manatxow hamà, kekon hatà. Akàhpàra rma manatxow hamà. Thenyehra rma haxa nmenhotxownà hatà, Kryestu hoko, amnyehran heno komo, Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno komo. Uhutwahra mak manatxow hamà, kekon hatà. Noro hoko yaworo xaxa nay hamà, ànmenhothàyamo, kahra mak manatxow hamà, kekon hatà, Txesusu. ²⁶Teryewhamnohsom me xaxa mpànà nehkak ha, Kryestu, ehonomnà me harha tehtxoho me. Àro wyaro xaxa mpànà nehkak ha, nyamoro heno nmenhotho yawo ro tehtxoho me, kekon hatà, Txesusu, Kàryeyopas komo wya.

²⁷Àtoko rma Khoryenkom karyehtanà hutwamohsoy hatà, àwyanye. Thoko rma àmenhosahonhàrà rma hutwamohsoy hatà. Moyses heno nmenhotho htzero hutwamohsoy hatà, àwyanye. Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno komo nmenhotho xarha hutwamohsoy hatà. Thoko rma ànmenhothàyamo hutwamohsotàhkay hatà, Txesusu, omeroro, Kàryeyopas komo wya.

²⁸Taa. Owto txko hahnohtxownà haxa hatà. Àsna àpa katxhàrà rma hahnohtxownà hatà. Txesusu ryhe, tàtosom me rma nehkakon hatà. Oknompàn me nenyatxkon hatà. ²⁹Àro ke, onà wyaro nketxkon hatà, àwya. Tano rma exko, amna hyawo, ketxkon hatà, teryewrye ro hatà. Kokmamno hawe. Àro ke tano rma exko, amna hyawo, awanaka rma haxa esnàr ke, ketxkon hatà, àwya. Àro ke, àmàn kom yaka toy hatà, Txesusu, àhyawonye rma tesnàr horà.

³⁰Akoronye nasahxemttoy hatà. Noro ryhe, ekeyu yanàmye hatà, tasahxemtontokonye. Àro hoko nàrwonàmye hatà, Khoryenkom yakoro. Nowye hatà. Nekamyè hatà, àwyanye. ³¹Àtoko rma Txesus me harha nenytxownà hatà, Kàryeyopas komo. Nosomtat kay mak

hatà, noro ha. Noro yonyhera harha nehxtxkon hatà.

³²Àsok hana tahko ha, ketxkon hatà, tàwyanye rma. Teryehorye rma haxa tahko hamà, kàwya noro yonytxantoko. Asama yarye komoknàtoko, teryehorye rma haxa tahko, àwya Khoryenkom karyehtanà hutwamohsontoko. Teryewrye ro rma haxa nahko, keryehotatho, kàhnawo, weheto noruknutokono wyaro mak ha, ketxkon hatà, Kàryeyopas komo, tàwyanye rma.

³³Amamehra nasanàmtxownà hatà. Xerusaryen hona harha totxownà hatà. Àto nehxtxkon hatà, 11 komo, akoron komo xarha. Ohsamnohxemo komo rma yonytxownà hatà, Kàryeyopas komo.

³⁴Onà wyaro nketxkon hatà, àton komo. Kohkomo nasanàmno hamà, àwayehxemo kom waye, ketxkon hatà. Yaworo xaxa nay hamà. Nosonyhon hatà, Semawu wya, ketxkon hatà.

³⁵Kàryeyopas kom haka rha nekarymatxownà hatà, àton komo wya. Asama yarye tàtothàyamotho yokarymatxownà hatà. Nekarymatxehkatxownà hatà, àwyanye. Àwya ekeyu yownàtoko ryhe, Kohkom me harha amna nenyoy, ketxkon xarha tà, Kàryeyopas komo, àwyanye.

Tànhananàhrà rotho komo wya Txesusu yosonyhothàrà on ha.

³⁶Àro wyaro Kàryeyopas komo wya ekarymantoko rma, Txesusu ryhe nosonyhoy hatà, àton komo wya, omeroron komo wya. Àwawony harha nehkakon hatà. Teryehorye hak nahko, oyowan komo, kekon hatà, àwyanye. ³⁷Noskatokatxownà mak hatà, nyamoro ha, thenyehra rma haxa mak hatà. Mokro ymo ha okatonho, ketxkon hatà.

³⁸Àsok tawro moseryehtxow harha, rohona, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. Àsok tawro rohutwahra manatxow harha. Àsok tawro, Txesus me mokro

naye, okatonho me haxa kat naye, màketxow harha, ohnawonye, kekon hatà. ³⁹Xenytxoko, ramorà,rohrorà xarha. Uro ryhe uro, kekon hatà. Uro ahetyxoko, owyanye noro moson hamà katxho me, kekon hatà. Okatonho ehàmra nay hamà. Àyotxehpàra nay hamà. Uro ryhe, tuhnye wehxaha. Tàyotxehke xarha wehxaha, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. ⁴⁰Àro wyaro tàwya katxhe rma, tamorà yonyhoy hatà, àwyanye. Tàhrorà xarha yonyhoy hatà, àwyanye.

⁴¹Noro me naye, ketxkonà rma hatà. Ameryekahra mak àro wyaro nketxkon hatà. Teryehorye tehtxoho kom hoye ro haxa ryhe, noro me naye ketxkon hatà. Àsok tawro harha, ketxkon xarha tà. Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, àwyanye. Woto ehxera naye, ohyawonye, kekon hatà. ⁴²Kana hoye nàmtx-ownà hatà, àwya. Etxesaho rma yàmtx-ownà hatà, àwya. ⁴³Nahosày hatà, Txesusu. Nonoy hatà, àyweroronye.

⁴⁴Taa. Onà wyaro nkekon xarha tà, Txesusu, àwyanye. Amnyehra, ohyawonye rma hak ryehtoko, koskarymekonà, owyanye, kekon hatà. Onà wyaro rma àkekonà. Rohoko àmenhosahonhàr yawo ro rma haxa wehxaha hampànà, àkekonà, owyanye, kekon hatà. Moyses heno nmenhotho yawo ro wehxaha hampànà, àkekonà. Khoryenkomo rwonà yokarymanyeyo ro heno komo nmenhotho yawo ro xarha wehxaha hampànà, àkekonà. Wano komo karyehtan yawo ro xarha wehxaha hampànà, àkekonà, owyanye, kekon hatà, Txesusu.

⁴⁵Àro wyaro tàwya katxhe rma, àmenhosahonhàrà hutwamohsoy hatà, àwyanye, enkukmahraney harha ehtxoho me. Khoryenkom karyehtanà rma hutwamohsoy hatà, àwyanye.

⁴⁶Onà wyaro katxho me rma naha, àmenhosahonhàrà, kekon hatà,

àwyanye. Teryewhamnohsom me naha hampànà, Kryestu, katxho me rma naha. Osorwawo ro enmahàtxhe, nasanàmyaha harha hampànà, àwayehxemo kom waye, katxho me xarha naha, àmenhosahonhàrà, kekon hatà. ⁴⁷Tokarymaxem me naha hampànà, Kryestu, katxho me xarha naha. Xerusaryen hon komo htxero nenytxetxhe hampànà, katxho me xarha naha. Anaro rha yana komo xarha, omeroron komo, nenytxetxhe hampànà, katxho me xarha naha, àmenhosahonhàrà, kekon hatà. Anar me harha ayanhànàthàyamoy xenytxoko ketxhe hampànà, ekarymany komo, toto komo wya, katxho me xarha naha. Noseryewhokehe, Khoryenkomo, ayanhànàthàyam hoko, ketxhe hampànà, katxho me xarha naha. Àro wyaro amna nkehe, owyanye, Kryestu yano me mak ha, ketxhe hampànà, ekarymany komo, toto komo wya, omeroron komo wya, katxho me xarha naha, àmenhosahonhàrà, kekon hatà, Txesusu.

⁴⁸Àro wyaro àmenhosahonhàr yawo ro ryehtxoho menyatxoko, omnyamo. Àro ke mekarymetxhe hampànà, onenyetxhàyamoy, toto komo wya, kekon hatà. ⁴⁹Uro ryhe, royàm nàmrà ànyakyaha hampànà, ohyakanye. Rokato wàmryaha, toto komo wya, kanyenhàr me naha, royàmà. Ànàmrà rma ànyakyaha, ohyakanye, kekon hatà. Noro yomokhàra ro rma haka tano rma hak ehtxoko, Xerusaryen ho rma haka. Kahe yaye tomohsomà rma, tahoxerye rma haxa mpànà oyeryatxhe ha, ohnawonye, kekon hatà, Txesusu, tãnhananàhàrà rotho komo wya.

Kahe yaka Txesusu tothàrà on ha.

⁵⁰Taa. Xerusaryen hoye natxownà hatà, Txesusu. Betanya màtkoso natx-ownà hatà. Àto tehtoko, natahoyotkay

hatà. Khoryenkom hak oyowakryetx-owà, kekon hatà, àwyanje. ⁵¹Àro wyaro tàwya tatoko rma, àhyayenye toy hatà, Txesusu. Nasanàmye hatà, kahe yaka.

⁵²Onà wyaro nketxkon hatà, ànhananàhrà rotho komo. Ehonomnà me xaxa nay hamà, Txesusu, ketxkon hatà.

Taa. Xerusaryen hona harha totxownà hatà, Txesusu nhananàhrà rotho komo. Teryehorye rma haxa nehxatxkon hatà. ⁵³Emahona ro Khoryenkom màn yawo nehxatxkon hatà. Apa y, ohxe xaxa manaha, ketxkonà roro hatà, Khoryenkomo wya.

XOWAWU NMENHOHOTHO TXESUSU YEXETXHÀRÀNHÀRÀ ON HA.

Khoryenkomo yehutwatxho yokarymanye yexetxhàrà on ha.

1 Khoryenkomo yehutwatxho yokarymanye mosonà katxho ryhe, amnyehra rma haxa nehxakonà, akàhtono yhera ro rma haka. Noro rma, àto rye rma nehxatxkonà, Khoryenkom yakoro. Khoryenkom me rma nehxakonà. ²Noro ryhe, Khoryenkom yakoro nehxakonà, akàhtono yhera ro rma haka. ³Akàhtono yeryeye, omeroro mak ha. Noro nakàhtotohtorà ehxera ro mak naha. ⁴Tano me ro rma karyhe naha, noro ha. Karyhe ketxoho komo xarha, noro yano me rma rha naha. Kawasmeny kom me naha. ⁵Awaràn wawo kehtokonye, kawasmetxow hamà, awasànà. Àro wyaro rma rha, yaworon xaxa hutwamohsehe, noro, kàwyanye, anhàtho komo wya. Noro yarymahra ro mak naha ha, anhà.

Xowawu nyaketxhàrà on ha.

⁶Toto nyakye, Khoryenkomo. Xowawu noro ha, toto yosotà. ⁷Noro rma, kawasmeny komo yokarymaxe nomokye. Yaworon xaxa hutwamohsonye rma yokarymaxe nomokye, toto komo wya noro hona xenytxoho me. Xowawu wya ekarymatxho hoye ro ryhe, noro hona nyenyatxow hamà, toto komo, omeroro. ⁸Kawasmeny kom mehra mak nehxakonà, Xowawu. Noro yokarymax haxa ryhe nomokye.

Toto me harha Txesusu yatakàhtothàrà on ha.

⁹Yukryeka hona nomokye, kawasmeny komo, yaworon xaxa. Omeroron komo yawasmeny me

rma naha, noro ha. ¹⁰Yukryeka ho harha nehxakonà. Noro rma, yukryeka yakàhtoye. Noro hutwahra mak nehxatxkonà, yukryeka hon komo. ¹¹Tànakàhtothàrà hona nomokye. Xuknewyana kom yowto hona ryhe nomokye. Noro yahohsàra mak nehxatxkonà, nyamoro, ukukuru komo rma. ¹²Yakenohnà kom marma, noro yahohtxownà. Noro hona harha nenytxownà. Nyamoro wya ryhe, onà wyaro nkekonà. Omnyamo ryhe, Khoryenkom hokru me harha manatxhe, kekonà, àwyanye. ¹³Nyamoro rma nenutxownà harha. Toto yano mehra nenutxownà harha, thoryen heno kom yano mehra mak ha, toto hun yano mehra mak ha. Khoryenkom yano me haxa ryhe nenutxownà harha, ekato me, noro hokru me harha.

¹⁴Khoryenkomo yehutwatxho yokarymanye mosonà katxho rma, toto me harha natakàhtoye. Tan hak nehxakonà, kwawonye. Towahke rma haxa nehxakonà. Yaworon me rma haxa nehxakonà. Ehonomnà me xaxa ryhe noro yonyatxkon hatà, akorono ro komo. Àsok hana ehonomnà me nehxakon ha. Tàyàm muru ro me ehonomnà me xaxa nehxakon hatà, àyweroronye.

¹⁵Noro hoko rma, onà wyaro nkekon hatà, Xowawu, teryewrye ro hatà. Noro mokro ha kekon hatà, toto komo wya. Noro ryhe wekarymeknano, owyanye. Nomokyaha, anaro, rohryetayo, àkek-nano, owyanye. Noro rma, roho rma haxa naha, àsok tawro hana, ronurhura ro rma haka tehxemà ro me tesnàr ke, àkek-nano, kekon hatà, Xowawu, toto komo wya.

¹⁶Towahke rma haxa tehtxoho hoye ro kowakryetxownà, noro ha. Kowakryetxhe rye rma haxa. ¹⁷Moyses heno wya ryhe kàyweronàhyamahotxownà, Khoryenkomo. Txesusu Kryestu wya haxa ryhe

kowakryetxehkahotxownà. Noro ryhe, kowakryenye ro kom me naha. Yaworon xaxa yokarymanye ro me naha. ¹⁸Khoryenkomo yony komo ehxera ro mak naha, toto. Umuru haxa ryhe, hutwamohsoye, kàwyanye. Tàyàm muru ro rma noro ha, tàyàm nàhnànà txko.

**Xowawu wya Txesusu
yokarymatxhàrà on ha.**

¹⁹Tkukur komo nyahtxownà hatà, Xuknewyana yoh komo, Xowawu hyaka. Khoryenkom màn yonye ro kukuru komo rma nyahtxownà hatà. Nyamoro yakoronmanye ro kukuru komo xarha nyahtxownà hatà, Ryefeta kukuru komo rma hatà. Xerusaryen hoye totxownà hatà, Xowawu hyaka. Onok omoro kaxe ànyahxemo komo rma nyamoro hatà. Àro ke noskarymay hatà, noro, àwyanye.

²⁰Yaworo noskarymay hatà. Oskarymahra wehxan hamà, moxamo wya, kahra mak nehakon hatà. Onà wyaro haxa noskarymay hatà, ànyahxemo komo wya. Kryestu mehra wehxaha, kekon hatà, àwyanye. Nomokyaha hampànà, Kryestu, Khoryenkomo nànyaketxho, katxhàrànhàrà mehra wehxaha, kekon hatà, àwyanye.

²¹Onok me haxa manaye, ketxkon hatà. Onok me haxa manaye. Eryeyas haxa omoro. Nomokyan harha tà, noro heno. Norohnà katà omoro, ketxkon hatà.

Norohnà mat uro, kekon hatà.

Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro haxa omoro, ketxkon hatà. Tomohsom me nay hatà, noro, Moyses heno nekarymatxho rma. Norohnà katà omoro, ketxkon hatà.

Norohnà mat uro kekon hatà, Xowawu.

²²Onokà ryhe omoro, ketxkon hatà. Onokà ryhe omoro. Amna nyaknyen-

hàrà komo yoyuknuru xe amna naha. Àro ke oskarymako, amna wya eyuhtoho menye, ketxkon hatà.

²³Esaeyas heno nmenhothàrànhàrà yawo ron uro, kekon hatà, Xowawu. Onà wyaro nkehe hampànà, ahehna-wono, teryewrye ro, katxhàrànhàrà rma uro. Kohkomo ryhe nomokyan hatà, àro ke osonyhoryetxoko, kehe hampànà, toto komo wya, katxhàrànhàrà rma uro, kekon hatà. Rohoko ryhe, àro wyaro nkekonà, Esaeyas heno, Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno, kekon hatà, Xowawu, ànyahxemo komo wya. ²⁴Farysew komo nànyaketxhàyamo rma nyamoro hatà.

²⁵Onà wyaro nketxkon xarha tà, àwya. Aymomno nnyàrà hoko tehxyehra manaha, ketxkon hatà. Kryestu mehra oyehtoko, àro hoko tehxyehra manaha. Eryeyas heno mehra oyehtoko, Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro mehra oyehtoko, aymomno nnyàrà hoko tehxyehra manaha. Àsok tawro aymomno meryan harha, ketxkon hatà, àwya.

²⁶Onà wyaro neyuhtxownà hatà, Xowawu. Uro ryhe, tuna kwaka aymomno weryaha, kekon hatà. Awawonye naha, anaro. Noro hutwahra mak manatxhe. ²⁷Rohryetayo ryhe noro. Àhrorà womun yasotà wompokahra wehxaha, esnaka rma haxa ryesnàrà ke, kekon hatà, Xowawu, ànyahxemo komo wya.

²⁸Betanya ho tehtoko, àro wyaro nkekon hatà, àwyanye, Xoknaw mon ho tehtok hatà. Àto rma aymomno ryakon hatà.

**Xowawu wya kahneru mxekrà
wyarono mokro katxhàrà on ha.**

²⁹Enmahàtxhe, Txesusu yonyey hatà, Xowawu. Tàhyaka omoknàrà rma yonyey hatà. Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, toto komo wya. Mokro

ha, kekon hatà. Kahneru mxeokrà wyarono mokro, totahaxem me tesnàr ke. Totahaxem me ehxe Khoryenkomo nànyaketxho rma mokro. Noro rma, toto komo yanhànàtho yownye me naha, kekon hatà, Xowawu. ³⁰Noro ryhe wekarymeknano, owyanye. Nomokyaha, anaro, rohryetayo, àkeknano, owyanye. Noro rma, roho rma haxa naha, àsok tawro hana, ronurhura ro rma haka tehxiemà ro me tesnàr ke, àkeknano, kekon hatà, Xowawu. ³¹Uro ryhe, noro hutwahra hak wehxakonà. Noro hutwamohsoso ryhe komokye, ronyaknyenhàr yano me. Tuna kwaka aymomno yxe komokye, toto komo wya noro hutwatxho me, Ehsayewyana komo wya noro mok hamà katxho me, kekon hatà, Xowawu.

³²Tànenyetxhàrà xarha yokarymay hatà. Khoryenkom yokato wenyako, kekon hatà. Watkuk me nehxako, ronenyàr me. Kahe yaye nàhteko, noro hona. Noro ho rma nehxaknano, mexe nyhe txko, kekon hatà, Xowawu.

³³Noro hutwahra ehxahonhàrà rma uro. Onà wyaro kanyenhàr me mak nehxonà, ronyaknyenhàrà. Amnye toto hona rokato htonàrà menyaha hampànà, noro ho rma naha hampànà, kanyenhàr me nehxonà, rowya. Noro ryhe, anar me aymomno yeryaha hampànà, rokato nyakyaha hampànà, toto kom hona, aymomtoho komo rma àro ha, noro wya, kanyenhàr me nehxonà, ronyaknyenhàrà, tuna kwaka aymomno yxe ronyaknyenhàrà rma, kekon hatà, Xowawu. ³⁴Àrwonàmàthàrà yawo ro rma wenyako. Àro ke, noro hutwany me harha wehxaha. Khoryenkom muru moson hamà kany me harha wehxaha, owyanye.

Txesusu wya tànhananàhrà ro me toto komo yaràthàrà on ha.

³⁵Sa, nenmahye xarha tà. Àto nehxakon hatà, Xowawu, thataw hatà. Àhyawo nehxatxkon hatà, ànhananàhrà ro komo, asako. ³⁶Àhyahanye tekon hatà, Txesusu. Tàwya noro yonyetxhe, onà wyaro nkekon hatà, Xowawu. Mokro ha, kekon hatà. Kahneru mxeokrà wyarono mokro, totahaxem me tesnàr ke. Totahaxem me ehxe Khoryenkomo nànyaketxho rma mokro, kekon hatà. ³⁷Àro wyaro tàwyanye enytxatxhe rma, Txesusu yakoro totxownà hatà, Xowawu nhananàhrà rotho komo, asakon komo rma.

³⁸Neramay hatà, Txesusu. Takoro omoknàr komo yonyey hatà. Eten horà momokyatxowà, kekon hatà, àwyanye. Eten horà momokyatxowà. Hakme y, ketxkon hatà, àwya. Hakme y katxho rma, Khananàhnye y katxho me rma naha. Hakme y, henta oyonmahyano, ketxkon hatà. ³⁹Omohtxoko, xenyxe, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. Àro ke totxownà hatà. Txesusu mànà yonytxownà hatà. Enmahrà ro rma nehxakon hatà, 10 oras me ehtok hatà. Àro ke, awasnawo rma hak nehxatxkon hatà, noro hyawo.

⁴⁰Asakono rma nyamoro hatà, Txesusu yakoro àtoxemo rma hatà, Xowaw yonytxanyenhàyamo rma hatà. Antrye rma anaro hatà. Noro rma, Semaw Petru yowtà me nehxakon hatà. ⁴¹Amamehra toy hatà, towtà horà, Semaw horà. Nehorà y haxa hatà. Meseyasà ryhe amna nenyoy, kekon hatà, àwya. Meseyasà katxho rma, Kryestu katxho me rma naha, Khoryenkomo nànyaketxho katxho me rma naha. Meseyasà ryhe amna nenyoy, kekon hatà, Antrye, towtà wya. ⁴²Narà y hatà, Txesusu hyaka. Txesusu nenyey hatà. Semawu omoro hamà,

kekon hatà. Xowaw muru rma omoro hamà. Sefas me harha kosohtehe, kekon hatà, Txesusu, àwya. Sefas katxho rma, Petru katxho me rma naha.

⁴³ Sa, nenmahye xarha tà. Nehutway hatà, Txesusu. Karyeryeya yamtar hona àten hamà, kekon hatà, tàwya rma. Tà-tohra ro rma haka Feryepe yohorày hatà. Rakoro omok ha, kekon hatà, àwya.

⁴⁴ Betsayda hon me nehkakon hatà, Feryepe. Àro hon me rma rha nehkatxkon hatà, Antrye komo, Petru xarha.

⁴⁵ Taa. Natanayew yohorày hatà, Feryepe. Moyses heno nekarymatxho ryhe amna nenyu, kekon hatà, àwya. Noro heno wya kàwweronàhyamatxho kom yawono ryhe amna nenyu. Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno komo nmenhotho yawono ryhe amna nenyu, kekon hatà. Txesusu ryhe noro hamà. Nasarye honotho rma, Xose murunho rma noro hamà, kekon hatà, Feryepe.

⁴⁶ Àna matà, kekon mak hatà, Natanayew, àwya. Enyhoru komo ehxera ro mak naha ha, Nasarye hon komo, kekon hatà. Omok ha xenyxe kekon hatà, Feryepe, àwya. Àro ke toy hatà, Natanayew.

⁴⁷ Tàhyaka omoknàrà yonyey hatà, Txesusu. Xenytxoko, mokro ha, kekon hatà, àton komo wya. Ehsayewyana me nay hamà, mokro. Ehsayewyana rma, yaworon me xaxa naha. Àtemarontahnà ro me naha, kekon hatà, Txesusu, Natanayew hoko.

⁴⁸ Àsoke ryhe uro muhutweno, kekon hatà, noro, àwya. Àsoke ryhe uro muhutweno. Onà wyaro neyukye hatà, Txesusu. Feryepe wya oyokhàra ro rma haka konyo, kekon hatà, àwya. Fek yoh yahomyawo rma oyehtoko, konyo, kekon hatà.

⁴⁹ Khananàhnye y, kekon hatà, Natanayew, àwya. Khoryenkomo muru

omoro hamà. Ehsayewyana komo kayaryetà omoro hamà, kekon hatà.

⁵⁰ Onà wyaro neyukye hatà, Txesusu. Rohona menyan hamà, kekon hatà, àwya. Fek yoh yahomyawo oyehtoko konyo àkan marma, owya. Àro hoye ro marma, rohona menyan hamà. Àro yohono rma haxa menyaha hampànà, amnye, ehonomnà me xaxa owya ronytxoho me, kekon hatà, Natanayew wya. ⁵¹ Onà wyaro yaworo xaxa mpànà àkehe ha, owyanye. Kahe yatahur-makanàrà menyatxhe hampànà, kekon hatà. Kahe yawon komo menyatxhe hampànà. Khoryenkomo yanoto komo rma menyatxhe hampànà. Asanàmrà komo, àhtonàr komo xarha, menyatxhe hampànà, kekon hatà. Toto me Enusah hoye nasanàmyatxhe hampànà. Noro hona nàhtetxhe xarha hampànà, onenyàr kom me, kekon hatà, Txesusu, Natanayew wya, àton komo wya xarha.

Kana ho Txesusu wya tahoxetà yonyhothàrà on ha.

2 Asako ro enmahàtxhe, Kana ho harha nehkakon hatà, Txesusu. Karyeryeya yamtar hono rma àro ha, owto txko, Kana. Àton komo nasahxemtotoxwnà hatà, toto hehtatho hoko. Àhyawonye nehkakon hatà, Txesusu yonà. ² Asahxemtoso anyehxah me rma rha nehkatxkon hatà, Txesusu komo, ànhananàhrà ro kom yakoro xarha.

³ Asahxemtontokonye, nenatày hatà, ufa xkunutho. Ehxera harha nehkakon hatà. Àro ke nekarymay hatà, àyonà, Txesusu wya. Àwokuthuyamo ehxera harha nay hatà, kekon hatà, àwya.

⁴ Eme y, kekon hatà, Txesusu. Àsok tawro mekarymen harha, rowya. Àhoko ryehxoho mehra rma hak naha, kekon hatà.

⁵ Onà wyaro haxa nkekon hatà, àyonà, anotonano komo wya. Àsok kom

hana nken ha, noro ha, owyanye, kekon hatà. Àwya onà wyaro ehtxoko katxhe rma, noro eyuhtxoko, kekon hatà, Txesusu yonà, anotonano komo wya.

⁶Àto nehxakon hatà, oryenà ymo, toh kahsaho ymo. Àyakenonà rma, 6 me nehxakon hatà. Tuna yonà rma àro hatà, Xuknewyana komo yosomyakorokatxho rma hatà, tàyweronàhyamatxhàyamotho yawo ro osonyhoryetxho komo rma hatà. Àsok hana nehxakon ha, aràhtotho ha, 80 tutum hana, 120 tutum haxa hana.

⁷Àro hoko rma, onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, anotonano komo wya. Tuna ke aràhtotàhkatzoko moro ymo, oryenà ymo, kekon hatà. Àro ke naràhtotàhkatzownà hatà, àhotaha ro rma haxa mak hatà. ⁸Àhoye rma anàmtxok ha, kekon hatà, àwyanye. Atxoko, àmàtànà hyaka, kekon hatà. Àro ke natxownà hatà.

⁹Tuna me ehxahotho kukmay hatà, àmàtànà. Ufa xkun me harha nehxakon hatà. Tuna me exetxhàràtho hutwaha nehxakon hatà, noro. Anoto kom marma nhutwetxkon hatà, anàmnyenhàyam kaxe. Noro haxa ryhe, uhutwaha nehxakon hatà. Àro ke, thehtaxemà yanyekye hatà. ¹⁰Onà wyaro nkekon hatà, àwya. Ohxe rma haxa nay hamà, onà, kwokru komo, kekon hatà. Tasahxemtontokonye, wahoro htzero tukhoryemà yokamyatxow hamà, toto komo. Mahtuk me, àwahuramàtxhenye, àkhohnàtho harha yokamyatxhe, kekon hatà. Àro wyaro natxow hamà, toto komo, omeroro, tasahxemtontokonye. Omoro haxa ryhe, tukhoryem xaxa menhon hamà, mahtuk me. Àsok tawro hana. Ohxe rma haxa nay hamà, onà, ufa xkunu, anarotho yoho rma haxa mak ha, kekon hatà, àmàtànà, thehtaxemà wya.

¹¹Àro wyaro htzero tahoxetà yonyhoy hatà, Txesusu, toto komo wya, Kana ho tehtok hatà, Karyeryeya yamtar hono

rma ho tehtok hatà. Àro wyaro rma ehonomnà me xaxa nosonyhoy hatà. Àro ke, onà wyaro nketchkon hatà, ànhananàhrà ro komo. Noro mokro hamà, ketxkon hatà.

¹²Àro tàhto rma toy hatà, Txesusu, Kafahnaw hona. Akoro totxownà hatà, àyon komo, ewtà komo xarha, ànhananàhrà ro komo xarha. Kafahnaw ho nenmahtxownà hatà, yake rohra hatà.

Khoryenkom màn yawonotho komo krunyemeketxhàrà on ha.

¹³Taa. Xuknewyana komo yasahxemtoto hahnoko nehxakon hatà. Thoryen heno komo yohokoko àtothàràhàrà hutwatxho rma àro hatà, asahxemtoto komo. Àtoko rma toy hatà, Txesusu, Xerusaryen hona.

¹⁴Khoryenkom màn yawo nehxatxkon hatà, twarawantaxemà ro komo. Faka yàmnye ro komo nyamoro hatà, kahneru yàmnye ro komo xarha hatà, watkuku yàmnye ro komo xarha hatà. Àto rma rha nehxatxkon hatà, txenyeru yomtakayonomanye ro komo xarha, tahon kom ho eryewtaxemo hatà.

Omeroro nenytxownà hatà, Txesusu. ¹⁵Àro ke, otame màtmomye hatà, àhpoptxoho komo. Àro rma ke nukrunyemehtxownà hatà, Khoryenkom màn yaye. Omeroro nukrunyemehtxekatzownà hatà, kahneru kom hatà, faka xarha hatà, toto komo xarha hatà. Txenyerutho xarha hahye hatà. Tax, teryay, waratatho xarha matxakay hatà. ¹⁶Onà wyaro nkekon hatà, watkuku yàmnye ro komo wya. Moson atxok ha, kekon hatà. Moson atxok ha. Royàm màn yawo àwarawantahra ro mak ehtxoko, kekon hatà, àwyanye.

¹⁷Nenytxownà hatà, Txesusu nhananàhrà ro komo. Àro ke, Khoryenkom karyehtan hoyeno hutwatxownà harha tà. Onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà.

Omàn xe rma haxa wehxaha. Ohxe esnàr xe ryehtxoho hoye ro, twayehkaxem me wehxaha hampànà.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosa-honhàrà. Àro wyaro katxhàrànhàrà rma hutwatxownà harha tà, Txesusu nhananàhrà ro komo.

¹⁸ Onà wyaro nketxkon hatà, àton kukuru komo, Xuknewyana yoh kukuru komo, Txesusu wya. Onok yano me mukrunyemehtxow harha, ketxkon hatà. Onok yano me mukrunyemehtxow harha. Noro yahoxetà xenyhoko, amna wya, ketxkon hatà, àwya.

¹⁹ Onà wyaro haxa neyuhtxownà hatà, Txesusu. Tarymatxehkaxem me hak nahko, onàtho, Khoryenkom mànàtho, kekon hatà. Atarymatxehkaxahotho rma weryaha harha. Osorwawo ro enmahàtxhe, weryaha harha, kekon hatà.

²⁰ Àsok tawro harha, ketxkon hatà, Xuknewyana yoh komo. 46 me amna txemnyehàntaye, on yenyàr hoko, Khoryenkom màn yenyàr hoko. Àsok katà meryan harha, omoro, osorwawo ro enmahàtxhe, ketxkon hatà.

²¹ Txesusu rwonà hutwahra mak nehxtatxkon hatà. Tàwya Khoryenkom mànà tatoko rma, thoko rma nàrwonakon hatà, thun hoko rma hatà. ²² Amnye hutwatxownà harha tà, ànhananàhrà ro komo, Txesusu wayhàtxhe mak hatà. Àwayehxemo kom waye asanàmàtxhe rma, àrwonàmàthàrànhàrà hutwatxownà harha tà. Onà wyaro katxownà harha tà. Thoko rma yaworo xaxa nkekon hamà, katxownà harha tà. Khoryenkom karyehtan hoyenotho txko hoko xarha, yaworo xaxa nken hamà, noro hoko, katxownà harha tà, ànhananàhrà ro komo.

Toto yehutwatxho hutwanye ro me Txesusu yexetxhàrà on ha.

²³ Xerusaryen ho roro rma nehzakon hatà, Txesusu, asahxemtontokonye rma haka. Thoryen heno komo yohokoko àtothàrànhàrà hutwatxho hoko ehtokonye rma haka, àto roro rma nehzakon hatà. Àto rma ehtoko, noro hona nenytxownà rma haryhe tà, toto komo, thenyehonà komo, tàwyaneye ahoxetà yonyàr ke mak hatà. Tahoxetà yonyhekon hatà, àwyaneye, anaro rha eryehokano ytxoho hoko tesnàr ke hatà. ²⁴ Ehutwamohsotàhkahra mak nehzakon hatà, àwyaneye, ²⁵ toto komo hutwatxehkanye ro kaxe. Toto yehtxoho ekarymako, rowya, kanyehná ro me nehzakon hatà. Àsok tawro hana, toto yehutwatxho hutwanye ro me tesnàr ke hatà.

Nekoknemusu hananàhàthàrà on ha.

3¹⁻² Taa. Kohsaya toy hatà, horykomo, Txesusu hyaka. Nekoknemusu noro hatà, esotà. Farysey komo kukuru rma mok nehzakon hatà, Xuknewyana yoh komo kukuru rma hatà. Noro rma toy hatà, Txesusu hyaka, kohsaya hatà. Khananàhnye y, kekon hatà, àwya. Khoryenkomo nànyaketxho me manaha, amna wya. Noro yano me hananàhno nyne ro me manaha, amna wya, kekon hatà. Ayakoronomen hamà, Khoryenkomo. Àsok tawro hana, owya ayahoxetà yonyhonàr ke, anaro rha eryehokano ytxoho hoko oyesnàr ke. Ayakoronomahra noro yehtok haxa, àro hokohra oyesnàràtho haryhe mà, kekon hatà, Nekoknemusu.

³ Onà wyaro neyukye hatà, Txesusu. Onà wyaro yaworo xaxa mpànà àkehe ha, owya, kekon hatà. Tonuhorye harha natxhe, toto komo, Khoryenkomo mryenon me harha tehtxoho menye. Enurhura tehtokonye, noro mryenon

mehra ro mak natxhe ha, kekon hatà, Txesusu.

⁴Àsok màken harha, kekon hatà, Nekoknemusu. Àsok màken harha. Horikomotho me kehtoko, enurhura harha tehyan hamà. Kyon yowan yaka atahohsàra harha tehyan hamà, kekon hatà.

⁵Neyukye hatà, Txesusu. Onà wyaro yaworo xaxa mpànà àkehe ha, owoya, kekon hatà. Tuna kwaka tataymomrà komo ke tonuhorye harha natxhe, toto komo, Khoryenkomo mryenon me harha tehtxoho menye. Khoryenkom yokato yano me tonuhorye harha natxhe, kekon hatà. Àro wyaro enurhura tehtokonye, noro mryenon mehra ro mak natxhe ha, kekon hatà, Txesusu. ⁶Oyon hokru me oyonutoho kom ho ye ro tuhnye manatxow hamà. Khoryenkom yokato yano me oyonutoho kom hoye ro haxa ryhe, ekato me karyhe manatxhe, ohnawonye, kekon hatà. ⁷Àsok tawro harha kahra exko, rorwon hoko, tonuhorye harha manatxhe katxho hoko, kekon hatà, Txesusu, Nekoknemusu wya.

⁸Henta nyero nomokyano, atxowowo. Henta ya nteno. Uhutwahra manatxow hamà, kekon hatà. Tano me ro rma ten hamà. Fow tawro marma menytxetxhe. Àro wyaro rma rha, onhutwahtor kom me oyonuryatxhe harha, Khoryenkom yokato yano me mak ha, kekon hatà. Txesusu.

⁹Àsok tawro àro wyaro nay harha, kekon hatà, Nekoknemusu, àwya.

¹⁰Uhutwahra manaye, kekon hatà, Txesusu. Ehsayewyana komo hananàhnye ro omoro hatà. Hananàhno nyne ro rma, uhutwahra rma manaye, kekon hatà. ¹¹Onà wyaro yaworo xaxa mpànà àkehe ha, owoya. Amna nekarymanàrà ryhe, amna nhutwatxehkatxho me naha, kekon hatà. Amna nenyetxho me naha. Àro wyaro hamà kahra mak manatxhe, omnyamo, amna nekarymanàrà hoko, kekon hatà, Txesusu.

¹²Yukryeka ho oyehtxoho komo wekarymano, owoyane. Àro hoko rma, àro wyaro hamà kahra rma manatxhe, kekon hatà. Àro yonytxanyehná rma, kahe yawo oyehtxoho komo yonytxahra rma rha manatxow hamà. Rowya ekarymantoko rma, àro wyaro hamà kahra rma rha manatxow hamà, kekon hatà.

¹³Kahe yawo oyehtxoho komo yokarymany komo ehxera ro mak naha ha. Àsok tawro hana. Kahe yaka asanàmxemo komo ehxera nay hamà, kekon hatà. Toto me Enusah haxa ryhe, kahe yawo ehxah me naha. Noro rma, nomokye, kahe yaye. Àro ke, kahe yawo oyehtxoho komo yokarymany me nay hamà, noro ha, kekon hatà, Txesusu.

¹⁴Ahehnawo toto heno komo yehtoko, okoye kuknonà yakryey hatà, Moyses heno. Àro wyaro rma rha, takryexem me naha hampànà, Toto me Enusaho, kekon hatà. ¹⁵Takryexem me naha hampànà, thona toto komo wya xenytxoho me. Noro hona xeny komo rma, karyhe roro harha natxhe hampànà, kekon hatà, Txesusu.

Kxeny rma haxa Khoryenkomo yexetxhàrà on ha.

¹⁶Kxeny rma haxa nehakon hamà, Khoryenkomo. Àro ke, buru ro txko yàmnye. Towyxanotoho txko yàmnye, àhona xenytxoho me, kàwyanye. Àhona xeny komo ryhe, àwayehpànà ro me natxhe ha. Karyhe roro harha natxhe ha. ¹⁷Àsok tawro hana buru nyakye ha. Yukryeka hona nànyakye hamà, kàhyakanye. Tanàhnohsom me manatxhe hampànà kaxehra nànyakye. Konyhoryexeny haxa ryhe nànyakye. ¹⁸Noro hona kàwya xenyetoko, tanàhnohsom me manatxhe hampànà katxho mehra harha tehaha. Àhona xenyhera rma kehtok haxa, tanàhnohsom me manatxhe hampànà

katxho me rma tehxaha. Àsok tawro hana, Khoryenkom muru hona xenyhera kesnàr ke, ànàhnànà txko hona xenyhera kesnàr ke.

¹⁹Tanàhnohsom me natxow hamà, toto komo. Àsok tawro hana, atxke rma haxa tesnàr komo ke hamà. Yukryeka hona nomokye, kawasmeny komo, yaworon xaxa hutwamohsonye rma. Noro xehra mak nehxtxkonà, toto komo. Awaràn wawo roro tesnàr komo xe nehxtxkonà. Yaworon xaxa hutwanàr xehra mak nehxtxkonà. Awasàn ho harha tesnàr komo xehra ro mak nehxtxkonà, atxke rma haxa tesnàr komo ke. ²⁰Àsok tawro hana. Kanhàn hoko kehtoko, awasànà xehra tehxa hamà. Kanhàn hutwamohsonye xehra tehxa hamà. Noro hyaka àtohra tehxa hamà. Noro hyaka tontok haxa, thutwaxem me harha kanhànàthàrà yesnàràtho haryhe mà. ²¹Yaworo kehtok haxa ryhe, awasàn hona tàtehe. Yaworon xaxa hutwamohsonye hyaka rma tàtehe, yaworon me tonyxem me kesnàr horà, Khoryenkom yano me ohxe tonyxem me kesnàr horà.

Xowawu yoskarymatxhàrà on ha.

²²Taa. Xukneya yamtar hona toy hatà, Txesusu. Akoro rma totxownà hatà, ànhanànàrà ro komo. Mexe nyhe txko àto roro rma nehxtxkon hatà. Tuna kwaka aymomno yeryatxkon hatà.

²³Xowaw xarha, aymomno yeryakonà rma hatà. Enon ho nehxakon hatà, noro, Saryen màhto rma hatà. Àto rma aymomno yeryakon hatà, tahtunye tuna yesnàr ke hatà. Àhyaka nomoky-atxkon hatà, toto komo. Nataymomp-etxkon hatà, àwya. ²⁴Ahryempen me rma hak nehxakon hatà, Xowawu, watxa ymo yaka.

²⁵Taa. Nosonytxetxkon hatà, Xowawu nhanànàrà ro komo, toto yakoro,

Xuknewyana yakoro. Aymomno ytxoho hoko nosonytxetxkon hatà, Xuknewyana komo yosonyhoryetxho hoko rma hatà.

²⁶Àro ke totxownà hatà, Xowawu hyaka. Khanànàhnye y, ketxkon hatà, àwya. Aymomno yeryan hatà, mokà ymo, ohyawo ehxaho ymo. Xoknaw mon ho kehtokonye, ohyawo nehxnano, ketxkon hatà. Noro yehtxoho mekarymeko, toto komo wya. Noro rma, tan harha nay hatà, aymomno nyàr hok hatà. Omeroron komo tetxow hatà, àhyaka, ketxkon hatà. Omorohnà noro haxa hyaka tetxow hatà, àwya tataymomponàr kom horà, ketxkon hatà, ànhanànàrà ro komo, Xowawu wya.

²⁷Neyuhtxownà hatà, noro. Àsok hana tehxa ha, ehonomnà me hana, ehonomnà mehra haxa hana, kekon hatà. Kahe yawono ryhe khutwehe. Noro yano me marma ehonomnà me xaxa tehxa hamà. Ehonomnà me hak nahko, mosonà, kahra haxa noro yehtoko, ehonomnà mehra rma tehxa hamà, kekon hatà, Xowawu. ²⁸Omnyamo rma, roskarymanàrà menytxetxoko. Kryestu mehra wehxaha tawro menytxetxoko, rowya. Noro ywaho ànyahxah haxa uro tawro menytxetxoko, rowya, kekon hatà, Xowawu.

²⁹Khehtantokonye, thehtaxemà ryhe thetixe yahohsan hamà, kekon xarha tà. Thehtaxem yanoto haxa ryhe, ahohsàrà nay hamà. Noro ryhe, thehtaxemà rwonà yonytixehe. Àro ke, teryehorye rma haxa naha, tàwya enytxanàr ke mak ha, anoto me tesnàr ke mak ha, kekon hatà. Àro wyaro rma rha, teryehorye rma haxa wehxaha, tano noro yesnàr ke mak ha. ³⁰Ehonomnà me nyhe hak nahko, noro ha. Urotho haxa, esnaka hak wehxe, kekon hatà, Xowawu.

**Omeroron kom yoh me
Txesusu yexetxhàrà on ha.**

³¹ Kahe yaye omohsaho ryhe, omeroron komo yoho rma haxa naha. Yukryeka hon komo ryhe, yukryeka ho tehkem kom marma hutwetxow hamà. Àro kom hok marma nàrwonatzow hamà. Kahe yaye omohsah haxa ryhe, yukryeka hona omohsaho rma, omeroron komo yoho rma haxa naha. ³² Noro rma, omeroro nekarymekon hatà. Kahe yawo tànenyetzhàrà rma yokarymekon hatà. Kahe yawo tànenyetzahrà xarha yokarymekon hatà. Noro yonytxahra mak nehxatzkon hatà, toto komo. Àro wyaro hamà kahra mak nehxatzkon hatà, noro nekarymatxho hoko. ³³ Ohxe enytxany kom haxa ryhe, onà wyaro kany me rma nehxatzkon hamà. Àro wyaro hamà, yaworon me xaxa nay hamà, Khoryenkomo, kany me nehxatzkon hamà.

³⁴ Khoryenkomo rwonà yokarymekon hamà, noro, Khoryenkomo nànyaketxho rma. Àsok tawro hana. Tokato rma yàmtàhkay hamà, Khoryenkomo, àwya. Rokato hoye wàmnyaha, àwya, kahra mak nehxakon hatà. ³⁵ Buru xe rma haxa nay hamà, noro, àyàmà. Àro ke, omeroron kom yoh me neryeye.

³⁶ Khoryenkom muru hona xeny komo ryhe, karyhe roro harha natxhe. Noro yoyuknyehna kom haxa ryhe, karyhe roro harha manatzhe katxho mehra ro mak natxhe ha. Nyamoro hoko ewakhàra roro rma naha, Khoryenkomo, anàhnohtàkanàr kom horà.

**Samarya yamtar ho tehtoko wos
yakoro Txesusu rwonàmàthàrà on ha.**

4 Txesusu yokaytà yonytxatzownà hatà, Farysew komo. Thenyehra rma haxa natxow hamà, Txesusu nhananàhrà komo, noro nay-

momàthàyamo, ketxkon hatà, toto komo. Xowawu nhananàhrà komo yoho nyhe thenyehra natxow hamà, ketxkon hatà. Àro wyaro tawro yonytxatzownà hatà, Farysew komo. ² Txesusuhnu ryhe, ànhananàhrà ro kom haxa ryhe, aymomno yeryatzkon hatà.

³ Oyokaytà yonytxetzok hatà, Farysew komo, tawro yonytxay hatà, Txesusu, Kohkomo, anar komo wya. Àro ke, Xukneya yamtar hoye toy hatà. Karyeryeya yamtar hona harha toy hatà. ⁴ Samarya yamtar horye tekon hatà, Karyeryeya nano yawo esnàr ke.

⁵ Tàtonàr me moxe ro haka owto yonyey hatà. Sekah àro hatà, owto yosotà, Samarya yamtar hono rma hatà. Àro màhto rma nehxakon hatà, Xose heno yowtotho, Xako heno nàmàtho, buru wya tàmsahonhàràtho. ⁶ Xako heno katxhotho xarha, àto nehxakon hatà, tuna yonà ymo hatà, yukryeka yakaxaho ymo hatà. Àro yohokoso toy hatà, Txesusu. Neryewtay hatà, tamotohrà ke hatà, moxe rma haxa omohsah me tesnàr ke hatà. Awanaka nehxakon hatà, 6 oras me hatà.

⁷⁻⁸ Owto hona totxownà hatà, ànhananàhrà ro komo. Tànyahrà komo yehekahso totxownà hatà. Noknomye hatà, Txesusu. Taa. Nomokye hatà, wosà. Samaryayana rma mok nehxakon hatà. Tuna yanàmso nomokye hatà. Rowokru tàmkò, tuna, kekon hatà, Txesusu, àwya.

⁹ Àsok tawro àro wyaro màmken harha, rowya, kekon hatà, wosà. Àsok tawro àro wyaro màmken harha, rowya. Xuknewyana ryhe omoro hamà. Samaryayana haxa uro. Àsok tawro rowokru tàmkò màmken harha, kekon hatà. Àro wyaro nkekon hatà, wosà, Samaryayana kaxe. Àsok tawro hana. Samaryayana komo rwomtohra ro mak natxhe ha, Xuknewyana komo.

¹⁰Onà wyaro haxa neyukye hatà, Txesusu. Khoryenkomo wya oyowakryetxho komo hutwahra manay hamà, kekon hatà. Uro xarha rohutwahra manay hamà. Rowokru tàmkò kanyenhàrà rma hutwahra manay hamà, kekon hatà. Owya rohutwantoko, omoro haxa rowokru tàmkò kany me oyesnàràtho haryhe, rowya, kekon hatà. Owya rowokru tàmkò tatoko rma, tàmràtho haryhe rowya, karyhe roro oynye komo rma yàmràtho haryhe, rowya, kekon hatà, Txesusu.

¹¹Tuna yonà ymo takawanke naha, kekon hatà, wosà. Tuna yanàmtoho ehxera wenyaha, ohyawo. Henta ya màteno, tuna horà, karyhe roro amna yeny horà, kekon hatà. ¹²Xako heno yoho nyhe kat manaye, owya. Amna horyen heno yoho nyhe kat manaye, owya. Noro heno ryhe, onà tuna yonà ymo yàmye hatà, amna wya, kekon hatà. Noro heno rma, on yaye twokru yanàmnyakon hatà. Umuru heno komo xarha, twokru komo yanàmnyatxkon hatà, on yaye. Toknà komo wokru xarha yanàmnyatxkon hatà. Noro heno yoho nyhe kat manaye, owya, kekon hatà, wosà, Txesusu wya.

¹³Owyanye on yawonotho yonàtxhe rma, owohtxakonatxhe xarha, amnye, kekon hatà, noro. ¹⁴Owyanye ronàmàtho yonàtxhe haxa ryhe, àwohtxakomnà ro me harha manatxhe. Àsok hana nay ha, ronàmrà ha. Tuna wyaro rma nay hamà, kekon hatà. Yukryeka yatumnaye tuna yomoknàrà wyaro, ohnawonye naha ha, karyhe roro oynye komo, kekon hatà, Txesusu.

¹⁵Àro ryhe tàmkò, rowya, kekon hatà, wosà. Rowokru tàmkò, rowya, àwohtxakomra harha ryehtxoho me, xaro omokhàrà harha ryehtxoho me, on yaye anàmpàrà harha ryetxoho me, kekon hatà, wosà.

¹⁶Onà wyaro nkekon xarha tà, Txesusu, àwya. Onyo suhtaha, kekon hatà. Onyo suhtaha.

¹⁷Ànyomnà uro, kekon hatà, wosà.

Yaworo màkano, kekon hatà, Txesusu. Owya ànyomnà uro tatoko rma, yaworo màkano, ànyomra harha oyesnàr ke, kekon hatà. ¹⁸Tànyonye oyexetxhàràtho rma uhutwehe. 5 me nehxtxkonà, onyo komo. Nyamoro hyaye mak motowye, kekon hatà. Amnye rma anaro kàrà hyawo manaha. Onyo ro mehra mak naha, noro. Yaworo màkan hamà, kekon hatà, Txesusu, àwya.

¹⁹Khutwatxehkanye ro me manay hamà, kekon hatà, wosà. Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno komo wyaro, khutwatxehkanye ro me manay hamà, kekon hatà. ²⁰Tano, àhà ymo ho, moro ymo ho, Khoryenkomo yowakryetxkon hatà, amna horyen heno komo, Samaryayana heno komo, kekon hatà. Omnyam haxa ryhe, Xuknewyana komo rma, onà wyaro màketxhe. Xerusaryen hona tàtohoroye tehxtxhe, omeroro, Khoryenkomo yowakryexe, màketxhe, kekon hatà, wosà.

²¹Wosà y, ohxe uro enytxako, àro wyaro hamà tawro horà, kekon hatà, Txesusu. Amnye, Khoryenkomo yowakryenàr xe oyehtokonye, moro ymo hona àtohra harha manatxhe hampànà. Xerusaryen hona àtohra xarha manatxhe hampànà, kekon hatà. ²²Khoryenkomo mewakryetxhe rma haryhe, omnyamo, Samaryayana komo. Noro hutwahra mak manatxhe, kekon hatà. Amna haxa ryhe, Xuknewyana komo rma, noro amna nhutwehe. Amna nhutwanàrà rma amna newakryehe. Àsok tawro hana. Xuknewyana komo kukuru ryhe, toto komo yonyhoryeny me naha, kekon hatà, Txesusu.

²³Amnye, noro yowakryenàr xe xaxa tehtokonye, tàhnawonye ryhe newakryetxhe, toto komo, ekato

me mak ha. Àro wyaro ewakryeny me rma natxhe, amnye rma, kekon hatà. Àro wyaro yaworo xaxa noro yowakryetxhe. Àro wyaro towakryenàr xe naha, noro, toto komo wya, kekon hatà. ²⁴Ekato me naha, Khoryenkomo, ehàmra mak ha. Àro ke, ekato me hak newakryetxowà, toto komo, tàhnawony mak ha. Àro wyaro yaworo xaxa hak newakryetxowà, kekon hatà, Txesusu.

²⁵Onà wyaro nkekon hatà, wosà, àwya. Tomohsom me nay hatà, Meseyasà, Kryestu rma noro hatà, kekon hatà. Tomokàtxhe, omeroro hutwamohsotàhkehe hampànà, noro, kàwyanje, kekon hatà.

²⁶Noro uro ha, kekon hatà, Txesusu, àwya. Noro rma, ayakoro kàrwonaha, kekon hatà.

²⁷Àtoko rma nomohtxownà harha tà, ànhananàhrà ro komo. Onà wyaro nehutwetxkon hatà, tàhnawonye. Àsok tawro nàrwonan harha, wos yakoro, ketxkon hatà, tàhnawonye. Eten xe manaye kahra mak nehxtatxkon hatà. Eten hoko orwonano, wos yakoro, kahra xarha nehxtatxkon hatà.

²⁸Wosà ryhe, oryenà nomje hatà. Owto hona harha toy hatà. Onà wyaro nkekon hatà, àton komo wya. ²⁹Omohtxoko, toto yonyxe, kekon hatà, àwyanje. Omohtxoko, toto yonyxe. Noro rma, omeroro ryexetxhàràtho yokarymano, rowya. Kryestu me nay hana, kekon hatà, wosà.

³⁰Àro ke totxownà hatà, owto hoye. Txesusu hyaka tetxkon hatà.

³¹Owto ho rma hak wos yehtoko, onà wyaro nketxkon hatà, ànhananàhrà ro komo, Txesusu wya. Khananàhnye y, on ha anyahrà, enahko ha, ketxkon hatà. ³²Anar me naha, ronyahrà, kekon mak hatà, noro. Uhutwahra mak manatxhe, omnyamo, kekon hatà. ³³Àro ke, onà wyaro nketxkon hatà, tàwyanje rma. Onokà ryhe ànyahrà yokno, ketxkon

hatà. Onokà ryhe ànyahrà yokno. ³⁴Onà wyaro haxa naha, ronyahrà, kekon hatà. Ronyaknyenhàrà weyukyaha rye rma haxa hampànà. Noro rma weyuhtukehe hampànà, rowya àtàhkatxehkanàr horà, kekon hatà. Àro wyaro rowya noro yoyuhtoho ryhe, ronyahrà me naha. Àsok tawro hana. Kàwya dyahrà yonahàtxhe rma, teryehorye tehnan hamà, kwahuramrà ke mak ha. Àro wyaro rma rha, teryehorye rma haxa wehxaha, rowya noro yoyuknur ke mak ha, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

³⁵Anatoko onà wyaro kany me manatxow hana, kekon xarha tà, àwyanje. Nat yehetawawohra hak tehxtatxow hamà, 4 me nuno nenahtyan hamà, ehetahra rma haka, kany me manatxow hana. Onà wyaro haxa àkehe, owyanye. Amnye rma haxa ehetawawo rma tehxtatxhe. Àsok tawro hana. Toto komo ryhe, nat yeherà wyaro natxow hamà, thohsomà wyaro rma, Khoryenkomo hyaka tohsom me tesnàr komo ke, kekon hatà. Osompohtxoko. Mokyam ha tomohsom komo, thohsomà wyaro tohsom me natxow hamà, noro hyaka, kekon hatà. ³⁶Àhotnyenhàyamo wya, themaxem me nay hamà, àhoko exetxhàyamo. Àro wyaro rma rha, themaxem me naha, toto yohtoho, soknyenhàyamo wya, kekon hatà. Karyhe roro harha ehtxoho menye ryhe nekyatxow hamà, Khoryenkomo hyaka. Àro ke, teryehorye natxow hamà, soknyenhàyamo, àhotnyenhàyamo rma, kekon hatà. Teryehorye rma rha natxhe, nat yonamnyenhàyamo xarha, Khoryenkomo rwonà yokarymanyenhàyamo rma. Àto rye neryehotetxow hamà, kekon hatà. ³⁷Àro hoko rma, onà wyaro katxho yaworo xaxa nay hamà, anar komo nenamyatxhe, anar komo nhohtyatxhe, katxho rma,

kàwyanye, kekon hatà, Txesusu. ³⁸Nat yeherà hohso ronànyaketxho me manatxhe, omnyamo, kekon xarha tà, tànhananàhrà ro komo wya. Nat yonampàra mehxtaxoko. Àro hoko atamokhera ro mak mehxtaxoko. Anar komo ryhe natamokyatxoko, tàwyanye Khoryenkomo rwonà yokarymanàr ke, kekon hatà. Nyamoro nenamàtho rma màhohtyatxhe, omnyamo, Khoryenkomo hyaka owyanye toto komo yoknàr ke, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

³⁹Àsok hana nehxtaxkon ha, owto hon kom ha, Samaryayana komo rma. Txesus hona xeny me harha nehxtaxkon hatà, ukukur komo, thenyehonà komo rma, wos yoskarymanàr ke mak hatà, àwya omeroro ryexetxhàràtho yokarymano, rowya, tawro ke mak hatà. ⁴⁰Àro ke, Txesusu hyaka tàtotxhenye rma, onà wyaro nketxkon hatà, àwya. Amna yowto ho rma hak exko, amna hyawo, ketxkon hatà, àwya. Àro ke, asako ro nenmahye hatà, noro, àto, àhyawonye.

⁴¹Àto rma ehtoko, noro hona harha nenytxownà hatà, anar komo xarha, thenyehonà komo rma rha, tàwyanye noro rwonà yonytxanàr ke. ⁴²Àro ke, onà wyaro nketxkon hatà, wosà wya. Amna nenyaha, noro hona, ketxkon hatà. Oyoskarymatxhàrà hoye rohra harha, noro haxa yonytxatxho hoye ro amna nenyaha, àhona, ketxkon hatà, wosà wya. Àro ke, onà wyaro kany me harha amna naha. Konyhoryeny kom me xaxa mpànà naha ha, noro ha, kany me harha amna naha, ketxkon hatà, àton komo, Samaryayana komo.

Horykomo muru yonyhoryetxhàrà on ha.

⁴³Àto rma asako ro nenmahye hatà, Txesusu. Asako ro enmahàtxhe, toy hatà, Karyeryeya yamtar hona.

⁴⁴Onà wyaro kanyenhàr me neh-xakon hatà. Khoryenkomo rwonà yokary-manye ro komo yonytxahra ro mak natxhe, toto komo, towto komo honotho me ehtokonye, enytxahranye ro mak natxhe ha, kanyenhàr me neh-xakon hatà. Àro ke, Xerusaryen hoye omohsahotho rma, Karyeryeya yamtar hona harha toy hatà.

⁴⁵Àsna ahatakaxhe rma, ohxe noro yotakmetxownà hatà, àton komo, Karyeryeya hon komo rma. Xerusaryen hona àtosahotho rma rha mokyam nehxtaxkon hatà, nyamoro xarha, asahxemtoso àtosahotho rma hatà. Xerusaryen ho tehtokonye, àhok Txesus yehtxoho yonytxehkatxownà hatà. Àro wyaro xenytxehkanyenhàrà rma, ohxe noro yotakmetxownà hatà, Karyeryeya yamtar hona harha ahatakaxhe rma.

⁴⁶Kana hona rma toy hatà, Txesusu, Karyeryeya yamtar hono rma hona hatà. Àto rma, ufa xkun me harha tuna yenyenhàr me neh-xakon hatà.

Moxehra neh-xakon hatà, owto, anaro, Kafahnawu. Àto neh-xakon hatà, horykomo. Àton komo kayaryetà yanoto kom yohà rma mok neh-xakon hatà. Umuru ryhe, ekeh me neh-xakon hatà.

⁴⁷Txesusu yokaytà yonytxay hatà, noro. Karyeryeya hona harha nomokyak hatà, Xukneya hoye, tawro yonytxay hatà, toto komo wya. Àro ke toy hatà, Txesusu hyaka. Omok haka, kekon hatà, àwya. Omoko, romurunho txko enyhoryeko to. Ohxehra txko rma haxa manaye. Àwayehpaya rma manaye, kekon hatà, teryewrye ro hatà.

⁴⁸Onà wyaro haxa nkekon hatà, Txesusu, àwya. Krawame rma haxa rohona menyatxow hamà, kekon hatà. Rahoxetà hutwamohsotho yonyhera ro rma haka, rohona xenyhera roro rma manatxow hamà, kekon hatà.

⁴⁹Rohà y, omoko hxa ha, romu-runo txko wayehpàra ro, kekon hatà, horykomo.

⁵⁰Àtok harha kekon hatà, Txesusu, àwya. Àtok harha. Ohxe naha, omuru, kekon hatà.

Àro wyaro tàwya enytxatxhe rma, àro wyaro hamà kekon hatà, horykomo, tàhnawo. Toy harha tà. ⁵¹Tàtonàr me tantoto komo yonyey hatà. Nohsotxownà hatà. Ha y, ketxkon hatà, àwya. Ohxe harha manaye, omuru, ketxkon hatà. ⁵²Àna txko, kekon hatà, noro. Henta kamàm yehtoko, fahfàra nehxako, kekon hatà. Oroke kohsaya, 7 oras me ehtoko, nàhnànkeko, atunuthuru, ketxkon hatà.

⁵³Nehutwekon hatà, horykomo. 7 oras me ehtoko, ohxe naha, omuru, kek-nano, Txesusu, kekon hatà, tàhnawo. Àro ke, Txesusu hona harha nenyey hatà. Àmàn yawon komo xarha, noro hona rma rha nenytxownà hatà, omeroro hatà.

⁵⁴Àro wyaro tahoxetà yonyhoy xarha tà, Txesusu. Xukneya yamtar hoye omohsaho rma, Karyeryeya yamtar hona omohsaho rma, àro wyaro tahoxetà yonyhoy hatà.

Àhrohnà rotho yonyhoryetxhàrà on ha.

5 Taa. Xuknewyana komo yasahxem-totho hahnok xarha nehxakon hatà. Àro ke toy xarha tà, Txesusu, Xerusaryen hona.

²Xerusaryen watxan hotarà màhto nay hatà, tuna, ukuthonà txko. Àhotarà yosotà rma, kahneru katxho me nay hatà. Tuna yosot haxa, Betesata katxho me nay hatà. Xuknewyana komo rwonà àro hatà. Tuna yohoye nay hatà, toh yexaho, thatawo, 5 me hatà, bam-totàhkaxe ro hatà. Bànke xarha nay hatà. ³Àro yawo rma nehxatxkon hatà, ekeh komo, enhun komo rma hatà, àhrohnà komo xarha hatà, amusnaxaho

komo xarha hatà, thenyehnohnà komo rma hatà. Àro yakrotnawo rma nehx-atxkon hatà, tàraho roro hatà. Tuna yatahtamanàr hona ro nehxatxkon hatà. ⁴Àsok tawro hana. Khoryenkom yanoto ryhe, nahtamekon hatà, kahe yaye omohsaho rma hatà. Anatoko rhanye nomokyakon hatà, ahtamanye. Atahtamaxaho kwaka towomnàtoko, nosohtx-emekon hatà, toto, teheryankemàtho. Wahoro htzero towomsomà ryhe, nosohtxemekon hatà. Àro ke, atahtamanàr hona ro nehxatxkon hatà, teheryankem komo, omeroro.

⁵Àwawonye nehxakon hatà, toto, ekehà rma. Àhrohnà ro me nehxakon hatà. Àhrohra rma, 38 me txemnyehàn-taxah me nehxakon hatà.

⁶Noro yonyey hatà, Txesusu. Mexe rma haxa ekeh me ehtxoho hutwekon hatà. Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, àwya. Oyonyhoryenàrà xehra manaye, kekon hatà. Oyonyhoryenàrà xehra manaye.

⁷Rohà y, ranàmnye ehxera naha, kekon hatà, noro. Tuna yatahtamanàr hona ro rma wehxaha haryhe, àro kwaka rowomrà horà, rosohtxemanàr horà. Atahtamantoko rma, owompàra rma wehxaha, ranàmnye ehxera esnàr ke, kekon hatà. Owomso rotontoko rma, rowahrokotetxhe, anar komo, tosohtxemaxem komo, kekon hatà.

⁸Onà wyaro haxa nkekon hatà, Txesusu, àwya. Asanàmko, kekon hatà. Ayahonà anàmko ha. Ataryeknohko ha, kekon hatà.

⁹Àtoko rma ohxe harha nehxakon hatà, àhrohnà rotho. Tahonà yanàmnye hatà. Nataryeknohye hatà.

Noro yonyhoryetxho ryhe, hokano ytxoho yawasàn ho nehxakon hatà. ¹⁰Àro ke, onà wyaro nketxkon hatà, Xuknewyana yoh kukuru komo, noro wya. Àsok manay haryhe, on ho, hokano ytxoho yawasàn ho, ketxkon

hatà. Tanàmporyehra naha, ayahonà, on ho. Kàyweronàhyamatxho kom yawo rohra manay hamà, ketxkon hatà.

¹¹ Onà wyaro haxa neyuhtxownà hatà, noro. Ronyhoryenyenhàrà ryhe, ayahonà anàmko ha kano, rowya, kekon hatà. Ataryeknohko ha kano, rowya, kekon hatà.

¹² Onokà ymo mok haryhe, ketxkon hatà, nyamoro. Onokà ymo, ayahonà anàmko ha, ataryeknohko ha, kano, owoya, ketxkon hatà.

¹³ Txesusu me noro hutwahra mak nehvakon hatà, enyhoryexaho. Tàwya enyhoryetxhe rma, àtosah me nehvakon hatà. Xenyhen me harha nehvakon hatà. Àsok tawro hana, thenyehra rma haxa toto komo yesnàr ke hatà.

¹⁴ Taa. Amnye nenyey xarha tà, Txesusu. Tànenyhoryetxhàrà rma yonyey hatà. Khoryenkom màn yawo ehtoko, nenyey hatà. Ohxe harha manay hamà, kekon hatà, àwya. Àro ke, ayanhàn hokohra harha exko, tanàhnohsom me oyesnàr hona, amnyehra oyexetxhàràtho yoho atxke oyesnàr hona, kekon hatà, Txesusu, àwya.

¹⁵ Toy hatà, noro. Ekarymaxe toy hatà, Xuknewyana yoh komo hyaka. Txesusu ryhe ronyhoryeno, kekon hatà, àwyaney. ¹⁶ Àro hoye ro, Txesusu xanomkahnohtxownà harha tà, nyamoro. Noro yeryewhamnohtxownà harha tà. Àsok tawro hana, hokano ytxoho yawasàn ho àwya enyhoryenàr ke hatà.

¹⁷ Onà wyaro haxa nkekon hatà, Txesusu, àwyaney. Tomyawon hoko roro rma naha, royàmà, kekon hatà. Noro wyaro rma rha romyawon hoko roro rma wehxaha, uro xarha, kekon hatà, àwyaney, Xuknewyana yoh komo wya.

¹⁸ Àro ke, noro yotahanàr xe rma haxa nehvatxkon hatà, nyamoro. Àsok tawro hana, hokano ytxoho yawasàn ho tày-

weronàhyamatxho komo yawo rohra esnàr ke hatà. Àro marma hoye rohra, royàm noro katxho hoye ro xarha, etahanàr xe nehvatxkon hatà. Tàwya royàm noro tatoko rma, noro rye me amna naha, Khoryenkom yakoro, kany me rma nehvakon hatà, àwyaney. Àro ke, etahanàr xe rma haxa nehvatxkon hatà.

**Khoryenkom yano me ehonomnà
me tehtxoho hoko Txesusu
yoskarymatxhàrà on ha.**

¹⁹ Onà wyaro nkekon xarha tà, Txesusu, Xuknewyana yoh komo wya. Onà wyaro yaworo xaxa mpànà àkehe ha, owoyaney, kekon hatà, àwyaney. Khoryenkom muru ryhe, tano me rohra tomyawon hokon me naha. Tàyàmà ryhe yonyaha. Tomyawon hoko noro yehtxoho rma yonyaha. Àro hoko rma rha naha, umuru xarha, kekon hatà. ²⁰ Buru xe rma haxa naha, àyàmà. Àro ke, tomyawon hoko tehtxoho yonyhehe, àwya. Ekehàtho komo yonyhoryetxho hoko tehtxoho rma, anaro rha tomyawon hoko tehtxoho xarha yonyhehe, àwya, omeroro mak ha, kekon hatà. Mosonà àhrohnà rotho yonyhoryetxho yohono ryhe yonyhehe, buru wya, àhoko ehtxoho me. Àro hoye ro moseryehoketxhe hampànà, omnyamo, kekon hatà. Àsok tawro ehonomnà me nay haryhe, mosonà, kany me manatxhe hampànà, rohoko, kekon hatà, Txesusu, Xuknewyana yoh komo wya.

²¹ Àsok tawro hana, kekon xarha tà, àwyaney. Àwayexemotho komo yanàmnye me naha, Khoryenkomo, kekon hatà. Karyhe roro harha txeny kom me naha. Tàyàmà wyaro rma rha, toto komo yeryaha, karyhe roro harha, umuru xarha, kekon hatà. Tànwahanonkanàr komo rma yeryaha, karyhe roro harha. ²² Wahanonkano nyne ro mehra mak naha, Khoryenkomo. Umuru haxa ryhe,

wahanonkano ynye ro me naha, tàym yano me ro mak ha, kekon hatà. ²³Àro wyaro buru yeryeye, wahanonkano ynye ro me, toyuhsomà ro me noro yehtxoho me. Toyuhsomà ro me nay hamà, Khoryenkomo, kany me natxow hamà, toto komo, omeroro, kekon hatà. Àro wyaro rma rha tawro xe naha, noro, buru hoko. Toyuhsomà ro me nay hamà, mosonà, tawro xe naha, toto komo wya, omeroron komo wya, kekon hatà. Toyuhsomà ro me ronyhera oyehtokonye, royàm yonyhera xarha manatxow hamà. Ronyaknyenhàrà rma yonyhera manatxow hamà, toyuhsomà ro me, kekon hatà, Txesusu, Xuknewyana yoh komo wya.

²⁴Onà wyaro yaworo xaxa mpànà àkehe ha, owyanye, kekon xarha tà, àwyanye. Àsoken kom hana karyhe roro harha natxow ha. Rorwonà yonytxanye komo, ronyaknyenhàrà hona xeny komo rma, karyhe roro harha natxhe hampànà, kekon hatà. Nyamoro rma, tanàhnohsom me manatxhe hampànà katxho mehra natxhe. Twayehsom mehra harha natxhe. Karyhe roro harha natxhe, kekon hatà.

²⁵Onà wyaro yaworo xaxa mpànà àkehe ha, owyanye, kekon xarha tà. Twayehsomàtho komo ryhe, Khoryenkom muru rwonà yonytxetxhe hampànà, amnye ha. Amnye rma nenytxetxhe rma. Tàwyanye enytxatxhe rma, karyhe roro harha natxhe, tahnawonye, kekon hatà. ²⁶Àsok tawro hana. Karyhe roro rma haxa nay hamà, Khoryenkomo, tano me ro mak ha. Karyhenor rma, toto komo yeny me xarha naha, karyhe roro harha. Tàwyaro rma rha buru yeryeye, kekon hatà. Noro xarha, karyhe roro rma rha naha, tano me ro rma rha. Toto komo yeny me rma rha naha, karyhe roro harha, kekon hatà. ²⁷Wahanonkano ynye ro me xarha noro yeryeye, àyàmà.

Àsok tawro hana, Toto me Enusah me esnàr ke, kekon hatà. ²⁸Àro wyaro katxho hoko oseryehokahra ehtxoko. Àsok tawro harha kahra rma ehtxoko, kekon hatà. Amnye, noro rwonà yonytxetxhe hampànà, àwayehxemotho komo, enamxemotho komo, onamno ytxoho ro yawo ehxahotho komo. ²⁹Tàwyanye enytxatxhe rma, nahataketxhe hampànà, àro yaye, kekon hatà. Anar komo, karyhe roro harha tehtxoho menye tanàmsom me natxhe hampànà, ohxe ehxemotho komo kaxe. Anar komo, tanàhnohsom me manatxhe hampànà katxho me haxa ryhe tanàmsom me natxhe hampànà, atxke ehxemotho komo kaxe, kekon hatà, Txesusu, Xuknewyana yoh komo wya.

Anaro haxa rokarymany me naha katxhàrà on ha.

³⁰Onà wyaro nkekon xarha tà, Txesusu, Xuknewyana yoh komo wya. Anaro rha romyawon hoko ryehtoko, rano me rohra àhok wehxaha, kekon hatà. Ryehutwatxho hoye rohra, ronyaknyenhàrà yehutwatxho hoye ro haxa, wahanonkano weryaha, rowya noro rwonà yonytxanàr ke mak ha. Noro yehutwatxho yawo ro ryesnàr xe wehxaha, ryehutwatxho yawo rohra mak ha. Àro ke, yaworo xaxa wahanonkano weryan hamà, kekon hatà, Txesusu.

³¹Rohoko rma roskarymantoko, anatoko onà wyaro màketxow hana. Yaworohra mak màkehe, màketxow hana, rohoko rma roskarymanàr ke, kekon hatà. ³²Anaro haxa rokarymany me naha. Yaworo xaxa rokarymehe, noro, kekon hatà. ³³Xowaw xarha rokarymaye, owyanye. Noro hyaka okukur komo mànyahtxownà. Noro ryhe, yaworo xaxa rokarymaye, kekon hatà. ³⁴Toto wya rokarymanàr xehra mak

wehxaha. Yaworo xaxa rokarymaye, Xowawu, àkano rma, owyanye, noro rwonà hutwahkahpàra oyesnàr kom horà, tonyhoryexem me harha oyesnàr kom horà, kekon hatà. ³⁵Àsok hana nehakon ha, Xowawu. Weyu wya kawasmentokono wyaro, yaworon xaxa hutwamohsony me nehakon hamà. Mexe nyhe txko oyererhotetxkon hamà, noro hoko, yaworon xaxa hutwamohsony hoko, kekon hatà. ³⁶Noro wya rokarymatxho yoho nyhe, tokarymaxem me wehxaha. Àsok tawro hana, royàm yano me romyawon hoko ryesnàr ke hamà. Romyawono rma, rokarymany me naha, yaworo xaxa mak ha, kekon hatà. Àro rma, royàmà nànyaketxho me rohutwamohsehe, noro yahoxet yano me àhok ryesnàr ke, kekon hatà.

³⁷Royàm xarha, rokarymany me naha. Ronyaknyenhàrà rma rokarymehe. Noro yonytxanyehnà ro omnyam hamà, kekon hatà. Noro yonyehnà ro omnyam hamà. Onenytxahtorà ro komo rma, onenyehorà ro komo rma, rokarymany me naha, kekon hatà. ³⁸Noro rwonà yoyukhura mak manatxhe, rohona xenyhera oyesnàr komo ke, noro nànyaketxho hona rma xenyhera oyesnàr komo ke, kekon hatà, Txesusu, Xuknewyana yoh komo wya.

³⁹Khoryenkom karyehtan xarha, àmenhosahonhàrà rma, rokarymany me naha, kekon xarha tà, àwyanye. Àro yonye ro me rma manatxhe haryhe, omnyamo. Onà wyaro màketxhe rma haryhe. Karyhe roro harha tehxtaxow hamà, Khoryenkom karyehtan hokon kaxe, màketxhe rma haryhe. ⁴⁰Àro yonye ro rma, rohona xenyhera rma manatxhe. Karyhe roro harha ehxe omokhàrà rma manatxhe, rohyaka, kekon hatà, Txesusu, Xuknewyana yoh komo wya.

⁴¹Anatoko, ohxe xaxa manaha ketxow hana, toto komo, rowya, kekon xarha tà. Àro wyaro tawro yonytxahra mak wehxaha, toto wya. ⁴²⁻⁴⁴Omnyam haxa ryhe, àro wyaro tawro menytxetxhe, toto komo wya. Omnyamo ro rye rma, ohxe xaxa manaha, màketxhe rma haryhe, kekon hatà. Khoryenkomo wya haxa, ohxe xaxa manaha tawro xehra mak manatxhe. Noro ro mak naha ha, Khoryenkomo. Noro wya rma, ohxe xaxa manaha tawro xehra rma manatxhe. Àro ke, ronytxahra manatxow hamà, kekon hatà. Khoryenkom xehra manatxow hamà, ohnawonye. Royàm yano me ryhe komokye. Ronytxahra mak manatxhe, kekon hatà. Anatoko, tano me ronye rma nomokyatxow hana, anar komo, ohyakanye. Nyamoro rma menytxetxhe, kekon hatà, Txesusu, àwyanye.

⁴⁵Anatoko onà wyaro màketxow hana, ohnawonye, kekon xarha tà, àwyanye. Atxke kexetxhàyamotho yokarymen hana, mosonà, Khoryenkomo wya, màketxow hana. Àro wyaro ehutwahra ehtxoko, kekon hatà. Urohnà rma, Moyses heno haxa, atxke oyexetxhàyamotho yokarymehe hampànà. Onà wyaro màketxhe rma haryhe. Moyses heno nmenhotho yawo ro kehtxoho kom hoye ro, ohxe tehxtaxhe, amnye, màketxhe rma haryhe, kekon hatà. Noro heno nmenhotho ryhe, atxke oyexetxhàyamotho yokarymehe hampànà, àro yawo rohra oyesnàr komo ke, eyukhura oyesnàr komo ke, kekon hatà. ⁴⁶Àro yoyuknye me oyehtokony haxa, uro xarha royuknurutho haryhe, owyanye. Àsok tawro hana, rohoko rma noro heno wya àmenhonàr ke, kekon hatà. ⁴⁷Noro heno nmenhotho yoyukhura mak manatxhe. Àro ke, rorwon xarha yoyukhura manatxow hamà, kekon

hatà, Txesusu, Xuknewyana yoh komo wya.

5000 komo nyahmatxhàrà on ha.

6 Taa. Karyeryeya kuthon mon hona toy hatà, Txesusu. Txekmereyeyaknes kuthonà rma àro hatà, esot yowtà. Àro mon hona toy hatà. ²Akoro totxownà hatà, toto komo, thenyehnà komo, noro yahoxetà yonyenhàyamo kax hatà, àwya ekehàtho komo yonyhoryetxho yonyenhàyamo kax hatà.

³Àh yawnukye hatà, Txesusu. Àh yawxawo rma neryewtay hatà. Akoro rma nehxtatxkon hatà, ànhananàhrà ro komo. ⁴Àro wyaro nehxtatxkon hatà, Txesusu komo, Xuknewyana komo yasahx-emptotho hahnok ehtok hatà, thoryen heno komo yohokoko àtothàrànhàrà hutwatxho rma hahnok ehtok hatà.

⁵Nosompotày hatà, Txesusu. Tàhyaka toto komo yomoknàrà yonyey hatà. Thenyehnà komo rma nyamoro hatà. Tàwya xenyetxhenye rma, onà wyaro nkekon hatà, Feryepe wya. Toto komo tànyahmetxow hamà, kekon hatà, àwya. Toto komo tànyahmetxow hamà. Henta ya tètetxowà, ekeyu yehekahso, kekon hatà. Henta ya tètetxowà, ekeyu yehekahso. ⁶Àro wyaro tàwya tatoko rma, Feryepe kukmekon hatà. Rahoxet hona xenyhera kat naye, kekonà rma hatà, tàwya rma. Àhok tehtxoho rma hutwekon hatà, noro.

⁷Onà wyaro ryhe neyukye hatà, Feryepe. 1000 kruseyrusu ryhe, moxam yuru yehekahtoho wararohra naha, kekon hatà. Àro wyaro thenyehnà rma, àhoyenotho txko yonahtoho wararohra naha, àwyaney, kekon hatà, Feryepe.

⁸Antrye ryhe, anaro ànhananàhrà ro rma, Semaw Petru yowtà rma, onà wyaro nkekon hatà, Txesusu wya. ⁹Tan naha, bàryekomo, kekon hatà. Tànyahke nay hatà. 5 me nay hatà, ekeyu, sefakna

yayxaho rma, àhyawo, kekon hatà. Kana xarha, 2 me nay hatà, àhyawo. Esnakanye rma haxa nay hamà, thenyehra rma haxa esnàr komo ke, kekon hatà, Antrye.

¹⁰Toto komo eryewtanàhtxoko, kekon hatà, Txesusu. Txufu ryhe, enyhoru rma, thenyehra nehxtakon hatà, àto. Àro waka neryewtatxownà hatà, toto komo. 5000 me hana nehxtatxkon ha, kàrkomo komo yakenonà.

¹¹Ekeyu yanàmey hatà, Txesusu. Àhoko nàrwonàmey hatà, Khoryenkom yakoro. Apa y, ohxe onàmàthàrà onà kekon hatà, àwya. Nekampoy hatà, tànhananàhrà ro komo wya. Nàmtxownà hatà, toto komo wya, eryewtaxemo komo wya. Kana xarha yokampoy hatà, àwyaney. Tàxanomkahnohso ro nasahxemtotoxownà hatà, toto komo, omeroro.

¹²Àwahuramàtxhenye rma, onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya. Otàkràskatxhàràtho amuhxtok harha, atanàhnohpàrà ehtxoho me, kekon hatà. ¹³Àro ke namuhxtownà hatà. Nenàmtxownà hatà, wetxe ymo yaka. 12 me otàkràskatxhàràtho yonàmtxownà hatà. Enahpànàtho rma, 5 me ehxaho hpunutho rma yonàmtxownà hatà, 12 me hatà.

¹⁴Àro wyaro Txesusu yahoxetà yonytxownà hatà, toto komo. Tàwyaney xenyetxhe, onà wyaro nketxkon hatà. Khoryenkomo rwonà yokarymanyero me xaxa mpànà naha ha, mosonà, ketxkon hatà. Tomohsom me nay hatà, noro, Moyses heno nekarymatxho rma. Noro moson hamà, ketxkon hatà, toto komo, tàwyaney noro yahoxetà yonyàr ke hatà.

¹⁵Tkayaryet kom me ryenyàr xe natxow hamà, moxamo, kekon hatà, Txesusu, tàwya rma. Rahosnàr xe natxow hamà, tkayaryet kom me ryetxoho

me, kekon hatà, tàwya rma. Àro ke, àhyayenye toy hatà. Noro ro toy xarha tà, àh hona.

Tuna ratokoko Txesusu tothàrà on ha.

¹⁶Awanaka haxa ehtoko, tuna ymo yohokoso totxownà hatà, Txesusu nhananàhrà ro komo. ¹⁷Nosonkahtxownà hatà, kanawa yaka. On hona harha nomokyatxkon hatà, Kafahnaw hona harha. Tuna ymo wetetxkon hatà. Kohsaya harha nehzakon hatà. Omokhàrà rma hak nehzakon hatà, Txesusu, àhyakanye.

¹⁸Tuna ymo nekahxemay harha tà, atxowowo ymo yomoknàr ke. ¹⁹Kway kway ketxkon hatà, moxe rma haxa mak hatà. Twahak hana nehzakon ha, àmoxenonà kuknomatxho, 5 kerometrus hana, 6 kerometrus hana. Àro wyaro mox tàtotxhenye, Txesusu yonytxownà hatà. Tuna ratokoko omoknàrà yonytxownà hatà. Tkanawar komo hahnohrà yonytxownà hatà. Àro ke noseryehyatxkon hatà. ²⁰Onà wyaro nkekon mak hatà, Txesusu, àwyaneye. Uro ryhe uro, oseryehpàrà ehtxoko, kekon hatà. ²¹Àro ke teryehorye harha nehxatxkon hatà. Osonkahko ha, ketxkon hatà, teryehorye rma haxa mak hatà. Osonkahko ha. Àro ke nosonkahye hatà. Osonkahàtxhe rma, nahataktxownà hatà, tàwyaneye àsna àpa txowà katxhàr hona hatà.

Toto komo wya Txesusu yohoràthàrà on ha.

²²Sa, nenmahye hatà. Mon ho rma nehxatxkon hatà, toto komo, tuna ymo yohoye rma hatà. Txesusu nànyahmatxhàyam mokyam nehxatxkon hatà. Àto rma oknomxemo mokyam nehxatxkon hatà. Enmahàtxhe, Txesusu yohoryatxkon hatà. Towyuxa we nehkak ha, kanawa, tano, ketxkon hatà. Àro yaka osonkahpàrà nehkako, mokà. Ànhananàhrà ro kom marma

nosonkahyatxoko. Nyamoro ro rma tetxoko, ketxkon hatà. Henta nay haryhe, mokà, ketxkon hatà.

²³Àto rma nehxatxkon hatà, tàwyaneye ekeyu yonahàthàràtho màhto rma hatà, Kohkomo wya, apa y, ohxe onàmàthàrà onà katxhàràtho màhto rma hatà. Àto rma ehtokonye, àsna rma nomohtxownà hatà, anar komo, tkanawarà ro kom yawo. Txekeyyaknes hoye omohxemo komo rma nyamoro hatà. ²⁴Àro ke, nyamoro kanawar yaka nosonkahtxownà hatà, toto komo, oknomxemoto komo, Txesusu yonyhera tesnàr komo ke, ànhananàhrà ro komo xarha yonyhera tesnàr komo ke. Nosonkahtxownà hatà. Kafahnaw hona totxownà hatà, Txesusu horà rma hatà.

Owru komo yohono rma haxa uro katxhàrà on ha.

²⁵Tàwyaneye tuna ymo wetotxhe, Txesusu yonytxownà harha tà, toto komo, on ho harha tehtokony hatà. Àro ke, onà wyaro nketxkon hatà, àwya. Khananàhnye y, àsokentoko ryhe momokno, xaro, ketxkon hatà, àwya. Àsokentoko ryhe momokno, xaro.

²⁶Onà wyaro haxa neyuhtxownà hatà, noro. Onà wyaro yaworo xaxa mpànà àkehe ha, owyaneye, kekon hatà. Rahoxetà hutwamohsotho menyatxoko rma haryhe. Àro hoye rohra mak uro mehotxowà, kekon hatà. Owyaneye ekeyu yonahàthàrà hoye ro haxa uro mehotxowà, awahuramàthàyam hoye ro mak ha, kekon hatà, Txesusu.

²⁷Tànyahke tehtxoho menyeyhe natamokyatxow hamà, toto komo, omeroro, kekon xarha tà. Tomyawon kom hoko rma natamokyatxhe, tànyahke tehtxoho menyeyhe. Tatanàhnohsom me mak naha, nyahà, kekon hatà. Oyomyawon kom hoko oyehtokonye rma, àrotho hokohra ehtxoko. Anaro haxa nyah hoko

ehtxoko. Toto me Enusaho nàmrà hoko rma ehtxoko. Àro ryhe, atanàhnohpànà ro me naha, kekon hatà. Karyhe roro harha oynye kom me naha. Àx oyehtokonye, nàmýaha, owyanye, Toto me Enusaho. Tàyàm yano me tàmnye ro me naha. Tàmnye ro me noro hutwamohsoye, àyàmà, Khoryenkomo, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya.

²⁸ Àsok amna naye, Khoryenkom yomyawon hoko amna yehtxoho me, ketxkon hatà. Àsok amna naye.

²⁹ Onà wyaro ehtxoko, noro yomyawon hoko oyehtxoho menye, kekon hatà. Noro nànyaketxho hona xenytxoko. Owyanye àhona xenyetoko rma, Khoryenkom yomyawon hoko rma manatxhe, kekon hatà, Txesusu.

³⁰ Àro ke, onà wyaro nketxkon hatà, àwya. Omoro rma, noro nànyaketxho me osonyhoko, amna wya, ketxkon hatà. Noro yahoxetà xenyhoko. Amna nenyehorà rotho txeryko, amna nenyàr me. Amna wya xenyetxhe, noro mok hamà kehe amna, ohoko, ketxkon hatà.

³¹ Ehonomnà mehra kat manaye. Moyses heno wyarohra kat manaye. Noro heno ryhe, khoryen heno komo nyahmekon hatà, mana ke hatà, ketxkon hatà. Ahehnawo tehtokonye, nenahyatxkon hatà. Àro hoko rma, onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà.

Uyur komo yàmnye, noro. Kahe yaye omohsaho rma yàmnye, àwyanye.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà, ketxkon hatà.

³² Onà wyaro yaworo xaxa mpànà àkehe ha, owyanye, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. Moyses henohnà nàmýakonà, nyamoro heno wya. Royàm haxa, uyur komo yàmýakonà, kekon hatà. Kahe yaye omohsaho rma yàmýakonà, àwyanye. Noro rma, anaro yàmýaha, owyanye. Ànàmrà rma, mana wyaro kahe yaye omohsah me rma rha naha, kekon hatà. Àrotho yoho rma

haxa yaworon me xaxa mak naha ha, owru komo yoho xarha. ³³ Àsok tawro hana. Khoryenkomo nàmrà ryhe, kahe yaye omohsaho rma, karyhe roro harha toto komo yeryaha hampànà, kekon hatà, Txesusu.

³⁴ Amna yohà y, ketxkon hatà, àwya. Àro ryhe tàmkò, amna wya. Emahona ro tàmkò, àro ha, amna yuru, ketxkon hatà.

³⁵ Owru komo yohono rma haxa uro, karyhe roro harha oynye komo rma, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. Rohyaka oyomoknàtokonye, teryehorye roro rma haxa manatxhe hampànà, ahyehpànà wyaro mak ha, kekon hatà. Rohona owyanye xenyetoko rma, teryehorye roro rma haxa manatxhe hampànà, àwohtxakomnà wyaro mak ha, kekon hatà. ³⁶ Onà wyaro haxa we àkan ha, owyanye. Uro menyatxoko rma haryhe, àkan haxa hawe. Ronyenhàrà rma, rohona xenyhera rma manatxhe, àkan haxa hawe, owyanye, kekon hatà, Txesusu.

³⁷ Onà wyaro kany me naha, royàmà. Omryenonà ryhe mosonà kany me naha, rowya, anaro rha toto hoko. Noro wya omryenonà mosonà katxho komo rma, nomokyatxhe hampànà, rohyaka, omeroro mak ha, kekon hatà. Àwyanye rma, romryenonàhnà xak omoro kahra ro mak wehxaha, kekon hatà. ³⁸ Àsok tawro hana. Noro yoyuknye ro me komokye, kahe yaye, ronyaknyenhàrà yoyuknye ro me mak ha, kekon hatà. Ryehutwatxho yawo rohra ehxe, noro yehutwatxho yawo ro haxa ehxe, komokye, kekon hatà. ³⁹ Noro yehutwatxho ryhe, onà wyaro naha. Osomtat Kahnà ro me natxhe hampànà, omryenon komo, rowya omryenonà mosonà katxho komo rma, kany me naha. Wahanonkano ytxoho ro ho haxa nyamoro manàmýaha hampànà, omeroro mak ha, kany me naha, ronyaknyenhàrà. Noro yehutwatxho

rma àro ha, kekon hatà, Txesusu. ⁴⁰On xarha, noro yehutwatxho me naha. Romuru hona xenyenhàyamo ryhe, karyhe roro harha natxhe hampànà, kany me naha. Khoryenkom muru noro hamà kanyenhàyamo rma, karyhe roro harha natxhe hampànà, omeroro mak ha, kany me naha. Nyamoro rma wanàmýaha, wahanonkano ytxoho ro ho haxa, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya.

⁴¹Noro hoko nàrwonatkxon harha tà, nyamoro, Xuknewyana komo rma, àwya owru kom yohono rma haxa uro, tawro ke hatà, kahe yaye omohsaho rma uro tawro ke hatà. ⁴²Onà wyaro nketxkon hatà, tàwýanye rma. Txesusu mehra kat naye, mosonà, ketxkon hatà. Xose heno murunho mehra kat naye. Àyanan komo ywero tehxtaxow hamà, àyàm peno rma, àyon xarha, ketxkon hatà. Àsok tawro, kahe yaye omohsaho uro kan harha. Àro wyaro tkahoryehra naha, àwya, ketxkon hatà.

⁴³Àrwomra ehtxoko, rohoko, omnyamo ro rye rma, kekon hatà, Txesusu, àwýanye. ⁴⁴Royàmà ryhe, ronyaknyenhàrà rma, rohona xenyhony me naha, toto komo wya. Nyamoro rma wanàmýaha, wahanononkano ytxoho ro ho haxa. Tàwýanye rohona xenyhohra haxa noro yehtoko, rohona xenyhera rma natxhe hampànà, toto komo, kekon hatà. ⁴⁵Àro hoko rma, onà wyaro nmenhoy hatà, Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno.

Khoryenkomo nhananàhrà me natxhe hampànà, omeroro.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà, kekon hatà. Royàmà rwonà yonytxanyenhàyamo ryhe, noro nhananàhàthàyamo rma, rohona xenyxe nomokyatxhe hampànà, nyamoro marma, omeroro rma, kekon hatà. ⁴⁶Royàm yonyenhàr me natxhe kahra mak wehxaha, toto kom hoko.

Noro yonyenhàyamo ehxera ro mak naha, kekon hatà. Towenyxano ryhe, noro yonyenhàr me naha, noro hyaye omohsaho rma. Anaro ehxera naha, Khoryenkomo yonyenhàrà, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya.

⁴⁷Onà wyaro yaworo xaxa mpànà àkehe ha, owýanye, kekon xarha tà. Rohona xeny komo ryhe, karyhe roro harha natxhe hampànà. ⁴⁸Owru komo yohono rma haxa uro, karyhe roro harha oynye komo rma, kekon hatà. ⁴⁹Ahehnawo tehtokonye, mana yonahyatxkon hatà, ohoryen heno komo. Mana yonahnyenhàrà rma, wayehtxownà hatà. ⁵⁰Omnyam haxa ryhe, owýanye owru komo yohono yonahàtxhe rma, àwayehpànà ro me harha manatxhe, kekon hatà.

⁵¹Owru komo yohono rma uro, karyhe roro harha oynye komo rma, kahe yaye omohsaho rma, kekon hatà. Owýanye ronahàtxhe rma, karyhe roro harha manatxhe hampànà, owýanye rohona xenyetxhe rma. Rohunutho ryhe, owru komo yohon me naha. Àrotho rma wàmýaha, karyhe roro harha toto komo yehtxoho me, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya.

⁵²Nosonytxetxkon harha tà, nyamoro rye rma, Xuknewyana komo rma. Àsoke ryhe thunuthuru yàmýano, mosonà, kàwýanye, ketxkon hatà, tàwýanye rma. Àsoke ryhe àrotho tenahyatxowà, ketxkon hatà.

⁵³Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, àwýanye. Onà wyaro yaworo xaxa mpànà àkehe ha, owýanye, kekon hatà. Toto me Enusaho uro. Rohunutho yonahpàra oyehtokonye, twayehso rma manatxhe, ohnawonye. Rokamsukutho yonhàra rma oyehtokonye, twayehso rma manatxhe, ohnawonye, kekon hatà. ⁵⁴Rohunutho yonahnyenhàyam haxa ryhe, karyhe roro harha natxhe, tàhnawonye. Rokamsukutho yonyenhàyamo rma, karyhe roro harha

natxhe. Nyamoro rma wanàmyaha, wahanonkano ytxoho ro ho haxa, kekon hatà. ⁵⁵Àsok tawro hana. Rohunutho rma, oyereshotanàhnye ro kom me xaxa naha, owru komo yoho rma haxa mak ha. Rokamsukutho xarha, oyereshotanàhnye ro kom me rma rha naha, owokru komo yoho rma haxa mak ha, kekon hatà. ⁵⁶Rohunutho yonahnyenhàyamo ryhe, roh me roro natxhe. Rokamsukutho yonyenhàyamo rma, roh me roro natxhe. Uro xarha, àhnawonye roro wehxaha, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya.

⁵⁷Karyhe roro naha, royàmà, tano me ro rma. Noro rma ronyakye, kekon xarha tà. Noro yano me, karyhe roro rma rha wehxaha. Àro wyaro rma rha, karyhe roro natxhe, ronahnye komo xarha, rano me, kekon hatà.

⁵⁸Àro wyaro naha, owru komo yohono, kahe yaye omohsaho. Mana wyarohra mak naha, kekon hatà. Àrotho yonahyatxkon hatà, khoryen heno komo. Enahnyenhàrà rma, wayehtxownà hatà. Owru komo yohono yonahnyenhàyam haxa ryhe, karyhe roro harha natxhe hampànà, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya.

⁵⁹Ohsamnohno ytxoho ro yawo, àro wyaro nkekon hatà, àwyanye, Kafahnaw ho hatà. Àto hananàhyatxkon hatà.

Rorwonà ryhe karyhe roro harha oynye kom me naha katxhàrà on ha.

⁶⁰Tàwyanye Txesusu rwonà yonytx-atxhe rma, onà wyaro nketxkon hatà, àhnananàhrà kukur komo, thenyehohnà komo rma. Krawame nay hamà, mosonà rwonà, ketxkon hatà. Àro wyaro àwya katxhàràtho rma, enytxahnà me nay hamà, ketxkon hatà.

⁶¹Àrwonàmtoho komo hutwekon mak hatà, Txesusu. Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, àwyanye. Rorwonàtho màxanomkahnohyatxow hamà, kekon

hatà. ⁶²Amnye nasanàmyaha harha, Toto me Enusaho, towtothàr hona harha, kahe yaka harha. Anatoko noro yasanàmrà menyatxow hana, kekon hatà. Owyanye xenyetoko rma, àxanomkahnohnye me rma kat manatxowà, kekon hatà, Txesusu.

⁶³Tuhnye kehtxoho hoye rohra, ekato me kehtxoho hoye ro haxa ryhe, tonyxerye tehyan hamà. Rorwonà ryhe, ronekarymatxho rma, ekato me naha. Ekato me tehxemà rma, karyhe roro harha oynye kom me naha, kekon hatà. ⁶⁴Rohona xenyhera mak natxow hamà, okukur komo, kekon hatà.

Àsok tawro hana. Amnyehra ro rma thona xenyehnà komo hutwekonà rma hatà, Txesusu. Tahohsonye ymo xarha hutwekonà rma hatà, anhà komo wya.

⁶⁵Onà wyaro nkekon xarha tà. Àro ke, onà wyaro àkano, owyanye, kekon hatà. Royàmà ryhe, rohona xenyhony me naha, toto komo wya, àkano. Tàwyanye rohona xenyhohra haxa noro yehtoko, rohona xenyhera rma natxhe hampànà, àkano, owyanye, kekon hatà, Txesusu.

⁶⁶Àro wyaro tàwyanye enytxatxhe, Txesusu hnànkatzownà hatà, àhnananàhrà kukuthuyamo, thenyehohnà komo rma. Noro yakoro àtohra harha nehkatxkon hatà.

⁶⁷Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, 12 komo wya. Omnyam xarha, rohnànkànàr xe manatxowà, kekon hatà. Rohnànkànàr xe manatxowà.

⁶⁸Semaw Petru ryhe neyukye hatà. Amna yohà y, kekon hatà. Anar komo ehxera naha, amna hananàhnye. Omoro ryhe, yaworon xaxa mekarymehe, kekon hatà. Karyhe roro harha amna yehtxoho rma mekarymehe, omoro marma. ⁶⁹Ohona rma amna nenyaha. Kho-ryenkomo nànyakexho me ohutwany me harha amna naha, kekon hatà. Enyhoru ro me ohutwany me harha amna naha, kekon hatà, Petru.

⁷⁰Onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, àwyanye. Awahanonkahrany kat wex-eye, kekon hatà. Kwahanonkatxownà hamà, 12 me. Okukur komo rma, worokyamo yohà ymo me naha, kekon hatà. ⁷¹Àro wyaro tàwya tatoko rma, Xuknas heno hoko nàrwonakon hatà. Noro heno rma, Semaw Eskaryotes muru me nehaxakon hatà. Noro heno rma, 12 komo kukuru rma, Txesusu yahohsony me nehaxakon hatà, anhá komo wya.

**Xerusaryen hona ekayhera
rma Txesusu tothàrà on ha.**

7 Taa. Karyeryeya yamtar horye rma tekon hakahpa tà, Txesusu. Xukneya yamtar horye àtohra nehaxakon hakahpa tà. Àsok tawro hana. Noro yotahanàr xe nehaxtkkon hatà, àton komo, Xuknewyana yoh komo rma.

²Taa. Xuknewyana komo yasahxem-totho hahnoko nehaxakon hatà. Anaro haka rha àro hatà, asahxemtotho komo. Wato txko tetxe, katxho rma, àro yawo rma hak tonmahtxe, 8 me, katxho rma àro hatà, asahxemtotho komo.

³⁻⁵Txesusu hyawo nehaxtkkon hakahpa tà, ewtà komo. Noro hona xenyhera rma nehaxtkkon hatà. Nameryeketxkon mak hatà. Ayahoxetà menyhen ha mpe, ketxkon hatà, àwya. Eryehokano ytxoho hoko manay ha mpe. Àhoko rma exko, toto komo nenyàr me, omeroron komo nenyàr me, ketxkon hatà. Àsok tawro hana. Ehonomnà me kosonyhonàr xe kehtoko, toto komo wya tosonyhen hamà. Omeroron komo nenyàr me ryhe komyawon hoko tehnan hamà, ketxkon hatà. Ekayhera àhokohra mak tehnan hamà. Àro ke àtoko, oyoro ro, ketxkon hatà. Xukneya yamtar hona àtoko. Àton komo wya xarha osonyhota, ehonomnà me, tasahxemtosome komo wya, onhananàhrà komo wya, ketxkon hatà, ewtà komo, Txesusu wya.

⁶Onà wyaro nkekon hatà, noro, àwyanye. Ehonomnà me rosonyhotho mehra hak naha, kekon hatà. Omnyam haxa emahona ro oyosonyhotho komo ohxe rma naha, àsok maken yawasàn ho mak ha. ⁷Àsok tawro hana.

Axanomkahnohpàranya natxow hamà, toto komo. Uro haxa roxanomkahnohyatxhe, rowya atxke rma haxa manatxhe tawro ke, kekon hatà. ⁸Omnyamo ryhe àtotxoko, asahxemtono ytxoho na. Uro ryhe, àtohra rma hak wehxaha, rototho mehra hak esnàr ke, kekon hatà, Txesusu, towtà komo wya.

⁹Àro wyaro tàwya katxhe rma, Karyeryeya yamtar ho rma hak nehaxakon hatà.

¹⁰Nyamoro ryhe totxownà hatà, asahxemtono ytxoho na. Àtotxhenye, noro xarha toy hatà. Ekayhera rma toy hatà, toto komo nenyektor me hatà.

¹¹Noro yohoryatxkonà rma haryhe tà, Xuknewyana yoh komo. Tasahxemtotho kom ho nehoryatxkonà rma haryhe tà. Henta ymo naye, ketxkon hatà. Henta ymo naye. ¹²Toto komo xarha nosonytxetxkon hatà, noro yehtxoho hoko, thenyehra hatà. Ohxe we manay ha, ketxkon hatà, anar komo. Àna make mpe, onkuhtono ynye me haxa we manay ha, ketxkon hatà, anar komo.

¹³Temenye rma àro wyaro nketxkon hatà, toto komo, toh komo wya tonytxanàr kom hona. Nyamoro hona noseryehyatxkon mak hatà, Xuknewyana yoh kom hona rma hatà.

**Rowya hananàhno ytxoho
ryehutwatxho hoye rohra
naha katxhàrà on ha.**

¹⁴Taa. Tasahxemtotho komo rakatawo nehaxtkkon hatà, toto komo. Àtoko rma toy hatà, Txesusu, Khoryenkom màn yaka. Àto hananàhno yeryakon hatà.

¹⁵Noro hoko noseryehoketxkon hatà, Xuknewyana yoh komo, ohxe rma haxa àwya hananàhno ynyàr ke hatà. Koo, àsoke nhutwen haryhe, mosonà, ketxkon hatà. Àsoke nhutwen haryhe. Empamnohpànà ro me nay hatà. Empamnohpànà ro rma, tàywero rma haxa nay hamà. Koo, ketxkon hatà, Xuknewyana yoh komo.

¹⁶Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, àwyanye. Rowya hananàhno ytxoho, ryehutwatxho hoye rohra naha, kekon hatà. Ronyaknyenhàr yehutwatxho hoye ro haxa ryhe naha. ¹⁷Khoryenkomo yoyuknur xe oyehtokonye, muhutwetxhe, rowya hananàhno ytxoho, kekon hatà. Onok yano me hana nay ha, noro yano me hana, rano me haxa hana. Yaworo rma muhutwetxhe, noro yoyuknur xe xaxa oyehtokonye mak ha, kekon hatà. ¹⁸Àsok tawro hana. Kano me ro rma kàwya hananàhno ynyetoko, ohxe xaxa manaha tawro xe tehxa hamà, toto komo wya. Anatoko, ohxe xaxa nay hamà, anyaknyenhàrà, tawro xe haxa tehxa hana, àwyanye. Àro wyaro tawro xe kehtoko rma, yaworo rma hananàhno teryan hamà. Onkuhtono yhera rma tehxa hamà, kekon hatà, Txesusu.

¹⁹Moyses heno kàyweronàhyamatxownà hatà, kekon xarha tà. Noro henohnà katà oyweronàhyamatxownà. Noro heno yoyukhura mak manatxhe, kekon hatà. Ànmenhothàrànhàrà yawo rohra mak manatxhe. Àsok tawro rotahanàr xe manatxowà, kekon hatà.

²⁰Àna matà, ketxkon hatà, toto komo. Oytahanàr xan komo ehxera ro mak naha. Àro wyaro owoya tatoko rma, worokyamo ymo yano me orwonan hamà. Noro ymo yoh me manay hamà, ketxkon hatà.

²¹Onà wyaro haxa nkekon hatà, Txesusu, àwyanye. Rowya toto yony-

horyetxhe, moseryehokatxehketxok hamà, towenyxa toto yonyhoryetxhe rma. Àsok tawro hana, hokano ytxoho yawasàn ho rowya enyhoryenàr ke hamà, kekon hatà. ²²⁻²³Omnyamo ryhe, anatoko hokano ytxoho yawasàn ho rma manyyoketxow hamà, kàrà txko komo, Moyses heno nmenhotho yawo ro oyehtxoho menye, 8 me enmahàtxhe, tanyyokosom me natxhe hampànà, enuxenyeno komo, katxhàrànhàrà yawo ro oyehtxoho menye, kekon hatà. Moyses heno hoye rohra mak tanyyokosom me tehxa txhe. Amnyehran heno kom hoye ro haxa, khoryen heno kom hoye ro rma, tanyyokosom me tehxa txhe. Noro heno nmenhotho yawo ro haxa anyyokono meryatxhe, hokano ytxoho yawasàn ho xarha, kekon hatà. Àro ho anyyokono nyne rma, ewakhàrà rma manatxhe, rohoko, àro ho rowya toto yonyhoryenàr ke, kekon hatà.

²⁴Toto yehtxoho hutwatxehkahra oyehtokonye, atxke manaha kahra rma ehtxoko, àwya. Yaworo xaxa uhutwatxehkatxoko, owoyanye atxke manaha kahra ro rma haka, kekon hatà, Txesusu.

Toto komo wya Kryestu me nay hamà mosonà katxhàrà on ha.

²⁵Tàwyanye Txesusu rwonà yonytxatxhe rma, onà wyaro nketxkon hatà, àton kukuru komo, Xerusaryen hon kukuru komo. Mosonàtho yotahanàr xe natxow hatà, horykomo komo. Norohnàtho haxa katà yotahetxowà, ketxkon hatà. ²⁶Nyamoro nenytxanàr me ryhe, àro wyaro nkano mosonà, oseryehpàrà rma. Eyhera rma natxow hamà, ketxkon hatà. Anatoko Kryestu me noro yehtxoho hutwetxow hana. ²⁷Noro mehra mak nay hamà, mosonà. Àsok tawro hana. Moson yowto thutwetxow hamà, ketxkon hatà. Àsnye ro omohtoho thutwetxow hamà.

Kryestu yomohtoho hutwahra mak tehxatxow hatà. Àro ke, noro mehra nay hamà, mosonà, ketxkon hatà, toto komo.

²⁸ Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, Khoryenkom màn yawo tehtok hatà, tàwya hananàhno ynyetoko rma hatà. Uro muhutwexow hamà, kekon hatà. Rowto xarha muhutwexow hamà. Àsnye ro romohtoho muhutwexow hamà. Onà wyaro haxa àkehe, owyanye. Rano me rohra komokye, kekon hatà. Ànyahxah me wehxaha. Ronyaknyenhàrà ryhe, tehsem me xaxa naha. Noro hutwahra mak manatxhe, kekon hatà. ²⁹ Uro ryhe, noro uhutwehe, àhyaye omohsah kaxe. Noro rma ronyakye, kekon hatà, Txesusu.

³⁰ Àro wyaro àwya tawro ke ryhe, noro yahohtxahke rma nehxatxkon haryhe tà, àxanhàn komo. Ahohsàrà mak nehxatxkon hakahpa tà, noro yahohtoho mehra hak esnàr ke hatà.

³¹ Àton kukuru kom haxa ryhe, noro hona nenytxownà hatà, thenyehohnà komo rma hatà. Kryestu me nay hamà, mosonà, ketxkon hatà. Àsok tawro hana. Tahoxetà yonyhen hatà, Kryestu, tosonyhotxhe hatà. Mosonà ryhe, tahoxetà yonyheko, kàwyanye, thenyehra mak ha. Kryestu me nay hamà, ketxkon hatà, ukukur komo.

Farysew komo wya Txesusu yahohso nyaknyo yeryetxhàrà on ha.

³² Àro wyaro temenye rma nosonytxetxkon hatà, toto komo, Txeusus hoko. Nenytxatxownà mak hatà, Farysew komo. Àro ke, tanoto komo nyahtxownà hatà, nyamoro, Khoryenkom màn yonye ro yoh kom yakoro xarha. Ahosno ynye ro komo rma nyahtxownà hatà. Txeusus yahohso nànyahtxownà hatà.

³³ Àtoko rma, onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, toto komo wya. Mexehra nyhe

rma wehxaha, awawonye, kekon hatà. Amnye àtehe harha, ronyaknyenhàrà hyaka harha. ³⁴ Uro mehoryatxhe rma haryhe. Ronyhera mak manatxhe. Henta ya na àten ha. Àsna àtohra manatxhe, kekon hatà, Txesusu.

³⁵ Henta ya ryhe teno, mosonà, ketxkon hatà, Xuknewyana yoh komo, tàwyanye rma. Henta ya ryhe teno, tonyehtor horà. Anatoko monyen kom waka ten hana, kukukuru kom waka, atakhaxemo kom waka, Kryekyana kom yowto hon kom waka, ketxkon hatà. Anatoko Kryekyana komo xarha hananàhso ten hana. ³⁶ Àsok tawro, uro mehoryatxhe rma haryhe, ronyhera mak manatxhe, ken haryhe, ketxkon hatà. Àsok tawro, àsna àtohra manatxhe, ken haryhe, ketxkon hatà, Xuknewyana yoh komo, tàwyanye rma.

Kàhnawonye Khoryenkom yokato yehtxoho yokarymatxhàrà on ha.

³⁷ Taa. Nenmahye haxa hatà, asahxemtoto komo yohàtho haxa. Àro ho nosowaxehtoy hatà, Txesusu. Teryewrye ro nàrwonàmye hatà. Onok kom hana eryehohra natxow ha, tàhnawonye, twokru xan komo wyaro mak ha, kekon hatà. Àro wyaro eryehohra oyehtokonye, omohtxoko, rohyaka, tuna wyarono yonso, teryehorye harha oyehtxoho menye, twokru yonyenhàyamo wyaro harha teryehorye oyehtxoho menye, kekon hatà. ³⁸ Rohona owyanye xenyetoko rma, karyhe roro harha manatxhe hampànà, ohnawonye. Àro hoye ro anar komo mewakryetxhe xarha hampànà. Yukryeka yatumnaye tuna yomoknàrà wyaro, ohnayenye tehe xarha, anar komo yowakryetxho, karyhe roro harha ehtxoho komo. Àro wyaro rma rha nkehe, àmenhosahonhàr xarha, Khoryenkom karyehtan hoyeno, kekon hatà, Txesusu.

³⁹Àro wyaro tàwya tatoko rma, kàh-nawonye Khoryenkom yokato yehtx-oho yokarymekon hatà. Ànyakhen me rma hak nehakon hatà, Khoryenkom yokato, kahe yaka harha àtohra rma hak Txesusu yesnàr ke hatà, ehonomnà me xaxa naha katxho mehra rma hak esnàr ke hatà. Amnye haxa tànyahxem me nehakon hatà, noro, Txesus hona xeny komo hyaka.

**Toto komo wya anar me rha
Txesusu hutwatxhàrà on ha.**

⁴⁰Tàwyanye Txesusu rwonà yonytxatxhe rma, onà wyaro nketxkon hatà, toto komo, àton kukuru komo. Khoryenkomo rwonà yokarymanyero me xaxa mpànà naha ha, mosonà, ketxkon hatà. Tomohsom me nay hatà, noro, Moyses heno nekarymatxho rma. Noro moson hamà, ketxkon hatà. ⁴¹Kryestu haxa we moson ha, ketxkon hatà, anar komo. Àna ryhe mpe, ketxkon hatà, anar komo. Karyeryeya honotho make ryhe mpe Kryestu me naye, ketxkon hatà. ⁴²Onà wyaro nkehe, Khoryenkom karyehtanà, àmenhosahonhàrà. Dafe heno yohamàtho me naha hampànà, Kryestu, kehe. Beryen honotho me naha hampànà, Dafe heno yowto honotho me rma naha hampànà, kehe, Khoryenkom karyehtanà, ketxkon hatà. Karyeryeya honotho me haxa naha, mosonà. Àro ke, Kryestu mehra nay hamà, ketxkon hatà.

⁴³Àro wyaro àme ryehra nehaxtkon hatà, toto komo. Anar me rha Txesusu hutwetxkon hatà. ⁴⁴Ukukur komo ryhe, noro yahohtxahke rma nehaxtkon haryhe tà, horykomo komo hyaka anàr horà. Ahohsàra mak nehaxtkon hakahpa tà.

**Txesus hona xenyhera Farysew
komo yexetxhàrà on ha.**

⁴⁵Totxownà harha tà, ahosno ynye ro komo, ànyahxemotho komo. Khoryenkom màn yonye ro yoh komo hyaka harha, Farysew komo hyaka harha, totxownà hatà. Àsok tawro noro yokhàra mahtxoko, ketxkon hatà, nyamoro. Àsok tawro noro yokhàra mahtxoko.

⁴⁶Àna matà, ketxkon hatà, anoto komo. Noro rwonà, ohxe rma haxa naha, anar komo yoho rma haxa mak ha. Noro wyaro àrwomra ro mak natxhe, anar komo, ketxkon hatà.

⁴⁷Àna matà, omnyam xarha oyonkuhtotxow hamà, mokà ymo, ketxkon hatà, Farysew komo. ⁴⁸Noro hona kat nenyatxowà, horykomo komo, owyanye. Noro hona kat nenyatxowà, Farysew komo, amna kukuru komo. Noro hona xenyhera natxow hamà, ketxkon hatà. ⁴⁹Norohnàtho me mak natxhe, toto komo, noro hyaka tohsamnohsom komo. Kàyweronàhyamatxho komo hutwahra ro mak natxhe, ketxkon hatà. Nyamoro rma, anatoko noro hona nenyatxow hana. Tanàhnohsom me mak natxhe hampànà, ketxkon hatà, Farysew komo.

⁵⁰Àto nehakon hatà, Nekoknemusu. Txesusu hyaka àtosahotho rma mok nehakon hatà. Farysew komo kukuru rma mok nehakon hatà. Noro rma, onà wyaro nkekon hatà, àwyanye, tkukuru komo wya. ⁵¹Kàyweronàhyamatxho kom yawo ro kehtokonye, onà wyaro kahra tehaxtxow hamà, toto hoko, kekon hatà. Atxke naha, mokà ymo, tanàhnohsom me hak nahko, kahra tehaxtxow hamà. Noro yonytxahra ro rma haka, àro wyaro kahra rma tehaxtxow hamà. Noro yexetxhàrà hutwahra ro rma haka, atxke naha mokà ymo kahra rma tehaxtxow hamà, kekon hatà, Nekoknemusu.

52-53 Àna matà, àsok tawro noro ymo kurunhonàr xe manaye, ketxkon hatà, nyamoro, àwya. Noro wyaro rma rha Karyeryeya honotho me manaye. Norohnàtho kom kukuru me manaye, omoro xarha, ketxkon hatà. Khoryenkom karyehtanà xenyko. Àro rma, onà wyaro kahra nay hamà. Karyeryeya hon kukuru komo ryhe, Khoryenkomo rwonà yokarymany me naha hampànà, kahra ro mak naha ha, ketxkon hatà, Farysew komo, Nekoknemusu wya.

Moson wosà kàrà hok nahko katxhàrà on ha.

8 Bàn kom yaka totxownà hatà, omeroron komo. Txesusu haxa ryhe, Oryefera yàhàn hona toy hatà.

²Sa, nenmahye hatà. Enmahrà ro toy harha tà, noro, Khoryenkom màn yaka. Àhyaka nomohtxownà hatà, toto komo, thenyehonà komo. Àro ke hananàhy-atxkon hatà, noro, eryewtaxaho.

³Nomohtxownà hatà, Farysew komo, àyweronàhyamano ynye ro kom yakoro xarha. Wos yohtxownà hatà. Anaro kàrà hoko ehxah me nehakon hatà, noro. Kàrà hoko rma ehtoko, noro yahohtxownà hatà, nyamoro. Txesusu hyaka nehaxownà hatà. Akratata netxownà hatà, toto komo yamrakataka. ⁴Khananàhye y, ketxkon hatà, àwya. Moson wosà kàrà hok nahko, tànyohnà hoko. Amna nenyoy, ketxkon hatà. Àro ke amna nahosno, anàhnòhrà horà. ⁵Àsok tawro hana. Tàwya kàyweronàhyamantokonye, onà wyaro nkekon hatà, Moyse heno, ketxkon hatà. Anaro kàrà hoko ehxahotho komo etahatxoko, toh ke, kekon heno hatà. Àsok kat màkeno, omoro, moson hoko, ketxkon hatà, Txesusu wya. ⁶Àro wyaro tàwyaney tatoko rma, noro kukmetxkonà rma haryhe tà. Àsok tawro hana. Krawame koyuky-atxow hamà, ketxkonà rma haryhe tà.

Atxke màkehe tawro xe rma nehaxtkon haryhe tà, àwya.

Noro ryhe, newanay hatà. Yukryeka menhoy hatà, tamor ke. ⁷Àsok kat màkeno, ketxkonà rma hatà, nyamoro. Àro ke nosowaxehtoy hatà, noro. Onà wyaro nkekon hatà, àwyaney. Onokà ryhe, okukur komo, tanhàn hokonohnà ro me naye. Noro htzero hak netahano, toh ke, kekon hatà, Txesusu, àwyaney. ⁸Àro wyaro tàwya katxhe rma, newanay xarha tà. Yukryeka menhoy xarha tà, tamor ke.

⁹Nyamoro ryhe, tàwyaney enytxatxhe rma, totxownà hatà. Wos yotahahra rma, totxownà hatà. Àsok tawro hana. Tanhàn hokono ro me nehutwewtkon hamà. Horykomotho komo htzero totxownà hatà. Àwenaryeney totxownà xarha tà, anaro komo, omeroro hatà. Noknomye hatà, Txesusu, noro ro. Akratataw rma nehakon hatà, wosà.

¹⁰Nosowaxehtoy xarha tà, Txesusu. Wosà y, kekon hatà. Totxow hamà. Totahahorye manaha kahra harha natxowà, owoya, kekon hatà.

¹¹Rohà y, àro wyaro kahra harha natxhe, kekon hatà.

Àro wyaro kahra rma rha wehxaha, uro xarha, kekon hatà, àwya. Ohxe àtoko. Ayanhàn hokohra harha exko, kekon hatà, Txesusu, àwya.

Toto komo yawasmenye uro katxhàrà on ha.

¹²Taa. Onà wyaro nkekon xarha tà, Txesusu, toto komo wya. Toto komo yawasmenye uro, kekon hatà. Toto komo yawasmenye uro. Awasanà ryhe kawasmetxow hamà. Àro wyaro rma rha, yaworon xaxa uhutwamohsehe, toto komo wya, kekon hatà. Uhutwanyehná komo rma, awaràn wawon komo wyaro natxow hamà. Rakoro otontokonye rma, àro wyarohra harha manatxhe, kekon hatà. Awasan hon komo

wyaro harha manatxhe, owyanye yaworon xaxa hutwanàr ke. Karyhe roro harha manatxhe, kekon hatà, Txesusu.

¹³ Àto nehxatxkon hatà, Farysew kukuru komo. Onà wyaro nketxkon hatà, àwya. Ohoko rma moskarymehe, ketxkon hatà. Thoko rma toskarymaxem komo, anatoko yaworohra nketxow hana. Omoro rma yaworohra moskarymen hamà, ketxkon hatà.

¹⁴ Rohoko toskarymaxemà rma, yaworo rma koskarymano, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. Àsok tawro hana, rye-hutwanàr ke hamà. Henta nyero hana komokye ha, kekon hatà. Henta ya hana àten ha. Uhutwahra rma manatxhe, omnyamo. Uro haxa ryhe uhutwehe. Àro ke yaworo koskarymehe, kekon hatà.

¹⁵ Atxke manaha màketxhe rma haryhe, toto komo wya. Oyehutwatxho hoye ro àro wyaro màketxow hamà, toto yehutwatxho hoye ro mak ha, kekon hatà. Atxke manaha kanyehná uro, toto komo wya. ¹⁶ Àro wyaro rowya tatok haxa, yaworo rma àkehe. Àsok tawro hana, uro rohnà ryesnàr ke, kekon hatà. Ronyaknyenhàr yakoro xarha, atxke manaha kehe amna, toto komo wya. Àro ke, àro wyaro rowya tatoko, yaworo rma àkehe, kekon hatà, Txesusu, Farysew komo wya.

¹⁷ Onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà, kàyweronàhyamatxho komo, onàrwonàhyamanàr komo, kekon xarha tà, àwyanye.

Eten kom hana yokarymen ha, toto ha.

Àro komo yokarymantoko, 2 me hak nahtxoko, ekarymany komo, yaworo thutwaxem me ehtxoho me.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà, kekon hatà. ¹⁸ Àro wyaro katxhàrànhàrà yawo ro wehxaha. Àsok tawro hana, 2 me amna yesnàr ke hamà. Roskarymantoko rma, rohoko rma koskarymehe. Royàm xarha,

ronyaknyenhàrà rma, rokarymehe, kekon hatà, Txesusu.

¹⁹ Henta naye, oyàmà, owoya, ketxkon hatà, nyamoro, àwya. Henta naye, oyàmà.

Amna hutwahra manatxow hamà, kekon hatà, noro. Rohutwahra manatxow hamà. Royàm hutwahra xarha manatxow hamà. Owyanye rohutwanto rma, royàm xarha hutwanàràtho haryhe, owyanye, kekon hatà, Txesusu, Farysew komo wya.

²⁰ Àro wyaro nkekon hatà, Khoryenkom màn yawo tehtok hatà. Txenyeru yonkahtoho ro màhto ryhe nehxakon hatà. Hananàhno yeryakon hatà. Noro xehra nehxatxkon hatà, nyamoro. Ahohsàra mak nehxatxkon hakahpa tà, noro yahohtoho mehra hak esnàr ke hatà.

Enyhoryehná me rma awayehyatxhe hampànà katxhàrà on ha.

²¹ Onà wyaro nkekon xarha tà, Txesusu, Xuknewyana yoh komo wya. Amnye àtehe, kekon hatà. Rototxhe, uro mehoryatxhe rma haryhe. Ronyhera mak manatxhe. Àro ke, enyhoryehná me rma awayehyatxhe hampànà, ayanhàn kom hokon me rma, kekon hatà. Henta ya na àten ha. Àsna àtohra manatxhe kekon hatà.

²² Àsoke nkan ha, ketxkon hatà, nyamoro, tàwyanye rma. Àro wyaro katxho rma, àsok hana nay ha, henta ya na àten ha, àsna àtohra manatxhe, katxho rma. Anatoko tano me ro rma newayahken hana, ketxkon hatà, tàwyanye rma.

²³ Omnyamo ryhe, tanono ro me manatxhe, kekon hatà, àwyanye. Uro haxa ryhe, kahe yawonotho me wehxaha. Yukryeka hono ro me manatxhe, omnyamo. Uro haxa ryhe, yukryeka hono ro mehra wehxaha, kekon hatà. ²⁴ Enyhoryehná me rma awayehyatxhe ham-

pànà, ayanhàn kom hokon me rma, àkano, owyanye. Rohoko noro mok hamà, kahra rma oyehtokonye, enyho-ryehná me rma awayehyatxhe hampànà, kekon hatà, Txesusu, àwyanye.

²⁵ Onokà ryhe omoro, ketxkon hatà. Onokà ryhe omoro.

Koskarymano rma, owyanye. Noro rma uro, kekon hatà. ²⁶ Atxke oyexetxhàyamo yokarymatxehkahra rma hak wehxaha, owyanye, kekon hatà. Anatoko yaworohra màkehe màketxow hana, rowya. Onà wyaro haxa àkehe, owyanye. Ronyaknyenhàrà ryhe, tehxem me xaxa naha. Noro rwonà wekarymehe, ronenytxatxhàrà rma, owyanye, toto komo wya, kekon hatà, Txesusu.

²⁷ Àro wyaro tàwya tatoko rma, Khoryenkom hoko nàrwonakon hamà, tàyàm hoko. Àro hutwahra mak nehxtatxkon hatà, nyamoro.

²⁸ Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, àwyanye. Amnye Toto me Enusaho makryetxhe hampànà, kekon hatà. Owyanye akryetxhe, onà wyaro harha màketxhe hampànà, rohoko. Noro mok hamà, màketxhe harha hampànà, kekon hatà. Tano me rohra nehxakon hamà, tàyàm yano me haxa ryhe khananàhyatxkon hamà, tàyamà nenytxamohsotho yano me mak ha, màketxhe harha hampànà, rohoko, kekon hatà. ²⁹ Ronyaknyenhàrà rma, rakoro rma naha. Rohnànkanyehná ro me naha, toyuknye ro me ryesnàr ke, kekon hatà, Txesusu.

³⁰ Àro wyaro àwya tatoko, noro hona harha nenytxownà hatà, àton kukuru komo, thenyenohnà komo.

Worokyamo yohà ymo ryhe oyàm kom me naha katxhàrà on ha.

³¹ Xuknewyana yoh kukuru komo ryhe, onà wyaro harha nketxkon hatà, Txesusu hoko. Yaworo nken hamà,

mosonà, noro moson hamà, ketxkon harha tà. Nyamoro wya, onà wyaro nkekon hatà, noro. Rorwon yawo roro rma oyehtokonye, ronhananàhrà ro me xaxa mpànà manatxhe ha, kekon hatà.

³² Yaworon xaxa hutwany me harha mpànà manatxhe ha. Anotomahnà ro me harha mpànà manatxhe ha, yaworon xaxa hutwany me oyesnàr komo ke, kekon hatà.

³³ Onà wyaro haxa neyutxownà hatà, nyamoro. Akmaraw heno yohamàtho me ryhe amna naha, ketxkon hatà. Noro heno yohamàtho rma, toto yanotohnà ro me amna naha. Àsok tawro anotomahnà ro me harha mpànà manatxhe ha màkano, ketxkon hatà.

³⁴ Onà wyaro yaworo xaxa mpànà àkehe ha, owyanye, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. Atxke oyehtokonye, tantotomaxem me manatxow hamà. Ayanhàn yanoto me manatxow hamà, kekon hatà. ³⁵ Onokà ryhe, horykomo màn yawo roro naye, anoto katà, umuru haxa katà. Umuru ryhe, àro yawo roro nay hamà, tàyamà hyawo roro. Àro yawo rorohra mak naha, anoto, kekon hatà.

³⁶ Ayanhàn yanoto me manatxhe, omnyamo. Anoto mehra harha oynye kom me naha, Khoryenkom muru. Àro wyaro àwya oyeretxhenye rma, anotomahnà ro me harha mpànà manatxhe ha, kekon hatà, Txesusu, Xuknewyana yoh komo wya.

³⁷ Akmaraw heno yohamàtho me khutwetxhe. Rotahanàr xe mak manatxhe. Àsok tawro hana, rorwonà yahohsàra oyesnàr komo ke hamà, kekon hatà. ³⁸ Uro ryhe, ronenytxhàrà wekarymehe, royàm nenyhotho rma. Omnyamo ryhe, onenytxatxhàyam hoko manatxhe. Oyàmà ymo komo nenytxamohsotho hoko rma manatxhe, kekon hatà, Txesusu.

³⁹ Àna matà, Akmaraw heno ryhe, amna yàm me naha, ketxkon hatà, àwya.

Onà wyaro haxa nkekon hatà, Txesusu, àwyanye. Akmaraw heno hokru me xaxa oyehtokonye, noro heno wyaro rma rha ohxe oyesnàràtho kom haryhe, kekon hatà. ⁴⁰Rotahanàr xe mak manatxhe. Yaworon xaxa yokarymanye rma yotahanàr xe manatxhe, kekon hatà. Khoryenkomo nenytxamohsotho rma wekarymehe, owyanye. Àro yokarymanye rma yotahanàr xe manatxhe. Àro wyarohra nehakonà, Akmaraw heno, kekon hatà. ⁴¹Oyàmà ymo komo wyaro, ayanhàn kom hoko manatxhe, kekon hatà, Txesusu.

Àna matà, anaro rha kàrà hokonotho komo hokru mehra amna naha, ketxkon hatà. Towenyxa mak naha, amna yàmà. Khoryenkomo ryhe noro ha, ketxkon hatà.

⁴²Àna matà, oyàm kom mehra nay hamà, Khoryenkomo, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. Oyàm kom me noro yehtoko rma, rox oyesnàràtho kom haryhe. Àsok tawro hana, noro hyaye romoknàr ke, kekon hatà. Rano me rohra komokye. Noro ryhe ronyakye, kekon hatà. ⁴³Ronekarymanàrà oyonkukmetxow hamà, rorwonà yonytxanàr xehra oyesnàr komo ke mak ha, kekon hatà, Txesusu.

⁴⁴Worokyamo yohà ymo ryhe, oyàm kom me naha. Noro ymo yoyuknuru xe rma haxa manatxhe. Wayehkano nyne ro me rma nehakonà, noro ymo, amnyehra rma, kekon hatà. Yaworon xaxa yonytxanyehna ro me naha. Àsok tawro hana, tàhnawo yaworonohnà ro me tesnàr ke, kekon hatà. Tehutwatxho hoye ro temarontehe. Àsok tawro hana, tàtemarontaxemà ro me tesnàr ke, toto temarontatho komo yoh me xarha tesnàr ke, kekon hatà. Noro ymo, oyàm kom me nay hamà, toyuknuru xe oyesnàr komo ke. ⁴⁵Uro haxa ryhe mameryeketxhe, rowya yaworon xaxa yokarymanàr ke

mak ha, kekon hatà. ⁴⁶Atxke kat wehxano, owyanye. Ranhàn yokarymahra ro mak manatxow hamà, ehxera esnàr ke, kekon hatà. Yaworon xaxa wekarymehe, owyanye. Àsok tawro uro mameryeketxowà, kekon hatà. ⁴⁷Khoryenkomo hokru komo ryhe, noro rwonà yonytxany me natxhe. Enytxahra mak manatxhe, omnyamo. Àsok tawro hana, Khoryenkomo hokru mehra oyesnàr komo ke hamà, kekon hatà, Txesusu, Xuknewyana yoh komo wya.

**Akmaraw heno ehxera rma hak
ehtoko wehxakonà
rma katxhàrà on ha.**

⁴⁸Onà wyaro nketxkon xarha tà, Xuknewyana yoh komo, Txesusu wya. Àro wyaro owya tatoko, Samaryayana komo wyaro orwonan hamà, ketxkon hatà. Samaryayana me nay hamà, mosonà, kany me amna naha, ohoko. Worokyamo yoh me nay hamà, mosonà, kany me amna naha. Yaworohra katà àro wyaro amna nkeno, ohoko, ketxkon hatà.

⁴⁹Worokyamo yoh mehra wehxaha, kekon hatà, noro, àwyanye. Toyuh-somà ro me royàmà wenyaha, uro. Toyuhsom mehra mak uro menyatxhe, omnyamo, kekon hatà. ⁵⁰Ohxe xaxa nay hamà mosonà katxhohnà rma uro khananàhyatxhe. Royàmà ryhe, ohxe xaxa nay hamà, mosonà, tawro xe naha, owyanye. Noro ryhe, ohxe ryehtho hutwamohsehe hampànà, owyanye, kekon hatà. ⁵¹Onà wyaro yaworo xaxa mpànà àkehe ha, owyanye. Rorwonà yoyuknye ro me oyehtokonye, àwayehpànà ro me harha manatxhe hampànà, kekon hatà, Txesusu, Xuknewyana yoh komo wya.

⁵²Worokyamo yoh me xaxa manay hamà, ketxkon hatà, àwya. Owya, rorwonà yoyuknye ro me oyehtokonye, àwayehpànà ro me harha manatxhe

hampànà, tatoko rma, worokyamo yano me orwonan hamà. Àsok tawro hana. Wayehtxownà hatà, Akmaraw heno komo, Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno komo xarha, ketxkon hatà. ⁵³Wayehye hatà, Akmaraw heno, khoryen heno komo. Noro heno yoho nyhe kat manaye, owaya, ketxkon hatà. Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno komo xarha wayehtxownà hatà. Onok haxa ryhe omoro, owaya, ketxkon hatà, nyamoro, Txesusu wya.

⁵⁴Onà wyaro neyuhtxownà hatà, noro. Ehomonnà xaxa uro kany me ryehtoko, anatoko ehonomnà mehra rma wehxan hana, kekon hatà. Àro wyaro kany mehra mak wehxaha, uro. Royàmà ryhe, ehonomnà xaxa mosonà kany me naha, rohoko. Noro rma hoko, Khoryenkomo ryhe noro kany me manatxhe, omnyamo, kekon hatà. ⁵⁵Noro hutwahra mak manatxhe. Uro haxa ryhe, noro uhutwehe. Noro hutwahra wehxaha kany me haxa ryehtoko, rotemarontanàrãtho haryhe, owayaronye rma rha, kekon hatà. Noro hutwany me mak wehxaha. Noro rwonà yoyuknye ro me xarha wehxaha, kekon hatà. ⁵⁶Akmaraw heno ryhe, ohoryen heno komo rma, romohtoho hutwekonà. Àro hoko rma neryehotekonà, kekon hatà, Txesusu, Xuknewyana yoh komo wya.

⁵⁷Àna matà, horykomotho mehra manaha, ketxkon hatà, nyamoro. 50 tx-emnyeh mehra manaha. Àsoke ryhe Akmaraw heno menyeye, ketxkon hatà.

⁵⁸Onà wyaro yaworo xaxa mpànà àkehe ha, owayanye, kekon hatà. Akmaraw heno ehxera rma hak ehtoko, wehxakonà rma, uro, tehxiemà ro kaxe, kekon hatà, Txesusu, Xuknewyana yoh komo wya.

⁵⁹Àro wyaro tàwyanye enytxatxhe rma, toh yamuhtxownà hatà, naymoro,

noro yotahanàr horà. Nosonyehkahye mak hatà. Nahatakay hatà, Khoryenkomo màn yaye.

Enhunu rotho yontanàhàthàrà on ha.

9 Taa. Asama yarye tàtontoko, toto yonyey hatà, Txesusu. Enhunu ro rma noro hatà. Enhura rma nenuruy hatà.

²Khananàhnye y, ketxkon hatà, ànhananàhàrà ro komo, Txesusu wya. Xenyko mokro. Onok yanhàn yano me enhura rma nenuruye, tanhàn yano me katà, tàyàm kom yanhàn yano me katà, ketxkon hatà.

³Onà wyaro neyuhtxownà hatà, Txesusu. Tanhàn yano mehra enhura rma nenuruye, kekon hatà. Tàyàm kom yanhàn yano mehra xarha enhura rma nenuruye. Khoryenkomo yahoxetà yonyhonàr horà ryhe, enhura rma nenuruye, mosonà. Tonyxem me rma naha, Khoryenkomo yahoxetà, rowya enyhoryenàr ke, kekon hatà.

⁴Ronyaknyenhàr yomyawon hokono ro me xaxa mpànà wehxaha ha, amnye rma, tano rma hak ryehtoko, kekon hatà. Awasnawo ryhe tatamokyan hamà, komyawon hoko. Kohsaya atamokhera harha tehxiem hamà. Àro wyaro rma rha, tano rma hak ryehtoko katamokyaha, awasnawo tatamohxem komo wyaro. Tanohra harha ryehtoko, atamokhera harha wehxan hamà, kohsaya atamokhen komo wyaro. ⁵Yukryeka ho ryehtoko ro rma haka, toto komo yawasmeny me wehxaha, kekon hatà, Txesusu.

⁶Àro wyaro tàwya tatoko rma, netah-tay hatà. Tyufa kekon hatà, yukryeka hona. Totakru ke rma nàkrosmay hatà. See see see, toto yonuru yahey hatà, kawaw ke. ⁷Àtoko, kekon hatà, àwya. Osompatakorokatxa, tuna kwaka, Es-erowe kuthonà txko kwaka, kekon hatà.

Eserowe katxho rma, tàhyosàrànkemà katxho me rma naha.

Àro ke, toy hatà, enhunu ro. Nosompatakorokay hatà. Tonke harha nomokye hatà.

⁸Noro yonytxownà hatà, xenye rotho komo, ukukuru komo rma, anar komo xarha. Uro nyhe txko rotxenyeron ha kanye rotho me xenyenhàyamo rma mokyam nehxtxkon hatà. Tonke harha tàwyanye xenyetxhe, onà wyaro nketxkon hatà, tàwyanye rma. Tan tehxemà rotho moson hamà, ketxkon hatà. Uro nyhe txko rotxenyeron ha kanye rotho rma moson hamà. Norohnàtho kat mosonà, owyanye, ketxkon hatà, tàwyanye rma. ⁹Norotho moson hamà, ketxkon hatà, anar komo. Norohnà mosonà, noro wyaron moson hamà, ketxkon hatà, anar komo. Onà wyaro haxa noskarymay hatà, noro. Norotho uro ha, kekon hatà. ¹⁰Àsoke ryhe oyontano, ketxkon hatà, àwya. Àsoke ryhe oyontano. ¹¹Kawaw krosmano, toto. Txesusu rma noro hatà, esotà, kekon hatà. Ronuru yaheno, kawaw ke. Eserowe kuthonà txko kwaka osompatakorokatxa, kano, rowya. Àro ke àton ha, kekon hatà. Kosompatakorokan ha. Kontan harha, kekon hatà, enhunu rotho. ¹²Henta naye, ketxkon hatà, àwya. Àna hana, àywenyeke wehxaha, kekon hatà, noro.

Farysew komo wya enhunu rotho yonytxatxhàrà on ha.

¹³Taa. Enhunu rotho yatxownà hatà, Farysew komo hyaka. ¹⁴Hokano ytxoho yawasàn ho nentanàhye hatà, Txesusu. Àro ho kawaw krosmay hatà.

¹⁵Àro ke, onà wyaro nketxkon hatà, Farysew komo, noro wya. Àsoke ryhe oyonteko, ketxkon hatà.

Ronuru yaheko, kawaw ke, kekon hatà, noro. Kosompatakorokeko. Tonke harha wehxaha, kekon hatà.

¹⁶Onà wyaro nketxkon hatà, Farysew kukuru komo. Hokano ytxoho yawasàn ho àhok nehvak hatà, ketxkon hatà. Kàyweronàhyamatxho komo yawo rohra nehvak hamà. Àro ke, Khoryenkomo nànyaketxho mehra nay hamà, ketxkon hatà. Onà wyaro haxa nketxkon hatà, anar komo, Farysew kukuru komo rma. Àna matà, ohxe we naha ha, ketxkon hatà. Atxke tehtok haxa, Khoryenkom yahoxetà yonyhohtoràtho haryhe mà, àwya, ketxkon hatà. Àro wyaro àme ryehra Txesus hutwetxkon hatà, nyamoro.

¹⁷Àro ke, onà wyaro nketxkon xarha tà, enhunu rotho wya. Àsok màkeno, omoro, noro hoko, ketxkon hatà. Oyontanàhyak hatà. Àsok màkeno, noro hoko, ketxkon hatà.

Khoryenkomo rwonà yokarymanyero me haxa we naha ha, noro ha, kekon hatà, enhunu rotho.

¹⁸Noro yontanàhàthàrà yameryeketxkon hatà, nyamoro, Xuknewyana yoh komo. Àna make ryhe mpe, enhunu rotho make ryhe mpe mosonà, ketxkon hatà. Nentek make ryhe mpe, ketxkon hatà. Àro ke, àyàm komo yanyekhotxownà hatà, yaworo noro hutwanàrà horà. ¹⁹Enhura rma nenuruye, amna hokru, kany me manatxow hatà, ketxkon hatà, àyàm wya, àyonà wya xarha. Norotho moson ha, owyanye. Enhura enusahotho rma mosonà, owyanye. Àsoke ryhe nenteko, ketxkon hatà, Farysew komo.

²⁰Mosonà ywero amna naha, ketxkon hatà, àyàm komo. Amna hokru mosonà. Noro rma, enhura rma nenuruye, ketxkon hatà. ²¹Entathàrà hutwahra mak amna naha. Entanàhnyenhàrà hutwahra xarha amna naha, ketxkon hatà. Oskarymako katxoko, noro wya. Horykomo me harha heno naha. Àro ke noskarymen hamà. Oyoyukyatzow

hamà, ketxkon hatà, àyàm komo, Farysew komo wya.

²²Àro wyaro nketxkon hatà, nyamoro hona toseryehrà komo ke hatà, Xuknewyana yoh kom hona rma toseryehrà komo ke hatà. Àsok tawro hana. Onà wyaro kanyenhàr me nehaxtkon hatà, nyamoro rye rma. Kryestu me naha, Txesusu, kany komo rye, atxke natxow hamà, kakoronye ohsamnohpànà ro me harha hak nahtxoko, kanyenhàr me nehaxtkon hatà, Xuknewyana yoh komo. Àro wyaro katxhàrà hona noseryehyatkon hatà, àyàm komo. ²³Àro ke, onà wyaro nketxkon hatà. Oskarymako katxoko, noro wya. Horykomo me harha heno naha, ketxkon hatà, oseryehrà komo.

²⁴Àro ke, enhunu rotho yanyekhotx-ownà xarha tà, nyamoro. Yaworo xaxa oskarymako, Khoryenkomo nenytxanàr me, ketxkon hatà, àwya. Noro ymo amna nhutwehe. Atxke rma haxa naha, ketxkonà rma haryhe tà.

²⁵Atxke ehtxoho hutwahra wehxaha, kekon hatà, noro. Onà wyaro ryehtx-oho rye uhutwehe. Enhunu rotho rma, tonke harha wehxaha. Àro wyaro ryehtxoho rye uhutwehe, kekon hatà.

²⁶Àsoke rye oyeryako, ketxkon hatà. Àsoke rye oyontanàhyako.

²⁷Koskarymano rma, kekon hatà. Ronytxahra mak mahtxoko. Àsok tawro ronytxanàr xe xarha manatxowà. Noro nghananàhrà ro me oyesnàr komo xe kat manatxowà, omnyam xarha, kekon hatà.

²⁸Neytxownà hatà, nyamoro. Omoro yxako rye, noro nghananàhrà ro me manay hamà, ketxkon hatà. Amna rye, Moyses heno nghananàhrà rotho me haxa amna naha, ketxkon hatà. ²⁹Noro heno yexetxhàrà amna nhutwehe. Khoryenkomo rye nàrwonakon hatà, noro heno yakoro. Noro ymo yehtxoho hutwahra mak amna naha, ketxkon hatà.

Henta nyero hana nomokye ha. Uhutwahra rma amna naha, ketxkon hatà, enhunu rotho wya.

³⁰Àsok tawro harha, kekon hatà, noro. Noro rye rontanàhyako. Noro yehtxoho hutwahra rma manatxhe, omnyamo. Àsnye ro omokàthàrà rma hutwahra manatxhe. Àsok tawro harha, kekon hatà. ³¹Atxke tehsem komo yonytxanyehrà ro me nay hamà, Khoryenkomo. Towakryenye ro kom haxa rye yonytxehe. Toyuknye ro komo rma yonytxehe, kekon hatà. ³²Enhura enusahotho komo yontanàtho rye, enytxahnà rotho me nay hamà. Amnyehra rma enytxahnà rotho me nehaxkon hamà, kekon hatà.

³³Khoryenkomo nànyaketxho me nay hamà, noro, rontanàhnyenhàrà. Khoryenkomo nànyaketxho mehra haxa tehtoko, onyhoryeno yeryehthoràtho haryhe mà, àwya, kekon hatà, enhunu rotho, Xuknewyana yoh komo wya.

³⁴Àna matà, ketxkon hatà, nyamoro. Ayanhàn yano me enhura oyonuruye. Omoro rma, amna hananàhrà xe manay hamà. Onghananàhpàtor me mak amna naha. Àtoko yxak ha, ketxkon hatà. Amna yakoro ohsamnohpànà ro me harha exko hampànà, ketxkon hatà, noro wya.

Enhunu rotho wya Toto me Enusah me Txesusu hutwatxhàrà on ha.

³⁵Enhunu rotho yokaytà yonytxay hatà, Txesusu. Àtoko yxak ha ketxok hatà àwya tawro yonytxay hatà. Amnye nehorày hatà. Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, àwya. Toto me Enusah hona menyano, kekon hatà, Txesusu, àwya.

³⁶Rohà y, onokà rye mokro, Toto me Enusah me naye, kekon hatà, noro. Onok noro ha. Uhutwamohsoko, rowya, àhona rowya xenytxoho me, kekon hatà.

³⁷ Onenyetxhàrà rma noro ha, kekon hatà, Txesusu. Ayakoro tårwonyemà rma noro ha, kekon hatà.

³⁸ Rohà y, ohona wenyaha, kekon hatà, noro. Tano me ro rma nehurkay hatà, akrataka.

**Farysew komo wya enhun
komo wyaro kat amna naye
owya katxhàrà on ha.**

³⁹ Onà wyaro nkekon xarha tà, Txe-susu. Wahanonkano nyne uro komokye, xaro, yukryeka hona, kekon hatà. Anar komo, enhun komo wyaro natxow hamà. Àsok tawro hana, yaworon xaxa hutwanyehná uro kany me tesnàr komo ke. Nyamoro rma, uhutwany me harha natxhe hampànà, tonkem komo wyaro mak ha, kekon hatà. Anar komo, tonkem komo wyaro natxhe rma haryhe. Àsok tawro hana, uhutwanye uro kany me tesnàr komo ke. Nyamorotho rma, uhutwanyehná me harha natxhe hampànà, enhun komo wyaro mak ha, kekon hatà, Txesusu.

⁴⁰ Àto nehxatxkon hatà, Farysew kukuru komo, moxehra hatà. Noro rwonà yonytxatxownà hatà. Àsok amna naye, owya, ketxkon hatà. Enhun komo wyaro kat amna naye, owya, ketxkon hatà.

⁴¹ Onà wyaro neyuhtxownà hatà, noro. Enhun komo wyaro rma oyehtokonye, atxke manatxhe katxho mehra oyesnàràtho kom haryhe, kekon hatà. Tonkem komo wyaro tehxatxhe, kàwyamo, kany me rma manatxhe haryhe. Àro ke, atxke manatxhe katxho me rma manatxhe hampànà, kekon hatà, Txesusu, Farysew komo wya.

**Kahneru komo yonkahtoho
yokarymatxhàrà on ha.**

10¹⁻² Kuknonano me nàrwonàmye hatà, Txesusu. Tàwya tàmryenon komo yonytxoho kuknonà rma

yokarymay hatà. Onà wyaro nkekon hatà. Onà wyaro yaworo xaxa mpànà àkehe ha, owyanye, kekon hatà. Kahneru yonye ro komo ryhe, watxa ymo yaka nowomyatxow hamà, toknà komo yonyàr horà. Toknà komo yonkahtoho yaka rma nowomyatxhe, àhotarà yarye rma, kekon hatà. Anatoko àhotarà yaryehra nowomyatxow hana, anar kom ha. Anato nekayàmyatxow hana, towomrà kom horà. Àsok tawro hana, temenyem me tesnàr kom ke hamà, kahnerutho txko yanàr xe tesnàr kom ke hamà, kekon hatà. Àro wyarohra mak natxhe, xenye ro komo. ³Nyamoro yowomtoho me nahurmaketxhe, watxa hotarà yonye ro komo, kekon hatà. Kahneru komo xarha, tosom komo rwonà yonytxetxhe. Toknà komo ywero natxow hamà, nyamoro, kekon hatà. Esot komo yotakyatxow hamà. Nenampataketxhe xarha, kekon hatà. ⁴Tàwyanye enampataketxehkatxhenye rma, wahoro tetxhe. Àrwon komo yonytxetxhe, eknà komo. Àro ke, àwenaryenye tetxhe, kekon hatà. ⁵Anar komo wenarye àtohra mak natxhe. Nyamoro hona nekahtàmyatxhe. Àsok tawro hana, àrwon komo yonytxahra tesnàr komo ke hamà, kekon hatà, Txesusu.

⁶ Àro wyaro kuknonano me nàrwonàmye hatà, toto kom yakoro. Nenkukmetxkon mak hatà, ànekarymanàrà.

**Kahneru yonye ro wyaron
uro katxhàrà on ha.**

⁷ Onà wyaro nkekon xarha tà, Txesusu, toto komo wya, tårwon hutwahra esnàr komo ke hatà. Watxa hotarà wyaron uro, kekon hatà. Kahneru yonkahtoho hotarà wyaron uro. ⁸ Anar komo, roywaho nomohtxownà, ahananàhrà kom horà rma haryhe. Temenyem komo wyaron

me mak nehxtxkonà, nyamoro, kekon hatà. Kahneru yany komo wyaron me nehxtxkonà, oyonkuhtony kom me tesnàr komo ke. Nyamoro yonytxahra mak nehxtxkonà, romryenon komo. Temenyem komo rwonà yonytxahra kahneru yehtokono wyaro, nyamoro yonytxahra nehxtxkonà, romryenon komo, kekon hatà. ⁹Uro haxa ryhe, watxa hotarà wyaron me wehxaha. Àsok tawro hana, àro yarye nahatakexow hamà, kahneru komo, tànyahrà kom horà, kekon hatà. Nowomyatxhe harha, tukrunhosom me tehtxoho menyè. Àro wyaro rma rha, tukrunhosom me natxhe, romryenon komo, rohona tàwyanye xenyàr ke mak ha. Tànyahmaxem me xarha natxhe, kekon hatà, Txesusu.

¹⁰Temenyem komo ryhe tetxhe, kahnerutho yanàr horà, etahanàr horà. Uro haxa ryhe, toto komo yonyhoryexe komokye, karyhe roro rma haxa ehtxoho menyè, kekon hatà. ¹¹Kahneru yonye ro wyaron uro, enyhoru rma. Àsok tawro hana. Enyhoru ryhe, kahneru yonye ro rma, nosoxanomkahnohyan hamà, twayehso ro, toknà kurunhonàr horà, kekon hatà. ¹²Noro yanoto kom haxa ryhe, osoxanomkahnohpàra natxow hamà. Àsok tawro hana, tatamoketxhet komo xe marma tesnàr kom ke hamà, xenyè ro komo wyarohra tesnàr komo ke hamà, esom komo wyarohra tesnàr komo ke hamà, kekon hatà. Àro ke, osoxanomkahnohpàra natxhe. Anatoko kamara yonyatxow hana, kekon hatà. Tàwyanye xenyetxhe, nekahtàmyatxhe. Kahnerutho komo nomyatxhe. Àro ke, kahnerutho yahohsaha, kamara. Natakahyatyxhe, kahnerutho komo, nyamoro yokahtàmrà ke mak ha, kekon hatà. ¹³Nekahtàmyatxhe, anotonano me marma tesnàr komo ke, tatamoketxhet komo xe marma tesnàr

kom ke, kahneru hnàn yawohra tesnàr komo ke, kekon hatà, Txesusu.

¹⁴Uro haxa ryhe, kahneru yonye ro wyaron me wehxaha. Enyhoru wyaron me wehxaha, kekon hatà. Romryenon komo ywero wehxaha, enyhoru rma kaxe. Roywero xarha natxhe, nyamoro, kekon hatà. ¹⁵Àro wyaro rma rha, roywero naha, royàmà. Noro ywero xarha wehxaha. Rano me ro rma kwayehyaha, enyhoru rma kaxe, kekon hatà. Toknà yonye ro yosoxanomkahnohnàtokono wyaro, kosoxanomkahnohyaha hampànà, twayehso ro, romryenon komo kurunhotho me, kekon hatà, Txesusu.

¹⁶Anatoko, anaro rha kahneru komo yonyatxow hana, xenyè ro komo, kekon xarha tà. Anaro rha watxa yawon me natxow hana. Àro wyaro rma rha, anaro rha yana komo yonyhoryeny me wehxaha. Xuknewyana kom marmahnà yonyhoryeny me wehxaha, kekon hatà. Romryenon me rma rha weryatxhe hampànà, nyamoro xarha. Rorwonà yonytxetxhe. Àro wyaro noro rye me natxhe, romryenon komo. Xenyè ro komo rma, towenyxa naha, uro marma mak ha, kekon hatà, Txesusu.

¹⁷Tosoxanomkahnohsom me ryesnàr ke ryhe, roxe rma haxa naha, royàmà, rano me ro rma twayehsom me ryesnàr ke mak ha, kekon xarha tà. Rano me ro rma kwayehyaha, rano me rma rha rasanàmtoho me, karyhe harha ryehtxoho me. ¹⁸Anar komo yano me rohra mak kwayehyaha. Rano me ro haxa ryhe kwayehyaha, kekon hatà. Rowayehtoho rma yoh me wehxaha, royàm yano me. Karyhe harha ryehtxoho yoh me xarha wehxaha, noro yano me rma rha, kekon hatà, Txesusu.

¹⁹Àro wyaro oskarymanàr ke ryhe, àme ryehra harha nehxtxkon hatà, Xuknewyana yoh komo. Anar me rha noro hutwetxkon hatà. ²⁰Worokyamo

yoh me nay hamà, mosonà, ketxkon hatà, ukukuru komo, thenyehonà komo. Noro ymo yano me noskarymen hamà. Tàywenyeke rma nay hamà. Enytxahra tehtxe, ketxkon hatà. ²¹Àna matà, ketxkon hatà, anar komo, ukukuru komo rma. Worokyamo yoh mehra haxa we naha ha, mosonà. Worokyamo yoh komo rma, àro wyaro ohxe àrwomra natxow hamà. Enhunu rotho komo yontanàhpàra xarha natxow hamà, worokyamo yoh komo. Norohnà moson hamà, ketxkon hatà, nyamoro.

Romryenon komo ryhe rorwonà yonytxetxhe katxhàrà on ha.

²²Taa. Nasahxemtetxkon xarha tà, Xerusaryen hon komo. Khoryenkom màn yonyhoryetxhàrànhàrà hutwatxho ryhe àro hatà, asahxemtotho komo, tx-emnyeh waw hatà.

²³Àtoko rma, Khoryenkom màn watxan yawo nataryeknohyakon hatà, Txesusu. Àro yawo rma nehakon hatà, toh yexaho, thatawo, bânke hatà. Saromaw heno hutwatxho onà katxho rma àro hatà, esotà. Àro yawo rma nataryeknohyakon hatà, Txesusu.

²⁴Àhyaka nohsamnohtxownà hatà, Xuknewyana yoh komo. Mexe rma haxa oyoskarymanàr hona ro amna naha, ketxkon hatà, àwya. Àsok tawro oskarymahra rma manaye. Àsokentoko ryhe moskarymeno, amna wya, ketxkon hatà. Kryestu me manaye, noro mehra kat manaye. Yaworo oskarymako, ketxkon hatà.

²⁵Onà wyaro neyuhtxownà hatà, noro. Koskarymek haxa hawe, owyanye, kekon hatà. Koskarymek haxa hawe, owyanye. Rohona xenyhera rma manatxhe. Romyawono ryhe, rokarymany me naha, royàm yano me àhok ryesnàr ke, kekon hatà. ²⁶Rohona xenyhera mak manatxhe. Àsok tawro

hana, romryenon mehra oyesnàr komo ke hamà, kekon hatà, Txesusu.

²⁷Romryenon komo ryhe, rorwonà yonytxetxhe. Kahneru komo wya tonye ro komo rwonà yonytxantokono wyaro, rorwonà yonytxetxhe, kekon hatà. Toknà komo ywero nyamoro yehtokono wyaro, romryenon komo ywero wehxaha. Àro ke rakoro tetxhe, kekon hatà. ²⁸Nyamoro rma weryaha, karyhe roro harha. Àwayehpànà ro me natxhe. Romryenon mehra harha txeny komo ehxera ro mak natxhe ha, kekon hatà. ²⁹Royàmà ryhe, romryenon me wahanonkatxownà. Nàmtoxownà, rowya. Noro ryhe, ehonomnà me rma haxa naha, omeroron kom yoho rma haxa mak ha. Àro ke, noro nwahanonkatxho mehra harha txeny komo ehxera natxow hamà, kekon hatà. ³⁰Noro rye me amna naha, royàm yakoro, kekon hatà, Txesusu.

Xuknewyana yoh komo wya Txesusu xanomkahnohàthàrà on ha.

³¹Àro wyaro tàwyanye Txesusu rwonà yonytxatxhe, noro yotahanàr xe neh-atxkon xarha tà, Xuknewyana yoh komo. Toh yamuhtxownà xarha tà, etahanàr horà.

³²Onà wyaro nkekon mak hatà, noro, àwyanye. Eten hoye ro uro metahetxowà, toh ke, kekon hatà. Eten hoye ro uro metahetxowà. Royàm yano me anaro rha romyawon hoko wehxaknano, onenyàr kom me, kekon hatà. Anaro rha enyhoru hoko wehxaknano. Eten hoye ro ryhe, àhok ryexetxhàrà hoye ro rma, uro metahetxowà, toh ke, kekon hatà, àwyanye.

³³Àna matà, ketxkon hatà, nyamoro. Enyhoru hoye rohra amna oyotahehe, àhok oyexetxhàrà hoye rohra mak ha. Owya Khoryenkomo wàràhyakatxho hoye ro haxa ryhe amna oyotahehe, owya noro rye me amna naha tawro

ke mak ha. Toto rma, Khoryenkomo uro kanye me rma manay hamà. Atxke manay hamà, ketxkon hatà, Xuknewyana yoh komo, àwya.

³⁴Àna matà, kekon hatà, noro. Onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà, kày-weronàhyamatxho komo, onàrwonàhyamanàr komo.

Khoryenkomo wyaro manatxhe, àkaye. Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà. Àro wyaro kahra kat naye, owyanye, kekon hatà. Toto hoko, owto hon kom hoko rma, àro wyaro nkay hatà, Khoryenkomo. ³⁵Yaworo xaxa nay hamà, Khoryenkom karyehtanà. Àxanomkahnohpàn me nay hamà. Noro ryhe, tàwyaron me toto yonyakon hamà, kekon hatà. Khoryenkomo omnyamo katxho me netakyatxkon hamà. Àro wyaro tàrwonà yonytxany komo yotakyakon hamà, Khoryenkomo omnyamo katxho me, kekon hatà.

³⁶Nyamoro yoho rma haxa nay hamà, noro nwahanonkatxho, tomyawon hokono ro me ànwahanonkatxhàrà rma. Yukryeka hona tàyàm nànyaketxho rma, toto heno komo yoho rma haxa nay hamà, kekon hatà. Noro hoko rma, Khoryenkomo màwàràhyakehe màketxhe rma, omnyamo, rowya Khoryenkom muru uro tawro ke. Àsok tawro àro wyaro màketxow harha, kekon hatà, Txesusu.

³⁷Royàm yomyawon hokohra ryehoko, rohona xenyhera rma ehtxoko, kekon xarha tà. ³⁸Àro hok haxa ryehoko, àro wyaro hamà, katxok haxa, romyawon hoko. Anatoko rohona xenyhera rma manatxow hana. Rohona xenyehna rma, àro wyaro hamà, Khoryenkom yomyawono, katxoko rma, romyawon hoko. Àro wyaro romyawono uhutwatxoko, onà wyaro kany me harha oyehtxoho menye, noro rye me natxow hamà, Khoryenkom yakoro, mosonà, kany me harha oyehtxoho menye, kekon

hatà, Txesusu, Xuknewyana yoh komo wya.

³⁹Noro yahohtxahke nehxtatxkon xarha tà, nyamoro. Àhyayenye mak toy hatà, osowyomanàrà.

⁴⁰Taa. Toy xarha tà, Xoknaw mon hona, Xowaw heno yosatho na. Amnyehra htzero aymomno ynyenhàr me nehxtakon hakahpa tà, noro heno, àto. Àsna rma toy hatà, Txesusu. Mexe nyhe txko nehxtakon hatà, àto. ⁴¹Àhyaka nomokyatxkon hatà, toto komo, thenyehonà komo. Onà wyaro nketxkon hatà. Mosonà yokarymekon hatà, Xowaw heno, kàwyanye, ketxkon hatà. Noro heno ryhe, tahoxetà yonyhohra nehxtakonà. Yaworo xaxa mak moson yokarymay hamà, ketxkon hatà, toto komo. ⁴²Txesusu hona harha nenytxownà hatà, ukukuru komo, thenyehonà komo rma.

Rasru heno wayhàthàrà on ha.

11 Taa. Ekeh me rma haxa nehxtakon hatà, toto. Rasru rma noro hatà. Betanya hono rma mok nehxtakon hatà, Maryeya komo yeheka rma hatà, Mahta xarha yeheka hatà. Betanya hon me nehxtatxkon hatà, nyamoro. Noro rye me nehxtatxkon hatà. ²Maryeya ryhe, Kohkomo karyeny me nehxtakon hatà, ownyak ke àkaryeny me hatà, tàhpotx ke àhrorà yonyhoryeny me hatà. Noro rma yeheka, Rasru rma, ekeh me rma haxa nehxtakon hatà.

³Àro ke, tanoto komo nyahtxownà hatà, àwosàn komo, Txesusu hyaka. Amna yohà y, ekeh me rma haxa manaye, onàhnànàthàrà, Rasru, kaxe nànyahtxownà hatà.

⁴Tàwya enytxatxhe rma, onà wyaro haxa nkekon hatà, Txesusu. Àwayehkanyehna me naha, eheryanà, kekon hatà. Ehonomnà me Khoryenkomo yonyhony me haxa naha. Ehonomnà me rma rha Khoryenkom

muru yonyhony me xarha naha, eheryanà, kekon hatà, Txesusu. ⁵⁻⁶Àro ke, tàwya ekaytà yonytxatxhe rma, nàramamyakon hatà. Mahta komo xe nehxakon hatà, ewtà xe xarha hatà, Rasru xe xarha hatà. Àxan komo rma, àtohra rma hak nehxakon hatà. Asako ro nenmahye hatà, àto rma.

⁷Asako ro enmahàtxhe, onà wyaro nkekon hatà, tànhananàhrà ro komo wya. Àpa txowà, kekon hatà. Àpa txowà, Xukneya yamtar hona harha, kekon hatà, àwyanye.

⁸Àna matà, kxananàhnye y, ketxkon mak hatà, nyamoro, àwya. Oyotahanàr xe nehxatxkenano, toh ke, àton komo, Xuknewyana yoh komo. Àsna rma rha màteno, ketxkon hatà.

⁹Onà wyaro haxa neyuhtxownà hatà, noro. Awasnawo rma haka komyawon hok tehxa hamà, 12 oras me, kekon hatà. Awasnawo àhokon komo wyaro, romyawon hoko roro rma hak wehxaha, tano rma hak ryehtoko, rowayehtoho mehra rma haka esnàr ke, kekon hatà. Awasnawo tontoko rma, ehurkahra tehxa hamà, kamàmà wya kawasmenàr ke. ¹⁰Kohsaya haxa tontoko, anatoko tehurken hana, tawanye esnàr ke, kamàmà ehxera esnàr ke. Awasnawo tàtosom komo wyaro, tukrunhosom me rma hak wehxaha, rowayehtoho mehra rma haka esnàr ke, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

¹¹Onà wyaro nkekon xarha tà, àwyanye. Nànàkyako, Rasru, dàhnàn komo, kekon hatà. Ànàhsaho rma naha. Noro yompakaxe àtehe, kekon hatà.

¹²Àna matà, amna yohà y, ketxkon hatà. Ànàhsah me tehtoko, mexehra ohxe harha nay hamà, ketxkon hatà.

¹³Noro wayehtoho hok haxa nàrwonakon hatà, Txesusu, tàwya ànàhsaho rma naha tatoko rma. Àro wyaro uhutwahra mak nehxatxkon

hatà, nyamoro. Ànàhtoho rma hutwetxkon hatà. Ànàhso atakryetxho rma hutwetxkon hatà. ¹⁴Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, Txesusu. Wayehyako, Rasru heno, kekon hatà, àwyanye uhutwanàr horà. ¹⁵Rohnawo rma wayehyako. Àro ke, teryehorye wehxaha, àto ehxera ryesnàr ke. Àsok tawro hana. Amnye, owyanye rahoxetà yonyetxhe, rohona xeny me nyhe manatxow hamà, kekon hatà. Àpa txowà rma, àhyaka, kekon hatà, Txesusu.

¹⁶Onà wyaro nkekon hatà, Tome, tkukuru komo wya. Àpa txowà, akoro, kàwyam xarha, kekon hatà. Twayehkaxem me ehtoko, noro yakoro twayehkaxem me rma rha tehtxe, kàwyam xarha. Àro ke, àpa txowà, kekon hatà. Tome. Asak enusaho mosonà katxho rma noro hatà, esot yowtà.

Toto komo yanàmnye ryhe uro katxhàrà on ha.

¹⁷Taa. Betanya màtkoso nomohtxownà hatà, Txesusu komo. Àto tehtoko rma, Rasru heno yonamtoho yonytxay hatà, Txesusu. Toh yowtar yaka enam-sah me, 4 me rma nenmahyako, tawro yonytxay hatà.

¹⁸Xerusaryen màhto nehxakon hatà, Betanya. 3 kerometrus me hana neh-xakon ha, àmoxenonà. ¹⁹Àro ke, àsnye ro nomohtxownà hatà, àro hon komo, Xuknewyana komo rma, thenyenohnà komo rma. Betanya hona nomohtxownà hatà, Mahta komo hyaka, Maryeya hyaka xarha. Eheka heno komo hnànà rma nomohtxownà hatà, amna noseryehokehe, ohokonye, kaxe rma hatà.

²⁰Txesusu yomoknàrà yonytxay hatà, Mahta. Àro ke, ehoso toy hatà. Maryeya ryhe, bàn yawo rma nehxakon hatà.

²¹Rohà y, kekon hatà, Mahta, Txesusu wya. Tan oyehtok haxa, ryeheka heno

wayehpàtoràtho haryhe, kekon hatà.
²²Wayehyak ha. Anatoko àwayehsa-
 hotho hoko rma orwonan hana, Kho-
 ryenkom yakoro. Noro ryhe oyoyukyaha
 xaxa hampànà, kekon hatà, Mahta.

²³Nasanàmnyaha harha hampànà, oye-
 heka, àwayehxemo kom waye, kekon
 hatà, Txesusu, àwya.

²⁴Noro yasanàmtoho harha
 uhutwehe, kekon hatà, noro. Amnye,
 Khoryenkomo wya anàmno ytxoho ro
 ho haxa nasanàmyan hamà, ryeheka,
 kekon hatà.

²⁵Toto komo yanàmnye ryhe uro,
 àwayehxemo kom waye, kekon hatà,
 Txesusu, àwya. Karyhe roro harha tx-
 eny komo rma uro. Rohona xeny komo
 ryhe, karyhe roro harha natxhe ham-
 pànà. Àwayehsahonhàrà rma, karyhe
 roro harha natxhe hampànà, kekon hatà.

²⁶Karyhe roro tehxemà rma, rohona
 xenye rma, àwayehpànà ro me harha
 natxhe hampànà. Àro wyaro hamà kahra
 kat manaye, kekon hatà, Mahta wya.

²⁷Àna hamà, àro wyaro hamà, rohà
 y, kekon hatà, noro, àwya. Kryestu
 ryhe omoro, rowya. Khoryenkom muru
 rma omoro, rowya. Yukryeka hona
 nomokyaha hampànà, noro, katxhàrà
 rma omoro, rowya, kekon hatà, Mahta,
 Txesusu wya.

Txesusu ratathàrà on ha.

²⁸Àro wyaro tàwya katxhe rma, toy
 hatà, Mahta. Towtà yanyehxe toy hatà.
 Maryeya rma yanyekye hatà, toto komo
 nenytxahtor me mak hatà. Nuxe y,
 kekon hatà. Khananàhnye nomokno.
 Àto manaye. Ayanyekhono, kekon hatà,
 towtà wya.

²⁹Àro wyaro tàwya enytxatxhe rma,
 nasanàmnye hatà, noro. Amamehra
 rma toy hatà, àhyaka. ³⁰Owto hona
 ahatakahra rma hak nehakon hatà,
 Txesusu. Mahta wya tohoràthàto rma
 nehakon hatà. Àsna rma toy hatà,

Maryeya. ³¹Àtonàrà yonytxownà hatà,
 àmàn yawon komo, Xuknewyana
 komo rma. Àhyaka omohxemo komo
 rma mokyam nehaxtkon hatà, amna
 noseryehokehe, ohokonye, kany komo
 rma hatà. Nyamoro rma, amamehra
 àtonàrà yonytxownà hatà. Àrataxe ten
 hamà, onamno ytxoho ro na, ketxkon
 hatà, tàwyanye rma. Àro ke, noro
 yakoro totxownà hatà.

³²Txesusu hyaka haxa toy hatà,
 Maryeya. Tàwya xenyetxhe rma, tano
 me ro rma nehurkay hatà, akratata.
 Rohà y, kekon hatà, àwya. Tan oyehtok
 haxa, ryeheka heno wayehpàtoràtho
 haryhe, kekon hatà.

³³Nàratekon hatà, teheka heno hnànà.
 Akoron komo xarha, Xuknewyana komo
 rma, nàratetxkon hatà, noro heno hnànà
 rma rha. Àratanàrà komo yonyey hatà,
 Txesusu. Àro ke, àhnàn kom yawo
 rma haxa nehakon hatà. Yuhnaye ro
 noseryehokay hatà, tàhnawo. ³⁴Henta
 ryhe menamyatxoko, kekon hatà. Henta
 ryhe menamyatxoko.

Omok ha xenyxe, amna yohà y,
 ketxkon hatà, àwya.

³⁵Nàratay hatà, Txesusu. ³⁶Àro ke,
 onà wyaro nketxkon hatà, Xuknewyana
 komo. Noro heno hnàn yawo rma
 haxa nehaknan hamà, mosonà, ketxkon
 hatà.

³⁷Onà wyaro haxa nketxkon
 hatà, ukukur komo. Enhunu rotho
 yontanàhyak hatà. Àsok tawro Rasru
 heno kurunhohra nehakono, àwayehrà
 hona, ketxkon hatà.

Rasru yanàmàthàrà on ha.

³⁸Yuhnaye ro noseryehokay xarha tà,
 Txesusu. Àro wyaro toseryehokaxemà
 rma toy hatà, onamno ytxoho ro na.
 Toh yowtarà rma àro hatà. Àhotawo ne-
 hxakon hatà, tohu ymo, ahutoho ymo.
³⁹Tohu ymo etakatkoko, kekon hatà,
 Txesusu.

Onà wyaro haxa nkekon hatà, Mahta, ekeh wosànànho. Amna yohà y, tkoke rma haxa nay hamà, kekon hatà. Enamsah me, 4 me rma nenmahyako. Tkoke rma haxa nay hamà, kekon hatà.

⁴⁰ Onà wyaro haxa nkekon hatà, Txesusu, àwya. Rohona owya xenyetoko, ehonomnà me xaxa Khoryenkom yehtxoho menyaha hampànà, àkan hawe, owya. Kahra kat wahko, owya, kekon hatà, Mahta wya.

⁴¹ Àro ke, tohu ymo yotakaxownà hatà. Kakoso nosompotày hatà, Txesusu. Apa y, ohxe xaxa manay hamà, uro menytxan hamà, kekon hatà. ⁴² Ronytxanye me roro oyehtxoho rma uhutwano. Uro menytxan hamà, àkano rma, moxamo wya enytxatxho me, àwyanye onànyaketxhàr me ronytxoho me, àwyanye noro moson hamà katxho me, kekon hatà, Khoryenkomo wya.

⁴³ Àro wyaro tàwya katxhe rma, teryewrye ro nàrwonàmeye hatà. Rasru y, ahatakako, kay hatà. ⁴⁴ Nahatakay hatà, àwayehsahotho. Wom ke tamokaramxe nehkakon hatà. Tàhrokaramxe xarha nehkakon hatà. Tompatahonke xarha nehkakon hatà. Àwompokatxoko, kekon hatà, Txesusu. Àwompokatxoko, ohxe harha àtotho me, kekon hatà.

Txesus xanhàn komo yosonytxatxhàrà on ha.

⁴⁵ Txesusu wya àwayehsahotho yanàmrà yonytxownà hatà, Xuknewyana komo, Maryeya yakoron komo. Àro ke, noro hona harha nenytxownà hatà, ukukuru komo, thenyenohnà komo rma.

⁴⁶ Anar kom haxa ryhe, ukukuru komo rma, totxownà hatà, Farysew komo hyaka. Txesus yexetxhàrà yokarymatxownà hatà, àwyanye.

⁴⁷ Àro ke, tosonytxaxemà ro komo yanyekhotxownà hatà, nyamoro, Fary-

sew komo rma, Khoryenkom màn yonye ro yoh kom yakoro xarha. Nohsamnohtàkaxownà hatà. Àsok tehxtaxowà, ketxkon hatà, nyamoro. Àsok tehxtaxowà. Tahoxetà yonyhen hamà, mokà ymo. Anaro rha eryehokano ytxoho hok nay hamà, ketxkon hatà. ⁴⁸ Noro yatàknanàhkahra kehtokonye, àhona nenyatxow hamà, toto komo, omeroron komo. Ehonomnà me xaxa noro yonyatxow hamà, kàkayaryet komo yoho rma haxa mak hamà, ketxkon hatà. Àro ke nomokyatxow hamà, Homayana komo, waha komo. Karymatxehketxow hamà. Kohsamnohtotho komo yarymetxow hamà, ketxkon hatà. Enyhoru rotho rma yarymetxow hamà. Xuknewyana heno komo rma yarymetxow hamà, omeroro. Àro ke, àsoke ryhe tehxtaxow ha, ketxkon hatà.

⁴⁹ Àto nehkakon hatà, Kayfasà. Nyamoro kukuru rma mok nehkakon hatà. Txesus hoko roro rma hak ehtokonye, Khoryenkom màn yonye ro kom yohà ymo me nehkakon hakahpa tà, Kayfasà. Noro rma, onà wyaro haxa nkekon hatà, àwyanye, tosonytxaxemà ro komo wya. Uhutwanyehná ro mak omnyam hamà, kekon hatà. Uhutwanyehná ro mak omnyam hamà. ⁵⁰ Twayehkahorye nay hamà, toto, towenyxa, àwayehkahnà me anar komo yehtxoho me, tukrunhosom me rma omeroro Xuknewyana komo yehtxoho me. Àro wyaro uhutwahra mak manatxow hamà, omnyamo, kekon hatà, Kayfasà, tosonytxaxemà ro komo wya, Xuknewyana yoh komo wya.

⁵¹ Tano me rohra mak àro wyaro nkekon hamà. Khoryenkom yano me haxa ryhe nàrwonakon hamà. Tàywenyekeno rma, Khoryenkomo rwonà yokarymekon hamà, noro màn yonye ro kom yoh me tesnàr ke mak ha. Xuknewyana komo yonyhoryeny me Txesusu wayehyaha, kany me rma neh-

akon hamà, àro wyaro tàwya tatoko rma. ⁵²Xuknewyana kom marmahnà, anaro rha yana komo yonyhoryeny me rma twayehkaxem me nehxaikon hamà. Twayehrà ke ryhe, Khoryenkom hokru me texem komo yohamnohnye me nehxaikon hamà, noro hyaka. Anaro rha yana kukuru komo rma yohamnohnye me nehxaikon hamà, àhyaka, noro rye me harha ehtxoho menyè.

⁵³Taa. Àro wyaro tosonytxatxhenye rma, noro wayehkatxho hutwetxkonà roro rma hatà, Xuknewyana yoh komo.

⁵⁴Àro ke, nyamoro wawo àtohra harha nehxaikon hatà, Txesusu. Ahehnà ymo na toy hatà. Owto txko hona rma toy hatà, Efrayen hona rma hatà. Àto nàramamtxownà hatà, tànhananàhrà ro kom yakoro.

⁵⁵Xuknewyana komo yasahxemtoto hahnoko nehxaikon xarha tà. Thoryen heno komo yohokoko àtothàrànhàrà hutwatxho rma àro hatà, asahxemtoto komo. Àro ke, Xerusaryen hona tetxkon hatà, toto komo, Xukneya yamtar hon komo rma, thenyehnà komo rma. Tasahxemtobra ronye rma haka tetxkon hatà, tosonyhoryenàr kom horà.

⁵⁶Txesusu yohoryatxkonà rma haryhe tà, nyamoro. Khoryenkom màn yawo tehtokonye, onà wyaro nketxkon hatà, tàwyanye rma. Àsok naye, mokà, owyanye, ketxkon hatà. Àsok naye, mokà, owyanye. Asahxemtoso nomokyano. Omokhàrà kat naye, owyanye, ketxkon hatà, tàwyanye rma.

⁵⁷Onà wyaro kanyenhàr me nehxaikon hatà, Xuknewyana yoh komo, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo rma, Farysew kom yakoro xarha. Henta hana nay ha, mokà ymo, owyanye noro yonyetxhe, ekarymatxoko, amna wya, kanyenhàr me nehxaikon hatà, toto komo wya. Àsok tawro hana, noro yahtxahke tesnàr komo ke hamà.

Maryeya wya Txesusu hrora karyetxhàrà on ha.

12 Asahxemtoto ytxoho ywaho ro rma haka toy hatà, Txesusu, Betanya hona, 6 me enmahpàra ro rma hak hatà. Àto nehxaikon hatà, Rasru, àwayehsahotoho, noro nanàmàtho.

²Nahxemtotoxownà hatà, àton komo. Mahta natamokyakon hatà, àhyakanye, ànyàhrà kom hoko. Rasru xarha nasahxemtoto hatà, Txesusu yakoro, eryewtaxemo kom wawo rma hatà.

³Maryeya ryhe, Txesusu karyey hatà. Ownaku yokye hatà, naknu katà rma hatà, enyhoru rma hatà, ehètàhpenyeno rma hatà. 1 meyu keru me nehxaikon hatà, amusunu. Àro rma ke noro hrora karyey hatà. Tàhpotx ke ryhe nenyhoryey harha tà. Ownyak hoxen kenyè rma nehxaikon hatà, àmàn komo, thoxenhorye rma haxa mak hatà.

⁴Àto nehxaikon hatà, Xuknasà Eskaryotesà, ànhananàhrà ro komo kukuru. Noro yahohsonye ymo rma mok nehxaikon hatà, àxanhàn komo wya. Noro rma, onà wyaro nkekon hatà.

⁵Tanàhnohporyehra nahko haryhe, àrotho, ownyakutho, kekon hatà. 300 txenyeru hona, tàmporye nahko haryhe. Àro rma, tàmporye nahko haryhe, àtxenyermnu ro komo wya, àkatxhomnà ro komo wya, kekon hatà, Xuknasà.

⁶Àkatxhomnà komo hnàn yawohra mak nehxaikon hatà, noro ymo. Temenyem me tehtxoho hoye ro haxa ryhe, àro wyaro nkekon hatà. Àsok tawro hana, Txesusu txenyerun kom yoh me tesnàr ke hatà. Ehà rma, àtxenyerunuthuyamo yanye ro me nehxaikon hatà, tàtxenyerun me harha. Àro wyaro tehtxoho hoye ro ryhe, txenyeru hona tàmporye nahko haryhe, kekon hatà, noro ymo.

⁷Onà wyaro haxa nkekon hatà, Txesusu. Moson hoko àrwomra exko, kekon hatà. Àhyawo rma hak nahko, ownyakutho txko, amnye àwya rokaryetxho me xarha, ronamnàtoko rokaryetxho me xarha, kekon hatà. ⁸Àtxenyerumnu ro komo ryhe, onewakryenàr komo rma, tano roro rma natxow hamà, awawonye. Uro haxa ryhe, tano rorohra mak wehxaha. Amnye awawonyehra harha wehxaha, kekon hatà, Txesusu.

⁹Taa. Noro yokaytà yonytxetxkon hatà, toto komo, Xuknewyana komo rma. Betanya ho manaye tawro yonytxetxkon hatà. Àro ke, noro yonyxe tetxkon hatà, thenyehonà komo. Noro marmahnà yonyxe tetxkon hatà. Rasru yonyxe xarha tetxkon hatà. Àsok tawro hana, àwayehxemo kom waye ànanàmàthàr me noro yesnàr ke mak hatà. ¹⁰Àro ke, noro hoko xarha ewakhàra nehxtatxkon hatà, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo. Noro wayehkatxho xarha hutwetxkon hatà. ¹¹Àsok tawro hana. Noro yanàmàthàrà hoye ro Txesusu hona harha nenyatxkon hatà, toto komo. Xuknewyana komo rma, toh komo yonytxahra harha nehxtatxkon hatà. Txesusu hona harha nenyatxkon hatà. Àro ke, Rasru xarha wayehkanàr xe nehxtatxkon hatà, eh komo.

Xerusaryen hona Txesusu yomokàthàrà on ha.

¹²Sa, nenmahye hatà. Txesusu yokaytà yonytxatxownà hatà, toto komo, Xerusaryen hon komo. Asahxemtoso omohxemo komo rma mokyam nehxtatxkon hatà, thenyehonà komo rma hatà. Xerusaryen hona nomokyan hatà, noro ha, tawro yonytxatxownà hatà. ¹³Àro ke, ehoso totxownà hatà. Maryha yarà wyarono yaryatxkon hatà, tàwyaneye ehonomnà me xaxa

noro yonyàr ke hatà. Teryewrye ro nàrwonatxkon hatà, noro yotakmenàr me hatà. Ehonomnà me xaxa hak nahko, mosonà, ketxkon hatà. Kohkom yano me omohsaho ryhe mosonà. Ehsayewyana komo kayaryetà ryhe mosonà. Towakryexem me xaxa hak nahko, ketxkon hatà.

¹⁴Xumentu mxeckrà yonyey hatà, Txesusu. Àmkakoso natakryey hatà. Àro wyaro ehtxoho hoko rma, onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà.

¹⁵Seyaw hon komo y, oseryehpàra harha ehtxoko. Ohyakanye nomokyaha hampànà, akaryet komo. Xumentu mxeckrà mkawo nomokyaha hampànà.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà. Àro wyaro katxhàrànhàr yawo ro nehxtakon hamà, Txesusu. ¹⁶Uhutwahra rma nehxtatxkon hatà, ànhananàhrà ro komo. Amnye hutwatxownà harha tà, àwayehxemo kom waye noro yasanàmàtxhe mak hatà, ehonomnà me xaxa tonyxem me harha ehtok mak hatà. Noro yehtxoho hoko nmenhoy hamà, amnyehran heno, katxownà harha tà. Àro wyaro nehxtak hamà, àmenhosahonhàr yawo ro tehtxoho me, katxownà harha tà, ànhananàhrà ro komo, amnye harha mak hatà.

¹⁷Rasru yahatakanàrà yonyenhàyamo, Txesusu hyawo rma nehxtatxkon hatà, thenyehonà komo rma hatà. Rasru y, ahatakako, tawro yonytxanyenhàyamo rma mokyam nehxtatxkon hatà. Txesusu wya anàmrà yonyenhàyamo rma mokyam nehxtatxkon hatà. Nyamoro rma, tànenyetxhàyamo yokarymatxownà hatà, anar komo wya. ¹⁸Enytxanyenhàyamo rma, Txesusu yohoso totxownà hatà, nyamoro wya tahoxet yonyheko, amna wya, tawro ke hatà.

¹⁹Àro ke, onà wyaro nketxkon hatà, Farysew komo, tàwyanye rma. Mokà ymo yakoro tetxow hamà, toto komo, omeroron komo, ketxkon hatà. Àhorohkahranye ro mak tehxtxow hamà, ketxkon hatà, tàwyanye rma.

**Kryekyana kukuru komo wya
Txesusu yohoràthàrà on ha.**

²⁰Xerusaryen hona omohxemo kom wawo nehxtxkon hatà, anaro ro komo, Kryekyana kukuru komo. Asahxemtoso omohxemo kom wawo nehxtxkon hatà, Khoryenkomo yowakryexe omohxemo kom wawo rma hatà.

²¹Nyamoro rma totxownà hatà, Feryepe hyaka, Betsayda honotho hyaka, Karyeryeya yamtar honotho hyaka. Hoymo y, ketxkon hatà, àwya. Txesus yonyar xe amna naha, ketxkon hatà, Feryepe wya.

²²Ekarymaxe toy hatà, noro, Antrye hyaka. Àro ke totxownà hatà, Feryepe komo, Antrye yakoro, Txesusu hyaka. Nekarymatxownà hatà, àwya.

²³Onà wyaro haxa neyuhtxownà hatà, Txesusu. Ehonomnà me xaxa Toto me Enusaho yehtxoho hahnoko rma haxa naha, kekon hatà. ²⁴Onà wyaro yaworo xaxa mpànà àkehe ha, owyanye. Tonamsom me nay hamà, natà, amnye ehetho me. Enampàn me rma tehtoko, towenyxa rma nay hamà. Ehetahra rma nay hamà, kekon hatà. Tonamsom me mak naha, yukryeka waka, àwayehsaho wyaronotho rma. Àrotho rma nehetehe, thenyehra. Àro wyaro rma rha twayehsom me wehxaha, thenyehra romryenon komo yehtxoho me, kekon hatà, Txesusu.

²⁵Tano roro rma oyesnàr komo xe oyehtokonye, awayehyaxhe xak mak hampànà, awayehrà kom hona oyekrunhonàr kom xe oyesnàr komo ke mak ha, kekon hatà. Tano roro rma oyesnàr komo xehra oyehtokonye haxa ryhe,

mekrunhetxhe harha. Karyhe roro harha manatxhe ha, twayehso ro oyosoxanomkahnòrà komo ke mak ha, kekon hatà.

²⁶Ranoto me oyesnàr komo xe oyehtokonye, rakoro àtotxok hampànà. Henta kom ryehtok hana, rohyawo rma natxhe, ranoto komo. Ranoto me oyehtokonye, ohxe tonyxem me oyeriyaxhe hampànà, royàmà, kekon hatà, Txesusu.

**Txesusu wya twayehtoho
hutwamohsothàrà on ha.**

²⁷Onà wyaro nkekon xarha tà, Txesusu. Koseryehokehe rma haxa, rohnawo, kekon hatà. Teryewhamnòsom me harha wehxan hamà. Àsok kat àkeno, royàmà wya. Apa y, uro ukurunhoko, ryeryewhamtoho hona, àkeno. Àro wyaro kahra wehxaha. Àsok tawro hana. Ryeryewhamtoho me ryhe komokye, kekon hatà. ²⁸Onà wyaro haxa àkehe. Apa y, tan ryehtxoho hoye ro osonyhoko, ehonomnà me xaxa, kekon hatà. Kahe yawono rwonà neyukye hatà. Ehonomnà me xaxa osonyhosaho rma uro, kay hatà. Kosonyhehe xarha, ehonomnà me xaxa, kay hatà, kahe yawono rwonà.

²⁹Nenytxatxownà rma haryhe tà, toto komo, ohsamnohxemo komo. Taraye mon nahko hamà, ketxkon hatà, anar komo. Àna matà, Khoryenkom yanoto, totohnà rma, nàrwonàmno hamà, moson yakoro, ketxkon hatà, anar komo.

³⁰Onà wyaro haxa nkekon hatà, Txesusu, àwyanye. Àsok tawro hana nàrwonàmno ha, kahe yawono, kekon hatà. Rowya royukno hamà katxho mehra rma, owyanye haxa ryhe moson yoyukno hamà katxho me, nàrwonàmno, kahe yawono, kekon hatà.

³¹Amnye rma haxa tanàhnohsom me manatxhe hampànà katxho me natxhe, toto komo, yukryeka hon komo, Khoryenkom xanhàn komo.

Nyamoro yohà ymo, tarymaxem me naha hampànà, amnye rma, kekon hatà. ³²Uro ryhe, takryexem me wehxaha hampànà, yukryeka hoye. Àro hoye ro rohyaka nomokyatxhe hampànà, toto komo, omeroro, kekon hatà, Txesusu.

³³Àro wyaro tàwya tatoko rma, twayehtoho hutwamohsekonà rma hatà. Yahkotohen hona tamoyathosom me rma nehutwamohsekon hatà.

³⁴Onà wyaro haxa nketxkon hatà, toto komo. Kàyweronàhyamatxho komo ryhe, onà wyaro nkehe, amna nenytxanàr me, ketxkon hatà. Tehxemà roro me naha, Kryestu, kehe. Anar me màken hamà, omoro, Toto me Enusah hoko. Takryexem me naha hampànà, màkehe, noro hoko, ketxkon hatà. Àsok tawro àro wyaro màken harha. Onokà ryhe noro, Toto me Enusaho, ketxkon hatà, toto komo, àwya.

³⁵Onà wyaro haxa nkekon hatà, noro, àwyanye. Mexehra nyhe rma wehxaha, awawonye, uro, ayawasmeny komo, kekon hatà. Yaworon xaxa hutwamohsonye rma, mexehra nyhe rma wehxaha, awawonye. Àro ke, awasnawo tàtosom komo wyaro ehtxoko, àkokmamrà hona xeny komo wyaro mak ha. Awawonye rma hak ryehtoko, uro enytxatxoko, yaworon xaxa hutwanàr horà, ayawasmeny kom me rma hak ryehtok mak ha, kekon hatà. Amnye ronytxahra harha manatxhe hampànà, awawonyehra harha ryesnàr ke. Àtoko rma, awaràn waha tàtosom komo wyaro manatxhe hampànà, kekon hatà. Awaràn waha tàtontokonye, àtohnaha rma tetxow hamà, asama yonyhera tesnàr komo ke. Àro wyaro rma rha, yaworon xaxa yonytxahra harha manatxhe hampànà, awawonyehra harha ryesnàr ke, ayawasmehrany harha ryesnàr ke, kekon hatà. ³⁶Ayawasmeny komo rma uro. Rohona rma xenytxoko, awawonye rma hak ryehtoko, kekon hatà. Rohona

owyanye xenyetoko, yaworon xaxa hutwany me harha manatxhe, awasnawo tàtosom komo wyaro mak ha, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya.

Àro wyaro tàwya katxhe rma, toy hatà. Osonyhohra harha nehakon hatà, àwyanye.

Txesus hona xenyhera Xuknewyana komo yexetxhàrà on ha.

³⁷Tahoxetà yonyhonyenhàr me nehakon hatà, Txesusu, toto komo wya. Anaro rha eryehokano ytxoho hoko ehxahonhàr me nehakon hatà, ànenyàr kom me. Noro hona xenyhera mak nehaxtkon hatà. ³⁸Àro wyaro nehaxtkon hatà, Khoryenkom yano me, Esaeyas heno nmenhotho yawo ro tehtxoho menyè. Onà wyaro nmenhoy hatà, noro heno, Khoryenkomo rwonà yokarymanyè ro heno.

Amna yohà y, orwonà amna nekarymehe rma haryhe. Eyuknye komo ehxera mak naha ha. Ayahoxetà menyèhehe rma haryhe. Xeny komo ehxera mak naha ha.

Àro wyaro rma nmenhoy hatà, Esaeyas heno. ³⁹Txesus hona xenyhera nehaxtkon hatà, toto komo. Àsok tawro hana, Esaeyas heno wya onà wyaro xarha àmenhonàr ke hamà.

⁴⁰Nempatanyohomtetxhe hampànà, Kohkomo, àwyanye tahoxet yonyàr hona. Akàhpàn me neryatxhe hampànà, àhnawonye, àwyanye thutwanàr hona, àwyanye thona xenyàr hona, àwyanye uro enyhoryeko tawro hona.

Àro wyaro rma nmenhoy hatà, Esaeyas heno. ⁴¹Àsok tawro hana, Txesusu yonyenhàr me rma tesnàr ke hatà, ehonomnà me xaxa noro yonyenhàr me rma tesnàr ke hatà. Àro ke, noro hoko nàrwonakon hamà, àro wyaro tàwya àmenhontoko.

⁴²Txesus hona rma nenytxownà hatà, ukukur komo. Xuknewyana yoh kukur komo rma, àhona harha nenytxownà hatà, thenyehonà komo rma hatà. Oskarymahra mak nehxtxkon hatà. Àsok tawro hana, Farysew kom hona toseryehrà komo ke hatà. Amna yakoro ohsamnohpànà ro me harha ehtxok hampànà tawro hona noseryehyatkxon hatà, àwiyane. ⁴³Nyamoro wya ohxe manatxhe tawro xe rma haxa nehxtxkon hatà. Toto wya ryhe ohxe manatxhe tawro xe rma nehxtxkon hatà. Khoryenkomo wya ohxe manatxhe tawro xehra mak nehxtxkon hatà. Àro ke oskarymahra nehxtxkon hatà. Txesus hona xenyenhàrà rma, oskarymahra rma nehxtxkon hatà.

Ronekarymanàrà ryhe royàmà rwon yano me naha katxhàrà on ha.

⁴⁴Taa. Onà wyaro nkekon xarha tà, Txesusu, teryewrye ro hatà. Rohona owiyane xenyetoko rma, urohnà rma, ronyaknyenhàrà haxa hona menyatxhe, kekon hatà. ⁴⁵Owiyane ronyetoko rma, noro rma menyatxhe. ⁴⁶Ayawasmeny kom me komokye, yukryeka hona, kekon hatà. Àro ke, rohona owiyane xenyetoko, awaràn wawon komo wyarohra harha manatxhe. Yaworon xaxa hutwany me harha manatxhe, rohona owiyane xenyàr ke, kekon hatà, Txesusu.

⁴⁷Owiyane rorwonà yonytxatxhe rma, anatoko àro yawo rohra harha manatxow hana, kekon xarha tà. Àro yawo rohra oyehtokonye rma, tanàhnohsom me manatxhe hampànà kahra rma wehxaha, owiyane. Àsok tawro hana. Tanàhnohsom me manatxhe hampànà kaxehra komokye. Toto komo yonyhoryex haxa ryhe komokye, kekon hatà.

⁴⁸Tanàhnohsom me manatxhe hampànà katxho me rma manatxhe,

owiyane ranweknàtoko, rorwonà yonytxahra oyehtokonye. Urohnà rma, rorwon haxa ryhe, ronekarymatxho rma, tanàhnohsom me manatxhe hampànà kany me rma naha, owiyane, kekon hatà. Khoryenkomo wya wahanonkano ytxoho ro ho haxa, tanàhnohsom me manatxhe hampànà katxho me manatxhe, ronekarymatxho hoye ro mak ha, enytxahra rma oyesnàr komo ke mak ha, kekon hatà. ⁴⁹Àsok tawro hana, rano me rohra ronekarymatxho yesnàr ke mak ha. Ronyaknyenhàrà ryhe, royàmà rma, nekarymahehe, rowya, kekon hatà. Noro rma, onà wyaro kasko kany me naha, rowya. ⁵⁰Noro nekarymahotho rma, karyhe roro harha oinye kom me xaxa mpànà naha ha. Àro ke, ronekarymanàrà ryhe, royàmà rwon yano me naha, kekon hatà, Txesusu.

Txesusu wya tànhananàhàrà ro komo hrorà korokatxhàrà on ha.

13 Asahxemtobra rma hak nehxtxkon hatà. Thoryen heno komo yohokoko àtothàrànhàrà hutwatxho mehra rma hak nehxakon hatà. Yukryeka hoye tàtotho rma hutwekon hatà, Txesusu. Tàyàmà hyaka tàtotho hahnoke ehtxoho rma hutwekon hatà. Àro ke, àxan kom me rma haxa tehutwamohsonàr xe nehxakon hatà, tàmryenon komo wya, tànhananàhàrà ro komo wya, yukryeka ho tànomsom komo wya. Nyamoro xe roro ehxahonhàrà rma, àxan kom me tehtxoho hutwamohsotàhkay haxa hatà.

²Taa. Nasahxemtetxkon hatà, Txesus komo. Àto nehxakon hatà, Xuknasà Es-karyotesà, Semaw muru rma. Txesus yahohsony me nehutwekonà rma hatà, àxanhàn komo wya. Worokyamo yohà ymo yano me nehutwekonà rma hatà, noro yahohsony me.

³Txesusu ryhe, nehutwekon xarha tà. Omeroron kom yoh me ryeryeye, royàmà, kekonà rma hatà, tàhnawo. Noro hyaye komokye. Àhyaka harha àtehe, kekonà rma hatà, tàhnawo.

⁴Àro ke, tasahxemtontokonye rma, nasanàmeye hatà. Nehononkay hatà. Anotonano wyaro natawrutamye hatà, wom ke, etukryenkano ytxoho ke. ⁵Tuna yarkay hatà, oryen yaka. Tànhananàhrà ro komo hrora korokay hatà. Tukryenkay harha tà, wom ke, tawrutamtxe ke.

⁶Semaw Petru hyaka haka rha toy hatà, noro hrora korokanàr hora. Onà wyaro haxa nkekon hatà, noro. Rohà y, ranoto mehra manay hamà. Àsok tawro rohrora màkorokeno, kekon hatà.

⁷Onà wyaro neyukye hatà, Txesusu. Rowya ohrorà korokatxho hutwahra hak manaha. Amnye muhutwehe harha, kekon hatà.

⁸Rohrorà korokanyehna ro omoro, rohon kaxe, kekon hatà, noro.

Onà wyaro neyukye hatà, Txesusu. Okorokahra ryehtoko, romryenon mehra manaha, kekon hatà.

⁹Rohà y, kekon hatà, noro. Rohrorà marmahna, ramor xarha, royhutho xarha, àkorokako, omeroro mak ha, omryenon me roro rma haxa ryehtxoho me, kekon hatà.

¹⁰Àna matà, kekon hatà, Txesusu, àwya. Àsok hana tehxtaxow ha. Anatoke tewehyaxow hana. Kewehàtxhenye, ekorokahra harha tehxtaxow hamà, umuryemra kesnàr komo ke, kekon hatà. Tehkoroketxhe marma, buryenke harha kàhror komo yesnàr ke. Àro wyaro rma rha, enyhoryetxehkaxah me manatxhe, omnyamo, ohnawonye. Okukuru komo rma, enyhoryehna me rma naha, kekon hatà, Txesusu.

¹¹Anhà komo wya tahohsonye ymo hutwekon hatà. Àro ke, enyhoryehna me

rma naha, okukuru komo, kekon hatà, Txesusu.

Tànhananàhrà ro komo yanoto me Txesusu yosonyhothàrà on ha.

¹²Tàwya àhrorà komo korokatxehkatxhe rma, nehomtomtoy harha tà, Txesusu. Neryewtay harha tà. Eryewtaxaho rma, onà wyaro nkekon hatà, àwyaneye. Rowya ohrorà komo korokatxho ryhe, àsok muhutwetxowà, uhutwahra kat manatxowà, kekon hatà. ¹³Khananàhnye y, amna yohà y, kany me manatxhe, rowya. Àro wyaro yaworo màketxhe, ahananàhnye kom me ryesnàr ke, oyoh kom me ryesnàr ke, kekon hatà. ¹⁴Ahananàhnye komo rma, oyoh komo rma, ohrorà komo àkorokano, ayanoto komo wyaro mak ha. Àro ke, tehkorokahorye manatxhe, omnyamo ro rye rma. ¹⁵Àsok tawro hana. Ayanoto kom me kosonyhono, owyanye, rohoko oyehohkanàr kom hora, okukur komo yanoto me oyesnàr kom hora, kekon hatà, Txesusu, àwyaneye.

¹⁶Onà wyaro yaworo xaxa mpànà àkehe ha, owyanye, kekon xarha tà. Anoto komo ryhe, tanotomany komo yohon mehra natxow hamà. Ànyahxemo komo xarha, tànyaknyenhàyam yohon mehra natxow hamà, kekon hatà. Àro wyaro rma rha, rohon mehra manatxhe, omnyamo. Rohonohnà rma, rowyaro rma rha oyesnàr komo xe ehtxoko, kekon hatà.

¹⁷Àro wyaro rorwonà menytxatxowà. Eyuknye ro me oyehtokonye, towakryexem me mpànà manatxhe ha, kekon hatà, Txesusu, àwyaneye.

¹⁸Omeroron komohnà rma, okukuru kom marma towakryexem me mpànà natxhe ha. Omeroro awahanonkanyenhàyam me rma wehxaha, kekon hatà. Ronwahanonkatxho komo rma uhutwatxehkehe. Rahohsonye ymo xarha

àwahanonkaye, ronhananàhrà ro me, àmenhosahonhàrà yawo ro ryehxoho me. Onà wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà, Khoryenkom karyehtan hoyeno.

Rakoro tasahxemtosomalà ryhe, roxanhàn me rma naha. Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà. Àro wyaro katxhàrànhàrà yawo ro ryehxoho me ryhe, rahohsehe hampànà, okukuru komo, roxanhàn komo wya, kekon hatà.

¹⁹Rahohsohra ro rma haka wekarymano rma, owyanye, rohoko amnye noro mok hamà kany me harha oyehtxoho menye. Àwya rahohsotxhe rma, noro mok hamà màketxhe harha, rohoko, ekarymanyenhar me ryesnàr ke, kekon hatà, Txesusu.

²⁰Onà wyaro yaworo xaxa mpànà àkehe ha, owyanye, kekon xarha tà. Anatoko ronànyaketxho yonytxetxow hana, toto komo. Tàwyanye noro yonytxantoko rma, uro rma ronytxetxhe, kekon hatà. Tàwyanye ronytxantoko rma, ronyaknyenharà rma yonytxetxhe, kekon hatà, Txesusu, tãnhananàhrà ro komo wya.

Txesusu wya tahohsotho yokarymatxhàrà on ha.

²¹Àro wyaro tàwya katxhe rma, noseryehokekon hatà, Txesusu, tãhnawo. Toseryehokatxho rma yokarymay hatà. Onà wyaro yaworo xaxa mpànà àkehe ha, kekon hatà, tãnhananàhrà ro komo wya. Okukuru komo ryhe rahohsehe hampànà, roxanhàn komo wya, kekon hatà, àwyanye.

²²Nosonytxownà hatà, nyamoro rye rma. Onok hana, ketxkon hatà, tãhnawonye rma. Onok hana. Uhutwahra nehaxatxkon hatà.

²³Ukukur komo, Txesusu hanawo nehaxakon hatà. Txesusu nãhnànà rma haxa noro hatà. ²⁴Noro wya, tamor ke

nekarymay hatà, Semaw Petru. Onokà ryhe noro, ayahohsonye ymo, kasko, àwya, katxho me rma nekarymay hatà, tamor ke, tkukuru wya. ²⁵Noro ryhe, Txesusu yowan yawo ro rma tàrah nehaxakon hatà. Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, àwya. Rohà y, onokà ryhe noro, ayahohsonye ymo, kekon hatà.

²⁶Onà wyaro neyukye hatà, Txesusu. Noro wya ryhe wàmýaha, onà, ekeyu txko, kekon hatà. Rowya àhpatxhe rma wàmýaha, àwya. Mosonà rma noro ha, kekon hatà, Txesusu.

Àro ke, tàwya àhpatxhe rma, nàmýe hatà, Xuknasà wya. Semaw Eskaryotes muru rma noro hatà. ²⁷Àwya ekeyu yahosàtxhe rma, noro yowan yaka nowomye hatà, Satanasà ymo. Onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, àwya. Mexehra exko, kekon hatà. Àhok oyesnàr xe manay hamà. Mexehra nyhe rma àtoko, àhok oyehtxoho me, kekon hatà, Txesusu, Xuknasà wya.

²⁸Àrwon hutwahra rma nehaxatxkon hatà, àton komo. Eten hok hana àro wyaro nkan ha, ketxkon hatà, tãhnawonye. ²⁹Onà wyaro rma nehutwetxkon haryhe tà, ukukur komo. Anatoko, dyahrà komo ehekahta ha, kasahxemtotho menye, kan hana, àwya, ketxkonà rma haryhe tà, tãhnawonye. Anatoko txenyerun kom hoye tãmta ha, àkatxhomnà komo wya, kan haxa hana, àwya, ketxkonà rma haryhe tà, tãhnawonye. Àro wyaro rma nehutwetxkon haryhe tà, tãtxenyerun kom yoh me noro yesnàr ke hatà.

³⁰Tàwya ekeyu yahosàtxhe rma, toy hatà, noro ymo. Mexehra toy hatà. Kohsaya nehaxakon hatà.

Oxeny ryehxoho wyaro ryhe osox ehtxoko katxhàrà on ha.

³¹Xuknasà totxhe rma, onà wyaro nkekon hatà, Txesusu. Ehonomnà me xaxa nosonyhehe haxa ha, Toto me

Enusaho, kekon hatà. Khoryenkom xarha yonyehe, ehonmnà me xaxa. ³²Noro xarha yonyehe, Khoryenkomo, ehonmnà me xaxa. Tàwvaro rma rha ehonmnà me xaxa nenyhehe, amnye rma, kekon hatà, Txesusu, tãnhananàhrà ro komo wya.

³³Rohokru komo y, mexehra rma haxa wehxaha, awawonye, kekon xarha tà, àwyaney. Uro mehoryatxhe rma haryhe. Henta ya na àten ha. Àsna àtohra manatxhe. Àro wyaro rma àkeknano, Xuknewyana yoh komo wya. Àme rma rha àkehe, owyany xarha, kekon hatà, tãnhananàhrà ro komo wya.

³⁴Khananàhsàny haxa haka, kekon xarha tà, àwyaney. Osox ehtxoko. Oxenye ryehtxoho wyaro ryhe, osox ehtxoko, omnyamo ro rye rma. Enytxahnà rotho rma àro hamà, rowya ahananàhtoho komo, kekon hatà. ³⁵Osox oyesnàr komo ke ryhe ohutwetxhe, toto komo, ronhananàhrà ro me, kekon hatà, Txesusu.

³⁶Onà wyaro nkekon hatà, Semaw Petru, àwya. Amna yohà y, henta ya ryhe màteno, kekon hatà.

Henta ya na àten ha, kekon hatà, Txesusu, àwya. Àsna àtohra hak manaha, rakoro. Amnye haxa màtehe, kekon hatà.

³⁷Àna matà, amna yohà y, kekon hatà, Petru. Àsok tawro àtohra hak wehxano, ayakoro. Ohnàn ke ryhe kosoxanomkahnohyaha hampànà, twayehso ro, kekon hatà.

³⁸Rohnàn ke mosoxanomkahnohyano, owoya, kekon mak hatà, Txesusu. Onà wyaro yaworo xaxa mpànà àkehe ha, owoya. Noro ywenyeke wehxaha màkehe hampànà, rohoko. Màkehe xarha, màkehe xarha, osorwawo ro, kekon hatà. Àro wyaro rma màkehe hampànà, apaytara htàmpàra ro rma haka, kekon hatà, Txesusu, Petru wya.

Rohona xeny kom marma ryhe royàmà hyaka tetxhe katxhàrà on ha.

14 Onà wyaro nkekon xarha tà, Txesusu, tãnhananàhrà ro komo wya. Oseryehokahra ehtxoko, ohnawonye, kekon hatà. Khoryenkom hona xenytxoko. Rohona xarha xenytxoko, kekon hatà.

²Royàm yowto ho thenyehra naha, nãmno, anaro rha. Àro wyarohra ehtoko, ekarymahtoràtho haryhe rowya. Àsna àtehe, oyosahtosonye, kekon hatà. ³Oyosahtosonye rototxhe, komokyaha harha. Rohyaka ohor komo komokyaha harha, rohyawo roro oyehtxoho menyè, kekon hatà. ⁴Henta ya na àten ha. Muhutwetxhe rma. Àsok hana nay ha, esamarà. Muhutwetxhe rma, kekon hatà, Txesusu.

⁵Àna matà, amna yohà y, kekon mak hatà, Tome. Henta ya na màten ha. Uhutwahra rma amna naha. Àro ke, esamarà hutwahra xarha amna nay hamà, kekon hatà, Tome.

⁶Uro ryhe, asama me wehxaha, ayany kom me ryesnàr ke, kekon hatà, Txesusu. Yaworon xaxa hutwamohsony me xarha wehxaha. Karyhe oynye kom me xarha wehxaha, kekon hatà. Rohona xeny kom marma ryhe, royàmà hyaka tetxhe. ⁷Royàm hutwanyehnátho me manatxow hamà, kekon hatà. Owyany rohutwantoko rma, royàm xarha hutwanàràtho haryhe, owyanye. Noro hutwany me harha manatxhe. Noro yonyenhàr me harha manatxhe, kekon hatà.

⁸Amna yohà y, kekon mak hatà, Feryepe, àwya. Oyàm xenyhoko, amna wya. Amna wya xenyetxhe, teryehorye amna naha, kekon hatà.

⁹Feryepe y, kekon mak hatà, Txesusu, àwya. Mexe rma haxa awawonye ehxah uro. Rohutwahra rma manay hamà. Ronyenhàr komo, royàm yonyenhàr me rma natxhe. Àsok tawro, oyàm xeny-

hoko, amna wya, màken harha, kekon hatà. ¹⁰Noro rye mehra kat amna naye, royàm yakoro, owya. Rano me rohra naha, rorwonà, ronekarymatxho. Anaro rha romyawon hok ryehtoko, urohnà rma, royàm haxa, tomyawon hoko rma naha, rohnawono ro me tesnàr ke, kekon hatà, Feryepe wya.

¹¹Rowya, noro rye me amna naha, royàm yakoro, tatoko rma, àro wyaro hamà tkahorye naha, owyanye, kekon xarha tà, àwyanye. Anatoko àro wyaro hamà kahra rma manatxow hana, rorwon hoko, noro rye me amna naha katxho hoko. Àro hoko kahra rma oyehtokonye, romyawon haxa xenytxoko. Romyawon yonytxoho hoye ro rma, àro wyaro hamà katxoko, kekon hatà, Txesusu, àwyanye.

¹²Onà wyaro yaworo xaxa mpànà àkehe ha, owyanye, kekon xarha tà. Rohona xeny me oyehtokonye, romyawono wyaron kom hoko rma rha manatxhe, omnyam xarha. Romyawon yohon kom hoko rma manatxhe. Ohyawonye rma naha, rahoxetà, royàmà hyaka rotonàr ke, kekon hatà. ¹³Royàm yakoro orwonàmnatokonye, onà wyaro katxok xarha. Àro wyaro àkehe, Txesusu yano me katxoko. Àro wyaro owyanye tatoko rma, uro ryhe koyukyaxhe. Àro wyaro royàmà wenyhen hamà, ehonomnà me xaxa, umuru me ryesnàr ke, kekon hatà. ¹⁴Eten kom hok hana orwonàmnatokonye, koyukyaxhe hampànà, owyanye Txesusu yano me tatoko rma, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

**Anaro ayakoronomany komo
nyakyaha hampànà
royàmà katxhàrà on ha.**

¹⁵Rox oyehtokonye, rorwonà meyukyaxhe, kekon xarha tà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya. ¹⁶Ohokonye kàrwonaha

hampànà, royàm yakoro. Apa y, anaro ànyahko, àhyakanye, akoronomanye ro komo, àkehe hampànà, àwya. Noro rma royukyaha, kekon hatà. Anaro ayakoronomanye ro komo nyakyaha hampànà, ohyakanye. Noro ryhe, ohyawonye roro rma naha, ohnànkanyehnà ro kom me mak ha, kekon hatà. ¹⁷Khoryenkom yokato rma noro ha. Yaworon xaxa hutwamohsonye rma noro ha, kekon hatà. Noro yonytxahra mak natxhe, anar komo, yukryeka hon komo, Khoryenkom xanhàn komo. Àsok tawro hana, noro yonyhera tesnàr komo ke, noro ywenyeke tesnàr komo ke, kekon hatà. Omnyam haxa ryhe, noro ywero manatxhe, ohyawonye esnàr ke, ohnawonye rma esnàr ke, kekon hatà, Txesusu.

¹⁸Akoronomahnà mehra domyatxhe. Ohyakany harha komokyaha hampànà, ekato me, kekon xarha tà. ¹⁹Mexe nyhe txko ehxah me, ronyhera harha natxhe, anar komo, yukryeka hon komo. Omnyam haxa ryhe, uro menyatxhe, ekato me. Karyhe roro ryehtxoho hoye ro, karyhe roro rma rha manatxhe hampànà, omnyam xarha, kekon hatà. ²⁰Ekato me ohyawonye ryehtoko, uro muhutwetxhe. Royàm yoh me uro muhutwetxhe, kekon hatà. Roh me oyehtxoho komo xarha muhutwetxhe. Ohnawonye ryehtxoho xarha muhutwetxhe, kekon hatà. ²¹Onà wyaro oyesnàr kom ke ryhe, roxan me mosonyhetxow hamà, rorwonà yonytxany me oyesnàr komo ke, eyuknye ro me xarha oyesnàr komo ke, kekon hatà. Roxan komo rma xe naha, royàmà. Uro xarha, nyamoro xe wehxaha. Kosonyhehe xarha, àwyanye, roywerono ro me rma haxa ehtxoho menye, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

²² Onà wyaro nkekon hatà, Xuknasà, anaro, Eskaryotesàhnà rma. Amna yohà y, àsoke ryhe mosonyheno, amna wya, kekon hatà. Anar komo wya osonyhohra oyehtoko rma, àsoke ryhe mosonyheno, amna wya, kekon hatà, Txesusu wya.

²³ Onà wyaro neyukye hatà, noro. Rox oyehtokonye, rorwonà meyukyatzow hamà, kekon hatà. Royuknye komo rma xe naha, royàmà. Nyamoro hyaka amna nomokyaha hampànà. Ewan komo rma, amna màn me naha hampànà. ²⁴ Anar komo, roxehra mak natxhe, kekon hatà. Roxanhànà rma, rorwonà yoyukhura natxow hamà. Rorwonà ryhe, onenytxanàr komo rma, urohnà rma, royàmà rwon me haxa naha, kekon hatà. Ronyaknyenhàrà rwon me haxa naha. Noro rwonà rma yonytxahra natxhe, roxanhàn komo, kekon hatà, Txesusu.

²⁵ Àro wyaro katxho komo rma wekarymano, awawonye rma hak ryehtoko, kekon xarha tà. ²⁶ Awawonyehra harha ryehtoko, Khoryenkom yokato haxa ahananàhtàketxhe, omeroro mak ha. Ronekarymatxho komo xarha hutwamohsotàhkehe, owyanye, uhutwahkahpàrà oyehtxoho menye, kekon hatà. Anaro ayakoronomanye ro komo rma noro ha, Khoryenkom yokato. Noro rma nyakyaha hampànà, royàmà, rano me, kekon hatà.

²⁷ Ohyayenye àtehe. Teryehorye roro mak keryatzhe hampànà. Teryehorye ryehtxoho wyaro, teryehorye rma rha keryatzhe hampànà, ohnawonye, kekon hatà. Anatoko, teryehorye wehxaha kany me natxow hana, anar komo, yukryeka hon komo. Teryehorye nyamoro yehtxoho yoho rma haxa teryehorye keryatzhe, ohnawonye, yuhnaye ro, kekon hatà. Oseryehokahra ehtxoko, ohnawonye. Oseryehpàrà ehtxoko, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

²⁸ Àtehe, àkano, owyanye, kekon xarha tà. Komokyaha harha, ohyakanye, àkan xarha. Àro wyaro tawro menytxatzowà rma. Enytxanyenhàrà rma, rox oyehtokonye, teryehorye rma haxa oyesnàràtho kom haryhe mà. Àsok tawro hana, royàmà hyaka rotonàr ke, rohon me noro yesnàr ke, kekon hatà. ²⁹ Rotohra ro rma haka koskarymano rma, owyanye, amnye yaworo xaxa nkeknan hamà kany me harha oyehtxoho menye. Rototxhe rma, yaworo xaxa nkeknan hamà màketxhe harha, oskarymaxah me ryesnàr ke, kekon hatà, Txesusu.

³⁰ Mexehra ehxah me, àrwomra harha wehxan hamà, ayakorononye, kekon xarha tà. Mexehra kàrwonaha, Khoryenkomo xanhàn kom yohà ymo yomoknàr ke. Rarymaxe rma nomokyaha haryhe, noro ymo. Rarymahra mak naha, kekon hatà.

³¹ Uro rma, royàmà weyukyaha, toto komo wya noro xe ryehtxoho hutwatxho me, kekon hatà.

Asanàmtxok ha, àpa txow ha, oyoro ro, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

Ufa yohà ryhe uro katxhàrà on ha.

15 Onà wyaro nkekon xarha tà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya. Ufa yohà ryhe uro, enyhoru xaxa rma uro, kekon hatà. Royàmà ryhe, ufa yonye ro me naha. Romryenon kom yakoro noro rye me ryehtxoho kuknon me rma naha, ufa. ² Ufa yakmatar me natxhe, romryenon komo. Atxke ehtokonye, narymetxhe hampànà, royàmà, ehethànàtho txaraymantokono wyaro, kekon hatà. Ohxe ehtokony haxa ryhe, nenyhoryetxhe, tehetaxemà yonyhoryentokono wyaro. Nenyhoryetxhe, ohxe nyhe ehtxoho menye, kekon hatà, Txesusu. ³ Omnyamo ryhe, enyhoryexah me rma manatzhe, ronekarymatxho ke, owyanye enytxanàr ke, kekon hatà. ⁴ Eh

hoko nay hamà, akmatarà. Àro rye me nay hamà, takmatar yakoro, ehà. Àro wyaro rma rha, roh me roro tehxye manatxhe. Roh me roro oyehtokonye rma, ohnawonye rma wehxaha, kekon hatà. Àro rye mehra haxa tehtoko, ehetahra nay hamà, akmatarà. Thoko rma ehetahra nay hamà. Àro wyaro rma rha, roh mehra haxa oyehtokonye, ohxehra manatxhe hampànà, ehetahnà wyaro mak ha, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

⁵Ufa yohà rma uro. Akmatarà omnyamo, kekon xarha tà, àwyaney. Roh me roro oyehtokonye, ohnawonye rma ryehtoko, ohxe rma haxa manatxhe hampànà, tehetaxemà wyaro mak ha, thenyehra wyaro mak ha. Roh mehra haxa oyehtokonye, osonyehra ro mak manatxhe ha, kekon hatà.

⁶Àsok hana nay ha, ufa yakmatatho ha. Ehetahra ehtoko, tarymaxem me nay hamà. Arymaxahotho rma wayehyan hamà. Tohamnohsom me nay hamà, aknyohrà horà. Àro wyaro rma rha, roh mehra oyehtokonye, tanàhnohsom me manatxhe hampànà, kekon hatà.

⁷Roh me roro oyehtokonye haxa ryhe, rorwonà yoyuknye ro me oyehtokonye rma, oyoyukyathhe hampànà, royàmà. Eten kom hok hana orwonàmnatokonye, oyoyukyathhe hampànà, roh me roro oyehtokonye mak ha, kekon hatà.

⁸Thenyehra tehetaxemà wyaro ohxe oyesnàr komo ke ryhe, ronhananàhrà ro me mosonyhetxhe. Àro wyaro oyehtxoho kom hoye ro, ohxe xaxa tonyxem me naha, royàmà, kekon hatà.

⁹Oxenyè rma haxa wehxaha. Rox royàm yehtxoho wyaro, oxenyè wehxaha. Roh me roro ehtxoko, oxenyè ryehtxoho hutwanyè ro me oyehtxoho menyè, kekon hatà. ¹⁰Rorwonà yoyuknye ro me oyehtokonye, oxenyè ryehtxoho hutwanyè ro me xaxa mpànà manatxhe ha. Àro wyaro rma rha, rox

royàm yehtxoho hutwanyè ro me wehxaha, noro rwonà yoyuknye ro me ryesnàr ke, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

¹¹Àro wyaro katxho komo wekarymano, owanyè, teryehorye rma haxa oyehtxoho menyè, ryeryehotatho wyaro rma rha oyeriyehotatho menyè, kekon hatà.

¹²Onà wyaro ryhe kxananàhyatxhe. Osox ehtxoko. Oxenyè ryehtxoho wyaro osox ehtxoko, omnyamo ro rye rma, kekon hatà. ¹³Anatoko nosoxanomkahnohan hana, toto, twayehso ro, anar komo kurunhonàr horà, tànhnàn komo rma kurunhonàr horà. Àro wyaro tosoxanomkahnohsomà rma, tànhnàn kom xe rma haxa nay hamà, thenyehra rma haxa mak hamà, anar komo yoho rma haxa mak hamà, kekon hatà. ¹⁴Omnyamo ryhe, ronàhnàn me manatxhe, royuknye ro me oyehtokonye, kekon hatà. ¹⁵Ranoto me manatxhe kahra harha wehxaha, owanyè. Ronàhnàn me xaxa manatxhe, kany me harha wehxaha. Àsok tawro hana. Tanoto komo wya oskarymatxehkahra natxow hamà, horykomo komo. Tànhnàn komo wya haxa ryhe noskarymatxehketxhe, kekon hatà. Uro ryhe, koskarymatxehkano, owanyè. Royàmà nekarymatxho, ronenytxatxhàrà rma, wekarymatxehkano, owanyè. Àro ke, ronàhnàn me xaxa manatxhe, kany me harha wehxaha, owanyè, kekon hatà, Txesusu.

¹⁶Rowahanonkahra mehtxownà, oyoh kom me. Uro haxa ryhe kwahanonkatxownà, romryenon me, kekon hatà. Ronànyaknyàr me manatxhe, ohxe oyehtxoho menyè, tehetaxemà wyaro ohxe oyehtxoho menyè. Ohxe oyehtxoho komo rma, meya roron me naha, osomatxahnà ro me, kekon hatà. Àro ke, oyoyukyathhe hampànà, royàmà. Eten kom hok hana takoro orwonàmnatokonye,

oyoyukyaxhe hampànà, owyanye Txesusu yano me tatoko rma, kekon hatà.
¹⁷ Onà wyaro rma khananàhyaxhe. Osox ehtxoko, kekon hatà, Txesusu, tãnhananàhrà ro komo wya.

Oxehranje natxhe Khoryenkom xanhàn komo katxhàrà on ha.

¹⁸ Onà wyaro nkekon xarha tà, Txesusu, tãnhananàhrà ro komo wya. Anatoke oxehranje natxow hana, anar komo, yukryeka hon komo, Khoryenkom xanhàn komo, kekon hatà. Oseryehokahra rma ehtxoko. Onà wyaro uhutwaxoko. Uro htxero roxehra nehaxtkonà, nyamoro, axanhàn kom mehra rma hak tehtokonye, kekon hatà. ¹⁹ Nyamoro kukuru me oyehtokonye, oxenye esnàràtho kom haryhe mà. Ukukuru kom mehra mak manatxhe. Nyamoro waye rma kwahanonkatxownà, romryenon me harha. Àro ke oxehranje natxhe, kekon hatà, Txesusu.

²⁰ Onà wyaro rma àkano, owyanye, kekon xarha tà. Anoto komo ryhe, tanotomany komo yohon mehra natxow hamà, àkano. Àro wyaro katxho yawo ro manatxow hamà, rowyaro texem me oyehtokonye, kekon hatà. Roxanhàn me natxow hamà, anar komo. Axanhàn kom me xarha natxhe hampànà, kekon hatà. Rorwonà yoyuknye me natxow hamà, anar komo. Orwon komo yoyuknye me xarha natxhe hampànà, kekon hatà. ²¹ Àro wyaro rma oyeryatxhe hampànà, yukryeka hon komo, Khoryenkom xanhàn komo. Romryenon me oyesnàr komo ke ryhe, àro wyaro oyeryatxhe hampànà, ronyaknyenhàrà hutwahra tesnàr komo ke, kekon hatà. ²² Nyamoro hananàhso komokye. Omokhàrà ryehtok haxa, tanhàn komo hutwahtoràtho haryhe, àwyanye. Thananàhpàranje rma ryehtoko, tanhàn komo hutwahtoràtho

haryhe, àwyanye, kekon hatà. Àro wyarohra mak natxhe. Onà wyaro kahra harha natxow hamà. Ohxe rma wehxaha, ranhàn hutwahra ryenàr ke, kahra harha natxow hamà, rowya thananàhrà komo ke, rowya tanhàn komo hutwamohsonàr ke, kekon hatà, Txesusu.

²³ Roxehra tehtokonye, royàm xehra xarha natxhe. ²⁴ Anaro rha eryehokano ytxoho hoko wehxakonà, ànenyàr kom me, kekon hatà. Àro hokonohnà ro me nehaxtkonà, anar komo. Xenyhenà rotho hoko rma wehxakonà, ànenyàr kom me. Rahoxet yonyhera tehtokonye haxa, tanhàn komo hutwahtoràtho haryhe, àwyanye, kekon hatà. Nenytxownà mak ha. Rahoxet yonyenhàrà rma, roxehra rma natxhe. Royàm xehra xarha natxhe, kekon hatà. ²⁵ Roxehra natxhe, àmenhosahonhàrà yawo ro ryehtxoho me. Onà wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà, kàyweronàhyamatxho kom hoyeno rma, nyamoro nàrwonàhyamanàrà rma. Àhoye rohra roxehra natxhe hampànà. Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà, kekon hatà. Àro wyaro katxhàrànhàrà yawo ro wehxan hamà, roxehra esnàr komo ke, kekon hatà, Txesusu.

²⁶ Ayakoronomanye ro komo ànyakhehe, royàmà wya, ohyakanye. Khoryenkom yokato rma noro ha. Yaworon xaxa hutwamohsonye rma noro ha, kekon hatà. Royàmà hyaye nomokyaha. Tomokàtxhe, rokarymehe, kekon hatà. ²⁷ Omnyam xarha, rokarymany me rma rha manatxhe, rakorono ro me oyesnàr komo ke. Àro ma romokàtxhe, rakoro rma mehaxtkonà. Àro ke, rokarymany me manatxhe, kekon hatà, Txesusu, tãnhananàhrà ro komo wya.

16 Onà wyaro nkekon xarha tà, Txesusu, tãnhananàhrà ro komo wya. Omeroro wekarymano, owyanye,

rohnànkahra oyehtxoho menye, kekon hatà. ²Anatoko rohnànkànàr xe manatxow hana, roxanhàn komo wya oyerewhamnohrà komo ke. Onà wyaro nketxhe hampànà, oyerewhamnohrà kom me, kekon hatà. Amna yakoro ohsamnohpànà ro me harha ehtxok hampànà, ketxhe, owyanye. Oyotahetxhe xarha hampànà. Atxke natxow hamà, moxamo, Khoryenkomo wya, àro ke, tetahatxe, kàwyanye noro yeryehotanàhtoho me, ketxhe hampànà, ohokonye, kekon hatà, Txesusu. ³Àro wyaro oyeriyatxhe hampànà, royàm hutwahra tesnàr komo ke, uro xarha rohutwahra tesnàr komo ke, kekon hatà. ⁴Àro ke, omeroro wekarymano, owyanye amnye uhutwanàr horà. Amnye, axanhàn komo yehtoko, onà wyaro màketxhe hampànà. Nyamoro moxam hamà, Txesusu nekarymatxho komo rma, màketxhe hampànà, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

**Yaworon xaxa hutwamohsony me
Khoryenkom yokato
yokarymatxhàr on ha.**

Onà wyaro nkekon xarha tà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya. Oxehrane toto komo yehtxoho yokarymahra hak wehxakonà, amnyehra, awawonye roro rma ryesnàr ke, kekon hatà. ⁵Amnye rma haxa wekarymano, owyanye, ohyayenye rotonàr ke, ronyaknyenhàrà hyaka harha rotonàr ke. Onà wyaro kahra mak manatxhe. Henta ya màteno, kahra manatxhe, rowya, kekon hatà. ⁶Mekkokatxow hamà, thenyehra, àro wyaro rowya ekarymanàr ke mak ha, oxehrane natxhe hampànà tawro ke mak ha, kekon hatà.

⁷Tekkokahoryehra mak manatxhe. Onà wyaro yaworo xaxa àkehe, owyanye. Amnye ohxe harha nyhe manatxhe, ohyayenye rotonàr ke mak

ha, kekon hatà. Ohyayenye àtohra rma ryehtoko, ohyakanye omokhàra naha, ayakoronomanye ro komo. Ohyayenye rototxhe haxa, noro ànyakyaha, ohyakanye. Àro ke, ohxe harha nyhe manatxhe hampànà, ohyayenye rotonàr ke mak ha, kekon hatà, Txesusu.

⁸Tomokàtxhe, atxke ehtxoho komo hutwamohsehe, noro, toto komo wya, kekon hatà. Tonyhoryexem me ehtxoho komo xarha hutwamohsehe. Tanàhnohsom me ehtxoho komo xarha hutwamohsehe, Khoryenkom yokato, toto komo wya, Khoryenkom xanhàn komo wya, kekon hatà.

⁹Rohona xenyhera esnàr kom ke ryhe, atxke ehtxoho komo hutwamohsehe, àwyanye. ¹⁰Royàmà hyaka rotonàr ke ryhe, tonyhoryexem me ehtxoho komo hutwamohsehe, ronyehra harha oyesnàr komo ke mak ha, kekon hatà.

¹¹Tanàhnohsom me ehtxoho komo xarha hutwamohsehe. Àsok tawro hana. Tanàhnohsom me manaha hampànà, katxho me rma nay hamà, worokyamo yohà ymo, Khoryenkom xanhàn kom yohà ymo. Àro ke, tanàhnohsom me toto kom yehtxoho xarha hutwamohsehe, Khoryenkom yokato, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

¹²Anaro rha yokarymanàr xe rma wehxaha haryhe, owyanye, thenyehra, kekon xarha tà, àwyanye. Tokarymahoryehra rma hak nay hamà, owyanye enytxanàr yoho esnàr ke. ¹³Khoryenkom yokato ryhe nekarymatxehkehe hampànà, owyanye, kekon hatà. Tomokàtxhe, yaworon xaxa hutwamohsotàhkehe, owyanye, omeroro mak ha, yaworon xaxa hutwamohsonye ro kaxe. Tano me rohra mak nekarymehe, kekon hatà. Tànenytxatxhàr haxa yokarymehe. Khoryenkomo nekarymatxho rma yokarymehe. Àsok hana natxow ha,

toto kom ha, amnye ha. Amnye ehtxoho komo rma yokarymehe xarha, owyanye, kekon hatà, Txesusu. ¹⁴Ehonomnà me xaxa ronyhehe, owyanye. Àsok tawro hana, tàwya ryehutwatxho rma yokarymanàr ke, kekon hatà. ¹⁵Ryehutwatxho rma, royàm yehutwatxho me rma naha. Àro ke, ryehutwatxho rma yokarymehe, owyanye, àkehe, kekon hatà, Txesusu, tãhnanànàhrà ro komo wya.

Amnye ekhokahra harha manatxhe katxhàrà on ha.

¹⁶Onà wyaro nkekon xarha tà, Txe-susu, tãhnanànàhrà ro komo wya. Mexe nyhe txko ehxah me, ronyhera harha manatxhe, kekon hatà. Mexe nyhe ehxah me xarha, uro menyatxhe xarha, kekon hatà.

¹⁷Konkukmetxow hamà, ketxkon mak hatà, ànhananàhrà ro komo, ukukuru komo rma, tàwyaneye rma. Mexe nyhe txko ehxah me, ronyhera harha manatxhe, katxho rma, mosonà wya, konkukmetxow hamà. Mexe nyhe ehxah me xarha, uro menyatxhe xarha, katxho xarha, royàmà hyaka rotonàr ke, katxho xarha, mosonà wya, konkukmetxow hamà. Àsok katxho me rma naye, ketxkon hatà. ¹⁸Àsok katxho me rma naye, mexe nyhe txko ehxah me katxho rma. Konkukmetxow hamà, mosonà, ketxkon hatà, ukukuru komo, tàwyaneye rma.

¹⁹Àsok katxho me rma naye, kahra rma nehxatxkon hatà, Txesusu wya. Àro wyaro tawro xe ehtxoho komo rma hutwekon hatà, noro. Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, àwyanye. Àsok katxho me rma naye, mexe nyhe txko ehxah me, ronyhera harha manatxhe, katxho rma, màketxow hamà, owyanye rma. Àsok katxho me rma naye, mexe nyhe ehxah me xarha, uro menyatxhe xarha, katxho

xarha, màketxow hamà, owyanye rma, kekon hatà, àwyanye.

²⁰Onà wyaro yaworo xaxa mpànà àkehe ha, owyanye, kekon xarha tà. Omnyamo ryhe owratetxhe hampànà. Mehokoyatxhe hampànà. Anar kom haxa ryhe, Khoryenkom xanhàn komo rma, neryehotetxhe, kekon hatà. Mekhoketxhe htzero hakahpa. Amnye ekhokahra harha manatxhe. Oyeryehotetxhe kahpa harha, kekon hatà. ²¹Àsok natxow ha, woràskomo komo, thohkem komo. Tonutoho kom me ehtoko, nekhoketxow hamà, teryewhamrà komo ke, kekon hatà. Thokru yonurutxhe, teryewhamàthàràtho hutwahra harha natxhe. Teryehorye harha natxhe, thokru komo yonunur ke, kekon hatà. ²²Àro wyaro rma rha mekhoketxhe hakahpa, omnyamo. Amnye tosonyatxhe xarha. Teryehorye rma haxa manatxhe, ohnawonye. Oyeryehotatho komo yowhàra ro mak natxhe ha, anar komo, kekon hatà, Txesusu, tãhnanànàhrà ro komo wya.

²³Àtoko rma, Khoryenkom yokato yomokàtxhe rma, àsok katxho me rma naye kahra harha manatxhe, rowya, kekon hatà. Onà wyaro yaworo xaxa mpànà àkehe ha, owyanye. Eten kom hok hana takoro orwonàmnatokonye, oyoyukyathhe hampànà, royàmà, owyanye Txe-susu yano me tatoko rma, kekon hatà. ²⁴Amnyehra orwonàmnatokonye, Txe-susu yano me kahra rma mehaxatxkon hamà. Onà wyaro haxa orwonàmntxok ha. Apa y, uro ewakryeko, àro wyaro àkehe, Txe-susu yano me, katxok haxa ha, kekon hatà. Àro wyaro orwonàmntxhenye rma, towakryexem me xaxa mpànà manatxhe ha, teryehorye rma haxa oyehtxoho menye, kekon hatà, Txe-susu, tãhnanànàhrà ro komo wya.

**Teryehorye rma ehtxoko
katxhàrà on ha.**

²⁵ Onà wyaro nkekon xarha tà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya. Àro wyaro katxho komo wekarymano, owyanye, kekon hatà. Onenytxahtor komo rma àro hamà. Kuknonano wyarono rma àro hamà. Amnye, onenytxahtor kom mehra harha wekarymehe. Tonytxaxem me harha royàm yehtxoho wekarymehe, owyanye, kekon hatà. ²⁶ Àtoko rma, royàmà hyawo harha ryehtoko rma, onà wyaro màketxhe. Apa y, àro wyaro àkehe Txesusu yano me, màketxhe. Onà wyaro kahra harha wehxaha, uro. Ohokonye kàrwonaha, royàm yakoro, kahra harha wehxaha. ²⁷ Àsok tawro hana, oxenye rma haxa royàm yesnàr ke, kekon hatà. Noro rma, oxenye naha, rox oyesnàr komo ke, owyanye tàmnyaketxhàr me rohutwanàr ke xarha, kekon hatà. ²⁸ Royàmà hyaye komokye, yukryeka hona. Onà wyaro àkehe xarha. Yukryeka hoy harha àtehe, royàmà hyaka harha, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

²⁹ Hàà, ketxkon hatà, nyamoro. Ohxe harha mekarymen hamà, amna nenytxahtor mehra harha, kuknonano mehra harha. ³⁰ Omeroro uhutwatxehkanye ro me manay hamà, ketxkon hatà. Amna wya, uhutwamohsoko kahra ro rma haka, muhutwamohsehe rma, amna wya. Àro ke, Khoryenkomo nànyaketxho me amna oyonyaha, ketxkon hatà, Txesusu wya.

³¹ Noro mokro hamà kany me harha manatxow hamà, rohoko, kekon hatà, noro, àwyanye. ³² Àro wyaro kanyenhàrà rma, uro màhnànkexhe hampànà. Mexehra ehxah me anana rha màtetxhe hampànà, omàn kom yaka, kekon hatà. Uro heno màhnànkexhe hampànà, towenyxa. Towsyaxanohà

rma uro. Àsok tawro hana, rohyawono ro me royàm yesnàr ke, kekon hatà, Txesusu.

³³ Àro wyaro katxho komo wekarymano, owyanye, oseryehokahra oyehtxoho menye, rohona owyanye xenyàr ke teryehorye oyehtxoho menye, kekon hatà. Yukryeka ho rma hak oyehtokonye, teryewhamnohsom me rma manatxhe. Teryehorye rma ehtxoko, yukryeka hon kom yohà ymo yarymanyenhàr me ryesnàr ke, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

**Tàyàm yakoro Txesusu
rwonàmàthàrà on ha.**

17 Àro wyaro katxho komo yokarymatxehkay hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya. Àro wyaro tàwya katxhe rma, kakoso nosompotày hatà. Apa y, kekon hatà. Ehonomnà me xaxa ryehtxoho hahnoko rma haxa naha. Omuru xenyhoko, ehonomnà me xaxa. Noro rma hak oyonyhono, ehonomnà me rma rha, kekon hatà. ² Omuru rma uro. Omeroro toto komo yoh me uro meryeye. Àro ke, ukukuru komo weryaha, karyhe roro harha, kekon hatà. Owya omryenonà mosonà katxho komo rma weryaha, karyhe roro harha. ³ Karyhe roro harha ehtxoho komo rma, onà wyaro nay hamà. Ohutwatxho me rma nay hamà, àwyanye, kekon hatà. Khoryenkomo noro ha katxho ro me xaxa manay hamà, omoro marma. Anaro ehxera naha. Àro wyaro tàwyanye ohutwantoko rma, karyhe roro harha natxow hamà, kekon hatà. Txesusu Kryestu uro, onànyaketxhàrà rma. Àro wyaro tàwyanye rohutwantoko rma, karyhe roro harha natxow hamà, kekon hatà, Txesusu, tàyàmà wya.

⁴ Onà wyaro nkekon xarha tà, àwya. Apa y, yukryeka ho rma ryehtoko, koyuhtukaye, kekon

hatà. Oyehutwatxho yawo ro rma haxa wehxakonà. Oyomyawono tàhkanyenhàr me wehxaha. Àro wyaro ryesnàr ke ryhe, konyhekonà, ehonomnà me xaxa, toto komo wya, kekon hatà. ⁵Apa y, ehonomnà me rma haxa wehxakonà, ayakoro, yukryeka yakàhtohra ro rma haka. Amnyehra ryexetxhàrètho wyaro harha uro txeryko, ehonomnà me harha, ayakoro harha, kekon hatà, Txesusu, tàyàmà wya.

⁶Apa y, khutwamohsoye, moxamo wya. Toto kom waye màwahanonkatx-ownà, omryenon me, kekon hatà. Nyamoro rma meryeye, romryenon me harha. Àwyanye rma khutwamohsoye. Orwonà yoyuknye ro me natxhe, moxamo, kekon hatà. ⁷Onà wyaro nkexhe, rorwon hoko. Khoryenkomo, omeroro nekarymatxehkay hamà, mosonà wya, noro yano me nekarymen hamà, ketxhe, moxamo, rorwon hoko. ⁸Àsok tawro hana. Onekarymatxhàrà rma wekarymaye, àwyanye, kekon hatà. Àro rma yonytxatxownà. Khoryenkomo hyaye nomokye hamà, mosonà, kany me xaxa natxhe, rohoko. Khoryenkomo nànyaketxho me nay hamà, kany me natxhe. Noro mokro hamà, kany me natxhe, moxamo, rohoko, kekon hatà, tàyàmà wya.

⁹Apa y, nyamoro hoko rma kàrwonaha, ayakoro, kekon xarha tà. Anar komo yukryeka hon komo hokohra mak kàrwonaha. Owya, omryenon komo ryhe moxamo, katxho kom hoko rma kàrwonaha. Àsok tawro hana. Nyamoro rma, omryenon me rma natxow hamà, kekon hatà. ¹⁰Romryenon komo rma, omryenon me rma natxhe, omeroro mak ha. Àro wyaro rma rha omryenon komo, romryenon me rma natxhe. Ehonomnà me xaxa rohutwamohsetxow hamà,

nyamoro, rohona xenye ro me tesnàr komo ke, kekon hatà, tàyàmà wya.

¹¹Apa y, mexehra komokyaha, ohyaka. Yukryeka hon mehra harha wehxaha. Nyamoro haxa ryhe, yukryeka hon me rma natxhe, kekon hatà. Apa y, enyhoru ro omoro ha. Nyamoro ukurunhoko, ayahoxet ke. Owya, omryenon komo ryhe moxamo katxho komo rma ukurunhoko, noro rye me ehtxoho menye, kekon hatà. Apa y, noro rye me kehtxoho wyaro rma rha, noro rye me hak nahtxoko, nyamoro, kekon hatà. ¹²Uro ryhe, àhyawonye rma ryehtoko, ukurunhetxkonà, ayahoxet ke. Atanàhnohpàn me rma natxhe, rowya tukrunhonàr komo ke, kekon hatà. Towenyxanortho haxa natanàhnohyaha. Tanhànàthàr hoye ro, tanàhnohsom me naha, àmenhosahonhàrà yawo ro tehtxoho me, akaryehtan hoyen yawo ro tehtxoho me, kekon hatà, Txesusu, tàyàmà wya.

¹³Apa y, mexehra komokyaha, ohyaka, kekon xarha tà. Tano rma hak ryehtoko, ayakoro kàrwonaha, moxamo nenytxanàr me, teryehorye rma haxa ehtxoho menye, ryeryehotatho wyaro rma rha eryehotatho menye, kekon hatà.

¹⁴Apa y, orwonà ryhe wekarymaye, àwyanye. Àxehranye rma haxa natxhe, yukryeka hon komo, axanhàn komo rma, tkukur kom mehra esnàr komo ke. Yukryeka hon komo kukuru mehra wehxaha. Rowyaro rma rha nyamoro kukuru mehra natxhe, moxam xarha, kekon hatà. ¹⁵Apa y, yukryeka hoye moxam anàmtxoko, kahra rma wehxaha, owya. Onà wyaro haxa àkehe, àhokonye. Ukurunhotxoko, anhà ymo hona, àkehe, owya, moxam hoko, kekon hatà. ¹⁶Rowyaro rma rha, yukryeka hon komo kukuru mehra natxhe, kekon xarha tà.

¹⁷ Apa y, orwonà ryhe yaworon me xaxa naha. Àro rma yonytxanye ro me hak nahtxoko. Orwon yonytxatxho hoye ro àwahanonkatxoko, oyomyawon hokono ro me, kekon hatà. ¹⁸ Apa y, omoro ryhe uro mànyakye, yukryeka hon kom waka. Nyamoro waka rma rha moxamo ànyakyaha, kekon hatà. ¹⁹ Uro ryhe, oyomyawon hokono ro me kewahanonkehe, moxam xarha twahanonkaxem me ehtxoho menye, oyomyawon hokono ro me rma rha twahanonkaxem me ehtxoho menye, yaworon xaxa yonytxatxho hoye ro twahanonkaxem me ehtxoho menye, kekon hatà, Txesusu, tàyàmà wya.

²⁰ Apa y, moxam marmahnà hoko, anar kom hoko xarha kàrwonaha, ayakoro, kekon xarha tà. Moxamo wya rokarymanàr ke, rohona rma rha nenyatxhe, anar komo xarha. Nyamoro hoko xarha kàrwonaha, kekon hatà. ²¹ Noro rye me rma haxa hak nahtxoko, omeroro. Apa y, noro rye me tehaha, kàwro. Noro rye me rma rha hak nahtxoko, nyamoro xarha, kàmryenonà rye me tesnàr komo ke, kekon hatà. Àro wyaro noro rye me kàmryenon komo yehtoko, onà wyaro nketxow hamà, toto komo, yukryeka hon komo. Khoryenkomo nànyaketxho me nehakon hamà, Txesusu, àsok tawro hana, àmryenon komo noro rye me rma haxa esnàr komo ke hamà, ketxow hamà, toto komo, kekon hatà.

²² Apa y, ehonomnà me xaxa uro menyhekonà, toto komo wya. Kàmryenon komo xarha wenyhehe, ehonomnà me rma rha, kàwyaro noro rye me esnàr kom horà, kekon hatà.

²³ Nyamoro hyawono ro me wehxaha, uro. Rohyawono ro me manaha, omoro. Àro wyaro rma tehaha, nyamoro yakoro, noro rye me rma haxa ehtxoho menye, kekon hatà. Àro wyaro noro rye me ehtokonye, onà wyaro nketxow

hamà, toto komo, yukryeka hon komo. Khoryenkomo nànyaketxho me nehakon hamà, Txesusu, àsok tawro hana, àmryenon komo noro rye me rma haxa esnàr komo ke hamà, ketxow hamà. Onà wyaro nketxhe xarha. Nyamoro xe rma haxa nay hamà, Khoryenkomo. Buru xe tehtxoho wyaro, nyamoro xe nay hamà, ketxhe, toto komo, noro rye me nyamoro yesnàr ke mak ha, kekon hatà, Txesusu, tàyàmà wya.

²⁴ Apa y, nyamoro hoko rma kàrwonaha, owoya omryenon komo ryhe moxamo katxho kom hoko rma, kekon xarha tà. Apa y, rohyawo esnàr komo xe wehxaha. Ohyaw harha ryehtoko, rohyawo esnàr komo xe wehxaha, àwyanye ronytxoho me, ehonomnà me xaxa ronytxoho me, kekon hatà. Ehonomnà me xaxa uro meryeye, roxe rma haxa oyesnàr ke. Amnyehra rma haxa roxe rma mehxakonà, yukryeka yakàhtohra ro rma haka, kekon hatà.

²⁵ Apa y, yaworo rye rma haxa manaha, toto kom hoko, omoro ha. Ohutwahra mak natxow hamà, anar komo, yukryeka hon komo, axanhàn komo. Uro haxa ryhe khutwehe. Moxamo ryhe, onànyaketxhàr me rohutwetxhe, kekon hatà. ²⁶ Khutwamohsoye, àwyanye. Khutwamohsehe rye rma, àwyanye tàxenyeye oyehtxoho hutwatxho me. Àsok tawro hana. Rox oyehtxoho wyaro, nyamoro xe manay hamà, kekon hatà. Tàhyawono ro kom me ryehtxoho hutwatxho me xarha khutwamohsehe rye rma, àwyanye, kekon hatà, Txesusu, tàyàmà wya.

Waha komo wya Txesusu yahosàthàrà on ha.

18 Àro wyaro tàyàm yakoro tàrwonàmàtxhe rma, toy hatà, Txesusu. Akoro totxownà hatà,

ànhananàhrà ro komo. Kèknàron yonhàrà wetotxownà hatà. Mon ho nehakon hatà, natà. Àro waka totxownà hatà, Txesus komo, tànhananàhrà ro kom yakoro. ²Àsna yohà ohsamnohsahotho me nehaxtkon hatà. Àro ke, natà rma hutwekon hatà, Xuknasà, ahohsonye ymo.

³Àro ke àsna rma toy hatà, noro ymo. Waha komo yarày hatà. Arymano nyne ro komo rma nyamoro hatà, Homayana yoh kom yanoto komo rma hatà. Ahosno nyne ro komo xarha yarày hatà. Xuknewyana yoh kom yanoto komo rma nyamoro hatà, Khoryenkom màn yonye ro yoh kom yanoto komo rma hatà, Farysew kom yanoto komo rma hatà. Omeroro totxownà hatà, nat waka. Wey ho totxownà hatà, txamayaho ho xarha hatà. Tàyehryenke xarha totxownà hatà.

⁴Txesusu ryhe, àwyanye tahohtoho rma hutwekon hatà. Omeroro tetxoho rma hutwekon hatà, àwyanye. Uhutwanye rma, toy hatà, àhyakanye. Onok mehoryatxowà, kekon hatà, àwyanye. Onok mehoryatxowà.

⁵Txesusu, Nasarye honotho, amna nehoryaha, ketxkon hatà.

Noro uro ha, kekon hatà.

Àto nehakon hatà, Xuknasà, ahohsonye ymo. Àhyawonye rma nehakon hatà. ⁶Txesusu wya noro uro ha katxhe rma, bahyaye ro totxownà hatà. Nehurkatxownà hatà, yukryeka hona.

⁷Onok mehoryatxowà, kekon xarha tà, noro.

Txesusu, Nasarye honotho amna nehoryaha, ketxkon hatà.

⁸Noro uro ha àkano, owyanye, kekon hatà. Rohony me oyehtokonye, moxam haka ntotxowà, kekon hatà. ⁹Àro wyaro nkekon hatà, tànhananàhrà ro kom hoko, tàyàm yakoro tårwonàmàthàrànhàrà yawo ro ehtxoho menyè, onà wyaro

katxhàrànhàrà yawo ro ehtxoho menyè, owya omryenon komo ryhe moxamo katxho komo, atanàhnohpàn me natxhe, katxhàrànhàrà yawo ro ehtxoho menyè.

¹⁰Semaw Petru ryhe, tkatxefaranà wakay hatà. Txaray, tototho hanakay hatà. Howehenohnàtho rma yawotoy hatà. Mawku rma noro hatà, toto yosotà. Khoryenkom màn yonye ro kom yohà ymo yanoto rma mok nehakon hatà. ¹¹Onà wyaro haxa nkekon hatà, Txesusu, Petru wya. En yaka harha enkahko, akatxefaranà, kekon hatà. Royàm yano me ryhe keryewhamyaha. Eryewham-pàra kat wehxano, owya, kekon hatà, àwya.

¹²Txom, noro yahohtxownà hatà, arymano nyne ro komo, toh kom yakoro, Xuknewyana yoh yanoto kom yakoro xarha. Nasohtotxownà hatà. ¹³Anasà hyaka htzero natxownà hatà. Kayfas hetx yàmà rma noro hatà, Anasà. Kayfasà ryhe, Khoryenkom màn yonye ro kom yohà ymo me nehakon hakahpa tà, Txesus hoko nyamoro yehtoko roro rma hatà. ¹⁴Noro rma, onà wyaro kanyenhàr me nehakon hatà, Xuknewyana yoh komo wya, Txesus hoko. Twayehkahorye nay hamà, toto, towenyxa, tukrunhosom me omeroro Xuknewyana komo yehtxoho me, kanyenhàr me nehakon hatà, Kayfasà.

Petru wya noro ywenyeke wehxaha katxhàrà on ha.

¹⁵Àwyanye Txesusu yanàtoko rma, àwenarye tekon hatà, Semaw Petru. Akoro tekon xarha tà, anaro, Txesusu nhananàhrà ro komo kukuru rma. Noro ryhe, Kayfasà ywero nehakon hatà. Àro ke, àhorohkahnà me nowomye hatà, noro ymo màn watxan yaka. Txesusu wenarye rma nowomye hatà. ¹⁶Petru haxa ryhe, màmyaye rma nehakon hatà. Àhotarye àtohra rma hak nehakon hatà. Àto nehakon hatà, omaso,

horykomo ymo yanoto rma. Noro ymo màn hotarà yonye ro rma mok neh-akon hatà. Àhyaka toy hatà, Petru yakorono, owomsahotho rma. Moson xarha hak nowomno, kekon hatà, àwya. Àro ke, Petru xarha nowomye hatà.

¹⁷ Onà wyaro nkekon hatà, omaso, àwya. Mokro nhananàhrà ro komo kukuru mehra manaye, omoro xarha, kekon hatà. Norohnà uro, noro ywenyeke wehxaha, kekon mak hatà, Petru.

¹⁸ Weheto yarymanyenàr me neh-atxkon hatà, horykomo yanoto komo, ahosno ynye ro kom yakoro. Narymatx-ownà hatà, tkomsàn komo ke. Weheto hona nosomyatxkon hatà, thatawo rma hatà. Àhyawonye thatawo rma rha nosomyakon hatà, Petru xarha.

Àsok katxho hoko mahananàhyatxowà katxhàrà on ha.

¹⁹ Onà wyaro nkekon hatà, Khoryenkom màn yonye ro komo yohà ymo, Txesusu wya. Onhananàhrà ro komo ekarymako, rowya, kekon hatà. Àsok katxho hoko mahananàhyatxowà, kekon hatà.

²⁰ Onà wyaro haxa neyukye hatà, Txesusu. Toto komo nenytxanàr me ryhe wekarymehe, omeroron komo nenytxanàr me mak ha, kekon hatà. Ohsamnohno ytxoho ro yawo, Khoryenkom màn yaw xarha, hananàhno weryaha, Xuknewyana yohsamnohtoho ro kom yawo. Temenyehra rma hananàhno weryaha, kekon hatà. ²¹ Àro ke, àsok katxho hoko mahananàhyatxowà kahra exko, rowya. Ronytxanyenhàyam yakoro haxa ryhe orwonàmko, kekon hatà. Àsok katxho yokarymeko, mosonà, owyanye, kasko, àwyanye. Ronekarymatxhàrà rma hutwetxhe, nyamoro, kekon hatà, Txesusu.

²² Àro wyaro àwya katxhe rma, noro yotahay hatà, tamor ke, àton komo kukuru, ahosno ynye ro komo kukuru. Àro wyaro tàrwonàmporyehra mahko, horykomo yakoro, Khoryenkom màn yonye ro komo yoh yakoro, kekon hatà.

²³ Àsoke ryhe atxke kàrwonàmno, kekon mak hatà, Txesusu, àwya. Atxke rorwonàmtoho ekarymako, rowya. Ehxera ehtoko, totahahoryehra wahko haryhe, owya, kekon hatà.

²⁴ Taa. Narhoy hatà, Anasà, Kayfasà hyaka, Khoryenkom màn yonye ro komo yohà ymo hyaka. Tasoke rma narhoy hatà, àhyaka.

Petru wya noro ywenyeke wehxaha katxhàrà xarha on ha.

²⁵ Àto rma nehvakon hatà, Semaw Petru, thatawo rma hatà. Nosomyakonà rma hatà. Ànhananàhrà ro komo kukuru mehra manaye, omoro xarha, ketxkon xarha tà, àton komo, àwya. Norohnà uro, noro ywenyeke wehxaha, kekon mak hatà.

²⁶ Àto nehvakon hatà, toto, horykomo ymo yanoto, Mawku yananà rma hatà. Petru nhanakatxhotho rma noro hatà, Mawku. Noro yananà rma, onà wyaro nkekon hatà, Petru wya. Nat wawo oyonyehra kat wahko, mokro yakoro, kekon hatà. ²⁷ Urohnà uro menyo, kekon mak hatà. Noro ywenyeke wehxaha, kekon hatà, Petru. Àtoko rma nàhtàmpe hatà, apaytara.

Peratusu wya Txesusu yonytxatxhàrà on ha.

²⁸ Enmahrà ro Txesusu yatxownà hatà, Kayfas màn yaye. Kofehnakno mànà ymo yaka natxownà hatà, Pàryetoryo onà katxho yaka rma hatà. Àro ymo yaka owompàra mak nehvatxkon hatà, any komo, Xuknewyana komo kaxe. Àsok tawro hana. Tasahxemtotho kom hoko roro tehtokonye, tatanàhnohrà

kom hona nenyatxkon hatà. Àro ke, anaryana kom màn yaka owompàra nehxtatxkon hatà.

²⁹ Àro ke bàn yaye nahatakay hatà, Peratusu, kofehnakno, àhyakanye. Àsok naye, moson yanhànà, owyanye, kekon hatà, àwyanye. Atxke exetxhàrà rma ekarymatxoko, rowya. Ehxera kat naye, kekon hatà.

³⁰ Anhànà ehxera ehtoko, owoya ahohsohra amna yesnàràtho haryhe, ketxkon hatà.

³¹ Omnyamo rma anàhnohtxoko, kekon hatà, Peratusu. Oyweronàhyamatxho kom yawo ro rma àhok ehtxoko. Atxke ehtoko, anàhnohtxoko, omnyamo rma. Noro ha, atxok ha, kekon hatà, Xuknewyana yoh komo wya.

Àna matà, ketxkon mak hatà, nyamoro. Toto yotahanyehná ro amna, ayano meny mak ha, Homayana kom yano me mak ha. Twayehkahorye naha mosonà katxho me ehtoko, omoro marma wayehkano meryan hamà, ketxkon hatà, Xuknewyana yoh komo, Peratusu wya.

³² Khoryenkom yano me mak àro wyaro nketxkon hatà, tàrwonàmàthàrà yawo ro Txesusu yehtxoho me, twayehtoho hutwamohsothàrà yawo ro ehtxoho me. Yahkotohen hona tamoyathosom me ehutwamohsosah me nehxakon hatà.

³³ Bànà ymo yaka harha nowomye hatà, Peratusu. Txesusu yokhoy hatà, tàhyaka. Xuknewyana komo kayaryetà omoro, owoya, kekon hatà, àwya.

³⁴ Oyehutwatxho hoye ro àro wyaro màkeno, kekon hatà, Txesusu. Anar komo rwonàmàthàrà hoye ro haxa katà àro wyaro màkeno, kekon hatà.

³⁵ Xuknewyanahnà uro, kekon hatà, Peratusu. Xuknewyana komo ryhe, aya-hohsotxowà, rowya. Okukuru komo rma, eh kom yakoro xarha, Khoryenkom

màn yonye ro yoh kom yakoro rma, aya-hohsotxowà, rowya. Àsoke ryhe atxke mehxako, kekon hatà.

³⁶ Anar me toto komo kayaryet me wehxaha, kekon hatà, Txesusu, àwya. Yukryeka hon kayaryet komo wyarohra mak wehxaha. Nyamoro wyaro ryehtok haxa, waha me ranoto komo yesnàràtho haryhe, Xuknewyana yoh komo wya rahosnàr hona waha me esnàràtho kom haryhe. Toto komo kayaryetà rma, yukryeka hon kayaryet komo wyarohra rma wehxaha, kekon hatà, Peratusu wya.

³⁷ Toto komo kayaryetà omoro hamà, owoya, kekon hatà, noro.

Omoro rma, toto komo kayaryetà omoro hamà màkano, kekon hatà, Txesusu, àwya. Yaworon xaxa yokarymanyé uro. Àro yokarymatxho me konuruye, kekon hatà. Àro yokarymaxe komokye, yukryeka hona. Yaworon xaxa hutwanàr xe tehtokonye, ronytxetxhe, toto komo, kekon hatà.

³⁸ Etenà ryhe àro, yaworon xaxa katxho, owoya, kekon hatà, Peratusu.

Àro wyaro tàwya katxhe rma, bàn yaye nahatakay xarha tà, Xuknewyana yoh komo hyaka. Ohxe we naha ha, mosonà, rowya, kekon hatà, àwyanye. Ehxera we naha ha, anhànà, rowya.

³⁹ Toto yonampatakanye ro me wehxaha, ayano me ronye rma, kekon hatà. Ayasahxemtotho kom ho yohà, wenampataken hamà, watxa ymo yawo ahryemxemtotho kom hoye. Moson haxa hak wenampatakaxe, kekon hatà. Xuknewyana komo kayaryetà mosonà katxho rma hak wenampatakaxe. Noro yonampatakanàr xehra kat manatxowà, rowya, kekon hatà, Peratusu, àwyanye.

⁴⁰ Norohnà haxa, ketxkon mak hatà, teryewrye ro hatà. Barakmas haxa enam-patakako, ketxkon hatà. Otahano nyne rotho rma noro hatà, Barakmasà.

**Amoyathohoko yahkotohen
hona katxhàrà on ha.**

19 Txesusu yahohsoy hatà, Peratusu, arymano nyne ro komo wya. Nàhpokhoy hatà, àwyaney. ²Ewekhàrà hryekahtxownà hatà. Ehononnà komo yorokonà wyaron rma àro hatà. Suu, noro yhutho hona netxownà hatà, ewnohrà me hatà. Honomtotoxownà xarha tà, tàswayem ke, ehononnà komo hononà wyaron ke, ewnohrà me rma rha hatà. ³Àhyaka haxa totxownà hatà. Ha y, Xuknewyana komo kayaryetà y, ketxkonà rma haryhe tà, ewnohrà me rma rha hatà. Netahatxownà xarha tà, tamor komo ke.

⁴Bàn yaye nahatakay xarha tà, Peratusu. Noro wekyaha, ohyakanye, kekon hatà, toto komo wya. Ehxera we naha ha, anhanà, rowya, kaxe noro wekyaha, ohyakanye. Noro rma xenytoko, kekon hatà.

⁵Àro ke nahatakay hatà, Txesusu. Ewekhàrà ke tokoronke rma nehakon hatà. Tàswayem ke thononke rma nehakon hatà. Xenytoko, noro tho, kekon hatà, Peratusu, àwyaney.

⁶Nenytxownà hatà, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo, ahosno nyne ro kom yakoro xarha. Àro ke, onà wyaro nketxkon hatà, teryewrye ro hatà. Amoyathohoko, yahkotohen hona, ketxkon hatà. Amoyathohoko, yahkotohen hona.

Ehxera we naha ha, anhanà, rowya, kekon mak hatà, Peratusu. Omnyamo rma amoyathoso atxoko, kekon hatà.

⁷Àna matà, ketxkon mak hatà, nyamoro. Twayehkahorye mak naha ha, noro ymo. Amna yweronàhyamatxho yawo ro twayehkahorye naha, Khoryenkom muru ryhe uro kany me tesnàr ke, ketxkon hatà.

⁸Àro wyaro tàwya enytxatxhe rma, noseryehokekonà rma haxa mak hatà,

Peratusu. ⁹Bàn yaka harha nowomye hatà. Onà wyaro nkekon hatà, Txesusu wya. Henta nyero momokye, kekon hatà. Henta nyero momokye. Eyukhura mak nexey hatà, Txesusu. ¹⁰Àsok tawro royukhura manaye, kekon hatà, Peratusu. Ehononnà ryhe uro. Oyonampatakanàr xe ryehtoko, konampatakehe, ehononnà kaxe, kekon hatà. Ayamoyathohonàr xe ryehtoko, kamoyathohehe, yahkotohen hona, ehononnà kaxe. Àro wyarohra kat wehxano, owya, kekon hatà.

¹¹Àna mat mà, kekon hatà, Txesusu. Onà wyaro haxa àkehe, owya. Kahe yawon yano me marma ryhe, ehononnà me manaha, rohoko, ehononnà me oyesnàr xe noro yesnàr ke mak ha, kekon hatà. Ehononnà me oyesnàr xehra noro yehtok haxa, ehononnà mehra oyesnàràtho haryhe, rohoko. Àro ke, onà wyaro xarha àkehe. Owya rahohsonyetho ryhe, oyoho nyhe atxke rma haxa naha, kekon hatà, Txesusu.

¹²Àro wyaro tàwya enytxatxhe rma, enampatakanàr xe rma haxa nehakon hatà, Peratusu. Onà wyaro nketxkon mak hatà, Xuknewyana yoh komo, teryewrye ro hatà. Owya noro ymo yonampatakantoko, oxehra harha nay hamà, Sesa, akaryet komo ymo, ketxkon hatà. Ewakhàrà harha nay hamà, ohoko. Àsok tawro hana. Onenampatakanàrà rma, Sesa xehra ro mak nay hamà, toto komo kayaryetà uro kany me tesnàr ke, ketxkon hatà.

¹³Àro wyaro tàwya enytxatxhe rma, bàn yaye Txesusu yokhoy hatà, Peratusu. Tahonà ymo hona neryewtay hatà, onytxano ytxoho ro hona, anhattho komo yanàhnohtoho ro hona. Toh yonyhoryexaho onà, karyeno ymo, katxho rma àro hatà. Kakmata katxho me rma nehakon hatà, Xuknewyana komo rwonà.

¹⁴Hokano ytxoho yawasàn yosnaka rma ehtoko, neryewtay hatà, Peratusu,

àro ymo hona, Xuknewyana komo yosonyhoryetxho yawasàn ho rma hatà. Àro rma ho tasahxemtosome me xarha nehxatxkon hatà, thoryen heno komo yohokoko àtothàrànhàrà hutwatxho hoko rma hatà. Enmahrà ro neryewtay hatà, 6 oras me ehtok hatà. Onà wyaro nkekon hatà, Xuknewyana yoh komo wya. Akayaryet kom tà moson ha, kekon hatà, àwyanye.

¹⁵ Onà wyaro nketxkon mak hatà, naymoro, teryewrye ro hatà. Nahko kahpa ha, ketxkon hatà. Nahko kahpa ha. Amoyathohoko, yahkotohen hona, ketxkon hatà.

Akayaryet komo rma wamoyathoheno, kekon hatà, Peratusu, àwyanye.

Sesa ryhe, amna kayaryet me naha, noro marma mak ha. Anaro ehxera naha, ketxkon hatà, nyamoro, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo.

¹⁶ Àro wyaro àwyanye katxhe rma, noro yamoyathohoy hatà, Peratusu, nyamoro yano me hatà.

Txesusu yamoyathothàrà on ha.

¹⁷ Àro ke Txesusu yatxownà hatà. Yahkotoheno yarhotxownà hatà, àwya. Àhona tamoyathotho rma yaryakon hatà. Owto ymo hoye toy hatà. Amoyathono ytxoho ro na toy hatà. Okno yhutho yotxotho onà katxho na rma toy hatà. Korkota katxho rma àro hatà, Xuknewyana komo rwonà. ¹⁸ Àto rma namoyathotxownà hatà, yahkotohen hona. Àhanawo rma anarotho komo yamoyathotxownà xarha tà, asak hatà. Anaro howehera nehxakon hatà. Anaro xarha, howehe nehxakon hatà. Amrakatawonye nehxakon hatà, Txesusu.

¹⁹ Noro yotahtxoho menhohoy hatà, Peratusu. Yahkotohen hona netxownà hatà. Txesusu mosonà, Nasarye honotho, Xuknewyana komo kayaryet heno mosonà, katxho me rma nehxakon

hatà, àmenhosaho, ²⁰ Xuknewyana komo rwon yaw hatà, Homayana komo rwon yaw xarha hatà, Kryekyana komo rwon yaw xarha hatà. Nenyatxkon hatà, toto komo, Xuknewyana komo rma, thenyehonà komo rma, moxehra owto ymo yesnàr ke. ²¹ Àro ke, onà wyaro nketxkon hatà, Xuknewyana yoh komo, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo rma, Peratusu wya. Xuknewyana komo kayaryetà katxho menhohohra exko, ketxkon hatà. Onà wyaro katxho haxa àmenhohoko. Xuknewyana komo kayaryetà uro keknan haryhe, mosonà, katxho rma àmenhohoko, ketxkon hatà, nyamoro, àwya. ²² Àna matà, kekon mak hatà, noro. Ronmenhohotho ryhe, àto rma hak nahko, kekon hatà, àwyanye.

²³ Àro wyaro Txesusu yamoyathotxownà hatà, arymano nyne ro komo, yahkotohen hona. Tàwyanye amoyathotxhe rma, àwomunuthuru yokamtxownà hatà, tàwyanye rma. 4 me nehxatxkon hatà, nyamoro. Àro ke, Txesusu womunutho hoye nenytxownà hatà, thokonye rma. Àro wyaro àwyanye ekamtxhe rma, ekampen me rma nehxakon hatà, anaro, horyethotho ymo haxa. Àro rma, enyempera enyhoryexah me nehxakon hatà. ²⁴ Àro ke, onà wyaro nketxkon hatà. Awotohra tehtxe, anàhnòrà hona, ketxkon hatà. Tohu txko tarymatxe, kàwyanye xenytxoho me, àrotho uro hamà katxho me, ketxkon hatà. Àro ke, tohu txko yarymatxownà hatà, àmenhosahonhàrà yawo ro Txesusu yehtxoho me. Onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà, Khoryenkom karyehtan hoyeno.

Rowomunutho yokamyatxhe hampànà, tàwyanye rma. Rohononàtho hoko rma, tohu txko yarymetxhe hampànà.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà. ²⁵ Àro wyaro nehxatxkon hatà, ary-

mano nyne ro komo, Txesus womunutho hoko.

Àto nehxatxkon xarha tà, woràskomo komo, Txesus yonà rma hatà, noro yowtà xarha hatà, Maryeya xarha hatà, Kàropas hetxe rma noro hatà, Maryeya xarha hatà, Maknara honotho rma noro hatà. Txesusu yamoyatho tho màhto nehxatxkon hatà, thatawo rma hatà.

²⁶ Àto nehxakon xarha tà, Txesusu nàhnànà rma haxa, ànhananàhrà rotho komo kukuru rma. Noro yonyey hatà, Txesusu, moxehra hatà. Tàyon xarha yonyey hatà. Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, àwya. Eme y, omryer me harha hak nahko, mosonà, kekon hatà. ²⁷ Onà wyaro nkekon xarha tà, noro wya, tànhananàhrà rotho wya. Oyon me harha hak nahko, mosonà, royonànho, kekon hatà, àwya. Àro ke, Txesus wayhàtxhe, narày hatà, noro, bàn yaka. Tàyon me harha neryey hatà.

Txesus wayhàthàrà on ha.

²⁸ Taa. Tàyàm yomyawon tàhkatxehkatxho hutway haxa hatà, Txesusu. Àro ke, onà wyaro nkay hatà, àmenhosahonhàrà yawo ro tehtxoho me, Khoryenkom karyehtan hoyen yawo ro tehtxoho me. Rowokru xe wehxaha, kay hatà.

²⁹ Àto nehxakon hatà, oryenà. Tarke nehxakon hatà, ufa xkun ke, tutxunyem ke. Sosoheno yaràhtotxownà hatà, àton komo, tutxunyem ke. Esopu yoh hotkoso netxownà hatà. Txesusu mtaka netxownà hatà.

³⁰ Tàwya enàtxhe rma, onà wyaro nkay haxa hatà, Txesusu. Àtàhkatxehkan haxa ha, kay haxa hatà. Nosompemye hatà. Tano me ro rma wayehye hatà.

Txesus haraxkatxhàrà on ha.

³¹ Hokano ytxoho yawasàn yosnaka rma tà wayehye ha, Txesusu, Xuknewyana komo yosonyhoryetxho

yawasàn ho rma hatà. Àro rma, hokano ytxoho yawasànà rma, anaro yoho rma haxa ohxe nehxakon hatà, Xuknewyana komo wya, tasahxemtoto komo yawasàn yoh me rma haxa esnàr ke hatà. Àro rma ho toto heno komo yonampàra nehxatxkon hatà. Àro yosnaka ryhe, amoyathoxemo wayehrà xe nehxatxkon hatà, enamrà kom horà. Yahkotohen ho rma esnàr kom xehra mak nehxatxkon hatà, hokano ytxoho yawasàn ho. Àro ke, onà wyaro nketxkon hatà, eh komo, Peratusu wya. Àhyosàkryakahotxoko, àwayehtoho menye, towtoho menye, ketxkon hatà, àwya.

³² Àro ke nàhyosàkryakahotxownà hatà, noro. Àhyakany haxa totxownà hatà, arymano nyne ro komo. Anaro wahanhotho hyosàkryakatxownà hatà. Anarotho hyosàkryakatxownà xarha tà. Txesus hanawo amoyathoxemoto komo rma nyamoro hatà.

³³ Txesusu hyaka haxa totxownà hatà. Wayehno rma hamà, norotho, ketxkon hatà. Àro ke, àhyosàkryakahra nehxatxkon hatà. ³⁴ Haraxkay hatà, ukukuru komo, amoye ymo ke, krow. Kam-suhtekon hatà. Tuna xarha nomokyakon hatà.

³⁵ Xenyenhàrà ryhe nekarymehe. Yaworo xaxa nekarymen hatà. Yaworo xaxa wekarymehe, kany me naha. Àro ke nekarymen hatà, owyanye àro wyaro hamà katxho me. ³⁶ Àsok tawro hana. Àro wyaro texem me nehxakon hamà, Txesusu, àmenhosahonhàrà yawo ro tehtxoho me. Onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà, Khoryenkom karyehtan hoyeno.

Àkryakahnà ro me mpànà naha ha, noro yotxho, omeroro.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà. ³⁷ Onà wyaro nkehe xarha, anaro Khoryenkom karyehtan hoyeno.

Noro yonyatxhe hampànà. Tànharaxkatxhàràtho rma yonyatxhe hampànà.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà. Àro wyaro katxhàrànhàr yawo ro nehvakon hamà, Txesusu.

Txesusu yekehàtho yonamàthàrà on ha.

³⁸Taa. Toy hatà, horykomo, Peratusu hyaka. Xose rma noro hatà. Arymateya honotho rma mok nehvakon hatà. Txesusu nhananàhàtho me nehvakon hatà. Oskarymahnà ro me mak nehvakon hatà, Xuknewyana yoh kom hona toseryehrà ke hatà. Noro rma toy hatà, Peratusu hyaka. Txesusu yekehàtho yanàr xe wehxaha, rowya enamtoho me, kekon hatà, àwya. Àro ke narhoy hatà, Peratusu, àwya. Àro ke toy hatà. Ekehàthàrà yarày hatà.

³⁹Akoro toy hatà, Nekoknemusu. Koksaya àhyaka omohsahotho rma mok nehvakon hatà. Noro rma, ownyaku thoxnyemà yarày hatà. Meha, bakmosa wakanomaxaho rma àro hatà, thoxnyemà rma, ekehàthàr yakoro tonamsomà rma. 45 kerus me nehvakon hatà, amusunu, ehetàhpenyeno rma haxa mak hatà.

⁴⁰Txesusu yekehàtho yatxownà hatà. Karamtxownà hatà, wom ke, enyhoru rma ke. Àro horye ownyaku yetxownà xarha tà. Àro wyaro ekehàthàr komo yonyhoryenye ro me natxhe, Xuknewyana komo, enamtoho menye.

⁴¹Txesusu yamoyathotho màhto nehvakon hatà, natà. Àro wawo nehvakon hatà, toh yowtarà, onamno ytxoho ro. Toto heno komo yonamtoho mehra hak nehvakon hatà. ⁴²Moxehra nehvakon hatà. Àro ke, àro yaka nenamtxownà hatà. Hokano ytxoho yawasàn yosnaka rma enamrà xe tesnàr komo ke ryhe, àro yaka nenamtxownà hatà, moxehra esnàr ke.

Txesusu yasanàmàthàrà on ha.

20 Nenmahye hatà, domenku. Enmahrà ro toy hatà, Maryeya, Maknara honotho. Onamno ytxoho na toy hatà, tawanye nyhe rma ehtok hatà. Tohu ymo yonyey hatà. Ewtar hotaye etakaxaho rma yonyey hatà. ²Àro ke karyhe toy hatà, Semaw Petru hyaka. Noro yakoro nehvakon hatà, anaro, Txesusu nàhnànà rma haxa, ànhananàhrà rotho komo kukuru rma. Àhyakanye toy hatà, Maryeya. Kohkomo yatxow hamà, onamno ytxoho yaye, kekon hatà, àwyaneye. Henta ya hana netxow ha. Àywenyeke rma amna naha, kekon hatà, Maryeya, àwyaneye.

³Àro ke totxownà hatà, nyamoro, onamno ytxoho na. ⁴Karyhe totxownà hatà. Petru yoho rma haxa karyhe toy hatà, anaro. Noro htzero, onamno ytxoho na haxa toy hatà. ⁵Àhotawo newanay hatà, ewtar yaka tàwya xenytxoho me. Womutho yonyey hatà. Àrotho marma, àto nehvakon hatà. Owompàrà hak nehvakon hatà, noro. ⁶Àmahyaka nomokye hatà, Semaw Petru. Toh yowtar yaka nowomye hatà, kuru. Womutho yonyey hatà, àkarametxhàràtho rma hatà. ⁷Ekehàtho yompatahonàtho xarha yonyey hatà. Àrotho rma, anato harha nehvakon hatà, àkarametxhàràtho yakoro àto ryehra hatà. Amomxaho rma nehvakon hatà.

⁸Nowomye xarha tà, anaro, wahoro htzero omohsahotho rma. Nenytxehkay hatà. Nasanàmno hamà, kekon hatà, tàhnawo. ⁹Àmenhosahonhàrà hutwatxehkakra hak nehvatxkon hatà, Txesusu nhananàhrà rotho komo. Nasanàmnyaha harha hampànà, àwayehxemo kom waye, katxhàrànhàrà rma hutwatxehkakra hak nehvatxkon hatà. Uhutwatxehkanyehnà rma, nasanàmno hamà, kekonà rma hatà,

noro ha, ekehàthàrà yonyhera tesnàr ke.

¹⁰Taa. Bàn kom yaka harha totxownà hatà, Petru komo, anaro yakoro.

**Maryeya wya Txesusu
yosonyhothàrà on ha.**

¹¹Àto rma nehakon hatà, Maryeya, onamno ytxoho màhto. Nàratekon hatà. Tàratanàr me rma, newanay hatà, ewtar yaka tàwya xenytxoho me. ¹²Kahe yawon komo yonyey hatà, asak hatà. Khoryenkom yanoto komo rma nyamoro hatà. Thononke nehaxtkon hatà, buknyem ke hatà. Txesusu yekehàtho yosatho to rma eryewtaxemo nehaxtkon hatà. Anaro, uyhuthuru yosatho to nehakon hatà. Anaro, àhrorà yosatho to nehakon hatà.

¹³Wosà y, ketxkon hatà, Maryeya wya. Àsok tawro owrateno, ketxkon hatà.

Kratehe, àwyanye roh yanàr ke, kekon hatà, noro. Henta ya hana netxow ha. Àywenyeke rma wehxaha, kekon hatà.

¹⁴Àro wyaro tàwya katxhe rma, neramay hatà. Txesusu yonyey hatà. Thatawono rma yonyey hatà. Noro me uhutwahra mak nehakon hatà.

¹⁵Wosà y, kekon hatà, noro, àwya. Àsok tawro owrateno. Onok mehoryano, kekon hatà.

Nat yonye ro me noro hutwekon hatà, Maryeya. Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, àwya. Omoro kat mano, kekon hatà. Henta ya menyo. Ekarymako, rowya. Uro waryaha, kekon hatà, Maryeya, àwya.

¹⁶Maryeya, kekon hatà, Txesusu, àwya. Neramay xarha tà, noro. Hakmone y, kekon hatà, Xuknewyana komo rwon yawo. Khananàhnye y, katxho me rma naha.

¹⁷Rahehra nyhe rma exko, kekon hatà, Txesusu, àwya. Rahehra nyhe rma exko, royàmà hyaka tàtosom me ryesnàr

ke. Noro hyaka asanàmpàra rma hak wehxaha, kekon hatà. Àtoko, rowtà komo hyaka. Onà wyaro nkano, Kohkomo, màkehe ha, àwyanye. Kasanàmyaha, royàmà hyaka, oyàm komo hyaka rma, rohoryenà hyaka rma, ohoryenkomo hyaka rma, kano, Kohkomo, màkehe ha, rowtà komo wya, kekon hatà, Txesusu, Maryeya wya.

¹⁸Toy hatà, noro, Maknara honotho rma. Onà wyaro nkekon hatà, ànhananàhrà rotho komo wya. Kohkomo wenyoy, kekon hatà. Txesusu rwonàtho yokarymay xarha tà, àwyanye.

**Tànhananàhrà rotho komo wya
Txesusu yosonyhothàrà on ha.**

¹⁹Àro rma ho nomokye hatà, Txesusu, tànhananàhrà rotho komo hyaka, domenku ho rma hatà, kokmamàtxhe rma hatà. Bàn kom hotarà yahunyenhar me nehaxtkon hatà, Xuknewyana yoh kom hona toseryehrà komo ke hatà. Àro wyaro ehtokonye, nomokye hatà, Txesusu. Owompànànhàrà rma, àwawony harha nehakon hatà. Teryehorye hak nahko, oyowan komo, kekon hatà, àwyanye.

²⁰Àro wyaro tàwya katxhe rma, tamorà yonyhoy hatà, àwyanye. Tawetx xarha yonyhoy hatà, àwyanye. Kohkomo moson hamà, ketxkon hatà. Àro ke, teryehorye rma haxa nehaxtkon hatà, ànhananàhrà rotho komo.

²¹Teryehorye hak nahko, oyowan komo, kekon xarha tà, Txesusu, àwyanye. Royàmà nànyaketxho me wehxaha, uro. Àro wyaro rma rha, ronànyaknyàr me manatxhe, omnyamo, kekon hatà. ²²Àro wyaro tàwya katxhe rma, ofu nkay hatà, àhokonye. Oyowan yakany hak nowomno, Khoryenkom yokato, kekon hatà, àwyanye. ²³Anatoko onà wyaro màketxow hana, toto komo wya. Khoryenkom hak

noseryewhokano, ayanhànàthàr hoko, màketxow hana, àwyanye. Àro wyaro owyanye tatoko rma, noseryewhokehe xaxa mak hampànà, noro ha, nyamoro hoko, kekon hatà. Anatoko onà wyaro haxa màketxow hana, anar komo wya. Oseryewhokahra hak nahko, Khoryenkomo, ayanhànàthàr hoko, màketxow hana, àwyanye. Àro wyaro owyanye tatoko rma, oseryewhokahra ro mak naha ha, noro ha, nyamoro hoko, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà rotho komo wya.

Tome wya àna ryhe mpe katxhàrà on ha.

²⁴ Àro wyaro nosonyhoy hatà, Txesusu, tànhananàhrà rotho komo wya. Àhyawonyehra mak nehakon hatà, Tome, ukukuru komo rma, 12 komo kukuru rma. Asako enusaho mosonà katxho rma noro hatà, esot yowtà.

²⁵ Àro ke, Txesusu yosonyhotho yokarymatxownà hatà, nyamoro, àwya. Kohkomo amna nenyako, ketxkon hatà, àwya. Àna ryhe mpe, kekon mak hatà, noro, àwyanye. Menyatkok make ryhe mpe. Nasanàmyak make ryhe mpe, kekon hatà. Noro yonyhera ro rma haka, noro mokro hamà, asanàmsaho, kahra rma wehxaha. Amoyathothàratho hak wenyxe, amorà rma, kekon hatà. Àro rma hak wahexe. Awetx xarha hak wahexe. Amoyathothàratho rma hak wahexe, kekon hatà. Ahehra ro rma haka, noro mokro hamà, asanàmsaho, kahra rma wehxaha, kekon hatà, Tome, tkukuru komo wya.

²⁶ Taa. 8 me enmahàtxhe, bàn komo yawo nehkatxkon xarha tà, ànhananàhrà ro komo. Tome xarha, àhyawonye nehakon hatà. Bàn kom hotarà yahunyenhar me nehkatxkon hatà. Nomokye hatà, Txesusu. Owompànànhàrà rma, àwawony harha nehakon hatà. Terye-

horye hak nahko, oyowan komo, kekon hatà, àwyanye.

²⁷ Onà wyaro nkekon xarha tà, Tome wya. Ramorà xenyko, kekon hatà. Aheko xarha, amoyathothàratho rma. Atahoyotkak xarha, rawetxe yahetxho me, kekon hatà. Àna ryhe mpe kahra exko. Noro moson hamà, asanàmsaho, kany me haxa exko, kekon hatà, Txesusu, Tome wya.

²⁸ Àna hamà, kekon hatà, noro. Rohà ryhe omoro. Rohoryenà rma omoro, kekon hatà.

²⁹ Uro menyò hamà, kekon hatà, Txesusu, àwya. Ronyenhàrà rma, noro moson hamà, asanàmsaho, kany me harha manay hamà. Anar komo ryhe, ronyhera natxhe. Ronyehnanhàrà rma, noro mok hamà, asanàmsaho, ketxhe hampànà, kekon hatà. Nyamoro rma, towakryexem me rma haxa mpànà natxhe ha, kekon hatà, Txesusu.

Karyhe roro harha oyehtxoho menyè ryhe àmenhehe katxhàrà on ha.

³⁰ Tahoxetà yonyhekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya, thenyehra hatà. Anaro rha eryehokano ytxoho hoko nehakon hatà. Omerorohra mak àmenhehe, on yawo. ³¹ Noro yexetxhàrà rma àmenhehe, onà wyaro kany me oyehtxoho menyè, Txesusu ryhe Kryestu me naha, Khoryenkom muru me naha, kany me oyehtxoho menyè. Àro wyaro kanye rma, karyhe roro harha manatxhe hampànà, noro hona owyanye xenyàr ke mak ha. Karyhe roro harha oyehtxoho menyè ryhe, noro yexetxhàrà àmenhehe, tano.

Karyeryeya kuthon yohoye Txesusu yosonyhothàrà on ha.

21 ¹⁻² Taa. Nosonyhoy xarha tà, Txesusu, tànhananàhrà rotho komo wya. Txekeyaknes kuthon yohoye nehkatxkon hatà, ukukur komo, Semaw Petru komo rma, Tome xarha, asako

enusaho mosonà katxho rma noro hatà, Natanayew xarha, Kana honotho rma noro hatà, Karyeryeya yamtar honotho rma hatà, Sekmeknew muru komo xarha, anar komo xarha, asakon komo rma hatà. Àto rye ehtokonye, àwyanye nosonyhoy hatà, kana yaramnyàr hoko ehtokonye hatà.

³Osonyhohra ro rma haka, onà wyaro nkekon hatà, Semaw Petru, takoron komo wya. Kana yaramxe àtehe, kekon hatà. Hàà, ayakoro amna nomokyaha, ketxkon hatà, nyamoro, àwya. Àro ke totxownà hatà. Nosonkahtxownà hatà, kanawa yaka. Kohsarakatakatho ro àhok nehxtxkon hatà, kana yaramnyàr horà. Arampera mak nehxtxkon hatà.

⁴Enmahàtxhe rma, àto nehxakon hatà, Txesusu, tuna ymo yohoye rma hatà. Noro me uhutwahra mak nehxtxkon hatà, nyamoro, kanawa yawon komo rma.

⁵Kàrkomo y, kekon hatà, noro, àwyanye. Kana naye, ohyawonye, kekon hatà.

Ehxera, ketxkon hatà.

⁶Meya ro arymatxoko, txaruka, kekon hatà. Howehehra ryhe arymatxoko. Àsna maramyatxhe, kekon hatà, àwyanye.

Àro ke narymatxownà hatà. Thenyehra mak nehxakon hatà, kana, àto. Txaruka yanàmpàra rma nehxtxkon hatà, thenyehra rma haxa esnàr ke.

⁷Onà wyaro nkekon hatà, ukukuru komo, Txesusu nàhnànà rma haxa, Petru wya. Kohkomo mokro hamà, kekon hatà.

Àro wyaro tàwya enytxatxhe rma, newomumtoy harha tà, Semaw Petru. Àsok tawro hana. Ewomunkaxahotho me nehxakon hatà, kana yaramnyàr hoko tesnàr ke. Àro ke newomumtoy harha tà, Txesusu hyaka tàtonàr xe tes-

nàr ke hatà. Kanawa yaye nàhtoy hatà, tuna kwaka, mahona tàtonàr horà.

⁸Akoron komo ryhe, kanawa yawo rma nomokyatxkon hatà. Txaruka hpex-ekyatxkon hatà. Kana ke tarke rma haxa nehxakon hatà. Moxehra nehxakon hatà, yukryeka. 100 metrus me hana nehxakon ha, àmoxenà. ⁹Mahona nasanàmtoxownà hatà. Tasanàmàtxhenye rma, weheto yonytxownà hatà. Àho nehxakon hatà, kana. Àto nehxakon xarha tà, ekeyu.

¹⁰Onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, àwyanye. Kana hoye suhtatxko ha, kekon hatà. Anarametxhàr kom hoye rma suhtatxko ha, kekon hatà.

¹¹Àro ke nosonkahye harha tà, Semaw Petru. Txaruka hpexekye hatà, mahona. Tarke rma haxa nehxakon hatà, kana heno ke, horyetho ymo ke. Àyakenonà rma, 153 me nehxakon hatà, thenyehra rma haxa mak hatà. Asawotohra rma nehxakon hatà, txaruka.

¹²Omohtxoko, emtakmaxe, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. Nyamoro ryhe, onok omoro tawro hona newankaranatxkon hatà. Àsok tawro hana. Kohkom me noro hutwetxkon harha tà. ¹³Àhyakany haxa nomokye hatà, noro. Ekeyu yanàmye hatà. Nàmye hatà, àwyanye. Kana xarha yàmye hatà, àwyanye.

¹⁴Àro wyaro nosonyhoy xarha tà, Txesusu, tànhananàhrà rotho komo wya. Àwayehxemo kom waye tasanàmàtxhe, osorwawo ro nosonyhoy hatà, àwyanye.

Semawu y rox manaye katxhàrà on ha.

¹⁵Emtakmatxhenye, onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, Semaw Petru wya. Semawu y, Xowaw muru y, rox manaye, kekon hatà. Moxam yoho nyhe rox manaye, kekon hatà. Hàà, rohà y, ox wehxaha, kekon hatà. Ox ryehtxoho rma muhutwehe, kekon hatà.

Romryenon komo àhananàhko, kekon hatà, Txesusu, àwya. Xenye ro komo wya kahneru mxekrà nyahmantokono wyaro, romryenon komo àhananàhko, kekon hatà, àwya.

¹⁶Semawu y, Xowaw muru y, rox manaye, kekon xarha tà, àwya. Hàà, rohà y, ox wehxaha, kekon hatà. Ox ryehtxoho rma muhutwehe, kekon hatà. Romryenon komo àhananàhko, kekon hatà, Txesusu, àwya. Xenye ro komo wya kahneru nyahmantokono wyaro, romryenon komo àhananàhko, kekon hatà, àwya.

¹⁷Semawu y, Xowaw muru y, rox manaye, kekon xarha tà, àwya. Os-orwawo ro àro wyaro nkekon hatà. Noseryehokay hatà, Petru, osorwawo ro tawro ke. Rohà y, omeroro uhutwatxehkanye ro me manaha, kekon hatà. Ox ryehtxoho rma muhutwehe, kekon hatà, Petru. Romryenon komo àhananàhko, kekon hatà, Txesusu, àwya. Xenye ro komo wya kahneru nyahmantokono wyaro, romryenon komo àhananàhko, kekon hatà, àwya.

¹⁸Onà wyaro yaworo xaxa mpànà àkehe ha, owya, kekon xarha tà, àwya. Omryentoko nyhe rma, ayasotà menuhtekonà, oyosonyhoryetxho me, otho me. Ayano me ro rma màtekonà, kekon hatà. Horykomotho me oyehtok haxa, ayano me rohra harha màtehe. Anar komo ryhe ayasohtetxhe hampànà. Ayaryatxhe hampànà. Nyamoro yano me matahoyotkehe hampànà, kekon hatà, Txesusu, Petru wya. ¹⁹Àro wyaro nkekon hatà, twayehkaxem me noro hutwamohsonàr horà. Noro wayehkatxho rma hutwamohsekon hatà. Twayehkaxem me tehtxoho hoye ro, ehonmnà me xaxa Khoryenkomo yonyhony me rma nehvakon hatà, Petru, toto komo wya. Àro wyaro ehtxoho rma hutwamohsekon hatà, Txesusu, àwya. Onà wyaro nkekon

xarha tà, àwya. Rakoro tàtosom me rma exko, kekon hatà, Petru wya.

Txesusu nàhnànà rma haxa yokarymatxhàrà on ha.

²⁰Txesus yakoro tàtontoko rma, neramay hatà, Petru. Àwenaryenye nomokyakon hatà, Txesusu nhananàhrà rotho komo kukuru, noro nàhnànà rma haxa. Txesusu wayehpàra ro rma haka, ewan yawo ro tàrah ehxahotho rma noro hatà. Rohà y, onokà ryhe noro, ayahohsonye ymo, kanyenhàràtho rma noro hatà. ²¹Noro rma yonyey hatà, Petru. Àwenaryenye omoknàrà rma yonyey hatà. Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, Txesusu wya. Rohà y, àsok naye, mosonà, amnye ha, kekon hatà. Noro yehtxoho haka rha uhutwamohsoko, kekon hatà, Petru, àwya.

²²Àsoke moson yesnàr xe na wehxan ha, kekon hatà, Txesusu. Anatoko tano roro rma esnàr xe wehxan hana. Romokhàrà ro rma haka, àwayehpàra rma hak esnàr xe wehxan hana, kekon hatà. Ekarymahra mak wehxaha, owya. Noro yehtxoho rma, onhutwahtor me rma naha. Omoro ryhe, rakoro tàtosom me rma exko, kekon hatà, Txesusu, Petru wya.

²³Àro wyaro àwya tawro ke ryhe, onà wyaro nekaytay hatà, noro, Txesusu nàhnànà rma haxa. Àwayehpànà ro me nay hatà, noro, katxho me nehvakon hatà. Àwayehpànà ro me manaha kahra mak nehvakon hatà, Txesusu, àwya. Onà wyaro haxa nkekon hatà, noro hoko. Romokhàrà ro rma haka, àwayehpàra rma hak esnàr xe wehxan hana, kekon marma hatà. Ekarymahra mak wehxaha, owya. Noro yehtxoho rma, onhutwahtor me rma naha, kekonà rma hatà, Txesusu, noro hoko.

²⁴Noro rma, on menhohoye. Anaro rha Txesusu yexetxhàrà yokarymaye, àmenhonàr horà. Ànekarymatxhàrà

rma, yaworo xaxa naha, amna wya.
²⁵Omerorohra mak àmenhehe. Txesusu
yexetxhàrà, thenyehra rma haxa
nehxakon hatà, ronmenhotho yoho
rma haxa mak hatà. Omeroro rowya

àmehontoko rma, yake rma haxa
rokaryehtanà yesnàràtho haryhe,
omeroron kom yowto yoho rma haxa
esnàràtho haryhe. Àro wyaro uhutwehe.

TXESUSU NÀNYAKETXHO RO KOMO YEXETXHÀRÀNHÀRÀ ON HA.

Kahe yaka Txesusu tothàrà on ha.

1 Teyoferu y, àmenhehe xarha, ohyaka. Amnyehra àmenhoye. Tano Txesusu yexetxhàràtho wekarymaye, owoya. Àsok hana nehzakon ha, noro ha. Àsok hana hananàhno yeryakon ha. Omeroro rma wekarymatxehkaye, owoya.

²Kahe yaka tàtohra ro exetxhàràn-hànharà rma wekarymatxehkaye, owoya. Tàtohra ro rma haka, tànànyaknyàr komo yanotomay hatà. Tànwanonkatxhàyamo rma yanotomay hatà. Nanotomatxownà hatà, Khoryenkom yokato yano me. ³Wayehye hatà, noro ha. Àwayehsahonhàrà rma, nasanàmye harha tà. Tasanàmàtxhe rma, 40 me nenmahye hatà, yukryeka ho rma haka. Yake ro nosonyhoy hatà, tànànyaknyàr komo wya. Karyhe harha nosonyhoy hatà, àwyanye. Anar me rha nosonyhekon hatà, àwyanye, karyhe harha nay hamà tawro horà, àwyanye. Kàkaryet kom me Khoryenkom yehtxoho yokarymekon xarha tà.

⁴Taa. Akoronye temtakmantoko, onà wyaro nkekon hatà, àwyanye. Xerusaryen hoye àtohra hak ehtxoko, kekon hatà. Royàm nàmrà àmomohtxoko. Rokato wàmýaha, toto komo wya, kanyenhàr me naha, royàmà. Wekarymaye rma, owoyanye. Noro rma àmomohtxoko, kekon hatà. ⁵Tuna kwaka ryhe aymomno yeryeye, Xowaw heno. Anar me taymomsom me manatxhe, omnyamo, kekon hatà. Àsok tawro hana. Yake rohra enmahàtxhe, nomokyaha, Khoryenkom yokato, ohonanye. Ayaymomtoho komo rma

àro ha, noro wya, kekon hatà, Txesusu, àwyanye.

⁶Taa. Nohsamnohtxownà xarha tà. Amna yohà y, ketxkon hatà, Txesusu wya. Amnye rma katà Ehsayewyana komo kayaryet me mosonyheno, toto komo nenyàr me, omeroron komo nenyàr me, ketxkon hatà.

⁷Onà wyaro haxa nkekon hatà, àwyanye. Àsokentok hana àkaryet kom me kosonyhen ha, amnye rma hana, amnye haxa hana, on yawasàn ho hana, anaro yawasàn ho haxa hana, kekon hatà. Àywenyeke rma manatxhe, omnyamo. Royàmà ryhe, àywero naha. Rosonyhotho yawasànà rma wahanonkaye, noro, tano me ro rma, kekon hatà. ⁸Onà wyaro ryhe manatxhe ha. Ohonanye nomokyaha, Khoryenkom yokato, kekon hatà. Ohonanye omokàtxhe rma, tahoxerye harha manatxhe hampànà, ohnawonye, kekon hatà. Uro mekarymetxhe hampànà, toto komo wya, Xerusaryen hon komo wya, Xukneya yamtar hon komo wya xarha, Samarya yamtar hon komo wya xarha, kekon hatà. Uro mekarymetxhe hampànà, yukryeka hon komo wya, omeroron komo wya, kekon hatà, Txesusu, àwyanye.

⁹Àro wyaro tàwya katxhe rma, nasanàmye hatà. Kahe yaka toy hatà. Nenyatxkon hatà, nyamoro, akoronotho komo. Sa, nosonyehkahye hatà, kahrutun waka.

¹⁰Kakoso rma nosompohtyatxkon hatà, nyamoro ha. Dàk, àto nehxatxkon hatà, toto wyaron komo, asako. Thononke nehxatxkon hatà. Buknyem yawo rma nehxatxkon hatà. ¹¹Ha y, Karyeryeya honotho komo y, ketxkon hatà. Àsok tawro mosompohtyatxow harha, ketxkon hatà. Txesusu mok nahko ha. Ohyayenye ton ha, kahe yaka, ketxkon hatà. Noro rma nomokyaha harha hampànà, amnye ha. Kahe yaka

àtonàrà rma menytxowà. Àro wyaro rma rha nomokyaha harha hampànà, ketxkon hatà, asakon komo, àwyanye.

¹²Oryefera yàhàn ho nehxtxkon hatà, Txesusu yakoronotho komo. Totxownà harha tà, Xerusaryen hona harha. Oryefera yàhàn hoye moxehra naha, Xerusaryenà. 2 kerometrus me naha, àmoxenonà.

¹³Owto ymo hona tahataktxhenye rma, nowomtxownà hatà, bàn kom yaka. Ososnaha ro nehxakon hatà, àmàn komo. Kayen yaka nekayàmtxownà hatà, tahusomà ymo yaka rma hatà. Àro yawo nenmahytxkon hatà. Petru komo rma mokyam nehxtxkon hatà, Xowaw xarha, Txaku xarha, Antrye xarha, Feryepe xarha, Tome xarha, Bah-tormew xarha, Matewsà xarha, anaro Txaku xarha, Awfew muru rma noro ha, Semaw xarha, Serotes komo yakoronotho rma noro ha, Xuknas xarha, anaro Txaku muru rma noro ha. ¹⁴Àto rye rma nehxtxkon hatà, nyamoro ha. Àme rye rma haxa nehutwtxkon hatà. Àme rye rma haxa tehutwatxho kom hoye ro, Khoryenkom yakoro nàrwonatxkonà rye rma hatà. Àto rma rha nehxtxkon hatà, woràskomo komo xarha. Àwawonye rma nehxakon hatà, Maryeya, Txesus yonà. Àto nehxtxkon xarha tà, Txesus yowtà komo.

Xuknas heno hryetayo wahanonkatxhàrà on ha.

¹⁵Mexehra nyhe rma ehxah me nohsamnohtxownà hatà, Txesusu mryenon komo. Twahak hana nehxtxkon ha, àyakenon komo. 120 me hana nehxtxkon ha. Àro wyaro ohsamnohàtxhenye, nasanàmye hatà, Petru. Onà wyaro nkekon hatà, àwyanye.

¹⁶Rowtà komo y, kekon hatà. Amnyehra nmenhoy hatà, Dafe heno. Khoryenkom yokato yano me, Xuknas heno

yanhàn hoko nmenhoy hatà, kekon hatà. Noro heno ryhe, Txesusu yonyheko, anhà komo wya, ahosnye komo wya. Atxke nehxak hamà, noro heno, Khoryenkom karyehtan hoyen yawo ro tehtxoho me, Dafe heno nmenhotho yawo ro rma tehtxoho me, kekon hatà, Petru. ¹⁷Amna kukutho rma mok nehxak heno. Amna wyaro rma rha, Txesusu hyaka tatamohxemà ro rma mok nehxako, noro heno xarha, kekon hatà, Petru. Àro wyaro Xuknas heno yokarymekon hatà, ohsamnohemo komo wya, Txesusu mryenon komo wya.

¹⁸Àsok hana wayehye ha, Xuknas heno. Onà wyaro wayehye hatà. Tanhànàthàrà yano me txenyeru yahosày hatà. Àrotho hona, towto txko yehekatày hatà. Tàwya ehekatàtxhe, nàywetay hatà, oxu oxu oxu, xa. Nerakay hatà, àmemethàrà. Xeryerye xeryerye, natamxeryeryekay hatà, àhosotàthàrà. Àro wyaro wayehye heno hatà. ¹⁹Àro wyaro noro heno yonytxetxkon hatà, Xerusaryen hon komo, omeroro. Àro ke, noro heno yowtotho yosohtotxownà hatà. Akewdama me nesohtotxownà hatà. Xuknewyana komo rwonà àro ha, Akewdama katxho. Toto kamsukutho hutwatxho onà katxho me rma naha.

²⁰Onà wyaro nkekon xarha tà, Petru, àwyanye, ohsamnohemo komo wya. Onà wyaro nkehe, Dafe heno nmenhotho, wano kom karyehtan hoyeno, Khoryenkom karyehtan hoyeno.

Apa y, àhnànkaxah me hak nahko, noro heno yowtotho. Àrotho hohra hak nahtxoko, toto komo.

Àro wyaro rma nkehe, Dafe heno nmenhotho. Xuknas heno hoko ryhe, àro wyaro nmenhoy hamà, kekon hatà, Petru. Onà wyaro nkehe xarha, noro heno hryetayo hoko rma hamà.

Apa y, noro heno hryetayo me hak nahko, anaro, ohyaka tatamohxemà ro me tehtxoho me.

Àro wyaro rma nkehe, Dafe heno nmenhotho, kekon hatà, Petru.

²¹Àro ke, anaro twahanonketxow hamà, Xuknas heno hryetayo, kekon hatà. Àsoken komo ryhe twahanonketxowà. Amna yakorono rotho rma twahanonketxow hamà, Txesusu yakorono rotho rma, Kohkomo yakorono rotho rma, kekon hatà, Petru. ²²Àsok tawro hana. Txesus yakoro amna ntekonà. Xowaw heno wya aymomno nnyetoko rma, amna ntekonà rma, noro yakoro. Kahe yaka asanàmpàra ro rma haka, noro yakoro rma amna ntekonà, kekon hatà. Àro ke, noro yakorono rotho rma twahanonketxow hamà, amna wyaro rma rha ekarymanye ro me ehtxoho me, Txesusu nasanàmyak ha, àwayehxemo kom waye, kanye ro me ehtxoho me, kekon hatà, Petru, ohsamnohxemo komo wya.

²³Asako htzero wahanonkatxownà htzer hakahpa tà. Anaro Xose Bahsakmasà. Xustu rma noro ha, esot yowtà. Anaro xarha Mateyasà.

²⁴Tàwyanye àwahanonkatxhenye rma, nàrwonàmtxownà hatà, Khoryenkom yakoro. Apa y, amna yohà y, ketxkon hatà. Toto komo hutwany me manaha. Omeroron komo hutwany me manaha, ketxkon hatà. Àro ke, uhutwamohsoko, amna wya. Onokà ryhe, onwahanonkatxhàr me naye, moson katà, moson haxa katà. Uhutwamohsoko, amna wya, ketxkon hatà, Khoryenkomo wya.

²⁵Apa y, Txesusu nànyaknyàrà rma uhutwamohsoko, amna wya. Txesusu hyaka tatamohxemà ro rma uhutwamohsoko, Xuknas heno hryetayo me ehtxoho me. Noro heno ryhe, Txesusu hnàneko. Àro ke

ananàhnohàthàr me nay hamà, noro heno, ketxkon hatà, Khoryenkomo wya.

²⁶Àro wyaro tàrwonàmàtxhenye rma, tohu txko yarymatxownà hatà, tàwyanye uhutwatxho me. Àro wyaro Mateyas haxa hutwatxownà hatà. Àro ke, 11 kom wawon me harha naha, katxho me nehkakon hatà, Mateyasà. Txesusu nànyaknyàr kom wawon me harha naha, katxho me rma nehkakon hatà.

Khoryenkom yokato yomokàthàrà on ha.

2 Nenmahye hatà, Pentekostes yawasànà. Xuknewyana komo yasahxemtotho rma àro ha, Pentekostes. Àro rma ho, àto rye nehkatxkon hatà, ohsamnohxemo komo, Txesusu mryenon komo. ²Nàmno yawo rye rma nehkatxkon hatà, eryewtaxemo. Atxowowo ymo wyaro nomokye hatà, thenyehra hatà. Kahe yaye nomokye hatà. Nàmno yaka nowomye hatà, omeroron komo nenytxanàr me hatà. ³Weheto wyaro nomokye xarha tà. Bes mes mes mes mes me nànorukyakon hatà, ànenyàr kom me. Natakahaye hatà. Nàhtoy hatà, àhonanye.

⁴Àro wyaro nomokye hatà, Khoryenkom yokato. Ewan yakanye nowomye hatà. Ewan yawonye rma haxa nehkakon hatà. Noro yano me rma nàrwonatxkon hatà, anaro rha yana komo rwon yaw hatà.

⁵Àro rma ho, Xerusaryen ho nehkatxkon hatà, toto komo, anar komo. Anaro rha owto hoye omohxemo komo rma mokyam nehkatxkon hatà. Othoyehra nomohtxownà hatà, Xuknewyana kom kaxe, Khoryenkom hokon kom kaxe. ⁶Petru komo rwonà yonytxatxownà hatà. Àro ke nohsamnohtxownà hatà, thenyehra komo. Àsok nàrwonatxow haryhe, ketxkon hatà. Anaro rha yana komo

rwon yawo nàrwonatkxon hatà, Petru komo. Anaro rha tàrwon kom me rma nenytxetxkon hatà, toto komo. Àro ke noseryehoketxkon hatà.

⁷Àsok nàrwonatxow haryhe, ketxkon hatà. Àsok nàrwonatxow haryhe, moxamo. Karyeryeya honotho mehra kat natxowà, ketxkon hatà. ⁸Kàrwon kom me ryhe tenytxetxhe. Anaro rha komo rwon yawo rma nàrwonatxhe. Àsok tawro harha, ketxkon hatà. ⁹Anaro rha owto hon komo kàwyamo. Anar komo Pahtxeya yamtar hon komo. Anar komo xarha Mehtxeya yamtar hon komo. Anar komo xarha Eram yamtar hon komo. Anar komo xarha Mesopotamya yamtar hon komo. Anar komo xarha Xukneya yamtar hon komo. Anar komo xarha Kapaknoseya yamtar hon komo. Anar komo xarha Pontu yamtar hon komo. Anar komo xarha Aaseya yamtar hon komo. ¹⁰Anar komo xarha Fàryexeya yamtar hon komo. Anar komo xarha Pamferya yamtar hon komo. Anar komo xarha Exet yamtar hon komo. Anar komo xarha Seryene yamtar hon komo. Ryekmeya yamtar hoyeno rma àro ha, Seryene yamtarà. Anar komo xarha Homa hon komo, Xuknewyana komo rma, anaro rha yana komo xarha. Xuknewyana komo wyaro, Khoryenkom hokon me harha ehxemo komo rma nyamoro ha, anaro rha yana komo. ¹¹Anar komo xarha Kryeta yamtar hon komo. Anar komo xarha Arakmeya yamtar hon komo, ketxkon hatà. Àro wyaro nosotakyatxkon hatà, toto komo. Anaro rha yana rwon yawo nàrwonatxow hamà, moxamo, ketxkon xarha tà. Khoryenkom yahoxetà yokarymetxhe, kàrwon kom yawo, anaro rha yana rwon yawo, ketxkon hatà, toto komo.

¹²Noseryehoketxkon hatà, omeroro. Uhutwahra nehxatxkon hatà. Àsok tawro harha, ketxkon hatà. Àsok tawro harha. ¹³Anar kom haxa ryhe,

newnohyatxkon hatà. Àna matà, ketxkon hatà. Nànyerhontetxow hamà. Ufa xkunu hxak nànyerhometxow hamà, ketxkon hatà, Petru kom hoko.

Petru wya Txesusu yokarymatxhàrà on ha.

¹⁴Àto rma nehxatxkon hatà, 12 komo, Petru komo rma. Petru ryhe, teryewrye ro nàrwonàmeye hatà, toto kom yakoro. Toto komo y, kekon hatà. Xuknewyana komo y, Xerusaryen hon komo y, uro enytxatxoko, kekon hatà. Onà ryhe uhutwatxoko. ¹⁵Ànyerhontahra amna naha, kekon hatà. Enmahrà ro rma hak naha. Àro ke, ànyerhontahra amna nay hamà. Yaworohra màketxow hamà, kekon hatà, Petru.

¹⁶Amnyehra nekarymahoy hatà, Khoryenkomo, Xowew heno wya, kekon xarha tà. Noro heno nmenhotho yawo ro amna naha. Onà wyaro nmenhoy hatà, noro heno, Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno.

¹⁷Onà wyaro nkehe, Khoryenkomo. Amnye, rokato ànyakyaha hampànà, toto kom hona, kehe. Yukryeka heno yosomtatkatxho hahnok ehtoko, rokato ànyakyaha hampànà, toto kom hona, kehe. Àhonanye rowya ànyaketxhe rma, rorwonà yokarymetxhe hampànà. Rokato yano me nekarymetxhe hampànà, romryenon komo, oyohamàthàyamoro rma, kàrkomo komo rma, woràskomo komo xarha, kehe, Khoryenkomo. Rokato yano me rma rha, anar me harha nosenyehyatxhe hampànà, bàryekomo komo. Horykomotho komo xarha, àro wyaro rma rha nosenyehyatxhe hampànà, rokato yano me, kehe, Khoryenkomo. ¹⁸Àtoko rma rokato ànyakyaha hampànà, romryenon kom hona, kàrkomo kom hona

rma, woràskomo kom hona xarha. Rorwonà yokarymetxhe hampànà. Rokato yano me nekarymetxhe hampànà, kehe, Khoryenkomo. ¹⁹Oyohkom yomokhàra ro rma haka eryehokano weryaha hampànà. Kahe hoko, yukryeka hoko xarha, rahoxetà wenyhehe hampànà, toto komo wya, kehe, Khoryenkomo. Kamsuku ymo wenyhehe hampànà. Weheto ymo xarha wenyhehe hampànà. Esànà ymo xarha wenyhehe hampànà, àwyanye rahoxet yonytxoho me, kehe, Khoryenkomo. ²⁰Kamàm heno nawanyehe harha hampànà. Nuno heno xarha kamsuhtehe harha hampànà. Àro wyaro eryehokano weryaha hampànà, Oyohkom yomokhàra ro rma haka. Sa, ehonomnà me xaxa nosonyhehe hampànà, noro ha. Àro rma ho noseryehoketxhe hampànà, toto komo, kehe, Khoryenkomo. ²¹Àsoken kom hana wenyhoryen ha. Amna yohà omoro ha, uro enyhoryeko, kany komo rma wenyhoryehe hampànà, kehe, Khoryenkomo.

Àro wyaro rma nmenhoy hatà, Xowew heno, kekon hatà, Petru. Ànmenhothàrànhàrà yawo ro tokato nyaknyo haxa ha, Khoryenkomo, kekon hatà.

²²Toto komo y, Ehsayewyana komo y, kekon xarha tà. Uro enytxatxoko. Txesusu ryhe, Nasarye honotho rma, wekarymehe, owyanye, kekon hatà. Tano rma nehakonà, noro ha, awawonye. Keryehokatxho komo yeryhekonà, Khoryenkomo, noro wya. Konyhoryetxho komo xarha yeryhekonà, àwya, kekon hatà. Tahoxetà rma yonyhekonà, kàwyanye. Àro wyaro rma muhutwetxhe, omnyamo. Àro wyaro tahoxetà

yonyhontoko rma, ronànyaketxho moson ha, kekonà rma hamà, Txesu hoko, kàwyanye, kekon hatà, Petru.

²³Noro rma yahohsatxoko, anhá komo, kekon hatà. Khoryenkomo yehutwatxho hoye ro rma nahohsatxoko. Àwyanye ahohtoho rma hutwekonà, Khoryenkomo, amnyehra, kekon hatà. Tàwyanye ahosàtxhe rma, namoyathetxoko, yahkotohen hona. Omnyamo rhye mamoyathohetxoko, àwyanye, anhá komo wya, Xuknewyanahnà komo wya, kekon hatà. Màwayehkahetxoko, omnyamo, àwyanye, kekon hatà, Petru, toto komo wya. ²⁴Khoryenkomo haxa ryhe nanàmnyak harha, àwayehxemo kom waye. Twayhàtxhe, nasanàmnyak harha, Txesusu. Àwayehpànà ro kax mak nehak ha, kekon hatà.

²⁵Noro hoko rma nmenhoy hatà, Dafe heno, amnyehra, kekon xarha tà, Petru. Onà wyaro nmenhoy hatà.

Rohyawo roro naha, Kohkomo. Rakoronomanye ro me naha, oseryehokahra ryehetxoho me. ²⁶Àro ke, teryehorye wehxaha, rohnawo. Teryehorye rma kàrwonaha. Karyhe roro harha rohun yehtxoho hona ro wehxaha. ²⁷Apa y, rowayhàtxhe, rohnànkahra ro mak manaha. Àwayehxemo kom wawo roro hak nahko, kahra ro mak manaha, rohoko. Onàhnàn me wehxaha. Enyhoru ro me wehxaha, owya. Àro ke, anhàntahra hak nahko, noro hunutho, kany me haxa manaha, rohoko. ²⁸Karyhe roro harha manaha, kany me manaha, rowya. Ryeryehotanàhnye me rma haxa manaha, ohyawo roro ryenàr ke.

Àro wyaro rma nmenhoy hatà, Dafe heno, kekon hatà, Petru, toto komo wya.

²⁹Rokukur komo y, onà wyaro àkehe, owyanye, kekon xarha tà. Àsok hana

nexey ha, Dafe heno, khoryen heno komo. Onà wyaro nexey hamà. Wayehye hamà. Tonanso xarha nexey hamà, kekon hatà. Noro yonamàthàràtho ryhe, tano rma naha. Kowto kom ho rma naha. Àro ke, thokohra àro wyaro nmenhoy hamà, Dafe heno, kekon hatà, Petru. Kryestu hok haxa ryhe, àro wyaro nmenhoy hamà. ³⁰Àsok tawro hana. Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro me nehkakon hatà, noro heno, kekon hatà. Onà wyaro Khoryenkomo rwonà yonytxay heno hatà. Romryenon komo kayaryet me xaxa mpàn naha ha, oyohamàthàyamò kukuru, kekon hatà, Khoryenkomo, noro heno wya, kekon hatà, Petru. Àro wyaro, yaworo xaxa àkehe, owya, ronenytxanàr me xaxa mak ha, kekon hatà, Khoryenkomo, noro heno wya, kekon hatà, Petru. ³¹Àro ke, Kryestu hutwekonà rma hatà, noro heno, Khoryenkomo rwonà yonytxanye ro me tesnàr ke, kekon hatà. Kryestu yasanàmtoho hoko rma nàrwonakon hatà. Àro ke, onà wyaro nkekon heno hatà, noro hoko. Apa y, rowayhàtxhe, rohnànkahra ro mak manaha, kekon heno hatà, Kryestu hoko. Anhàntahra hak nahko, noro hunutho, kekon heno xarha tà, noro hoko rma, Kryestu hoko rma, kekon hatà, Petru, toto komo wya.

³²Kryestu rma noro ha, Txesusu, kekon hatà. Noro yanàmyak ha, Khoryenkomo. Amna nenyako, kekon hatà. ³³Kahe yaka xarha nasanàmyako. Àto rma naha, ehonomnà me xaxa, Khoryenkom hanawo, howehetra, kekon hatà. Tàyàmà wya, rokato nyaknye me manaha, toto kom hona, katxhàr me naha, Txesusu, kekon hatà, Petru. Àro ke, amnye rma nànyaknyo hamà, amna hona. Menytxowà rma. Menytxatxow xarha, kekon hatà.

³⁴Dafe heno haxa ryhe, kahe yaka asanàmpàra nehkakonà, kekon hatà,

Petru. Onà wyaro haxa nmenhoy hatà, noro heno.

Onà wyaro nken hatà, Kohkomo, rohà wya. Ehonomnà me xaxa eryewtako, rohanaka, ken hatà. Howehetra eryewtako, ken hatà. ³⁵Tan oyehtoko rma haka, onà wyaro kany me axanhàn komo weryaha hampànà. Ehonomnà me xaxa manaha, kany me weryatxhe hampànà, ohoko, ken hatà, Kohkomo, rohà wya.

Àro wyaro rma nmenhoy hatà, Dafe heno, kekon hatà, Petru.

³⁶Àro ke, onà wyaro yaworo xaxa àkehe, owyanye, Ehsayewyana komo wya, omeroron komo wya, kekon hatà. Txesusu mamoyathohetxoko, omnyamo. Noro rma yanàmyak harha, Khoryenkomo. Àro wyaro rma Kohkom me noro yeryako. Kryestu me neryako, kekon hatà, Petru, toto komo wya.

Xerusaryen hon komo wya Txesusu yahosàthàrà on ha.

³⁷Àro wyaro Petru yonytxatxownà hatà, toto komo. Tàwyanye enytxatxhe rma, noseryehoketxkon hatà, teryewrye ro, tanhànàthàyam hoko. Àro ke, onà wyaro nketxkon hatà, Petru komo wya, Txesusu nànyaketxho ro komo wya. Amna kukur komo y, àsok amna naye, ketxkon hatà. Àsok amna naye.

³⁸Onà wyaro nkekon hatà, Petru, àwyanye. Anar me harha ayanhànàthàyamò xenytxoko, kekon hatà. Ataymompotxok xarha, tuna kwaka, Txesusu Kryestu mryenon harha uro ha tawro me. Àro wyaro oyexetxhenye rma, noseryewhokehe, Khoryenkomo, ayanhànàthàyam hoko, kekon hatà. Àro wyaro oyexetxhenye rma, oyowan yakanye nowomyaha, Khoryenkom yokato, noro nàmàtho rma, kekon hatà, Petru, àwyanye.

³⁹Rokato wàmyaha, owyanye, kany

me naha, Khoryenkomo, owyanye, oyohamàthà yamo wya xarha, anar komo wya xarha, monyen komo wya, anaro rha owto hon komo wya, kekon hatà. Tàmryenon me tånwahanonkanàr komo wya, àro wyaro kany me naha, Khoryenkomo, Kohkomo rma, kekon hatà, Petru.

⁴⁰Thenyehra nekarymay hatà, toto komo wya, Osonyhoryehotxok mak hampànà, kekon xarha tà, àwyanye. Anhà komo wyarohra harha ehtxok hampànà. Amnyeno rma komo wyarohra harha ehtxok hampànà Osonyhoryehotxok mak hampànà, kekon hatà, Petru, àwyanye.

⁴¹Nenytxatxownà hatà, ukukur komo, thenyehonà komo. Neyuhtxownà hatà. Àro ke nataymompotxownà hatà, tuna kwaka. Nehamtxownà hatà, Txesusu mryenon komo. 3000 me hana neh-atxkon ha, àyakenon komo. ⁴²Txesusu nànyaketxho ro komo wya thananàh-toho kom yawo ro rma haxa neh-atxkon hatà. Àme rye rma haxa neh-atxkon hatà, tohsamnohsomà ro komo. Ekeyu kràskanàr hoko roro rma haxa neh-atxkon hatà, Txesusu wayhàthàrà hutwanàr horà. Àto rye nàrwonatxkon xarha tà, Khoryenkomo yakoro.

⁴³Noseryehoketxkon hatà, toto komo, omeroro. Eryehokatxho komo rma yery-atxkon hatà, Txesusu nànyaketxho ro komo. Khoryenkomo yahoxetà rma yony-hetxkon hatà, àwyanye, thenyehra hatà.

⁴⁴Àto rye rma neh-atxkon hatà, Txesusu yahosnyenhà yamo, omeroro. Àkatxho rye kom me rma nehakon hatà. Rokatxho onà kahra neh-atxkon hatà. Kàkatxho komo onà ketxkon haxa hatà, omeroron hoko. ⁴⁵Tkatxhonkem komo rma, tkatxhothà yamo yàmyatxkon hatà, txenyeru hona. Towtokem komo xarha, towtothà yamo yàmyatxkon hatà, txenyeru hona. Txenyeru rma yokamy-atxkon hatà, tkukur komo wya, àkatx-

homnà komo wya, ànyahpàn komo wya xarha.

⁴⁶Emahona ro Khoryenkomo mán yaka nohsamnohyatxkon hatà. Bàn kom yawo rma ekeyu kràsketxkon xarha tà. Àto rye rma nasahxemtetxkon xarha tà, emahona ro hatà. Àro wyaro tasahxemtontokonye, teryehorye rma haxa neh-atxkon hatà, tahnawonye. Àme rye rma haxa neh-atxkon hatà. ⁴⁷Ohxe xaxa manaha, ketxkonà roro hatà, Khoryenkomo wya. Ohxe rma haxa natxow hamà moxamo, katxho me neh-atxkon hatà, toto komo wya, omeroron komo wya. Anar komo xarha yonyhoryekon hatà, Kohkomo, emahona ro hatà. Àro wyaro, tàmryenon me nehamkatxownà hatà.

Àhrohnà rotho yonyhoryetxhàrà on ha.

3Taa. Khoryenkomo mán yaka totx-ownà hatà, Petru komo, Xowaw xarha. Kokonye nehakon hatà, 3 oras me hatà. Àro wyarontok yohà, nohsamnohyatxkon hatà, Xuknewyana komo, Khoryenkomo mán yaka. Khoryenkomo yakoro àrwonàmso nohsamnohyatxkon hatà, àro wyarontok yoh hatà.

²Àto nehakon hatà, toto. Àhrohnà ro rma noro hatà. Àhrohra rma nenu-ruy hatà. Norotho rma yokyatxkon hatà, toto komo. Emahona ro nekyatxkon hatà, Khoryenkomo mán hotaka. Ohxe tonyxem onà katxho rma àro ha, àhotar yosotà. Àro yaka àhrohnà yery-atxkon hatà. Àto tehtoko rma, onà wyaro nkekon hatà. Uro nyhe txko rokatxho ha, kekon hatà, toto komo wya, towomsom komo wya.

³Nomohtxownà hatà, Petru komo, Xowaw xarha. Khoryenkomo mán yaka owomnàtokonye rma, onà wyaro nkekon hatà, àhrohnà, àwyanye. Uro nyhe txko rokatxho ha, kekon hatà, àwyanye.

⁴Norotho yonytxehkatxownà hatà, Petru komo, Xowaw xarha. Amna xenyko, osompotko, kekon hatà, Petru, àwya. Amna xenyko, osompotko.

⁵Nenytxownà hatà, norotho. Rotx-enyerunu yàmyatxow hamà, kekon hatà, tàwya rma.

⁶Onà wyaro haxa nkekon hatà, Petru. Txenyeru ehxera naha, rohyawo, kekon hatà. Txenyeru ehxera naha, rohyawo. Anar me xa kowakryehe ha, kekon hatà. Asanàmko, Txesusu Kryestu yano me. Ataryeknohko harha, noro yano me, Nasarye honotho yano me, kekon hatà, Petru.

⁷Amor hoko nanàmye hatà. Howehenohnà hoko rma nanàmye hatà. Àtoko rma nàhrotay harha tà, àhrohnà rotho. ⁸Tatahrumso ro nasanàmye hatà. Nataryeknohyakon harha tà. Khoryenkom màn yaka nowomye hatà, Petru kom yakoro. Nataryeknohyakon hatà. Natahrumyakon xarha tà. Ohxe xaxa nay hamà, Khoryenkomo, kekon hatà.

⁹Noro yonyatxkon hatà, toto komo. Ataryeknohrà rma yonyatxkon hatà. Àwya, ohxe xaxa nay hamà, Khoryenkomo, tawro yonytxetxkon xarha tà. ¹⁰Àywero nehaxatxkon hatà. Moson hamà, ketxkon hatà. Moson hamà. Uro nyhe txko rokatxho ha kanye rotho rma moson hamà, ketxkon hatà. Khoryenkom màn hotawo tehxemà rotho rma moson hamà. Ohxe tonyxem onà katxho yawo rma tehxemà rotho moson hamà, ketxkon hatà. Àro ke, thenyehra rma haxa noseryehokatxehketxkon hatà, àhrotathà hoko.

Khoryenkom màn hotawo Petru wya Txesusu yokarymatxhàrà on ha.

¹¹Àhrohnà rotho ryhe, Petru komo hyawo rma nehaxakon hatà. Tàtonàr xehra mak nehaxakon hatà, àhyayenye. Àro ke nahohtàketxkon hatà, noro ha.

Khoryenkom màn watxan yawo nehaxatxkon hatà. Àro yawo rma nehaxakon hatà, toh yexaho, thatawo, bânke hatà. Saromaw heno hutwatxho onà katxho rma àro hatà, esotà. Àro yawo rma nehaxatxkon hatà, Petru komo. Àhyakanye nomohtàkatxownà hatà, toto komo, omeroro. Karyhe nomohtàkatxownà hatà, toseryehokanàr kom ke mak hatà.

¹²Tàwya xenyetxhenye rma, onà wyaro nkekon hatà, Petru, àwyanye. Toto komo y, Ehsayewyana komo y, kekon hatà. Àsok tawro moseryehoketxow harha, moson hoko. Àsok tawro amna hona menyatxow harha, kekon hatà. Àsok tawro, nàhroryetxow harha, ehonomnà me tesnàr komo ke hamà, Khoryenkom hokon me tesnàr kom ke hamà, màketxow harha, amna hoko, kekon hatà. Oseryehokahra ehtxoko. Amnahnà rma nàhroryeno. Txesusu yahoxet yano me haxa ryhe nàhrotan harha, kekon hatà, Petru.

¹³Khoryenkomo ryhe, ehonomnà me xaxa Txesusu yeryak ha, kekon hatà. Akmaraw heno horyenànho rma noro ha, Khoryenkomo. Esake heno horyenànho xarha, Xako heno horyenànho xarha, khoryen heno komo horyenànho rma noro ha, Khoryenkomo, kekon hatà. Noro rma, tanoto Txesusu yeryak ha, ehonomnà me xaxa. Omnyamo ryhe mahohsetxoko, Peratusu wya. Noro yonampatakanàr xe nehaxan haryhe, Peratusu. Omnyam haxa, atxke naha, mosonà, amna wya, màketxok haryhe, àwya, kekon hatà, Petru. ¹⁴Enyhoru ro me nehaxakonà, Txesusu. Noro hoko rma, atxke naha màketxok mak ha, omnyamo. Ohxe rma haxa nehaxakonà. Atxke naha màketxok mak ha, noro hoko, kekon hatà. Anaro haxa yonampatakanàr xe mehaxatxoko, Peratusu wya. Toto yotahanyenhàr haxa yonam-

patakanàr xe mehxatxoko, àwya. ¹⁵Txesusu haxa mamoyathohetxoko, àwya. Kakàhtonyenhàyamo rma mamoyathohetxoko, àwya, kekon hatà, Petru. Khoryenkom haxa ryhe nanàmyak ha. Txesusu yanàmyako, àwayexhemo kom waye. Asanàmsaho rma amna nenyako, kekon hatà, Petru.

¹⁶Txesusu yahoxet yano me ryhe nàhrotan harha, mosonà, àhrohnà rotho. Noro menytxowà. Àwero rma manatxow hamà, kekon hatà. Txesusu hona tàwya xenyàr ke ryhe, nàhrotan harha. Txesusu hona tàwya xenytxoho hoye ro rma, ohxe harha naha, mosonà. Ohxe rma haxa nay hamà, onenyàr kom me, kekon hatà, Petru.

¹⁷Rokukur komo y, kekon hatà. Owyanye Txesusu yamoyathontoko, Kryestu me noro hutwaha mehxatxkenan hamà. Oyoh komo xarha, uhutwaha rma rha nehmatxkenan hamà, kekon hatà. ¹⁸Khoryenkom karyehtan yawo ro teryewhamnòsom me mak nehako, noro ha. Teryewhamnòsom me naha hampànà, Kryestu, katxho menhotxownà hatà, amnyehran heno komo, Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno komo, kekon hatà. Àro wyaro nmenhohoy hatà, Khoryenkomo, àwyanye. Àro wyaro katxhàrànhàr yawo ro teryewhamnòsom me nehako, Txesusu, kekon hatà, Petru.

¹⁹Àro ke, anar me harha ayanhànàthàyamo xenytxoko. Anar me harha ehtxoko, ohnawonye, Khoryenkomo wya ayanhànàthàyamo yowtoho me, kekon hatà. Anar me harha oyexetxhenye, teryehoryemà ro me harha oyeryatxhe ha, noro, Kohkomo rma. ²⁰Amnye Txesusu nyakyaha xarha, ohyakanye, kekon hatà. Kryestu rma noro ha, Txesusu, Khoryenkomo nànyaknyàrà rma. Noro rma wahanonkaye, Khoryenkomo,

oyonyhoryeny kom me ehtxoho me, kekon hatà, Petru. ²¹Kahe yawo roro harha naha, noro ha. Khoryenkomo wya onyhoryetxehkano yhera ro rma haka, kahe yawo roro xaxa mpànà naha ha, kekon hatà.

Onyhoryetxehkano weryaha hampànà, kanyenhàr me naha, Khoryenkomo. Àro hoko rma nmenhotxownà hatà, noro rwonà yokarymanye ro heno komo, enyhoru ro heno komo, amnyehran heno komo, kekon hatà. ²²Moyses heno ryhe, onà wyaro nmenhoy hatà.

Tàrwonà yokarymanye ro haxa nyakyan hatà, Khoryenkomo, Kohkomo rma. Tàwya ronyaketxhàrà wyaro, noro nyakyaha hampànà, ohyakanye. Oyohamàthàyamo kukuru rma noro ha, Khoryenkomo nànyaknyàrà rma. Noro enytxatxok xaxa mak hampànà. Noro nekarymanàrà rma enytxatxok xaxa mak hampànà, omeroro mak ha. ²³Noro yonytxanyehnàtho kom haxa ryhe, tanàhnhòsom me natxhe hampànà. Tàmryenon mehra harha neryatxhe hampànà, Khoryenkomo, tàwya anàhnohrà kom horà.

Àro wyaro rma nmenhoy hatà, Moyses heno, kekon hatà, Petru.

²⁴Noro yomohtoho yokarymay xarha tà, Samwew heno xarha. Noro heno wayhàtxhe, nekarymatxownà xarha tà, Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno komo xarha, omeroro, kekon hatà, Petru.

²⁵Omnyamo ryhe, Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno komo yohamàtho me manatxhe, kekon hatà. Oyowakryetxho kom hoko rma nàrwonakon hatà, Khoryenkomo, ohoryen heno kom yakoro tàrwonàmnatoko. Onà wyaro rma nkekon hatà, Akmaraw heno wya, ohokonye.

Oyohamàthàyamo kukur hoye ro ryhe, towakryexem me xaxa mpànà natxhe ha, anaro rha yana komo, omeroron komo rma.

Àro wyaro rma nkekon hatà, Khoryenkom, ohokonye, Akmaraw heno wya, kekon hatà, Petru. ²⁶Tàwya tanoto me buru nyaknyetoko, ohyakanye htzero nànyakye, kekon hatà. Oyowakryexenye nànyakye, ayanhàn kom hokohra harha oyehtxoho menye, kekon hatà, Petru, toto komo wya.

Petru kom hoko horykomo komo yosonytxatxhàrà on ha.

4 Àro wyaro nàrwonatkxon hatà, Petru komo, Xowaw xarha, toto kom yakoro. Àrwonàmñàtokonye rma, nomohtxownà hatà, Khoryenkom màn yonye ro komo, ahosno ynye ro komo yoh xarha, Sahnusew komo xarha. Petru komo hyaka nomohtxownà hatà. ²Ewakhàrà nehxtatxkon hatà, àwyanye hananàhno nnyàr ke. Àsok tawro hana. Onà wyaro nkettxkon hatà, Petru komo. Txesusu nasanàmyako, àro ke, kàwyam xarha tasanàmyatxhe, àwayehxemo kom waye, ketxkon hatà. Àro hoye ro ewakhàrà nehxtatxkon hatà, Sahnusew komo.

³Àro ke nahohtxownà hatà, txom. Watxa ymo yaka nahryemtxownà hatà, dam. Awanaworo tenytxetxow hamà, ketxkon hatà, awanaka rma esnàr ke hatà.

⁴Petru komo yoyuhtxownà hatà, toto komo, enytxanyenhàyamo, ukukur komo rma. Àro wyar hamà, ketxkon hatà, thenyehonà komo rma. 5000 me hana nehxtatxkon ha, àyakenon komo, Txesusu yahosnyenhàyamo yakenonà. Kàrkomo komo yakenon marma àro hatà.

⁵Sa, nenmahye hatà. Enmahàtxhe nohsamnohtxownà hatà, eh komo, ho-

rykomo komo xarha, àyweronàhyamano ynye ro komo xarha. Xerusaryen ho rma nehxtatxkon hatà. ⁶Àto nehxtatxkon hatà, Anas xarha. Khoryenkom màn yonye ro komo yohà ymo rma mok nehxtatxkon hatà. Àto nehxtatxkon xarha tà, Kayfas komo xarha, Xowaw xarha, Aryesantàrye xarha. Anar komo xarha, Anas kukur komo rma, àto nehxtatxkon hatà.

⁷Petru komo yokhotxownà hatà, tanoto komo wya. Nehtxownà hatà, amrakatakanye. Onà wyaro nkettxkon hatà, horykomo komo, àwyanye. Onok yahoxet ke ryhe mosonà màhrroryetxoko, ketxkon hatà. Onok yano me ryhe màhrroryetxoko.

⁸Neyuhtxownà hatà, Petru, Khoryenkom yokato yano me rma haxa mak hatà. Toto kom yoh komo y, horykomo komo y, kekon hatà.

⁹Mosonà hroryetxhàrà hoko amna menytxetxow hamà. Uhutwamohsoko, amna wya, màketxow hamà. Onok yano me ryhe nàhroteko, mosonà, màketxow hamà, amna wya, kekon hatà, Petru.

¹⁰Àro ke uhutwamohsehe, owyanye, toto komo wya xarha, Ehsayewyana komo wya rma, omeroron komo wya, kekon hatà. Ohxe harha nay hamà, mosonà, onenyàr kom me. Txesusu Kryestu yano me ryhe ohxe harha naha, kekon hatà. Nasarye honotho rma yano me ohxe harha naha. Omnyamo ryhe, noro mamoyathohetxoko. Khoryenkom haxa ryhe nanàmyak ha, àwayehxemo kom waye, kekon hatà, Petru.

¹¹Noro ryhe, nàmno yetxehà wyaro naha. Àsok hana nàmno teryatxow ha, kekon hatà. Anatoko tohutho tàxanomkahnohyatxow hana. Anatoko, nàmno yetxeh me toh teryatxow hana, kekon hatà. Toh xanomkahnohye komo wyaro, Txesusu màxanomkahnohyatxoko, omnyamo. Khoryenkom haxa ryhe, ehonomnà me harha neryako. Nàmno yetxehà

wyaro, ehonmnà me noro yeryako, kekon hatà, Petru. ¹²Noro ryhe, konyhoryeny kom me naha. Anaro nyhe ehxera ro mak naha. Anar kom hoko, oyonyhoryeny kom me naha, noro ha, kahra ro mak naha ha, Khoryenkomo, kekon hatà, Petru.

¹³Nenytxetxkon hatà, horykomo komo. Àsok tawro harha, ketxkon hatà, tàwyanye rma. Oseryehpara koyukyatzow hamà. Ehonmnà mehra mak natxhe ha. Empamnohsahotho mehra mak natxhe ha. Àsok tawro oseryehpara koyukyatzow harha, ketxkon hatà, Petru kom hoko, Xowaw hoko xarha. Oseryehpara natxhe haryhe, Txesusu yakorono rotho me tesnàr komo ke hamà, ketxkon hatà, horykomo komo.

¹⁴Àto rma nehakon hatà, àhrohnà rotho. Àhroryexaho rma yonyatzkon hatà, nyamoro. Àro ke, Petru komo yameryekahra ro mak nehatzkon hatà. ¹⁵Màmyaka narhotxownà htser hakahpa tà, tanoto komo wya. Tàhyayenye àtotxhenye rma, nosonytxatzownà hatà.

¹⁶Àsoke ryhe teryatzowà, ketxkon hatà. Àsoke ryhe teryatzowà. Khoryenkom yahoxetà yonyhetxok hamà, toto komo wya, tàwyanye noro hroyenàr ke, ketxkon hatà. Àro wyaro rma nhutwetxow hamà, toto komo, Xerusaryen hon komo, omeroro. Àro ke, àhroyehra nehatzxoko, kahra tehatzow hamà, ketxkon hatà, horykomo komo, tàwyanye rma. ¹⁷Àsoke ryhe tketxowà, àwyanye, ketxkon hatà. Àsoke ryhe tketxowà. Onà wyaro tketxow hamà, ekaytahra harha Txesusu yehtxoho me. Txesusu yokarymahra ehtxok hampànà, toto komo wya, tketxow hamà, àwyanye, ketxkon hatà, horykomo komo.

¹⁸Àro ke, Petru komo yanyehtxownà harha tà. Txesusu yokarymahra ehtxok

hampànà, toto komo wya, ketxkon hatà, teryewrye ro, àwyanye. Noro hoko rma, toto komo hananàhpàra ehtxok hampànà, ketxkon hatà.

¹⁹Onà wyaro haxa neyuhtxownà hatà, Petru komo, Xowaw xarha. Àsok amna naye, Khoryenkomo nenyàr me, ketxkon hatà, horykomo komo wya. Àsok amna naye, owyanye. Amna kat oyoyukyatzowà. Khoryenkom haxa katà amna neyukyano. Àsok amna naye, owyanye, ketxkon hatà. ²⁰Onà wyaro ryhe amna naha. Txesusu yehtxoho yonyenhàr me amna naha. Noro rwonà yonytxanyenhàr me amna naha. Amna nenyetxhàrà rma, amna nenytxatzhàr xarha, amna nekarymehe xaxa mak hampànà, ketxkon hatà, Petru komo, horykomo komo wya.

²¹Noro yokarymahra ehtxok hampànà, ketxkonà rma haxa mak hatà, nyamoro. Noro yokarymahra ehtxok hampànà. Owyanye ekarymantoko rma, amna oyerewhamnohyatzhe xaxa mak hampànà, ketxkon hatà, teryewrye ro. Àro wyaro tàwyanye katxhe rma, nànyahtxownà hatà. Àtotxok hakahpa harha, ketxkon hatà, àwyanye. Eryewhamnohpàrany hak nehatzkon hatà, toto kom hona toseryehrà komo ke hatà. Àsok tawro hana. Onà wyaro nketxkon hatà, toto komo. Ohxe xaxa nay hamà, Khoryenkomo, ketxkon hatà, toto hrotathàr hoko. ²²Mexe rma haxa àhrohra nexey hatà, noro ha. 40 yoho nyhe àtxemnyehàntaxah me nehakon hatà, enuruthurunhuru. Àro ke, Khoryenkomo ryhe nenyhoryek hamà, ketxkon hatà, toto komo.

Khoryenkom yakoro Txesusu mryenon komo rwonàmàthàrà on ha.

²³Horykomo komo wya tànyaketxhenye rma, totxownà harha tà, Petru komo, takoron komo hyaka harha, Txesusu mryenon komo hyaka harha. Onà

wyaro nkatxow haryhe, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo, horykomo komo xarha, ketxkon hatà, àwyanye. Àrwonàmàthàyamo rma yokarymatxownà hatà, àwyanye.

²⁴Àro wyaro tàwyanye enytxatxhe rma, Khoryenkom yakoro nàrwonàmtxownà hatà, nyamoro rye. Apa y, amna yohà omoro ha. Ehomnà xaxa omoro ha, ketxkon hatà. Kahe yakàhtonyenhàrà omoro ha. Yukryeka yakàhtonyenhàrà xarha omoro ha. Tuna ymo yakàhtonyenhàrà xarha omoro ha. Omeroro rma akàhtono nyenyhàrà omoro ha, ketxkon hatà. ²⁵Apa y, màmenhohoy hatà, Dafe heno wya, amna horyen heno wya, ayanoto heno wya. Onà wyaro rma nmenhohoy hatà, oyokato, noro heno wya.

Àsok hana natxow ha, Ehsayewyanahnà kom ha. Ewakhàrà rma haxa natxow hamà. Àsok hana nehutwetxow ha, Ehsayewyana komo xarha. Atxke rma haxa nehutwetxow hamà. Àtohnawo rma haxa nehutwetxow hamà. ²⁶Àsok tawro hana. Onytxano nyne me nosonyhetxow hamà, anaro rha yana kayaryet komo. Osonytxaxe nohsamnohyatxow hamà, Ehsayewyana yoh komo xarha. Kohkom hoko nàrwonatxow hamà. Noro nànyaketxho hoko xarha nàrwonatxow hamà. Kryestu hoko rma nàrwonatxow hamà.

Apa y, àro wyaro rma nmenhoy hatà, Dafe heno, ketxkon hatà. ²⁷Apa y, yaworo xaxa nay hamà, ànmenhothàrànhàrà. Tano, Xerusaryen ho rma, nohsamnohyatxoko, Eroknes komo, Ponseyu Peratusu xarha, ketxkon hatà. Nohsamnohyatxoko, Ehsayewyanahnà komo. Toto komo xarha, Ehsayewyana komo rma, nohsamnohyatxoko. Txesus hoko nàrwonatxoko. Enyhoru ro hoko rma,

ayanoto hoko rma, onànyaketxhàr hoko rma, nàrwonatxoko, nyamoro ha, ketxkon hatà. ²⁸Apa y, oyehutwatxhàrànhàrà hoye ro ryhe, noro hoko nehxatxkenan hamà. Muhutwekonà rma, amnyehra, ketxkon hatà. Noro yeryewhamnohyatxhe hampànà, rano me, kanyenhàr me rma mehxakonà, apa y, ketxkon hatà.

²⁹Apa y, amna yohà y, atxke nàrwonatxhe rma, nyamoro ha, amna hoko. Àrwon komo enytxako, ketxkon xarha tà, Khoryenkomo wya. Apa y, ayanoto rma amna. Àro ke amna akoronomako, amna wya orwonà yokarymatxho me, oseryehpàrà rma haxa amna wya ekarymatxho me, ketxkon hatà. ³⁰Apa y, ekeh komo enyhoryehok xarha, amna wya. Ayahoxetà rma xenyhok xarha, toto komo wya. Eryehokano rma txeryhok xarha, amna wya, Txesus yano me, enyhoru ro yano me, ayanoto yano me, ketxkon hatà.

³¹Àro wyaro nàrwonàmtxownà hatà, Khoryenkom yakoro. Ohsamnohxemo komo rma mokyam nehxatxkon hatà, nàmno yawo. Àrwonàmàtxhenye rma, àmàn komo natahyey hatà. Khoryenkom yokato ryhe, ewan yawonye rma haxa nehxakon hatà. Oseryehpàrà rma haxa, Khoryenkomo rwonà yokarymetxkon hatà.

Txesusu mryenon komo yosowakryetxhàrà on ha.

³²Àsok hana nehxatxkon ha, tohsamnohsomà ro kom ha, Txesusu yahosnyenhàyamo. Àme rye rma haxa nehxatxkon hatà, tàhnawonye. Uro ryhe onà, rokatxho, kahra ro mak nehxatxkon hatà, tkatxho kom hoko. Onà wyaro haxa nketxkon hatà. Kàwyamo, kàkatxho komo ryhe onà, ketxkon hatà. ³³Txesusu nànyaketxho ro komo ryhe, tahoxerye rma haxa noro yokarymetxkon hatà. Àwayehxemo

kom waye nasanàmyak ha, Txesusu, Kohkomo, ketxkon hatà. Khoryenkomo newakryenàr me rma haxa nehxatxkon hatà, Txesusu mryenon komo, omeroro.

³⁴⁻³⁵ Àsok hana nehxatxkon ha. Onà wyaro nehxatxkon hatà. Tkatxhonkem komo, tkatxhothà yamo yàmyatxkon hatà, txenyeru hona. Bànàthà yamo xarha yàmyatxkon hatà. Towtothà yamo xarha yàmyatxkon hatà, txenyeru hona. Txenyeru rma yokyatxkon hatà, Txesusu nànyaketxho ro komo hyaka. Nyamoro rma nekamyatxkon hatà. Txenyeru rma yokamyatxkon hatà, àkatxhomnà komo wya, ànyahpàn komo wya xarha, àwyanye tkatxho komo yehekahtoho me, àwyanye tànyahrà komo yehekahtoho me xarha. Àro ke, ehxera harha nehxatxkon hatà, àkatxhomnà komo, ànyahpàn komo xarha, àwawonye.

³⁶ Ukukur kom me nehxakon hatà, horykomo. Xose rma noro hatà. Bahnakme me harha nesohtotxownà hatà, Txesusu nànyaketxho ro komo. Akoronomano ynye ro mosonà katxho me rma naha, Bahnakme katxho. Xeprye honotho me nehxakon hatà, noro ha. Ryefeta komo kukutho me nehxakon hatà, Khoryenkom màn yonye ro komo yakoronomanye rotho me hatà. ³⁷ Noro ryhe, towtoke nehxakon hatà. Towtothà rma yàmye hatà, txenyeru hona. Txenyeru rma yokye hatà, Txesusu nànyaketxho ro komo hyaka, àwyanye ekamtxoho me hatà.

Ananeyas heno komo temarontathàrà on ha.

5 Ananeyas heno ryhe, anar me nehxakon hatà. Àhetx heno xarha, anar me nehxakon hatà. Safera rma noro hatà, esotà, àhetx heno yosot hatà. Towtothàrà yàmye hatà, Ananeyas heno, txenyeru hona. ² Omerorohra mak nekye hatà, Txesusu

nànyaketxho ro komo hyaka. Txenyeru rma yahosà y haryhe tà. Àhoye rma nekye hatà, àhyakanye. Temarontay xarha tà. Rowtotho yehethotho onà, wehtàkano, ohyakanye, kekonà rma haryhe tà, àwyanye, Petru komo wya. Nenukuhtetxkon mak hatà, noro heno. Àme rye rma nehxatxkon hatà, thetx heno yakoro.

³ Ananeyasà y, kekon mak hatà, Petru, àwya. Oyowan yawo rma haxa nay hamà, Satanasa ymo, kekon hatà. Noro ymo yano me, Khoryenkom yokato menkuhton haryhe mà. Owya wehtàkano tatoko rma, yaworohra màkan haryhe. Omerorohra mekno haryhe, kekon hatà, Petru, noro heno wya. ⁴ Tàmpara rma hak oyehtoko, oyowto me nehkak hamà. Owya tàmtoho ohxe nehako. Owya tàmpara ehtxoho xarha, ohxe rma rha nehako, kekon hatà. Owya tàmàtxhe rma, otxenyerun me nehako. Owya sohtoho, ohxe nehako. Owya sokhàrà ehtxoho xarha, ohxe rma rha nehako. Àro wyarohra mak mehxako, kekon hatà. Wehtàkano màkan haryhe, sohtàkàhà rma oyehtok mak ha. Àsok tawro àro wyaro atxke mehutwano, ohnawo. Àsok tawro, Petru kom hak wenkuhtosà màkan harha, ohnawo, kekon hatà, noro heno wya. Amnahà rma menkuhtono. Totohnà rma menkuhtono. Khoryenkom haxa menkuhton haryhe, kekon hatà, Petru.

⁵⁻⁶ Àro wyaro tàwya enytxatxhe rma, wayehye hatà, Ananeyas heno. Bo kay heno hatà. Noro heno karamtxownà hatà, wom ke, àton kukuru komo, bàryekomo komo. Enamso natxownà hatà. Nenamtxownà hatà. Noro heno yokaytà yonytxatxownà hatà, toto komo. Noseryehyatxkonà rma haxa mak hatà.

⁷ 3 oras yonatkatxehkatxhe rma, nowomye hatà, àhetxenhàrà. Tànyo

heno wayhàthàrà hutwaha nehkakon hatà. Nàmno yaka nowomye hatà, Petru komo hyaka. ⁸Onà wyaro nkekon hatà, Petru, àwya. Oyowtothàrà yehethotho ekarymako, rowya, kekon hatà. Twahak nahko. Onà ryhe àro, kekon hatà, Petru. Àhà, ehethàthàrà rma moro nahko ha, kekon hatà, Safera heno

⁹Àsok mahtxok haryhe, kekon mak hatà, Petru, àwya. Àsok mahtxok haryhe. Kohkom yokato menkuhtotxow haryhe mà, kekon hatà. Àto rye mosonytxatxow hamà, omnyamo rye rma. Àsok tawro Kohkom yokato menkuhtotxow harha, kekon hatà. Nomohtxow harha mà, onyo heno yonamnyenhàymo. Àhotawo rma natxhe. Omoro heno xarha ayaryatxhe hampànà, kekon hatà, Petru.

¹⁰Àtoko rma wayehye hatà, Safera heno. Bo, nehurkay heno hatà, Petru yakrataka. Nowomtxownà hatà, bàryekomo komo. Noro heno yonytxownà hatà. Tok sax, natxownà hatà. Nenamtxownà hatà, ànyo heno hanaka rma hatà.

¹¹Noseryehyatxkonà rma haxa mak hatà, Txesusu mryenon komo, omeroro. Ananeyas heno komo yokaytà yonytxatxownà hatà, anar komo xarha. Thenyehra noseryehtàketxkon hatà, omeroro.

Petru komo wya ekehàtho komo yonyhoryetxhàrà on ha.

¹²Eryehokano yeryhekon hatà, Khoryenkom, Petru komo wya, Txesusu nànyaketxho ro komo wya. Anaro rha eryehokano yeryatxkon hatà, thenyehra hatà. Khoryenkom yahoxetà rma yonyhetxkon hatà, toto komo wya. Khoryenkom màn watxan yawo nohsamnohyatxkon hatà, Txesusu mryenon komo. Saromaw heno hutwatxho onà katxho yawo rma nohsamnohyatxkon hatà, nyamoro rye. ¹³Àhyakanye ohsamnoh-

pàra mak nehkatxkon hatà, anar komo. Àsok tawro hana, Khoryenkom yahoxet hona toseryehrà komo ke hatà. Onà wyaro rma nketxkon hatà, Txesusu mryenon kom hoko. Ohxe xaxa natxow hamà, mokyamo, ketxkon hatà, toto komo. ¹⁴Ukukur komo rma, Txesusu yahohtxownà hatà, thenyehra nyhe hatà. Kàrkomo komo, woràskomo komo xarha, nahohtxownà hatà. Nehamyatxkon hatà, Kohkomo mryenon komo.

¹⁵Ekeh komo yokyatxkon hatà, toto komo. Bàn kom yaye nekyatxkon hatà, asama yaka. Ahon kom ho rma nekyatxkon hatà. Nàhnànketykon hatà, asama yaka. Petru yomoknàr hona ro nehkatxkon hatà. Petru yakrotnaw hak nahtxoko, ekeh komo, ohxe harha tehtxoho menye, ketxkon hatà. ¹⁶Anaro rha owto hoye nomokyatxkon xarha tà, anar komo. Xerusaryen màhton hoye rma nomokyatxkon hatà. Petru komo hyaka nohsamnohyatxkon hatà, thenyehra komo. Ekeh komo yokyatxkon hatà, nyamoro xarha. Worokyamo yoh komo xarha yokyatxkon hatà. Omeroro nenyhoryetxownà hatà, Petru komo.

Petru komo yeryewhamnohàthàrà on ha.

¹⁷Natakuyatxkonà rma haxa mak hatà, Khoryenkom màn yonye ro komo yohà ymo, takoron kom yakoro xarha. Sahnusew komo rma mokyam nehkatxkon hatà. Thenyehra rma haxa natakuyatxkon hatà, Petru kom hoko. ¹⁸Àro ke nahohsotxownà ymo hatà, tanoto komo wya. Txom, dam. Nahryemtxownà hatà, watxa ymo yaka.

¹⁹Kohsaya nomokye hatà, Kohkom yanoto, kahe yawono. Watxa ymo yaka nomokye hatà. Puwa, netahurmakay hatà. Watxa ymo hotarà yotahurmakay hatà. Petru komo yonampatakay hatà.

²⁰Àtotxok ha, kekon hatà, àwyanye. Àtotxok ha, Khoryenkom màn yaka. Àto rma mekarymetxhe ha, toto komo wya, kekon hatà. Karyhe roro harha ehtxoho komo rma mekarymetxhe ha, kekon hatà, kahe yawono, àwyanye. ²¹Àro wyaro tàwyanye enytxatxhe rma, totxownà hatà, Petru komo. Khoryenkom màn yaka nowomtxownà hatà. Enmahrà yosnawo ro nowomtxownà hatà. Hananàhno yeryatxkon hatà.

Taa. Nohsamnohtxownà hatà, Khoryenkom màn yonye ro komo yohà ymo, takoron kom yakoro xarha. Horykomo komo yanyehtxownà hatà. Xuknewyana yoh komo rma yanyehtxownà hatà. Tosonytxaxemà ro komo rma nyamoro hatà. Nohsamnohtàkatxownà hatà. Ahosno nyne ro komo nyahtxownà hatà, watxa ymo yaka. Petru komo suhtatxko, ketxkon hatà, àwyanye.

²²Àro ke totxownà hatà. Watxa ymo yaka totxownà hatà. Ehxera mak neh-atxkon hatà, Petru komo, watxa ymo yawo. Àro ke nomohtxownà harha tà, ànyahxemotho komo. ²³Ohxe rma nahko haryhe, watxa ymo, ketxkon hatà. Tahuso rma nahko haryhe. Àhotawo rma nahtxoko, watxa yonye ro komo. Amna netahurmakano. Ehxera mak nahtxok ha, Petru komo, ketxkon hatà. Àro yawo ehxera nahtxoko, ketxkon hatà, ànyahxemotho komo.

²⁴Àro wyaro tàwyanye enytxatxhe rma, noseryehokatxownà hatà, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo, ahosno nyne ro komo yoh xarha. Petru kom hoko noseryehokatxownà hatà. Àsok tawro harha, ketxkon hatà. Atàk-nahra ehtokonye, thenyehra nenytxetxhe roro rma haxa, toto komo. Atxke, ketxkon hatà.

²⁵Àrwonàmñàtokonye rma, nomokye hatà, toto. Mono manatxow ha, nyamoro ha, kekon

hatà, àwyanye. Watxa ymo yaka anahryemetxhàyamotho rma, mono manatxowà, Khoryenkom màn yaw harha. Hananàhno yeryatxhe rma, kekon hatà.

²⁶Àro ke totxownà hatà, ahosno nyne ro komo, toh kom yakoro. Petru komo hyaka totxownà hatà. Omohtxok hatà, ketxkon hatà, àwyanye. Ahohsàrany mak neh-atxkon hatà, toseryehrà komo ke. Toto kom hona noseryehatxkon hatà, àwyanye toh ke totahanàr kom hona. Omohtxok hatà, ketxkon marma hatà. Àro wyaro rma natxownà hatà. ²⁷Horykomo komo hyaka natxownà hatà, tosonytxaxemà ro komo hyaka. Akratakanye rma netxownà hatà.

Onà wyaro nkekon hatà, Khoryenkom màn yonye ro kom yohà ymo, àwyanye. ²⁸Txesusu yokarymahra ehtxok hampànà, kek haxa hawe amna, owyanye, kekon hatà. Thenyehra mak noro mekarymetxow hatà, toto komo wya, Xerusaryen hon komo wya. Omeroron komo rma oyonytxetxow hamà. Txesusu yamoyathonyenhàr me amna hutwanàr xe manatxow hamà, toto komo wya, kekon hatà, Khoryenkom màn yonye ro komo yohà ymo.

²⁹Onà wyaro haxa neyuhtxownà hatà, Petru komo, Txesusu nànyaketxho ro komo. Khoryenkom haxa amna neyukyaha ha, ketxkon hatà. Toto me manatxhe, omnyamo. Khoryenkom haxa amna neyukyaha ha, ketxkon hatà. ³⁰Txesusu nyakye, noro ha, Khoryenkomo. Khoryen heno komo horyenànho rma noro ha. Xaro Txesusu nyakye, ketxkon hatà, Petru komo. Omnyamo ryhe, noro màwayehkahetxoko. Wewe hona mamoyathohetxoko, ketxkon hatà.

³¹Khoryenkom haxa ryhe nanàmnyak ha. Ehonomnà me xaxa neryak ha, thanaka, howehetra rma, ketxkon

hatà. Kohkom me ryhe neryako. Konyhoryeny kom me xarha neryako, khokonye toseryewhokanàr horà, ketxkon hatà, Petru komo. Àro ke, onà wyaro nkehe, Khoryenkomo, kàwyanye. Ehsayewyana komo y, anar me harha ayanhànàthàyamo xenytxoko, ohokonye roseryewhokatxho me, kehe, kàwyanye, ketxkon hatà. ³² Àro wyaro rma amna nhutwehe. Àro ke amna nekarymehe, owyanye, ketxkon hatà. Khoryenkom yokato ryhe nekarymahehe, amna wya. Noro rma nyakyako, Khoryenkomo, toyuknye ro komo yowan yaka, ketxkon hatà, Petru komo.

³³ Àro wyaro tàwyanye enytxatxhe rma, ewakhàra rma haxa nehxtatxkon hatà, horykomo komo. Tetahatxe hxako, ketxkon hatà. Tetahatxe hxako.

³⁴ Say, nasanàmye hatà, horykomo. Tosonytxaxemà ro komo kukuru rma mok nehxtakon hatà, noro ha. Farysewu rma mok nehxtakon hatà. Àyweronàhyamano ynye ro me rma haxa nehxtakon hatà. Kamaryewu rma noro hatà. Ehonomnà me rma haxa noro yonyatxkon hatà, toto komo, omeroro. Noro rma, onà wyaro nkekon hatà, tkukuru komo wya. Moxamo tenampatakaxte htzero, kosonytxatxho menye, kekon hatà, Petru kom hoko. Àro ke nenampatakaxtawnà htzer hakahpa tà.

³⁵ Onà wyaro nkekon xarha tà, Kamaryewu, àwyanye, tosonytxaxemà ro komo wya. Horykomo komo y, Ehsayewyana komo y, kekon hatà. Ohxe mpàn ehtxoko, nyamoro hoko. Àsoke ryhe teryatxowà. Atxke txeryheranye tehtxe, kekon hatà.

³⁶ Àsok hana nehxtakon ha, Tewdas heno ha, kekon xarha tà, Kamaryewu. Onà wyaro nehxtakon hamà, noro heno. Amnyehra waha me nomokye hatà. Ehonomnà me nosonyhekonà rma haryhe tà, toto komo wya. Àro ke, noro

hyaka nohsamnohtxownà hatà, toto komo. 400 kom hana àyakenon kom ha, kekon hatà, Kamaryewu. Waha me nomokyatxkon hatà. Noro heno yotahatxownà mak hatà, arymano ynye ro komo, kekon hatà. Akoron heno komo xarha, natakhahtàkatxownà hatà, omeroro. Waha mehra harha nehxtatxkon hatà, kekon hatà, Kamaryewu.

³⁷ Amnye nyhe rma waha me rma rha nomokye hatà, anaro heno, Xuknas heno, Karyeryeya honotho rma, kekon xarha tà. Sesa komo wya, toto komo yakenonà kuknomantoko rma, nomokye hatà, noro heno. Toto komo yohamnohye hatà, tàhyaka, kekon hatà. Noro heno xarha yotahatxownà mak hatà, arymano ynye ro komo. Akoron heno komo xarha natakhahtàkatxownà hatà, omeroro, kekon hatà, Kamaryewu.

³⁸ Anatoko nyamoro heno wyaro rma rha natxow hana, Petru komo. Àro ke, onà wyaro àkehe, owyanye, kekon xarha tà, horykomo komo wya. Etahahranye ehtxoko. Àto hak nahtxoko, kekon hatà. Onok yano me hana natxow ha, toto yano me hana, Khoryenkom yano me haxa hana. Toto yano me tehtokonye, nosomtatketxhe hampànà, Tewdas heno komo wyaro, Xuknas heno komo wyaro, kekon hatà. Ayano me rohhranye rma nosomtatketxhe. ³⁹ Khoryenkom yano me tehtokonye haxa ryhe, osomtakahra ro mak natxhe ha, kekon hatà. Em-tatkahranye ro mak manatxhe ha. Àro ke, ohxe mpàn ehtxoko, nyamoro hoko. Arymanàr komo xe oyehtokonye rma, Khoryenkomo rma yarymanàr xe manatxow hana, kekon hatà, Kamaryewu.

⁴⁰ Hàà, yaworo màkehe, ketxkon hatà, horykomo komo. Àro ke, Txesusu nànyaketxho ro komo yanyehtxownà harha tà. Nàhpokhotxownà marma hatà, tanoto komo wya. Txesusu yokarymahra ehtxok hampànà, ketxkon

hatà. Àro wyaro tàwyanye katxhe rma, nànyahtxownà haxa hatà.

⁴¹Àro ke totxownà hatà, Txesusu nànyaketxho ro komo, horykomo komo hyaye. Teryehorye rma nehxtatxkon hatà. Ohxe konyatxow hamà, Khoryenkomo, ketxkon hatà. Ohxe konyatxow hamà. Àro ke, Txesusu wyaro keryewhamnohpetxow hamà, àwyanye, ketxkon hatà. Kàwyanye Txesusu yokarymanàr ke ryhe, kxanomkahnohyaxhe, nyamoro ha, ketxkon hatà. Àro ke, teryehorye rma haxa nehxtatxkon hatà.

⁴²Atàknahra ro mak nehxtatxkon hatà. Emahona ro Txesusu yokarymetxkonà rma hatà. Kryestu me naha, Txesusu, ketxkonà rma hatà. Noro hoko rma, toto komo hananàhyatxkonà rma hatà, Khoryenkom màn yawo, bàn kom yaw xarha.

Nyah yokamnye ro komo wahanonkatxhàrà on ha.

6 Nehamyatxkonà rma hatà, Txesusu mryenon komo. Xuknewyana komo rma mokyam nehxtatxkon hakahpa tà. Ukukur komo, Kryekyana komo rwon yawo nehxtatxkon hatà, Kryekyana komo yowto honotho me tesnàr komo ke. Ukukur komo xarha, Xuknewyana komo rwon yaw haxa nehxtatxkon hatà. Omeroro rma nehamyatxkon hatà.

Àtoko rma nàrwonatxkon hatà, Kryekyana rwon yawon komo. Anar kom hoko, Xuknewyana rwon yawon kom hoko rma, nàrwonatxkon hatà. Àsok tawro hana. Emahona ro tokamxem me nehxakon hatà, ànyahrà komo, woràskomo komo wya, enyonkaxemo komo wya, ànyahpànàtho komo wya. Onà wyaro nketxkon mak hatà, Kryekyana rwon yawon komo. Tàmpàn me nay hamà, amna wya, amna wosàn komo wya, ketxkon hatà. Xuknewyana rwon yawon komo wya

marma tàmsom me nay hamà, ketxkon hatà. Tàmsom me rma naha haryhe, atxke txko, amna wosàn komo wya, ketxkon hatà, Kryekyana rwon yawon komo.

²Àro ke Txesusu mryenon komo yanyehtxownà hatà, Petru komo, 12 komo rma. Àhyakanye nohsamnohtxownà hatà, omeroro. Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro me amna naha, ketxkon hatà, Petru komo, àwyanye. Ekarymanàr hoko roro tehxye amna naha. Nyah yokamnyàr hoko rorohra mak tehxye amna naha, ketxkon hatà. ³Àro ke, nyah yokamnye ro komo àwahanonkatxoko, rowtà komo y, ketxkon hatà. 7 me àwahanonkatxoko, okukur kom hoye, nyah yokamnye ro me harha ehtxoho menye. Onà wyaron komo ryhe àwahanonkatxoko. Ohxe natxhe moxamo katxho komo rma àwahanonkatxoko, ketxkon hatà. Ewan yawonye rma haxa naha, Khoryenkom yokato, katxho komo rma àwahanonkatxoko. Takàhso rma haxa natxhe katxho komo rma àwahanonkatxoko, ketxkon hatà, Petru komo. Àro wyaron komo amna neryatxhe, nyah yokamnye ro me harha, ketxkon hatà. ⁴Amna ryhe, Khoryenkom yakoro amna rwonàmrà hoko roro amna naha. Khoryenkomo rwonà yokarymanàr hoko roro xarha amna naha, ketxkon hatà, Petru komo, 12 komo rma.

⁵Àro wyaro tàwyanye enytxatxhe rma, àro wyar hamà ketxkon hatà, Txesusu mryenon komo, omeroro. Àme rye rma nehxtatxkon hatà. Àro ke wahanonkatxownà hatà, 7 me. Estefaw wahanonkatxownà hatà. Txesusu hona rma haxa nenyakon hatà, noro ha. Ewan yawo rma haxa nehxakon hatà, Khoryenkom yokato. Feryepe xarha wahanonkatxownà hatà. Pàrokoro

xarha, Nekanoh xarha, Temaw xarha, Pahmenas xarha, Nekoraw xarha wahanonkatxownà hatà. Antxeyokeya honotho me nehxakon hatà, Nekoraw. Xuknewyanahnà rma, Khoryenkom hokon me harha ehxah me nehxakon hatà, Xuknewyana komo wyaro mak hatà.

⁶Nyamoro rma wahanonkatxownà hatà. Nehtxownà hatà, 12 komo hyaka, Txesusu nànyaketxho ro komo hyaka. Khoryenkom yakoro nàrwonàmtxownà hatà, 12 komo, àhokonye. Tàrwonàmàtxhenye rma, tamor komo yetxownà hatà, àhonanye, Khoryenkomo hyaka tatamohxemà ro me ehtxoho menye.

⁷Khoryenkomo rwonà ryhe, tonytxaxem me rma haxa nehxakon hatà. Nehamyatxkonà rma haxa mak hatà, Txesusu yahosnyenhàymo. Xerusaryen hon komo rma mokyam nehxatxkon hatà. Khoryenkom màn yonye ro kukuru komo xarha nahohtxownà hatà, thenyehonà kom hatà. Txesusu hona harha nenyatxkon hatà.

Àxanhàn komo wya Estefaw heno yahosàthàrà on ha.

⁸Estefawu ryhe, eryehokano yeryakon hatà, thenyehra hatà. Khoryenkomo newakryenàrà rma haxa kax mak nehxakon hatà. Tahoxet ke Khoryenkomo nakoronomanàrà rma haxa kax mak nehxakon hatà. Àro ke, noro yahoxetà yonyhekon hatà, toto komo wya, tàwya eryehokano ynyàr ke.

⁹Àto nehxatxkon hatà, Xuknewyana kukuru komo, Txesusu yahosnyehná komo rma. Seryene hoye omohxemotho komo rma mokyam nehxatxkon hatà, Aryesantryeya hoye omohxemotho komo xarha, Seryeseya yamtar hoye omohxemotho komo xarha, Aaseya yamtar hoye omohxemotho komo

xarha mokyam nehxatxkon hatà. Nyamoro yohsamnohtoho yosotà rma, onà wyaro katxho me nehxakon hatà. Toto komo yanoto rotho me natxhe, moxamo, on yawon komo, katxho me nehxakon hatà, nàmno ymo yosotà, ohsamnohtoho komo yosotà. Àro yaka tohsamnohsomà ro me nehxatxkon hatà, nyamoro ha.

¹⁰Ukukur komo rma natameryeketxkon hatà, Estefaw yakoro. Ehonye rma haxa nàrwonakon mak hatà, noro, takàhso rma haxa tesnàr ke hatà, Khoryenkom yokato yano me rma haxa tàrwonàmrà ke hatà. Àro ke natàknànàhkatxownà hatà, noro ha.

¹¹Àro ke, Estefaw wàràhyakany komo yanyehtxownà hatà, nyamoro. Txenyeru yàmtxownà hatà, àwyanye, Estefaw wàràhyakatxhetà rma hatà. Àro ke noro heno wàràhyakatxownà hatà. Moy-ses heno wàràhyakeko, mosonà, amna nenytxanàr me, ketxkonà rma haryhe tà, nyamoro ha, Estefaw heno hoko. Khoryenkom xarha wàràhyakeko, amna nenytxanàr me, ketxkonà rma haryhe tà. Àro wyaro Estefaw heno wàràhyakatxownà hatà.

¹²Àro wyaro tàwyanye enytxatxhe rma, newakàhkahtxownà hatà, toto komo, horykomo komo xarha, àyweronàhyamano nyne ro komo xarha. Estefaw heno hoko newakàhkahtxownà hatà. Noro heno hoko kàtatxownà hatà. Txom, nahohtxownà hatà. Natxownà hatà, tosonytxaxemà ro komo hyaka. ¹³Noro heno wàràhyakany komo xarha yatxownà hatà.

Yaworohra mak nekarymatxownà hatà, nyamoro ha. Khoryenkom màn wàràhyakehe, mosonà, ketxkonà rma haryhe tà, àhoko. Atàknahra ro mak naha ha. Wàràhyakehe roro mak ha. Kàyweronàhyamatxho kom xarha wàràhyakehe, ketxkonà rma haryhe

tà. ¹⁴Khoryenkom mànàtho yarymehe hampànà, Txesusu, Nasarye honotho, keknano ymo hxako, amna nenytxanàr me, ketxkonà rma haryhe tà. Anar me harha kàyweronàhyametzhe hampànà, Txesusu, keknano ymo hxako. Moyses heno nmenhotho yawo rohra harha kàyweronàhyametzhe hampànà, keknano ymo hxako, ketxkonà rma haryhe tà, nyamoro ha, Estefaw heno wàràhyakany komo.

¹⁵Noro heno yonytxehketxkon hatà, horykomo komo, tosonytxaxemà ro komo rma, omeroro. Empatarà rma, anar me harha nexey hatà, ànenyàr kom me. Kahe yawono wyaro ohxe rma haxa nexey hatà, ànenyàr kom me.

Estefawu wya Akmaraw heno komo yokarymatxhàrà on ha.

7 Onà wyaro nkekon hatà, Khoryenkom màn yonye ro komo yohà ymo, Estefaw heno wya. Yaworohra katà nkatxowà, moxamo, ohoko, kekon hatà. Yaworohra katà nkatxowà, ohoko.

²Onà wyaro haxa neyukye hatà, noro heno. Rokukur komo y, Xuknewyana horyen komo y, uro enytxatxoko, kekon heno hatà. Uro enytxatxoko. Amnyehra nosonyhoy hatà, Khoryenkomo, Akmaraw heno wya, kekon heno hatà. Ehonomnà xaxa rma nosonyhoy hatà, khoryen heno komo wya. Mesopotamya yamtar ho rma hak nehakon hatà, noro heno, kekon hatà, Estefaw heno. Aran hona àtohra rma hak nehakon heno hatà. Àtoko rma nosonyhoy hatà, Khoryenkomo, noro heno wya, kekon heno hatà. ³Oyowtothàr hoye àtoko, kekon hatà, àwya. Okukuthuyamo ànomtxoko, tano. Ototxhe rma, oyowto wenyhehe, owoya. Àsna àtoko, kekon hatà, Khoryenkomo, noro heno wya, kekon hatà, Estefaw heno, horykomo komo wya.

⁴Àro ke toy hatà, Akmaraw heno. Towtothàr hoye toy hatà, Kawtew komo yukryekan hoye rma hatà, kekon heno hatà. Aran hona toy hatà. Àto nehakon heno htexer hakahpa tà. Tàyàm peno wayhàtxhe, toy xarha tà. Khoryenkomo nekye hatà, Aran hoye. Xaro nekye hatà, kyukryekan kom hona, kekon hatà, Estefaw heno. ⁵Noro heno yowto me tàmpàra rma hak nehakon hatà, Khoryenkomo. Atxke txko tàmpàra ro mak nehakon hatà, àwya, kekon heno hatà. Onà wyaro haxa nkekon hatà. Amnye on wàmnyaha xaxa hampànà, oyowto me, kekon hatà, Khoryenkomo, noro heno wya. Oyohamàthànyamo wya ryhe wàmnyaha xaxa hampànà, kekon hatà. Àhokhura rma hak Akmaraw yehtoko ryhe, àro wyaro nkekon hatà, Khoryenkomo, àwya, kekon hatà, Estefaw heno.

⁶Onà wyaro nkekon xarha tà, Khoryenkomo, noro heno wya. Amnye tetxhe hampànà, oyohamàthànyamo, anaryana komo yukryekan hona, kekon hatà. Àto mexe rma haxa natxhe hampànà. Anaro ro ymo hxak omnyamo katxho me natxhe hampànà, àton komo wya. Nyamoro rma nanotometxhe xaxa mak hampànà, ehemahnà ro me, kekon hatà. Neryewhamnohyatxhe xaxa mak hampànà. Àto rma 400 me txemnyehàntetxhe xaxa mak hampànà, oyohamàthànyamo, kekon hatà, Khoryenkomo, Akmaraw heno wya, kekon hatà, Estefaw heno. ⁷Àton heno komo rma wanàhnohyatxhe hampànà. Anotomanyenhànyam heno rma wanàhnohyatxhe hampànà, kekon hatà, Khoryenkomo, Akmaraw heno wya. Àro wyaro rowya anàhnohàtxhenye rma, uyukryekan kom hoye wekyatxhe hampànà, oyohamàthànyamo. Xaro harha nomokyatxhe hampànà, kekon hatà. Tan harha rowakryetxhe xaxa hampànà, kekon hatà, Khoryenkomo,

Akmaraw heno wya, kekon hatà, Estefaw heno, horykomo komo wya.

⁸Atanyyokohotxoko, romryenon me oyehutwamohsotho menye, kekon xarha tà, Khoryenkomo, noro heno wya. Amnye nenuruy hatà, Esake, Akmaraw muru rma. Àro ke, 8 me enmahàtxhe rma, buru yanyokoy hatà, Akmaraw heno. Amnye nenuruy hatà, Xako, Esake muru rma. Amnye nenutxownà hatà, Xako muru komo, 12 komo rma, khoryen heno komo rma, kekon hatà, Estefaw heno.

**Estefawu wya Xose heno
komo yokarymatxhàrà on ha.**

⁹Onà wyaro nkekon xarha tà, Estefaw heno, horykomo komo wya. Natakuy-atxkon hatà, Xako muru heno komo, towàt heno kom hoko, Xose heno hoko rma. Àro ke noro heno yàmtxownà hatà, anar komo wya, txenyeru hona. Anoto kom me nàmtxownà hatà, àwyanye. Nyamoro rma natxownà hatà, Exet yamtar hona. Noro heno hyawo roro mak nehakon hatà, Khoryenkomo, kekon hatà, Estefaw heno. ¹⁰Nukrunhoy haxa hatà, eryewhamnohnyenhàyam hona. Ohxe tonyxem me harha neryey hatà. Takàhso tonyxem me harha neryey hatà. Àro wyaro ohxe harha nenyakon hatà, Faryo, Exetyana kayaryet komo. Àro ke, ehonomnà me neryey hatà. Exet yamtar hon komo yoh me neryey hatà. Bàn yawon komo yoh me xarha neryey hatà, Faryo heno, kekon hatà, Estefaw heno, horykomo komo wya.

¹¹Amnye ànyahpàrà harha nehxatxkon hatà, Exet yamtar hon heno komo, Kanan yamtar hon heno komo xarha. Thenyehra rma haxa neryewhamyatxkon hatà, ànyahpàrà tesnàr komo ke hatà. Ànyahpàrà rma rha nehxatxkon hatà, khoryen heno komo xarha, Xako heno komo rma, kekon hatà, Estefaw heno, horykomo

komo wya. ¹²Amnye Exet yamtar hon komo yokaytà yonytxay hatà, Xako heno. Tànyahke rma natxow hatà, katxho rma yonytxay hatà. Àro ke, buru komo nyakye hatà, noro heno. Khoryen heno komo rma nyakye hatà, Exet yamtar hona. Àro ma àtonàr komo rma àro hatà, kekon hatà, Estefaw heno.

¹³Taa. Nànyahtxownà xarha tà. Asako ro totxownà hatà. Àtoko rma nehutwamohsoy hatà, Xose heno, àwyanye, towàt heno komo wya. Noro rye kàwyamo, kekon hatà, àwyanye. Tàyanan komo rma hutwamohsoy xarha tà, Faryo heno wya, kekon hatà, Estefaw heno, horykomo komo wya. ¹⁴Tàyàm xarha yanyekhoy hatà. Xako heno rma yanyekhoy hatà. Tkukuthuyam heno xarha yanyekhoy hatà, tàhyaka. 75 me nehxatxkon hatà, àyakenon komo, kekon hatà, Estefaw heno.

¹⁵Àro ke toy hatà, Xako heno, Exet yamtar hona. Àto rma wayehye hatà. Àto rma rha wayehtxownà hatà, khoryen heno komo xarha, kekon hatà, Estefaw heno. ¹⁶Amnye, nyamoro heno yotxhotho yohtxownà hatà, Xoswe heno komo, Kanan yamtar hona. Seken hona ryhe natxownà hatà. Àto nenamtxownà hatà, onamno ytxoho ro yaka, toh yowtarà rma yaka. Akmaraw heno katxhotho rma àro hatà, onamno ytxoho ro. Nehekatày hatà, noro heno, txenyeru hona. Emoh heno murunho komo wya nehekatày hatà, Seken hon heno komo wya, kekon hatà, Estefaw heno, horykomo komo wya.

**Estefawu wya Moyses heno
komo yokarymatxhàrà on ha.**

¹⁷Onà wyaro nkekon xarha tà, Estefaw heno, horykomo komo wya. Exet yamtar ho rma nehamyatxkon hatà, toto heno komo, khoryen heno komo rma. Wekyatxhe hampànà kanyenhàr

me mak nehakon hatà, Khoryenkomo, Akmaraw heno wya. Àro wyaro katxhàrànhàr yawo ro ehtxoho komo hahnok nehakon hatà, kekon hatà, Estefaw heno. ¹⁸ Àtoko rma Exetyana komo kayaryet me nehakon hatà, anaro. Noro ryhe, Xose heno yexetxhàrànhàrà hutwaha nehakon hatà, kekon hatà, Estefaw heno. ¹⁹ Khoryen heno komo yonkuhtoy hatà, noro heno, eryewhamnohàrà kom horà. Bàryekomo komo txko xenyhotxoko, amna wya, kekon heno hatà, àwyanye, tàwya àwayehkanàr kom horà, kekon hatà, Estefaw heno, horykomo komo wya.

²⁰ Àtoko rma nenuruy hatà, Moyses heno. Ohxe Khoryenkomo nenyàr me nehakon hatà, noro mryenà txko. Tàyàm màn yawo nehakonà htexer hakahpa tà. Àro yawo rma horymamnohyakonà htexer hakahpa tà, àyonà. 3 me nuno yonatkay hatà, àto, kekon hatà, Estefaw heno. ²¹ Amnye, bàn yaye nenampatakay haxa hatà, àyonà. Àtoko rma nenyey hatà, Faryo yomsàrà. Bàn yaka narày hatà, noro ha. Tàmryer me harha horymamnohye hatà, kekon hatà, Estefaw heno.

²² Moyses heno yompamnohtxownà hatà, Exetyana komo, takàhsom komo rma, tàwyaronye rma rha takàhso ehtxoho me. Àro ke, Exetyana komo yompamnohye ro me harha nehakon hatà, noro heno. Takàhsom xaxa kax mak nehakon hatà. Ehomnà me rma haxa nehakon hatà, Exetyana kom waw hatà, kekon hatà, Estefaw heno, horykomo komo wya.

²³ 40 me àtxemnyehàntaxah me tehtoko, tkukuru komo yonyàr xe nehakon hatà, Moyses heno. Ehsayewyana komo rma yonyàr xe nehakon heno hatà. Rokukuru komo yonyxe àten hamà, kekon heno hatà, tàhnawo, kekon hatà, Estefaw heno. Àro ke toy heno hatà, àhyakanye.

²⁴ Àhyawonye ehtoko rma, toto yeryewhamnohye hatà, Exetyana. Ehsayewyanatho rma yeryewhamnohye hatà, Moyses nenyàr me hatà. Àro ke, teryewhamnohsomà rma kurunhoy hatà, Moyses heno. Nehenàhye hatà. Exetyana heno yotahay hatà, kekon hatà, Estefaw heno, horykomo komo wya. ²⁵ Onà wyaro nehutwekonà rma haryhe tà, noro heno. Khoryenkomo konampatakahetxow hamà, Moysesà wya, ketxow hamà, rokukuru komo, kekonà rma haryhe tà, tàwya rma. Àro wyaro kahra mak nehaxatxkon hatà, nyamoro heno, Ehsayewyana heno komo, kekon hatà, Estefaw heno.

²⁶ Enmahàtxhe, toy xarha tà, Moyses heno, tkukuru komo hyaka. Nosoyatxkon hatà, asakon komo, Ehsayewyana komo. Oseryewhokanàr komo xe nehakon hatà, Moyses heno. Hoymo komo y, kekon heno hatà, àwyanye. Noro rye me manatxhe, omnyamo. Àsok tawro motwàràhyaketxow harha, kekon heno hatà, àwyanye, kekon hatà, Estefaw heno. ²⁷ Onà wyaro haxa neyukye hatà, anaro. Tkukuthuru wàràhyakanyenhàrà rma mok nehakon hatà. Noro rma, Moyses heno taymay hatà. Onok yano me amna màhananàhyan harha, kekon hatà, àwya. Onok yano me amna yoh me manaye. Amna yoh mehra haxa we manaha ha, kekon hatà. ²⁸ Oroke Exetyana heno metaheko. Àro wyaro rma rha rotahanàr xe manay hamà, kekon hatà, noro, Moyses heno wya, kekon hatà, Estefaw heno, horykomo komo wya.

²⁹ Àro wyaro tàwya enytxatxhe rma, noseryehyakon hatà, Moyses heno, Faryo hona. Àro ke nekahtàmye hatà. Mekneyan yamtar hona toy hatà. Àto anar komo hyawo roro nehakon hatà. Àto rma nenutxownà hatà, umuru komo, asako, kekon hatà, Estefaw heno.

³⁰ 40 me txemnyehàntay hatà, Moyses heno, Mekneyan yamtar ho. 40 me àtxemnyehàntatxhe rma, nosonyhoy hatà, kahe yawono, Khoryenkom yanoto, noro heno wya. Ahehnawo nehaxakon heno hatà. Senay yàhàn mahotur ho rma nehaxakon heno hatà. Ewekhàr yohà yonyey hatà. Natakyakonà wyaro hatà. Weheto wawo rma nosonyhoy hatà, kahe yawono, noro heno wya, kekon hatà, Estefaw heno, horykomo komo wya. ³¹ Tàwya xenyetoko rma, noseryehokekon hatà, Moyses heno. Hahnòhtàkay hatà, ohxe xenyàr horà. Àtoko rma, Kohkomo rwonà yonytxay hatà, kekon hatà, Estefaw heno.

³² Khoryenkomo uro ha, kekon hatà, àwya. Rohoko nehxatxkonà, ohoryen heno komo, Akmaraw heno komo, Esake heno xarha, Xako heno xarha. Noro rma uro, kekon hatà. Nàràrànakon hatà, Moyses heno, oseryehrà hatà. Àro ke osompothàra nehaxakon hatà, kekon hatà, Estefaw heno. ³³ Ohrorà womunu àwakako, kekon hatà, Kohkomo, àwya. Ohrorà womunu àwakako, royukryekan ho oyesnàr ke. Enyhoru ro me naha, onà, yukryeka, tan ryesnàr ke. Àro ke, ohrorà womunu àwakako, kekon hatà, Kohkomo, Moyses heno wya, kekon hatà, Estefaw heno, horykomo komo wya.

³⁴ Romryenon komo wenyaha haryhe, kekon xarha tà, àwya. Exet yamtar ho teryewhamnòhsom me rma haxa natxhe, kekon hatà. Ekrawanàr komo xarha wenytxehe. Àro ke xaro komokno, enampatakahosonye, owya, kekon hatà. Àtok hampànà, omoro. Dyakyaha hampànà, Exet yamtar hona, kekon hatà, Kohkomo, Moyses heno wya, kekon hatà, Estefaw heno, horykomo komo wya.

³⁵ Noro heno rma xanomkahnohnyen-hàr me nehxatxkon hatà, Ehsayewyana heno komo. Noro heno hoko rma, onok

yano me amna màhananàhyan harha, kanyenhàr me nehxatxkon hatà. Onok yano me amna yoh me manaye, kanyenhàr me rma nehxatxkon hatà. Noro heno rma nyakye hatà, Khoryenkomo, kekon hatà, Estefaw heno. Eh kom me nànyakye hatà. Enampatakany kom me nànyakye hatà. Nànyakhoy hatà, tanoto wya, kahe yawono wya, ewekhàr yoh wawo osonyhosaho wya, kekon hatà, Estefaw heno. ³⁶ Noro heno rma nenampatakaxownà hatà, Exet yamtar hoye. Exet ho rma hak tehtoko, eryehokano yeryakon hatà. Khoryenkom yahoxetà rma yonyhekon hatà, Exetyana komo wya, kekon heno hatà. Àro wyaro rma rha eryehokano yeryey xarha tà, tuna ymo hoko, tuna tutxuryemà onà katxho hoko rma. Àro wyaro rma rha eryehokano yeryakon xarha tà, ahehnawo. Àto rma 40 me txemnyehàntatxownà hatà, kekon hatà, Estefaw heno, horykomo komo wya.

³⁷ Noro heno ryhe, Moyses heno rma, onà wyaro nkekon hatà, Ehsayewyana heno komo wya. Amnye, tàrwonà yokarymanye ro haxa nyakyan hatà, Khoryenkomo, kekon heno hatà, àwyanye. Oyohamàthàyamo kukuru me rma nay hatà, ànànyaknyàrà, kekon heno hatà. Tàwya ronyaketxhàrà wyaro, noro nyakyaha hampànà, ohyakanye, kekon hatà, Moyses heno, àwyanye, kekon hatà, Estefaw heno.

³⁸ Noro heno ryhe, ahehnaha tàtosom kom yakoro nehaxakon hatà, tohsamnohsomà ro kom yakoro rma, khoryen heno kom yakoro rma, kekon hatà, Estefaw heno. Noro heno hyawo nehaxakon xarha tà, kahe yawono. Noro rma nàrwonàmye hatà, akoro, Senay yàhàn ho ehtok hatà. Kahe yawono rwonà rma yonytxay hatà, Moyses heno. Khoryenkomo nhutwamòhsotho rma yonytxay hatà. Karyhe kehtxoho komo rma yonytxay hatà, tàwya kày-

weronàhyamatxho menye, kekon hatà, Estefaw heno, horykomo komo wya.

³⁹Noro heno yoyukhura mak nehxatxkon hatà, khoryen heno komo. Xanomkahnohtxownà hatà. Exet yamtar hona harha tàtonàr komo xe nehxatxkon haryhe tà, tàhnawonye, kekon hatà, Estefaw heno. ⁴⁰Khoryenkom kuknonà akàhtoko, dewakryenàr komo, ketxkon hatà, Aron heno wya. Anakàhtothàr hak katxowà, ahehnaha, ketxkon hatà, àwya. Ehxera harha nay hamà, Moyses heno. Exet yamtar hoye konampatakanyenhàyam heno rma nosomtatkek hamà, ketxkon hatà, àwya. Eten kom noro heno yohoryako. Uhutwaha tehxtow hamà, ketxkon hatà, nyamoro heno, Aron heno wya, kekon hatà, Estefaw heno, horykomo komo wya. ⁴¹Àtoko rma, faka mxekrà kuknonà yakàhtotxownà hatà. Tànakàhtothàyam wya toknàthàyam yàmtxownà hatà. Tànharaxkatxhàyam rma yàmtxownà hatà, faka mxekrà kuknonà wya, Khoryenkomo yowakryetxho wyaro mak ha. Tànakàhtothàyam hoko rma, neryehotetxkon hatà, kekon hatà, Estefaw heno.

⁴²Khoryenkomo ryhe, anar me harha nehutway hatà, tàmrýenon heno kom hoko. Nahtxoko hxak hakahpa, kekon hatà, thokohra harha esnàr komo ke. Nahtxoko hxak hakahpa. Xeryko heno hok hak nahtxok harha. Xeryko heno yowakryeny me hak nahtxok harha, kekon hatà, Khoryenkomo, nyamoro heno hoko, kekon hatà, Estefaw heno. Àro hoko rma nmenhotxownà hatà, Khoryenkomo rwonà yokarymanyè ro heno komo. Khoryenkom karyehtan yawo rma, onà wyaro nkehe, ànmenhothàyam.

Ehsayewyana komo y, 40 me otxemnyehàntatxownà, ahehnawo. Àto rma oyehtokonye, owoknàthàyam

màmýatxkonà rma haryhe, rowya. Onharaxkatxhàyam rma màmýatxkonà. Rowakryehra mak mehxtatxkonà. ⁴³Anaro hok haxa mehxtatxkonà. Ohoryenà ro kom me harha nehxakonà, Moroke kuknonà, onewakryenàr komo rma. Noro mànà rma maryatxkonà, ayakoronye. Henfan xarha, ohoryenà ro kom me rma rha nehxakonà. Noro kuknon hoko rma mehxtatxkonà. Xeryko hoko rma mehxtatxkonà. Xeryko kuknonà rma makàhtotxownà, àhok oyehtxoho menye. Àro ke kanàhnohyatxhe hampànà. Oyowtothàyam hoye karhetxhe hampànà, anar komo wya. Bakmeronya yamtar hona karhetxhe hampànà, àwyanye.

Àro wyaro rma nmenhotxownà hatà, Khoryenkomo rwonà yokarymanyè ro heno komo, kekon hatà, Estefaw heno, horykomo komo wya.

Estefawu wya Khoryenkom mànàtho yokarymatxhàr on ha.

⁴⁴Onà wyaro nkekon xarha tà, Estefaw heno, horykomo komo wya. Ahehnawo rma khoryen heno komo yehtoko, àto nehxakon hatà, Khoryenkom mànà, àwawonye, kekon heno hatà. Okno hutxhothonhàr rma àro hatà. Àro yawo rma nehxakon hatà, tohu ymo, Khoryenkomo nmenhotho rma, àwya kàyweronàhyamatxho komo rma. Bànà ytxoho hutwamohsoy hatà, Khoryenkomo, Moyses heno wya. Ronhutwamohsotho yawo ro meryatxhe ha, kekon hatà, noro heno wya, kekon hatà, Estefaw heno.

⁴⁵Àrotho rma yohtxownà hatà, khoryen heno komo, Xoswe heno komo. Kanan yamtar hona Khoryenkom mànàtho yohtxownà hatà. Kanan yamtar hona tahatakaxhenye rma, anaryana heno komo yary-

matxownà hatà, kekon heno hatà. Uykryekanàthà yamo yahohtxownà hatà, tuyukryekan kom me harha. Khoryenkomo ryhe narymahotxownà hatà, khoryen heno komo wya. Àto harha nehakon hatà, Khoryenkom mànàtho. Àkayaryet kom me harha Dafe heno yehtoko, àto rma hak nehakon hatà, Khoryenkom mànàtho, okno hutxhothonhàrà rma, kekon hatà, Estefaw heno.

⁴⁶ Khoryenkomo newakryenàr me nehakon hatà, Dafe heno. Àro ke, onà wyaro nàrwonàmye hatà, Khoryenkom yakoro. Apa y, amna horyenà omoro ha. Xako heno komo horyenànho ryhe omoro ha, kekon heno hatà. Omàn yenyàr xe wehxaha. Omàn txeryhoko, rowya, kekon hatà, Dafe heno, Khoryenkomo wya, kekon hatà, Estefaw heno, horykomo komo wya. ⁴⁷ Dafe henohnà haxa ryhe neryey hatà. Saromaw heno haxa ryhe, neryey hatà. Khoryenkom màn yeryey hatà, Dafe heno murunho, kekon heno hatà.

⁴⁸ Nàmno yawohra mak naha ha, Khoryenkomo. Omeroron kom yohono rma haxa kax mak naha ha, noro ha, kekon hatà, Estefaw heno. Toto nyeryetxho yawohra ro mak naha ha. Àro hoko rma, onà wyaro nmenhoy hatà, Khoryenkomo rwonà yokarymanyero heno.

⁴⁹ Kahe yoho rma haxa wehxaha, uro ha, kehe, Kohkomo. Yukryeka xarha, rosnaka rma haxa naha. Onyeryetxhà yamo yawon me kat wehxano. Àro yawo rma katà katakryeno, àhokaxe, kehe, Kohkomo. ⁵⁰ Akàhtono nnyenhàr mehra kat wehxano. Omeroro rma wakàhtotàhkaye, kehe, Kohkomo.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà, kekon hatà, Estefaw heno, horykomo komo wya.

Ohoryen heno komo wyaro atxke manatxhe katxhàrà on ha.

⁵¹ Onà wyaro nkekon xarha tà, Estefaw heno, horykomo komo wya. Omnyamo ryhe, Khoryenkomo yanweknye ro me manatxhe ha, kekon heno hatà, àwyanye. Khoryenkomo mryenonàhnà wyaro atxke manatxhe, ohnawonye, atanyyokohnà komo wyaro mak ha. Noro rwonà yonytxahra ro mak manatxhe ha, kekon heno hatà. Noro yokato manwekyatxhe roro mak ha. Ohoryen heno komo wyaro atxke manatxhe, omnyam xarha, kekon hatà, Estefaw heno, horykomo komo wya.

⁵² Khoryenkomo rwonà yokarymanyero heno komo yeryewhamnohyatxkon hatà, ohoryen heno komo. Eryewhamnohpàrany kat nehxatxkonà, owyanye, kekon heno hatà, àwyanye. Amnye nomokyaha hampànà, enyhoru xaxa, kanye ro heno komo rma yotahatxownà hatà. Omnyamo ryhe, enyhoru xaxa rma mahohsotxownà, anhà komo wya. Mamoyathohotxownà xarha, àwyanye, kekon hatà, Estefaw heno.

⁵³ Kahe yawon komo ryhe, Khoryenkom yanoto komo rma, kàyweronàhyamahotxownà hatà, Moyses heno wya. Omnyamo rma, noro heno nàyweronàhyamatxho me manatxhe. Àro yawo rohra mak manatxhe ha, kekon hatà, Estefaw heno, horykomo komo wya.

Toh ke Estefaw heno yotahatxhàrà on ha.

⁵⁴ Àro wyaro tàwyanye enytxatxhe rma, ewakhàrà rma haxa nehxatxkon hatà, horykomo komo, tosonytxaxemà ro komo rma. Estefaw heno hoko newakàhkaxtownà hatà. Nàyotàtànhamtxownà hatà, ewakàhkahrà komo.

⁵⁵ Noro heno yowan yawo rma haxa nehakon hatà, Khoryenkom yokato.

Kakoso nosompotày hatà. Khoryenkomo yawasàna ymo yonyey hatà. Txesus xarha yonyey hatà. Thataw nexey hatà, Txesusu, Khoryenkom hanawo, howehetra, ehonmnà me xaxa mak ha. ⁵⁶Natahurmakano, kahe, ronenyàr me, kekon hatà, Estefaw heno. Toto me Enusaho mok hamà. Ehonmnà me xaxa, thataw naha, Khoryenkom hanawo, howehetra, kekon heno hatà.

⁵⁷Kowontatxownà mak hatà, horykomo komo, teryewrye ro hatà. Duk, nehanahutxownà xarha tà. Estefaw heno hoko kàtatxownà hatà, nyamoro rye rma. ⁵⁸Tok xeryeryerye, natxownà hatà, owto ymo hoye. Fuhto, narymatxownà hatà, yukryeka hona. Toh ke netahatxownà hatà, fom txhàe, fom txhàe, fom txhàe. Noro heno wàràhyakanyenhàyamo htzero netahatxownà hatà, toh ke. Àro ke, thonon komo wakatxownà hatà. Xuway, fuh txow, netxownà hatà, yukryeka hona. Toto hrorà màtkoso rma netxownà hatà. Sawru rma noro hatà. 30 me àtxemnyehàntaxaho rma mok nehakon hatà.

⁵⁹Àwyanye toh ke totahantoko rma, nàrwonàmye hatà, Estefaw heno, Kohkom yakoro. Txesusu y, rohà y, rokato ahosko. Ohyaw hak nahko, rokato, kekon heno hatà. ⁶⁰Dyerye, tosoknar ho neryewtay heno hatà. Nàrwonàmye heno xarha tà, teryewrye ro. Rohà y, moxam yanhànàtho hoko oseryewhokako, kekon heno hatà. Àwyanye rotahatxhàràtho yehenàhpàra exko, kekon heno hatà. Àro wyaro tàwya katxhe rma, wayehye hatà, Estefaw heno.

Sawru wya Txesusu mryenonàtho komo yeryewhamnohàthàrà on ha.

8¹⁻²Estefaw heno wayehrà xan me nehakon hatà, Sawru.

Taa. Estefaw heno yonamtxownà hatà, Txesusu mryenon kukuru komo, eny-horu komo rma. Thenyehra rma haxa nàratetxkon hatà, noro heno hnànà.

Noro heno wayhàtxhe rma, teryewhamnohsom me rma haxa nehaxtkon hatà, Txesusu mryenonàtho komo, Xerusaryen hon komo rma. Àro ke, Xerusaryen hoye nekahtàmyatxkon hatà. Xukneya yamtar horye natakhahtxownà hatà, anar komo. Samarya yamtar horye natakhahtxownà hatà, anar komo. Txesusu nànyaketxho ro kom marma ryhe, noknomtxownà hatà, Xerusaryen ho rma.

³Sawru ryhe, Txesusu mryenonàtho komo yeryewhamnohyakon hatà. Ahohsonye nowomyakon hatà, àmàn kom yaka, anaro rha mèn kom yaka. Kàrà heno komo hpexekyakon hatà. Woràskomo heno komo xarha hpexekyakon hatà. Watxa ymo yaka naryatxkon hatà. Dam, nahryemyatxkon hatà.

Samaryayana komo wya Txesusu yahosàthàrà on ha.

⁴Atakhaxemo komo ryhe, Txesusu mryenon komo rma, Khoryenkomo rwonà yokarymetxkon hatà, tàtonàr kom me rma hatà.

⁵Taa. Owto hona toy hatà, Feryepe. Samarya yamtar hono rma mon nehakon hatà, owto. Kryestu me Txesusu yokarymay hatà, àton komo wya. Khoryenkomo nànyaketxho me rma Txesusu yokarymay hatà, àwyanye. ⁶Nenytxetxkon hatà, toto komo, thenyehnà komo. Khoryenkom yahoxetà yonyatxkon xarha tà. Anaro rha eryehokano ytxoho yonyatxkon hatà, Feryepe wya. Àro ke, noro rwonà yahohtxownà hatà, omeroro, tàhnawonye. Àme rye rma haxa nehaxtkon hatà.

⁷Onà wyaro ryhe eryehokano yeryakon hatà, noro. Worokyamo komo yowyakon hatà, toto komo hyaye. Thenyehra nehxtxkon hatà, worokyamo yohàtho komo. Toto komo hyaye totownàtokonye, teryewrye ro kowontetxkon hatà, worokyamo komo. Amusnaxahotho komo xarha yonyhoryekon hatà, Feryepe. Àhrohnàtho komo xarha yonyhoryekon hatà. ⁸Àro ke, teryehorye rma haxa nehxtxkon hatà, àton komo, owto hon komo.

⁹Àto nehxakon hatà, toto. Semawu rma noro hatà. Yaskomo rma mok nehxakon hatà. Eryehokano ynye ro rma mok nehxakon hatà, àto, owto ho. Ehonomnà xaxa uro ha kanye ro rma mok nehxakon xarha tà. Noro hoko rma, noseryehoketxkon hatà, Samaryayana komo, Feryepe yomokhàra ro rma haka. Koo, ehonomnà xaxa moson hamà, kanye rotho me nehxtxkon hatà, Semaw hoko. ¹⁰Noro yonytxanye rotho me nehxtxkon hatà, omeroron komo. Bãyekomo komo rma, horykomo komo xarha, omeroro, ohxe rma haxa enytxanye rotho me nehxtxkon hakahpa haryhe tà. Khoryenkom yahoxet yano me, ehonomnà me xaxa nay hamà, mosonà, kanye rotho me nehxtxkonà rma haryhe tà, Semaw hoko. ¹¹Mexe rma haxa neryehoketxkon hakahpa haryhe tà, noro ha. Àro ke, noro yonytxanye rotho me nehxtxkon hatà, toto komo.

¹²Feryepe rwonà yonytxatxownà harha tà. Àrwo yonyhorunu yokarymekon hatà, Feryepe, àwyanye. Àsok hana kàkayaryet kom me nay ha, Khoryenkom ha. Àro rma yokarymekon hatà. Txesusu Kryestu rma yokarymekon hatà, àwyanye. Àro wyaro hamà ketxkon hatà. Tuna kwaka nataymompotxownà xarha tà, kàrkomo komo, woràskomo komo xarha.

¹³Semaw xarha, tàwya Feryepe rwonà yonytxatxhe rma, àro wyaro hamà kekon hatà. Yaskomotho rma, àro wyaro hamà kekon hatà. Tuna kwaka nataymompoy xarha tà. Tataymomàtxhe rma, Feryepe yakoro tekona htser hakahpa tà. Eryehokano yeryakonà rma hatà, Feryepe. Khoryenkom yahoxetà yonyhekon hatà, toto komo wya. Omeroro rma nenyakon hatà, Semawu. Àro ke noseryehokekon hatà.

¹⁴Taa. Xerusaryen ho rma nehxtxkon hatà, Petru komo, Txesusu nànyaketxho ro komo. Samarya yamtar hon komo yokaytà yonytxatxownà hatà. Khoryenkomo rwonà yahohsatxok hatà, Samarya hon komo, katxho rma yonytxatxownà hatà. Àro ke Petru nyahtxownà hatà, Samarya hona. Xowaw xarha nyahtxownà hatà.

¹⁵Àro ke totxownà hatà, Petru komo, Xowaw xarha. Nahatakaxownà hatà, owto hona. Khoryenkom yakoro nàrwonàmtxownà hatà, àton kom hoko, Txesusu yahosnyenhàyam hoko rma. Apa y, oyokato ànyahko, moxam hona, ketxkon hatà. ¹⁶Àsok tawro hana. Omokhàra rma hak nehxakon hatà, Khoryenkom yokato, àhonanye. Ataymomsah me marma nehxtxkon hatà, Txesusu mryenon harha uro ha tawro me, Kohkomo mryenon harha uro ha tawro me. Àro ke, Apa y, oyokato ànyahko, moxam hona, ketxkon hatà, Petru komo, àhokonye. ¹⁷Khoryenkom yakoro tàrwonàmtxhenye rma, tamor komo yetxownà hatà, àhonanye. Àtoko rma nomokye hatà, Khoryenkom yokato, àhonanye.

¹⁸Nenyey hatà, Semawu, yaskomotho. Àsok natxow haryhe, kekon hatà, tàwya rma. Àsok natxow haryhe. Toto kom hona tamor komo yetxow haryhe, moxamo, Txesusu nànyaketxho ro komo. Àhonanye nomokno hamà, Khoryenkom yokato,

àwyanye tamor komo yenyàr ke hamà, kekon hatà, Semawu, tàwya rma. Àro ke txenyeru yàmyakon haryhe tà, Petru komo wya. ¹⁹Otxenyerun komo wàmyaha, owyanye Khoryenkom yokato yoh me ryetxoho me, kekon hatà, àwyanye. Toto kom hona ramor yenyàr xe wehxaha, àhonanye Khoryenkom yokato yomohtoho me. Àro ke, Khoryenkom yokato yoh me uro txetxoko, kekon hatà, Semawu.

²⁰Onà wyaro haxa neyukye hatà, Petru. Ayanàhnohyaha hampànà, Khoryenkomo, kekon hatà. Otxenyerunuthur heno yanàhnohyaha hampànà. Omoro heno xarha ayanàhnohyaha hampànà, atxke oyehutwanàr ke, Khoryenkomo nàmàtho hak wehemaxe, rotxenyerun ke, tawro ke, owoya. Khoryenkomo nàmàtho yehemanàr xe mahko haryhe mà, kekon hatà, Petru, Semawu wya. ²¹Khoryenkom yahoxet hutwahra ro mak manaha ha. Amna yakoronomahra ro mak manaha ha, ohnawo ohxehra oyesnàr ke, Khoryenkomo wya ohxehra oyonyàr ke, kekon hatà. ²²Àro ke, anar me harha ayanhànàthàrà xenyko. Orwonàmko xarha, Kohkom yakoro, kekon hatà, Petru. Oseryewhokako, rohoko, atxke ryehutwatxhàràtho hoko, kasko, àwya. Oseryewhokahnà me kat manaye, rohoko, kasko. Toseryewhokaxem me rma oyehtoko, oseryewhokako, rohoko, kasko, Kohkomo wya, kekon hatà. ²³Tàkrakokemà yonyenhàrà wyaro, ayanhàn neryewhamnòhrà me manay hamà. Toto yasohtosaho wyaro, ayanhàn nahohtàkatxho me manay hamà, kekon hatà, Petru, Semawu wya.

²⁴Rohoko orwonàmko, Kohkom yakoro, kekon hatà, Semawu, Petru wya. Rohoko orwonàmko, orwonàmàthàr yawo rohra ryetxoho

me, ranàhnohpàra Khoryenkom yehtxoho me, kekon hatà, Semawu.

²⁵Taa. Nekarymetxkon hatà, Petru komo, owto hon komo wya. Kohkomo rwonà yokarymetxkon hatà, àwyanye. Tàwyanye ekarymatxehkatxhe rma, totxownà harha tà, Xerusaryen hona. Tàtonàr kom me, anaro rha owto horye tetxkon hatà, Samarya yamtar horye rma. Àrwo yonyhorunu yokarymetxkon hatà, àton komo wya, Samaryayana komo wya.

Etyopyayana wya Txesusu yahosàthàrà on ha.

²⁶Taa. Tanoto nyakye hatà, Kohkomo. Kahe yawono rma nyakye hatà, Feryepe hyaka. Àtok ha, kekon hatà, noro, Feryepe wya. Àtok ha, sur yawo ro, kamàm yahkotohen yawo ro rma. Kasa nano yaka haxa àtoko, Xerusaryen nano yaka rma, kekon hatà, kahe yawono, Feryepe wya. Ahehnahano rma àro hatà, Kasa nano.

²⁷Àro ke toy hatà, Feryepe. Tàtonàr me rma, toto yonyey hatà. Etyopyayana me nehakon hatà, toto, horykomo. Etyopyayana kayaryet komo yanoto me nehakon hatà. Notxwakomo ryhe, àkayaryet kom me nehakon hakahpa tà. Kantase rma noro hatà, wos yosotà. Noro txenyerun yoh me nehakon hatà, horykomo. Xerusaryen hona àtosahotho rma mok nehakon hatà. Khoryenkomo yowakryexe àtosahotho rma mok nehakon hatà, horykomo. ²⁸Etyopya yamtar hona tekon harha tà. Tkanawar yawo nehakon hatà. Kafaru nàhpexeknyàr yawo rma nehakon hatà, eryewtaxaho. Esaeyas heno nmenhotho rwonàhyamekon hatà. Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno nmenhotho rwonàhyamekon hatà, horykomo.

²⁹ Mon kanawa yaka àtoko, kekon hatà, Kohkom yokato, Feryepe wya.
³⁰ Àro ke karyhe toy hatà, noro, àhyaka. Nàrwonàhyamekonà rma hatà, horykomo. Nenytxekon hatà, Feryepe. Esaeyas heno nmenhotho rma rwonàhyamekon hatà. Màrwonàhyamen hamà, kekon hatà, Feryepe, àwya. Màrwonàhyamen hamà. Ohxe muhutweno, onàrwonàhyamanàrà, kekon hatà.

³¹ Uhutwahra wehxaha, kekon hatà, horykomo. Uhutwamohsonye exherna. Àro ke uhutwahra wehxaha, kekon hatà. Osonkahko, rohyaka. Rohanaka eryewtako, kekon hatà, Feryepe wya.

³² Onà wyaro katxho me nehkakon hatà, Khoryenkom karyehtan hoyeno, horykomo nàrwonàhyamanàrà.

Kahneru wyaro naha hampànà, noro ha. Etahaxe tasomà wyaro rma naha hampànà. Kahneru mxekrà wyaro xarha naha hampànà. Tàhpokaxemà wyaro rma naha hampànà. Toto komo wya tàhpokantoko rma, tataknye naha, kahneru mxekrà. Tataknye rma rha naha hampànà, noro xarha. ³³ Norohnàtho wyaro nanàhnohyatxhe hampànà. Yaworohra noro yokarymetxhe hampànà. Yaworo ekarymany komo, ehxera ro mak natxhe hampànà. Wayehketxhe hampànà. Ehxera ha ketxhe hampànà. Àro ke, onà wyaro nketxhe hampànà. Àsok hana natxow ha, àmryenonàthàyam ha. Ehxera natxow hamà, ketxhe hampànà.

Àro wyaro rma katxho me nehkakon hatà, Khoryenkom karyehtan hoyeno, noro nàrwonàhyamanàrà.

³⁴ Onà wyaro nkekon hatà, horykomo, Feryepe wya. Onok hoko ryhe, àro wyaro nmenhoye, Khoryenkomo rwonà

yokarymany ro heno, kekon hatà. Onok hoko, àro wyaro nkaye, thoko rma katà, anaro hok haxa katà. Uhutwamohsoko, rowya, kekon hatà.

³⁵ Àro ke nekarymay hatà, Feryepe, àwya. Khoryenkom karyehtan hoyeno rma hutwamohsoy hatà. Txesusu rma yokarymay hatà. Àrwo yonyhorunu rma yokarymay hatà, horykomo wya.

³⁶ Asama yarye rma tatonàr kom me, tuna hahnhohtxownà hatà. Mon hamà tuna, kekon hatà, horykomo. Rataymomrà xe wehxaha. Ataymompènà ro me kat wehxano, owya, kekon hatà, Feryepe wya. ³⁷ Onà wyaro neyukye hatà, Feryepe. Txesusu hona xeny me xaxa oyehtoko, taymomsom me manaha, kekon hatà. Àna hamà, àro wyaro mak wehxaha, kekon hatà, horykomo. Khoryenkom mur me xaxa we naha ha, Txesusu Kryestu, rowya, kekon hatà. ³⁸ Àro wyaro tàwya katxhe rma, tkanawarà yatàknanàhkahoy hatà, tanoto komo wya. Tuna yohokoso totxownà hatà, horykomo, Feryepe yakoro. Naymomye hatà, Feryepe.

³⁹ Tuna kwaye nasanàmtxownà harha tà. Sa, nosomtat kay hatà, Feryepe. Narày hatà, Kohkom yokato. Noro yonyhera harha nehkakon hatà, horykomo. Àro ke toy xarha tà, asama yarye rma. Teryehorye rma haxa tekon hatà, horykomo.

⁴⁰ Feryepe ryhe, Asotu ho harha nehkakon hatà. Àsnye ro toy xarha tà. Anaro rha owto horye tekon hatà. Àrwo yonyhorunu yokarymekon hatà, àton komo wya. Sesaryeya hona haxa nahatakay hatà.

Sawru wya Txesusu yahosàthàrà on ha.

9 Sawru ryhe, ewakhàrà rma haxa nehkakon hatà, Kohkomo mryenon kom hoko. Wahohsatxow hamà, wetahetxow hamà, kekonà rma hatà, àhokonye. Àro ke toy hatà,

Khoryenkom màn yonye ro komo yohà ymo hyaka. ²Ayano me ryhe rotonàr xe wehxaha, Damasku hona, kekon hatà, àwya. Àto natxow hatà, Txesusu mryenon komo. Khoryenkomo hyaka kany kom me naha Txesusu kany kukuru komo rma, Damasku ho natxow hatà. Ehosonye rma àtehe, kekon hatà. Rowya xenyetxhenye rma, wasohtetxhe hampànà. Kàrkomo heno komo, woràskomo heno komo xarha, wasohtetxhe hampànà, kekon hatà. Wekyatxhe harha hampànà, xaro, Xerusaryen hona. Àro ke àmenhoko, akaryehtanà, Damasku hon komo hyaka, kàmryenon komo hyaka, Xuknewyana yoh komo hyaka, tohsamnohsomà ro komo yonye ro komo hyaka, kekon hatà. Ronànyaketxho me naha, Sawru, kasko, akaryehtan yawo. Akaryehtan waryaha, àhyakanye, kekon hatà, Sawru, Khoryenkom màn yonye ro komo yohà ymo wya.

³Àro ke toy hatà. Asama yarye tà-tontoko, awasànà ymo yonyey hatà, Damasku hahnoko rma tehtok hatà. Sa kay hatà. Kahe yaye ro nawasmekonà ymo hatà, bamtotàhkaxe ro. ⁴Fuhto, yukryeka hona nehurkay hatà, noro heno. Àrwo yonytxay hatà. Sawru y, Sawru y, kay hatà, àwya. Àsok tawro uro meryewhamnohyano, kay hatà.

⁵Rohà y, onok omoro, kekon hatà.

Txesusu uro ha. Uro meryewhamnohyaha, kay hatà. ⁶Asanàmko harha. Àtoko rma, owto ymo hona. Àsok hana oyesnàr xe wehxan ha. Àro rma yokaryemehe, ranoto, owya, owto ymo ho oyehtok mak ha, kay hatà, Sawru wya.

⁷Sawru yakoron komo ryhe, noskatokatxownà hatà. Àrwo marma yonytxetxkon hatà. Toto yonyhera mak nehxatxkon hatà.

⁸Say, nasanàmye harha tà, Sawru. Nentaye rma haryhe tà. Enhura rma nehaxakon hatà. Àro ke amor hoko natxownà hatà, akoron komo. Natxownà rma hatà, Damasku hona. ⁹Enhura rma, 3 me nenmahye hatà. Enhura rma hak tehtoko, asahxemtohra ro mak nehaxakon hatà.

¹⁰Taa. Damasku ho nehaxakon hatà, toto, Txesusu mryenonà. Ananeyasà rma noro hatà. Noro rma, Kohkomo rwonà yonytxay hatà, tosenyetnàr me. Ananeyasà y, kekon hatà, Kohkomo, àwya. Rohà y, noro uro ha, kekon hatà. ¹¹Àtok haka, kekon hatà, Kohkomo, àwya. Àtok haka, asama yaka, hàràsàh-seno onà katxho rma yaka, kekon hatà. Àto naha, Xuknas mànà, asama yahetawo rma. Noro màn yawon komo wya, onà wyaro kasko. Tan ehxera naye, Sawru, Tahsu honotho, kasko, àwyaney, kekon hatà. Àro yawo rma manaye, Sawru. Nàrwonaha rma, rakoro, kekon hatà. ¹²Tàhyaka otonàrà rma yonyo ha, tosenyetnàr me. Tonke harha ehtxoho me ayamorà menyo, àhona, osenyetnàr me rma. Ananeyasà mosonà katxho yonytxan xarha, tosenyetnàr me, kekon hatà, Kohkomo, Ananeyasà wya.

¹³Onà wyaro haxa neyukye hatà, noro. Rohà y, kekon hatà. Noro yanhànà ymo wenytxek harha. Noro yokarymetxoko, anar komo, thenyehonà komo. Atxke rma haxa nay hatà, kekon hatà. Omryenonàthàyamo yeryewhamnohyak hatà, Xerusaryen ho, thenyehra hatà, kekon hatà. ¹⁴Omàn yonye ro yoh kom yano me nomokyak hatà, xaro. Kohkom me naha Txesusu kanyetho komo yasohtoso nomokyak hatà, kekon hatà, Ananeyasà.

¹⁵Àtoko rma, noro hyaka, kekon mak hatà, Kohkomo, àwya. Ronwahanonkatxho me ryhe naha, noro ha. Rokarymaxe ronànyaknyàr me rma naha, Xuknewyanahnà komo

hyaka, anaro rha àkayaryet komo hyaka xarha, Ehsayewyana komo hyaka xarha, kekon hatà. ¹⁶Teryewhamnomsom me rma haxa mpànà naha ha, tàwya rokarymanàr ke mak ha. Àro wyaro ehtxoho rma uhutwamohsehe, àwya, kekon hatà, Kohkomo, Ananeyasà wya.

¹⁷Àro ke toy hatà, noro. Xuknas màn yaka nowomye hatà. Sawru hona tamorà yeryey hatà. Sawru y, rowtà rma omoro ha, kekon hatà, àwya. Ohyaka ronyaknyo, Txesusu, Kohkomo. Noro rma nosonyhek hatà, owoya. Asama yarye oyomoknàtoko rma, nosonyhek hatà, owoya, kekon hatà. Oyontanàhso ronyaknyo, noro ha. Oyowan yawo rma haxa tokato yehtxoho me xarha ronyaknyo, ohyaka, kekon hatà, Ananeyasà, Sawru wya.

¹⁸Àtoko rma nentay harha tà, Sawru. Osonuxfonkanàrà wyaro rma nexey hatà. Àtoko rma nasanàmye hatà. Nataymompoy hatà, Ananeyasà wya. ¹⁹Nasahxemtoy harha tà. Tahoxery harha nehkakon hatà. Damasku ho rma mexe nyhe txko nehkakon hatà. Txesusu mryenon komo hyawo nehkakon hatà.

Sawru wya Damasku hon komo hananàhàthàrà on ha.

²⁰Tataymomàtxhe rma, toy hatà, Sawru, Xuknewyana komo hyaka. Anaro rha ohsamnohtoho kom yaka rma nowomyakon hatà. Txesusu yokarymaxe tekon hatà, àhyakanye. Khoryenkom muru me naha, Txesusu, kekon hatà, àwyaney.

²¹Noseryehoketxkon hatà, enytxany komo, omeroro. Àsok nay haryhe, mosonà, ketxkon hatà, tàwyaney rma. Mosonàhnà katà, Kohkom me naha Txesusu kanyetho komo yanàhnohyako, Xerusaryen ho, ketxkon hatà. Àro wyaro kanyetho komo rma yasohtoso nomokyak hatà, xaro. Khoryenkom màn yonye ro yoh komo hyaka harha anàr

komo xe nehkaknan haryhe tà, ketxkon hatà. Noseryehoketxkon hatà, Sawru hoko, anar me harha esnàr ke.

²²Sawru ryhe, tahoxerye rma haxa nekarymekon hatà. Noro yameryeketxkon hatà, Xuknewyana komo, Damasku hon komo rma. Natàknanàhkatxownà mak hatà, Sawru, ohxe rma haxa tàrwonàmrà ke hatà. Kryestu me Txesusu yehtxoho hutwamohsekon hatà, àwyaney. Khoryenkomo nànyaketxho me rma Txesusu yehtxoho hutwamohsekon hatà. Yaworo rma haxa hutwamohsekon hatà, àwyaney.

²³⁻²⁴Taa. Yake ro enmahàtxhe, Sawru fufurymetxkon hatà, Xuknewyana kukuru komo. Owto ymo watxan hotarà yonyatxkon hatà, noro tonàr hona. Awasnawo, kohsaya xarha, nenyatxkon hatà. Noro yotahanàr xe nehkatxkon hatà. Àwyaney tfufurymatxho rma yonytxay hatà, Sawru.

²⁵Àro ke, àmryenon komo ryhe, noro yatxownà hatà. Owto ymo watxan yaka natxownà hatà, àhotaràhnaka rma hatà. Kohsaya natxownà hatà. Tewexemà ymo yaka noro yonkahtxownà hatà, àro yawo enàhtonàr horà. Owto ymo watxan yowtar yarye natxownà hatà. Nenàhtotxownà hatà, yukryeka hona. Àro wyaro rma toy hatà, Sawru, Damasku hoye.

Petru kom wawo Sawru yexetxhàrà on ha.

²⁶Xerusaryen hona nahatakay hatà, Sawru. Txesusu mryenon komo hyaka tohsamnohrà xe nehkakon haryhe tà. Noseryehyatxkon mak hatà, nyamoro ha, àhona. Àna matà, Txesusu mryenonàhnà we mokro ha, ketxkon hatà.

²⁷Bahnakme haxa ryhe, Sawru yarày hatà, Txesusu nànyaketxho ro komo hyaka. Nekarymay hatà, àwyaney. Kohkomo yonyey hatà, mosonà,

kekon hatà. Asama yarye tâtontoko nenye hatà. Noro rwonà yonytxay xarha tà, kekon hatà. Damasku ho tehtoko, Txesusu yokarymekon hatà, oseryehpara, àton komo wya, kekon hatà, Bahnakme, Sawru hoko.

²⁸ Àro ke, ukukuru kom me harha nehaxon hatà, Sawru. Xerusaryen ho rma hak tehtoko, nohsamnohyakon hatà, àhyakanye. ²⁹ Oseryehpara Kohkomo yokarymekon hatà. Àto nehaxtkon hatà, Kryekyana rwon yawon komo, Xuknewyana komo rma. Sawru yameryeketxkon hatà, nyamoro. Noro yotahanàr xe nehaxtkon hatà.

³⁰ Etahanàr xe ehtxoho komo yonytxatxownà hatà, Txesusu mryenon komo. Àro ke noro yatxownà hatà, Sesaryeya hona. Àsnye ro nànyahtxownà hatà, Tahsu hona.

³¹ Teryehorye harha nehaxtkon hatà, Txesusu mryenon komo. Eryewhamnohpàn me harha nehaxtkon hatà. Thananàhsom me rma haxa nehaxtkon hatà. Àro ke, tahoxerye nehaxtkon hatà, tahnawonye. Kohkom hona rma haxa nenyatxkon hatà. Khoryenkom yokato nakoronomanàr me rma haxa nehaxtkon hatà. Nehamyatxkon xarha tà. Àro wyaro rma ohxe nehaxtkon hatà, Txesusu mryenon komo, Xukneya yamtar hon komo rma, Karyeryeya yamtar hon komo xarha, Samarya yamtar hon komo xarha.

Petru wya onyhoryeno yeryetxhàrà on ha.

³² Petru ryhe, anaro rha owto hona tekon hakahpa tà, Txesusu mryenon komo hyaka, anato rha tohsamnohsomà ro komo hyaka. Toy xarha tà, Ryekna hona. Àto xarha nehaxtkon hatà, Txesusu mryenon komo. Àhyakanye toy hatà, Petru.

³³ Àto nehaxon hatà, toto. Eneyasà rma noro hatà. Amusnaxaho rma mok

nehaxon hatà. Ekeh me rma, 8 me àtxemnyehàntaxah me nehaxon hatà, àtohnà ro me hatà. Norotho yonyey hatà, Petru. ³⁴ Tàwya xenyetxhe rma, onà wyaro nkekon hatà, àwya. Eneyasà y, kekon hatà. Txesusu Kryestu oyonyhoryeno. Asanàmko. Ayahonàthàrà amomko, kekon hatà, Petru, àwya. Àtoko rma nasanàmye hatà, Eneyasà, say.

³⁵ Amusnaxahotho rma yonytxownà hatà, Ryekna hon komo, Sarena hon komo xarha, omeroro. Enyhoryexaho rma yonytxownà hatà. Àro ke, Kohkom hona harha nenytxownà hatà.

³⁶ Moxehra nehaxon hatà, owto, anaro. Xope rma àro hatà. Àto nehaxon hatà, wosà, notxwakomo. Txesusu mryenonà rma mok nehaxon hatà. Takmeta rma noro hatà. Dohkasà katxho me rma naha, Kryekyana komo rwonà. Owakryeno ynye ro me rma haxa nehaxon hatà, noro ha.

³⁷ Ryekna ho rma hak Petru yehtoko, nekehàntay hatà, Takmeta heno. Bo, wayehye heno hatà. Ekehàthàrà korokatxownà hatà, àton komo. Ososnaha ro nehaxon hatà, àmànàthàrà. Àro ke, kayen yawo rma, ahonàthàr hona netxownà hatà.

³⁸ Ryekna ho nay hatà, Petru, katxho yonytxatxownà hatà, Xope hon komo, Txesusu mryenon komo. Àro ke, tkukur komo nyahtxownà hatà, àhyaka, moxehra esnàr ke. Asako nànyahtxownà hatà, Petru hyaka. Omok hatà, Xope hona, amna yowto hona, mexehra omok hatà, kaxe totxownà hatà.

³⁹ Àro ke toy hatà, Petru, akoronye. Takmeta heno màmàtho yaka totxownà hatà. Noro yatxownà hatà, kayen yaka. Àto nehaxtkon hatà, woràskomo komo, enyonkaxemo komo rma. Nàratetxkon hatà. Twomun komo yonyhotxownà hatà, Petru wya. Thonon komo xarha yonyhotxownà hatà, àwya. Dohkasà

nenyemetxhotho rma àro hatà. Ohxe hak tehtoko, onà ryhe yenyemye, noro heno, ketxkon hatà.

⁴⁰Nenampatakatxehkatxownà mak hatà, Petru. Dyerie, tosoknar ho neryewtay hatà. Khoryenkom yakoro nàrwonàmnye hatà. Tàrwonàmàtxhe rma, neramay hatà, ekehàthàr wetxe. Takmeta y, asanàmko ha, kekon hatà. Àtoko rma nentay harha tà, Takmeta. Petru yonyey hatà. Tàwya xenyetxhe rma, nasanàmnye hatà, batkàr ho. ⁴¹Tok sax, tamor ke nanàmnye hatà, Petru. Txesusu mryenon komo yanyekye hatà. Enyonkaxemo komo xarha yanyekye hatà. Tonyxerye harha naha, mosonà, kekon hatà, àwyaneye.

⁴²Noro yokaytà yonytxatxownà hatà, Xope hon komo, omeroro. Àro ke, Kohkomo yahohtxownà hatà, thenyehonà komo.

⁴³Xope ho rma yake ro nenmahye hatà, Petru. Semaw màn yawo rma nenmahyakon hatà. Okno hutxhotho yonyhoryenye ro me nehvakon hatà, Semawu.

Kohneryu wya Petru yanyektxhàrà on ha.

10 Sesaryeya ho nehvakon hatà, horykomo. Kohneryu rma noro hatà. Homayana rma mok nehvakon hatà, Xuknewyanahnà rma hatà. Arymano nyne ro komo yohà rma mok nehvakon hatà, 100 komo yohà rma hatà. Eтарыayana komo ryhe moxamo, arymano nyne ro komo, katxho kukuru kom me nehvatxkon hatà, Kohneryu mryenon komo.

²Khoryenkom hokon me nehvakon hatà, Kohneryu. Noro hona rma nenyakon hatà. Àmàn yawon komo xarha, noro hona nenyatxkon hatà. Tàtxenyenun hoye tàmnnye ro me rma haxa nehvakon hatà, noro ha, toto komo wya, ànyahpàn komo wya.

Khoryenkom yakoro tàrwonyemà ro me nehvakon xarha tà.

³Nosenyetàye wyaro hatà, noro ha. Kokonye, 3 oras me ehtoko, kahe yawono yonyey hatà, tosenyetnàrà wyaro hatà. Khoryenkom yanoto rma yonyey hatà. Ohxe rma haxa nenyey hatà. Tàhyaka omoknàrà yonyey hatà. Kohneryu y, kekon hatà, àwya.

⁴Tàwya xenyetxhe rma, noseryehyakon hatà, Kohneryu. Rohà y, àsok kax momokno, kekon hatà, àwya.

Ohxe oyonyan hatà, Khoryenkomo, kekon hatà, kahe yawono. Takoro orwonàmrà yonytxek hatà. Owya otxenyenun hoye tàmrà xarha yonyak hatà. Ohutwahkahpàrà rma nay hatà, Khoryenkomo, kekon hatà. ⁵Àro ke, ayanoto komo ànyahko hatà, Xope hona. Àto rma nay hatà, Semawu. Petru rma noro hatà. Noro anyekhok hatà, ayanoto komo wya, kekon hatà, kahe yawono. ⁶Tosohye màn yawo rma nay hatà, noro ha. Okno hutxhotho yonyhoryenye ro màn yawo rma nay hatà. Àmànà rma, tuna ymo yohoye nay hatà, kekon hatà, kahe yawono.

⁷Àro wyaro tàwya katxhe rma, toy hatà, kahe yawono. Àtotxhe rma, tanoto komo yanyekye hatà, Kohneryu. Asako htzero nanyehtxownà hatà. Anaro xarha yanyekye hatà. Arymano nyne ro komo kukuru rma noro hatà. Kohneryu hyaka tatamohxemà ro rma noro hatà. Khoryenkom hokon me rma rha nehvakon hatà, noro xarha.

⁸Kahe yawono rwonà yokarymatxehkay hatà, Kohneryu, àwyaneye. Tàwya ekarymatxehkatxhe rma, nànyahtxownà hatà, Xope hona. Àro ke totxownà hatà.

⁹Sa, nenmahtxownà hatà. Tetxkonà rma hatà. Kamàmà thataw ehtoko, Xope hahnokke rma haxa nehvatxkon hatà.

Àtoko rma bànà mkakoso nekayàmnye hatà, Petru. Khoryenkom yakoro àrwonàmso toy hatà. ¹⁰Àto rma tehtoko,

narymahkahye hatà. Tot xe nehxakon hatà. Àro ke, età yonyhoryetxownà hatà, àmàn yawon komo. Àwyanye enyhoryentoko rma haka, nosenyetàye wyaro hatà, Petru.

¹¹ Kahe yatahurmakanàrà yonyey hatà, tosenyetràrà wyaro hatà. Womu ymo wyarono nàhtekon hatà. Atatxarakaxaho ymo nàhtekon hatà. Tasàsnye nàhtekon hatà. Yukryeka hona ro nàhtoy hatà, osenyetràrà wyaro hatà. ¹² Àro ymo mkawo nehxatxkon hatà, onokna heno komo. Anaro rha nehxatxkon hatà, txomo rye tatosom komo rma, tàrar ho tatosom komo xarha, tahotàhkem komo xarha. Àro ymo mkawo nehxatxkon hatà, osenyetràrà wyaro hatà.

¹³ Àrwo yonytxay xarha tà, Petru. Petru y, asanàmko ha. Moson owot eta-hako, tonoko, kay hatà.

¹⁴ Rohà y, kekon mak hatà, Petru. Tonohra wehxaha. Wotohnà mosonà, amna wya, kekon hatà. Anhà mosonà. Noro yononyehná ro uro ha, kekon hatà, Petru.

¹⁵ Khoryenkomo nenyhoryetxho me naha, mosonà, kay xarha tà, àrwo. Khoryenkomo nenyhoryetxho hoko rma, anhà mosonà kahra xaxa mpànà exko ha, kay hatà.

¹⁶ Àro wyaro rma rha nenytxay xarha tà, Petru. Nenytxay xarha tà. Osorwawo ro nenytxay hatà. Osorwawo ro àwya enytxatxhe rma, kahe yaka harha nasanàmnye hatà, womu ymo wyarono.

¹⁷ Nehutwekon hatà, Petru, tàhnawo rma. Àsok mon nahko haryhe, kekon hatà. Àsok mon nahko haryhe, rosenyetràrà wyaronotho. Àsoken komo hutwamohsonàr xe na nay ha, Khoryenkomo, rowya, kekon hatà.

Àro wyaro ehutwantoko rma, nomohtxownà hatà, Kohneryu nànyaketxho komo. Henta naye, Semaw màrà, ketxkon hatà, àton komo wya.

Àro ke, Semaw màrà hotaka haxa nomohtxownà hatà. ¹⁸ Tan ehxera naye, Semaw yosohye, Petru rma, ketxkon hatà, àro yawon komo wya. Tan ehxera naye, Petru.

¹⁹ Tosenyetràrà wyaronotho rma hutwekon hatà, Petru. Àtoko rma, onà wyaro nkey hatà, Khoryenkom yokato, àwya. Oyohoryatxhe, toto komo, 3 komo rma, kay hatà. ²⁰ Asanàmko ha. Ohtoko, àhyakanye, kay hatà. Akoronye àtoko. Àtohra wehxan hana, àna hana, kahra ro mak exko. Uro ryhe, ànyakhexoko, ohyaka, kay hatà, Khoryenkom yokato, Petru wya.

²¹ Àro ke nàhtoy hatà, Petru, toto komo hyaka. Uro mehoryatxow hatà, kekon hatà, àwyanye. Onehoràthà yamo rma uro. Eten horà momohtxowà, kekon hatà, Petru, àwyanye.

²² Kohneryu amna nyakyako, ketxkon hatà, àwya. Noro ryhe, 100 komo yoh me manaye. Yaworo rma haxa manaye. Khoryenkom hona xenye ro me manaye. Ohxe rma haxa naha, Kohneryu, ketxhe, Xuknewyana komo, omeroron komo, ketxkon hatà, Petru wya. Noro rma yakoro nàrwonak hatà, kahe yawono, Khoryenkom yanoto, enyhoru ro. Petru anyekhoko, omàn yaka, keknan hatà, àwya. Petru rwonà menytxehe ha, keknan xarha tà, àwya, ketxkon hatà, omohxemo komo, Petru wya.

²³ Owomtxoko, romàn yaka, kekon hatà, Petru, àwyanye. Nowomtxownà hatà. Àto nàràhtxownà hatà, hawana komo. Sa, nenmahtxownà hatà. Akoronye toy hatà, Petru. Noro yakoro totxownà xarha tà, Xope hon kukuru komo, Txesusu mryenon kukuru komo rma, horykomo komo rma.

²⁴ Enmahàtxhe nahatakaxownà hatà, Sesaryeya hona. Omoknàr kom hona ro nehxakon hatà, Kohneryu. Tkukuru komo yanyeknyenhàr me nehxakon hatà, bàn yaka. Takorono ro komo

xarha yanyeknyenhâr me nehxakon hatà. ²⁵Nomokye hatà, Petru, àmàn hotaka. Àhyaka toy hatà, Kohneryu. Bo, tano me ro rma nehurkay hatà, Petru yakrataka. Ehonomnà me xaxa nenyakon hatà. ²⁶Nanàmnye mak hatà, Petru. Asanàmko, kekon hatà. Àro wyarohra exko, rohoko. Owyaro rma rha toto me wehxaha, uro xarha, kekon hatà, Petru, Kohneryu wya.

²⁷Noro yakoro tàrwonàmnnàtoko rma, àmàn yaka haxa nowomye hatà. Toto komo yonyey hatà. Thenyehra nehx-atxkon hatà, ohsamnohxemo komo.

²⁸Onà wyaro nkekon hatà, Petru, àwyanye. Xuknewyana ryhe amna ha, kekon hatà. Àsok hana amna nay ha. Amna muhutwextow hamà, kekon hatà, àwyanye. Anaryana komo hyaka ohsam-nohpàra amna naha, amna yweronàhyamatxho yawo ro. Àmàn kom yaka owompàra amna naha, kekon hatà, Petru. Onà wyaro haxa hutwamohseko, Khoryenkomo, rowya. Anhà mosonà, Xuknewyanahnà kaxe, kahra ro mak exko, anar kom hoko, keknano, rowya, kekon hatà, Petru, àwyanye. ²⁹Àro ke, owoya ranyekhotxhe, komokyako, ohyaka, kekon hatà, Kohneryu wya. Àtohra wehxaha kahra ro mak wehxako. Komokyako rma, kekon hatà. Àsok tawro horà uro manyekheko, kekon hatà, Petru, àwya.

³⁰Neyukye hatà, noro. Orokeno mkayeno mkaye tan wehxaknano, romàn yawo rma, kekon hatà. Onà wyarontoko, Khoryenkom yakoro kàrwonaknano, kokonye ehtoko, 3 oras me ehtoko, kekon hatà. Àtoko rma nosonyheko, toto wyarono, rowya. Thononke nehxako. Onkaxnyo nyne me nehxako, àhononà, kekon hatà. ³¹Kohneryu y, takoro orwonàmrà yonytxek hatà, Khoryenkomo, keknano, rowya, kekon hatà. Owoya otxenyerun hoye tàmrà xarha yonyak hatà.

Ohutwahkahpàra rma nay hatà, Khoryenkomo, keknano, rowya, kekon hatà. ³²Àro ke, ayanoto komo ànyahko hatà, Xope hona, keknano. Àto rma nay hatà, Semawu. Petru rma noro hatà, keknano, rowya, kekon hatà, Kohneryu. Noro anyekhok hatà, ayanoto komo wya, keknano. Tosohye mèn yawo rma nay hatà, noro ha, keknano, rowya. Okno hutxhotho yonyhoryenye ro mèn yawo rma nay hatà, keknano. Àmànà rma, tuna ymo yohoye nay hatà, keknano, rowya, kekon hatà, Kohneryu.

³³Àro wyaro rowya enytxatxhe rma, ranoto komo ànyakyako. Ayanyehxe rma ànyakyatxoko, kekon hatà. Uro txko mewakryeno, oyomoknâr ke. Àro ke, tan amna naha, Khoryenkomo nenyâr me, kekon hatà. Oyonytxaxe amna nohsam-nohno. Owoya Kohkomo nekarymatxho rma yonytxaxe amna nohsamnohno, kekon hatà, Kohneryu, Petru wya.

**Xuknewyanahnà kom hona
Khoryenkom yokato
yomokàthàrà on ha.**

³⁴Onà wyaro nkekon hatà, Petru, Kohneryu komo wya. Onà wyaro harha uhutwehe, yaworo xaxa mak ha, kekon hatà. Àme rye rma haxa nay hamà, Khoryenkomo, toto kom hoko. Anaryana komo, ohxe natxhe, anaryana kom haxa atxke natxhe, kahra ro mak naha ha, noro ha, kekon hatà. ³⁵Onà wyaro nkehe, omeroron komo wya, anaro rha yana komo wya. Rohona xeny me oyehtoko, ohxe manaha, rowya, kehe. Ohxe oyehtoko rma, ohxe manaha, rowya, kehe, omeroron komo wya, kekon hatà, Petru, àwyanye.

³⁶Tàrwon yonytxamohsoye, Ehsayewyana komo wya, kekon hatà. Àrwo yonyhorunu yokarymaxe Txesusu Kryestu nyakye, àhyakanye. Noro yokaytà rma menytxatxownà hamà. Kohkomo rma noro ha, omeroron komo

yohà rma, kekon hatà, Petru. Towahke naha, Khoryenkomo, ohokonye, kany me nehxakonà, toto komo wya, kekon hatà. ³⁷Àro wyaro nekarymekonà, Xukneya yamtar hon komo wya, omeroron komo wya, kekon hatà, Petru. Karyeryeya yamtar ho nehxakonà htexer hakahpa, Txesusu. Xowaw heno wya ayomno yeryetxhe, àto nehxakonà. Noro heno wya ekarymatxehkatxhe rma, àto nehxakonà, Txesusu, kekon hatà. ³⁸Tokato yoh me noro yeryeye, Khoryenkomo. Nasarye honotho rma noro ha. Tokato nyakye, Khoryenkomo, àhona. Àro wyaro rma tahoxet yoh me neryeye, kekon hatà. Àsok hana nehxakon ha, noro ha. Enyhoru hokono ro me nehxakonà. Toto komo yonyhoryekonà. Worokyamo yohà ymo nanàhnohàthàratho komo rma yonyhoryekonà. Àro wyaro nehxakonà, Txesusu, tàhyawo roro Khoryenkom yesnàr ke, kekon hatà, Petru.

³⁹Àro wyaro àhok esnàrà amna nenyakonà, omeroro. Anaro rha Xuknewyana kom yowto ho, àro wyaro àhok nehxakonà. Xerusaryen ho xarha, àro wyaro àhoko rma rha nehxakonà, Txesusu, kekon hatà. Noro yamoyathotxownà mak ha, wewe hona. Àro wyaro rma wayehkatxownà, kekon hatà, Petru. ⁴⁰Khoryenkomo ryhe nanàmnye ha, àwayexemo kom waye. Osorwawo ro enmahàtxhe, nanàmnye ha. Asanànsah me amna wya nenyhoye, kekon hatà. ⁴¹Omerorohra mak noro yonytxownà. Amna ryhe, Khoryenkomo nwahanonkatxho komo rma, noro amna nenyeye, noro yokarymanye ro me amna yehtxoho me, kekon hatà. Àro ke, àwayexemo kom waye asanàmàtxhe, amna nasahxemtekonà, noro yakoro, kekon hatà, Petru.

⁴²Uro mekarymetxhe ha, toto komo wya, kekonà, amna wya. Amnye wahanonkano ynye me mpànà naha ha, Tx-

esusu, Khoryenkom yano me, màketxhe ha, toto komo wya, kekonà, amna wya. Àwayehpàn kom hoko, àwayexemotho kom hoko xarha, wahanonkano ynye me mpànà naha ha, Txesusu, ohxe man-atxhe tawro horà, atxke manatxhe tawro horà, màketxhe ha, toto komo wya, kekonà, Txesusu, amna wya, kekon hatà, Petru.

⁴³Noro yokarymetxkonà rma hatà, amnyehran heno komo, Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno komo, omeroro rma, kekon hatà. Noro hona owyanye xenyetoko, noseryewhokehe, Khoryenkomo, ohokonye, ketxkon heno hatà. Ayanhànàthàyamo yowyaha, noro yano me mak ha, ketxkon hatà, amnyehran heno komo, tomohsom hoko. Txesusu rma noro ha, kekon hatà, Petru, Kohneryu komo wya.

⁴⁴Àro wyaro àwya tatoko rma, nomokye hatà, Khoryenkom yokato. Enytxany kom hona nomokye hatà, omeroron kom hona.

⁴⁵Noseryehoketxkon mak hatà, Petru yakoron komo, Xope hoye omohxemo komo rma, Txesusu mryenon komo rma, Xuknewyana komo rma. Àsok tawro harha, ketxkon hatà, Xuknewyanahnà kom hona noro yomoknàr ke, àhonanye Khoryenkomo nàmàtho yomoknàr ke. ⁴⁶Anaro rha yana komo rwon yawo nàrwonatxkon hatà, Kohneryu komo, Xuknewyanahnà komo rma, Khoryenkom yokato yano me mak hatà. Ehomnà me xaxa nay hamà, Khoryenkomo, ketxkon hatà, noro yano me hatà. Àro wyaro nenytxetxkon hatà, Petru yakoron komo. Àro ke, àsok tawro harha ketxkon hatà.

⁴⁷Onà wyaro nkekon hatà, Petru, àwyanye, takoron komo wya. Amnyehra, kowan yakanye nowomye, Khoryenkom yokato, kekon hatà. Àro wyaro rma rha, moxam yowan yaka xarha nowomno hamà. Àro ke taymomy-

atxow hamà, tuna kwaka. Aymomper-
anye tehtxe kany me kat manatxowà,
kekon hatà, Petru, takoron komo wya.

⁴⁸Onà wyaro nkekon xarha tà,
Kohneryu komo wya. Ataymompotxoko,
tuna kwaka, Txesusu Kryestu mryenon
harha uro ha tawro me, kekon hatà,
àwyanye. Tataymomàtxhenye, onà
wyaro nketchon hatà, Petru wya. Tano
rma exko, ketxkon hatà, àwya. Yake ro
nyhe txko oyonmahko, amna hyawo,
ketxkon hatà, Kohneryu komo, àwya.

Petru yoskarymatxhàrà on ha.

11 Xuknewyanahnà komo yokaytà
yonytxatxownà hatà, Txesusu
nànyaketxho ro komo. Txesusu
mryenon komo xarha, Xukneya yamtar
hon komo rma, nenytxatxownà hatà.
Khoryenkomo rwonà yahohsatxok hatà,
Xuknewyanahnà komo xarha, tawro
yonytxatxownà hatà.

²Àro ke Petru yoyatxkon haryhe tà,
ukukur komo. Tanyyokohorye mak
natxhe hampànà, Xuknewyanahnà
komo, Txesusu mryenon me tehtxoho
menye, kany me rma nehxtatxkon hatà,
nyamoro ha. Xerusaryen hona harha
Petru yomokàtxhe rma, neyatxkon
haryhe tà. ³Xuknewyanahnà komo
hyaka màtek hatà, ketxkon hatà,
àwya. Àmàn kom yaka màtek hatà.
Memtarmek hatà, akoronye, ketxkon
hatà. Àsok tawro àro wyaro mehxak
harha, ketxkon hatà, Petru wya.

⁴Yaworo mak noskarymay hatà, noro,
àwyanye. Kohneryu kom hoko tex-
etxhàrà rma yokarymatxehkay hatà,
àwyanye.

⁵Xope ho wehxaknano, kekonà htex
hatà. Khoryenkom yakoro rorwonàm-
nàto, kosenyetyako wyaro. Rosenyet-
nàrà wyaro rma nàhteknano, womu ymo
wyarono, ataxarakaxaho ymo, kekon
hatà. Tasàsnye nàhteknano, kahe yaye.
Rohyaka nàhteko, kekon hatà, Petru.

⁶Ohxe wenytxehkeko. Onokna heno
komo wenyako, txomo rye tàtosom
komo rma, bayanyem komo rma. Tàrar
ho tàtosom komo xarha, tahotàhkem
komo xarha, wenyako, kekon hatà,
Petru. ⁷Àrwo wenytxek xarha. Petru y,
asanàmko ha, keknano, rowya. Moson
owot etahako, tonoko, keknano, rowya,
kekon hatà, Petru. ⁸Rohà y, tonohra
wehxaha, àkeknan mak ha. Wotohnà
mosonà, amna wya, àkeknan. Anhà
mosonà. Noro yononyehrà ro uro, àkek-
nano, kekon hatà, Petru.

⁹Onà wyaro nkeknan xarha, àrwo,
kahe yawono. Khoryenkomo nenyho-
ryetxho me naha, mosonà, keknano,
rowya. Khoryenkomo nenyhoryetxho
hoko rma, anhà mosonà, kahra xaxa
mpàn exko ha, keknano, rowya, kekon
hatà, Petru. ¹⁰Àro wyaro rma rha
wenytxek xarha. Wenytxek xarha. Os-
orwawo ro wenytxeko. Osorwawo ro
rowya enytxatxhe rma, kahe yaka harha
nasanàmnyako, omeroro, kekon hatà.

¹¹Àtoke rma nomokyatxoko, toto
komo, 3 komo rma. Amna màn yaka
nomokyatxoko. Sesaryeya hoye rohyaka
ànyahxemo komo rma nyamoro hatà,
kekon hatà, Petru. ¹²Akoronye àtoke,
keknano, Khoryenkom yokato, rowya.
Àtohra wehxan hana, àna hana, kahra
ro mak exko, keknano, rowya, kekon
hatà. Àro ke àteko, akoronye. Rakoro
tetxok xarha, moxamo, 6 komo rma,
Txesusu mryenon komo rma. Horykomo
màn yaka amna nowomyako, kekon
hatà, Petru.

¹³Kahe yawono wenyako, keknano,
horykomo, amna wya. Tan nehaknano,
kahe yawono, romàn yawo rma, kek-
nano. Ayanoto komo ànyahko hatà,
Xope hona, keknan hatà, kahe yawono,
noro wya. Semawu anyekhok hatà, Petru
rma anyekhok hatà, keknan hatà, kekon
hatà, Petru. ¹⁴Noro rma nekarymehe
hampànà, owya, keknan hatà, kahe ya-

wono. Noro nekarymatxho hoye ro tonyhoryexem me harha manatxhe hampanà, omnyamo, omàn yawon komo xarha, keknan hatà, kahe yawono, horykomo wya, kekon hatà, Petru.

¹⁵Àro ke wekarymeko, àwyaney, kekon hatà. Rowya ekarymantoko rma, nomokyako, Khoryenkom yokato, àhonanye. Amnyehra khonanye htzero nomokye, noro ha. Àro wyaro rma rha àhonany xarha nomokyako, kekon hatà, Petru. ¹⁶Àro ke, Kohkomo rwonàmàthàràtho uhutweko. Tuna kwaka ryhe aymomno yeryeye, Xowaw heno, katxhàràtho rma uhutweko, kekon hatà. Anar me taymomsom me manatxhe, katxhàràtho rma uhutweko. Nomokyaha, Khoryenkom yokato, ohonanye, ayaymomtoho komo rma àro ha, noro wya, katxhàràtho rma uhutweko. Àro wyaro Kohkomo rwonàmàthàràtho uhutweko, kekon hatà, Petru.

¹⁷Amnyehra Txesusu Kryestu tahohtxownà, kàwyamo, kekon hatà. Kohkomo rma tahohtxownà. Kàwyanye ahosàtxhe, tokato nyakye, Khoryenkomo, kowan yakanye. Noro rma nyakyak xarha, nyamoro yowan yaka, kekon hatà. Àsoke ryhe wehxako, owyanye. Khoryenkomo yanweknye me kat wehxako. Àna matà, noro yanwekhera mak wehxak ha, kekon hatà, Petru, toynye komo wya.

¹⁸Àro wyaro tàwyaney enytxatxhe rma, natàknatxownà hatà, nyamoro. Eyhera harha nehxatxkon hatà. Ohxe xaxa nay hamà, Khoryenkomo, ketxkon harha tà. Noro yano me, anar me harha tanhànàthàyo yonyatxok hamà, Xuknewyanahnà komo xarha. Karyhe roro harha natxow hamà, ketxkon hatà.

Antxeyokeya hon komo hananàhàthàrà on ha.

¹⁹Àsok hana natakhahtxownà ha, Txesusu mryenon komo, Xerusaryen honotho komo. Estefaw heno wayhàtxhe, natakhahtxownà hatà, anar komo wya teryewhamnòrà komo ke. Anaro rha owto hona natakhahtxownà hatà. Anar komo, Feneseya yamtar hona totxownà hatà. Anar komo, Xeprye yamtar hona totxownà hatà. Anar komo, Antxeyokeya hona totxownà hatà. Àrwo yonyhorunu yokarymetxkon hatà, àton komo wya. Xuknewyana kom marma wya nekarymetxkonà htzer hakahpa tà. Anar komo wya, ekarymahra rma hak nehxatxkon hatà.

²⁰Ukukur kom haxa ryhe, Kryekyana komo wya Txesusu yokarymatxownà hatà. Antxeyokeya hona nomohtxownà hatà. Àto tehtokonye, Kohkomo yokarymetxkon hatà, Kryekyana komo wya. Xeprye honotho komo rma mokyam nehxatxkon hatà, ekarymany komo. Seryene honotho komo xarha mokyam nehxatxkon hatà. ²¹Nakoronometxkon hatà, Kohkomo. Àro ke, noro yahohtxownà hatà, enytxanyenhàyo, thenyehonà komo rma. Noro hona harha nenytxownà hatà.

²²Nyamoro yokaytà yonytxatxownà hatà, Xerusaryen hon komo, Txesusu mryenon komo. Àro ke, Bahnakme nyahtxownà hatà, Antxeyokeya hona. ²³Àsna tahataktxhe rma, nenytxownà hatà, Bahnakme. Khoryenkomo newakryenàr me rma haxa natxow hamà, moxamo, kekon hatà, àhokonye. Àro ke teryehorye rma haxa nehxakon hatà. Hananàhtxownà xarha tà. Kohkomo yoyuknye ro me ehtxoko, kekon hatà, àwyaney. Noro hnànkahra ro mak wehxaha katxoko, ohnawonye, kekon hatà, Bahnakme, àwyaney.

²⁴ Enyhoru rma mok nehkakon hatà, noro ha. Ewan yawo rma haxa nehkakon hatà, Khoryenkom yokato. Kohkom hona xenye ro me rma haxa nehkakon hatà, Bahnakme.

Kohkomo yahohsatxkonà rma hatà, Antxeyokeya hon komo, thenyehnà komo. Nehamyatxkon hatà, Kohkomo mryenon komo. ²⁵ Àro ke toy hatà, Bahnakme, Tahsu hona. Sawru horà toy hatà.

²⁶ Tàwya xenyetxhe, narày hatà, Antxeyokeya hona harha. Àto rma, towenyxa ro txemnyehàntatxownà hatà, Bahnakme komo, Sawru xarha. Txesusu mryenon kom wawo nehkatxkon hatà, tohsamnohsomà ro kom wawo rma hatà. Hananàhyatxkon hatà. Thenyehnà komo rma hananàhyatxkon hatà.

Àsok katxho me hana nehkatxkon ha, Txesusu yahosnyenhàyam ha. Kryestu mryenon komo katxho me harha nehkatxkon hatà, àton komo wya, Antxeyokeya hon komo wya. Amnyehra htzero, àro wyaro katxho mehra rma hak nehkatxkon hatà. Antxeyokeya hon komo htzero àro wyaro netahtxownà hatà.

²⁷ Antxeyokeya ho Bahnakme komo yehtoko rma haka, nomohtxownà hatà, anar komo, Khoryenkomo rwonà yokarymany komo. Khoryenkom yokato yano me amnye toto yehtxoho yokarymany ro me nehkatxkon hatà, nyamoro ha. Xerusaryen hoye nomohtxownà hatà. Antxeyokeya hona nomohtxownà hatà. ²⁸ Ukukur komo ryhe nasanànye hatà. Akakmu rma noro hatà. Khoryenkom yokato yano me, onà wyaro nhutwamohsoy hatà. Amnye ànyahpàra rma haxa natxhe hampànà, yukryeka hon komo, omeroro, kekon hatà, Akakmu, Khoryenkom yokato yano me mak hatà.

Amnye, noro nhutwamohsotho yawo ro ànyahpàra nehkatxkon hatà, thenyehra hatà. Homayana komo kayaryet me Krawdyu yehtoko, ànyahpàra nehkatxkon hatà, toto komo, omeroron komo.

²⁹ Tàwyanye Akakmu rwonà yonytxatxhe rma, onà wyaro nketxkon hatà, Txesusu mryenon komo, Antxeyokeya hon komo. Txenyerun kom hoye tarhotxe, kowtà komo hyaka, Xukneya yamtar hon komo hyaka, ànyahpàn komo hyaka rma, ketxkon hatà. Thenyehra txenyerun kom yehtoko, thenyehra rma rha tarhetxow hamà. Yakehra txenyerun kom yehtoko, yakehra rma rha tarhetxow hamà, ketxkon hatà.

³⁰ Àro ke narhotxownà hatà, Bahnakme komo wya, Sawru wya xarha. Àwyanye rma narhotxownà hatà, Txesusu mryenon yonye ro komo hyaka, Xukneya yamtar hon komo hyaka rma.

Watxa ymo yaye Petru yonampataktxhàrà on ha.

12 Taa. Txesusu mryenon kukutho komo yeryewhamnohye hatà, Eroknes heno. Xuknewyana komo kayaryet me nehkakon hakahpa tà, noro heno. Anaro Eroknes mok nehkakon hatà.

² Txaku heno yotahahoy hatà, katxefara wyaron ke. Bo, wayehye hatà, Txaku heno, Xowaw yowàt heno rma.

³ Teryehorye rma haxa nehkatxkon hatà, Xuknewyana komo, Eroknesà wya Txesusu mryenonàtho komo yeryewhamnohàrà ke. Àro ke, Petru yahohsoy xarha tà, Eroknes heno. Àtoko rma nasahxemtetxkon hatà, Xuknewyana komo. Ekeyu àwakanomnà yonahrà hoko, 7 me nenmahyatxkon hatà. Asahxemtontokonye rma, Petru yahohsoy hatà, Eroknes heno. ⁴ Watxa ymo yaka nahryemroy xarha tà. Noro

yahatakanàr hona, arymano ynye ro komo yanotomay hatà. Ohxe mpàn xenytxoko, ahatakanàr hona, kekon hatà, àwyanye. Àro wyaro 16 komo yanotomay hatà. 4 me rye nenyatxkon hatà, osomahyakanye. Onà wyaro nkekon hatà, Eroknes heno, tàwya rma. Toto komo yasahxemtòtâhkatxhe rma, noro heno wetahahehe hampànà, kekon hatà. Watxa ymo yaye wenampatakahehe hampànà. Toto komo nenyàr me wetahahehe hampànà, kekon hatà, Eroknes heno, tàwya rma.

⁵Àro ke, watxa ymo yawo rma neh-xakon hakahpa tà, Petru. Noro hoko rma, teryewrye nàrwonatzkon hatà, Txesusu mryenon komo, Khoryenkom yakoro.

⁶Taa. Awanaworo Petru wenampatakahen hamà, kekon haxa hatà, Eroknes heno. Kohsaya rma neh-xakon hatà. Watxa ymo yawo rma nàràkyakon hatà, Petru. Yawaka ke tasohtoso neh-xakon hatà. 2 me neh-xakon hatà, yawaka, noro yasotà rma. 2 me neh-xatxkon hatà, arymano ynye ro komo. Nyamoro yamrakatawo neh-xakon hatà, Petru, ànàhsaho. Watxa ymo hotaw xarha, 2 me rma rha neh-xatxkon hatà, arymano ynye ro komo xarha. Watxa ymo yawon yonye ro komo rma nyamoro hatà, ahatakanàr kom hona.

⁷Àtoko rma nomokye hatà, kahe yawono, Kohkom yanoto. Sa kay hatà. Awasmexaho neh-xakon hatà, watxa ymo. Petru yahey hatà, kahe yawono, awetx hoko. Nempakay hatà. Asanàmko hxa, kekon hatà. Àtoko rma natahomompokay hatà, Petru. Nothahye hatà, yawaka heno. ⁸Osonyhoryek ha, kekon xarha tà, kahe yawono, Petru wya. Ayasotà enuhtok ha. Ohrorà womunu umunuhko xarha, kekon hatà. Neyukye hatà, Petru. Ehonomtok xarha. Omok ha, rowenarye, kekon xarha tà, kahe yawono.

⁹Nahatakay hatà. Àwenarye tekon hatà, Petru. Tàywenyek mak neh-xakon hatà. Àsok weh-xan haryhe, kekon hatà, tàwya rma. Kosenyehtyan onà, kekonà rma haryhe tà. ¹⁰Arymano ynye ro komo hyaha totxownà hatà. Wahorono hyaha ht-xero, àhonano hyaha xarha, totxownà hatà. Àto xarha neh-xakon hatà, watxa ymo hotar xarha, horyetho ymo, yawaka ymo. Mono nyhe neh-xakon hatà, owto ymo yosamarà. Puwa, tano me ro rma natahurmakay hatà, àrotho ymo. Kura, nahatakaxownà hatà, asama yaka. Asama mahkutnaka ro totxownà hatà. Sa, nosomtatxay hatà, kahe yawono. Noknomye hatà, Petru.

¹¹Tàywero harha neh-xakon hatà. Yaworo xaxa nay hamà, kekon hatà, tàwya rma. Tanoto nyaknyo hamà, Kohkomo. Eroknes hona rokurunhon hamà, kekon hatà. Àwya rotahanàr hona ro neh-xatxok haryhe, Xuknewyana komo. Rokurunhon mak hamà, Kohkomo, kekon hatà, Petru, tàwya rma.

¹²Tàywero harha tehtoko, toy xarha tà. Maryeya màn yaka toy hatà. Xowaw Mahkusu yonà ryhe noro ha, Maryeya. Noro màn yawo neh-xatxkon hatà, Txesusu mryenon komo, ohsamnohxemo komo, thenyenohnà komo rma. Kho-ryenkom yakoro nàrwonatzkon hatà.

¹³Àmàn watxan hotaka toy hatà, Petru. Tey tey tey tey kekon hatà, àhotar hoko. Nomokye hatà, banatkemà. Hokne rma noro hatà. Onok omoro, kekon hatà. Uro uro, kekon hatà, Petru. ¹⁴Petru rwon me nenytxay hatà, Hokne. Àsok hana neh-xakon ha. Teryehorye rma haxa neh-xakon hamà. Teryehorye tehtxoho hoye ro ahurmakanàrà hut-wahkahye hatà. Karyhe toy harha tà, àhyakanye, nàmno yawon komo hyaka. Mono manaye, Petru, àhotawo, kekon hatà, àwyanye.

¹⁵Àna ryhe mpe, ketxkon mak hatà, àwya. Enyxemnà hxak omoro hamà,

ketxkon hatà. Noro me manaye, kekon mak hatà, Hokne. Àna matà, norohnà mokà, totohnà rma, ukurunhony haxa hamà, kahe yawon haxa hamà, ketxkon hatà.

¹⁶Petru ryhe, tey tey tey tey kekonà rma hatà. Àro ke nahurmakatoxnà hatà. Petru yonytoxnà hatà. Koo, noseryehokatoxnà hatà. ¹⁷Tamor ke ryhe, ayatàknatxoko kekon hatà, Petru, àwyaney. Kohkomo wya tkurunhothàrà yokarymay hatà, àwyaney. Watxa ymo yaye, Kohkomo wya tonampataktxhàrà rma yokarymay hatà. Àro wyaro ryex-etxhàrà rma ekarymatxoko, Txaku wya, Txesusu mryenon komo wya xarha, kekon hatà, àwyaney. Àro wyaro tàwya katxhe rma, toy hatà, anaro yosaka.

¹⁸Sa, nenmahye hatà. Arymano nyne ro komo ryhe, noseryehoketxkonà rma haxa mak hatà, ehxera harha Petru yesnàr ke. ¹⁹Tanoto komo nyakye hatà, Eroknes heno, noro horà. Xenyhera mak nehtoxnà hatà. Àsoke ryhe nahatakano, kekon hatà, Eroknes heno, watxa ymo yonye rotho komo wya. Àro ke netahahotoxnà hatà. Bo, wayehtoxnà hatà, Petru yonye rotho komo.

Eroknes heno ryhe, Xukneya yamtar hoye toy hatà. Sesaryeya hona toy hatà. Àtono ro me harha nehkakon hatà.

Eroknes heno wayhàthàrà on ha.

²⁰Ewakhàrà rma haxa nehkakon hatà, Eroknes heno, Txeru hon kom hoko, Seknon hon kom hoko xarha. Ànyahmahraney harha nehkakon hatà, noro heno, ewakhàrà tesnàr ke. Towahke harha esnàr xe nehkakon hatà, nyamoro ha. Àro ke, àtoko rye rma haxa totxownà hatà, àhyaka. Bàrastu hyaka htxero totxownà hatà. Eroknes heno yanoto komo yoh me nehkakon hatà, Bàrastu. Noro ryhe, ohxe nehkakon hatà, àhokonye. Àro ke nàrwonàmye hatà, Eroknes heno

yakoro. Towahke harha exko, nyamoro hoko, kekon hatà, Bàrastu, àwya. ²¹Àro ke, tosonytxatxho komo yawasàrà wahanonkay hatà, Eroknes heno. Àro ho tosonytxatxe, kekon hatà, omohxemoto komo wya.

Àro rma ho neryewtay hatà, Eroknes heno, tahonà ymo hona, onytxano ytx-oho ro hona. Ohxe rma haxa ehonom-tosaho nehkakon hatà. Àkayaryet kom kax mak nehkakon hatà. Àto nehkakon hatà, toto komo. Akoronye nàrwonakon hatà, noro heno.

²²Onà wyaro nketxkon hatà, toto komo, teryewrye ro. Totohnà moson hamà, ketxkon hatà. Khoryenà ro komo kukur me haxa nàrwonaha, ketxkon hatà, noro heno hoko. ²³Toto uro kahra ro mak nehkakon hatà, Eroknes heno. Khoryenkomo ryhe, ehonomnà me xaxa naha, kahra nehkakon hatà. Àro ke, àtoko rma noro heno yeheryamay hatà, kahe yawono, Kohkom yanoto. Ekewrà heno, ewan yawo nonotxownà hatà. Bo, wayehye hatà, Eroknes heno.

²⁴Khoryenkomo rwon haxa ryhe, tokarymaxem me rma haxa nehkakon hatà. Tonytxaxem me rma haxa nehkakon hatà.

²⁵Àsok hana nehkakon ha, Bahnakme kom ha, Sawru xarha. Xerusaryen hona ànyahxemoto komo rma mokyam nehkakon hatà. Tàwyaney txenyeru yàmthàkatxhe rma, totxownà harha tà, Xerusaryen hoye. Antxeyokeya hona harha totxownà hatà. Xowaw Mahkusu yatxownà hatà, takoronye.

Sawru komo nyaketxhàrà on ha.

13 Tohsamnohsomà ro me nehkakon hatà, Txesusu mryenon komo, Antxeyokeya hon komo rma. Àwawonye nehkakon hatà, Khoryenkomo rwonà yokarymaney ro komo. Khoryenkomo yokato yano me

amnye toto yehtxoho yokarymanye ro me nehxatxkon hatà. Toto komo hananàhnye ro me xarha nehxatxkon hatà. Bahnakme komo rma nyamoro hatà. Anaro xarha Semawu. Nekru rma noro hatà, esot yowtà. Anaro xarha Rusyu. Seryene honotho rma noro hatà. Anaro xarha Sawru. Anaro xarha Manaenà. Eroknes heno yakorono rotho rma noro hatà, Karyeryeya hon komo kayaryetà yakorono rotho rma hatà.

²Taa. Kohkomo yowakryenàr hoko nehxatxkon hatà, nyamoro ha. Tàwyanye ewakryentoko rma, natahyehnometxkon hatà, tano me ronye rma. Àro wyaro ehtokonye, onà wyaro nkekon hatà, Khoryenkom yokato, àwyanye. Ronwahanonkatxho me natxhe, Bahnakme komo, Sawru xarha, kekon hatà. Ronwahanonkatxho me natxhe, rohyaka atamoknyàr kom horà. Àro ke ànyahtxoko, moxamo, rohyaka atamohtxoho menye, kekon hatà, Khoryenkom yokato, àwyanye.

³Natahyehnometxkonà rma hatà. Khoryenkom yakoro nàrwonatkxon xarha tà, mexe nyhe txko hatà. Àro wyaro texetxhenye, tamor komo yetxownà hatà, Bahnakme kom hona, Sawru hona xarha. Àtotxoko, ketxkon hatà, àwyanye. Àro wyaro rma nànyahtxownà hatà. ⁴Khoryenkom yokato ryhe, nànyakyatxkon hatà. Seryusya hona htzero totxownà hatà. Àto nosonkahtxownà hatà, kanawa ymo yaka. Tuna ymo wetotxownà hatà. Xeprye yamtar hona totxownà hatà, eryetarà ymo hona hatà.

**Xeprye yamtar ho Sawru
komo yexetxhàrà on ha.**

⁵Saramena hona htzero nahatakatxownà hatà, Sawru komo, eryetarà ymo hon hona hatà. Àto tehtokonye, Khoryenkomo rwonà yokarymaxe totxownà hatà, anaro rha nàmno yaka,

Xuknewyana yohsamnohtoho kom yaka rma. Xowaw Mahkusu xarha nakoronometxkon hatà.

⁶Eryetarà ymo horye rma totxownà hatà, anaro rha owto hona rma hatà. Pafos hona haxa nahatakatxownà hatà.

Àto tehtokonye, yaskomo yonytxownà hatà. Xuknewyana rma noro hatà. Bahtxesusu rma noro hatà. Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro uro ha, kany me rma nehkakon haryhe tà, noro ha, yaworohra mak hatà. ⁷Xeprye hon komo kayaryetà yakorono ro me nehkakon hatà, noro. Sehxu Pawru rma noro hatà, àkayaryet komo yosotà. Takàhso rma haxa nehkakon hatà, Sehxu. Noro rma, Bahnakme komo yanyekye hatà. Sawru xarha yanyekye hatà. Khoryenkomo rwonà yonytxanàr xe nehkakon hatà.

⁸Nameryekatxownà mak hatà, Bahtxesusu, yaskomo. Bahtxesusu katxho ryhe, Erymasà katxho me rma naha. Noro ryhe, Txesusu hona xenyàr xehra nehkakon hatà, Sehxu wya, tkayaryetà wya. Àro ke, Bahnakme komo yameryekay hatà.

⁹Noro yonytxehkekon hatà, Sawru. Pawru haxa noro ha, esotà rma. Khoryenkom yokato yano me rma haxa, onà wyaro nkekon hatà, àwya, yaskomo wya. ¹⁰Worokyamo yohà ymo mryenon me manaha, omoro ha, kekon hatà. Enyhoru xanhànà ro me manaha. Onkuhtono nyne me rma haxa manaha. Anàhnohno nyne me rma haxa manaha, kekon hatà. Yaworon xaxa hutwamohsehe, Kohkomo, kàwyanye. Omoro haxa ryhe, yaworohra mak mekarymehe. Àsok tawro atàknahra manaye, kekon hatà, Pawru. ¹¹Newakàhkahno hampànà, Kohkomo, ohoko. Àro ke, oyonuhkahnohno hampànà. Enhura mpànà manaha kahpa ha. Awasànà

yonyhera mpànà manaha kahpa ha, kekon hatà, Pawru, yaskomo wya.

Àtoko rma nenuhkahye hatà, noro heno. Omeroro tawanye nehkakon hatà, àwya. Uro arko, ramor hoko, kekon hatà, toto komo wya. Tany komo rma yohoryakon hatà, noro heno.

¹²Àro wyaro noro heno yexetxhàrà yonyey hatà, Sehxu, àkayaryet komo. Àro ke, Kohkomo yahosày hatà. Àsok tawro hana. Noseryehokekon hatà. Àsok tawro harha, kekon hatà. Pawru komo wya Kohkomo yokarymatxho hoko rma, noseryehokekon hatà.

Anaro Antxeyokeya ho Pawru komo yexetxhàrà on ha.

¹³Taa. Totxownà xarha tà, Pawru komo. Pafos hoye totxownà hatà, kanawa ymo yawo. Tuna ymo wetotxownà hatà. Pehxe hona nahatakaxownà hatà. Pamferya yamtar hono rma àro ha, owto, Pehxe. Àto tehtokonye, nàhnànkaxownà hatà, Xowaw Mahkusu. Xerusaryen hona neramay harha tà.

¹⁴Pehxe hoye totxownà xarha tà, Pawru komo. Antxeyokeya hona nahatakaxownà hatà. Peseknya yamtar hono rma àro ha, owto, Antxeyokeya. Hokano ytxoho yawasàn ho nowomtxownà hatà, Xuknewyana yohsamnohtoho kom yaka. Àro yawo neryewtaxownà hatà.

¹⁵Moyes heno nmenhotho hoyeno rwonàhyamatxownà hatà, àton komo. Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno komo nmenhotho hoyen xarha rwonàhyamatxownà hatà. Àro wyaro tàwyaney àrwonàhyamatxhe rma, Pawru komo yanyehtxownà hatà, horykomo komo, tohsamnohsomà ro yonye ro komo. Hoymo komo y, ketxkon hatà, àwyaney. Toto komo hananàhrà xe oyehtokonye, katxoko

rma, ketxkon hatà, horykomo komo, Pawru komo wya.

¹⁶Àro ke nasanàmye hatà, Pawru. Natahoyotkay hatà. Onà wyaro nkekon hatà. Ehsayewyana komo y, anar komo xarha, Khoryenkomo hona xeny komo rma, uro enytxatxoko, kekon hatà.

¹⁷Amna horyenà ro me manaha, katxho me naha, Khoryenkomo, Ehsayewyana komo wya, kekon hatà. Noro rma, khoryen heno komo wahanonkay hatà, tàmrýenon kom me hatà. Exet yamtar ho rma hak ehtokonye, ehonomnà me harha netxownà hatà, kekon hatà. Exet hoye nenampatakaxownà xarha tà. Àro wyaro rma tahoxetà yonyhoy hatà, kekon hatà, Pawru.

¹⁸Ahehnà ymo ho 40 me txemnyehàntatxownà hatà, oyomo ymo ho rma hatà. Ahehnawo roro ehtokonye, nenyatxkonà roro hatà, Khoryenkomo. Thokru yonye ro komo wyaro, nenyatxkonà roro hatà, kekon hatà, Pawru. ¹⁹Kanan yamtar hona ahatakaxhenyey rma, anaro rha yana heno komo yarymahoy hatà, àwyaney. 7 me anaro rha yana heno komo rma yarymahoy hatà, àwyaney, kekon hatà. Tàwya arymahotàhkaxhenyey rma, uyukryekanàthàyamò yàmye hatà, Khoryenkomo, tàmrýenon komo wya. Uyukryekan kom me harha nehkakon hatà, Kanan yamtarà. Àtono ro me rma, 450 me txemnyehàntatxownà hatà, ehamàthàyam heno, kekon hatà, Pawru.

²⁰Amnye nyhe rma, horykomo komo wahanonkekon hatà, Khoryenkomo, tàmrýenon komo yoh me ehtxoho menyey. Àro rha haxa Samwew heno wahanonkay hatà. Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro me nehkakon hatà, noro heno, kekon hatà, Pawru. ²¹Samwew heno yehtoko rma, tkayaryet komo wahanonkanàr xe nehkatxkon hatà, khoryen heno

komo. Àro ke, àkayaryet kom me Saw wahanonkahoy hatà, Khoryenkomo, àwyanye. Kes muru rma noro hatà, Sawu, kekon hatà. Benytxamen heno yohamàthàymo kukur me rma nehkakon hatà. Àkayaryet kom me rma, 40 me txemnyehàntay hatà, Saw heno, kekon hatà, Pawru.

²² Amnye nyhe rma, Saw heno yowye hatà, Khoryenkomo. Romryenon komo kayaryet mehra harha manaha ham-pànà, omoro, kekon hatà, àwya, kekon hatà, Pawru. Noro heno hryetayo me Dafe heno wahanonkay hatà. Àkayaryet kom me harha wahanonkay hatà, kekon hatà. Noro heno hoko rma, onà wyaro nkekon hatà. Ohxe rma haxa naha, Dafe, Xese muru, rowya, kekon hatà. Ryehut-watxho wyaro rma rha nehutwehe, noro. Royuknye ro me naha, kekon hatà, Khoryenkomo, Dafe heno hoko, kekon hatà, Pawru.

²³ Noro heno yohamàtho me naha, Txesusu. Noro rma nyakye, Khoryenkomo, Ehsayewyana komo yonyhoryeny me ehtxoho me. Tàrwonàmàthàr yawo ro, nànyakye, kekon hatà, Pawru.

²⁴ Txesusu yosonyhohra ro rma haka, nekarymekon hatà, Xowaw heno, aymomno ynye ro heno, Ehsayewyana komo wya. Anar me harha ayanhànàthàymo xenytxoko. Ataymompotxok xarha, kekon heno hatà, toto komo wya, omeroron komo wya, kekon hatà, Pawru. ²⁵ Twayehtoho hahnoke tehtoko rma, onà wyaro nkekon hatà, Xowaw heno, toto komo wya. Kryestu me uro muhutwetxow hamà. Norohnà uro, kekon heno hatà. Rohryetayo nomokyaha, ehonomnà xaxa rma noro ha, kekon heno hatà. Àhrorà womun yasotà wompokahra wehxaha, esnaka rma haxa ryesnàr ke, kekon hatà, Xowaw heno, kekon hatà, Pawru.

²⁶ Rokukur komo y, Akmaraw heno yohamàtho me manatxhe. Awawonye rma natxhe xarha, Khoryenkomo hona xeny komo, Xuknewyanahnà komo rma. Tàwya konyhoryetxho komo yonytx-amohsoye, Khoryenkomo, kàwyanye, kekon hatà, Pawru.

²⁷ Kryestu me Txesu hutwaha nehkatxkonà, Xerusaryen hon komo, eh komo xarha. Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno nmenhotho hutwaha xarha nehkatxkonà, kekon hatà. Ànmenhothàymo rma, tàrwonàhyamaxem me roro nay hamà. Hokano ytxoho yawasàn ho roro tonytxaxem me nay hamà. Uhutwaha mak nehkatxkonà, Xerusaryen hon komo, kekon hatà. Àro ke, onà wyaro nketxkon hatà. Atxke naha, Txesusu, amoyathoko, yahkotohen hona, ketxkon hatà. Àro wyaro àwyanye tatoko rma, ànmenhothàyam yawo ro rma nehkakon hamà, Txesusu, kekon hatà, Pawru. ²⁸ Ehxera ro mak nehkakonà, noro yanhànà. Twayekahoryehra nehkakonà, anhàn ehxera esnàr ke. Wayekahotxownà mak hatà, nyamoro ha, Peratusu wya, kekon hatà, Pawru. ²⁹ Àro wyaro àwyanye tàxanomkahnòrà ke ryhe, àmenhosahonhàr yawo ro rma haxa nehkakonà, Txesusu. Àwayhàtxhe rma, ekehàthàrà yonàhtotxownà hatà, anar komo, wewe hoye. Nenamtxownà hatà, onamno ytxoho yaka, toh yowtar yaka rma, kekon hatà. ³⁰ Nanàmye mak ha, Khoryenkomo, àwayehxemo kom waye, kekon hatà, Pawru.

³¹ Mexe nyhe asanàmsah me nosonyhekon hatà, takorono rotho komo wya, Karyeryeya hoye àtoxemotho komo wya, Xerusaryen hona àtoxemotho komo wya. Nyamoro rma, noro yokarymany me harha natxhe, toto komo wya, kekon hatà, Pawru.

³² Àrwo yonyhorunu yokarymaxe amna nomokno, ohyakanye, kekon xarha tà. Onà wyaro rma naha, àrwo yonyhorunu. Tàwya, nomokyaha hampànà, ronànyaknyàrà, katxhàrànhàrà yawo ro nehakon haxa hatà, Khoryenkomo. Àro wyaro nkekon hatà, amnyehra, khoryen heno komo wya, kekon hatà, Pawru. ³³ Kàwyamo ryhe, nyamoro heno yohamàtho me tehxatxhe. Kàwyamo rma kowakryetxownà, Khoryenkomo, tàrwonàmàthàrà yawo ro tesnàr ke, tàwya Txesusu nyaknyàr ke, kekon hatà. Tànànyaknyàr hoko rma, onà wyaro nmenhohoy xarha tà, wano komo karyehtan yawo, kapeturu 2 yawo rma.

Romuru omoro. Romuru ro me haxa mpànà khutwamohson ha, àkehe hampànà, ohoko.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà, kekon hatà, Pawru.

³⁴ Tànànyaknyàr hoko rma rha, onà wyaro nmenhohoy xarha tà.

Rowya kowakryehe xaxa mak hampànà katxho ryhe, enyhoru ro me xaxa naha. Yaworo xaxa naha. Àro wyaro rma àkekonà, Dafe heno wya. Àro wyaro rma rha àkehe xarha, owya xarha.

Àro wyaro rma nmenhohoy hatà, Khoryenkomo, tànànyaknyàr hoko, kekon hatà. Àro wyaro tatoko rma, àwayehxemo kom waye tàwya noro yanàmtoho hoko nàrwonakon hamà. Àwayehpànà ro me harha noro yehtxoho hoko rma nàrwonakon hamà, kekon hatà, Pawru.

³⁵ Àro ke, onà wyaro nmenhohoy xarha tà, Dafe heno wya, wano komo karyehtan yawo, anaro kapeturu yawo rma.

Onàhnàn me wehxaha. Enyhoru ro me wehxaha, owya. Àro ke, anhàntahra hak nahko, noro hunutho, kany me haxa manaha, rohoko.

Àro wyaro rma nkehe, Dafe heno nmenhohotho, kekon hatà, Pawru. ³⁶ Thokohra ryhe àro wyaro nmenhoy hamà, Dafe heno. Noro heno hunutho rma nanhàntay hamà, twayhàtxhe. Twayehpàrà ro rma haka, Khoryenkomo yoyukye hatà, tàmrýenon komo yowakryenàr hoko. Àro wyaro tàwya Khoryenkomo yoyuhtukatxhe rma, wayehye heno hatà, kekon hatà. Àhoryen heno kom waka nenamtxownà hatà. Enamsahotho rma, nanhàntekon hamà, kekon hatà. ³⁷ Txesusu haxa ryhe, anhàntahnà ro me nehakonà, Khoryenkomo nanàmàtho me tesnàr ke, kekon hatà, Pawru.

³⁸ Àro ke, onà wyaro uhutwamohsehe, owyanye, rokukur komo y, kekon xarha tà. Txesusu wayehrà ke ryhe, toseryewhokaxem me naha, Khoryenkomo, khokonye, kanhànàthàyam hoko rma. Àro wyaro rma amna nekarymehe, owyanye, kekon hatà, Pawru. ³⁹ Noro wayehrà ke rma kanhànàthàyam yowtànkehe, Khoryenkomo, Txesusu hona kàwyanye xenyetok mak ha, kekon hatà. Àsok tawro hana. Ayanhànàthàyam yowrà xe rma manatxhe haryhe, Moyses heno wya kàweronàhyamatxho kom yawo ro oyesnàr kom ke mak ha. Àro hoye rohra mak towsom me naha. Noro hona kàwyanye xenytxoho hoye ro haxa ryhe, towsom me naha, kanhànàthàyam, omeroro mak ha, kekon hatà, Pawru.

⁴⁰ Àro ke, Khoryenkomo wya ayanàhnohàrà kom hona mpàn xenytxoko. Àro hoko rma, onà wyaro nmenhotxownà hatà, Khoryenkomo rwonà yokarymanyero heno komo.

⁴¹ Rownohnye me manatxow hamà, rohona xenyhera oyesnàr komo ke. Uro enytxatxoko. Keryehoketxhe hampànà. Rahoxetà uhutwamohsehe hampànà, owyanye. Eryehokano ytxoho rma weryaha hampànà. Àro

rma yokarymetxhe hampànà, ranoto komo, owyanye. Owyanye enytxatxhe rma, Khoryenkom yahoxet àro hamà kahra rma manatxhe hampànà. Àro ke kanàhnohyatxhe hampànà.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà, kekon hatà, Pawru. Àro wyaro nekarymatxehkay hatà, toto komo wya.

⁴²Nahatakaxownà hatà, Pawru komo, ohsamnohtoho kom yaye. Ahatakantokonye rma, onà wyaro nketxkon hatà, toto komo, àwyanye. Àro wyaro rma rha ekarymatxok xarha, amna wya, ketxkon hatà. Anaro hokano ytxoho yawasàn ho ekarymatxoko nyhe, amna wya, ketxkon hatà, toto komo.

⁴³Nahatakaxehkatxownà hatà, ohsamnohxemoto komo. Pawru kom yakoro totxownà hatà, ukukuru komo, Xuknewyana komo rma, Xuknewyanahnà komo xarha. Xuknewyana komo wyaro Khoryenkom hokon me harha ehxemo komo rma nyamoro hatà, Xuknewyanahnà komo. Thenyehonhà komo rma totxownà hatà, Pawru kom yakoro. Hananàhtxownà hatà, Pawru komo, Bahnakme xarha. Onà wyaro nketxkon hatà, àwyanye. Kowakryeny kom me naha, Khoryenkomo. Noro hona roro rma haxa ehtxoko, ketxkon hatà, àwyanye.

⁴⁴Nenmahye haxa hatà, anaro hokano ytxoho yawasàn xarha. Nohsamnohtàkatxownà hatà, owto ymo hon komo, omeroro. Khoryenkomo rwonà yonytxaxe nohsamnohtàkatxownà hatà.

⁴⁵Natakuyatxkon mak hatà, Xuknewyana kukuru komo. Thenyehra rma haxa nohsamnohtxow hamà, toto komo, Pawru komo hyaka, ketxkon hatà. Àro ke natakuyatxkonà rma haxa hatà. Yaworohra màkehe, ketxkon hatà, Pawru wya. Noro wàràhyaketxkon xarha tà.

⁴⁶Onà wyaro nketxkon hatà, Pawru komo, Bahnakme xarha, oseryehpàra ro mak hatà. Owyanye htzero ryhe tàrownà yonytxanàr xe nehxakonà, Khoryenkomo, ketxkon hatà, Xuknewyana komo wya. Àro ke owyanye htzero amna nekarymeko. Enytxanàr xehra mak manatxow hamà. Khoryenkomo wya, karyhe roro harha manatxhe, katxho me oyesnàr komo xehra manatxow hamà, ketxkon hatà. Àro ke, Xuknewyanahnà komo wya haxa ryhe amna nekarymehe, ketxkon hatà, Pawru komo. ⁴⁷Àro wyaro rma amna yanotomaye, Kohkomo. Àro hoko rma, onà wyaro nkehe xarha, àmenhosahonhàrà. Xuknewyanahnà komo hyaka dyakyaha.

Anaro rha yana komo hyaka dyakyaha, omeroron komo hyaka rma. Enyhoryeny kom me uro muhutwamohsehe, àwyanye. Weyu wya awasmeno ynyetokono wyaro, uro muhutwamohsehe, àwyanye, Xuknewyanahnà komo wya.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà, ketxkon hatà, Pawru komo.

⁴⁸Àro wyaro tàwyanye enytxatxhe rma, teryehorye rma haxa nehxatxkon hatà, Xuknewyanahnà komo. Ohxe xaxa nay hamà, Khoryenkomo rwonà, ketxkon hatà. Txesusu yahohtxownà hatà, ukukuru komo. Khoryenkomo nwahanonkatxho komo rma mokyam nehxatxkon hatà. Noro wya, karyhe roro harha natxhe, moxamo, katxho komo rma mokyam nehxatxkon hatà. Nyamoro rma, Txesusu yahohtxownà hatà.

⁴⁹Tokarymaxem me rma haxa nehxakon hatà, Kohkomo rwonà, àton komo wya, Peseknya yamtar hon komo wya.

⁵⁰Xuknewyana kom haxa ryhe, Pawru komo yeryewhamnohtxownà hatà. Atxke natxhe, Pawru komo, ketxkon hatà, notxwakomo komo wya. Xuknewyanahnà komo rma

nyamoro hatà, notxwakomo komo. Xuknewyana komo wyaro Khoryenkom hokon me harha ehxemo komo rma nyamoro hatà. Ehonomnà me nehxatxkon hatà, horykomo komo hetx kaxe. Nyamoro wya, atxke natxhe, Pawru komo, ketxkon hatà, Xuknewyana komo. Àro wyaro Pawru komo yeryewhamnohpotxownà hatà, horykomo komo wya, owto yoh komo wya. Àro ke, towto kom hoye nànyahxtownà hatà. Amna yowto hoye àtotxok ha, ketxkon hatà, àwyaney.

⁵¹Àro ke àsnye ro totxownà hatà, Pawru komo. Tàtonàr kom me nehtahpunkatxownà hatà, àton kom hoko. Anhàn komo hutwamohsotho rma mon nehxakon hatà, ehtahpunganàr komo. Ekonyu hona totxownà hatà, Pawru komo.

⁵²Teryehorye rma haxa nehxatxkon hatà, Txesusu yahosnyenhàyo, Antxeyokeya hon komo rma, Peseknya yamtar hon komo rma. Ewan yawonye rma haxa nehxakon hatà, Khoryenkom yokato.

Ekonyu ho Pawru komo yexetxhàrà on ha.

14 Ekonyu hona tahataktxhenye, nowomtxownà hatà, Pawru komo, Xuknewyana yohsamnohtoho kom yaka. Àro yawo rma nekarymatxownà hatà, toto komo wya Txesusu yahohtoho me. Thenyenohnà komo rma nahohtxownà hatà, Xuknewyana komo rma, Kryekyana komo xarha.

²Anar kom haxa ryhe, ahohsàra nehxatxkon hatà. Xuknewyana komo rma nyamoro hatà. Nyamoro rma, anar komo yowakàhkahnohtxownà hatà, Pawru kom hoko. Xuknewyanahnà komo rma yowakàhkahnohtxownà hatà, àhokonye. Atxke natxhe, Pawru komo, ketxkon hatà, àwyaney. Àro ke,

atxke harha nehutwetxkon hatà, toto komo, Pawru kom hoko.

³Mexe nyhe mak nehxatxkon hatà, Pawru komo, àto. Kohkomo yokarymetxkon hatà, oseryehpàra ro mak hatà. Towahke xaxa naha, Kohkomo, khokonye, ketxkon hatà, toto komo wya. Eryehokano xarha yeryhekon hatà, Kohkomo, Pawru komo wya. Tahoxetà rma yonyhekon hatà, toto komo wya. Àro hoye ro, yaworo xaxa rokarymetxhe, moxamo, kany me rma nehxakon hamà, Kohkomo.

⁴Àme ryehra mak nehxatxkon hatà, owto hon komo. Xuknewyana komo ryhe, yaworo nketxhe, ketxkon hatà, anar komo. Pawru komo ryhe, yaworo nketxhe, ketxkon hatà, anar komo.

⁵Pawru komo fufurymetxkon haryhe tà, àton kukuru komo, Xuknewyanahnà komo rma, Xuknewyana kom yakoro xarha, owto yoh kom yakoro xarha. Tanàhnohtxe, ketxkon haryhe tà, Pawru kom hoko. Toh ke tetahatxe, ketxkon hatà.

⁶Hutwetxkon mak hatà, Pawru komo. Àro ke nekahtàmtxownà hatà. Totxownà hatà, Ryestra hona, Dekme hona xarha, àro màhton hona xarha, anaro rha owto hona rma. Ryekayonya yamtar hono rma àro ha, owto, anaro rha. ⁷Àton komo wya àrwo yonyhorunu yokarymetxkon hatà.

Ryestra ho Pawru komo yexetxhàrà on ha.

⁸Ryestra ho nehxakon hatà, toto, àhrohnà. Tahon ho roro nehxakon hatà, àtohnà ro mak hatà. Àhrohra rma nenu-ruy hatà. ⁹Noro ryhe, Pawru rwonà yonytxekon hatà.

Nenytxehkekon hatà, Pawru. Khoryenkom hona nenyàn hamà, mosonà, kekon hatà, tàwya rma. Tàhroriyexem me nay hamà, Khoryenkom hona tàwya xenyàr ke, kekon hatà, Pawru, tàwya

rma. ¹⁰Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, teryewrye ro, àwya. Asanàmko ha, ohror ho harha, kekon hatà. Àtoko rma, tatahrumso ro nasanàmye hatà, àhrohnàtho. Nataryeknohyakon harha tà.

¹¹Nenytxownà hatà, toto komo, ohsamnohxemo komo. Pawru wya àhroryetxhàrà yonytxownà hatà. Àro ke, teryewrye ro nàrwonatkxon hatà. Onà wyaro rma nketxkon hatà, tàrwon kom yawo, Ryekayonya yamtar hon komo rwon yawo rma. Khoryenà ro kukuru komo nàhtotxow hamà, kàhyakanye, ketxkon hatà, Pawru kom hoko. Toto me harha natakàhtotxow hamà, moxamo, khoryenà ro kukuru komo, ketxkon hatà. ¹²Àro ke, thoryenà ro komo yosot ke nesohtotxownà hatà. Xuupeteh moson hamà, ketxkon hatà, Bahnakme hoko. Mehkuryu moson hamà, ketxkon hatà, Pawru hoko, ekarymanye ro me haxa noro yesnàr ke.

¹³Toy hatà, horykomo. Xuupeteh màn yonye ro rma mok nehxaikon hatà. Owto watxan hotawo nehxaikon hatà, Xuupeteh mànà ymo. Àsna toy hatà, noro. Fakatho yarày hatà, thoryenà ro komo wya tàmrà horà haryhe tà. Àwarhorokuhtosaho nehxaikon hatà, fakatho, tàmsom me tesnàr ke. Àharaxkanàr xe nehxaikon haryhe tà, noro, toto kom yakoro. Pawru komo wya tàmrà xe rma nehxaixkon haryhe tà. Thoryenà ro komo yowakryenàrà rma mon nehxaikon hatà, àwyanye.

¹⁴Àsok hana nehxaixkon ha, Txesusu nànyaketxho ro kom ha, Pawru rma, Bahnakme xarha. Toto komo wya towakryetxho komo hutwahra nehxaixkonà htexer hakahpa tà, àrwon kom yawohra tesnàr komo ke hatà. Amnye hutwatxownà harha tà. Atxke nehxaikon hatà, àwyanye. Àro ke, twomunuthuyamo yawototxownà hatà, toseryehokatxho komo hutwamohsonàr

horà. Karyhe totxownà hatà, toto kom waka, ohsamnohxemo kom waka.

¹⁵Toto komo y, ketxkon hatà, teryewrye ro. Àsok tawro àro wyaro manatxow harha. Toto me rma amna naha, owyaronye rma rha, ketxkon hatà. Àrwo yonyhorunu yokarymaxe amna nomokyako, ohyakanye. Onà wyaro rma amna nekarymehe, owyanye. Ohoryenà rotho komo àhnànkatzoko, ehxenà ro me esnàr komo ke mak ha, ketxkon hatà. Khoryenkom hona haxa xenytxoko. Tehxemà ro me naha, noro ha. Kahe yakàhtonyenhàrà rma noro ha, yukryeka xarha yakàhtonyenhàrà, tuna ymo xarha yakàhtonyenhàrà, ketxkon hatà. Omeroro rma nakàhtoye, noro ha, ketxkon hatà, Pawru komo.

¹⁶Noro rma, ohsànàhpàrà rma hak nehxaikonà, mexe rma haxa mak ha. Àsok tawro hana. Tano me ronye rma neryehotetxkon hamà, amnyehran heno komo, anaro rha yana heno komo, ketxkon hatà. Àsok maken kom hoko rma haxa nehxaixkon hamà. Ohsànàhpàrà rma hak nehxaikonà, Khoryenkomo, àhokonye. Àro hokohra ehtxoko kahra rma hak nehxaikonà, àwyanye, ketxkon hatà. ¹⁷Àro wyaro kanyehná rma, nehutwamohsekonà rma, àwyanye. Khoryenkom me rma nehutwamohsekonà, tàwya ewakryenàr komo ke mak ha. Àsok tawro hana. Tuna nyaknye me naha, noro ha, ketxkon hatà. Nat yahtanàhnye me naha. Dyahmany kom me naha. Kotmany kom me naha, ketxkon hatà. Keryehotanàhnye kom me rma naha. Àro wyaro ewakryenàr komo ke ryhe, Khoryenkom me nehutwamohsekon hamà, toto komo wya, anaro rha yana komo wya, omeroron komo wya, ketxkon hatà, Pawru komo. Àro wyaro nekarymatxownà hatà, toto komo wya.

¹⁸Tàwyanye enytxatxhe rma, ewakryenàr komo xe rma nehxaixkon

haryhe tà, toto komo, thoryenà ro me tàwyanye xenyàr komo ke hatà. Krawame rma haxa natàknanàhkatxownà hatà, Pawru komo.

¹⁹Taa. Ryestra hona nomohtxownà hatà, Xuknewyana komo. Antxeyokeya hoye nomohtxownà hatà. Ekonyu hoye xarha nomohtxownà hatà. Atxke natxhe, moxamo, etahatxoko, ketxkon hatà, nyamoro, àton komo wya, Ryestra hon komo wya. Àro ke, Pawru heno yotahatxownà hatà, toh ke, Bo. Wayehno yxak ha, ketxkon hatà. Àro ke, noro heno hpexehtxownà hatà. Owto hoye natxownà hatà. Àto rma nànomtxownà hatà. Àwayehsah me noro hutwetxkon hatà.

²⁰Amnye nomohtxownà hatà, Txesusu mryenon komo, noro heno hyaka. Say, àtoko rma nasànàmye hatà, Pawru. Toy harha tà, owto hona.

Enmahàtxhe, totxownà xarha tà, Pawru komo, Bahnakme xarha. Dekme hona totxownà hatà. ²¹Àrwo yonyhorunu yokarymatxownà hatà, àton komo wya. Txesusu yahohtxownà hatà, àton kukuru komo, thenyenohà komo.

Àro wyaro tàwyanye ekarymatxehkatxhe rma, totxownà hatà, Pawru komo. Yawo rma rha totxownà harha tà, Ryestra hona, Ekonyu hona xarha, Antxeyokeya hona xarha. ²²Txesusu mryenon komo hananàhyatxkon hatà, àhnawonye tahoxerye ehtxoho menye. Txesusu hona xenyè ro me ehtxok hampànà, ketxkon hatà. Teryewhamnòhsom me rma haxa manatxhe hampànà. Amnye Khoryenkom yowto hona tètetxhe ha. Tohra ronye rma haka, teryewhamnòhsom me rma tehkatxhe hampànà, ketxkon hatà, Pawru komo.

²³Txesusu mryenon yonye ro komo wahanonkatxownà xarha tà. Anaro rha owto ho, anato rha tohsamnòhsomà

ro kom hoye rma, xenyè ro komo wahanonkatxownà hatà, Pawru komo. Kohkom yakoro nàrwonatkxon xarha tà. Natahyehnometxkon xarha tà, tano me ronye rma. Àro wyaro texitxhenye, onà wyaro nàrwonàmtxownà xarha tà, Kohkom yakoro. Ohxe txitxoko, moxamo, ayahosnyenhàyamo, ketxkon hatà, àwya.

Tànyaknyenhàyamothono komo hyaka harha Pawru komo tothàrà on ha.

²⁴Totxownà xarha tà, Pawru komo. Peseknya yamtar horye totxownà hatà. Pehxe hona totxownà hatà. Pamferya yamtar hono rma àro ha, Pehxe. ²⁵Àrwo yonyhorunu yokarymatxownà hatà, Pehxe hon komo wya. Tàwyanye ekarymatxhe rma, totxownà xarha tà. Atarya hona totxownà hatà.

²⁶Àto rma nosonkahtxownà hatà, kanawa ymo yaka. Tuna ymo wetotxownà hatà. Antxeyokeya hona harha totxownà hatà. Àton komo ryhe, ànyaknyenhàyamothono me nehkatxkon hatà. Onà wyaro kanyenhàràtho me rma nehkatxkon hatà. Apa y, ohyaka atamohxe tetxhe, moxamo, àro ke towahke xaxa exko, àhokonye, kanyenhàràtho me nehkatxkon hatà, Antxeyokeya hon komo, Pawru kom hoko. Àro ke, àhyakany harha totxownà hatà, Pawru komo, tatamohtxekatxheny mak hatà.

²⁷Antxeyokeya hona tahatakaxhenyè rma, Txesusu mryenon komo yanyehtxownà hatà. Àro ke nohsamnohtxownà hatà, àhyakanye. Noskarymatxehkatxownà hatà, Pawru komo, àwyanye. Onà wyaro amna yakoronomekonà, Khoryenkomo, ketxkon hatà. Xuknewyanahnà komo wya xarha, Txesusu yokarymahekona, noro ha, amna wya, thona harha àwyanye xenytxoho me, ketxkon hatà.

Omeroro nekarymatxehkatxownà hatà, Pawru komo, àwyaney.

²⁸Àto nehxatxkon hatà, mexe nyhe hatà. Txesusu mryenon komo hyawo rma nehxatxkon hatà.

Xerusaryen ho Txesusu mryenon komo yosonytxatxhàrà on ha.

15 Antxeyokeya hona nomohtxownà hatà, toto komo, Txesusu mryenon kukuru komo. Xukneya yamtar hoye nomohtxownà hatà. Txesusu mryenon komo hananàhyatxkonà rma haryhe tà. Atanyyokohra oyehtokonye, Khoryenkomo nenyhoryetxho mehra ro mak manatxhe ha, ketxkonà rma haryhe tà, àwyaney. Moyses heno nmenhotho yawo rohra rma oyehtokonye, Khoryenkomo nenyhoryetxho mehra ro mak manatxhe ha, ketxkonà rma haryhe tà, omohxemo komo.

²Nameryeketxkon mak hatà, Pawru komo, Bahnakme xarha. Yaworohra màketxhe, ketxkon hatà, àwyaney. Thenyehra rma haxa natameryeketxkon hatà.

Àro ke, Pawru komo nyahtxownà hatà, Txesusu mryenon komo, Antxeyokeya hon komo rma. Xerusaryen hona nànyahtxownà hatà. Txesusu nànyaketxho ro komo hyaka ryhe nànyahtxownà hatà, Txesusu mryenon yonye ro komo hyaka xarha, Xerusaryen hon komo hyaka rma. Àton kom yakoro osonytxaxe nànyahtxownà hatà. Tanyyokohorye kat natxowà, Xuknewyanahnà komo, Txesusu mryenon me tehtxoho menyey, katxoko, horykomo komo wya, ketxkon hatà, tànànyaknyàr komo wya. Pawru komo rma nyamoro hatà, tànyahxem komo, Bahnakme xarha, anar komo xarha. ³Nànyahtxownà hatà, Txesusu mryenon komo, Antxeyokeya hon komo rma.

Àro ke totxownà hatà, Pawru komo. Feneseya yamtar horye totxownà hatà.

Samarya yamtar horye xarha totxownà hatà. Àton komo wya Xuknewyanahnà komo yokarymatxownà hatà. Txesusu yahohtxownà, Xuknewyanahnà komo, ketxkon hatà, àwyaney, anaro rha owto hon komo wya, Txesusu mryenon komo wya. Àro wyaro tàwyaney enytxatxhe rma, teryehorye rma haxa nehxatxkon hatà, nyamoro, omeroro.

⁴Taa. Xerusaryen hona haxa nahatakaxownà hatà, Pawru komo. Teryehorye netakmetxownà hatà, àton komo, Txesusu mryenon komo rma, Txesusu nànyaketxho ro komo xarha, Txesusu mryenon yonye ro komo xarha. Noskarymatxownà hatà, Pawru komo, àwyaney. Onà wyaro amna yakoronomekonà, Khoryenkomo, ketxkon hatà. Noskarymatxehkatxownà hatà, àwyaney.

⁵Àto nehxatxkon hatà, Farysew kukuru komo. Txesusu mryenon me harha nehxatxkon hatà, nyamoro ha. Onà wyaro nketxkon mak hatà. Tanyyokohorye natxhe hampànà, Xuknewyanahnà komo, Txesusu mryenon me tehtxoho menyey, ketxkon hatà. Moyses heno wya amna yweronàhyamatxho yawo ro ehtxoko, tketxhe xaxa hampànà, àwyaney, ketxkon hatà, nyamoro, Txesusu mryenon kukuru komo, Farysew komo rma.

⁶Àro ke nohsamnohtxownà hatà, Txesusu nànyaketxho ro komo, Txesusu mryenon yonye ro komo yakoro xarha. Osonytxaxe nohsamnohtxownà hatà. Tanyyokohorye kat natxowà, Xuknewyanahnà komo, katxho hoko nosonytxetxkon hatà.

⁷Mexe rma haxa tosonytxatxhenyey rma, nasanàmyey hatà, Petru. Rowtà komo y, kekon hatà, àwyaney. Amnyehra khoyenyey uro haxa rowahanonkayey, Khoryenkomo, Xuknewyanahnà komo hyaka rototho

me. Àrwo yonyhorunu yokarymaxe ronyakye, àhyakanye, kekon hatà. Tàwyanye enytxatxhe rma, Txesusu yahotxownà, nyamoro ha. Àro wyaro rma muhutwetxow hamà, kekon hatà, Petru. ⁸Tàhnawonye ehutwatxho komo hutwekon hamà, Khoryenkomo, khutwane ro kom kaxe. Àro ke tokato nyakye, àhonanye, kekon hatà. Àro wyaro Txesusu mryenon me harha hutwamohsetxkon hamà, amna wya. Kàhyakanye tàwya ànyaketxhàrà wyaro, nyamoro hyaka xarha tokato nyakye, kekon hatà, Petru. ⁹Anar me natxhe, Xuknewyanahnà kom kaxe, kahra rma nehakon hamà, Khoryenkomo. Àme rye rma natxhe, Xuknewyana kom yakoro, kekon haxa hamà. Ewan komo rma yonyhoryeye, Txesusu hona àwyanye xenyàr ke mak ha, kekon hatà, Petru.

¹⁰Àro ke, àsok tawro Khoryenkomo mameryeketxow harha, kekon xarha tà. Àsok tawro, kàyweronàhyamatxho kom yawo ro tehxye natxhe hampànà, Txesusu mryenon me tehtxoho menye, màketxow harha. Àro wyaro owyanye tatoko rma, Khoryenkomo mameryeketxow hamà, kekon hatà. Àro yawo ron me krawame rma haxa natxow hamà. Àsok tawro hana. Krawame rma haxa nehaxatxkon hatà, khoryen heno komo, àro yawo ron me, tohonye rma haxa mak hatà. Kàwyam xarha, krawame rma haxa tehaxatxow hamà, àro yawo ron me, kohonye rma haxa mak ha, kekon hatà, Petru. ¹¹Tonyhoryexem me xaxa mpànà natxhe ha, nyamoro ha, towahke xaxa Txesusu yesnàr ke mak ha, towahke xaxa Kohkomo yesnàr ke mak ha. Àro wyaro rma rha tonyhoryexem me tehaxatxhe, kàwyam xarha, towahke xaxa noro yesnàr ke mak ha, kekon hatà, Petru, tosonytxaxem komo wya, omeron komo wya.

¹²Osonytxahra harha nehaxatxkon hatà, nyamoro. Bahnakme komo rma yonytxatxownà hatà. Noskarymatxownà hatà, Bahnakme komo, Pawru xarha. Xuknewyanahnà kom wawo texetxhàyamo yokarymatxownà hatà. Khoryenkomo wya tahoxetà yonyhothàrà rma yokarymatxownà hatà. Tàwyanye eryehokano yeryetxhàrà rma yokarymatxownà hatà, Bahnakme komo, Pawru xarha.

¹³Oskarymatxehkatxhenye rma, onà wyaro nkekon haxa hatà, Txaku. Rowtà komo y, uro haka rha enytxatxoko, kekon hatà. ¹⁴Semawu rwonà menytxatxowà. Mosonà htzero nyakye hatà, Khoryenkomo, Xuknewyanahnà komo hyaka. Àwayenye rma wahanonkatxownà hatà, tàmrýenon kom me, kekon hatà, Txaku. ¹⁵Àro rma yokarymatxownà hatà, amnyehran heno komo, Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno komo. Onà wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà.

¹⁶Amnye wewakryetxhe xarha hampànà, romryenon komo, kehe, Kohkomo. Nyamoro kayaryet mehra harha natxow hamà, Dafe heno yohamàthàyamo. Àro ke, ewakryehnà me rma natxow hamà, kehe. Amnye àkayaryet kom me harha mpànà naha ha, anaro, noro heno yohamàthàyamo kukuru rma, kehe, Kohkomo. Romryenon komo kayaryet me harha noro weryaha, ¹⁷anar komo wya rohona xenytxoho me, Xuknewyanahnà komo wya rohona xenytxoho me, kehe, Kohkomo. Romryenon kom me rma rha natxhe, Xuknewyanahnà komo xarha, rohona xeny komo rma, kehe, Kohkomo. ¹⁸Àro rma yonytxamohsekonà rma, amnyehra. Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà, kekon hatà, Txaku.

¹⁹Àro ke, onà wyaro àkehe, kekon xarha tà. Xuknewyanahnà komo yeryehokahra tehtxe. Khoryenkom hona harha xeny komo rma yeryehokahra tehtxe, kekon hatà, Txaku.

²⁰Kàkaryehtan kom haxa benhotxe, àhyakanye, àhananàhrà kom horà. Onà wyaro rma thananàhtxe, kekon hatà. Thoryenà ro komo wya woto yàmyatxow hamà, anar komo, okukuru komo rma, tàwyanye ewakryenàr horà, tkatxe. Àro wyaro tàmsahotho hoye tonohra ehtxoko, tkatxe, àwyanye, kekon hatà, Txaku. Vos hokohra ehtxoko, tkatx xarha. Ohetx mehra ehtoko, vos hokohra ehtxoko, tkatx xarha. Onyo mehra ehtoko, kàrà hokohra ehtxoko, woràskomo komo y, tkatx xarha, àwyanye, kekon hatà, Txaku. Awehxahotho me woto yehtoko, tonohra ehtxoko, àkamsuhtahra esnàr ke, tkatx xarha, àwyanye. Woto komo kamsukutho yonhàra ro mak ehtxoko, tkatx xarha. Àro wyaro katxho komo rma benhotxe, àhyakanye, kekon hatà, Txaku.

²¹Àro wyaro thananàhyatxow hamà, Moyses heno nmenhotho hutwany me rma esnàr komo ke, kekon hatà. Àsok tawro hana. Anaro rha owto ho tàr-wonàhyamaxemà ro me nay hamà, noro heno nmenhotho. Hokano ytxoho yawasàn ho yohà tokarymaxemà ro me nay hamà, anaro rha ohsamnohno ytxoho ro yawo, kekon hatà. Amnyehra rma haxa tonytaxemà ro me rma nehakon hamà. Xuknewyanahnà komo xarha, enytxanyenhàr me natxow hamà. Àro ke, àro wyaro thananàhyatxow hamà, Txesusu mryenon me harha ehxemo komo, kekon hatà, Txaku, tosonytxaxem komo wya.

Xuknewyanahnà komo hyaka Txaku komo nmenhotho yokarymatxhàrà on ha.

²²Tàwyanye Txaku rwonà yonytxatxhe rma, àro wyaro hamà, ketxkon hatà, Txesusu nànyaketxho ro komo, Txesusu mryenon yonye ro komo xarha, Txesusu mryenon komo xarha, omeroro. Kukukuru komo tànyahtxe, Antxeyokeya hona, ketxkon xarha tà. Kukukuru komo tànyahtxe, Pawru kom yakoro, Bahnakme yakoro xarha, ketxkon hatà. Àro ke, tkukuru kom waye asako wahanonkatxownà hatà. Anaro Xuknasà Bahsakmasà. Anaro xarha Seryasà. Horykomo komo rma nyamoro hatà, Txesusu mryenon yonye ro kukuru komo rma. Nyamoro rma nyahtxownà hatà, Antxeyokeya hona.

²³Tkaryehtan komo yarhotxownà hatà, àwyanye. Onà wyaro nmenhotxownà hatà, tkaryehtan kom yawo. Txesusu nànyaketxho ro komo amna. Txesusu mryenon yonye ro komo xarha amna. Amna nmenhehe, ohyakanye. Txesusu mryenon komo omnyamo, amna yowtà komo rma. Xuknewyanahnà rma omnyamo, Antxeyokeya hon komo rma, Serya yamtar hon komo xarha, Seryeseya yamtar hon komo xarha. Ohyakanye amna nmenhehe. Ohxe manatxowà. ²⁴Oyeryehoketxok hatà, amna kukuru komo. Atxke ahananàhyatxok hatà. Anar me rha tehutwaxem me oyeryatxok hatà. Amna yano mehra mak ahananàhyatxok haryhe, nyamoro ha. ²⁵Àro ke, osonytxaxe amna nohsamnohyako. Amna yosonytxatxhe rma, onà wyaro amna nkek haxa ha. Kukukuru komo tànyahtxe, Antxeyokeya hona, keknan amna. Àro ke asako amna nwahanonketxoko. Nyamoro rma amna nànyakyaha, ohyakanye,

Bahnakme kom yakoro. Amna nàhnànà rma nyamoro ha, Bahnakme komo, Pawru xarha. ²⁶Totahaxe ro osoxanomkahnohxemo rma nyamoro ha, Txesusu Kryestu yanoto me tesnàr komo ke mak ha, Kohkom yanoto me tesnàr komo ke mak ha. ²⁷Xuknas komo rma amna nànyakyaha, akorneye. Seryas xarha amna nànyakyaha. Amna yosonytxatxhàrà yokarymetxhe, owyanye. ²⁸Oyohonye rma haxa ahananàhrà komo xehra amna naha. Oyohonyehra mak amna ahananàhyatxhe. Khoryenkom yokato yano me onà wyaro amna ahananàhyatxhe. Onà wyaro rma tehxorye manatxhe ha. ²⁹Thoryenà ro komo wya woto yàmyatxow hamà, anar komo, okukuru komo rma, tàwyanye ewakryenàr horà. Àro wyaro tàmsahotho hoye tonohra ehtxoko. Woto komo kamsukutho yonhàrà ro mak ehtxoko. Awehxahotho me woto yehtoko, tonohra ehtxoko, àkamsuhtahra esnàr ke. Vos hokohra ehtxoko. Ohetx mehra ehtoko, vos hokohra ehtxoko. Onyo mehra ehtoko, kàrà hokohra ehtxoko, woràskomo komo y. Àro wyaro katxho kom yawo ro oyehtokonye, ohxe manatxhe. Ànaha kahpa. Àro wyaro rma nmenhotxownà hatà, Txaku komo, Xerusaryen hon komo.

³⁰Àro ke totxownà hatà, ànyahxemo komo, Pawru komo rma, Antxeyokeya hona. Tahatakaxhenye rma, Txesusu mryenon komo yanyehtxownà hatà. Nohsamnohtàkatxownà hatà. Àkaryehtan komo yàmtxownà hatà, Pawru komo, àwyanye. ³¹Nàrwonàhyamatxownà hatà, xenye ro komo. Tàwyanye enytxatxhenye rma, neryehotetxkon hatà, ohsamnohxemo komo, thananàhtoho kom hok hatà.

³²Txesusu mryenon komo hananàhyatxkon xarha tà, Xuknas

komo, Seryas xarha. Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro komo rma mokyam nehxtatxkon hatà. Thenyehra nekarymetxkon hatà, Antxeyokeya hon komo wya. Tahoxerye neryatxkon hatà, àhnawonye, tàwyanye àhananàhrà komo ke hatà. ³³⁻³⁴Mexe nyhe nehxtatxkon hatà, Xuknas komo, Antxeyokeya ho. Mex ehxah me, totxownà harha tà, tànyaknyenhàyamo hyaka harha. Nànyahtxownà harha tà, Txesusu mryenon komo, Antxeyokeya hon komo rma. Ohxe ayaryatxhe, Khoryenkomo, ketxkon hatà, àwyanye.

Pawru komo yotàhnànkaxhàrà on ha.

³⁵Antxeyokeya ho rma nehxtatxkon hatà, Pawru komo, Bahnakme xarha. Hananàhno yeryatxkon hatà. Kohkomo rwonà yokarymetxkon hatà, àton komo wya. Nyamoro wyaro rma rha nekarymetxkon hatà, anar komo xarha, thenyehonà kom hatà.

³⁶Mex ehxah me, onà wyaro nkekon hatà, Pawru, Bahnakme wya. Àpa rha tàtonye, anaro rha owto horye, kekon hatà, àwya. Àto rma Kohkomo rwonà tekarymaye. Àsna rma rha àpa tàtonye, Txesusu mryenon komo yonyxe. Àsok hana natxow ha, kekon hatà, Pawru.

³⁷Hàà, kekon hatà, Bahnakme. Xowaw Mahkusu xarha tanye, kekon hatà. Noro yanàr xe nehxakon hatà.

³⁸Anàr xehra mak nehxakon hatà, Pawru. Àna matà, kakoro tàtohoryem-pàn mokro harha, kekon hatà, Mahkusu hoko. Pamferya yamtar ho kehtoko, kàhnànkaye. Kakoronomaxe àtohra neh-xakonà. Àro ke, àtohra hak nahko, kakoro, kekon hatà, Pawru.

³⁹Àro hoye ro nosoytxownà hatà, Pawru komo, Bahnakme yakoro. Àro ke notàhnànkaxownà hatà. Mahkusu yarày hatà, Bahnakme. Tuna ymo we-

totxownà hatà, eryetarà ymo hona, Xeprye yamtar hona.

⁴⁰Pawru ryhe, Seryas wahanonkay hatà, takoron me hatà. Nyamoro hoko, Kohkom yakoro nàrwonàmtoxownà hatà, Txesusu mryenon komo. Apa y, ohxe atxoko, moxamo. Towahke xaxa exko, àhokonye, ketxkon hatà, Àro ke totxownà hatà, Pawru komo, Seryas xarha. ⁴¹Serya yamtar horye totxownà hatà, Seryeseya yamtar hory xarha. Àto nehxtxkon hatà, Txesusu mryenon komo. Anato rha tohsamnohsomà ro me nehxtxkon hatà. Nyamoro hananàhtxownà hatà, Pawru komo, àhnawonye tahoxerye ehtxoho menyè.

**Pawru komo wya Txemohtyo
yaràthàrà on ha.**

16 Totxownà xarha tà, Pawru komo, Seryas xarha. Dekme hona totxownà hatà, Ryestra hona xarha. Àto nehxtxkon hatà, toto, Txesusu mryenonà. Txemohtyo rma noro hatà. Àyonà ryhe, Xuknewyana me nehxtxkon hatà. Txesusu yahosnyenhàrà rma mok nehxtxkon hatà, àyonà. Àyàmà ryhe, Kryekyana me haxa nehxtxkon hatà. ²Enyhoru rma haxa mokro, Txemohtyo, ketxkon hatà, Txesusu mryenon komo, Ryestra hon komo rma, Ekonyu hon komo xarha.

³Txemohtyo yanàr xe nehxtxkon hatà, Pawru, takoro. Atanyyokohra mak nexey hatà, noro, Kryekyana muru kax hatà. Enytxako, kekon hatà, Pawru, àwya. Anaro rha owto hona tontoko, Xuknewyana kom waka tàtehe. Anatoko onà wyaro nketxow hana, nyamoro, ohoko. Atanyyokohnà moson hamà, Kryekyana muru kaxe, ketxow hana, ohoko. Àro hoye ro kxehra natxow hana, kekon hatà, Pawru. Àro ke atanyyokohoko, Xuknewyana mryer me oyesnàr ke, kekon hatà, Txemohtyo wya. Àro ke nanyyokohoy hatà, Pawru.

⁴Totxownà hatà, Pawru komo, anaro rha owto hona. Àton komo wya, xarha, Xerusaryen hon komo karyehtanà yonyhetxkon hatà, Txesusu mryenon komo wya hatà. Onà wyaro ahananàhyatxhe, Txesusu nànyaketxho ro komo, Txesusu mryenon yonye ro komo xarha, Xerusaryen hon komo rma, ketxkon hatà, àwyaneyè. Àro yawo ro ehtxoko, ketxkon hatà, àwyaneyè. ⁵Àro ke, thananàhtoho kom yawo ro rma haxa nehxtxkon hatà, Txesusu mryenon komo, anato rha tohsamnohsomà ro komo. Txesusu hona rma haxa nenyxtxkon hatà. Emahona ro nehamyatxkon hatà.

**Maseknonya hon kom hoko
Pawru yosenyetàthàrà on ha.**

⁶Àsok hana tetxkon ha, Pawru kom ha. Khoryenkom yokato yano me tetxkon hatà. Aaseya yamtar hon komo hyaka ànyakheranye nehxtxkon hatà, noro. Rorwonà yokarymahra ehtxoko, àwyaneyè, kekon hatà. Àro ke, Fàryexeya yamtar hory haxa totxownà hatà, Karaseya yamtar hory xarha. ⁷Meeseya yamtar màtkoso totxownà hatà. Àto tehtokonye, tàtotxahke nehxtxkon hatà, Betxenyà yamtar hona. Àtohra mpàn ehtxoko, kekon mak hatà, Txesusu yokato, àhnawonye. Àro ke àtohra nehxtxkon hatà, Betxenyà yamtar hona. ⁸Meeseya yamtar màtkoko rma totxownà hatà. Tàroakne hona haxa nahatakaxownà hatà.

⁹Àto tehtoko, nosenyetày hatà, Pawru. Kohsaya nosenyetày hatà. Toto yonyey hatà, tosenyetnàr me. Maseknonya yamtar hono ryhe yonyey hatà. Omoko, Maseknonya yamtar hona, kekon hatà, teryewrye ro. Omoko, amna yakoronomaxe, kekon hatà, Pawru wya. ¹⁰Àro wyaro nenytxay hatà, Pawru, tosenyetnàr me hatà. Àro wyaro tosenyetàtxhe rma, Maseknonya

yamtar hona tàtonàr xe nehkakon hatà, Pawru. Amna xarha, akoron komo rma, amna tonàr xe amna nehkakonà, noro yakoro. Àton komo wya àrwo yonyhorunu yokarymaxe tonàr komo xe nay hamà, Khoryenkomo, kekon amna.

¹¹ Àro ke, Tàroakne hoye amna ntoye. Tuna ymo amna nwetoye. Yaworo rma amna ntoye, Samotàraseya hona, eryetarà ymo hona. Enmahàtxhe, amna ntoy xarha, Neyaporyes hona. ¹² Àsnye ro amna ntoy xarha, Feryepos hona. Maseknonya yamtar hono rma àro ha, owto ymo, Feryeposà. Anaro rha owto yoho rma haxa naha, Maseknonya yamtar hon yoho rma haxa mak ha. Homa honotho komo yowto me harha nexey hatà, Feryeposà. Mexe nyhe amna nehkakonà, àto.

Feryepos ho Pawru komo yexetxhàrà on ha.

¹³ Hokano ytxoho yawasàn ho amna ntoye, owto hoye moxehra. Tuna yohokoso rma amna ntoye. Àsna nohsamnohyatxow hana, Khoryenkomo hutwany komo, noro yakoro àrwonàmso, kekon amna. Àto nehxatxkonà, woràskomo komo, ohsamnohxemo komo. Àwawonye amna neryewtaye. Àrwo yonyhurunu amna nekarymaye, àwyanye.

¹⁴ Amna yonytxany komo kukur me nehkakonà, wosà. Ryekneya rma noro hatà. Txeyatxera hoye omohsahotho rma mok nehkakon hatà. Wom yàmnye ro me nehkakon hatà, enyhoru rma yàmnye ro me hatà. Khoryenkomo hokon me nehkakon hatà. Noro rma, ohxe Pawru rwonà yonytxaye. Kohkomo ryhe, ohxe nenytxamohsoye, àwya. ¹⁵ Àro ke nataymompoye. Àmàn yawon komo xarha nataymompotxownà. Tataymomàtxhe, onà wyaro nkekonà, teryewrye ro, amna wya. Àsok wehxano, owyanye, kekonà. Kohkom

hona xeny mehra kat wehxano, owyanye. Noro hona xeny me owyanye ronyetoko rma, omohtxoko, romàn yaka. Romàn yawo rma ehtxoko, kekonà, Ryekneya, amna wya. Àro wyaro teryewrye ro nàrwonàmnye. Àro ke amna ntoye, àmàn yaka.

¹⁶ Taa. Anatoko amna ntoy xarha, Khoryenkomo yakoro àrwonàmno ytxoho ro na. Amna tontoko rma, amna yohoràye, omaso. Worokyamo yohà rma mok nehkakon hatà, noro ha. Eten kom rohoryano, amnye, kanye ro me nehxatxkon hatà, toto komo, noro wya. Amnye ehtxoho komo rma hutwamohsekon hatà, àwyanye, worokyamo yano me mak hatà. Àro wyaro àwya thutwamohsotho komo yehemetxkon hatà, toto komo. Txenyeru ke nehemetxkon hatà, omaso yanotomanye ro komo wya. Àro hoye ro tàtxenyerunke rma haxa nehxatxkon hatà, nyamoro ha.

¹⁷ Noro rma amna yohoràye. Amna wenarye nomokye. Onà wyaro nkekonà, teryewrye ro. Khoryenkomo yanoto komo ryhe moxamo, kekonà. Omeroron komo yohon yanoto komo rma moxamo. Khoryenkomo wya oyonyhoryetxho komo yokarymetxhe, owyanye, kekonà, omaso, toto komo wya, worokyamo yano me mak ha.

¹⁸ Anatoko, àro wyaro rma rha nkekon xarha, anatok xarha, anatok xarha. Taa. Anatoko àro wyaro rma rha nkekon xarha, worokyamo yano me rma rha. Àro rma ho noro wetxe neramaye, Pawru, toseryehokanàr ke rma haxa mak ha. Onà wyaro nkekonà, worokyamo wya. Otowko ha, mosonà hyaye, kekonà. Àro wyaro mpàn àkehe ha, owoya, Txesusu Kryestu yano me, kekonà, Pawru, worokyamo wya. Àtoko rma notowye, noro ymo, omaso hyaye.

¹⁹ Ewakhàrà rma haxa nehxatxkonà, anotomanye rotho komo. Txenyerun

komo yahohsàra harha tehxtaxow hamà, worokyamo yano me àrwomra harha omaso yesnàr ke, ketxkon hatà. Àro ke Pawru komo yahohtxownà. Txom, txom, Seryas xarha yahohtxownà. Nàhpexehxtxownà, yakentaka. Owto yoh komo hyaka rma natxownà.

²⁰ Onà wyaro nketxkonà, owto yoh komo wya. Xuknetyana komo moxamo, ketxkonà. Hawana me nomokyatxoko, kowto kom hona. Keryehoketxhe xak mak ha, ketxkonà. ²¹ Anar me xak make kàyweronàhyametxhe ha. Homayana ryhe kàwyamo. Tonytxahoryehra ro mak naha ha, àrwon komo, kàwyanye. Àro yawo rohra tehxtaxow hamà, kàwyamo, Homayana kom kaxe, ketxkonà, omaso yanotomanye rotho komo, owto yoh komo wya.

²² Pawru komo wàràhyaketxkon xarha, toto komo, ohsamnohxemo komo. Àro ke newakàhkahtxownà, owto yoh komo, Pawru kom hoko, Seryas hoko xarha. Àwomunuthuyamo yowhotxownà, tanoto komo wya. Nàhpokhotxownà, àhpoknyo ynye ro komo wya. ²³ Wewe ke nàhpohtxownà, thenyehra rma haxa, bey bey bey bey. Tàwyanye àhpoketxhenye rma, nahryemtxownà, watxa ymo yaka. Ohxe mpàn xenytxoko, ahatakanàr kom hona, ketxkon hatà, owto yoh komo, watxa ymo yonye ro wya. ²⁴ Àro wyaro katxho hoye ro, yuhnayen yaka haxa nenkahtxownà hatà, watxa ymo yonye ro. Nàhroyakàhnohtxownà xarha tà, wewe ke.

²⁵ Àsok hana nehxtatxkon ha, Pawru kom ha, Seryas xarha. Kohsarakatawo Khoryenkom yakoro nàrwonatxkon hatà. Noro hoko rma wanotetxkon xarha tà. Nenytxetxkon hatà, anar komo, ahryemxemo komo rma. ²⁶ Àtoko rma nosowusày hatà, yukryeka, sàkà sàkà sàkà kay hatà, thenyehra rma haxa mak hatà. Natahyey hatà, watxa ymo. Àtoko

rma natahurmakay hatà, watxa ymo hotarà, anaro rha, omeroro. Nataràrkay xarha tà, ahryemxemo komo hrora yakàhnohàthàratho. Newompokay xarha tà, ahomometxhàyamotho, omeroro.

²⁷ Hakay hatà, watxa ymo yonye ro. Watxa ymo heno yatahurmakaxaho yonyey hatà. Totxow hamà, ahryemxemotho komo, kekon hatà, tàwya rma. Àro ke, katxefara wyarono wakay hatà, totharaxkanàr horà, tewayehkanàr horà. ²⁸ Otharaxkakra exko, kekon mak hatà, Pawru, àwya, teryewrye ro hatà. Tano rma amna naha, omeroro. Àro ke otharaxkakra exko, kekon hatà, àwya.

²⁹ Weyu yokhoy hatà, noro, tanoto wya. Watxa ymo yaka kàtay hatà. Noseryehyakonà rma haxa mak hatà. Àro ke, tano me ro rma nehurkay hatà, Pawru komo yakrataka, Seryas yakrataka xarha.

³⁰ Watxa ymo yaye natxownà hatà. Hoymo komo y, àsoke ryhe kosonyhoryeheno, kekon hatà, àwyanye. Àsoke ryhe kosonyhoryeheno. ³¹ Txesusu hona xenyko, tonyhoryexem me harha oyehtxoho me, ketxkon hatà, Pawru komo, àwya. Kohkom hona rma xenyko. Omàn yawon komo xarha hak noro hona nenytxowà, tonyhoryexem me tehtxoho menye, ketxkon hatà. ³² Kohkomo rwonà yokarymatxownà hatà, àwya, àmàn yawon komo wya xarha.

³³ Àtoko rma, kohsarakatawo rma, Pawru komo yeheryanà korokay hatà, noro, watxa ymo yonye ro. Tàwya àkorokatxhenye rma, nataymompoy hatà, àwyanye. Nataymompotxownà xarha tà, àmàn yawon komo. ³⁴ Tataymomàtxhenye rma, Pawru komo yarày hatà, bàn yaka. Nahxemttxownà hatà. Teryehorye rma haxa nehxtatxkon hatà, noro, bàn yawon komo yakoro xarha, Khoryenkom hona xeny me harha tesnàr kom ke.

³⁵Sa, nenmahye hatà. Enmahàtxhe rma, ahosno nyne ro komo nyahtxownà hatà, owto yoh komo, watxa ymo yaka. Pawru komo enampatakaxok hatà, ketxkon hatà, nyamoro, watxa ymo yonye ro wya. ³⁶Àrwon komo yokarymay hatà, noro ha, Pawru wya. Oyonampatakahotxow hatà, owto yoh komo, kekon hatà, àwya. Àro ke ahatakaxoko. Ohxe àtotxoko, kekon hatà, watxa ymo yonye ro.

³⁷Àna matà, àtohra mpàn amna naha, kekon mak hatà, Pawru, ahosno nyne ro komo wya. Àtohra mpàn amna naha. Àsok tawro hana. Tàhpokhoryehra amna nehkak haryhe, kekon hatà. Homayana ryhe amna. Amna yanhànàtho hutwamohsohra nehxatxoko, owto yoh komo, ehxera esnàr ke. Àro ke tàhpokhoryehra amna nehkak haryhe. Amna make hpokhetxok ha, kekon hatà. Amna yahryempetxok xarha, watxa ymo yaka. Àro wyaro rma amna yeryatxoko, owto yoh komo, toto komo nenyàr me, kekon hatà. Amnye rma haxa, amna yonampatakanàr xe natxhe haryhe, toto komo nenyehor me harha. Nyamoro haxa hak nomohtxowà, amna yonampatakaxe, kekon hatà, Pawru.

³⁸Àro ke totxownà harha tà, ahosno nyne ro komo, owto yoh komo hyaka harha. Pawru rwonà yokarymatxownà hatà, àwyaney. Homayana me natxow hatà, Pawru komo, ketxkon xarha tà. Àro wyaro tàwyaney enytxatxhe rma, noseryehyatkon hatà, owto yoh komo.

³⁹Àro ke totxownà hatà, watxa ymo yaka. Atxke amna oeryatxoko, ketxkon hatà, Pawru komo wya. Atxke amna oeryatxoko. Àro ke oseryehokaxok harha, amna hoko, ketxkon hatà, owto yoh komo. Nenampatakaxownà hatà. Natxownà hatà, watxa ymo yaye. Amna yowto hoye àtotxoko txko ha, ketxkon hatà.

⁴⁰Àro wyaro watxa ymo yaye nahatakaxownà hatà, Pawru komo. Ryekneya mán yaka htzero totxownà hatà. Àto Txesusu mryenon komo yonytxownà. Àto rma hananàhtxownà. Tàwyaney àhananàhàtxheney rma, Feryepos hoye totxownà, Pawru komo.

Tesaroneka ho Pawru komo yexetxhàrà on ha.

17 Anaro rha owto horye totxownà hatà, Pawru komo, Amfeporyes horye rma hatà, Aporonya hory xarha hatà. Tesaroneka hona haxa nahatakaxownà hatà. Àto nehkakon hatà, Xuknewyana yohsamnohtoho komo. ²Àro yaka toy hatà, Pawru. Xuknewyana yohsamnohtoho kom yaka tàtosomà ro kax mak nehkakon ha.

Àro ke, hokano ytxoho yawasàn ho àro yaka toy hatà, anaro rha hokano ytxoho yawasàn ho hatà, osorwawo ro hatà. Toto komo hananàhyakon hatà. Anaro rha Khoryenkom karyehtan hoyen ke, Txesusu yokarymekon hatà, àwyaney, àmenhosahonhàr ke mak hatà. ³Teryewhamnohsom me naha hampànà, Kryestu, Khoryenkomo nànyaknyàrà rma, kehe haryhe, Khoryenkom karyehtanà, kekon hatà, àwyaney. Àwayehxemo kom waye nasanàmyaha harha hampànà, kehe xarha. Oske mpàn nexey ha, Kryestu, Khoryenkom karyehtan yawo ro tehtxoho me, kekon hatà. Àro ke, Kryestu me nay hamà, Txesusu. Khoryenkomo nànyaketxho me rma nay hamà. Noro rma wekarymehe, oyaney, kekon hatà, Pawru, toto komo wya.

⁴Àro wyar hamà, ketxkon hatà, Xuknewyana kukuru komo. Pawru komo hyaka tohsamnohsomà ro me harha nehxatxkon hatà, Seryasà hyaka xarha. Àro wyar hamà, ketxkon xarha tà, Kryekyana kukuru komo xarha,

thenyehra hatà. Xuknewyana komo wyaro Khoryenkom hokon me harha ehxemo komo rma nyamoro hatà. Notxwakomo komo xarha, àro wyar hamà ketxkon xarha tà, thenyehra rma rha hatà. Owto yoh kom hetx komo rma mokyam nehxtatxkon hatà, notxwakomo komo.

⁵Natakuyatxkon mak hatà, Xuknewyana komo, Txesusu yahosnyehna komo rma. Anha komo yanyehtxownà hatà. Tweromna ro kukuru komo rma yanyehtxownà hatà. Nohsamnohtàkatxownà hatà, nyamoro ha. Tweromra ro mak nehxtatxkon hatà. Owto hon komo yeryehokatxownà rma haxa mak hatà. Xasaw man yaka totxownà hatà, Pawru komo yahosnàr horà. Kàtatxownà hatà, noro man hoko, towomnàr kom horà. Pawru komo tenampatakatxe, toto komo hyaka, ketxkon hatà, tàwyanye rma.

⁶Àro yawohra mak nehtxownà hatà, Pawru komo. Xenyheranye nehtxownà hatà, anha komo. Àro ke, Xasaw komo hpexehtxownà hatà. Txesusu mryenon kukuru komo rma hpexehtxownà hatà. Natxownà hatà, owto yoh komo hyaka. Onà wyaro nketxkon hatà, àwyanye, Pawru kom hoko. Kowto kom hona nomokyatxoko, waha komo, ketxkon hatà. Anaro yowto hon komo yeryehoketxok hatà. Kowto kom hona xarha nomokyatxoko, keryehokanàr kom horà hamà, ketxkon hatà, anha komo. ⁷Bàn yaka naryatxoko, mosonà, Xasawu. Sesa yoyukhura ro mak natxhe ha, nyamoro ha, ketxkon hatà. Kàkayaryet komo yoyukhura rma natxhe. Anaro ryhe, Txesusu rma, kàkayaryet kom me naha, ketxhe, nyamoro ha, ketxkon hatà, anha komo, Pawru kom hoko.

⁸Àro wyaro tàwyanye enytxatxhe rma, noseryehoketxkon hatà, toto komo, owto yoh komo xarha. ⁹Xasaw komo txyenyrunutho yahohtxownà hatà, owto

yoh komo. Pawru komo ànyahtxoko, kowto kom hoye, ketxkon hatà, Xasaw komo wya. Owyanye ànyaketxhenye rma, otxenyrunuthuyamo amna nànyaha harha, owyany harha, ketxkon hatà, owto yoh komo. Àro wyaro tàwyanye katxhe rma, Xasaw komo nyahtxownà hatà, àmàn kom yaka harha.

¹⁰Àro rma ho Pawru komo nyahtxownà hatà, Txesusu mryenon komo. Seryas xarha nyahtxownà hatà. Kohsaya rma nànyahtxownà hatà, Tesaroneka hoye.

Taa. Beryeya hona nahatakattxownà hatà, Pawru komo. Tahatakattxhenye, Xuknewyana yohsamnohtoho kom yaka totxownà hatà.

Beryeya ho Pawru komo yexetxhàrà on ha.

¹¹Àsok hana nehxtatxkon ha, Xuknewyana komo, Beryeya hon komo. Tesaroneka hon komo wyarohra nehxtatxkon hatà. Ohxe rma haxa nehxtatxkon hatà, Beryeya hon komo. Àro ke Khoryenkomo rwonà yonytxetxkon hatà. Pawru komo yonytxanàr xe rma haxa nehxtatxkon hatà. Anaro rha Khoryenkom karyehtan hoyeno yonyatxkon xarha tà. Àmenhosahonhàrà rma yonyatxkon hatà, àro yawo rohra kat nekarymetxowà, Pawru komo, tawro me hatà.

¹²Àro ke, Txesusu yahohtxownà hatà, Xuknewyana kukuru komo, thenyenohnà kom hatà. Nahohtxownà xarha tà, Kryekyana kukuru komo xarha, thenyehra rma rha hatà, kàrkomo kom hatà, woràskomo komo xarha hatà. Notxwakomo komo rma nyamoro hatà, owto yoh komo hetx komo rma hatà.

¹³Pawru komo yokaytà yonytxatxownà mak hatà, Tesaroneka hon

komo, Xuknewyana komo rma. Beryeya hon komo wya xarha Khoryenkomo rwonà yokarymehe, Pawru, katxho rma yonytxatxownà hatà. Àro ke, Beryeya hona totxownà hatà, nyamoro xarha, Pawru xanhàn komo rma. Àton komo yowakàhkahnohtxownà hatà, Pawru kom hoko.

¹⁴ Àro ke Pawru nyahtxownà hatà, Txesusu mryenon komo. Amamehra rma nànyahtxownà hatà, Beryeya hoye. Àto rma noknomtxownà hatà, Seryas komo, Txemohtyo xarha. Tuna ymo yohokoso Pawru nyahtxownà hatà. ¹⁵ Akoro totxownà hatà, Txesusu mryenon kukuru komo. Atenas hona natxownà hatà. Àsna tahataktxhenye, totxownà harha tà, nyamoro, Beryeya hona harha. Noknomye hatà, Pawru. Seryas komo mànyakyatxhe ha, rohyaka, kekon hatà, noro, àwyanye. Txemohtyo xarha mànyakyatxhe ha. Mexehra rma haxa àtotxok hatà, Pawru hyaka, màketxhe ha, àwyanye, kekon hatà, Pawru, àwyanye, Beryeya hona harha tàtosom komo wya.

Atenas ho Pawru yexetxhàrà on ha.

¹⁶ Atenas ho noknomye hatà, Pawru. Seryas komo yomoknàr hona ro nehakon hatà. Thoryenà ro komo kuknon hoko rma haxa nehaxtkkon hatà, Atenas hon komo, noro nenyàr me hatà. Àro ke noseryehokekon hatà, àton kom hoko. ¹⁷ Àro ke, nosonytxetxkon hatà, akoronye. Xuknewyana kom yakoro rma nosonytxetxkon hatà, Pawru, ohsamnohtoho kom yaw hatà. Àto nehaxtkkon xarha tà, Xuknewyanahnà kukuru komo xarha. Xuknewyana komo wyaro Khoryenkom hokon me harha ehxemo komo rma nyamoro hatà. Nyamoro yakoro xarha nosonytxetxkon hatà, Pawru. Emahona ro nosonytxetxkon xarha tà, anar kom yakoro xarha. Onok kom hana

yakentaka nohsamnohyatxkon ha. Nyamoro yakoro rma nosonytxetxkon hatà, Pawru.

¹⁸ Àto nehaxtkkon hatà, horykomo komo, Kryekyana komo yweronàhyamanye ro kukuru komo. Anar komo, Epekur heno nmenhotho yawo ro nehaxtkkon hatà. Anar komo, Estoyku komo kukur me nehaxtkkon hatà. Nyamoro rma, Pawru yonytxownà hatà. Tàrwonyemà ro me nay hamà, mosonà, ketxkon hatà, ukukuru komo, noro hoko. Àsoke ryhe hananàhno yeryano, ketxkon hatà. Anar komo horyenà ro yokarymany me nay hamà, ketxkon hatà, anar komo. Àro wyaro nketxkon hatà, Pawru wya Txesusu yokarymanàr ke hatà, àwya anàmno ytxoho yokarymanàr ke xarha hatà.

¹⁹ Àro ke Pawru yahohtxownà hatà. Omoko, amna yakoro, ketxkon hatà, àwya. Natxownà hatà, nàmno ymo yaka, tohsamnohtoho ro kom yaka. Aryopaku katxho rma àro hatà, nàmno ymo yosotà. Oyonytxanàr xe amna naha, ketxkon hatà, Pawru wya. Anar me hananàhno meryan hatà. ²⁰ Amna nenytxahtorà rotho mekarymen hatà, ketxkon hatà. Àro ke uhutwanàr xe amna naha. Uhutwamohsoko, amna wya, ketxkon hatà, Kryekyana komo yweronàhyamany komo, Pawru wya.

²¹ Àsok hana nehaxtkkon ha, Atenas hon kom ha. Tànenytxahtorà rotho komo yonytxanàr xe roro nehaxtkkon hatà. Àro rma yokarymanàr xe roro nehaxtkkon xarha tà, tàwyanye rma. Àro hokono ro me nehaxtkkon hatà, Atenas hon komo, omeroro. Anaro rha owto honotho komo xarha, Atenas hona omohxemotho komo rma, àro hokono ro me rma rha nehaxtkkon hatà.

²² Nasanàmnye hatà, Pawru, say. Aryopaku katxho yawon komo yamrakatawo nehakon hatà. Toto komo y, Atenas hon komo y, kekon

hatà. Ohoryenà ro kom hokon me rma haxa manatxow hamà, kekon hatà, Pawru. ²³Àsok tawro hana. Oyowto kom horye rataryeknohnàtoko, ohoryenà ro komo kuknonà wenyako. Onewakryenàr komo rma wenyako. Anakàhtothàyam xarha wenyako, kekon hatà. Ohoryenà ro komo yowakryetxho yahonà rma wenyako. Àro hoko onmenhothàyam xarha wenyako. Tano kànhutwahtor komo tewakryetxhe, khoryenà ro komo, katxho rma àro ha, onmenhothàyamo, kekon hatà. Àsok tawro hana. Onhutwahtor komo rma mewakryetxow hamà. Àro ke, noro rma wekarymehe, owyanye, kekon hatà, Pawru.

²⁴Yukryeka yakàhtoye, Khoryenkomo, yaworon xaxa rma, kekon hatà. Noro ryhe, omeroro nakàhtoye. Kahe kom yoh me naha. Yukryeka yoh me xarha naha. Noro rma, nàmno yawon mehra ro mak naha ha. Toto nyeryetxho yawon mehra naha, kekon hatà, Pawru. ²⁵Onà wyaro katxho mehra ro mak naha ha, kàwyanye. Àkatxhomra nay hamà, Khoryenkomo, àro ke tewakryetxhe, tkatxhonke harha ehtxoho me, katxho mehra ro mak naha ha. Àsok tawro hana, omeroron komo yoh me tesnàr ke hamà, kekon hatà. Noro ryhe, kowakryeny kom me naha. Kakàhtony kom me naha. Ohxe keny kom me naha. Omeroro nàmnyaha, noro ha, kàwyanye, kekon hatà, Pawru. ²⁶Towenyxa htxero toto yakàhtoye. Towenyxanotho rma hoye omeroro nakàhtotxownà. Anaro rha yana komo rma yakàhtoye, towenyxanotho hoy mak ha, kekon hatà. Ànakàhtothàyamo rma, yukryeka ho othoyehra natxhe, noro yano me mak ha. Ewto komo wahanonkay xarha, noro ha. Tan mexe àramamtoho komo xarha kuknomaye, kekon hatà, Pawru. ²⁷Àro wyaro toto komo yeryeye, Khoryenkomo,

thutwanàr xe esnàr kom horà, thutwanàr hona ro esnàr kom horà, thutwany me harha esnàr kom horà. Àsok tawro hana. Kàhyayenye moxehra ro mak naha ha, noro ha, kekon hatà, Pawru. ²⁸Noro hoko rma, onà wyaro nmenhotxownà hatà, ohoryen heno komo, Kryekyana horyen heno komo rma.

Noro yano me tonutxownà. Noro yano me mexe nyhe tan tehxtaxhe. Noro yano me tàtosom me tehxtaxhe.

Àro wyaro rma nmenhotxownà hatà, nyamor heno, kekon hatà. Onà wyaro xarha nmenhotxownà hatà.

Noro nakàhtotho me xaxa tehxtaxhe ha. Àro wyaro rma nmenhotxownà hatà, ohoryen heno komo, kekon hatà, Pawru.

²⁹Noro nakàhtotho me tehxtaxow hamà. Àro ke, onà wyaro kahra tehtxe. Khoryenkom kuknon me nay hamà, dakàhtonàr komo, kahra tehtxe. Ryehutwatxho hoye ro hak wakàhtosà, Khoryenkom kuknonà, uru hana, pàrata haxa hana, toh haxa hana, kahra tehtxe, kekon hatà, Pawru.

³⁰Khoryenkom hutwahra nehxtakxonà, toto komo, amnyehra, kekon hatà. Atxke manatxhe, rohutwahra oyesnàr komo ke, kahra mak nehxakonà, àwyanye. Onà wyar haxa nkehe, amnye rma, kàwyanye, omeroron komo wya, anaro rha owto hon komo wya. Anar me harha ayanhànàthàyamo xenytxoko, kehe, kekon hatà, Pawru. ³¹Amnye nenmahyaha haxa ha, wahanonkano ytxoho. Khoryenkomo nkuknomatxho rma àro ha. Àro rma ho Txesusu nyakyaha hampànà, kekon hatà. Noro rma yeryeye, wahanonkano nyeye me. Atxke manatxhe hampànà, kehe hampànà, noro, toto komo wya, anar komo wya. Ohxe manatxhe, kehe xarha, anar komo wya xarha. Yaworo rma haxa àro wyaro nkehe,

kekon hatà. Àwayehxemo kom waye Txesusu yanàmye, Khoryenkomo. Tàwya anàmrà ke ryhe, onà wyaro kany me rma nehxakon hamà. Mosonà rma ànyakyaha xaxa hampànà, wahanonkano nyne me, kany me rma nehxakon hamà, kekon hatà. Àro ke, anar me harha ayanhànàthà yamo xenytxoko, kany me xarha naha, Khoryenkomo, kàwyanye, kekon hatà, Pawru. Àro wyaro nekarymay hatà, Atenas hon komo wya.

³²Àro wyaro tàwyanye enytxatxhe rma, newnohyatxkon hatà, ukukuru komo. Àwayehxemo kom waye Txesusu yanàmye katxho yownohyatxkon hatà. Onà wyar haxa nketxkon hatà, anar komo, ukukuru komo rma. Anatoko amna oyonytxehe xarha, àro hoko, ketxkon hatà, Pawru wya. ³³Àro ke toy hatà, noro, àhyayenye.

³⁴Txesusu yahohtxownà hatà, ukukuru komo. Pawru hyaka tohsamnohsomà ro me harha nehxatxkon hatà. Àwawonye rma nehxakon hatà, Txewnyesyu. Aryopaku katxho yawono ro rma mok nehxakon hatà, tosonytxaxemà ro kom kukuru rma hatà. Àwawonye rma rha nehxakon hatà, wosà. Damaryesà rma noro hatà. Anar komo xarha, Pawru hyaka tohsamnohsomà ro me harha nehxatxkon hatà.

Koryentu ho Pawru yexetxhàrà on ha.

18 Mexe nyhe ehxah me toy hatà, Pawru, Atenas hoye. Koryentu hona toy hatà.

²Àto toto yonyey hatà. Aakera rma noro hatà. Xuknewyana rma noro hatà, Pontu ho enusahotho rma hatà. Koryentu ho mexehra ehxah me nehxatxkon hatà, Aakera komo, thetx yakoro rma. Pàryesera rma noro hatà, àhetx yosotà. Homa ho nehxatxkonà htixer hakahpa tà, Etarya yamtar hon ho

htixer hakahpa tà. Xuknewyana komo nyakye hatà, Krawdyu, Homayana komo kayaryetà. Homa hoye nànyahtxownà hatà. Àro ke, Koryentu hona nomohtxownà hatà, Aakera komo. Nyamoro rma màn yaka toy hatà, Pawru. Xeny-enye toy hatà. ³Okno hpotxetho ke womu hporyenye ro me nehxatxkon hatà, nyamoro. Àhporyenye ro me rma rha nehxakon, Pawru xarha. Àro ke, àmàn kom yawo nenmahyakonà roro hatà. Àto rye rma womu hporyetxkon hatà.

⁴Hokano ytxoho yawasàn ho yohà tekon hatà, Pawru, Xuknewyana yohsamnohtoho kom yaka. Àto nekarymekon hatà, Xuknewyana komo wya, Kryekyana komo wya xarha. Àrwo yonyhorunu yokarymekon hatà, àwyanye, yaworo xaxa nay hamà tawro horà.

⁵Taa. Maseknonya yamtar hoye nomohtxownà hatà, Seryas komo, Txemohtyo xarha. Pawru yonytxownà hatà. Àrwo yonyhorunu yokarymekonà roro hatà. Kryestu me naha ha, Txesusu, kekonà roro hatà, Xuknewyana komo wya. ⁶Nameryeketxkon mak hatà, nyamoro. Txesusu wàràhyaketxkon xarha tà. Àro ke, twomunu yahmerkay hatà, Pawru. Ohayenye àtehe hampànà, atxke oyesnàr komo ke, tawro rma mon nehxakon hatà. Onà wyaro nkekon hatà, àwyanye. Ayano me ronye ryhe enyhoryehnà me rma manatxhe, kekon hatà. Tonyhoryexem me oyesnàr komo xe wehxaknan haryhe, uro ha. Àro ke wekarymeknano, owyanye. Ekarymahra harha wehxaha, owyanye, kekon hatà. Xuknewyanahnà kom waka harha àtehe. Nyamoro wya haxa ryhe wekarymehe, kekon hatà, Pawru, Xuknewyana komo wya.

⁷Àro ke toy hatà, àhyayenye, ohsamnohtoho kom yaye rma. Txexu Xustu màn yaka haxa toy hatà. Noro

mànà rma, moxehra nehxa kon hatà, Xuknewyana yohsamnohtoho kom màhto rma hatà. Xuknewyana komo wyaro Khoryenkom hokon me harha ehxaho rma noro hatà, Txexu Xustu, Homayana rma hatà. Àrwo yonyhorunu yokarymaxe tekon harha tà, Pawru, noro màn yaka.

⁸Kohkomo yahosày hatà, Kryespu. Xuknewyana komo yohà rma mok nehxa kon hatà, noro ha, tohsamnohsomà ro komo yonye ro rma hatà. Noro màn yawon komo xarha, Kohkomo yahohtxownà xarha tà. Anar komo xarha, Koryentu hon kukuru komo rma, Kohkomo yahohtxownà xarha tà, thenyehohnà kom hatà. Tàwyanye Pawru yonytxatxhe rma, nahohtxownà hatà. Nataymompotxownà xarha tà.

⁹Taa. Kohsaya nàrwonàmeye hatà, Kohkomo, Pawru yakoro, osenyetnàr me hatà. Onà wyaro nkekon hatà. Oseryehpàra exko, kekon hatà. Ekarymako rma, tano. Atàknahra exko, kekon hatà, Kohkomo. ¹⁰Ayakoro rma wehxaha. Romryenon komo, yak natxhe, tano, Koryentu ho, kekon hatà. Àro ke, oyotahahra natxhe, axanhàn komo. Oyeryewhamnohpàra rma natxhe, kekon hatà, Kohkomo, Pawru wya, osenyetnàr me hatà.

¹¹Àro ke, Koryentu ho roro rma hak nehxa kon hatà, Pawru, mexe nyhe hatà. 18 me nuno yonat kay hatà, àto. Khoryenkomo rwonà yokarymekon hatà, àton komo wya.

¹²Taa. Koryentu hon komo kayaryet me harha nehxa kon hakahpa tà, Karyu, Akaya yamtar hon komo kayaryetà rma hatà. Àkayaryet kom me noro yehtoko rma, Pawru yahohtxownà hatà, Xuknewyana komo. Àme rye rma haxa tehutwatxho kom hoye ro nahohtxownà hatà, txom. Natxownà hatà, Karyu yahonà ymo màtkoso, onytxano ytxoho ro màtkoso. ¹³Onà wyaro nketxkon

hatà, Karyu wya, Pawru hoko. Anar me hananàhno yeryaha, mosonà, amna yweronàhyamatxho yawo rohra mak ha, ketxkon hatà. Onà wyar haxa Khoryenkom hoko ehtxoko, kehe, toto komo wya. Àro ke eyko ha, ketxkon hatà, Xuknewyana komo, Karyu wya.

¹⁴Toskarymatxahke nehxa kon haryhe tà, Pawru. Karyu haxa nàrwonàmeye hatà. Onà wyaro nkekon hatà, noro ha. Xuknewyana komo y, kekon hatà. Moson hoko oyonytxahraneye wehxaha. Waha me moson yehtoko, oyonytxanàràtho kom haryhe, rowya. Anhà hokon me rma ehtoko, oyonytxanàràtho kom haryhe, rowya, kekon hatà, Karyu. ¹⁵Waha mehra mak naha. Àhoko rma orwonatxhe haryhe, oyweronàhyamatxho kom yawo rohra esnàr ke mak hatà, anar me àwya ekarymanàr ke mak hatà, anaro ohoryenà ro komo yosotà yokarymanàr ke mak hatà, kekon hatà. Àro hoko, oyonytxanyehnnà ro kom me wehxaha. Omnyamo rma osonytxatxoko, kekon hatà, Karyu, Xuknewyana komo wya. ¹⁶Àro wyaro tàwya katxhe rma, tahnà ymo màthoye nànyahtxownà hatà.

¹⁷Xuknewyana komo xehra nehxa txkon hatà, Koryentu hon komo, Kryekyana komo rma. Àro ke, Sostenesà yahohtxownà hatà, nyamoro rye, Xuknewyana komo yoh me noro yesnàr ke hatà, tohsamnohsomà ro komo yonye ro me noro yesnàr ke hatà. Natxownà hatà, Karyu yahonà ymo màtkoso, onytxano ytxoho ro màtkoso. Txom, bey bey bey bey, norotho hpohtxownà hatà, Karyu nenyàr me hatà. Noro ryhe, eyheranye rma nehxa kon hatà.

Antxeyokeya hona harha Pawru tothàrà on ha.

¹⁸Mexe nyhe rma nehxa kon hatà, Pawru, Koryentu ho. Mex ehxah me toy hatà. Àtehe ha, kekon hatà, Txesusu

mryenon komo wya. Akoro totxownà xarha tà, Pàryesera komo, ànyo xarha, Aakera rma. Senkàryeya hona htzero totxownà hatà.

Àto tehtoko, nehpokay hatà, Pawru. Àsok tawro hana. Mexe ehpokahra rma ehxahonhàr me nehxakon hatà, tàrwonàmàthàrà yawo ron me tehutwamohsonàr horà. Onà wyaro mpàn wehxaha ha, mexe nyhe, Khoryenkomo nenyàr me, kanyenhàr me nehxakon hatà. Àro wyaro katxhàrànhàrà yawo ro rma haxa textexhe, nehpokay harha tà, Senkàryeya ho tehtok hatà.

Serya yamtar hona tàtonàr komo xe nehxtxkon hatà, Pawru komo. Àro ke, tuna ymo wetotxownà hatà. ¹⁹ Ehfesu hona htzero nahatakaxownà hatà. Àto noknomtxownà hatà, Aakera komo.

Tàtohra ro rma haka, Xuknewyana yohsamnohtoho kom yaka toy hatà, Pawru. Àto nekarymay hatà, Xuknewyana komo wya.

²⁰ Mexe nyhe tan exko, amna wawo, ketxkon hatà, nyamoro ha, àwya.

Àtehe rma haxa mpànà, kekon mak hatà, Pawru. ²¹ Komokyaha harha, amnye. Romoknàr xe Khoryenkom yehtoko, komokyaha harha, ohyakanye, kekon hatà.

Àro wyaro tàwya katxhe rma, àtehe ha, kekon xarha tà. Àhyayenye toy hatà. Ehfesu hoye toy hatà. Tuna ymo wetotxownà xarha tà. ²² Sesaryeya hona nahatakaxownà hatà. Àto nasanàmnye hatà, Pawru. Xerusaryen hona toy hatà. Txesusu mryenon komo yonyxe toy hatà. Taa. Toy xarha tà, Antxeyokeya hona.

²³ Mexe nyhe nehxakon hatà, Antxeyokeya ho. Mex ehxah me, toy xarha tà. Anaro rha owto hona toy hatà, Karaseya yamtar horye rma hatà, Fàryexeya yamtar hory xarha hatà. Txesusu mryenon komo hananàhtxownà hatà, àhnawonye tahoxerye ehtxoho menyè.

Ehfesu ho Koryentu ho xarha Aporu yexetxhàrà on ha.

²⁴ Ehfesu hona nomokye hatà, toto. Aporu rma noro hatà. Xuknewyana rma mok nehxakon hatà, Aryesantryeya honotho rma hatà. Ekarymanye ro me haxa nehxakon hatà, Aporu. Tàrwonhorye rma haxa nehxakon hatà. Khoryenkom karyehtan hutwanye ro me nehxakon xarha tà, àmenhosahonhàrà hutwanye ro me mak hatà. ²⁵ Àsok hana kesnàr komo xe nay ha, Kohkom ha. Àro hoko rma, àhananàhsah me nehxakon haryhe tà, Aporu. Kohkom xe rma haxa nehxakon hatà, teryewrye ro hatà. Àro ke nekarymekon hatà, toto komo wya. Yukryeka ho Txesusu yexetxhàrànhàrà yokarymekon hatà, yaworo rma haxa mak hatà. Aymomno ytxoho hok haxa ryhe, Xowaw heno nekarymatxhotho marma hutwekon hatà. Txesusu mryenon harha uro ha tawro me kataymomtoho komo hutwaha hak nehxakon hatà.

²⁶ Noro rma, Xuknewyana yohsamnohtoho kom yawo nekarymekon hatà, oseryehpàra ro mak hatà. Noro yonytxatxownà hatà, Pàryesera komo, ànyo xarha, Aakera rma. Àro ke natxownà hatà, bàn kom yaka. Yaworo haxa hutwamohsotxownà hatà, àwya. Àsok hana kesnàr komo xe nay ha, Khoryenkom ha. Àro rma hutwamohsotàhkatxownà hatà, àwya. Noro nenytxahtoràtho rma hutwamohsotxownà harha tà, Pàryesera komo, àwya.

²⁷ Taa. Tàtonàr xe nehxakon hatà, Aporu, Akaya yamtar hona hatà. Àna hamà, màten hamà, ketxkon hatà, Txesusu mryenon komo, Ehfesu hon komo rma. Menhotxownà hatà, Akaya yamtar hon komo hyaka, Txesusu mryenon komo hyaka rma. Noro ohyakanye monteno, ohxe ttextxoko, ketxkon hatà, tànmenhothàyam yawo.

Taa. Koryentu hona nahatakay hatà, Aporu, Akaya yamtar hono rma hona hatà. Àto nehxatxkon hatà, Txesusu yahosnyenhàymo. Towahke Khoryenkom yehtxoho hoye ro Txesusu yahosnyenhàr me nehxatxkon hatà. Nyamoro rma yakoronomekon hatà, Aporu, thenyehra rma haxa hatà. ²⁸Àsok tawro hana. Tahoxerye rma haxa nàrwonakon hatà, Xuknewyana kom yakoro. Anaro rha Khoryenkom karyehtan hoyen ke, Kryestu me Txesu yehtxoho hutwamohsekon hatà, àwyaney, àmenhosahonhàrà ke mak hatà. Àwyaney tameryekantoko rma, ehonye rma haxa nàrwonakon hatà, toto komo nenytxanàr me hatà.

Pawru wya Ehfesu hon komo hananàhàthàrà on ha.

19 Koryentu ho rma hak nehxakon hatà, Aporu. Àtoko rma Ehfesu hona nomokye hatà, Pawru. Àhà ymo horye tàtotxhe rma, Ehfesu hona nahatakay hatà. Àto tehtoko, Txesusu mryenon kukuru komo yonyey hatà.

²Onà wyaro nkekon hatà, àwyaney. Owyanye Txesusu yahosàtxhe, Khoryenkom yokato yahohsàrà kat mehtxownà, kekon hatà.

Ahohsàrà amna nexeye, ketxkon hatà. Ahohsàrà amna nexeye. Khoryenkom yokato yonytxanyehná ro me amna naha, ketxkon hatà.

³Onok yano me mataymomtxownà, kekon hatà, Pawru. Onok yano me mataymomtxownà.

Xowaw heno nekarymatxhotho yano me hatà, noro heno nekarymatxhotho yano me amna nataymomye, ketxkon hatà.

⁴Àna matà, Txesusu yomokhàrà ro rma haka aymomno ryakon hatà, Xowaw heno, kekon hatà, Pawru. Anar me harha ayanhànàthàymo xenytxoko katxhàr komo ryhe yamomyakon hatà,

noro heno, kekon hatà. Onà wyaro xarha nkekon heno hatà, toto komo wya. Rohryetayo hona xenytxoko, kekon heno hatà. Txesu hoko ryhe, àro wyaro nkekon hamà, kekon hatà, Pawru.

⁵Àro wyaro tàwyaney enytxatxhe rma, nataymompotxownà hatà, Txesusu mryenon harha uro ha tawro me hatà, Kohkomo mryenon harha uro ha tawro me hatà. ⁶Tamorà yeryey hatà, Pawru, àhonanye. Àtoko rma àhonanye nomokye hatà, Khoryenkom yokato. Noro yano me, anaro rha yana komo rwon yawo nàrwonatzkon hatà. Amnye tehtxoho komo yokarymetxkon xarha tà, noro nhutwamohsotho yano me mak hatà. ⁷12 me hana nehxatxkon ha, àyakenon komo.

⁸Taa. Xuknewyana yohsamnohtoho kom yaka tekon hatà, Pawru, Ehfesu ho. Àro yaka tàtosomà ro me, 3 me nuno yonatkay hatà. Àto nekarymekon hatà, oseryehpàrà ro mak hatà. Kàkaryyet kom me Khoryenkom yehtxoho yokarymekon hatà, Xuknewyana komo wya. Txesu hona xenytxoko, Khoryenkomo mryenon me oyehtxoho menye, kekon hatà, teryewrye ro hatà, àwyaney.

⁹Akàhpàrà mak nehxatxkon hatà, ukukuru komo. Eyukhura nehxatxkon hatà. Pawru wya, Khoryenkomo hyaka kany kom me naha, Txesusu, katxho hoko, atxke nàrwonatzkon hatà, nyamoro ha, toto komo nenytxanàr me hatà, ohsamnohxemo komo nenytxanàr me hatà.

Àro ke, àhyayenye toy hatà, Pawru. Ohsamnohtoho kom yaka àtohra harha nehxakon hatà. Txeranu màn yaka haxa toy hatà. Ompamnohno ytxoho rma mon nehxakon hatà, Txeranu mànà. Àro yaw harha nekarymekon hatà, Pawru, toto komo wya, emahona ro hatà. Àsna

tetxkon xarha tà, Xuknewyana kukuru komo, Txesusu yahosnyenhà yamo rma.

¹⁰ 2 me txemnyehàntay hatà, Pawru, àto. Emahona ro nekarymekon hatà, Txeranu màn yawo. Àro ke, Kohkomo rwonà yonytxetxkon hatà, Aaseya yamtar hon komo, Xuknewyana komo rma, Kryekyana komo xarha, omeroro hatà.

Sefa muru komo yexetxhàrà on ha.

¹¹ Anaro rha hoko eryehokano yeryhekon hatà, Khoryenkomo, Pawru wya. Àro wyaro tahoxetà yonyhekon hatà, toto komo wya, thenyehra hatà.

¹² Ekehàtho komo yonyhoryekon hatà. Worokyamo yohàtho komo xarha yonyhoryekon hatà. Àhyayenye notowyatxkon hatà, worokyamo komo. Onà wyaro ryhe nenyhoryetxkon hatà, Khoryenkomo. Pawru hona womu txko yeryatxkon hatà, toto komo. Àrotho rma yaryatxkon hatà, ekeh kom hona, worokyamo yoh kom hona xarha. Àro hoye ro ohxe harha nehxtatxkon hatà, ekehàtho komo, worokyamo yohàtho komo xarha.

¹³ Àto nehxtatxkon hatà, yaskomo komo, Xuknewyana komo rma, Ehfesu ho hatà. Toto komo hyaye worokyamo yownye me amna naha, kany me rma nehxtatxkon haryhe tà, nyamoro ha. Anaro rha owto hona tàtosomà ro me nehxtatxkon hatà. Nyamoro rma, Pawru yahoxet hoko nehohketxkon hatà. Àro ke, onà wyaro nketxkon hatà, worokyamo yoh kom hoko. Worokyamo y, onà wyaro mpànà àkehe ha, owya, Txesusu yano me, ketxkon hatà. Otowko ha, mosonà hyaye, Txesusu yano me, Pawru nekarymanàr yano me, ketxkon hatà. Àro wyaro Kohkom yosotà yotakyatxkonà rma haryhe tà.

¹⁴ Ukukuru kom me nehxtatxkon hatà, Sefa muru komo. Xuknewyana komo rma nyamoro hatà. Khoryenkom màn yonye ro yoh kom kukuru me nehxakon

hatà, Sefa, àyàm komo. 7 me nehxtatxkon hatà, umuru komo. Nyamoro rma, onà wyaro nketxkon hatà. Worokyamo y, otowko ha, mosonà hyaye, Txesusu yano me, Pawru nekarymanàr yano me, ketxkon hatà, worokyamo yoh hoko.

¹⁵ Onà wyar haxa neyuhtxownà hatà, worokyamo. Txesusu ywero wehxaha, kekon hatà. Pawru ywero xarha wehxaha. Omnyamo ryhe, oywenyekenye mak wehxaha, kekon hatà, worokyamo, Sefa muru komo wya.

¹⁶ Àro wyaro tàwya katxhe rma, àhokonye kàtay hatà, noro, toto, worokyamo yohà rma. Narymatxehkatxownà hatà, worokyamo yahoxet yano me hatà. 7 heno komo rma yarymatxehkay hatà. Àro ke, àmàn yaye nekahtàmtxownà hatà, nyamoro heno. Teheryanke, anyempera xarha, totxownà hatà.

¹⁷ Nyamoro heno yokaytà yonytxatxownà hatà, Ehfesu hon komo, Xuknewyana komo rma, Kryekyana komo xarha, omeroro hatà. Àro ke noseryehyatxkon hatà, Kohkom yahoxet hona. Ehonomnà me xaxa nay hamà, Txesusu, ketxkon hatà, Kohkom hoko.

¹⁸ Àsok hana nehxtatxkon ha, Txesusu yahosnyenhà yamo. Wanohtono nyàr hoko ehxahotho me nehxtatxkon hatà, ukukuru komo. Eryemkano nyàr hoko xarha ehxahotho me nehxtatxkon hatà. Tàwyanye Sefa muru komo yonytxatxhe rma, nomohtxownà hatà, Pawru komo hyaka. Noskarymatxownà hatà. Tanhànàthà yamo yokarymatxownà hatà.

¹⁹ Tkaryehtanàthà yamo yohtxownà xarha tà, ukukuru komo, wanohtono ytxohotho rma hatà, eryemkano ytxohotho xarha hatà. Omeroro naknyohtxownà hatà, toto komo nenyàr me hatà. Tehetàhkemàtho rma haxa mon nehxakon hatà, àkaryehtanàthà yamo. Ehethàthàrà rma kuknomatxownà hatà. 50.000

txenyeru me rma nehkakon hatà. Tehetàhkemàtho rma yaknyohtxownà hatà, omeroro hatà.

²⁰Tokarymaxem me rma haxa nehkakon hatà, Kohkomo rwonà. Nenytxetxkon hatà, toto komo, thenyehonà komo.

Tweromra ro rma haxa Ehfesu hon komo yohsamnohàthàrà on ha.

²¹Àro tàhto rma nehutway hatà, Pawru, tàhnawo. Àten hamà, Maseknonya yamtar horye, Akaya yamtar horye xarha, kekon hatà, tàhnawo. Anaro rha owto hona àten hamà. Àsna rototxhe rma, àtehe xarha, Xerusaryen hona, kekon hatà, tàhnawo. Xerusaryen hona rototxhe, Homa hona haxa àten hamà, kekon hatà, Pawru, tàhnawo.

²²Àro ke tàywaho asako nànyahtxownà hatà, Maseknonya yamtar hona. Takoron kom hoye rma nànyahtxownà hatà, Txemohtyo rma hatà, Erastu xarha hatà. Pawru ryhe, mexe nyhe Ehfesu ho rma nehkakon hatà, Aaseya yamtar ho rma hatà.

²³Àto Pawru yehtoko rma, ewakhàra nehkatxkon hatà, Ehfesu hon komo, Txesusu mryenon kom hoko. Khoryenkomo hyaka kany kom me naha, Txesusu, kany kom hoko rma, ewakhàra nehkatxkon hatà.

²⁴Demetryeyu nekarymatxho hoye ro ewakhàra nehkatxkon hatà. Pàrata hoye katxhonano yakàhtonye ro me nehkakon hatà, Demetryeyu. Txeyana kuknon xarha yakàhtekon hatà, pàrata hoye. Ehfesu hon komo horyenà ro me nehkakon hatà, Txeyana, wosà wyarono. Noro kuknonà txko yakàhtetxkon hatà, Demetryeyu komo, anar komo xarha, thenyehonà kom hatà. Tànakàhtothàyam hona tàtxenyerun komo yahohsatxkon hatà, thenyehra hatà.

²⁵Àro ke, akàhtonye ro komo yanyekye hatà, Demetryeyu. Anoto ro komo xarha yanyekye hatà. Nohsamnohtàkatxownà hatà. Onà wyaro nkekon hatà, Demetryeyu, àwyanye. Hoymo komo y, komyawon kom hoye ro txenyerun komo tahohsatxow hamà, kekon hatà, àwyanye. ²⁶Àsok haxa hana tehxtaxow ha, amnye ha. Àtxenyerumra harha tehxtaxow hamà, kekon hatà. Àsok tawro hana. Pawru mokà ymo menyatxok hamà. Menytxetxok hamà. Anar me mak toto komo hananàhyaha, mokà ymo, kekon hatà, Demetryeyu. Khoryenkom mehra ro mak naha, ohoryenà ro kuknon komo, toto nakàhtotho rma, kehe mak ha, mokà ymo. Noro rwon hoye ro, Txeyanatho hnànketyok ha, toto komo, thenyehonà komo, Ehfesu hon komo rma, monyen komo xarha, Aaseya yamtar hon komo rma, kekon hatà, Demetryeyu. ²⁷Anatoko, atxke natxhe, Txeyana kuknonà yakàhtony komo, ketxow hana, toto komo, khokonye. Dakàhtothàyam yehekathàra harha natxow hana, kekon hatà. Khoryenà ro kom màrà ymo xarha xanomkahnohyatxow hana, toto komo. Txeyana rma noro ha, khoryenà ro komo, kekon hatà. Ehonomnà me xaxa naha, Txeyana. Noro rma tewakryetxhe, kàwyamo, Aaseya yamtar hon komo rma, kekon hatà. Kàwyam marmahnà, anar komo xarha, omeroron komo rma, noro yowakryetxow hamà. Noro rma yowakryehra harha natxow hamà, kekon hatà. Ehonomnà me xaxa xenyhera harha natxow hamà, toto komo, Pawru rwon hoye ro mak ha, kekon hatà, Demetryeyu, àwyanye.

²⁸Àro wyaro tàwyanye enytxatxhe rma, ewakhàra rma haxa nehkatxkon hatà, Pawru hoko. Teryewrye ro rma haxa nàrwonàmtxownà hatà. Ehonomnà me xaxa naha, Txeyana, khoryenà ro

komo, Ehfesu hon komo horyenà ro rma, ketxkon hatà, teryewrye ro hatà.

²⁹ Àhyakanye nohsamnohtàketxkon hatà, anar komo xarha, Ehfesu hon komo rma, thenyehra rma haxa mak hatà. Omeroro kowontetxkon hatà, tweromra ro rma haxa mak hatà. Pawru yakoronotho komo yahohtxownà hatà, txom, txom. Kayu rma yahohtxownà hatà. Aryestahku xarha yahohtxownà hatà. Maseknonya yamtar honotho komo rma nyamoro hatà. Nyamoro heno hpexehtxownà hatà, toto komo. Kàtetxkon hatà, tohsamnohtoho ro kom yaka, ewatxarykano ytxoho ro yaka rma.

³⁰ Àro yaka tàtonàr xe nehkakon haryhe tà, Pawru, toto kom yakoro àrwonàmso hatà. Àtohra mpàn exko, ketxkon mak hatà, Txesusu mryenon komo, àwya. ³¹ Àro wyaro rma rha nketxkon hatà, owto yoh kukuru komo xarha, Aaseya yamtar yoh kukuru komo rma. Pawru xan komo rma mokyam nehkatxkon hatà. Àro ke tanoto komo nyahtxownà hatà, noro hyaka. Oyotahetxow hamà, toto komo, ketxkon hatà. Àro ke àwakanye àtohra mpàn exko hatà, ketxkon hatà, ànyahxemo komo.

³² Àsok hana nehkatxkon ha, toto kom ha, ohsamnohxemo kom ha. Àsok make rma haxa kowontetxkon hatà. Àme ryehra mak nàrwonatxkon hatà. Àsok tawro horà tohsamnohtxowà, ketxkon hatà, ukukuru komo, thenyehra komo rma. Tàywenyeke rma haxa nehkatxkon hatà.

³³ Xuknewyana kom hoko xarha, ewakhàra nehkatxkon hatà. Àro ke, tkukuru komo wahanonkatxownà hatà, Xuknewyana komo. Ohxe tehtxoho komo yokarymany me wahanonkatxownà hatà, towahke harha toto komo yesnàr horà. Aryesantàrye rma noro hatà, ànwahanonkatxhàymo. Moson tenytxatxe, ketxkon hatà, toto

komo, ukukuru komo rma. Àro ke natahoyotkay hatà, Aryesantàrye, tatàknye harha toto komo yehtxoho me. Tàrwonàmrà xe rma nehkakon haryhe tà, akoronye, tkukuru komo kurunhonàr horà, Xuknewyana komo rma kurunhonàr horà. ³⁴ Xuknewyana ryhe mokro hamà, ketxkon mak hatà, toto komo, noro hoko. Noro yonytxanàr xehra ro mak nehkatxkon hatà, Xuknewyana me esnàr ke hatà. Àro ke, àto rye rma haxa nàrwonatxkon hatà, teryewrye ro hatà. Ehonomnà me xaxa naha, Txeyana, khoryenà ro komo, Ehfesu hon komo horyenà ro, ketxkon hatà. Mexe rma haxa àro wyaro nketxkon hatà, 2 oras me hatà.

³⁵ Say, nasànàmye hatà, horykomo. Owto yoh kom kukuru rma mok nehkakon hatà. Noro ryhe, toto komo yatàknanàhkay hatà. Tàwya atàknanàhkatxhenye rma, onà wyaro nkekon hatà, àwyanye. Toto komo y, Ehfesu hon komo y, kekon hatà. Khutwetxow hamà, anar komo, yukryeka hon komo, omeroro. Ehfesu ho naha, Txeyana mánà ymo, ketxow hamà, omeroron komo, khoryenà ro kom hoko, ehonomnà xaxa hoko rma, kekon hatà, horykomo, toto komo wya. Txeyana mán yonye ro me natxhe, Ehfesu hon komo, ketxow hamà, khokonye. Txeyana kuknonà yonye ro me xarha natxhe, ketxow hamà, khokonye. Kahe yaye àhtosaho rma yonye ro me natxhe, ketxow hamà, khokonye. Àro wyaro khutwetxow hamà, toto komo, omeroro, kekon hatà, horykomo. ³⁶ Àna matà, yaworohra màketxow hamà, kany komo ehxera ro mak natxhe ha, kekon hatà. Àro ke ayatàknatxok hampànà. Akàhpàra oyehtxoho kom hona mpàn xenytxoko, kekon hatà, toto komo wya.

³⁷ Àsok tawro moxamo mehtxow haryhe, kekon xarha tà, Kayu

kom hoko. Àsok tawro moxamo mehtxow haryhe. Khoryenà ro komo wàràhyakahra natxhe, moxamo. Àmànà ymo yanàhnohpàra natxhe, kekon hatà, horykomo. ³⁸Moxam xehra natxow hamà, Demetryeyu komo, Txeyana kuknonà yakàhtonye ro komo. Àsok tawro hana. Anhàn komo rma yokarymetxow haryhe mà, kekon hatà. Anhàn komo yokarymanàr xe tehtokonye, owto yoh komo wya haxa hak nekarymatxowà. Onytxano nyne ro komo wya haxa hak nekarymatxowà. Nyamoro ryhe, osoxanhàn komo yonytxany me natxow hamà, kekon hatà, horykomo.

³⁹Anaro rha hoko orwonàmrà komo xe manatxow hana, kekon xarha tà. Osonytxaxe kohsamnohnàtokonye, tàrwonàmporoye manatxhe, àhoko. Àsok tawro hana. Osonytxaxe tohsamnohsomà ro me tehxtatxow hamà, kekon hatà. ⁴⁰Onà wyaro tweromra tohsamnohporyehra mak mahtxok haryhe. Àsok tawro hana. Onà wyaro nketxow hamà, kàkayaryet komo, Homayana komo, kàwyanye. Amna yarymaxe mohsamnohtxow hamà, ketxow hamà, kàwyanye, kekon hatà. Àro wyaro àwyanye tatoko rma, ekurunhohra tehxtatxow hamà, tweromra oyohsamnohrà komo ke, àhoye rohra oyohsamnohrà komo ke, kekon hatà, horykomo, toto komo wya.

⁴¹Àro wyaro tàwya katxhe rma, ohsamnohxemotho komo nyakye hatà. Àpa txow harha, bàn kom yaka harha, kekon hatà, àwyanye. Àro ke totxownà hatà.

**Anaro rha owto hona
Pawru tothàrà on ha.**

20 Tatàknye harha toto komo yehtoko, Txesusu mryenon komo yanyekye hatà, Pawru. Tàwya àhananàhtàkatxhenye, toy hatà,

Ehfesu hoye. Àtehe ha, kekon hatà, àwyanye. Maseknonya yamtar hona toy hatà. ²Anaro rha owto hona toy hatà, Maseknonya yamtar horye rma hatà. Txesusu mryenon komo yowankaryehtoy hatà, tàwya àhananàhrà komo ke. Àro horye rma tàtotxhe, Kryehseya yamtar hona nahatakay hatà.

³3 me nuno yonatxay hatà, àto. Tàwya 3 me enatkatxhe rma, tuna ymo wetonàr xe nehkakon haryhe tà, Serya yamtar hona harha tàtonàr horà. Àro wyaro tàtosomà rma fufurymetxkon mak hatà, Xuknewyana komo. Àro ke nehutway harha tà, Pawru. Maseknonya yamtar horye rma rha àten hamà, kekon hatà.

⁴Akoro toy hatà, Sohpatru. Beryeya honotho rma mok nehkakon hatà, Pehu muru rma hatà. Totxownà xarha tà, Tesaroneka honotho kukuru kom xarha, Aryestahku rma, Sekuntu xarha. Toy xarha tà, Kayu, Dekme honotho rma hatà. Toy xarha tà, Txemohtyo. Totxownà xarha tà, Aaseya yamtar honotho komo, Txehkeku rma, Tàrofemu xarha.

⁵Feryepos hona nahatakaxownà hatà, Pawru komo. Àsnye ro Pawru ywaho totxownà, akoron komo, Tàroakne hona. Amna ywaho rma totxownà. Tàroakne hona tahatakaxhenye, amna yomoknàr hona ro nehxtatxkonà.

⁶Feryepos ho amna yehtoko rma haka, nasahxemtetxkon hakahpa, Xuknewyana komo. Ekeyu àwakanomnà yonahtoho katxho rma àro hatà, asahxemtotho komo. Àro hoko rma 7 me nenmahtxownà. Asahxemtòtàhkaxhenye, amna ntoye, Feryepos hoye. Tuna ymo amna nwetoye. 5 me enmahàtxhe, amna nahatakaye, Tàroakne hona. Amna ywaho àtoxemo komo hyaka amna

ntoye. 7 me amna nenmahye, Tàroakne ho.

**Tàroakne hon kom wawo
Pawru yexetxhàrà on ha.**

⁷Domenku ho amna nohsamnohye, àton kom yakoro, Tàroakne hon kom yakoro, Txesusu mryenon kom yakoro. Ekeyu kràskanà hoko ehxe amna nohsamnohye. Khoryenkomo rwonà yokarymaye, Pawru, àton komo wya. Enmahàtxhe, tàtosom me amna nehxonà. Àro ke, mexe rma haxa nekarymekonà, Pawru. Kohsarakataka ro nekarymekonà.

⁸Ososnaha ro nehxonà, nàmno. Kayen yawo ryhe amna nehxonà. Àro yawo rma, yak nehxonà, weyu.

⁹Àto nehxonà, bàryekomo. Ewteku rma noro hatà. Nàmno yowtar hotawo eryewtaxaho nehxonà. Mexe rma haxa nekarymekonà, Pawru. Àro ke wetunhamye, Ewteku. Wàà, wàà, wàà, nànkaye, yuhnaka. Kray, too, nehurkay ha, ànàhsah me tesnàr ke. Ewtar hotaye ro nehurkaye, kaye ro rma. Noro yanàmso totxownà, toto komo. Wayehno ha, ketxkon mak ha.

¹⁰Nàhtoy xarha, Pawru, yukryeka hona. Bàryekomo heno hyaka toye. Nahosàye. Oseryehokahra ehtxoko, kekonà, toto komo wya. Naha rma mpànà. Ohxe rma naha, kekonà, Pawru.

¹¹Àro ke amna nekayàmye xarha, àsna rma rha. Ekeyu amna nàkràskaye. Amna nemtakmay xarha. Mexe rma haxa nàrwonàmye, Pawru, Txesusu mryenon kom yakoro. Tonmahtàkaxe ro rma nàrwonàmye, akoronye. Enmahàtxhe, amna ntoye.

¹²Ohxe harha nehxonà, bàryekomo. Noro yatxownà, ukukur komo, àmàn yaka. Teryehorye rma haxa nehxtxkonà, noro hoko.

**Meryetu hona Pawru
komo tothàrà on ha.**

¹³Pawru ywaho amna ntoye. Kanawa ymo yaka amna nosonkahye. Tuna ymo amna nwetoye, Asos hona. Pawru haxa ryhe, mahorye toye. Mahorye haxa àtehe, Asos hona, kanyenhàr me nehxonà. Asos hona rahatakaxhe, kosonkahyaha, kanyenhàr me nehxonà. Àro ke mahorye toye, Pawru. ¹⁴Asos ho harha, noro amna nenyeye. Nosonkahye, amna yaka. Amna ntoy xarha. Meteryene hona amna nahatakaye.

¹⁵Àsnye ro amna ntoy xarha. Tuna ymo amna nwetekonà rma. Enmahàtxhe, Keyos yamtar màtkoko amna ntoye, eryetarà ymo màtkoko rma. Enmahàtxhe xarha, Samos hona amna nahatakaye. Amna ntoy xarha. Enmahàtxhe xarha, Meryetu hona amna nahatakaye.

¹⁶Mexehra tàtonàr xe nehxonà, Pawru, Xerusaryen hona. Àto tesnàr xe nehxonà, Pentekostes yawasàn ho, Xuknewyana yasahxemtotho kom ho. Àro ke, Aaseya yamtar ho tàramamrà xehra nehxonà. Ehfesu hona ahatakahra tehtxe, àramampàra kehtxoho menye, kanyenhàr me nehxonà.

**Pawru wya Ehfesu hon yonye ro
komo hananàhàthàrà on ha.**

¹⁷Ehfesu màhto rma naha, Meryetu. Àro ke, Meryetu ho amna yehtoko, Ehfesu hon komo yanyekhoye, Pawru. Txesusu mryenon yonye ro komo rma yanyekhoye, tàhyaka. ¹⁸Àhyaka nomotxownà, nyamoro ha.

Onà wyaro nkekonà, Pawru, àwyanye. Àsok hana awawonye wehxakon ha, kekonà. Ohxe roro ryexetxhàràtho muhutwetxow hamà. Àro ma Aaseya yamtar hona romokàtxhe rma, ohxe roro wehxakon

hamà, awawonye, kekonà, Pawru. ¹⁹Kohkomo hyaka katamokyakonà. Noro hyaka tatamohxemà rma, ehonomnà mehra kosonyakonà, kekonà. Koseryehokekonà, ohokonye, tàrataxe ro. Teryewhamnòhsomà ro me wehxakonà, Xuknewyana komo wya rofufurymanàr ke, kekonà, Pawru. ²⁰Emahona ro wekarymekonà, owyanye. Tonytxahoryemà rma wekarymekonà, omeroro mak ha, atàknahnà ro me mak ha. Oyohsannòhnàtokony xarha, anaro rha omàn kom yaw xarha, wekarymekonà, owyanye, kekonà, Pawru, Ehfesu hon yonye ro komo wya. ²¹Xuknewyana komo wya, Kryekyana komo wya xarha, onà wyaro wekarymekonà. Anar me harha ayanhànàthàyamò xenytxoko, àkekonà. Khoryenkomo yoyuknye me harha ehtxoko, àkekonà. Txesusu Kryestu hona harha xenytxoko, àkekonà. Kohkomo rma hona harha xenytxoko, àkekonà, owyanye, omeroron komo wya, kekonà, Pawru.

²²Amnye rma haxa àtehe ha, Xerusaryen hona, kekon xarha. Àsok hana wehxan ha, àto. Àna hana. Àtehe xaxa mak hampànà, Khoryenkom yokato yano me mak ha, kekonà. ²³Onà wyaro rma kehutwehe, noro nhutwamòhsotho yano me. Anaro rha owto ho ryehtoko, watxa ymo yaka tahryemxem me wehxaha hampànà. Teryewhamnòhsom me wehxaha hampànà, kekonà, Pawru. ²⁴Oseryehokahra rma wehxaha. Kosoxanomkahnohyaha rma, twayehso ro, kekonà. Tosoxanomkahnohsomà rma, romyawon tàhkanàr xe rma wehxaha, rowayehpàra ro rma haka. Romyawon hokon me ranotomaye, Txesusu, Kohkomo. Àrwo yonyhorunu yokarymatxho rma àro ha, romyawono, kekonà. Towahke xaxa Khoryenkomo yehtxoho rma àro ha, àrwo yonyhorunu.

Àro rma wekarymehe, toto komo wya, Txesusu yano me. Àro yokarymanàr hoko rma, noro yoyuhtukanàr xe wehxaha, rowayehpàra ro rma haka, kekonà, Pawru.

²⁵Àsok hana kàkayaryet kom me nay ha, Khoryenkom ha. Àro rma wekarymekonà, owyanye, awawonye ryehtoko, kekonà. Àro hokon me uro menyatxkonà. Amnye rma haxa, ronyhera harha manatxhe hampànà, omokhàra harha ryesnàr ke. Àro wyaro ryehtxoho uhutwehe, kekonà, Pawru, Ehfesu hon yonye ro komo wya. ²⁶Àro ke, onà wyaro àkehe, owyanye. Enyhoryehnà me rma okukuru komo yehtoko, rano me rohra àro wyaro natxow hamà. ²⁷Àsok tawro hana, rowya àrwo yonyhorunu yokarymatxehkanàr ke hamà. Khoryenkomo nhutwamòhsotho rma wekarymatxehkaye, owyanye, omeroro mak ha, kekonà, Pawru.

²⁸Ohxe mpàn ehtxoko, kekon xarha. Ohxe mpàn xenytxoko, omryenon komo, omeroro. Khoryenkomo mryenon komo yonye ro me manatxhe, omnyamo, Khoryenkom yokato yano me, kekonà. Tàmryenon me harha netxownà, noro ha, buru yekamsuhkanàr ke. Àro ke, xenye ro kom me oytxownà, owyanye ànyahmanàr kom horà, kekonà, Pawru, Ehfesu hon yonye ro komo wya. ²⁹Onà wyaro oyehtxoho komo uhutwehe. Rototxhe, nomokyatxhe hampànà, anhà komo, awakanye. Anar me ahananàhyatxhe hampànà, nyamoro ha, kekonà. Àsok hana nay ha, kamara ymo, bayanyemà ymo. Kahneru yoskany me nay hamà, noro ymo ha. Àro wyaro rma rha, Txesusu mryenon komo yanàhnohtxahke natxhe hampànà, nyamoro ha, kekonà, Pawru. ³⁰Anar me rma rha ahananàhyatxhe xarha, okukur komo rma. Yaworonohnà yokarymany

me harha natxhe hampànà, Txesusu mryenon komo wya, enkuhtonàr kom horà, tàmrýenon me harha txenyàr kom horà, kekonà, Pawru. ³¹Àro ke, enkuhtonàr kom hona mpàn xenytxoko, àwyanýe. Awawonye ryexetxhàràtho hutwahkahpàra ehtxoko, kekonà. Emahona ro kxananàhyatxkonà roro, awasnav xarha, koxsaya xarha. Atàknahra ro mak wehxakonà. Tàrataxe ro kxananàhyatxkonà, ohnàn kom yawo rma haxa ryesnàr ke, kekonà, Pawru.

³²Khoryenkom hak ohxe oytxowà, àkehe haxa ha, owyanýe, kekon xarha. Ohnawonye roro hak nahko, noro rwonà. Àro ryhe, towahkem me xaxa noro hutwamohsehe. Ohnawonye roro tehtoko, tahoxerye rma haxa oyeryatxhe ha, ohnawonye, kekonà. Towakryexem me oyeryatxhe xarha, amnye ha. Àsok tawro hana. Khoryenkomo newakryenàr me xaxa mpànà natxhe ha, àmryenon komo, ànwahanonkatxhàyamo. Àwawonye rma towakryexem me oyeryatxhe hampànà, noro rwonà, ohnawonye roro tehtok mak ha, kekonà, Pawru, Ehfesu hon yonye ro komo wya.

³³Awawonye ryehtoko, otxenýerun kom hoko ehohkahra ro mak wehxakonà, kekon xarha. Owomun kom hok xarha, ehohkahra ro mak wehxakonà. ³⁴Romyawon hoko katamokyakonà. Womu hpxoryenàr hoko rma katamokyakonà, rowya rotxenýerunu yahohtoho me, ronyahrà yehekahtoho yahohtoho me, rowomun xarha yehekahtoho yahohtoho me, kekonà. Àro wyaro ratamoketxhàr hoye ro, rakoron komo nyahrà xarha wehekahtyakonà. Àwomun komo xarha wehekahtyakonà. Àro wyaro ryexetxhàràtho muhutwexow hamà, kekonà, Pawru. ³⁵Àro wyaro rma wehxakonà, rohoko oyehohkatxho menyé. Àro wyaro katamohtxoho kom

hoye ro, anar komo tewakryetxow hamà, kekonà. Ànyahpànà rotho komo rma, àwomumnu rotho komo xarha, tewakryetxow hamà. Àro hoko rma, Txesusu rwonà hutwahkahpàra tehtxe, kekonà. Onà wyaro nkekon hatà, noro ha, Kohkomo. Toto katxhomany me oyehtokonye, ohxe rma haxa manatxhe, kekon hatà. Toto katxhomany komo ryhe, tkatxho yahosnye komo yoho rma haxa ohxe natxhe, kekon hatà, Txesusu, kekonà, Pawru, Ehfesu hon yonye ro komo wya.

³⁶Àro wyaro tàwya katxhe rma, neryewtaye, tosoknar ho. Àto rye rma, Khoryenkom yakoro nàrwonàmtxownà, Pawru komo, Ehfesu hon yonye ro komo xarha. ³⁷Nàratetxkonà, Pawru hnànà. Noro yahohtxownà. Namtxuhkatxownà xarha. ³⁸Àwya ronyhera harha manatxhe hampànà tawro ke ryhe, tehànye rma haxa nehxtakxonà, Ehfesu hon yonye ro komo.

Taa. Noro yatxownà, kanawa ymo yaka.

Xerusaryen hona Pawru tothàrà on ha.

21 Ehfesu hon komo hyaye amna ntoye. Tuna ymo amna nwetoye. Kos yamtar yawo ro amna ntoye. Àsnye ro amna ntoy xarha. Enmahàtxhe, Hoknes hona amna nahatakaye. Àsnye ro amna ntoy xarha. Paatara hona amna nahatakaye.

²Paatara ho nehxtakonà, kanawa ymo, anaro. Feneseya yamtar hona tàtosomà rma mon nehxtakon hatà. Àro yaka amna nosonkahye. Tuna ymo amna nwetoy xarha. ³Amnye, Xeprye yamtarà amna nenyakonà. Eryetarà ymo rma amna nenyakonà. On ho rma amna ntekonà. Serya yamtar yawo ro, tuna ymo amna nwetekonà. Txeru hona amna nahatakaye, Serya yamtar hon hona

rma. Àto rma tanàmsom me nehxakon hatà, kanawa ymo yawonotho. Àto rma amna nasanàmye.

⁴Txesusu mryenon komo amna nenye. Àhyawonye 7 me amna nenmahye, àto. Xerusaryen hona àtohra mpàn exko, ketxkonà, àton komo, Pawru wya. Teryewhamnohsom me noro yehtxoho hutwany komo kax mak nehxtxkon hatà. Khoryenkom yokato nhutwamohsotho rma mon nehxakon hatà. Àro ke, àtohra mpàn exko, Xerusaryen hona, ketxkonà, àwya.

⁵Àto 7 me amna yonmahàtxhe, amna ntoy xarha. Towto kom hoye amna yakoro totxownà, Txesusu mryenon komo, toto komo rma, àhetx komo xarha, àhokyam xarha, omeroro. Tuna ymo yohokoso rma amna yakoro totxownà. Eryemtun ho amna yehtoko, amna neryewtaye, omeroro, amna yosoknar ho. Khoryenkom yakoro amna nàrwonàmye. Ohxe àtotxoko, ketxkonà, nyamoro, amna wya. Ohxe ehtxoko, kekon xarha amna, àwyanye. ⁶Àro wyaro amna wya katxhe rma, kanawa ymo yaka amna nosonkahye. Bàn kom yaka harha totxownà, nyamoro ha.

⁷Txeru hoye amna ntoye. Pàtorye-mayda hona amna nahatakaye. Àto amna nasanàmye. Txesusu mryenon komo yonyxe amna ntoye. Àhyawonye 1 me amna nenmahye. ⁸Enmahàtxhe, amna ntoy xarha.

Sesaryeya hona amna nahatakaye. Feryepe mèn yaka amna ntoye. Àmàn yawo mexe nyhe amna nehxakonà. Khoryenkomo rwonà yokarymanyero me nehxakonà, Feryepe. Nyah yokamnye ro komo kukutho rma mok nehxakonà, 7 komo kukutho rma. ⁹4 me nehxtxkonà, emsàr komo, omaso komo. Ànyomnà rma hak mokyam nehxtxkonà. Khoryenkom yokato yano me, amnye toto yehtxoho yokarymanyero me nehxtxkonà, nyamoro ha.

¹⁰Mexe nyhe amna nehxakonà, Feryepe mèn yawo. Àto amna yehtoko rma, nomokye, toto. Akakmu rma noro ha. Khoryenkom yokato yano me, amnye toto yehtxoho yokarymanyero me rma rha nehxakonà, Akakmu xarha. Noro ryhe nomokye, Xukneya yamtar hoye. ¹¹Amna hyaka nomokye. Pawru yasotà yewekaye. Asotàthàr ke rma nehrowomye. Natahomomye xarha. Onà wyaro nkekonà, Pawru wya. Onà wyaro nhutwamohsehe, Khoryenkom yokato, owya, kekonà. Ayasotàthàrà on hamà. Àrotho ke kehrowomnyo. Katahomomnyo xarha. Àro wyaro rma rha, Xerusaryen ho oyehtoko, ayahomomyatxhe hampànà, Xuknewyana komo, kekon hatà. Ohrowomyatxhe xarha hampànà. Ayahohsetxhe xarha hampànà, Xuknewyanahnà komo wya, kekonà, Akakmu, Pawru wya.

¹²Àro wyaro amna wya entxatxhe rma, onà wyaro amna nkekonà, Pawru wya. Xerusaryen hona àtohra mpàn exko, kekonà amna, teryewrye ro. Àro wyaro rma rha nketxkon xarha, Sesaryeya hon komo, Txesusu mryenon komo rma.

¹³Onà wyaro haxa amna yoyukye, Pawru. Àsok tawro uro meryehoketxow harha, kekonà, amna wya. Àsok tawro owratetxow harha, rohnànà. Xerusaryen hon komo wya rahomomnyàr hona oseryehpàra rma wehxaha, kekonà. Txesusu yanoto me ryehxtxoho hoye ro rowayehketxow hana, Kohkom yanoto me ryehxtxoho hoye ro mak ha. Rowayehrà hona rma oseryehpàra ro mak wehxaha, kekonà, Pawru, amna wya. ¹⁴Amna rwonà yonytxahra ro mak nehxakonà. Àro ke amna natàknaye. Tano me ro hak ohxe amna yenyoy, Kohkomo, kekon haxa amna.

¹⁵Sesaryeya ho mexe nyhe amna yexetxhe, amna nosonyhoryeye, amna tonàr horà. Xerusaryen hona amna

ntoye. ¹⁶ Amna yakoro totxownà, Txesusu mryenon kukuru komo, Sesaryeya hon kukuru komo rma. Xerusaryen hona amna yahatakaxhe rma, amna yatxownà, Menason màn yaka, àro yawo roro hak amna yehtxoho me. Xeprye yamtar honotho me nehxakon hatà, Menasonà. Amnyehra rma haxa Txesusu yahosnyenhàrà rma mok nehxakonà.

Pawru yakoro Txaku komo yosonytxatxhàrà on ha.

¹⁷ Xerusaryen hona amna yahatakaxhe rma, teryehorye amna yotakmetxownà, Txesusu mryenon yonye ro komo. ¹⁸ Enmahàtxhe, Txaku yonyxe amna ntoye, Pawru yakoro. Àto nehxatxkonà, Txesusu mryenon yonye ro komo, omeroro.

¹⁹ Komokno, kekonà, Pawru, àwyanye. Noskarymatxehkaye, àwyanye. Khoryenkomo hyaka tatamoketxhàràtho yokarymatxehkaye. Khoryenkomo wya Xuknewyanahnà komo yowakryetxhàràtho rma yokarymatxehkaye, Pawru, Txaku komo wya.

²⁰ Àro wyaro tàwyanye enytxatxhe rma, ohxe xaxa nay hamà, Khoryenkomo, ketxkonà, nyamoro ha. Onà wyaro nketxkon xarha, Pawru wya. Rowtà y, amna enytxako, ketxkonà, àwya. Thenyehra rma haxa natxhe, Xuknewyana komo, Txesusu yahosnyenhàyamo, Xerusaryen hon komo rma. Yaken mew me rma natxhe, ketxkonà. Nyamoro rma, onà wyaro kany me natxhe. Moyses heno wya kàyweronàhyamatxho kom yawo ro tehxye xaxa mpànà natxhe ha, Txesusu mryenon komo, omeroro, kany me natxhe, nyamoro ha, ketxkonà, Txaku komo, Pawru wya. ²¹ Onà wyaro oyokarymetxoko, anar komo, àwyanye. Moyses heno nmenhothàràtho yawo rohra harha ehtxoko, kany me naha,

Pawru, Xuknewyana komo wya, anaro rha owto hon komo wya, Xuknewyanahnà wawon komo wya, ketxoko, ohoko, ketxkonà, Txaku komo, Pawru wya. Omuru komo yanyyokohra ehtxoko, kany me naha, Pawru, àwyanye, ketxoko. Khoryen heno komo rwonàmàthàràtho yawo rohra harha ehtxoko, kany me naha, Pawru, àwyanye, ketxoko, ohoko, ketxkonà, Txaku komo.

²² Àsoke ryhe tehxtaxowà, ketxkon xarha. Àsoke ryhe tehxtaxowà. Oyokaytà yonytxetxow hamà. Tan oyehtxoho rma yonytxetxow hamà, ketxkonà, Txaku komo.

²³ Àro ke, onà wyaro amna nkehe, owaya, ketxkonà, Pawru wya. Onà wyaro ryhe exko. Kàyweronàhyamatxho kom yawo ro osonyhoko, àwyanye, ketxkonà. Tan natxhe, toto komo, 4 komo rma. Khoryenkomo wya noskarymetxoko, àhyaka tatamoknyàr kom horà, ketxkonà, Txaku komo. Tàrwonàmàthàyam yawo ro tesnàr komo xe natxow hatà, nyamoro ha. ²⁴ Àro ke, Khoryenkomo màn yonye ro komo hyaka tetxow hatà, tosonyhoryenàr kom horà, kàyweronàhyamatxho kom yawo ro tehtxoho menye, ketxkonà. Nehpoketxow xarha tà, àro yawo ro rma rha tehtxoho menye. Àro ke, omoro ryhe àtoko, nyamoro yakoro, ketxkonà. Omoro ryhe, okno ànàmrà komo ehekato, otxenyerun hona, àwyanye Khoryenkomo yowakryetxho me. Omoro ryhe osonyhoryek xarha, nyamoro wyaro rma rha, ketxkonà. Àro wyaro oyehtoko, onà wyaro oyokarymetxow hamà, Xerusaryen hon komo, omeroro. Kàyweronàhyamatxho kom yawo ron me nay hamà, Pawru, ketxhe, ohoko. Yaworohra Pawru yokarymetxok hamà, anar komo, ketxhe xarha, ohoko, ketxkonà, Txaku komo, Pawru wya.

²⁵ Xuknewyanahnà kom haxa ryhe, Txesusu yahosnyenhà yamo rma, anar me natxhe, amna wya, kàyweronàhyamatxho kom hoko, ketxkon xarha, Txaku komo. Anar me amna nhutwetxkonà. Amna nmenhoye, àhyakanye, ketxkonà. Onà wyaro marma amna nkekonà, àwyanye. Thoryenà ro komo wya woto yàmyatxow hamà, anar komo okukur komo rma, tàwyanye ewakryenàr horà, kekonà amna. Àro wyaro tàmsahotho hoye tonohra ehtxoko, kekonà amna, àwyanye, ketxkonà, Txaku komo. Woto komo kamsukutho yonhàra ro mak ehtxoko, kekon xarha amna. Awehxahotho me woto yehtoko, tonohra ehtxoko, àkamsuhtahra esnàr ke, kekon xarha amna. Vos hokohra ehtxoko. Ohetx mehra ehtoko, vos hokohra ehtxoko, kekon xarha amna. Onyo mehra ehtoko, kàrà hokohra ehtxoko, woràskomo komo y, kekon xarha amna, Xuknewyanahnà komo wya, ketxkonà, Txaku komo, Pawru wya.

²⁶ Àro ke toye, Pawru, toto kom yakoro, 4 kom yakoro rma. Enmahàtxhe, tàyweronàhyamatxhà yam yawo ro nosonyhoryetxownà hatà, nyamoro rye, Pawru xarha. Totxownà xarha tà, Khoryenkom màn yonye ro komo hyaka. Amna nosonyhoryeno, ketxkon hatà, àwyanye. Amna nosonyhoryeno. Amna yosonyhoryenàr hoko rma, 7 me amna nenmahyan hamà, kàyweronàhyamatxho kom yawo ro, ketxkon hatà, Pawru komo. Àro yawo ro rma rha, okno amna nàmyaha, 7 me enmahàtxhe, amna yosonyhoryetxehkatxhe rma, ketxkon hatà, Pawru komo, Khoryenkom màn yonye ro komo wya.

**Arymano nyne ro komo wya
Pawru yahosàthàrà on ha.**

²⁷ Taa. 7 me enmahpàra rma hak nehakon hatà, Pawru.

Osonyhoryetxehkahra rma hak nehakon hatà. Àtoko rma Pawru yonytxownà hatà, Xuknewyana komo, Aaseya yamtar hoye omohxemo komo rma. Khoryenkom màn yawo noro yehtoko, nenytxownà hatà. Àro ke, toto komo yowakàhkahnhohtxownà hatà, noro hoko. Nahohtxownà hatà, txom. ²⁸ Onà wyaro nketxkon hatà, teryewrye ro, toto komo wya. Toto komo y, Ehsayewyana komo y, omohtxoko. Amna akonomatxoko, ketxkon hatà. Atxke naha, mosonà. Anar me hananàhno yeryaha. Xuknewyana komo wàràhyakehe, ketxkon hatà. Kàyweronàhyamatxho komo xarha wàràhyakehe. Khoryenkom màn xarha wàràhyakehe, mosonà, ketxkonà rma haryhe tà, Pawru hoko. Khoryenkom màn yaka Kryekyana komo yokyako. Àro wyaro rma nanàhnohyako. Enyhoru rotho rma yanàhnohyako, mosonà, ketxkonà rma haryhe tà, Pawru hoko.

²⁹ Yaworohra mak noro yokarymetxkon hatà. Xerusaryen ho Pawru yakoro nehakonà, Tàrofemu. Kryekyana rma noro ha, Ehfesu hoye omohsaho rma, Aaseya yamtar hoye omohsaho rma. Pawru yakoro noro yonytxownà hatà, Xuknewyana komo, Aaseya yamtar hoye omohxemo komo. Àro ke, onà wyaro nketxkonà rma haryhe tà. Khoryenkom màn yaka Tàrofemu yaryak hamà, Pawru, ketxkonà rma haryhe tà, yaworohra mak hatà.

³⁰ Àrwonàmàthà yam hoye ro, Pawru hoko ewakhàra rma haxa nehaxatxkon hatà, Xerusaryen hon komo, omeroro. Àto rye rma haxa kàtatxownà hatà, àhoko. Txom, nahohtxownà hatà. Khoryenkom màn yaye nàhpexehtxownà hatà. Ahatakatxhenye rma, Khoryenkom màn yahutxownà hatà, àhotar yonye ro komo. ³¹ Pawru yotahatxahke nehaxatxkon haryhe tà, toto komo.

Àtoko rma ekaytà komo yonytxay hatà, arymano nyne ro komo yohà ymo, Homayana rma. Tweromra ro rma haxa nohsamnohtxow hatà, Xerusaryen hon komo, omeroro, ketxkon hatà, anoto komo, àwya. ³²Àro wyaro tàwya enytx-atxhe rma, karyhe toy hatà, noro ymo ha. Arymano nyne ro komo yarày hatà, takoro. 100 komo yoh komo xarha yarày hatà. Karyhe totxownà hatà, toto komo hyaka. Dow dow dow dow, Pawru heno yotahetxkon hatà, toto komo. Tàwyanye arymano nyne ro komo yonyetxhe rma, natàknatxownà hatà.

³³Àhyakanye haxa toy hatà, arymano nyne ro komo yohà. Pawru yahohsoy hatà, arymano nyne ro komo wya. Nasohtohoy xarha tà, yawaka ke, osoraka ro hatà. Onok mosonà, kekon hatà, Pawru hoko. Onok mosonà. Àsok nahko haryhe, kekon hatà, toto komo wya.

³⁴Anar me rha nàrwonatkxon mak hatà, toto komo, teryewrye ro. Natmeryketxkonà rma haxa mak hatà. Àro ke uhutwahra rma nehakon hatà, noro ymo. Bàn kom yaka moson atxok ha, kekon hatà, àro ke, arymano nyne ro komo wya.

³⁵⁻³⁶Àwenarye tetxkon hatà, toto komo, thenyehonà komo. Etahatxok ha, ketxkon hatà, Pawru hoko. Etahatxok ha. Etahanàr xe rma haxa nehaxtkon hatà. Àro ke Pawru yanàmtxownà hatà, arymano nyne ro komo, toto kom hona ukurunhonàr horà. Anàmsah me rma natxownà hatà, okayàmno ytxoho yarye.

³⁷Àro yarye tàtotxhenye rma, bàn kom yaka owompaya nehaxtkon hatà. Àtoko rma, onà wyaro nkekon hatà, Pawru, arymano nyne ro komo yohà wya. Rorwonàmrà xe wehxaha, ayakoro, kekon hatà, àwya, Kryekyana komo rwon yaw hatà.

Hàà, Kryekyana komo rwon yaw manay hamà, kekon hatà, noro ymo.

³⁸Exetyana ymo me haxa khutwan haryhe. Homayana komo yarymatxahke nehak hatà, noro ymo ha, kekon hatà. Àhyaka nohsamnohyatxok hatà, waha komo, 4 mew kom hatà. Ahehnaka naryatxok hatà, noro ymo ha, kekon hatà. Noro ymo mehra kat manaye, kekon hatà, arymano nyne ro komo yohà, Pawru wya.

³⁹Neyukye hatà, Pawru. Norohnà uro, kekon hatà. Xuknewyana haxa uro, Tahsu honotho rma, Seryeseya yamtar honotho rma. Anaro owto yoho rma haxa naha, rowtotho, kekon hatà. Rorwonàmrà xe wehxaha, toto kom yakoro, moxam yakoro, kekon hatà, Pawru.

⁴⁰Hàà, kasko kahpa, kekon hatà, arymano nyne ro komo yohà. Kasko kahpa, àwyanye.

Okayàmno ytxoho yawo rma nehakon hatà, Pawru. Natahoyotkay hatà, tatàknye harha toto komo yehtxoho me. Dà, natàknatxehkatxownà hatà, nyamoro, omeroro. Àro ke nàrwonàmnye hatà, Pawru, Xuknewyana komo rwon yaw hatà.

Xerusaryen hon komo wya Pawru yoskarymatxhàrà on ha.

22 Onà wyaro nkekon hatà, Pawru, toto komo wya. Rokukur komo y, rohoryen komo y, koskarymax haka, owyanye. Uro enytxatxoko, kekon hatà, àwyanye.

²Xuknewyana komo rwon yawo ryhe nàrwonakon hatà, Pawru, ànenytxanàr kom me. Àro ke, tatàknye rma haxa nehaxtkon hatà.

³Onà wyaro nkekon xarha tà. Xuknewyana ryhe uro, kekon hatà. Tahsu ho konuruye, Seryeseya yamtar hon ho. Tano ryhe tompamnohsom me wehxakonà, Xerusaryen ho. Kamaryewu ryhe, rompamnohnye ro me nehakonà, kekon hatà. Khoryen heno komo rwonàmàthàrà yawo ro rma haxa,

tompamnohsomà ro me wehxakonà, kàyweronàhyamatxho kom yawo ro rma haxa mak ha. Khoryenkomo yoyuknuru xe rma haxa wehxakonà, kekon hatà. Àro wyaro rma rha, Khoryenkomo yoyuknuru xe manatxow hamà, omnyam xarha, amnye rma, kekon hatà, Pawru, toto komo wya.

⁴Weryewhamnohyatxkonà, Txesusu mryenon heno komo, Khoryenkomo hyaka kany kom me naha, Txesusu, kany heno komo rma. Kàrkomo heno komo, woràskomo heno komo xarha, wasohtetxkonà, kekon hatà. Watxa ymo yaka wahryempetxkonà. Wetahahetxkon xarha, kekon hatà, Pawru. ⁵Yaworo koskarymehe. Àro wyaro ryexetxhàrà rma hutwetshe, Khoryenkom màn yonye ro komo yohà ymo, horykomo komo xarha, tosonytxaxemà ro komo rma, omeroro, kekon hatà. Nyamoro ryhe, rotonàr hoko nmenhotxownà, Damasku hon komo hyaka, kukukur komo hyaka rma. Àro ke, Damasku hona àtoye. Àton heno komo yahosnàr xe wehxakon haryhe, kekon hatà. Txesusu mryenon heno komo rma yahosnàr xe wehxakon haryhe. Asohtonàr komo xe wehxakon haryhe. Xerusaryen hona soknàr komo xe wehxakon haryhe, anàhnohàrà kom horà, kekon hatà, Pawru, toto komo wya.

⁶Asama yarye rotontoko, awasànà ymo wenyeye, Damasku hahnoke rma ryehtoko, kekon xarha tà. Kàmàmà thataw ehtoko, nawasmeye, awasànà ymo, kahe yaye ro. Bamtotàhkaxe ro nawasmeye ymo, kekon hatà. ⁷Yukryeka hona kehurkaye. Àrwo wenytxaye. Sawru y, Sawru y, àsok tawro uro meryewhamnohyano, kaye, rowya, kekon hatà. ⁸Rohà y, onok omoro, àkaye, àwya. Txesusu uro ha, Nasarye honotho, kaye, rowya. Uro meryewhamnohyaha, kaye, kekon hatà,

Pawru. ⁹Rakoron komo ryhe, awasànà ymo yonytxownà hatà. Txesusu rwonà yonytxahra mak nehxtatxkon hatà, kekon hatà. ¹⁰Rohà y, àsok ryenàr xe manaye, àkaye, àwya, kekon hatà. Onà wyaro nkaye, Kohkomo, rowya. Asanàmko harha, kaye. Àtoko rma, Damasku hona, kaye, kekon hatà. Àsok hana oyesnàr xe wehxan ha. Àro rma yokarymehe, ranoto, owya, owto ymo ho oyehtok mak ha, kaye, Kohkomo, rowya, kekon hatà, Pawru, toto komo wya.

¹¹Awasànà ymo hoye ro enhura harha wehxakonà, thenyehra rma haxa awasmenàr ke, kekon xarha tà. Àro ke, ramor hoko ratxownà, rakoron komo. Damasku hona amna nahatakaye, kekon hatà, Pawru.

¹²Àto nehxtakonà, Ananeyasà. Khoryenkom hokono ro me nehxtakon hatà, kàyweronàhyamatxho kom yawo ro hatà. Noro hoko ryhe, ohxe xaxa naha, mosonà, kany me nehxtatxkon hatà, Xuknewyana komo, Damasku hon komo, kekon hatà. ¹³Noro rma nomokye, rohyaka. Onà wyaro nkekonà, rowya. Sawru y, rowtà rma omoro ha, kekonà. Oyontehe harha hampànà, kekonà, rowya. Àtoko rma kontay harha. Ananeyasà wenyeye, kekon hatà, Pawru, toto komo wya.

¹⁴Onà wyaro nkekon xarha, Ananeyasà, rowya, kekon hatà. Awahanonkay hatà, Khoryenkomo. Khoryen heno komo horyenànho rma noro ha, kekonà, rowya, kekon hatà. Awahanonkay hatà, tàwya onà wyaro exko ha katxho me oyehtxoho me, kekonà, Ananeyasà. Awahanonkay hatà, owya enyhoru xaxa yonytxoho me, owya àrwon yonytxatxho me xarha, kekonà, rowya. Noro rma menyako. Menytxek xarha, kekonà, Ananeyasà, rowya, kekon hatà, Pawru. ¹⁵Tokarymaxe anyakyan

hatà, noro ha, toto komo hyaka, omeroron komo hyaka, kekon xarha, rowya. Àwyanye mekarymen hatà, onenyetxhàrà, onenytxatxhàrà xarha, kekonà, Ananayasà, rowya, kekon hatà. ¹⁶Àro ke àramampàra exko, kekon xarha, rowya. Asanàmko hxa ha. Ataymompoko, kekon xarha, rowya. Kohkom me naha, Txesusu, kasko. Noro yakoro rma orwonàmko, kekon xarha, rowya. Ranhànàtho towko, tonyhoryexem me ryehtxoho me, kasko, àwya, kekonà, Ananayasà, rowya, kekon hatà, Pawru, toto komo wya.

¹⁷Xerusaryen hona harha komokye, kekon xarha tà. Khoryenkom màn yaka àtoye, Khoryenkom yakoro àrwonàmso. Rorwonàmnnàtoko rma, Kohkomo wenyeye, rosenyetnàrà wyaro. ¹⁸Onà wyaro nkekonà, noro, rowya, kekon hatà, Pawru. Xerusaryen hoye àtoko hxa hampànà, kekonà, rowya. Owyà rokarymantoko, oyonytxahra ro mak natxhe ha, tanon komo, kekonà. Àro ke, tan àramampàra exko. Àtoko hxa hampànà, kekonà, Kohkomo, rowya, kekon hatà, Pawru. ¹⁹Onà wyaro haxa weyukye. Àna matà, rohà y, àkekonà. Ronytxetxow hamà, tanon komo, àsok tawro hana, tàwyanye omryenon komo yeryewhamnohnyenhàr me rohutwanàr ke, àkekonà, kekon hatà. Anaro rha ohsamnohtoho kom yaka àtekonà, omryenon komo yahosnàr horà, àkekonà, àwya. Watxa ymo yaka wahryemyatxkonà. Àhpokhetxkon xarha, àkekonà. Àro wyaro ryexetxhàrà hutwetxow hamà, tanon komo, àkekonà, Kohkomo wya, kekon hatà, Pawru. ²⁰Àwyanye Estefaw heno yotahantoko, àto wehxakonà, àkekon xarha, àwya. Àwyanye oyokarymanye ro heno wayehkantoko rma, àhyawonye rma wehxakonà, àkekonà, kekon hatà. Totahahorye nehxakonà, Estefawu, rowya, àkekonà. Noro heno yotahany

womun komo wenyakonà, àkekonà. Àro wyaro ryexetxhàrà hutwetxow hamà, tanon komo. Àro wyaro omryenon komo yeryewhamnohnyenhàrà rma yonytxetxow hamà, anar me harha ryesnàr ke, àkekonà, Kohkomo wya, kekon hatà, Pawru. ²¹Onà wyaro haxa nkekonà, noro, rowya. Àtoko rma haxa hampànà, Xerusaryen hoye, kekonà. Meya rma haxa dyakyaha hampànà, Xuknewyanahnà komo hyaka, kekonà, Kohkomo, rowya, kekon hatà, Pawru, toto komo wya.

Pawru wya Homayana ryhe uro katxhàrà on ha.

²²Àro wyaro noskarymay hatà, Pawru. Wahoro htzero, ohxe nenytxetxkonà htzer hakahpa tà, toto komo. Àwya, dyakyaha hampànà, Xuknewyanahnà komo hyaka, kekonà, Kohkomo, rowya, katxhe rma, ewakhàrà harha nehxatxkon hatà. Onà wyaro nketxkon hatà, teryewrye ro hatà. Etahatxoko yxak ha, ketxkon hatà. Etahatxoko yxak ha. Totahahorye xak naha, ketxkon hatà. ²³Kowontetxkon hatà. Fow fow, twomun komo yahmerketykon xarha tà. Yukryeka yarymetxkon xarha tà, fom, txaray, ewakhàrà rma haxa tesnàr komo ke hatà.

²⁴Àro ke, bàn kom yaka Pawru yarhoy hatà, arymano nyne ro komo yohà. Àsok tawro hana nàrwonatzow ha, moson hoko, kekon hatà, tàwya rma. Pawru yanhànà hutwahra rma nehxakon hatà. Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, arymano nyne ro komo wya. Àhpohxoko, oskarymatxho me, kekon hatà.

²⁵Àro ke, Pawru yahomomtxownà hatà, tàwyanye àhpoknyàr horà. Tàhpokhera ro rma haka, onà wyaro nkekon hatà, Pawru, 100 komo yohà wya. Homayana ryhe uro, kekon hatà. Homayana kom katà màhpokyatxowà.

Anhàn komo hutwahra rma oyehtokonye, màhpokyatxowà. Nyamoro rma tàhpokhoryehra natxow hamà, kekon hatà, Pawru, 100 komo yohà wya.

²⁶Àro wyaro tàwya enytxatxhe rma, tohà hyaka toy hatà, 100 komo yohà. Arymano nyne ro komo yohà ymo hyaka rma toy hatà. Toto kat màhpokheno, kekon hatà. Ohxe mpàn exko, noro hoko. Homayana me nay hatà, kekon hatà, 100 komo yohà, tohà wya.

²⁷Àro ke, Pawru hyaka toy hatà, eh komo ymo. Yaworo oskarymako, rowya, kekon hatà, àwya. Homayana me manaye, kekon hatà.

Àhà, noro mat uro, kekon hatà, Pawru, àwya.

²⁸Onà wyaro nkekon hatà, noro ymo. Homayanahnà me ryhe konuruye, uro, kekon hatà. Rotxenyrunutho hona Homayana me harha koteryeye, kekon hatà. Thenyehra rotxenyrunutho wàmye, Homayana me harha ryehtxoho me, kekon hatà, arymano nyne ro komo yohà.

Uro haxa ryhe, Homayana me rma konuruye, Homayana muru kaxe, kekon hatà, Pawru, àwya.

²⁹Àro wyaro tàwyaney enytxatxhe rma, Pawru hyaye totxownà hatà, arymano nyne ro komo, àhpoknye komo. Àhpokhera nehxtxkon hatà, toseryehrà komo ke. Eh komo xarha, noseryehyakon hatà, tàwya Homayana me Pawru hutwanàr ke hatà, tàwya ahomomponàr ke hatà.

³⁰Sa, nenmahye hatà. Pawru hoko, Xuknewyana komo yonytxanàr xe nehxakon hatà, arymano nyne ro komo yohà. Àsok tawro hana noro hoko nàrwonaxowà, nyamoro ha, kekonà rma hatà, tàwya rma. Àro ke, Xuknewyana yoh komo yanyekhoy hatà. Khoryenkom màn yonye ro yoh komo rma yanyekhoy

hatà. Tosonytxaxemà ro komo xarha yanyekhoy hatà. Omeroro rma nohsamnohtàkatxownà hatà. Pawru yahomompokahoy hatà, arymano nyne ro komo yohà. Narhoy hatà, ohsamnohxemo komo hyaka. Nyamoro yamrakataka neryhoy hatà.

Xuknewyana yoh komo yatameryekatzhàrà on ha.

23 Horykomo komo yonytxehkekon hatà, Pawru. Tosonytxaxemà ro komo rma yonytxehkekon hatà. Onà wyaro nkekon hatà, àwyaney. Rokukur komo y, onà wyaro koskarymehe, owyanye, kekon hatà. Khoryenkomo nenyàr me ryhe, ohxe roro ehxah me kehtuwehe. Rohnawo yaworo ryehutwantoko rma, ohxe roro ehxah me kehtuwehe, kekon hatà, Pawru.

²Àro wyaro tàwya enytxatxhe rma, ewakhàrà nehxakon hatà, Khoryenkom màn yonye ro komo yohà ymo. Ananeyasà rma noro hatà. Àhotakahatxok ha, kekon hatà, Pawru hoko, àton komo wya, àmàhton komo wya. Àhotakahatxok ha, kekon hatà.

³Onà wyaro haxa nkekon hatà, Pawru, àwya. Khoryenkomo mpànà oyotaheno, kekon hatà, àwya. Khoryenkomo mpànà oyotaheno, yaworonohnà me oyesnàr ke mak ha. Àsok tawro hana. Ohxe mosonyhehe rma haryhe, kekon hatà. Kàyweronàhyamatxho kom yawo ro amna oyonytxehe, màkehe rma haryhe, kekon hatà, Pawru. Kàyweronàhyamatxho kom yawo rohra mak manaha ha. Àsok tawro hana. Owyahotakahahontoko rma, àro yawo rohra manay hamà, kekon hatà, Pawru, Ananeyasà wya.

⁴Àsok tawro màwàràhyaken harha, Khoryenkom màn yonye ro komo yohà, ketxkon hatà, àton komo, Pawru wya.

⁵Rokukur komo y, mosonà ywenyeke wahko, kekon hatà, Pawru. Khoryenkom màn yonye ro komo yoh me moson hutwahra wahko. Rowya uhutwantok haxa, àro wyaro kahra ryesnàràtho haryhe, kekon hatà. Àro wyaron komo wàràhyakahra wehxaha, Khoryenkom karyehtan yawo ro ryehtxoho me, oyoh komo wàràhyakahra ehtxoko katxhàr yawo ro rma ryehtxoho me, kekon hatà, Pawru.

⁶Àsok hana nehxtatxkon ha, tosonytxaxemà ro kom ha. Sahnusew kom me nehxtatxkon hatà, ukukuru komo. Farysew kom me haxa nehxtatxkon hatà, ukukuru komo xarha. Àro wyaro anar me rha nenytxownà hatà, Pawru. Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, teryewrye ro, àwyanye. Rokukur komo y, Farysewu ryhe uro, kekon hatà, teryewrye ro hatà. Farysew me nehxakonà, royàm peno. Farysew me rma rha wehxaha, uro xarha, kekon hatà. Farysew komo wyaro, onà wyaro kany me wehxaha. Kwayhàtxhenye, tasanàmyatxhe harha, kany me wehxaha, kasanàmtoho kom hona ron kaxe. Àro hoye ro ryhe, atxke xak manaha katxho me wehxan hamà, onenytxanàr kom me, kekon hatà, Pawru.

⁷Àro wyaro tàwyanye enytxatxhe rma, nosoyatxkon hatà, tosonytxaxemà ro komo, Pawru hoko. Àme ryehra harha nàrwonatxkon hatà. Natameryeketxkon harha tà, Farysew komo, Sahnusew kom yakoro. ⁸Àsok tawro hana. Kwayhàtxhenye, asanàmpàra ro mak tehxtatxhe ha, kany me natxhe, Sahnusew komo. Ehxera ro mak natxhe ha, kahe yawon komo, totohnà rma, kany me xarha natxhe. Ehàmnà komo ehxera ro mak natxhe ha, kany me xarha natxhe, Sahnusew komo. Anar me kany me natxhe, Farysew komo. Àro ke nosoyatxkon hatà, Pawru rwonàmàthàr hoye ro hatà.

⁹Natmeryketxkon mak hatà, thenyehra rma haxa mak hatà. Nasanàmtxownà hatà, Farysew kukuru komo, àyweronàhyamano ynye ro kukuru komo rma. Onà wyaro nketxkon hatà, Pawru hoko. Ohxe we naha ha, mosonà, amna wya, ketxkon hatà. Moson yanhàrà, ehxera we naha ha, amna wya. Totohnà yano me hana nekarymen ha, ehàmnà rma yano me hana, ketxkon hatà. Kahe yawon yano me hana, Khoryenkomo nànyaketxho yano me hana nekarymen ha, mosonà. Àro ke, ohxe mpàn tenytxatxe, noro rwonà, ketxkon hatà, Farysew komo, Pawru hoko.

¹⁰Waha komo wyaro nosoyatxkon hatà. Àwyanye Pawru yampokryekanàr hona nenyakon hatà, arymano ynye ro komo yohà. Àro ke arymano ynye ro komo nyakye hatà. Pawru suhtatxko ha, tosonytxaxemà ro komo hyaye, kekon hatà, àwyanye. Sokhohra nyamoro yehtoko, tahoxerye ehtxoko, àhokonye. Bân kom yaka harha noro atxoko, kekon hatà, arymano ynye ro komo yohà.

¹¹Taa. Kokmamye hatà. Kohsaya rma nomokye hatà, Kohkomo, Pawru hyaka. Towankaryhe exko, kekon hatà, àwya. Uro mekarymeko rma, tanon komo wya, Xerusaryen hon komo wya. Àro wyaro rma rha mpànà uro mekarymehe xarha, Homa hon komo wya xarha. Àro ke, towankaryhe exko, kekon hatà, Kohkomo, Pawru wya.

Xuknewyana kukuru komo wya Pawru fufurymatxhàrà on ha.

¹²Sa, nenmahye hatà. Pawru fufurymetxkon hatà, Xuknewyana kukuru komo. Pawru tetahatxe, ketxkon hatà. Pawru tetahatxe. Kàwyanye etahahra ro rma haka, asahxemtohra rma hak tehtxe, ketxkon hatà. Kasahxemtontokony haxa, Khoryenkom hak kom-

tatkaxowà, ketxkon hatà, Pawru yotahanàr xe rma haxa tesnàr komo ke hatà. ¹³Àro wyaro nosonytxatxownà hatà, nyamoro rye. 40 yoho nyhe nehxatxkon hatà, àyakenon komo.

¹⁴Àro ke totxownà hatà, Xuknewyana yoh komo hyaka, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo hyaka rma, horykomo komo hyaka xarha. Noskarymatxownà hatà, àwyanye. Onà wyaro amna nosonytxano, amna rye rma, teryewrye ro, ketxkon hatà. Pawru tetahatxe kan amna. Kàwyanye etahahra ro rma haka, asahxemtobra rma hak tehtxe, kan xarha amna, ketxkon hatà. Kasahxemtontokony haxa, Khoryenkom hak komtatkaxowà, kan xarha amna, ketxkon hatà, horykomo komo wya. ¹⁵Àro ke, onà wyaro ehtxoko, omnyamo, tosonytxaxemà ro kom yakoro xarha, ketxkon xarha tà. Arymano nyne ro komo yohà hyaka àtotxoko. Pawru yonytxanàr xe xarha amna naha, yaworo amna wya uhutwatxho me, màketxhe ha, noro wya. Àro ke Pawru ànyahko, amna hyaka, amna wya enytxatxho me, màketxhe ha, àwya, ketxkon hatà. Àro wyaro owyanye katxhe rma, Pawru yomoknàr hona ro amna naha. Ohyakanye omoknàtoko rma, amna netahehe ha, ketxkon hatà, Xuknewyana yoh komo wya.

¹⁶Àto nehxakon hatà, bàryekomo, Pawru mxekrà hatà, Pawru wosànà mryer hatà. Noro ryhe, Pawru xanhàn komo yosonytxatxho yonytxay hatà. Àro ke toy hatà, arymano nyne ro kom màn yaka. Nekarymay hatà, Pawru wya. ¹⁷Àro ke 100 komo yohà yanyekye hatà, Pawru. Moson bàryekomo arko, oyoh komo hyaka, kekon hatà. Noro yakoro tårwonàmrà xe nay hatà, kekon hatà, Pawru, 100 komo yohà wya.

¹⁸Àro ke narày hatà, arymano nyne ro komo yohà hyaka. Pawru ranyeknyo, kekon hatà, àwya. Watxa ymo yawono rma ranyeknyo. Moson bàryekomo yoknàr xe nahko hatà, rowya, ohyaka. Tårwonàmrà xe nay hatà, mosonà, ayakoro, kekon hatà, 100 komo yohà. ¹⁹Bàryekomo yahosày hatà, arymano nyne ro komo yohà. Amor hoko narày hatà, anar komo nenytxahtor me àrwonàmrà horà. Àsok tawro xe manaye, rowya, kekon hatà, àwya.

²⁰Pawru hoko nosonytxatxow hatà, Xuknewyana kukuru komo, kekon hatà, bàryekomo. Pawru ànyahko, amna hyaka, tosonytxaxemà ro komo hyaka rma, ketxow hatà, eh komo, owya, kekon hatà. Awanaworo amna hyaka ànyahko, amna wya enytxatxho me, yaworo amna wya uhutwatxho me, ketxow hatà, owya, kekon hatà, bàryekomo. ²¹Ànyakhera mpàn exko, kekon xarha tà. Àsok tawro hana. Noro tonàr hona ro asama yawo momokyatxow hatà, àmryenon komo, waha komo rma. 40 yoho nyhe natxow hatà, kekon hatà. Pawru tetahatxe, kanyenhàr me natxow hatà. Kàwyanye etahahra ro rma haka, asahxemtobra rma hak tehtxe, kanyenhàr me xarha natxow hatà, kekon hatà. Kasahxemtontokony haxa, Khoryenkom hak komtatkaxowà, kanyenhàr me xarha natxow hatà, kekon hatà. Thona ro natxow hatà. Owyano ànyakyaha tawro hona ro rma natxow hatà, kekon hatà, bàryekomo, arymano nyne ro komo yohà ymo wya.

²²Àro wyaro tàwya enytxatxhe rma, bàryekomo nyakye hatà, noro ymo. Ekarymahra xaxa mpàn exko ha, kekon hatà. Wekarymano, arymano nyne ro komo yohà wya, kahra xaxa mpàn exko ha, toto komo wya, kekon hatà, àwya.

Kofehnakno hyaka Pawru nyaketxhàrà on ha.

²³ 100 komo yoh komo yanyekye hatà, arymano nnye ro komo yohà ymo. Asako nanyehtxownà hatà. Onà wyaro nkekon hatà, àwyanye. Arymano nnye ro kom hak nosonyhor yetxowà, Pawru kurunhony komo, tàhrror ho tàtosom komo rma, 200 komo rma, kafaru mkawo tàtosom komo xarha, 70 komo rma, tamoyenkem komo xarha, 200 komo rma rha, kekon hatà. Osonyhor yetxoko, nyamoro yakoro, otonàr kom horà. Kohsaya màtètxhe ha, 9 oras me ehtoko. Sesaryeya hona ryhe màtètxhe ha, kekon hatà, arymano nnye ro komo yohà ymo. ²⁴ Kafaru xarha xenytoko, àmkawo Pawru totho me. Noro maryatxhe ha, kofehnakno hyaka, Feeryesà hyaka rma. Ohxe mpànà maryatxhe ha, àhyaka, kekon hatà, noro ymo, 100 komo yoh komo wya, asakon komo wya.

²⁵ Onà wyaro nmenhoy hatà, noro ymo, Feeryesà hyaka. ²⁶ Krawdyu Eryeseyasà uro. Feeryesà omoro. Kofehnakno omoro. Ehonomnà rma omoro. Ohyaka àmenhehe. Ohxe manaye. ²⁷ Toto ànyakyaha, ohyaka. Noro yahohsatxoko, Xuknewyana komo. Emtatkahaya nehxtxoko. Emtatkahaya ehtokonye rma, àhyakanye amna nteko, arymano nnye ro kom yakoro. Homayana me noro yehtxoho amna nenytxeko. Àro ke amna nkurunheko, Xuknewyana kom hona. ²⁸ Àwyanye noro yanhànà yokarymanàr xe wehxaknan haryhe. Uhutwanàr xe wehxaknan haryhe. Àro ke noro waryako, àhyakanye, tosonytxaxemà ro komo hyaka rma. ²⁹ Noro hoko nàrwonatzkenano, tàyweronàhyamatxho kom yawo rohra noro yehtxoho hok hatà. Twayehkahoryehra mak nehxaknano, rowya. Watxa ymo yaka tahryemporyehra mak nehxaknano,

rowya. ³⁰ Noro fufurymatxow hatà, ukukuru komo. Àro wyaro wenytxano. Àro ke amamehra ànyakyaha, ohyaka. Onà wyaro àkan xarha, àxanhàn komo wya. Feeryesà hyaka àtotxoko, owyanye noro yanhànà yokarymatxho me, àkano, àwyanye. Feeryesà ryhe oyonytxetxhe ha, àkano, àwyanye. Àro ke ànaha kahpa.

Àro wyaro nmenhoy hatà, arymano nnye ro komo yohà ymo, Feeryesà hyaka.

³¹ Àro ke, Pawru yatxownà hatà, arymano nnye ro komo, toh komo rwon yawo ro hatà. Kohsaya natxownà hatà, Antepatryekne hona. ³² Enmahàtxhe, bàn kom yaka totxownà harha tà, ukukuru komo. Tàhrror ho tàtosomà ro komo rma nyamoro hatà. Kafaru mkawo tàtosomà ro kom haxa, Pawru yatxownà rma hatà.

³³ Sesaryeya hona nahatakatzownà hatà. Tahatakatzhenye rma, totxownà hatà, Feeryesà hyaka, kofehnakno hyaka. Eryeseyasà karyehtanà yàmtxownà hatà, àwya. Pawru yàmtxownà xarha tà, àwya.

³⁴ Eryeseyasà karyehtanà yonyey hatà, Feeryesà. Tàwya xenyetxhe rma, onà wyaro nkekon hatà, Pawru wya. Eten yamtar honotho me manaye, kekon hatà, àwya. Seryeseya yamtar honotho me wehxaha, kekon hatà, Pawru.

³⁵ Àro wyaro tàwya enytxatxhe rma, onà wyaro nkekon xarha tà, Feeryesà. Axanhàn komo yomokàtxhe, kanyekyaha, rowya oyonytxatxho me, kekon hatà, Pawru wya. Onà wyaro nkekon xarha tà, tanoto komo wya. Moson xenytoko, kekon hatà. Moson xenytoko. Tahuso hak nahko, romànà ymo yawo, kofehnakno mànà ymo yawo, kekon hatà, àwyanye. Eroknes heno yano me txexahotho rma àro hatà, kofehnakno mànà ymo.

**Xuknewyana yoh komo wya
Pawru yokarymatxhàrà on ha.**

24⁵ me enmahàtxhe, toy hatà, Ananeyasà, Khoryenkom màn yonye ro komo yohà ymo. Sesaryeya hona totxownà hatà, Ananeyas komo, horykomo kukuru kom yakoro xarha. Toto yatxownà hatà, takoronye. Tàrwonhoryemà ro me nehkakon hatà, noro ha. Onytxano ynye komo wya toto yokarymanye ro me nehkakon hatà. Tehturu rma noro hatà. Pawru yanhànà yokarymatxownà rma haryhe tà, nyamoro ha, Feeryesà wya, kofehnakno wya.

²Àro ke Pawru yanyekhoy hatà, Feeryesà. Omokàtxhe rma, noro yanhànà hutwamohsekonà rma haryhe tà, Tehturu. Onà wyaro nkekon hatà. Feeryesà y, ehonomnà me xaxa manaha, amna wya, kekon hatà. Ohxe xaxa manaha, amna wya, Xuknewyana komo wya. Amna kayaryet me oyehtxoho hoye ro, teryehorye rma haxa amna naha, kekon hatà. Amna yowakryenye ro me manaha. Ohxe harha amna naha, amna kayaryet me oyesnàr ke mak ha, kekon hatà. ³Àro ke, ohxe xaxa manaha kehe amna, omeroro, owoya, thenyehra rma haxa owoya amna yowakryenàr ke, kekon hatà, Tehturu. ⁴Mexehra mak kàrwonaha, ayakoro. Mexe nyhe txko uro enytxako, kekon hatà, Feeryesà wya.

⁵Mosonà ryhe, anhà ro mak moson ha, amna wya, kekon hatà, Pawru hoko. Anaro rha owto hona tàtosom me naha. Àto Xuknewyana kom yehtoko, neryehoketxhe, anar me tàwya àhananàhrà komo ke. Nasarye honotho kom kukuru me naha. Nyamoro yoh me rma naha, kekon hatà, Tehturu, Pawru hoko. ⁶Khoryenkom mànàtho yanàhnohtxahke nehako. Àro ke amna nahohsako, kekon hatà. Amna yweronàhyamatxho yawo

ro noro yonytxanàr xe amna nehaknana. ⁷Nomokyak mak ha, Eryeseyasà, arymano ynye ro komo yohà. Tahoxerye rma haxa Pawru yaryako, noro ha, amna hyaye, kekon hatà, Tehturu. ⁸Noro yanhànà yokarymanàr xe oyehtokonye, Feeryesà hyaka àtotxoko, keknano, Eryeseyasà, amna wya, kekon hatà. Àro ke omoro rma, moson enytxako, owoya anhànà hutwatxho me. Owoya enytxatxhe rma, yaworo màkatxow hamà, moson yanhàn hoko, màken hamà, amna wya, kekon hatà, Tehturu, Feeryesà wya.

⁹Àro wyaro rma rha Pawru hoko nàrwonatkxon xarha tà, Xuknewyana yoh komo. Yaworon xaxa mpànà mokro nkan ha, ketxkon hatà, Feeryesà wya.

**Feeryesà wya Pawru
yoskarymatxhàrà on ha.**

¹⁰Pawru wetxe neramay hatà, Feeryesà, kofehnakno. Fow kay hatà, tamor ke. Àro ke neyukye hatà, Pawru. Teryehorye rma haxa wehxaha, owoya roskarymanàr ke, kekon hatà. Amna yonytxanye ro me manaha. Yake ro àtxemnyehàntaxah me manaha, amna wawo, Xuknewyana kom wawo. Àro ke, teryehorye rma haxa wehxaha, ronytxany me oyesnàr ke, kekon hatà, Pawru, Feeryesà wya.

¹¹Xerusaryen hona àteko, Khoryenkomo yowakryexe, kekon xarha tà. ⁷me marma konmahyako, àto. ⁵me xarha konmahyako, tano, Sesaryeya ho. Àro wyaro ryexetxhàrà yokarymetxhe, anar komo, owoya yaworo kany me rohutwatxho me, kekon hatà. ¹²Xerusaryen ho ryehtoko, anar komo yameryekahra ro mak wehxaknana. Toto komo yeryehokahra ro mak wehxaknana, kekon hatà. Àro wyaro ohxe roro wehxaknana, Khoryenkom màn yawo ryehtoko, Xuknewyana yohsamnohtoho kom yawo ryehtok

xarha, owto ymo yosamar yawo ryehtok xarha, kekon hatà. ¹³Ranhànà yokarymetxhe rma haryhe, moxamo. Yaworohra mak rokarymetxhe. Ranhànà hutwamohsohra ro mak natxhe ha, owya, ehxera esnàr ke, kekon hatà, Pawru.

¹⁴Anatoko yaworo haxa rokarymetxhe, moxamo, kekon xarha tà. Anar me thananàhsomà ro kom kukuru me naha, Pawru, ketxhe, rohoko, Khoryenkomo hyaka kany kom me naha, Txesusu, kany me ryesnàr ke mak ha. Àro wyaro tàwyanye tatoko rma, yaworo rokarymetxhe, kekon hatà. Àsok hana natxow ha, Txesusu mryenon kom ha. Àsok hana amna nay ha. Onà wyaro amna naha ha. Xuknewyana horyen heno komo wyaro Khoryenkomo hokon me amna naha, kekon hatà. Xuknewyana komo yweronàhyamatxho yawo ro xarha amna naha. Khoryenkomo rwonà yokarymanyero heno komo nmenhotho yawo ro xarha amna naha, kekon hatà, Pawru. ¹⁵Moxamo wyaro rma rha, onà wyaro kany me amna naha. Kwayhàtxhenye tasanàmyatxhe kany me amna naha, kekon hatà. Ohxe ehxemotho komo rma, atxke ehxemotho komo xarha, omeroro nasanàmyatxhe harha, kany me amna naha. Anàmno nye me Khoryenkomo yehtxoho hona ro amna naha, kekon hatà, Pawru. Àro wyaro rma rha wehxaha, uro xarha, Txesusu mryenon me ryesnàr ke. ¹⁶Àro ke, rohnawo yaworo ryehtwantoko, ohxe wehxaha kanye ro me ryesnàr xe wehxaha, Khoryenkomo nenyàr me, toto komo nenyàr me xarha, kekon hatà, Pawru.

¹⁷Amnyehra àtoye, rowto hoye, Xukneya yamtar hoye rma, kekon xarha tà. Anaro rha owto ho yake ro rotxemnyehàntatxhe, komokyak harha. Anar komo nàmàtho

wekyako, Xukneya yamtar hon komo yowakryexe, ànyahpàn komo rma yowakryexe, àkatxhomnà komo rma yowakryexe. Khoryenkomo yowakryex xarha komokyako, kekon hatà, Pawru. ¹⁸Khoryenkomo hoko rma ryehtoko, ronyatxoko, roxanhàn komo. Khoryenkomo màn yawo wehxaknano, kekon hatà. Amna yweronàhyamatxho yawo ro osonyhoryexaho rma wehxaknano. Toto komo yohamnohpàra wehxaknano. Tatàknye rma wehxaknano, kekon hatà. Àto ryehtoko, ronyatxoko, Xuknewyana kukuru komo, Aaseya yamtar hoye omohxemo komo rma, kekon hatà, Pawru.

¹⁹Nyamoro ryhe, tan tehxorye nahtxok haryhe, kekon xarha tà. Rohoko tàrwonàmrà komo xe tehtokonye, owya rma rokarymany me tehxorye nahtxok haryhe, kekon hatà, Pawru, Feeryesà wya. ²⁰Àsok haxa katà rokarymetxowà, moxamo. Tosonytxaxemà ro komo wya roskarymantoko, atxke kat wehxaknano, àwyanye. Ohxe rma haxa we koskarymek ha, kekon hatà. ²¹Onà wyaro rowya tatok haxa, atxke wehxaknan hamà, àwyanye. Kwayhàtxhenye tasanàmyatxhe harha kany me ryehtxoho hoye ro ryhe, atxke xak manaha katxho me wehxan hamà, amnye rma, onenytxanàr kom me, àkeknan mak haryhe, teryewrye ro, àwyanye. Àro wyaro rma rowya tatoko, atxke wehxaknan hamà, àwyanye, kekon hatà, Pawru, Feeryesà wya. Àro wyaro noskarymay hatà, àwya.

**Feeryesà wya tahuo rma
Pawru yeryetxhàrà on ha.**

²²Khoryenkomo hyaka kany kom me naha, Txesusu, kany komo hutwekonà rma hatà, Feeryesà. Ekaytà komo yonytxekonà rma hatà, yaworo hatà. Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, Pawru

xanhàn komo wya. Àsok hana àken ha, moson hoko, ohxe hana, atxke haxa hana, kekon hatà. Kahra hak wehxaha. Amnye àkehe haxa ha, owyanye, Eryeseyasà yomokàtxhe, arymano nyne ro komo yoh yomokàtxhe rma, kekon hatà, Feeryesà, àwyanye.

²³ Onà wyaro nkekon xarha tà, 100 komo yohà wya. Ohxe mpàn xenyko, mosonà, kekon hatà, àwya, Pawru hoko. Tahuso rma hak nahko. Ohxe rma noro txeryko, kekon hatà. Àmryenon kom hak nomohtxowà, xenyxe. Àhorohkahranye exko. Nyamoro hak nomohtxowà, ewakryexe, kekon hatà, Feeryesà, 100 komo yohà wya.

²⁴ Taa. Mexe nyhe txko ehxah me, nomokye harha tà, Feeryesà, Sesaryeya hona. Thetx yokye hatà. Dàrusera rma noro hatà, Feeryes hetxe. Xuknewyana rma mok nehvakon hatà, Dàrusera. Pawru yanyekhoy hatà, Feeryesà, tàhyaka. Kryestu Txesus hona kàwyanye xenytxoho yokarymay hatà, Pawru, àwya. ²⁵ Ohxe xaxa kesnàr komo xe naha, Khoryenkomo, kekon xarha tà, àwya. Kanhàn kom hona kosowyomanàr komo xe naha. Àro wyarohra kehtokony haxa, amnye, tanàhnohsom me manatxhe hampànà, kany me naha, noro ha, kàwyanye, kekon hatà, Pawru.

Àro wyaro tàwya enytxatxhe rma, noseryehyakon hatà, Feeryesà. Àtok hakahpa harha, kekon hatà, Pawru wya. Àtok hakahpa harha. Amnye, àhokohra ryehtoko, kanyekyaha xarha, kekon hatà, Feeryesà.

²⁶ Àro wyaro tàwya tatoko rma, onà wyaro nehutwekonà rma hatà, tàhnawo. Rotxenyrunu yàmyan hana, Pawru, rowya, tonampatakanàr horà, kekon hatà, tàwya rma. Àro ke, yake ro Pawru yanyekye hatà. Yake ro nosonytxatxowà hatà.

²⁷ Tahuso rma hak noro yeryakon hatà, Feeryesà. Xuknewyana komo yeryehotanàhrà xan kax mak nehvakon hatà. Àro wyaro rma 2 me txemnyehàntatxowà hatà. 2 me tàtxemnyehàntatxhe rma, toy hatà, Feeryesà. Kofehnakno mehra harha nehvakon hatà. Àhryetayo me nomokye hatà, anaro. Pohseyu Festu rma noro hatà.

Pawru wya Sesa hyaka haxa ronyaknyàr xe wehxaha owya katxhàrà on ha.

25 Kofehnakno me ehxe nomokye hatà, Festu, Xukneya yamtar hona. Sesaryeya hona ryhe nomokye hatà. 3 me enmahàtxhe, toy hatà, Xerusaryen hona.

² Àto ehtoko, àhyaka nomohtxowà hatà, Xuknewyana yoh komo, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo rma, horykomo kom yakoro xarha. Pawru yokarymatxowà hatà, àwya. ³ Owya amna yoyuknur xe amna naha, ketxkon xarha tà, àwya, teryewrye ro hatà. Pawru anyekhoko, xaro, Xerusaryen hona, ketxkon hatà. Àro wyaro nketxkon hatà, tàwyanye Pawru fufurymanàr ke hatà. Asama yarye noro yomoknàtoko, tetahetxhe ha, kanyenhàr me nehvatxkon hatà.

⁴ Àna matà, kekon mak hatà, Festu, àwyanye. Sesaryeya ho rma manaye, Pawru. Xaro anyekhohra wehxaha, kekon hatà. Mexehra ehxah me àtehe harha, Sesaryeya hona. ⁵ Àro ke, horykomo komo ànyahtxoko, rakoro. Okukur komo rma ànyahtxoko, rakoro, kekon hatà. Atxke Pawru yehtoko, nyamoro hak anhànà yokarymatxowà, rowya, noro nenytxanàr me, kekon hatà, Festu.

⁶ Xerusaryen ho rma mexe nyhe txko nehvakon hatà. 8 me hana, 10 me haxa hana, nenmahye ha, àto. Amnye toy

harha tà, Sesaryeya hona harha. Àsna nahatakay hatà.

Enmahàtxhe, neryewtay hatà, tahnà ymo hona, onytxano ytxoho ro hona. Pawru yanyekhoy hatà. ⁷Àto neh-atxkon hatà, Xuknewyana yoh komo, Xerusaryen hoye omohxemo komo rma. Pawru yomokàtxhe rma, noro mamtotx-ownà hatà, nyamorò ha. Noro yanhànà yokarymetxkonà rma haryhe tà. Atxke rma haxa nehakonà, mosonà ymo, ketxkon hatà, Pawru hoko. Yaworohra mak nekarymetxkon hatà. Anhànà hut-wamohsohra ro mak nehxtatxkon hatà, ehxera esnàr ke.

⁸Noskarymay hatà, Pawru. Ranhànà ehxera ro mak naha, kekon hatà. Xuknewyana komo yweronàhyamatxho yawo ro ohxe wehxakonà. Khoryenkom màn hoko xarha, ohxe roro wehxakonà, kekon hatà. Sesa yoyuknye ro me xarha wehxakonà. Ranhànà ehxera ro mak neh-xakonà, kekon hatà, Pawru.

⁹Xuknewyana yoh komo yeryehotanàhrà xe mak nehakon hatà, Festu. Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, Pawru wya. Xerusaryen hona karyan hamà, kekon hatà. Xerusaryen ho kehtoko, konytxen hamà, àton komo xarha nenytxanàr me, kekon hatà. Otonàr xehra kat manaye, Xerusaryen hona, kekon hatà, Festu, Pawru wya.

¹⁰Àhà, rotonàr xehra wehxaha, kekon mak hatà, Pawru. Xerusaryen hona ro-tonàr xehra wehxaha. Tano rma tonytx-ahorye wehxaha, kekon hatà. Xaro Sesa nànyaketxho me manaha, tano rma amna yonytxanye ro me oyehtx-oho me. Àro ke, tano rma tonytx-ahorye wehxaha, kekon hatà. Àsok tawro hana. Xuknewyana kom hoko, ranhànà ehxera ro mak naha. Àro wyaro yaworo kany me uro muhutwen hamà, kekon hatà, Pawru, Festu wya.

¹¹Atxke kat wehxano, owoya. Ranhànà hok kat wehxakonà, owoya, kekon hatà.

Twayehkahorye kat wehxano, owoya. Owoya twayehkahorye manaha, atxke oyesnàr ke, tatoko rma, rowayehka-hohra exko kahra wehxaha, kekon hatà. Yaworohra mak rokarymetxhe, mox-amo. Àwyanye yaworohra rokaryman-toko rma, àhyakanye tànyakhoryehra wehxaha, kekon hatà. Xerusaryen hona ànyakhenà ro me wehxaha. Sesa hyaka haxa ronyaknyàr xe wehxaha, owoya. Noro wya ryhe ronytxanàr xe wehxaha, Homayana komo kayaryetà ymo wya mak ha, kekon hatà, Pawru, Festu wya.

¹²Àro wyaro tàwya enytxatxhe rma, nosonytxatxownà hatà, Festu komo, tàmyryenon kom yakoro, tosonytxax-emà ro kom yakoro. Tosonytxatxhenye rma, onà wyaro nkekon hatà, Festu, Pawru wya. Sesa hyaka haxa ronyaknyàr xe wehxaha, owoya, màkan haryhe, kekon hatà. Àro ke, Sesa hyaka mpànà dyakyaha ha, kekon hatà, àwya.

Akryepa komo hyaka Pawru yokàthàrà on ha.

¹³Yake ro nyhe txko enmahàtxhe, Sesaryeya hona nomohtxownà hatà, Akryepa komo, twosàn yakoro. Anaro owto hon komo kayaryet me neh-xakon hatà, Akryepa. Beryenese rma noro hatà, àwosànà. Festu yonyxe nomohtxownà hatà. ¹⁴Mexe nyhe txko nehxtatxkon hatà, Sesaryeya ho. Àro ke, Pawru yokarymay hatà, Festu, Akryepa wya.

Tahuso rma toto nomyako, Feeryesà, kekon hatà, àwya. ¹⁵Xerusaryen ho ryehtoko, noro yokarymetxoko, rowya, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo, horykomo komo xarha, Xuknewyana yoh komo rma. Noro àwayehkahoko, atxke rma haxa esnàr ke, ketxoko, rowya, kekon hatà, Festu. ¹⁶Onà wyaro haxa weyukyaxoko. Homayana komo yweronàhyamatxho yawo ro toto komo yonytxanye ro me wehxaha, àkeknano,

àwyanye, kekon hatà. Àro ke, toto hoko, twayekahorye naha, kahra ro rma haka, onà wyaro àkehe, àwya, àkeknano. Omoro rma oskarymako, ayanhànà yokarymany komo nenytxanàr me, àkehe, àwya, àkeknano, Xuknewyana yoh komo wya, kekon hatà, Festu, Akryepa wya. ¹⁷ Àro ke, xaro nomokytokoko, ukukuru komo. Mexehra wehxako. Enmahàtxhe, keryewteko, onytxano ytxoho ro hona. Pawru wanyekheko, kekon hatà, Festu.

¹⁸ Àro ke, noro yokarymaxe nasanàmyatxoko, nyamoro ha, kekon xarha tà. Thenyehra rma haxa nehkakon hamà, anhànà, àkeknano rma haryhe, rowya rma, àwyanye twayekahorye naha tawro ke. Àro wyarohra mak nekarymetxoko, rowya, kekon hatà, Festu.

¹⁹ Tàyweronàhyamatxho kom yawo rohra exetxhàr marma yokarymetxoko, rowya. Anaro hoko nàrwonatkok xarha. Txesusu rma noro ha, àwayehsahonhàrà rma hatà, kekon hatà. Karyhe harha naha, Txesusu, àwayehsahotho rma, kany me nay hatà, Pawru. Àro hoye ro noro yameryeketxoko, Xuknewyana yoh komo, kekon hatà, Festu, Akryepa wya.

²⁰ Àro wyaro ameryeketxhàyamo hutwahra wehxaknano, àyweronàhyamatxho komo hutwanyehna ro kaxe, kekon hatà. Àsok hana àken ha, àwyanye, àkeknano, rowya rma. Àro ke, onà wyaro àkeknano, Pawru wya, kekon hatà. Otonàr xehra kat manaye, Xerusaryen hona, àkeknano, àwya. Xerusaryen ho kehtoko, konytxen hamà, àton komo xarha nenytxanàr me, àkeknano, àwya, kekon hatà, Festu.

²¹ Sesa hyaka haxa ronyaknyàr xe wehxaha, owoya, keknano mak ha, Pawru. Noro wya ryhe ronytxanàr xe wehxaha, keknano, rowya. Àhyaka ronyakhera ro rma haka, tahuso rma hak wehxe, tano, keknano, rowya, kekon hatà. Àro ke,

onà wyaro àkeknano, ranoto komo wya. Sesa hyaka noro nyakhera ro rma haka, tahuso rma hak nahko, tano, àkeknano, noro hoko, kekon hatà, Festu, Akryepa wya.

²² Onà wyaro nkekon hatà, Akryepa, Festu wya. Uro ryhe, noro yonytxanàr xe wehxaha, kekon hatà. Hàà, awanaworo noro nenytxen hamà, kekon hatà, Festu.

²³ Àro ke enmahàtxhe nohsamnohtxownà hatà, nàmno ymo yaka, onytxano ytxoho ro yaka. Àto nehkatxkon hatà, Akryepa komo, Beryenese xarha. Ehonomnà me xaxa ewomumtosaho nehkatxkon hatà. Àto nehkatxkon xarha tà, arymano ynye ro yohà ymo komo xarha, Sesaryeya hon yoh komo xarha. Omeroro nohsamnohtàkatxownà hatà. Pawru yanyekhoy hatà, Festu.

²⁴ Onà wyaro nkekon hatà, Festu. Akryepa y, toto komo kayaryetà y, kekon hatà. Toto komo y, amna hyaka omohxemo komo y, kekon xarha tà. Mosonà toto menyatxow hamà. Noro yanhànà yokarymetxoko rma haryhe, rowya, Xuknewyana komo, Xerusaryen hon komo rma, Sesaryeya hon komo xarha, omeroro. Twayekahorye naha, ketxkenano, moson hoko, kekon hatà, Festu. ²⁵ Twayekahoryehra we naha ha. Tanhàn hokohra we nehkakon ha, kekon hatà. Sesa hyaka ronyaknyàr xe wehxaha, owoya, keknano, rowya. Àro ke, Sesa hyaka dyakyaha, àkeknano, àwya, kekon hatà, Festu.

²⁶ Àsok hana àmenhen ha, Sesa hyaka, rohà ymo hyaka, kekon xarha tà. Moson yanhàn hoko àmenhen hamà, àhyaka. Uhutwahra mak wehxaha. Àro ke moson wekhono, xaro, owoyane enytxatxho me, kekon hatà. Akryepa y, owoya ryhe noro yonytxanàr xe wehxaha. Kàwyanye enytxatxhe rma, yaworo màmehohetxhe ha, rowya, kekon hatà, Festu. ²⁷ Àsok tawro hana. Sesa hyaka rowya asohtosaho nyaknyetoko, anhànà

wekarymen hamà. Ekarymahra rma ryeh-
htoko, àhoye rohra ànyakyan hamà,
kekon hatà, Festu, àton komo wya.

**Akryepa komo wya Pawru
yoskarymatxhàrà on ha.**

26 Onà wyaro nkekon hatà,
Akryepa, Pawru wya.
Oyoskarymanàr xe oyehtoko,
oskarymako, kekon hatà. Àro ke
natahoyotkay hatà, Pawru. Onà wyaro
noskarymay hatà, tekrunhonàr horà.

²Akryepa y, toto komo kayaryetà
y, teryehorye wehxaha, amnye rma,
owya roskarymanàr ke, kekon hatà.
Xuknewyana komo ryhe, ranhàna
yokarymetxhe rma haryhe. Àro ke,
koskarymehe, ryekrunhonàr horà,
kekon hatà. ³Omoro ryhe, Xuknewyana
komo yweronàhyamatxho hutwanye ro
me manaha. Nyamoro yatameryekatxho
xarha hutwanye ro me manaha.
Àro ke, teryehorye wehxaha, owya
roskarymanàr ke, kekon hatà. Àro ke
mexe nyhe kàrwonaha. Uro nyhe txko
enytxako, kekon hatà, Pawru.

⁴Àsok hana wehxakon ha, kekon
xarha tà. Rohutwatxehketxhe,
Xuknewyana komo. Romryenà rma
hutwetxhe. Amnyehra rowto ho
ryexetxhàràtho rma hutwetxhe, kekon
hatà. Horykomo me ryexetxhàràtho
xarha hutwetxhe. Xerusaryen ho
ryexetxhàràtho rma hutwetxhe, kekon
hatà. ⁵Farysew me ryhe wehxakonà.
Amna yweronàhyamatxho yawo ro
rma haxa wehxakonà, Farysew kom
kukuru kaxe, àro yawo ron kom kukuru
kaxe, kekon hatà. Àro wyaron me
rohutwetxkonà, Xuknewyana komo,
mexe rma haxa mak ha. Yaworo
rokarymanàr xe tehtokonye, àro
wyaron me rma rokarymetxow hamà,
kekon hatà, Pawru.

⁶⁻⁷Àwayehxemotho komo
wanàmnyaha hampànà, kanyenhàr me

naha, Khoryenkomo, amna horyen heno
komo wya, kekon xarha tà. Àro wyaro
katxhàrànhàr hona ro wehxaha, kekon
hatà. Àro wyaro katxhàrànhàr hona ro
rma rha natxhe xarha, Xuknewyana
komo, 12 heno komo yohamàthàyamò
rma. Khoryenkomo yowakryenye ro
kom kax mak natxhe ha, kekon hatà.
Emahona ro noro yowakryetxhe,
enmahrà ro xarha, awanaka xarha.
Nyamoro rma, ranhàna yokarymetxhe
rma haryhe, rowya àwayehxemotho
komo yanàmnye me naha Khoryenkomo
tawro kmak ha. Akryepa y, àro wyaro
tawro hoye ro ryhe, atxke manaha
katxho me harha wehxaha, onenytxanàr
kom me, kekon hatà, Pawru.

⁸Àwayehxemotho komo yanàmnyatx-
owà ryhe mpe, Khoryenkomo, kany
me kat manatxowà. Àsok tawro àro
wyaro mameryeketxow harha, kekon
hatà, Pawru, Akryepa komo wya.

⁹Amnyehra, thenyehra rma haxa
Txesusu àwàràhyakekonà htixer
hakahpa, uro ha, kekon xarha tà.
Teryewhamnohporye xaxa mpànà
natxhe ha, Txesusu mryenon heno
komo, Nasarye honotho heno komo,
àkekonà htixer hakahpa, kekon hatà,
Pawru. ¹⁰Àro ke, Xerusaryen ho
weryewhamnohyatxkonà. Watxa ymo
yaka wahryemyatxkonà, ukukur heno
komo, thenyehronà heno komo, kekon
hatà. Khoryenkom màn yonye ro yoh
kom yano me wahryemyatxkonà.
Twayehkaxem me ehtokonye,
twayehkahorye natxhe kany me rma
rha wehxakonà, uro xarha, kekon
hatà, Pawru. ¹¹Amna yohsamnohtoho
yaka waryatxkonà. Anaro rha nàmno
ymo yaka waryatxkonà, amna wya
anàhnòrà kom horà, kekon hatà.
Txesusu àwàràhyakatkok xaxa mak
hampànà, anàhnòhpàn me oyehtxoho
menye, àkekon haryhe, àwyanye.
Ewakhàra rma haxa wehxakonà,

nyamoro heno hoko, kekon hatà. Àro ke, anar komo yowto hona ekahtàmàtxhenye rma, àwenaryenye àtekonà, rowya eryewhamnohrà kom horà, kekon hatà, Pawru. ¹²Àro ke, Damasku hona àtoye, Khoryenkom màn yonye ro yoh kom yano me. Nyamoro ryhe ronyehtxownà, kekon hatà, Pawru.

¹³Toto komo kayaryetà y, koskarymehe rma, owaya, kekon xarha tà, Akryepa wya. Kamàmà thataw ehtoko, awasànà ymo wenyeye, asama yarye rototoko. Kahe yaye ro nawasmeye. Kamàm yoho rma haxa nawasmeye. Rohorye ro, rakoron kom horye ro xarha, bamtotàhkaxe ro nawasmeye, awasànà ymo, kekon hatà, Pawru. ¹⁴Fuhto, amna nehurkaye, omeroro, yukryeka hona. Àrwo wenytxaye. Rakoro nàrwonakonà, Xuknewyana komo rwon yawo, kekon hatà. Sawru y, Sawru y, àsok tawro uro meryewhamnohyano, kekonà, rowya. Tanye yamoyen yawo ro tehroknyetoko, thoko rma noseryewhamnohyan hamà, faka. Àro wyaro rma rha, owaya ryeryewhamnohnàtoko, ohoko rma moseryewhamnohyaha, kekonà, rowya, kekon hatà, Pawru.

¹⁵Rohà y, onok omoro, àkekonà, àwya, kekon xarha tà. Txesusu uro ha. Uro meryewhamnohyaha, kekonà, Kohkomo, rowya, kekon hatà. ¹⁶Ohror ho harha asanàmko, kekon xarha. Ranoto me anyaknye rma uro kosonyhono, owaya, kekon xarha, kekon hatà, Pawru. Rokarymaxe dyakyaha. Onenyetxhàrà rma yokarymaxe dyakyaha, kekon xarha. Amnye kosonyhehe xarha, owaya, àro hoko xarha rokarymany me oyehtxoho me, kekon xarha, Kohkomo, rowya, kekon hatà, Pawru. ¹⁷Kukurunhehe, Xuknewyana kom hona, Xuknewyanahnà kom hona xarha, kekon xarha, rowya. Xuknewyanahnà komo hyaka

dyakyaha, kekon xarha, kekon hatà. ¹⁸Yaworon xaxa muhutwamohsehe, àwyanye, awaràn wawohra harha ehtxoho menye, awasàn ho harha ehtxoho menye, Satanas yoh mehra harha ehtxoho menye, Khoryenkom yoyuknye me harha ehtxoho menye, kekon xarha. Anhànàthàyam hoko Khoryenkomo yoseryewhokatxho me yaworon xaxa muhutwamohsehe, àwyanye, kekon xarha, kekon hatà, Pawru. Onà wyaro nkekon xarha, rowya. Khoryenkomo newakryenàr me xaxa mpànà natxhe ha, àmryenon komo, ànwahanonkatxhàyamo, rohona tàwyanye xenyàr ke mak ha, kekon xarha. Nyamoro wyaro noro newakryenàr me rma rha natxhe hampànà, Xuknewyanahnà komo xarha, kekonà, Kohkomo, rowya, kekon hatà, Pawru.

¹⁹Akryepa y, toto komo kayaryetà y, kahe yawono rwonà yanwekhera ro mak wehxakonà, kekon xarha tà. Rowya osonyhosaho rwonà yanwekhera wehxakonà. ²⁰Damasku hon komo wya htzero wekarymaye, kekon hatà. Amnye wekarymay xarha, Xerusaryen hon komo wya. Xukneya yamtar hory xarha àtoye, anaro rha owto hona. Àton komo wya xarha wekarymaye, kekon hatà. Wekarymay xarha, Xuknewyanahnà komo wya xarha. Onà wyaro àkekonà, omeroron komo wya. Anar me harha ayanhànàthàyamo xenytxoko, àkekonà, kekon hatà. Khoryenkom hona harha xenytxoko, àkekon xarha. Anar me harha ayanhànàthàyamo yonyenhàrà rma, ayanhàn komo rma àhnànkatzoko, anar me harha oyosonyhotho menye, àkekon xarha, àwyanye, kekon hatà, Pawru.

²¹Àro wyaro rowya ekarymanàr ke ryhe, rahohtxownà, Xuknewyana komo, kekon xarha tà. Khoryenkom màn yawo ryehtoko, rahohtxownà.

Rotahatzahke nehxtxkon haryhe, kekon hatà, Pawru. ²²Rakoronomekon mak ha, Khoryenkomo. Noro ryhe rakoronomehe rma. Àro ke tano rma wehxaha, kekon hatà. Wekarymehe rma, ehonmnà komo wya, norohnàtho komo wya xarha. Moyses heno nmenhotho yawo ro wekarymehe, Khoryenkomo rwonà yokarymanyero heno komo nmenhotho yawo ro xarha. Tomohsomà ryhe yokarymetxkon hatà, nyamoro heno, kekon hatà, Pawru. ²³Teryewhamnohsom me mpànà naha ha, Kryestu, ketxkon heno hatà. Noro htzero mpànà nasanàmyaha harha, àwayexhemo kom waye, ketxkon heno hatà, kekon hatà, Pawru. Tasanàmàthàr hoye ro mpànà, yaworon xaxa hutwamohsehe, Kryestu, Xuknewyana komo wya, Xuknewyanahnà komo wya xarha, ketxkon hatà, àmenhonye ro heno komo. Nyamoro heno nekarymatxhàratho marma wekarymehe, kekon hatà, Pawru, Akryepa komo wya.

Pawru wya Kryestu yahosnàr xe wehxaha owyanye katxhàrà on ha.

²⁴Àro wyaro Pawru yoskarymantoko rma, onà wyaro nkekon hatà, Festu, teryewrye ro hatà. Pawru y, tàywenyeke manay hamà, kekon hatà. Osompamnohposah me rma haxa oyehtxoho hoye ro, tàywenyeke manay hamà, kekon hatà, Festu.

²⁵Festu y, ehonmnà me xaxa manaha, omoro. Tàywenyekenohnà mak uro ha, kekon hatà, Pawru. Takàhsom haxa uro. Yaworon xaxa wekarymano, owyanye, kekon hatà.

²⁶Ronekarymatxho hutwanyenhàr me naha, mosonà, Akryepa, toto komo kayaryetà. Àro ke towankaryhe kàrwonaha, noro yakoro, kekon hatà. Omeroro enytxanyenhàr me nay hamà, noro ha. Àsok tawro hana. Txesusu

yexetxhàrà, ekayhàn mehra ro mak nehxakon hamà, kekon hatà, Pawru, Festu wya.

²⁷Onà wyaro nkekon xarha tà, Akryepa wya. Akryepa y, toto komo kayaryetà y, àsok màkeno, Khoryenkomo karyehtan hoko, noro rwonà yokarymanyero heno komo nmenhotho hoko, kekon hatà. Yaworo xaxa nay hamà, kahra kat manaye, àhoko. Àro wyaro kany me manay hamà, kekon hatà, Pawru.

²⁸Onà wyaro haxa neyukye hatà, Akryepa. Mexehra owya ekarymatxhe rma, Kryestu mryenon me ryenyàr xe manay hamà, kekon hatà.

²⁹Rowyaro oyesnàr xe wehxaha, kekon hatà, Pawru, àwya. Tasohtosom mehra ryhe, Kryestu mryenon me haxa, rowyaro oyesnàr xe wehxaha. Omoro marmahnà, moxam xarha, ronytxany komo rma, omeroro rma, rowyaro esnàr komo xe wehxaha, kekon hatà. Amnye rma hana, amnye haxa hana, Kryestu yahosnàr xe wehxaha, owyanye. Àro wyaro oyesnàr kom horà ryhe, Khoryenkomo yakoro kàrwonaha, ohokonye, kekon hatà, Pawru.

³⁰Àro wyaro tàwyanye enytxatxhe rma, nasanàmtxownà harha tà, eryewtaxemotho komo, Akryepa komo rma, kofehnakno xarha, Beryenese xarha, anar komo xarha.

³¹Tahatakatxhenye rma, onà wyaro nketxkon hatà, tàwyanye rma. Ohxe manaye mokà, ketxkon hatà. Twayehkahoryehra manaye. Watxa ymo yaka tahryemporyehra xarha manaye, anhànà ehxera esnàr ke, ketxkon hatà, tàwyanye rma.

³²Onà wyaro nkekon xarha tà, Akryepa, Festu wya. Sesa hyaka ronyaknyàr xe wehxaha owya kahra ehtok haxa, owya enampatakanàratho haryhe, kekon hatà, Akryepa, Pawru hoko.

**Pawru komo wya tuna
ymo wetothàrà on ha.**

27 Homa hona Pawru ànyakyan hamà, kekonà, Festu. Tuna ymo weten hamà, Etarya yamtar hona, kekon hatà. Àro ke, Pawru yarhoy hatà, Xuryu wya. Arymano nyne ro komo yohà rma noro hatà, 100 komo yohà rma hatà. Awkustu komo ryhe moxamo, arymano nyne ro komo, katxho kom kukuru me nehvakon hatà, Xuryu. Tasom me rma rha nehvatxkonà, asohtoxemotho komo xarha, wahanhotho komo rma. Pawru yakoro àtoye, uro xarha. ²Amna yakoro toy xarha, Aryestahku. Maseknonya yamtar honotho rma mok nehvakon ha, Tesaroneka honotho rma. Amna nosonkahye, kanawa ymo yaka. Aknàramehteyu honotho rma mon nehvakon hatà, kanawa ymo. Aaseya yamtar màtkoko tàtosom me nehvakon hatà. Anaro rha owto hona tàtosom me nehvakon hatà. Àro ymo yawo amna ntoye.

³Enmahàtxhe, Seknon hona amna nahatakaye. Pawru hoko towahke nehvakonà, Xuryu. Ayasanàmrà xe oyehtoko, asanàmko, kekonà, àwya. Àro ke tàxan komo yonyxe toye, Pawru. Noro yowakryetxownà, nyamoro ha.

⁴Àsnye ro amna ntoy xarha. Tuna ymo amna nwetekonà rma. Xeprye yamtar màtkoko amna ntekonà, eryetarà ymo màtkoko rma. Amna yompataye nomokyakonà, atxowowo. Àro ke, on ho rma amna ntekonà, atxowowo hona. ⁵Mon ho nehvakon ha, Seryeseya yamtarà, Pamferya yamtar xarha. Àro wyaro tuna ymo amna nwetoye. Meha hona amna nahatakaye. Ryeeseya yamtar hono rma àro ha, Meha.

⁶Àto nehvakonà, kanawa ymo, anaro. Aryesantryeya honotho rma mon nehvakon hatà. Etarya yamtar hona tàtosom me nehvakon hatà. Àro ke,

tàwya xenyetxhe, on yaka osonkahtxoko, kekonà, Xuryu, amna wya.

⁷Amna ntoy xarha. Kàrhàra ro amna ntekonà, atxowowo yomoknàr ke. Àro wyaro yake ro amna nenmahye. Krawame rma haxa amna ntoye, Kàneknu màtkoso. Amna horohkekonà, atxowowo ymo, thenyehra esnàr ke. Àro ke, Kryeta yamtar màtkoko amna ntekonà, eryetarà ymo màtkoko rma, atxowowo ymo hona. Sawmona màtkoso rma amna ntoye. ⁸Krawame rma haxa yukryeka màtkoko amna ntekonà.

Taa. Owto txko hona amna nahatakaye. Kanawa yosarà onà, enyhoru rma, katxho me rma nehvakon hatà, owto txko yosotà. Àro màhto rma nehvakonà, owto ymo, Raseya. ⁹Mexe rma haxa ehxah me amna nehvakonà. Krawame rma haxa àtosah me amna nehvakonà, àhahnoketxemnyehà yesnàr ke.

Àro ke, onà wyaro ntekonà, Pawru, Xuryu komo wya, kanawa ymo yoh komo wya xarha. ¹⁰Hoymo komo y, àtohra rma hak tehtxe, kekonà, àwyaney. Tontokonye rma, tànoryatxhe mpànà. Nowomyaha, kanawatho, kanawa yawonotho xarha. Kàwyamotho xarha, tosomtaketxhe hampànà, kekon hatà, Pawru.

¹¹Noro yonytxahra mak nehvakon ha, Xuryu, 100 komo yohà. Kanawa ymo yoh kom haxa yonytxaye. Kanawa ymo yosom komo rma yonytxaye, Xuryu. ¹²Onà wyaro ryhe nketxkonà, kanawa ymo yoh kukuru komo, thenyehnà komo rma. Atxke naha, tano, txemnyehàntanàr komo, ketxkonà. Àro ke àpa txowà rma. Tuna ymo twetotxe rma, ketxkonà. Fenese hona hana tahataketxow ha. Àto kehtokonye, ohxe tàtxemnyehàntetxhe, ketxkonà. Kryeta yamtar hono rma rha àro xarha, owto ymo, Fenese. Tuna

ymo yohoye rma naha. Atxowowo ymo yomohtoho mehra nay hatà, Fenese.

**Tuna ymo rakatawo atxowowo
ymo yomokàthàrà on ha.**

¹³ Ohxe harha nomokyakon hakahpa, atxowowo. Sur hoye ro, ohxe nomokyakonà. Fenese hona ohxe tâtetxow hamà, atxowowo ymo omokhàra harha esnàr ke, ketxkonà rma haryhe, kanawa ymo yoh komo. Àro ke, kanawa ymo horohkatxho yanàmtxownà harha. Amna ntoy xarha. Kryeta yamtar màtkoko rma amna ntekonà. Yukryeka horye ro rma haxa amna ntekonà.

¹⁴ Mexehra ehxah me nomokye xarha, atxowowo ymo, thenyehra ymo. Nokneste hoye ro tomohsom onà katxho me rma nay hatà, àro ymo yosotà, atxowowo ymo yosotà. Kryeta yamtar hoye nomokyakonà. Amna yompataye rma haxa nomokyakonà. ¹⁵ Amna horohkaye. Àyoho ro àtohra ro mak amna nehkakonà. Àro ke, àro ymo hak katxow ha kekonà amna. Amna ramaye. Àsok make rma haxa amna yaryakonà.

¹⁶ Taa. Eryetarà txko màtkok harha amna ntekonà. Kawda rma àro hatà. On ho rma amna ntekon hakahpa harha, atxowowo ymo hona. Krawame rma haxa kanawa txko amna nanàmeye, tuna kwaye. Amna nàhpexeketxhotho rma àro txko ha. ¹⁷ Amna nanàmeye, kanawa ymo yaka. Kanawa ymotho yerakanàr hona nenyatxkonà, kanawa ymo yoh komo. Àro ke, nawrutamtownà, yawaka ymo ke, erakahra ehtxoho me. Serte hona amna yanàr hona xarha nenyatxkonà. Sakarara ymo yosotà rma àro ha, Serte. Àro ke, wom yatxarakaxaho ymo yowtxownà. Atxowowo nahosnàrà rma àro ha, wom yatxarakaxaho ymo. Nowtxownà, ahohsàra ehtxoho me. Àsok make rma amna yaryakonà, atxowowo ymo.

¹⁸ Sa, amna nenmahye. Amna yaryakonà rma, atxowowo ymo, thenyehra rma haxa. Dyow dyow dyow kekonà, tuna ymo, kanawa ymo hoko. Àro ke kanawa ymo yaye katxhonanotho yarymatxownà, tuna kwaka. ¹⁹ Sa, amna nenmahye xarha. Àro rma ho, kanawa ymo yawono rotho xarha yarymatxownà.

²⁰ Mexe rma haxa kamàm heno yonyhera amna nehkakonà. Xeryko heno xarha yonyhera amna nehkakonà. Àro wyaro yake ro amna nenmahye. Thenyehra rma haxa nomokyakonà rma, atxowowo ymo. Àro ke, tànotàhketxow haxa hamà kekonà amna. Ohxe amna yesnàr hona rohra harha amna nehkakonà.

²¹ Mexe rma haxa asahxemtobra nehkatxkonà, kanawa ymo yawon komo. Àro ke, àhyakanye toye, Pawru. Hoymo komo y, kekonà, àwyaneye. Kryeta yamtar ho rma hak kehtokonye, àtohra rma hak tehtxe, àkek haxa ryhe. Owyanye royukutxhe haxa, ohxe kesnàràtho kom haryhe, katxhonanotho xarha kàhyawonye rma esnàràtho haryhe, kekonà, Pawru.

²² Onà wyaro àkehe haxa ha, kekon xarha. Towankaryhe ehtxoko. Àwayehpàra tehxtaxow hatà, kekonà. Omeroro rma, ohxe tehxtaxow hatà. Kanawa ymo heno marma neraken hatà, kekonà, Pawru. ²³ Kohsaya nomokno, rohyaka, kahe yawono, Khoryenkom yanoto. Uro ryhe, Khoryenkomo mryenon me wehxaha, kekonà. Noro hokono ro me wehxaha. Noro rma, tanoto nyaknyo, rohyaka. ²⁴ Onà wyaro nkano, rowya, kekonà. Pawru y, oseryehokahra exko. Sesa hyaka otònàrà rma moro, kano, rowya. Ànorhàra rma rha mpànà natxhe ha, ayakoron komo xarha, kanawa ymo yawon komo, omeroro, kan xarha, Khoryenkomo, àwawonye oyesnàr ke mak ha, kano, kahe yawono, rowya, kekonà,

Pawru. ²⁵ Àro ke, towankaryhe ehtxoko, hoymo komo y, kekonà. Kho-ryenkom hona wenyaha. Tàrwon yawo ro rma haxa naha, noro ha. Rowya tànekarymatxhàr yawo ro rma haxa naha, kekonà. ²⁶ Eryetarà ymo hona tuna ymo nanàr me tehxtaxow hatà, kekonà, Pawru, àwyaneye, kanawa ymo yawon komo wya.

²⁷ 14 me amna nenmahye, atxowowo ymo nanàr me rma. Tuna ymo kwaha amna yaryakonà rma. Aknàryateku katxho me rma naha, tuna ymo yosotà.

Taa. Kohsarakatawo amna yehtoko, onà wyaro nketxkonà, kanawa ymo yoh komo. Ahetar hahnok tehxtaxow hamà, ketxkonà. Ahetar hahnok tehxtaxow hamà. ²⁸ Àro ke ahtunu kuknomatxownà. Krow, xeryeryerye dey, tok tok tok tok say. 36 metrus me nehxakonà, ahtunu. Moxe nyhe amna totxhe rma, kuknomatxownà xarha. 27 metrus me harha nehxakonà, ahtunu. ²⁹ Toh hona noseryehyatxkonà, kanawa ymo yoh komo. Dey tawro hona noseryehyatxkonà. Àro ke yawaka yarymatxownà. Kanawa ymo horohkatxho rma àro ha, yawaka. 4 me narymatxownà, krow krow krow krow. Enmahrà hona ro rma haxa nehxtaxkonà.

³⁰ Tokahtàmrà komo xe nehxtaxkonà, kanawa ymo yoh komo. Kanawa ymo yaye tàtonàr komo xe nehxtaxkonà. Àro ke amna yonkuhtetxkonà. Yawaka yarymaxe amna ntehe, àhotkoso, ketxkonà rma haryhe. Amna yonkuhtetxkon mak ha. Kanawa txko haxa yonàhtetxkonà, tuna ymo kwaka, àro txko yawo tàtonàr kom horà. ³¹ Onà wyaro haxa nkekonà, Pawru, 100 komo yohà wya, arymano ynye ro komo wya xarha. Àtohra hak nahtxoko, kekonà. Tano rma hak nahtxoko. Onà ymo yawohra ehtokonye, awayehyatxhe xak mak hampànà, omeroro, kekonà, Pawru. ³² Àro ke, kanawa txko yasotàtho yawototx-

ownà, arymano ynye ro komo, os-onkahpàra ronye rma haka. Nàhtoy ha, kanawa txko heno.

³³ Enmahpaya amna nehxakonà. Àtoko rma, onà wyaro nkekonà, Pawru, kanawa ymo yawon komo wya. Tasahxemtotox haxa ha, kekonà, àwyaneye. 14 me oyonmahyatxoko, asahxemtobra rma. Thenyehra moseryehoketxoko, asahxemtobra tehxe ro, kekonà, Pawru. ³⁴ Àro ke asahxemtotoxok xaxa mak hampànà, tahoxery harha oyehtxoho menye. Oseryehokahra ehtxoko, kekonà. Àwayehpàra ryhe manatxow hatà. Eheryantahra xarha manatxow hatà, kekonà, Pawru, kanawa ymo yawon komo wya.

³⁵ Àro wyaro tàwya katxhe rma, ekeyu yanàmeye. Apa y, amna yuru onàmàthàrà onà. Ohxe xaxa manaha, kekonà, Khoryenkomo wya, omeroron komo nenyàr me. Tàwya towàtxhe rma, nokye ha. ³⁶ Àro ke, teryehorye harha nehxtaxkonà, kanawa ymo yawon komo, omeroro. Nyamoro xarha nasahxemtotoxownà. ³⁷ Kanawa ymo yawo rma 276 me amna nehxakonà, amna yakenonà.

³⁸ Tasahxemtotohkatxhenye rma, nyah heno yarymatxownà, tuna ymo kwaka. Nasànasà heno rma yarymatxehkatxownà, kanawa ymo amusumra harha ehtxoho me.

Kanawa ymo heno yerakatxhàrà on ha.

³⁹ Sa, nenmahye haxa ha. Yukryeka amna nenyeye. Esotà ywenyek mak nehxtaxkon hatà, kanawa ymo yoh komo. Àkwayen yowanà yonytxownà. Àto nehxakon xarha, eryemtunu. Eryemtun hona àpa toxwà, ketxkonà. Àsna taryatxow hana, kanawa ymo, ketxkonà. ⁴⁰ Àro ke, àhorohkatxhàràtho wompokatxownà.

Nàhnànkatzownà, tuna kwawo rma, sa. Àmakoryenkatxhàràtho wompokatzownà xarha. Àhotwo womu txko yatxarakatzownà xarha, atxowowo wya ahohtoho me. Eryemtun yawo ro amna ntoye.

⁴¹Xuu, kràà, nakàhye mak ha, kanawa ymo heno. Àrakatawo ro rma, sakarara ymo hona nakàhye, àhotuthuru. Àtohra ro mak nehakon harha. Nekahxemekonà rma haxa mak ha, tuna ymo. Bàyow, bàyow, kekon mak ha, kanawa ymo heno hoko. Àro ke àmahtumye nanàmyakon ha. Nàkrakrantekekonà, àmahtumuthuru.

⁴²Ahryemxemotho komo yotahanàr xe nehaxtkon haryhe tà, arymano nyne ro komo, ekahtàmpàra ehtxoho menyè. Àwyanye xuhxu tawro hona nenyaxtkon hatà, ekahtàmrà kom hona rma hatà.

⁴³Etahahranye ehtxoko, kekon mak ha, Xuryu, eh komo rma. Pawru kurunhonàr xan kax mak nehakon hatà.

Onà wyaro nkekon xarha, amna wya, omeroron komo wya. Xuhxu kany me oyehtokonye, omnyamo htzero onotxoko, tuna kwaka, kekonà, amna wya. Owyanye xuhxu tawro ke rma àtotxoko, mahona. ⁴⁴Xuhxu kanyehna me oyehtokonye, omnyam xarha onotxoko, kekonà. Kanawa heno yerakaxahotho hoko atahohtxoko. Wewe hoko xarha atahohtxoko, kekonà, Xuryu, amna wya. Àro ke amna neyukye. Àro wyaro rma mahona amna ntoye. Omeroro rma amna nasanàmye.

Mawta yamtar ho Pawru komo yexetxhàrà on ha.

28 Tuna ymo kwaye amna yasanàmàtxhe, eryetarà ymo yosotà amna nenytxaye. Mawta onà, amna yukryekanà, ketxkonà, àton komo, amna wya. ²Towahke rma haxa nehaxtkonà, nyamoro ha, amna hoko. Tuna heno nomokyakonà.

Amna komsànakonà. Àro ke amna wehetohtotxownà. Ohxe rma haxa nehaxtkonà, amna hoko.

³Weheto yamukyakonà, Pawru. Àwya weheto kemehtontoko, àwaye ro rma nomokye, okoye, atunu wya. Pawru yamor hoko natahosàye. Neskaye. ⁴Noro hoko tamposokrane rma nehaxkonà, okoye. Nenytxownà, àton komo, Mawta hon komo rma. Àro ke, onà wyaro nketxkonà, tàwyanye rma. Anhàtho me nay hamà, mosonà, ketxkonà, Pawru hoko. Otahano ynyenhàr me nay hamà. Àro ke, okoye wya wayehyan heno hamà, ketxkonà. Tuna kwawo àwayehpàra nahko haryhe. Àwayehpàra ehxahotho rma, wayehyan haxa hamà, okoye wya, Khoryenkom yano me mak ha, anhàtho me tesnàr ke mak ha, ketxkonà, Mawta hon komo, Pawru hoko.

⁵Fow, okoy heno yarymaye, Pawru, weheto waka. Ohxe rma nehaxkonà.

⁶Nenytxehketxkonà rma, àton komo. Amnye namoyanukyan heno hamà, ketxkonà. Wayehyan heno haxa hamà, ketxkonà. Pawru wayehrà hona ro nehaxtkonà. Mexe nyhe ehxah me, ohxe rma nehaxkonà, noro ha. Àro ke, onà wyaro haxa nketxkonà, àton komo, àhoko. Totohnà moson hamà, ketxkonà. Khoryenà ro kom haxa moson hamà, ketxkonà, Mawta hon komo, Pawru hoko. Thoryenà ro kom kukuru me noro hutwetxkonà.

⁷Amna yasanàmàthàr màhto rma nehaxkonà, horykomo yowto. Eryetarà ymo hon komo yoh me nehakon hatà, noro, horykomo. Pukmàryeyu rma noro hatà. Noro rma, bàn yaka amna yaràye. 3 me amna nenmahye, àto. Ohxe rma haxa amna yeryakonà, noro ha.

⁸Àto rma hak amna yehtoko, ekeh me nehaxkonà, Pukmàryeyu yàmà. Atunano wya ekeh me nehaxkonà, masku wya xarha. Àhyaka toye, Pawru. Kho-

ryenkom yakoro nàrwonàmeye, àhoko. Àhona tamor yeryey xarha. Ohxe harha nehzakonà, ekehàtho.

⁹Tàwyanye noro yokaytà yonytxatxhe rma, Pawru hyaka nomokyatxkonà, ekeh komo, eryetarà ymo hon komo rma, omeroro. Nenyhoryetxownà, Pawru. ¹⁰Thenyehra rma haxa amna yowakryetxkonà, ekehàtho komo, enyhoryexemo komo. Amnye nyhe rma, eryetarà ymo hoye amna tontoko, amna horomatxownà xarha. Amna nyahrà yonkahtxownà, kanawa ymo yaka.

Homa hona Pawru komo yahataktxhàrà on ha.

¹¹3 me nuno amna nenatkaye, Mawta ho rma haka. Àto nehzakonà, kanawa ymo. Aryesantryeya honotho rma mon nehzakon hatà. Sewsà muru rye komo katxho me nehzakon hatà, kanawa ymo yosotà. Kanawa ymo yoh horyenà ro komo rma nyamoro hatà, Sewsà muru rye komo, asak enuxemo komo rma hatà. Mawta ho àtxemnyehàntaxah me nehzakonà, kanawa ymo. Àro ymo yaka amna nosonkahye. Mawta hoye amna ntoye.

¹²Serakusa hona amna nahatakaye. 3 me amna nenmahye, àto. ¹³Àsnye ro amna ntoy xarha. Yukryeka màtkoko amna ntekonà. Hexu hona amna nahatakaye. Enmahàtxhe, nomokyakonà, atxowowo, sur hoyeno. Àro ke amna ntoy xarha. 2 me enmahàtxhe, Posworye hona amna nahatakaye. ¹⁴Àto neh-atxkonà, Txesusu mryenon komo. Amna nenytxownà. Amna hyawo mexe nyhe ehtxoko, ketxkonà, amna wya. Àro ke àhyawonye 7 me amna nenmahye. Àsnye ro amna ntoy haxa ha. Asama yarye harha amna ntoye, Homa nano yarye rma.

¹⁵Àsok hana nehxatxkon ha, Txesusu mryenon kom ha, Homa hon komo rma. Amna yomoknàr yokaytà yonytxatx-

ownà hatà. Àro ke, amna yohoso nomohtxownà. Anaro rha owto txko ho amna yohotxownà. Ukukuru komo, Pàrasatxe Aapeyu ho amna yohotxownà. Ukukuru komo xarha, Tàryes Fentas ho amna yohotxownà. Tàwya xenyetxhenye rma, towankaryhe nehzakonà, Pawru. Apa y, ohxe xaxa manay hamà, amna hoko, kekonà, Khoryenkomo wya.

¹⁶Homa hona haxa amna nahatakaye. Omànà ryhe xenyko, kekon hatà, arymano nyne ro komo yohà, Pawru wya. Bàn yawo nehzakonà, Pawru. Watxa ymo yaka ahryempen me nehzakonà. Tahuaso rma nehzakonà, bàn yawo. Àhyawo roro nehzakonà, arymano nyne ro. Àtonàr hona Pawru yonye ro me nehzakonà, noro ha.

Homa ho Pawru wya Txesusu yokarymatxhàrà on ha.

¹⁷3 me enmahàtxhe, Xuknewyana yoh komo yanyekhoy hatà, Pawru. Àhyaka nohsamnohtxownà hatà. Onà wyaro nkekon hatà, Pawru, àwyanye.

Rokukuru komo y, kukukuru kom hoko ranhànà ehxera ro mak nehzakonà, kekon hatà. Kàyweronàhyamatxho kom yawo ro wehxakonà. Khoryen heno komo rwonàmàthàrànhàr yawo ro rma wehxakonà. Rahohtxownà mak ha, Xerusaryen hon komo, kukukuru komo rma, kekon hatà. Rahryempotxownà mak ha, nyamoro ha, Homayana komo wya, kekon hatà, Pawru, Xuknewyana yoh komo wya, Homa hon komo wya. ¹⁸Tàwyanye ronytxatxhe rma, ronampatakanàr xe nehxatxkonà rma haryhe tà, Homayana yoh komo. Ohxe we naha ha, ketxkon hatà, rohoko. Twayehkahoryehra we naha ha, ketxkon hatà, rohoko, ranhànà ehxera esnàr ke, kekon hatà, Pawru. ¹⁹Ronampatakanàr xehra mak nehxatxkonà, kukukuru komo. Àro ke, onà wyaro haxa àkekonà. Sesa hyaka

ronyaknyàr xe wehxaha, owya. Noro wya ryhe ronytxanàr xe wehxaha, àkekonà, kekon hatà. Onà wyaro tawro xehra mak wehxaha, Sesa wya. Atxke rma haxa nehxtxkonà, rokukuru komo, Xuknewyana komo, tawro xehra wehxaha, àwya. Koskarymehe marma mak ha, àwya, kekon hatà, Pawru.

²⁰ Àro ke kanyehtxowà, rohyaka, kekon xarha tà. Wahoro httxero roskarymanàr xe wahko, owyanye. Ehsayewyana komo wyaro, kukukuru komo wyaro rma, kwayhàtxhenye kasanàmtoho kom hona ro wehxaha. Àro hoye ro ryhe, asohtosah me wehxaha, on ke, yawaka ke, kekon hatà, Pawru, Xuknewyana yoh komo wya.

²¹ Hàà, ketxkon hatà, nyamoro ha. Oyokaytà yonytxahra amna nehxako. Amna hyaka àmenhohra nehxtxkoko, Xukneya yamtar hon komo, ohoko, ketxkon hatà. Xaro omohxemo komo xarha, oyokarymahra nehxtxkoko. Ohoko àrwomra nehxtxkoko, kukukuru komo, Xukneya yamtar hoye omohxemo komo, ketxkon hatà. ²² Àsok hana natxow ha, Txesusu mryenon kom ha. Anar me thananàhsom me natxow hamà, ketxkon hatà. Àhokonye rma, atxke natxhe, nyamoro ha, ketxhe mak ha, toto komo, omeroro. Àro ke, oyonytanàr xe amna naha, ketxkon hatà. Àsok nyamoro muhutwewowà, omoro. Anatoko mekarymetxhe ha, amna wya, ketxkon hatà, Xuknewyana yoh komo. ²³ Àsokentoko amna nomokyan xarha, oyonytaxe, ketxkon hatà. Àro ke, awasànà wahanonkatxownà hatà.

Taa. Àro yawasàn ho nomohtàkatxownà hatà, Pawru màn yaka, thenyehonà kom hatà. Àro ke nekarymay hatà, Pawru, àwyanye. Enmahrà ro, tkokmamnohso ro, nekarymekon hatà, àwyanye. Àsok

hana kàkayaryet kom me nay ha, Khoryenkom ha. Àro rma yokarymekon hatà. Txesusu xarha yokarymekon hatà. Moyses heno nmenhotho hoye ro, Kryestu me Txesusu yehtxoho yokarymekon hatà, àwyanye, Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno komo nmenhotho hoye ro xarha hatà. Àro wyaro thenyehra nekarymay hatà, yaworo xaxa nay hamà tawro horà, àwyanye.

²⁴ Yaworo xaxa nay hamà, ketxkon hatà, ukukuru komo, Pawru nekarymatxho hoko. Àna matà, yaworohra we màkehe ha, ketxkon hatà, anar komo, ukukuru komo rma. ²⁵ Àme ryehra nehxtxkon hatà, nyamoro ha. Àro ke totxownà hatà. Àtohra ronye rma haka, onà wyaro nkekon haxa hatà, Pawru, àwyanye.

Yaworo xaxa nkekon hamà, Khoryenkom yokato, kekon hatà. Yaworo xaxa nkekon hamà, ohoryen heno kom hoko, ohokony xarha hamà. Onà wyaro rma nkahekon hatà, Esaeyas heno wya, tàrwonà yokarymanye ro heno wya.

²⁶ Ehsayewyana komo hyaka àtoko.

Onà wyaro katxa ha, àwyanye. Rorwonà menytxetxhe roro mak haryhe. Uhutwahra rma manatxhe ha, kehe, Khoryenkomo, owyanye, katxa ha. Rahoxetà menyatxhe roro mak haryhe. Roywenyeke rma manatxhe ha, kehe xarha, owyanye, katxa ha, àwyanye.

²⁷ Àsok tawro hana. Akàhpàra natxow hamà, romryenon komo, tàhnaowanye, tàwyanye royuknur hona. Nehanahuryatxow hamà, tàwyanye rorwonà yonytxanàr hona. Nosompatanyohomtetxow hamà, tàwyanye rahoxetà yonyàr hona. Rohona xenyhera natxow hamà. Rowya tonyhoryenàr komo xehra natxow hamà.

Àro wyaro rma nkehe, Esaeyas heno nmenhotho, kekon hatà, Pawru, Xuknewyana yoh komo wya.

²⁸Àro ke, onà wyaro uhut-wamohsehe, owyanye, kekon xarha tà. Xuknewyanahnà komo wya haxa ryhe Khoryenkomo rwonà wekaryemehe ha. Khoryenkomo wya konyhoryetxho komo rma wekaryemehe, àwyanye. Nyamoro ryhe, ohxe ronytxetxhe, kekon hatà, Pawru, Xuknewyana yoh komo wya.

²⁹Àro wyaro àwya katxhe rma, totx-ownà hatà, Xuknewyana yoh komo. Natameryeketxkon hatà, nyamoro rye rma, thenyehra hatà.

³⁰Homa ho rma 2 me txemnyehàntay hatà, Pawru. Bàn yawo tehtxoho yehemekonà rye rma hatà, tàtxenyerun ke. Àmàn yaka noro yonyxe tetxkon hatà, toto komo. Omeroro rma teryehorye netakmetxkon hatà, Pawru.

³¹Nekarymekon hatà, àwyanye. Àsok hana kàkayaryet kom me nay ha, Khoryenkom ha. Àro rma yokarymekon hatà, àwyanye. Txesusu Kryestu xarha yokarymekon hatà. Kohkomo rma yokarymekon hatà. Hananàhyatxkonà rma hatà, oseryehpara ro mak hatà. Noro yatàknanàhkahra nehxatxkon hatà, Homayana yoh komo.

HOMA HON KOMO HYAKA PAWRU NMENHOTHO ON HA.

Ohyakanye àmenhehe Homa hon komo hyaka katxhàrà on ha.

1 Pawru uro ha. Txesusu Kryestu yanoto uro. Noro nànyaknyàrà ro me rowahanonkaye, Khoryenkomo. Àrwo yonyhorunu yokarymanye ro me ryhe rowahanonkaye. Khoryenkomo nhutwamohsotho rma àro ha, àrwo yonyhorunu. ²Àro hoko rma, onà wyaro nkekon hatà, amnyehra. Uhutwamohsehe xaxa hampànà, amnye, kekon hatà. Àro wyaro rma nkahekon hatà, tàrwonà yokarymanye ro heno komo wya. Àro wyaro rma nmenhohekon hatà, àwyanye, tkaryehtan yawo. Enyhoru ro rma àro ha, Khoryenkom karyehtanà.

³Khoryenkom muru yokarymehe, àrwo yonyhorunu. Toto me nenuruye, noro ha. Dafe heno yohamàtho me rma nenuruye. ⁴Àwayehxemo kom waye nasanàmye, Khoryenkom yokato yano me, enyhoru ro yano me. Àro wyaro buru me noro hutwamohsoye, Khoryenkomo. Ehonmnà me rma haxa noro hutwamohsoye. Kohkomo rma noro ha, Txesusu Kryestu.

⁵Noro yomoknàr ke, towahke xaxa nehxonà, Khoryenkomo, rohoko. Àro ke, noro nànyaknyàrà ro me ryeryeye. Ronyakye, anaro rha yana komo hyaka. Àhyakanye ronyakye, ukukuru komo wya Txesusu Kryestu yoyuhtoho me, noro hona àwyanye xenytxoho me, àwyanye ehonmnà me xaxa noro yonytxoho me.

⁶Eyuknyenhàr me rma rha manatxhe, omnyam xarha. Txesusu Kryestu mryenon me awahanonkatxownà, Khoryenkomo. ⁷Ohyakanye àmenhehe, Homa hon komo hyaka. Khoryenkomo

nàhnàn komo rma omnyamo. Tàmryenon me awahanonkatxownà, noro ha, enyhoru hokono ro me oyehtxoho menye. Onà wyaro àkehe, àwya, ohokonye. Towahke exko, Homa hon kom hoko, ohxe txetxoko, àkehe, Khoryenkomo wya, Txesusu Kryestu wya xarha. Kyàmkom me rma naha, Khoryenkomo. Kohkom me rma naha, Txesusu Kryestu.

Ohutwahkahpàranye ro mak wehxaha katxhàrà on ha.

⁸Onà wyaro htzero àkehe, owyanye. Oyokaytà komo yonytxatxownà, toto komo, omeroro. Txesusu Kryestu hona rma haxa nenyatxhe, nyamoro ha, ketxhe, ohokonye. Àro ke, onà wyaro àkehe, Khoryenkomo wya, ohokonye, Txesusu Kryestu yano me mak ha. Apa y, ohxe xaxa manaha, àhokonye, àkehe, àwya.

⁹Noro yakoro rorwonàmnnàtoko, ohokonye roro rma haxa kàrwonaha. Ohutwahkahpàranye ro mak wehxaha. Àro wyaro yaworo xaxa àkehe, owyanye, Khoryenkomo nenytxanàr me mak ha. Noro hyaka tatamohxemà ro me rma haxa wehxaha, rowya àrwo yonyhorunu yokarymanàr ke mak ha, umuru yokarymanàr ke mak ha.

¹⁰Rorwonàmnnàtoko rma, onà wyaro àkehe xarha. Apa y, àtohra rma hak wehxaha, Homa hon komo hyaka, àkehe. Apa y, komokno haxa ha, ohyakanye, tawro xe wehxaha haryhe, Homa hon komo wya. Rotonàr xe oyehtoko, uro arko, àhyakanye, àkehe, Khoryenkomo wya, ¹¹oyonyàr komo xe rma haxa ryesnàr ke. Awawonye ryehtoko, oyowakryetxow hamà, Khoryenkom yokato, rowya ahananàhrà kom ke. Àro wyaro rma kakoronometxhe. ¹²Àsok haxa hana. Tatakoronometxow hamà, kàwyamo rye rma, Txesusu Kryestu hona kàwyanye

xenyàr ke, noro hona owyanye xenyàr ke, noro hona rma rha rowya xenyàr ke xarha.

¹³Rowtà komo y, onà ryhe uhutwatxoko. Yake ro romoknàr xe wehxakon haryhe, ohyakanye. Omokhàra rma hak wehxaha. Ahananàhrà komo xe wehxakon haryhe, oyonyhotatàhkanàr kom horà. Nenyhotatxownà rma, anar komo, Xuknewyanahnà komo, rowya thananàhrà kom ke mak ha. Nyamoro wyaro rma rha oyesnàr komo xe wehxakon haryhe. ¹⁴Onà wyaro ranotomaye, Txesusu Kryestu. Àrwo yonyhorunu ekarymak xaxa mak hampànà, omeroron komo wya, Kryekyana komo wya, Kryekyanahnà komo wya xarha, kaye, rowya. Tàyweron komo wya, tàywenyeken komo wya xarha, ekarymak xaxa mak hampànà, kaye, rowya. ¹⁵Àro ke, ekarymanàr xe rma haxa wehxaha, Homa hon komo wya, owyanye rma.

Ohxe rma haxa naha àrwo yonyhorunu katxhàrà on ha.

¹⁶Ohxe rma haxa naha, àrwo yonyhorunu. Khoryenkom yahoxet me rma naha. Àro ke, rowya ekarymantoko, ewankaramra ro mak wehxaha, toto kom hona, Khoryenkom yahoxet me esnàr ke. Àro ke, ekarymanàr xe rma haxa wehxaha, owyanye. Tahoxet ke ryhe toto komo yonyhoryehe, Khoryenkomo, àwyanye àrwo yonyhorunu yonytxanàr ke mak ha. Txesusu Kryestu hona àwyanye xenyetoko rma, nenyhoryetxhe. Xuknewyana komo htzero, Xuknewyanahnà komo xarha, Khoryenkomo nenyhoryetxho me natxhe, tàwyanye àrwo yonyhorunu yonytxanàr ke mak ha, Kryestu hona tàwyanye xenyàr ke mak ha.

¹⁷Ohxe Khoryenkom yehtxoho hutwamohsehe, àrwo yonyhorunu. Konyhoryeny kom me xarha noro

hutwamohsehe. Txesusu Kryestu hona kàwyanye xenyàr ke ryhe, ronyehoryetxho me harha manaha, katxho me tehxtaxhe, àwya. Noro hona xeny komo ryhe, ohxe harha natxhe. Àro wyaro rma rha, onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà.

Khoryenkom hona xeny komo ryhe, ronyehoryetxho me harha manaha, katxho me natxhe, àwya. Nyamoro rma, karyhe roro harha natxhe.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà.

Anaro rha tanhàn kom hoko rma haxa natxhe toto komo katxhàrà on ha.

¹⁸Àsok hana nay ha, Khoryenkom ha. Ewakhàra ehutwamohsosah me rma nay hamà, noro ha, kahe yawono. Noro hokohra ro mak natxhe, toto komo. Atxke rma haxa natxhe. Atxke tehtxoho kom hoye ro, yaworon xaxa yonytxahra ro mak natxhe. Atxke ehtxoho kom hoko rma, ewakhàra ehutwamohsosah me rma naha, Khoryenkomo, tàwya anàhnohàrà kom horà.

¹⁹Khoryenkomo hutwatxehkahra natxow hamà, toto komo. Noro hutwetxhe rma. Noro rma nehutwamohsoye, àwyanye, tànakàhtothàr hoko. ²⁰Noro nakàhtotho yonyàr ke ryhe, noro hutwetxow hamà. Ehonomnà roro me noro yehtxoho hutwetxhe. Khoryenkomo ro me noro yehtxoho hutwetxhe. Àro wyaro tànenyehtor komo rma hutwetxhe, tàwyanye ànakàhtothàrà yonyàr ke mak ha. Àro ke, onà wyaro kahra hak nahtxoko. Noro hona xenyhera wehxaha, uhutwahra ryesnàr ke, kahra hak nahtxoko.

²¹Noro hutwanye rma, onà wyaro kahra rma nehxtatxkon hatà, toto komo. Khoryenkomo noro ha. Ehonomnà me xaxa naha, kahra nehxtatxkon hatà. Mehutwamohsoy hamà, amna wya,

ohxe xaxa manaha, kahra nehxatxkon hatà, àwya. Àro ke, atxke tehutwaxem me nehxatxkon hatà, àtohnawo ro mak ha. Akàhpàra nehxatxkon hatà, tàhnawonye, yaworon hutwahra tesnàr kom ke. ²²Tàywerono rma haxa uro ha, ketxkonà rma haryhe tà. Tàywenyeke mak nehxatxkon hatà. ²³Khoryenkom hokohra nehxatxkon hatà. Àwayehpànà ro hokohra nehxatxkon hatà. Ehonmnà me xaxa manaha, kahra nehxatxkon hatà, àwya. Tànakàhtothàyam haxa hoko nehxatxkon hatà. Toto kuknonà yakàhtetxkon hatà. Twayehsomà rma kuknonà yakàhtetxkon hatà. Torono kuknon xarha, yakàhtetxkon hatà, onokna kuknon xarha hatà, tàrar ho tàtosom kuknon xarha hatà. Tànakàhtothàyam hoko rma nehxatxkon hatà. Àwyanye rma, amna horyenà ro me manaha, ketxkonà rma haryhe tà.

²⁴Àro ke xanomkahnohtxownà harha tà, Khoryenkomo. Nahtxoko yxak hakahpa ma, kekon hatà, àhokonye. Àro ke, tano me ronye rma tanhàn kom hoko rma haxa nehohketxkon hatà. Othoko notkukmetxkon hatà. Othoko totkukmanàr kom hoko rma, nosoxanomkahnohyatxkon hatà. ²⁵Àro wyaro atxke nehxatxkon hatà, yaworon xaxa yonytxahra harha tesnàr kom ke hatà, Khoryenkomo nhutwamohsotho rma yonytxahra harha tesnàr kom ke hatà. Yaworonohnà haxa yonytxetxkon hatà. Akàhtono nnyenhàrà yowakryehra harha nehxatxkon hatà. Norohnàtho hok harha nehxatxkon hatà. Noro nakàhtotho hok haxa ryhe nehxatxkon hatà.

Àsok hana nay ha, Khoryenkom ha. Ohxe xaxa manaha, katxho roro me nay hamà. Àro wyaro hamà, tkatxe.

²⁶Onà wyaro nkekon xarha tà, Khoryenkomo, toto kom hoko. Othoko hxak hak nahtxok ha, kekon hatà, àhokonye,

thokohra harha esnàr kom ke. Nyamoro rma hak notkukmatxow ha, othoko, kekon hatà. Àro ke, woràskomo komo ryhe, kàrà hokohra harha nehxatxkon hatà. Wosà rye rma othoko nehxatxkon hatà. ²⁷Àro wyaro rma rha, kàrkomo komo xarha, wos hokohra harha nehxatxkon hatà. Kàrà rye rma othoko nehxatxkon hatà. Kàrà rye rma othokonye rma haxa nehohketxkon hatà. Tanhàn kom hoko rma haxa notkukmetxkon hatà, thokonye rmanyè. Àro ke, tano rma hak tehtokonye, tanàhnohsom me rma nehxatxkon hatà, nyamoro ha, atxke rma haxa tesnàr kom ke. Atxke texetxhàyamo wyaro rma rha, tanàhnohsom me rma nehxatxkon hatà.

²⁸Khoryenkom hutwanàr xehra ro mak nehxatxkon hatà. Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, noro, àhokonye. Atxke tehutwaxemà ro me hxak hak nahtxok ha, kekon hatà. Eten kom hok hana, on hokohra tehxye tehxatxhe, tketxow ha, kanhàn kom hok hamà. Àro kom hoko rma haxa nehxatxkon hatà, nyamoro ha.

²⁹Àro wyaro atxke roro rma natxhe, toto komo. Anaro rha tanhàn kom hoko rma haxa natxhe, tàhnawonye. Atxke rma haxa natxhe. Anar komo katxho hoko rma haxa nehohketxhe. Toto komo xehra rma haxa natxhe. Natakuyatxhe rma haxa. Wayehkano yeryatxhe. Nosoyatxhe rma haxa. Onkuhtono yeryatxhe. Atxke anar komo yonyatxhe. Temenye rma nàrwonatxhe, anar kom hoko. Wàràhyakano yeryatxhe. ³⁰Khoryenkom xehra ro mak natxhe. Wàràhmano yeryatxhe. Tosnakanye anar komo yonyatxhe rma haryhe. Ehonmnà me wehxaha, ketxhe rma haryhe. Anaro rha tanhàn komo hutwetxhe, àhok tehtxoho menye. Tàyàm komo yoyukhura natxhe. Tàyon komo yoyukhura natxhe. ³¹Akàhpàra natxhe. Tàrwon kom yawo rohra natxhe. Tkukuru komo hnàn yawohra ro

mak natxhe. Omeroron komo hnàn yawohra ro mak natxhe.

³²Khoryenkomo rwonà hutwetxhe, nyamoro ha. Àwya, àro wyaro atxke oyehtokonye, twayekahorye manatxhe hampànà, katxho rma hutwetxhe. Àro wyaro katxho hutwany komo rma, atxke rma natxhe. Onà wyaro xarha atxke natxhe. Ohxe manatxhe, kany me natxhe, anar komo wya, tanhàn hokon komo wya.

**Kwahanonkany kom
me naha hampànà Kryestu
Txesusu katxhàrà on ha.**

2 Ranhàn ehxera naha kahra manatxow hamà. Àro ke, onà wyaro kahra ehtxoko, anar kom hoko. Atxke natxhe, tanhàn kom hoko tesnàr kom ke, kahra ehtxoko, àhokonye. Omnyam xarha, atxke rma rha manatxow hamà. Owyanye, atxke natxhe anar komo tatoko rma, ayanhàn komo rma mekarymetxow hamà. ²Khoryenkomo ryhe, atxke manatxhe kany me naha, tanhàn hokon komo wya. Àro wyaro tàwya tatoko rma, yaworo nken hamà. ³Atxke manatxhe katxho mehra kat manatxowà, Khoryenkomo wya. Owyanye, atxke natxhe anar komo tatoko rma, atxke manatxhe katxho me manatxow hamà, noro wya, nyamoro wyaro rma rha atxke oyesnàr kom ke.

⁴Towahke rma haxa naha, Khoryenkomo, khokonye. Ewakàhkahpànà ro me naha, khokonye. Mexe rma haxa ohsànàhpàrà naha. Àro wyaro noro yehtxoho katà màxanomkahnohyatxowà. Ohokonye towahke naha, owyanye anar me harha ayanhànàthàyamò yonytxoho me. Àro wyaro noro yehtxoho hutwahra kat manatxowà.

⁵Ayanhàn kom hoko rma oyehtokonye, onà wyaro kany me manatxow hamà. Àna make ryhe mpe,

ranàhnohyano ryhe mpe, Khoryenkomo, kany me manatxow hamà. Ohnawonye, anar me harha ayanhànàthàyamò yonyhera manatxow hamà. Àro wyaro atxke oyexetxhàyamòtho hoye ro, thenyehra ayanàhnohyatxhe hampànà, Khoryenkomo, wahanonkano yxe tomoknàtoko. Amnye, toto komo yanhàn hoko ewakhàrà nosonyhehe. Yaworo wahanonkano ynye me nosonyhehe.

⁶Àtoko rma, ohxe ehxemo komo yonyhoryetxehkehe hampànà. Atxke ehxemotho kom haxa ryhe yanàhnohtàkehe hampànà. ⁷Ohxe ehxemo komo wya, karyhe roro harha manaha, kehe hampànà. Enyhoru hokonoro roro me rma haxa ehxemo komo rma nyamoro ha. Khoryenkomo wya, rowyaro ohxe xaxa tonyxemà ro me manaha katxho hona ro ehxemo komo rma nyamoro ha. Àwya, ehonomnà me harha manaha, katxho hona ro ehxemo komo rma nyamoro ha. Àwya, àwayehpànà ro me harha manaha, katxho hona ro ehxemo komo rma nyamoro ha.

⁸Atxke ehxemotho kom hok haxa ryhe, ewakhàrà naha hampànà. Nanàhnohyatxhe hampànà. Teryehotanàr komo xe rma haxa ehxemotho komo rma nyamoro ha, tano me rony mak ha. Yaworon xaxa yonytxahra ehxemotho komo rma, tanhàn kom hok haxa ehxemotho komo rma nyamoro ha. ⁹Àsok hana natxow ha, tanhàn hokonotho kom ha. Teryewhamnohsom me rma haxa natxhe hampànà. Tekhokaxem me rma haxa natxhe hampànà. Àro wyaro atxke natxhe hampànà, tanhàn hokonotho komo, omeroron komo rma. Xuknewyana komo htzero, Xuknewyanahnà komo xarha, àro wyaro atxke natxhe hampànà.

¹⁰Àsok haxa hana natxow ha, enyhoru hokonotho kom ha.

Rowyaro ohxe xaxa tonyxemà ro me manaha, katxho me natxhe hampànà, Khoryenkomo wya. Ehomnà me harha manaha, katxho me natxhe hampànà, àwya. Teryehorye natxhe hampànà. Àro wyaro ohxe natxhe hampànà, enyhoru hokonotho komo, omeroron komo rma. Xuknewyana komo htzero, Xuknewyanahnà komo xarha, àro wyaro ohxe natxhe hampànà.

¹¹ Àsok tawro hana. Toto kom hoko, àme rye rma haxa nay hamà, Khoryenkomo.

¹² Moyses heno nàyweronàhyamatxho me natxhe, Xuknewyana komo. Àro ke, tanhàn kom hoko textxhenye, onà wyaro katxho me natxow hamà, Khoryenkomo wya. Tanàhnohsom me manatxhe hampànà, oyweronàhyamatxho kom yawo rohra oyesnàr kom ke, katxho me natxhe, àwya. Anar kom haxa ryhe, Xuknewyanahnà komo rma, Moyses heno nàyweronàhyamahtorà rotho me natxhe. Àro ke, tanhàn kom hoko textxhenye, àro wyaro katxho mehra natxhe. Tanàhnohsom me manatxhe hampànà, Moyses heno wya oyweronàhyamatxho kom yawo rohra oyesnàr kom ke, katxho mehra natxhe. Àyweronàhyamahnà rotho rma, tanàhnohsom me rma natxhe hampànà, atxke tesnàr kom ke mak ha.

¹³ Àsok hana natxow ha, Moyses heno nàyweronàhyamatxho kom ha. Eyuh-tukanye ro me tehtokonye, onà wyaro katxho me natxow hamà, Khoryenkomo wya. Ronenyhoryetxho me harha manaha katxho me natxhe, àwya. Enytxanàr yoho ro tehtokony haxa ryhe, àro wyaro katxho mehra mak natxhe ha. Enytxanyenhàr rma, enyhoryehná me rma natxhe, eyuhtukahra tesnàr kom ke.

¹⁴ Àsok hana natxow ha, Xuknewyanahnà kom ha. Moyses heno nàyweronàhyamahtorà rotho me natxow hamà. Anatoko àro yawo

ro natxow hana. Tànenytxahtor kom yawo ro rma natxow hana. Àro wyaro tehtokonye, otàyweronàhyamaxah me natxow hamà, tàhnawonye. Moyses heno nàyweronàhyamahtorà rotho me rma tehtokonye, otàyweronàhyamaxah me rma natxhe, tàhnawonye yaworo tehutwanàr kom ke mak ha. ¹⁵ Ewan yakanye txexah me nay hamà, kàyweronàhyamatxho komo, Moyses heno nmenhotho. Àro ke, anatoko, atxke wahko, ketxhe, tàhnawonye. Anatok xarha, ohxe wahko, ketxhe xarha. Àro wyaro tàwyanye tatoko rma, yaworo xaxa kany me nehutwetxow hamà, tàhnawonye. Atxke tehtxoho komo hutwetxhe, tàhnawonye. Ohxe tehtxoho komo xarha hutwetxhe.

¹⁶ Amnye, kwahanonkany kom me naha hampànà, Kryestu Txesusu, Khoryenkom yano me mak ha. Enyhoru kom hoko, anhá kom hoko xarha, kwahanonkany kom me naha hampànà. Kàhnawonye kehutwatxhotho kom hoko, dekarymahtorà rotho kom hoko rma, kwahanonkany kom me naha hampànà, noro ha. Àro wyaro rma nkehe, àrwo yonyhorunu, ronekarymanàr rma.

Xuknewyana ryhe amna ha kany komo hananàhàthàr on ha.

¹⁷ Àsok hana manatxow ha. Xuknewyana ryhe amna ha, kany me hana manatxow ha. Moyses heno nàyweronàhyamatxho ryhe amna ha, kany me hana manatxow ha. Khoryenkomo mryenonà ryhe amna ha, kany me hana manatxow ha. ¹⁸ Khoryenkomo yehutwatxho ryhe amna nhutwehe, kany me hana manatxow ha. Ohxe amna yehtxoho, atxke amna yehtxoho xarha, amna nhutwehe, Moyses heno nàyweronàhyamatxho me amna yesnàr ke, kany me hana manatxow ha. ¹⁹ Yaworon xaxa amna

nhutwamohsehe, uhutwanyehnàtho komo wya, enhunutho komo wya, awaràn wawonotho komo wya, kany me hana manatxow ha. ²⁰ Akàhpàn komo amna nhananàhyaha. Bàryekomo komo xarha amna nempamnohyaha, kany me hana manatxow ha. Onà wyaro ryhe tonytxahorye naha, yaworon xaxa, Khoryenkomo nhutwamohsotho rma, kehe amna, Moyses heno nàyweronàhyamatxho me amna yesnàr ke, kany me hana manatxow ha.

²¹ Àsok hana manatxow ha. Àro wyaro kany me oyehtokonye, anar komo màhananàhyatxow hamà. Omnyamo rma, ehananàhtxok xarha. Ememra ehtxoko màketxow hamà, anar komo wya. Onà wyaro xarha ehutwatxoko. Àsok wehxano. Kemenano. Ememra kat wehxano, katxok xarha.

²² Anar komo hetx hokohra ehtxoko, màketxow hamà, anar komo wya. Onà wyaro xarha ehutwatxoko. Àsok wehxano. Anar komo hetx hok wehxano. Anar komo hetx hokohra kat wehxano, katxok xarha.

Atxke rma haxa naha, ohoryenà ro komo kuknonà, anakàhtothàyamo rma, màketxow hamà, anar komo wya. Onà wyaro xarha ehutwatxoko. Àsok wehxano. Àhoryenà ro komo kuknon màn yawonotho waryano, rokatxho me harha. Arhàra kat wehxano, katxok xarha.

²³ Moyses heno nàyweronàhyamatxho me amna naha, màketxow hamà. Onà wyaro xarha ehutwatxoko. Àsok wehxano. Kàyweronàhyamatxho kom yawo ro wehxano. Àro yawo rohra kat wehxano, katxok xarha. Àsok tawro hana. Àro yawo rohra manatxow hamà, omnyamo, Xuknewyana komo. Àro ke, Khoryenkomo xanomkahnohyatxhe, Xuknewyanahnà komo, oyweronàhyamatxho kom yawo rohra oyesnàr kom ke mak ha.

²⁴ Àro hoko rma, onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà.

Atxke oyesnàr kom ke ryhe, Khoryenkomo wàràhyaketxhe, anar komo, Xuknewyanahnà komo.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà.

²⁵ Àsok hana manatxow ha. Khoryenkomo mryenon me wehxaha, atanyyokosah me ryesnàr ke, kany me manatxow hamà. Ayatanyyokotho komo rma, ohxe rma naha, Moyses heno nmenhotho yawo ro oyehtokony mak ha. Àro yawo rohra oyehtokony haxa, ohxehra mak naha, ayatanyyokotho komo. Khoryenkomo mryenonahnà komo wyaro harha manatxhe. Atanyyokohnà komo wyaro rma manatxhe, oyweronàhyamatxho kom yawo rohra oyesnàr kom ke.

²⁶ Àsok hana natxow ha, Xuknewyanahnà kom ha. Atanyyokohnà me natxow hamà. Moyses heno nmenhotho yawo ro ohxe tehtokony haxa, atanyyokoxemo komo wyaro ohxe natxow hamà, Khoryenkomo wya. ²⁷ Àro yawo ro tehtokonye, Xuknewyana komo yanhànà hutwamohsetxow hamà, Xuknewyanahnà komo. Atanyyokohra rma, Moyses heno nmenhotho yawo ro rma natxhe, nyamoro ha. Omnyam haxa ryhe, atanyyokosah me manatxhe. Moyses heno nmenhotho muhutwetxhe xarha. Àro yawo rohra mak manatxhe. Àro ke, ayanhàn komo hutwamohsetxhe, Xuknewyanahnà komo, àro yawo ro tesnàr kom ke.

²⁸ Ona wyaro tkahoryehra naha. Rohoryen heno kom hoye ro ryhe, Xuknewyana me wehxaha, tkahoryehra naha. Ratanyyokotho hoye ro ryhe, Khoryenkomo mryenon me wehxaha, anar me rohun yesnàr ke mak ha, tkahoryehra naha. ²⁹ Kàhnawo ohxe kehtok haxa ryhe, Xuknewyana me xaxa

tehxaha, Khoryenkomo wya. Kowan yawo anar me harha kehtwantoko, Khoryenkomo mryenon me tehxaha, atanyyokoxemo kom yoho rma haxa mak ha. Moyses heno nmenhotho hoye rohra mak àro wyaro tehxaha. Khoryenkom yokato yano me haxa ryhe àro wyaro tehxaha. Àro wyaro kehtoko rma, ohxe manaha katxho me tehxaha. Toto komohnà, Khoryenkomo ryhe, ohxe manaha kehe, kàwya.

**Tàrwon yawo ro rma naha
Khoryenkomo katxhàrà on ha.**

3 Àsok hana natxow ha, Xuknewyana kom ha. Khoryenkomo newakryetxho mehra kat natxowà. Anaro rha yana komo yosnaka kat natxowà. Ohxehra kat natxowà, atanyyokoxemo komo. ²Àna matà, Khoryenkomo newakryetxho me rma haxa natxow hamà, anaro rha yana kom yoho rma haxa mak ha. Àwyanje htzero ryhe, tàrwonà yonytxamohsoye, Khoryenkomo. Noro rwon yoh me natxhe, nyamoro ha.

³Ukukuru komo rma, Khoryenkomo rwon yawo rohra nehxtatkon hatà. Yaworohra ehtxoho kom hoye ro katà, yaworohra rma rha naye, Khoryenkomo, owyanye. ⁴Àna matà, tàrwon yawo ro rma naha, noro ha. Toto komo temarontetxow hamà. Omeroron komo rma temarontetxow hamà. Khoryenkom haxa ryhe, àtemarontahra ro mak naha ha. Àro hoko rma, onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà.

Apa y, orwonàmnhàtoko, yaworo xaxa kany me mehutamohsen hamà. Toto komo wya, yaworohra naha, Khoryenkomo, tatoko rma, yaworo xaxa mehutamohsen hamà, àwyanje.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà.

⁵Atxke tehxatxow hamà, kàwyo. Khoryenkom haxa, yaworon me xaxa naha. Atxke kehtxoho komo ryhe, yaworon me noro yehtxoho yonyhen hamà. Onà wyaro kahra mak tehtxe. Tanàhnohporyehra tehxatxhe, Khoryenkomo wya, yaworon me kàwyanje xenyhonàr ke, kahra tehtxe. Tàwya kanàhnohnàtokonye rma, yaworohra haxa nay hamà, kahra tehtxe. Àro wyaro kàwyanje tatok haxa, toto yehutwatxho hoye ro marma tàrwonatzow hamà. ⁶Tàwya anhàtho komo yanàhnohnàtoko, yaworo rma nay hamà, Khoryenkomo. Yaworo tehtxoho hoye ro, wahanonkano ynye me nay hamà. Tanàhnohsom me manatxhe hampànà kany me nay hamà, yaworo tesnàr ke. Yaworohra tehtok haxa, wahanonkano ynye mehra esnàràtho haryhe.

⁷Anatoko tatemarontetxow hana. Tàwyanje temarontatho komo yonytxatxhe, onà wyaro nketxow hamà, toto komo. Temarontetxow hamà moxamo, ketxhe. Àro wyarohra mak naha, Khoryenkomo, àtemarontahra ro mak naha ha, noro ha, ohxe xaxa nay hamà, ketxhe. Àro wyaro nketxow hamà, tàwyanje temarontatho komo yonytxanàr ke mak ha. Onà wyaro kahra mak tehtxe. Ohxe xaxa Khoryenkomo tenyhetxow hamà, àro ke, atxke rma haxa manatxhe, kahra tehxorye naha, kàwyanje, kahra tehtxe. Tanàhnohsom me manatxhe hampànà, kahra tehxorye naha, ohxe kàwyanje xenyhonàr ke, kahra tehtxe.

⁸Àsok katà tketxowà. Atxke tehtxe, ohxe tonyxem me Khoryenkom yehtxoho me, tketxow katà. Àna matà, àro wyaro kahra tehxatxow hamà. Àro hoko rma amna wàràhyaketxhe mak ha, anar komo. Onà wyaro kany me natxhe, Pawru komo, ketxhe, nyamoro ha. Atxke tehtxe, Khoryenkomo wya

konyhoryetxho menye, kany me natxhe, Pawru komo, ketxhe rma haryhe. Nyamoro hoko rma, onà wyaro nken hamà, Khoryenkomo. Tanàhnohsom me manatxhe hampànà kehe ha, noro ha, àhokonye. Àro wyaro tàwya tatoko, yaworo rma nken hamà, àhokonye. Àsok tawro hana, tanàhnohporye rma haxa esnàr komo ke hamà.

Ehjera ro mak natxhe enyhoru komo katxhàrà on ha.

⁹Xuknewyana me kehtokonye, anaro rha yana kom yoho rma haxa ohxe kat tehxtatowà. Àna matà, anaro rha yana komo wyaro ohxehra rma tehxtatxhe, kàwyam xarha. Tanhàn kom hokono ro me natxhe, toto komo, omeroro. Xuknewyana komo, Xuknewyanahnà komo xarha, omeroro tanhàn kom hokono ro me natxhe. Àro wyaro rma wekarymano, owyanye. ¹⁰Àro hoko rma, onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà.

Onok komo ryhe, ohxe natxowà. Ehjera ro mak natxhe, enyhoru komo.

¹¹Onok komo ryhe, yaworon xaxa hutwetxowà. Ehjera ro mak natxhe, yaworon xaxa hutwany komo. Onok komo ryhe, Khoryenkomo hutwanàr xe natxowà. Ehjera ro mak natxhe, Khoryenkomo hutwanàr xan komo. ¹²Yaworon xaxa hnànkaxtawnà, toto komo, omeroro. Nawexenàmtxownà mak ha. Enyhoru hokon komo, ehjera ro mak natxhe.

¹³Àwayehsaho mataxaho wyaro, atxke rma haxa naha, àrwon komo. Tàrwonàmnatokonye rma, onkuhtono yeryatxhe xarha. Okoye yeryewru wyaro, eryewhamnohno nyne me naha, àrwon komo.

¹⁴Atxke rma haxa nàrwonatxhe, toto kom hoko. Wàràhyaketxhe rma haxa mak ha. ¹⁵Karyhe rma haxa

texhe, anar komo yotahanàr horà.

¹⁶Henta kom tàtontokony hana, àto rma anàhnohno yeryatxhe. Eryewhamnohno rma yeryatxhe.

¹⁷Towakàhkahsomà ro me natxhe ha. ¹⁸Ehonomnà me xaxa manaha, kahra ro mak natxhe ha, Khoryenkomo wya. Àro wyaro rma atxke natxhe, toto komo, omeroro.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà.

¹⁹Kàyweronàhyametzow hamà, Khoryenkom karyehtanà, àmenhosahonhàrà. Ohxe wehxaha katxho mehra mak kàyweronàhyametzhe, kàwyanye. Atxke wehxan hamà, Khoryenkomo wya, katxho me haxa ryhe, kàyweronàhyametzhe, kàwyanye. Àro wyarohra kat naye, owyanye. Atxke rma haxa natxow hamà, toto komo, omeroro, Khoryenkomo wya. ²⁰Àsok hana tehxtatow ha. Kàyweronàhyamatxho kom yawo ro tehxtatow hana. Àro yawo ro kehtxoho kom hoye rohra rma konyhoryetxhe, Khoryenkomo. Kàwyanye kanhàn komo hutwatxho me haxa ryhe, kàyweronàhyamatxownà, noro ha.

Ronyhoryetxho me harha manaha kehe Khoryenkomo katxhàrà on ha.

²¹⁻²²Àro wyaro atxke tehxtatxhe, kàwyamo, omeroro. Onà wyaro haxa nkehe, Khoryenkomo, kàwyanye. Ronenyhoryetxho me harha manaha, kehe. Àro wyaro kany me nehutwamohsoye, kàwyanye, Txesusu Kryestu yomoknàr ke. Onà wyaro kahra mak naha. Moyses heno wya oyweronàhyamatxho kom yawo ro ehtxoko, ronenyhoryetxho me harha oyehtxoho menye, kahra naha. Txesusu Kryestu hona xenytxoko, ronenyhoryetxho me harha oyehtxoho menye, kehe haxa, kàwyanye. Noro hona xeny komo ryhe, ronenyhoryetxho

me harha manaha, katxho me natxhe, àwya. Àro wyaro kany me tehtxoho yokarymekonà rma hatà, noro ha, amnyehra. Moyses heno wya kàyweronàhyamantokonye, nekarymekonà rma hatà. Àrwonà yokarymanye ro heno komo xarha, nekarymexowrà hatà.

Atxke rye rma haxa natxhe, toto komo, omeroro, Khoryenkomo wya. ²³Tanhàn kom hokono ro me natxhe, omeroro. Khoryenkomo wyarohra mak natxhe. Ohxe xaxa nay hamà katxho wyarohra mak natxhe.

²⁴Konyhoryetxhe mak ha, Khoryenkomo. Ronenyhoryetxho me harha manaha, kehe, kàwyanye, towahke rma haxa tesnàr ke mak ha. Àwya konyhoryetxho komo rma yehemahra tehtxatxhe. Kanhàn komo yanoto mehra harha tehtxatxhe. Kanhàn komo yanoto mehra harha kehtxoho komo rma yehemaye, Kryestu Txesusu, twayehrà ke. Àro hoye ro ohxe harha tehtxatxhe, Khoryenkomo wya. ²⁵Txesusu nyakye, Khoryenkomo, àwayehtoho me. Nekamsuhkaye, khokonye Khoryenkomo yoseryewhokatxho me. Noro hona kàwyanye xenyàr ke ryhe, noseryewhokehe, kanhànàthàyam hoko. Àro wyaro yaworon me nehutwamohsehe, Khoryenkomo, kanhàn kom hoko. Amnyehra tanhàn hokonotho komo yanàhnohpàra nehxakonà. Ohsànàhpàra rma nehxakonà, àhokonye. Amnye nyhe rma nohsànàhye haxa ha. Txesusu wayehnàtoko rma, nohsànàhye, kanhàn kom hoko, omeroron komo yanhàn hoko rma. ²⁶Àtoko rma yaworon me nehutwamohsoye. Ronenyhoryetxho me harha manaha, kany me xarha nehutwamohsoye, Txesus hona xeny kom hoko rma.

²⁷Àro ke, onà wyaro kahra tehtxatxow hamà. Rano me ro rma ohxe wehx-

aha, Khoryenkomo wya, kahra tehtxatxhe. Kàyweronàhyamatxho kom yawo ro wehxaha, kahra tehtxatxhe. Txesus hona wenyaha, kany me haxa tehtxatxhe. Àro ke, rano me ro rma ohxe wehxaha, kahra ro mak tehtxatxow hamà. ²⁸Txesus hona kàwyanye xenyàr ke ryhe, ronenyhoryetxho me harha manaha, katxho me tehtxatxhe, Khoryenkomo wya. Kàyweronàhyamatxho kom yawo ro kehtxoho kom hoye rohra, ohxe tehtxatxhe. Àro wyaro hamà, kany me tehtxatxhe.

²⁹Àsoke ryhe naye, Khoryenkomo, owyanye. Xuknewyana kom marma horyenà ro me naye. Xuknewyanahnà komo horyen mehra kat naye, owyanye. Àna matà, Xuknewyanahnà komo horyenà ro me xarha nay hamà, Khoryenkomo. ³⁰Towenyxa mak naha, noro ha. Xuknewyana komo wya, ronenyhoryetxho me harha manaha, kany me naha, Txesus hona àwyanye xenyàr ke mak ha. Xuknewyanahnà komo wya xarha, ronenyhoryetxho me harha manaha, kany me rma rha naha, Txesus hona àwyanye xenyàr ke mak ha.

³¹Àro ke, àsoke tketxowà. Moyses heno wya kàyweronàhyamatxho kom yawo rohra harha wehxaha, Txesus hona xeny me ryenàr ke, tketxow katà. Àna matà, àro wyaro kahra tehtxatxow hamà. Onà wyaro haxa tketxow hamà. Moyses heno wya kàyweronàhyamatxho kom yawo ro xaxa mpànà wehxaha ha, Txesus hona xeny me ryenàr ke mak ha, tketxow hamà.

Khoryenkomo nenyhoryetxho me Akmaraw heno yexetxhàrà on ha.

4 Àsok hana nehxakon ha, Akmaraw heno ha, khoryen heno komo, Xuknewyana horyen heno komo. ²Khoryenkomo nenyhoryetxho me nehxakon hatà, noro heno. Ronenyhoryetxho me harha manaha, kekon hatà, Khoryenkomo, noro heno

wya. Ohxe tehtxoho hoye rohra, àro wyaro katxho me nehakon heno hatà, Khoryenkomo wya. Ohxe tehtxoho hoye ro Khoryenkomo nenyhoryetxho me tehtok haxa, onà wyaro tawrotho haryhe, àwya, rano me ro rma ohxe wehxaha, Khoryenkomo wya, tawrotho haryhe, àwya. Àro wyaro kahra mak nehakon hamà. Uro menyhoryen hamà, ohxe rma haxa ryesnàr ke, kahra mak nehakon heno hatà, Khoryenkomo wya. ³Onà wyaro haxa nkehe, Khoryenkomo karyehtanà, àmenhosahonhàrà, noro heno hoko. Khoryenkomo hona nenyakonà, Akmaraw heno. Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, Khoryenkomo, àwya. Ronenyhoryetxho me harha manaha, rohona owya xenyàr ke mak ha, kekon hatà, àwya.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà, noro heno hoko.

⁴Anar komo hyaka ohxe katamoketxhenye, towakryehorye tehxtaxow hamà, àwyanye. Ehethàrà rma tàmporye nay hamà, àwyanye. ⁵Khoryenkomo hyaka atamokhera mak tehxtaxkon hamà. Noro yowakryehra ro mak tehxtaxkonà. Àro ke, onà wyaro kahra tehxtaxow hamà. Rowya towakryetxhàratho yehemen hamà, rowya, kahra tehxtaxhe. Ehemahra rma kowakryetxhe, noro ha. Àsok tawro hana. Thokono rohnàtho komo yonyhoryeny me nay hamà. Noro rma hona tenyaxhe. Àro hoye ro, onà wyaro nkehe, kàwyanye. Ronenyhoryetxho me harha manaha, rohona owya xenyàr ke mak ha, kehe, kàwyanye.

⁶Àro hoko rma, onà wyaro nkekon hatà, Dafe heno. Ronenyhoryetxho me harha manaha katxho komo ryhe, towakryexem me rma haxa natxow hamà, kekon heno hatà. Ohxe tehtxoho kom hoye rohra, towahke Khoryenkomo yehtxoho hoye

ro haxa ryhe, towakryexem me harha natxhe, nyamoro ha, kekon heno hatà. ⁷Anhànàthàyam hoko noseryewhokaye, noro ha, Kohkomo, kekon heno hatà. Anhànàthàyam yonyhera harha naha. Àro ke towakryexem me rma haxa natxow hamà, kekon heno hatà. ⁸Atxke manatxhe hampànà, kahra harha naha, àhokonye, anhànàthàyam hoko. Àro ke, towakryexem me rma haxa natxow hamà, kekon hatà, Dafe heno.

⁹Onok komo ryhe, àro wyaro towakryexem me natxowà, owyanye. Xuknewyana kom marma katà, atanyyokoxemo kom marma katà, towakryexem me natxowà. Ewakryehnà me kat natxowà, Xuknewyanahnà komo, atanyyokohnà komo. Towakryexem me rma rha natxow hamà, nyamoro xarha.

Àsok hana nehakon ha, Akmaraw heno. Ronenyhoryetxho me harha manaha, katxho me nehakon hatà, noro heno, Khoryenkomo hona tàwya xenyàr ke mak ha. ¹⁰Àsokentoko, àro wyaro katxho me nehakonà, noro heno, tatanyyokotxhe katà, atanyyokohra rma hak tehtok katà. Àsokentoko, ronenyhoryetxho me harha manaha, katxho me nehakonà. Atanyyokohra rma tehtoko ryhe tà, àro wyaro katxho me nehakon ha. ¹¹Atanyyokohra rma tehtoko, Khoryenkomo hona nenyakon hatà. Àro ke, ronenyhoryetxho me harha manaha, katxho me rma nehakon hatà, Khoryenkomo wya. Amnye nyhe rma, natanyyokoy hatà. Atanyyokotho rma, noro hutwamohsoye. Khoryenkomo nenyhoryetxho me noro hutwamohsoye.

Noro heno wyaro, Khoryenkomo nenyhoryetxho me rma rha natxhe, atanyyokohnà komo, Khoryenkomo hona tàwyanye xenyàr ke mak ha. Nyamoro horyen me naha, Akmaraw heno, noro heno wyaro

esnàr kom ke. ¹²Atanyokoxemo komo xarha, noro heno wyaro Khoryenkomo nenyhoryetxho me rma rha natxhe. Tatanyokotho kom hoye rohra, Khoryenkom hona tàwyanye xenytxoho hoye ro haxa ryhe, àro wyaro ohxe harha natxhe, noro heno wyaro, Khoryenkom hona tàwyanye xenyàr ke mak ha. Àro ke, nyamoro horyen me xarha naha, Akmaraw heno. Atanyokohra rma tehtoko, Khoryenkom hona nenyakon hatà, noro heno, khoryen heno komo rma.

Omeroro khoryen heno kom me naha Akmaraw heno katxhàrà on ha.

¹³Onà wyaro nkekon hatà, Khoryenkomo, Akmaraw heno komo wya, noro heno yohamàthàyo wya xarha. Omeroron kom yoh me mpànà keryatxhe ha, kekon hatà, àwyanye. Onà wyaro kahra ro mak nehakon hatà, àwyanye. Moyses heno wya oyweronàhyamatxho kom yawo ro oyehtokonye ryhe, omeroron kom yoh me mpànà keryatxhe ha, kahra nehakon hatà, àwyanye. Onà wyaro haxa nkekon hatà. Ronenyhoryetxho me harha manatxhe, rohona owyanye xenyàr ke mak ha. Àro hoye ro, omeroron kom yoh me mpànà keryatxhe ha, kekon hatà, Khoryenkomo, àwyanye.

¹⁴Onà wyaro katxho mehra tehxtaxow hamà. Moyses heno wya oyweronàhyamatxho kom yawo ro rma haxa ehtxoko, omeroron kom yoh me oyehtxoho menye, katxho mehra tehxtaxhe. Àro wyaro katxho me kehtokony haxa, Kryestu hona xenyehoràtho haryhe, kàwyanye, kowakryetxhe hampànà rohona owyanye xenyàr ke mak ha katxho mehra kesnàràtho kom haryhe, oyweronàhyamatxho kom yawo ro rma haxa ehtxok hampànà katxho me

haxa kesnàràtho kom haryhe. ¹⁵Moyes heno wya kàwyeronàhyamatxho kom hoye ro kanhàn komo thutwetxow hamà. Kàwyeronàhyamahranye noro heno yehtok haxa, kanhàn komo hutwahtoràtho haryhe, kàwyanye. Thutwetxhe mak ha. Àro ke, tanàhnohsom me tehxtaxow hamà, kàwyanye kanhàn komo hutwanàr ke, Moyses heno wya kàwyeronàhyamanàr kom ke.

¹⁶Tano me ro rma towahke xaxa naha, Khoryenkomo, khokonye. Àro hoye ro, onà wyaro nkehe, kàwyanye. Omeroron kom yoh me mpànà keryatxhe ha, kehe, kàwyanye. Àro ke, noro hona tenyaxow hamà, omeroron kom yoh me mpànà keryatxhe ha, katxho me kehtxoho menye. Akmaraw heno yohamàthàyo ryhe, Khoryenkomo newakryenàr me natxhe ha. Moyses heno nàwyeronàhyamatxho komo, Akmaraw heno yohamàtho me natxhe. Nyamoro marmahnà, anar komo xarha, Akmaraw heno wyaro Khoryenkom hona xeny komo rma, noro heno yohamàtho me rma rha natxhe. Omeroro khoryen heno kom me naha, noro heno. ¹⁷Àro hoko rma, onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà.

Anaro rha yana komo horyen me mpànà keryaha ha. Thenyehonhà komo horyen me mpànà keryaha ha, kekon hatà, Khoryenkomo, Akmaraw heno wya.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà. Àro wyaro Khoryenkomo wya tatoko, ehxera rma hak nehxtaxkon hamà, Akmaraw heno yohamrà komo. Ehxenà rma yakàhtony me mak naha, Khoryenkomo. Àwayehxemotho komo yanàmnye me xarha naha. Noro hona rma nenyakon hatà, Akmaraw heno. Àro ke, omeroron kom yoh me mpànà keryatxhe ha, kekon hatà, Khoryenkomo, noro heno wya.

¹⁸ Àsok hana tehxan hana. Àhokhura rma horykomotho me kehtoko, kohamrà hona rohra harha tehxan hamà. Akmaraw heno haxa ryhe, tohamrà hona ro rma haxa nehxakon hatà. Onà wyaro nkekon heno hatà. Anaro rha yana komo horyen me mpànà keryaha ha, katxhàrà, Khoryenkomo wya, yaworo xaxa naha ha, kekon heno hatà. Àro hoko rma, onà wyaro kanyenhàr me nehxakon hatà, Khoryenkomo. Thenyehra mpànà natxhe ha, oyohamàthàyam, kanyenhàr me nehxakon hatà, noro heno wya.

¹⁹ Horykomotho me rma haxa nehxakon heno hatà. ¹⁰⁰ me àtxemnyehàntaxah me nehxakon hana. Àro ke, thohtahoryehra nehxakon hamà. Àro wyaro rma nosonyakon hamà. Notxwakomotho me, Sara heno xarha yonyakon hamà. Noro heno yowan yaka tatahohsoryehra nehxakon hamà, àhokru. Khoryenkom hona mak nenyakon hatà, Akmaraw heno.

²⁰ Kohamyan hana, àna hana, kahra nehxakon hatà. Khoryenkomo rwon hoko, yaworo nay hana, àna hana, kahra nehxakon hatà. Ameryekahra ro mak nehxakon hatà. Khoryenkom hona rma haxa nenyakon hatà. Ehomnà me xaxa naha, Khoryenkomo, kekon heno hatà.

²¹ Tàrwon yawo ro xaxa mpànà naha ha, Khoryenkomo, ehomnà me tesnàr ke, kany me rma haxa nehxakon heno hatà.

²² Àro wyaro tehtxoho hoye ro, ronenyhoryetxho me harha manaha, katxho me nehxakon hatà, Akmaraw heno, Khoryenkomo wya, noro hona tàwya xenyàr ke.

²³ Ronenyhoryetxho me harha manaha, katxho rma menhohoy hatà, Khoryenkomo, Akmaraw heno hoko. Noro heno marmahnà hoko, ²⁴⁻²⁵ khokony xarha, àro wyaro nmenhohoye. Noro hona kàwyanye xenyetoko, ronenyhoryetxho me harha manaha, katxho me rma rha tehxtaxhe, kàwyam xarha, àwya.

Txesusu wayekahoye, Khoryenkomo, kanhànàthàyam hoye ro tàwya anàhnohtoho me, kanàhnohpàrany harha tehtxoho me. Àwayehsahonhàrà rma yanàmye harha. Kohkomo rma yanàmye harha, tàwya ronenyhoryetxho me harha manaha, katxho me kehtxoho menye. Noro hona rma tenyaxhe.

Khoryenkomo nàhnàn me harha ketxownà Txesusu Kryestu katxhàrà on ha.

5 Khoryenkomo wya, ronenyhoryetxho me harha manaha, katxho me tehxtaxhe, Kryestu hona kàwyanye xenyàr ke. Àro ke, ewakàhkahpànà ro me harha naha, Khoryenkomo, khokonye, Txesusu Kryestu wayehrà ke mak ha, Kohkomo rma wayehrà ke mak ha. ² Noro wayehtoho hoye ro, Khoryenkomo hyaka tomokyatxhe, kàwyanye towahkem me xaxa noro hutwanàr ke. Amnye Khoryenkomo wyaro ohxe xaxa tonyxemà ro me tehxtaxhe. Àro wyaro ohxe xaxa kehtxoho kom hon ro tehxtaxhe. Àro ke, teryehorye rma haxa tehxtaxhe.

³ Teryehorye rma rha tehxtaxhe xarha, keryewhamnohtoho kom hoko xarha. Àsok tawro hana. Àro rma tenàmyatxow hamà. ⁴ Kàwyanye enàmnatoko rma, onà wyaro katxho me tehxtaxhe, Khoryenkomo wya. Ronkukmanàr me, ohxe rma manaha, katxho me tehxtaxhe, àwya. Noro nkukmatxho rma, àwya ohxe manaha katxho rma, amnye kowakryenàr kom hona ro tehxtaxhe, noro wya. ⁵ Kowakryetxho kom hoko, kàkhokahranye ro mak naha ha, Khoryenkomo, kxenyè rma haxa tesnàr ke. Tokato nyakye, noro ha, kàhnakanye. Kxenyè rma haxa Khoryenkom yehtxoho hutwamohsehe, noro ha, kàwyanye.

⁶Atxke rma haxa tehxatxkonà, Khoryenkom hokohra ro mak ha. Osonyhor-yehra ro mak tehxatxkonà. Àro wyaro atxke kehtokonye, Kryestu wayehye, tàwya konyhoryetxho menye.

⁷Àsok hana tehxan ha. Anatoko toto kurunhonàr xe tehxan hana. Enyhoru rma kurunhonàr xe tehxan hana. Ukurunhonàr xano rma, kwayehrà xehra rma tehxan hamà. Kosoxanomkahnòhrà xehra tehxan hamà. Anatoko tosoxanomkahnòhyan haxa hana, twayehso ro. Ohxe rma haxa toto yehtoko, twayehyan hana, ukurunhonàr horà. ⁸Khoryenkom haxa ryhe atxke tehxemà ro komo kurunhony me Kryestu nyakye. Twayehso ro nosoxanomkahnòhye, noro, tàwya anhàtho komo kurunhotho me. Kxenyè rma haxa nehxa kom hamà, Khoryenkomo.

⁹Khoryenkomo nenyhoryetxho me tehxatxhe, Kryestu yekamsuhkanàr ke mak ha. Àro ke, meya nyhe kukurunhetxow hamà, noro, ewakhàrà Khoryenkom yehtxoho hona, àwya kanàhnohtoho kom hona. ¹⁰Khoryenkomo nàhnàn mehra tehxatxkonà, atxke rma haxa kesnàr kom ke. Ànàhnàn me harha ketxownà, Khoryenkom muru, twayhàthàr hoye ro mak ha. Àwayehpànà ro me harha naha, noro ha. Àro ke, àwayehpànà ro me tehtxoho hoye ro, meya nyhe konyhoryetxehketxow hamà.

¹¹Àro wyaro ohxe tehxatxhe, amnye. Àtok marmahra, amnye rma xarha, teryehorye rma haxa tehxatxhe, Khoryenkom hoko. Khoryenkomo nàhnàn me harha ketxownà, Txesusu Kryestu, Kohkomo, twayehrà ke mak ha. Àro hoye ro teryehorye rma haxa tehxatxow hamà.

Aknaw heno ryhe tomohsom kuknon me nehxa kom katxhàrà on ha.

¹²Tanhàn hoko nehxa kom hatà, toto, towenyxano, Aknaw heno rma. Àro ke wayehye hatà, tanhàn hoko tesnàr ke hatà. Atxke noro yehtxoho hoye ro, atxke rma rha natxhe, toto komo, omeroro. Atxke noro yehtxoho hoye ro rma rha wayehtàketxhe xarha, tanhàn kom hoko tesnàr kom ke.

¹³Moyses heno wya tàw- weronàhyamahra ronye rma haka tanhàn kom hoko rma nehxa kom hatà, toto komo. Onà wyaro katxho mehra hak nehxa kom hatà. Atxke manaha, oyweronàhyamatxho kom yawo rohra oyesnàr ke, katxho mehra hak nehxa kom hatà, àyweronàhyamahrà me rma hak tesnàr kom ke. ¹⁴Wayehtxownà mak hatà. Ehxera rma hak Moyses yehtoko, wayehyatxkonà rma hatà, toto komo, omeroro. Atxke Aknaw heno yexetxhe rma, wayehyatxkon hatà. Aknaw heno yweronàhyamay hatà, Khoryenkomo. Nanwekye mak hatà, noro heno. Àro wyaro rma tanhàn hoko nexey hatà. Noro heno wyarohra, tanhàn kom hoko nehxa kom hamà, toto heno komo, àyweronàhyamahrà me rma hak tesnàr kom ke. Wayehtàkatxownà mak hatà.

Aknaw heno ryhe, tomohsom kuknon me nehxa kom hatà.

¹⁵Towenyxa nehxa kom hamà, noro heno. Towenyxa rma rha nay hamà, Txesusu Kryestu xarha. Towenyxan heno yanhàn hoye ro, thenyehra natxhe, twayehsom komo. Towenyxan hoye ro xarha thenyehra rma rha natxhe, towakryexem komo. Tano me ro rma kowakryetxownà, Kryestu. Oyowakryetxho komo ehematxoko, kahra ro mak naha ha, kàwyanye. Khoryenkomo wya kowakryetxho komo, Aknaw heno yanhàn yoho rma

haxa thenyehra nay hamà. ¹⁶Noro heno yanhàn hoye ro, tanàhnohsom me manatxhe hampànà kany me naha, Khoryenkomo, kàwyanye. Wahanonkano ynye ro rma noro ha. Àro wyaro katxho me tehaxtche, noro heno yanhàn hoye ro, towenyxan hoye ro. Khoryenkomo wya kowakryetxho kom haxa ryhe, anar me naha. Àro hoye ro, onà wyaro kany me naha, noro ha. Ronenyhoryetxho me harha manaha, kany me naha, kàwyanye. Thenyehra kanhàn kom hoko kexetxhenye rma, konyhoryetxhe, noro ha. ¹⁷Towenyxa nehakonà, Aknaw heno. Noro heno hoye ro wayetkaxtche, toto komo, omeroro, tanhàn hoko noro heno yesnàr ke. Towenyxa rma rha naha, Txesusu Kryestu xarha. Noro hoye ro haxa ryhe, karyhe roro rma haxa tehaxtche, noro newakryetxho me rma haxa kesnàr kom ke, Khoryenkomo wya ronenyhoryetxho me harha manaha katxho me kesnàr kom ke.

¹⁸Tanhàn hoko nehakonà, Aknaw heno, towenyxano. Noro heno yanhàn hoye ro, tanàhnohsom me manatxhe hampànà katxho me tehaxtche, Khoryenkomo wya. Twayehnàtoko, enyhoru hok haxa nehakonà, Kryestu, towenyxano rma rha. Àro hoye ro, tanàhnohsom me manatxhe hampànà, katxho mehà harha tehaxtche. Karyhe roro harha tehaxtche. ¹⁹Khoryenkomo yoyukhura nexeye, noro heno, towenyxano. Eyukhura noro heno yehtxoho hoye ro, thenyehra rma haxa natxhe, anhà komo, tanhàn hokon komo rma. Txesusu Kryestu haxa ryhe, towenyxano rma rha, Khoryenkomo yoyuhtukaye. Noro wya eyuhtoho hoye ro, thenyehra rma haxa natxhe, enyhoru komo, Khoryenkomo nenyhoryetxho komo rma.

²⁰Àsok tawro hana kàweronàhyamatxownà ha, Moyses heno ha. Khoryenkomo yano me kàweronàhy-

matxownà hamà, kàwyanye kanhàn komo hutwatxho me, kàwyanye, thenyehra naha, ranhànà, katxho me. Thenyehra rma haxa atxke kehtokonye, towahke rma haxa nehakonà, Khoryenkomo, khokonye. Towahke noro yehtxoho, atxke kehtxoho kom yoho rma haxa thenyehra naha. ²¹Atxke kehtxoho komo rma, kwayehketxhe. Towahke Khoryenkomo yehtxoho haxa ryhe, karyhe roro harha keryatxhe, noro nenyhoryetxho me kesnàr kom ke. Àro wyaro rma keryatxhe, Txesusu Kryestu wayehrà ke mak ha, Kohkomo wayehrà ke mak ha.

Àwayehsah me osonytxok xaxa mak hampànà katxhàrà on ha.

6 Àro wyaro towahke rma haxa nehakonà, Khoryenkomo, khokonye. Àro ke, àsoke tketxowà. Kanhàn kom hoko roro tehtxe, towahke rma haxa Khoryenkomo yehtxoho me, khokonye, tketxow katà. ²Àna matà, àro wyaro kahra tehaxtchow hamà. Àwayehsaho wyaro tehaxtche. Tanhàn kom hokohra harha natxow hamà, àwayehxemo komo. Àro ke, àhokohra harha tehtxe.

³Àsok hana tataymomtxownà ha, kàwyam ha. Tataymomtxownà hamà, Kryestu Txesusu mryenon uro tawro me. Kataymomnàtokonye, àwayehsaho wyaro harha tehtxownà, Kryestu wayhàthàrà wyaro mak ha. Àro wyaro uhutwahra kat manatxowà. ⁴Àro ke, noro yonamàthàrà wyaro rma rha, enamsaho wyaro harha tehtxownà, kataymomnàtokonye. Àwayehxemo kom waye Kryestu yanàmeye harha, àyàmà. Àro wyaro ehonomnà me xaxa nosonyhoye. Noro yasanàmàthàrà wyaro rma rha asanàmsaho wyaro harha tehtxownà, anar me harha kehtxoho menye, ohxe roro harha kehtxoho menye.

⁵Kryestu yoh me tehxatxhe, noro way-hàthàrà wyaro kwayehrà kom ke. Àro ke, kasanàmrà kom ke xarha, noro yoh me rma rha tehxatxow hamà. Noro yasanàmàthàrà wyaro tasanàmyatxow hamà. Karyhe harha tehxatxow hamà.

⁶Onà ryhe thutwexow hamà. Anhà yoh me tehxatxkonà, amnyehra. Yahkotohen ho Kryestu wayhàthàrà wyaro, àwayehsaho wyaro harha tehtxownà, anhà yoh mehra harha kehtxoho menye, kanhàn komo yanoto mehra harha kehtxoho menye. ⁷Tanhàn kom hokohra harha natxow hamà, àwayexemo komo.

⁸Kryestu wyaro kwayehye, kany me kehtokonye, Kryestu wyaro rma rha karyhe harha wehxaha, kany me xarha tehxatxow hamà.

⁹On xarha thutwexow hamà. Àwayexemo kom waye nasanàmye, Kryestu. Àro ke, àwayehpàra harha naha. Àwayehpànà ro kax mak naha ha. ¹⁰Towenya ro wayehye, anhà yoh me kesnàr kom ke mak ha. Karyhe roro harha naha, tàwya Khoryenkomo yeryehotanàhtoho me. ¹¹Àro wyaro rma rha osonytxok xaxa mak hampànà, omnyam xarha. Àwayehsah me osonytxok xaxa mak hampànà. Anhà yoh mehra harha osonytxok xaxa mak hampànà. Kryestu Txesus yoh me harha osonytxok xaxa mak hampànà. Karyhe roro harha osonytxok xaxa mak hampànà, owyanye Khoryenkomo yeryehotanàhtoho me.

Ayanhàn kom yanoto mehra hak nahko ohun komo katxhàrà on ha.

¹²Ayanhàn kom yanoto mehra hak nahko, ohun komo, twayehsomà rma. Ayanhàn komo wya ayanotomantokonye, eyukhura ro mak ehtxoko. Àhoko rma ehohkahra ro mak ehtxoko. ¹³Ranhàn yanoto me hak nahko, rohunu, ranhàn hoko ryehtxoho me,

kahra ro mak ehtxoko. Khoryenkomo yanoto me hak wehxe, katxok haxa. Khoryenkomo yanoto me hak nahko, rohunu, enyhoru hok harha ryehtxoho me, katxok xarha. Àro wyaro rma kany me ehtxoko, Khoryenkomo nenyhoryetxho me oyesnàr kom ke. Àwayexemo kom waye tanàmsom komo wyaro oyonyhoryetxownà, noro.

¹⁴Moyses heno wya oyweronàhyamatxho kom yawo ro ehtxoko katxho me oyehtokonye, ayanotometxow hamà, ayanhàn komo. Àro wyaro katxho mehra mak manatxhe. Towahke xaxa naha, Khoryenkomo, ohokonye, katxho me haxa manatxhe. Àro ke, ayanotomahranye naha, ayanhàn komo.

¹⁵Àsok katà tketxowà. Ranhàn hok hak wehxe, rohoko towahke xaxa Khoryenkomo yesnàr ke, oyweronàhyamatxho kom yawo ro ehtxoko katxho mehra harha ryesnàr ke, tketxow katà. Àna matà, àro wyaro kahra ro mak tehxatxow hamà.

¹⁶On hutwahra kat manatxowà. Onokà wya hana, ayanoto me wehxaha, uro koyukyaha, kany me manatxow ha, ayanhàn komo wya hana, Khoryenkomo wya haxa hana. Onokà wya haxa hana, àro wyaro kany me oyehtokonye, noro yanoto me rma manatxow hamà. Owyanye eyuknutoko rma, noro yanoto me manatxow hamà. Ayanhàn kom yanoto me oyehtokonye, awayehyatxhe hampànà. Khoryenkomo yoyuknye me oyehtokonye haxa ryhe, noro nenyhoryenàr me manatxow hamà. ¹⁷⁻¹⁸Amnyehra, ayanhàn kom yanoto me rma haxa mehkatxkon hamà. Amnye rma haxa, yaworon xaxa yonytxanyenhàr me harha manatxow hamà. Yaworo xaxa àhananàhsah me harha manatxow hamà. Yaworon xaxa yoyuknye me harha manatxow hamà, ohnawonye ohxe harha oyehtwanàr kom ke. Ayanhàn kom yanoto mehra

harha manatxow hamà. Khoryenkom yanoto me harha manatxow hamà, noro nenyhoryetxho me oyesnàr kom ke. Àro ke, onà wyaro àkehe, Khoryenkomo wya, ohokonye. Apa y, ohxe xaxa manaha, nyamoro hoko, àkehe, àwya.

¹⁹ Anotonano me kehtxoho komo rma wekarymano, onhutwanàr kom me esnàr ke, oyonkukmahranye esnàr ke.

Amnyehra, onà wyaro kany me mehxtxkon hamà. Ranhàn yanoto me hak nahko, rohunu, kany me mehxtxkonà. Ranhàn hok hak wehxe, kany me mehxtxkonà, ayanhàn kom hoko rma haxa oyesnàr kom horà. Amnye rma haxa, onà wyaro kany me harha ehtxok hampànà. Khoryenkom yanoto me hak nahko, rohunu, kany me harha ehtxok hampànà. Khoryenkom yanoto me harha, ohxe hak wehxe, kany me harha ehtxok hampànà, enyhoru ro me oyesnàr kom horà.

²⁰ Ayanhàn kom yanoto me oyehtokonye, Khoryenkom yanoto mehra rma hak mehxtxkon hamà. Ohxe ehtxok hampànà, ronenyhoryetxho me oyesnàr kom ke, katxho mehra rma hak mehxtxkon hamà. ²¹ Àsoke overyatxkonà, ayanhànàthàyo. Ohxe kat overyatxkonà. Àna matà, kwayehketxhe ro mak ha, kanhànàthàyo. Amnye rma, ayanhànàthàyo hona ohyahamyatxow hamà. ²² Ayanhàn kom yanoto mehra harha manatxhe. Khoryenkom yanoto me harha manatxhe. Noro yanoto me oyehtxoho komo, enyhoru ro me overyatxhe hampànà. Àro hoye ro, karyhe roro rma haxa manatxhe hampànà.

²³ Àsok hana nay ha, kanhàn komo yehetho ha. Kwayehtoho kom me rma nay hamà, kanhàn komo yehetho. Khoryenkomo wya kowakryetxho kom haxa ryhe, karyhe roro harha kehtxoho kom me rma naha, Kryestu Txesus yoh me kesnàr kom ke mak ha, Kohkom yoh me

kesnàr kom ke mak ha. Àro wyaro àwya kowakryetxho komo, ehemahnà ro me mak naha ha.

Moyses heno nàyweronàhyamahtor me harha manatxhe katxhàrà on ha.

7 Rowtà komo y, kàyweronàhyamatxho komo muhutwexow hamà. On hutwahra kat manatxowà. Tano rma hak tehxe kom marma, tàyweronàhyamaxem me natxow hamà. Àwayehxemo kom haxa ryhe, àyweronàhyamahànà me harha natxow hamà.

² Àro wyaro rma rha natxow hamà, tàhyem komo, tànyonyem komo xarha. Onyo hyaye otowhàra ro mak exko katxho me natxow hamà, woràskomo komo. Àro wyaro tàyweronàhyamaxem me natxhe, tano rma hak tànyo kom yehtok mak ha. Nyamoro heno wayhàtxhe haxa ryhe, àro wyaro katxho mehra harha natxow hamà. Onyo hyaye otowhàra ro mak exko katxho mehra harha natxhe, tànyo heno komo wayehrà ke mak ha. ³ Tano rma hak tànyo kom yehtoko, anaro kàrkomo hyawohra natxow hamà. Àhyawonye tehtokony haxa, atxke natxhe. Atxke manaha, anaro hoko oyesnàr ke, onyohnà hoko oyesnàr ke, katxho me natxhe. Àro wyaro rma natxow hamà, tano rma hak tànyo kom yehtoko. Nyamoro heno wayhàtxhe haxa ryhe, anar me natxow hamà. Onyo hyaye otowhàra ro mak exko katxho mehra harha natxhe. Tàwyanye anaro kàrkomo yahosàtxhe rma, ohxe rma natxhe. Atxke manaha, anaro hoko oyesnàr ke, katxho mehra harha natxhe, tànyo heno komo wayehrà ke mak ha.

⁴ Rowtà komo y, àro wyaro rma rha manatxhe, omnyam xarha. Kryestu wayhàthàrà wyaro àwayehsaho wyaro manatxhe, noro yoh me oyesnàr kom ke. Àro ke, Moyses heno nàyweronàhyamah-

tor me harha manatxhe, àwayehsaho wyaro oyesnàr kom ke. Kryestu mryenon me harha manatxhe. Àwayehxemo kom waye nasanàmye harha, noro ha, tàw-yaro rma rha ohxe harha kehtxoho menyé, Khoryenkom yoyuknye ro me kehtxoho menyé.

⁵Amnyehra khun kom yano me atxke tehxtxkonà. Kanhàn komo thutwetxkonà, Moyses heno nàyweronàhyamatxho me kesnàr kom ke. Àro hoko rma tehohketxkonà, khun kom yano me. Àro hoye ro twayehyatxkonà. ⁶Kanhàn kom yanoto me rma haxa tehxtxkon hamà, Moyses heno nàyweronàhyamatxho me kesnàr kom ke. Amnye rma haxa, noro heno nàyweronàhyamahtor me harha tehxtxhe, àwayehsaho wyaro kesnàr kom ke. Àro ke, Moyses heno nmenhotho hoye rohra Khoryenkomo teyukyaxhe, amnyehranotho hoye rohra mak ha. Khoryenkom yokato yano me haxa ryhe, Khoryenkomo teyukyaxhe, noro yano me anar me harha kesnàr kom ke.

**Tàyweronàhyamaxem me
harha ryehtoko ranhànà
uhutwekon harha katxhàrà on ha.**

⁷Àsoke tketxowà. Anhà wyaro atxke nay hamà, kàyweronàhyamatxho komo, Moyses heno nmenhotho rma, tketxow katà. Àna matà, àro wyaro kahra tehxtxow hamà. Onà wyaro haxa àkehe, uro ha. Kàyweronàhyamahranye Moyses heno yehtoko, ranhàn hutwahra ryesnàràtho haryhe. Tàwya kàyweronàhyamantokonye, onà wyaro nkekon hatà. Ehohkahra ro mak ehtxoko, anar komo katxho hoko, kekon hatà, noro heno. Àro ke, onà wyaro àken hamà. Anar komo katxho hoko ryehohkantoko, atxke wehxaan hamà, àkehe. Àro wyaro ranhànà uhutwehe,

Moyses heno wya kàyweronàhyamanàr kom ke mak ha. ⁸Rowya uhutwatxhe rma, kehohkekonà rma, anar komo katxho hoko. Àsok maken kom hoko rma haxa kehohkekonà. Kàyweronàhyamatxho kom hoye ro, tehohkaxemà ro me ryeryakonà, ranhànà. Kàyweronàhyamahranye Moyses heno yehtoko, ranhàn hutwahra ryesnàràtho haryhe.

⁹Àyweronàhyamahànà me rma hak ryehtoko, ohxe rma wehxakonà. Awayehyaha hampànà katxho mehra rma hak wehxakonà. Tàyweronàhyamaxem me harha ryehtoko, ranhànà uhutwekon harha. Ohxehra harha wehxakonà. Awayehyaha hampànà katxho me harha wehxakonà.

¹⁰Onà wyaro nkekon hatà, Moyses heno. Oyweronàhyamatxho kom yawo ro oyehtokonye, àwayehpàra manatxhe, kekon heno hatà. Àro yawo rohra mak wehxakonà. Àro ke kwayehyakonà, àro yawo rohra ryesnàr ke. ¹¹Àro hoye ro ronkuhtekonà, ranhànà. Awayehyaha hampànà katxho me xarha ryeryakonà.

¹²Enyhoru ro me naha, kàyweronàhyamatxho komo, Moyses heno nmenhotho. Ehohkahra ro mak ehtxoko, katxho rma, enyhoru ro me naha. Yaworo xaxa naha. Ohxe xaxa naha. ¹³Enyhoru rma katà rowayehkekonà. Àna matà, àrohnà ryhe rowayehkekonà. Ranhàn haxa ryhe rowayehkekonà. Enyhoru yawo rohra ryehtxoho hoye ro kwayehyakonà, ranhàn yano me. Enyhoru ryhe, ranhànà hutwamohsekonà, rowya, ranhàn àro hamà tawro horà. Enyhoru rma royweronàhyamekonà, onà wyaro rowya tawro horà, àro hok ryehtoko, atxke rma haxa wehxaan hamà, meya roro rma haxa mak ha, tawro horà, rowya.

**Ohxe ryesnàr xe rma wehxaha
haryhe ohxehra mak
wehxaha katxhàrà on ha.**

¹⁴ Onà ryhe thutwetxow hamà. Kho-ryenkom yokato yano me ryhe kàyweronàhyamatxownà, Moyses heno. Rohun yano me haxa ryhe, atxke wehxaha, uro ha. Ranhàn yanoto me rma haxa wehxaha. ¹⁵ Àsok hana wehxan ha, atxke hana, ohxe hana. Tàywenyeke rma wehxan hamà. Ohxe ryesnàr xe rma wehxaha haryhe. Ohxehra mak wehxaha. Atxke ryesnàr xehra rma wehxaha haryhe. Atxke mak wehxaha. ¹⁶ Atxke ryesnàr xehra ryehtoko rma, atxke wehxaha. Àro wyaro ryehtoko, yaworo kàyweronàhyamatxownà hamà, Moyses heno, kany me rma wehxan hamà. ¹⁷ Àro ke, atxke ryehtoko, rano me rohra atxke wehxan hamà. Ranhàn yano me haxa atxke wehxan hamà. Rohnawo rma naha, ranhànà. ¹⁸ Rohnawo ohxehra ro mak wehxaha. Rohun yano me rma, ohxehra ro mak wehxaha. Àro wyaro rma kehtuwehe. Ohxe hak wehxe, kany me rma wehxaha haryhe. Ohxehra rma wehxaha. ¹⁹ Ohxe ryesnàr xe rma wehxaha haryhe. Ohxehra mak wehxaha. Atxke ryesnàr xehra rma wehxaha haryhe. Atxke mak wehxaha. ²⁰ Atxke ryesnàr xehra ryehtoko rma, atxke wehxaha. Àro ke, rano me rohra atxke wehxan hamà. Ranhàn yano me haxa atxke wehxan hamà. Rohnawo rma naha, ranhànà.

²¹ Àro ke, onà wyaro wehxan hamà. Ohxe ryesnàr xe ryehtoko, rowahkotehe roro, ranhànà. ²² Khoryenkomo wya kàyweronàhyamatxho kom yawo ro ryesnàr xe rma haxa wehxaha haryhe, rohnawo, yuhnaha ro. ²³ Àro wyaro ohxe tehutwaxemà roro me rma wehxaha haryhe. Rohun yano me haxa ryhe, anar me roro rma wehxaha. Ranhàn yanoto roro me wehxaha, rohun yano me mak ha. Rohnawo rma naha, ranhànà.

²⁴ Àsok hana wehxan ha, urotho ymo xak ha. Twayehso wehxan hamà, rohnawo, ranhàn yano me atxke roro ryesnàr ke. Onokà ryhe rokurunhenò, ranhàn hona. ²⁵ Txesusu Kryestu ryhe, Kohkomo rma, rokurunhehe. Àro ke, onà wyaro àkehe, Khoryenkomo wya. Apa y, ohxe xaxa manaha, rohoko, àkehe, àwya.

Àsok hana wehxan ha. Onà wyaro wehxan hamà. Anatoko Khoryenkomo weyukyan hamà. Noro wya kàyweronàhyamatxho komo rma weyukyan hamà. Anatoko ranhànà weyukyan haxa hamà. Ohxe ryehtwantoko, Khoryenkomo weyukyaha. Rohun hoye ro ohxehra ryehtwantok haxa ryhe, ranhànà weyukyaha.

**Khoryenkom yokato yano me haxa
manatxhe katxhàrà on ha.**

8 Kryestu Txesu yoh me kehtokonye, tanàhnohsom me manatxhe ham-pànà katxho mehra ro mak tehxtatxhe ha. ² Noro yoh me kehtokonye, kàhnawony harha naha, Khoryenkom yokato. Karyhe kenye ro kom me naha, noro ha, kanhàn kom yanoto mehra harha kehtxoho menye, kwayehkany komo rma yanoto mehra harha kehtxoho menye.

³ Kàyweronàhyamatxho komo ryhe, konyhoryehranye ro mak nehakonà. Àsok tawro hana, àro yoyuknye menyxehra kesnàr kom ke, khun kom yano me ahoxemra kesnàr kom ke. Kho-ryenkom haxa ryhe konyhoryetxownà, tàwya buru nyaknyàr ke mak ha. Yukryeka hona tomoknàtoko, tuhnye harha natakàhtoye, Khoryenkom muru. Tanhàn hokon komo wyaro rma rha tuhnye natakàhtoye. Tuhnye atakàhtosaho rma wayehye, tàwya anhá yowtoho me. Noro rma anhá yarymaye, ohxe roro rma haxa tesnàr ke. Tuhnye rma tehtoko, ohxe roro rma haxa nehakonà, noro ha.

⁴Tàwya kàyweronàhyamantokonye, onà wyaro nkekon hatà, Khoryenkomo, kàwyanje. Onà wyaro ehtxok hampànà, ohxe oyehtxoho menye, kekon hatà. Eyukhura mak tehxtaxkonà. Kryestu wya anhà yarymatxho hoye ro haxa ryhe, eyuknye me harha tehxtaxhe. Kàyweronàhyamatxho kom yawo ro harha tehxtaxhe, Khoryenkomo yokato yano me kehtokonye mak ha, khun kom yano mehra harha kehtokonye mak ha.

⁵Khun kom yano me kehtokonye, kanhàn kom hoko roro tehtwexow hamà. Khoryenkomo yokato yano me kehtokonye haxa ryhe, enyhoru hoko roro harha tehtwexhe. ⁶Khun kom yano me atxke kehtwantokonye, twayehso tehxtaxhe, kàhnawonye. Khoryenkomo yokato yano me ohxe kehtwantokonye haxa ryhe, karyhe roro harha tehxtaxhe, kàhnawonye. Teryehorye roro harha tehxtaxhe, kàhnawonye. ⁷Khun kom yano me atxke kehtwantokonye, Khoryenkomo xehra ro mak tehxtaxow hamà. Noro yoyukhura ro mak tehxtaxow hamà. Noro wya kàyweronàhyamatxho komo yoyukhura ro mak tehxtaxow hamà, khun kom yano me ahoxemra kesnàr kom ke. ⁸Khun kom yano me atxke kehtokonye, Khoryenkomo yeryehotanàhpàra ro mak tehxtaxow hamà.

⁹Omnyam haxa ryhe, ohun kom yano mehra harha manatxow hamà. Khoryenkomo yokato yano me haxa manatxhe. Kryestu yokato yano me manatxhe. Ohnawonye noro yehtoko, noro yano me manatxow hamà. Ohnawohrane noro yehtok haxa ryhe, Kryestu mryenon mehra manatxhe. ¹⁰Ohnawonye noro yehtoko, karyhe roro harha manatxhe, ohnawonye. Twayehso rma nay hamà, ohun komo, ayanhànàthàyam hoye ro mak ha. Ekato me haxa ryhe karyhe roro harha manatxhe, Khoryenkomo

nenyhoryetxho me oyesnàr kom ke mak ha. ¹¹Amnye, ohun kom xarha karyhe harha mpànà naha ha. Twayehsom me rma nay hamà, ohun komo. Àro rma, karyhe harha mpànà naha ha. Ohnawonye tokato yehtoko, karyhe harha mpànà ohun komo yeryaha ha, Khoryenkomo. Noro ryhe, Kryestu Txesusu yanàmye, àwayehxemo kom waye. Txesusu yanàmnyenhàrà rma, ohun komo yanàmnyaha hampànà, àwayehxemo kom waye, karyhe roro harha oyehtxoho menye. Àro wyaro mpànà oyeriyatxhe ha, tokato yahoxet hoye ro, ohnawonyeno rma yahoxet hoye ro.

¹²Àro ke, khun kom yano mehra harha tehtxe. Rowtà komo y, kanhàn kom hokohra harha tehtxe. ¹³Ohun kom yano me atxke oyehtokonye, awayehyatxhe hampànà. Ohun kom yano mehra harha ehtxoko. Khoryenkomo yokato nakoronomanàr me, ayanhàn kom hokohra harha ehtxoko. Àro wyaro harha oyehtokonye, karyhe roro mpànà manatxhe ha.

¹⁴Khoryenkomo yokato yano me tehxemà roro komo ryhe, Khoryenkomo hokru me natxhe. ¹⁵Àsok tawro hana. Àhokru me kehtwatxho menye ryhe tokato yàmye, Khoryenkomo, kàwyanje. Anatoko tanàhnohso ro tanotomaxem me natxow hana, toto komo. Àro ke, noseryehyatxow hamà, tanotomany kom hona. Àro wyaro rma rha toseriyehyatxkonà, Khoryenkomo hona. Koseryehtoho mehrany harha tokato yàmye, kàwyanje, tanàhnohsom komo wyarohra harha kehtxoho menye. Àhokru me kehtwatxho meny haxa ryhe, tokato yàmye, kàwyanje. Àro ke, apa y, kany me harha tehxtaxhe. ¹⁶Khoryenkomo hokru me kehtxoho komo hutwamohsehe, Khoryenkomo yokato, kàhnawonye. ¹⁷Khoryenkomo hokru me tehxtaxow hamà. Àro ke,

Kryestu wyaro kyàmkom katxho yoh me mpànà tehxatxhe ha, àhokru me kesnàr kom ke. Amnye rma, tano rma hak kehtokonye, Kryestu wyaro teryewhamnohsom me tehxatxow hamà. Noro wyaro teryewhamnohsom me kehtokonye, noro wyaro rma rha ohxe xaxa tonyxemà ro me tehxatxhe, amnye ha.

Ohxe kehtxoho kom hona ro tehxatxow hamà katxhàrà on ha.

¹⁸Amnye rma, tano rma hak kehtokonye, teryewhamnohsom me tehxatxow hamà. Amnye haxa, tàwyaro ohxe xaxa tonyxemà ro me keryatxhe, Khoryenkomo. Ohxe xaxa kehtxoho komo ryhe, keryewhamnohtoho kom yoho rma haxa thenyehra naha. ¹⁹Amnye, thokru me konyhetxhe ha, Khoryenkomo, omeroron komo wya, tànakàhtothàyamo wya. Thokru me konyhotho kom hona ro rma haxa natxhe, ànakàhtothàyamo, yukryeka komo rma, kahe komo xarha, onokna komo xarha, omeroro.

²⁰Anhàntahnà ro me nehakonà htexer hakahpa, Khoryenkomo nakàhtotho, omeroro. Tanhàntaxem me harha nexeye. Tano me rohra mak tanhàntaxem me nexeye. Khoryenkom yano me haxa ryhe tanhàntaxem me harha nexeye, Aknaw heno yanhan hoye ro mak ha. Anhàntaxahotho hoko rma, onà wyaro nkekon xarha, Khoryenkomo. Amnye, anhàntahnà ro me harha mpànà naha ha, ronakàhtotho komo, omeroro, kekonà. ²¹Amnye rma tanhàntaxemà ro me naha, Khoryenkomo nakàhtotho, omeroro. Amnye, anhàntahnà ro me harha mpànà naha ha. Khoryenkom hokru komo wyaro, ohxe roro harha naha. Anhà yanoto mehra harha, ohxe roro mpànà natxhe ha, Khoryenkom hokru komo. Àro wyaro rma rha, ohxe

roro mpànà naha ha, Khoryenkomo nakàhtotho, omeroro. ²²Amnye rma haxa, tanhàntaxem me rma nay hamà. Woràskomo komo wyaro, teryewhamsom komo wyaro rma, teryewhamso rye rma hak nay hamà, Khoryenkomo nakàhtotho, omeroro.

²³Àro marmahnà, kàwyam xarha, teryewhamsom me rma rha tehxatxhe. Txee tketxhe, kàhnawonye, konyhoryetxehkahranye rma hak Khoryenkom yesnàr ke. Amnye konyhoryetxehketxhe ha. Àro ke tokato yàmnye, kàwyanye, konyhoryetxehkany kom me tehutwamohsotho me. Amnye thokru me konyhetxhe ha. Kanàmnyatxhe xarha, tàwya khun komo yonyhoryenàr ke. Àro wyaro ohxe kehtxoho kom hona ro tehxatxow hamà.

²⁴Konyhoryetxownà, Khoryenkomo, tàwya kanàmtoho kom hona ro kehtxoho menyè. Kanàmpàranye rma hak nay hamà. Khoryenkomo nanàmàtho me rma kehtokony haxa, thona rohra harha kesnàràtho kom haryhe mà. Àsok tawro hana. Anar komo newakryetxho me rma kehtokonye, thona rohra harha tehxatxow hamà. ²⁵Khoryenkomo wya kowakryetxho kom hona ro mak tehxatxhe ha, kanàmpàranye rma hak esnàr ke. Àro ke, thona ro rma haxa tehxatxow hamà. Thona ro rma hak kehtokonye, keryewhamnohtoho komo tenàmnyatxow hamà.

²⁶Kakoronometxhe xarha, Khoryenkom yokato. Koseryehokantokonye, kakoronometxhe, ahoxemra kesnàr kom ke. Khoryenkom yakoro kàrwonàmrà komo xe kehtokonye, uhutwahra tehxatxow hamà. Àsok hana kàrwonan ha kany me tehxatxow hamà. Àrwomra rma tehxatxhe. Txee tketxhe marma mak ha, kàhnawonye. Àro wyaro, kàwyanye txee tatoko

rma, kakoronometxhe, Khoryenkom yokato. Noro ryhe, nàrwonaha, Khoryenkom yakoro, khokonye. ²⁷Kàhnawonye kehwatxho komo hutwehe, Khoryenkomo. Khokonye rma nàrwonaha, Khoryenkom yokato. Àsok hana nàrwonahà ha, khokonye. Khoryenkomo ryhe, hutwehe. Khoryenkom yano me nàrwonaha, Khoryenkom yokato, khokonye, tàmryenon kom hoko rma.

²⁸Onà ryhe thutwexow hamà. Khoryenkom xe kehtokonye, ohxe keryatxhe, noro ha. Eten komo wya hana kohonàtokonye, ohxe roro keryatxhe. Tano me ro rma kwahanonkatxownà, tàwya konyhoryenàr kom horà. Àro ke, ohxe roro keryatxow hamà. ²⁹Amnyehra, tàmryenon me kwahanonkatxownà. Tànwanonkatxhàyam hoko rma, onà wyaro nkekon xarha. Romuru wyaro ryhe, ohxe rma haxa natxhe hampànà, kekonà, àhokonye. Towtànke rma haxa buru yesnàr xe nehakonà. Wahoto wyaro rma esnàr xe nehakonà. ³⁰Àro ke, romuru wyaro ryhe, ohxe rma haxa natxhe hampànà, kekonà, àhokonye. Nyamoro rma yohtxownà, tàhyaka. Tànekàthàyam hoko rma, onà wyaro nkekon xarha. Ronenyhoryetxho me harha natxhe, moxamo, kekonà, àhokonye. Ronenyhoryetxho me harha natxhe katxho kom hoko rma, onà wyaro nkekon xarha. Rowyaro ohxe xaxa tonyxemà ro me natxhe hampànà, kekonà, àhokonye.

Kxenyè rma haxa Khoryenkom yehtxoho yokarymatxhàrà on ha.

³¹Àro wyaro ohxe keny kom me nay hamà, Khoryenkomo. Àsok hana tketxow ha. Kakoronomanye ro kom me nay hamà, Khoryenkomo, tketxow hamà. Àro ke, karymany komo ehxera ro mak natxhe ha, tketxhe xarha. ³²Ro-

murowo txko nyakhera wehxaha, kahra nehakonà, Khoryenkomo. Àwayehso ànyakhera wehxaha kahra nehakonà. Nànyakye mak ha. Àwayehso nànyakye ha, tàwya konyhoryetxho menye. Buru nyaknyehàrà rma, kowakryetxhe xaxa mak hampànà, thenyehra rma haxa mak ha.

³³Onok kom katà, atxke rma natxhe, omryenon komo, onwanonkatxhàyamo, ketxowà, Khoryenkomo wya, khokonye. Àro wyaro kany komo, ehxera ro mak natxhe ha, Khoryenkomo nenyhoryetxho me kesnàr kom ke. ³⁴Onok kom katà, tanàhnohsom me manatxhe hampànà, ayanhànàthàyam hoye ro, ketxowà, kàwyanye. Àro wyaro kany komo, ehxera ro mak natxhe ha. Kryestu Txesusu ryhe wayehye, tàwya kanhànàthàyamo yowtoho me. Àwayehxemo kom waye nasànàmye harha. Khoryenkom hanaw harha naha, howehera. Tàyàm yakoro nàrwonaha, noro ha, khokonye. Noro rma, tanàhnohsom me manatxhe hampànà, kahra ro mak naha ha, kàwyanye.

³⁵Kxan kom me rma haxa naha, Kryestu. Àsok kat naye. Anar komo wya keryewhamnohnàtokonye, kxehrany kat naye, Kryestu. Anar komo wya keryehokantokonye, kxehrany kat naye. Anar komo wya kanàhnohnàtokonye, kxehrany kat naye. Ànyahpàrà rma kehtokonye, kxehrany kat naye. Àkatxhomra rma kehtokonye, kxehrany kat naye. Àwayehpaya kehtokonye, kxehrany kat naye. Anar komo wya tkatxefarake kotahantokonye, kxehrany kat naye. ³⁶Àro wyaro keryewhamnohtoho komo yokarymehe, Khoryenkom karyehtanà. Onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà.

Apa y, emahona ro amna yotahetxhe, anar komo, omryenon me amna yesnàr ke mak ha. Kahneru komo wyaro, amna yonyatxhe, nyamoro

ha. Totahaxem komo wyaro rma, amna yonyatxhe.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà. ³⁷ Àro wyaro ohxehra kehtokonye, kxehrans harha kat naye, Kryestu. Àna matà, kxenyè rma nay hamà, noro ha. Àro ke, towankaryhe rma haxa tehaxtche ha. Ohxehra kehtxoho komo tenàmyatxhe ha, noro yahoxet yano me mak ha, kxan komo yahoxet yano me mak ha.

³⁸⁻³⁹ Kxan komo hyaye kownye komo ehxera ro mak natxhe ha. Onok kom katà kowyatxowà, noro hyaye, kahe yawon kom katà, worokyamo kom haxa katà, ehonomnà kom haxa katà. Àna matà, kxan komo hyaye kownye komo ehxera ro mak natxhe ha. Àsok kehtxoho kom hoye ro katà, kxehrans harha naye, Khoryenkomo, kwayehtoho kom hoye ro katà, àwayehpàra rma kehtxoho kom hoye ro haxa katà. Àna matà, àsok kom kehtokony hana, kxenyè rma xaxa mpànà naha ha, noro ha. Eten komo wya kohoràtxheny katà, kxehrans harha naye, amnyeno rma komo wya kohoràtxheny katà, amnyen komo wya haxa kohoràtxheny katà, kawon komo wya kohoràtxheny katà, yuhnayen komo wya haxa kohoràtxheny katà, kxehrans harha naye, Khoryenkomo. Àna matà. Eten komo wya hana kohonàtokonye, kxenyè rma xaxa mpànà naha ha, Khoryenkomo, Kryestu Txesus yoh me kesnàr kom ke, Kohkom yoh me kesnàr kom ke.

Koseryehokehe rma haxa rokukuru kom hoko katxhàrà on ha.

9 Yaworo xaxa koskarymehe, Kryestu yoh me ryesnàr ke. Àtemarontahra ro mak wehxaha. Yaworo xaxa kany me kehutwehe, rohnawo, Khoryenkom yokato yano me ryehutwanàr ke. ² Onà wyaro rma koskarymehe. Thenyehra rma haxa kekhokehe. Teryewrye roro

rma haxa wehxaha, rohnawo. ³ Koseryehokehe rma haxa, rokukuru kom hoko, Xuknewyana kom hoko rma. Nyamoro yonyhoryenàr xe rma haxa wehxaha, Khoryenkomo wya. Kryestu mryenon mehra ryesnàr xe wehxakon haryhe, nyamoro yonyhoryenàr horà. Tanàhnohsom me rma ryesnàr xe wehxakon haryhe, nyamoro yonyhoryenàr horà.

⁴ Àsok hana natxow ha, nyamoro ha. Ehsayew heno yohamàtho me natxow hamà. Khoryenkomo nwahanonkatxho me rma natxow hamà. Rohokru me manatxhe katxhàrànhàr me natxow hatà, Khoryenkomo wya. Ehonomnà me xaxa nosonyhoy hatà, Khoryenkomo, àwyanye, àhoryen heno komo wya. Romryenon komo yweronàhyamany me wehxaha katxhàrànhàr me xarha natxow hatà, noro wya. Moyses heno nàyweronàhyamatxho me rma natxow hatà. Onà wyaro ryhe uro ewakryetxoko, katxhàrànhàr me xarha natxow hatà, Khoryenkomo wya. Kowakryetxhe xaxa mak hampànà, katxhàrànhàr me xarha natxow hatà, àwya. ⁵ Akmaraw heno komo yohamàtho me rma natxow hamà, nyamoro ha. Kryestu ryhe, toto me tonunutoko, nyamoro yana me nenuruye.

Noro rma, Khoryenkom me naha. Omeroron kom yoh me rma naha. Ohxe xaxa manaha katxho roro me hak nahko, noro ha. Àro wyaro hamà, tkatxe.

Rano me ro rma romryenon me manatxhe katxhàrà on ha.

⁶ Àro wyaro Khoryenkomo newakryenàr me rma haxa nehaxatxon hatà, Xuknewyana komo. Amnye rma haxa, noro yoyukhura harha natxhe. Tàrwonàmàthàr yawo rohra kat naye, Khoryenkomo, àhokonye. Àna matà, àro yawo ro rma nay hamà.

Àsok hana natxow ha, nyamoro ha, Ehsayew heno yohamàthàyamo. Ukukuru komo rma, Khoryenkomo mryenon mehra natxow hamà. ⁷Akmaraw heno yohamàtho kukuru komo rma, Khoryenkom hokru mehra natxow hamà. Onà wyaro haxa nkay hatà, Khoryenkomo, Akmaraw heno wya. Esake ryhe, omuru ro me haxa naha, kay hatà. Noro yohamàthàyamo ryhe, oyohamàthàyam me xaxa mpànà natxhe ha, kay hatà, Khoryenkomo, Akmaraw heno wya.

⁸Àro wyaro àwya katxhàrà rma, onà wyaro thutwaxem me nay hamà. Onokà ryhe, Khoryenkom hokru me nehxakonà, toto hun yano me enusah katà, Khoryenkomo rwon yano me enusah haxa katà. Toto hun yano me enusaho, Esmayewu rma, Khoryenkom hokru mehra ro mak nehxakon hatà. Noro heno yohamàthàyam xarha, Khoryenkom hokru mehra rma rha nehxatxkon hatà. Khoryenkomo rwon yano me enusah haxa ryhe, Esake rma, Khoryenkom hokru me nehxakon hatà. Noro heno yohamàthàyam xarha, Khoryenkom hokru me rma rha nehxatxkon hatà. ⁹Onà wyaro rma nkekon hatà, Khoryenkomo. Onà wyarontoko rma rha komokyaha xarha, ohyakanye, kekon hatà, Akmaraw heno komo wya. Romokàtxhe rma, hohtehe hampànà, Sara. Àmryerà nenuryaha, kekon hatà. Àro wyaro Khoryenkomo rwon yano me nenuruy hatà, Esake. Noro yohamàthàyamo ryhe, Khoryenkom hokru me natxow hatà. Akmaraw heno yohamàtho me rma natxow hatà, nyamoro ha.

¹⁰Esake heno marmahnà, Xako heno xarha. Khoryenkomo nwahanonkatxho me nehxakon hatà. Àsok hana nehxatxkon ha, Esake heno hokru kom ha. Hekmeka yowan yaka asako natahohtxownà hatà. Àyàm kom me

nehxakon hatà, Esake heno, khoryen heno komo rma. ¹¹Enurhura rma hak ehtokonye, tàmryenon me Xako wahanonkay hatà, Khoryenkomo. Atxke naha, mosonà, ohxe haxa naha, mosonà, katxho mehra rma hak ehtokonye, tàmryenon me noro wahanonkay hatà. Onà wyaro kany me ryhe nehutwamohsekon hamà. Ohxe oyehtxoho kom hoye rohra ryhe, romryenon me manatxhe, kany me nehutwamohsekon hamà. Rano me ro rma rowya awahanonkatxhàyam hoye ro haxa ryhe, romryenon me manatxhe, kany me rma nehutwamohsekon hamà. ¹²Àro ke, enurhura rma hak ehtokonye, onà wyaro nkekon hatà, Hekmeka wya. Towtà yanotomehe hampànà, àmahtàkàthàrà, ronwahanonkatxho me tesnàr ke, kekon hatà, àwya. ¹³Onà wyaro nkehe xarha, àmenhosahonhàrà, Khoryenkom haryehtanà.

Xako heno yohamàthàyamo xe wehxaha. Esawu heno yohamàthàyamo xehra ro mak wehxaha.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà.

**Tano me ro rma noseryewhoken
hamà Khoryenkomo
khokonye katxhàrà on ha.**

¹⁴Àsoke tketxowà. Àro wyaro tehtoko, àme ryehra ro mak nay hamà, Khoryenkomo, toto kom hoko, tketxow katà. Àna matà, àme rye rma haxa mak naha ha, noro ha.

¹⁵Onà wyaro nkekon hatà, Moyses heno wya. Rano me ro rma koseryewhokehe, toto kom hoko, kekon hatà. Anar kom hoko, rano me ro rma koseryewhokehe. Anar kom hoko oseryewhokahra wehxaha, rano me ro rma rha, kekon hatà. Anar komo hnàn yawo wehxaha, rano me ro mak ha. Anar komo hnàn yawohra wehxaha, rano me ro rma rha, kekon hatà, Kho-

ryenkomo, Moyses heno wya. ¹⁶Àro ke, tano me ro rma noseryewhoken hamà, Khoryenkomo, khokonye. Kàwyanye, oseryewhokako, rohoko, katxho hoye rohra mak noseryewhokehe, khokonye, kàwyanye, ohxe xaxa mpànà wehxaha ha, rohoko oyoseryewhokatxho me, katxho hoye rohra mak ha. Tano me ro haxa ryhe noseryewhoken hatà, Khoryenkomo, khokonye.

¹⁷Àro wyaro rma rha nkekon hatà, Faryo heno wya. Àro hoko rma, onà wyaro nkehe, Khoryenkom karyehtanà, àmenhosahonhàrà.

Exetyana komo kayaryet me keryeye, ryehutwamohsotho me, ohoko rahoxetà yonyhotho me. Tàwyanye oyokaytà komo yonytxatxhe rma, onà wyaro nketxhe hampànà, toto komo, omeroro. Tahoxerye rma haxa nay hamà, Khoryenkomo, ketxhe hampànà.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà. Àro wyaro rma nkekon hatà, Khoryenkomo, Faryo heno wya.

¹⁸Àro ke, onà wyaro nay hamà, Khoryenkomo. Anar kom hoko, noseryewhoken hamà, tano me ro mak ha. Anar kom hoko, oseryewhokahra nay hamà, tano me ro rma rha. Akàhpàra roro rma nyamoro yeryan hamà, ewan yawonye.

**Anar me rha keryatxow hamà
Khoryenkomo tano me ro mak
ha katxhàrà on ha.**

¹⁹Àsok hana màketxow ha. Anatoko onà wyaro màketxow hana, rowya. Àsok tawro, atxke manatxhe keno, Khoryenkomo, kàwyanye, màketxow hana. Atxke kehtokonye, noro yano me atxke tehxtatxow hatà, màketxow hana. Noro yanwekhera tehxtatxow hamà. Àro ke, àsok tawro atxke manatxhe keno, kàwyanye, màketxow hana.

²⁰Àro wyaro àrwomra ehtxok hampànà. Toto me manatxhe, omnyamo. Àro

ke, Khoryenkomo yameryekahra ehtxok hampànà. Oryen kahnye wyaro nay hamà, Khoryenkomo. Onà wyaro kahra nay hamà, oryenà, tkahnyenhàrà wya. Àsok tawro, onà wyaro uro màkahno, kahra nay hamà, àwya. ²¹Tano me ro rma kahyan hamà, noro ha. Ohxe xaxa tonyxem me anaro kahyan hamà. Weheto hona texem me marma anaro kahyan hamà, ohxe fahfàra hamà. Àro rma rha hoye anar meno kahyan hamà, tano me ro mak ha.

²²Àro wyaro rma rha, anar me rha keryatxow hamà, Khoryenkomo, tano me ro mak ha. Anar kom hoko, ewakhàra tehtxoho yonyhonàr xe nehxaonà. Tahoxetà rma yonyhonàr xe nehxaonà, nyamoro hoko. Khoryenkomo nanàhnohàrà rma nyamoro ha, àhokonye towakàhkahrà ke mak ha. Nyamoro yanhànàtho hoko ohsànàhpàra mak nehxaon hamà, Khoryenkomo. Mexe rma haxa ohsànàhpàra roro rma nehxaon hamà, àhokonye. ²³Àro wyaro ohsànàhpàra nehxaonà, kowakryeny kom me tehutwamohsotho me, ohxe roro rma haxa tehutwamohsotho me. Khokonye rma noseryewhokehe, kàhnàn kom yawo rma haxa tesnàr ke. Amnyehra kwahanonkatxownà rma, tàwyaro ohxe xaxa tonyxemà ro me ketxoho menyè. ²⁴Xuknewyana kom hoye tàmryenon me kwahanonkatxownà. Nyamoro marmahnà hoye, Xuknewyanahnà kom hoy xarha, tàmryenon me kwahanonkatxownà.

²⁵Àro hoko rma, onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà, Oseyas heno nmenhotho rma.

Romryenonàhnàtho komo wya, onà wyaro mpànà àkehe ha. Romryenon me harha manatxhe, àkehe hampànà, àwyanè. Ronàhnàn me harha manatxhe, àkehe hampànà, ronàhnànàhnàtho komo wya.

²⁶Hentan komo ryhe, romryenon mehra manatxhe, katxhàrànàr me natxowà. Àton komo rma, Khoryenkom hokru me harha natxhe, moxamo, katxho me harha mpànà natxhe ha. Tehxem xaxa hokru me harha natxhe, moxamo, katxho me harha mpànà natxhe ha.

Àro wyaro rma nkehe, Oseyas heno nmenhotho.

²⁷Onà wyaro nkehe xarha, Esaeyas heno nmenhotho xarha, Ehsayewyana kom hoko. Thenyehra rma haxa mpànà natxhe ha, Ehsayewyana komo. Sakarara yakenonà ryhe, tuna ymo yohoyeno rma, thenyehra nay hamà. Àro wyaro rma rha, thenyehra mpànà natxhe ha, Ehsayewyana yakenon komo. Yakehra mak kurunhetxhe hampànà, Kohkomo. Ukukuru kom marma kurunhetxhe hampànà, tàwya anàhnohtàkanàr kom hona.

²⁸Àsok tawro hana. Tanàhnohsom me manatxhe hampànà, kanyenhàr me naha, Kohkomo, toto komo wya, yukryeka hon komo wya. Tàrwon yawo ro mpànà naha ha. Amamehra rma haxa nanàhnohtàketxhe hampànà, Kohkomo.

Àro wyaro rma nkehe, Esaeyas heno nmenhotho.

²⁹Onà wyaro nkehe xarha, noro heno nmenhotho. Kahe yawon kom yoh me naha, Kohkomo. Thenyehnà komo rma yoh me naha. Noro rma, kukukuru komo kurunhoy hamà, tàwya kanàhnohnàtokonye. Kukukuru komo kurunhohra tehtok haxa, omeroro kanàhnohtàkanàràtho kom haryhe, àwya, Soknoma hon heno komo wyaro kesnàràtho kom haryhe, Komoha hon heno komo wyaro rma kesnàràtho kom haryhe.

Àro wyaro rma nkehe, Esaeyas heno nmenhotho.

**Àsok haxa hana natxow ha
Xuknewyana kom ha katxhàr on ha.**

³⁰Àsok hana tketxow ha. Xuknewyanahnà komo ryhe, Khoryenkomo nenyhoryetxho me harha natxow hamà, tketxow hamà. Amnyehra tonyhoryenàr komo xehra nehxatxkonà, àwya. Nyamoro rma, noro nenyhoryetxho me harha natxhe, Kryestu hona tàwyanye xenyàr ke mak ha.

³¹Àsok haxa hana natxow ha, Xuknewyana kom ha. Onà wyaro kany me natxow hamà. Kàyweronàhyamatxho kom yawo ro wehxaha, àro ke, ohxe xaxa wehxan hamà, Khoryenkomo wya, kany me natxow hamà, nyamoro ha. Tàyweronàhyamatxho kom yawo rohra mak natxhe. Ohxehra rma natxhe ha, Khoryenkomo wya. ³²Àsok tawro hana, onà wyaro kahra tesnàr kom ke hamà, Kryestu hona wenyaha, Khoryenkomo wya ronyhoryetxho me, kahra tesnàr kom ke hamà. Ohxe ryehtxoho hoye ro, ohxe xaxa wehxan hamà, Khoryenkomo wya, ketxow haxa hamà, Xuknewyana komo. Kryestu xanomkahnohyatxow hamà, nyamoro ha. Àro hoye ro natarymahetxow hamà, tohu wya karymantokono wyaro mak ha. ³³Àro hoko rma, onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà.

Enytxatxoko. Seyaw ho weryaha hampànà, tohu wyarono. Noro xanomkahnohyatxhe mak hampànà, toto komo. Àro hoye ro natarymahetxhe hampànà, nyamoro ha, tohu wya ayarymantokonyeno wyaro mak ha. Noro hona xeny me oyehtokony haxa ryhe, okhokahranye ro mak naha ha, noro ha.

Àro wyaro rma nkehe,
àmehosahonhàrà.

**Ohxehra rma Xuknewyana kom
yehtxoho yokarymatxhàrà on ha.**

10 Rowtà komo y, onà wyaro wehxaha, rohnawo, rokukuru kom hoko, Xuknewyana kom hoko. Enyhoryenàr komo xe rma haxa wehxaha, Khoryenkomo wya. Apa y, rokukuru komo enyhoryetxoko, àkehe, teryewrye ro, àwya. ²Onà wyaro nyamoro wekarymehe, owyanye. Khoryenkomo yowakryenàr hoko rma haxa natxhe haryhe. Yaworo ewakryetxho rma hutwahra mak natxhe ha. ³Noro wya, Kryestu hona xenytxok hampànà, ronenyhoryetxho me oyehtxoho menye, katxho hutwahra ro mak natxhe ha. Eyukhura rma natxhe ha. Onà wyaro haxa kany me natxhe ha. Kàyweronàhyamatxho kom yawo ro ryesnàr ke ryhe, ohxe xaxa wehxan hamà, Khoryenkomo wya, kany me rma natxhe haryhe.

**Kohkom me naha Txesusu kahra kat
manatxowà katxhàrà on ha.**

⁴Onà wyaro kahra harha tehxtaxhe. Kàyweronàhyamatxho kom yawo ro tehtxe, ohxe xaxa kehtxoho menye, kahra harha tehxtaxhe, Kryestu yomoknàr ke. Noro hona kàwyanye xenyàr ke haxa ryhe, ronenyhoryetxho me harha manaha, katxho me tehxtaxhe, Khoryenkomo wya.

⁵Onà wyaro nmenhoy hatà, Moyses heno.

Oyweronàhyamatxho kom yawo roro oyehtokonye, ohxe manatxhe, Khoryenkomo wya. Àro yawo roro oyehtokonye, karyhe roro harha manatxhe.

Àro wyaro rma nmenhoy hatà, Moyses heno. Ehxera mak natxhe ha, àro yawo roron komo.

⁶Kryestu hona kàwyanye xenytxoho hoye ro haxa ryhe, Khoryenkomo nenyhoryetxho me harha tehxtaxhe, kàwyamo. Àro ke, onà wyaro kahra tehxtaxow hamà, kàhnawonye. Kahe yaye Kryestu tekyatxow hamà, yukryeka hona, kahra tehxtaxhe. Àsok tawro hana, yukryeka hona omohsah me rma esnàr ke hamà. ⁷Onà wyaro xarha kahra tehxtaxow hamà, kàhnawonye. Yuhnayen hoye Kryestu tekyatxow hamà, àwayehxemo kom waye rma tanàmyatxow hamà, kahra tehxtaxhe. Àsok tawro hana. Asanàmsah me rma esnàr ke hamà. ⁸Onà wyaro haxa tketxow hamà. Kàhyawonye ryhe naha, Khoryenkomo rwonà, moxehra ro mak ha, tketxhe. Kàhnawonye naha. Kàmtar kom ke xarha tekarymetxhe, tketxhe. Àsok hana nay ha, Khoryenkomo rwon ha. Amna nekarymanàr me nay hamà. Kryestu hona xenytxoko katxho me rma nay hamà.

⁹Àsok hana màketxow ha. Kohkom me naha, Txesusu, kahra kat manatxowà, omtar kom ke. Àwayehxemo kom waye nanàmye harha Khoryenkomo katxho hoko rma, àro wyaro hamà kahra kat manatxowà, ohnawonye. Àro wyaro kany me oyehtokonye, Khoryenkomo nenyhoryetxho me xaxa mpànà manatxhe ha. ¹⁰Kàhnawonye ryhe, àro wyaro hamà kany me kehtokonye, ronenyhoryetxho me harha manaha, katxho me tehxtaxhe, Khoryenkomo wya. Kàmtar kom ke ryhe, Kohkom me naha, Txesusu, kany me xarha kehtokonye, Khoryenkomo nenyhoryetxho me tehxtaxhe. ¹¹Onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà, Khoryenkom karyehtanà.

Noro hona xeny me oyehtokonye, okhokahranye ro mak naha ha, noro ha.

Àro wyaro rma nkehe,
àmehosahonhàrà.

¹² Àme rye rma haxa naha, Kohkomo, toto kom hoko. Xuknewyana kom hoko, Xuknewyanahnà kom hoko xarha, àme rye rma haxa naha. Omeroron komo yohà rye me naha, Kohkomo. Apa y, uro ewakryeko kany komo ryhe, noro newakryenàr me rma haxa natxhe, omeroro. ¹³ Àro hoko rma, onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà.

Apa y, uro enyhoryeko kany komo ryhe,
Kohkomo wya, noro nenyhoryenàr
me xaxa mpànà natxhe ha, omeroro.
Àro wyaro rma nkehe,
àmehosahonhàrà.

¹⁴ Àsok haxa hana natxow ha, toto kom ha. Noro hona xenyhera rma tehtokonye, uro enyhoryeko kahra rma hak natxow hamà. Onà wyaro xarha natxow hamà. Kryestu yokaytà yonytxahra rma tehtokonye, noro hona xenyhera rma hak natxow hamà. Àhyakanye àtohra rma hak natxhe, ekarymany komo. Àro ke, enytxahra rma hak natxow hamà.

¹⁵ Àsok hana natxow ha, ekarymany kom ha. Ànyakheranye rma Khoryenkom yehtoko, ekarymahra rma hak natxow hamà. Ànyahxemo kom hok haxa ryhe, onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà.

Àsok hana nomokyatxow ha, àrwo yonyhorunu yokarymany kom ha. Nomokyatxow hamà. Omohtoho komo rma, ohxe rma haxa naha.

Àro wyaro rma nkehe,
àmehosahonhàrà.

¹⁶ Àsok hana natxow ha, àrwo yonyhorunu yonytxanyenhàyam ha. Omerorohra rma neyuhtxownà. Àhokonye rma, onà wyaro nkehe, Esaeyas heno nmenhotho.

Amna yohà y, orwonà amna nekarymehe rma haryhe. Eyuknye komo ehxera mak naha. Tàwyanye

enytxatxhe rma, eyukhura rma natxhe, toto komo.

Àro wyaro rma nkehe, Esaeyas heno nmenhotho.

¹⁷ Àsok hana tehxtatxow ha. Onà wyaro tehxtatxow hamà. Enytxany me tehxtatxow hamà, anar komo wya Kryestu yokarymanàr ke mak ha. Noro hona harha tenyatzow hamà, enytxanyenhàr me kesnàr kom ke mak ha.

**Enytxanyenhàr mehra kat natxowà
Xuknewyana komo katxhàrà on ha.**

¹⁸ Àsok hana natxow ha, Xuknewyana kom ha. Enytxanyenhàr mehra kat natxowà. Àna hamà, enytxanyenhàr me rma natxow hamà, onà wyaro tawro ke, àmenhosahonhàrà wya.

Omeroron komo hyaka tàtosom me natxhe hampànà, ekarymany ro komo. Àrwon komo yonytxany me natxhe hampànà, yukryeka hon komo, omeroron komo.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà. ¹⁹ Uhutwanyenhàr mehra kat natxowà, Xuknewyana komo. Uhutwanyenhàr me rma natxow hamà. Moyses heno htzero, Khoryenkomo rwonà menhoy hatà, nyamoro hoko. Onà wyaro rma nkehe, ànmenhothàrà.

Matakuyatxhe hampànà, rowya anaryana komo yowakryenàr ke. Khoryenkomo mryenonàhnà nyamoro kany me manatxow hamà, anaryana kom hoko. Akàhpàn komo rma nyamoro kany me xarha manatxhe, àhokonye. Rowya nyamoro yowakryenàr ke, ewakhàrà rma haxa manatxhe hampànà.

Àro wyaro rma nkehe, Moyses heno nmenhotho. ²⁰ Onà wyaro nkehe xarha, Esaeyas heno nmenhotho xarha.

Rohutwexhe harha hampànà, anaryana komo. Khoryenkom

hutwanàr xe amna naha, kanyehná rotho komo rma nyamoro ha, Khoryenkomo uhutwamohsoko, amna wya, kanyehná rotho komo rma. Nyamoro wya ryhe kehutwamohsehe harha hampànà.

Àro wyaro rma nkehe, Esaeyas heno nmenhotho. Àro wyaro tàwya tatoko rma, oseryehpàra nehxakon hamà, noro heno, tkukur kom hona, Ehsayewyana kom hona. ²¹Nyamoro hoko rma, onà wyaro nkehe xarha, noro heno nmenhotho.

Emahona ro romryenon komo yowakryenàr xe rma wehxakon haryhe. Royuknyehná ro me mak nehxatxkonà. Ranweknye ro me mak nehxatxkonà.

Àro wyaro rma nkehe, Esaeyas heno nmenhotho.

**Ehsayewyana komo
xanomkahnohpàra nexey hamà
Khoryenkomo katxhàrà on ha.**

11 Àsok hana nay ha, Khoryenkomo ha. Àsok hana nay ha, tàmrýenon kom hoko, Ehsayewyana kom hoko rma. Àxanomkahnohnyenhàyam me kat naye. Àna matà, àxanomkahnohnyenhàyam mehra naha. Àsok tawro hana. Uro ryhe, Ehsayewyana me wehxaha. Akmaraw heno yohamàtho me rma wehxaha. Benytxamen heno komo yohamàtho me rma wehxaha, uro ha. ²Ehsayewyana rma xanomkahnohpàra rma nexey hamà, Khoryenkomo. Àro ke, Ehsayewyana komo xanomkahnohnyenhàyam mehra nay hamà. Tàmryenon kom me nyamoro wahanonkaye, amnyehra. Nyamoro rma xanomkahnohpàra naha.

Khoryenkomo karyehtan hutwahra kat manatxowà. Eryeyas heno hoko àmenhosahonhàrà rma hutwahra kat manatxowà. Khoryenkomo yakoro nàrwonàmye hatà, noro heno,

Ehsayewyana kom hoko. Àsok hana nkekon ha, noro heno ha. Atxke rma haxa natxhe, Ehsayewyana komo, omeroro rma, kekon heno hatà, Khoryenkomo wya. ³Amna yohà y, orwonà yokarymanye ro heno komo yotahatxownà, nyamoro ha, kekon heno hatà. Omàn yawonotho yanàhnohtxownà xarha. Faka yaknyohtohotho rma yanàhnohtxownà, oyowakryehra harha tehtxoho menye, kekon heno hatà. Urotho marma, oyowakryeny me rma wehxaha. Urotho xarha rotahanàr xe natxhe, nyamoro ha, kekon hatà, Eryeyas heno, Khoryenkomo wya, Ehsayewyana kom hoko. ⁴Onà wyaro haxa neyukye hatà, Khoryenkomo. Àna matà, rowakryeny me rma natxhe, ukukuru komo, kekon hatà. ⁷mew komo rma, rowakryeny me rma natxhe. Ronkurunhothàyamo rma nyamoro ha, kekon hatà. Baw yowakryehra ro mak natxhe ha, nyamoro ha, rowakryeny komo rma. Anaryana komo horyenà ro kuknonà rma yowakryehra ro mak natxhe ha, kekon hatà, Khoryenkomo, Eryeyas heno wya.

⁵Amnye rma xarha, yaworo Khoryenkomo yowakryeny me rma rha natxhe, Ehsayewyana kukur komo, yakenohnà komo rma, noro nwahanonkatxhàyamo rma. Tano me ro rma wahanonkatxownà, àhokonye towahke xaxa tesnàr ke mak ha. ⁶Ohxe ehtxoho kom hoye rohra wahanonkatxownà. Towahke xaxa tehtxoho hoye ro haxa ryhe, wahanonkatxownà, tano me ro mak ha. Ohxe ehtxoho kom hoye ro àwya àwahanonkantokony haxa, onà wyaro kahtoràtho haryhe mà, kàwyanye, towahke tehtxoho hoye ro marma wahanonkatxownà, kahtoràtho haryhe mà, kàwyanye.

⁷Àro ke, onà wyaro tketxow hamà, Ehsayewyana kom hoko. Ohxe tesnàr kom xe nehxtxkon haryhe, Khoryenkomo wya. Ohxehra mak nehxtxkonà, àwya. Ukukuru kom marmarype, ohxe natxhe, àwya, yakenohnà komo rma, ànwahanonkatxhà yamo rma. Anar komo, akàhpàra rma natxhe, tàhnawonye. Akàhpàra nyamoro yeryehatà, Khoryenkomo, toyukhura esnàr kom ke. ⁸Nyamoro hoko rma, onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà.

Akàhpànà ro me netxownà, Khoryenkomo, àhnawonye. Àro ke, tàwyanye noro yahoxetà yonyetoko, noro hutwaha rma nehxtxkonà. Tàwyanye noro rwonà yonytxantoko, uhutwaha rma nehxtxkonà. Àro wyaro rma nehxtxkonà, amnyehra. Àro wyaro rma natxhe, amnye rma xarha.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà. ⁹Nyamoro hoko rma rha, onà wyaro nkehe xarha, Dafe heno nmenhotho xarha.

Tasahxemtosome komo wyaro teryehorye rma haxa natxhe, nyamoro ha. Atxke mak natxhe. Àro ke, onà wyaro harha hak nahtxoko, teryehorye ehxemotho komo. Tatahohsosome me harha hak nahtxoko, anhà wya. Tarymaxem me hak nahtxoko. Tanàhnohsome me hak nahtxoko, atxke tesnàr kom ke. ¹⁰Enhura hak nahtxoko, tàhnawonye, ohutwaha tehtxoho menye. Teryewhamnohsoma roro me hak nahtxoko.

Àro wyaro rma nkehe, Dafe heno nemnotho, Ehsayewyana kom hoko.

**Amnye tonyhoryetxehkaxem
me harha natxhe hampànà**

Xuknewyana komo katxhàrà on ha.

¹¹Àsok hana nehxtxkon ha, nyamoro ha, Xuknewyana komo rma. Natahohsotxownà hamà, tanhàn

komo wya. Tanàhnohtàkaxem me kat natxowà, owyanye. Àna matà, tanàhnohtàkaxem mehra mak natxhe. Amnye nenyhoryetxhe harha, Khoryenkomo. Amnye rma haxa, anaro rha yana komo yonyhoryehe, atxke Xuknewyana komo yesnàr ke mak ha. Xuknewyanahnà komo rma yonyhoryehe. Àro hoye ro natakuyatxow hamà, Xuknewyana komo. Tatakuytxoho kom hoye ro, anatoko tonyhoryenàr komo xe rma rha natxow hana, Xuknewyanahnà komo wyaro rma rha. ¹²Xuknewyana komo yanhàn hoye ro, towakryexem me natxhe, anaro rha yana komo, omeroro. Ewakryehna me harha Xuknewyana komo yehtxoho hoye ro, towakryexem me natxhe, Xuknewyanahnà komo. Amnye, tonyhoryetxehkaxem me harha natxhe hampànà, Xuknewyana komo. Enyhoryetxehkaxah me naymoro yehtoko, meya roro towakryexem me rma haxa natxow hamà, anaro rha yana komo, omeroro.

¹³Xuknewyanahnà komo y, onà wyaro àkehe, owyanye. Xuknewyanahnà komo hyaka ryhe, Kryestu nànyaketxho me wehxaha. Àro ke, onà wyaro kany me wehxaha. Xuknewyanahnà komo hananàhnye uro, nyamoro hananàhnye me ryehxtxoho, ohxe rma haxa naha, kany me wehxaha, ¹⁴rokukuru komo yatakuynyàr horà, Xuknewyana komo rma yatakuynyàr horà. Àsok tawro hana. Tatakuyneyetokonye rma, anatoko owyaronye rma rha tesnàr kom xe natxow hana. Khoryenkomo nenyhoryenàr me harha natxow hana, ukukuru kom ha.

¹⁵Xuknewyana komo xanomkahnohtxownà htixer hakahpa, Khoryenkomo. Amnye newakryetxhe kahpa harha. Àwya àxanomkahnohtoho kom hoye ro, noro nàhnàn me harha natxhe, anaro

rha yana komo. Àsok hana natxow ha, amnye ha. Khoryenkomo wya Xuknewyana komo yowakryetxhe rma, meya roro towakryexem me natxow hamà, anaro rha yana komo. Àwayehxemo kom waye anàmsah me ryhe, karyhe roro harha natxow hamà.

¹⁶ Àsok hana natxow ha, Xuknewyana kom ha. Katamaru wyaro natxow hamà. Katamaru hoye towsomà ryhe, enyhoru ro me nay hamà, Khoryenkomo wya tàmsom me esnàr ke. Àro ke, enyhoru ro me rma rha naha, katamaru xarha, tàmpànà rma, àro rma rha hoye esnàr ke mak ha. Àro wyaro rma rha, enyhoru ro me nehxtatxon hatà, Xuknewyana horyen heno komo. Àro ke, enyhoru ro me rma rha natxhe, ehamàthàyo, omeroro. Natà wyaro xarha natxow hamà. Enyhoru ro me àmxar yehtoko, enyhoru ro me rma rha naha, akmatar xarha, omeroro. Àro wyaro rma rha enyhoru ro me natxhe, Xuknewyana komo, enyhoru ro me thoryen heno komo yesnàr ke mak ha.

¹⁷ Oryefera yohà wyaro xarha natxow hamà. Toto nenamàtho wyaro rma, enyhoru wyaro rma, natxhe. Omnyam haxa ryhe, Xuknewyanahnà komo rma, enampànà wyaro manatxhe. Thoko rma ahtaxaho wyaro rma manatxhe. Àsok hana nay ha, oryefera yakmatatho ha, toto nenamàtho yakmatatho ha. Ehetahra ehtoko, tàxanomkahnohsom me nay hamà. Taxwexem me nay hamà. Àhryetayo me anaro hoye neryatxhe, toto komo, tànatkem komo. Anatoko thoko rma ahtaxahotho hoy hana neryatxow ha, oryefera waka, tànenamàthàyam waka. Àro hoye ro tohkurye rye nay hamà. Toto wya axwentokono wyaro, Xuknewyana kukuru komo xanomkahnohye, Khoryenkomo. Àhryetayo menye Xuknewyanahnà kom haxa yeryeye,

tàmryenon me harha, àwyaronye rma rha ewakryenàr kom horà.

¹⁸ Onà wyaro kahra nay hamà, anaro hoyenotho, oryefera yakmatatho wya. Oyoho rma haxa ohxe wehxaha, uro, kahra nay hamà. Àro wyaro rma rha, oyohonye rma haxa ohxe amna naha kahra ehtxoko, omnyamo, Xuknewyana komo wya. Onà ryhe hutwahkaphàrà ehtxoko. Àmxarà yohkuryehra nay hamà, akmatarà, anaro hoye txexahotho. Àmxar hoye ro haxa ryhe tohkurye nay hamà. Àro wyaro rma rha, Xuknewyana kom hoye ro towakryexem me manatxhe, omnyamo. Àro ke, oyohonye rma haxa ohxe amna naha, kahra ehtxoko.

¹⁹ Anatoko onà wyaro màketxow hana. Axwexaho wyaro àxanomkahnohsah me natxow hamà, Xuknewyana komo, màketxow hana. Àro hoye ro, anaro hoye txexaho wyaro towakryexem me amna naha, màketxow hana. ²⁰ Àro wyaro owyanye tatoko rma, yaworo màketxow hamà. Onà wyaro kahra mak ehtxoko. Nyamoro yoho rma haxa ohxe amna nay hamà, kahra ehtxoko. Àsok tehtxoho kom hoye ro hana àxanomkahnohsah me natxow ha, nyamoro ha. Kryestu hona xenyhera tehtxoho kom hoye ro ryhe, àxanomkahnohsah me natxow hamà. Omnyam haxa ryhe, towakryexem me manatxhe, Kryestu hona owyanye xenyàr ke mak ha. Àro ke, ukurunkahnà me Khoryenkomo xenytxoko. ²¹ Àsok tawro hana. Àxanomkahnohxemo komo kurunhohra nehvakon hamà, noro ha. Tàmryenonàthàyo rma kurunhohra nehvakon hamà. Nyamoro rma kurunhohra tehtoko, okurunhohrany xarha naha hampànà, Kryestu hona xenyhera harha oyehtokonye. Àro ke, noro hona mpàn xenytxoko.

²² Àsok hana nay ha, Khoryenkom ha. Towahke xaxa nay hamà. Ewakhàrà xarha nay hamà. Nyamoro hoko

ewakhàra rma haxa naha, tanhàn komo wya atarymahonàr kom ke. Ohokony haxa ryhe towahke xaxa naha. Oyowakryeny kom hona xenye ro me oyehtokonye, towahke roro rma haxa naha, ohokonye. Noro hona xenyhera harha oyehtokonye, axanomkahnohyatxhe hampànà.

²³⁻²⁴ Nyamoro xarha, noro hona xeny me harha ehtokonye, tàmryenon me harha neryatxhe, Khoryenkomo. Ehnayhà ro xaxa kax mak naha ha, noro ha. Krawame oryefera waka texem me nay hamà, anaro hoye towsahotho. Thoko rma ahtaxahotho hoye towsahotho rma, krawame rma haxa texem me nay hamà, toto nenamàtho waka, anaro ro kaxe. Krawamehra mak texem me harha nay hamà, axwexahotho, ehàthàr waka harha, àro rma rha kax mak ha. Àro wyaro rma rha, krawamehra towakryexem me harha natxhe hampànà, Xuknewyana komo. Àsok hana manatxow ha, omnyam ha, Xuknewyanahnà komo. Tàmryenon me Khoryenkomo nyeryetxho me manatxow hamà. Àro ke, tàmryenon me noro nenyàr me rma rha natxhe hampànà, Xuknewyana komo xarha, noro hona tàwyanye xenyetok mak ha.

Omeroron komo hnàn yawo rma haxa Khoryenkom yehtxoho yokarymatxhàrà on ha.

²⁵ Rowtà komo y, onà wyaro tawro xehra wehxaha, owyanye. Xuknewyana kom yoho rma haxa ohxe amna nay hamà, tawro xehra wehxaha, owyanye. Àro ke, ohxe harha Xuknewyana komo yehtxoho wekarymehe, owyanye. Uhutwamohsohra rma hak nehakonà, Khoryenkomo, amnyehra. Amnye rma haxa hutwamohsehe. Àro ke, onà wyaro wekarymehe, owyanye.

Àsok hana natxow ha, Xuknewyana kom ha. Ukukuru komo rma, atxke natxow hamà. Tàhnawonye akàhpàra netxownà, Khoryenkomo, toyukhura esnàr kom ke. Atxke rma hak nyamoro yehtoko, Xuknewyanahnà kom haxa yonyhoryenàr hok naha, Khoryenkomo. Xuknewyanahnà kom hoye tånwahanonkatxhàyamo yonyhoryetxehkehe, omeroro mak ha.

²⁶ Tàwya nyamoro yonyhoryetxehkatxhe rma, Xuknewyana komo xarha yonyhoryetxehkehe. Àro hoko rma, onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà.

Nomokyaha hampànà, konyhoryeny komo. Seyaw honotho rma noro ha. Anhànàthàyamo yowyaha hampànà, tàmryenon komo hyaye, Xako heno yohamàthàyamo hyaye. Khoryenkom hokon me harha neryatxhe hampànà.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà. ²⁷ Onà wyaro nkehe xarha, àmenhosahonhàr xarha.

Rowya anhànàthàyamo yownàtoko rma, onà wyaro àkehe hampànà, àwyanye. Romryenon komo yonyhoryetxehkany me harha wehxaha, àkehe hampànà, àwyanye.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà.

²⁸ Àrwo yonyhorunu yoyukhura rma hak natxhe, Xuknewyana komo. Àro ke, nyamoro xanhànà wyaro naha, Khoryenkomo, oyonyhoryenàr komo xe tesnàr ke mak ha, Xuknewyanahnà komo rma yonyhoryenàr xe tesnàr ke mak ha. Noro nwahanonkatxhàrànhàr me mak natxhe, Xuknewyana komo. Àro ke, àxenyè rma naha, noro ha, àhoryen heno komo wahanonkanyenhàr me tesnàr ke. ²⁹ Àsok tawro hana. Anar me harha ehutwahra ro mak naha ha, àhokonye, tånewakryenàr kom hoko, tånwahanonkatxhàyamonhàr hoko.

³⁰ Amnyehra Khoryenkomo yoyukhura mehxtatxkonà, omnyamo, Xuknewyanahnà komo. Ohnàn kom yaw harha naha, Khoryenkomo, toyukhura Xuknewyana komo yesnàr ke mak ha. ³¹ Amnye rma, noro yoyukhura rma natxhe, nyamoro ha. Amnye, àhnàn kom yaw harha mpànà naha ha, Khoryenkomo. Ohnàn kom yawo tehtxoho wyaro, àhnàn kom yawo rma rha mpànà naha ha.

³² Toto kom hoko àme rye rma haxa naha, Khoryenkomo. Royuknyehna me rma hak nahtxoko, toto komo, omeroro, kanyenhàr me naha. Royuknyehna me rma hak nahtxoko, àhnàn kom yaw harha ryehtxoho me, omeroron komo hnàn yaw harha ryehtxoho me, kanyenhàr me naha, Khoryenkomo.

Ehonomnà me xaxa Khoryenkomo yehhtxoho on ha.

³³ Àsok hana nay ha, Khoryenkomo ha. Tàywero rma haxa nay hamà. Omeroro uhutwatxehkanye ro me rma haxa nay hamà. Àsok hana khutwetxow ha. Àsok hana keryatxow ha. Uhutwahra ro mak tehxtatxow hamà, kohonye rma haxa esnàr ke mak ha. ³⁴ Àro hoko rma, onà wyaro nkehe, àmenhosahonàrà.

Kohkomo yehutwatxho hutwahra ro mak tehxtatxow hamà. Onà wyaro kahra tehxtatxow hamà, àwya. Apa y, uro enytxako, yaworo owya uhutwatxho me, kahra ro mak tehxtatxow hamà, àwya. ³⁵ Apa y, akatxho wàmnyako, àro ke mehemèn hamà, rowya, kahra ro mak tehxtatxow hamà, àwya. Ehetàhkahra ro mak naha ha, noro ha, kàwyaney.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà.

³⁶ Omeroro nakàhtotàhkaye. Tànakàhtothàr yohà rye me rma haxa naha. Omeroro rma nakàhtotàhkaye, tàwyanoro ro me ehtxoho me. Onà wyaro

katxho roro me hak nahko, noro ha. Ehonomnà me xaxa naha, katxho roro me hak nahko. Àro wyaro hamà tkatxe.

Ohun komo tàmtxoko Khoryenkomo wya katxhàrà on ha.

12 Rowtà komo y, àro wyaro kàhnàn kom yawo rma haxa naha, Khoryenkomo. Àro ke, onà wyaro àkehe, owyanye, teryewrye ro. Ohun komo tàmtxoko, Khoryenkomo wya. Apa y, owyano ro me hak nahko, rohunu, katxoko, àwya. Amnyehra, Khoryenkomo wya tàmsomà ryhe, totahaxem me nehakonà. Etahahnà haxa tàmtxoko, ohun komo rma. Àwayehpànà rma tàmtxoko, àwya, noro yoyuknye ro me esnàr horà. Owyanye ohun komo yàmtoho rma, enyhoru ro me naha, Khoryenkomo wya. Onàmrà komo yahohsaha, noro ha. Noro yowakryetxho ryhe àro ha, owyanye, ekato me mak ha.

² Àsok hana natxow ha, toto kom ha. Tano me ronye rma neryehotetxow hamà. Nyamoro hoko ehohkahra ro mak ehtxoko. Anar me harha ehtxoko, ohnawonye. Ohxe roro harha ehutwatxoko. Àro wyaro ohxe harha oyehtwantokonye, Khoryenkomo yehutwatxho ryhe muhutwetxow hamà. Onà wyaro ryhe ryesnàr xe nay hamà, Khoryenkomo, màketxow hamà. Noro yehutwatxho yawo ro kehtokonye, ohxe tehxtatxow hamà. Noro teryehotanàhyatxow hamà. Ohxe ro mak tehxtatxow hamà, noro yehutwatxho yawo ro kehtokonye mak ha.

³ Towahke rma haxa nehakonà, Khoryenkomo, rohoko. Àro hoye ro hananàhno nyne ro me ryeryeye, noro ha. Àro ke, onà wyaro khananàhyatxhe. Ehonomnà mehra oyehtokonye, ehonomnà me osonyhera ehtxoko. Àsok tawro hana. Tanoto me oytxownà hamà, Khoryenkomo, Kryestu hona owyanye xenytxoho hoye ro mak ha.

Anar me rha ayanotomatxownà mak ha. Ehonomnà me hana, ehonomnà mehra haxa hana, ayanotomatxownà ha. Àro ke, yaworo ehutwatxoko. On hoko ryhe ranotomaye, Khoryenkomo, tatoko owyanye, yaworo ehutwatxoko.

⁴Àsok hana nay ha, khun ha. Towsenya nay hamà. Towsenxano rma, yake rma nay hamà. Anar me rha nay hamà, konuru rma, kownar xarha, khanar xarha, kàhror xarha. ⁵Àro wyaro rma rha tehxtaxhe, kàwym xarha, Kryestu mryenon komo. Khunu wyaro, yake rma rha tehxtaxhe. Anar me rha tanotomaxem me tehxtaxhe. Noro rye me mak tehxtaxhe, Kryestu yohà rye me kesnàr kom ke. Noro rye me kehtxoho kom hoye ro, towsenxano wyaro tehxtaxow hamà, khunu wyaro rma rha.

⁶Anar me rha tàywero oyeriyaxhe, Khoryenkomo, towahke xaxa tehtxoho hoye ro mak ha. Àro hoye ro, anar me rha atamohtxoko, noro hyaka. Tàn-hutwamohsothàrà yokarymanyero me ryhe anar komo yeryaha, noro ha. Nyamoro rma hak nekarymatxowà. Khoryenkomo nhutwamohsotho marma hak yokarymatxowà. ⁷Towtà komo yakoronomanyero me ryhe anar komo yeryaha. Nyamoro rma hak nakoronomatxowà. Towtà komo hananàhnyero me ryhe anar komo yeryaha. Nyamoro rma hak hananàhtxowà. ⁸Towtà komo wya, onà wyaro mpàn ehtxok ha, kanye ro me ryhe anar komo yeryaha. Nyamoro rma hak àro wyaro nkatxowà. Towtà komo yowakryenye ro me ryhe anar komo yeryaha. Nyamoro rma hak newakryetxowà, amemra rma. Towtà komo yonye ro me ryhe anar komo yeryaha. Nyamoro rma hak nenytxowà, amotohpàra rma. Ekeh komo yakoronomanyero me ryhe anar komo yeryaha. Nyamoro rma hak nakoronomatxowà, teryehorye rma.

Anaro rha hoko hananàhno yeryetxhàrà on ha.

⁹Toto hoko, noro xan uro kany me oyehtokonye, yaworo xaxa katxoko. Toto kom xe xaxa ehtxoko. Anhà xehra ro mak ehtxoko. Enyhoru hoko rma haxa ehtxoko. ¹⁰Noro rye me tehtokonye, osox natxow hamà, toto komo. Àro wyaro rma rha osoxe rma haxa ehtxoko. Roho nyhe naha, mosonà, kany me ehtxoko, omnyamo ro rye rma.

¹¹Kohkomo hyaka atamohtxoko. Amotohpàra ro mak ehtxoko. Àhyaka ayatamoknyàr kom hoko, teryehorye rma haxa ehtxoko, ohnawonye.

¹²Amnye towakryexem me oyehtxoho kom hona ro manatxow hamà. Àro hoye ro, teryehorye rma haxa ehtxoko. Anar komo wya oyerewhamnohtoho komo enàmtxoko. Ohsànàhpàra rma ehtxoko. Emahona ro orwonàmtxoko, Khoryenkomo yakoro.

¹³Kryestu mryenon komo ewakryetxoko. Ewakryehnàtho komo rma ewakryetxoko, akatxho kom hoye, anyahrà kom hoy xarha. Ohyakanye hawana me toto komo yomoknàtoko, nyamoro ewakryetxoko.

¹⁴Onà wyaro katxoko, oyerewhamnohnyero kom hoko. Apa y, nyamoro ewakryetxoko, katxoko, Khoryenkomo wya, àhokonye. Tanàhnohsom me hak nahtxoko, kahra mak ehtxoko.

¹⁵Anar komo, teryehorye natxow hana. Nyamoro yakoro, teryehorye rma rha ehtxoko. Anar komo, nekhoketxow hana. Nyamoro yakoro ekhoketxoko.

¹⁶Eten kom hok oyehtokony hana, àro kom hoko àme rye rma uhutwatxoko, omnyamo ro rye rma. Ehonomnà uro kahra ehtxoko. Ehonomnàhna komo yakoron me haxa ehtxoko. Uhutwatxehekanye ro uro ha kahra ro mak ehtxoko.

¹⁷Anar komo wya owàràhyakan-tokonye, ohsànàhpàra rma ehtxoko. Àwàràhyakahranje ro mak ehtxoko. Enyhoru moson hamà katxho me oyesnàr komo xe ehtxoko, toto komo wya, omeroron komo wya. ¹⁸Towahke roro ehtxoko, toto kom hoko, omeroron kom hoko. Anatoko newakàhkahyatxow hana, anar komo, ohokonye. Nyamoro hoko rma, towahke rma ehtxoko, ewakàhkahpàra harha esnàr kom horà.

¹⁹Ronàhnàn komo y, ohsànàhpàra ro mak ehtxoko. Khoryenkomo ryhe ryehenàhyaha, ranàhnohnyenhàyamotho hoko, katxok haxa. Àro hoko rma, onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà.

Uro ryhe, kohsànàhyaha hampànà, roxanhànàtho kom hoko, kehe, Kohkomo.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà. ²⁰Onà wyaro nkehe xarha, àmenhosahonhàr xarha.

Onà wyaro haxa ehtxoko, axanhàn kom hoko. Ànyahpàra ehtokonye, nyamoro ànyahmatxoko. Twohtzahke ehtokonye, nyamoro àwokhatxoko. Àro wyaro owyanye towakryetxho kom hoye ro nehyahamnohyatxow hamà, axanhàn komo, tanhànàthàyam hoko.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà. ²¹Ayanhàn kom hokon me oyerherany hak nahko, nyamoro yanhànàtho. Nyamoro ewakryetxok haxa. Àro wyaro rma anhà marymetxow hamà.

Àsok hana natxow ha owto yoh kom ha katxhàrà on ha.

13 Àsok hana natxow ha, owto yoh kom ha. Àsok hana natxow ha, kofehnu kom ha. Khoryenkom yano me ehonomnà me natxow hamà, owto yoh komo, kofehnu komo xarha. Khoryenkomo yano menohnà, ehxera

ro mak natxhe ha, ehonomnà komo. Ehonomnà me netxownà, noro ha. Àro ke, nyamoro teyukyatzow hamà. ²Kàwyanye anweknyetokony haxa, Khoryenkomo nwahanonkatxhàyam rma tanwekyatzhe. Kàwyanye tanweketxhenye rma, kanàhnohyatzhe hampànà, nyamoro ha.

³Àsoken komo ryhe noseryehyatxowà, owto yoh kom hona, kofehnu kom hona. Ohxe ehxemo kom katà noseryehyatxowà, àhonanye. Oseryehpàra natxow hamà, ohxe ehxemo komo. Atxke ehxemo kom haxa ryhe noseryehyatxhe. Ohxe oyehtokonye, oseryehpàra manatzow hamà, owto yoh kom hona, kofehnu kom hona. Ohxe natxhe moxamo, ketxow hamà, nyamoro ha, ohokonye.

⁴Àsok tawro hana. Khoryenkomo ryhe nanotometxow hamà, oyowakryenàr kom horà. Nanotometxhe xarha, anhàtho komo yanàhnohrà horà. Khoryenkom yano me, onà wyaro kany me natxhe. Amna ayanàhnohyatzhe hampànà, kany me natxhe, atxke ehxemo komo wya. Nanàhnohyatzhe xaxa mak hampànà. Àro ke, atxke oyehtokonye, oseryehtxok mak hampànà, àwyanye ayanàhnohrà kom hona. ⁵Àro ke, nyamoro eyuhtxok hampànà, ayanàhnohpohranje Khoryenkom yehtxoho me. Ohnawonye ohxe wehxaha kany me oyehutwatxho meny xarha, eyuhtxok hampànà.

⁶Àro ke, otxenyerun kom hoye màmyatzhe xarha, àwyanye, owto yoh komo wya, kofehnu komo wya. Àsok tawro hana, Khoryenkom yanoto me esnàr kom ke hamà. Noro yanoto rma, txenyeru yahohsatxhe, tàwyanye toto komo yakoronomatxho me. ⁷Tàmporje naha, otxenyerun kom hoye, àwyanye. Àro ke tàmtxoko. Àwyanye amna txenyerunu tàmtxoko tatoko rma,

tàmtxoko, àwyaney. Ehomnà me ehtokonye, ukurunkahnà me xenytxoko.

**Osoxe rma haxa ehtxoko
katxhàrà on ha.**

⁸Eten kom hana mehetàhketxow ha. Owyanye ehetàhkantoko rma, echematxehkatxoko, tkatxehkaxe ro, ehetàhkahra harha oyehtxoho menyé. Ehetàhkanyehná rma, osox ehtxoko katxho me rma manatxhe ha. Àro ke osoxe rma haxa ehtxoko. Ohoyen komo xe oyehtokonye, Moyses heno nmenhotho meyuhtuketxow hamà. Kàyweronàhyamatxho komo rma meyuhtuketxow hamà.

⁹Àsok hana nay ha, kàyweronàhyamatxho kom ha, anar komo hetx hokohra ehtxoko katxho rma, anar komo ynyo hokohra ehtxoko katxho xarha, toto yotahahra ehtxoko katxho xarha, toto katxhotho yarhàrà ehtxoko katxho xarha, toto katxho hoko ehohkahra ehtxoko katxho xarha. Àsok hana nay ha. Omeroro rma, toto komo xe ehtxoko katxho me rma nay hamà, kàyweronàhyamatxho komo. Osox oyehtxoho wyaro rma, ohoyen komo xe xaxa ehtxoko, katxho me rma nay hamà, omeroro. ¹⁰Àsok tawro hana. Toto xe kehtokonye, noro yanàhnohpàrà tehxtxow hamà. Àro ke, khoyen komo xe roro kehtokonye, kàyweronàhyamatxho komo teyuhtuketxow hamà, omeroro mak ha.

**Mexehra nomokyan hamà
tketxhe Kohkom yomoknàr
hoko katxhàrà on ha.**

¹¹⁻¹³Àro wyaro osox tehxye tehxtxhe, Kohkom yomohtoho hahnoké esnàr ke. Konyhoryetxehkaxenyé nomokyaha, noro ha. Amnyehra, kàwyaneyé noro yahosàtxhe rma, àhahnokéhra hak nehakonà. Amnye

rma àhahnok haxa naha. Enmahpaya ehtoko, onà wyaro nketxow hamà, toto komo. Mexehra nenmahyan hamà, ketxhe. Àro wyaro rma rha, onà wyaro tketxhe, kàwyamo. Mexehra nomokyan hamà, tketxhe, Kohkom yomoknàr hoko.

Àro ke, enyhoru hokon me tehxye tehxtxow hamà. Enmahpaya ehtoko, ànàkhàrà harha natxow hamà, toto komo. Haketxow hamà, tomyawon kom hoko tesnàr kom horà. Àro wyaro rma rha, enyhoru hokon me tehxye rma haxa tehxtxhe, mexehra noro yomoknàr ke.

Anar komo ryhe, tanhàn komo hoko natxow hamà, awaràn wawo tesnàr kom ke, Khoryenkom hutwahra rma tesnàr kom ke. Nyamoro wyarohra tehtxe. Ohxe roro tehtxe, awasàn ho kesnàr kom ke, Khoryenkom hutwany me rma kesnàr kom ke.

Àsok hana natxow ha, waha kom ha. Ohxe newomumtetxow hamà, tàxanhàn kom hona tekurunhonàr kom horà. Tewomumtosom komo wyaro tekurunhotxe, kanhàn kom hona. Ohxe roro tehtxe, kekurunhonàr komo. Àro ke, àmanhohra tehtxe. Ànyerhontahra tehtxe xarha. Àwayamontahra tehtxe xarha. Tweromnà mehra tehtxe xarha. Osoyhera tehtxe xarha. Atakuyhera tehtxe xarha.

¹⁴Onà wyaro haxa tehtxe. Txesusu Kryestu yoh me roro tehtxe. Kohkom yoh me roro tehtxe, noro wyaro ohxe roro kehtxoho menyé. Kanhàn kom hoko ehohkahra harha tehtxe. Khun kom hoye ro eryehotahra harha tehtxe.

**Àna matà anar me muhutwetxhe
omnyamo kahra ehtxoko
katxhàrà on ha.**

14 Àsok hana natxow ha, okukuru kom ha. Kryestu hona nenyatxow hamà. Yaworon hutwatxehkahra mak

natxhe. Hutwetxhe rma haryhe. Kryestu mryenon me rma nyamoro xenytxoko. Ameryekahranye rma ehtxoko. Àna matà, anar me muhutwetxhe, omnyamo, kahra ehtxoko, àwyanye.

²Tonohorye naha, woto, omeroro, ketxhe, anar komo, yaworon hutwany komo. Uhutwanyehnà kom haxa ryhe, woto yonohra mak natxhe. Nyah marma yonahyatxhe, nyamoro ha. ³Woto yonony me oyehtokonye, nyamoro xanomkahnohpàra ehtxoko. Woto yononyehnà me haxa oyehtokonye, onà wyaro kahra ehtxoko, woto yonony komo wya. Atxke manatxhe, kahra ehtxoko, àwyanye, Khoryenkomo mryenon me esnàr kom ke. Tàmryenon me rma nenyatxhe, noro ha. ⁴Ayanoto kom mehra mak natxhe, nyamoro ha. Anaro yanoto me haxa natxhe. Àro ke, omnyamo ryhe, atxke manatxhe, kahra ehtxoko, àwyanye. Kohkomo ryhe, anotomany kom me naha. Noro rma nakoronometxhe xarha, ohxe manatxhe katxho me ehtxoho menye. Àro ke, ohxe manatxhe katxho me xaxa mpànà natxhe ha, nyamoro ha.

⁵Onà wyaro kany me xarha manatxow hamà. On yawasànà ryhe, ohxe rma haxa naha, kany me natxhe, anar komo. Anaro yawasàn yoho rma haxa ohxe naha, onà, kany me rma natxhe. Anar kom haxa ryhe, onà wyaro kany me natxhe. Àme rye rma naha, on yawasànà, anaro yawasàn xarha, omeroro, kany me natxhe. Àsok kany me haxa oyehtokony hana, yaworo uhutwatxoko, ohnawonye. Àro wyaro rowya tatoko, yaworohra àken hana, kahra mak ehtxoko. Khoryenkomo yano me yaworo uhutwen hamà katxok haxa, ohnawonye.

⁶Anaro yawasàn yoho rma haxa ohxe naha, onà, kany komo rma, Kohkomo yoyuknur xe natxow hamà. Àme rye rma naha, on yawasànà,

anaro yawasàn xarha, omeroro, kany komo xarha, noro yoyuknur xe rma rha natxow hamà. Woto yonony komo xarha, noro yoyuknur xe rma rha natxow hamà. Àro ke, apa y, ohxe onàmàthàrà mosonà, ketxow hamà, tot kom hoko. Woto yononyehnà komo xarha, noro yoyuknur xe rma rha natxow hamà. Nyamoro xarha, apa y, ohxe onàmàthàrà onà, ketxhe, Khoryenkomo wya, tànyahrà kom hoko. Àro ke, osox-anomkahnohpàra ehtxoko.

⁷Àsok tawro hana tano rma hak tehxtaxow ha. Kano me ronye rma keryehotatho mehrame, tano rma hak tehxtaxow hamà. Àsok tawro hana twayehyatxow ha. Kano me ronye rma keryehotatho mehrame rma rha twayehyatxow hamà. ⁸Tano rma hak kehtokonye, Kohkomo yeryehotanàhtoho me tan tehxtaxhe, noro yano me mak ha. Kwayehnàtokony xarha, noro yeryehotanàhtoho me rma rha twayehyatxhe, noro yano me rma rha. Àro ke, tano rma hak kehtokonye, Kohkom yanoto me tehxtaxow hamà. Kwayehnàtokony xarha, noro yanoto me rma rha tehxtaxow hamà. ⁹Àsok tawro hana. Tanoto me kehtxoho menye ryhe wayehye, Kryestu. Karyhe harha nasanàmye. Àro ke, Kohkom me naha, noro ha. Àwayehxemo kom yoh me rma naha. Tano rma hak tehxem kom yoh me xarha naha.

¹⁰Àsok hana manatxow ha. Atxke manatxhe ketxow hana, okukuru komo, towtà komo wya. Anar komo xarha, towtà komo xanomkahnohyatxow hana. Àro wyaro oyehtokonye, ohxehra manatxow hamà. Khoryenkomo ryhe, khutwamohsonye ro kom me naha. Amnye, noro hyaka tàtetxhe hampànà, àwya khutwamohsonàr kom horà. Ohxe kehtxohotho komo hutwamohsehe hampànà. Atxke kehtxohotho komo xarha hutwamohsehe hampànà.

¹¹Àro hoko rma, onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà.

Tehxemà roro uro ha, kehe, Kohkomo.

Àro ke, onà wyaro àkehe. Rakrataka neryewtetzhe hampànà, tosoknar kom ho, toto komo, omeroro. Ehonomnà me xaxa manaha, ketxhe hampànà, rowya, kehe, Kohkomo.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà. ¹²Noro hyaka tontokonye rma, toskarymetxhe hampànà, kàwyamo, omeroro, Khoryenkomo wya.

**Kowtà komo yanàhnohpàrà
tehtxe katxhàrà on ha.**

¹³Àro wyaro amnye khutwamohsotàhketxhe hampànà, Khoryenkomo. Àro ke, atxke manatxhe kahra harha tehtxe, kowtà komo wya. Onà wyaro ryhe tehtxe. Kowtà komo yanàhnohpàrà tehtxe. Eten kom hok kehtxoho kom hoye ro hana natanàhnohyatxowà, kowtà komo, anhà onà katxho hoko kehtxoho kom hoye ro hana, enyhoru onà katxho hoko kehtxoho kom hoye ro haxa hana. Àro hokohra harha tehtxe, atanàhnohpàrà ehtxoho menye. Anhà onà katxho hokohra tehtxe, enyhoru onà katxho hokohra xarha tehtxe, atanàhnohpàrà ehtxoho menye.

¹⁴Àro wyaro rma rha tehtxe, woto yonotho hoko. Woto yonotho ohxe nay hamà. Kanàhnohpàranye nay hamà. Àro wyaro thutwetxow hamà, Txesusu rwonàmàthàrà hoye ro, Kohkomo rwonàmàthàrà hoye ro. Onà wyaro haxa nketxhe, anar komo, kowtà kukuru komo. Ohxehra mak naha, woto, ketxhe. Tononàr xehra haxa we naha ha, Khoryenkomo, rowya, ketxhe, kowtà kukuru komo. Àro wyaro tehutwantokonye rma, tonohra natxow hamà. Tàwyanye tonontok haxa, atxke natxow hamà. ¹⁵Anatoko

owyaneye woto yononàrà yonyatxow hana. Àro hoye ro nehohketxow hana, woto yonotho hoko. Tàwyanye tonontoko rma, natanàhnohyatxow hamà, owyaneye tonotho hoye ro mak ha. Àro ke tonohra harha ehtxoko, atanàhnohpàrà ehtxoho menye. Owyanye tonontoko rma, oyowtà komo yatanàhnohàrà xe manatxow hamà. Àxehranu harha manatxow hamà. Kryestu wayehye, tàwya nyamoro yonyhoryetxho me. Àro ke, tatanàhnohsom me txeryheranye ehtxoko. Woto yonohra ehtxoko, atanàhnohpàrà nyamoro yehtxoho me.

¹⁶Anatoko owàràhyaketxow hana, anar komo, oyowtà komo rma. Woto yonotho hoko oyehtokonye rma, owàràhyaketxow hana. Woto yonotho ohxe naha kany me rma oyehtokonye, owàràhyaketxow hana. Àro ke, woto yonotho hokohra harha ehtxoko. Enyhoru rma hokohra ehtxoko, owàràhyakahraneye ehtxoho menye.

¹⁷Kàkayaryet kom me naha, Khoryenkomo. Àmryenon kom me teh-atxhe. Àro ke, woto hoko atameryekahra tehtxe. Woknano hoko atameryekahra tehtxe. Onà wyaro kehtxoho kom hok haxa tehtxe. Ohxe roro kehtxoho kom hoko tehtxe. Towahke roro kehtxoho kom hoko xarha tehtxe. Teryehorye roro kehtxoho kom hoko xarha tehtxe. Khoryenkom yokato yano me ryhe, àro wyaro ohxe kehtxoho kom hoko tehtxe. ¹⁸Àro wyaro rma Kryestu yanoto me kehtokonye, ohxe tehxtatxow hamà. Ohxe manaha, rowya, katxho me teh-atxhe, Khoryenkomo wya. Ohxe manaha katxho me rma rha tehxtatxhe, toto komo wya xarha.

¹⁹Àro ke atameryekahra tehtxe. Towahke roro rma haxa tehtxe, othoko. Tatakronomatxe, khananàhtoho kom yawo ro rma haxa kehtxoho menye.

²⁰ Anatoko Khoryenkomo nyehoryetxho komo manàhnohyatxow hana, owyanye woto yononàr ke mak ha. Tonohra haxa ehtxoko, anàhnohpàranye oyehtxoho menye. Woto ohxe naha, omeroro, katxho ryhe, yaworo xaxa mpànà naha ha. Oyowtà komo yanàhnohtoho haxa ryhe, atxke naha. Àro ke, woto yonotho hoye ro owyanye anàhnohnàtokonye, atxke manatxhe. ²¹ Eten hoye ro hana natanàhnohyatxow hana, oyowtà kom ha, owyanye woto yonotho hoye ro hana, owyanye ufa xkun yontoho hoye ro haxa hana, anaro rha hoko oyehtxoho kom hoye ro haxa hana. Àro kom hokohra tehxorye manatxhe, atanàhnohpàra ehtxoho menye.

²² Anatoko onà wyaro màketxow hana, anaro rha hoko oyehutwanàr kom me. On hoko ryehtoko, ohxe wehxan hamà, Khoryenkom yano me, màketxow hana. Àro wyaro owyanye tatoko rma, owoya rma katxoko, Khoryenkomo wya xarha. Anar komo wya kahra ehtxoko, àwyanye atxke esnàr hona. Owyanye on hoko ryehtoko ohxe wehxan hamà tatoko rma, ohxe rma mehutwetxow hamà. Atxke wehxaha kahra rma manatxow hamà. Àro ke, teryehorye manatxow hamà. ²³ Onà wyaro kahra mak ehtxoko. On hoko ryehtoko, ohxehra wehxan hana, àna hana, kahra ehtxoko. Àro wyaro owyanye tatoko rma, àhokohra ro mak ehtxoko. Àhoko oyehtokony haxa, atxke manatxow hamà, onà wyaro kahra oyesnàr kom ke, on hoko ryehtoko ohxe wehxan hamà, Khoryenkom yano me, kahra oyesnàr kom ke. Àsok tawro hana. Eten kom hok kehtokony hana, onà wyaro kany me tehxorye tehxatxhe. On hoko ryehtoko ohxe wehxan hamà, Khoryenkom yano me, kany me tehxorye tehxatxhe. Àro wyaro kahra kehtokonye, àhokohra tehxorye

tehxatxhe. Àhok kehtokony haxa, anà hoko rma tehxatxow hamà.

**Rowtà weryehotanàhyan
hamà tkatxe katxhàrà on ha.**

15 Yaworon hutwany me tehxatxow hana. Yaworon hutwane rma, anar komo hnàn yawo rma tehxorye tehxatxhe. Yaworon hutwatxehkanyehna komo hnàn yawo rma tehxorye tehxatxhe. Nyamoro yakoronmany me tehxorye tehxatxhe. Onà wyaro kahra tehxorye tehxatxhe. Onà wyaro hak wehxe, rano me ro mak ha, ryeryehotatho me mak ha, kahra tehxorye tehxatxhe. ² Onà wyaro haxa tkatxe. Rowtà weryehotanàhyan hamà, ohxe ehtxoho me, kxananàhtoho kom yawo ro nyhe ehtxoho me, tkatxe.

³ Àsok hana nehakon ha, Kryestu ha. Onà wyaro kahra nehakon hamà. Onà wyaro hak wehxe, rano me ro mak ha, ryeryehotatho me mak ha, kahra nehakon hamà. Noro hoko rma, onà wyaro haxa nkehe, àmenhosahonhàrà.

Apa y, twàràhyakaxem me wehxaha. Owàràhyakanye komo ryhe rowàràhyaketxhe.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà, Kryestu hoko.

⁴ Àsok hana nay ha, Khoryenkom karyehtan ha, àmenhosahonhàrà. Benhosom me nehakon hamà, thananàhsomà ro me kehtxoho menye. Àro hoye ro tenàmyatxow hamà, keryewhamnohtoho komo. Towankaryhe tehxatxhe xarha, Khoryenkom karyehtan hoye ro. Àro ke, amnye towakryexem me kehtxoho kom hona ro tehxatxhe.

⁵ Enàmnye me keryatxhe, Khoryenkomo. Towankaryhe xarha keryatxhe. Àro ke, noro yakoro kàrwonaha, ohokonye. Apa y, othoko towahke rye rma haxa txetxoko, àme rye rma haxa ehutwatxho menye, àkehe, àwya, ohokonye. Àro wyaro

oyehtokonye, Kryestu Txesus yano me ohxe manatxow hamà. ⁶Àro wyaro towahke rye oyehtokonye, onà wyaro kany me rye rma haxa manatxow hamà, omnyamo ro rye rma. Ohxe xaxa nay hamà, Khoryenkomo, kany me rye rma haxa manatxhe, àme rye rma haxa oyehtwanàr kom ke. Txesusu Kryestu yàmà rma noro ha, Khoryenkomo. Kohkom yàmà rma noro ha.

Ohxe xaxa manaha katxow haka Xuknewyanahnà komo Kohkomo wya katxhàrà on ha.

⁷Towahke rma haxa nehakonà, Kryestu, ohokonye. Noro wyaro towahke rye rma haxa ehtxoko, omnyam xarha, othoko. Tàwyanye towahke rye oyonyetokonye, onà wyaro nketxow hamà, toto komo. Ohxe xaxa nay hamà, Khoryenkomo, ketxow hamà.

⁸Onà wyaro ryhe àkehe, owyanye. Xuknewyana komo yakoronomany me nomokye, Kryestu, tårwonàmàthàr yawo ro Khoryenkom yehtxoho me. Àsok tawro hana. Kowakryetxhe xaxa mak hampànà, kanyenhàr me nehakon hatà, Khoryenkomo, àhoryen heno komo wya. Àro ke, akoronomany kom me nomokye, Kryestu. Àro hoye ro tårwonàmàthàrà yawo ron me Khoryenkomo hutwamohsoy hamà.

⁹Àro hoye ro rma rha, onà wyaro nketxow hamà, Xuknewyanahnà komo xarha. Ohxe xaxa nay hamà, Khoryenkomo, kàhnàn kom yawo rma haxa tesnàr ke, ketxow hamà. Àro hoko rma, onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà.

Apa y, onà wyaro àkehe, owya, Xuknewyanahnà komo nenytxanàr me. Ohxe xaxa manaha àkehe, owya, ànenytxanàr kom me. Àro wyaro rma kwanotehe, ohoko.

Àro wyaro rma nkehe. ¹⁰Onà wyaro nkehe xarha, àmenhosahonhàrà xarha.

Xuknewyanahnà komo y, teryehorye ehtxoko. Khoryenkomo mryenon komo wyaro rma rha, teryehorye ehtxoko, omnyam xarha.

Àro wyaro rma nkehe. ¹¹Onà wyaro nkehe xarha, àmenhosahonhàrà xarha.

Ohxe xaxa manaha katxow haka, Xuknewyanahnà komo, Kohkomo wya. Ohxe xaxa manaha katxow haka, toto komo, omeroron komo, àwya.

Àro wyaro rma nkehe. ¹²Onà wyaro nkehe xarha, Esaeyas heno nmenhotho xarha.

Nomokyaha hampànà, Xese heno yohamàtho. Xuknewyanahnà komo kayaryet me ehxe nomokyaha hampànà. Noro hona ro rma haxa natxhe hampànà, nyamoro ha, Xuknewyanahnà komo.

Àro wyaro rma nkehe, Esaeyas heno nmenhotho.

¹³Thona ro rma keny kom me naha, Khoryenkomo. Àro ke onà wyaro àkehe, àwya, ohokonye. Apa y, ohona nenyatxow hatà, nyamoro ha. Àro ke, teryehorye rma haxa txetxoko, àkehe. Ohxe roro rma haxa txetxoko, ohona àwyanye xenyàr ke, àkehe, àwya, ohokonye. Àro wyaro rma àkehe, noro hona ro rma haxa oyehtxoho menye. Khoryenkom yokato nakoronomanàr me, noro hona ro rma haxa manatxow hamà.

Kryestu yahoxet yano me ryhe katamokyaha katxhàrà on ha.

¹⁴Rowtà komo ya, onà wyaro kany me wehxaha, ohokonye. Ohxe rma haxa natxow hamà, kany me wehxaha. Yaworon xaxa hutwetxow hamà, tehananàhsomà ro me natxow hamà, kany me wehxaha, ohokonye.

¹⁵Teryewrye ro mak khananàhtxowà, tano, rokaryehtan yawo. Anaro rha hoko àmenhono, yaworon xaxa hutwahkahpàrà oyehtxoho menye.

Ahananàhnye kom me ryeryeye, Khoryenkomo, towahke xaxa rohoko tesnàr ke. Àro ke teryewrye ro àmenhehe, ohyakanye.

¹⁶ Kryestu Txesusu yanoto me ryeryeye, noro ha, Xuknewyanahnà komo hananàhnye ro me ryehtxoho me. Tàrwonà yokarymanye ro me ryeryeye, àrwo yonyhorunu yokarymanye ro me mak ha. Àro hoko rma katamokyaha, Khoryenkomo hyaka. Khoryenkom màn yonye ro heno komo wyaro ronàmrà wekyaha, noro hyaka. Xuknewyanahnà kukuru komo rma wekyaha, àhyaka. Ronytxanyenhàyamo rma nyamoro ha. Enyhoru ro me txexah me harha natxhe, Khoryenkom yokato yano me. Àro ke, ohxe rma haxa natxow hamà, roneknàr komo, Khoryenkomo wya.

¹⁷ Àro ke, onà wyaro kany me wehxaha. Khoryenkomo hyaka ratamoh txoho, ohxe naha, kany me wehxaha, Kryestu Txesusu wya rakoronomanàr ke mak ha. ¹⁸ Àsok tawro hana. Rahoxet yano me katamokyaha kahra wehxan hamà. Kryestu yahoxet yano me ryhe katamokyaha kany me haxa wehxaha. Àro hoye ro, onà wyaro koskarymehe. Noro yahoxet yano me wekarymekonà, Xuknewyanahnà komo wya, Khoryenkomo yoyuknye me harha ehtxoho menye. Àro ke, àrwo yonyhorunu wekarymekonà, àwyanye. Eryehokano weryakon xarha. ¹⁹ Noro yahoxet à wenyhekonà, àwyanye, eryehokano ytxoho hoko ryesnàr ke. Àro hoko rma wehxakonà, Khoryenkom yokato yahoxet yano me mak ha.

Àro wyarono rma, àrwo yonyhorunu yokarymaxe àtekonà, omeroron komo hyaka. Xerusaryen hon komo wya wekarymaye. Anaro rha owto hon komo wya xarha wekarymaye, monyen komo wya xarha. Eryerya yamtar hon komo hyaka ro ekarymaxe àtoye. Àro wyaro rma àrwo yonyhorunu wekary-

matxehkaye. Kryestu yokarymatxho rma wekarymatxehkaye.

²⁰ Kryestu yonytxanyenhàyamo hyaka rotonàr xehra mak wehxakonà. Àhyakanye totxownà hamà, anar komo, ekarymany komo. Nyamoro mahyaka rotonàr xehra mak wehxakonà. Nyamoro nhananàhàthàyamo hananàhso xarha rotonàr xehra mak wehxakonà. Kryestu yonytxanyehnàtho komo hyaka haxa ryhe rotonàr xe roro rma haxa wehxakonà, àrwo yonyhorunu yokarymaxe. ²¹ Nyamoro hoko rma, onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà.

Noro yokarymany komo yonytxahra rma hak natxhe. Amnye, noro ywero harha natxhe xaxa hampànà, nyamoro ha. Noro yokaytà yonytxahra rma hak natxhe. Amnye, noro hutwetxhe xaxa hampànà, nyamoro ha.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà.

Komokyaha ohyakanye katxhàrà on ha.

²² Nyamoro wya ekarymatxehkanàr hoko rma haxa wehxakonà. Àro ke omokhàrà rma hak wehxakonà, ohyakanye. Yake ro romoknàr xe wehxakon haryhe. Tomokhoryehra mak wehxakonà, àro hoko rma haxa ryesnàr ke. ²³ Amnye rma, àhokohra harha wehxaha, àwyanye ekarymatxehkanyenhàr me ryesnàr ke. Mexe rma haxa tomohtxahke wehxakonà, ohyakanye. Tomohtxahkeno rma, yake ro àtxemnyehàntaye. ²⁴ Àro ke, oyonyxeny romoknàr hona ro harha wehxaha. Amnye Espanya yamtar hona àtehe. Oyowto kom yawo ro nay hamà, Espanya. Àro ke, àro hona rma rotontoko, ohyakanye htxero komokyaha. Mexe nyhe txko kramamyaha, ohyawonye. Teryehorye wehxan hamà, ohyawonye ryesnàr ke.

Mexe nyhe txko ohyawonye ryexetxhe, ohxe uro mànyakyatxhe, Espanya yamtar hona. Àro wyaro oyonyàr kom hona ro wehxaha.

²⁵ Amnye rma htxero, Xerusaryen hona haxa àtehe. Anar komo nàmàtho waryaha, àton komo hyaka, Kryestu mryenon komo hyaka.

²⁶ Nyamoro rma yowakryetxhe, Maseknonya yamtar hon komo, Akaya yamtar hon komo xarha, Kryestu mryenon komo rma. Xerusaryen hon komo yowakryenàr xe rma haxa nehxtatxkenano. Àkatzhomnà komo rma yowakryenàr xe nehxtatxkenano. Àro ke, tàtxenyerun kom hoye nàmuyatxoko. ²⁷ Tano me ronye rma, nyamoro tewakryetxe, ketxkenano. Towakryehorye rma natxhe, nyamoro ha, àwyanye. Àsok tawro hana. Xuknewyana kom hoye ro, Khoryenkomo newakryetxho me rma rha natxow hamà, Xuknewyanahnà komo. Ekato me ewakryexah me natxhe, Xuknewyana kom hoye ro mak ha. Àro ke, Xuknewyana komo yakoronomany me tehxye natxow hamà, Xuknewyanahnà komo. Tkatxho kom hoye ewakryeny kom me tehxye natxow hamà.

²⁸ Àro ke, wahoro htxero, ànàmàthàyamò waryan hamà, Xerusaryen hon komo hyaka. Rowya tàmtàhkatxhe rma, komokyaha, ohyakanye. Espanya yamtar hona rotontoko rma, komokyaha, ohyakanye. ²⁹ Onà wyaro ryhe romohtoho uhutwehe. Ohyakanye romoknàtoko rma, Kryestu newakryetxho me rma haxa komokyaha. Àro hoye ro, noro newakryenàr me rma rha keryatxhe ha, rowya ahananàhrà kom ke mak ha.

³⁰ Rowtà komo y, onà wyaro àkehe, owyanye, teryewrye ro. Rohoko rma haxa orwonàmtxoko, Khoryenkom yakoro. Àsok hana manatxow ha.

Txesusu Kryestu xe manatxow hamà. Kohkom xe rma manatxow hamà. Rox xarha manatxow hamà, Khoryenkom yokato yano me mak ha. Àro wyaro oyehtxoho kom hoye ro, onà wyaro àkehe, owyanye. Rohoko rma haxa orwonàmtxoko, Khoryenkom yakoro, àkehe, teryewrye ro, owyanye. Àro wyaro rma uro akoronomatxoko. ³¹ Apa y, Pawru ukurunhoko, Xukneya yamtar hon kom hona, Kryestu yahosnyehnà kom hona, katxoko, Khoryenkomo wya. Apa y, Xerusaryen hon komo yowakryexe ten hatà. Àwya towakryetxho kom hoko rma, teryehorye hak nahtxoko, àton komo, Kryestu mryenon komo, katxok xarha, àwya. ³² Àro wyaro rohoko orwonàmtoho kom hoye ro, amnye teryehorye komokyan hamà, ohyakanye, Khoryenkom yano me. Ohyawonye ryehtoko, uro meryehotanàhyatxow hamà.

³³ Ohyawony hak nahko, Khoryenkomo. Teryehorye roro keny komo rma noro ha.

Anaro rha Homa hon komo yokarymatxhàrà on ha.

16 Fekme wekarymehe, owyanye. Ohyakanye nomokyan hatà, noro ha. Àro ke wekarymehe, owyanye ohxe txetxoho me. Kwosàn kom me naha, noro ha. Senkàryeya hon me rma naha. Àto tehtoko, Kryestu mryenon yonye ro komo yakoronomanye ro me naha. ² Àro ke, noro hoko towahke ehtxoko, noro yakoro Kohkom yohà rye me oyesnàr kom ke. Àsok tawro hana. Kohkomo mryenon me kehtokonye, towahke tehxtatxow hamà, othoko. Owyanye takoronomanàr xe ehtoko, noro akoronomatxoko. Thenyehra akoronomano nnyenhàr me rma rha naha, noro xarha. Rakoronomanyenhàr me xarha naha.

³Ohnàn kom yaw nay hatà, Pawru, katxoko, Pàryesera komo wya, ànyo wya xarha, Aakera wya rma. Rowyaro tatamohxemà ro me natxhe, nyamoro ha, Kryestu Txesusu hyaka. ⁴Nosoxanomkahnohtxownà, nyamoro ha, rowayehrà hona tàwyanye rokurunhonàr horà. Àro ke, ohxe rma haxa mehtxownà, rohoko, àkehe, àwyanye. Àro wyaro rma rha nkexhe, Kryestu mryenon komo xarha, anato rha tohsamnohsomà ro komo, Xuknewyanahnà komo rma, omeroro. Ohxe rma haxa mehtxownà, Pawru hoko, ketxhe, Pàryesera komo wya. ⁵Àmàn kom yaka nohsamnohyatxow hatà, Kryestu mryenon komo. Nyamoro wya xarha, ohnàn kom yaw nay hatà, Pawru, katxoko.

Ohnàn yaw nay hatà, Pawru, katxok xarha, Epenetu wya xarha. Ronàhnànà rma noro ha. Aaseya yamtar honotho rma noro ha. Noro htzero, Aaseya hon kom kukuru rma, Kryestu yahosàye.

⁶Ohnàn yaw nay hatà, Pawru, katxok xarha, Maryeya wya xarha. Ohyakanye thenyehra natamokyakon hatà, noro ha.

⁷Ohnàn kom yaw nay hatà, Pawru, katxok xarha, Antàroneku komo wya xarha, Xunyasà wya xarha. Rokukuru komo rma nyamoro ha. Rakoro rma watxa ymo yawo tahryemxe neh-atxkonà. Kryestu yahohsàra rma hak ryehtoko, nyamoro htzero nahohtxownà. Nyamoro hoko rma, ohxe rma haxa natxhe kany me natxhe, Petru komo, Kryestu nànyaketxho komo.

⁸Ohnàn yaw nay hatà, Pawru, katxok xarha, Ampàryeyatu wya xarha. Kohkom yohà rye me amna yehtxoho hoye ro, ronàhnàn me naha, noro ha. ⁹Àro wyaro rma rha katxok xarha, Ukmanu wya xarha. Rowyaro tatamohxemà ro me naha, noro ha, Kryestu hyaka. Àro wyaro rma rha katxok xarha, Estakesà wya

xarha. Ronàhnànà rma noro ha. ¹⁰Àro wyaro rma rha katxok xarha, Aperyesà wya xarha. Kryestu yoyuknye ro me osonyhosah me nay hatà, noro ha. Ohnàn kom yaw nay hatà, Pawru, katxok xarha, Aryestokmuru màn yawon komo wya xarha.

¹¹Ohnàn yaw nay hatà, Pawru, katxok xarha, Erokneyawu wya xarha. Rokukuru rma noro ha. Ohnàn kom yaw nay hatà, Pawru, katxok xarha, Nahsesu màn yawon kukuru komo wya xarha, Kohkomo mryenon komo wya rma. ¹²Àro wyaro rma rha katxok xarha, Tàryefena komo wya xarha, Tàryefosa wya xarha. Kwosàn komo rma nyamoro ha. Kohkomo hyaka tatamohxemà ro me natxow hatà. Ohnàn yaw nay hatà, Pawru, katxok xarha, Pehsekne wya xarha. Dàhnàn komo rma noro ha, kwosàn komo rma. Thenyehra rma haxa natamokye hatà, noro ha, Kohkomo hyaka.

¹³Ohnàn yaw nay hatà, Pawru, katxok xarha, Hufu wya xarha. Anar kom yoho rma haxa tatamohxemà ro me nay hatà, noro ha, Kohkomo hyaka. Àyonà wya xarha, àro wyaro rma rha katxok xarha. Royon me rma noro wenyaha, ohxe ryenyenhàr me esnàr ke.

¹⁴Ohnàn kom yaw nay hatà, Pawru, katxok xarha, Asenkeryetu komo wya xarha, Fàryekonte wya xarha, Ehmesà wya xarha, Patrokmasà wya xarha, Ehmasà wya xarha, nyamoro yakoron komo wya xarha, kowtà komo wya rma. ¹⁵Àro wyaro rma rha katxok xarha, Feroroku komo wya xarha, Xurya wya xarha, Neryewu wya xarha, noro wosànà wya xarha, Oryempasà wya xarha, nyamoro yakoron komo wya xarha, Kryestu mryenon komo wya rma.

¹⁶Oyohsonàtokonye atamtxuhkatxoko, osox oyehtxoho kom hoye ro, enyhoru ro me oyehtxoho kom hoye ro xarha. Ohnàn kom yaw natxow hatà,

Kryestu mryenon komo, anato rha tohsamnohsomà ro komo rma, omeroro.

Anar me hananàhno nyne kom hona mpàn xenytxoko katxhàrà on ha.

¹⁷Rowtà komo y, onà wyaro àkehe, owyanye, teryewrye ro. Anar me hananàhno nyne kom hona mpàn xenytxoko. Awyanye thananàhtoho kom hoye ro natameryeketxhe, toto komo. Txesus hona xenyhara harha natxhe, enytxanyenhàyamo. Anar me harha ahananàhyatxhe, nyamoro ha, khananàhtoho kom yawo rohra mak ha, onenytxatxhàyamo rma yawo rohra mak ha. Nyamoro hyaye otowtxoko. ¹⁸Àro wyaron komo rma, Kryestu yanoto mehra ro mak natxhe ha. Kohkomo rma yanoto mehra ro mak natxhe ha. Tano me ronye rma neryehotetxhe ro mak ha. Ohxe rma nàrwonatxhe haryhe, tàwyanye onkuhtono ynyàr horà. Ohxe manaha ketxhe rma haryhe, toto komo wya, tàwyanye ewakhonàr kom horà. Tàywenyeken komo rma yonkuhtetxhe, nyamoro ha.

¹⁹Ohokonye ryhe, onà wyaro nketxhe, toto komo, omeroro. Kryestu yoyuknye ro me natxhe, nyamoro ha, ketxhe, ohokonye. Àro ke, teryehorye rma haxa wehxaha, ohokonye. Onà wyaro rma àkehe, owyanye. Enyhoru hoko ryhe tàywero rma haxa ehtxoko. Anhà hok haxa ryhe tàywenyeke rma haxa ehtxoko. ²⁰Àro wyaro rma oyehtokonye, Satanasà yarymany me oyeryatxhe ha, Khoryenkomo. Teryehorye roro keny komo rma noro ha. Mexehra Satanasà marymatxehketxhe ha, noro yano me mak ha.

Towahke xaxa nay hamà, Txesusu Kryestu, Kohkomo, khokonye. Àro wyaro towahke noro yehtxoho hutwanàr xe roro wehxaha, owyanye.

²¹Ohnàn kom yaw nay hatà, Txe-mohtyo. Rowyaro tatamohxemà ro me naha, noro ha, Khoryenkomo hyaka. Ohnàn kom yawo rma rha natxow hatà, Rusyu komo xarha, Xasaw xarha, Sosepatru xarha. Rokukuru komo rma nyamoro ha.

²²Tehseyu uro ha. Pawru yakorono rma uro. Noro yano me àmenhehe, onà, noro karyehtanà. Uro xarha, onà wyaro àkehe, owyanye. Ohnàn kom yaw wehxaha, Kohkom yohà rye me kesnàr kom ke, àkehe, owyanye.

²³⁻²⁴Ohnàn kom yawo rma rha nay hatà, Kayu xarha. Noro màn yawon me wehxaha, uro, Pawru. Noro màn yaka nohsamnohyatxhe, Kryestu mryenon komo. Ohnàn kom yawo rma rha nay hatà, Erastu xarha. Owto yoh kom kukuru rma noro ha. Owto hon komo txenyerun yohà rma noro ha. Ohnàn kom yawo rma rha nay hatà, Kwahtu xarha, kowtà komo rma.

Ehonomnà roro me rma haxa manaha tkatxe Khoryenkomo ywa katxhàrà on ha.

²⁵Ohxe xaxa nay hamà, Kho-ryenkomo, tkatxe. Ayakoronometxhe, noro ha, khananàhtoho kom yawo ro oyehtxoho menye. Àro wyaro rma nkehe, àrwo yonyhorunu, ronekarymatxho rma, Txesusu Kryestu yokarymatxho rma. Àrwo yonyhorunu rma hutwamohsoye, Khoryenkomo. Uhutwamohsohra roro rma haxa nehakonà, amnyehra, mexe rma haxa mak ha. ²⁶Amnye rma hutwamohsoy haxa ha. Khoryenkomo rwonà yokarymany ro heno komo nekarymetxkonà rma, tàmnenhothàyam yawo, Khoryenkom karyehtan yawo rma. Àro rma amna nekarymehe, anaro rha yana komo wya, omeroron komo wya. Khoryenkomo ryhe tehquemà roro me naha. Noro rma nekarymahoye,

amna wya, toto komo wya toyuhtoho me, Txesusu Kryestu hona àwyanye xenytxoho me.

²⁷Tâywero rma haxa nay hamà, Kho-ryenkomo, noro marma mak ha. Àro ke,

onà wyaro tkatxe, noro wya. Ehonomnà roro me rma haxa manaha, tkatxe, àwya. Àro wyaro kany me keryatxow hamà, Txesusu Kryestu. Àro wyaro hamà, tkatx xarha.

KORYENTU HON KOMO HYAKA PAWRU NMENHOTHO WAHORONO ON HA.

Ohyakanye àmenhehe Koryentu hon komo hyaka katxhàrà on ha.

1 Pawru uro ha. Tano me ro rma rowa-hanonkaye, Khoryenkomo, Kryestu Txesusu nànyaknyàrà ro me ryehxoho me. Rakoro naha, Sostenesà. Kowtà komo rma noro ha. ²Ohyakanye àmenhehe, Koryentu hon komo hyaka. Khoryenkomo mryenon komo rma omnyamo. Enyhoryexah me manatxhe, Kryestu Txesusu yoh me oyesnàr kom ke. Tàmryenon me awahanonkatxownà, Khoryenkomo, enyhoru hokono ro me oyehtxoho menye. Àro wyaro rma rha natxhe, anar komo xarha, anato rhan komo. Hentan kom hana, amna yohà omoro ha, ketxow ha, Txesusu Kryestu wya, Kohkomo wya. Nyamoro rma, Khoryenkomo mryenon me natxow hamà, omeroro. Àro ke, nyamoro yoh me nay hamà, noro ha. Kàwyam xarha, Kohkom me nay hamà.

³Onà wyaro amna nkehe, Khoryenkomo wya, ohokonye. Towahke exko, Koryentu hon komo hoko, ohxe txetxoko, kehe amna, àwya, Txesusu Kryestu wya xarha. Kyàmkom me rma naha, Khoryenkomo. Kohkom me rma naha, Txesusu Kryestu.

Khoryenkomo newakryetxho me rma haxa manatxow hamà katxhàrà on ha.

⁴Khoryenkomo newakryetxho me rma haxa manatxow hamà, Kryestu Txesusu yoh me oyesnàr kom ke. Àro ke, onà wyaro kanye ro me wehxaha, àwya. Ohxe xaxa manaha, nyamoro hoko, kanye ro me wehxaha, ohokonye.

⁵Kryestu yoh me oyehtxoho kom hoye ro, ewakryetxehkaxah me manatxow hamà. Àsok tawro hana. Tàyweron me oytxownà hamà, Khoryenkomo yokato. Noro hutwatxho hoko, tàyweron me manatxow hamà. Noro yokarymatxho hoko xarha, tàyweron me manatxow hamà. Àro wyaro oyowakryetxownà hamà. ⁶Àsok tawro hana. Kryestu amna nekarymay hamà, owyanye. Amna nekarymatxho yawo ron me, mosonyhetxow hamà. ⁷Àro ke, onà wyaro katxho mehra ro mak manatxhe. Anar kom yosnaka Khoryenkomo newakryetxho me natxhe, nyamoro, katxho mehra ro mak manatxhe. Towakryexem me rma oyehtokonye, Txesusu Kryestu yomoknàr hona ro manatxow hamà. Kohkom yosonyhonàr hona ro rma manatxow hamà. ⁸Omokhàrà rma hak tehtoko, ayakoronometxhe roro rma, noro ha, yaworo roro rma oyehtxoho menye. Àro ke, tomokàtxhe rma, atxke natxhe moxamo, katxho mehra ro mak manatxhe, noro wya.

⁹Yaworon me xaxa naha, Khoryenkomo. Noro rma awahanonkatxownà, buru yohà rye me oyehtxoho menye. Kohkomo rma noro ha, Khoryenkomo muru, Txesusu Kryestu.

Anar me rha mosonytxetxow hatà katxhàrà on ha.

¹⁰Rowtà komo y, onà wyaro àkehe, owyanye, teryewrye ro, Kohkom yano me, Txesusu Kryestu yano me. Atameryekahra harha ehtxoko. Osoyhera harha ehtxoko. Àme rye rma haxa ehutwatxoko. Eten kom hoko oyosonytxantokony hana, àme rye rma uhutwatxoko.

¹¹Àro wyaro àkehe, owyanye, rowtà komo y, rowya oyokaytà komo yonytxanàr ke. Mosoyatxow hatà. Àro

wyaro oyokarymetxoko, rowya, Kàroye mryenon komo, notxwakomo mryenon komo. ¹²Anar me rha mosonytxetxow hatà, oyosoynyàr kom me hatà. Onà wyaro rma màketxow hatà, omnyamo ro rye rma. Anar komo, Pawru mryenon uro ketxow hatà. Anar komo, Aporu mryenon uro ketxow hatà. Anar komo, Petru mryenon uro ketxow hatà. Anar komo, Kryestu mryenon uro ketxow hatà. Àro wyaro mosoyatxow hatà.

¹³Onà wyaro haxa àkehe, owyanye. Omeroro rma, Kryestu mryenon me manatxhe, okukur kom marmahnà ro mak ha. Àro ke, uro ryhe Kryestu mryenonà kahra ro mak ehtxoko. Pawru mryenon uro kahra xarha ehtxoko. Àsok tawro hana. Urohnà ryhe, yahkotohen hona amoyathosah me wehxakon hamà, oyonyhoryeny komo. Àro ke, Pawru mryenon uro kahra ro mak ehtxoko. Ayataymomnàtokonye, Pawru mryenon harha uro ha kahra mak mehtxownà.

¹⁴Ayaymomnye kom mehra mak wehxakonà. Okukur kom marma waymomye, yakenohnà kom mak ha. Kryespu waymomye. Kayu xarha waymomye. ¹⁵⁻¹⁶Estehfanasà mryenon komo xarha waymomye. Nyamoro marma uhutwehe, ronaymomàtho me. Anar kom katà waymomye, owyanye. Aymomperany mak wexey hamà. Ayaymomperanye ryexetxhàr hoko rma, teryehorye wehxaha. Àsok tawro hana. Rowya ayaymomnàtokony haxa, onà wyaro tawrotho haryhe mà, owyanye, kataymomye Pawru mryenon harha uro ha tawro me, tawrotho haryhe mà, owyanye. Àro ke, teryehorye wehxaha, ayaymompàranye ryesnàr ke mak ha. ¹⁷Aymomno ynye ro mehra mak ronyakye, Kryestu. Àrwo yonyhorunu yokarymany ro me haxa ryhe ronyakye. Rowya ekarymantoko rma, ehonomnà komo wyarohra mak wehxaha, tàyweron komo wyarohra

mak ha, tàrwonhoryemà ro komo wyarohra mak ha. Norohnàtho komo wyaro haxa ryhe, ekarymany me wehxaha, rohona xenyhera toto kom yehtxoho me, Kryestu hona haxa àwyanye xenytxoho me. Rohona àwyanye xenyetok haxa, noro hona xenyhera natxow hamà. Yahkotohen hona amoyathosahonhàr hona xenyhera natxow hamà. Noro hona àwyanye xenyetok hona, norohnàtho komo wyaro rma ekarymany me wehxaha.

**Yahkotohen hona
amoyathosahonhàr
konyhoryetxhe katxhàr on ha.**

¹⁸Yahkotohen hona amoyathosahonhàr ryhe konyhoryetxhe katxho yonytxahra natxhe, toto komo, tanàhnohsom komo. Tàwyanye enytxantoko rma, onà wyaro nketxhe. Àsok maken komo rma mekarymetxow hamà, ketxhe. Onà wyaro haxa ryhe tketxhe, kàwyamo, tonyhoryexem komo. Àro wyaro katxho ryhe, yaworo rma haxa naha, tketxhe. Àro wyaro katxho hoye ro, konyhoryenye ro kom me nehutwamohsen hamà, Khoryenkomo, tketxhe. ¹⁹Àsok tawro hana. Onà wyaro nken hamà, àmenhosahonhàr.

Tàyweron uro kany komo, tàywenyek harha weryatxhe hampànà. Takàhsom uro kany komo rma, akàhpàra harha weryatxhe hampànà. Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàr.

²⁰Tàyweron mosonà katxho me natxow hamà, anar komo, toto komo wya. Àyweronàhyamano ynye ro mosonà katxho me xarha natxow hamà, anar komo. Tàrwonhoryemà ro mosonà katxho me xarha natxow hamà, anar komo, toto komo wya. Khoryenkomo wya haxa ryhe, tàywenyek mak natxhe ha, nyamoro ha, omeroro. Tàywenyeye ehtxoho komo thutwetxow hamà,

noro hutwaha ro mak esnàr kom ke. ²¹Tàywero xaxa mak nehakonà, Khoryenkomo. Tàywero noro yehtxoho hoye ro, onà wyaro nehaxtkonà, toto komo. Tàywero tehtxoho kom hoye ro noro hutwaha ro mak nehaxtkonà. Nyamoro yonyhoryenàr xe mak nehakonà, noro. Àro ke, amna nekarymatxho hoye ro nenyhoryetxhe, Kryestu hona àwyanye xenyetok mak ha. Toto komo wya àsok maken komo rma mekarymetxhe katxho hoye ro rma, nenyhoryetxhe, noro ha.

²²Xuknewyana komo ryhe, onà wyaro nketxhe. Eryehokano tsetxoko, amna wya Khoryenkom yahoxetà yonytxoho me, ketxhe rma haryhe. Xuknewyanahnà komo xarha, onà wyaro nketxhe. Tàyweron me osonyhotxoko, amna wya oyonytxatxho menye, ketxhe rma haryhe. ²³Amna haxa ryhe, Kryestu amna nekarymehe, àwyanye, omeroron komo wya. Yahkotohen hona amoyathosahonhàrà konyhoryetxhe, kehe amna. Àro wyaro tawro yonytxanàr xehra mak natxhe, Xuknewyana komo. Àna make ryhe mpe, konyhoryetxow make ryhe mpe, norotho, ketxhe rma haryhe. Xuknewyanahnà komo xarha, onà wyaro nketxhe. Àsok maken komo rma mekarymetxow hamà, ketxhe. ²⁴Onà wyaro haxa ryhe nketxow hamà, Khoryenkomo mryenon komo, ànwahanonkatxhàyamo. Khoryenkom yano me tahoxerye xaxa naha, Kryestu, ketxhe. Tàywero xaxa naha. Noro rma konyhoryetxow hamà, ketxhe. Àro wyaro rma nketxow hamà, Khoryenkomo mryenon komo, Xuknewyana kukur komo rma, Xuknewyanahnà kukur komo xarha. ²⁵Àsok tawro hana. Amoyathosahonhàrà oyonyhoryetxhe ha, ken hamà, Khoryenkomo, kàwyanye. Àna matà, ketxhe mak ha, toto komo. Àro

wyaro tàwya tatoko, tàywenyeke rma nay hamà, Khoryenkomo. Ahoxemra nehutwamohsen hamà, ketxhe. Àwyanye tàywenyeke nay hamà, katxho rma, tàywero xaxa mpànà naha ha. Àwyanye ahoxemra nehutwamohsen hamà katxho rma, tahoxerye xaxa mpànà naha ha, nyamoro yoho rma haxa mak ha.

**Ehonomnàhnà mosonà katxho
komo wahanonkaye
Khoryenkomo katxhàrà on ha.**

²⁶Rowtà komo y, àsok hana mehaxtkon ha. Khoryenkomo wya awahanonkantokonye, ehonomnà mehra mehtaxtkon hamà. Tàyweron mosonà katxho mehra mak mehaxtkonà, toto komo wya, horykomo mosonà katxho mehra mak ha, ehonomnà muru ryhe mosonà katxho mehra mak ha. Okukur kom marma ryhe tà, ehonomnà me nehaxtkon ha, yakenohnà kom mak hatà. ²⁷Awanonkatxownà mak ha, Khoryenkomo, tàmryenon me oyehtxoho menye. Tàywenyeken mosonà katxho komo rma wahanonkaye. Ehonomnàhnà mosonà katxho komo xarha wahanonkaye. Àro wyaro katxho komo ryhe wahanonkaye, tàmryenon me ehtxoho menye. Tàwya nyamoro wahanonkantoko rma, anar komo xanomkahnohyakon hamà. Tàyweron mosonà katxho komo rma, ehonomnà mosonà katxho komo xarha, xanomkahnohyakonà, Khoryenkomo. ²⁸Anar kom yosnakan mosonà katxho komo rma wahanonkaye. Townohsom mosonà katxho komo xarha, norohnàtho mosonà katxho komo xarha, wahanonkaye, tàmryenon me ehtxoho menye. ²⁹Àro wyaron komo rma wahanonkaye, ehonomnà mehra harha toto kom yehtxoho me, ehonomnà uro, Khoryenkom nenyàr me, kahra harha ehtxoho menye.

³⁰ Kryestu Txesus yoh me harha oyt-xownà, Khoryenkomo. Àsok tawro hana. Khoryenkomo yano me tàywero harha tehxtaxow hamà, Kryestu yoh me kehtxoho kom hoye ro mak ha. Àro hoye ro rma Khoryenkomo nenyhoryetxho me harha tehxtaxow hamà. Enyhoru hokono ro me harha tehxtaxow hamà. Kanhàn kom yanoto mehra harha tehxtaxow hamà, Kryestu yoh me kehtxoho kom hoye ro mak ha. ³¹ Àro ke, onà wyaro kahra ehtxoko. Rano me ro rma ohxe wehxan hamà, kahra ehtxoko. Onà wyaro haxa katxoko. Kohkomo nenyhoryetxho uro, katxoko. Àro wyaro rma rha nkehe, àmenhosahonhàrà.

Khoryenkomo yahoxet yano me nekarymen hamà màketxkonà rohoko katxhàrà on ha.

2 Rowtà komo y, amnyehra komokye, ohyakanye. Khoryenkomo rwonà yokarymaxe komokye, owyanye. Tàrwonhoryemà ro komo wyarohra mak kàrwonakonà. Tàyweron komo wyarohra mak wekarymekonà. ² Onà wyaro haxa àkekonà, rowya rma. Txesusu Kryestu marma wekarymehe, àwyanye, àkekonà. Amoyathosahonhàrà rma wekarymehe, àwyanye, àkekonà, rowya rma. ³ Àro ke, ehonomnà me ronyhera mehxtaxkon hamà. Towankaranyem me rma uro menyatxkon hamà. Tehyohsom me rma uro menyatxkon hamà. ⁴ Rowya ekarymantoko, tàrwonhoryemà ro komo wyarohra kàrwonakonà. Tàyweron komo wyarohra wekarymekonà. Khoryenkomo yokato yano me haxa ryhe kàrwonakonà. Onà wyaro màketxkonà, rohoko. Khoryenkomo yahoxet yano me nekarymen hamà, màketxkonà, rohoko.

⁵ Àro wyaro rma wehxakonà, Kryestu hona owyanye xenytxoho me. Toto yano mehra noro hona xenyàr xe wehxakonà, owyanye, tàywero ryehtxoho

yano mehra mak ha. Khoryenkomo yahoxet yano me haxa ryhe, Kryestu hona xenyàr xe wehxakonà, owyanye.

Khoryenkomo yokato haxa ryhe amna rwonàhyamaye katxhàrà on ha.

⁶ Tàyweron me mak amna nekarymehe, Khoryenkomo rwonà. Tàyweron me amna yonytxetxow hamà, takàhsom komo. Khoryenkomo hutwanàr hoko, àhorymamtàhkaxemo komo rma nyamoro ha. Toto yano mehra mak tàywero me amna nekarymehe, ehonomnà kom yano mehra mak ha. Nyamoro heno rma nosomatketxhe hampànà. Amnye ehxera harha natxhe hampànà. ⁷ Khoryenkomo yano me haxa ryhe, tàywero xaxa tehtxoho hoye ro nehutwen hamà. Tehutwatxho hoye ro rma, konyhoryetxho komo hutwekon hamà. Uhutwamohsohra rma hak nehxtakonà, amnyehra, toto komo wya. Noro haxa ryhe nhutwekonà rma, yukryeka komo yakàhtohra ro rma haka. Àtoko rma onà wyaro nkekon hamà. Wenyhoryetxhe hampànà, rowyaro ohxe xaxa tonyxemà ro me ehtxoho menye, kekon hamà. Àro wyaro rma khutwetxkon hamà, tàywero xaxa tehtxoho hoye ro mak ha. Àro rma amna nekarymehe. ⁸ Àro hutwahra mak nehxtaxkonà, ehonomnà komo, toto kayaryet komo. Tàwyanye uhutwantok haxa, Kohkomo yamoyathohra esnàràtho kom haryhe, ehonomnà xaxa rma yamoyathohra esnàràtho kom haryhe.

⁹ Khoryenkomo yehutwatxho hoko rma, onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà.

Tàxan komo yowakryehe xaxa mak hampànà, Khoryenkomo. Tàwya ewakryetxho komo hutwaye rma, noro ha. Xenyhera rma hak natxhe, toto komo. Enytxahra rma

hak natxhe. Uhutwakra rma hak natxhe, tahnawonye.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà. ¹⁰Kàwyanye haxa ryhe nhutwamohsoye, Khoryenkomo. Noro yokato rma nhutwamohsehe, kàwyanye. Omeroro uhutwatxehkanye ro me naha, Khoryenkomo yokato. Khoryenkomo yehutwatxho hutwakra natxow hamà, toto komo. Ekato haxa ryhe nhutwehe. ¹¹Àro wyaro rma rha nay hamà, kehutwatxho komo xarha. Kàhnawonye kehutwatxho komo hutwakra natxow hamà, anar komo. Kokato kom marma nhutwehe, kàhnawonye kehutwanàr kom ke mak ha. Àro wyaro rma rha naha, Khoryenkomo yehutwatxho xarha. Uhutwakra mak natxhe, toto komo. Khoryenkomo yokato marma nhutwehe.

¹²Totohnà yokato tahohtxownà, kàwyamo. Khoryenkomo yokato haxa ryhe tahohtxownà. Khoryenkomo nàmàtho rma tahohtxownà. Noro rma, tokato yàmnye, kàwyanye, tàwya kowakryetxho komo hutwany me kehtxoho menye. ¹³Àro rma amna nekarymehe. Toto yano mehra mak amna nekarymehe, tàyweron kom yano mehra mak ha. Totohnà ryhe, Khoryenkomo yokato haxa ryhe, amna rwonàhyamaye. Noro yano me rma amna nhutwamohsehe. Ekato me kowakryetxho komo amna nhutwamohsehe, Khoryenkomo yokato yano me mak ha. Noro yoh komo wya ryhe amna nhutwamohsehe.

¹⁴Khoryenkomo yokato yoh mehra tehtokonye, noro rwonà yonytxakra ro mak natxhe ha, toto komo. Noro yano me amna nekarymanàrà rma yonytxakra natxhe. Tàwyanye enytxantoko rma, onà wyaro nketxhe mak ha. Àsok maken komo rma mekarymetxow hamà, ketxhe mak ha. Tonkukmaxem me mak natxhe, nyamoro ha. Khoryenkomo yokato yoh

kom haxa ryhe, enkukmahnà me natxhe. ¹⁵Omeroro uhutwany me natxhe. Enyhoru onà, anhà haxa onà, kany me natxhe, yaworo mak ha. Khoryenkomo yokato yoh kom kax mak natxhe ha. Nyamoro yehutwatxho hutwakra mak natxhe, anar komo, Khoryenkomo yokato yoh mehra tesnàr kom ke. ¹⁶Àsok tawro hana. Onà wyaro nken hamà, àmenhosahonhàrà.

Kohkomo yehutwatxho hutwakra natxow hamà, toto komo. Àro ke, onà wyaro kanye ehxera nay hamà, Kohkomo wya. Onà wyaro amna nhutwamohsehe, owya yaworo uhutwatxho me, kanye ehxera nay hamà, àwya.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà, nyamoro hoko. Kàwyam haxa ryhe, Kryestu yehutwatxho wyaro rma rha tehutwetxhe, noro yoh me kesnàr kom ke. Àro ke, kehutwatxho komo hutwakra rma rha natxow hamà, nyamoro ha.

Anar me rha mosonytxetxow hatà katxhàr xarha on ha.

3 Rowtà komo y, awawonye ryehtoko, Kryestu mryenon me rma mehxtatxonà. Khoryenkomo yokato yano mehra mak mehutwetxkonà, ohnawonye. Ohun kom yano me haxa ryhe mehutwetxkonà, ohnawonye. Rowya ahananàhnàtokonye, thun kom yano me tehkem komo rma àhananàhyakonà. Kryestu mryenonà rma, bàryekomo txko komo wyaro rma mehxtatxonà. ²Àsok hana natxow ha, bàryekomo txko kom ha. Momu yko me natxow hamà. Woto yononyehnnà me natxow hamà. Àro wyaro rma rha, rowya ahananàhnàtokonye, krawamenohnà rma uhutwamohsekonà, owyanye. Krawamen yonytxany menyehra rma hak mehxtatxonà. Enytxany

menyxehra rma hak manatxhe, amnye rma, ³ohun kom yano me rma hak oyehtwanàr kom ke. Àsok tawro hana. Matakuyatxow hatà. Mosoyatxow hatà. Àro wyaro oyehtokonye, ohun kom yano me rma mehutwexow hamà. Kryestu mryenonàhnà komo wyaro rma manatxow hamà. Khoryenkom yokato yoh mehra mak mehutwexow hamà.

⁴Onà wyaro anar me rha mosonytxetxow hatà. Anar komo, Pawru mryenon uro ketxow hatà. Anar komo, Aporu mryenon uro ketxow hatà. Àro wyaro anar me rha oyosonytxantokonye rma, Kryestu mryenonàhnà komo wyaro manatxow hamà.

Khoryenkom yakoro tatamohxemà ro me amna naha katxhàrà on ha.

⁵Àsok hana wehxa ha, uro ha. Àsok hana nay ha, Aporu ha. Kohkom yanoto me marma amna nay hamà. Amna yanotomaye, owyanye tàrwon yonytxatxho me, Kryestu hona owyanye xenytxoho me. Anar me rha amna yanotomaye, kàwyanye toto komo yanotomanàrà wyaro mak ha.

⁶Bararàn kom hoko kehtokonye, anar me rha toto komo tanotometxow hamà. Kano me ronye rma hometxhe, anar komo, kanoto komo. Amnye, kano me ronye rma rha tukryemetxhe, anar komo, kanoto komo xarha. Àro wyaro anar me rha tanotometxow hamà, ohxe ahtanàr horà. Àro wyaro rma rha, anar me rha amna yanotomaye, Khoryenkomo, ahananàhrà kom horà. Uro htxero khananàhyatxkonà. Amnye nyhe rma, Aporu haka rha ahananàhyatxkonà. Khoryenkom haxa ryhe ohorymamnohyatxhe ha, ekato me.

⁷Tanotomany kom yosnaka rma haxa natxow hamà, anoto komo, àhomony komo rma, utukryemany komo xarha. Àro wyaro rma rha, Khoryenkom

yosnaka rma haxa amna naha, uro xarha, Aporu xarha. Khoryenkomo ryhe, ehonomnà me xaxa naha. Noro rma, ohorymamnohnye kom me naha.

⁸Àme rye rma haxa natxow hamà, àhomony komo, utukryemany komo xarha. Tanotomaxemà rye me natxow hamà. Tatamoketxhàyam hoye ro ehethàrà yahohsatxow hamà. Atamoketxhàyamo wyaro rma rha nay hamà, ehethàrà. Àro wyaro rma rha, Khoryenkomo hyaka amna yatamoketxhàrà hoye ro, towakryexem me amna naha. Amna yatamoketxhàrà wyaro rma rha naha, amna yowakryetxho.

⁹Tatamohxemà ro me nay hamà, Khoryenkomo, ahananàhrà kom hoko. Noro yakoro rma, tatamohxemà ro me amna naha, uro xarha, Aporu xarha. Omnyamo ryhe, Khoryenkom mararàn me manatxhe. Khoryenkom màn me xarha manatxhe.

Khoryenkom màn me manatxhe katxhàrà on ha.

¹⁰Àsok hana bàn komo teryatxow ha. Kano me ronye netxehtetxow hamà, anar komo, kanoto komo. Amnye horyenometxow hamà, anar komo, kanoto komo xarha. Àro wyaro rma rha, bàn yenyàr hoko ranotomaye, Khoryenkomo. Tàyweron me ryeryeye, rowya ohxe txetxoho me. Àro ke, uro htxero khananàhyatxkonà, Khoryenkomo mryenon me oyehtxoho menye. Etxehtony komo wyaro wehxakon hamà. Rohryetayo me anar komo ahananàhyatxow hamà. Àhoryenomany komo wyaro natxow hamà. Ohxe hak nahtxoko, nyamoro ha. Yaworo xaxa hak ahananàhtxowà.

¹¹Txesusu Kryestu hona xenytxoko katxho ryhe, Khoryenkom màn yetxehtotho me nay hamà. Anaro ehxera ro mak naha. Àro wyaro katxho

kom marma ryhe, Khoryenkomo mryenon me natxhe. Àro ke, nyamoro hananàhnye kom hak ohxe nahtxoko. Yaworo xaxa hak hananàhtxowà.

¹²Eten kom ke hana horyenometxow ha, bàn yeny kom ha, enyhoru ke hana, anhá ke haxa hana. Enyhoru ke horyenometxow hamà, anar komo, uru ke, pàrata ke xarha, tohu txko ke xarha. Anhá ke haxa horyenometxow hamà, anar komo, wewe ke, txuf ke xarha, ketxetx ke xarha. Àhoryenomany komo wyaro rma rha natxhe, hananàhno nyenye komo. Anar komo, ohxe hananàhno yeryatxow hamà. Anar komo, atxke hananàhno yeryatxow hamà. ¹³Nyamoro yatamoketxhàràtho rma, amnye thutwaxem me harha mpànà naha ha. Kryestu yomokàtxhe rma, thutwaxem me mpànà naha ha, atxke hana, ohxe haxa hana. Àsok hana tkukmaxem me nay ha, nàmno, toto nyeryetxho. Weheto ke tkukmaxem me nay hamà. Anhá ke txexahotho, natakyan hamà. Enyhoru ke txexaho, atakhera nay hamà. Àro wyaro tkukmaxem me nay hamà, weheto ke. ¹⁴Tkukmaxemà wyaro rma rha thutwaxem me mpànà naha ha, nyamoro yatamoketxhàràtho. Ohxe ehtoko, towakryexem me xaxa mpànà natxhe ha, hananàhno nyenyhànyamo. ¹⁵Atxke ehtok haxa ryhe, ewakryehnà me xak mak natxhe hampànà, hananàhno nyenyhànyamo. Nyamoro rma, anàhnohtàkahnà me rma natxhe. Weheto hona kàwyanye toto yanàtokono wyaro, tukrunhosom me natxhe, anàhnohno ytxoho ro hona. Tukrunhosomà rma, ewakryehnà me rma natxhe hampànà, atxke tatamoketxhàràtho komo yesnàr ke.

¹⁶Khoryenkom màn me manatxhe, omnyamo. Awawonye rma naha, Khoryenkom yokato. Bàn yawo rma naha. Àro wyaro uhutwahra kat manatxowà.

¹⁷Atxke oyehtokonye, Khoryenkom mànàtho manàhnohyatxow hamà. Bàn yanàhnohnyenhànyamotho rma yanàhnohyaha hampànà, Khoryenkomo. Noro mànà rma, enyhoru ro me naha, àwya. Omnyamo ryhe, noro màn me manatxhe.

Noro mryenon uro kahra ehtxoko toto hoko katxhàrà on ha.

¹⁸Osonkuhtohra ehtxok hampànà. Onà wyaro màketxow hana. Toto komo wya tàyweron mosonà katxho me wehxan hamà, màketxow hana. Àro wyaro osonyhera harha ehtxok hampànà. Tàywenyeken me haxa ryhe osonytxoko, tàywero harha oytxoho menye, Khoryenkomo wya. ¹⁹Toto komo wya, tàyweron mosonà katxho komo ryhe, tàywenyeken me haxa ryhe, Khoryenkomo wya. Nyamoro hoko rma, onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà.

Tàywero tehtxoho kom hoye ro, yaworon mehra natxhe, tano me ronye rma teryehotanàr kom ke. Natàknanàhketxhe mak hampànà, Khoryenkomo.

Àro wyaro rma nkehe. ²⁰Onà wyaro nkehe xarha, àmenhosahonhàrà xarha.

Onà wyaro nkehe, Kohkomo. Tàywero tehtxoho kom hoye ro nehutwetzhe rma haryhe. Àtohnawo rma nehutwetzhe, kehe, Kohkomo.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà.

²¹Àro ke, onà wyaro kahra ehtxoko, toto hoko, ehonomnà hoko. Noro mryenon uro kahra ehtxoko. Àsok tawro hana. Khoryenkomo newakryetxho me rma haxa manatxow hamà, omnyamo. Omeroro rma Khoryenkomo nàmàtho me naha, owyanye. ²²Amna xarha, Khoryenkomo nàmàtho me rma rha amna naha, owyanye, uro xarha, Aporu xarha, Petru xarha. Khoryenkomo nàmàtho me amna naha, owyanye,

ayanoto kom me amna yehtxoho me. Yukryeka xarha, Khoryenkomo nàmàtho me rma rha naha, owyanye. Àro wyaro rma ewakryexah omnyamo. Àwayehpàra rma hak oyehtokonye, towakryexem me rma haxa manatxhe. Awayehnàtokony xarha, amnye rma xarha, amnye xarha, towakryexem me rma haxa manatxhe. Àro wyaro owyano ro kom me naha, omeroro, Khoryenkomo nàmàtho. ²³Omnyamo rma, Kryestu wyano ro me manatxhe. Noro rma, Khoryenkomo wyano ro me naha.

**Kohkom marma ryhe
rohutwatxehkehe katxhàrà on ha.**

4 Onà wyaro amna xenytxoko. Uro rma, Aporu xarha, Kryestu yanoto me amna xenytxoko. Khoryenkom yehutwatxho yoh me ryhe amna xenytxoko. Tehutwatxho hutwamohsohra rma hak nehakonà, Khoryenkomo, amnyehra. Amnye rma hutwamohsoy haxa ha, tanoto komo wya.

²Àsok tawro hana. Horykomo yanoto me kehtoko, noro rwon yawo ro tehxa hamà. ³Anar komo yanoto kom hoko, onà wyaro kahra tehxtaxow hamà. Atxke naha, ohxe haxa naha, kahra tehxtaxow hamà, àhokonye. Anotomany kom marma, àro wyaro nketxow hamà, tanoto kom hoko. Atxke naha, Pawru, màketxow hana, rohoko. Oseryehokahra mak wehxaha. Atxke naha, Pawru, ketxow hana, anar komo, tosonytxaxemà ro komo. Oseryehokahra rma wehxaha. Rohoko rma, atxke wehxan hamà, ohxe haxa wehxan hamà, kahra wehxaha. ⁴Anatoko onà wyaro kehutwen hana, rohnawo. Ohxe wehxaha, ranhàn ehxera naha, àken hana, rohnawo. Àro wyaro rowya tatoko rma, ehutwatxehkahra rma wehxaha. Kohkom marma

ryhe rohutwatxehkehe. Noro rma, atxke manaha, ohxe manaha, kany me naha.

⁵Àro ke, onà wyaro kahra ehtxoko. Atxke naha, ohxe haxa naha, kahra ro mak ehtxoko, Kohkom yanoto kom hoko. Kohkom yomokhàra ro rma haka, uhutwahranye rma hak manatxhe. Noro ryhe, tomokàtxhe, khutwamohsetxhe hampànà. Kàhnawonye kehutwatxhotho komo hutwamohsehe hampànà. Enytxahnà rotho rma yonytxamohsehe hampànà. Khutwamohsetxhe mak hampànà, omeroron komo nenytxanàr me. Noro wya ryhe, ohxe manaha katxho me tehxtaxhe, ohxe ehxah me kehtokony mak ha.

**Ehonomnà me mosonyatxow
hamà katxhàrà on ha.**

⁶Rowtà komo y, àro wyaro àmenhono, amna hoko, rohoko xarha, Aporu hoko xarha, ohxe harha oyesnàr kom horà. Amna hoko rma àmenhono, Khoryenkom karyehtan yawo ro harha oyehtxoho menye, yaworo harha oyehtwatxho menye, ehonomnà mehra harha oyosonytxoho menye. Àsok tawro hana. Ehonomnà me mosonyatxow hamà. Owyanye Pawru mryenon uro tatoko, atxke naha, Aporu, kany me rma manatxow hamà. Àro wyaro rma rha, owyanye Aporu mryenon uro tatoko, atxke naha, Pawru, kany me rma manatxow hamà. Àro wyaro rma owyanye tatoko, tàyweron me mosonyatxow hamà. Anar me kany kom yoho tàyweron me mosonyatxow hamà. ⁷Anar kom yohohra mak manatxhe ha. Àsok tawro hana. Tàywero oyehtokonye, ayano me ronyehra tàywero manatxow hamà. Khoryenkom yano me marma tàywero manatxhe, noro wya tàywero oynyàr kom ke mak ha. Àro ke, onà wyaro kahra ehtxoko. Tàyweron uro, anar kom yohon uro, kahra ro mak ehtxoko. Àro

wyaro kany komo rma, tano me ronye rma tàyweron me nosonyatxow hamà.

Norohnàtho me tonyxemà ro me amna naha katxhàrà on ha.

⁸Amna yoho rma haxa mosonyatxow hamà. Àhananàhtàkaxah me rma mosonyatxow hamà. Ewakryetxehkaxah me rma mosonyatxow hamà. Kryestu wyaro toto komo kayaryet me rma mosonyatxow hamà. Toto komo kayaryet mehra mak amna menyatxow hamà. Toto komo kayaryet me oyesnàr komo xe rma wehxaha haryhe, owyaronye rma rha amna yehtxoho me, toto komo kayaryet me rma rha amna yehtxoho me, norohnàtho mehra harha amna yehtxoho me.

⁹Àsok hana amna nay ha. Kryestu nànyaknyàrà ro me amna nay hamà. Norohnàtho me mak amna yonyhen hamà, Khoryenkomo, toto komo wya. Twayehkaxem me naha, noro, katxho me rma amna yonyhen hamà. Àro wyaro norohnàtho me amna yonyatxow hamà, toto komo, kahe yawon komo xarha, omeroron komo rma. ¹⁰Tàywenyeken me amna yonyatxhe, Kryestu yanoto me amna yesnàr ke mak ha. Omnyam haxa ryhe, tàyweron me mosonyatxow hamà. Tàywero rma haxa amna naha, Kryestu yoh me amna yesnàr ke, màketxow hamà. Ahoxemra tonyxemà ro me amna naha. Omnyam haxa ryhe, tahoxerye mosonyatxow hamà. Norohnàtho me tonyxemà ro me amna naha. Omnyam haxa ryhe, ehonomnà me tonyxem me manatxow hamà. ¹¹Amna nahyehyaha. Twohtxahke xarha amna naha. Àwomumra xarha amna naha. Tompohxem me xarha amna naha. Àmàmra xarha amna naha. Àro wyaro roro rma amna naha. ¹²Amna yamor ke rma amna natamokyaha, tamotohso ro. Toto komo wya amna

wàràhyakantoko, nyamoro rma amna newakryehehe, Khoryenkomo wya. Nyamoro ewakryetxoko kehe amna, àwya, àhokonye. Anar komo wya amna yeryewhamnohnàtoko, amna nenàmnyaha, ohsànàhpàra rma. ¹³Anar komo wya atxke manaha tatoko, towahke rma amna neyukyaxhe. Norohnàtho me rma haxa tonyxem me harha amna naha. Anhàtho me rma haxa tonyxem me harha amna naha. Arymaxahotho wyaro rma amna yonyatxhe, toto komo, omeroro.

Rohoko ehohkatxoko katxhàrà on ha.

¹⁴Àro wyaro roskarymatxhàr hoko teryewrye ro àmenhen hamà, ohyakanye. Onà wyaro tawro horàhnà mak àro wyaro àmenhehe. Atxke rma haxa tehxtatxow hamà, Pawru wya, tawro horàhnà, àro wyaro àmenhehe. Ahananàhrà kom horà haxa ryhe, àro wyaro àmenhehe. Àsok tawro hana. Rohokru kom me manatxow hamà, omnyamo. Ronàhnàn kom me rma manatxow hamà. Àro ke khananàhyatxhe, ohxe oyehtxoho menye. ¹⁵Yake rma haxa natxow hamà, ahananàhnye komo, Kryestu yoh me oyesnàr kom ke. Oyàm kom haxa ryhe, towenyxa mak naha. Uro ryhe, oyàm kom me wehxan hamà. Àsok tawro hana. Uro htzero àrwo yonyhorunu wekarymaye, owyanye, Kryestu Txesus hona owyanye xenytxoho me. Àro ke, oyàm kom me harha wexey hamà. ¹⁶Àro ke, onà wyaro àkehe, teryewrye ro, owyanye. Rohoko ehohkatxoko, rowyaro rma rha oyehtxoho menye.

¹⁷Rohoko oyehohkanàr kom horà rma, Txemohtyo ànyakyako, ohyakanye. Rohokru rma noro ha. Kohkom hona xenye ro me weryeye. Àro ke, rohokru me naha, ronàhnànà rma. Rowya thananàhtoho yawo ro rma haxa naha. Noro rma ànyakyako,

ohyakanye. Rokarymaxe ànyakyako, owyanye, rohoko oyehohkanàr kom horà. Àsok hana wehxan ha. Onà wyaro katxho yawo ro wehxan hamà. Kryestu yoh me kehtokonye, ohxe roro tehxtaxow hamà, katxho yawo ro wehxaha. Àro wyaro katxho rma wekarymehe xarha, Kryestu mryenon komo wya, anato rha tohsamnohsomà ro komo wya.

¹⁸ Àsok hana manatxow ha. Okukur komo ryhe, roho rma haxa ehonomnà me nosonyatxow hatà. Pawru noseryehyan hamà, khonanye, ketxow hatà. Omokhàra harha nay hamà, toseryehrà ke hamà, ketxow hatà.

¹⁹ Komokyaha hampànà, ohyakanye. Mexehra mpànà komokyaha ha, romoknàr xe Kohkom yehtok mak ha. Rahatakaxhe rma, nyamoro yehtxoho uhutwehe hampànà. Tàrwonhoryemà ro me ehtxoho komo yonytxanàr xehra mak wehxaha. Khoryenkom yahoxet yano me ohxe ehtxoho komo hutwanàr xe haxa wehxaha. ²⁰ Àsok tawro hana. Tàrwonhoryem me kehtxoho mehranye ryhe, tàmryenon me ketxownà, Khoryenkomo, kàkaryyet komo. Tahoxet yano me ohxe kehtxoho meny haxa ryhe, tàmryenon me ketxownà. ²¹ Àsoken me ryhe romoknàr xe manatxowà, ahanatanàhnye kom me katà, towahkem me haxa katà. Towahkem me romoknàr xe manatxow hamà. Axan kom me rma romoknàr xe manatxow hamà. Àro ke, ehonomnà me osonyhera ehtxok hampànà.

**Okukur komo àhanatanàhtxoko
katxhàrà on ha.**

5 Atxke rma haxa nay hatà, toto, okukur komo. Vos hok nay hatà, tàyàm hetxenho hok hatà. Vosà hyawo rma nay hatà. Atxke rma haxa nay hamà, anar kom yoho rma haxa mak hamà. Khoryenkom hutwanyehná ro komo

rma, tàyàm kom hetx hokohra natxhe. Nyamoro yoho rma haxa atxke nay hamà, noro. ² Noro hanatanàhpàra mak manatxhe, omnyamo. Ohxe rma haxa tehxtaxhe, anar kom yoho rma haxa mak ha, màketxhe rma haryhe. Noro hanatanàhpàra mak manatxhe. Noro yanhàn hoko rma, oseryehokahra manatxow hamà. Toseryehokahorye rma haxa manatxhe. Thanatanàhporye rma haxa naha, noro, owyanye. Ohsamnohpàra harha exko, amna yakoro, kany me tehxye rma haxa manatxhe.

³ Awawonyehra wehxan hamà, uro. Awawony mak wehxaha, ekato me. Awawonye ryehtoko rma, onà wyaro àkeko. Atxke manaha hampànà, àkeko, noro wya. ⁴ Atxke manaha hampànà. Àro wyaro àkehe, owoya, Txesus yano me, Kohkom yano me, àkeko, àwya, ekato me mak ha. Àro ke, onà wyaro àkehe, owyanye. Ohsamnohtxoko, owyanye noro hanatanàhtoho me. Oyohsamnohnàtokonye, awawonye wehxaha, ekato me. Awawonye rma rha naha, Txesus xarha, Kohkomo. Ehonomnà xaxa rma noro ha. ⁵ Onà wyaro katxoko, noro wya. Ohsamnohpàra harha exko hampànà, amna yakoro, katxoko, àwya. Satanasà hyaka haxa àtok hampànà, katxoko, àwya. Àro wyaro àhanatanàhtxoko, Satanasà hyaw harha ehtxoho me. Noro ymo rma neryewhamnohyan hamà. Uhunuthuru rma yanàhnohyan hamà. Àro hoye ro tonyhoryexem me harha nay hana, noro. Kohkom yomoknàtoko, tonyhoryexem me harha nay hana. Àro ke, noro àhanatanàhtxoko, tonyhoryexem me harha esnàr horà.

⁶ Ohxe rma haxa tehxtaxhe kany me tehxyehra manatxhe, awawonye rma anhá yesnàr ke mak ha. Àsok hana nay ha, yukwar ha. Twakanonke rye katamaru yeryan hamà, omeroro mak ha. Àro wyaro rma rha, awawonye

anhà yehtoko, towenyxano rma yehtoko, atxke rye rma haxa manatxhe, omnyamo, omeroro, noro nyakhera oyesnàr kom ke mak ha. Àro wyaro uhutwahra kat manatxowà.

⁷⁻⁸ Atxke oyexetxhàyamotoho hokohra harha ehtxoko, enyhoru me harha oyehtxoho menye, katamaru àwakanomnà wyaro harha oyehtxoho menye. Àsok tawro hana. Enyhoryexah me xaxa mpànà manatxhe ha, Kryestu wayehrà ke mak ha. Àsok hana nehxatxkon ha, Ehsayewyana heno kom ha. Exet hoye tàontokonye, kahneru mxekàtho haraxkatxownà hatà. Àwakanomnà xarha yonahtxownà hatà, Khoryenkomo rwon yawo ro tehtxoho menye. Àro wyaro nasahxemtotoxownà hatà. Nyamoro heno wyaro rma rha tehxatxow hamà. Àharaxkaxahotho wyaro twayehkaxem me nexeye, Kryestu, tàwya konyhoryetxho menye. Àro ke, ohxe roro rma haxa tehtxe. Àwakanomnà yonahnyenhàyamo wyaro rma tehtxe. Atxke kexetxhàyamotoho hokohra harha tehtxe. Amnyehra kanhàn kom hoko rma haxa tehohketxkonà. Àhoko rma haxa tehxatxkonà. Àro hokohra harha tehtxe. Ohxe roro tehtxe, kàhnewonye. Yaworon me xaxa tehtxe.

⁹ Amnyehra àmenhoye, ohyakanye. Ronmenhotho yawo rma, onà wyaro àkekonà, owyanye. Awawonyehra hak nahtxoko, anhà komo, àkekonà, owyanye. ¹⁰ Anhà komo tatoko rma rowya, anar kom hokohra àro wyaro àkekonà, Kryestu mryenonàhnà kom hokohra mak ha. Kryestu mryenon mosonà katxho kom hok haxa ryhe, àro wyaro àkekonà.

Thenyehra natxow hamà, anhà komo, yukryeka hon komo, Kryestu mryenonàhnà komo. Anaro rha wos hokon komo rma nyamoro hamà, katxhonano hoko tehohkaxem komo

xarha, anar komo katxhotho yany komo xarha, thoryenà ro komo kuknon hokon komo xarha. Nyamoro rma, kwawonye roro rma natxow hamà. Yukryeka ho rma hak kehtokonye, kwawonye roro rma natxow hamà. Nyamoro hokohra ryhe, awawonyehra hak nahtxoko, àkekonà.

¹¹ Kowtà komo mosonà katxho kom hok haxa ryhe, àro wyaro àkekonà. Atxke tehtokonye, awawonyehra hak nahtxoko, anaro rha wos hoko tehtokonye, katxhonano hoko tehohkaxem me tehtokony xarha, toto horyenà ro komo kuknon hoko tehtokony xarha, toto wàràhyakany me tehtokony xarha, tànyerhontaxem me tehtokony xarha, anar komo katxhotho yany me tehtokony xarha. Àro wyaro atxke tehtokonye, awawonyehra harha hak nahtxoko. Ayakoronye asahxemtobra hak nahtxoko.

¹²⁻¹³ Urohnà ryhe, Khoryenkom haxa ryhe, atxke manatxhe kany me naha, toto komo wya, Kryestu mryenonàhnà komo wya. Oyowtà komo wya haxa ryhe, atxke manatxhe kany me tehxorye manatxhe, Kryestu mryenon komo wya mak ha. Atxke ehtokonye, atxke manatxhe kany me tehxorye manatxhe, àwyanye. Àro ke, okukur komo àhanatanàhtxoko, atxke rma haxa esnàr ke. Ohsamnohpàra harha exko hampànà, katxoko, àwya.

Tatameryekahoryehra mak manatxhe ha katxhàrà on ha.

6 Àsok hana manatxow ha. Anatoko natameryeketxow hana, okukur komo, towtà kom yakoro. Owto yoh komo hyaka tetxow hatà, tatameryekaxem komo. Khoryenkom hutwanyehrà komo hyaka rma tetxow hatà, àwyanye tonytxanàr kom horà. Àhyakanye àtohra tehxorye natxhe, Khoryenkom hutwanyehrà me esnàr

kom ke. Kryestu mryenon komo hyaka haxa, tkukur komo hyaka rma, tàtohoroye natxhe, àwyaney tonytxanàr kom horà.

²Amnye yukryeka yoh me harha tehx-atxow hatà, kàwyamo, Kryestu mryenon komo. Yukryeka hon komo tenytx-etxow hatà, ohxe manatxhe, atxke man-atxhe, tawro horà. Àro wyaro uhut-wahra kat manatxowà. Àro ke, tano rma hak oyehtokonye, oyowtà komo yonytxanàr hoko tehxorye manatxhe, atameryekatxho kom hoko. Enytxany kom menyexehra kat manatxowà. Tày-wenyeken me rma kat manatxowà.

³Kahe yawon komo xarha tenytxetxow hatà, amnye ha, ohxe manatxhe, atxke manatxhe, tawro horà. Àro wyaro uhut-wahra kat manatxowà. Àro ke, tano rma hak kehtxoho kom hoko, onytxano nyne me tehxorye tehxatxhe.

⁴Àro ke, tatameryekantokonye, àtohra hak nahtxoko, okukur komo, owto yoh komo hyaka, Kryestu mryenonàhnà komo hyaka. Nyamoro rma, oyosnakanye menyatxow hamà, Khoryenkom hutwahra esnàr kom ke. Àro ke, àhyakanye àtohra hak nahtxoko, okukur komo.

⁵⁻⁶Toto yonytxany menyexehra kat manatxowà. Awawonye ehxera kat natx-owà, toto yonytxanye ro komo, tày-weron komo. Ehxera ehtxoho kom hoye ro katà anar komo hyaka tetx-owà, okukur komo. Àro hoye ro katà Kryestu mryenonàhnà komo hyaka tetx-owà, tatameryekaxem komo, towtà kom yakoro. Àsok tawro hana. Awawonye ehxera tàyweron kom yehtoko, ohx-ehra manatxow hamà. Tàywenyeken kàwyamo kany me tehxorye manatxhe.

⁷⁻⁸Àsok tawro hana mètetxow ha, owto yoh komo hyaka, àwyaney oyonytxanàr kom horà. Ayatameryekanàr kom ke ryhe mètetxow hamà, àhyakanye. Okukur

komo rma, towtà komo wàràhyaketxow hatà. Anar komo xarha, towtà komo katxhotho yaryatxow hatà. Àro wyaro atxke oyehtxoho kom hoye ro matameryeketxow hatà. Àro hoye ro mètetxow hatà, àwyaney oyonytxanàr kom horà. Àhyakanye otontokonye rma, atameryekaxah me mosonyhetxow hamà. Tatameryekahoryehra mak manatxhe. Onà wyaro haxa kany me tehxorye manatxhe. Twàràhyakaxem me rma hak wehxhe, kany me tehxorye manatxhe. Tasom me rma hak nahko, rokatxhotho, kany me tehxorye manatxhe. Tatameryekahoryehra mak manatxhe ha.

⁹⁻¹⁰On hutwahra kat manatxowà. Anhàtho komo, Khoryenkom yowto hon mehra ro mak natxhe hampànà. Anaro rha wos hokonotho komo, thoryenà ro komo kuknonà hokonotho komo xarha, anar kom hetx hokonotho komo xarha, anar komo nyne hokonotho komo xarha, kàrà rye rma othokonotho komo xarha, wosà rye rma othokonotho komo xarha, temenyemàtho komo xarha, katxhonano hoko tehohtaxemàtho komo xarha, tanyerhontaxemàtho komo xarha, wàràhyakano nyneho komo xarha, anar komo katxhotho yanyetho komo xarha, àro wyaron komo rma, Khoryenkom yowto hon mehra ro mak natxhe hampànà. Àro wyaron me oyehtokonye, osonkuhtohra ehtxok hampànà. Àna matà, Khoryenkom yowto hon me rma wehxaha, kahra ehtxok hampànà.

¹¹Àro wyaro rma atxke mehxatxkonà, amnyehra. Okukur komo rma, àro wyaro atxke nehmatxkonà. Amnye rma haxa, anar me harha manatxow hamà. Towsah me harha naha, ayanhànàthàwamo. Khoryenkomo nenyhoryetxho me harha manatxhe, enyhoru hokono ro me oyehtxoho menyey. Khoryenkomo wya,

ronenyhoryetxho me harha manaha katxho me manatxhe. Àro wyaro anar me harha manatxhe, Txesusu Kryestu wayhàthàr hoye ro, Kohkomo rma wayhàthàr hoye ro, Khoryenkom yokato yahoxet yano me mak ha.

Anaro rha wos hokohra ro mak ehtxok hampànà katxhàrà on ha.

¹²Onà wyaro kany me tehxtaxow hamà, kàwyamo, Kryestu mryenon komo, kehutwanàr kom me. On hok ryehtoko, ohxe wehxan hamà, kany me tehxtaxow hamà, anaro rha hoko kehutwanàr kom me mak ha. Onà wyaro haxa ryhe àkehe. Ohxe kehutwatxho komo rma, anatoko ohxehra nay hana. Toto yonyhoryehra nay hana. Àro ke, àhokohra tehtxe. Anatoko, àro yanoto me tehxtaxow hana, àhoko roro kesnàr kom ke mak ha. Àro ke, àhokohra tehtxe.

¹³Nyah yonahnye me kakàhtotxownà hamà, Khoryenkomo. Àro ke, thosoke kakàhtotxownà, enahnye me kehtxoho menye. Amnye ehxera harha mpànà naha ha, nyahàtho, khosotàthàyam xarha. Ehxen me harha mpànà neryaha ha, Khoryenkomo, asahxemtòhnà me harha kesnàr kom ke. Anar me mak naha, khun komo. Khun komo yakàhtoye, Khoryenkomo, tanoto me ehtxoho me. Khun kom yoh me rma naha, Kohkomo. Anaro rha wos hoko ehtxoho mehra mak nakàhtoye. ¹⁴Khosotàthàyam wyarohra mak naha, khun komo. Ehxen me harha texem mehra mak naha. Tanàmsom me haxa naha. Àsok tawro hana. Tahoxet yano me Kohkomo yanàmye, Khoryenkomo, àwayehxemo kom waye. Tahoxet yano me rma rha, khunuthuyam xarha yanàmyaha.

¹⁵Kryestu yoh me kehtokonye, noro wyano ro me nay hamà, khun komo. Àro wyaro uhutwahra kat manatxowà.

Kryestu wyano ro ryhe, anaro rha wos hokohra hak nahko. Anaro rha kàrà hyaka tàtosom kom hokohra hak nahko. ¹⁶Onà wyaro uhutwahra kat manatxowà. Anaro rha kàrà hyaka tàtosomà hyawo kehtokonye, noro rye me naha, khun komo, wos hun yakoro. Àsok tawro hana. Onà wyaro nken hamà, àmenhosahonhàrà.

Asakononhàymo, towenyxano wyaro harha mpànà naha ha.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà. Àro ke, noro rye me harha nay hamà, khun komo, wos hun yakoro. ¹⁷Kohkom yoh me kehtokony haxa ryhe, noro rye me nay hamà, kokato komo, Kohkom yokato yakoro.

¹⁸Anaro rha wos hokohra ro mak ehtxok hampànà. Àhokonye oyehtokony haxa ryhe, tatanàhnohso harha naha, ohunuthuyamo. Anaro ayanhàn kom hoko oyehtokonye, atanàhnohpàra rma naha, ohun komo. Anaro rha wos hoko oyehtokony haxa ryhe, tatanàhnohso harha naha.

¹⁹Onà wyaro uhutwahra kat manatxowà. Ohun komo rma, Khoryenkom yokato mán me naha, ohnawonye noro yesnàr ke. Khoryenkom nàmàtho rma noro ha. Owyano ro kom mehra harha naha, ohun komo. Kohkomo wyano ro me harha naha. ²⁰Tàwyano ro me ehtxoho yehemaye, noro ha, twayehrà ke mak ha. Àro ke, anhà hokohra hak nahko, ohun komo. Àro wyaro ohxe oyehtokonye, ohxe rma rha tonyxem me nay hamà, Khoryenkomo, oyoh kom me tesnàr ke.

Àhehnà ro me kehtxoho komo ohxe naye ohxehra kat naye katxhàrà on ha.

7 Anaro rha hoko màmenhetxoko, rohyaka. Anaro rha hoko, uhutwamohsoko, amna wya, màketxoko. Àro ke koyukyaxow hamà. Onà wyaro

htxero màketxoko. Àhehnà ro me kehtx-
oho komo, ohxe naye, ohxehra kat naye,
màketxoko. Onà wyaro koyukyaxhe.
Àhehnà ro me kehtxoho komo rma, ohxe
naha. ²Omnyam haxa ryhe, tàhye teh-
orye manaxhe. Àsok tawro hana, ayan-
hàn kom hoko oyehohkanàr kom ke,
anaro rha wos hoko oyehohkanàr kom
ke. Àro ke, ohetxe ro komo ahohtxoko,
anaro rha wos hoko oyesnàr kom hona.
Woràskomo komo y, omnyam xarha,
onyo ro komo ahohtxoko.

³Osowyomahra ehtxoko, ohetx hona.
Woràskomo komo y, omnyam xarha,
osowyomahra rma rha ehtxoko, onyo
hona. ⁴Àsok tawro hana. Ohunu rma
yoh mehra harha manaxhe. Thetx hun
yoh me harha naha, ànyo. Àro wyaro
rma rha, tànyo hun yoh me harha
naha, àhetxe. Àro ke osowyomahra ehtx-
oko. ⁵Onà wyaro tkahorye mak naha.
Àyonà y, mexe nyhe txko othokohra
hak tesnye, Khoryenkom yakoro kàr-
wonàmrà hoko kehtxoho me, tkaho-
rye naha, owyanye. Àna hamà, oth-
okohra hak tehyan hamà, mexe nyhe
txko, tkahorye naha, ohetx komo wya.
Àro wyaro àme rye oyosonytxatxhenye,
mosowyometxow hamà, Khoryenkom
yakoro orwonàmrà kom hoko oyehtx-
oho menye. Mexehra nyhe rma oth-
okohra ehtxoko. Mex haxa oyehtokonye,
mehohketxow hana, ayanhàn kom hoko,
anaro wos hoko, anaro kàrà hoko
xarha. Satanas yano me mehohketxow
hana, ayanhàn kom hoko. Anaro hoko
oyehohkantokonye rma, osowyomahra
manatxow hamà, noro hona, ohna-
wonye ahoxemra oyesnàr kom ke. Àro
ke, mexehra ehxah me àto rye harha
ehtxoko.

⁶Àro wyaro rma kxananàhyatxhe.
Ohehtatxok xaxa mak hampànà kahra
mak wehxaha. Onyontatxok xaxa mak
hampànà kahra rma rha wehxaha. Onà
wyaro marma àkehe, owyanye. Ohe-

htanàr xe oyehtokonye, ohehtatxoko,
àkehe. Onyontanàr xe oyehtokonye,
onyontatxoko, àkehe xarha.

⁷Àhehra mak wehxaha, uro. Rowyaro
rma rha àhehra toto komo yesnàr xe rma
wehxaha haryhe, omeroro. Àme ryehra
mak tehaxtow hamà. Anar me rha teh-
atxow hamà, Khoryenkom yano me mak
ha. Anar komo, tàhye natxow hamà,
tànyonye xarha natxow hamà, Kho-
ryenkom yano me. Anar komo, àhehnà
ro me natxow hamà, ànyomnà ro me
xarha natxow hamà, Khoryenkom yano
me rma rha. Àro wyaro anar me rha
keryatxow hamà, noro, tànewakryenàr
me kesnàr kom horà.

⁸Onà wyaro àkehe, àhehnà komo
wya. Àhehnà ro me rma ehtxoko, row-
yaro rma rha, àkehe, àwyanye, ehehkax-
emo komo wya xarha. Ànyomnà ro me
rma ehtxoko, àkehe xarha, ànyomnà
komo wya, enyonkaxemo komo wya
xarha. ⁹Anatoko nehohketxow hana,
nyamoro ha, tanhàn kom hoko, wos
hoko, kàrà hoko xarha. Tehohkan-
tokonye rma, osowyomahra natxow
hana, wos hona, kàrà hona xarha. Tàh-
nawonye ahoxemra tehtxoho kom hoye
ro hana osowyomahra natxow ha. Àro
wyaro tehtokonye, thehtahorye natxhe.
Tànyontahorye xarha natxhe. Àhehtatho
komo rma, ànyontatho komo xarha,
ohxe rma naha, tanhàn kom hoko
ehohkatxho kom yoho rma haxa mak ha.

¹⁰Tàhyem komo rma àhananàhy-
atxhe. Tànyonyem komo xarha
àhananàhyatxhe. Urohnà rma,
Kohkomo ryhe, onà wyaro kxananàhtx-
ownà hatà. Woràskomo komo y,
otowhàra ro mak ehtxok hampànà,
onyo komo hyaye, kekon hatà.
¹¹Àhyayenye totowàtxhenye, anaro
kàrà hokohra hak nahtxoko. Ànyomra
rma hak nahtxoko. Tànyonhàyamo
hyaka harha hak totxowà, àhyawonye
roro harha tehtxoho menye. Kàrkomo

kom hoko xarha, onà wyaro nkekon hatà, Kohkomo. Ohetx komo hyaye otowhàra ro mak ehtxok hampànà, kekon hatà.

**Kryestu mryenon mehra ohetx
yehtoko otowhàra rma ehtxoko
àhyaye katxhàrà on ha.**

¹²Kryestu mryenonàhnà komo hyawo oyehtxoho kom hoko xarha, khananàhyatxhe, uro. Àro hoko rma, khananàhpàrany mak nexeye, Kohkomo. Àro ke, onà wyaro khananàhyatxhe. Kryestu mryenon mehra ohetx yehtoko, otowhàra rma ehtxoko, àhyaye. Ohyawo rma tesnàr xe noro yehtoko, otowhàra ehtxoko, àhyaye. ¹³Àro wyaro rma rha àkehe, woràskomo komo wya xarha. Kryestu mryenon mehra onyo yehtoko, otowhàra rma ehtxoko, àhyaye. Ohyawo rma tesnàr xe noro yehtoko, otowhàra ehtxoko, àhyaye. ¹⁴Kryestu mryenon mehra onyo yehtoko, tonyhoryexem me rma noro yonyaha, Khoryenkomo, ohyawo esnàr ke mak ha, Kryestu mryenonà hyawo rma esnàr ke mak ha. Àro wyaro rma rha, Kryestu mryenon mehra ohetx yehtoko, tonyhoryexem me rma noro yonyaha, ohyawo esnàr ke mak ha, Kryestu mryenonà hyawo rma esnàr ke mak ha. Enyhoryehnà me haxa tàwya xenyetoko, enyhoryehnà me rma rha ohokyamo yonyàràtho haryhe mà, àwya. Tonyhoryexem me mak ohokyamo yonyatxhe, Khoryenkomo. Àro ke, Kryestu mryenon mehra ohetx yehtoko, otowhàra rma ehtxoko, àhyaye. Kryestu mryenon mehra onyo yehtoko, otowhàra rma ehtxoko, àhyaye. Totowrà xehra nyamoro yehtoko, àhyawonye roro rma ehtxoko.

¹⁵Totowrà komo xe tehtokony haxa ryhe, ohayeny hak notowtxowà. Noro hyawo roro exko hampànà katxho

mehra harha manatxhe, ohayeny totowrà kom ke mak ha. Tàmryenon me kwahanonkatxownà, Khoryenkomo, toto kom hoko towahke roro kehtxoho menyè. Àro ke, Kryestu mryenon mehra ehtokonye, towahke rma ehtxoko, onyo kom hoko, ohetx kom hoko xarha. Ohayeny totowrà komo xe ehtokony xarha, towahke rma ehtxoko, àhokonye.

¹⁶Totowrà komo xehra ehtokony haxa ryhe, àhyawonye rma ehtxoko. Onà wyaro àkehe, woràskomo komo wya. Tàhyawonye oyehtxoho kom hoye ro hana tonyhoryexem me harha natxow ha, onyo komo, Kryestu mryenonàhnà komo. Àro wyaro rma rha àkehe xarha, kàrkomo komo wya. Tàhyawonye oyehtxoho kom hoye ro hana tonyhoryexem me harha natxow ha, ohetx komo, Kryestu mryenonàhnà komo. Àro ke, àhyawonye roro rma ehtxoko.

**Anar me oyesnàr komo xehra
ehtxoko katxhàrà on ha.**

¹⁷Àsok hana manatxow ha, tàhye hana, àhehra haxa hana, tànyony hana, ànyomra haxa hana. Khoryenkom yano me àro wyaro manatxow hamà. Oskenotho rma wahanonkaye, tàmryenon me harha. Àro ke, àro wyaro roro rma ehtxoko. Anar me oyesnàr komo xehra ehtxoko. Àro wyaro rma rha kany me wehxaha, Kryestu mryenon komo wya xarha, anato rha tohsamnohsomà ro komo wya, omeroron komo wya.

¹⁸Àro wyaro rma rha àkehe xarha, katanyyokotho kom hoko xarha. Khoryenkomo wya awahanonkantokonye, àsoken me hana mehaxatxkon ha, atanyyokosah me hana, atanyyokohnà me haxa hana. Atanyyokosah me oyehtokonye, àro wyaro roro rma ehtxoko. Atanyyokohnà me harha koteryan hamà kahra mak ehtxoko. Atanyyokohnà ro me haxa oyehtokonye, àro wyaro roro rma

ehtxoko. Katanyyoken hamà kahra ehtxoko. ¹⁹Esnaka rma haxa naha, katanyyokotho komo. Atanyyokohra kehtxoho komo xarha, esnaka rma rha naha. Kàwyanye Khoryenkom yoyuhtoho haxa ryhe, eho rma haxa naha.

²⁰Àsok hana mehxtatxon ha. Àsokenotho hana wahanonkay ha, Khoryenkom ha. Àro wyaro roro rma ehtxoko. Anar me oyesnàr komo xehra ehtxoko. ²¹Khoryenkomo wya awahanonkantokonye, àsoken me hana mehxtatxon ha, ehematxohnà ro me tanotomaxem me hana, anotomahnà ro me haxa hana. Tanotomaxemà ro me oyehtokonye, àro wyaro rma ehtxoko. Oseryehokahra ehtxoko. Anatoko onà wyaro nketxow hana, ayanotomanye ro komo. Anotomahnà me harha exko, ohxe xak àtoko, ketxow hana. Àro wyaro àwyanye katxhe rma, anotomahnà me harha ehtxoko. ²²Kohkomo wya awahanonkantokonye, àsoken me hana mehxtatxon ha, toto yanoto ro me hana, toto yanoto rohnàtho me haxa hana. Toto yanoto ro me rma oyehtokonye, anotomahnà ro me harha oytxownà, ayanhàn kom yanoto mehra harha mak ha. Àsok tawro hana. Toto yanoto ro rma, ayanhàn kom yanoto mehra harha manatxow hamà, oyohkom me harha noro yesnàr ke. Toto yanoto rohnàtho me haxa oyehtokonye, tanoto me harha oytxownà. Anotomahnà ro me ehxahotho rma, Kryestu yanoto me harha natxhe. ²³Tanoto me oyehtxoho komo rma yehemaye, noro, twayehrà ke mak ha. Àro ke, toto yanoto ro me harha oyesnàr komo xehra ehtxoko. Kryestu yanoto me haxa ryhe ehtxoko. ²⁴Àro ke, onà wyaro àkehe xarha, owyanye, rowtà komo y. Àsok hana mehxtatxon ha. Àsokenotho hana wahanonkay ha, Khoryenkom ha. Noro

yano me àro wyaro mehxtatxon hamà. Àro ke, àro wyaro rma ehtxoko. Anar me oyesnàr komo xehra ehtxoko.

Àsoke ryhe natxowà amna yomsàr komo ànyomnà komo katxhàrà on ha.

²⁵Onà wyaro màketxok xarha, onmenhothàyam yawo. Àsoke ryhe natxowà, amna yomsàr komo, ànyomnà komo, màketxoko. Nànyontetxow katà. Ànyomra rma kat natxowà, màketxoko. Àro ke koyukyatzow hamà. Àro hoko rma kxananàhpàrany mak nexeye, Kohkomo. Ryehutwatxho hoye ro ryhe koyukyatzow hamà. Noro rwon yawo ro mak wehxaha, rohnàn yawo rma haxa esnàr ke mak ha.

²⁶Àro ke, onà wyaro àkehe. Teryewhamnohsom me rma haxa tehxtatxow hamà, kàwyamo, Kryestu mryenon kom kaxe. Àro ke, anar me oyesnàr komo xehra ehtxoko. Àsok kom oyehtokonye hana, àro wyaro rma ehtxoko. ²⁷Tàhye oyehtokonye, tàhye rma ehtxoko. Kotowyan hamà, àhyaye, kahra ehtxoko. Àhehra oyehtokonye, àhehra rma ehtxoko. Rohetxe wenyan hamà, kahra ehtxoko. ²⁸Owyanye ahosàtxhenye rma, ohxe rma manatxhe. Atxke manaha katxho mehra rma manatxhe. Àro wyaro rma rha natxhe, ànyomnàtho komo xarha. Tàwyanye tànyo komo yahosàtxhe rma, ohxe rma natxhe. Atxke manaha katxho mehra rma natxhe. Toseryehokaxem me mak natxow hamà, tànyonyem komo, tàhyem komo xarha. Anaro rha tomyawon kom hoko noseryehoketxow hamà, tàhye tesnàr kom ke mak ha, tànyonye tesnàr kom ke mak ha. Àro ke, onà wyaro àkehe. Àhehra rma ehtxoko, ànyomra rma ehtxoko, àkehe, oyoseryehokanàr kom hona mak ha.

²⁹Rowtà komo y, onà wyaro àkehe xarha, owyanye. Mexehra manatxow hamà, tano, yukryeka ho.

Tosomtakaxem me mpànà naha ha, yukryeka. Àro ke, onà wyaro ehtxoko. Tàhyem komo, àhehnà komo wyaro harha hak nahtxoko. ³⁰Tekhokaxem komo xarha, ekhokahnà komo wyaro harha hak nahtxoko. Teryehoryem komo xarha, erylhohhnà komo wyaro harha hak nahtxoko. Tkatxho yehekatnye komo xarha, àkatxhomnà komo wyaro harha hak nahtxoko. ³¹Yukryeka hon hoko twarawantaxem komo xarha, àwarawantahnà komo wyaro harha hak nahtxoko. Àsok tawro hana. Tosomtakaxem me nay hamà, yukryeka honotho, omeroro.

³²Anaro rha oyomyawon kom hoko oyehtokonye, moseryehoketxow hamà. Oyoseryehokanàr komo xehra mak wehxaha. Kohkom hokon me natxow hamà, àhehnà komo. Noro yeryehotanàhrà xe natxow hamà. ³³Tàhyem kom haxa ryhe, thetx komo yeryehotanàhrà xe natxow hamà. Àro ke, anaro rha tomyawon kom hoko rma haxa natxow hamà. Àro hoye ro noseryehoketxow hamà. ³⁴Anar me rha nehutwetxow hamà. Anatoko, Kohkom hoko natxow hana. Anatoko, tomyawon kom hok haxa natxow hana. Àro wyaro rma natxow hamà, tàhyem komo. Àro wyaro rma rha natxhe, tànyonyem komo xarha. Tànyo komo yeryehotanàhrà xe natxow hamà. Àro ke, anaro rha tomyawon kom hoko rma haxa natxow hamà. Àro hoye ro noseryehoketxow hamà. Ànyomnà kom haxa ryhe, Kohkom hoko natxow hamà. Ohxe roro tehtxoho kom hoko natxhe. Tàhnawony xarha, enyhoru ro me tesnàr komo xe natxhe.

³⁵Àro wyaro rma àkehe, ayakoronomanàr kom horà. Oyeryehokanàr kom horàhnà ryhe, ohxe roro oyesnàr kom horà haxa ryhe, Kohkom hokon me oyesnàr kom horà, àro wyaro àkehe. Kohkom hoko oyehtokonye rma, anaro rha oyomyawon kom hokohra oyesnàr

komo xe wehxaha. Àro hoko rma oyoseryehokanàr komo xehra wehxaha, Kohkom hoko roro ohxe oyehtxoho menyè.

³⁶Àsok hana manatxow ha, oyomsàr kom hoko. Anatoko ànyontanàr komo xe manatxow hana. Anatoko ànyomnà ro me haxa esnàr komo xe manatxow hana. Anatoko onà wyaro màketxow hana. Amnyehra rma nemasantaye, romsàrà, ànyomra rma naha, màketxow hana. Tànyontahorye mak naha. Tàmpàra rma ryehtoko, atxke wehxan hamà, màketxow hana. Àro wyaro oyehtwantokonye, tàmtxoko rma. Nànyontatxow haka. Tànyontatxhenye rma, ohxe rma natxhe. Atxke manaha katxho mehra rma natxhe. ³⁷Anatoko onà wyaro haxa màketxow hana. Ànyomnà ro me romsàr yesnàr xe wehxaha, tàmpànà ro me hak nahko, màketxow hana. Ekarymahra mak wehxakonà, toto wya. Mekarymay hawe, mosonà wya, katxho mehra mak wehxaha, màketxow hana. Tàmpànà ro me hak nahko kany me wehxaha, yaworo xaxa mak ha, anar me harha kahra ro mak wehxaha, màketxow hana. Àro wyaro oyehtwantokonye, tàmpàra rma ehtxoko. Ànyomnà ro me hak nahtxoko, oyomsàr komo. Àro wyaro tehtokonye, ohxe rma natxhe. ³⁸Àsok tawro hana. Owyanye oyomsàr komo yàmtoho, ohxe nay hamà. Tàmpàranye oyehtxoho kom haxa ryhe, ohxe rma haxa naha.

³⁹Tàwyanye tànyo yahosàtxhe, àhyaye totowhoryehra ro mak natxhe, àhetx komo. Noro wayehpàra ro rma haka, àhyaye totowhoryehra natxhe. Àwayhàtxhe, anaro hak yahohtxowà. Ahošnàr xe tehtokonye, benyxan hak yahohtxowà. Tahohsomà rma, Kohkomo mryenon me hak nahko. ⁴⁰Ànyomra rma tehtokony haxa ryhe, teryehorye we natxhe ha. Tànyontaxem kom yoho rma haxa teryehorye we natxhe ha. Àro wyaro rma uhutwehe.

Rowya uhutwatxho rma, Khoryenkom yokato yano me we naha ha.

**Àsoke ryhe tehxatxowà woto
hoko ehxen kuknonà wya
tàmsahotho hoko katxhàrà on ha.**

8 Onà wyaro màketxok xarha, onmenhothàyam yawo. Àsoke ryhe tehxatxowà, woto hoko, ehxen kuknonà wya tàmsahotho hoko, màketxoko. Thoryenà ro kom kuknonà yowakryetxow hamà, toto komo, Kryestu mryenonàhnà komo. Woto yàmnyatxow hamà, ehxen kuknonà wya, màketxoko. Noro hun hoye rma tonyetxowà, tonohra kat tehxatxowà, màketxoko. Ehxen me ryhe amna nhutwehe, àro ke, ehxenà wya tàmsahotho rma tonosom me nay hamà, kehe amna, màketxoko. Yaworo muhutwetxow hamà. Onà wyaro haxa ryhe àkehe, owyanye. Yaworo owyanye uhutwatxho hoye rohra, oyowtà kom xe oyehtxoho kom hoye ro haxa ryhe, ehutwatxoko. Àro hoye ro rma, tonosom me naha, katxoko. Tonohnà me naha, katxok xarha. Àro wyaro ehutwatxoko, oyowtà komo xe oyehtxoho kom hoye ro mak ha. Àsok tawro hana. Yaworo uhutwanye uro kany me kehtokonye, anar kom yoho nyhe tosonyatxow hamà. Osox kehtokony haxa ryhe, tatakoronometxow hamà.

²Yaworo uhutwanye uro kany me rma kehtokonye, uhutwatxehkahra rma tehxatxow hamà. Omerorohra rma thutwetxow hamà. Thutwetxhe rma haryhe, atxke txko mak ha.

³Khoryenkom xe kehtokony haxa ryhe, noro nhutwanàr me tehxatxhe. Tàmryenon me khutwetxow hamà, noro ha.

⁴Toto horyenà ro komo, ehxen me nay hamà. Àro hoko rma, yaworo màketxow hamà. Khoryenkomo ryhe, tehxem me xaxa naha, noro marma mak ha. Anaro

ehxera ro mak naha. ⁵Amna horyenà ro omoro katxho rma, yak nay hamà, kahe hokon kuknonà rma, yukryeka hon kuknon xarha. Anaro rha hoko, onà wyaro nketxow hamà, toto komo. Amna horyenà ro omoro, ketxow hamà. Amna yohà omoro, ketxhe xarha.

⁶Onà wyaro haxa ryhe tketxhe, kàwyamo. Towenyxa mak naha, Khoryenkomo, noro marma mak ha, tketxhe. Kyàmkomo rma noro ha. Noro yano me akàhtosah me naha, omeroron komo. Kàwyam xarha, noro yano me akàhtosah me rma rha tehxatxhe, noro yoyuknye ro me kehtxoho menyè. Towenyxa rma rha naha, Kohkomo xarha, tketxhe xarha. Txesusu Kryestu rma noro ha. Omeroro nakàhtotàhkaye. Noro rma, anar me harha ketxownà, toyuknye ro me kehtxoho menyè. Anar kom haxa ryhe, toto horyenà ro komo rma, ehxen me nay hamà. Àro wyaro thutwetxow hamà.

⁷Àro wyaro uhutwahra mak natxhe, kukukur komo. Amnyehra thoryenà ro kom kuknon hokono ro me nehxatxkonà, nyamoro xarha, anar komo wyaro rma rha. Tehxemà ro me thoryenà ro komo hutwetxkonà. Tehxemà ro mokro katxho wya woto yàmnyatxkonà. Àro wyaro textetxhàyam hoye ro, onà wyaro harha nehutwetxow hamà. Toto horyenà ro komo wya tàmsahotho, tonohoryehra ro mak naha ha, ketxhe. Kàwyanye tonontoko, tatanàhnohyatxow hamà, Khoryenkomo nenyàr me, ketxhe. Àro wyaro tehutwantokonye, uhutwatxehkahra rma natxow hamà. Tatanàhnohsom me mak nehutwetxow hamà. Àro ke, onà wyaro nketxow hamà. Tonohra wehxaha, ratanàhnohrà hona, ketxow hamà.

⁸Tonony komo, tononyehná komo xarha, àme rye rma natxow hamà, Khoryenkomo wya. Kàwyanye tonontoko,

ohxe rma tehxatxhe. Tonohra rma kehtokonye, ohxe rma tehxatxhe.

⁹Onà wyaro tawro hona mpàn xenytxoko. Àna hamà, àro ke wonyen hamà, tawro hona mpàn xenytxoko. Tonohra ehtxoko katxho mehra wehxan hamà, tawro hona mpàn xenytxoko. Okukur komo uhutwatxoko. Tonohra wehxaha, ratanàhnohrà hona, kany komo rma uhutwatxoko. ¹⁰Nyamoro rma oyonyatxow hana. Owyanye woto yononàrà yonyatxow hana. Anaro horyenà ro kom kuknon màn yawo ayasahxemtontokonye, oyonyatxow hana. Ohokonye rma nehohketxow hana. Moxamo wyaro wonyen hamà, ketxow hana. Ehxen kuknonà wya tàmsahotho rma wonyen hamà, moxamo wyaro, tonosom me naha kany komo wyaro, ketxow hana. Àro wyaro ohokonye tehohkatxho kom hoye ro ryhe, atxke harha nosonyatxow hamà. Atanàhnohsah me harha nosonyatxow hamà, tonohoryehra naha kany me tesnàr kom ke.

¹¹⁻¹²Owyanye tonosom me naha katxho hoye ro ryhe, atanàhnohsah me nosonyatxow hamà. Tonomy me rma oyehtokonye, nyamoro xehra manatxow hamà. Onà wyaro katxho komo rma nyamoro ha, Kryestu wayehye, tàwya nyamoro yonyhoryetxho me, katxho komo rma, oyowtà komo rma. Nyamoro xehra manatxow hamà. Nyamorohnà, Kryestu rma xehra manatxow hamà. ¹³Àro ke, onà wyaro kany me haxa ryhe ehtxoko. Woto yonohra harha wehxan hamà, kany me ehtxoko. Rowya tonotho hoye ro natanàhnohyatxow hamà, rowtà komo, àro ke tonohra harha wehxan hamà, atanàhnohpàrà ehtxoho menye, kany me ehtxoko. Àro wyaro rma kany me wehxaha, uro.

**Tànyahmahorye natxhe àrwo
yonyhorunu yokarymany
komo katxhàrà on ha.**

9Àsok kat wehxano, owyanye. Toto yanoto ro me kat wehxano. Kohkomo nànyaknyàrà ro mehra kat wehxano. Noro yonyhera kat wexeye. Txesusu rma yonyhera kat wexeye. Noro hyaka ratamoketxhàr hoye rohra katà, àmryenon me manatxowà. ²Onà wyaro nketxow hatà, anar komo, rohoko. Kohkomo nànyaketxho me ryhe mpe naye, ketxow hatà, rohoko. Àro wyaro kany me tehxoryehra manatxhe, omnyamo. Kohkomo nànyaketxho omoro kany me tehxorye manatxhe. Àsok tawro hana. Rowya noro yokarymatxhàr hoye ro, àmryenon me harha mehtxownà. Àmryenon me oyehtxoho komo rma, noro nànyaketxho me rohutwamohsen hamà. ³Àro wyaro rma koskarymehe, toto komo wya. Yaworo haxa oskarymako, amna wya, kany komo wya, àro wyaro koskarymehe.

⁴Tànyahmaxem me natxow hamà, Kohkomo nànyaknyàrà ro komo. Noro mryenon komo nànyahmanàr me natxow hamà. Àro ke, tànyahmaxem me rma rha wehxan hamà, uro xarha. Tànyahmahoryehra kat wehxano, owyanye. ⁵Thetx komo yaryatxow hamà, anar komo, Kohkomo nànyaknyàrà ro komo, noro yowtà komo xarha, Petru xarha. Ekarymaxe tàtontokonye, thetx komo yaryatxow hamà, takoronye. Tànyahmaxem me rma rha natxow hamà, àhetx komo xarha. Tàhye ryehtoko, arhàrà ryenàràtho katà, owyanye. ⁶Uro ànyahmatxoko kahra mak wehxaha, Kryestu mryenon komo wya. Ramor ke katamokyaha, ronyahrà yehekahtoho me. Àro wyaro rma rha naha, Bahnakme xarha. Amna xarha ànyahmatxoko,

atamokhera amna yehtxoho me, kany me tehxoryehra kat amna naye, owyanye. Àro wyaro kany me tehxorye amna nay hamà.

⁷Àsok hana natxow ha, arymano ynye ro kom ha. Tànyahrà komo yehekah-toho hokohra natxow hamà. Tkayaryet komo hyaka tatamoketxhàyam hoye ro, tànyahmaxem me natxow hamà. Àsok hana natxow ha, tånatkem komo xarha. Tånatàr komo yeher hoye nenahyatxow hamà, àhok tatamoketxhàyam hoye ro mak ha. Àsok hana natxow ha, faka yonye ro komo xarha. Faka manatàrà yowkur hoye nenyatxow hamà, àhok tatamoketxhàyam hoye ro mak ha. Àro wyaro rma rha tànyahmahorye natxhe, àrwo yonyhorunu yokarymany komo. Tàwyanye ekarymatxhàr hoye ro tànyahmahorye natxhe, tatamoketxhàyam hoye ro mak ha. Tonytxanyen-hàyamo nànyahmanàr me rma natxhe.

⁸Toto wya hananàhno ytxoho hoye ro, àro wyaro tànyahmaxem me natxhe, toto komo, tatamohxemà ro komo. Toto wya hananàhno ytxoho hoye rohra mak khananàhyatxhe. Khoryenkom karyehtan hoye ro haxa ryhe khananàhyatxhe. Toto wya hananàhno ytxoho wyaro rma rha naha, Khoryenkom karyehtan xarha. ⁹Àsok tawro hana. Tàwya kàyweronàhyamantokonye, onà wyaro nmenhoy hatà, Moyses heno.

Faka hotmompera ehtxoko. Ayanoto kom me ehtoko, nasànasà yakmeknyàr hok ehtoko, àhotmompera ehtxoko. Nasànasà hoye rma hak nenahno.

Àro wyaro rma nmenhohoy hatà, Khoryenkomo, noro heno wya. Faka nyahmahonàr marma katà hutwekonà, owyanye. ¹⁰Àna matà, tanoto komo nyahmahonàr xarha hutwekon hamà. Àro wyaro tàwya àmenhohontoko, amna rma hutwekon hamà. Amna wya ekarymantoko, amna nyahmanàr

hona ro amna nay hamà. Nat hokon komo wyaro amna nay hamà, enamnye komo wyaro rma, àhotnye komo wyaro xarha. Àhoko roro tehtokonye, eher hoye enahrà hona ro natxow hamà, nyamoro ha. Àro wyaro rma rha, amna nyahmanàr hona ro amna naha.

¹¹Amna yatamoketxhàr hoye ro, Khoryenkomo newakryetxho me manatxow hamà. Ekato me ewakryexah me manatxhe, amna hoye ro. Àro ke, onewakryenàr kom me tehxorye amna naha, amna nyahrà hoko, amna katxho hoko xarha. Onewakryenàr kom me tehxoryehra kat amna naye, owyanye.

¹²Anar komo mewakryetxow hamà, àwyanye ahananàhrà kom ke. Nyamoro yoho towakryehorye mak amna naha. Towakryehoryehra kat amna naye, owyanye. Nyamoro yohohra kat amna naye.

Towakryehorye amna nay hamà, owyanye. Onà wyaro kahra mak amna nehxakonà. Amna ewakryetxoko kahra amna nehxakonà, owyanye. Àsok tawro hana. Àrwo yonyhorunu yonytxanàr xe amna nehxakonà, owyanye. Kryestu ryhe, konyhoryeny kom me naha, katxho yonytxanàr xe amna nehxakonà, owyanye. Àro ke, amna ewakryetxoko kahra amna nehxakonà, owyanye enytxahtor hona. Ohxe owyanye enytxatxho me rma amna nenàmyakonà, ohxehra amna yehtxoho, ànyahpàra rma amna yehtxoho. Àsok make rma amna yehtxoho amna nenàmyakonà, ohxe owyanye enytxatxho me.

¹³Khoryenkom màn yonye ro heno komo yowakryetxhàrà muhutwetxow hamà. Khoryenkom yur hoye, toto komo nàmàtho hoye rma nenahyatxkon hatà, nyamoro heno. Toto komo nàmàtho hoy xarha nonyetxkon hatà, eknàthàyam hoy hatà. Khoryenkomo wya tàmsahotho rma noro hatà.

Tàwyanye aknyohnàtoko rma, àhoye nonyetxkon hatà, Khoryenkom màn yonye ro komo. ¹⁴Àro wyaro rma rha towakryehorye natxow hatà, àrwo yonyhorunu yokarymany komo, Kohkom yano me mak hatà. Nyamoro hoko rma, onà wyaro nkekon hatà, noro. Tonytxanyenhàyamo newakryenàr me hak nahtxoko. Àwyanye ekarymatxhàrà rma, tehemaxem me hak nahko, kekon hatà, Kohkomo.

Ehemahnà rma onà wekarymehe kany me wehxaha katxhàrà on ha.

¹⁵Onà wyaro kahra mak wehxakonà, owyanye. Rowya ekarymatxhàrà ryhe, tehmahorye naha, ehematxoko, rowya, kahra wehxakonà. Àro wyaro kahra rma wehxaha. Owyanye ehemanàr horàhnà ryhe àmenhehe, ohyakanye. Onà wyaro haxa kany me wehxaha. Ehemahnà rma onà wekarymehe kany me wehxaha. Owyanye ehemanàr xehra mak wehxaha, ehemahnà rma onà wekarymehe kany me rma ryehtxoho me. Kahyehyan hana. Kwayehyan hana. Ehematxoko, rowya, kahra mak wehxaha.

¹⁶Rano me rohra wekarymen hamà, àrwo yonyhorunu. Rano me ro rma ekarymantoko, ohxe wehxan hamà tawrotho haryhe, rowya. Ohxe wehxan hamà kahra mak wehxaha. Àsok tawro hana. Kohkom yano me haxa ryhe wekarymehe, anwekhànà ro yano me mak ha. Noro wya, ekarymak xaxa mak hampànà katxhàr hoye ro wekarymehe. Ekarymahra ryehtoko, tanàhnohsom me wehxan hamà, rowya noro yanweknàr ke. ¹⁷Rano me ro rma rowya ekarymantoko, tehemaxem me nay hamà. Towakryexem me rma wehxan hamà. Rano me rohra mak wekarymehe. Àro ke, Kohkomo wya ekarymako katxho me wehxan hamà, noro yoyuknye ro me ryehtxoho me.

¹⁸Towakryexem me rma wehxaha. Rowya ekarymanàrà rma, tehemaxem me rma naha. Ehematxho rma, onà wyaro naha. Rowya, ehemahnà rma onà wekarymehe tatoko, teryehorye wehxaha. Teryehorye ryehtxoho rma, ehematxho me naha. Tehemahorye naha katxho hoko rma, ehemahnà rma onà wekarymehe, àkehe. Àro wyaro tawro hoye ro teryehorye rma haxa wehxaha. Teryehorye ryehtxoho rma, ehematxho me naha.

Omeroron komo yanoto me koteryaha katxhàrà on ha.

¹⁹Toto yanotohnà ro uro. Toto komo yoknàr xe mak wehxaha, Kryestu hyaka. Àro ke, toto komo yanoto me koteryaha. Toto yanotohnà rma, omeroron komo yanoto me koteryaha, Kryestu hyaka rowya soknàr kom horà, àhyaka thenyehonà komo yoknàr horà.

²⁰Xuknewyana komo yoknàr xe wehxaha, noro hyaka. Àro ke, nyamoro wyaro koteryaha, àhyaka rowya soknàr kom horà. Tàyweronàhyamatxho hokon komo yoknàr xe wehxaha, àhyaka. Àro ke, àro hokon komo wyaro koteryaha. Àro hokonohnà rma, àro hokon komo wyaro harha koteryaha, àhyaka rowya nyamoro yoknàr horà.

²¹Xuknewyanahnà komo yoknàr xe xarha wehxaha, àhyaka. Àyweronàhyamahnà komo rma nyamoro hamà. Àyweronàhyamahnà komo wyaro koteryaha, àhyaka rowya nyamoro yoknàr horà. Tàyweronàhyamaxem me rma wehxaha, Khoryenkomo nenyàr me, Kryestu nàyweronàhyamanàr me ryesnàr ke, noro yoyuknye ro me ryesnàr ke.

²²Onà wyaro kany komo xarha, àro hokohra wehxaha, ratanàhnohrà hona, kany komo rma yoknàr xe wehxaha,

Kryestu hyaka. Àro ke, nyamoro wyaro àro hokohra rma rha koteryaha, àhyaka rowya nyamoro yoknàr horà. Àsok hana natxow ha, toto kom ha. Anar me rha natxow hamà. Àro ke anar me rha koteryaha, àwyaronye rma rha ryesnàr horà, Kryestu hyaka rowya ukukur komo yoknàr horà, noro nenyhoryenàr me harha esnàr kom horà.

²³ Àro wyaro rma koteryaha, tonytxaxem me rma haxa àrwo yonyhorunu yehtxoho me. Àro hoye ro towakryexem me natxow hamà, toto komo. Towakryexem me nyamoro yehtoko, towakryexem me rma rha wehxaha, uro xarha.

Ranhàn yoho ryesnàr hoko rma haxa wehxaha katxhàrà on ha.

²⁴ Àsok hana notkukmetxow ha, toto kom ha. Tàkràt kom hoko notkukmetxow hamà, anar kom yoho karyhe tesnàr kom horà. Yak natxhe, totkukmaxem komo. Towenyxano ryhe, moxam yohon omoro katxho me nay hamà. Àro ke, karyhe rma haxa tetxhe, moxam yohon omoro katxho me tesnàr kom horà. Àro wyaro rma rha, karyhe rma haxa ehtxoko, ekato me, enyhoru omoro katxho me oyesnàr kom horà. ²⁵ Otkukmahra rma hak tehtokonye, nosenymetxhe, karyhe tàtonàr kom horà, moxam yohon omoro katxho me tesnàr kom horà. Moxam yohon omoro katxho komo rma, tkatxho komo yahohsatxow hamà. Katxhonano rma àro ha, ànahosnàr komo. Tanhàntaxemà rma àro ha. Dahosnàr kom haxa ryhe, kowakryetxho komo rma, anhàntahnà ro me naha. Àro ke tosenymatxe, ekato me, kàwyanye ahohtoho me.

²⁶ Enyhoru omoro katxho me ryesnàr hona ro rma haxa wehxaha, uro. Àro ke, karyhe rma haxa wehxaha, ekato me. Àsok hana nohtaymetxow ha, toto kom ha. Totkukmantokonye no-

htaymetxow hamà. Tohtaymantokonye, ànyàrhàrahra mak tax tax ketxhe, othoko. Àsok tawro hana. Moson yohon omoro katxho me tesnàr kom xe natxow hamà. Àro wyaro rma rha, ranhàn yoho ryesnàr hoko rma haxa wehxaha. ²⁷ Rohun yanoto mehra mak wehxaxe. Rohun yano me hak keryehotaxe kahra mak wehxaha. Rano me ro rma eryehotahra ro mak wehxaha. Àro wyaro rma wehxaha, Khoryenkomo wya roxanomkahnòrà hona, enyhoru omoro katxho mehra ryesnàr hona. Anar komo wya ekarymany me wehxan hamà. Anar komo wya ekarymanyenhàrà rma, atxke wehxan hana. Khoryenkomo nxanomkahnòrà me wehxan hana. Àro wyaro ryesnàr hona rma wenyaha.

Khoryen heno komo wyarohra tehtxe katxhàrà on ha.

10 Rowtà komo y, Khoryenkomo wya atxke manatxhe hampànà katxho hona mpàn xenytxoko. Khoryen heno komo yexetxhàrànhàrà hutwahkahpàrà ehtxoko. Kahrutun ke nyamoro heno kurunhekon hatà, Khoryenkomo. Tuna ymo hkotosah yarye natxownà xarha tà. ² Àro wyaro rma nkurunhotxownà hatà, Moysesà mryenon me harha tàwya uhutwamohsotho menye. Kàwyamo ryhe, kataymomnàtokonye, Kryestu mryenon me harha tehutwamohsetxow hamà. Àro wyaro rma rha, Moysesà mryenon me harha nehutwamohsotxownà hamà, nyamoro heno, kahrutun ke ukurunhoxemo komo, tuna ymo hkotosah yarye àtoxemo komo. ³ Mana yonahyatxkon xarha tà. Toto yano menohnà rma yonahyatxkon hatà. ⁴ Twokru komo xarha yonyatxkon hatà. Toto yano menohnà rma rha yonyatxkon hatà, toh yaye omohsaho rma hatà. Tohu rma,

Kryestu kuknon me nehakon hamà. Kryestu ryhe, akoronye tekon hamà, tàwya àwokhanàr kom horà.

⁵Àro wyaro towakryexem me rma haxa nehaxtkkon hatà, nyamoro heno. Khoryenkom yoyukhura mak nehaxtkkon hatà, ukukuru heno komo, thenyenhonà heno komo. Àhokonye rma eryehohra nehakon hamà, noro ha. Àsok tawro hana. Nanàhnohtxownà hatà. Ahehnawo rma tehtokonye, wayehtxownà heno hatà.

⁶Nyamoro heno yexetxhàrànhàr hoye ro, onà wyaro thananàhsom me tehaxtxow hamà. Nyamoro heno wyaro oyesnàr kom hona mpàn xenytokoko, katxho me tehaxtxow hamà. Tanhàn kom hoko rma haxa nehohketxkon heno hatà. Nyamoro heno wyarohra tehtxe. Kanhàn kom hoko ehohkahra tehtxe.

⁷Ukukuru heno komo, tànakàh-tothàyam hokon me nehaxtkkon hatà. Amna horyenà ro omoro katxho hokon me nehaxtkkon hatà, ehxen kuknon hokon me mak hatà. Àro hoko rma nasahxemtetxkon hatà. Manhaxtkkon xarha tà. Àro wyaro exetxhàyamohàrà yokaryeme, àmenhosahonhàrà. Nyamoro heno wyarohra ehtxoko. Ehxen kuknon hokohra ehtxoko.

⁸Anaro rha wos hoko nehaxtkkon xarha tà, ukukuru heno komo. Àro hoye ro wayehkatxownà hatà, Khoryenkomo. Thenyenohnà heno komo rma wayehtxownà hatà, 23.000 heno komo rma hatà. Àro rye ho rma wayehtàkatxownà heno hatà. Nyamoro heno wyarohra tehtxe. Anaro rha wos hokohra tehtxe.

⁹Mana hoko nàrwonaxtkkon xarha tà, ukukuru heno komo, Kohkomo nàmrà hok hatà. Ohsànàhpàra noro yehtxoho rma kukmetxkon haryhe tà. Nohsànàhye mak hatà, noro ha, nyamoro heno hoko. Okoye nyakye hatà, eskany komo. Wayehtxownà hatà, toto heno komo, eskaxemo heno komo. Nyamoro heno

wyarohra tehtxe. Ohsànàhpàra Kohkom yehtxoho kukmahra tehtxe.

¹⁰Khoryenkom yanoto kom hoko nàrwonaxtkkon xarha tà, ukukuru heno komo. Àro ke, anàhnohnye komo nyakye hatà, kahe yaye. Noro rma nanàhnohtxownà hatà, Nyamoro heno wyarohra ehtxoko. Khoryenkom yanoto kom hoko àrwomra ehtxoko.

¹¹Àro wyaro nanàhnohtxownà hatà, Khoryenkomo. Àro hoye ro onà wyaro kany me rma nehakon hamà, kàwyanye. Nyamoro heno wyaro atxke oyesnàr kom hona mpàn xenytokoko kany me nehakon hamà, kàwyanye. Kàwyamo ryhe, yukryeka heno komo yosomtatkatxho hahnok ehtoko, tan tehaxtxhe. Kàwyamo rma khananàhyatxkonà, Khoryenkomo. Tàwya nyamoro heno yanàhnohàthàrànhàrà menhohoye, khananàhrà kom horà. ¹²Àro ke, onà wyaro tawro hona mpàn xenytokoko. Ohxe wehxaha tawro hona mpàn xenytokoko. Owyanye ohxe wehxaha tatoko rma, ayanhàn komo ayahohsatxow hana.

¹³Onà wyaro kahra mak ehtxoko. Rarymany ro me nay hamà, ranhànà, anar komo yoho rma haxa tkukmaxem me ryesnàr ke, kahra ehtxoko. Àme rye rma tkukmaxem me manatxow hamà, anar kom yakoro. Àro ke, onà wyaro kahra ehtxoko. Anar kom yoho rma haxa tkukmaxem me wehxan hamà, kahra ehtxoko. Tkukmaxem me rma oyehtokonye, ayakoronometxhe, Khoryenkomo, tàrwon yawo ron kaxe. Ayakoronometxhe, ayanhàn kom hokohra oyesnàr kom horà, oyohonyehra esnàr horà. Àhok oyesnàr komo xe oyehtokonye, onà wyaro nkehe, ohnawonye. Onà wyaro haxa exko, àhokohra oyehtxoho me, kehe, Khoryenkomo, ohnawonye. Owyanye noro yonytxantoko, ayarymahranye ro

mak naha ha, ayanhàn komo. Eyukhura rma menàmyatxhe, tkukmaxem me oyehtokonye.

Amna horyenà ro omoro katxho hokohra ehtxoko katxhàrà on ha.

¹⁴ Àro ke, onà wyaro àkehe, owyanye, ronàhnàn komo y. Amna horyenà ro omoro katxho hokohra ro mak ehtxoko.

¹⁵ Yaworon hutwanye ro omnyamo. Yaworon hutwany komo rma àhananàhyaha. Àro ke, ronekarymanàrà uhutwatxoko. Àsoke ryhe naye, yaworohra katà, yaworo haxa katà. Omnyamo rma uhutwatxoko.

¹⁶ Kàwyanye Kohkomo wayhàthàrà hutwantoko, kwokru komo tenyatxhe. Àro hoko rma tàrwonatxhe, Khoryenkom yakoro. Ohxe onàmàthàrà onà tketxhe, àwya. Kàwyanye enàtoko rma, Kryestu yohà rye me tehxtatxhe, kàwyamo, omeroro. Noro yekamsuhkatxhàr hoye ro towakryexemà rye me tehxtatxhe. Ekeyu xarha tàkràsketxhe. Kàwyanye toknutoko, Kryestu yohà rye me rma rha tehxtatxhe. Noro wayhàthàr hoye ro towakryexemà rye me tehxtatxhe. Àro wyarohra kat tehxtatxowà, owyanye.

¹⁷ Towneriya naha, ekeyu, dàkràskanàr komo. Kàwyam haxa, thenyehra tehxtatxhe. Àro rye mak tokyatxhe ha. Àro ke, thenyehrà komo rma, noro rye me tehxtatxhe, àro rye rma yoknye me kesnàr kom ke.

¹⁸ Àsok hana nehxtatxkon ha, Ehsayewyana heno kom ha. Toknàthàyamo yàmýatxkon hatà, Khoryenkomo wya. Tàmсахotho hoye rma nonyetxkon hatà, tàmnýe komo. Tàwyanye tonontoko rma, Khoryenkomo wya tàmсахotho yohà rye me nehxtatxkon hamà. Àro wyaro rma rha, Kryestu yohà rye me tehxtatxhe. Kàwyanye enàtoko, toknutok xarha, Kryestu yohà rye me tehxtatxhe,

kàwyanye noro wayhàthàrà hutwantok mak ha.

¹⁹ Àro ke, toto komo newakryenàr hokohra ro mak ehtxoko. Amna horyenà ro omoro katxho hokohra ehtxoko. Ehxenà ro me nay hamà, ànewakryenàr komo. Ànàmrà komo rma, ehxenà wya tàmсом me nay hamà. ²⁰ Worokyamo komo wya haxa tàmсом me naha. Tàwyanye ehxen kuknonà yowakryentoko, Khoryenkomohnà, worokyamo kom haxa yowakryetxhe. Tàwyanye ewakryentoko rma, worokyamo yohà rye me natxow hamà. Worokyamo yohà rye me oyesnàr komo xehra mak wehxaha. ²¹ Àro ke, ehxen kuknon yowakryenàr hokohra ro mak ehtxoko. Àhok oyehtokony haxa, ekeyu yokhura tehxye manatxhe. Kohkomo wya, rohun kuknonà rma onà katxho rma yokhura tehxye manatxhe. Noro wya, rokamsukuru kuknonà rma onà katxho rma yonhàrà tehxye manatxhe, worokyamo yowakryenàr hoko oyesnàr kom ke mak ha. ²² Ekeyu kràskany komo rma, worokyamo yowakryenàr hoko oyehtokony xarha, Kohkomo makuyatxow hamà. Anakuynyàr komo rma yoho mosonyatxow hamà. Noro yakuynye mehra tehtxe. Noro rma, kohonye rma haxa nay hamà.

Ohxe roro ehtxoko toto komo yatanàhnohrà hona katxhàrà on ha.

²³ Onà wyaro kany me tehxtatxow hamà, kàwyamo, Kryestu mryenon komo, kehutwanàr kom me. On hok ryehtoko, ohxe wehxan hamà, kany me tehxtatxow hamà, anaro rha hoko kehutwanàr kom me mak ha. Onà wyaro haxa ryhe àkehe. Ohxe kehutwatxho komo rma, anatoko ohxehra nay hana. Toto yonyhoryehra nay hana. Àro ke, àhokohra tehtxe. ²⁴ Àsoken kom hok oyehtokony hana,

oyosowakryenàr xehra mak ehtxoko. Oyowtà komo yowakryenàr xe haxa ehtxoko.

²⁵Àro ke, onà wyaro ehtxoko, woto yonotho hoko. Anatoko woto mehekahtyatzow hana, woto yàmnye ro komo wya. Àsok makeno rma ehekahtxoko, omeroro mak ha. Noro rma tonotxoko. Noro hoko rma, onà wyaro kahra mak ehtxoko. Ehxen kuknonà wya tàmsah kukutho mehra naye, kahra ehtxoko, tàmnje ro komo wya. Onà wyaro rma ehutwahra ehtxoko, ohnawonye. Àsok hana nay ha, ohxe hana, ohxehra haxa hana. Rowya tonontoko, katanàhnohyano, kahra ehtxoko, ohnawonye. Àro wyaro kahra rma tonotxoko. ²⁶Àsok tawro hana. Kohkom katxho me nay hamà, yukryeka, yukryeka hon xarha, woto xarha, omeroro. Àro ke, woto ohxe nay hamà, omeroro. Tonosom me rma nay hamà.

²⁷Anatoko asahxemtoso ayanyekyatzow hana, toto, Kryestu mryenonàhnà. Otonàr komo xe oyehtokonye, àtotxoko. Woto tonotxok xarha, txexaho rma, àsok makeno rma. Ehxen kuknonà wya tàmsah kukutho mehra naye kahra mak ehtxoko, ayanyeknyenhàyamo wya. Onà wyaro rma ehutwahra ehtxoko, ohnawonye. Àsok hana nay ha, ohxe hana, ohxehra haxa hana. Rowya tonontoko, katanàhnohyano, kahra ehtxoko, ohnawonye. Àro wyaro kahra rma tonotxoko.

²⁸Anatoko tonohra ehtxoko. Onà wyaro kany kom yehtoko, tonohra ehtxoko, ehxen kuknonà wya tàmsah kukutho me nay hatà, mosonà, kany kom yehtok mak ha. Nyamoro rma, onà wyaro kany me rma natxow hamà. Tonohoryehra naha, rowya tonontoko, katanàhnohyaha, kany me rma natxow hamà. ²⁹Omnyamohnà, nyamoro

haxa, àro wyaro kany me natxhe. Omnyamo rma, tonohra ehtxoko, tonohra rma rha nyamoro yehtxoho me, tatanàhnohsom mehra ehtxoho menye. Tonosom me rma naha, woto, omeroro, kany me tehxtatzow hamà. Tonohra mak tehxtatzhe, kowtà komo wya tonohoryehra naha tawro ke mak ha. Kàwyanye tonontok haxa, onà wyaro nketxow hana, nyamoro ha. Atxke manatzhe, owyanye tononàr ke, ketxow hana, kàwyanye. Àro ke, tonohra tehtxe. ³⁰Kàwyanye, apa y, ohxe onàmàthàrà mosonà katxho rma yonohra tehxtatzow hamà. Kàwyanye tonontok haxa, kwàràhyaketxow hana, anaro komo. Kàwyanye, apa y, ohxe onàmàthàrà mosonà, katxhe rma, kwàràhyaketxhe rma, anar me tehutwanàr kom ke mak ha. Àro ke tonohra tehtxe, àwyanye kwàràhyakanàr kom hona.

³¹Enyhoru me xaxa Khoryenkomo xenyhotxoko, toto komo wya. Àsoken kom hok hana oyehtokonye, enyhoru me xaxa noro xenyhotxoko, oyomyawon kom hok hana, woto yonotho hok hana, ayasahxemtotho kom hok hana. Anaro rha hoko oyehtokonye, enyhoru me xaxa noro xenyhotxoko, toto komo wya. ³²Ohxe roro ehtxoko, toto komo yatanàhnohrà hona. Xuknewyana komo yatanàhnohrà hona, Xuknewyanahnà komo xarha yatanàhnohrà hona, Khoryenkomo mryenon komo xarha yatanàhnohrà hona, omeroron komo rma yatanàhnohrà hona, ohxe roro ehtxoko.

³³Àro wyaro rma rha wehxaha, uro xarha. Toto komo yakoronomanàr xe rma haxa wehxaha. Àsoken kom hok ryehtok hana, akoronomanàr komo xe rma wehxaha. Uro rma, rosowakryenàr xehra mak wehxaha. Thenyenohnà komo yowakryenàr xe haxa wehxaha,

Khoryenkomo nenyhoryenàr me esnàr kom horà.

11 Àro wyaro rma rha nehakon hamà, Kryestu. Noro hoko rma kehohkehe, noro wyaro rma rha ryesnàr horà. Omnyam xarha, rohoko ehohkatxoko, rowyaro rma rha oyesnàr kom horà.

Woràskomo kom hak tuyhuthur komo womtotxowà katxhàrà on ha.

²Ohxe manatxow hamà, àkehe, owyanye. Àsok tawro hana. Rohut-wahkahpàra manatxow hatà. Rowya ahananàhtoho kom yawo ro xarha manatxow hatà. Rowya ahananàhtoho komo rma, Kohkomo nekarymatxho me naha. Noro nànyaketxho ro komo nekarymatxho me rma naha. Àro yawo ro rma manatxow hatà. Àro ke, ohxe manatxow hamà, àkehe, owyanye.

³On hutwaha mak manatxow hamà. Uhutwanàr xe rma wehxaha, owyanye. Thetx kom yoh me natxhe, kàrkomo komo. Kryestu ryhe, kàrkomo kom yoh me naha. Khoryenkomo ryhe, Kryestu yoh me naha. Àro wyaro uhutwanàr xe wehxaha, owyanye.

⁴⁻⁵Àro ke, oyohsamnohnàtokonye, onà wyaro mpàn ehtxok ha. Woràskomo kom hak tuyhuthur komo womtotxowà. Kàrkomo kom haxa ryhe, tuyhuthur komo womtohra hak nahtxoko. Khoryenkom yakoro tàrwonàmnohnàtokonye, Khoryenkomo rwonà yokarymantok xarha, àro wyaro rma hak nahtxoko. Tàwyanye tuyhuthur komo womtontok haxa, atxke tonyxem me natxhe, kàrkomo komo. Woràskomo kom haxa ryhe, tuyhuthur komo womtohra tehtokonye, atxke tonyxem me natxhe. Àhpohnà komo wyaro atxke tonyxem me natxhe.

⁶Tuyhuthur komo womtonàr xehra tehtokonye, tehpokahorye natxhe. Onà wyaro kany me mak natxow hamà, woràskomo komo. Ehpokahra

wehxaha, rohyahamrà hona, kany me mak natxhe. Àro ke, tuyhuthur kom hak womtotxowà, àhyahampàra rma tesnàr kom horà. ⁷Àsok tawro hana, onà wyaro Khoryenkomo wya kakàhtonàr kom ke hamà. Kàrà yakàhtoy hatà, tàwyaro ehonomnà me ehtxoho me. Ehononnà me xaxa Khoryenkomo yonyhen hamà, kàrà, ehonomnà me rma rha tesnàr ke. Àro ke, tuyhuthuru komo womtohra hak nahtxoko, kàrkomo komo, ehonomnà me tesnàr kom ke. Onà wyaro haxa ryhe natxhe, woràskomo komo. Kàrkomo komo yoyuknye me natxhe. Ehononnà me kàrkomo komo yonyhetxow hamà, eyuknye kom me tesnàr kom ke. Àro ke, tuyhuthur kom hak womtotxowà, kàrà yoyuknye me tesnàr kom ke.

⁸Àsok tawro hana. Aknaw yotxhotho hoye ryhe, was yakàhtoy hatà, Khoryenkomo. Was yotxhotho hoyehra mak kàrà yakàhtoy hamà. ⁹Kàrà hyawon me ryhe was yakàhtoy hatà. Wosà hyawon mehra mak kàrà yakàhtoy hamà, ehxera rma hak was yesnàr ke hamà. Àro ke, was yoh me nay hamà, kàrà.

¹⁰Àro ke, tuyhuthur komo womtony me natxhe, woràskomo komo, kàrà yoyuknye me tosonyhotho menyè. Àsok tawro hana. Kahe yawon komo nenyàr me natxow hamà. Àro ke, tuyhuthur kom hak womtotxowà, kàrà yoyuknye me tosonyhotho menyè.

¹¹Onà wyaro kahra mak tehxtaxow hamà. Rosnaka nay hamà, wosà, kahra tehxtaxhe. Àro wyaro rma rha, was me kehtokonye, rosnaka nay hamà, kàrà, kahra tehxtaxhe. Kohkom yoh me kehtokonye, àme rye tehxtaxhe, kàrà, was yakoro. Ehxera was yehtoko, ohxehra kàrà yesnàràtho haryhe mà. Àro wyaro rma rha, ehxera kàrà yehtoko, ohxehra was yesnàràtho haryhe mà. ¹²Àsok tawro hana. Ehxera kàrà yehtoko, akàhtohnà me was yesnàràtho haryhe mà.

Àro wyaro rma rha, ehxera wos yehtoko, enurhunu ro me kàrà yesnàràtho haryhe mà. Khoryenkom yano me ryhe, kàrà me tehxtaxow hamà, wos me xarha.

¹³ Àsok muhutwexowà. Tuyhuthur womtohra kat naye, wosà, owyanye. Tuyhuthur womtohra tehtoko, tàrwonamporye kat naye, Khoryenkom yakoro. ¹⁴ Àsok hana natxow ha, yukryeka hon kom ha, Khoryenkomo nakàhtothàyamo. Kàrkomo komo, àhpokhumra natxow hamà. Woràskomo kom haxa ryhe, tàhpokhunye natxow hamà. Tàhpokhunye kàrà yehtoko, atxke tonyxem me nay hamà. ¹⁵ Tàhpokhunye wos yehtok haxa, ohxe tonyxem me nay hamà. Wosà hpotxe rma, uyhuthuru womunu wyaro nay hamà. Àro ke, tuyhuthur kom hak womtotxowà, ohxe xaxa tonyxem me tehtxoho menyè.

¹⁶ Àsok haxa kat natxowà, okukuru komo. Rameryekanàr xe kat natxowà. Àna matà, tuyhuthur komo womtohra hak nahtxoko, woràskomo komo, ketxow katà. Onà wyaro haxa àkehe, àwyanye. Àme yohà rma haxa Khoryenkomo mryenon komo amna nhananàhyatxhe. Àro rye yawo ro rma haxa natxhe, nyamoro, anato rha tohsamnohsomà ro komo.

Ohxe ehutwaxaho rma ekeyu tohtxoko katxhàrà on ha.

¹⁷ Khananàhyatxhe xarha, oyohsamnohtoho kom hoko, owyanye Kohkomo wayhàthàr hutwatxho hoko. Àro hoko rma, ohxe manatxow hamà kahra mak wehxaha. Àsok tawro hana. Ohxe ehxehra mohsamnohyatxow hamà. Atxke haxa ehxe ryhe mohsamnohyatxow hatà. ¹⁸ Kryestu mryenon me oyohsamnohnàtokonye, àme ryehra rma manatxow hatà. Àro wyaro htzero oyokaytà komo wenytxeko, yaworo hana, yaworohra

haxa hana. Yaworo rma nekaytetxow hana, àkehe, rowya rma. ¹⁹ Àsok tawro hana. Àme ryenohnà omnyam hamà, toto kaxe, tanhàn hokon kaxe. Àme ryehra hak nahtxoko, ken hamà, Khoryenkomo, ohokonye, yaworon me okukuru komo yonyhotho me.

²⁰ Oyohsamnohàtxhenye, masahx-
emtetxow hatà. Ayasahxemtontokonye, Kohkomo wayhàthàr hutwahra mak manatxow hamà. ²¹ Àsok tawro hana, àto ryehra ayasahxemtonàr kom ke hatà. Anyahrà ro komo menahyatxow hatà, yamnakahra rma hatà. Otmomokhàra rma manatxow hatà. Anar komo, thenyehra nasahxemtetxow hatà. Wahuramyatxow hatà. Anar kom haxa ryhe, ànyahpàn komo rma, asahxemtohra ro mak natxow hatà. ²² Omànà ro kom yawo tasahxemtohorye manatxhe. Ehxera kat naye, omànà ro komo. Khoryenkomo mryenon kom màxanomkahnohyatxow hamà. Ànyahpàn komo rma màxanomkahnohyatxow hamà. Norohnàtho me menyatxow hamà. Àsok tawro xe manatxowà, rowya. Ohxe manatxow hamà tawro xe kat manatxowà, rowya. Àna matà, àro wyaro kahra mak wehxan hamà, owyanye.

²³ Àsok tawro hana. Ronekarymanàrà menytxatxownà hamà. Kohkomo ryhe nekarymaye, rowya. Àro rma wekarymaye, owyanye. Onà wyaro ryhe naha, ronekarymatxho. Kohsaya tahohsosom me nehakon hatà, Txesusu, Kohkomo. Àro rma ho, tahohsohra ro rma haka, ekeyu yanàmye hatà. ²⁴ Apa y, ohxe onàmàthàrà onà kekon hatà, àhoko. Àro wyaro tàwya katxhe rma, nàkràskay hatà. Onà wyaro nkekon hatà, tànhananàhrà ro komo wya. Rohun ku-knonà rma onà, kekon hatà. Rohunutho rma wàmýaha, rowayehrà ke, tonyhyexem me harha oyehtxoho menyè.

Ekeyu kràskatxho hoko roro ehtxoko, owyanye rohutwatxho me, kekon hatà, àwyanye. ²⁵Àro wyaro rma rha, ufa xkun yon hok nehzakon xarha tà, tasahx-
emtotxheny mak hatà. Rokamsukuru ku-
knonà rma onà, kekon hatà. Ryekam-
suhkatxho hoye ro, onà wyaro nkehe
ha, Khoryenкомо. Romryenon komo
yonyhoryetxehkany me harha wehxaha,
kehe ha, kekon hatà. Ufa xkun yon-
toho hoko roro ehtxoko. Àhok oye-
htokonye rma, uro uhutwatxoko, kekon
hatà, Kohkomo, tànhananàhrà ro komo
wya. ²⁶Àsok tawro hana. Àhok oye-
htxoho komo ryhe, Kohkomo way-
hàthàrà yokarymen hamà. Owyanye
ekeyu yohtoho rma, ufa xkun yontoho
xarha, noro wayhàthàrà rma yokarymen
hamà. Noro yomokhàrà ro rma haka,
àwayhàthàrà rma yokarymen hamà.

²⁷Àro ke, onà wyaro àkehe. Owyanye
Kohkomo wayhàthàrà hutwantoko
rma, ohxe rma àhok ehtxoko. Yaworo
rma ehtxoko, ohnawonye. Owyanye
ekeyu yoknutoko, owyanye ufa xkun
yonàtoko, yaworo rma ehtxoko,
àhoko. Yaworohra àhok oyehtokony
haxa, Kohkomo wayhàthàrà
màxanomkahnohyatxow hamà. Noro
hunutho, noro kamsukutho xarha,
màxanomkahnohyatxhe, atxke àhok
oyehtokony mak ha.

²⁸Àhokohra rma hak oyehtokonye,
ehutwatxoko. Àsoke ryhe wehxano,
ohxe katà, ohxehra haxa katà, katxoko,
ohnawonye. Ohxe ehutwaxaho rma,
ekeyu tohtxoko. Ufa xkun xarha
entxoko, ohxe oyehutwatxheny mak ha.

²⁹Owyanye Kohkomo wayhàthàrà
hutwatxho ryhe, ayasahxemtotho
komo wyarohra mak nay hamà.
Onà wyaro rma kany me tehxye
manatxhe. Anar me nay hamà,
Kohkomo wayhàthàrà kuknon onà,
kany me tehxye manatxhe, owyanye
toknutoko, owyanye enàtoko. Anar me

ehtxoho hutwahra oyehtokony haxa
ryhe, atxke manatxhe hampànà katxho
me manatxhe. ³⁰Anar me ehtxoho
hutwahra textxhàyam hoye ro ryhe,
ahoxemra natxhe, okukuru komo. Ekeh
me rma natxhe. Yaken komo rma, ekeh
me natxow hatà. Okukuru komo ryhe
wayehyatxok hatà, anar me ehtxoho
hutwahra tesnàr kom ke hamà.

³¹Àro ke, kohsamnohpàrà ronye
rma haka tehutwatxe, yaworo mak
ha. Kàwyanye ohxe wehxaha, atxke
haxa wehxaha, tatoko, yaworo rma
tehutwatxe. Yaworo kehutwantokonye
rma, atxke manaha hampànà katxho
mehra tehxatxhe, Kohkomo wya.

³²Noro wya atxke manaha hampànà
katxho me kehtokony haxa ryhe,
thanatanàhsom me tehxatxhe. Anar
komo wyarohra mak tehxatxhe, Kryestu
mryenon kom kaxe. Nyamoro ryhe,
tanàhnohtàkaxemà ro me natxhe,
Khoryenkom xanhàn kom kaxe.
Kàwyam haxa ryhe, thanatanàhsom me
tehxatxhe, ohxe harha kesnàr kom horà,
nyamoro wyarohra kehtxoho menyè,
anàhnohtàkahnà me kehtxoho menyè.

³³Àro ke, onà wyaro àkehe,
owyanye, rowtà komo y. Ekeyu
kràskaxe oyohsamnohnàtokonye,
otmomohtxoko. ³⁴Ayahyehnàtokonye,
omànà ro kom yawo asahxemtotxoko.
Àro wyaro rma ohxe hak nahko,
oyohsamnohtoho komo, Kohkomo
wya atxke manatxhe hampànà tawro
hona. Amnye khananàhyatxhe,
anaro rha hoko, onmenhothàyam
hoko. Ohyakanye romokàtxhe rma,
khananàhyatxhe, àhoko.

**Anar me rha tàywero keryatxhe
Khoryenkom yokato katxhàrà on ha.**

12¹⁻³Onà wyaro oyexetxhàya-
monhàrà muhutwetxow hamà.
Khoryenkom hutwahra rma hak
oyehtokonye, ehxen kuknon hoko

mehxatxkonà. Oyoyuknyehná ro komo ryhe àro hamà, ehxen kuknonà. Àro hoko rma haxa mehxatxkonà, anhá yano me ro mak ha. Yaworon hutwanyehná rma, àhok texem me mehxatxkonà. Àro ke, onà wyaro yaworon hutwanàr xe wehxaha, owyanye. Khoryenkom yokato yano me ekarymany komo ryhe, onà wyaro kahra ro mak natxhe ha. Atxke naha, Txesusu, kahra ro mak natxhe ha. Tanàhnohsom me hak nahko, Txesusu, kahra ro mak natxhe ha. Àsoken komo ryhe, Kohkom me naha, Txesusu, ketxowà. Khoryenkom yokato yano me ekarymany komo rma, àro wyaro nketxow hamà, nyamoro marma mak ha. Rowtà komo y, onà wyaro kehtxoho komo hutwanàr xe wehxaha, owyanye. Khoryenkom yokato yano me tàywero kehtxoho komo hutwanàr xe wehxaha, owyanye.

⁴Tàywero kehtxoho komo ryhe, anar me rha nay hamà. Tàywero keny kom haxa ryhe, towenyxa mak naha. Khoryenkom yokato rma noro ha. Noro marma, tàywero keny kom me naha. ⁵Kanotomatxho komo ryhe, anar me rha nay hamà. Kanotomany kom haxa ryhe, towenyxa mak naha. Kohkomo rma noro ha. Noro marma, kanotomany kom me naha. ⁶Katamohtxoho komo ryhe, anar me rha nay hamà. On hoko ryhe atamoxko, rahoxet yano me, kany haxa ryhe, towenyxa mak naha. Khoryenkomo rma noro ha. Noro marma, atamoxko kany me naha.

⁷Anar me rha tàywero keryatxhe, Khoryenkom yokato, tahoxet yonyhony me kesnàr kom horà. Àro wyaro noro nenyàr me tehxatxhe, kàwyamo, towenyxa nye, omeroron komo yakoronomanàr horà, Kryestu mryenon komo rma yakoronomanàr horà.

⁸Noro yano me onà wyaro tàywero tehxatxow hamà, kàwyamo, towenyxa

nye. Anaro, Khoryenkomo yehutwatxho yokarymehe. Ànekarymahtorà rotho rma yokarymehe, Khoryenkom yokato yano me mak ha. Anaro, yaworon hutwamohsehe, noro yano me rma rha. ⁹Anaro, Khoryenkom hona rma haxa nenyaha. Àro hoye ro, toto nyeryehtorà rotho yeryaha, noro yano me rma rha. Anaro, ekehàtho komo yonyhoryehe, noro yano me rma rha. ¹⁰Anaro, eryehokano yeryaha. Khoryenkom yahoxetà rma yonyhehe, noro yano me rma rha. Anaro, Khoryenkomo rwonà yokarymehe. Ànhutwamohsotho rma yokarymehe, noro yano me rma rha. Anaro, anar komo nekarymatxho rma hutwehe. Onà wyaro rma nkehe. Khoryenkom yokato yano me ryhe nekarymano, mosonà, kehe, anar kom hoko. Khoryenkom yokato yano mehra mak nekarymano, mosonà, kehe xarha, anar kom hoko. Yaworo uhutwany kax mak naha ha, noro yano me rma rha. Anaro, totohnà rwon yawo nàrwonaha, noro yano me rma rha, tonytxany komo nhutwahtor me mak ha. Anaro, totohnà rwonàtho hutwamohsehe, noro yano me rma rha.

¹¹Àro wyaro anar me rha tàywero tehxatxhe, kàwyamo, towenyxa nye, Khoryenkom yokato yano me mak ha. Noro rma, anar me rha tàywero keryatxhe, tano me ro mak ha.

Khunu wyaro natxow hamà Kryestu mryenon komo katxhàrà on ha.

¹²Khunu wyaro natxow hamà, Kryestu mryenon komo. Àro rye me nay hamà, khunu. Àro rye rma, yak nay hamà. Anar me rha nay hamà, konuru rma, khanar xarha, kamor xarha, kàhror xarha. Omeroro rma, àro rye me nay hamà, khunu. Àro wyaro rma rha natxhe, Kryestu mryenon komo. Noro rye me natxhe, Kryestu yohà rye me

tesnàr kom ke. Noro rye rma, anar me rha natxow hamà.

¹³Àsok tawro hana. Anar me rha tehxatxkon hamà, Xuknewyana komo rma, Xuknewyanahnà komo xarha, tantomaxemà ro komo xarha, ehematxhohnà ro komo rma, anotomahnà ro komo xarha. Àro wyaro anar me rha tehxatxkonà. Noro rye me mak ketxownà ha, Khoryenkom yokato. Kataymomnàtokonye, noro rye me harha ketxownà. Tohà rye me harha ketxownà.

¹⁴Yak nay hamà, khunu. Kamor marma khunu ro me naha, kahra ro mak tehxatxow hamà. ¹⁵Onà wyaro kahra nay hamà, kàhrorà. Ayamoràhnà uro, àro ke, ohun hoyen mehra wehxaha, kahra nay hamà. Àro wyaro tatoko rma, khun hoyen me rma nay hamà, kàhrorà. ¹⁶Àro wyaro rma rha, onà wyaro kahra nay hamà, khanarà. Oyonuruhnu uro, àro ke, ohun hoyen mehra wehxaha, kahra nay hamà. Àro wyaro tatoko rma, khun hoyen me rma nay hamà, khanarà. Khunu rye me rma nay hamà, kamorà, kàhror xarha, konur xarha, khanar xarha. Àro wyaro rma rha noro rye me natxhe, Kryestu mryenon komo. Anar me rha tàywero texem komo rma, noro rye me natxhe.

¹⁷Konuru roro me khun yehtoko, enytxahra kesnàràtho haryhe mà. Khanarà roro me khun yehtoko, esnokhura kesnàràtho haryhe mà. ¹⁸Àro wyarohra mak tehxatxow hamà. Tàwya kakàhtontokonye, tehutwatxho hoye ro khun komo yakàhtoye, Khoryenkomo. Anar me rha àhoyeno rma yakàhtoye, tehutwatxho hoye ro mak ha. Àro wyaro rma rha, anar me rha tàmryenon komo yeryeye. Anar me rha tàywero ketxownà, noro ha, tehutwatxho hoye ro rma rha. ¹⁹Àhoyen marma yehtoko, khun ehxera esnàràtho haryhe mà. ²⁰Àhoyen marma mehra mak nay hamà, khunu. Anar me rha nay hamà, khun hoyeno, yake rma

haxa mak hamà. Yakeno rma, àro rye me rma naha, khunu. Àro wyaro rma rha, noro rye me natxhe, Kryestu mryenon komo. Thenyehnà komo rma, noro rye me rma natxhe.

²¹Onà wyaro kahra nay hamà, konuru, kamorà wya. Ehxera oyehtoko, ohxe rma ryesnàràtho haryhe, kahra nay hamà. Àro wyaro kahra rma rha nay hamà, kuyhuthuru, kàhrorà wya. ²²Àsok tawro hana. Khun hoyeno txko ehxera ehtoko, ohxehra rma haxa kesnàràtho haryhe mà, omeroro. Anatoko esnaka rma haxa tonyxem me nay hana, àhoyeno. Àro rma, khunu rye me rma naha. Àro ke, ehxera ehtoko, ohxehra rma haxa kesnàràtho haryhe mà.

Àro wyaro rma rha natxhe, Kryestu mryenon komo. Esnakanye tonyxemà rma, noro rye me rma natxhe, anar kom yakoro.

²³⁻²⁴Xenyhenà ro me kànhutwanàr komo ryhe twomumtetxow hamà, khun hoyeno rma. Àro wyaro rma ohxe teryatxow hamà. Anaro khun hoyen haxa ryhe womumtohra tehxatxow hamà, ohxe tonyxem me esnàr ke. Àro wyaron me rma kakàhtotxownà, Khoryenkomo. Anar me rha khun komo yakàhtoye, àhoyen womumtony me kehtxoho menyè. Àro hoye ro, ohxe rye rma nay hamà, khunu, àwomumtohnà rma, twomumtosom xarha.

²⁵Àro wyaro rma rha Kryestu mryenon komo yesnàr xe naha, Khoryenkomo. Àme rye esnàr komo xe naha. Osoyhera esnàr komo xe naha. Osoxe rye rma esnàr komo xe naha, atakoronomatxho menyè.

²⁶Atxke àhoyen yehtoko, atxke rma rha naha, khunu, omeroro. Ohxe àhoyen yehtoko, ohxe rma rha naha, khunu, omeroro.

Àro wyaro rma rha tehxorye natxhe, Kryestu mryenon komo.

Toseryehokaxem me anaro yehtoko, noro yakoro toseryehokahorye rma rha natxhe, anar komo, omeroro. Ohxe tonyxem me anaro yehtoko, noro yakoro teryehorye rma rha tehxye natxhe, anar komo, omeroro.

²⁷ Khunu wyaro manatxhe, omnyamo, Kryestu mryenon kom kaxe. Towenya nye oyehtxoho kom haxa ryhe, khun hoyeno wyaro naha. ²⁸ Anar me rha tàmryenon komo yeryeye, Khoryenkomo. Anar me rha tàywero ketxownà. Wahoro htzero, Kohkomo nànyaknyàrà ro me texem me natxhe, anar komo. Àhona, Khoryenkomo nhutwamohsotho yokarymanyero me texem me natxhe, anar komo. Àhona, hananàhno nyero me texem me natxhe, anar komo. Eryehokano nyero me texem me natxhe, anar komo. Ekehàtho komo yonyhoryenye ro me texem me natxhe, anar komo. Ewakryehnàtho komo yakoronomanye ro me texem me natxhe, anar komo. Tàmryenon komo yonyero me texem me natxhe, anar komo. Totohnà rwon yawo tàrwonyemà ro me texem me natxhe, anar komo.

²⁹ Àro wyaro anar me rha tàywero tehxtaxow hamà. Omerorohra ryhe, kukukuru kom marma, Kohkomo nànyaknyàrà ro me natxhe. Omerorohra, kukukuru kom marma, Khoryenkomo nhutwamohsotho yokarymetxhe. Omerorohra, kukukuru kom marma, hananàhno yeryatxhe. Omerorohra, kukukuru kom marma, eryehokano yeryatxhe. ³⁰ Omerorohra, kukukuru kom marma, ekehàtho komo yonyhoryetxhe. Omerorohra, kukukuru kom marma, totohnà rwon yawo nàrwonaxhe. Omerorohra, kukukuru kom marma, totohnà rwonàtho hutwamohsetxhe.

³¹ Anaro rha hoko tàweron me keryatxow hamà, Khoryenkom yokato. Anaro, tàweron me kehtxoho komo

rma, anar komo yoho rma haxa ohxe naha. Àro hokon me oyesnàr komo xe rma haxa ehtxoko. Osox kehtxoho komo haxa ryhe, omeroron komo yoho rma haxa ohxe naha.

Toto xe kehtxoho komo anaro yoho rma haxa naha katxhàrà on ha.

13 Tàywero rma haxa texem me tehxtaxow hana. Àro hoye ro tàrwonaxow hana, anaro rha yana komo rwon yaw hana, kahe yawon komo rwon yaw haxa hana. Àro wyaro tàywero kehtokonye rma, toto xe tehtxe. Toto xehra kehtokony haxa ryhe, àtohnawo ro mak tàrwonaxhe ha. Kamafura yoruru wyaro ryhe naha, kàrwon komo. Maraka yoruru wyaro xarha naha, àtohnawo esnàr ke mak ha.

² Toto xe kehtxoho komo ryhe, kàwyanye Khoryenkomo rwonà yokarymatxho yoho rma haxa naha. Noro nhutwamohsotho rma tekarymetxow hana. Noro yehutwatxho rma, ànekarymahtorà rotho rma, tekarymetxow hana. Uhutwahnà rotho tekarymetxow hana. Toto nyeryehtorà rotho xarha teryatxow hana, Khoryenkom hona kàwyanye xenyàr ke. Àro wyaro ekarymanyero rma, toto xe tehtxe. Àro wyaro txenye rma, toto xe tehtxe. Toto xehra kehtokony haxa ryhe, norohnàtho wyaro tehxtaxhe. Uhutwahnà rotho yokarymanyero rma, txeryhenà rotho yenye rma, norohnàtho wyaro tehxtaxhe, toto xehra kesnàr kom ke mak ha.

³ Toto xe kehtxoho komo ryhe, kàkatxhothàyamò yàmtoho yoho rma haxa naha. Kosoxanomkahnohtoho komo yoho xarha naha. Kàkatxhothàyamò tàmtàhketxow hana, àkatxhomra tehxe ro. Tosoxanomkahnohyatxow hana, twayehso ro, tatahxe ro. Àro wyaro kàkatxhothàrà yàmnye rma, toto xe tehtxe. Tosoxanomkahnohsomà rma,

toto xe tehtxe. Toto xehra kehtokony haxa ryhe, ohxe manaha katxho mehra rma tehxtaxhe. Kàkatxho yàmnyetho rma, osoxanomkahnohsahotho rma, ohxe manaha katxho mehra rma tehxtaxhe, toto xehra kesnàr kom ke mak ha.

⁴Toto xe kehtokonye, towahke tehxtaxow hamà, àhoko. Kxehraneye ehtoko rma, ohsànàhpàra rma tehxtaxow hamà. Toto xe kehtokonye, atakuyhera tehxtaxow hamà, àhoko. Ehonomnà me tonyxem me ehtoko, atakuyhera rma tehxtaxow hamà, àhoko. Uro haxa ehonomnà kahra tehxtaxow hamà. ⁵Toto xe kehtokonye, kosnakanye noro yonyhera tehxtaxow hamà. Norohnàtho xak omoro kahra tehxtaxow hamà, àwya. Toto xe kehtokonye, uro eyuhko xaxa hampànà kahra tehxtaxow hamà, àwya. Toto xe kehtokonye, ewakàhkahpàra tehxtaxow hamà, àhoko. Kohsànàhyan hamà, rohoko àrwonàmrà ke, kahra tehxtaxow hamà, àhoko. ⁶Toto xe kehtokonye, toseryehoketxow hamà, noro yanhàn hoko. Atxke ehtoko rma, eryehohra tehxtaxow hamà. Yaworo ehtok haxa, teryehorye tehxtaxow hamà. ⁷Toto wya keryewhamnohnàtokonye, àxe rma tehtxe. Àxe rma kehtokonye, omeroro tenàmtàhketxow hamà. Toto xe kehtokonye, onà wyaro ehutwahra tehxtaxow hamà. Roxehra nay hana kahra tehxtaxow hamà, àhoko. Ohxe esnàr hona ro rma haxa tehxtaxow hamà. Kxehraneye ehtxoho ryhe tenàmnyatxow hamà, àx kesnàr kom ke mak ha.

⁸Toto xe kehtxoho komo ryhe, osomatkahra ro mak naha ha. Anaro haxa ryhe nosomatkehe hampànà, amnye ha. Kàwyanye Khoryenkomo nhutwamohsotho yokarymatxho rma, totohnà rwon yawo kàrwonàmtoho komo xarha, kàwyanye uhutwahnà

rotho yokarymatxho xarha, amnye nosomatkehe hampànà. Ehxera harha mpànà naha ha. Toto xe kehtxoho kom haxa ryhe, osomatkahra ro mak naha ha.

⁹⁻¹⁰Amnye rma yaworon thutwetxhe rma haryhe. Àro ke, uhutwahnà rotho yokarymany komo, tano rma hak natxow hamà. Amnye thutwatxehketxhe harha, omeroro mak ha. Uhutwahnà rma ehxera harha nay hamà. Àro ke, ekarymany komo xarha, ehxera rma rha natxow hamà, amnye ha. Amnye rma, Khoryenkomo rwon hoyeno rma hutwetxow hamà, ekarymany komo, omerorohra mak ha. Àsok tawro hana. Uhutwamohsotàhkahra rma hak nay hamà, Khoryenkomo, àwyanye. Àro ke, àhoyeno rma yokarymetxow hamà. Amnye haxa, omeroro uhutwatxehkany me tehxtaxhe. Àro ke, àhoyen yokarymany komo ehxera harha natxow hamà.

¹¹Àro wyaro rma rha, bàryekomo me ryehtoko, atxke txko uhutwekonà. Horykomo me harha ryehtoko, thenyehra nyhe uhutwekonà. Bàryekomo wyarohra harha kàrwonakonà. Bàryekomo wyarohra harha kehtwekonà, horykomo me harha ryesnàr ke. Àro wyaro rma rha tehxtaxow hamà. Tano rma hak kehtokonye, thutwetxhe rma haryhe, atxke txko mak ha. Amnye haxa, thutwatxehketxhe harha, omeroro mak ha.

¹²Kanafa hoko kosonytxoho komo wyaro xarha nay hamà. Kanafa hoko kosonyetokonye, anatoko krawame tosonyatxow hana. Àro wyaro rma rha, tano rma hak kehtokonye, krawame yaworon thutwetxow hamà. Àhoyeno rma thutwetxhe haryhe. Amnye haxa, omeroro thutwatxehketxhe harha. Yaworon xaxa rma tenyatxhe harha. Khoryenkomo

wya khutwatxehkatxho komo wyaro rma rha, noro thutwatxehkexhe harha.

¹³Àro ke, onà wyaro kehtxoho komo ryhe, tehxemà roro me naha, meya roro. Khoryenkom hona kàwyanye xenytxoho rma, noro wya kowakryetxho kom hona ro kehtxoho komo xarha, noro xe kehtxoho komo xarha, toto xe kehtxoho komo xarha, tehxemà roro me naha, meya roro. Noro xe kehtxoho komo ryhe, toto xe kehtxoho komo xarha, anaro yoho rma haxa naha.

Khoryenkomo nhutwamohsotho yokarymanàr xe wehxaha owyanye katxhàrà on ha.

14 Toto xe oyehtxoho kom hoko roro rma haxa ehtxoko. Anar me rha tàywero oyesnàr komo xe ehtxok xarha. Anaro yoho rma haxa, Khoryenkomo nhutwamohsotho yokarymanàr xe ehtxoko. ²Àro ryhe, totohnà rwon yawo kàrwonàmtoho kom yoho rma haxa naha. Àsok tawro hana, àro hoye ro kàwyanye toto hananàhrà ke hamà. Totohnà rwon yawo kàrwonàmnnàtokonye, toto hananàhpàra tehxatxow hamà. Totohnà nenytxanàr me, Khoryenkom haxa nenytxanàr me, tàrwonatxow hamà. Khoryenkom yokato yano me uhutwahnà ro tekarymetxow hamà, toto nhutwahtor me mak hamà. ³Kàwyanye Khoryenkomo nhutwamohsotho yokarymantok haxa ryhe, toto thananàhyatxow hamà. Toto takoronometxow hamà, Kryestu hona nyhe àwya xenytxoho me. Toto tewakryetxow hamà, kàwyanye Khoryenkomo rwonà yokarymantok mak ha. ⁴Totohnà rwon yawo tàrwoyemà, thoko rma nehananàhyan hamà. Khoryenkomo nhutwamohsotho yokarymany haxa ryhe, omeroro Kryestu mryenon komo hananàhyan hamà.

⁵Totohnà rwon yawo orwonàmrà komo xe rma wehxaha. Àro yoho nyhe, Khoryenkomo nhutwamohsotho yokarymanàr xe wehxaha, owyanye. Àro yokarymany ryhe, totohnà rwon yawo tàrwoyem yoho rma haxa naha, totohnà rwonàtho hutwamohsonye ehxera ehtok mak ha. Uhutwamohsonye yehtok haxa, ohxe rma rha naha, totohnà rwon yawo tàrwoyem xarha. Noro wya uhutwamohsotho hoye ro, thananàhsom me natxow hamà, Kryestu mryenon komo, omeroro.

⁶Ohyakanye romokàtxhe, àsoke ryhe kàrwonano. Totohnà rwon yaw kat kàrwonano. Àro wyaro rorwonàmtoho hoye ro katà kowakryetxowà. Àro hoye rohra kowakryetxow hamà. Onà wyaro haxa kowakryetxow hamà, Khoryenkomo nhutwamohsotho yokarymantok haxa, uhutwahnà rotho yokarymantok haxa, Khoryenkomo rwonà yokarymantok haxa, kxananàh-toho kom hoyen yokarymantok haxa. Àro wyaro rowya ekarymantoko rma, kowakryetxow hamà. Totohnà rwon yawo rorwonàmnnàtok haxa, oyowakryehrane wehxan hamà.

⁷Toto rwonàhnà hoko, weryeke kom hok haxa kàrwonaha, ohxe owyanye uhutwanàr horà. Krawame toto wya weryeke txemeknyetoko, enytxahnà me rma nay hamà, àntxemeknyàrà. Àro wyaro rma rha naha, kamafura. Krawame toto wya àyorkantoko, enytxahnà me rma nay hamà, ànàyorkanàrà. ⁸Àro wyaro rma rha naha, waxuru xarha. Anar komo yarymaxe tàtontokonye, waxuru txemekyatzow hamà, waha yoh komo. Tosonyhoryetx ha katxho rma txemekyatzow hamà. Krawame àwyanye àtxemeknyetok haxa, àmryenon komo nenytxahtor me nay hamà, àntxemeknyàr komo. Àro ke, osonyhoryehra natxow hamà.

⁹Àro wyaro rma rha manatxow hamà, omnyam xarha. Krawame orwonàmnnàtokonye, orwon komo yonytxahra natxow hamà, toto komo. Enytxahnà me rma nay hamà, orwon komo. Àtohnawo rma orwonatxow hamà.

¹⁰Thenyehra nay hamà, toto komo rwonà, yukryeka hon komo rwonà. Anar me rha nay hamà, thenyehra mak hamà. Thenyehra rma, tonytxaxem me rma naha. Anaro rha komo nenytxanàr me rma naha, omeroro. Àme rye tàrwonyem komo rma, nenytxetxow hamà. ¹¹Àme rye àrwomra ryehtok haxa, enytxahra wehxan hamà. Àme rye tàrwonyem komo ryhe, onà wyaro nketxow hamà, rohoko. Anaro ro moson hamà, ketxhe mak ha, rohoko. Àro wyaro rma rha àken hamà, nyamoro hoko. Anaro ro moxam hamà, àkehe mak ha, àhokonye. ¹²Àro wyaro rma rha manatxow hamà, omnyam xarha.

Onà wyaro oyesnàr komo xe manatxow hatà. Khoryenkom yokato yano me anar me rha tàywero oyesnàr komo xe manatxow hatà. Àro wyaro oyesnàr komo xe oyehtokonye rma, Kryestu mryenon komo hananàhrà xe rma haxa ehtxoko. Tohsamnohsomà ro komo hananàhrà xe rma haxa ehtxoko.

¹³Àro ke, onà wyaro àkehe xarha, totohnà rwon yawo tàrwonyem komo wya. Totohnà rwonàtho hutwamohsonàr xe ehtxok xarha. Àro hoko rma orwonàmtxoko, Khoryenkom yakoro. Apa y, totohnà rwon yawo rorwonàmnnàtoko, uhutwamohsony me xarha uro txeryko, oyokato yano me mak ha, katxoko, àwya. Àro wyaro uhutwamohsonàr xe ehtxoko, tohsamnohsomà ro komo hananàhrà horà.

¹⁴Àsok tawro hana. Anatoko, totohnà rwon yawo kàrwonan hana, Khoryenkom yakoro. Àro wyaro rorwonàm-

nàtoko, rorwon hutwahra rma wehxan hamà. Rokato ryhe rorwonàhyamen hamà, totohnà rwon yawo rorwonàmnnàtoko. ¹⁵Àsok haxa hana ryesnàr xe wehxan ha. Rorwon hutwany me xarha ryesnàr xe wehxaha, Khoryenkom yakoro rorwonàmnnàtoko. Rokato wya rorwonàhyamanàr xe wehxaha, Khoryenkom yokato yano me mak ha. Rorwon hutwany me xarha rorwonàmnrà xe wehxaha. Rowanotantok xarha, àro wyaro rma rha ryesnàr xe wehxaha. Rokato wya rowanotanàhrà xe wehxaha, Khoryenkom yokato yano me mak ha. Rorwon hutwany me xarha rowanotanàr xe wehxaha.

¹⁶Anatoko, ohxe xaxa nay hamà, Khoryenkomo, màketxow hana. Totohnà rwon yawo rma orwonàmnnàtokonye, orwon hutwahra natxow hamà, okukuru komo, tàyweron mosonà katxohnnà komo. Àna hamà, yaworo màken hamà, kahra natxow hamà, orwon hutwahra tesnàr kom ke, totohnà rwon yawo orwonàmnrà kom ke, oyokato wya marma orwonàhyamanàr kom ke. ¹⁷Totohnà rwon yawo tàrwonyemà rma, ohxe orwonatxow hana, Khoryenkom hoko. Orwon hutwahra mak natxhe, okukuru komo. Àro ke, àhananàhpàn me rma natxow hamà.

¹⁸Totohnà rwon yawo tàrwonyemà ro me wehxaha, uro, oyohonye rma haxa mak ha. Àro wyaro tàywero ryeryeye, Khoryenkomo. ¹⁹Totohnà rwon yawo tàrwonyemà rma, onà wyaro haxa kany me wehxaha. Rorwon hutwany me haxa hak kàrwonàmsà, Khoryenkom yokato yano me mak ha, kany me wehxaha. Ohsamnohxemo komo wawo ryehtoko, rorwon hutwany me haxa hak kàrwonàmsà, hananàhno ynyàr horà, kany me wehxaha. Rorwon hutwany me rorwonàmnnàtoko, thananàhsom me natxow hamà, ohsamnohxemo komo. Mexehra rma rorwonàmntxhe, àhananàhsah me

rma natxhe. Totohnà rwon yawo rorwonàmnnàtok haxa, àhananàhpàn me natxow hamà. Mexe rma haxa rorwonàmnnàtoko, àhananàhpàn me rma natxhe.

²⁰Rowtà komo y, bàryekomo wyarohra harha ehtxoko. Àsok tawro hana, yaworon hutwaha oyesnàr kom ke hamà. Totohnà rwon yawo kàrwonàmtoho kom hoko rma haxa tehtxe, màketxow hamà. Àro hoko rma haxa tehtxe, ohxe kehtxoho menye, màketxow hamà. Àro wyaro owyanye tatoko, yaworohra muhutwexow hamà. Bàryekomo wyaro muhutwexhe rma haryhe, yaworohra mak ha. Anatoko, bàryekomo wyaro ehtxoko. Anhà hutwanàr hoko ryhe, bàryekomo wyaro rma ehtxoko. Tàywenyeke rma ehtxoko, anhà hutwanàr hoko. Yaworon hutwanàr hok haxa ryhe, horykomo wyaro harha ehtxoko. Tàywero rma ehtxoko, àro hoko.

²¹Onà wyaro nkehe, Khoryenkom karyehtanà, àmenhosahonhàrà.

Royukhura natxhe, Ehsayewyana komo, kehe, Kohkomo. Rorwonà yonytxahra natxhe. Àro ke, anar komo rwon yawo àhananàhyatxhe, kehe. Ehsayewyanahnà komo ànyakyaha, àhyakanye. Nyamoro rma, rorwonà yokarymetxhe, àwyanye, tàrwon kom yaw mak ha, Ehsayewyanahnà rwon yaw mak ha, kehe. Àro wyaro rma rahoxetà wenyhehe, àwyanye, anar komo rwon yawo rowya àhananàhrà kom ke. Ronytxahra rma natxhe ha, royuknyehna ro me tesnàr kom ke, kehe, Kohkomo.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà. ²²Àro wyaro katxhàrànhàr hoye ro, onà wyaro hutwamohsen hamà, Khoryenkomo, kàwyanye. Totohnà rwon yawo kàrwonàmnnàtokonye, Khoryenkom yoyuknyehna kom hoko

tehxatxow hamà, Kryestu mryenonàhnà kom hoko rma. Àwyanye ryhe, noro yahoxetà tenyhetxow hamà, totohnà rwon yawo kàrwonàmnnà kom ke mak ha. Kryestu mryenon kom hok haxa ryhe, àro wyarohra tehxatxhe. Àwyanye ryhe, Khoryenkomo nhutwamohsoho tekarymetxhe, àhananàhrà kom horà.

²³Àro ke, onà wyaro àkehe xarha, owyanye. Àsok hana oyonytxetxow ha, anar kom ha. Onà wyaro oyonytxetxow hamà, Khoryenkom yoyuknyehna komo, tàweron mosonà katxhohnà komo xarha. Oyohsamnohtoho ro kom yaka towomàtxhenye, oyonytxetxow hamà. Totohnà rwon yawo orwonàmnnàtokonye, onà wyaro nketxow hamà, ohokonye. Enyxemra natxow hamà, moxamo, ketxhe, ohokonye, totohnà rwon yawo orwonàmnnà kom ke.

²⁴Owyanye Khoryenkomo nhutwamohsoho yokarymantok haxa ryhe, ohxe oyonytxetxow hamà. Owyanye ekarymatxho hoye ro, tanhànàthàyamo hutwexhe harha. Anhà uro kany me harha natxhe. ²⁵Tàhnawonye atxke tehtxoho komo yonyatxhe harha. Atxke tosonyxemà rma, nehurketxhe, tano me ronye rma, tàwyanye Khoryenkom yowakryenàr horà. Ehonomnà me xaxa manay hamà, ketxhe, àwya. Ohyawonye nay hamà, Khoryenkomo, ketxhe xarha, owyanye. Àro wyaro rma natxhe, owyanye Khoryenkomo nhutwamohsoho yokarymanàr ke mak ha.

Àsok make kesnàr komo xehra nay hamà Khoryenkomo katxhàrà on ha.

²⁶Àro ke, onà wyaro manatxow hamà, rowtà komo y. Oyohsamnohnàtokonye, anar me rha tàwero manatxhe, Khoryenkom yokato yano me mak ha. Anaro, Khoryenkomo wanomehe. Anaro, àhananàhyatxhe. Anaro,

uhutwahnà rotho yokarymehe, owyanye. Anaro, totohnà rwon yawo nàrwonaha. Anaro, totohnà rwonàtho hutwamohsehe. Àro wyaro anar me rha tàywero manatxhe, omnyamo, omeroro. Àro wyaro oyehtokonye, ohsamnohxemo komo hananàhnye me tehxye manatxhe.

²⁷ Totohnà rwon yawo tàrwonyem komo ryhe, yakenohnà rma hak nàrwonàmtxowà, 2 me hana, 3 me haxa hana. Osomahyaka hak nàrwonàmtxowà, àtoko ryehra mak ha. Totohnà rwonàtho rma, thutwamohsohorye naha. Anaro hak hutwamohsono, omeroron komo wya ohxe enytxatxho me. ²⁸ Uhutwamohsonye ehxera ehtoko, totohnà rwon yawo àrwomra hak nahtxoko, nyamoro ha. Ohsamnohxemo kom wawo rma tehtokonye, àrwomra hak nahtxoko. Àwawonyehra harha tehtokonye, totohnà rwon yaw hak nàrwonàmtxowà. Tànenytxanàr me hak nàrwonàmtxowà, tehananàhrà horà. Khoryenkomo nenytxanàr me rma hak nàrwonàmtxowà.

²⁹ Khoryenkomo nhutwamohsotho yokarymany komo xarha, yakenohnà rma hak nekarymatxowà, 2 me hana, 3 me haxa hana. Ànekarymatxhàyam hak hutwatxowà, anar komo, yaworo uhutwany komo. Khoryenkom yokato yano me nekarymano, mosonà, katxow haka. Khoryenkom yokato yano mehra ryhe nekarymano, mosonà, katxow haxa haka.

³⁰ Wahorono rwonàmnnàtoko rma, onà wyaro nken hana, anaro, eryewtaxemo kukuru komo. Tàrwonà hutwamohsono, Khoryenkomo, rowya, wekarymax haka, ken hana. Àro wyaro àwya katxhe rma, natàknan haka, wahoronotho.

³¹ Osomahyaka hak nekarymatxowà, àtoko ryehra mak ha. Omeroro rma hak nekarymatxowà, Khoryenkomo

nhutwamohsotho yokarymany komo. Nekarymatxow haka, ohsamnohxemo komo wya enytxatxho me, thananàhsom me ehtxoho menye. ³² Àsok tawro hana. Khoryenkom yokato yano me tàywero natxow hamà, ekarymany komo. Nyamoro rma, noro yano me onà wyaro nehutwetxow hamà. Wekarymax haka, ketxhe. Ekarymahra hak wehxe, ketxhe xarha. ³³ Àsok tawro hana. Àsok make kesnàr komo xehra nay hamà, Khoryenkomo. Àtoko rye rma kàrwonàmrrà komo xehra naha. Kohsamnohnàtokonye, àsok makehra kesnàr komo xe naha. Kàwyanye ekarymantoko, àtoko ryehra kàrwonàmrrà komo xe naha.

³⁴ Onà wyaro xarha kxananàhyatxhe. Oyohsamnohnàtokonye, tatàknye hak nahtxoko, woràskomo komo. Àro wyaro kxananàhtoho kom yawo ro natxhe, Kryestu mryenon komo, anato rha tohsamnohsomà ro komo, omeroro. Àro yawo ro rma rha ehtxoko, omnyam xarha. Tàrwonàmporyehra natxhe, nyamoro. Toto yosnaka tehxye natxhe. Àro wyaro rma rha nkehe, Khoryenkom karyehtanà, àmenhosahonhàrà, woràskomo kom hoko. ³⁵ Tokarymaxem hutwaha tehtokonye, àrwomra rma hak nahtxoko. Bàn kom yaw harha tehtokonye, uhutwamohsoko, rowya, katxow haka, tànyo komo wya. Ohsamnohxemo kom wawo rma tehtokonye, àrwomra hak nahtxoko. Nàhyahamtxow haka. Tàrwonàmnnàtokony haxa, àhyahampàra natxow hamà. Atxke tonyxem me natxow hamà.

³⁶ Àsok katà. Àro yawo rohra kat manatxowà. Àna matà, anar me amna nhutwehe, kany me kat manatxowà. Amna ryhe, Khoryenkomo rwon yoh me amna naha, kany me kat manatxowà. Amna hoye ro ryhe, tokarymaxem me naha, kany me kat

manatxowà. ³⁷ Kohkom yano me ryhe àmenhehe, ohyakanye. Noro ryhe, on hoye ro ahananàhyatxhe. Kohkom yano me nmenhen hamà, Pawru, kahra kat manatxowà. Khoryenkomo yokato yano me tàywero wehxaha kany me oyehtokonye, yaworo nmenheko, Pawru, kany me rma tehxorye manatxhe. Khoryenkomo nhutwamohsotho yokarymanye uro kany me oyehtokonye, yaworo nmenheko, Pawru, kany me tehxorye manatxhe. ³⁸ Kohkom yano me nmenheko, Pawru, kanyehná kom haxa ryhe, onà wyaro katxho mehra harha hak nahtxoko. Khoryenkomo yokato yano me tàyweron mosonà katxho mehra harha hak nahtxoko.

³⁹ Àro ke, onà wyaro àkehe xarha, owyanye, rowtà komo y. Khoryenkomo nhutwamohsotho yokarymanàr xe rma haxa ehtxoko. Totohnà rwon yawo tàrwonyem komo yatàknanàhkahra mak ehtxoko. Àrwomra harha ehtxoko, kahra ehtxoko, àwyanye. ⁴⁰ Ohxe roro mak ehtxoko. Oyohsamnohnàtokonye, ohxe roro ehtxoko. Onà wyaro katxho yawo ro ehtxoko. Onà wyaro tehxorye tehxatxhe, ohxe kehtxoho menye, katxho yawo ro rma ehtxoko.

**Nasanàmeye harha Kryestu
katxho wekarymaye
owyanye katxhàrà on ha.**

15 Rowtà komo y, àrwo yonyhorunu wekarymaye, owyanye. Ronekarymatxho rma hutwamohsonàr xe wehxaha, owyanye. Àro rma mahohtxownà. Àro yawo ro rma manatxhe. ² Àro hoye ro rma, Khoryenkomo nenyhoryenàr me manatxhe, àro yawo ro rma haxa oyehtokony mak ha. Àro yawo rohra oyehtokony haxa, àtohnawo mahohtxownà hamà.

³ Ronenytatxhàrà rma wekarymaye, owyanye. Onà wyaro katxho komo ryhe wekarymaye, Kryestu wayehye, tàwya kanhànàthàyamò yowtoho me, katxho rma, àmenhosahonhàr yawo ro rma wayehye, katxho xarha, ⁴ nenamtxownà, katxho xarha, osorwawo ro enmahàtxhe, nasanàmeye harha, katxho xarha, àmenhosahonhàr yawo ro rma nasanàmeye harha, katxho xarha, ⁵ tasanàmàtxhe, nosonyhoye, Petru wya, katxho xarha, nosonyhoy xarha, tànhananàhrà rotho komo wya, katxho xarha, wekarymaye, owyanye.

⁶ Amnye nosonyhoy xarha tà, thenyehonhà komo wya, 500 yohon komo wya. Àtokò rye rma nenytxownà hatà, nyamoro. Àmryenon komo rma nyamoro ha. Ukukuru komo rma, àwayehpàra rma natxow hatà, thenyehonhà kom hatà. Anar komo, ukukuru komo rma, wayehtxownà hatà, yakenohnà kom hatà. ⁷ Amnye, nosonyhoy xarha tà, Txaku wya. Amnye, nosonyhoy xarha tà, tànhanyaknyàrà ro komo wya, omeroron komo wya. ⁸ Àro rha haxa nosonyhoye, rowya. Noro nhananàhrà rotho mehra wehxakonà. Anar komo wyarohra wehxakonà. Àro wyaronotho rma, noro wenyeye.

⁹ Àsok tawro hana. Noro nànyaketxho ro komo yosnaka rma haxa wehxan hamà, urotho. Kryestu nànyaketxho ro mosonà katxho me tehxoryehra wehxaha, Khoryenkomo mryenon komo yeryewhamnohnyenàr me ryenàr ke. ¹⁰ Towahke mak nehxonà, Khoryenkomo, rohoko. Towahke ehtxoho hoye ro, anar me harha wehxaha. Àtohnawohra towahke nexeye, rohoko. Noro yanoto me harha wexeye. Nyamoro yoho rma haxa katamokye, àhyaka. Rahoxet hoye rohra mak katamokyakonà. Rohoko

towahke roro ehtxoho hoye ro haxa ryhe, katamokyakonà, àhyaka.

¹¹ Onok kom hana, ekarymany me natxow ha, uro hana, nyamoro haxa hana. Omeroro rma, àro rye rma amna nekarymehe. Àro rma mahohxownà, omnyamo.

Tasanàmsom komo ehxera ro mak natxhe ha tkahoryehra nay hamà katxhàrà on ha.

¹² Asanàmsah me ryhe Kryestu amna nekarymehe, àwayehxemo kom waye asanàmsah me mak ha. Okukuru kom haxa ryhe, onà wyaro nketxow hatà. Àwayehxemo kom waye tasanàmsom komo, ehxera ro mak natxhe ha, ketxow hatà. Àro wyaro tkahoryehra nay hamà. Asanàmsaho rma tokarymaxem me Kryestu yehtoko, àro wyaro tkahoryehra nay hamà.

¹³ Tasanàmsom komo rma ehxera ehtokony haxa, Kryestu yasanàmpàtoràtho haryhe mà. ¹⁴ Asanàmpàra noro yehtoko, àtohnawo ekarymanàratho haryhe mà, amna wya, àtohnawo rma rha noro hona xenyàratho haryhe mà, owyanye. ¹⁵ Asanàmpàra noro yehtoko, yaworohra Khoryenkomo yokarymanàratho haryhe mà, amna wya. Àsok tawro hana, Khoryenkomo ryhe Kryestu yanàmye tawro ke hamà, amna wya. Tasanàmsom komo ehxera natxhe katxho rma, yaworo ehtoko, Kryestu yanàmpàtoràtho haryhe mà, noro wya, yaworohra noro yokarymanàratho haryhe mà, amna wya. ¹⁶ Àsok tawro hana. Àwayehxemotho komo yanàmpàra tehtoko, Kryestu yanàmpàtoràtho haryhe mà, àwya.

¹⁷ Kryestu yanàmpàra ehtoko, àtohnawo noro hona xenyàratho haryhe mà, owyanye, enyhoryehna me rma oyesnàratho kom haryhe mà, towhàn me rma ayanhànàthàyamoyesnàratho

haryhe mà, Kryestu yanàmpàra ehtok mak ha.

¹⁸ Àsok hana wayehtxownà ha, kukukuthuyam heno. Kryestu hona ro rma wayehtxownà hamà. Towhàn me rma tanhànàthàyam yehtok haxa, anàhnohtàkanàratho kom haryhe mà. ¹⁹ Tano rma hak kehtokonye, kano me ronye rma eryehotahra tehxtaxow hamà, amnye teryehorye roro harha kesnàr kom horà. Teryehorye roro kesnàr kom hona ro tehxtaxow hamà, Kryestu mryenon kom kaxe. Asanàmpàra kehtokony haxa, eryehohra roro rma haxa tehxtaxow hamà. Anar kom yoho rma haxa eryehohnà ro me tehxtaxow hamà.

Tasanàmyatxhe harha Kryestu wyaro rma rha katxhàrà on ha.

²⁰ Asanàmsah me mak naha ha, Kryestu. Àwayehsahonhàrà rma, nasanàmye xaxa mak hampànà. Noro htzero nasanàmye, amnye tasanàmsom me rma rha kehtxoho menye. Àwayehsahotho rma, tasanàmyatxhe harha, noro wyaro rma rha. ²¹ Toto heno hoye ro twayehsom me tehxtaxhe. Toto hoye ro rma rha tasanàmsom me tehxtaxhe xarha, àwayehxemo kom waye. ²² Àsok tawro hana. Aknaw heno hoye ro twayehsom me tehxtaxhe, omeroro, noro heno yohamàtho kaxe. Àro wyaro rma rha, Kryestu hoye ro karyhe roro harha tehxtaxhe, omeroro, noro mryenon kaxe. ²³ Noro mahyaka mak tehxtaxow hamà. Kryestu htzero nasanàmye. Noro yomoknàtoko, àmryenon kom haka rha nasanàmyatxhe.

²⁴⁻²⁶ Àro mahyaka omeroro nemtatkatxehketxhe hampànà, noro. Ehonomnà rotho komo yomtatkatxehkehe hampànà. Toto kayaryetà rotho komo rma, worokyamo kayaryetà rotho komo

xarha yomtatkatxehkehe hampànà, omeroro mak ha. Noro ryhe, omeroron komo kayaryet me xaxa mpànà naha ha, tàxanhànàtho komo yarymanàr horà. Àro rha haxa tomtatkaxem me xarha naha, kwayehtotho komo. Kryestu xanhànà rma rha àro hamà. Àro rma yomtatkehe hampànà, noro, àwayhepànà ro me harha kehtxoho menyè. Tàwya emtatkatxehkatxhe rma, onà wyaro nkehe hampànà, Khoryenkomo wya, tàyàmà wya. Omeroron komo kayaryet me manaha, omoro, kehe, àwya. Omeroron komo kayaryetà rma, àro wyaro nkehe, tàyàmà wya.

²⁷ Onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà, Kryestu hoko.

Noro yosnaka omeroron komo yeryan hatà, Khoryenkomo, àkayaryet kom me ehtxoho me.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà. Noro yosnaka nyamoro yenyenhàrà rma, noro yoho rma nay hamà.

²⁸ Tàyàm yosnaka rma naha, noro, umuru. Omeroron komo kayaryet me harha texetxhe, tàyàm yosnaka mpànà noteryaha ha, tano me ro rma. Omeroron komo kayaryet me exko kanyenhàrà rma yosnaka noteryaha, omeroron komo yohà ro me Khoryenkom yehtxoho me.

Yaworo harha uhutwatxoko katxhàrà on ha.

²⁹ Tasanàmsom me tehxatxhe katxho hoye ro ryhe, onà wyaro natxow hatà, kukukuru komo. Nataymompexow hatà, tkukuthuyam heno yowakryenàr horà, ataymompànà rotho komo rma yowakryenàr horà, tanàmsom me harha esnàr kom horà. Àwayhexemo komo rma, asanàmpàrà ehtokonye, ataymompohra esnàràtho kom haryhe mà.

³⁰ Àwayhexemo komo rma, asanàmpàrà ehtokonye, àtohnawo amna yosoxanomkahnòràtho haryhe mà.

³¹ Rowtà komo y, yaworo xaxa mpànà koskaryemehe ha, owyanye. Àsok tawro hana, onà wyaro kany me ryesnàr ke. Ronhananàhàthàyamo ryhe nyamoro, Kryestu Txesus yoh me ryehtxoho hoye ro, Kohkom yoh me ryehtxoho hoye ro, kany me wehxaha, ohokonye. Àro wyaro kanye rma, onà wyaro yaworo xaxa mpànà koskaryemehe ha. Emahona ro kwayehyaha, rosoxanomkahnòrà.

³² Tano rma, Ehfesu ho rma, twayehkaxem me wexeye. Kamara yakoro toto yatarymantokono wyaro, twayehkaxem me wexeye. Ewakhàn komo netahanàr me wexeye. Àro wyaro rma kosoxanomkahnòhye. Àwayhexemotho komo nasanàmyatxhe harha kany mehra ryehtoko, osoxanomkahnòhpàrà ryesnàràtho haryhe mà. Àwayhexemo komo rma, asanàmpàrà ehtokonye, onà wyaro tawrotho haryhe mà, kàwyanye. Tasahxemtotxe roro rma haxa, àsok tawro hana, amnye kwayehrà kom ke, tawrotho haryhe mà, kàwyanye.

³³ Osonkuhtohra ehtxoko. Atxke tehxe komo hyawo roro oyehtokonye, atxke rma rha manatxhe hampànà. Ohxe ehxahotho rma, atxke harha manatxhe hampànà. ³⁴ Yaworo harha uhutwatxoko. Ayanhàn kom hokohra harha ehtxoko. Àsok tawro hana, okukuru komo rma, Khoryenkom hutwahra esnàr kom ke. Tàwyanye, ehxera ro mak natxhe ha, tasanàmsom komo, tatoko rma, Khoryenkom hutwahra natxow hamà. Àro wyaro rma àkehe, owyanye atxke tehxatxow hamà katxho me.

**Kasanàmàtxhenye anar me naha
khun komo katxhàrà on ha.**

³⁵ Onà wyaro haxa nketxow hana, okukur komo. Àsoke ryhe tanàmsom me harha natxowà, àwayehxemotho komo, ketxow hana. Àsoken me ryhe naye, uhun komo, ketxow hana.

³⁶ Àro wyaro kany me oyehtokonye, akàhpàra manatxow hamà. Àsok tawro hana, nat hutwahra oyesnàr kom ke hamà. Àwayehsaho wyaro nay hamà, enathàrà txko. Owyanye tonamàtxhe rma, àwayehsaho wyaro nay hamà. Enampàra tehtoko, ahtahra nay hamà.

³⁷ Owyanye tonamnatoko rma, ehàntahra rma hak nay hamà. Enathàr me txko rma naha, nasànasà hana, anaro haxa hana. Tahtatxhe rma, nehànten harha hamà. ³⁸ Khoryenkomo ryhe nehàmryehe, tano me ro rma. Noro nehàmryetxho rma, anar me rha naha, enathàrà wyaro rma rha.

³⁹ Àro wyaro rma rha, àme ryehra nay hamà, hunano. Toto hunu, anar me naha. Woto hunu, anar me naha. Torono hunu, anar me naha. Kana hunu, anar me naha. ⁴⁰ Àro wyaro rma rha, yukryeka hon kom hunu wyarohra naha, kahe yawon kom hunu. Ohxe tonyxem me nay hamà, yukryeka hon kom hunu. Anar me ohxe tonyxem me mak naha, kahe yawon kom hunu. ⁴¹ Anar me rha ohxe tonyxem me naha, Khoryenkomo nakàhtotho, kamàm komo rma, nuno xarha, xeryko xarha. Xeryko rye rma, anar me rha ohxe tonyxem me naha.

⁴² Àro wyaro rma rha, àwayehxemo kom waye kasanàmàtxhenye, anar me naha, khun komo. Khunuthuyamo, tonamsomà rma, tanhàntaxem me nay hamà. Tanàmsom haxa ryhe, anhàntahnà ro me naha. ⁴³ Tonamsomà ryhe, atxke tonyxem me nay hamà. Tanàmsom haxa ryhe, ohxe tonyxemà ro me naha. Tonamsomà ryhe, ahoxemra nay

hamà. Tanàmsom haxa ryhe, tahoxerye rma haxa naha. ⁴⁴ Tonamsomà ryhe, tuhnye rye nay hamà, yukryeka hon kaxe. Tanàmsom haxa ryhe, ekato me naha. Àsok tawro hana. Amnye rma tuhnye rye tehxtatxhe hamà. Amnye, tuhnye rma tehxtatxhe, ekato me mak ha.

⁴⁵ Àro hoko rma, onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà.

Aknawu ryhe, noro htzero, toto me harha nexeye.

Tehxem me harha nexeye.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà. Amnye nomokye, anaro. Aknaw heno yohono ryhe noro. Noro rma, ekato me tehtxoho hoye ro, ekato me rma rha karyhe roro harha keryatxhe.

⁴⁶ Wahoro htzero, tuhnye rye akàhtosaho nay hamà, khun komo. Amnye, ekato me texem me harha naha. Ekato menohnà, tuhnyem haxa, wahoro htzero nay hamà. ⁴⁷ Aknaw heno ryhe, yukryeka hoye takàhtosom me nexeye. Yukryeka hono rma noro heno. Noro heno yohon haxa ryhe, kahe yaye nomokye. ⁴⁸ Yukryeka hoye akàhtosaho wyaro rma rha natxhe, yukryeka hon komo. Kahe yawon me tehxem kom haxa ryhe, kahe yaye omohsaho wyaro rma rha natxhe. ⁴⁹ Aknaw heno hunu wyaro rma rha, tuhnye rye nay hamà, khun komo. Amnye, kahe yawon hunu wyaro harha naha, khun komo. Ekato me harha naha.

⁵⁰ Rowtà komo y, onà wyaro àkehe, owyanye. Tuhnye rma kehtokonye, tkamsukrye rma kehtokonye, Khoryenkom yowto hon mehra ro mak tehxtatxhe ha. Tanhàntaxem me rma kehtokonye, anhàntahnà kom wawohra ro mak tehxtatxhe ha.

⁵¹ Onà ryhe enytxatxoko. Uhutwahnà rotho wekarymehe, owyanye. Àwayehpàra natxhe, kukukuru komo, Kryestu mryenon kukuru komo. Àwayehpàn kom marmahnà rma,

omeroro haxa ryhe, kàwyamo rma, anar me harha mpànà tehxtaxe ha, àwayehxemotho komo rma, àwayehpàn komo xarha. Anar me harha mpànà naha ha, khun komo.⁵² Kryestu yomokàtxhe rma, anar me harha mpànà tehxtaxe ha, àtoko rye rma haxa mak ha. Waxuru yoruru tenytxetxhe hampànà. Àro rha haxa tenytxetxhe hampànà. Kàwyanye enytxantoko rye rma, anar me harha mpànà tehxtaxe ha. Àwayehxemotho komo ryhe, nasanàmyatxhe hampànà. Uhun komo rma, anhàntahnà ro me harha mpànà naha ha. Àwayehpàn komo xarha, àro wyaro rma rha, anar me harha mpànà naha ha, uhun komo.⁵³ Àsok tawro hana. Tanhàntaxem me nay hamà, khunuthuyamo. Amnye, anhàntahnà ro me harha mpànà naha ha. Twayehso rma nay hamà. Amnye, àwayehpànà ro me harha mpànà naha ha.⁵⁴ Anhàntahnà ro me harha kehtokonye, àwayehpànà ro me harha kehtokonye, àmenhosahonhàr yawo ro mpànà tehxtaxe ha. Onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà.

Kwayehtohotho komo, tarymaxem me mpànà naha ha. Ehxera harha mpànà naha ha.

⁵⁵ Karymahrary harha mpànà naha ha. Keryehpàrany harha mpànà naha ha, àrotho, kwayehtohotho komo.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà. Àro yawo ro mpànà tehxtaxe ha, àwayehpànà ro me harha kehtokony mak ha.

⁵⁶ Àsok tawro hana. Toseryehyatzow hamà, kwayehrà kom hona. Atxke kesnàr kom ke ryhe, twayehyatzhe. Àro ke, àhona toseryehyatzow hamà. Kàyweronàhyamatxho komo hutwane rma, atxke rma tehxtaxe, eyuknye menyehra kesnàr kom ke. Àro hoye ro twayehyatzhe.⁵⁷ Oseryehpàra mak keryatxhe, Khoryenkomo,

kwayehrà kom hona. Àsok tawro hana. Konyhoryeny komo rma wayehye, Txesusu Kryestu, Kohkomo, kanhàn kom hokohra kehtxoho menyè. Àro hoye ro kanhàn komo yarymany me keryatxhe, Khoryenkomo. Ohxe xaxa manay hamà, tkatxe, àwya.

⁵⁸ Àro ke, onà wyaro àkehe, owyanye, rowtà komo y, ronàhnàn komo y. Ahananàtho kom yawo ro rma haxa ehtxoko. Anar me rahra ehtxoko. Kohkom yomyawon hoko rma haxa ehtxoko. Noro yano me àhok oyehtokonye, towakryexem me manatxhe. Àro wyaro muhutwetzow hamà.

Otxenyerun hoye àwahanonkatxoko katxhàrà on ha.

16 Onà wyaro màketxoko, onmenhothàyam yawo. Àsoke ryhe amna nàmyano, amna txenyerun hoye, Kryestu mryenon komo yowakryenàr horà, ànyahpàn komo yowakryenàr horà, màketxoko. Àro hoko rma uhutwamohsoye, Karaseya yamtar hon komo wya, anato rha tohsamnohsomà ro komo wya. Nyamoro rma royukyatzhe. Omnyam xarha, uro eyuhtxoko. Onà wyaro ehtxoko.

² Domenku ho yohà ryhe, otxenyerun hoye àwahanonkatxoko, omnyamo ro rye rma, amnye owyanye tàmtoho me. Otxenyerunu wyaro rma rha, àhoye rma àwahanonkatxoko. Romomokhàrà mak ehtxoko. Àwahanonkatxok yohà.³ Romokàtxhe rma, onwahanonkatxhàyamo warhehe, Xerusaryen hon komo hyaka, ànyahpàn komo hyaka. Okukuru komo wya warhehe, onwahanonkanàr komo wya, onhutwanàr komo wya. Rokaryehtan xarha warhehe, àwyanye, Xerusaryen hon komo hyaka, àwyanye uhutwanàr kom horà.⁴ Uro xarha àten hana, Xerusaryen hona. Tàtohorye ryehtoko,

àten hamà. Rotontoko rma, rakoro tetxhe, okukuru komo.

**Komokyaha ohyakanye
katxhàrà on ha.**

⁵Wahoro htzero, Maseknonya yamtar horye àtehe. Kryestu mryenon komo yonyxe àtehe, anato rhan komo yonyxe. Àro horye rma rototxhe, komokyaha, ohyakanye. ⁶⁻⁷Mex wehxan hana, ohya-wonye. Tàtxemnyehàntaxe ro hana wehxan ha. Àsok tawro hana. Mexe rma haxa ryesnàr xe wehxaha, ohyawonye. Amnye rma romoknàtoko, mexehra wehxan hamà, Maseknonya hona tàtosom me ryesnàr ke. Mexehra ryesnàr xehra mak wehxaha, ohyawonye. Àro ke, amnye haxa komokyaha. Mexe ryesnàr xe Kohkom yehtoko, mex wehxaha, ohyawonye. Ohyayenye rotontok harha, ohxe uro mànyakyatxow hamà. Henta kom hana àten ha. Àsna rma rotontoko, ohxe uro mànyakyatxow hamà.

⁸Tano rma, Ehfesu ho rma, Pentekostes yawasànà àmomokyaha. Àtohra rma hak wehxaha. ⁹Àsok tawro hana, tano rma ekarymanàr hoko rma haxa ryesnàr ke. Thenyehra Kohkomo rwonà yonytxanàr xe harha natxhe, tanon komo, Ehfesu hon komo. Tonyhoryenàr komo xe harha natxhe, Khoryenkomo wya. Àro ke, ekarymanàr hoko rma haxa wehxaha, tano. Thenyehra mak natxhe, roxanhàn komo, ranweknye komo.

**Txemohtyo tonàrà
yokarymatxhàrà on ha.**

¹⁰Nomokyan hatà, Txemohtyo, ohyakanye. Tomoknàtoko, ewankaramra hak nahko, ohonanye. Teryehorye noro txetxoko. Rowyaro rma rha, Kohkom yomyawon hoko rma haxa naha, noro ha. ¹¹Àro ke, onà wyaro kahra ehtxoko, noro hoko. Norohnàtho me xak naha, bàryekomo me xak naha, kahra ehtxoko,

àhoko. Rohyaka harha omoknàtoko, ohxe ànyahtxoko. Teryehorye rma ànyahtxoko, rohyaka harha. Noro yomoknàr hona ro wehxaha. Noro yakoro kowtà komo yomoknàr hona ro xarha wehxaha.

¹²Aporu hoko màmenhetxoko. Kowtà komo rma noro ha. Ohyakanye àtonàr xe wehxaknan haryhe. Àtok hampànà, àhyakanye, àkeknano, àwya. Àtok hampànà, kowtà kom yakoro, rokaryehtan yany kom yakoro, àkeknano, àwya. Amnye rma tàtonàr xehra mak nay hatà. Amnye haxa ten hatà, ohyakanye, tàto-horye tehtok mak hatà.

**Anaro rha hoko hananàhno
yeryetxhàrà on ha.**

¹³Thona ro rma haxa ehtxoko. Kryestu hona menyatxow hamà. Noro hona xenye rma, ahananàhtoho kom yawo ro rma haxa ehtxoko. Horykomo wyaro rma, towankaryhe rma haxa ehtxoko. Tahoxeryem komo wyaro rma, anhà yarymany me ehtxoko. ¹⁴Eten kom hok oyehtokony hana, osoxe rma haxa ehtxoko. Toto xe rma haxa ehtxoko.

¹⁵⁻¹⁶Rowtà komo y, onà wyaro khananàhyatxhe xarha. Estehfanasà eyuhtxoko. Akaya yamtar hon kukuru komo rma, okukuru komo rma, Estehfanas komo htzero Kryestu yahohtxownà, noro rma, noro màn yawon komo xarha. Àro wyaro rma muhutwetxow hamà. Kryestu mryenon komo yakoronomanye ro me natxhe, nyamoro, thenyehra mak ha. Ayakoronomanàr kom hoko rma haxa natxhe. Àro ke, omnyamo rma, nyamoro eyuhtxoko. Àro wyaron komo rma, akoronomano ynye ro komo rma, tamotohso ro àhokon komo rma, toyuhsom me xenytxoko.

¹⁷Rohyaka nomokyatxoko, okukuru komo, Estehfanasà rma, Fohfunatu xarha, Akayku xarha. Teryehorye rma

haxa wehxaha, omoknàr kom ke. Ohnàn kom yawo rma haxa wehxaknano, tekxokaxe ro. Ekxokahra harha wehxako, okukuru komo yomoknàr ke. ¹⁸Nyamoro ryeryehoryetxoko. Rohyaka mànyakyatxok hamà, teryehorye ryesnàr horà. Àro ke, teryehorye rma rha manatxow hamà, omnyam xarha. Nyamoro wyaron komo ryhe, ohxe rma haxa natxhe katxho me hak nahtxoko, owyanye.

**Ohnàn kom yawo natxow
hatà katxhàrà on ha.**

¹⁹Ohnàn kom yawo natxow hatà, Aaseya yamtar hon komo, anato rha tohsamnohsomà ro komo. Ohnàn kom yawo rma rha natxow hatà, Aakera komo, Pàryesera xarha, àmàn kom yaka tohsamnohsomà ro komo xarha. Kohkom yohà rma nyamoro ha. Àro hoye ro, ohnàn kom yawo rma

haxa natxow hatà, teryewrye ro hatà, ²⁰Ohnàn kom yawo rma rha natxow hatà, tanon komo, kowtà komo rma, omeroro.

Oyohsonàtokonye, atamtxuhkatxoko, osox oyehtxoho kom hoye ro, enyhoru ro me oyehtxoho kom hoye ro xarha.

²¹Pawru uro. Onà àmenhohono, rako-rono wya, karyehta menhonye ro wya. Amnye rma uro haxatho àmenhehe. Ohnàn kom yawo rma haxa wehxaha.

²²Kohkom xehra kat natxowà, okukuru komo. Àxehra tehtokonye, Khoryenkomo nanàhnohrà me hak nahtxoko. Amna yohà y, omoko, àkehe, Kohkomo wya. ²³Towahke xaxa nay hamà, Txesusu, Kohkomo, khokonye. Àro wyaro towahke noro yehtxoho hutwanàr xe roro wehxaha, owyanye. ²⁴Oxenyè rma haxa wehxaha, Kryestu Txesusu yohà rye me kesnàr kom ke.

KORYENTU HON KOMO HYAKA PAWRU NMENHOTHO ÀHONANO RMA ON HA.

**Ohyakanye àmenhehe Koryentu hon
komo hyaka katxhàrà on ha.**

1 Pawru uro ha. Kryestu Txesusu nànyaknyàrà ro me wehxaha, Khoryenkom yano me mak ha. Rakoro naha, Txemohtyo. Kowtà komo rma noro ha.

Ohyakanye àmenhehe, Koryentu hon komo hyaka. Khoryenkomo mryenon komo rma omnyamo. Anar komo hyaka xarha àmenhehe, Akaya yamtar hon komo hyaka rma, omeroron komo hyaka rma, Khoryenkomo mryenon komo hyaka rma.

²Onà wyaro amna nkehe, Khoryenkomo wya, ohokonye. Towahke exko, nyamoro hoko, ohxe txetxoko, kehe amna, àwya, Txesusu Kryestu wya xarha. Kyàmkom me rma naha, Khoryenkomo. Kohkom me rma naha, Txesusu Kryestu.

**Keryehotanàhnye ro kom
me Khoryenkom yehtxoho
yokarymatxhàrà on ha.**

³Ohxe xaxa manaha tkatxe, Khoryenkomo wya. Txesusu Kryestu yàmà noro ha, Kohkomo rma yàmà. Kyàmkomo rma noro ha. Kàhnàn kom yawono ryhe noro. Thenyehra rma haxa kakoronometxhe, keryehotanàhrà kom horà. Àro wyaron me naha, Khoryenkomo.

⁴Àsok tawro hana. Teryewhamnohsom me rma haxa amna nay hamà, anoto komo. Noro ryhe, amna yakoronomehe. Teryewhamnohsom me amna yehtoko rma, amna yakoronomehe, amna yeryehotanàhrà horà. Àro wyaro rma amna yeryehotanàhyaha, amna

wya anar komo yeryehotanàhtoho me, teryewhamnohsom komo rma yeryehotanàhtoho me. Noro wya amna yakoronometxhàr hoye ro, nyamoro amna nakoronometxhe hakahpa harha.

⁵Kryestu wyaro, teryewhamnohsom me amna nay hamà, thenyehra mak ha. Noro hoye ro rma, teryehotanàhsom me xarha amna naha, thenyehra rma rha. ⁶Teryewhamnohsom me rma amna naha, teryehotanàhsom me oyehtxoho menye, ohxe oyehtxoho menye, Khoryenkomo nenyhoryetxho me oyehtwatxho menye. Àro wyaro rma rha, teryehotanàhsom me xarha amna naha, teryehotanàhsom me rma rha oyehtxoho menye. Amna wyaro teryewhamnohsom me oyehtokonye, enàmtoxok xaxa mak hampànà, ohsànàhpàra rma. Owyanye enàmnatoko rma, amna wyaro rma rha teryehotanàhsom me manatxhe hampànà. ⁷Onà wyaro amna ohutwetxhe. Amna wyaro teryewhamnohsom me oyehtokonye, amna wyaro rma rha teryehotanàhsom me xarha manatxhe hampànà. Àro ke, ohxe oyehtxoho kom hona ro rma haxa amna naha.

**Pawru wya Aaseya yamtar ho
teryewhamnohàthàratho
yokarymatxhàrà on ha.**

⁸Rowtà komo y, onà wyaro ryexetxhàràtho hutwanàr xe wehxaha, owyanye. Aaseya yamtar ho ryehtoko, teryewhamnohsom me rma haxa wehxakonà, thenyehra rma haxa mak ha, roho rma haxa mak ha, rowya enàmtoho yoho rma haxa mak ha. Àtoko rma, kwayehyan hamà àkekonà. ⁹Àsok tawro hana. Twayehkaxem me nay hamà, mosonà, katxho me rma kehutwekonà. Àro wyaro rma ryeryakon hamà, Khoryenkomo, rahoxet hona xenyhera harha ryehtxoho

me, tahoxet hona haxa rowya xenytxoho me. Noro ryhe, àwayehxemo komo yanàmnye me nay hamà.¹⁰ Noro rma rokurunhoye, rowayehrà hona. Rowya, kwayehyan haxa hamà tatoko rma, rokurunhoye. Rokurunhonye ro me naha, noro ha. Amnye ohxehra ryehtoko, rokurunhehe xarha. Noro hona ro rma wehxaha.

¹¹ Omnyam xarha, uro akoronomatxok xaxa mak hampànà. Rohoko orwonàmtoxok xaxa mak hampànà, Khoryenkom yakoro. Rakoronomanàrà rma àro ha, owyanye. Orwonàmtoho komo yoyukyaha hampànà, Khoryenkomo. Àro hoye ro rowakryehe hampànà. Àro ke, onà wyaro nketxow hamà, thenyehnà komo, àwya. Apa y, ohxe xaxa mehxak hamà, Pawru hoko, ketxow hamà, rohoko orwonàmrà kom ke mak ha, Khoryenkomo wya oyoyuknur kom ke mak ha.

Yaworon me rohutwanàr xe wehxaha owyanye katxhàrà on ha.

¹² Uro akoronomatxoko, rohoko orwonàmrà kom ke, àkehe, owyanye, onà wyaro ryehutwanàr ke. Rohnawo yaworo ryehutwantoko, ohxe rma kehutwehe. Toto kom hoko, nyamoro marma hokohra, ohokony xarha, ohxe roro kehutwehe. Yaworon me xaxa rma kehutwehe, ohokonye, Khoryenkom hokon kaxe. Toto komo wyaro tàywero ryehtxoho hoye rohra, rohoko towahke Khoryenkom yehtxoho hoye ro haxa, àro wyaro ohxe wehxaha, ohokonye.

¹³ Yaworon me rma àmenhehe, ohyakanye. Yaworon mehra nmenhen hamà, Pawru, kàhyakanye, kahra hak nahtxoko, okukuru komo. Owyanye rokaryehtanà yonyetoko, yaworon me rohutwanàr xe wehxaha, owyanye.

¹⁴ Yaworon me uro muhutwetxkonà rma haryhe mà. Rohutwatxehkanàr xe mak wehxaha, owyanye, onà

wyaro kany me oyehtxoho menye, amna hananàhnyenhàrà ryhe mosonà, enyhoru rma, kany me oyehtxoho menye. Txesusu yomoknàtoko, Kohkomo yomoknàtoko, àro wyaro tawro xe wehxaha, owyanye, rohoko. Àro wyaro rma rha, onà wyaro àkehe, ohokonye. Ronhananàhàthàyamò ryhe moxamo, enyhoru komo rma, àkehe, Kohkomo wya, ohokonye.

Ryeryehotatho yano mehra mak kehutwehe katxhàrà on ha.

¹⁵⁻¹⁶ Amna hananàhnyenhàrà ryhe mosonà kany me xaxa mpànà natxhe ha, àkekonà rma, ohokonye. Àro ke, onà wyaro kehutwekonà. Nyamoro yonyxe àten hamà, àkekonà, ohokonye. Nyamoro hyaka htzero àten hamà. Àsnye ro àten hamà, Maseknonya yamtar hona, àkekonà. Yawo rma rha komokyan hamà, nyamoro hyaka hakahpa harha, àkekonà. Àro wyaro romokàtxhe harha, ohxe ronyakyatxow hamà, Xukneya yamtar hona, àkekonà. Àro wyaro asako ro romoknàr xe rma wehxakon haryhe, ohyakanye, asako ro rma rha oyowakryenàr kom horà.

¹⁷ Àtohra mak wexeye, ohyakanye. Àro ke, onà wyaro nketxow hatà, okukuru komo, rohoko. Yaworon mehra nay hamà, teryehotatho yano me anar me rha nehutwen hamà, ketxow hatà, rohoko. Ryeryehotatho yano mehra mak kehutwehe. Anar komo wyarohra mak kehutwehe. Hàà, àten hamà, ketxhe rma haryhe, anar komo. Àro wyaro katxhe rma, àna matà, àtohra wehxaha, ketxhe xarha, teryehotatho kom yano me mak ha. Khoryenkom hokonohnà kom kax mak natxhe ha. Nyamoro wyarohra mak wehxaha.¹⁸ Yaworon me xaxa naha, Khoryenkomo. Noro wyaro rma rha, yaworo toskarymaxem me wehxaha, owyanye, ryeryehotatho yano mehra mak ha.

¹⁹Yaworonohnà mehra ro mak nehakon hamà, Txesusu Kryestu, Khoryenkom muru. Noro rma amna nekarymaye, owyanye, uro xarha, Seryas xarha, Txemohtyo xarha. Teryehotatho yano me anar me rha ehutwahra ro mak nehakonà, noro ha. Yaworo xaxa kanye ro me naha. ²⁰Khoryenkomo rwonàmàthàrànhà hoko, àro wyaro hamà kanye ro me naha, Txesusu Kryestu. Àwya romryenon komo we-wakryehe xaxa mak hampànà katxhàrànhà hoko rma, àro wyaro hamà kanye ro me naha. Àro yawo ron xaxa kax mak naha ha. Àro ke, noro yano me, àro wyaro hamà tketxhe, kàwyam xarha, ohxe tonyxem me Khoryenkom yehtxoho me.

²¹Kryestu yoh me oyeryatxhe, Khoryenkomo. Kryestu yoh me rma rha amna yeryaha xarha. Àro wyaro rma keryatxhe, anar me rha ehutwahra kehtxoho menye. Tanoto me xarha kwahanonkatxownà. ²²Tàmryenon me khutwamohsotxownà. Tokato yàmye, kàwyanye. Kàhnawonye rma naha, Khoryenkom yokato. Àro hoye ro, karyhe roro harha kehtxoho komo thutwetzhe.

Okhokanàr komo xehra wehxakonà katxhàrà on ha.

²³Onà wyaro yaworo xaxa àkehe, owyanye, Khoryenkomo nenytxanàr me. Ohyakanye àtohra harha wexeye. Àsok tawro hana. Rotontok haxa, ahanatanàhràtho kom haryhe mà, rowya, okhokanàràtho kom haryhe mà. Àro ke, àtohra rma hak wehxan hamà, Koryentu hona, àkekonà, rowya rma, ahanatanàhpàranye ryehtxoho me, okhokahranye ryehtxoho me.

²⁴Ahanatanàhnye komo rma uro, Khoryenkomo yano me. Onà wyaro kanyehna mak uro. Uro eyuhtxok xaxa mak hampànà, Kryestu hona owyanye xenytxoho me, kanyehna rma

uro. Àsok tawro hana. Kryestu hona xenye ro rma, yaworon me manatxow hamà. Ayakoronomanàr komo xe mak wehxaha. Àro ke khanatanàhyatxow hamà, oyeryehotanàhrà kom horà.

2¹⁻²Okhokanàr komo xehra mak wehxakonà. Àsok tawro hana. Ryeryehotanàhnye ro me manatxhe, omnyamo. Ryeryehotanàhnye komo khokanàr xehra ro mak wehxakonà. Rowya okhokatxhenye rma, uro eryehotanàhtxoko kahra wehxan hamà, owyanye. Àro ke, onà wyaro àkekonà, rowya rma. Àhyakany xarha rotontoko, àkhoketxow hamà, àro ke, àtohra rma hak wehxan hamà, àkekonà.

³Àtoko rma rokaryehtanà àmenhoye, ohyakanye. Àsok tawro hana. Ryeryehotanàhnye me tehxorye manatxow hamà. Teryehorye ryehtoko, teryehoryem me rma rha tehxorye manatxhe, omnyam xarha. Rokhokanàr hona mak wenyakonà, owyanye. Àro ke, ohyakanye rotohra ro rma haka, rokaryehtanà àmenhoye. ⁴Teryewrye ro mak àmenhoye, ohokonye roseryehokanàr ke. Thenyehra koseryehokekonà, tàrataxe ro, okukuru komo yanhàn hoko. Àro wyaro rowya àmenhontoko rma, okhokanàr komo xehra rma wehxakonà. Oxenye rma haxa ryehtxoho hutwanàr xe haxa wehxakonà, owyanye.

Okukuru kom hoko towahke harha ehtxoko katxhàrà on ha.

⁵⁻⁹Rokaryehtan àmenhoye, owyanye okukuru komo hanatanàhtoho me, tanhàn hoko ehxahotho rma hanatanàhtoho me. Àsok tawro hana. Okukmanàr komo xe wehxakon hamà. Royuknye ro me oyehtxoho komo rma hutwanàr xe wehxakon hamà. Noro ryhe, atxke tehtoko, àkhokano yeryey hamà. Urohnà rma, omnyam haxa okhoketxkonà. Omerorohra rma,

okukuru kom marma, nekhoketxkon hatà, noro yanhàn hoko. Àro hoko rma, teryewrye ro àmenhonàr xehra mak wehxaha. Noro màhanatanàhtxownà hatà. Okukuru komo rma, thenyehonà komo rma, noro hanatanàhtxownà hatà. Àna ha tkahorye harha naha. Àhanatanàhpàra harha ehtxoko. Towahke harha ehtxoko, noro hoko. Eryehotanàhtxok harha, tekhokaxemà ro me rma haxa esnàr hona. Àro ke, noro xan me osonyhotxok harha, àwya. Àro wyaro àkehe, owyanye, teryewrye ro.

¹⁰Noro hoko towahke harha oyehtokonye, towahke rma rha wehxaha, uro xarha. Noro hoko rma, towahke harha wehxaha, Kryestu nenyàr me, oyowakryenàr kom horà, ¹¹karymahryane Satanasà ymo yesnàr horà. Àsok tawro hana. Toto hoko ewakhàra rma kesnàr komo xe nay hamà, noro ymo. Àro wyaro karymanàr komo xe nay hamà. Àro wyaro noro ymo yehutwatxho thutwetxow hamà.

**Tàroakne hona haxa
àtoye katxhàrà on ha.**

¹²Àro ke, Koryentu hona àtohra wexeye. Tàroakne hona haxa àtoye. Àrwo yonyhorunu yokarymaxe, Kryestu yokarymaxe, àtoye, àsna. Khoryenkomo rwonà yonytxanàr xe rma haxa nehxtatxkonà, àton komo. Thenyehra nekarymahekonà, Kohkomo, rowya.

¹³Koseryehokekon mak ha, Txetu ehxera esnàr ke. Rowtà rma yonyhera wehxakonà, àto. Àro ke, onà wyaro àkekonà, àwyanye. Àten hamà àkekonà. Maseknonya yamtar hona haxa komokye.

**Kryestu yokarymatxho rma
thoxnyemà wyaro ohxe nay
hamà katxhàrà on ha.**

¹⁴Ohxe xaxa manay hamà, kehe amna, Khoryenkomo wya. Àsok tawro

hana. Amna yanye ro me nay hamà, noro ha. Àsok hana natxow ha, waha kom ha. Tàwyanye anar komo yarymatxhe, naryatxow hamà, toto komo nenyàr me. Tànarymatxhàr me nenyhetxow hamà. Àro wyaro rma rha, amna yaryaha, Khoryenkomo. Tànarymatxhàr me, toyuknye ro me rma, amna yaryaha, amna yoh me Kryestu yesnàr ke, noro yoh me xarha amna yesnàr ke. Henta kom amna yehtok hana, Kryestu yokarymahehe, amna wya.

Toto komo wya Kryestu yonytxatxho ryhe, thoxnyemà wyaro ohxe rma haxa naha. ¹⁵Amna wya Kryestu yokarymatxho rma, thoxnyemà wyaro ohxe nay hamà, Khoryenkomo wya. Àsok hana natxow ha, amna yonytxany kom ha. Anar komo, tonyhoryexem me natxow hamà. Anar komo, tanàhnohsom me natxow hamà. ¹⁶Anar komo, tàwyanye enytxatxhe rma, tanàhnohsom me rma natxhe, eyukhura tesnàr kom ke mak ha. Anar kom haxa ryhe, tàwyanye enytxatxhe rma, karyhe roro harha natxhe, tàwyanye eyuknur ke mak ha. Omeroron komo nenytxanàrà rma, ohxe rma haxa naha, thoxnyemà wyaro mak ha.

Onok komo ryhe, tahoxet kom hoye ro Kryestu yokarymetxowà, toto komo wya. Ehxera ro mak natxow hamà. ¹⁷Yaworohra Khoryenkomo rwonà yokarymetxhe, anar komo, thenyehonà komo rma. Tonytxanàr komo xe natxhe, toto komo wya, omeroron komo wya. Àro ke, yaworohra nekarymetxhe, àwyanye tonytxanàr kom horà. Nyamoro wyarohra mak amna naha. Yaworon me haxa amna nekarymehe. Khoryenkomo nànyaketxho me ryhe amna nekarymehe. Noro nenyàr me amna nekarymehe, Kryestu yoh me amna yesnàr ke.

Àmenhosahotho yoho rma haxa ohxe naha Khoryenkom yokato nyeryetxho katxhàrà on ha.

3 Àro wyaro roskarymantoko, onà wyaro kahra rma wehxaha. Roywentyeke harha natxow hamà, Koryentu hon komo, àro ke, koskarymen hamà, àwyanye ohxe rohutwatxho me, kahra wehxaha. Ohyakanye tàtontokonye, onà wyaro nehutwamohsetxow hamà, anar komo, hananàhno nyne komo. Tkukuthuyamo karyehtanà yonyhetxow hamà, owyanye, ohxe thutwanàr kom horà. Àro wyaro rma rha, ohyayenye tàtontokonye xarha, akaryehtan komo yaryatxhe, anar komo hyaka, nyamoro wya ohxe thutwanàr kom horà. Àro wyaro ehutwamohsohnà ro me wehxaha. ²Akaryehtan kom hoye rohra ohxe thutwaxem me wehxaha. Rowya ahananàhàthàyam hoye ro haxa ryhe ohxe thutwaxem me wehxan hamà. Àsok tawro hana. Rowya ahananàhàthàyam hoye ro, Kryestu mryenon me manatxow hamà, omeroron komo nhutwanàr me. Àro ke, akaryehtan komo yarhàrà wehxaha, anar komo wya ryehutwamohsonàr horà. Tàwyanye oyonyetokonye rma, ohxe rohutwetxow hamà, omeroron komo. Rohnawo rma khutwetxhe xarha, ronhananàhàthàyam me.

³Kryestu karyehtan me xarha manatxhe, omnyamo. Àro wyaro rma ketxownà, uro ha, rowya ahananàhàrà kom ke mak ha. Toto nmenhotho mehra mak manatxhe. Khoryenkom yokato nmenhotho me haxa manatxhe, tehxemà ro yokato nmenhotho me mak ha. Amnyehra, toh hoko ryhe tàrwonà menhoy hatà, Khoryenkomo, Moyses heno komo hyaka. Amnye rma haxa ryhe, toh hokohra, oyowan kom hok haxa tàrwonà menhoye, Kryestu karyehtan me oyehtxoho menyè.

⁴Àro ke, onà wyaro kany me wehxaha, Khoryenkomo wya. Apa y, rowya thananàhàthàyam hoye ro ryhe, omryenon me natxhe, nyamoro ha, àro wyaro àkehe, Kryestu yano me mak ha, kany me wehxaha, àwya.

⁵Rahoxet hoye rohra mak ketxownà, Kryestu mryenon me harha. Tàywero ryehetxoho hoye ro ryhe, Kryestu mryenon me harha nehtxownà, kahra ro mak wehxaha. Khoryenkomo ryhe, ahananàhnye kom me ryeryeye. Noro yahoxet hoye ro ryhe ketxownà, Kryestu mryenon me harha.

⁶Noro rma, tanoto me ryeryeye, tàrwonà yokarymany me ryehetxoho me. Amnyehra, tàrwonà menhoy hatà, Moyses heno komo hyaka, nyamoro heno yweronàhyamanàr horà. Àmenhosahohnàtho rma yokarymany me wehxaha. Noro yokato nyeryetxho haxa yokarymany me wehxaha. Àwya mryenon komo yonyhoryetxhekany me harha wehxaha katxho rma yokarymany me wehxaha, noro yano me mak ha. Àsok tawro hana. Àmenhosahotho ryhe kwayehketxow hamà, eyukhura kesnàr kom ke. Khoryenkom yokato haxa ryhe, karyhe roro harha keryatxhe.

⁷Àsok hana nehakon ha, àmenhosahotho ha, kwayehkanyetho komo rma. Toh hoko àmenhosah me nehakon hatà. Ohxe rma nehakon hatà. Tàwya àmenhontoko rma, ehonomnà me xaxa nosonyhoy hatà, Khoryenkomo, Moyses heno wya. Àro hoye ro tawasnye rma haxa nehakon hakahpa tà, noro heno yompatarà. Onkaxnyo yeryakonà rma haxa mak hatà. Empatarà yonyhera ro mak nehaxatxkon hatà, Ehsayewyana heno komo, àwya tonkaxnyàr kom ke hatà. Mexe nyhe txko ehxah me nosomatxay hakahpa harha tà.

⁸Àrotho yoho rma haxa ohxe naha, Khoryenkom yokato nyeryetxho. Àmenhosahotho hoko texitxhàr

yoho rma haxa, ehonomnà me xaxa nosonyhehe, Khoryenkomo, kàwyanye, tokato wya ohxe kenyàr kom ke mak ha. ⁹Tanàhnòhsom me manatxhe hampànà kany me nehzakon hamà, àmenhosahotho. Àrotho hoko rma, ehonomnà me xaxa nosonyhoy hatà, Khoryenkomo. Àro yoho rma haxa, ehonomnà me xaxa nosonyhen hamà, kàwyanye. Àsok tawro hana, ronenyhoryetxho me harha manatxhe kany me tesnàr ke hamà. ¹⁰Àrotho ryhe, ohxehra harha naha, kàwyanye. Àrotho hoko rma, ehonomnà me xaxa Khoryenkomo yonyhera harha tehxtaxow hamà. Àsok tawro hana. Noro nenyhoryetxho me harha kehtxoho kom hok haxa ryhe, ehonomnà me xaxa noro tenyaxow hamà. ¹¹Àrotho rma, ehonomnà me Khoryenkomo yonyhothàrànhàràtho rma, tosomatxaxem me nehzakonà. Khoryenkomo nenyhoryetxho me kehtxoho kom haxa ryhe, osomatxakra ro mak naha ha. Àro ke, àrotho yoho rma haxa, ehonomnà me xaxa Khoryenkomo yonyhen hamà.

¹²Khoryenkomo wya konyhoryetxho kom hona ro rma haxa wehxaha. Àro ke, oseryehpàra ekarymany me wehxaha. ¹³Moyses heno haxa ryhe nosompatanyohomtoy hatà, Ehsayewyana heno komo yoseryehrà ke. Nosompatanyohomtoy hatà, osomatkanàrà yonyhera ehtxoho menye.

¹⁴⁻¹⁶Akàhpàra mak nehxtaxkon hatà, Ehsayewyana heno komo, tàhnawonye. Akàhpàn me rma netxownà hatà, Khoryenkomo, tàrwon hutwaha ehtxoho menye. Àmenhosahotho rma yonyatxhe haryhe. Uhutwaha rma natxhe. Moyses heno yompatarà yonyhera nehtxownà heno hatà, osompatanyohomtonàr ke. Àro wyaro rma rha, noro heno nmenhotho hutwaha rma natxhe,

osompatanyohomtosaho wyaro tesnàr kom ke, tàhnawonye akàhpàra tesnàr kom ke. Kryestu marma ryhe, takàhso harha keryatxhe. Kohkom hona harha kàwyanye xenyetoko, Khoryenkomo rwonà thutwetxhe harha.

¹⁷Àme rye rma nay hamà, Kohkom yakoro, Khoryenkomo yokato. Kohkom yokato yoh me kehtokonye, onà wyaro katxho mehra harha tehxtaxhe. Àmenhosahotho yawo ro mpàn ehtxok ha katxho mehra harha tehxtaxhe. ¹⁸Kàwyamo ryhe, osompatanyohomtosaho wyarohra harha tehxtaxhe. Ekato me rma, Kohkomo tenyaxhe. Ehonomnà me xaxa noro tenyaxhe. Kàwyanye xenyetoko rma, anar me harha tehxtaxhe. Noro wyaro nyhe tehxtaxhe, ohxe nyhe, ehonomnà me nyhe, kàwyanye noro yonyàr ke mak ha. Àro wyaro rma keryatxhe, Kohkomo, Khoryenkomo yokato rma.

Yaworon xaxa wekaryemehe oseryehpàra rma katxhàrà on ha.

4 Khoryenkomo wya, romryenon komo yonyhoryetxehkany me harha wehxaha, katxho rma yokarymany me wehxaha. Rohnàn yawo tehtxoho hoye ro ryhe, ekarymany me ryeryeye, Khoryenkomo. Àro ke, towankaryhe rma haxa wehxaha.

²Uro ryhe, yaworo haxa wekaryemehe. Anar kom haxa ryhe, yaworohra Khoryenkomo rwonà yokarymetxhe. Tonytxany komo rma yonkuhtetxhe ha. Atxke mak natxhe. Atxke ehxaho rma, yaworo oskarymahra rma natxhe ha. Oskeno rma nekarymetxhe haryhe, yaworohra mak ha. Nyamoro wyarohra mak wehxaha. Yaworon xaxa wekaryemehe, oseryehpàra rma, toto komo wya, omeroron komo wya. Tàhnawonye yaworo tehtwantokonye rma, onà wyaro tawro xe wehxaha,

ronytxany komo wya. Yaworo nekarymen hamà, mosonà, tawro xe wehxaha, àwyanye. Àro wyaro tawro horà rma, yaworon xaxa wekarymehe, Khoryenkomo nenyàr me.

³Anatoko àro wyaro kahra natxow hana, ronytxany kukuru komo. Yaworo nekarymen hamà kahra natxow hana. Àsok tawro hana, tanàhnohsom me tesnàr kom ke hamà. ⁴Khoryenkomo yoyuknyehná komo rma nyamoro ha. Tàhnawonye enhun komo wyaro texem me natxhe, yaworon hutwaha ehtxoho menye. Àro wyaro neryatxhe, Satanasà ymo, Khoryenkom xanhàn kom yohà ymo. Nyamoro rma, awaràn wawo rma natxhe. Àrwo yonyhorunu hutwaha rma natxhe. Ehomnà me xaxa Kryestu yonyhera rma natxhe. Khoryenkomo wyaro rma rha, ehomnà me xaxa naha, noro ha.

⁵Àsok hana nay ha, àrwo yonyhorunu, ronekarymanàrà. Kohkom me naha, Txesusu Kryestu, katxho me rma naha. Rowya ekarymantoko, urohnà rma, noro haxa, wekarymehe. Rohoko rma, onà wyaro haxa àkehe. Ayanoto kom me wehxaha, Txesusu yanoto me ryesnàr ke mak ha, àkehe, owyanye. ⁶Àsok tawro hana, Khoryenkomo wya rawasmenàr ke hamà. Amnyehra awasànà yakàhtoy hatà, Khoryenkomo. Tawanye roro rma ehtoko, tawasnye harha hak nahko kekon hatà. Noro rma, rohnawo rawasmeye. Ehomnà me xaxa nosonyhoye, rowya. Kryestu rma yonyhoye, rowya. Rowya Kryestu yonyàr ke ryhe, ehomnà me xaxa Khoryenkomo uhutwekonà. Àro rma yokarymany me wehxaha, toto komo wya. Àro wyaro rma rawasmeye, Khoryenkomo, rohnawo.

Teryewhamnohsomà ro me Pawru yoskarymatxhàrà on ha.

⁷Àro wyaro ehomnà xaxa hutwany me wehxaha. Ekarymany me xarha wehxaha. Ehomnà me xaxa noro yehtxoho, enyhoru ro wyaro nay hamà, uru wyaro, ehetàhpenyeno wyaro. Uro haxa ryhe, anhá wyaro wehxan hamà, oryenà wyaro, yukryeka kahsaho wyaro. Anhá wyaronno rma yanotomaye, Khoryenkomo, tahoxetà rma yonyhonàr horà, toto komo wya onà wyaro tawro horà, mosonàhnà, Khoryenkom haxa, ehomnà me xaxa nay hamà, tawro horà, àwyanye.

⁸Ryeryehokanye ro me natxhe, toto komo. Rarymahra mak natxhe, Khoryenkomo wya rakoronomanàr ke. Toseryehokaxemà ro me wehxaha, rohnawo. Khoryenkom hona ro mak wehxaha, oseryehokatxehkahra ryehtxoho me. ⁹Ryeryewhamnohnye ro me natxhe, anar komo. Rohutwakhapàrà mak naha, Khoryenkomo. Rotahetxhe, anar komo, ryehurkatxho me. Rowayehkahra mak natxhe, Khoryenkomo wya rokurunhonàr ke. ¹⁰Tan tehtoko, twayehkaxem me nehakon hamà, Txesusu. Àwayehpànà ro me mak naha, noro ha. Noro wyaro rma rha twayehkaxemà ro me wehxaha, àwayehpànà ro wyaro rma rha ryehtxoho me. ¹¹Tano roro rma ryehtoko, twayehkaxemà ro me wehxaha, Txesusu yanoto me ryesnàr ke mak ha. Khoryenkom yano me àro wyaro wehxaha, onà wyaro tonyxem me ryehtxoho me, àwayehpànà ro wyaro tonyxem me ryehtxoho me. Twayehsom me rma ryehtoko, àwayehpànà ro wyaro ronyhen hamà, Khoryenkomo, toto komo wya.

¹²Àro wyaro teryewhamnohsomà ro me wehxaha, uro, twayehso ro. Omnyamo ryhe, ronhananàhàthànyamo rma,

àwayehpànà ro me manatxhe. Karyhe roro harha manatxhe, ohnawonye.

¹³ Àsok hana nmenhoy ha, amnyehran heno. Onà wyaro nmenhoy hatà, Khoryenkom karyehtan yawo.

Khoryenkom hona wenyeye, àro ke, koskarymaye. Àro wyaro nmenhoy heno hatà, Khoryenkom hona tàwya xenyàr ke mak hatà. Noro heno wyaro, Khoryenkom hona xenye ro me rma rha wehxaha, uro xarha. Àro ke, toskarymaxemà ro me rma rha wehxaha. ¹⁴ Àsok tawro hana, onà wyaro rowya uhutwanàr ke mak ha. Txesusu yanàmye, Khoryenkomo. Kohkomo yanàmnyenhàrà rma, uro xarha ranàmnyaha hampànà, Txesusu wyaro rma rha. Omnyam xarha ayanàmnyatxhe hampànà. Uro xarha, omnyam xarha, omeroro rma karyatxhe hampànà, tàhyaka rma.

¹⁵ Àsok hana wehxaan ha. Teryewhamnohsomà ro me wehxaan hamà. Oyowakryenàr kom horà ryhe, àro wyaro wehxaha, thenyehonà komo rma yowakryenàr horà. Towakryexem me nyhe thenyehonà komo yesnàr xe wehxaha, thenyehra rma haxa àwyanye onà wyaro tawro horà, ohxe xaxa nay hamà Khoryenkomo tawro horà, àwyanye, thenyehonà komo wya.

Ronenyehorà rma hona ro wehxaha katxhàrà on ha.

¹⁶ Àro wyaro rakoronomehe, Khoryenkomo. Àro ke, towankaryhe rma haxa wehxaha. Rohunutho natanàhnohyan hamà, twayehsom me ryesnàr ke. Rohnaw haxa ryhe, emahona ro tonyhoryexem me nyhe wehxaha. ¹⁷ Mexehra naha, ryeryewhamnohtoho, meya rorohra mak ha. Àro hoye ro, ohxe roro rma haxa wehxaha, amnye ha. Amnye ohxe ryehtxoho rma, meya roro rma haxa naha, ryeryewhamnohtohotho wyarohra mak ha. ¹⁸ Àsok tawro hana. Amnye ohxe ryehtxoho yonyhera rma

hak wehxaan hamà. Ronenyehorà rma hona ro mak wehxaha. Àsok tawro hana. Denyàr komo ryhe, mexehra naha. Tosomatxaxem me naha. Denyehorà rma kom haxa ryhe, osomatxakra ro mak naha ha. Meya roro rma haxa mak naha ha.

Towankaryhe rma haxa wehxaha rowayehrà hoko katxhàrà on ha.

5 Àro ke, towankaryhe rma haxa wehxaha. Àsok tawro hana, rowya onà wyaro uhutwanàr ke mak hamà. Amnye anar me harha mpàn naha ha, rohunu. Tano rma ryehtoko, tanhàntaxem me nay hamà, wato txko wyaro. Rowayehnatoko, nanhàntatàhken haxa hamà. Amnye haxa, anar me harha mpànà naha ha, rohunu, nàmno wyaro. Toto nyeryetxho mehra mak naha. Khoryenkom nyeryetxho me haxa naha. Kahe yawo mpànà naha ha, osomatxahnà ro me mak ha. ²⁻³ Tano rma ryehtoko, kekrawen hamà, rohunutho yanhàntanàr ke. Anaro yesnàr xe rma haxa wehxaha. Àsok hana tewomumtetzow ha. Tewomumtetzow hamà, anyempera kesnàr kom hona. Àro wyaro rma rha anaro rohun yawo ryesnàr xe rma haxa wehxaha. Kahe yawono rma yawo ryesnàr xe wehxaha, ehàmra ryesnàr hona. ⁴ Àsok tawro hana. Onàtho yawo roro rma ryehtoko, kekrawen hamà, teryewhamnohsom me rma haxa ryesnàr ke. Ehàmra ryesnàr xehra mak wehxaha. Enyhoru yaw haxa ryesnàr xe wehxaha. Àro yaw ryehtoko, ehxera harha nay hamà, twayehsomàtho. Àwayehpànà ro haxa ryhe, tehxemà roro me naha. ⁵ Àro wyaro kesnàr kom horà ryhe, konyhoryetxownà, Khoryenkomo. Noro rma, tokato yàmnye, kàwyanye, àwayehpànà ro me harha kehutwatxho menye.

⁶Àro ke, towankaryhe roro rma haxa wehxaha. Onà wyaro ryhe kehutwehe. Tano roro rma ryehtoko, rohunutho yawo roro rma ryehtoko, Kohkomo hyawohra rma hak wehxan hamà.

⁷Àsok tawro hana. Noro yonyhera rma hak wehxan hamà. Noro hona mak wenyaha, tano rma hak ryehtok mak ha. ⁸Towankaryhe rma haxa wehxaha, rowayehrà hoko. Rohunutho yawohra haxa ryesnàr xe wehxaha, Kohkomo hyawo ryehtxoho me.

⁹Noro yeryehotanàhrà xe roro rma haxa wehxaha. Rohunutho yawo rma ryehtoko, rohunutho yawohra ryehtok xarha, noro yeryehotanàhrà xe roro wehxaha. ¹⁰Àsok tawro hana, khutwamohsonye ro kom me noro yesnàr ke hamà. Noro hyaka tâtetxhe hampànà, Kryestu hyaka rma, àwya khutwamohsonàr kom horà. Ohxe kehtxohotho komo hutwamohsehe hampànà. Atxke kehtxohotho kom xarha hutwamohsehe hampànà. Àsok hana tehxtaxow ha, tano rma kehtokonye, khunuthuyam yawo rma kehtokonye, ohxe hana, ohxehra haxa hana. Àro wyaro rma rha nehemehe hampànà, noro ha, kàwyanye, towenyxa nye. Ohxe kehtxohotho komo yehemehe hampànà. Ohxehra kehtxohotho kom xarha yehemehe hampànà, Kryestu.

Toto komo xe tehtxoho hoye ro wayehye Kryestu katxhàrà on ha.

¹¹Àro wyaro khutwamohsony kom me mpànà naha ha, Kohkomo. Noro hona mpànà tenytxe ha. Khutwamohsony kom hona rowya xenytxoho hoye ro wekarymehe, toto komo wya, yaworo xaxa màken hamà tawro horà, àwyanye. Toto yeryehotanàhnye mehra rma, yaworon me haxa uro wekarymehe. Àro wyaro yaworon me rohutwehe, Khoryenkomo. Àro wyaro yaworon me rohutwanàr xe wehxaha, owyany xarha.

Ohnawonye yaworo oyehutwantokonye, onà wyaro tawro xe wehxaha, owyanye. Yaworon me xaxa nay hamà, Pawru, tawro xe wehxaha. Àro wyaro kahra kat manatxowà, rohoko.

¹²Okukuru komo ryhe, àro wyaro kahra natxow hatà. Tàwyanye toto yonyetoko, ehonomnà me noro yehtxoho hutwanàr xe natxow hamà, nyamoro ha. Tàhnawo ohxe ehtxoho hutwahra mak natxhe ha. Onà wyaro kahra mak wehxaha. Koskarymen hamà, àwyanye ohxe rohutwatxho me, kahra mak wehxaha. Yaworon me uro wekarymehe, àkehe mak ha, owyanye onà wyaro tawro horà, yaworon me xaxa nay hamà, Pawru, tawro horà. Àro wyaro owyanye tawro ke, nyamoro manwekyatxow hamà. Yaworon mehra nay hamà, Pawru, kany komo rma manwekyatxow hamà.

¹³Thenyehra rma haxa roskarymantoko, onà wyaro màketxow hana. Tàywenyeken me nay hamà, ketxow hana, okukuru komo, rohoko. Tàyweron me haxa naha, ketxow hana, anar komo. Àsok tawro hana. Tàywenyekenyo wyaro roskarymantoko, onà wyaro tawro xe wehxaha, owyanye. Ohxe xaxa nay hamà, Khoryenkomo, thenyehra tàwya Pawru yowakryenàr ke, tawro xe wehxaha, owyanye. Tàyweron wyaro haxa roskarymantoko, àro wyaro rma koskarymehe, thenyehra oyowakryenàr kom horà.

¹⁴Àsok tawro hana, rowya roxe rma haxa Kryestu yehtxoho hutwanàr ke hamà. Àro hoye ro noro wekarymehe xaxa mak hampànà, toto komo wya, rowya onà wyaro uhutwanàr ke. Toto komo xe tehtxoho hoye ro wayehye, Kryestu, omeroron komo yonyhoryenàr horà. Noro wayehnàtoko rma, omeroron komo wayehrà yonyakon hamà, Khoryenkomo, àwayehpàra harha ehtxoho menye. ¹⁵Àro wyaro kesnàr kom

horà wayehye. Àwayehsahonhàrà rma, nasanàmpe harha. Àro hoye ro àwayeh-pàrà harha tehxtaxhe. Àwayehpànà ro me ketxownà, eryehotahra harha kehtxoho menye, teryehotanàhnye ro me haxa kehtxoho menye.

Kryestu yoh me toto yehtoko anar me harha nay hamà katxhàrà on ha.

¹⁶ Amnyehra, rowya toto yonyetoko, yaworohra noro wenyakonà. Ehonomnà me naye, ehonomnà mehra kat naye, àkekonà, toto kom hoko. Àro wyaro rma rha Kryestu wenyakonà, toto komo wyaro rma rha. Amnye rma haxa ryhe, anar me harha toto komo wenyaha, rowya roxe rma haxa Kryestu yehtxoho hutwanàr ke. Kryestu xarha wenyaha, anar me harha.

¹⁷ Kryestu yoh me toto yehtoko, anar me harha nay hamà. Amnyehra tehut-watxhàràtho hokohra harha nay hamà. Anar me harha nehutwen hamà.

Tànàhnàn me harha ketxownà Khoryenkomo katxhàrà on ha.

¹⁸ Àro wyaro anar me harha keryatxhe, Khoryenkomo. Noro rma, tànàhnàn me harha ryeryeye, Kryestu wayehrà ke. Ekarymany me xarha ryeryeye. Tànàhnàn me harha ketxownà, Kryestu wayehrà ke, kanye ro me ryeryeye, toto komo wya. ¹⁹ Àsok tawro hana. Kryestu wayhàthàr hoye ro, tànàhnàn me harha toto komo yeryaha, Khoryenkomo. Anhà komo rma yeryaha, tànàhnàn me harha. Atxke manatxhe hampànà kahra harha naha, àwyanye. Àro wyaro ekarymany ro me ryeryeye, toto komo wya.

²⁰ Àro ke, Kryestu yanoto ro me wehxan hamà. Noro yano me ro rma wekarymen hamà. Onà wyaro àkehe, toto komo wya. Kryestu yano me ryhe, onà wyaro xaxa mpànà àkehe ha, owyanye. Noro hona harha xenytxoko,

Khoryenkomo nàhnàn me harha oyehtxoho menye, àkehe, àwyanye. Àro wyaro rowya ekarymanàr ke ryhe, toto komo yanyekyan hamà, Khoryenkomo, tàhyaka.

²¹ Kryestu yanhànà, ehxera ro mak nehxakonà. Atxke harha noro yonyeye, Khoryenkomo, atxke konyherany harha tehtxoho me, tànenyhoryenàr me harha kehtxoho menye. Kryestu yoh me ketxokonye, Khoryenkomo nenyhoryetxho me tehxtaxow hamà.

Onà wyaro ryexetxhàràtho hoye ro ohxe kosonyhoy hamà katxhàrà on ha.

6 Àro wyaro Khoryenkomo yakoronomanye ro me wehxan hamà. Noro yakoronomanye rma, onà wyaro xaxa mpànà àkehe ha, owyanye. Khoryenkomo newakryetxho me manatxow hamà. Noro hnànkahra ro mak ehtxok hampànà, àkehe, owyanye. Noro newakryenàr me roro rma ehtxok hampànà, àkehe, owyanye. ² Àsok tawro hana. Onà wyaro nkekon hatà, Khoryenkomo, tkaryehtan yawo.

Owyanye uro ewakryeko katxhe rma, àro rma ho kowakryetxownà.

Owyanye uro enyhoryeko katxhe rma, àro rma ho konyhoryetxownà.

Àro wyaro rma nkekon hatà, Khoryenkomo, tkaryehtan yawo. Àsok tawro hana. Amnye rma kowakryeny kom me nay hamà. Àro ke, mexehra noro hona tenytxow hamà, àramampàrà rma àwya konyhoryetxho menye.

³ Onà wyaro kahra ro mak ehtxoko, ro-hoko. Yaworon mehra nekarymen hamà, kahra ro mak ehtxoko. Àsok tawro hana. Onà wyaro tkahoryehra nay hamà. Atxke naha, Pawru, àro ke, Kryestu hona xenyhera wehxaha, tkahoryehra nay hamà, yaworon me ryesnàr ke.

⁴ Àsok hana ohxe natxow ha, Khoryenkomo yanoto kom ha. Nyamoro

wyaro, ohxe rma rha kosonyhoye, uro xarha. Onà wyaro ryexetxhàràtho hoye ro, ohxe kosonyhoy hamà, Khoryenkom yanoto me. Omeroro enàmnye ro me wehxakonà. Ryeryewhamtoho rma wenàmyakonà, roho rma haxa ohxehra ryehtxoho xarha, tàywenyeke tehxe ro ryehtxoho xarha wenàmyakonà. ⁵Toto komo wya rohpohoxo xarha, watxa ymo yaka rahryemtxoho xarha, toh ke rotahatxho xarha, wenàmyakonà. Tamotohso ro ratamohtxoho xarha, ànàkhàra ryehtxoho xarha, ànyahpàra ryehtxoho xarha, wenàmyakonà. Àro wyaro enàmnye ro me ryexetxhàràtho hoye ro, ohxe kosonyhoy hamà, Khoryenkom yanoto me.

⁶Onà wyaro ryehtxoho hoye ro xarha, ohxe kosonyhen hamà, noro yanoto me, anhà hokohra ro mak ryehtxoho hoye ro rma, Khoryenkom yehutwatxho hutwany me ryehtxoho hoye ro xarha, ohsànàhpàra ryehtxoho hoye ro xarha, towahke ryehtxoho hoye ro xarha, Khoryenkom yokato yoh me ryehtxoho hoye ro xarha, toto xe xaxa ryehtxoho hoye ro xarha, ⁷yaworon xaxa yokarymany me ryehtxoho hoye ro xarha, Khoryenkom yahoxet yano me ryehtxoho hoye ro xarha, àro wyaro ryehtxoho hoye ro rma, ohxe kosonyhen hamà, Khoryenkom yanoto me. Noro nenyhoryetxho me ryhe, tahoxerye rma haxa wehxaha, rohnawo, anhà hona ryekurunhonàr horà, anhà yarymanàr hoko xarha ryenàr horà.

⁸Ehonomnà me nay hamà, mosonà, ketxhe, anar komo, rohoko. Norohnàtho me nay hamà, ketxhe xarha, anar komo, rohoko. Atxke naha, ketxhe, anar komo. Ohxe naha, ketxhe xarha, anar komo, rohoko. Àro wyaro anar me rha tawro hoye ro, Khoryenkom yanoto me kosonyhen hamà. Onkuhtono nyne me ronyatxhe, anar komo. Onkuhtono nyne me tonyxemà rma,

yaworon me rma wehxaha. ⁹Noro hutwaha ro mak wehxaha, ketxhe, anar komo, rohoko. Ànhutwahtor komo rma, omeroron komo nhutwanàr me wehxaha. Twayehsom me ronyatxhe, anar komo. Twayehsom me tonyxemà rma, àwayehpàra rma wehxaha. Ranàhnohyatxhe, anar komo. Rowayehkahra mak natxhe ha. ¹⁰Tekhocaxemà ro me ronyatxhe, anar komo. Tekhocaxemà ro me tonyxemà rma, teryehorye roro rma wehxaha. Ewakryehnà ro me ronyatxhe, anar komo. Ewakryehnà ro me tonyxemà rma, thenyenohnà komo wewakryehehe, Khoryenkomo wya. Àkatxhomnà ro me ronyatxhe. Àkatxhomnà ro me tonyxemà rma, tkatxhonkemà wyaro rma wehxaha, tkatxehkaxe ro, Kryestu newakryetxho me ryenàr ke.

Rohnàn yawo rma haxa ehtxoko katxhàrà on ha.

¹¹Koryentu hon komo y, ronàhnàn komo y, koskarymatxehkano, owyanye, ohnàn kom yawo rma haxa ryenàr ke. ¹²Oxenyè rma haxa wehxaha, thenyehra rma haxa mak ha. Àro hoye ro koskarymatxehkehe, owyanye.

Omnyam haxa, roxehra manatxow hamà. Roxe rma manatxhe haryhe, atxke txko mak ha. ¹³Rohnàn yawo rma haxa ehtxoko, ohnàn kom yawo rma haxa ryehtxoho wyaro mak ha. Àsok tawro hana. Àro wyaro àken hamà, rohokru me oyesnàr kom ke mak ha.

Enyhoru ro me kehtxoho kom hoko rma haxa tehtxe katxhàrà on ha.

¹⁴Kryestu mryenonàhnà komo yakoronomanye ro mehra ehtxoko. Àsok tawro hana. Anhà komo wyarohra ro mak natxow hamà, enyhoru komo. Àro ke, àhyawonye tesnàr komo xehra ro mak natxow hamà. Awaràn wawon kom

yakoro àtohra ro mak natxow hamà, awasàn hon komo. ¹⁵ Àme ryehra ro mak natxow hamà, Kryestu, Satanasà ymo yakoro. Kryestu hona xeneyhnà komo ryhe, noro hona xeny komo wyarohra ro mak natxow hamà. Àme ryehra ro mak nehutwexow hamà. ¹⁶ Anar komo horyenà ro kuknonà wyarohra ro mak nay hamà, Khoryenkom mànà. Àto ryehra mak nay hamà. Kàwyamo ryhe, Khoryenkom màn me tehxatxhe. Tehxemà ro màn me tehxatxhe, kàhyawonye roro noro yesnàr ke. Àro hoko rma, onà wyaro nkekon hatà, Khoryenkomo, tkaryehtan yawo.

Nyamoro wawo roro mpànà wehxaha ha. Àwawonye roro rma konmahyaha. Àhoryenà ro kom me xaxa mpànà wehxaha ha. Romryenon kom me xaxa mpànà natxhe ha, nyamoro ha. ¹⁷ Onà wyaro nkehe xarha, Kohkomo, àwyanye. Romryenon kom me manatxhe, àro ke, anar komo hyaye otowtxoko. Àwawonyehra ro mak ehtxoko, kehe. Eten kom hana atxke nay ha, rowya. Àro hokohra ro mak ehtxoko. Anhà hokohra oyehtokonye rma, kowakryetxhe xaxa hampànà, kehe, Kohkomo. ¹⁸ Oyàmkom me xaxa mpànà wehxaha ha. Romuru me xaxa mpànà manatxhe ha. Romsàr me xaxa mpànà manatxhe ha, kehe. Àro wyaro rma nkehe, Kohkomo, ehonomnà xaxa ymo, tàmryenon komo wya.

Àro wyaro rma nkekon hatà, Khoryenkomo, tkaryehtan yawo.

7 Ronàhnàn komo y, àro wyaro tàwya kowakryetxho komo yokarymay hatà, Khoryenkomo, kàwyanye. Àro ke, tosonyhoryetxe. Eten kom hana atxke keryatxow ha, khun kom hoye ro kanàhnohnye kom hana, kàhnaonye kanàhnohnye kom haxa hana. Àro kom

hokohra ro mak tehtxe, kosonyhoryenàr kom horà. Khoryenkom hona tenytxe. Noro hona xenye rma, enyhoru ro me kehtxoho kom hoko rma haxa tehtxe.

Teryehorye rma haxa wehxaha ohokonye katxhàrà on ha.

² Rohnàn yaw ehtxoko. Àsok tawro hana. Owàràhyakanyehnnà rotho komo rma uro hamà. Anhà hoko oynyehnnà rotho komo rma uro hamà. Oyonkuhtonyehnnà rotho komo rma uro hamà.

³ Àro wyaro rowya tatoko rma, onà wyaro kahra rma wehxaha. Atxke manatxow hamà, roxehra oyesnàr kom ke, kahra rma wehxaha. Àsok tawro hana, ohnàn kom yawo rma haxa ryenàr ke. Àro wyaro àkano rma. Rowayehnnà-toko, ohnàn kom yawo rma wehxaha. Àwayehpàra rma hak ryehtoko, ohnàn kom yawo rye rma haxa wehxaha.

⁴ Thenyehra rma haxa kokarymetxhe, anar komo wya. Ohxe rma haxa natxow hatà, nyamoro ha, àkehe, àwyanye, ohokonye. Ekhokahra harha wehxaha, ohokonye. Teryewhamnohsomà rma, teryehorye rma haxa wehxaha, ohokonye. Àsok tawro hana, rowya oyokaytà komo yonytxanàr ke hamà.

⁵ Maseknonya yamtar hona romokàtxhe rma, ohxehra rma wehxakonà. Eryehohra rma wehxakonà. Thenyehra rma haxa teryewhamnohsomà ro me wehxakonà. Ryeryewhamnohyatxkonà, Kryestu mryenonàhnà komo. Rohnaw xarha koseryehokekonà, Kryestu mryenon kom hoko, ohokonye rma. ⁶ Ryeryehotanàhye mak ha, Khoryenkomo. Eryehohnàtho komo yeryehotanàhnye xaxa kax mak naha ha. Noro rma ryeryehotanàhye, ohyayenye Txetu yomoknàr ke mak ha.

⁷ Omoknàr marmahnà ke, teryehorye noro yesnàr ke xarha, teryehorye rma

rha wehxakonà, uro xarha. Àsok tawro hana. Ohokonye rma teryehorye nehakon hamà. Noro meryehotanàhtxownà hamà, omnyamo, thenyehra mak ha. Oyokarymatxownà, rowya. Oyonyàr xe rma haxa natxow hatà, kekonà, rowya. Nekhoketxok hatà, thokonye oyekhokanàr ke, kekonà. Ayakoronomanàr xe rma haxa natxow hatà, kekonà, Txetu, rowya, ohokonye. Àro ke, eryehotatàhkaxah me rma haxa wehxakonà.

⁸Owyanje rokaryehtanà yonyetoko, mekhokatxownà hamà. Amnyehra htzero, koseryehokekonà, rowya okhokanàr kom ke. Oseryehokahra harha wehxaha. Àsok tawro hana, rokaryehtan hoye ro oyekhokanàr kom ke, mexehra oyekhokanàr kom ke. ⁹Oyexhokatxhàyam hokohra mak keryehotehe. Oyexhokatxhàyam hoye ro, anar me harha ayanhànàthàyamo menytxownà hamà. Àro hoko rma, teryehorye wehxaha, ohokonye. Ekxokaxaho rma, Khoryenkom hona harha menytxownà hamà. Noro yano me mekhokatxownà hamà. Noro rma okhokatxownà hamà, tànewakryenàr me harha oynyàr kom horà. Rokaryehtan hoye ro oyowakryenàr komo xe rma haxa nehakon hamà.

¹⁰Àsok tawro hana. Khoryenkom yano me kekhokantokonye, anar me harha kanhànàthàyamo tenyatzow hamà. Àro hoye ro konyhoryetxhe, noro ha. Oseryehokahra harha tehatzow hamà, kàwyanye anar me harha kanhànàthàyamo yonyetxhe mak ha. Noro yano mehra haxa kekhokantokonye, noro xanhàn komo wyaro rma kekhokantokonye, ohxehra rma haxa tehatzow hamà, twayehso ro mak ha.

¹¹Noro yano me mak mekhokatxownà. Àro ke, ohxe oyesnàr komo xe rma haxa mehatzkxon hamà.

Atxke manatxhe katxho mehra harha mehatzkxon hamà. Kwawonye nay hamà, anhà, kany me harha mehatzkxon hamà. Khoryenkomo wya ayanàhnohrà kom hona harha menyatzkxon hamà. Ronyàr xe rma haxa mehatzkxon hamà. Rakoronomanàr xe rma haxa mehatzkxon hamà. Tanhàn hokonotho hanatanàhrà xe harha mehatzkxon hamà. Àro wyaro rma ohxe harha oyesnàr komo xe mosonyhetkxon hamà. Atxke manatxhe katxho mehra harha mosonyhetkxon hamà, Khoryenkom yano me oyekhokanàr kom ke mak ha.

¹²Àro wyaro oyesnàr kom horà ryhe rokaryehtanà àmenhoye, ohyakanye. Atxke ehxahotho hokon marmahnà rma àmenhoye. Noro nwàràhyakanàràtho xarha hokon marmahnà rma àmenhoye. Rox harha oyehutwanàr kom hokon haxa ryhe àmenhoye. Àsok tawro hana. Roxan me rma haxa oyehutwanàr komo xe wehxakon hamà, Khoryenkomo nenyàr me mak ha. Àro wyaro harha oyesnàr kom horà ryhe àmenhoye, rokaryehtanà, ohyakanye. ¹³Àro ke, teryehorye harha wehxaha, ohokonye, rox harha oyosonyhonàr kom ke.

Uro marmahnà, Txetu xarha, teryehorye rma haxa nay hatà, ohokonye. Àro ke, teryehorye rma haxa wehxaha, teryehorye noro yesnàr ke. Àsok tawro hana, owyanje noro yeryehotanàhrà ke hamà.

¹⁴Ohxe rma haxa natxhe, Koryentu hon komo, kanyenhàr me wehxakonà, àwya. Yaworo kanyenhàr me uro menyhotxownà hamà, àwya, ohxe oyesnàr kom ke. Àro ke, nawexenak hamà, Pawru, moxam hoko, kahra ro mak nehakon hamà. Àsok tawro hana. Yaworo xaxa ekarymanje ro me wehxakonà, owyanje. Yaworo rma rha kokarymatxownà hamà, Txetu wya.

¹⁵Noro ryhe, ohnàn kom yawo rma haxa nay hatà. Àsok tawro hana.

Noro meyukeyatxkon hatà, omnyamo, omeroro. Ukurunkahnà me noro menyatxkon hatà. Noro yoyukuhtor hona menyatxkon hatà. Àro wyaro oyehtxoho komo hutwahkahpàra nay hatà. Àro ke, ohnàn kom yawo rma haxa nay hatà.

¹⁶ Ohxe roro rma haxa natxow hamà, kany me wehxaha, ohokonye. Àro ke, teryehorye rma haxa wehxaha.

Anar komo yowakryenàr hoko ohxe ehtxoko katxhàrà on ha.

8 Rowtà komo y, tanon komo hutwanàr xe wehxaha, owyanye. Wekarymaxeny haka, Maseknonya yamtar hon komo rma, Kryestu mryenon komo rma, anato rha tohsamnohsomà ro komo rma. Khoryenkomo newakryetxho me nosonyhetxok hamà. ² Àsok tawro hana, tàtxenyerun kom hoye tàwyanye thenyehra tàmrà ke.

Teryewhamnohsom me rma haxa nehaxatxkenano. Teryewhamnohsomà rma, ohxe rma haxa nosonyhetxoko. Yakehra rma haxa nehaxkan xarha, àkatxho komo. Teryehorye mak nehaxatxkenano, thenyehra rma haxa mak ha. Àkatxhomnà rma, thenyehra rma haxa nàmyatxoko, anar komo wya, tàtxenyerun kom hoye, yakenohnà rma hoye. Uku-knomra rma nàmyatxoko. ³ Tano me ronye rma nàmyatxoko. Tàtxenyerun kom hoye nàmyatxoko. Thenyehra nyhe nàmyatxoko, àtxenyerumra tesnàr kom yoho ro. Àro wyaro tàmrà wenyako, àwyanye.

⁴ Kryestu mryenon komo yowakryenàr xe rma haxa nehaxatxkenan hatà. Ànyahpàn komo rma yowakryenàr xe rma haxa nehaxatxkenan hatà. Onà wyaro nketxkenano, rowya. Anar komo wyaro rma rha, nyamoro yowakryenàr xe amna naha, ketxkenano. Amna nàmrà rma maryaha

hampànà, owoya nyamoro yowakryetxho me, ketxkenano, teryewrye ro, rowya.

⁵ Àro ke, àwyanye tàmrà hona ro wehxaknana. Àro hok marmahra ohxe nehaxatxoko. Wahoro htzero notàmyatxoko, Kohkomo wya, rowya xarha. Khoryenkomo yano me notàmyatxoko, Kohkomo yoyuknye ro me tesnàr kom horà, royuknye ro me xarha tesnàr kom horà.

⁶ Àro ke, onà wyaro àkeknano, Txetu wya. Koryentu hon kom wawo oyehtoko, nyamoro màhananàhyatxkonà rma, ànyahpàn komo yowakryenàr hoko, àkeknano, àwya. Nyamoro rma nàmyatxkonà, tàtxenyerun kom hoye. Tàmthàhkahra rma natxhe. Àro ke, àhyakany harha àtok hampànà, owoya tàmtàhkany me txetxoho menyè, àkeknano, Txetu wya, ohokonye.

⁷ Àsok hana manatxow ha, omnyam ha. Khoryenkomo newakryetxho me rma haxa manatxow hamà. Àro hoye ro, Kryestu hona rma haxa menyatxow hamà. Noro yokarymanàr hoko rma haxa manatxow hamà. Noro hutwany me rma haxa manatxow hamà. Noro hyaka ayatamoknyàr kom hoko rma haxa manatxow hamà. Roxe rma haxa manatxow hamà. Àro wyaro ohxe rma haxa tehsemà rma, onà wyaro xarha ohxe ehtxoko. Anar komo yowakryenàr hoko ohxe ehtxoko.

⁸ Àro wyaro rowya tatoko, onà wyaro kahra rma wehxaha. Uro eyuhtxok xaxa mak hampànà, otxenyerun kom hoye tàmtxok xaxa mak hampànà, kahra rma wehxaha. Owakryeno ynyàr hoko anar komo yehtxoho wekarymehe mak ha, owyanye, nyamoro wyaro rma rha ohxe xaxa oyosonyhonàr kom horà, toto komo xe xaxa oyosonyhonàr kom horà.

⁹ Àsok tawro hana. Towahke xaxa Txesusu Kryestu yehtxoho muhutwetxow hamà. Oxenye rma haxa Kohkom yehtxoho rma muhutwetxow hamà. Tkatz-

honkem kom yoho rma haxa, ehonomnà me xaxa nehxakonà, noro ha. Towahke tehtxoho hoye ro, norohnàtho me harha noteryeye, oyowakryenàr kom horà. Norohnàtho me harha texetxhàràtho hoye ro, ehonomnà me harha oytxownà hamà.

¹⁰⁻¹¹Ryehutwatxho hoye ro kxananàhyatxhe, otxenyerun kom hoye owyanye tàmrà hok mak ha. Amnyehra màmyatxkonà rma hatà. Ànyahpàn komo yowakryenàr xe rma haxa mehxtxkon hatà. Txenyerun kom hoye tàmtxe, nyamoro yowakryenàr horà, màketxkon hatà. Amnye rma, towenyxa ro àtxemnyehàntatxhe rma, àtàhkahra rma hak manatxow hamà, otxenyerun komo yàmrà hoko. Àro ke àtàhkatxoko. Owyanye àtàhkanàr ke, yaworon me mosonyhetxow hamà. Txenyerun kom hoye tàmtxe, nyamoro yowakryenàr horà, kanyenhàrà rma, yaworon me mosonyhetxow hamà, owyanye àtàhkanàr ke.

¹²Àsok tawro hana. Yakehra otxenyerun kom yehtoko, yakehra rma rha màmyatxow hamà. Yakenohnà yàmnyenhàrà rma, ohxe rma manatxhe, Khoryenkomo wya, yakehra otxenyerun kom yesnàr ke mak ha. Onà wyaro kanye ro me haxa oyesnàr komo xe naha, noro ha. Txenyerun kom hoye tàmtxe, ànyahpàn komo wya, kanye ro me oyesnàr komo xe naha. Otxenyerun komo wyaro rma rha, àhoye tàmrà xe naha, owyanye, yak hana, yakehra haxa hana.

¹³Onà wyaro kahra rma wehxaha. Ànyahpàrà tehxe ro tàmtxoko, tànyahke harha anar komo yehtxoho me, kahra rma wehxaha. ¹⁴Àme rye rma haxa oyesnàr komo xe wehxaha, anar kom yakoro. Amnye rma, ànyahpàrà natxhe, anar komo. Omnyam haxa, tàtxenyerunke rma haxa manatxhe. Àro ke, àhoye tàmporye naha, owyanye, tànyahke harha nyamoro yehtxoho me.

Anatoko ànyahpàrà manatxow hana, omnyamo. Àtoko rma, tàtxenyerun kom hoye tàmporye naha, anar komo wya, tànyahke harha oyehtxoho menye. Àro wyaro àme rye oyesnàr komo xe wehxaha, anar kom yakoro. ¹⁵Àme rye tànyahke kehtxoho kom hoko rma, onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà, mana hoko rma.

Thenyehra namuhtxownà hatà, anar komo. Àro rma ho tonahsom me mak nehxakon hatà. Omerorohra wenahyaha, àhoye àhenyekyaha, katxho mehra mak nehxakon hatà. Yakehra haxa namuhtxownà hatà, anar komo. Yakehra amuhsahotho rma, thenyehra rma nehxakon hatà, ahyehpàrà harha tehxe ro hatà. Tàwyanye yakenohnà yonahàtxhe rma, ahyehpàrà harha nehxtxkon hatà.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà. Àme rye tànyahke nehxtxkon hamà, thenyehra amuknyenhàyamo, yakehra amuknyenhàyamo xarha.

Pawru wya tànànyaknyàr komo yokarymatxhàrà on ha.

¹⁶Apa y, ohxe xaxa manay hamà, àkehe, Khoryenkomo wya. Àsok tawro hana, àwya axan kom me rma haxa Txetu yenyàr ke. Rowyaro rma rha, ayakoronomanàr komo xe rma haxa nay hatà, noro ha. ¹⁷Rowya, àhyakany harha àtok hampànà, tatoko rma, ohxe ronytxeko. Àsok tawro hana. Tàtonàr xe rma haxa nehxaknan hamà, ohyakanye, ayakoronomanàr kom horà. Tano me ro rma ten hatà.

¹⁸Noro yakoro anaro ànyakyaha, ohyakanye. Kowtà komo rma noro ha. Àrwo yonyhorunu yokarymany me rma haxa naha. Ekarymany me rma, ohxe noro hutwetxhe, tanon komo, Kryestu mryenon komo, anato rha tohsamnohsomà ro komo.

¹⁹Ronànyaknyàr marmahnà, nyamoro nwahanonkatxho xarha, nomokyaha, ohyakanye. Àsok tawro hana. Nyamoro rma, noro wahanonketxoko, rakoronomány me ehtxoho me. Ànyahpàn komo yowakryenàr horà, amna wya tàmàthàyamo yanàr horà, noro wahanonketxoko, rakoro àtotho me. Àsok tawro hana. Ànàmàthàyamo rma amna naryaha, ànyahpàn komo hyaka. Àro hoko rma amna naha, nyamoro yakoronomanàr xe amna yosonyhotho me, amna wya ohxe xaxa Kohkomo yonyhotho me xarha.

²⁰Thenyehra nàmuyatxoko, Kryestu mryenon komo. Thenyehra rma amna naryaha. Atxke natxhe, Pawru komo, tawro hona amna nenyaha, anar komo wya. Tànanàr kom hoye tàtxenyehra kom me henyekyatxow hamà, tawro hona amna nenyaha, àwyanye. Àro ke, anar komo amna naryaha, amna yakoro. ²¹Àsok tawro hana. Yaworon me amna yonyàr xe amna naha, Kohkomo wya, toto komo wya xarha.

²²Txetu kom yakoro anaro xarha ànyakyaha, ohyakanye. Kowtà komo rma rha noro xarha. Yake ro noro wanotomaye, anaro rha hoko. Royuknur xe roro rma haxa nehaxonà. Amnye rma, thenyehra rma haxa royuknur xe nay hatà, tàwya oyokaytà komo yonytxanàr ke hatà. Àsok tawro hana. Àro hoye ro, ohxe rma haxa natxow hamà kany me naha, ohokonye.

²³Txetu muhutwexowà rma hamà. Rakoronománye ro me naha. Rowyaro rma rha thenyehra natamokyaha, ayakoronomanàr kom horà. Kowtà komo ryhe, Txetu yakoron komo rma, Kryestu mryenon komo nànyaknyàr me natxhe. Anato rha tohsamnohsomà ro komo nànyaknyàr me natxhe. Nyamoro rma, ohxe xaxa Kryestu yonyhony me natxhe.

²⁴Àro ke, owyanye nyamoro yonyetoko, ohxe osonyhotxoko, àwyanye, ànyaknyehàyamo wya xarha, Kryestu mryenon komo wya. Toto komo xan me osonyhotxoko, owyanye ànyahpàn komo yowakryenàr ke. Yaworo kanyenhàr me uro xenyhotxok xarha. Àsok tawro hana, nyamoro wya, ohxe rma haxa natxhe, Koryentu hon komo, kanyenhàr me ryesnàr ke.

9 Owyanye ànyahpàn komo yowakryenàr hoko rma, àmenhoye rma, uhutwamohsonàr horà. Àro hoko rma, àmenhohra harha wehxan hamà. ²Àsok tawro hana. Txenyehra kom hoye tàmtxe, nyamoro yowakryenàr horà, kanyenhàr me rma manatxow hatà. Àro wyaro kanyenhàr me kokarymetxhe, tanon komo wya, Maseknonya yamtar hon komo wya. Onà wyaro àkehe, àwyanye, ohokonye. Tàmrà xe natxow hatà, Akaya yamtar hon komo, àkehe, ohokonye. Towyenya ro txemnyehàntatxownà hatà, tàmrà xe rma, àkehe, àwyanye. Tàwyanye oyonytxatxho kom hoye ro, tàmrà xe rma rha nehaxatxoko, tanon komo xarha, ukukuru komo rma, thenyehra komo rma.

³Àro wyaro ohokonye kanyenhàr me, yaworon me ronyàr xe wehxaha, tanon komo wya. Àro wyaro rowya katxhàrànhàr yawo ro rma, tàmàthkanàr xe wehxaha, owyanye. Onà wyaro tawro xehra mak wehxaha, tanon komo wya. Yaworohra nkeknan hamà, Pawru, tàmrà xehra ro mak natxow hamà, nyamoro ha, tawro xehra wehxaha, àwyanye. Àro ke, kowtà komo ànyakyaha, ohyakanye, owyanye tàmàthkanàr horà.

⁴Amnye uro xarha komokyaha, ohyakanye. Romoknàtoko rma, tanon kukuru komo wekyaha, rakoro. Maseknonya yamtar hon kukuru komo rma wekyaha, rakoro. Tàmàthkahra

rma oyehtokonye, atxke tonyxem me manatxow hamà. Uro xarha, atxke tonyxem me rma rha wehxan hamà. Àsok tawro hana, tàmrà xe rma haxa natxhe kanyenhàr me ryesnàr ke.

⁵Àro ke, onà wyaro kehutweknano, rohnawo. Rotohra ro rma haka, rowtà komo ànyakyan hamà, àhyakanye, àkek-nano, rowya rma. Àtotxok hampànà, àhyakanye, àkek-nano, àwyanye. Tàmrà xe natxow hatà, àro ke, tàmtàhkahoso àtotxoko, àwyanye, romokhàra ro rma haka, àkek-nano, àwyanye. Àsok tawro hana. Romoknàtoko, tàmtàhkanyenhàr me rma oyesnàr komo xe wehxaha, rowya anàr horà. Rowya tàmtxok haxa ha katxho hoye rohra rma, ayano me ronye rma tàmrà xe oyehtxoho kom hoye ro haxe ryhe, tàmtàhkanàr xe wehxaha, owyanye.

**Oyowakryetxhe ha Khoryenkomo
owyanye anar komo yowakryetxho
me katxhàrà on ha.**

⁶Onà wyaro katxho ryhe, yaworo xaxa naha. Yakehra kàwya nat yonamnàtoko, yakehra rma rha eherà thohtyan hamà, katxho rma, yaworo xaxa naha. Thenyehra kàwya enamnàtoko, thenyehra rma rha thohtyan hamà, katxho xarha, yaworo rma rha naha. Àro wyaro rma rha, yakehra owakryeno ynyàr hoko kehtokonye, yakehra rma rha towakryexem me tehxtxhe ha. Thenyehra àhoko kehtokonye, thenyehra rma rha towakryexem me tehxtxhe ha.

⁷Owyanye tàmrà hoko rma, ehutwatxoko, omnyamo, towenyxa nye. Oyehtwatxhàr hoye ro tàmtxoko. Ekhokahnà rma tàmtxoko. Tàmrà xehra wehxaha kanyehnà rma tàmtxoko. Anar komo wya tàmtxok xaxa mak hampànà katxho hoye rohra xarha tàmtxoko. Àsok tawro hana. Kàwyanye tàmnàtoko,

teryehorye kesnàr komo xe nay hamà, Khoryenkomo.

⁸Noro ryhe, oyowakryenye ro kom me naha. Thenyehra rma haxa oyowakryetxhe, towakryetxehkaxem me wehxan hamà kany me oyehtxoho menye, àro hoye ro thenyehra rma rha anar komo yowakryeny me oyehtxoho menye. ⁹Àro hoko rma, onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà.

Àsok hana natxow ha, enyhoru kom ha. Ànyahpàn komo yowakryetxow hamà, thenyehra rma haxa mak hamà. Àwyanye owakryeno ytxoho hutwahkahpàra roro rma haxa naha, Khoryenkomo.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà.

¹⁰Àsok hana kowakryetxow ha, Khoryenkom ha. Nat yàmyan hamà, kàwyanye enamtoho me. Kyur komo xarha yàmyan hamà, kàwyanye tohtoho me. Àro wyaro kowakryeny komo rma, oyowakryetxhe ha, thenyehra mak ha, owyanye anar komo yowakryetxho me. Owyanye anar komo yowakryentoko rma, oyowakryetxhe xarha, noro ha. Noro wya oyowakryetxhàyam hoye ro, thenyehra rma haxa anar komo mewakryetxow hamà.

¹¹Àro wyaro towakryetxehkaxemà ro me rma haxa manatxhe, owakryeno ynye ro me rma haxa oyehtxoho menye. Owyanye ewakryetxho komo wekarymen hamà, ànyahpànàtho komo wya. Nyamoro rma, onà wyaro nkexow hamà. Ohxe xaxa nay hamà, Khoryenkomo, ketxow hamà. ¹²Àsok tawro hana. Otxenyerun kom hoye owyanye towakryetxho kom hoye ro, tànyahke harha natxow hamà, Kryestu mryenon komo, ànyahpànàtho komo rma. Àro hoye ro rma rha, ohxe xaxa nay hamà katxho me rma haxa naha, Khoryenkomo, àwyanye, thenyehonhà komo wya.

¹³Àro hoye ro rma, ohxe xaxa Khoryenkomo menyhetxow hamà, àwyanye. Àsok tawro hana. Yaworon me mosonyhetxow hamà, owyanye ewakryenàr kom ke. Yaworo xaxa nay hamà, àrwo yonyhorunu, Kryestu yokarymatxho rma, kany me manatxow hamà. Àro yawo ron me mosonyhetxow hamà, owyanye ewakryenàr kom ke mak ha. Kryestu mryenon komo yakoronomanye ro me xarha mosonyhetxow hamà. Àro wyaro yaworon me oyosonyhotho kom hoye ro, onà wyaro nketxow hamà, nyamoro ha, onewakryenàr komo rma. Ohxe xaxa nay hamà, Khoryenkomo, ketxow hamà. ¹⁴Ayakoronomanàr komo xe rma haxa natxhe xarha. Ohokonye nàrwonaxhe, Khoryenkom yakoro. Àsok tawro hana, noro wya owakryeno nyne me oynyàr kom ke hamà.

¹⁵Khoryenkomo ryhe kowakryetx-ownà, tànàmàthàr ke mak ha. Ànàmàthàrà rma, ohxe rma haxa nehxakonà. Ohxe noro yehtxoho rma, ekarymatxehkahnà me rma nay hamà. Ohxe xaxa manay hamà, owoya tàmrà ke, àkehe, àwya.

**Tàyhryenke mak ryeryaha
Khoryenkomo rohnawo
katxhàrà on ha.**

10 Onà wyaro nketxow hatà, okukuru komo, rohoko. Moxe rma tehtoko, towankaryhe rma haxa nay hamà, Pawru, khokonye, ketxow hatà. Towankaryhenò rma, teryewrye ro nmenhen hamà. Kàhyawony haxa tehtoko, newankaranan hamà, toseryehrà ke, ketxow hatà, okukuru komo, rohoko.

Uro ryhe, Pawru rma, khananàhy-atxhe mak ha. Àsok hana nehxakon ha, Kryestu ha. Towahke rma haxa nehxakon hatà, toto kom hoko. Towahke rma hananàhyatxkon

hatà. Noro wyaro tehxmà rma khananàhyatxhe, uro. ²Onà wyaro rma àkehe hampànà, owyanye, teryewrye ro mak ha. Ohxe harha hak nahtxoko, okukuru komo, rohoko, àkehe. Àsok tawro hana. Ohyawony harha ryehtoko, weyatxow hamà. Eynyàr komo xehra mak wehxaha. Towankaryhe rma haxa ryesnàr xehra mak wehxaha, nyamoro hoko. Towankaryhe mak wehxaha hampànà, ohxehra rma ehtokony mak ha. Àsok tawro hana. Towankaryhenò ro me wehxan hamà, Khoryenkom yano me eynye kom me ryesnàr ke mak ha. Àro ke, towankaryhenò rma weyatxhe mak hampànà.

Àsok kany me hana natxow ha, nyamoro ha, okukuru komo. Tano me ro rma, anar me rha nehutwen hamà, Pawru, toto komo wyaro rma rha, Khoryenkom xanhàn komo wyaro rma rha, kany me natxow hatà. ³Yaworohra mak ketxhe. Àsok tawro hana. Toto komo wyaro rma rha, ahoxemra wehxan hamà, uro xarha, toto kaxe. Ahoxemnà rma, waha komo wyaro mak wehxaha. Toto komo yatarymanàrà wyarohra, anhà yarymanàr hok haxa wehxaha.

⁴Àro hoko rma, tahoxerye rma haxa wehxaha, Khoryenkom yahoxet yano me mak ha. Toto komo yehrye yarhàrà mak wehxaha. Tàyhryenke rma ryeryaha, Khoryenkomo, rohnawo, rowya anhàtho ymo yarymatxho me, tahoxerye tehxmàtho ymo yarymatxho me. ⁵Noro ymo yano me atxke nehutwetxow hamà, toto komo. Ehonomnà me nosonyhetxow hamà, noro ymo yano me. Yaworon me Khoryenkom yehtxoho hutwanàr xehra ro mak natxhe ha. Àro wyaro atxke nehutwetxow hamà, toto komo, anhà ymo yano me mak ha. Nyamoro yehutwatxhàràtho rma warymehe. Anar me harha tehutwaxem me weryatxhe, Kryestu yoyuknye me harha ehtxoho menyè.

⁶Noro yoyuhtukanàr xe wehxaha, owyanye, royuknye me oyosonyhonàr kom ke. Owyanye amna oyoyukyaha haxa ha katxhe rma, anar komo àhanatanàhyaha hampànà. Royukhura rma okukuru kom yehtoko, àhanatanàhyatxhe hampànà.

**Ahanatanàhnye kom me ryeryeye
Kohkomo katxhàrà on ha.**

⁷Yaworohra uro muhutwetxow hamà. Yaworo thutwahorye mak wehxaha, owyanye. Yaworo haxa uro uhutwatxoko.

Àsok kany me kat natxowà, okukuru komo. Amna ryhe, Kryestu yanoto me xaxa amna naha, kany me natxow hatà. Onà wyaro hak rohutwatxowà, nyamoro ha. Nyamoro wyaro rma rha, Kryestu yanoto me wehxaha, uro xarha.

⁸Onà wyaro koskarymehe, owyanye. Kohkom yano me ryhe hanatanàhno nyne me wehxaha. Anatoko thenyehra nyhe àro wyaro koskarymen hana. Àro wyaro roskarymantoko rma, yaworon me rma koskarymehe. Yaworohra noskarymen hamà kahra hak nahtxoko, anar komo, rohoko. Ahanatanàhnye kom me ryeryeye, Kohkomo. Ayanàhnòhrà kom horàhnà rma, àro wyaro ryeryeye. Oyonyhoryenàr kom horà haxa ryhe, àro wyaro ryeryeye, ahanatanàhnye kom me.

⁹Oyeryehrà komo xehra mak wehxaha. Oyeryehrà kom horàhnà rma, àmenhehe, rokaryehtanà, ohyakanye.

¹⁰Àsok haxa hana nkexow ha, okukuru kom ha. Teryewrye ro rma haxa nmenhen hamà, Pawru, kàhyakanye, ketxow hatà. Khanatanàhtoho komo rma menhen hamà, teryewrye ro mak ha. Kàhyawony haxa tehtoko, newankaranan hamà. Tàrwonàmporyehra ro mak naha ha, ketxow hatà. ¹¹Onà wyaro haxa hak rohutwatxowà, nyamoro ha.

Ohyawonye ryehtoko, teryewrye ro kàrwonaha, ayakoronye. Ohyawohrane ryehtoko, teryewrye ro àmenhen hamà, ohyakanye. Àro wyaro àmenhonyenhàrà rma, teryewrye ro rma rha kàrwonaha xarha, ayakoronye, ohyawonye ryehtoko.

**Kohkomo wya ranotomatxho hokon
me marma ehonomnà me
wehxaha katxhàrà on ha.**

¹²Towankaranyem me wehxan hana, onenyàr kom me. Àsok tawro hana, onà wyaro kahra ryenàr ke hamà, ehonomnà me tosonyxem komo wyaro rma rha, ehonomnà me wehxaha, uro xarha, kahra ryenàr ke hamà. Tàywenyek mak natxhe, nyamoro ha. Àsok tawro hana. Tàwyanye ehonomnà me tkukuru komo yonyetoko, onà wyaro nkexow hamà. Noro wyaro rma rha ehonomnà me wehxaha, uro xarha, ketxow hamà. Tàywenyeken kom kax mak natxhe ha.

¹³Uro haxa ryhe, nyamoro wyarohra mak wehxaha. Khoryenkomo yanoto me ryhe, ehonomnà me wehxaha, kany me rma wehxaha, Khoryenkomo wya ranotomanàr ke mak ha. Ranotomanye rma, anar komo hyaka ronyakhera naha. Anar komo hyaka haxa ronyakyaha. Noro wya ranotomatxho hokon me marma, ehonomnà me wehxaha, kany me mak wehxaha.

¹⁴Noro yanoto me rma, uro htzero komokye, ohyakanye, rowya àrwo yonyhorunu yokarymatxho me, owyanye Kryestu yonytxatxho me. Khoryenkom yanoto me rma komokye, ohyakanye. Àro ke, ehonomnà me tehxye wehxan hamà, owyanye. Rowya ehonomnà me uro xenytxoko tatoko rma, Khoryenkom yanoto me marma, àro wyaro àken hamà.

¹⁵Ohyakanye romoknàtoko rma, anar komo nhananàhàtho

hananàhpàra wehxakon hamà. Uro htxero komokye, ahananàhsonye. Anar komo yatamoketxhàràtho hokohra rma, ratamoketxhàràtho hok haxa ryhe, onà wyaro kany me wehxan hamà, ohokonye. Ohxe àhananàhsaho rma nyamoro ha, kany me wehxaha, ohokonye, Khoryenkomo wya ranotomanàr ke mak ha.

Anaro rha owto hona rotonàr xe wehxaha. Àsna rotohra ro rma haka, komokyaha xarha, ohyakanye, ahananàhtàkaxenye rma. Kryestu hona nyhe xenyàr xe wehxaha, owyanye. Royuhtukanàr hona ro wehxaha, owyanye, omeroron komo wya. Àro wyaro oyexetxhenye rma, uro mànyakyatxow hamà, anar komo hyaka.

¹⁶Meya haxa rotonàr xe wehxaha, anar komo yowto hona, àwyanye àrwo yonyhorunu yokarymanàr horà. Nyamoro hoko xarha, onà wyaro kahra rma wehxaha. Anar komo nhananàhàtho komo rma àhananàhyatxoko, kahra rma wehxaha.

¹⁷Onà wyaro kahra mak tehtxe. Rano me ro rma ehonomnà me wehxan hamà, kahra mak tehtxe. Onà wyaro haxa tkatxe. Kohkomo wya ranotomatxho hokon me marma, ehonomnà me wehxaha, noro wya ehonomnà me ryenyàr ke mak ha, tkatxe. Àro wyaro rma rha nkehe, àmenhosahonhàrà. ¹⁸Àsok tawro hana. Kàwya ohxe wehxaha tatoko, ohxehra rma tehyan hamà. Kohkomo wya, ohxe naha, mosonà, katxho me kehtok haxa ryhe, ohxe tehxaha.

Oyonkuhtonàr kom hona wenyaha anar komo wya katxhàrà on ha.

11 Owyanye roskarymanàrà rma, ohxe enytxatxoko. Tàywenyekenoro wyaro koskarymen hana. Àsok tawro hana, thenyehra ohxe ryehtxoho yokarymanàr ke hamà.

Tàywenyekenoro wyaro roskarymantoko rma, uro enytxatxoko rma.

²Àsok hana tomsàrà yàmyan ha, àyàmà, ànyo wya. Enyhoru rma yàmyan hamà. Ukukmahnà rma yàmyan hamà, àwya, àhetxe ro me ehtxoho me. Àro wyaro rma rha omnyamo kàmtxownà, Kryestu wya. Àsok tawro hana, owyanye noro yahohsonye me ryesnàr ke hamà. Àro wyaro noro wahohsoye, owyanye, àhyawono ro me oyehtxoho menyè. Anaro hyaw harha thetxenàr yehtoko, natakuyan hamà, ànyonhàrà, noro xe rma haxa tesnàr ke. Àro wyaro rma rha nay hamà, Khoryenkomo, ohokonye. Kryestu hyaye oyotowrà komo xehra nay hamà. Noro wyaro rma rha, Kryestu hyawono ro me oyesnàr komo xe wehxaha, uro xarha.

³Noro hyaye oyotowrà kom hona wenyaha. Àsok hana Efa heno yonkuhtoy ha, Satanasà ymo, okoy me osonyhosaho ymo. Nenkuhtoy hamà, onkuhtono nyne ro me tesnàr ke. Àro wyaro rma rha, oyonkuhtonàr kom hona wenyaha, anar komo wya. Anar me harha oyehutwanàr kom hona wenyaha. Kryestu hona xenyhera harha oyesnàr kom hona wenyaha. Àsok tawro hana. Noro hona xenye ro me, yaworon me xaxa oyesnàr komo xe wehxan hamà.

⁴Omnyamo ryhe, oyonkuhtony komo menytxetxow hamà. Enytxanàr komo xe rma haxa manatxow hamà. Anar me Txesusu yokarymetxhe, nyamoro ha. Ànekarymanàr komo rma, Txesus mehra nay hamà. Ronekarymatxho mehra nay hamà. Anar me Khoryenkom yokato yokarymetxhe xarha. Ànekarymanàr komo rma, Khoryenkom yokato mehra nay hamà. Ohnakanye Khoryenkomo nànyaketxho mehra nay hamà. Anar me àrwo yonyhorunu yokarymetxhe xarha. Ànekarymanàr komo rma, àrwo yonyhorun mehra nay hamà. Owyanye

yaworo xaxa nay hamà katxhàràtho mehra nay hamà. Àro wyaro anar me nekarymetxhe. Nyamoro rma menytxetxow hamà.

⁵Kryestu nànyaknyàrà ro me xaxa amna naha, ketxhe rma haryhe, nyamoro ha. Nyamoro yosnaka osonyhera mak wehxaha. Esnakany kat wehxano, owyanye. ⁶Rowya ekarymantoko, tàrwonhoryemà ro komo wyarohra kàrwonan hana. Yaworon xaxa hutwany me mak wehxaha. Àro hutwatxehkanye ro me kosonyhotàhkekon hamà, owyanye.

Rowya ekarymanàrà ryhe ehemahnà me rma hak nahko katxhàrà on ha.

⁷Àrwo yonyhorunu wekarymekonà, owyanye. Khoryenkomo nhutwamohsotho rma wekarymekonà. Rowya ekarymanàrà yehemahra mak mehxtxkonà. Ehematxok xaxa mak hampànà, rowya, kahra mak wehxakonà, owyanye. Ohoye rohranye rma, ratamohtxoho hoye ro haxa, rotxenyerunu wahohsakonà. Norohnàtho wyaro katamokyakonà, Khoryenkom yano me ehonomnà me harha oyehtxoho menye. Àro wyaro norohnàtho wyaro ratamoknyetoko rma, atxke kat wehxakonà, owyanye.

⁸Rowakryetxkonà, anar komo, Kryestu mryenon komo rma, anato rha tohsamnohsomà ro komo rma. Nyamoro nàmrà rma wahohsakonà, ahananàhàrà kom hoko roro ryehtxoho me. Anar komo katxhotho yany komo wyaro, nyamoro txenyerunutho rma wahohsakonà, ayakoronomanàrà kom hoko roro ryehtxoho me. ⁹Ohyawonye ryehtoko, àtxenyerumra harha wexeye. Àtxenyerumra ryehtoko rma, tàmtxoko, rowya, kahra rma wehxakonà, owyanye. Àsok tawro hana. Rohoye ro àtxenyerumra harha oyesnàrà komo xehra wehxakon hamà.

Omnyamohnà rma, anar kom haxa, rotxenyerunu yàmtxownà. Kowtà komo rma, Maseknonya yamtar hoye omohxemo komo rma, nàmtxownà, rowya. Àro wyaro rma wehxakonà, ohokonye. Rotxenyerunu tàmtxoko kahra wehxakonà, owyanye. Àro wyaro kahra roro rma wehxaha, owyanye. Àsok tawro hana. Rohoye ro àtxenyerumra harha oyesnàrà komo xehra ro mak wehxaha ha.

¹⁰Yaworo Kryestu yehtxoho wyaro, yaworo rma rha wehxaha, uro xarha, rohnawo. Àro hoye ro, onà wyaro kany me roro rma wehxaha. Rowya ekarymanàrà ryhe, ehemahnà me rma hak nahko, kany me roro rma wehxaha, owyanye, Akaya yamtar hon komo wya. Àro ke, ehemanàrà xehra ro mak wehxaha, owyanye. Àsok tawro hana. Owyanye ehemantoko rma, ehemahnà me rma hak nahko kahra harha wehxan hamà. ¹¹Rowya ehemahra ehtxoko tatoko, oxehrany kat wehxano, owyanye. Àna matà, oxenye rma haxa ryehtxoho hutwehe, Khoryenkomo.

¹²Owyanye ehematxho yahohsàrà roro rma wehxaha, anar komo yatàknanàhkanàrà horà. Kryestu nànyaknyàrà ro me amna naha, kany me rma natxhe haryhe, nyamoro ha. Onà wyaro tawro xe rma haxa natxow hamà. Pawru wyaro amna nekarymehe, owyanye, tawro xe rma haxa natxow hamà. Àro wyaro tàwyanye tatoko rma, yaworohra nketxow hamà. Àsok tawro hana, ekarymanàrà yehetho xe tesnàrà kom ke hamà. Àro ke rowyarohra natxow hamà.

¹³Àro wyaron komo rma, yaworonohnà me natxow hamà. Yaworohra rma, Kryestu nànyaknyàrà ro amna ketxow hamà. Tàwyanye, Kryestu yanoto amna tatoko rma, temarontetxow hamà. Kryestu

nànyaketxho me rma nosonyhetxhe haryhe, yaworohra mak ha.

¹⁴Àro wyaro natxow hamà, Satanasà ymo yanoto me tesnàr kom ke, noro ymo wyaro rma rha tesnàr kom ke. Anar me harha nosonyhehe, noro ymo ha. Kahe yawon me harha, enyhoru ro me harha, awasawono wyaro harha, nosonyhehe rma haryhe. ¹⁵Àro ke, onà wyaro kahra ehtxoko, anoto kom hoko. Àna matà, yaworohra màken hamà, àro wyarohra natxow hamà, kahra ehtxoko, àhokonye. Àsok tawro hana. Noro ymo wyaro rma rha, ohxe rma nosonyhetxowà rma haryhe mà, anoto komo xarha. Atxke mak natxhe. Atxke textxhàyamotho wyaro rma rha, tanàhnohsom me natxhe haxa hampànà, nyamoro ha.

Ohxe ryexetxhàràtho wekarymehe owyanye katxhàrà on ha.

¹⁶Onà wyaro àkehe xarha. Tàywenyeken noro hamà tawro xehra wehxaha, owyanye, rohoko. Tàywenyekenno wyaro mak roskarymanàr xe wehxaha, atxke txko mak ha. Kryestu yanoto me ohxe ryexetxhàràtho yokarymanàr xe wehxaha. Àro wyaro toskarymaxem komo rma, tàywenyeken tonyxem me natxow hamà. Àro ke, tàywenyeken noro hamà, màketxow hana, rohoko. Àro wyaro kanye rma, uro enytxatxoko rma, roskarymantoko. ¹⁷Kohkom yano me koskarymehe, kahra rma wehxaha. Tàywenyekenno wyaro koskarymehe, àkehe haxa, rowya ohxe ryexetxhàràtho yokarymanàr ke, anar kom yohon uro tawro ke. ¹⁸Àsok tawro hana. Thenyenochnà komo noskarymetxow hamà. Ehomnà ryhe uro, toto komo nenyàr me, ketxow hamà, oskarymanàr komo. Àro ke, ohxe ryexetxhàràtho wekarymehe, uro xarha, owyanye.

¹⁹Tàywero rma haxa mosonyatxow hamà, omnyamo. Tàywero tosonyxemà rma, tàywenyeken komo menytxetxow hamà. Atàknanàhkahrany mak manatxow hamà. Enytxanàr komo xe roro manatxow hamà, tàywero oyosonyàr kom ke hamà. ²⁰Àwyanye amna yoyuknye ro me ehtxoko tatoko rma, menytxetxowà rma hamà. Àwyanye otxenyerunuthuyamo yahosnàtoko rma, enytxanàr komo xe rma manatxow hamà. Àwyanye oyonkuhtontokonye rma, menytxetxowà rma hamà. Àwyanye, oyohonye rma haxa amna naha, tatoko rma, atàknanàhkahranye rma manatxow hamà. Àwyanye axanomkahnohnàtokonye rma, menytxetxowà rma hamà. ²¹Àro wyaro oyherany mak wehxakonà, uro. Àsok tawro hana, norohnàtho me ryesnàr ke hamà, ehonomnà mehra owyanye ronyàr ke hamà. Nyamoro yosnaka rma uro menyatxow hamà.

Nyamoro wyaro rma rha, ohxe ryexetxhàràtho wekarymehe, owyanye. Tàywenyekenno wyaro rma koskarymen hamà. Àsok hana nay ha, ohxe exetxhàyam ha. Àro yoho rma haxa naha, ohxe ryexetxhàrà. ²²Onà wyaro kany me natxow hatà. Ekmàryewyana komo rwon yawon uro kany me natxow hatà. Uro xarha, Ekmàryewyana komo rwon yawon me wehxaha. Ehsayewyana ryhe uro, Khoryenkomo mryenonà rma, kany me natxow hatà. Uro xarha, Ehsayewyana me rma rha wehxaha. Akmaraw heno yohamàtho ryhe uro, kany me natxow hatà. Uro xarha, Akmaraw heno yohamàtho me rma rha wehxaha. ²³Kryestu yanoto ryhe uro, kany me natxow hatà. Nyamoro yoho nyhe, Kryestu yanoto me wehxaha.

Tàywenyekenno wyaro rma haxa koskarymen hamà. Àsok tawro hana, onà wyaro Kryestu yanoto me ohxe

ryexetxhàràtho yokarymanàr ke, rowya. Tamotohso ro katamokyakonà, uro, nyamoro yoho rma haxa mak ha. Yake ro watxa ymo yaka tahryemxem me wehxakonà. Yake ro tàhpohxem me xarha wehxakonà. Yake ro àwayehpaya wehxakonà, uro, nyamoro yoho rma haxa mak ha.

²⁴Thenyehra rohpohxtownà, Xuknewyana komo, bey bey bey bey bey tawro me, 39 me. Anatok xarha, àro wyaro rma rha rohpohxtownà, 39 me rma rha, anatok xarha, anatok xarha, anatok xarha. 5 me rma, àro wyaro rohpohxtownà, Xuknewyana komo. ²⁵Rohpohxtownà xarha, Homayana komo xarha. Wewe ke ryhe rohpohxtownà, nyamoro, anatok xarha, anatok xarha. 3 me rma, àro wyaro rohpohxtownà, nyamoro ha. Anatoko toh ke rotahatxownà, roxanhàn komo. Anatoko kanawa ymo heno nerakaye. Yawo ryehtxohotho rma nerakaye, tuna ymo kwawo. Anaro heno xarha, àro wyaro rma rha nerakaye, anaro heno xarha, 3 heno rma nerakaye. Ànosah me rma, tuna kwawo wehxakonà, kohsaya xarha, awasaw xarha.

²⁶Anaro rha owto hona tàtosomà ro me wehxakonà. Àro wyaro tàtosomà rma, àwayehpaya rma wexeye, yake ro mak ha. Tuna ymo hoye ro, àwayehpaya wexeye, waha kom hoye ro xarha, Xuknewyana kom hoye ro xarha, Xuknewyanahnà kom hoye ro xarha, ewakhàra rma haxa owto hon komo yehtxoho hoye ro xarha, ahehnawo onokna bayanyem komo yehtxoho hoye ro xarha, tuna ymo yekahxematxho hoye ro xarha, yaworonohnà kom hoye ro xarha, oyowtà uro kany kom hoye ro rma, àwayehpaya wexeye, yake ro mak ha.

²⁷Tamotohso ro katamokyakonà, thenyehra rma haxa. Yake ro ànàkhàra wexeye, kohsaya. Yake

ro katahyehnomaye, ànyahpàra rma, àwokhura rma. Yake ro kàkomsànhamye, àwomumra rma.

²⁸Àro wyaro roskarymantoko rma, omerorohra rma koskarymen hamà, owyanye. Onà wyaro xarha koskarymehe. Thenyehra rma haxa toseryehokaxemà ro me wehxaha, Kryestu mryenon kom hoko, anato rha tohsamnohsomà ro kom hoko, omeroron kom hoko. Àhokonye roseryehokatxho rma, roho rma haxa naha, thenyehra mak ha. ²⁹Àsok tawro hana. Ukukuru komo rma, ahoxemra ehtokonye, nyamoro wyaro rma rha ahoxemra wehxaha, uro xarha, àhnàn kom yawo rma haxa ryesnàr ke. Ukukuru komo rma, tanhàn hokon me texem me ehtokonye, nyamoro wyaro rma rha koseryehokehe, rohnawo, anhàn kom hoko, thenyehra mak ha.

³⁰Àro wyaro rma koskarymano, Kryestu yanoto me xaxa owyanye ronytxoho me. Àro wyaro roskarymatxhàrà rma, norohnàtho me mak ronyhen hamà. Roskarymantoko rma, norohnàtho me ronyhonàr xe marma wehxaha. ³¹Àro wyaro roskarymantoko rma, àtemarontahra ro mak wehxaha. Àtemarontahnà me rma rohutwehe, Khoryenkomo. Txesus yàmà rma noro ha, Kohkom yàmà rma. Ohxe xaxa manaha katxho roro me naha, noro ha.

³²Damasku ho ryehtoko, àro yamtar hon komo kayaryet me nehxakon hakahpa, Aryetasà. Noro yano me, owto yoh me nehxakonà, anaro. Kofehnakno rma mok nehxakon ha. Rahosnàr xe mak nehxakon hatà, noro. Àro ke, owto ymo watxan hotarà yonyhetxkon hatà, tanto komo wya, rotonàr hona. ³³Tkurunhosom me mak wexeye. Owto ymo watxan yowtar yarye ratxownà, roxan komo, Tewexemà ymo yawo tonàhtosom me wexeye, yukryeka hona. Àro wyaro kokahtàmye, Kofehnakno hona.

**Enyhoru rma haxa yonyhoye
Kohkomo rowya katxhàrà on ha.**

12 Koskarymeno rma hamà. Roskarymantoko rma, ohxe ronyhera rma manatxow hana. Koskarymehe rma. Àsok hana enyhoru wenyey ha. Rosenyetràrà wyaro enyhoru wenyey hamà. Kohkomo ryhe nenyhoye, rowya.

²⁻⁴ Amnyehra enyhoru yonyhoye, rowya, rosenyetràrà wyaro mak ha. Amnye rma, 14 me àtxemnyehàntatxhe rma, wekarymehe, owyanye. Tahoxet yano me ranàmye, Kryestu, kahe yaka, meya xaxa mak ha. Khoryenkomo newakryetxho komo yosaka rma ranàmye, rosenyetràrà wyaro. Àsok hana nehvakon ha, ranàmtoho, tuhnye hana, ekato me haxa hana, àna hana. Khoryenkomo ryhe hutwehe. Àto rma ryehtoko, àrwo wenytxaye. Ohxe rma haxa nehvakonà. Ekarymahná ro me mak nehvakon hatà. Ekarymahra xaxa mpàn exko ha, toto komo wya, katxho me rma nehvakonà, ohxe rma haxa esnàr ke.

Àro wyaro ryexetxhàràtho hutwan-toko rma, onà wyaro àkehe, rowya rma. Urohnà rma, anaro haxa, nasanàmye hamà, àkehe. Kryestu mryenonà rma nasanàmye hamà, àkehe, rowya rma. Àsok tawro hana, ehutwahra ryesnàr ke hamà, rowya anaro hutwanàr ke hamà. Anarohnà rma, uro haxa, kasanàmye mak ha, rosenyetràrà wyaro mak ha.

⁵ Àro wyaro ranàmàthàr hok haxa ryhe, koskarymehe. Roskarymantoko rma, ehonomnà ryhe uro kahra rma wehxaha. Norohnàtho me ryexetxhàràtho marma wekarymehe, owyanye. ⁶ Rowya ehonomnà uro tatok haxa, tàywenyeken mehra rma roskarymanàràtho haryhe, yaworon me rma roskarymanàràtho haryhe. Àro wyaro oskarymahra mak wehxaha.

Ehonomnà uro kahra rma wehxaha. Àsok tawro hana. Roskarymatxho hoye rohra rma, ehonomnà me ryehtxoho hutwanàr xe wehxaha, owyanye. Owyanye ohxe ronytxoho hoye ro haxa, ohxe ronytxatxho hoye ro xarha, ehonomnà me ryehtxoho hutwanàr xe wehxaha, owyanye.

⁷ Tàwya kahe yaka ranàmàtxhe, enyhoru rma haxa yonyhoye, Kohkomo, rowya, thenyehra rma haxa mak ha. Àro hoye ro, ehonomnà me rma haxa kosonyakon hana. Àro ke, ryeryewham-nohye, Kohkomo, eherya wya. Noro yano me rma ryeryewhamnohyakon hamà, Satanas yanoto. Ewekhàrà wya kwothàrà wyaro, teryewrye rma haxa nehvakonà, ryeheryanà. Àro wyaro ryeryewhamnohye, Kohkomo, ehonomnà me rma haxa rosonyàr hona.

⁸ Àro ke kàrwonàmye, Kohkom yakoro. Ryeheryanàtho towko nyhe, rohyaye, àkaye, teryewrye ro, àwya. Àro wyaro rma rha àkay xarha, àkay xarha, 3 me rma àro wyaro àkaye, Kohkomo wya.

⁹ Onà wyaro haxa nkekonà, rowya. Àro wyaro rma exko, kekonà. Enyhoruhnu rma, ronewakryenàrà ro me rma manaha. Rowya oyowakryetxho hoye ro menàmyaha, ohxehra oyehtxoho, kekonà. Ahoxemra oyehtoko rma, ohnawo roro rma haxa naha, rahoxetà. Ohnawo rahoxet yehtxoho hutwany me rma haxa manaha, ahoxemra rma oyehtok mak ha, kekonà, Kohkomo, rowya.

Àro ke, roskarymantoko, ahoxemra ryehtxoho wekarymehe. Teryehoryemà rma, ahoxemra ryehtxoho wekarymehe, rohnawo roro Kryestu yahoxetà yehtxoho me. ¹⁰ Noro yahoxetà yonyhonàr xe wehxaha. Àro ke, ohxehra ryehtoko, teryehorye rma wehxaha, àro hoye ro tahoxerye tonyxem me noro yesnàr ke. Teryehoryemà rma, ahoxemra ryehtxoho wenàmnyaha. Toto komo

wya rowàràhyakatxho xarha, àwyaney ryeryewhamnohtoho xarha, roho rma haxa ohxehra ryehtxoho xarha, tàywenyeye tehxe ro ryehtxoho xarha, wenàmyaha. Àsok tawro hana. Ahoxemra ryehtoko, tahoxerye rma wehxaha, noro yahoxet yano me mak ha.

**Kosoxanomkahnohyaha
oyowakryenàr kom
horà katxhàrà on ha.**

¹¹Tàywenyekenon wyaro koskaryman hamà. Àsok tawro hana, yaworohra owyanye rokarymanàr ke hamà. Ohxe xaxa naha, Pawru, kany me tehxorye manatxhe haryhe. Àro wyaro kahra mak mehxtatxkon hatà, rohoko. Norohnàtho me uro menyatxow hamà. Ahananàhnye komo yosnaka uro menyatxow hamà. Kryestu nànyaknyàrà ro me xaxa amna naha, kany komo rma yosnaka uro menyatxow hamà. Onà wyaro haxa àkehe, owyanye. Norohnàtho rma, nyamoro yosnakahra rma wehxaha.

¹²Awawonye ryehtoko, Kryestu nànyaknyàrà ro me kosonyhekon hamà, owyanye. Yaworon me rma kosonyhekon hamà. Thenyehra teryewhamnohsom me wehxakonà, ohsànàhpàra rma. Àro yonàmnye rma, Khoryenkomo yahoxetà wenyhekonà, owyanye. Onyhoryeno weryakonà. Eryehokano rma weryakonà. Àro hoye ro, Kryestu nànyaknyàrà ro me kosonyhekon hamà, owyanye.

¹³Anar komo yosnaka towakryexem me katà mehxtatxkonà. Anato rha tohsamnohsomà ro komo rma yosnaka towakryexem me katà mehxtatxkonà. Àna matà, nyamoro wyaro rma rha towakryexem me rma haxa mehxtatxkonà, rowya ahananàhrà kom ke. On hok marma nyamoro wyarohra mehxtatxkonà. Uro ewakryetxoko, rowya ahananàhàtxhet komo rma, kahra wehxakonà, owyanye. Àro

wyaro kahra ryehtxoho rma, atxke kat nehxakonà, owyanye.

¹⁴Mexehra komokyaha, ohyakanye. Asako ro omohsahotho rma, komokyaha xarha, mexehra mak ha. Romoknàtoko rma, uro ewakryetxoko kahra rma wehxaha, owyanye. Otxenyerun komo yahosnàr xehra rma wehxaha. Ohxe oyesnàr komo xe haxa wehxaha. Àro ke, uro ewakryetxoko kahra rma wehxaha, owyanye.

Àsok tawro hana. Tàyàm komo yowakryehra natxow hamà, àhokyamo. Tkatxho komo henyekhera natxow hamà. Àyàm kom haxa ryhe, thokyamo yowakryetxow hamà. Nyamoro rma, tkatxho komo henyekyatxow hamà, thokyamo yowakryenàr horà. Àro wyaro rma rha, omnyamohnà, uro haxa, oyowakryenàr komo xe rma haxa wehxaha.

¹⁵Àro ke, kosoxanomkahnohyaha, oyowakryenàr kom horà. Tosoxanomkahnohsomà rma, teryehorye rma wehxaha, ohnawonye ohxe rma haxa oyesnàr kom horà. Oxenye rma haxa wehxaha. Axan komo rma xehra kat manatxowà.

¹⁶Onà wyaro nketxow hamà, okukuru komo. Konkuhtotxownà, Pawru, towakryenàr horà, ketxow hamà. Uro ewakryetxoko kahra nehxakon hamà, yaworo nken hamà, konkuhtotxownà mak ha, towakryenàr horà, txenyerunuthuyamo yanàr horà, ketxow hamà, rohoko.

¹⁷Oyonkuhtohrany mak wehxakonà. Ohyakanye rowya rowtà komo nyaknyetoko, oyonkuhtohrane wehxakonà. Otxenyerunuthuyamo yanàr xehra mak wehxakonà. Oyonkuhtosony katà ànyahtxownà, owyanye. ¹⁸Àtok hampànà, àhyakanye, àkekonà, Txetu wya. Noro yakoro kowtà komo xarha ànyake. Oyonkuhtotxownà katà, Txetu. Oyonkuhtohrany mak nehxakon hamà. Noro wyaro rma rha

oyonkuhtohrane wehxakonà. Àme rye rma amna nehxaakonà, ohokonye.

**Romoknàtoko kekhoken hana
ohokonye katxhàrà on ha.**

¹⁹Àro wyaro thenyehra rma haxa koskarymano, owyanye. Onà wyaro màketxow hana. Noskarymeko hxak hamà, khonanye tekurunhonàr horà, màketxow hana. Onà wyaro haxa àkehe, owyanye. Khoryenkomo nenyàr me ryhe, àro wyaro koskarymano. Kryestu yohà rma, àro wyaro koskarymano. Ronàhnàn komo y, ohxe nyhe oyesnàr kom horà ryhe, àro wyaro koskarymano.

²⁰Àsok tawro hana. Ohxe oyesnàr komo xe wehxan hamà. Anar me mak konyatxow hana, romoknàtoko. Oseryehokahnà me ronyàr xe manatxow hamà. Anar me mak uro menyatxow hana. Toseryehokaxem me uro menyatxow hana.

Àro wyaro anar me kosonytxoho kom hona rma koseryehyaha. Àsok tawro hana. Oyosoytxoho komo wenyàn hana. Ayatakuytxoho komo wenyàn hana. Othoko ewakhàrà oyehtxoho komo wenyàn hana. Ayano me ronye rma oeryehotatho komo wenyàn hana. Oyotwàràhyakatxho komo wenyàn hana. Othoko atxke orwonàmtoho komo wenyàn hana. Owyanye, ehonomnà ryhe uro, moxam yohono, tawro wenytxen hana. Àsok make oyohsamnohtoho komo wenyàn hana.

²¹Ohyakany xarha romoknàtoko, kekhoken hana, ohokonye. Tekhokaxem me ronyhen hana, Khoryenkomo, owyanye. Ryekhokanàr hona rma koseryehyaha. Koseryehoken hana, okukuru kom hoko. Àsok tawro hana. Amnyehra atxke nehxatxkon hamà, okukuru komo. Àhoyen komo rma, thenyehonà komo rma, atxke roro rma natxow hana. Anar me harha

tanhànàthàyamo yonyhera rma natxow hana. Amnyehra atxke texetxhàyamo wyaro, atxke roro rma natxow hana. Anaro rha tanhàn kom hoko rma natxow hana. Anaro rha wos hoko rma natxow hana. Woràskomo komo xarha, anaro rha kàrà hoko rma natxow hana. Tweromnà rma, tanhàn kom hoko rma haxa natxow hana. Àro wyaron kom hoko rma koseryehoken hana, ohyakanye romoknàtoko.

**Atxke rma oyehtokonye
khanatanàhyatxhe xaxa mak
hampànà katxhàrà on ha.**

13 Asako ro omohsahotho rma, komokyaha xarha, ohyakanye. Hanatanàhno ynye me komokyan hamà. Kàwyanye hanatanàhno nnyàr hoko rma, onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà.

Toto hanatanàhpàrà ro rma haka, noro yanhànà yokarymany komo enytxatxoko. 2 me hak nahtxoko, 3 me haxa hak nahtxoko, ekarymany komo. Ehxera ehtokony haxa, noro hanatanàhpàrà ehtxoko.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà.

²Amnyehra, ohyakany xarha romoknàtoko, onà wyaro àkekonà, atxke ehxemotho komo wya, anar komo wya xarha, omeroron komo wya. Atxke rma oyehtokonye, khanatanàhyatxhe xaxa mak hampànà, àkekonà, owyanye. Àro wyaro rma rha àkehe xarha, amnye rma, ohyawohrane rma ryehok mak ha. Ohyakany xarha romoknàtoko, khanatanàhyatxhe xaxa mak hampànà, àkehe, àwyanye, atxke ehxemo komo wya.

³Onà wyaro màketxow hatà, ro-hoko. Kryestu yano me katà khananàhyatxowà, noro yano mehra haxa katà khananàhyatxowà, màketxow hatà.

Onà wyaro haxa àkehe, owyanye. Rowya ahanatanàhnàtokonye, noro yano men me rma uro menyatxow hamà. Noro ryhe, ehonmnà me xaxa mpànà nosonyhehe ha, owyanye. Ahoxemnà me osonyhohra ro mak naha ha, owyanye. ⁴Yahkotohen ho twayehnàtoko, ahoxemra tonyxem me nehxakon hamà. Khoryenkomo yahoxet yano me mak karyhe roro naha. Noro wyaro rma rha, ahoxemra uro menyatxow hamà. Khoryenkomo yahoxet yano me mak karyhe uro menyatxhe hampànà, noro wyaro rma rha. Rowya ahanatanàhnàtokonye, karyhen me uro menyatxhe hampànà, Khoryenkomo yahoxet yano me mak ha.

⁵Omnyamo rma ehutwatxoko. Kryestu hona rma menyatxowà. Otkukmatxoko. Ohnawohrany kat naye, Txesusu Kryestu. Otkukmaxaho rma, onà wyaro haxa katà màketxowà. Noro mryenon mehra wehxan hamà, màketxow katà.

⁶Amnye, owyanye ronyetoko, àsok màketxowà, rohoko. Kryestu yanoto mehra nay hamà, màketxow katà, rohoko. Àna matà, Kryestu yanoto me nay hamà, mosonà, màketxhe, rohoko. Àro wyaro tawro xe rma haxa wehxaha, owyanye, rohoko.

⁷Rowya ahanatanàhrà kom ke hana, Kryestu yanoto me uro menyatxow ha. Ahanatanàhnye kom me ronyàr xehra mak wehxaha, owyanye. Ohxe oyesnàr komo xe wehxaha, ahanatanàhpàranye ryehtxoho me. Onà wyaro àkehe, Khoryenkomo wya, ohokonye. Tanhàn kom hokohra hak nahtxoko. Thanatanàhsom mehra hak nahtxoko, àkehe, àwya, ohokonye. Ahanatanàhpàranye rma ryehtoko, anatoko onà wyaro màketxow hana. Kryestu yanoto mehra nay hamà, mosonà, màketxow hana, rohoko. Àro wyaro owyanye tatoko rma, teryeho-

rye rma wehxaha, ohokonye, ohxe oyehtokony mak ha, ayanhàn kom hokohra oyehtokony mak ha. ⁸Àsok tawro hana. Onà wyaro kahra wehxan hamà. Atxke rma ehtxoko, rowya ahanatanàhtoho menye, Kryestu yanoto me owyanye ronytxoho me, kahra wehxan hamà. Àro wyaro rowya tatok haxa, yaworon xaxa yokarymahtoràtho haryhe mà, rowya. Yaworon xaxa yokarymanyero me mak wehxaha. Àro yokarymahra ryehtok haxa, ahoxemra rorwonàmràtho haryhe mà.

⁹Ohxe xaxa oyesnàr komo xe wehxaha. Ohxe xaxa oyehtokonye, teryehorye rma haxa wehxaha. Ehonmnà mehra owyanye ronyetoko, teryehorye rma wehxaha, ohxe oyesnàr kom ke mak ha. Ohxe nyhe oyehtxoho kom hoko rma kàrwonaha, Khoryenkomo yakoro.

¹⁰Teryewrye ro àmenhon hamà, onà, rokaryehtanà. Ohyawohranye rma ryehtoko, àmenhono. Àsok tawro hana. Ohyawony xarha ryehtoko, teryewrye ro ahanatanàhrà komo xehra wehxan hamà. Àro ke, amnye rma teryewrye ro àmenhono, amnye ahanatanàhpàranye ryehtxoho me. Kohkom yano me ryhe, hanatanàhno nyne me rma wehxaha. Anàhnohno ynyàr horàhnà rma, onyhoryeno ynyàr horà haxa ryhe, hanatanàhno nyne me ryeryeye, noro ha.

Àro rha haxa onà wyaro àkehe owyanye katxhàrà on ha.

¹¹Rowtà komo y, àro rha haxa onà wyaro àkehe, owyanye. Ohxe ehtxoko. Oyosonyhoryenàr kom hoko nyhe ehtxoko. Khananàhtxowà, on yawo, rokaryehtan yawo. Àro rma enytxatxoko nyhe. Àme rye rma haxa ehutwatxoko. Osoyhera ro mak ehtxoko. Àro wyaro rma oyehtokonye, ohyawonye roro rma nay hamà, Khoryenkomo. Àsok tawro hana.

Osox kený kom me nay hamà, noro ha. Osoyhera kený kom me nay hamà.

¹²Oyohsonàtokonye, atamtxuhkatxoko, osox oyehtxoho kom hoye ro, enyhoru ro me oyehtxoho kom hoye ro xarha.

¹³Ohnàn kom yawo rma haxa natxow hatà, tanon komo, Kryestu mryenon komo, omeroro.

¹⁴Towahke xaxa nay hamà, Txesusu Kryestu, Kohkomo rma, khokonye. Àro

wyaro towahke noro yehtxoho hutwanàr xe roro wehxaha, owyanye. Oxenye rma haxa Khoryenkom yehtxoho xarha hutwanàr xe roro wehxaha, owyanye. Noro rye me oynye kom me Khoryenkom yokato yehtxoho xarha hutwanàr xe roro wehxaha, owyanye, omeroron komo wya mak ha.

KARASEYA YAMTAR HON KOMO HYAKA PAWRU NMENHOTHO ON HA.

Ohyakanye àmenhehe Karaseya yamtar hon komo hyaka katxhàrà on ha.

1 Pawru uro ha. Txesusu Kryestu nànyaknyàrà ro uro. Totohnà ryhe ronyakye ha. Toto yano mehra ro mak tàtosomà ro uro. Txesusu Kryestu haxa ryhe ronyakye. Khoryenkomo ryhe ronyakye. Kyàmkomomo rma noro ha. Txesusu yanàmnyenhàrà rma noro ha, àwayehxemo kom waye.

²Ohyakanye àmenhehe, Karaseya yamtar hon komo hyaka. Kryestu mryenon komo rma omnyamo, anato rha tohsamnohsomà ro komo rma. Rakoro natxhe, anaro rha kowtà komo. ³Onà wyaro amna nkehe, Khoryenkomo wya, ohokonye. Towahke exko, Karaseya hon kom hoko, ohxe txetxoko, kehe amna, àwya, Txesusu Kryestu wya xarha. Kyàmkom me rma naha, Khoryenkomo. Kohkom me rma naha, Txesusu Kryestu.

⁴Tano me ro rma wayehye, tàwya kanhànàthàyamo yowtoho me. Atxke rma haxa natxhe, toto komo, amnyeno rma komo, yukryeka hon komo. Àro hoye ro tanàhnohsom me natxhe. Nyamoro wyarohra kehtxoho menye wayehye, Txesusu Kryestu, Khoryenkomo yano me mak ha, kyàmkom yano me mak ha. ⁵Onà wyaro katxho roro me hak nahko, noro ha. Ehonomnà me xaxa naha, katxho roro me hak nahko. Àro wyaro hamà tkatxe.

Anar komo menytxetxok hatà katxhàrà on ha.

⁶Koseryehokehe, owyanye anar komo yonytxanàr ke. Àsok tawro

hana. Amnyehra àrwo yonyhorunu menytxatxownà. Onenytxatxhàyamo rma yawo rohra harha manatxow hatà. Towahke nehxaonà, Kryestu, ohokonye. Àro hoye ro, tàmryenon me awahanonkatxownà, Khoryenkomo. Mähnnàketxok mak hatà. Anar komo menytxetxok hatà. Anar me ahananàhnye komo nyamoro hamà. ⁷Àrwo yonyhorunu amna nekarymehe, owyanye, ketxhe rma haryhe. Yaworohra mak ketxhe ha. Oyeryehoketxow hamà, tàwyanye anar me ahananàhàr kom ke. Anar me àrwo yonyhorunu yokarymanàr xe natxhe. Anar me Kryestu yokarymanàr xe natxhe. Yaworohra mak nekarymetxhe, owyanye.

⁸Amna haxa ryhe, yaworo xaxa amna nekarymaye, owyanye. Anar me ekarymany kom haxa ryhe, tanàhnohsomà ro me hak nahtxoko. Uro ryhe, anar me rowya ekarymantoko, tanàhnohsom me hak wehxe tawrotho haryhe, rowya. Àro wyaro rma rha àkehe xarha, kahe yawon kom hoko. Anar me àwyanye ekarymantoko, tanàhnohsom me hak nahtxoko tawrotho haryhe, rowya. ⁹Amnyehra, onà wyaro rma àkekonà, owyanye. Yaworon xaxa amna nekarymeko, owyanye, àkekonà. Anar me ekarymany kom haxa ryhe, tanàhnohsomà ro me hak nahtxoko, àkekonà, owyanye. Àro wyaro rma rha àkehe xarha, amnye rma, owyanye. Tanàhnohsomà ro me hak nahtxoko, àkehe, nyamoro hoko.

¹⁰Àro wyaro rowya tatoko, nyamoro yeryehotanàhàr xehra wehxan hamà. Toto komo wya ohxe nkehe Pawru tawro horàhnà, àro wyaro àken hamà. Khoryenkomo wya haxa ryhe ohxe nkehe tawro horà, àro wyaro àken hamà. Toto yeryehotanàhnye me rma ryehtoko, Kryestu yanoto mehra ryenàràtho haryhe.

Pawru yoskarymatxhàrà on ha.

¹¹⁻¹² Rowtà komo y, yaworo xaxa mpànà koskarymehe ha, owyanye. Toto hoye rohra àrwo yonyhorunu wenytx-aye. Totohnà ryhe nekarymaye, rowya. Totohnà nhananàhrà me wexeye. Tx-esusu Kryestu haxa ryhe nenytxam-ohsoye, rowya. Nosonyhoye, rowya, tàwya àrwo yonyhorunu yokarymatxho me. Àro rma wekarymaye, owyanye.

¹³⁻¹⁴ Atxke ryexetxhàràtho rma muhutwexow hamà. Khoryenkom hokon me wehxakonà, Xuknewyana kaxe. Thananàhsom me rma hak ryehtoko, rohoryen heno komo rwon yawo roro ryesnàr xe rma haxa wehxakonà. Àro wyaro Khoryenkom hoko roro rma wehxakonà, rokukuru kom yoho rma haxa mak ha, rohorymampàyem kom yoho rma haxa mak ha. Atxke mak wehxakon ha. Khoryenkomo mryenon komo weryewhamnohyakonà, thenyehra mak ha. Anàhnohrà komo xe rma haxa wehxakonà.

¹⁵⁻¹⁶ Khoryenkom haxa ryhe, buru yonyhoye, rowya. Ronurhura ro rma haka rowahanonkaye, Khoryenkomo. Towahke xaxa tehtxoho hoye ro, tàm-ryenon me rowahanonkaye, ronurhura ro rma haka. Noro rma, onà wyaro nkay hamà. Romuru wenyhen hamà, mosonà wya, kay hamà. Àro ke, noro yonyhoye, rowya, noro yokarymany me ryehtxoho me, Xuknewyanahnà komo nenytxanàr me rowya ekarymatxho me. Rowya noro yonyetxhe, osonytxahra ro mak wehx-akonà, toto kom yakoro. ¹⁷ Xerusaryen hon komo hyaka àtohra wehxakonà. Kohkomo nànyaketxho komo hyaka àtohra wehxakonà. Roywaho Kohkomo nànyaketxho me nehxatxkonà, nyamoro ha. Àtohra mak wehxakonà, àhyakanye. Ahehnaka haxa ryhe àtoye. Arakmeya yamtar hona rma àtoye, Khoryenkomo

hyawo ryehtxoho me. Amnye àtoy harha, Damasku hona harha.

¹⁸ Mexe rma haxa wehxakonà, àto. 3 me txemnyehàntatxhe, Xerusaryen hona haxa àtoye. Petru yonyxe àtoye. Noro hyawo rma, 15 me konmahye. ¹⁹ Tx-aku xarha wenyeye. Kohkomo yowtà rma noro ha. Anar komo Kohkomo nànyaketxho ro komo yonyhera mak wexeye.

²⁰ Àro wyaro roskarymatxho rma, yaworo xaxa naha, Khoryenkomo nenyàr me. Àtemarontahra ro mak wehxaha.

²¹ Taa. Àro wyaro ryexetxhe, àtoy xarha, Serya yamtar hona, Seryeseya yamtar hona xarha.

²² Ronyhera rma hak nehxatxkonà, Xukneya yamtar hon komo, Kryestu mryenon komo rma. Anato rha tohsam-nohsomà ro komo rma, ronyhera rma hak nehxatxkonà. ²³ Rokaytà marma yonytxetxkon hatà. Onà wyaro nketxkon hatà, toto komo, rohoko. Keryewham-nohnyenhàyamo ryhe, Kryestu yokary-many me harha naha, ketxkon hatà. Am-nyehra, Kryestu hona xenyhera harha mpànà ehtxok ha kany me nehxakonà, kàwyanye, ketxkon hatà. Amnye rma, Kryestu hona xenytxoko kany me harha naha, ketxkon hatà, toto komo, rohoko. Àro wyaro rokaytà yonytxetxkon hatà, Kryestu mryenon komo, Xukneya yam-tar hon komo. ²⁴ Àro ke, onà wyaro nketxkon xarha tà. Ohxe xaxa nay hamà, Khoryenkomo, ketxkon hatà, anar me harha ryesnàr ke mak hatà.

Txaku kom yakoro Pawru komo yosonytxatxhàrà on ha.

2 Taa. 14 me txemnyehàntatxhe, àtoy xarha, Xerusaryen hona. Rakoro toye, Bahnakme. Txetu xarha waràye. ² Àtok ha, Xerusaryen hon komo hyaka, kekonà, Khoryenkomo, rowya. Àro ke àtoye, Xerusaryen hon komo hyaka, Kryestu mryenon komo hyaka rma.

Nyamoro yakoro rma amna nosonytx-aye. Onà wyaro ryhe àrwo yonyhorunu wekarymehe, Xuknewyanahnà komo wya, àkekonà, horykomo komo wya, Kryestu mryenon yonye ro komo wya. Txaku komo rma nyamoro ha, Petru xarha, Xowaw xarha. Nyamoro marma wya àro wyaro àkekonà, anar komo nenytxahtor me mak ha. Ohxehra kat wekarymeno, àkekonà, àwyanye. Àro wyaro tokarymahoryehra kat naye, Xuknewyanahnà komo wya, àkekonà, àwyanye. Anar me nekarymen hatà, Pawru, tawro hona wenyakonà, àwyanye. Àro ke, ohxehra kat wekarymeno, àkekonà, àwyanye.

³⁻⁵ Àto nehxtxkonà, anar komo. Kryestu mryenonà amna ketxkonà rma haryhe, nyamoro ha. Yaworohra mak àro wyaro nketxkon hamà. Kryestu mryenon kom wawo tehxyehra nehxtxkonà. Amna yonkuhtoso nomohtxownà. Amna rwonà yonytxanàr xe rma nehxtxkon haryhe. Onà wyaro amna nkekonà. Kryestu Txesusu mryenon me kehtokonye, Moyses heno wya kàyweronàhyamatxhàyam hokohra harha tehxtxhe, kekonà amna. Onà wyaro haxa ryhe nketxkonà, nyamoro ha. Moyses heno wya kàyweronàhyamatxho kom yawo ro xaxa mpànà tehtxe ha, ketxkonà. Àro yawo ro rma rha hak nahtxoko, Xuknewyanahnà komo xarha, ketxkonà. Àna hamà kahra ro mak amna nehxakon ha, àwyanye. Onà wyaro tawro xe rma amna nehxakonà, owyanye, Xuknewyanahnà komo wya. Yaworo xaxa nay hamà, àrwo yonyhorunu, àro yawo roro rma tehtxe, tawro xe amna nehxakonà, owyanye. Àro ke, àna hamà kahra ro mak amna nehxakonà, àwyanye. Moyses heno nmenhotho yawo ro hak nahtxoko, Xuknewyanahnà komo, kahra ro mak amna nehxakonà, àwyanye.

Txetu yatanyyokonàr xe nehxtxkon xarha, nyamoro ha, Moyses heno nmenhotho yawo ro harha esnàr horà. Rakoron me nehxakonà, Txetu. Xuknewyanahnà rma mok nehxakonà. Atanyyokok hatà kahra mak nehxtxkonà, horykomo komo, àwya.

⁶ Onà wyaro katxho me nehxtxkonà, horykomo komo, toto komo wya. Anar kom yoho rma haxa natxhe, Txesu yakorono rotho kom kaxe, katxho me nehxtxkonà. Àro wyaro katxho mehra mak natxhe, Khoryenkomo wya. Àme rye rma haxa tehxtxhe, àwya. Àro ke, onà wyaro kahra wehxaha. Anar kom yoho rma haxa natxhe, Kohkomo yakorono rotho kom kaxe, kahra wehxaha. Nyamoro rma, anar me mekarymen hamà kahra nehxtxkonà, rowya. Onà wyaro haxa ryhe ekarymako, amna yano me, kahra nehxtxkonà.

⁷⁻¹⁰ Onà wyaro haxa ryhe nketxkonà, amna wya, Bahnakme wya xarha. Àto rye tehxtxow hamà, ketxkonà. Kryestu yanoto rye me rma tehxtxow hamà. Omnyamo ryhe, Xuknewyanahnà komo hyaka mätetxow hamà. Amna haxa ryhe, Xuknewyana komo hyaka amna nten hamà, ketxkonà.

Txaku komo rma mokyam nehxtxkon ha, Petru xarha, Xowaw xarha. Kryestu mryenon yonye ro kom yoh me nehxtxkonà. Khoryenkomo nànyaketxho me nay hamà, Pawru, ketxkon hamà. Àrwo yonyhorunu yokarymaxe ànyahxah me nay hamà, Xuknewyanahnà komo hyaka, ketxkon hamà. Petru nyakye hatà, Xuknewyana komo hyaka. Àro wyaro rma rha Pawru xarha nyakye hamà, Xuknewyanahnà komo hyaka, ketxkon hamà.

Àsok tawro hana. Petru wya ryhe, Xuknewyana komo yowakryehoy hamà, Khoryenkomo. Àro wyaro rma rha, rowya ryhe Xuknewyanahnà komo

xarha yowakryehoy hamà. Àro ke, onà wyaro nketxkon hamà, Txaku komo, rohoko. Khoryenkomo nànyaketxho me nay hamà. Xuknewyanahnà komo yowakryexe ànyahxah me nay hamà, ketxkon hamà. Àro ke, onà wyaro nketxkonà, amna wya. Kryestu yanoto rye me rma tehxtow hamà, ketxkonà.

Onà wyaro nketxkon xarha. Tan natxhe, ànyahpàn komo, àkatxhomnà komo xarha, Kryestu mryenon komo rma. Nyamoro hutwahkahpàra ehtxoko, ketxkonà, amna wya. Àtxenyerun komo tàmpotxoko, Xuknewyanahnà komo wya. Sokhotxoko, amna hyaka, Xerusaryen hon komo hyaka, ketxkonà, amna wya. Nyamoro yowakryeny me rma haxa wehxakonà.

Petru yoyetxhàrà on ha.

¹¹Taa. Antxeyokeya hona harha àtoye. Àto rma ryehtoko, nomokye, Petru. Noro weyeye, atxke esnàr ke. ¹²Xuknewyanahnà kom hoko atxke nehvakonà. Wahoro htzero ohxe nehvakon hakahpa, àhokonye. Nyamoro yakoro rma nasahxemtekonà. Amnye, Xerusaryen hoye nomohtxownà, anar komo. Txaku nànyaketxho komo rma mokyam nehxtatxkon hatà. Moyses heno nmenhotho yawo ro hak nahtxoko, Xuknewyanahnà komo, kany komo rma mokyam nehxtatxkonà. Nyamoro wya, atxke manaha, anaro ro kom yakoro ayasahxemtonàr ke, tawro hona nenyakonà, Petru. Àro ke, Xuknewyanahnà kom yakoro asahxemtobra harha nehvakonà. Àro wyaro atxke nehvakonà. Yaworobra nehvakonà. Àro ke weyeye.

¹³Yaworobra ehtxoho hoye ro, yaworobra rma rha nehxtatxkonà, àton komo, Xuknewyana komo, Kryestu mryenon komo rma. Àro hoye ro rma rha, yaworobra nehvakonà, Bahnakme xarha. Omeroro rma, Xuknewyanahnà

kom yakoro asahxemtobra harha nehxtatxkonà. Towtà kom yakoro rma asahxemtobra harha nehxtatxkonà.

¹⁴Àro wyaro rma wenyatxkonà. Àrwo yonyhorunu yawo ronohnà me harha wenyatxkonà. Àro ke, onà wyaro àkekonà, Petru wya, omeroron komo nenytxanàr me. Xuknewyanahnà kom yakoro masahxemteknano, àkekonà, àwya. Xuknewyana rma masahxemteknano, akoronye, àkekonà, àwya. Akoronye ayasahxemtontoko, Xuknewyanahnà wyaro rma rha mehxaknan hamà, omoro xarha, àkekonà, àwya. Amnye rma haxa ryhe, onà wyaro kany me harha manaha. Xuknewyana komo wyaro hak nahtxoko, Xuknewyanahnà komo, kany me harha manaha, àkekonà, àwya. Moyses heno nmenhotho yawo ro hak nahtxoko, kany me harha manaha. Àro wyaro kany me tehxyehra ro mak manaha ha, àkekonà, Petru wya.

Konyhoryehrane nay hamà Moyses heno nmenhotho katxhàrà on ha.

¹⁵Àsok hana tehyan ha. Xuknewyana me konunutoko, Xuknewyanahnà mosonà katxho mehra tehyan hamà. Atxke natxhe katxho komo wyarobra tehyan hamà. ¹⁶Kryestu Txesus hona mak tenyaha, Khoryenkomo nenyhoryenàr me harha kehtxoho me. Onà wyaro kany kax mak tehaha ha. Moyses heno nmenhotho yawo ro kehtxoho kom hoye rohra konyhoryetxhe, Khoryenkomo, kany kax mak tehaha ha. Txesusu Kryestu hona kàwyanye xenytxoho hoye ro haxa ryhe konyhoryetxhe, kany kax mak tehaha ha. Khoryenkomo wya, ronenyhoryetxho me harha manaha katxho me tehxtatxhe, Kryestu hona kàwyanye xenyàr ke mak ha. Moyses heno nmenhotho yawo ro kehtxoho kom hoye rohra mak konyhoryetxhe.

Moyses heno nmenhotho yawo ro tehtxoho kom hoye ro tosonyhoryexem komo ehxera ro mak natxhe ha.

¹⁷Khoryenkomo nenyhoryenàr me kesnàr komo xe tehxatxow hamà. Àro ke, Kryestu hona tenyatzhe. Àro wyaro àwya konyhoryenàr komo xe kehtokonye, atxke wehxaha kany me tehxatxow hamà. Atxke tehxatxow hamà, Moyses heno nmenhotho yawo rohra kesnàr kom ke, eyuknye menyehra kesnàr kom ke. Àro ke, konyhoryenàr komo xe tehxatxhe, Khoryenkomo wya, atxke kesnàr kom ke mak ha. Atxke kesnàr komo xehra mak naha, Kryestu. Atxke rma ehtxoko, rowya oyonyhoryetxho menye, kahra ro mak nay hamà.

¹⁸Moyses heno nmenhotho hoye rohra konyhoryetxhe kany me kehtokonye, onà wyaro kahra tehtxe. Moyses heno nmenhotho yawo ro tehtxe, kosonyhoryetxho menye, kahra tehtxe. Àro yawo ro tehtxe tatoko rma, atxke rma tehxatxow hamà, eyuknye menyehra kesnàr kom ke. ¹⁹Konyhoryehranye nay hamà, Moyses heno nmenhotho. Kanàhnohyatxow haxa hamà, eyuknye menyehra kesnàr kom ke. Àro ke, Moyses heno nmenhotho hokohra harha tehxatxow hamà. Àro hokohra harha wexeye, uro. Kryestu hona haxa wenyeye, karyhe harha ryehtxoho me, Khoryenkom yoyuknye me harha ryehtxoho me.

²⁰Yahkotohen ho wayehye, Kryestu. Noro wyaro rma rha, àwayehsaho wyaro wehxaha. Karyhe harha wehxaha. Urohnà ryhe, karyhe wehxaha. Kryestu haxa ryhe, karyhe naha, rohnawo. Tano rma hak ryehtoko, karyhe rma wehxaha, Khoryenkom muru hona rowya xenyàr ke mak ha. Noro rma, rox nehakonà. Àro ke, tano me ro rma wayehye, àwayehpànà ro me harha ryehtxoho me.

²¹Towahke tehtxoho hoye ro ryhe konyhoryetxhe, Khoryenkomo, kany me wehxaha. Àro wyaro kahra mak natxhe, anar komo. Moyses heno nmenhotho yawo ro kehtxoho kom hoye ro tosonyhoryetxhe, kany me natxhe. Àro wyaro tàwyaney tatoko rma, onà wyaro kahra natxow hamà. Towahke tehtxoho hoye ro konyhoryetxhe Khoryenkomo, kahra natxow hamà. Moyses heno nmenhotho hoye ro osonyhoryehra ro mak natxhe. Àro hoye ro kosonyhoryentokony haxa, àtohnawo Kryestu wayehràtho haryhe.

**Àsok oyehtxoho kom hoye ro
Khoryenkom yokato
mahohtxownà katxhàrà on ha.**

3 Karaseya hon komo y, koserye-hokehe, thenyehra, ohokonye. Akàhpàn me harha manatxow hamà. Oyonkuhtetxow hamà, anar komo. Moyses heno nmenhotho yawo ro mpànà ehtxok ha, ketxow hamà, owyanye. Àro yawo ro mpànà atanyyokotxok ha, ketxow hamà. Àro wyarohra mak wekarymaye, owyanye. Txesusu Kryestu haxa wekarymaye. Yahkotohen hona amoyathosah me noro wekarymaye, owyanye.

²Owyanye ronytxatxhe rma, Khoryenkom yokato mahohtxownà. Àsok oyehtxoho kom hoye ro noro mahohtxownà, Moyses heno nmenhotho yawo ro oyehtxoho kom hoye ro katà, Kryestu hona owyanye xenytxoho hoye ro haxa katà. Kryestu hona owyanye xenytxoho hoye ro noro mahohtxownà hamà, owyanye Khoryenkomo rwonà yonytx-anàr ke.

³Àro wyaro mehtxownà, amnyehra. Khoryenkom yokato yano me enyhor-yexah me mehtxownà. Amnye rma haxa ryhe, ayatanyyokonàr komo xe manatxow hatà. Ayatanyyokotho kom hoye ro rma, oyosonyhoryetxehkanàr

komo xe manatxow hatà. Àsok tawro akàhpàn me harha manatxowà.

⁴Khoryenkom yokato newakryenàr me rma haxa mehxtxkonà. Oyowakryetxho komo rma, àsok nehxakonà, yaworo katà, yaworohra haxa katà. Oyosonyhoryenàr kom hok harha oyehtokonye, ewakryehnà me rma mosonyatxow hamà. Ewakryexah me mak manatxhe.

⁵Khoryenkomo ryhe, tokato yàmye, owyanye. Tokato yano me rma eryehokano yeryhekonà, owyanye. Àsok oyehtxoho kom hoye ro eryehokano yeryhekonà, owyanye, Moyses heno nmenhotho yawo ro oyehtxoho kom hoye ro katà, Kryestu hona owyanye xenytxoho hoye ro haxa katà. Kryestu hona owyanye xenytxoho hoye ro eryehokano yeryhekon hamà, owyanye tàrwonà yonytxanàr ke.

Akmaraw heno yohamàtho me natxow hamà Khoryenkom hona xeny komo katxhàrà on ha.

⁶Àro wyaro rma rha nehxakon hatà, Akmaraw heno. Onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà, noro heno hoko.

Khoryenkom hona nenyakonà, Akmaraw heno. Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, Khoryenkomo, àwya. Ronenyhoryetxho me harha manaha, rohona owya xenyàr ke mak ha, kekon hatà, àwya.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà, noro heno hoko. ⁷Àro ke, Khoryenkom hona xeny komo ryhe, Akmaraw heno yohamàtho me xaxa natxow hamà.

⁸Onà wyaro kanyenhàr me nehxakon hatà, Khoryenkomo. Xuknewyanahnà komo ryhe, ronenyhoryenàr me harha mpànà natxhe ha, rohona tàwyanye xenyàr ke mak ha, kanyenhàr me nehxakon hatà. Àro ke, amnyehra htxero àrwo yonyhorunu yokarymay

hatà, Akmaraw heno wya. Onà wyaro nkekon hatà, noro heno wya. Ohoye ro towakryexem me xaxa mpànà natxhe ha, anaro rha yana komo, omeroron komo rma, kekon hatà, Khoryenkomo, Akmaraw heno wya. Àro wyaro rma nkehe, Khoryenkom karyehtanà, àmenhosahonhàrà.

⁹Àro ke, onà wyaro thutwetxow hamà. Towakryexem me nehxakon hamà, Akmaraw heno, Khoryenkom hona tàwya xenyàr ke mak ha. Noro heno wyaro rma rha towakryexem me natxow hamà, Khoryenkom hona xeny komo, omeroro. Àro wyaro thutwetxow hamà.

Anàhnohpànà ro me harha ketxownà Kryestu katxhàrà on ha.

¹⁰Anar kom haxa ryhe, tanàhnohsom me mpànà natxhe ha. Onà wyaro kany komo rma nyamoro ha. Moyses heno nmenhotho yawo ro tehtxe, kosonyhoryetxho menye, kany komo rma nyamoro ha. Noro heno nmenhotho yoyuhtukany menyxehra mak natxhe ha. Àro ke, tanàhnohsom me mpànà natxhe ha. Àro hoko rma, onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà.

Moyses heno nmenhotho yawo ro mpànà ehtxok ha. Oyweronàhyamatxho kom yawo ro mpànà ehtxok ha. Eyuhtukatxok mak hampànà, omeroro mak ha. Eyuhtukahra oyehtokonye, tanàhnohsom me mpànà manatxhe ha.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà. ¹¹Moyses heno nmenhotho hoye ro tonyhoryexem komo, ehxera ro mak natxow hamà, Khoryenkomo wya. Onà wyaro haxa ryhe nkehe, àmenhosahonhàrà.

Khoryenkom hona xeny komo ryhe, ronenyhoryetxho me harha manaha, katxho me natxhe, àwya. Nyamoro rma, karyhe roro harha natxhe.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà. ¹² Moyses heno nmenhotho hok haxa ryhe, onà wyaro nkehe.

Eyuhtukatxok mak hampànà, omeroro mak ha, karyhe roro oyehtxoho menye.

Àro wyaro rma nkehe, Moyses heno nmenhotho hoko. Àro yawo ro tehtxahke kehtokonye, kàwyanye eyuhtukanàr hona tenyaxow hamà. Khoryenkomo hona xenyhera mak tehaxow hamà. Kosonyhoryenàr kom hona haxa tenyaxow hamà.

¹³ Àro wyaro kehtokonye, tanàhnohsom me tehaxow hamà, eyuhtukany menyehra kesnàr kom ke mak ha. Anàhnohpànà ro me harha ketxownà, Kryestu. Anàhnohpànà ro me kehtxoho komo yehemaye, twayehrà ke. Noro ryhe, tanàhnohsom me harha nexeye, tano me ro rma. Àro hoko rma, onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà.

Wewe hoko amposhothoxemoto komo ryhe, Khoryenkomo nanàhnohàtho me natxhe.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà. Wewe ho twayehnàtoko, Khoryenkomo nanàhnohàtho me nehakonà, Kryestu, anàhnohpàn me harha kehtxoho menye.

¹⁴ Àro ke, towakryexem me natxhe, Xuknewyanahnà komo, Kryestu Txesusu wayhàthàr hoye ro mak ha. Akmaraw heno wyaro towakryexem me rma rha natxhe. Noro wayhàthàr hoye ro rma rha, Khoryenkomo yokato tahohsatxhe. Khoryenkomo wya, rokato wàmýaha owyanye katxhàr me harha tehaxtche, Kryestu Txesus hona kàwyanye xenyàr ke mak ha.

Tàrwonàmàthàrànhàrà yawo ro Khoryenkomo yexetxhàrà on ha.

¹⁵ Rowtà komo y, toto yoho rma haxa nay hamà, Khoryenkomo. Àsok hana nosowakryetxow ha, toto kom ha. Onà

wyaro nken hamà, toto, anaro wya. Kowakryehe xaxa mak hampànà, ken hamà, àwya. Yaworo xaxa mpànà àkehe ha, owya, anar me kahra ro mak wehxaha, kowakryehe xaxa mak hampànà, kehe. Àro wyaro tàwya katxhe rma, anar me kahra ro mak nay hamà. Anar me uhutwano, oyowakryehra wehxaha, kahra nay hamà.

¹⁶⁻¹⁷ Tàwya kowakryetxho kom hoko rma, toto yoho rma haxa nay hamà, Khoryenkomo. Tàwya kowakryetxhe xaxa mak hampànà katxhe rma, anar me kahra ro mak nay hamà. Àsok tawro hana. Onà wyaro nkekon hatà, noro ha, Akmaraw heno wya. Kowakryetxhe xaxa mak hampànà, kekon hatà. Oyohamàthàr xarha wewakryehe xaxa mak hampànà, kekon xarha tà, noro heno wya. Tàwya oyohamàthàrà tatoko rma, thenyehonà kom hokohra mak nehakon hamà. Àro ke, oyohamàthàryamo kahra nehakonà. Towyenxan hok haxa nehakon hamà, Kryestu hok hamà. Àro ke, oyohamàthàr xarha wewakryehe xaxa mak hampànà, kekon hatà, Akmaraw heno wya.

Àro wyaro Khoryenkomo rwonàmàtxhe, 430 me txemneyhàntay hatà, mexe rma haxa mak hatà. 430 me txemneyhàntatxhe rma, àyweronàhyamano yeryhoy hatà, Khoryenkomo, Moyses heno wya. Tàwya àyweronàhyamano ynyetoko rma, Akmaraw heno yakoro tàrwonàmàthàrànhàrà hutwahkahpàrà rma nehakon hatà. Onà wyaro kahra mak nehakon hatà. Romryenon komo yweronàhyamany me harha wehxaha, àro ke Akmaraw heno yakoro rorwonàmàthàràtho yawo rohra harha wehxan hamà, kahra ro mak nehakon hatà. Akmaraw heno yohamàtho yowakryehra wehxan hamà, kahra ro mak nehakon hatà. Yaworo xaxa mpànà àkehe ha, kanyenhàr kax mak

nehxakon hatà. Anar me kahra ro mak wehxaha, kanyenhàr kax mak nehxakon hatà.

¹⁸ Moyses heno nmenhotho hoye rohra tàmrýenon komo yowakryehe, noro ha. Akmaraw heno yakoro tàrwonàmàthàrànhàr hoye ro haxa ryhe newakryetxhe ha. Moyses heno nmenhotho hoye ro tàwya ewakryentokony haxa, tàrwonàmàthàrànhàràtho hoye rohra harha ewakryenàràtho kom haryhe, àwya.

Kàyweronàhyamatxownà

Khoryenkomo kàwyanye kanhàn komo hutwatxho me katxhàrà on ha.

¹⁹ Amnyehra àro wyaro nàrwonàmýe hatà, Khoryenkomo, Akmaraw heno yakoro, ehamrà hoko. Omokhàra rma hak nehxakon hatà, noro, mexe rma haxa mak hatà. Khoryenkomo wya, wewakryehe xaxa mak hampànà katxhàrànhàrà rma, omokhàra rma hak nehxakon hatà. Omokhàra ro rma haka kàyweronàhyamahotxownà hatà, Khoryenkomo, Moyses heno wya. Omokhàra ro rma haka tàwronàhyamaxem me roro rma tehxtxkon hatà. Noro yomokàtxhe, àwronàhyamahná me harha tehxtxkon hatà. Karyhe roro harha ketxoho mehranye kàyweronàhyamatxownà hatà. Kàwyanye atxke wehxa hamà katxho me haxa ryhe kàyweronàhyamatxownà hatà, kàwyanye kanhàn komo hutwatxho me hatà, eyuhtukahra wehxa hamà katxho me hatà.

Kahe yawon komo ryhe kàyweronàhyamahotxownà hatà, Moyses heno wya, Khoryenkomo yano me mak hatà. ²⁰ Yak nehxtxkon hamà, kàyweronàhyamanyenhàyamo, kahe yawon kom hatà, Moyses heno xarha hatà. Towenyxa mak naha ha, Khoryenkomo. Noro rma nàrwonàmýe hatà, Akmaraw heno yakoro. Àro

ke, noro rwonàmàthàrànhàrà rma, kàyweronàhyamatxhàyam yoho rma haxa nay hamà.

²¹ Tàwya kàyweronàhyamantokonye, anar me ehutwahra ro mak nehxakon ha, Khoryenkomo. Akmaraw heno yakoro tàrwonàmàthàrànhàr yawo ro rma nehxakonà. Tàwya kàyweronàhyamantokonye rma, karyhe roro harha kehtxoho kom hokohra nehxakon hamà. Konyhoryetxho kom hokohra nehxakon hamà. Àro hoko tehtok haxa, anar me kàyweronàhyamanàràtho kom haryhe mà, àwya, àro hoye ro rma kosonyhoryenàràtho kom haryhe mà.

²² Tàwya kàyweronàhyamantokonye haxa ryhe, onà wyaro nkekon hatà. Tanàhnohsom me manatxhe hampànà, atxke rma haxa oyesnàr kom ke, kekon hatà. Àro wyaro rma nmenhohoy hatà, Moyses heno wya, Txesusu Kryestu hona kàwyanye xenytxoho me. Onà wyaro kanyenhàr kax mak nehxakon hatà. Kowakryetxhe xaxa mak hampànà, rohona owyanye xenyetok mak ha, kanyenhàr kax mak nehxakon hatà. Àro ke, Txesusu Kryestu hona xeny komo rma yowakryen hamà, Khoryenkomo.

²³ Kryestu yomokhàra ro rma haka, noro hona xenyhera rma hak tehxtxkon hamà. Àro wyaro rma hak kehtokonye, tàwronàhyamaxem me rma haxa tehxtxkonà. Kàyweronàhyamatxho komo rma, watxa ymo yawon komo yonye ro wyaro nehxakon hamà, kanhàn komo hutwamohsony me esnàr ke. ²⁴ Bàryekomo hananàhnye komo wyaro xarha nehxakon hamà, khananàhnye kom me esnàr ke. Khananàhyatxkonà, amnye Kryestu hona kàwyanye xenytxoho me, Khoryenkomo nenyhoryenàr me harha kehtxoho menyé. ²⁵ Kryestu yomokàtxhe rma, khananàhnye kom mehra harha nay hamà, àrotho. Noro hona haxa tenytxhe.

**Kryestu yoh me harha
manatxhe katxhàrà on ha.**

²⁶ Kryestu Txesus yoh me manatxhe, omnyamo, omeroro, noro hona owyanye xenyàr ke mak ha. Àro ke, Khoryenkom hokru me manatxhe. ²⁷ Tuna kwaka mataymomtxownà, Kryestu mryenon uro tawro me. Àro ke, Kryestu yoh me harha manatxhe, noro wyaro rma rha ohxe oyehtxoho menye.

²⁸ Kryestu yoh me kehtokonye, onà wyaro kahra harha tehxtaxow hamà. Xuknewyana uro, Xuknewyanahnà yxak omoro kahra tehxtaxow hamà. Anotomahnà ro uro, ehematxhohnà ro me tanotomaxemà yxak omoro, kahra tehxtaxow hamà. Kàrà uro, wosà yxak omoro, kahra tehxtaxow hamà. Àsok tawro hana. Noro rye me rma haxa tehxtaxow hamà, Kryestu Txesus yohà rye me kesnàr kom ke.

Àro wyaro rma manatxhe, omnyamo. ²⁹ Kryestu mryenon me manatxhe. Àro ke, noro wyaro rma rha Akmaraw heno yohamàtho me manatxhe, omnyam xarha. Khoryenkomo wya, kowakryetxhe xaxa mak hampànà katxhàr me rma rha manatxhe.

**Anotomahnà me harha oytxownà
Khoryenkomo katxhàrà on ha.**

4¹⁻³ Onà wyaro àkehe xarha. Kàyweronàhyamatxho kom hoko rma hak kehtokonye, bàryekomo wyaro tehxtaxkon hamà. Àsok hana nay ha, bàryekomo ha. Tàyàm peno wayhàtxhe, noro heno katxhotho yoh me harha nay hamà. Ahohsàra rma hak naha. Horykomo me harha tehtoko, nahohsaha. Bàryekomo me rma hak tehtoko, ahohsàra rma hak naha. Ohxe neryatxhe, anar komo. Bàryekomo yonye ro komo rma nyamoro ha. Àyàm peno nwahanonkatxhàyamo rma nyamoro ha. Umurunhur katxho me

henyekyatxhe, àyàm peno yano me. Onà wyaro kanyenhàr me nay hamà, àyàm peno, àwyanye. Horykomo me harha ehtoko, màmyatxhe ha, àwya kanyenhàr me nay hamà, àwyanye.

Àro wyaro rma nay hamà, bàryekomo. Tàyàm peno katxhotho yohà rma, àkatxhomnà komo wyaro rma hak nay hamà. Tanotomaxemà ro komo wyaro rma nay hamà, ehematxhohnà ro komo wyaro rma. Àro wyaro rma rha tehxtaxkonà. Kàyweronàhyamatxho kom hoko rma hak kehtokonye, bàryekomo wyaro tehxtaxkonà. Tanotomaxemà ro komo wyaro rma tehxtaxkonà, toto komo nàyweronàhyamanàr me kesnàr kom ke. Toto komo nhananàhrà ro me rma hak tehxtaxkonà. Kryestu nhananàhpàtor me rma hak tehxtaxkonà.

⁴ Buru yomohtoho hutwekon mak hatà, Khoryenkomo. Àsokentok hana nomokyakon ha. Khoryenkomo ryhe, hutwekon hamà. Àtoko rma buru nyakye hatà. Wos yowan yaye nenuruy hatà. Moyses heno nmenhotho hoko texem me nehakon hatà, Xuknewyana kaxe. ⁵ Àro wyaro nomokye hatà, tàwya àro hokono rotho komo yonyhoryetxho me, àro hokohra harha ketxoho menye, anotomahnà me harha ketxoho menye. Àro hokohra harha kehtxoho komo yehemay hatà, twayehrà ke. Àro wyaro harha kehtxoho menye buru nyakye hatà, Khoryenkomo, tàwya thokru me harha kenyàr kom horà. ⁶ Thokru me kesnàr kom ke ryhe, buru yokato nyakye, kàhnakanye. Kàhnawon komo rma, apa y, kehe, Khoryenkomo wya. Noro yano me rma apa y tketxhe, kàwyam xarha, teryehorye rma haxa kesnàr kom ke.

⁷ Àro wyaro anotomahnà me harha oytxownà, Khoryenkomo. Thokru me harha oytxownà. Àhokru me oyehtokonye, àkatxho yoh me xarha

manatxow hamà. Noro newakryenàr me rma manatxow hamà.

**Amnyehra oyexetxhàyamotho
wyaro harha manatxow
hatà katxhàrà on ha.**

⁸Koseryehokehe mak ha, ohokonye. Amnyehra oyexetxhàyamotho wyaro harha oyesnàr komo xe manatxow hatà. Amnyehra, Khoryenkom hutwahra rma hak oyehtokonye, anaro horyenà ro kom hoko roro rma haxa mehxtatxkonà. Nyamoro hoko rma, tanotomaxemà ro komo wyaro mehxtatxkon hamà. Khoryenkom mehra mak natxhe, nyamoro ha. Noro yehtxoho wyarohra mak natxhe.

⁹Amnye rma Khoryenkom hutwany me harha manatxhe. Àsok haxa hana. Noro newakryetxho me ryhe manatxow hamà. Anar me haxa oyesnàr komo xe manatxow hatà. Amnyehra oyexetxhàyamotho wyaro harha manatxow hatà. Toto komo nhananàhrà me harha manatxow hatà. Tanotomaxemà ro komo wyaro harha oyesnàr komo xe manatxow hatà. Àwyanye ahananàhtoho komo rma, oyonyhoryehranye ro mak naha. Oyowakryehranye ro mak naha. Àsok tawro àro wyaro harha oyesnàr komo xe manatxowà. ¹⁰Xuknewyana komo yweronàhyamatxho hok harha manatxow hatà. Sakmaknu ho yohà ryhe Khoryenkom hok tehxtatxow hatà, màketxow hatà. Nuno yahatakatxhe rma, àhoko rma rha tehxtatxow hatà, màketxow hatà. Anatoko tasahxemtetxow hatà, anatok xarha tatahyehnometxow hatà, màketxow hatà. Àro wyaro àhok tehxtatxow hatà, kosonyhoryetxho meny hatà, màketxow hatà.

¹¹Koseryehokehe rma haxa, ohokonye. Thenyehra rma haxa katamokye, ahananàhrà kom hoko.

Rorwonàmàthàràtho yawo rohra mak manatxow hamà. Àtohnawo rma katamokye hamà, ohyakanye.

**Karaseya hon kom hoko Pawru
yoseryehokatxhàrà on ha.**

¹²Rowtà komo y, onà wyaro àkehe, owyanye, teryewrye ro mak ha. Rowyaro harha ehtxoko. Amnyehra, Xuknewyana komo yweronàhyamatxho hoko wehxakonà. Rowya Kryestu yahosàtxhe, àro hokohra harha wexeye. Xuknewyanahnà wyaro harha wexeye. Owyarony harha wexeye, àro hokohra harha ryenàr ke. Àro ke, amnye rma omnyam xarha, rowyaro rma rha ehtxoko. Àro hokohra harha ehtxoko.

Amnyehra, awawonye ryehtoko, ohxe rma haxa mehxtatxkonà, rohoko. ¹³Ekeh me rma haxa wehxakonà, onuhto wya. Àro ke, awawo roronye rma wehxakonà, ekeh me ryenàr ke. Àro hoye ro, àrwo yonyhorunu wekarymekonà, owyanye. Àro ma owyanye enytxanàrà. ¹⁴Tàxanomkahnohporye wehxakonà, ryeheryanà wya. Roxanomkahnohpàrà mak mehxtatxkonà. Noro yonytxahra tehtxe, atxke esnàr ke, kahra ro mak mehxtatxkonà, rohoko. Ohxe uro menytxetxkonà, owyanye kahe yawon komo yonytxanàrà wyaro, Khoryenkom yanoto komo yonytxanàrà wyaro. Owyanye Kryestu Txesus yonytxanàrà wyaro ryhe, uro menytxetxkonà. ¹⁵Onà wyaro xarha mehxtatxkonà, ronenyàr me. Ronuryenàr xe rma haxa mehxtatxkonà. Enuryehnà me mak wehxakon hamà. Tonuryexem me ryehtok haxa, oyonuthuyamo yowràtho haryhe mà, owyanye. Àro wyaro roxe rma haxa mehxtatxkon hamà. Teryehorye rma haxa mehxtatxkonà, awawonye ryenàr hoko. Amnye rma haxa ryhe, eryehohra harha manatxow hamà, rohoko. ¹⁶Àsok tawro hana. Roxanhàn me harha manatxow hamà,

rowya yaworon xaxa yokarymanàr ke mak ha.

¹⁷Anar me ahananàhtxownà hamà, anar komo. Axan kom me rma nosonyhetxhe haryhe, yaworohra mak ha. Rohyaye oyotowrà komo xe mak natxhe ha, tàxan kom me oyesnàr kom horà.

¹⁸Àxan kom me tosonyhetxow hamà, toto komo wya. Yaworo mak tehxorye tehxtatxhe, ohxe esnàr kom horà. Awawonye ryehtoko, axan kom me kosonyhekonà, ohxe oyesnàr kom horà. Awawohrany harha ryehtoko, axan kom me hak nosonyhotxowà, anar komo. Yaworo hak nahtxoko, ohxe rma rha oyesnàr kom horà.

¹⁹Ronàhnàn komo y, rohokru me manatxhe. Amnyehra teryewrye ro koseryehokekonà, ohokonye, owyanye Kryestu yahosnàr horà. Amnye rma teryewrye ro rma rha koseryehokehe xarha, ohokonye, Kryestu wyaro ohxe roro harha oyesnàr kom horà. ²⁰Amnye rma awawonye ryesnàr xe wehxaha haryhe. Awawonye ryehtok haxa, towahke harha rorwonàmràtho haryhe. Àsok hana manatxow ha, ohxe hana, ohxehra haxa hana. Ohutwahrany harha wehxan hamà.

Aka heno komo yexetxhàrànhàr hoye kuknonano me ekarymatxhàrà on ha.

²¹Xuknewyana komo yweronàhyamatxho hoko oyesnàr komo xe manatxow hatà. Àro ke, uro enytxatxoko. Nyamoro yweronàhyamatxho hoye, yaworon xaxa uhutwamohsehe, owyanye, Moyses heno nmenhotho hoy mak ha.

²²Akmaraw heno yexetxhàrànhàrà menhoy hatà, Moyses heno. Àsok hana nmenhoy ha. Onà wyaro nmenhoy hatà. Asak nehxtatxkon hatà, Akmaraw muru komo, Esmayew hatà, Esake xarha hatà. Esmayew yonà ryhe, tanotomaxemà ro me nehxakon hatà. Aka rma noro hatà.

Esake yon haxa ryhe, anotomahnà ro me nehxakon hatà. Sara rma noro hatà. ²³Toto hun yano me ryhe tà nenuruy ha, Aka mryerà, Akmaraw hun yano me mak hatà. Khoryenkomo rwonàmàthàr yano me haxa ryhe tà nenuruy ha, Sara mryerà.

²⁴Nyamoro heno yexetxhàrànhàr hoye, kuknonano me hak wekarymaxe, owyanye. Aka ryhe, Xuknewyana komo kuknon me nehxakonà. Sara haxa ryhe, Kryestu mryenon komo kuknon me nehxakonà. Tanotomaxemà ro me nehxakon hatà, Aka. Àro wyaro rma rha tanotomaxemà ro wyaro natxow hamà, Xuknewyana komo, tàyweronàhyamatxho kom hoko roro rma haxa tesnàr kom ke. Àhoryen heno komo yweronàhyamay hatà, Moyses heno, Senay yàhàn mahotur ho ehtokony hatà. ²⁵Ahehnawono rma àro hatà, Arakmeya yamtar hono rma hatà. Àro wyaro Moyses heno wya tàyweronàhyamatxho kom hoko roro rma natxhe, Xuknewyana komo, tanotomaxemà ro wyaro mak ha. Àro wyaro rma natxhe, Xerusaryen hon komo, Xuknewyana kom kaxe.

²⁶Sara mryerà wyaro haxa ryhe natxhe, Kryestu mryenon komo. Anotomahnà ro wyaro natxhe, tàyweronàhyamatxhàyam hokohra harha tesnàr kom ke. Kahe yawo Khoryenkom yowto hon me natxhe. Xerusaryen yohon onà katxho rma hon me natxhe. ²⁷Nyamoro hoko rma, onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà.

Wos hokru komo wyaro natxhe, romryenon komo. Àhokhura htzero nehxakon hamà, wosà, ànyomra tesnàr ke. Enurhura ro mak nehxakon hamà. Eryewhampàra ro mak nehxakon hamà. Onà wyaro haxa ryhe àkehe, noro hoko. Neryehotehe harha hampànà. Teryehorye harha wehxaha, kehe

hampànà, teryewrye ro, thohke harha tesnàr ke. Thenyehra mpànà natxhe ha, àhokyamo. Tànyonyem hokru kom yoho rma haxa, thenyehra natxhe hampànà. Àro wyaro rma rha, thenyehra rma haxa mpànà natxhe ha, romryenon komo. Amnyehra ehxera rma hak nehxtakonà. Amnye thenyehra harha natxhe hampànà.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà.

²⁸Rowtà komo y, Esake wyaro tehxtaxhe, kàwyamo. Noro ryhe, Khoryenkomo rwonàmàthàr yano me nenuruy hatà. Kàwyam xarha, noro rwonàmàthàr yano me rma rha, àmryenon me tehxtaxhe.

²⁹Khoryenkom yokato yano me ryhe nenuruy hatà, Esake. Tàyàm hun yano me haxa ryhe nenuruy hatà, Esmayewu. Noro rma, Esake yeryewhamnohye hatà. Àro wyaro rma rha, Kryestu mryenon komo yeryewhamnohyatxhe, Xuknewyana komo. ³⁰Onà wyaro haxa ryhe nkehe, Khoryenkom karyehtanà, àmenhosahonhàrà.

Ranototho ànyahko ha, kekon hatà, Sara, Aka hoko. Àmryer xarha ànyahko ha, kekon hatà, Akmarawu wya. Akatxhothàr yàmpàra ro mak exko ha, noro wya. Romryerà wya haxa ryhe màmyaha, kekon hatà, Sara, Akmaraw hetxe. Anotomahnà rma mok nehxakon hatà, noro ha.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà. Ewakryehnà me nehxakon hatà, tanotomaxemà mryerà. Àro wyaro rma rha ewakryehnà me natxhe, tàyweronàhyamatxho komo hokono ro komo.

³¹Àro ke, onà wyaro àkehe, owyanye, rowtà komo y. Aka mryerà wyarohra tehxtaxow hamà. Tanotomaxemà mryerà wyarohra tehxtaxow hamà. Sara mryerà wyaro haxa ryhe tehxtaxow

hamà. Anotomahnà mryerà wyaro rma tehxtaxow hamà. Àro ke, Xuknewyana komo yweronàhyamatxho hokohra harha tehtxe.

Tanotomaxem mehra harha ehtxoko katxhàrà on ha.

5 Xuknewyana komo yweronàhyamatxho yawo ro wehxn hamà kany komo ryhe, tanotomaxemà ro wyaro natxow hamà, àhoko roro rma haxa tesnàr kom ke. Anotomahnà me harha ketxownà, Kryestu, àro hokohra harha kehtxoho menye. Àro ke, onà wyaro kany komo yonytxahra ro mak ehtxoko. Amna yweronàhyamatxho yawo ro ehtxoko kany komo yonytxahra ro mak ehtxoko. Eyukhuranye ro mak ehtxoko. Tanotomaxem mehra harha ehtxoko.

Katanyyokotho kom hoye rohra konyhoryetxhe Kryestu katxhàrà on ha.

²Onà wyaro nketxow hatà, anar komo, owyanye. Atanyyokotxoko, oyosonyhoryetxho menye, ketxow hatà. Onà wyaro haxa àkehe, owyanye. Pawru ryhe uro. Uro rma, onà wyaro kxananàhyatxhe. Ayatanyyokotxhenye, osonyhoryehra rma manatxhe. Katanyyokotho kom hoye rohra mak konyhoryetxhe, Kryestu.

³Onà wyaro xaxa mpànà àkehe xarha, tatanyyokosom komo wya. Ayatanyyokotxhenye, toyuhtukahorye ro mak naha ha, Moyses heno nmenhotho, omeroro. Eyuhtukany menyehra mak manatxhe.

⁴Onà wyaro rma màketxhe haryhe. Moyses heno nmenhotho yawo ro wehxn hamà, rosonyhoryetxho me, màketxhe rma haryhe. Àro wyaro owyanye tatoko rma, Kryestu hyaye motowyatxow hamà. Konyhoryeny komo hyaye rma motowyatxow hamà.

Kowakryenye ro komo hyaye rma motowiyatxow hamà.

⁵Àsok haxa hana tehxtatxow ha. Kryestu mryenon me kehtokonye, konyhoryetxho kom hona ro tehxtatxow hamà, Khoryenkomo wya, Kryestu hona kàwyanye xenyàr ke mak ha, Khoryenkom yokato wya kakoronomanàr kom ke mak ha. ⁶Kryestu Txesusu ryhe konyhoryetxhe. Katanyyokotho kom hoye rohra konyhoryetxhe, atanyyokohra kehtxoho kom hoye rohra xarha. Thona kàwyanye xenytxoho hoye ro haxa ryhe konyhoryetxhe. Noro hona kàwyanye xenyetoko rma, toto komo xe tehxtatxow hamà. Àxenyè kehtxoho komo rma, noro hona xeny me konyhetxow hamà.

⁷Owyanye Kryestu yahosàtxhe, yaworon xaxa yawo ro htzero mehxtatxkonà. Amnye rma haxa ryhe, àro yawo rohra harha manatxhe. Àsok tawro hana. Anar me ahananàhtxownà hamà, anar komo. ⁸Khoryenkom yano mehra anar me thananàhsom me manatxhe. Tàmryenon me awahanonkanyenhàyo rma noro ha. ⁹Àsok hana nay ha, yukwar ha. Twakanonke rye katamaru yeryan hamà, omeroro mak ha. Àro wyaro rma rha naha, ahananàhtoho komo, nyamoro wya. Anar me thananàhsomà rye me rma haxa manatxhe, omnyamo, omeroro. Owyanye atxke txko enytxatxhe rma, omeroro àhananàhsah me rma haxa manatxhe.

¹⁰Onà wyaro haxa ryhe àkehe, uro ha, ohokonye. Tàwyanye ronmenhotho yonyetxhe rma, anar me uhutwahra ro mak natxhe ha, àkehe, ohokonye. Kohkomo ryhe nakoronometxhe, àwyanye ohxe harha uhutwatxho me, àkehe, ohokonye. Anar me ahananàhnye kom haxa ryhe, tanàhnohsom me mpànà natxhe ha. Àsoken kom hana anar me

ahananàhyatxow ha, ehonomnà kom hana. Nyamoro rma, tanàhnohsom me mpànà natxhe ha.

¹¹Rowtà komo y, rowya ekarymantoko, atanyyokotxok hampànà kahra wehxaha. Àro wyaro rowya tatok haxa, ryeryewhamnohpàtoràtho haryhe, Xuknewyana komo wya. Ryeryewhamnohyatxhe mak ha, onà wyaro rowya ekarymanàr ke. Yahkotohen hona amoyathosahonhàrà konyhoryetxhe, àkehe. Àro wyaro tawro yonytxanàr xehra ro mak natxhe, nyamoro ha. Atanyyokotxok hampànà, oyosonyhoryetxho menyè, tatok haxa rowya, ronekarymanàr xe harha esnàràtho kom haryhe mà. ¹²Atanyyokotxok hampànà kany komo ryhe, oyerèhoketxow hamà. Oyotokonàr komo xe natxow hamà. Omnyamohnà, nyamoro haxa yotokonàr xe wehxaha haryhe, tatawtàhkaxè ro yxak mak ha.

Oyowtà yanoto me ehtxoko katxhàrà on ha.

¹³Rowtà komo y, tàmryenon me awahanonkatxownà, Khoryenkomo, anotomahnà ro me rma oyehtxoho menyè. Onà wyaro kahra mak ehtxoko. Rano me ro rma hak keryehotaxè, anotomahnà me ryesnàr ke, kahra ro mak ehtxoko. Onà wyaro haxa ehtxoko. Osoxe rma haxa ehtxoko. Osox oyehtxoho kom hoye ro, oyowtà yanoto me ehtxoko, omnyamo ro rye rma. ¹⁴Àsok hana nay ha, Moyses heno nmenhotho ha. Omeroro rma, osox ehtxoko katxho me rma nay hamà. Osox oyehtxoho wyaro rma, ohoyen komo xe xaxa ehtxoko, katxho me rma nay hamà, Moyses heno nmenhotho, kàyweronàhyamatxho komo, omeroro. Ohoyen komo xe oyehtokonye, àro yoyuhtukany me rma manatxow hamà, omeroro mak ha.

¹⁵Àsok haxa hana manatxow ha. Mosoyatxow haxa hana. Motwàràhyaketxow haxa hana. Ohxe mpàn ehtxoko. Àro wyaro rma oyehtokonye, amnye mosomtatkatxehketxhe hampànà, omnyamo ro ryetho.

Khoryenkom yokato yano me roro rma haxa ohxe ehtxoko katxhàrà on ha.

¹⁶Onà wyaro haxa ryhe àkehe, owyanye. Khoryenkom yokato yano me roro rma haxa ohxe ehtxoko. Noro yano me roro ohxe oyehtokonye, ohun kom hoye ro oeryehotatho kom hokohra manatxow hamà. Ayanhàn kom hoko ehokahra manatxow hamà. ¹⁷Khun kom hoye ro keryehotanàr komo xehra nay hamà, Khoryenkom yokato. Àro wyaro rma rha, Khoryenkom yokato yeryehotanàhrà xehra nay hamà, khun komo. Àro ke, ayanhàn kom hoko tehtxahke oyehtokonye, àro hokohra exko kehe, Khoryenkom yokato, ohnawonye. Àro wyaro rma rha, ohxe tehtxahke oyehtokonye, ohxehra haxa exko kehe, ohun komo. ¹⁸Khoryenkom yokato yano me roro oyehtokonye, onà wyaro katxho mehra ro mak manatxhe ha. Kàyweronàhyamatxho kom yawo ro mpàn ehtxok ha, katxho mehra ro mak manatxhe ha.

¹⁹Khun kom hoye ro keryehotanokonye, onà wyaro atxke tehxtatxow hamà. Anaro rha wos hoko tehxtatxhe. Wos me kehtokonye, anaro rha kàrà hoko tehxtatxhe. Anaro rha kanhàn kom hoko tehxtatxhe. Tweromra ro mak tehxtatxhe. ²⁰Toto horyenà ro komo kuknon hoko tehxtatxhe. Eryemkano teryatxhe. Toto xehra ro mak tehxtatxhe. Tosoyatxhe. Tatakuyatxhe. Ewakhàrà tehxtatxhe. Kano me ronye rma teryehotetxhe. Tatameryeketxhe. Yaworo thananàhsom uro, anar me

thananàhsom xak omoro, tktetxhe, kàwyamo ro rye rma. ²¹Anar komo katxho hoko tehohketxhe. Tànyerhontetxhe. Banhetxhe, wok yonàr hoko. Àro wyaro rma atxke tehxtatxhe, khun kom hoye ro keryehotantokonye. Àro wyaro rma atxke oyehtokonye, Khoryenkom yowto hon mehra ro mak manatxhe hampànà. Àro wyaro rma àkekonà, owyanye, amnyehra. Àro wyaro rma rha àkehe xarha, owyanye.

²²Khoryenkom yokato yano me haxa kehtokonye, onà wyaro ohxe tehxtatxhe. Osoxe rma haxa tehxtatxhe. Teryehorye rma haxa tehxtatxhe. Oseryehokahra tehxtatxhe. Ohsànàhpàrà ro mak tehxtatxhe. Towahke rma haxa tehxtatxhe. Ohxe rma haxa tehxtatxhe. Kàrwon kom yawo ro rma haxa tehxtatxhe. ²³Towahke rma anar komo teyukyatxhe. Kanhàn kom hona tosowyometxhe. Àro wyaro rma ohxe kehtokonye, tàyweronàhyamatxho yawo ron kom yoho rma haxa ohxe tehxtatxhe.

²⁴Kryestu Txesusu mryenon me kehtokonye, onà wyaro kany me tehxtatxow hamà. Yahkotohen ho wayehye, Kryestu, tàwya ronyhoryetxho me, kany me tehxtatxhe. Noro wyaro rma rha àwayehsaho wyaro hak wehxe, rohun hoye ro eryehotahra harha ryehxtxoho me, kany me xarha tehxtatxhe. Noro wyaro rma rha àwayehsaho wyaro hak wehxe, ranhàn hoko ehokahra harha ryehxtxoho me, kany me xarha tehxtatxhe.

²⁵Khoryenkom yokato yano me karyhe harha tehxtatxhe. Àro ke, noro yano me roro rma haxa ohxe tehtxe. ²⁶Ehonomnà uro kahra ro mak tehtxe. Oyoho rma haxa ehonomnà me wehxan hamà, kahra ro mak tehtxe, kowtà wya. Ehonomnà mosonà katxho me kowtà yehtoko, noro hoko ehokahra

ro mak tehtxe. Àro wyaro rma tehtxe, kàwyamo ro rye rma.

Atakoronomatxoko katxhàrà on ha.

6 Rowtà komo y, anatoko tanhàn hoko nay hana, toto, oyowtà komo rma. Natahohsen hana, tanhànà wya. Àsok hana manatxow ha, noro hoko. Khoryenkom yokato yano me ohxe oyehtokonye, noro hoko towahke rma manatxow hamà. Noro makoronometxow hamà, ohxe harha ehtxoho me. Onà wyaro kahra mak ehtxoko. Atxke noro yehtxoho wyarohra wehxaha, ohxe haxa wehxaha, kahra mak ehtxoko. Àsok tawro hana. Anatoko noro wyaro rma rha atxke manatxow hana, omnyam xarha, anhà wya okukmanàr kom ke. Àro wyaro oyesnàr kom hona mpàn xenytxoko.

² Atakoronomatxoko, omnyamo ro rye rma. Ohxehra oyowtà kom yehtoko rma, akoronomatxoko. Àro wyaro rma oyehtokonye, Kryestu rwon yawo ro manatxow hamà. Àwya osox ehtxoko katxhàr yawo ro rma manatxow hamà.

³ Ehonomnà mehra oyehtokonye, ehonomnà me osonyhera ehtxoko. Ehonomnà me oyosonyetokony haxa, mosonkuhtetxow hamà.

⁴⁻⁵ Amnye toskarymetxhe hampànà, Khoryenkomo wya. Ohxe kexetxhàyamotho hoko, atxke kexetxhàyamotho hoko xarha, toskarymetxhe hampànà, àwya. Àro ke, kowtà komo yanhàn hutwahra tehtxe. Onà wyaro kahra tehtxe. Atxke noro yehtxoho wyarohra wehxaha, ohxe haxa wehxaha, kahra tehtxe, kowtà kom hoko. Ohxe kehtxohotho kom hoye ro haxa ryhe, yaworo tehutwatxe, kowtà kom yehtxoho hoye rohra mak ha. Àro ke, onà wyaro tkatxe. Ohxe wehxano, ohxehra haxa kat wehxano, tkatxe, yaworo kehtwanàr kom horà.

⁶ Ahananàhnye komo ewakryetxoko. Akatxho kom hoy hana, otxenyerun kom hoy hana, anyahrà kom hoy hana, owot kom hoy hana, àro wyaron kom ke ewakryetxoko.

Ohxe kesnàr kom hoko roro rma haxa tehtxe katxhàrà on ha.

⁷ Osonkuhtohra ehtxoko. Onà wyaro rma kahra ehtxoko. Àna make ryhe mpe, Khoryenkomo ryhe mpe ranàhnohyano, kahra ehtxoko. Ewnohpànà ro me mak naha ha, Khoryenkomo. Atxke oyehtokonye, ayanàhnohyatxhe hampànà. ⁸ Ohun komo yoyuknye me oyehtokonye, ohun kom hoye ro tanàhnohsom me mpànà manatxhe ha. Khoryenkom yokato yoyuknye me oyehtokony haxa ryhe, Khoryenkom yokato yano me karyhe roro harha manatxhe.

⁹ Ohxe kesnàr kom hoko roro rma haxa tehtxe. Àro hoko rma, amotohpànà ro me tehtxe. Amotohpànà ro me kehtokonye, amnye towakryexem me tehxtaxhe, kowakryenàr komo xe Khoryenkom yehtok mak ha. ¹⁰ Àro ke, kàwyanye ewakryehnàtho komo yonyetoko, nyamoro tewakryetxe. Omeroron komo rma tewakryetxe. Anar komo yowakryetxho yoho rma haxa Kryestu mryenon komo tewakryetxe. Kryestu hona xeny komo rma nyamoro ha, kowtà komo rma.

Atanyyokotxok hampànà kany komo yokarymatxhàrà on ha.

¹¹ Onà àmenhohono, rakorono wya, karyehta menhonye ro wya. Amnye rma uro haxa ryhe àmenhotàhkehe, ohyakanye. Tatoke ymo àmenhehe, onenyàr komo.

¹² Anar me ahananàhnye komo ryhe, Xuknewyana me natxow hamà. Kryestu yahosnyenhàr me xarha natxow hamà. Tkukuru kom hona mak nenyatxhe ha. Xuknewyana kom hona rma nenyatxhe

ha, Kryestu yahosnyehna kom hona rma. Nyamoro wya ryhe, ohxe tosonyhonar komo xe natxhe. Tayweronahyamatzho kom yawo ron me tosonyhonar komo xe natxhe, nyamoro wya. Teryewhamnohra kom hona rma nenyatxhe, awyanye. Ona wyaro kany komo yeryewhamnohyatxow hamà, nyamoro ha. Yahkotohen ho wayehye, Kryestu, tàwya konyhoryetxho menye, kany komo rma yeryewhamnohyatxhe. Anar me ahananàhnye kom haxa ryhe, teryewhamnohra komo xehra natxhe, nyamoro wya. Àro ke, ona wyaro nketxhe, owyanye. Atanyyokotxok hampàna, oyosonyhoryetxho menye, ketxhe, owyanye.¹³ Ayatanyyokonar komo xe natxhe, ona wyaro tawro xe tesnar kom ke. Kayweronahyamatzho kom yawo ro rma rha natxhe, moxamo, Xuknewyanahnà komo rma, tawro xe natxhe, ohokonye, tkukuru komo wya. Àro wyaro tawro xe tesnar kom ke ryhe, ayatanyyokonar komo xe natxhe. Nyamoro yoyuknyenhayamo ryhe, atanyyokoxemo komo rma, tayweronahyamatzho kom yawo rohra mak natxhe. Eyuhtukahra ro mak natxhe ha. Atanyyokoxemo komo rma rha moxamo tawro xe natxhe, nyamoro ha, ohokonye.

¹⁴Uro haxa ryhe, ona wyaro kany me wehxaha. Yahkotohen ho wayehye, Txesusu Kryestu, Kohkomo rma, tàwya konyhoryetxho menye, kany me wehxaha. Anar me kahra ro mak wehxaha ha. Kryestu wayhàthar hoye ro, noro

wyaro rma rha awayehsaho wyaro wehxaha. Awayehsaho rma, Khoryenkomo xanhàn kom kukuru mehra harha wehxan hamà. Tkukuru kom me ronyhera rma rha natxow hamà, nyamoro xarha.

¹⁵Katanyyokotho kom hoye rohra konyhoryetxhe, Kryestu, atanyyokohra kehtxoho kom hoye rohra xarha. Anar me harha tàwya ketxoho kom hoye ro haxa ryhe konyhoryetxhe.

¹⁶Àro wyaro katxho yawo ron komo ryhe, Khoryenkomo mryenon me natxhe. Ehsayewyana me xaxa natxow hamà, moxamo, katxho me rma natxhe, Khoryenkomo mryenon me tesnar kom ke mak ha. Nyamoro hoko rma, ona wyaro àkehe, Khoryenkomo wya. Ohxe txetxoko, àhnàn kom yawo rma haxa exko, àkehe, àwya, àhokonye.

Teheryanke rma haxa naha rohunutho katxhàrà on ha.

¹⁷Eryewhamnohsah me rma haxa wehxaha, Txesus yanoto me ryesnar ke mak ha. Àro hoye ro teheryanke rma haxa naha, rohunutho. Àro ke, rowàràhyakahra harha hak nahtxoko, toto komo, okukuru komo. Àna matà, Txesus yanoto mehra mak naha, Pawru, kahra hak nahtxoko.

¹⁸Rowtà komo y, towahke xaxa nay hamà, Txesusu Kryestu, Kohkomo, khokonye. Àro wyaro towahke noro yehtxoho hutwanar xe roro wehxaha, owyanye, ohnawonye.

EHFESU HON KOMO HYAKA PAWRU NMENHOTHO ON HA.

Ohyakanye àmenhehe Ehfesu hon komo hyaka katxhàrà on ha.

1 Pawru uro ha. Kryestu Txesusu nànyaknyàrà ro me wehxaha, Khoryenkomo yano me mak ha.

Ohyakanye àmenhehe, Ehfesu hon komo hyaka. Khoryenkomo mryenon komo rma omnyamo, Kryestu Txesusu yoh komo rma, yaworon komo rma.

²Onà wyaro àkehe, Khoryenkomo wya, ohokonye. Towahke exko, Ehfesu hon kom hoko, ohxe txetxoko, àkehe, àwya, Txesusu Kryestu wya xarha. Kyàmkom me rma naha, Khoryenkomo. Kohkom me rma naha, Txesusu Kryestu.

Kowakryetxhe rye rma haxa Khoryenkomo katxhàrà on ha.

³Ohxe xaxa manaha tkatxe, Khoryenkomo wya. Txesusu Kryestu yàmà noro ha, Kohkomo rma yàmà. Noro ryhe, Kryestu yoh me ketxownà. Àro hoye ro kowakryetxownà. Kàhnawonye kowakryetxhe rye rma haxa, thenyehra rma haxa mak ha. Kahe yawon me rma konyatxhe. Kahe yawon komo rma yowakryetxhe rye rma haxa.

⁴Amnyehra tàmryenon me kwahanonkatxownà. Kryestu yoh me rma kwahanonkatxownà. Tàwya yukryeka yakàhtohra ro rma haka, kwahanonkatxownà rma, enyhoru ro me kehtxoho menye, atxke naha mosonà katxho mehra ro mak kehtxoho menye, tànenyàr me rma enyhoru ro me kehtxoho menye. ⁵Xenye rma haxa nehxakonà. Àro hoye ro, onà wyaro kanyenhàr me nehxakonà, amnyehra, khokonye. Rohokru me harha natxhe hampànà, nyamoro ha, romuru wayehrà ke, Txesusu Kryestu wayehrà ke,

kanyenhàr me nehxakonà, khokonye. Àro wyaro ehutwatxhàrànhàr yano me àhokru me tehxtaxhe. ⁶Àhokru rma, onà wyaro kany me tehtxe. Towahke xaxa nosonyhoy hamà, Khoryenkomo, khokonye, kany me tehtxe. Anhàtho kom hoko rma towahke xaxa nosonyhoy hamà, ehonomnà xaxa kaxe, kany me tehtxe. Àsok tawro hana. Noro muru yoh me kehtxoho kom hoye ro, noro newakryetxho me rma haxa tehxtaxow hamà, noro nàhnàn yoh me kehtxoho kom hoye ro mak ha. ⁷Umuru yohà rma, kanhàn komo yanoto mehra harha tehxtaxhe. Kanhàn komo yanoto mehra harha kehtxoho komo rma yehemaye, twayehrà ke, tekamsuhkanàr ke. Kanhànàthàyam hoko rma noseryewhokaye, Khoryenkomo. Towahke rma haxa nehxakonà, khokonye, thenyehra rma haxa mak ha. Àro hoye ro noseryewhokaye, kanhànàthàyam hoko. ⁸Àwya kowakryetxho komo rma, thenyehra naha, kàwyanye ukuknomanàrà yoho rma haxa mak ha. ⁹Tehutwatxhàrànhàrà ryhe hutwamohsoye, kàwyanye. Uhutwahnà rotho rma hutwamohsoye, tàywero rma haxa kehtxoho menye, onà wyaro ryehtoko ohxe wehxan hamà kany me kehtxoho meny xarha. Noro yehutwatxhàrànhàrà rma, onà wyaro nehxakonà, Kryestu hoko. ¹⁰Amnye omeroron kom yoh me mpànà naha ha, romuru, kanyenhàr me nehxakonà. Eten kom hana wakàhtoy ha, kahe yawo tehxemà, yukryeka ho tehxem xarha. Àro kom yoh me mpànà naha ha, kanyenhàr me nehxakonà. Rowya enyhoryetxehkatxhe rma, àro kom yohà rye me rma haxa mpànà naha ha, romuru, kanyenhàr me nehxakonà. Àro wyaro tehutwatxhàrànhàrà rma hutwamohsoye, kàwyanye.

¹¹⁻¹²Noro ryhe, tehutwatxhàrànhàrà yawo ron me rma haxa naha, tano me

ro mak ha. Tehutwatxhàrànàhàr hoye ro amna wahanonkaye. Xuknewyana komo rma wahanonkaye, tàmrýenon me. Amna htzero Kryestu hona ro amna nehakonà. Noro yoh me amna yehtxoho hoye ro, Khoryenkomo mryenon me amna naha, ehonomnà me xaxa nay hamà kanye ro me amna yehtxoho me.

¹³ Omnyam xarha, Xuknewyanahnà komo rma, noro yoh me rma rha manatxhe. Àrwo yonyhorunu menytxatxownà. Oyonyhorýetxho komo rma menytxatxownà, yaworono rma. Noro hona harha menytxownà. Àro wyaro noro yohà rma, Khoryenkom yokato mahohtxownà. Rokato ànyakyaha, romryenon komo hyaka, kanyenhàr me nehakonà, Khoryenkomo. Noro rma yàmýe, owyanye. Àro ke, àmryenon me mehutwetxow hamà, ohnawonye ekato yesnàr ke.

¹⁴ Kàhnawonye nay hamà, Khoryenkom yokato. Àro hoye ro, amnye ohxe kehtxoho komo thutwetxhe. Khoryenkomo wya kowakryetxho komo rma, kahe yawo kehtxoho komo rma, thutwetxhe. Kanhàn komo hyaye àwya kowtàhkatxho komo rma thutwetxhe. Àro wyaro ewakryetxehkahnà me rma hak kehtokonye, thutwetxhe rma. Àro wyaro xaxa mpànà tehxtxhe ha, tketxhe rma, kàhnawonye ekato yesnàr ke mak ha. Àro ke, onà wyaro tkatxe. Ehonomnà me xaxa nay hamà, Khoryenkomo, tkatxe.

Ehfesu hon kom hoko Khoryenkom yakoro Pawru rwonàmàthàrà on ha.

¹⁵ Àro wyaro kowakryetxhe rye rma haxa, Khoryenkomo, kàhnawonye. Àro ke, ohokonye kàrwonaha roro rma haxa, noro yakoro. Àsok tawro hana, oyokaytà komo yonytxanàr ke xarha, rowya. Txesus hona rma haxa menyatxow hatà. Kohkomo hona rma haxa menyatxow hatà. Noro mryenon komo xe rma haxa

manatxow xarha tà. Omeroron komo xe rma haxa manatxow hatà. ¹⁶ Àro ke, Khoryenkom yakoro rorwonàmàtoko, onà wyaro kanye ro me wehxaha. Apa y, ohxe xaxa manay hamà, nyamoro hoko, kanye ro me wehxaha, àwya, ohokonye. Àro wyaro tawro hoko rma, atàknahra wehxaha.

¹⁷ Khoryenkomo ryhe, Txesusu Kryestu yàm me naha. Kohkomo rma yàm me naha. Ehonomnà me xaxa naha. Noro rma yakoro kàrwonaha. Onà wyaro àkehe, àwya, ohokonye. Apa y, oyokato yano me hak tàywero nahtxoko, àkehe. Apa y, oyehtwatxho hutwany me hak nahtxoko, oyokato yano me. Ohutwany me rma hak nahtxoko, àkehe, àwya, ohokonye. ¹⁸ Apa y, yaworon xaxa uhutwamohsoko, àwýanye, tàhnawonye tàywero rma haxa ehtxoho menyè, àkehe, àwya, ohokonye.

Àsok tawro hana. Àro wyaro ohnawonye tàywero oyehtokonye, onà ryhe muhutwetxow hamà. Amnye noro newakryenàr me oyehtxoho komo muhutwetxhe. Àro hona ro oyehtxoho menyè, awahanonkatxownà.

On xarha muhutwetxhe. Thenyehra rma haxa tàmrýenon komo yowakryehe hampànà, noro ha. Ànewakryenàr komo rma, ohxe roro rma haxa natxhe hampànà. Àro rma muhutwetxhe, ohnawonye tàywero oyehtokony mak ha.

¹⁹ On xarha muhutwetxhe. Kàhnawonye tahoxerye rma haxa naha, noro ha, thenyehra rma haxa mak ha. Tahoxeryem xaxa kax mak naha ha. Ehonomnà xaxa kax mak naha ha. Kryestu hona kàwýanye xenyetoko rma, tahoxerye rma haxa naha, kàhnawonye. Àro rma muhutwetxhe, ohnawonye tàywero oyehtokony mak ha.

²⁰ Àsok tawro hana. Tahoxet hoye ro, Kryestu yanàmýe, àwayehxemo kom waye. Àro hoye ro rma rha narày xarha,

kahe yaka harha. Àro hoye ro rma rha neryewtanàhye xarha, thanaka, howehetra. ²¹Ehonomnà me xaxa neryeye, ehonomnà kom yoho rma haxa mak ha, kahe hokon yoh kom yoho rma haxa mak ha, kahe yawon kayaryet kom yoho rma haxa mak ha, yuhnayen hon kayaryet kom yoho rma haxa mak ha, omeroron kom yoho rma haxa, ehonomnà ro mosonà katxho kom yoho rma haxa, ehonomnà me xaxa naha, Kryestu, amnyeno rma kom yoho rma, amnyen kom yoho xarha. ²²Noro yosnaka omeroron komo yeryeye, Khoryenkomo àkayaryet kom me ehtxoho me. Tàmryenon kom yoh me xarha neryeye. Onà wyaro kany me naha, tàmryenon komo wya, Kryestu hoko. Oyohkomo rma omeroron kom yoh me rma haxa naha, kany me naha, àhoko.

²³Khun kom yoh me kuyhuthuru yehtxoho wyaro, tàmryenon kom yoh me naha, Kryestu. Noro wyaro rma haxa tehxtaxhe, noro yohà rye me rma haxa kesnàr kom ke. Àsok hana nay ha, noro ha. Towahke rma haxa mpànà naha ha. Towahke rma haxa tehtxoho hoye ro, omeroron komo yowakryetxehkanye ro me naha. Noro wyaro rma tehxtaxhe, noro yohà rye me kesnàr kom ke.

Karyhe harha ketxownà Khoryenkomo katxhàrà on ha.

2 Àsok hana mehxtaxkon ha, omnyam ha. Atxke rma haxa mehxtaxkon hamà, Khoryenkomo yoyukhura oyesnàr kom ke. Tàywenyeke rma haxa mehxtaxkonà, àwayehsaho wyaro rma, atxke oyesnàr kom ke. ²Anar komo wyaro atxke mehxtaxkonà, Khoryenkomo xanhàn komo wyaro mak ha. Anhà ymo yano me atxke mehxtaxkonà, worokyamo yohà ymo yano me, awasnaha tàtosom kom yohà ymo yano me. Noro ymo yano me ryhe

atxke natxhe, toto komo, Khoryenkomo yoyuknyehnà komo.

³Nyamoro wyaro rma rha, atxke rma rha amna nehxakonà, amna xarha, Xuknewyana komo rma. Anhà hoko roro amna nehohkekonà, amna hun yano me. Amna yehutwatxho hoye ro, amna neryehotekonà, amna hun hoye ro mak ha. Àro ke, anar komo wyaro rma rha, tanàhnohsom me amna nehxakonà, toto rma rha kaxe.

⁴Towahke mak nehxakonà, Khoryenkomo, khokonye. Kàhnàn kom yawo rma haxa nehxakonà. Kxenyè rma haxa nehxakonà. Àro hoye ro, ⁵karyhe harha ketxownà. Tàywenyeke tehxtaxkonà, àwayehsaho wyaro rma, atxke rma haxa kesnàr kom ke. Noro rma yeryeye, karyhe harha. Karyhe harha Kryestu yehtxoho wyaro, karyhe harha ketxownà, kàhnawonye. Towahke tehtxoho hoye ro ryhe oyonyhoryetxownà. ⁶Tàwya Kryestu yanàmàthàrà wyaro rma rha, kàwyam xarha kanàmtxownà, kàhnawonye anar me harha kehtxoho menye. Kryestu Txesu yoh me rma ketxownà. Kahe yawon me harha ketxownà, Kryestu hyawon me harha.

⁷Àro wyaro tàwya keryetxhàyam hoye ro, towahkem me xaxa nosonyhehe hampànà. Amnye, noro hyaw harha kehtokonye, towahkem me xaxa noro tenyatxhe, àro wyaro àwya kenyàr kom ke mak ha. Onà wyaro tketxhe hampànà. Towahke rma haxa nehxakon hamà, khokonye, tketxhe hampànà. Kryestu Txesusu wayhàthàr hoye ro ryhe, towahke nehxakonà, khokonye, tketxhe hampànà. Àwya kowakryetxhàyamo rma, thenyehra nay hamà, ukuknomanàr yoho rma haxa mak hamà, tketxhe hampànà.

⁸Àsok tawro hana. Towahke tehtxoho hoye ro ryhe oyonyhoryetxownà, Kryestu hona owyanye xenyàr ke mak

ha. Ohxe oyehtxoho kom hoye rohra, towahke tehtxoho hoye ro haxa, oyonyhoryetxownà. ⁹Oyosonyhoryetxho kom hoye rohra rma ohxe manatxhe. Àro hoye ro ohxe oyehtokony haxa, rano me ro rma ohxe wehyan hamà tawrotho haryhe, owyanye. Àro wyaro kahra mak manatxow hamà, Khoryenkomo wya oyonyhoryenàr kom ke.

¹⁰Anar me harha ketxownà. Kryestu Txesus yoh me harha ketxownà, enyhoru hokono ro me kehtxoho menye. Onà wyaro kanyenhàr me nehkxonà, amnyehra. Enyhoru hokono ro me natxhe hampànà, ronenyhoryenàr komo, kanyenhàr me nehkxonà. Àro yawo ro kehtxoho menye ryhe, anar me harha ketxownà, Khoryenkomo.

**Noro rye me harha ketxownà
Kryestu katxhàrà on ha.**

¹¹Àro wyaro anar me harha ketxownà, Khoryenkomo. Àro ke ehutwaxoko. Xuknewyanahnà me manatxow hamà, omnyamo. Onà wyaro kany me natxhe, Xuknewyana komo, ohokonye. Atanyyokohnà ro nyamoro ha, Khoryenkomo mryenonàhnà komo rma, kany me natxhe. Khoryenkomo mryenonà kàwyamo, atanyyokoxemo komo, kany me xarha natxhe. Otokoxemo komo rma nyamoro ha.

¹²Omnyam haxa ryhe, onà wyaro mehxtatxon hamà, amnyehra. Kryestu yomoknàr hona rohra mak mehxtatxonà. Ehsayewyana mehra ro mak mehxtatxonà, Khoryenkomo mryenon mehra mak ha. Khoryenkomo wya, kowakryetxhe xaxa mak hampànà katxho mehra ro mak mehxtatxonà, Noro newakryenàr me oyesnàr kom hona rohra mak mehxtatxonà. Noro hutwahra ro mak mehxtatxonà. Noro hutwanyehnà rma, yukryeka ho mehxtatxonà. ¹³Amnye rma haxa ryhe, Kryestu Txesus yoh me harha

manatxhe. Khoryenkomo hutwanyehnà rotho rma, noro hutwany me harha manatxhe, Kryestu wayehrà ke mak ha, ekamsuhkanàr ke mak ha.

¹⁴Osox harha ketxownà, noro. Àsok tawro hana. Xuknewyanahnà komo xehra nehxtatxonà, Xuknewyana komo. Àro wyaro rma rha, Xuknewyana komo xehra nehxtatxonà, Xuknewyanahnà komo. Noro rye mehra mak nehxtatxon hamà. Noro rye me harha ketxownà, Kryestu. Osox harha ketxownà. ¹⁵Onà wyaro kany me natxhe, Xuknewyana komo. Ohxe tehxtatxhe, kàyweronàhyamatxho kom yawo ro kesnàr kom ke, kany me natxhe. Onà wyaro nketxhe xarha, anar komo wya, Xuknewyanahnà komo wya. Atxke manatxhe, omnyamo, amna yweronàhyamatxho yawo rohra oyesnàr kom ke, ketxhe, àwyanye. Àro hoye rohra mak konyhoryetxhe. Kryestu, àyweronàhyamatxho kom yawo ro kehtxoho kom hoye rohra mak ha. Àro wyaro hutwamohsoye, kàwyanye, twayehrà ke, tàwya thunuthuru yàmrà ke. Àro ke, noro rye me harha natxhe, Xuknewyanahnà komo, Xuknewyana kom yakoro. Noro ryehnàtho rma, noro rye me harha tehxtatxhe, Kryestu yohà rye me kesnàr kom ke. Àro wyaro noro rye me harha ketxownà, Kryestu. Àro hoye ro, osox harha ketxownà. ¹⁶Khoryenkomo nàhnàn me harha ketxownà. Xuknewyana komo rma, Xuknewyanahnà komo xarha, noro rye me harha tehxtatxon komo rma, Khoryenkomo nàhnàn me harha tehxtatxhe, yahkotohen ho àwayehrà ke. Àro hoye ro, osoxanhànàtho rma, osox harha tehxtatxhe. ¹⁷Kryestu yomokàthàr hoye ro, onà wyaro katxho tokarymaxem me naha. Towahke naha, Khoryenkomo, ohokonye, katxho rma, tokarymaxem me naha, owyanye, Xuknewyanahnà komo

wya, Khoryenkomo hutwanyehnàtho komo wya. Àro wyaro katxho rma, tokarymaxem me rma rha naha, Xuknewyana komo wya xarha, Khoryenkomo hutwanyetho komo wya.¹⁸ Àsok tawro hana. Kyàmkomomo hyaka harha tomokyatxow hamà, Kryestu yano me. Noro yokato yohà rye rma, noro hyaka tomokyatxhe, Xuknewyana komo rma, Xuknewyanahnà komo xarha.

¹⁹Àro ke, anaro ro omoro katxho mehra harha manatxhe, omnyamo, Xuknewyanahnà komo rma. Amna kukuruhnu omoro katxho mehra harha manatxhe. Khoryenkomo mryenon kom yakoro, noro rye me harha manatxhe. Àro rye yawon komo wyaro harha manatxhe, nyamoro yakoro.

²⁰Khoryenkom màn me tehxtatxhe. Àsok hana bàn komo teryatxow ha. Onà wyaro teryatxow hamà. Wahoro htzero tetxehtetxhe. Àro wyaro rma rha, Khoryenkom màn yetxeh me natxhe, Kryestu nànyaketxho ro komo, Khoryenkomo rwonà yokarymanyero komo xarha. Àsok tawro hana. Nyamoro wya htzero tàrwonà yonytxamohsoy hamà. Kàwyanye etxehtotxhe rma, thoryenometxow hamà. Àro wyaro rma rha, Khoryenkom màn horyen me tehxtatxhe, kàwyamo, àmryenon komo rma. Kàwyanye bàn komo yenyetoko rma, etxehà ymo htzero teryatxow hamà, towaxke ehtxoho me. Àro wyaro rma rha, Kryestu ryhe, Khoryenkom màn yetxehà ymo me naha, ehonomnà me xaxa tesnàr ke.²¹ Noro yoh me kehtxoho kom hoye ro, thoryenomaxem me tehxtatxhe, noro màn me kehtxoho menye. Noro mànà rma, enyhoru ro me tehxtatxhe, noro wya, Kohkom yoh me kesnàr kom ke mak ha.²² Omnyam xarha, Xuknewyanahnà komo rma, thoryenomaxem me rma rha manatxhe. Noro màn me rma manatxhe, Kohkom yoh

me oyesnàr kom ke mak ha. Awawonye rma naha, Khoryenkomo, ekato me, bàn yawo rma.

Tehutwatxhàrànhàrà hutwamohsoye Khoryenkomo rowya katxhàrà on ha.

3 Àro wyaro Khoryenkom màn me manatxhe. Àro ke, noro yakoro tàrwonyemà ro me wehxaha, uro, Pawru rma, ohokonye. Tahuso rma wehxaha, onà ymo yawo, Kryestu Txesus yano me mak ha. Àsok tawro hana. Rowya ahananàhàthàyam hoye ro tahuso wehxan hamà, rowya Xuknewyanahnà komo hananàhàthàr hoye ro rma.

²Khoryenkomo wya ranotomatxho muhutwetxow hamà. Towahke xaxa tehtxoho hoye ro ranotomaye, ohyakanye rotonàr horà, Xuknewyanahnà komo hyaka rma rotonàr horà.³ Tàwya ranotomantoko rma, tehutwatxhàrànhàrà hutwamohsoye, rowya. Uhutwahnà rotho rma hutwamohsoye. Rowya tosonyhontoko rma, hutwamohsoye, Kohkom. Àro rma wekarymano, owyanye, on yawo, ronmenhotho yawo.⁴ Owyanye onà rwonàhyamantoko rma, onà wyaro màketxow hamà. Khoryenkomo yehutwatxhàrànhàrà ryhe hutwen hamà, Pawru, màketxhe. Kryestu yoh me kehtxoho komo rma hutwen hamà, màketxhe.⁵ Amnyehra uhutwamohsotàhkahra rma hak nehxonà, Khoryenkomo, toto heno komo wya. Nyamoro heno rma, hutwetxkonà rma haryhe, atxke txko mak ha. Amnye rma haxa ryhe, hutwamohsotàhkaye, tanoto komo wya, tånwahanonkatxhàyamowya, tånànyaketxhàyamowya, tàrwonà yokarymanyero komo wya. Àwyanye rma, tehutwatxhàrànhàrà hutwamohsohoye, Khoryenkomo, tokato wya.

⁶Àsok katxho me hana nay ha, Khoryenkomo yehutwatxhàrànhàrà, uhutwahnà rotho rma. Onà wyaro katxho me nay hamà. Noro rye me harha natxhe, Xuknewyanahnà komo, Xuknewyana kom yakoro, katxho me rma naha. Khoryenkomo wya, kowakryetxhe xaxa mak hampànà katxho me rma rha natxhe, Xuknewyanahnà komo xarha, Kryestu Txesus yoh me tesnàr kom ke, tàwyanye àrwo yonyhorunu yonytxanàr ke, katxho me xarha naha, uhutwahnà rotho. Kahe yawo Khoryenkomo newakryenàr me rma rha natxhe, Xuknewyanahnà komo xarha, katxho me xarha naha, uhutwahnà rotho, Khoryenkomo yehutwatxhàrànhàrà rma.

⁷Àro rma àrwo yonyhorunu rma yokarymany me ranotomaye, Khoryenkomo, rohoko towahke xaxa tesnàr ke mak ha. Tahoxet hoye ro rakoronomehe, tanoto me ryehtxoho me. ⁸Norohnàtho me rma haxa wehxaha, urotho. Khoryenkomo mryenon komo yosnaka rma haxa wehxaha, norohnàtho komo yosnaka rma haxa mak ha. Norotho rma yeryeye, tanoto me, Xuknewyanahnà komo hyaka rotho me, àwyanye Kryestu yokarymatxho me. Onà wyaro k any me wehxaha, àwyanye. Towahke rma haxa naha, Kryestu, ohokonye, kany me wehxaha. Noro wya oyowakryetxho komo rma, thenyehra rma haxa naha, owyanye uhutwanàr yoho rma haxa mak ha, kany me wehxaha, Xuknewyanahnà komo wya. ⁹Khoryenkomo yehutwatxhàrànhàrà xarha wekarymehe, àwyanye, omeroron komo wya, uhutwany me harha ehtxoho menye. Amnyehra uhutwamohsohra rma hak nehxonà, noro, toto heno

komo wya. Noro rye, omeroron komo yakàhtonyenhàrà rma, nehutwekonà rma, amnyehra.

¹⁰Tehutwatxhàrànhàrà hoye ro, anaro rha yana komo yeryaha, tàmryenon me harha, tàyweron me tosonyhonàr horà. Tàywero rma haxa tehtxoho hoye ro, tàmryenon komo yowakryehe, anar me rha mak ha, thenyehra mak ha. Àro wyaro tàyweron me nosonyhehe, kahe yawon komo wya. Tàwyanye xenyetoko rma, onà wyaro nketxow hamà, nyamoro, kahe yawon kayaryet komo rma, kahe hokon yoh komo xarha. Tàywero rma haxa nay hamà, Khoryenkomo, ketxhe. Tàywero tehtxoho hoye ro, anaro rha yana komo yeryan hamà, tàmryenon me harha. Nyamoro rma yowakryen hamà, thenyehra mak ha, ketxhe, naymoro ha.

¹¹Yukryeka komo ehxera rma hak ehtoko, tàmryenon komo hutwekonà roro rma, Khoryenkomo. Nyamoro hutwane rma, Kryestu Txesusu wayehrà hutwekonà. Kohkomo rma wayehrà hutwekonà.

¹²Noro hona tenyatxhe. Noro hona xenye rma, towankaryhe tomokyatxhe, Khoryenkomo hyaka. Noro yakoro àrwonàmso tomokyatxhe, ewankaramra rma, Kryestu Txesus yoh me kesnàr kom ke.

¹³Àro ke, onà wyaro àkehe, owyanye. Towankaryhe rma ehtxoko. Teryewhamnohsom me wehxan hamà, rowya ahananàrà kom ke, rowya Xuknewyanahnà komo rma hananàrà ke. Teryewhamnohsom me ryehtxoho hoye ro, anatoko oyowankaranatxow hana. Ewankaramra ro mak ehtxoko. Àsok tawro hana. Ryeryewhamnohtoho hoye ro rye, ohxe roro rma haxa overyatxhe, Khoryenkomo.

**Thenyehra rma haxa kxeny nay
hamà Kryestu katxhàrà on ha.**

¹⁴Àro wyaro kowakryetxho komo hutwekonà, Khoryenkomo, amnyehra. Àro ke, rosoknar ho keryewtehe, noro yakoro rorwonàmrà horà. ¹⁵Noro ryhe, kyàmkom me naha. Kyàmkom me noro yehtxoho hoye ro, royàm mosonà katxho me rma rha natxhe, toto komo xarha, yukryeka hon komo rma, kahe yawon komo xarha. Noro yakoro rma kàrwonaha, ohokonye.

¹⁶Onà wyaro àkehe, àwya. Apa y, ehonomnà me rma haxa manaha, omoro. Àro hoye ro, tahoxerye rma haxa nyamoro txeryko, àhnawonye, àkehe, àwya, ohokonye. Apa y, oyokato hak nakoronomatxowà, àhnawonye, tahoxerye rma haxa ehtxoho menye, àkehe, àwya. ¹⁷Apa y, Kryestu hona nenyatxow hatà. Àro ke, àhnawo rorony hak nahko, noro, àkehe, àwya, ohokonye. Apa y, osoxe rma haxa hak nahtxoko, ohxe roro tehtxoho menye, orwon yawo ro rma haxa tehtxoho menye, àkehe, àwya. ¹⁸⁻¹⁹Apa y, tàxenyè Kryestu yehtxoho hutwatxehkanye ro me hak nahtxoko. Anar komo wyaro, omryenon komo wyaro rma, tàxenyè Kryestu yehtxoho hutwatxehkany me rma rha hak nahtxoko, nyamoro xarha, àkehe, àwya, ohokonye.

Àsok hana kxeny nay ha, Kryestu ha. Thenyehra rma haxa kxeny nay hamà. Àsok tawro hana. Kxenyè ehtxoho kuknomahra tehxtatxow hamà. Uhutwahra tehxtatxow hamà. Ukuknomatxehkahnà rma kuknomanàr xe wehxaha, owyanye. Uhutwatxehkahnà rma hutwanàr xe wehxaha, owyanye.

Àro ke, onà wyaro àkehe, kyàmkomo wya. Apa y, tàxenyè Kryestu yehtxoho hutwatxehkany me hak nahtxoko, àkehe, àwya, ohokonye. Apa y, amna

yowakryenye ro me rma haxa manaha, omoro, thenyehra mak ha, tkatxehkaxe ro mak ha. Àro hoye ro, onewakryenàr me rma haxa hak nahtxoko, nyamoro, àkehe, àwya, ohokonye.

²⁰Àsok hana kowakryetxow ha, Khoryenkom ha. Kàhnawonye tahoxet yehxoho hoye ro kowakryetxow hamà, thenyehra rma haxa, kàrwonàmtoho kom yoho rma haxa, kehutwatxho kom yoho rma haxa.

²¹Àro ke, onà wyaro katxho roro me hak nahko, noro ha. Ehonomnà me xaxa naha, katxho roro me hak nahko, meya roro, amnyeno rma komo wya, amnyen komo wya xarha, omeroron komo wya. Ehonomnà me Kryestu Txesus yehtxoho hoye ro, ehonomnà me xaxa naha katxho roro me nay hamà, Khoryenkomo. Enyhoru ro me àmryenon kom yehtxoho hoye ro xarha, ehonomnà me xaxa naha katxho roro me naha.

**Towahke roro ehtxoko othoko
noro rye me oyosonyhotho
menye katxhàrà on ha.**

4 Àro wyaro kowakryetxow hamà, Khoryenkomo. Àro ke khananàhyatxhe, uro. Onà ymo yawo tahuho wehxaha, Kohkom yano me mak ha. Tachusomà rma, onà wyaro àkehe, owyanye, terewrye ro. Ohxe roro ehtxoko. Ohxe roro tehxye natxhe, Khoryenkomo mryenon komo, ànwahanonkatxhàymo. Omnyam xarha, ànwahanonkatxhàr me manatxhe. Àro ke, ohxe roro ehtxoko. ²Ehonomnà mehra ro mak osonytxoko. Towahke roro ehtxoko. Ohsànàhpàra ro mak ehtxoko. Oxehra oyowtà yehtoko, enàmtxoko rma, ohsànàhpàra rma. Noro xe rma ehtxoko. ³Àsok tawro hana. Noro rye me oytownà hamà, Khoryenkom yokato. Àro ke, towahke roro ehtxoko, othoko, noro rye me oyosonyhotho menye.

⁴Noro rye me manatxhe, Kryestu mryenonà rye me oyesnàr kom ke. Kho-ryenkom yokato yohà rye me manatxhe. Kahe yaw harha oyehtxoho kom hona ro rye manatxhe. Àro hona ro rma oyehtxoho menye, awahanonkatxownà, Khoryenkomo. ⁵Kohkom yohà rye me manatxhe. Noro hona rye rma meny-atxhe. Txesusu mryenon uro kanye rye rma, mataymomtxownà, tuna kwaka. ⁶Apa y kany me rye rma manatxhe, Khoryenkomo wya. Kyàmà rye komo rma noro ha. Omeroron kom yoh me naha. Khutwatxehkany kom me xarha naha, omeroron komo hutwatxehkany me. Kàhnawony xarha naha, omeroron komo hnawo. Noro rma, kyàmà rye kom me naha.

**Anar me rha tàywero ketxownà
Kryestu katxhàrà on ha.**

⁷Àro wyaro noro rye me tehxtatxhe, omeroro, Kryestu mryenon kom kaxe. Anar me rha tàywero mak tehxtatxhe, towenyxa nye. Anar me rha tàywero ketxownà, Kryestu, tano me ro rma, tehutwatxho hoye ro rma. ⁸Àro hoko rma, onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà. Kahe yaka harha nasanàmyaha hampànà, noro. Tàxanhànàthàymo yarymanyenàrà rma, nasanàmyaha hampànà. Asanàmsaho rma, tàywero toto komo yeryaha hampànà. Anar me rha tàywero neryatxhe hampànà. Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà.

⁹Kahe yaka asanàmsaho katxhàrànhàrà rma, onà wyaro hutwamohsen hamà, kàwyanye. Amnyehra htzero, yukryeka hona nàhtoy hamà. Yukryeka waka tonamsom me ehxe ryhe nàhtoye. ¹⁰Noro rma nasanàmye harha. Kahe yaka harha nasanàmye, meya harha.

Àro wyaro asanàmsaho rma, omeroron komo yowakryetxehkanye ro me naha.

¹¹Noro rma, tàywero toto komo yeryeye. Anar me rha tàywero netxownà. Tànànyaknyàrà ro me anar komo yeryeye. Khoryenkomo nhutwamohsotho yokarymanyero me anar komo yeryeye. Àrwo yonyhorunu yokarymanyero me anar komo yeryeye, Tàmryenon komo yonye ro me anar komo yeryeye. Àhananàhnye ro kom me anar komo yeryeye. ¹²Àro wyaro anar me rha tàywero netxownà, tàmryenon komo yowakryenàr horà, tàhyaka atamoknyàr kom horà, atakoronomanàr kom horà, ohxe rye rma haxa esnàr kom horà.

¹³Àro wyaro towakryexem me tehxtatxow hamà, àme rye thananàhtàkaxem me harha kehtxoho menye, Khoryenkom muru hutwatxehkany me harha kehtxoho menye, noro hutwanàr hoko àhorymamtàhkaxah me harha kehtxoho menye, Kryestu wyaro ohxe roro harha kehtxoho menye.

¹⁴Àro wyaro àme rye thananàhsom me kehtokonye, anar me rha ehutwahra tehxtatxow hamà. Àsok hana natxow ha, bàryekomo kom ha. Anar me rha nehutwetxow hamà. Nyamoro wyarohra mak tehxtatxow hamà, àme rye thananàhsom me kesnàr kom ke. Àsok hana nay ha, tuna ymo ha. Atxowowo ymo yomoknàtoko, àsok make rma haxa nekaxemen hamà, tuna ymo. Àro wyarohra mak tehxtatxow hamà. Anar me rha ehutwahra tehxtatxow hamà. Anar me rha àhananàhpàn me tehxtatxow hamà. Onkuhtono nyne komo yonytxahra tehxtatxow hamà. Yaworon me nosonyhetxhe rma haryhe, nyamoro. Yaworon me tosonyhosomà rma, yaworohra mak hananàhno yeryatxhe. Nyamoro yonytxahra tehxtatxow hamà, àme rye thananàhsom me kesnàr kom ke mak ha.

¹⁵Yaworon me haxa tehxtaxow hamà, kàwyamo. Yaworon yokarymany me tehxtaxow hamà. Yaworon yokarymany rma, osox tehxtaxow hamà. Kryestu hutwanàr hoko thorymamyatxow hamà, noro yoh me nyhe kehtxoho menye, noro wyaro rma rha ohxe kehtxoho menye. Noro ryhe, tàmyrenon kom yoh me naha. Khun kom yoh me kuyhuthuru yehtxoho wyaro, tàmyrenon kom yoh me naha.

¹⁶Àsok hana nay ha, khun kom ha. Kosonuhtotho kom hoye ro, àro rye me rma nay hamà. Àro hoye ro ohxe tehxtaxow hamà. Ohxe kehtokonye rma, thorymamyatxow hamà, khun kom yoh me kuyhuthuru yesnàr ke mak ha. Àro wyaro rma rha natxhe, Kryestu mryenon komo. Toh kom me noro yehtxoho hoye ro, noro rye me natxhe. Noro rye me tehkem komo rma, natakoronometxow hamà. Kryestu yahoxet yano me ohxe kehtokonye, tatakoronometxow hamà, osox kesnàr kom ke mak ha. Àro wyaro katakoronomantokonye, ohxe rye rma haxa tehxtaxow hamà, omeroro. Noro hona nyhe tenyatxow hamà.

Anar me harha oyehtxoho kom hoye ro onà wyaro ehtxoko katxhàrà on ha.

¹⁷Kohkom yano khananàhyatxhe. Onà wyaro xaxa mpànà àkehe ha, owyanye. Xuknewyanahnà komo wyarohra harha ehtxoko, Khoryenkomo hutwanyehná komo wyarohra harha. Àsok hana natxow ha, nyamoro ha. Àtohnawo rma haxa nehutwetxow hamà. ¹⁸Khoryenkomo hutwahra ro mak natxhe ha. Khoryenkomo wya, karyhe roro harha manatxhe katxho mehra ro mak natxhe ha, tàywenyeke rma haxa tesnàr kom ke. Tàywenyeke rma natxhe, tàhnawonye akàhpàrà tesnàr kom ke. ¹⁹Akàhpàrà tehxemà rma, Khoryenkomo hutwanàr xehra harha natxhe. Tweromra ro mak

natxhe. Àsok make rma hak wehxe, kanye ro me natxhe, tweromra ro mak tesnàr kom horà. Anaro rha tanhàn kom hoko rma haxa natxhe. Àro hoko rma, tehohkaxemà ro me natxhe.

²⁰⁻²¹Omnyam haxa ryhe, Kryestu menytxatxownà hamà. Noro yonytxanyenhàrà rma, nyamoro wyarohra harha manatxhe. Txesusu rma, yaworo kehtxoho komo hutwamohsehe, kàwyanye. Àro rma menytxatxownà hamà, omnyamo, noro yoh kaxe.

²²Amnyehra ohnawonye atxke rma haxa mehxtatxkonà. Àro hoye ro ayanhàn kom hoko rma haxa mehxtatxkonà. Àro hoko oyeohkantokonye rma, mosonkuhtetxkon hamà. Àsok tawro hana. Matanàhnohyatxkon hamà. Àro wyarohra harha ehtxoko. ²³Anar me harha ehtxoko, ohnawonye. Anar me harha ehutwatxoko. ²⁴Anar me harha oytxownà, Khoryenkomo, ohnawonye. Tàwyaro rma oytxownà, yaworo xaxa oyehtxoho menye, enyhoru ro me oyehtxoho menye. Àro ke, anar me harha osonyhotxoko.

²⁵Anar me harha oyehtxoho kom hoye ro, onà wyaro ehtxoko. Àtemarontahra harha ehtxoko. Osonkuhtohra ro mak ehtxoko, omnyamo ro rye rma. Ohoyen kom yakoro orwonàmntokonye, yaworo rma orwonàmntxoko. Àsok tawro hana, noro rye me kesnàr kom ke hamà.

²⁶Anatoko ewakhàrà manatxow hana, toto hoko, atxke esnàr ke. Ewakhàrà roro rma oyehtokonye, atxke manatxow hamà. Àro ke, àro rma ho towahke harha ehtxoko, àkokmampàrà rma. ²⁷Àsok tawro hana. Ewakhàrà rma oyehtokonye, àro hoye ro ayanhàn kom hoko rma haxa oyeryatxow hamà, worokyamo yohà ymo, anaro rha ayanhàn kom hoko. Àro hoko oyherany hak nahko, noro ymo.

²⁸ Amnyehra nemenatxkon hamà, okukuru komo. Anar komo katxhotho yaryatxkon hamà, tkatxho kom me harha. Arhàra harha hak nahtxoko. Natamohtxow haxa haka. Tomyawon kom hoko rma hak nahtxoko, tkatxhonke harha tehtxoho menye, anar komo yowakryeny me xarha tehtxoho menye, àkatxhonnàtho komo yowakryeny me rma tehtxoho menye.

²⁹ Atxke àrwomra ro mak ehtxoko. Ohxe haxa orwonàmtxoko. Tonytxahorye roro hak nahko, orwon komo, oyonytxany komo yakoronomatxho me, Khoryenkomo rwon yawo ro nyhe ehtxoho menye, kowakryeny kom me nay hamà Khoryenkomo, kany me nyhe ehtxoho menye. ³⁰ Àsok tawro hana. Atxke orwonàmnàtokonye, màkhoketxow hamà, Khoryenkom yokato, enyhoru ro rma. Ohnawonye naha, noro. Khoryenkomo mryenon me mehutwexow hamà, ohnawonye noro yesnàr ke mak ha. Khoryenkomo nenyhoryetxehkanàr me xarha mehutwexow hamà, ohnawonye noro yesnàr ke mak ha. Noro khokahra tehxye manatxhe.

³¹ Ewakhàn mehra ro mak ehtxoko. Toto hoko àrwomra ro mak ehtxoko. Àkowontahra ro mak ehtxoko. Toto wàràhyakahra ro mak ehtxoko. Noro xehra wehxaha kahra ro mak ehtxoko, toto hoko. ³² Towahke rma haxa ehtxoko, othoko. Otàhnàn yawo rma haxa ehtxoko. Oyowtà wya owàràhyakan-toko, oseryewhokatzoko, noro hoko. Àsok tawro hana. Ohokonye noserye-whokay hamà, Khoryenkomo, Kryestu wayehrà ke. Noro wyaro rma rha oserye-whokatzoko, omnyamo ro rye rma.

5 Àsok tawro hana. Noro hokru me manatxhe. Noro nàhnàn me rma manatxhe. Àro ke, noro hoko ehohkatxoko, àwyaro rma rha ohxe oyehtxoho menye.

² Osoxe roro rma haxa ehtxoko. Kx-enye Kryestu yehtxoho wyaro, osoxe rma ehtxoko. Kxenyè rma haxa neh-xakon hamà, noro. Àro hoye ro, tano me ro rma wayehye, tàwya konyhoryetxho menye. Twayehnàtoko rma, notàmyakonà, Khoryenkomo wya. Noro yotàmtoho rma, ohxe rma haxa neh-xakonà, àwya. Ànahosnàr me rma neh-xakonà, tàmsomà rotho yoho haxa mak ha, amnyehran heno komo nàmrà rotho yoho rma haxa mak ha.

Tawasnye harha manatxhe ohnawonye katxhàrà on ha.

³⁻⁷ Àsok hana natxow ha, toto kom ha. Atxke natxow hamà. Anaro rha wos hoko natxhe. Wos me tehtokonye, anaro rha kàrà hoko natxhe. Anaro rha tanhàn kom hoko rma natxhe. Àro hoko rma nehohketxhe, thenyehra. Katxhonano hoko xarha nehohketxhe. Khoryenkom hokohra rma, katxhonano hok haxa natxhe, tanhàn kom hoko xarha. Nyamorotho rma, Kryestu mryenon mehra xaxa mpànà natxhe ha. Khoryenkomo mryenon mehra xaxa mpànà natxhe ha. Noro yowto hon mehra xaxa mpànà natxhe ha. Àro wyaro atxke tehtxoho kom hoye ro, Khoryenkomo nanàhnòhrà me natxhe hampànà, nyamoro heno, noro yoyuknyehrà komo. Nyamoro hoko rma oyonkuhtohrany hak nahtxoko, anar komo. Àna matà, Khoryenkomo nanàhnòhrà mehra natxow hamà, kany me ehtokonye, enytxahraneye ehtxoko. Àtohnawo rma àro wyaro nketxhe.

Àro ke, nyamorotho hyawohra ro mak ehtxoko. Atxke ehtxoho kom hoko rma, osonytxahra ro mak ehtxoko. Àrwomra ro mak ehtxoko, àhoko. Àsok tawro hana. Kryestu mryenon me kehtokonye, tokarymahoryehra ro mak naha ha, àro, anhà. Wos hoko toto yehtxoho, kàrà hoko wos yehtxoho xarha, tan-

hàn hoko ehohkatxho rma, tokaryma-horyehra ro mak naha ha. Àro ke, anhà hoko àrwomra ro mak ehtxoko. Àtohnawo àrwomra ro mak ehtxoko. Àro hoko oyosownohrà kom horà àrwomra ro mak ehtxoko. Àro wyaro tàrwonàmporyehra ro mak manatxhe ha. Khoryenkom yakoro haxa orwonàmtxoko. Apa y, ohxe xaxa manay hamà, kanye ro me ehtxoko, àwya.

Àro ke, àro wyaro atxke tehchem komo hyawohra ehtxoko, ⁸anar me harha oyesnàr kom ke. Amnyehra tawanye rma haxa mehkatxkonà, ohnawonye, Khoryenkomo hutwahra oyesnàr kom ke. Amnye rma tawasnye harha manatxhe, ohnawonye, Kohkom yoh me oyesnàr kom ke. Ohnawonye tawasnyemà rma, ohxe roro osonyhotxoko. ⁹Àsok tawro hana. Kàhnawonye tawasnye kehtokonye, tehetaxemà wyaro ohxe tehxtaxow hamà. Toto kom hoko towahke tehxtaxow hamà. Àme rye rma haxa tehxtaxow hamà, àhokonye. Yaworonohnà mehra mak tehxtaxow hamà, kàhnawonye tawasnye kehtokony mak ha. Àro ke, ohxe roro ehtxoko.

¹⁰Àsoke ryhe ryesnàr xe naye, Khoryenkomo, ohxe ryehtxoho me, katxoko, owya rma. Àro rma hutwanàr xe rma haxa ehtxoko, noro yeryehotanàhrà horà.

¹¹Tàhnawonye tawanye tehtokonye, tanhàn kom hoko rma haxa natxow hamà, toto komo. Ehetahnà wyaro, ohxehra ro mak natxhe. Nyamoro wyarohra ro mak ehtxoko. Ohxe roro ehtxoko. Ohxe roro oyehtxoho kom hoye ro, atxke ehtxoho komo menyhetxow hamà.

¹²Ekayhera rma atxke natxhe xarha, tanhàn kom hoko rma. Ekayhera rma atxke ehtxohotho komo rma, tonytxahoryehra ro mak naha ha. ¹³Àrotho rma menyhetxow hamà, ohxe roro

oyesnàr kom ke. Àsok tawro hana. Tawanye ehtoko, katxhonano yonyehera tehxtaxow hamà. Tawasnye harha ehtoko, tenyaxow hamà. Àro wyaro rma rha, ekayhera rma atxke ehtxohotho komo ryhe, tonyxem me harha naha, ohxe roro oyesnàr kom ke mak ha. Nyamoro rma, atxke tosonyetxhenye rma, anatoko ohxe harha natxow hana. ¹⁴Àro ke, onà wyaro tketxow hamà, kwanotanàr kom me.

Ànàhsahotho hakanàrà wyaro, ayanhànàthàyamo àhnànkaxoko. Àwayehsahotho yasanàmrà wyaro rma, Khoryenkom hona harha xenytxoko. Ohxe harha oyeratxhe hampànà, Kryestu, awasnaw harha tehchem komo wyaro.

Àro wyaro rma tketxow hamà, kwano-tanàr kom me.

Ohxe roro mpàn ehtxoko katxhàrà on ha.

¹⁵Ohxe roro mpàn ehtxoko, atxke tonyxem me oyesnàr kom hona. Tàywenyekenohnà rma, tàyweron haxa, ohxe roro mpàn ehtxoko. ¹⁶Atxke rma haxa natxow hamà, toto komo, amnyeno rma komo. Àro ke, àwawonye rma hak oyehtokonye, ohxe osonyhotxoko, àwyanje, owyaronye rma rha Kryestu hona àwyanje xenyàr horà.

¹⁷Àro ke, takàhso ehtxoko. Ohxe ehutwaxoko. Kohkom yano me ohxe oyehtxoho komo uhutwaxoko. ¹⁸Ànyerhontahra ro mak ehtxoko. Ufa xkun ke rma ewahuryehra ro mak ehtxoko. Oyowan yawony haxa hak nahko, Khoryenkom yokato. Noro yoh me rma haxa ehtxoko.

¹⁹Noro yano me awanotatxoko. Anaro rha wano atxoko. Othananàhtxoko, awanotanàr kom me. Ohnawonye teryehorye rma haxa ehtxoko, Kohkom hoko. Àro wyaro teryehoryemà rma awanotatxoko.

²⁰ Apa y, ohxe amna meryan hamà, kanye ro me ehtxoko, Khoryenkomo wya, kyàmkomò wya. Àsok kom oyehtokony hana, àro hoko rma onà wyaro katxoko. Apa y, ohxe uro menyo, katxoko, àwya. Onà wyaro katxok xarha, àwya. Àro wyaro rma àkehe, Txesusu Kryestu yano me, Kohkom yano me, katxoko, àwya.

²¹ Kryestu hona menyatxow hamà. Noro hona xenye rma, osoyuhxoko, omnyamo ro rye rma.

Tànyonyem komo thetaxem komo xarha hananàhàthàrà on ha.

²² Woràskomo komo y, onyo komo eyuhxoko. Owyanye eyuknutokonye, Kohkomo rma meyukyatzow hamà.

²³ Àsok tawro hana. Thetx kom yoh me natxow hamà, ànyo komo. Tàmryenon kom yoh me Kryestu yehtxoho wyaro, thetx kom yoh me natxhe. Àsok tawro hana. Khun kom yoh me kuyhuthuru yehtxoho wyaro, tàmryenon kom yoh me nay hamà, Kryestu. Enyhoryeny kom me naha, noro ha. ²⁴ Àro ke, noro yoyukyatzow hamà, àmryenon komo, toh kom me esnàr ke. Àro wyaro rma rha, tànyo komo yoyuknye ro me tehxye natxhe, woràskomo komo.

²⁵ Kàrkomo komo y, ohetx komo xe rma haxa ehtxoko. Tàmryenon komo xe rma haxa Kryestu yehtxoho wyaro, ohetx komo xe rma haxa ehtxoko.

Tàmryenon komo xe tehtxoho hoye ro, tano me ro rma wayehye, Kryestu, ²⁶ tàwya enyhoryetxho menyè. Anhànàthàwamo yowye, enyhoru hokono ro me harha ehtxoho menyè. Àwyanye tàrwonà yonytxanàr ke ryhe, tuna kwaka ataymomrà kom ke xarha, àro wyaro nenyhoryetxowrà, amnye tàhyaw harha esnàr kom horà. Àsok tawro hana. ²⁷ Tàhyaw harha ehtokonye, ohxe xaxa tonyxemà ro me esnàr komo xe nay hamà. Atxke

natxhe katxho mehra ro mak esnàr komo xe nay hamà. Anhà moxamo, ohxehra tonyxemà rma moxamo, katxho mehra ro mak esnàr komo xe nay hamà. Enyhoru ro me esnàr komo xe nay hamà, tàhyaw harha ehtokonye. Àro ke, tano me ro rma wayehye, tàwya enyhoryetxho menyè. Àro wyaro àxenye rma haxa nehaxkon hamà.

²⁸ Àro wyaro rma rha, thetx komo xe rma haxa tehxye natxhe, ànyo komo. Ohxe khun komo yesnàr xe tehxyatzow hamà. Àro wyaro rma rha, thetx komo xe tehxye natxhe, ànyo komo, ohxe esnàr kom horà. Khetx xe kehtoko, osoxe rma tehxyan hamà. ²⁹ Àsok tawro hana. Ohxehra khun komo yesnàr xehra tehxyatzow hamà. Ohxe haxa teryatzow hamà. Àro wyaro rma rha ohxe keryatzhe, Kryestu, tàmryenon me kesnàr kom ke, ³⁰ tohà rye me kesnàr kom ke. ³¹ Onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà.

Khoryenkomo wya toto yakàhtothàr hoye ro, kàrà me, wos me xarha akàhtothàr hoye ro, onà wyaro hak nahtxoko. Toto hak tàwamànàyamo hnànkano, thetxe hyawo roro harha tehtxoho me. Àro wyaro mpànà naha ha, toto, wos yakoro. Asakononhàwamo, towenyxano wyaro harha mpànà naha ha.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà, toto hok hamà, thetaxem hok hamà.

³² Kryestu hoko xarha, àro wyaro rma nken hamà, àmryenon komo hoko xarha. Àsok tawro hana, tàmryenon komo yoh me esnàr ke hamà, noro yohà rye me esnàr komo ke hamà. Thetx xe toto yehtxoho wyaro, tàmryenon komo xe nay hamà, Kryestu. Àro wyaro rma noro yehtxoho hutwamohsen hamà, àmenhosahonhàrà. Amnyehra àro wyaro uhutwahra nehxyatzkonà, toto heno komo. Amnye rma haxa ryhe,

thutwaxem me harha naha, Kryestu hoko. Yaworo xaxa mpànà naha ha.

³³ Khehtatho kom hoko xarha, àro wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà. Àro ke, thetx komo xe hak nahtxoko, ànyo komo. Osox tehtxoho wyaro, thetx komo xe hak nahtxoko. Woràskomo komo xarha, toyuhsom me hak tànyo komo yonytxowà.

**Anaro rha komo
hananàhàthàrà on ha.**

6 Bàryekomo komo y, omsamtxemo komo y, oyàm komo eyuhtxoko. Oyon komo xarha eyuhtxoko. Àsok tawro hana. Kohkom yoh me kehtokonye, toyukhorye natxhe, kyàm komo, kyon komo xarha. ² Onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà. Toyuhsom me xenytxoko, oyàm komo, oyon komo xarha.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà.

Tàwya kxananàhnàtokonye, anatoko onà wyaro nken hamà, Khoryenkomo. Rorwon yawo ro oyehtokonye, kowakryetxhe xaxa mak hampànà, ken hamà. Tàwya, toyuhsom me xenytxoko, oyàm komo, katxho hoko htzero ryhe, kowakryetxho komo yokarymekon hatà. Àro hoko rma, onà wyaro nkekon hatà.

³ Owyanye toyuhsom me xenyetokonye, ohxe mpànà manatxhe ha. Mexe rma haxa mpànà manatxhe ha, yukryeka ho.

Àro wyaro nkekon hatà. Àro wyaro htzero kowakryetxho komo yokarymekon hatà, tàwya kxananàhnàtokonye.

⁴ Toto komo y, ohokyamo yoynyàr hoko rorohra ehtxoko. Àsok tawro hana. Toyxemà ro me tehtokonye, newakàhkahyatxow hamà. Ohxe mak àhorymamnohtxoko. Àhananàhtxoko

rma. Àhanatanàhtxok xarha, Kohkom yano me mak ha.

⁵ Onà wyaro àkehe, tanotomaxemà ro komo wya, ehematxhohnà ro komo wya. Tano rma hak oyehtokonye, toto nanotomanàr me manatxow hamà. Ayanotomanye ro komo rma eyuhtxoko. Uku-runkahnà me xenytxoko. Àrwon kom yawo rohra oyesnàr kom hona mpàn xenytxoko. Ohnawonye yaworo oyehtxoho kom hoye ro ryhe, nyamoro eyuhtxoko. Owyanye eyuknutokonye, Kryestu rma meyukyaxow hamà. ⁶ Nyamoro nenyàr me, ànenyehtor kom me xarha, atamohtxoko rma. Àwyanye ohxe manatxhe katxho hoye rohra, Kryestu yanoto me haxa, atamohtxoko, àhyakanye. Nyamoro yano me ayatamoknyetokonye rma, Khoryenkomo yano me rma matamokyaxow hamà. Àro ke, àhoko rma haxa atamohtxoko. ⁷ Toto yanoto mehra rma, Kohkom yanoto me haxa, àhok ehtxoko. Àhoko rma, oyeriyehotatxoko. Àsok kom wehxano, kahra ro mak ehtxoko. ⁸ Nehemehe xaxa mak hampànà, Kohkomo, owyanye. Toto yanoto me kehtokonye, toto yanoto mehra kehtokonye xarha, ohxe àhok kexetxhàyamo wyaro rma rha nehemehe hampànà, noro ha, kàwyanye.

⁹ Onà wyaro àkehe, anotomano nyne ro komo wya. Ohxe rma rha ehtxoko, omnyam xarha, ayanoto kom hoko. Kàhpokyaha hampànà, kahra ro mak ehtxoko, àwyanye. Àsok tawro hana. Omnyam xarha, tanotomaxem me manatxow hamà. Ayanotomanye ro komo rma, nyamoro yanotomany me rma rha naha. Noro rma, kahe yaw naha. Àme rye rma haxa naha, toto kom hoko, omeroron kom hoko.

**Anhà hona kekurunhotho
komo yokarymatxhàrà on ha.**

¹⁰ Onà wyaro àkehe xarha, rowya àtàhkatxehkahra ro rma haka.

Tahoxerye rma haxa naha, Kohkomo. Ehonomnà me rma haxa naha. Àro ke, noro yoh me roro rma haxa ehtxoko, ohnawonye tahoxerye oyehtxoho menye.

¹¹Noro yahoxet yano me ohxe roro ehtxoko, worokyamo yohà ymo wya ayarymanàr kom hona. Konkuhtony kom me nay hamà, noro ymo. Yaworon me nosonyhehe rma haryhe, konkuhtonàr kom horà, karymanàr kom horà, kanhàn hokono ro me kenyàr kom horà. Noro ymo hona tekurunhetxow hamà. Àsok hana nekurunhetxow ha, waha kom ha. Nekurunhetxow hamà, tewomumtonàr kom ke, tàyehrye kom ke xarha. Nyamoro wyaro rma rha tekurunhetxow hamà, kàwyam xarha, noro ymo wya karymanàr kom hona.

¹²Àsok haxa hana. Toto komo yarymanàr hokohra tehxtaxow hamà. Ehàmna ymo komo yarymanàr hok haxa tehxtaxhe, worokyamo yohà ymo yarymanàr hoko rma, anhá ymo komo yarymanàr hoko rma, thenyehonà ymo komo yarymanàr hoko rma. Yukryeka hon mehra mak natxhe, ehàmna kom kaxe. Kahe hokon kom yoh me haxa natxhe, yuhnayen hon komo kayaryet me xarha. Ehàmna rma, yukryeka hon kom yoh me xarha natxhe, Khoryenkomo xanhàn kom yoh me rma, amnyeno rma kom yoh me rma, awaràn wawon kom yoh me rma. Nyamoro yarymanàr hoko rma tehxtaxhe. Karymanàr kom hoko rma rha natxhe, nyamoro.

¹³Àro ke, ayarymahrany hak nahtxoko. Khoryenkom yahoxet yano me ohxe roro ehtxoko, ayarymahranye ehtxoho menye. Anatoko ayarymanàr kom hoko rma haxa natxow hana. Ayanhàn kom hokon me oynyàr kom hoko rma haxa natxow hana. Àtoko rma Khoryenkom hona rma haxa xenytxoko, noro ya-

hoxet yano me ohxe oyehtxoho menye, arymahnà me rma oyehtxoho menye.

¹⁴Àro ke, onà wyaro rma ehtxoko, ohxe roro oyesnàr kom horà. Yaworo ehtxoko, ohnawonye. Yaworonohnà mehra ro mak ehtxoko. Àsok hana nosonyhoryetxow ha, waha kom ha. Twomun komo yawnukyatxow hamà, osonyhoryenàr komo, tàtonàr kom horà. Nyamoro wyaro osonyhoryetxoko. Yaworo ehtxoko, ohnawonye, oyosonyhoryenàr komo. Towan komo womun yaw xarha natxhe, waha komo, tekrunhonàr kom horà. Nyamoro wyaro ekurunhotxoko, anhá hona. Ohxe roro ehtxoko, oyekrunhonàr komo. ¹⁵Tàhror komo womun yaw xarha natxhe, waha komo, tehurkanàr kom hona. Nyamoro wyaro, oyehurkanàr kom hona mpàn xenytxoko. Àrwo yonyhorunu yawo ro ehtxoko. Oyeryehotanàhtoho kom yawo ro rma ehtxoko, oyehurkanàr kom hona, ayanhàn komo wya ayahosnàr kom hona.

¹⁶Kryestu hona roro xenytxok xarha. Tekrunhotho komo yaryatxhe xarha, waha komo. Yawaka rma yaryatxhe, waywà wya twonàr kom hona, àhotuhtosaho wya taknyohrà kom hona. Nyamoro wyaro ekurunhotxoko, anhá ymo wya okukmanàr kom hona. Kryestu hona rma xenytxoko, oyekrunhonàr komo. ¹⁷Tuyhuthur komo womun yaw xarha natxhe, waha komo, tekrunhonàr kom horà rma rha. Nyamoro wyaro ekurunhotxoko, Khoryenkomo nenyhoryetxho uro tawro me. Khoryenkomo nenyhoryetxho me oyehutwanàr kom ke ryhe, mekurunhetxow hamà, anhá hona. Waha komo yehrye wyaro naha, Khoryenkomo rwonà, Khoryenkom yokato nhutwamohsotho rma. Àro rma ke ekurunhotxoko, anhá hona. Ohxe owyanye enytxanàr ke ryhe, ekurunhotxoko.

¹⁸Orwonàmtxoko roro, Khoryenkom yakoro. Noro yokato yohà rma, or-

wonàmtxoko roro, akoro. Àsok oyesnàr komo xe oyehtokony hana, àro hoko rma orwonàmtxoko. Thona ro rma haxa ehtxoko, orwonàmrà kom horà. Amotohpàra ro mak ehtxoko. Kryestu mryenon kom hoko xarha orwonàmtxoko, omeroron kom hoko rma. ¹⁹ Rohoko xarha orwonàmtxoko, rowya àrwo yonyhorunu yokarymatxho me, uhutwahnà rotho rma yokarymatxho me, oseryehpàra rma rowya ekarymatxho me, Khoryenkomo nakoronomanàr me rowya ekarymatxho me. ²⁰ Àsok tawro hana. Onà ymo yawo tahuso wehxan hamà, rowya ekarymanàr ke mak ha. Tahusomà rma, Kryestu yanoto me rma wehxaha. Àro ke orwonàmtxoko nyhe, rohoko, oseryehpàra rma rowya ekarymatxho me. Àsok tawro hana. Oseryehpàra ekarymany me tehxorye wehxan hamà.

Txehkeku yokarymatxhàrà on ha.

²¹ Rokaytà yokarymehe, Txehkeku, owyanye. Kowtà komo rma noro ha, dàhnàn komo rma. Kohkom yohà rma,

yaworon me rma haxa rakoronomehe. Omeroro rokarymatxehkehe, owyanye. ²² Noro rma ànyakyaha, ohyakanye, owyanye amna yokaytà yonytxatxho me, towankaryhe àwya oytxoho meny xarha.

**Ehfesu hon kom hoko
Khoryenkomo yakoro Pawru
rwonàmàthàr xarha on ha.**

²³ Rowtà komo rma omnyamo. Ohokonye rma, onà wyaro àkehe, Khoryenkomo wya, kyàmkomo wya. Apa y, ohxe txetxoko, àkehe. Ohona xeny me nyhe txetxoko. Osoxe nyhe txetxoko, àkehe, ohokonye, àwya, Txesusu Kryestu wya xarha, Kohkomo wya.

²⁴ Noro ryhe, towahke xaxa nay hamà, khokonye. Àro wyaro towahke noro yehtxoho hutwanàr xe roro wehxaha, owyanye, omeroron komo wya, Kohkomo xan komo wya, Txesusu Kryestu xan komo wya, noro hnànkanyehná ro komo wya.

FERYEPOS HON KOMO HYAKA PAWRU NMENHOTHO ON HA.

Ohyakanye àmenhehe Feryepos hon komo hyaka katxhàrà on ha.

1 Pawru uro ha. Rakoron xarha Txe-mohtyo. Kryestu Txesu yanoto me amna naha. Ohyakanye àmenhehe, Feryepos hon komo hyaka. Khoryenkomo mryenon komo rma omnyamo, Kryestu Txesu yoh komo rma. Oyonye ro komo hyaka xarha àmenhehe, nyamoro yakoromanye ro komo hyaka xarha.

² Onà wyaro amna nkehe, Khoryenkomo wya, ohokonye. Towahke exko, Feryepos hon kom hoko, ohxe txetxoko, kehe amna, àwya, Txesusu Kryestu wya xarha. Kyàmkom me rma naha, Khoryenkomo. Kohkom me rma naha, Txesusu Kryestu.

Feryepos hon kom hoko Khoryenkomo yakoro Pawru rwonàmàthàrà on ha.

³⁻⁵ Ohutwahkahpàranye wehxaha. Rowya ohutwantokonye rma, ohokonye rma kàrwonaha, Khoryenkomo yakoro. Ohokonye rorwonàmàtoko rma, teryehorye roro rma haxa kàrwonaha. Onà wyaro àkehe xarha, Khoryenkomo wya, ohokonye. Apa y, ohxe rma haxa nyamoro meryatxow hamà, àkehe, àwya. Apa y, thenyehra rma haxa rakoronometxhe, rowya àrwo yonyhorunu yokarymatxho me, àkehe, àwya. Apa y, àro wyaro rma rakoronometxkonà, amnyehra, tàwyanke Kryestu yahosàtxhe rma. Amnye rma xarha rakoronometxhe rma. Apa y, rakoronomanye ro me nyamoro meryatxow hamà. Ohxe xaxa manay hamà, àkehe. Àro wyaro rma àkehe, Khoryenkomo wya, ohokonye.

⁶ Amnyehra oyonyhoryetxkonà rma, Khoryenkomo. Noro rma,

oyonyhoryetxhetxhe haxa ha. Txesusu Kryestu yomoknàtoko, oyonyhoryetxhetxhe haxa ha. Anatoko oyonyhoryetxhetxow hana kahra mak wehxaha. Oyonyhoryetxhetxhe xaxa mak hampànà, kany me haxa wehxaha.

⁷ Àro wyaro tkahorye naha, ohokonye, oxenye rma haxa ryenàr ke. Oxenye rma haxa wehxaha, rakoronomanye ro me oyesnàr kom ke. Rowyaro rma rha Khoryenkomo newakryenàr me manatxhe. Àro wyaro oyehtxoho kom hoye ro uro makoronometxow hamà. Watxa ymo yawo tahuso rma ryehtoko, uro makoronometxhe. Àrwo yonyhorunu hoko rma ryehtoko, uro makoronometxhe. Yaworo xaxa naha, àrwo yonyhorunu, kany me wehxaha. Tonytxahoryem me xaxa naha, kany me wehxaha. Àro wyaro tawro hoko rma ryehtoko, uro makoronometxhe.

⁸ Àro ke, onà wyaro yaworo xaxa àkehe, owyanye, Khoryenkomo nenytxanàr me. Ohnàn kom yawo rma haxa wehxaha. Kàhnàn kom yawo rma haxa nay hamà, Kryestu Txesusu. Kàhnàn kom yawo noro yehtxoho wyaro, ohnàn kom yawo rma haxa wehxaha.

⁹ Onà wyaro ryhe àkehe xarha, Khoryenkomo wya, ohokonye. Apa y, os-oxe rma haxa hak nahtxoko, meya rma haxa mak ha, àkehe, àwya, ohokonye. Apa y, ohutwanye ro me rma haxa hak nahtxoko, àkehe xarha. Onà ohxe naha, onàtho haxa atxke naha, kanye ro me rma haxa hak nahtxoko, àkehe xarha, àwya.

¹⁰ Àro wyaro kàrwonaha, ohokonye, enyhoru hutwanye ro me oyehtxoho menye, owyanye on hok ryehtoko ohxe wehxan hamà katxho me, yaworonohnà mehra oyehtxoho menye, toto kom hoko ohxe roro oyehtxoho menye. Àro wyaro oyehtokonye, ohxe roro ehxah mosonà katxho me manatxhe, Kryestu wya, tomokàtxhe mak ha. ¹¹ Àro wyaro oye-

htokonye, Khoryenkomo nenyhoryetxho me mosonyhetxow hamà. Ohxe roro rma haxa manatxow hamà, Txesusu Kryestu yahoxet yano me mak ha. Àro wyaro ohxe roro oyehtxoho kom hoye ro, onà wyaro katxho me nay hamà, Khoryenkomo. Tàmryenon komo yonyhoryenye ro me nay hamà, ohxe xaxa nay hamà, ehonomnà me xaxa nay hamà, katxho ro me nay hamà, noro ha.

Teryehorye wehxaha tokarymaxem me Kryestu yesnàr ke katxhàrà on ha.

¹²Rowtà komo y, onà ryhe uhutwamohsehe, owyanye, oseryehokahra harha oyehtxoho menye. Watxa ymo yawo tahuso wehxan hamà. Enytxahkahpàn me mak naha, àrwo yonyhorunu. Meya rma haxa tonytxaxem me naha. ¹³Àsok tawro hana. Onà wyaro nketxhe, watxa ymo yonye ro komo, omeroro. Kryestu yanoto me tesnàr ke ryhe, tahuso nay hamà, Pawru, ketxhe, nyamoro. Arymano ynye ro komo rma nyamoro ha, Homayana komo rma, Sesa yanoto komo rma. Àro wyaro rma rha nketxhe, anar komo xarha. Àro wyaro rma rohutwetxhe, omeroron komo.

¹⁴Kryestu mryenon komo xarha, kowtà komo rma, towankaryhe harha natxhe, tahuso ryesnàr ke mak ha. Onà wyaro nketxhe, ukukuru komo, thenyehonà komo rma. Pawru yakoronomen hamà, Kohkomo, àro ke, kàwyam xarha kakoronometxow hamà, ketxhe. Àro ke, towankaryhe rma haxa natxhe. Oseryehpàra rma, Khoryenkomo rwonà yokarymetxhe.

¹⁵⁻¹⁸Àro wyaro rma Kryestu yokarymetxhe. Noro yokarymany kukuru komo rma, roxehra mak natxhe. Ekarymany me ryehtxoho hoko nehoketxhe. Pawru yoho hak wehxe, ketxow hamà. Ehonomnà me haxa tesnàr komo xe natxhe. Rokhokanàr xe mak natxhe. Watxa

yomo yawono rma khokanàr xe natxhe. Àro wyaro yaworohra natxhe. Kryestu yokarymetxhe mak ha. Àro ke, teryehorye rma wehxaha, nyamoro hoko rma, àwyanye Kryestu yokarymanàr ke mak ha. Anar kom haxa ryhe, Kryestu yokarymany kukuru komo rma, yaworo rma haxa natxhe. Kryestu yokarymetxhe, rox tesnàr kom ke, ryeryehotanàhrà xe tesnàr kom ke. Onà wyaro nketxhe, nyamoro ha. Pawru takoronomatxe, àrwo yonyhorunu yokarymany me esnàr ke, yaworo xaxa naha kanye ro me esnàr ke, ketxhe, rohoko. Àro wyaro anar me rha natxhe, Kryestu yokarymany komo. Teryehorye mak wehxaha, tokarymaxem me rma haxa noro yesnàr ke mak ha.

Àsok hana ryesnàr xe wehxan ha katxhàrà on ha.

¹⁹Teryehorye rye rma haxa wehxaha, onà wyaro ryehutwanàr ke. Amnye, onà ymo yaye ronampatakehe xaxa mak hampànà, Khoryenkomo. Kwayehyan hana, àwayehpàra rma wehxan haxa hana, àna hana. Onà ymo yaye ronampatakehe xaxa mak hampànà, Khoryenkomo. Rohoko orwonàmtoho kom hoye ro ronampatakehe. Tokato wya rakoronomatxho hoye ro ryhe ronampatakehe, Txesusu Kryestu yokato wya rakoronomatxho hoye ro mak ha. Àro ke, teryehorye rye rma haxa wehxaha.

²⁰Ehonomnà me xaxa Kryestu yonyhonàr xe roro wehxaha, toto komo wya, omeroron komo wya. Rowayehtoho hoye ro hana, àwayehpàra rma ryehtxoho hoye ro haxa hana, ehonomnà me xaxa noro yonyhonàr xe wehxan ha, àwyanye. Àro ke, towankaryhe rma haxa ryesnàr xe wehxaha. Ewankaramra ro mak ryesnàr xe wehxaha. Àro wyaro ryesnàr hona ro rma haxa wehxaha, Khoryenkom yokato wya rakoronomanàr ke mak ha.

²¹ Àsok tawro hana. Àwayehpàra rma hak ryehtoko, Kryestu yanoto ro me wehxa hamà. Rowayhàtxhe, noro hyawono ro me harha wehxa hamà. Ohxe rma haxa wehxa hamà. ²² Àwayehpàra rma hak ryehtoko, thenyehra rma haxa natxow hamà, Kryestu yahosnyenhàymo, noro hyaka ratamoknyàr ke mak ha. Àsok hana ryenàr xe wehxa ha, àwayehpàra hana, twayehso haxa hana. Tàywenyeye rma wehxa hamà. ²³ Rowayehrà xe wehxaha. Àwayehpàra ryenàr xe xarha wehxaha. Àro ke, tàywenyeye rma wehxa hamà. Rowayehrà xe xaxa wehxaha. Kryestu hyawo roro harha ryenàr xe rma wehxaha. Àsok tawro hana. Noro hyawo ryehtoko, ohxe roro rma haxa wehxa hamà, meya roro. ²⁴ Àwayehpàra rma hak ryehtok haxa ryhe, towakryexemà rye me rma haxa manatxhe, omnyamo, ahananàhnye kom me rma ryenàr ke.

²⁵ Àro ke, àwayehpàra rma hak ryenàr xe nay hamà, Khoryenkomo. Tano rma hak wehxa hamà, ohyakany harha romohtoho me, ohyawony harha ryehtxoho me. Ohyawonye ryehtxoho hoye ro, thananàhsomà rye me rma haxa manatxow hamà. Teryehorye rye rma haxa manatxow hamà, thananàhsom me rma oyesnàr kom ke. ²⁶ Àro wyaro oyehtokonye, onà wyaro màketxow hamà, Kryestu Txesusu wya. Ohxe xaxa manay hamà, amna hyaka harha owya Pawru nyaknyàr ke, màketxhe. Àro wyaro rma màketxow hamà, àwya, ohyawony harha ryenàr ke.

Rowyaro rma rha teryewhamnomsom me manatxhe katxhàrà on ha.

²⁷ Oyonyxenyè komokyan hana. Ohyawony harha wehxa hana. Ohyawohrany haxa wehxa hana. Ohxe roro rma ehtxoko, omnyamo. Kàwyanye àrwo yonyhorunu yahosàtxhe, ohxe

roro tehxorye mak tehxatxhe, kàwyanye Kryestu yahosàtxhe rma. Àro ke, ohxe roro ehtxoko.

Rowya oyokaytà komo yonytxantoko, onà wyaro oyehtxoho komo yonytxanàr xe wehxaha, ahananàhtoho kom yawo ro rye rma haxa oyehtxoho komo, àme rye rma haxa oyehtxoho komo xarha, yaworo xaxa mak naha ha, àrwo yonyhorunu, kxananàhtoho komo, kany me rye rma haxa oyehtxoho komo xarha, ²⁸ axanhàn kom hona oseryehpànà ro me oyehtxoho komo xarha. Àro wyaro oyehtxoho komo yonytxanàr xe wehxaha.

Àsok tawro hana. Axanhàn kom hona oseryehpàra oyehtokonye, onà wyaro ryhe hutwamohsen hamà, Khoryenkomo. Nyamoro yanàhnohtoho hutwamohsen hamà. Oyonyhoryetxho komo xarha hutwamohsen hamà, tàwya oseryehpàra oynyàr kom ke mak ha.

²⁹ Khoryenkom yano me ryhe, teryewhamnomsom me manatxhe, kowakryenyè ro kom yano me mak ha. Noro yano me Kryestu hona menyatxhe. Noro yano me rma rha teryewhamnomsom me xarha manatxhe, Kryestu mryenon me oyesnàr kom ke. ³⁰ Rowyaro rma rha teryewhamnomsom me manatxhe. Kxanhàn komo wya ryeryewhamnnohtoho menyatxkonà, amnyehra. Teryewhamnomsom me rma uro menyatxetxhe, amnye rma. Àro wyaro rma rha teryewhamnomsom me manatxhe, omnyam xarha, Kryestu mryenon me oyesnàr kom ke mak ha.

Àme rye rma haxa ehtxoko katxhàrà on ha.

2 Àme rye rma haxa oyesnàr komo xe wehxaha. Kryestu nghanàhrà me oyehtokonye, àme rye ehtxoko katxho me manatxow hamà. Osoxe rma haxa oyehtokonye, àme rye oyesnàr komo xe manatxow hamà. Khoryenkom yokato yoh me oyehtokonye, noro rma ayako-

ronometxhe, àme rye oyehtxoho menye. Oyowtà komo xe oyehtokonye, àhnàn kom yawo rma oyehtokonye, àme rye oyesnàr komo xe manatxow hamà.

²Àro ke, àme rye rma haxa ehtxoko, ohokonye teryehorye rma haxa ryehtxoho me. Osoxe rma haxa ehtxoko, omnyamo ro rye rma. Anar me rha ehutwahra ro mak ehtxoko. Àme rye rma ehutwatxoko. ³Ayano me ro rma oyeriehotanàr xehra ro mak ehtxoko. Ehonomnà me osonyhera ro mak ehtxoko. Norohnàtho me haxa ryhe osonytxoko. Onà wyaro katxoko. Roho rma haxa ehonomnà me naha, mosonà, katxoko, oyowtà kom hoko. ⁴Oyomyawono ro kom hoko rorohra ehtxoko. Oyowtà yomyawon hoko xarha ehtxoko, noro yakoronomanàr horà.

Ehonomnà ro mehra nehutwekon hamà Kryestu katxhàrà on ha.

⁵Àsok hana nehutwekon ha, Kryestu Txesusu. Ehonomnà ro mehra nehutwekon hamà. Noro wyaro rma rha ehutwatxoko, ohnawonye.

⁶Noro ryhe, Khoryenkom yehtxoho wyaro rma rha nehxakonà. Onà wyaro kahra mak nehxakonà. Khoryenkom yehtxoho roro wyaro rma hak wehxe kahra nehxakonà. Ehonomnà roro me hak wehxe kahra nehxakonà. ⁷Ehonomnà mehra haxa ryhe nosonyhoye. Anotonano me haxa ryhe nosonyhoye. Toto me haxa ryhe nosonyhoye. ⁸Toto me tosonyhontoko rma, norohnàtho me ryhe nehxakonà, tano me ro rma. Tàyàm yoyuknye ro me nehxakonà. Twayehso ro neyukye. Yahkotohen ho tamoyathoso ro neyukye.

⁹Àro ke, ehonomnà me harha noro yeryeye, Khoryenkomo, meya roro mak ha. Onà wyaro katxho ro me neryeye. Omeroron kom yoho rma haxa Kohkom me naha, mosonà, katxho ro me

neryeye, ¹⁰omeroron komo wya noro yowakryenàr horà. Txesusu hyaka rma neryewtetxhe hampànà, tosoknar kom ho, kahe yawon komo, yukryeka hon komo xarha, yuhnayen hon komo xarha, omeroron komo rma. ¹¹Onà wyaro nketxhe hampànà. Kohkom me naha, Txesusu Kryestu, ketxhe hampànà. Àro wyaro tàwyanye tatoko rma, onà wyaro rma nketxow hamà. Ohxe xaxa nay hamà, Khoryenkomo, kyàmkomo, tàwya Kohkom me Txesusu yenyàr ke, ketxowà rma hamà, omeroro mak ha.

Ohxe roro ehtxoko katxhàrà on ha.

¹²Ronàhnàn komo y, àro wyaro ehonomnà me harha naha, Txesusu. Àro ke, onà wyaro àkehe, owyanye. Ohxe roro rma haxa ehtxoko. Khoryenkomo wya oyonyhoryetxhàyam hoye ro ohxe roro ehtxoko. Ohyawonye ryehtoko, uro meyukyatkxonà. Ohyawohrane ryehtoko, meya nyhe uro eyuhtxoko. Ohxe roro oyehtxoho kom hok oyehtokonye rma, ukurunkahnà me Khoryenkomo xenytxoko. Noro yoyukuhtor hona mpàn xenytxoko. ¹³Ohxe roro oyesnàr komo xe naha, noro ha. Àro ke, ohnawonye roro naha, tàwya ayakoronomatxho menye. Ayakoronometxhe, noro hak weyuhso kanye ro me oytxoho menye. ¹⁴Àrwomra rma oyomyawon kom hoko ehtxoko, àsok maken kom hoko rma. Àsok kom on hok wehxano kahra ro mak ehtxoko, ¹⁵anar komo wya atxke naha mosonà katxho mehra oyehtxoho menye, yaworonohnà mehra oyehtxoho menye.

Àsok hana manatxow ha. Khoryenkom hokru me manatxow hamà. Noro hokru me rma osonyhotxoko. Anhà hokonohnà ro me osonyhotxoko, toto komo wya, amnyeno rma komo wya, anhà komo wya, Khoryenkomo

yanweknye komo wya. Tano rma hak oyehtokonye, anhá kom wawo roro rma manatxow hamà, àwyaneye ohxe roro oyosonyhotho menye. Kàwyaneye weyu yonyàrà wyaro, ohxe oyehtxoho komo yonyatxow hamà, nyamoro ha.¹⁶ Onà wyaro xarha màketxow hamà, àwyaneye. Kryestu hona xenytxoko, karyhe roro harha oyehtxoho menye, màketxhe, àwyaneye.

Àro wyaro ohxe roro oyehtokonye, teryehorye rma haxa wehxan hamà. Kryestu yomokàtxhe rma, onà wyaro àkehe hampànà, àwya. Àtohnawohra katamokye hamà, ohyaka, àkehe hampànà, àwya. Ohyaka ratamoketxhàràtho hoye ro, ohxe roro nehxtxkon hamà, nyamoro, àkehe hampànà, Kryestu wya, ohokonye.

¹⁷ Kryestu hona owyanye xenytxoho hoye ro motàmtxownà, Khoryenkomo wya, noro yoyuknye ro me oyehtxoho menye. Teryewhamnohso ro motàmtxownà, àwya. Àsok hana wehxan ha, uro ha. Teryewhamnohsom me rma rha wehxan hamà. Twayehkaxe ro haxa hana teryewhamnohsom me wehxan ha. Teryehorye rma wehxaha. Omnyam xarha, teryehorye manatxow hamà, oyotàmrà kom hoko. Overyehotanàr komo wyaro rma rha keryehotehe.¹⁸ Twayehkaxe ro ryeryewhamnohà hoko rma keryehotehe. Àro ke, àro wyaro ryehtxoho hoko rma rha oyeriyehotatzoko, omnyam xarha, ryeryehotanàrà wyaro rma rha.

Txemohtyo nyaknyàr xe wehxaha ohyakanye katxhàrà on ha.

¹⁹ Mexehra Txemohtyo nyaknyàr xe wehxaha, ohyakanye. Onà ymo yaye ronampatakanàr hona ro wehxaha, Kohkomo wya, Txesusu wya. Àwya ronampataktxhe rma, Txemohtyo ànyakyaha, owyanye rokaytà yonytxatxho me. Rohyaka

harha noro yomokàtxhe rma, oyokaytà komo xarha wenytxen hamà, ohokonye teryehorye ryehtxoho me.

²⁰ Ohxe rma haxa naha, Txemohtyo. Rakoron kom yoho rma haxa noseryehokehe, ohokonye, yaworon me xaxa mak ha. Ohxe oyesnàr komo xe rma haxa naha, noro ha.²¹ Tomyawon kom hoko roro natxhe, anar komo, rakoron komo rma. Txesusu Kryestu yomyawon hoko rorohra mak natxhe.²² Txemohtyo haxa ryhe, yaworo rma haxa naha. Umuru wya tàyàm yakoronomanàrà wyaro, rakoronomaneye ro me naha, àrwo yonyhorunu yokarymanàr hoko.

²³ Noro rma nyaknyàr xe wehxaha, ohyakanye. Onà ymo yaye kahataken hana. Ahatakahra haxa wehxan hana. Sesa komo wya ronytxatxhe rma, rahataktxho uhutwen hamà. Àro wyaro rowya uhutwatxhe rma, Txemohtyo ànyakyaha, ohyakanye.

²⁴ Amnye romoknàr xe wehxaha, uro xarha, ohyakanye. Kohkomo wya ronyaknyàr hona ro wehxaha, mexe nyhe txko mak ha.

Epafrotxetu ànyakyan harha mà ohyakany harha katxhàrà on ha.

²⁵⁻²⁶ Amnye rma, wahoro htzero, Epafrotxetu ànyakyan harha mà, ohyakany harha. Rowtà rma noro ha. Rowyaro tatamohxemà ro me naha, Kohkomo hyaka. Rowyaro rma rha anhá yarymanàr hok naha. Noro rma mànyakyatxoko, rohyaka, àwya rakoronomatxho me. Ohnàn kom yawo rma haxa nehaknano, noro ha. Àro ke, onà wyaro àkeknano. Àhyakany harha ànyakyan hamà, àkeknano.

Ekeh me noro yexetxhàrà menytxetxok hatà. Àro wyaro owyanye tonytxatxhàr hoye ro, noseryehokeknano. Wayehyan hana ketxow hamà rohoko, keknano. Àro ke

noseryehokeknano, ohokonye. ²⁷Ekeh me rma haxa nehaknano, thenyehra rma haxa mak ha. Àwayehpaya rma nehako. Àhnàn yaw mak nehako, Khoryenkomo. Ohxe harha neryako. Tàwya ohxe txenyetoko rma, rohnàn yaw xarha nehak hamà, noro hoko oseryehokahra harha ryehtxoho me. Àsok tawro hana. Noro wayehnàtok haxa, thenyehra rma haxa roseryehokanàratho haryhe mà.

²⁸Àro ke, noro nyaknyàr xe rma haxa wehxaha, ohyakanye, oeryehotatho menye. Owyanye noro yonyetoko rma, oeryehotetxow hamà. Oeryehotantokonye rma, oseryehokahra harha wehxa hamà. ²⁹⁻³⁰Àro ke, teryehorye rma haxa ehtxoko. Ohxe xaxa manay hamà, katxoko, Kohkomo wya. Mosonà mànyaknyo harha hamà, amna hyaka harha, ohxe xaxa manay hamà, katxoko, àwya.

Àwayehpaya nehako, noro, Kryestu hyaka tatamoknyàr ke mak ha. Thenyehra rma haxa rakoronomeknano. Rakoronomahra mehaxtxok hamà, omnyamo, mox oyesnàr kom ke. Onànyaketxhàyamo rma rakoronomeknano. Tekehàntaxe ro rakoronomeknano. Tosoxanomkahnohso ro rma rakoronomeknano. Noro wyaron komo ryhe, onà wyaro katxho me hak nahtxoko. Ohxe rma haxa natxow hamà, katxho me hak nahtxoko, owyanye.

**Kosonyhoryetxho kom hoye rohra
ohxe tehxtaxe Khoryenkomo
wya katxhàrà on ha.**

3 Rowtà komo y, onà wyaro àkehe xarha, rowya tàhkatxehkahra ro rma haka. Oeryehotatxoko, Kohkom yoh me oyesnàr kom ke.

Anar me ahananàhnye kom hona mpàn xenytoko àkekonà rma,

owyanye. Àro wyaro rma rha àkehe xarha, tano, rokaryehtan yawo. Onà wyaro kahra mak wehxaha. Àro wyaro kahra harha wehxa hamà, yake ro kanyenhàr me ryesnàr ke, kahra mak wehxaha. Àsok tawro hana. Nyamoro hona okurunhonàr komo xe wehxa hamà. Àro ke, àro wyaro rma rha àkehe xarha, owyanye, okurunhonàr kom horà.

²Atxke natxow hamà, nyamoro ha. Atxke ahananàhyatxow hamà. Atanyyokotxok hampànà, oyosonyhoryetxho menye, ketxow hamà. Oyotokonàr komo xe natxow hamà. Nyamoro hona mpàn xenytoko.

³Atanyyokoxemo kom yoho rma haxa, Khoryenkomo mryenon me tehxtaxe, kàhnawonye noro yowakryenàr hoko kesnàr kom ke. Khoryenkomo yokato ryhe kakoronometxhe, yaworo kàwyanye noro yowakryetxho me. Kryestu Txesusu ryhe konyhoryetxhe, kany me tehxtaxe. Kosonyhoryetxho kom hoye rohra mak ohxe tehxtaxe, Khoryenkomo wya, kany me xarha tehxtaxe.

⁴Rosonyhoryenàr hoko rma wehxakon haryhe, uro ha. Onà wyaro nketxow hamà, tosonyhoroyem komo, Xuknewyana komo. Rosonyhoryenàr ke ryhe ohxe wehxa hamà, Khoryenkomo wya, Moyses heno nmenhotho yawo ro ryesnàr ke mak ha, ketxow hamà. Nyamoro yoho rma haxa àro wyaro àkekonà, uro, ohxe rma haxa ryesnàr ke. Onà wyaro ohxe rma wehxakon haryhe. ⁵Ehsayew heno komo yohamàtho me wehxakonà. Ronurutxhe rma katanyyokoy hatà, 8 me enmahàtxhe rma hatà. Benytxamen heno yohamàtho me wehxakonà. Royàm peno hoye ro Xuknewyana me wehxakonà. Noro heno wyaro rma rha Xuknewyana rwon yawo wehxakonà. Amnye Farysew me harha wexeye.

Àro ke, Moyses heno nmenhotho yawo ro rma haxa wehxakonà, Farysew kaxe. ⁶Àro hoko rma haxa wehxakonà. Àro ke, Kryestu mryenon komo weryewhamnohyakonà. Onà wyaro katxho me wehxakonà, Xuknewyana komo wya, omeroron komo wya. Ohxe roro rma haxa naha, noro ha, Moyses heno nmenhotho yawo ro tesnàr ke, katxho me wehxakonà, àwyanye. Àro wyaro ohxe rma wehxakon haryhe. ⁷Ohxe wehxan hamà, àkekonà rma haryhe. Àro wyaro ohxe ryexetxhàràtho rma, ohxehra harha naha, rowya. Kryestu ywero ryexetxhe rma, ohxehra harha nehxonà, rowya. Noro marma ryhe, ohxe harha nehxonà, rowya.

⁸Yaworo xaxa mpànà àkehe ha, owyanye. Ohxehra harha naha, omeroro, rowya, Kryestu Txesusu ywero ryesnàr ke mak ha. Roh me ryhe naha, noro ha. Noro ywero ryetxoho rma, ohxe rma haxa naha, omeroron kom yoho rma haxa mak ha. Omeroro àhnànkatehkaye, noro ywero ryetxoho me. Omeroro, arymaxaho wyaro wenyaha, noro yoh me ryetxoho me, ⁹noro yano me ohxe ryetxoho me.

Onà wyaro kahra harha wehxaha. Ohxe wehxan hamà, Khoryenkomo wya, Moyses heno nmenhotho yawo ro ryesnàr ke, kahra harha wehxaha. Onà wyaro haxa ryhe àkehe. Kryestu hona wenyaha, Khoryenkomo wya ronyhoryetxho me, àkehe. Khoryenkomo nenyhoryetxho me harha wehxaha, noro hona rowya xenyàr ke mak ha.

¹⁰Noro ywero nyhe ryesnàr xe wehxaha, noro wyaro rma rha ohxe ryetxoho me. Noro ryhe, àwayehxemo kom waye nasanàmye, karyhe rma haxa tesnàr ke. Noro wyaro rma rha karyhe ryesnàr xe wehxaha, rohnawo. Noro wyaro rma rha teryewhamnosom me ryesnàr xe xarha

wehxaha. Noro wayhàthàrà wyaro rma rha, àwayehsaho wyaro ryesnàr xe xarha wehxaha, ranhàn hokohra harha ryetxoho me. ¹¹Àsok tawro hana. Kryestu wyaro ehxemotho komo ryhe, tanàmsom me natxow hamà, àwayehxemo kom waye. Àro ke, noro wyaro ryesnàr xe wehxaha, tanàmsom me rma rha ryetxoho me.

**Kryestu wya ronyhoryetxehkatxho
hoko roro rma haxa
wehxaha katxhàrà on ha.**

¹²Onà wyaro kahra wehxaha. Kryestu wyaro ohxe roro rma haxa ehxaho rma uro kahra wehxaha. Enyhoryetxehkaxah mehra rma hak wehxaha. Tonyhoryetxehkaxem me mak ryesnàr xe wehxaha. Tàmryenon me ryeryeye, Kryestu Txesusu, ronyhoryetxehkanàr horà. Àro ke, noro wya ronyhoryetxehkatxho hoko roro rma haxa wehxaha.

¹³Rowtà komo y, enyhoryetxehkaxah me wehxaha kahra ro mak wehxaha. Onà wyaro ryetxoho hok haxa wehxaha, amnye ohxe ryetxoho hoko, amnyehra ryexetxhàràtho hokohra mak ha. Amnye ohxe ryetxoho hoko rma haxa wehxaha, thenyehra rma haxa mak ha. ¹⁴Khoryenkomo wya rowakryetxho hona ro rma haxa wehxaha. Noro rma kwahanonkatxownà, kahe yawon me harha kehtxoho menye. Kryestu Txesusu hona kàwyanye xenyàr ke ryhe, kahe yawon me harha tehkatxhe. Àto kehtokonye, kowakryetxhe hampànà, Khoryenkomo. Àro wyaro àwya rowakryetxho hoko roro rma haxa wehxaha.

¹⁵Àro wyaro rma tehutwatxe. Àhananàhtàkaxah me kehtokonye, àro wyaro yaworo tehutwetxow hamà, kxananàhtoho kom yawo ro kehtokony mak ha. Anar me oyehutwantokony haxa ryhe, yaworo harha tehutwaxem me oyeryatxhe ha, Khoryenkomo.

Oseryehokahra ro mak ehtxoko katxhàrà on ha.

⁴Oyeryehotatxoko roro, Kohkom yoh me oyesnàr kom ke. Àro wyaro rma rha àkehe xarha, owyanye. Oyeryehotatxoko, àkehe. ⁵Towahke roro osonyhotxoko, toto komo wya, omeroron komo wya. Mexehra nomokyaha, Kohkomo.

⁶Oseryehokahra ro mak ehtxoko. Khoryenkom yakoro haxa orwonàmtxoko. Àsok oyesnàr komo xe oyehtokony hana, àro hoko rma orwonàmtxoko. Eten komo xe oyehtokony hana, àro hoko rma, apa y, tànkò nyhe rowya, katxoko. Àro wyaro orwonàmàntokonye rma, onà wyaro katxok xarha, àwya. Apa y, ohxe xaxa manay hamà, rohoko, katxok xarha, àwya.

⁷Khoryenkom yakoro tàrwonyemà ro me oyehtokonye, oseryehokahra roro oyeryatxhe ha, noro ha. Teryehorye roro oyeryatxhe ha, ohnawonye, Kryestu Txe-sus yoh me oyesnàr kom ke. Ohnawonye rma okurunhetxhe ha, oyoseryehokanàr kom hona. Khoryenkom yano me oseryehokahra kehtxoho komo, thenyehra rma haxa naha. Kano me ronye rma oseryehokahra kehtxoho kom yoho rma haxa, thenyehra naha.

Enyhoru komo uhutwatxoko katxhàrà on ha.

⁸Rowtà komo y, onà wyaro àkehe xarha, rowya tàhkatxehkahra ro rma haka. Enyhoru komo uhutwatxoko, nyamoro wyaro rma rha oyesnàr kom horà. Ohxe ehtxoho komo rma uhutwatxoko, yaworo ehtxoho komo rma, takàhso ehtxoho komo xarha, toto kom hoko àme rye ehtxoho komo xarha, anhà hokohra ro mak ehtxoho komo xarha, towahke ehtxoho komo xarha, ohxe tokarymaxem me ehtxoho komo xarha, uhutwatxoko. Àsok hana ohxe natxow ha. Àsok hana ohxe natxhe

katxho me natxow ha. Àro wyaro ohxe ehtxoho komo rma uhutwatxoko, ohxe rma rha oyesnàr kom horà.

⁹Amnyehra kxananàhyatxkonà. Yaworo xaxa màkehe màketxkonà, rowya. Àro wyaro rowya ahananàhàthàyam yawo roro rma ehtxoko. Ohxe rorwonàmrà menytxetxkonà. Ohxe ryesnàrà menyatxkon xarha. Ohxe ryexetxhàrà wyaro rma rha ohxe roro ehtxoko, omnyam xarha. Àro wyaro ohxe roro oyehtokonye, ohyawonye roro naha, Khoryenkomo. Teryehorye roro keny komo rma noro ha.

Uro mewakryetxoko katxhàrà on ha.

¹⁰Kohkom yoh me ryehotxoho hoye ro keryehotehe. Uro mewakryetxoko. Àro ke, teryehorye rma haxa wehxaha. Rohnàn yawo mehxtatxkenan hamà. Amnyehra rohnàn yawo roro rma mehxtatxkonà. Rowakryehra rma hak mehxtatxkonà, mox oyesnàr kom ke mak ha, rohyaka omokhàrà okukuru komo yesnàr ke mak ha. Amnye rma haxa ryhe nomokyako, Epafrotxetu. Onekhòthàyamo yokyako, rohyaka. Àro ke keryehotehe, owyanye rowakryenàr ke.

¹¹Onà wyaro kahra mak wehxaha. Keryehotehe harha, ànyahpànàtho me ryesnàr ke, kahra ro mak wehxaha. Àsok hana wehxan ha. Anatoko ànyahpàrà wehxan hana. Anatoko tànyahke haxa wehxan hana. Àsok hana kom ryehtoko, teryehorye roro rma wehxaha, àro wyaro rma ehutwaxah kaxe. ¹²Àkatxhomra ro mak ehxahotho uro. Tkatxhonke rma haxa ehxahotho xarha uro. Ohxe ehutwaxah me mak wehxaha. Àro ke, àsok hana kom ryehtoko, teryehorye rma wehxaha. Tànyahke rma haxa ryehtoko, ànyahpàrà rma ryehtok xarha, teryehorye rma wehxaha. Tkatxhonke rma haxa ryehtoko, àkatxhomra rma ryehtok xarha, teryehorye rma wehx-

aha. ¹³ Àsok hana kom ryehtoko, romya-won hoko roro rma wehxaha, rakoronomanye ro me Kryestu yesnàr ke mak ha.

¹⁴ Rohnàn yaw xaxa mak mehxtaxoko, rohoko. Owyanye ànyahpàra nay hatà Pawru tawro yonytxatxhe rma, rowakryenàr xe mehxtaxok hamà. Akatxho kom hoye uro mewakryetxoko.

¹⁵ Amnyehra xarha uro mewakryetxkonà, omnyamo rma, Feryepos hon komo rma. Wahoro htzero àrwo yonyhorunu wekarymaye, owyanye. Ohyayenye rotontoko, Maseknonya yamtar hoye rma rotontoko, rowakryehra ro mak nehxtaxkonà, anar komo. Anato rha tohsamnohsomà ro komo, Kryestu mryenon komo rma, rowakryehra nehxtaxkonà. Tkatxho kom hoye tàmpàra nehxtaxkonà. Ahohsàra rma wehxakonà. Omnyam marma, uro mewakryetxkonà. Àro wyaro ryexetxhàrà rma muhutwetxow hamà.

¹⁶ Maseknonya yamtar ho rma hak ryehtoko, Tesaroneka ho rma ryehtoko, akatxho kom hoye marhotxownà, rohyaka. Yake ro uro mewakryetxownà, àto rma hak ryehtoko.

¹⁷ Onà wyaro kahra mak wehxaha, owyanye. Uro nyhe txko ewakryetxoko, ohxe harha ryehtxoho me, kahra wehxaha. Onà wyaro haxa ryhe àkehe. Owyanye rowakryetxhe rma, oyowakryetxhe xaxa mak hampànà, Khoryenkomo, ohnawonye, ohxe rma haxa oyehtxoho menye, àkehe, owyanye. Àro wyaro ohxe rma haxa oyesnàr komo xe wehxaha.

¹⁸ Thenyehra rma haxa uro mewakryetxoko. Thenyehra rma haxa naha, ronyahrà, rokatxho xarha, tehəkahsom kom yoho rma haxa mak

ha. Epafrotxetu nekàtho wahohsako. Onekhothàyamo rma wahohsako. Àro rma, Khoryenkomo wya tàmsomà rotho wyaro nehkak hamà. Ohxe rma haxa nehkak hamà, Khoryenkomo wya. Tahohsom me rma haxa nehkak hamà. Urohnà ryhe, noro haxa ryhe, nahohsak hamà. Noro rma oyowakryetxhe xaxa hampànà.

¹⁹ Àsok katxho me hana nay ha, Khoryenkomo ha. Apa y katxho me nay hamà, rowya. Noro rma, oyowakryetxhe xaxa hampànà, ehonomnà xaxa kaxe. Noro hyawo rma naha, kowakryetxho komo, omeroro, uro nyhe txko ewakryeko katxho yoho rma haxa mak ha. Àro hoye ro oyowakryetxhe, Kryestu Txesu yoh me oyesnàr kom ke mak ha. Eten komo xe oyehtokony hana, àsok oyesnàr komo xe oyehtokony hana, oyowakryetxhe xaxa mak hampànà.

²⁰ Ehonomnà me xaxa naha katxho roro me hak nahko, noro ha, kyàmkomo rma. Àro wyaro hamà tkatxe.

Ohnàn kom yaw natxow hatà tanon komo katxhàrà on ha.

²¹ Ohnàn kom yaw nay hatà, Pawru, katxoko, Kryestu Txesusu mryenon komo wya, omeroron komo wya. Ohnàn kom yaw natxow hatà, rowtà komo, rakoron komo. ²² Ohnàn kom yawo rma rha natxow hatà, tanon komo xarha, Kryestu mryenon komo, omeroro. Sesa yanoto kukuru komo ryhe, Kryestu mryenon me natxhe. Nyamoro rma, ohnàn kom yaw natxow hatà.

²³ Towahke xaxa nay hamà, Txesusu Kryestu, Kohkomo, khokonye. Àro wyaro towahke noro yehtxoho hutwanàr xe roro wehxaha, owyanye, ohnawonye.

KOROSOS HON KOMO HYAKA PAWRU NMENHOTHO ON HA.

Ohyakanye àmenhehe Korosos hon komo hyaka katxhàrà on ha.

1 Pawru uro ha. Kryestu Txesusu nànyaknyàrà ro me wehxaha, Khoryenkom yano me mak ha. Rakoro naha, Txemohtyo. Kowtà komo rma noro ha. ²Ohyakanye àmenhehe, Korosos hon komo hyaka. Khoryenkomo mryenon komo rma omnyamo, amna yowtà komo rma, yaworon komo rma, Kryestu yoh komo rma. Onà wyaro amna nkehe, Khoryenkomo wya, kyàmkomo wya, ohokonye. Towahke exko, Korosos hon kom hoko, ohxe ttxtxoko, kehe amna, àwya.

Oyokarymetxoko Epafrasà amna wya katxhàrà on ha.

³Amna nàrwonaha, Khoryenkom yakoro, ohokonye. Txesusu Kryestu yàmà rma noro ha, Kohkom yàmà rma. Amna rwonàmnaàtoko rma, onà wyaro kanye ro me amna naha, àwya. Apa y, ohxe xaxa manay hamà, nyamoro hoko, kanye ro me amna naha, àwya, ohokonye. ⁴Àsok tawro hana, oyokaytà komo yonytxanàr ke, amna wya. Kryestu Txesus hona rma haxa menyatxow hatà. Noro mryenon komo xe rma haxa manatxow xarha tà. Omeroron komo xe rma haxa manatxow hatà.

⁵Àro wyaro manatxow hamà, amnye Khoryenkomo wya oyowakryenàr kom hona ro oyesnàr kom ke hamà. Onà wyaro kanyenhàr me naha, noro. Kahe yawo romryenon komo wewakryehe hampànà, kanyenhàr me naha. Àro rma menytxatxownà. Amnyehra menytxatxownà, Khoryenkomo rwonà yonytxantoko, owyanye, yaworono rma

yonytxantok mak ha. Àrwo yonyhorunu rma àro ha. ⁶Meya nyhe tokarymaxem me naha, toto komo wya, othoyehra mak ha. Àro hoye ro towakryexem me rma haxa natxhe, toto komo, thenyehnà komo. Towakryexem me rma rha manatxhe, omnyam xarha, àro hoye ro mak ha. Amnyehra àro ma menytxatxownà. Towahke xaxa naha, Khoryenkomo, khokonye, katxho rma menytxatxownà. Àro wyaro katxho hoko rma, onà wyaro màkatxownà hamà. Yaworo xaxa nay hamà, màkatxownà hamà. Owyanye enytxatxhe rma, towakryexemà roro me rma manatxow hamà.

⁷Epafrasà ryhe nekarymaye, owyanye. Amna yakorono ro rma noro ha, amna nàhnànà rma. Amna wyaro Kryestu yanoto me naha. Yaworon me natamokyaha, Kryestu hyaka. Amna nànyaketxho me, ohyakanye toye. ⁸Noro rma oyokarymetxoko, amna wya. Osoxe rma haxa manatxowà, Khoryenkom yokato wya takoronomanàr kom ke, keknano, amna wya, ohokonye.

Amna nàrwonaha roro rma haxa Khoryenkom yakoro ohokonye katxhàrà on ha.

⁹Àro wyaro amna wya oyokaytà komo yonytxatxhe rma, amna nàrwonaha roro rma haxa, Khoryenkom yakoro, ohokonye. Atàknahra amna naha. Onà wyaro kanye ro me amna naha, àwya. Apa y, oyokato yano me hak tàywero nahtxoko, kehe amna, ohokonye. Apa y, yaworon hutwany me hak nahtxoko, oyokato yano me. Oyehutwatxho hutwanye ro me hak nahtxoko. Apa y, ayano me ro rma ohxe tehtxoho komo hutwanye ro me hak nahtxoko, kehe amna, Khoryenkomo wya, ohokonye.

¹⁰Àro wyaro uhutwany me oyehtokonye, ohxe roro manatxow hamà.

Kohkomo mryenon me mosonyhetxow hamà. Noro yeryehotanàhnye me rma haxa manatxow hamà, ohxe roro oyesnàr kom ke. Eten kom hok oyehtokony hana, àro hoko rma ohxe mosonyhetxow hamà. Khoryenkomo hutwany me nyhe manatxhe xarha, ohxe roro oyehtokony mak ha.

¹¹ Ohnawonye tahoxerye rma haxa oynyàr komo xe amna naha, noro wya. Àsok tawro hana. Ehonomnà me xaxa tehtxoho hoye ro tahoxerye rma haxa nay hamà, noro ha. Àro hoye ro tahoxerye rma rha oeryatxhe ha, ohnawonye, toto komo wya oeryewhamnohtoho komo yonàmnye ro me oyehtxoho menye, ohsànàhpàra ro mak oyehtxoho menye, teryehorye roro rma oyehtxoho menye.

¹² Àro wyaro oyehtokonye, onà wyaro màketxow hamà, àwya, kyàmkomo wya. Apa y, ohxe xaxa manay hamà, amna hoko, màketxow hamà, àwya. Noro ryhe, onà wyaro katxho kom kukuru me ketxownà, tàwya konyhoryenàr kom ke. Ronewakryenàr me xaxa mpànà natxhe ha, romryenon komo, katxho kom kukuru me ketxownà. Awasàn hon kom kukuru me tehxtatxhe. Noro hutwany kom kukuru me rma tehxtatxhe.

¹³ Àsok tawro hana. Amnyehra, awaràn wawo tehxtatxkon hamà. Awaràn yohà mryenon me rma tehxtatxkon hamà. Àmryenon mehra harha ketxownà. Buru mryenon me harha ketxownà. Tànàhnànà mryenon me rma ketxownà. ¹⁴ Noro mryenonà rma, kanhàn komo yanoto mehra harha tehxtatxhe. Kanhàn komo yanoto mehra harha kehtxoho komo rma yehemaye, twayehrà ke. Àro hoye ro noseryewhokehe, Khoryenkomo, kanhànàthàyam hoko.

Ehonomnà me xaxa Kryestu yehtxoho yokarymatxhàrà on ha.

¹⁵ Otàwyaro rye rma haxa natxhe, umuru, tàyàm yakoro. Khoryenkomo yehtxoho yonyhehe, kàwyaney. Osonyhen me nay hamà, Khoryenkomo. Osonyhenà rma yehtxoho yonyhehe, umuru, kàwyaney, noro wyaro rma rha tesnàr ke.

Akàhtoxemo kom yoho rma haxa naha. ¹⁶ Àsok tawro hana. Omeroron komo yakàhtohoye, Khoryenkomo, buru wya. Kahe hokon komo rma, yukryeka hon komo xarha, denyàr komo xarha, denyektor komo xarha, ehonomnà komo xarha, kahe hokon yoh komo xarha, kahe yawon kayaryet komo xarha, yuhnayen hon kayaryet komo xarha, omeroro rma nakàhtohoye, buru wya, eh kom me noro yehtxoho me. ¹⁷ Tànakàhtothàyamo ehxera rma hak ehtoko, nehxakonà rma, noro. Noro yano me ryhe, ohxe rye rma naha, ànakàhtothàyamo, omeroro.

¹⁸ Tàmryenon kom yoh me naha, noro. Khun kom yoh me kuyhuthuru yehtxoho wyaro, tàmryenon kom yoh me naha. Noro htzero nasanàmnye, àwayehxemo kom waye. Noro yasanàmtoho hoye ro, tanàmsom me rma rha natxhe, àmryenon komo xarha. Noro htzero nasanàmnye, ehonomnà xaxa noro ha katxho me tehtxoho me. ¹⁹ Àsok tawro hana, tàyàm yano me ehonomnà rye me rma haxa tesnàr ke, tàyàm yakoro.

²⁰ Tàyàm xanhànàtho komo yeryaha, ànàhnàn me harha, tàyàm yano me mak ha. Omeroro rma, yukryeka hon komo xarha, kahe yawon komo xarha, Khoryenkomo nàhnàn me harha neryatxhe, noro, twayehrà ke mak ha. Yahkotohen ho twayehràtoko, nekamsuhkaye, Khoryenkomo nàhnàn me harha tàwya txetxoho menye.

²¹ Omnyam xarha, Khoryenkomo xehra mehxatxkonà, amnyehra. Ohnawonye oyehtwantokonye, noro hutwahra mehxatxkonà. Ayanhàn kom hoko mehxatxkonà. ²² Omnyamo rma, noro nàhnàn me harha oytxownà, Kryestu, twayehrà ke, tàwya thunuthuru yàmrà ke. Noro nàhnàn me harha oytxownà, enyhoru ro me oyesnàr kom horà, atxke naha mosonà katxho mehra oyesnàr kom horà. Enyhoru ro me rma oyonyhetxhe ha, Khoryenkomo wya, ²³ thona xeny me rma oyehtokony mak ha, anar me rhahra oyehtokony mak ha, tàwya oyowakryenàr kom hona ro rma oyehtokony mak ha. Àsok tawro hana. Amnye oyowakryetxhe hampànà, Khoryenkomo, katxho rma menytxatxownà hamà, owyanye àrwo yonyhorunu yonytxantok mak ha.

Ekarymaxah me naha, àrwo yonyhorunu, omeroron komo wya, othoyehra mak ha. Ekarymany me rma wehxaha, uro, Pawru rma. Ekarymany me harha ranotomaye, Kohkomo.

**Tanoto me ryeryeye
Khoryenkomo katxhàrà on ha.**

²⁴ Teryewhamnòhsom me wehxaha. Teryewhamnòhsomà rma, teryehorye rma wehxaha. Àsok tawro hana. Towakryexem me manatxow hamà, teryewhamnòhsom me ryesnàr ke mak ha. Teryewhamnòhsom me nexeye, Kryestu, tàwya tàmryenon komo yonyhoryetxho me. Noro hryetayo me, noro wyaro rma rha, teryewhamnòhsom me wehxaha, towakryexem me rma haxa àmryenon kom yesnàr horà. Àsok tawro hana. Khun kom yoh me kuyhuthuru yehtxoho wyaro, tàmryenon kom yoh me nay hamà, Kryestu.

²⁵ Nyamoro hyaka rma katamokyaha. Tanoto me ryeryeye, Khoryenkomo, tàmryenon komo hyaka ratamoknyàr

horà, ohyakanye rma ratamoknyàr horà. Oyowakryenàr kom horà rma ranotomaye, rowya tàrwonà yokarymatxho me, thenyehra rma haxa rowya ekarymatxho me.

²⁶ Ronekarymanàrà rma, enytxahnà rotho me naha. Amnyehra enytxam-ohsohra rma hak nehxakonà, Khoryenkomo, toto heno komo wya. Amnye rma haxa ryhe nenytxamohsoye, tàmryenon komo wya. ²⁷ Onà wyaro nkekon hamà, tàwya rma. Ryehutwatxho ryhe, ronekarymahtorà rotho rma, wenytxam-ohsehe hampànà, romryenon komo wya, kekon hamà, tàwya rma. Ànekarymahtorà rotho rma, enyhoru ro me rma haxa naha. Ohxe tonytxaxem me rma haxa mak naha ha. Xuknewyanahnà komo nenytxanàr me rma haxa mak naha ha. Onà wyaro katxho me rma naha. Kryestu ryhe, ohnawonye naha, àro ke, noro wyaro rma rha ohxe xaxa oyehtxoho kom hona ro manatxow hamà, katxho me naha, ànekarymahtorà rotho.

²⁸ Kryestu rma amna nekarymehe, toto komo wya. Tàywerono rma amna nhananàhyatxhe, omeroro mak ha. Atxke oyesnàr kom hona mpàn xenytxoko, kehe xarha amna, àwyanye. Àro wyaro rma amna nhananàhyatxhe, àhorymamtàhkanàr kom horà, Khoryenkomo hutwanàr hoko àhorymamtàhkanàr kom horà. Amnye, onà wyaro tawro xe amna naha, Khoryenkomo wya, amna nhananàhàthàyam hoko, omeroron kom hoko. Àhorymamtàhkanaxemo moxamo, Kryestu yoh komo rma, tawro xe amna naha, àwya, àhokonye. ²⁹ Àro wyaro àhorymamtàhkanàr kom horà, katamokyaha roro rma haxa, thenyehra mak ha. Tamotohso ro rma haxa katamokyaha. Rahoxet hoye rohra, Kryestu yahoxet hoye ro haxa, katamokyaha. Rohnawo rma naha, noro yahoxetà.

Ohxe Kryestu yehtxoho wyaro ohxe roro ehtxoko katxhàrà on ha.

2 Ronyehnà ro me manatxow hamà, omnyamo. Rawdeseya hon komo xarha, oyowto màhton komo rma, ronyehnà ro me rma rha natxow hamà. Onà wyaro uhutwanàr xe mak wehxaha, owyanye. Ohyakanye rma katamokyaha. Ronyehnà ro komo hyaka rma katamokyaha, thenyehra rma haxa, ohxe oyesnàr kom horà.

²Ratamoknyàr me, Khoryenkom yakoro kàrwonaha, ohokonye, towankaryhe rma haxa oyehtxoho menye, osoxe rma haxa oyehtxoho menye, Khoryenkomo rwonà hutwany me rma haxa oyehtxoho menye, noro nekarymahtorà rotho hutwany me oyehtxoho menye, àro hoko rma, yaworo xaxa nay hamà kany me rma haxa oyehtxoho menye. Àro wyaro towakryexem me rma haxa oyehtxoho menye, kàrwonaha, ohokonye, ratamoknyàr me.

Ànekarymahtorà rotho rma, Kryestu me ryhe naha. ³Noro rma, Khoryenkomo yehutwatxho hutwamohsehe. Tàywero rma haxa tehutwaxem me naha, Khoryenkomo. Tehutwanàr me rma, omeroro uhutwatxehkanye ro me naha. Noro yehutwatxho rma hutwamohsehe, Kryestu. Uhutwahnà rotho rma hutwamohsehe.

⁴Àro wyaro àkehe, anar komo wya oyonkuhtonàr kom hona. Àsok tawro hana. Nyamoro rwonà ryhe, ohxe tonytxaxem me rma nay haryhe mà. Oyonkuhtohrany hak nahtxoko.

⁵Awawonyehra wehxan hamà, uro. Awawonye rma wehxaha, ekato me. Awawonye ryehtoko rma, yaworon me konyatxhe. Kryestu hona xenye ro me rma haxa konyatxhe. Anar me rhahra

manatxhe, ronenyàr me. Àro ke, teryehorye rma haxa wehxaha, ohokonye.

⁶Àro ke, onà wyaro àkehe xarha, owyanye. Kryestu Txesusu mahohtxownà, oyohkom me harha. Àro ke, ohxe noro yehtxoho wyaro, ohxe roro ehtxoko. ⁷Noro rwon yawo ro ehtxoko, anar me rhahra oyehtxoho menye. Noro nhananàhrà ro me ehtxoko, ohxe nyhe oyehtxoho menye. Noro hona xeny me rma haxa ehtxoko. Àro wyaro rma àhananàhsah me manatxow hamà. Àro yawo ro rma ehtxoko. Àro yawo ro rma oyehtokonye, onà wyaro kanye ro me ehtxoko, Khoryenkomo wya. Apa y, ohxe xaxa manay hamà, amna hoko, kany me ehtxoko, àwya.

Atxke manatxhe hampànà katxho mehra harha ketxownà Kryestu katxhàrà on ha.

⁸Anar me ahananàhnye kom hona mpàn xenytxoko. Tànhananàhrà ro me harha oynyàr komo xe natxow hamà. Oyonkuhtohrany hak nahtxoko. Tàywerono ryhe amna, kany me rma natxhe haryhe. Tàywenyeke rma natxhe. Àtohnawo rma ahananàhyatxhe haryhe, yaworohra mak ha. Kryestu hoye rohra, toto hoye ro haxa, nehutwetxhe. Toto komo nhananàhrà ro me natxhe, Kryestu nhananàhpàtor me mak ha.

⁹Àsok hana nehaxakon ha, Kryestu ha. Toto me nehaxakon hamà. Tuhnye nehaxakon hamà. Toto rma, Khoryenkom me rma naha. Ehonomnà rye me rma haxa natxhe, noro, tàyàm yakoro. ¹⁰Noro yoh me oyehtxoho kom hoye ro, noro wyaro karyhe rma haxa manatxhe. Noro ryhe, ehonomnà kom yoh me naha. Kahe yawon kayaryet kom yoh me rma naha. Yuhnayen hon kayaryet kom yoh me xarha naha.

¹¹Anar me harha manatxhe, ohnawonye, Kryestu yoh me oyesnàr kom ke mak ha. Anar me harha

oyehtxoho komo rma, Xuknewyana komo yatanyokotho wyaro naha. Àsok tawro hana. Tàwyanye bàryekomo txko yanyyokontokonye, uhun komo hoyenotho txko yoketxow hamà. Àro hoye ro, anar me harha nay hamà, uhun komo, tokosah me esnàr ke mak ha. Àro wyaro rma rha, anar me harha mehtxownà, owyanye Kryestu yahosnàtok mak ha. Ohun kom hoye rohra, ohnawonye haxa, anar me harha mehtxownà, ayanhàn kom hoko ehohkakra harha oyehtxoho menye, ohun kom yano mehra harha oyehtxoho menye.

¹² Ayataymomnàtokonye, àwayehsaho wyaro harha mehtxownà. Kryestu wayhàtxhe, noro yonamtxownà, toto komo. Àro wyaro rma rha, ayataymomnàtokonye, enamsaho wyaro harha mehtxownà, atxke oyexetxhàyamo hokonohnà me harha oyosonyhotho menye. Àwayehsahonhàrà rma yanàmnye harha, Khoryenkomo. Noro wyaro rma rha, ayataymomàtxhenye, asanàmsaho wyaro harha mehtxownà, anar me harha oyosonyhotho menye. Khoryenkom yahoxet hona owyanye xenytxoho hoye ro, anar me harha mehtxownà, ohnawonye, Kryestu yanàmnyenhàr yahoxet hona owyanye xenytxoho hoye ro mak ha.

¹³ Amnyehra atxke rma haxa mehxtxkonà. Àwayehsaho wyaro mehxtxkonà, ohnawonye, Khoryenkomo yoyukhura oyesnàr kom ke. Atanyyokoxemo komo wyarohra ro mak mehxtxkonà. Nyamoro heno rma, noro mryenon me nehxtxkonà. Omnyam haxa ryhe, àmryenon mehra ro mak mehxtxkonà. Omnyamo rma, karyhe harha oytxownà, Khoryenkomo. Karyhe harha Kryestu yehtxoho wyaro, karyhe harha oytxownà, ohnawonye.

Àsok tawro hana. Atxke kexetxhàyam hoko noseryewhokay harha, omeroro

mak ha. ¹⁴ Atxke manatxhe hampànà katxho me tehxtxkonà, atxke kesnàr kom ke, noro yanweknye ro me kesnàr kom ke, noro wya kàyweronàhyamatxho kom yawo rohra kesnàr kom ke. Atxke manatxhe hampànà katxho mehra harha ketxownà. Àsok tawro hana, yahkotohen ho Kryestu wayehrà ke mak ha. Twayehnàtoko rma, atxke manatxhe hampànà katxho mehra harha ketxownà.

¹⁵ Atxke manatxhe hampànà katxho me natxhe, moxamo, kanyenhàr me nehxtxkonà, Satanas komo, khokonye. Khoryenkomo xanhànà ymo komo rma nyamoro ha, ehonomnà ymo komo rma, yuhnayen hon kayaryetà ymo komo rma. Nyamoro rma yarymaye, Kryestu. Twayehnàtoko rma, narymatxownà, ehonomnà mehra harha ehtxoho menye. Àsok hana natxow ha, waha kom ha. Tàwyanye anar komo yarymatxhe, naryatxow hamà, toto komo nenyàr me. Tànarymatxhàr me nenyhetxow hamà. Àro wyaro rma rha, ehonomnàtho komo yarymaye, Kryestu. Tànarymatxhàr me nenyhotxownà.

**Anar me ahananàhnye komo
yonytxahra ro mak
ehtxoko katxhàrà on ha.**

¹⁶ Atxke manatxhe hampànà katxho mehra harha manatxhe. Àro ke, anar me ahananàhnye komo yonytxahra ro mak ehtxoko. Onà wyaro nketxow hamà, nyamoro, owyanye. Amna wya ahananàhtoho kom yawo rohra oyehtokonye, atxke manatxhe, ketxow hamà. Àro wyaro àwyanye tatoko, enytxahranye rma ehtxoko.

Onà wyaro anar me ahananàhyatxow hamà. Tonohra ro mak ehtxoko, ketxow hamà, owot kom hoko. Enhàrà ro mak ehtxoko, ketxhe xarha, owokru kom hoko. Anaro rha awasàn hoko, onà wyaro nketxhe xarha. On ho yohà ryhe,

Khoryenkomo hutwatxho hoko asahx-
emtoxtoko, ketxhe xarha. Nuno ya-
hatakaxhe rma, noro hutwatxho hoko
rma rha ehtxoko, ketxhe xarha. Sak-
maknu ho yohà ryhe, noro hutwatxho
hoko rma rha ehtxoko, ketxhe xarha,
owyanye.

¹⁷ Àro wyaro katxho komo rma,
kàyweronàhyamatxhàyam me nay
hamà. Àro hoko nehxatxkon hamà,
amnyehran heno komo. Àhok ehtxoho
komo rma, tomohsom me Kryestu
yehtxoho hutwamohsekonà. Àrotho
yoho rma haxa yaworo xaxa naha,
Kryestu. Noro yomokàtxhe rma, àrotho
hokohra harha tehxatxhe. Noro hok
harha tehxatxhe.

¹⁸ Onà wyaro nketxhe xarha, nyamoro
ha. Amna wyarohra oyehtokonye, atxke
manatxhe, ketxow hamà, owyanye. Àro
wyaro àwyanye tatoko, enytxahranye
ehtxoko. Àsok tawro hana. Onà wyaro
natxow hamà. Norohnàtho uro kany me
rma natxhe haryhe. Norohnàtho uro
kanye rma, ehonomnà me tonyàr komo
xe natxhe, owyanye. Khoryenkomo
yowakryetxho hokohra, noro yanoto
komo yowakryetxho hok haxa natxhe,
kahe yawon komo yowakryetxho hoko
rma. Àwyanye rma, ohxe xaxa manaha
ketxhe rma haryhe. Rosenyetàthàr hoye
ro uhutwany me wehxaha, ketxhe
xarha. Thun komo yeryehotanàhnye
me nehutwetxhe xarha. Àro wyaro
tehutwaxemà rma, ehonomnà me
nosonyatxhe rma haryhe, àhoye rohra
mak ha. ¹⁹ Kryestu hona xenyhera harha
natxhe. Khun kom yoh me kuyhuthuru
yehtxoho wyaro, tàmrýenon kom yoh
me naha, Kryestu. Noro hona xenyhera
mak natxhe, nyamoro.

Àsok hana nay ha, khun kom ha.
Kosonuhtotho kom hoye ro àro rye
me rma nay hamà. Katamomtxoho kom
hoye ro ohxe rye rma nay hamà. Àro
wyaro thorymamaytxow hamà, khun

kom yoh me kuyhuthuru yesnàr ke mak
ha. Àro wyaro rma rha natxhe, Kryestu
mryenon komo. Toh kom me noro yehtx-
oho hoye ro, noro rye me natxhe. Ohxe
rye rma natxhe, Khoryenkom yano me
mak ha.

²⁰ Toto komo nhananàhrà ro me
mehxatxkonà, Kryestu nhananàhpàtor
me mak ha. Nyamoro meyukyatkxonà.
Kryestu wayhàthàrà wyaro,
àwayehsaho wyaro harha mehtxownà,
nyamoro yoyukhura harha oyehtxoho
menye. Meyukyatkowà rma hatà.
Ànhananàhrà kom me rma manatxow
hatà, Khoryenkomo xanhàn komo
wyaro mak ha. Àsok tawro meyukya
txowà. Eyukhuranye ro mak tehxorye
manatxhe. Àwyanye ahananàhtoho
kom yawo rohra tehxorye manatxhe.
Onà wyaro katxho kom yawo rohra rma
tehxorye manatxhe, ²¹ anhà onà, ahehra
ehtxoko, katxho rma, wotohnà mosonà,
tonohra ehtxoko, katxho xarha, on
hokohra ehtxoko, atxke oyesnàr kom
hona, katxho xarha. Àro wyaro katxho
kom yawo rohra tehxorye manatxhe.

²² Àro wyaro hananàhno yeryatxhe,
nyamoro, toto hoye ro mak ha. Àro
wyaro katxho kom yawo rohra tehxo-
rye manatxhe. Àsok tawro hana. Ahehnà
onà katxho rma, tonohnà mosonà katxho
xarha, tosomatxaxem me nay hamà.
Àro ke, kanàhnohpàrany nay hamà.

²³ Àro wyaro katxho kom yawo
ro kehtokonye, ohxe tonyxem me
rma tehxatxhe haryhe. Takàhso
rma tehxatxhe haryhe, toto komo
nenyàr me. Ohxe natxow hamà,
moxamo, ketxhe rma haryhe, toto
komo, khokonye. Norohnàtho me
nosonyatxow hamà, ketxhe rma
haryhe. Thun komo yeryehotanàhpàra
natxow hamà, ketxhe rma haryhe.
Khoryenkom hoko rma haxa natxow
hamà, ketxhe rma haryhe, khokonye,
tonohnà mosonà katxho yonohra

kesnàr kom ke mak ha, anhá onà katxho yahehra kesnàr kom ke mak ha. Yaworohra mak àro wyaro nketxhe ha, khokonye. Àsok tawro hana. Tonohra kehtokonye rma, osonyhoryehra rma tehxtaxow hamà. Ahehra kehtokonye xarha, osonyhoryehra rma tehxtaxow hamà. Anaro rha kanhàn kom hoko rma tehohketxow hamà. Khun kom yano me rma teryehotetxow hamà, anaro rha kanhàn kom hoko.

Kahe yawon me oyehtxoho kom hoko rma haxa ehtxoko katxhàrà on ha.

3 Kryestu yanàmnye, Khoryenkomo, àwayexemo kom waye. Kahe yaw harha naha. Khoryenkom hanawo, howehetra, àto rma naha, ehonomnà me xaxa mak ha. Noro wyaro rma rha, asanàmsaho wyaro harha mehtxownà, omnyam xarha, anar me harha oyehtxoho menye. Àro ke, noro hyawo oyehtxoho kom hoko rma haxa ehtxoko. ²Kahe yawon me rma oyehtxoho kom hoko rma haxa ehtxoko. Yukryeka hon me oyehtxoho kom hokohra ro mak ehtxoko.

³Àsok tawro hana. Àwayehsaho wyaro harha mehtxownà hamà, yukryeka hon me oyehtxoho kom hokohra harha oyehtxoho menye. Karyhe harha mehtxownà, Kryestu wyaro mak ha. Kahe yawo karyhe naha, Kryestu. Noro rye me Khoryenkom yakoro tehtxoho hoye ro, karyhe naha. Noro wyaro karyhe manatxhe. Karyhe noro yehtxoho yonyhera rma hak natxow hamà, toto komo. Àro wyaro rma rha, karyhe oyehtxoho komo yonyhera rma hak natxhe. ⁴Amnye mak nenyatxhe ha. Ehonomnà me xaxa nosonyhehe, Kryestu, àwyanye, omeroron komo wya. Karyhe keny komo rma noro ha. Ehonomnà me xaxa osonyhontoko rma, noro yakoro

ehonomnà me rma rha tonyxem me manatxhe, omnyam xarha.

Atxke oyexetxhàyamotho hokohra harha manatxow hamà katxhàrà on ha.

⁵Karyhe harha manatxhe. Kahe yawon me harha manatxhe. Àro ke, yukryeka ho oyehtxoho kom hoye rohra harha ehtxoko. Ayanhàn kom hokohra harha ehtxoko. Àwayehsaho wyaro harha osonyhotxoko, àhokohra harha oyesnàr kom ke.

Àsok hana natxow ha, toto kom ha. Yukryeka hon me tehtxoho kom hoye ro, onà wyaro atxke natxow hamà. Anaro rha wos hoko natxhe. Wos me tehtokonye, anaro rha kàrà hoko natxhe. Anaro rha tanhàn kom hoko natxhe xarha. Àro hoko rma nehohketxhe xarha. Katxhonano hoko rma haxa nehohketxhe xarha. Khoryenkom hokohra rma, katxhonano hok haxa natxhe. ⁶Àro wyaro atxke tehtxoho kom hoye ro, Khoryenkomo nanàhnòhrà me natxhe ham-pànà, nyamoro heno, noro yoyuknyehnà komo.

⁷Àro wyaro rma rha mehxtatxkonà, omnyam xarha, amnyehra. Ayanhàn kom hokono ro me mehxtatxkonà. ⁸Àro hokohra harha ehtxoko. Ewakàhkahpàn me harha ehtxoko. Toto hoko àrwomra harha ehtxoko. Toto wàràhyakahra harha ehtxoko. Atxke àrwomra harha ehtxoko. ⁹Àtemarontahra ro mak ehtxoko, omnyamo ro rye rma. Àsok tawro hana. Atxke oyexetxhàyamotho hokohra harha manatxow hamà. Amnyehra ohnawonye atxke rma haxa mehxtatxkonà. ¹⁰Anar me harha mehtxownà, ohnawonye. Kryestu yoh me harha oytxownà, Khoryenkomo. Emahona ro noro yoh me nyhe oyeryatxhe, thutwany me nyhe oyehtxoho menye, tàwyaro nyhe ohxe oyehtxoho menye.

¹¹Kryestu yoh me kehtokonye, onà wyaro kahra harha tehxtaxow hamà. Xuknewyana uro, Xuknewyanahnà yxak omoro, kahra tehxtaxow hamà. Atanyyokosah uro, atanyyokohnà yxak omoro, kahra tehxtaxow hamà. Anaro ro yxak omoro, norohnàtho ro yxak mak ha, kahra tehxtaxow hamà. Anotomahnà ro uro, ehematxhohnà ro me tanotomaxemà yxak omoro, kahra tehxtaxow hamà. Onà wyaro haxa tketxhe. Noro rye me rma haxa tehxtaxhe, Kryestu yohà rye me kesnàr kom ke, tketxhe. Kryestu ryhe, anar me rha kexetxhàyamofo yoho rma haxa naha, tketxhe xarha.

**Onà wyaro roro rma
ehtxoko katxhàrà on ha.**

¹²Tàmryenon me awahanonkatx-ownà, Khoryenkomo. Enyhoru ro me oytxownà. Noro nàhnàn me manatxhe. Àro ke, onà wyaro roro rma ehtxoko. Toto komo hnàn yawo rma haxa ehtxoko. Towahke rma haxa ehtxoko, toto kom hoko. Ehonomnà mehra ro mak osonytxoko. Towahke rma toto komo eyuhtxoko. Ohsànàhpàra ro mak ehtxoko. ¹³Oxehra oyowtà yehtoko, enàmtxoko rma, ohsànàhpàra rma. Oyowtà wya owàràhyakantoko, oseryewhokatxoko, noro hoko. Àsok tawro hana. Ohokonye noseryewhokay hamà, Kohkomo. Àro ke, noro wyaro rma rha oseryewhokatxoko, omnyamo ro rye rma. ¹⁴Toto komo xe roro rma haxa ehtxoko. Osoxe roro rma haxa ehtxoko. Osox oyehtxoho komo rma, ohxe rye rma haxa oyeryatxow hamà.

¹⁵Àme ryehra oyehutwantokonye, teryehorye roro rma ehtxoko. Àsok tawro hana. Teryehorye keny kom me nay hamà, Kryestu. Teryehorye roro hak oytxowà, noro, ohnawonye, ayatameryekanàr kom hona, othoko towahke roro rma oyehtxoho menyene.

Noro rye me awahanonkatxownà, othoko towahke roro oyesnàr kom horà. Onà wyaro kanye ro me xarha ehtxoko, Khoryenkomo wya. Apa y, ohxe xaxa manay hamà, amna hoko, kanye ro me ehtxoko, àwya.

¹⁶Tokarymaxem me rma haxa hak nahko, Kryestu rwonà, onenytxanàr kom me. Àsok tawro hana. Omnyamo ro rye rma mothanànàhyatxow hamà. Ohxe mpàn ehtxoko, màketxow xarha hamà, owyanye rmanyè. Tàyweron me rma haxa, àro wyaro othanànàhtxoko, omnyamo ro rye rma. Oyothananàhrà kom me awanotatxok xarha. Awanotanàr kom me Khoryenkomo uhutwatxoko, ohnawonye. Apa y, ohxe xaxa manay hamà, amna hoko, kanye ro me rma ehtxoko, ohnawonye, awanotanàr kom me.

¹⁷Eten kom hok oyehtokony hana, Txesus yano me àro hoko rma ehtxoko, Kohkom yano me mak ha. Noro yano mehra àhok oyehtokonye, àro hokohra ro mak ehtxoko. Toto kom yakoro orwonàmnnàtokony xarha, noro yano me hak nahko, orwon komo. Noro yano mehra ehtoko, àrwomra ro mak ehtxoko. Àro wyaro rma oyehtokonye, onà wyaro xarha katxoko, Khoryenkomo wya, kyàmkomo wya. Apa y, ohxe uro meryan hamà, àro wyaro rma àkehe, Txesus yano me, katxoko, àwya.

**Anaro rha komo
hananàhàthàrà on ha.**

¹⁸Woràskomo komo y, onyo komo eyuhtxoko. Àsok tawro hana. Kohkom yoh me tehtokonye, tanyo yoyuknye me natxow hamà, woràskomo komo.

¹⁹Kàrkomo komo y, ohetx komo xe rma haxa ehtxoko. Ewakàhkahpàra ro mak ehtxoko, àhokonye.

²⁰Bàryekomo komo y, omsamtxemo komo y, oyàm komo yoyuknye ro me ehtxoko. Oyon komo xarha yoyuknye ro

me ehtxoko. Owyanye eyuknutokonye rma, Kohkomo meryehotanàhyatxhe.

²¹ Toto komo y, ohokyamo yoynyàr hoko rorohra ehtxoko. Àsok tawro hana. Toyxemà ro me tehtokonye, toserye-hokaxemà ro me natxow hamà.

²² Onà wyaro àkehe, tanotomaxemà ro komo wya, ehematxhohnà ro komo wya. Tano rma hak oyehtokonye, toto nanotomanàr me manatxow hamà. Ayanotomanye ro komo rma eyuhtxoko roro. Ànenyàr kom me, ànenyehor kom me xarha, atamohtxoko rma. Àwyanye ohxe manatxhe katxho hoye rohra, ohnawonye yaworo oyehtxoho kom hoye ro haxa, nyamoro eyuhtxoko, Kohkom hona owyanye xenyàr ke mak ha. ²³ Eten kom hok oyehtokonye hana, nyamoro yano me àhok oyehtokonye rma, àhoko rma haxa atamohtxoko. Toto yanoto mehra rma, Kohkom yanoto me haxa, àhok ehtxoko.

²⁴ Noro ryhe, ayatomoketxhà yamo yehemehe xaxa mak hampànà. Khoryenkomo wya, ronewakryenàr me xaxa mpànà natxhe ha, katxhàr me oeryatxhe hampànà. Àsok tawro hana. Noro yanoto me ryhe manatxow hamà, Kryestu yanoto me, Kohkom yanoto me. ²⁵ Atxke oyehtokonye xarha, nehemehe hampànà. Atxke ehxahotho komo yanàhnohyaha hampànà. Atxke exetxhà yamo wyaro rma rha nehemehe hampànà. Àsok tawro hana. Àme rye rma haxa nay hamà, Kohkomo, toto kom hoko.

4 Onà wyaro àkehe, anotomano ynye ro komo wya. Àme rye rma haxa ehtxoko, ayanoto kom hoko. Ohxe rye rma haxa ehtxoko, àhokonye. Àsok tawro hana. Omnyam xarha, tanotomaxem me manatxow hamà. Ayanotomanye ro komo rma, kahe yaw naha.

Omeroron komo hananàhàthàrà on ha.

² Khoryenkomo yakoro tàrwonyemà ro me ehtxoko, atàknahra ro mak ha. Thona ron me rma, orwonàmtxoko roro. Orwonàmnàtokonye rma, apa y, ohxe xaxa manay hamà, amna hoko, kanye ro me ehtxoko, Khoryenkomo wya.

³ Amna hoko xarha orwonàmtxoko. Àsok tawro hana. Khoryenkomo rwonà yokarymany me wehxaha, ànekarymah-torà rotho rma yokarymany me, Kryestu rma yokarymany me. Àro hoye ro, tahuso rma wehxaha, onà ymo yawo, watxa ymo yawo. Ekarymanàr xe rma wehxaha. Enytxanàr xe wehxaha, toto komo wya, thenyehonà komo wya. Àro hoko rma orwonàmtxoko, Khoryenkomo yakoro. Apa y, Pawru kom hak Kryestu yokarymatxowà, katxoko, àwya. Enytxanàr xe hak nahtxoko, toto komo, thenyehonà komo, katxoko, àwya. ⁴ Apa y, Pawru akoronomako, tonytxahorye àrwon yehtxoho me, toto komo nhutwanàr me ehtxoho me, katxoko, Khoryenkomo wya.

⁵ Ohxe roro ehtxoko, toto komo nenyàr me, Kryestu mryenonàhnà komo rma nenyàr me. Takàhsom me osonyhotxoko, àwyanye. Àwawonye oyehtokonye, ohxe osonyhotxoko, àwyanye, owyaronye rma rha Kryestu mryenon me esnàr kom horà. ⁶ Akoronye orwonàmnàtokonye, ohxe orwonàmtxoko. Towahke rma orwonàmtxoko. Takàhso rma haxa orwonàmtxoko, ohxe àwyanye oyonytxatxho menyè, yaworo owyanye eyuhtoho menyè xarha. Àsok tawro hana. Kryestu mryenon me oskarymako, rowya, kanye me ehtokonye, yaworo rma toskarymahorye manatxow hamà.

**Pawru wya takoron komo
yokarymatxhàr on ha.**

⁷Rokaytà yokarymehe, Txehkeku, owyanye. Kowtà komo rma noro ha, dàhnàn komo rma. Yaworon me rma haxa rakoronomehe. Rowyaro Kohkom yanoto me naha. ⁸Noro rma ànyakyaha, ohyakanye, owyanye amna yokaytà yonytxatxho me, towankaryhe àwya oytxoho meny xarha.

⁹Noro yakoro, Onesemu xarha ànyakyaha. Kowtà komo rma rha noro xarha, dàhnàn komo rma rha, yaworono rma rha. Okukuru komo rma noro ha. Tano amna yehtxoho yokarymetxhe, nyamoro, owyanye, omeroro mak ha.

¹⁰⁻¹¹Ohnàn kom yawo rma haxa natxow hatà, Aryestahku komo, Mahkus xarha, Xoswe xarha. Xustu rma noro yosot yowtà. Rakoron kukuru komo rma, Xuknewyana me natxhe, nyamoro marma. Khoryenkom yokarymanàr hoko, rowyaro rma rha natamokyatxhe, kàkayaryet kom me noro yehtxoho yokarymanàr hoko. Ryeryehoryetxhe, tàwyanye rakoronomanàr ke. Aryestahku ryhe, tahuho naha, onà ymo yawo, rowyaro rma rha. Mahkusu ryhe, Bahnakme yanan me naha. Ohyakanye nomokyan hana. Àtotxhe rma, ohxe txetxoko. Àro wyaro rma rha noro yokarymetxok hatà, anar komo xarha, owyanye.

¹²Ohnàn kom yawo rma rha nay hatà, Epafra xarha. Okukuru komo rma rha noro xarha. Kryestu Txesus yanoto me naha. Ohutwahkahpàranye ro mak naha ha. Teryewrye ro rma haxa nàrwonaha, Khoryenkom yakoro, ohokonye, noro yano me ohxe roro rma haxa oyesnàr kom horà, noro yehutwatxho hutwany me rma haxa oyesnàr kom horà, anar me

rhahra oyesnàr kom horà. ¹³Àsok tawro hana. Yaworo rma noro wekarymen hamà, owyanye. Khoryenkom yakoro tàrwonàmrà me, thenyehra rma haxa natamokyaha, ohyakanye, Rawdeseya hon kom hoko xarha, Eraporyes hon kom hoko xarha.

¹⁴Ohnàn kom yawo rma rha natxow hatà, Rukas komo xarha, Demas xarha. Ohtxemano ynye ro me naha, Rukasà. Dàhnàn komo rma noro ha.

¹⁵Ohnàn kom yawo rma rha natxow hatà, Pawru, katxoko, Kryestu mryenon komo wya, Rawdeseya hon komo wya, Nenfa wya xarha, notxwakomo wya rma, àmàn yaka tohsamnohsomà ro komo wya xarha. ¹⁶Tàrwonàhyamaxem me nay hamà, onà, rokaryehtanà, onenytxanàr kom me. Owyanye enytxatxhe rma, tàrwonàhyamaxem me rma rha hak nahko, Rawdeseya hon komo nenytxanàr me xarha. Rokaryehtan xarha àmenheko, nyamoro hyaka. Àro rma, tàrwonàhyamaxem me hak nahko, onenytxanàr kom me.

¹⁷Onà wyaro katxoko, Ahkepu wya. Kohkomo wya, on hoko mpàn exko ha, ranoto me, katxhàr me manay hatà, omoro, katxoko, àwya. Àro wyaro katxhàr yawo ro rma haxa exko hampànà, katxok xarha, Ahkepu wya.

¹⁸Pawru uro. Onà àmenhohono, rako-rono wya, karyehta menhonye ro wya. Amnye rma uro haxatho àmenhehe. Ohnàn kom yawo rma haxa wehxaha. Onà ymo yawo tahuho ryehtxoho hutwahkahpàra ehtxoko. Rohoko rma orwonàmrxoko.

Towahke xaxa nay hamà, Kohkomo, khokonye. Àro wyaro towahke noro yehtxoho hutwanàr xe roro wehxaha, owyanye.

TESARONEKA HON KOMO HYAKA PAWRU NMENHOTH WAHORONO ON HA.

Ohyakanye àmenhehe Tesaroneka hon komo hyaka katxhàrà on ha.

1 Pawru uro ha. Rakoro natxhe, Seryas komo, Txemohtyo xarha. Ohyakanye àmenhehe, Tesaroneka hon komo hyaka. Kryestu mryenon komo rma omnyamo. Khoryenkom yoh me manatxhe. Kyàmkomo ryhe noro ha. Txesusu Kryestu yoh me xarha manatxhe. Kohkomo ryhe noro ha.

Onà wyaro amna nkehe, Khoryenkomo wya, ohokonye. Towahke exko, Tesaroneka hon komo hoko, ohxe txetxoko, kehe amna, àwya.

Oyokayttxhe othoyehra katxhàrà on ha.

²Onà wyaro amna nkehe, Khoryenkomo wya, ohokonye, omeroron kom hoko. Ohxe xaxa natxow hatà, nyamoro. Ohxe xaxa manay hamà, àhokonye, kehe rye rma haxa amna, àwya. Noro yakoro amna rwonàmànàtoko rma, ohokonye roro rma haxa amna nàrwonaha.

³Onà wyaro oyehtxoho kom hoko ryhe, amna nàrwonaha, Khoryenkom yakoro, Kyàmkom yakoro, noro hyaka tatamohxemà ro me oyehtxoho kom hoko, toto komo yakoronomanye ro me oyehtxoho kom hoko xarha, enàmnye ro me oyehtxoho kom hoko xarha. Àsok tawro hana. Khoryenkom hona owyanye xenytxoho hoye ro ryhe mata-mokyatxow hatà, àhyaka. Toto komo xe oyehtxoho kom hoye ro ryhe, makoronometxow hatà. Kohkom hona ro oyehtxoho kom hoye ro ryhe, menàm-yatxow hatà, Txesusu Kryestu hona ro oyehtxoho kom hoye ro mak ha.

⁴Rowtà komo y, Khoryenkomo nàhnàn komo ryhe omnyamo. Khoryenkomo nwahanonkatxho me ryhe, amna ohutwetxhe.

⁵Àsok tawro hana, owyanye àrwo yonyhorunu yonytxanàr ke mak ha. Amna nekarymaye, owyanye. Amna rwon marnahnà menytxetxkonà hamà. Amna wya ekarymantoko rma, Khoryenkom yahoxetà ryhe menyatxkon hamà. Khoryenkom yokato yano me ryhe amna nekarymekon hamà. Yaworo xaxa mak naha ha, kekonà amna, àrwo yonyhorun hoko. Àro hoye ro ohxe menytxatxownà hamà. Ohxe amna yehtxoho xarha menytxownà hamà. Awawonye amna yehtoko, ohxe roro amna nehxakon hamà, towakryexem me oyesnàr kom horà.

⁶Àro ke, amna hoko mehohkatxownà harha. Kohkom hoko xarha mehohkatxownà. Thenyehra rma haxa oyerewhamnohyatxkonà, anar komo. Teryewhamnohsomà rma, àrwo yonyhorunu mahohtxownà. Teryehorye rma haxa mehkatxkonà, Khoryenkom yokato yano me mak hamà. Àro wyaro amna wyaro harha mehtxownà. Kohkomo wyaro harha mehtxownà. ⁷Àro ke, ohxe rma haxa mosonyhetxkonà, Kryestu mryenon komo wya, Maseknonya yamtar hon komo wya, Akaya yamtar hon komo wya xarha. Ohxe rma haxa mosonyhetxkonà, àwyanye, ohokonye harha ehohkatxho menyè.

⁸Ohxe oyehtxoho kom hoye ro nekaytay hamà, Kohkomo rwonà. Nekaytay hamà, Maseknonya yamtar horye, Akaya yamtar horye xarha. Khoryenkom hona rma haxa nenyatxow hamà, ketxhe xarha, toto komo, ohokonye. Àro wyaro ryhe oyokayttxhe, othoyehra. Àro ke, oyokarymahranye amna nay hamà, toto komo wya, oyonytxanyenhàr kom me esnàr kom ke.

⁹Nyamoro rma, awawonye amna yehtxoho yokarymetxhe. Ohxe Pawru komo yonytxatxownà hatà, nyamoro ha, kany me natxhe, ohokonye. Thoryenà rotho komo kuknon hokohra harha nehtxownà hatà, kany me natxhe. Khoryenkom hok harha nehtxownà hatà. Khoryenkomo hyaka haxa ryhe natamokyatxow hatà, tehxe mà roro hyaka haxa ryhe, yaworon xaxa hyaka haxa ryhe, natamokyatxow hatà, kany me natxhe, toto komo, omeroron komo, ohokonye. ¹⁰Khoryenkom muru yomoknàr hona ro haxa ryhe natxow hatà. Kahe yaye omoknàr hona ro haxa ryhe natxow hatà, kany me natxhe, ohokonye.

Txesusu ryhe noro ha, Khoryenkom muru. Noro rma yanàmye, Khoryenkomo, àwayehxemo kom waye. Ewakhàra Khoryenkom yehtxoho hona kukurunhetxhe, noro ha. Àwya, tanàhnohsom me manatxhe hampànà, katxho hona kukurunhetxhe, amnye, Txesusu.

Awawonye amna yexetxhàrà muhutwetxow hamà katxhàrà on ha.

2 Rowtà komo y, onà ryhe muhutwetxhe, omnyamo. Àtohnawohra ryhe amna nomokye, ohyakanye. ²Amna tohra ro rma haka, amna yeryewhamnohtxownà, Feryepos hon komo. Amna xanomkahnnohtxownà, thenyehra mak ha. Àro wyaro atxke amna yexetxhàràtho muhutwetxow hamà. Towankaryhe rma amna nehxakonà, Khoryenkom yano me. Towankaryhe rma haxa, àrwo yonyhorunu amna nekarymekonà, owyanye. Khoryenkomo nhutwamohsotho rma amna nekarymekonà, owyanye. Oseryehpàra mak amna nehxakonà, amna xanhàn kom hona. Amna xehra ro mak nehxatxkonà, nyamoro ha, thenyehra rma haxa mak ha.

Towankaryhe rma amna nekarymekonà, owyanye.

³Àsok tawro hana. Amna wya, ohxe enytxatxoko nyhe tatoko rma, yaworonohnà yokarymahra mak amna nehxakonà. Amna yanhàn hokohra mak amna nehxakonà. Oyonkuhtohrany mak amna nehxakonà.

⁴Khoryenkomo ryhe, amna nyakye. Amna kukmanyenjàr me nehxakonà, yaworon me amna hutwanàr horà. Tànkukmatxhàrà rma nyakye. Àrwo yonyhorunu yokarymaxe amna nyakye. Àro ke, toto komo yeryehotanàhàrà horàhàrà rma, Khoryenkomo yeryehotanàhàrà horà haxa ryhe, amna nekarymekonà. Noro ryhe, amna yehutwatxho hutwanye ro me nay hamà. Àsok hana amna nehutwen ha, amna hnawo, yaworo hana, yaworohra haxa hana. Àro rma hutwanye ro me naha, Khoryenkomo.

⁵Onà wyaro ryhe amna yexetxhàrà muhutwetxow hamà. Oyowakhohrane ro mak amna nehxakonà. Otxenyerun kom hoko ehohkahra ro mak amna nehxakonà. Onà wyaro kahra mak amna nehxakonà, ohokonye. Tenkuhtotxe, àtxenyerunuthuyamo yanàr horà, kahra mak amna nehxakonà. Yaworon me amna yonyaha, Khoryenkomo.

⁶Kryestu nànyaketxho me amna naha. Àro hoye ro, onà wyaro tkahorye nay hamà, amna wya. Toyuhsom me rma haxa mpànà amna xenytxoko, tkahorye nay hamà, amna wya. Àro wyaro kahra mak amna nehxakonà, owyanye. Ohxe rma haxa natxhe, moxamo, tawro xehra mak amna nehxakonà, amna hoko, toto komo wya, owyanye rma, anar komo wya xarha.

⁷Towahke rma haxa amna nehxakonà, ohokonye. Àsok hana natxow ha, woràskomo kom ha. Towahke rma haxa natxow hamà, thokru kom hoko. Àro wyaro rma

rha, towahke amna nehxakonà, ohokonye. ⁸Oxeye rma haxa amna nehxakonà. Àro ke, oyowakryenàr komo xe rma haxa amna nehxakonà. Àrwo yonyhorunu yokarymatxho ke, Khoryenkomo nhutwamohsotho rma yokarymatxho ke, amna oyowakryetxkonà. Twayehso ro rma haxa amna nosoxanomkahnohyakonà, oyowakryenàr kom horà, amna nàhnànyànyàr me harha oyesnàr kom ke mak ha.

⁹Àsok hana amna nehxakon ha. Awawonye amna yexetxhàrà muhutwexow hamà, rowtà komo y. Thokatxehkaxe ro rma haxa amna natamokyakonà, amna yomyawon hoko. Kohsaya xarha, awasnaw xarha, àhoko rma haxa amna nehxakonà, tàtxenyerunke amna yehtxoho me. Àsok tawro hana. Amna txenyerunu tàmtxoko tawro xehra amna nehxakon hamà, owyanye. Amna hoye ro àtxenyerumra harha oyesnàr komo xehra ro mak amna nehxakon ha. Amna yomyawon hokono rma, àrwo yonyhorunu xarha amna nekarymekonà, owyanye. Khoryenkomo nhutwamohsotho rma amna nekarymekonà, owyanye.

¹⁰Omnyamo ryhe, amna meny-atxkonà. Khoryenkomo xarha amna yonyakonà. Noro hokon me, ohxe roro amna nehxakonà. Yaworo rma haxa amna nehxakonà. Atxke manaha katxho mehra ro mak amna nehxakonà. Àro wyaro amna nehxakonà, onenyàr kom me, Kryestu mryenon komo rma nenyàr me mak ha.

¹¹Àsok hana natxow ha, toto kom ha, thohkem kom ha. Thokyamo hananàhyatxow hamà, ohxe esnàr kom horà. Nyamoro wyaro rma rha, amna ahananàhyatxkonà, towenyxa nye, ohxe oyesnàr kom horà. Amna ayakoronometxkonà, towankaryhe oyesnàr kom horà. Onà wyaro ryhe

amna nkekonà, owyanye. ¹²Ohxe roro rma ehtxoko, Khoryenkomo mryenon me oyosonyhotho menyè, kekonà amna, owyanye. Khoryenkomo ryhe, awahanonkany kom me naha, towto hon me oyehtxoho menyè, tàwyaro ohxe xaxa tonyxemà ro me oyehtxoho menyè.

¹³Ohxe xaxa manay hamà, àhokonye, kehe rye rma haxa amna, Khoryenkomo wya. Àsok tawro hana, owyanye Khoryenkomo rwonà yonytxanàr ke mak ha. Amna nekarymatxho hoko rma, Khoryenkomo rwon me haxa nay hamà, màketxkonà. Toto rwon me haxa naha, kahra ro mak mehkatxkonà. Àsok tawro hana. Khoryenkomo rwon me xaxa nay hamà. Ohnawonye rma haxa naha, Kryestu mryenon me oyesnàr kom ke. Àro hoye ro ohxe oyeryatxhe ha, Khoryenkomo, ohnawonye tahoxetà yesnàr ke mak ha.

¹⁴Omnyamo ryhe, oyeryewhamnohyatxkonà, oyowto hon komo, okukur komo rma. Àro wyaro oyehtokonye ryhe, Xukneya yamtar hon komo wyaro rma mehkatxkonà, rowtà komo y. Khoryenkomo mryenon komo rma rha nyamoro xarha, anato rha tohsamnohsomà ro komo, Kryestu Txesusu mryenon komo. Tkukur komo neryewhamnohrà me rma rha nehkatxkonà, nyamoro xarha. Xuknewyana komo ryhe neryewhamnohyatxkonà.

¹⁵Àsok hana natxow ha, Xuknewyana kom ha. Txesusu wayehkanyenhàr me natxow hamà, Kohkomo wayehkanyenhàr me mak ha. Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno komo wayehkanyenhàr me xarha natxow hamà. Amna xarha nyahtxownà, anaro rha owto hoye, amna xehra rma haxa tesnàr kom ke. Khoryenkomo yanwekyatxow hamà. Toto komo yonyhoryenàr xehra ro mak natxow hamà. ¹⁶Àro ke amna wahkotetxhe

rma haryhe, anar komo hyaka amna tonàr hona. Xuknewyanahnà komo hyaka tàtosom me amna nay hamà, àrwo yonyhorunu yokarymanàr horà, nyamoro yonyhoryenàr horà. Amna horohketxhe rma haryhe, Xuknewyana komo. Àro wyaro tanhàn kom hokono ro me rma haxa natxhe, tanàhnohsom me rma haxa tehtxoho menye. Khoryenkomo nanàhnohrà me haxa natxhe ha.

Oyonyàr komo xe rma haxa amna nehxakonà katxhàrà on ha.

¹⁷Rowtà komo y, amna wya onomàtx-henye rma, ohnàn kom yawo rma haxa amna nehxakonà. Àro ke, mexehra nyhe rma ehxah me, oyonyàr komo xe rma haxa amna nehxakonà. Oyonyxenyè tà-totxahke rma haxa amna nehxakonà. ¹⁸Uro ryhe, Pawru rma, romoknàr xe rma haxa wehxakonà, ohyakanye. Àten hamà, àhyakanye, àkaye, yake ro mak ha. Satanas haxa ryhe, amna wahkotekonà.

¹⁹Ohyakanye amna yomoknàr xe rma amna nehxakon haryhe. Àsok tawro hana, onà wyaro amna wya ohutwanàr kom ke. Txesusu hyaw harha oyesnàr kom hona ro rma haxa amna naha, noro yomokàtxhe rma, Kohkomo yomokàtxhe rma. Noro hyawo amna oyonyatxhe ha. Teryehorye rma haxa amna naha. Amna nghananàhàtho komo ryhe moxamo, onenyhoryetxhàyamo rma, kehe amna, àwya, ohokonye. ²⁰Àsok tawro hana. Amna nghananàhàtho komo ryhe moxamo katxho me xaxa manatxow hamà, omnyamo. Amna yeryehotanàh-nye me xaxa matxow hamà.

Txemohtyo ànyakye ohyakanye katxhàrà on ha.

3 Koseryehokekonà rma haxa, oyokaytà komo yonytxahra ryesnàr ke. Uro ryhe, Atenas ho rma koknomyan

hamà, àkekonà. ²Txemohtyo haxa ryhe ànyakye, ohyakanye. Rowtà ryhe noro ha. Khoryenkom yanoto me, àrwo yonyhorunu yokarymanye ro me naha. Kryestu yokarymanye ro me naha, noro ha. Ayakoronomaxenye ryhe ànyakye, Kryestu hona xenyè ro me nyhe oyehtxoho menye. Ahananàhsonye ryhe ànyakye, ³oseryehokahra ro mak oyehtxoho menye, oeryewhamnohtoho kom hoko oseryehokahra ro mak oyehtxoho menye.

Onà ryhe muhutwetxhe. Khoryenkom yano me teryewhamnohsomà ro me rma haxa tehxtaxow hamà. ⁴Ohyawonye amna yehtoko, amna nhutwamohsekonà rma, owyanye. Teryewhamnohsom me mpànà tehxtaxhe ha, kekonà rma amna, owyanye. Amna nhutwamohsotho yawo ro rma haxa tehxtaxow hamà. Àro rma muhutwetxhe.

⁵Àro ke, Txemohtyo ànyakye, ohyakanye, roseryehokanàr ke, oyokaytà komo yonytxahra ryesnàr ke. Kryestu hona xenyè me rma oyehtxoho komo hutwanàr xe rma haxa wehxakonà. Ayanhàntanàr kom hona haxa ryhe koseryehokekonà. Anatoko kukmetxok hana, kukukmanye ro komo, àkekonà, ohokonye. Àtohnawo rma hana amna nghananàhtxownà ha, àkekonà.

⁶Amnye rma haxa nomokyak harha, Txemohtyo. Ohyayenye nomokyak harha, amna hyaka. Oyokaytà komo ryhe yokyako, amna hyaka. Ohxe xaxa naha, oyokaytà komo. Kryestu hona rma haxa menyatxow hatà. Osoxe rma haxa manatxow hatà. Ohxe rma haxa amna muhutwetxow hatà. Oyonyàr komo xe rma haxa amna yehtxoho wyaro rma rha, amna yonyàr xe rma haxa manatxow hatà, omnyam xarha.

⁷Àro ke, oseryehokahra harha amna naha, ohokonye, rowtà komo y. Amna yeryehoketxhe rye rma haxa, anar

komo. Amna yeryewhamnohyatxhe rye rma haxa. Teryehorye rma amna naha, Kohkom hona xenye ro me oyesnàr kom ke. ⁸Àro ke, ohxe harha amna naha. Noro yoh me ryhe, ohxe roro oyehtokonye, ohxe roro rma haxa amna naha.

⁹Àsok kany me hana amna nay ha, ohokonye, Khoryenkomo wya. Ohxe xaxa manay hamà, àhokonye, kehe amna. Teryehorye rma haxa amna meryako, àhokonye, kehe amna, Khoryenkomo wya, ohokonye. ¹⁰Kohsaya xarha, awasnaw xarha, amna nàrwonaha roro rma haxa, Khoryenkomo yakoro, ohokonye. Teryewrye ro rma haxa amna nàrwonaha. Apa y, xenyàr komo xe rma haxa amna naha, kehe amna, Khoryenkomo wya. Xenyxenye ryhe amna ànyahko, amna wya àhananàhtàkatxho menye, kehe amna, àwya, ohokonye. Àsok tawro hana. Àhananàhtàkahnà me rma hak manatxow hamà. ¹¹Amna ryhe arko, omoro, àhyakanye, kehe amna, Khoryenkomo wya, Kyàmkomomo wya, Txesusu wya xarha, Kohkomomo wya.

¹²Ohokonye rma haxa amna nàrwonaha xarha. Osoxe rma haxa txetxoko, kehe amna, ohokonye, Kohkomomo wya. Toto komo xe rma haxa txetxok xarha. Omeroron komo xe rma haxa txetxoko, kehe amna. Àro wyaro rma rha oxenye rma haxa amna naha.

¹³Àro wyaro ryhe amna nàrwonaha, Kohkom yakoro, àwya ayakoronomanàr kom horà, anar me rhahra ro mak oyesnàr kom horà, enyhoru ro me oyesnàr kom horà, atxke xak manaha katxho mehra ro mak oyesnàr kom horà. Àro wyaro enyhoru ro me oyesnàr komo xe amna naha, Khoryenkomo nenyàr me, Kyàmkomomo nenyàr me. Txesusu yomohtoho ho, Kohkomomo yomohtoho ho, tàmryenon kom yakoro omohtoho ho, àro wyaro enyhoru ro me oyesnàr

komo xe amna naha, Khoryenkomo nenyàr me mak ha.

Onà wyaro ryhe oyesnàr komo xe naha Khoryenkomo katxhàrà on ha.

4 Rowtà komo y, onà wyaro ryhe amna ahananàhyatxhe, amna wya àtàhkatxehkahra ro rma haka. Amnyehra amna nekarymanàrà menytxatxownà. Onà wyaro ryhe tehxye manatxhe, ohxe roro oyehtxoho menye, kekonà amna, owyanye. Onà wyaro ryhe Khoryenkomo eyuhtxoko, kekon xarha amna, owyanye. Amna nekarymatxho yawo ro rma manatxow hatà. Àro hoko roro rma haxa ehtxoko nyhe. Àro wyaro amna ahananàhyatxhe, teryewrye ro, Txesus yano me mak ha, Kohkom yano me mak ha. ²Noro yano me, amna ahananàhyatxkonà, amnyehra. Amna wya ahananàhàthàyamo rma muhutwetxow hamà.

³Onà wyaro ryhe oyesnàr komo xe naha, Khoryenkomo. Enyhoru ro me oyesnàr komo xe naha. Àro ke, anaro rha wos hokohra ro mak ehtxoko. ⁴Onà wyaro uhutwatxoko, ohehtatho komo. Ohetxe ro komo ahohtxoko. Ohetxe yahosnye rma, enyhoru ro me ehtxoko. Ohxe rma haxa ohetxe xenytxoko.

⁵Anar komo wyarohra mak ehtxoko. Wos hoko rma haxa nehohketxow hamà, nyamoro ha, Khoryenkomo hutwanyehna komo. Tanhàn kom hoko rma haxa nehohketxow hamà. Omnyamo ryhe, nyamoro wyarohra ro mak ehtxoko. ⁶Kowtà hetx hoko kehtoko, kowtà rma tàxanomkahnohyan hamà. Oyowtà komo xanomkahnohpàrà ro mak ehtxoko. Owyanye àxanomkahnohnàtok haxa, ayanàhnohyatxhe hampanà, Kohkomomo, àhetxenhàr hoko oyehtokony mak ha. Àro wyaro atxke tehxemàtho komo yanàhnohyatxhe hampanà, Kohkomomo. Àro hoko ryhe, yaworo

xaxa mpànà amna nkehe ha, kekonà rma amna, owyanye.

⁷Tàmryenon me ryhe kwahanonkatx-ownà, Khoryenkomo. Kanhàn kom hoko kehtxoho menyehra ryhe kwahanonkatxownà. Enyhoru ro me kehtxoho meny haxa ryhe kwahanonkatxownà. ⁸Àro ke, anaro rha vos hoko oyehtokonye, urohnà ryhe manwekyatxhe. Totohnà rma manwekyatxhe. Khoryenkomo haxa ryhe manwekyatxhe. Noro ryhe, tokato yàmnye me naha, owyanye. Enyhoru ro rma yàmnye me naha, owyanye. Noro rma manwekyatxow hamà, anaro rha vos hoko oyehtokony mak ha.

⁹Khoryenkomo wya, osox ehtxoko, katxho me manatxow hamà. Àsok tawro hana, Khoryenkomo nhananàhàtho me oyesnàr kom ke hamà. Àro ke, oy-owtà komo xe ehtxoko katxho hoko, àmenhohra harha wehxaha, ohyakanye. ¹⁰Oyowtà komo xe xaxa manatxow hatà. Maseknonya yamtar hon komo xe xaxa manatxow hatà. Onà wyaro mak amna nkehe, teryewrye ro, owyanye, rowtà komo y. Osoxe rma haxa ehtxoko nyhe, kehe amna, owyanye.

¹¹Oseryehokahra oyehtxoho kom hoko roro rma haxa ehtxoko. Oyomyawon kom hoko roro rma haxa ehtxoko. Ayamor kom ke ayatamohtxoho kom hoko roro rma haxa ehtxoko. Àro wyaro ryhe amna ahananàhyatxkonà, amnyehra. ¹²Àro hona ro rma haxa ehtxoko, ohxe xaxa manaha, katxho me oyehtxoho meny, anar komo wya, Kohkomo hutwanyehná komo wya. Àro hona ro rma haxa ehtxoko, uro nyhe txko rokatxho kahra harha oyehtxoho meny.

Kohkomo ryhe nomokyaha hampànà kahe yaye katxhàrà on ha.

¹³Rowtà komo y, àwayehxemotho komo hutwanàr xe amna naha, owyanye. Oyekhokanàr komo xehra ro mak amna naha, àhokonye. Anar komo ryhe nekhoketxhe, àwayehxemotho kom hoko. Àsok tawro hana, tasanàmtoho kom hona rohra tesnàr kom ke hamà. Nyamoro wyarohra ro mak oyesnàr komo xe amna naha.

¹⁴Txesusu wayehye. Nasanàmnye harha. Àro wyaro hamà, kanye ro me tehxtatxhe, kàwyamo. Àro ke, àwayehxemotho komo yokyaha harha, Khoryenkomo. Txesusu yakoro ryhe nekyatxhe harha. Txesusu nanàknohàtho komo ryhe nyamoro ha.

¹⁵Kohkomo rwon yano me ryhe, onà wyaro amna nekarymehe, owyanye. Ànàknohàthàyamotho wahrokotohra xaxa mpànà tehxtatxhe ha, kàwyamo, àwayehpàn komo, Kohkomo yomohtoho ho toknomsom komo. ¹⁶Àsok tawro hana. Kohkomo ryhe nomokyaha hampànà, kahe yaye. Anotomano ynye ro komo rwonà wyaronon ryhe tenytxetxhe hampànà. Kahe yawon komo yohà rwonà ryhe tenytxetxhe hampànà. Khoryenkomo waxurunu ryhe tenytxetxhe hampànà. Wahoro htxero mpànà nasanàmnyatxhe ha, àwayehxemotho komo, Kryestu hona xenye rotho komo. ¹⁷Nyamoro yasanàmàtxhe rma, tasanàmnyatxhe hampànà, kàwyam xarha, àwayehpàrà ehxah komo, oknomsaho ryetho komo rma. Kanàmnyatxhe hampànà, Khoryenkomo. Àwayehxemotho kom yakoro ryhe, tasanàmnyatxhe hampànà, kahrutun waka. Àto ryhe, tehoryatxhe hampànà, Kohkomo. Àro wyaro kexetxhenye, noro hyawo roro mpànà tehxtatxhe ha.

¹⁸Àro ke, àro wyaro tawro ke ryhe, othananàhtxoko, omnyamo ro rye rma, oseryehokahra oyehtxoho menyè.

**Ekayhera nomokyan hatà
Kohkomo katxhàrà on ha.**

5 Àsokentoko ryhe nomokyano, Kohkomo, katxho hoko ryhe, àmenhohra wehyan hamà, ohyakanye, rowtà komo y. ²Àsok tawro hana, onà wyaro owyanye uhutwanàr ke hamà. Ekayhera omohtoho ryhe muhutwextow hamà. Temenyem komo yomohtoho wyaro, ekayhera nomokyan hatà. Kohsaya tomohsom komo wyaro, ekayhera nomokyan hatà. Àro wyaro ryhe muhutwextowà rma hamà.

³Kohkomo yomokhàra ro rma haka, onà wyaro nketxhe rma haryhe, toto komo. Ohxe rma haxa tehxtaxhe, tukrunhosom me rma haxa tehxtaxhe, ketxhe rma haryhe. Àro wyaro tàwyanye tatoko rma, tanàhnohsom me harha xak natxhe hampànà. Thona rohra rma ehtokonye, nomokyaha hampànà, anàhnohnye komo. Woràskomo komo yeryewhamtoho wyaro mpànà naha ha, anàhnohtoho komo. Tanàhnohtoho komo hyaye, ekahtàmpàra ro mak natxhe hampànà.

⁴Omnyam haxa ryhe, muhutwextxhe rma, rowtà komo y. Uhutwanyehná komo wyarohra mak manatxhe, awaràn wawon komo wyarohra mak ha. Temenyem komo ryhe, tomoknàtokonye, kokatoketxow hamà. Àro wyaro ekatokahnà ro me mak manatxhe, Kohkomo yomohtoho hoko. ⁵Àsok tawro hana, owyanye uhutwanàr ke hamà. Awasnawon komo wyaro manatxhe, omnyamo. Awaràn wawon komo wyarohra mak tehxtaxhe, kàwyamo.

⁶Àro ke, ànàhxemo komo wyarohra tehtxe. Anar kom haxa ryhe, ànàhxemo

komo wyaro natxow hamà. Nyamoro wyarohra tehtxe. Thona ro rma haxa tehtxe. Takàhso rma haxa tehtxe, tànyerhontaxem komo wyarohra mak ha. ⁷Àsokentok hana nàràkyatxow ha, toto kom ha. Kohsaya nàràkyatxow hamà. Àsokentok hana nànyerhontetxow ha. Kohsaya rma rha nànyerhontetxow hamà. ⁸Kàwyam haxa ryhe, awasnawon komo wyaro tehxtaxhe. Àro ke, takàhso rma haxa tehtxe, tànyerhontaxem komo wyarohra mak ha.

Àsok kom hana natxow ha, waha kom ha. Twomun kom yawo natxow hamà, tekurunhonàr kom horà. Towan komo kurunhetxhe, towan komo womun ke. Tuyhuthur komo kurunhetxhe xarha, tuyhuthur komo womun ke. Àro wyaro rma rha tekurunhotxe, kàwyam xarha, anhá hona. Osox tehtxe, kekurunhonàr komo. Kryestu hona tenytxe xarha, kekurunhonàr komo rma rha. Konyhoryetxho kom hona ro tehtxe xarha, kekurunhonàr komo rma rha.

⁹Tàwya, tanàhnohsom me manatxhe hampànà katxho mehra ryhe, kwahanonkatxownà, Khoryenkomo. Konyhoryetxho menyè haxa ryhe kwahanonkatxownà. Konyhoryehetxhe, Txesusu Kryestu wya, Kohkomo wya. ¹⁰Wayehye, noro ha, tàwya konyhoryenàr kom horà, tàhyawo roro kenyàr kom horà, karyhe roro kenyàr kom horà. Omokàtxhe rma, àhyawo roro tehxtaxhe, kàwyamo, àwayehxemotho komo rma, àwayehpàn komo xarha.

¹¹Àro ke, atakronomatxoko nyhe, omnyamo ro rye rma, towankaryhe nyhe oyehtxoho menyè. Àro wyaro rma manatxow hatà. Àro wyaro roro nyhe ehtxoko.

**Anaro rha hoko hananàhno
yeryetxhàrà on ha.**

¹²Rowtà komo y, onà wyaro amna nkehe, owyanye. Ohxe roro xenytxoko, oyonye ro komo. Ohokonye ryhe nata-mokyatxhe, nyamoro ha. Kohkom yano me ryhe oyonyatxhe. Ahananàhyatxhe xarha. ¹³Ohxe roro rma haxa nyamoro xenytxoko. Àxenyé roro rma haxa ehtxoko, ohyakanye atamoknyàr kom ke. Onà wyaro xarha ehtxoko. Osoyhera ro mak ehtxoko, omnyamo ro rye rma.

¹⁴Onà wyaro amna ahananàhyatxhe xarha, rowtà komo y. Wenyhenotho komo eytxoko. Towankaranyemàtho komo xarha akoronomatxoko, ewankaramra harha esnàr kom horà. Tàhnawonye ahoxemnàtho komo xarha akoronomatxoko. Omeroron kom hoko ryhe, ewakàhkahpànà ro me ehtxoko.

¹⁵Anar komo wya owàràhyakan-tokonye, ohsànàhpàrà ro mak ehtxoko. Àwàràhyakahranýe ro mak ehtxoko. Osowakryetxok haxa xa, omnyamo ro rye rma. Anar komo xarha, omeroron komo rma, ewakryetxoko.

¹⁶Teryehorye roro rma haxa ehtxoko.

¹⁷Emahona ro Khoryenkom yakoro tàrwonyemà ro me rma haxa ehtxoko. ¹⁸Ohxe xaxa manay hamà, rohoko, katxoko roro, Khoryenkomo wya. Àsok kom hana oyehtokonye, ohxe oyehtokony kom hana, ohxehra oyehtokony komo xarha hana, ohxe xaxa manay hamà, rohoko, katxoko roro, àwya. Àro wyaro tawro xe rma haxa naha, Khoryenkomo, owyanye, Kryestu Txesusu yoh me oyesnàr kom ke.

¹⁹Khoryenkom yokato yano me ryhe, nekarymetxow hamà, okukur komo. Atàknanàhkahranye ro mak ehtxoko, noro yano me àwyanýe ekarymantok mak ha. ²⁰Noro nhutwamohsotho

yokarymany komo rma xanomkahnohpàrà ro mak ehtxoko.

²¹Okukur komo wya ekarymatxho hoko rma, ohxe ehutwatxoko. Yaworo kat naye, yaworohra haxa kat naye, katxoko, àhoko. Yaworo ehtoko, ohxe enytxatxoko, ànekarymanàr komo. Àro yawo ro rma haxa ehtxoko.

²²Anaro rha ayanhàn komo hyaye ryhe otowtxoko. Eten kom hana atxke nay ha. Àro hokohra ro mak ehtxoko.

²³Onà wyaro ryhe kàrwonaha, ohokonye, Khoryenkom yakoro. Teryehorye roro keny komo rma noro ha. Enyhoryetxehkatxoko, enyhoru ro me ehtxoho menyé, àkehe, àwya, ohokonye. Ukurunhotxoko, atxke manaha katxho mehra ro mak ehtxoho menyé, àkehe, àwya. Ekato komo ryhe ukurunhoko, ewan komo xarha. Uhun komo xarha ukurunhoko. Ukurunhosaho ro me hak nahtxoko, Txesusu Kryestu yomohtoho ho, Kohkomo yomohtoho ho, àkehe, àwya, ohokonye. ²⁴Àro wyaro ryhe, ohxe xaxa mpànà oyeryatxhe ha, noro ha. Yaworon xaxa kaxe ryhe naha. Noro rma, romryenon me manatxhe, kany me naha.

²⁵Rowtà komo y, amna hoko orwonàmtxoko, Khoryenkom yakoro.

²⁶Kxenyé rma haxa natxow hatà, Pawru komo, katxoko, Kryestu mryenon komo wya, omeroron komo wya. ²⁷Onà wyaro haxa mpànà àkehe ha, teryewrye ro, Kohkomo nenytxanàr me. Onà rokaryehtanà àrwonàhyamatxoko, Kryestu mryenon komo nenytxanàr me, omeroron komo nenytxanàr me, àkehe, owyanye.

²⁸Towahke xaxa nay hamà, Txesusu Kryestu, Kohkomo, khokonye. Àro wyaro towahke noro yehtxoho hutwanàr xe roro wehxaha, owyanye.

TESARONEKA HON KOMO HYAKA PAWRU NMENHOTHO ÀHONANO RMA ON HA.

Ohyakanye àmenhehe Tesaroneka hon komo hyaka katxhàrà on ha.

1 Pawru uro ha. Rakoro natxhe, Seryas komo, Txemohtyo xarha. Ohyakanye àmenhehe, Tesaroneka hon komo hyaka. Kryestu mryenon komo rma omnyamo. Khoryenkom yoh me manatxhe. Kyàmkomo ryhe noro ha. Txesusu Kryestu yoh me xarha manatxhe. Kohkomo ryhe noro ha.

²Onà wyaro amna nkehe, Khoryenkomo wya, ohokonye. Towahke exko, Tesaroneka hon kom hoko, ohxe txetxoko, kehe amna, àwya, Txesusu Kryestu wya xarha. Kyàmkom me rma naha, Khoryenkomo. Kohkom me rma naha, Txesusu Kryestu.

Ehenàhno yxe nomokyaha hampànà Kohkomo katxhàrà on ha.

³Rowtà komo y, onà wyaro amna nkehe, Khoryenkomo wya, ohokonye. Ohxe xaxa natxow hatà, nyamoro. Ohxe xaxa manay hamà, àhokonye, kehe rye rma haxa amna, àwya, ohokonye. Àro wyaro tkahorye rma haxa naha, owyanye Kryestu hona rma haxa xenyàr ke, osoxe rma haxa oyesnàr kom ke xarha.

⁴Àro ke, amna ryhe, Khoryenkomo mryenon komo wya oyokarymetxhe, anato rha tohsamnohsomà ro komo wya. Onà wyaro ryhe amna nkehe, àwyanye, ohokonye. Teryewhamnohsom me rma haxa natxhe. Nenàmyatxhe mak ha, kehe amna. Twàràhyakaxem me rma haxa natxhe. Anar me rhahra mak natxhe. Kryestu hona rma haxa nenyatxhe, kehe amna, ohokonye.

⁵Owyanye enàmtoho ryhe, yaworon me xaxa Khoryenkomo yonyhen hamà. Noro mryenon me oyesnàr kom ke ryhe, teryewhamnohsom me manatxow hamà. Amnye, onà wyaro nkehe hampànà, noro ha, ohokonye. Romryenon me roro mpànà natxhe ha, moxamo, rowto hon me roro mak ha, kehe hampànà, ohokonye, eryewhamnohsah me oyesnàr kom ke mak ha, enàmnyenhàr me oyesnàr kom ke mak ha. ⁶Àsok tawro hana. Onà wyaro kany me nay hamà, Khoryenkomo. Teryewhamnohporye natxhe hampànà, romryenon komo yeryewhamnohnyenhàyo, kany me nay hamà. Àro ke, oyehenàhyatxhe hampànà. Oyeryewhamnohnyenhàràtho komo yeryewhamnohyaha hampànà. ⁷Omnyam haxa ryhe, eryewhamnohxemo komo rma, eryewhamnohpànà ro me harha oyeryatxhe hampànà. Amna wyaro rma rha eryewhamnohpànà ro me harha manatxhe hampànà, omnyam xarha. Txesusu yomoknàtoko rma, àro wyaro harha tehaxatxhe hampànà.

Tonyxem me xaxa mpànà naha ha, noro ha, Kohkomo. Kahe yaye nomokyaha hampànà, tanoto kom yakoro, kahe yawon kom yakoro, karyhen kom yakoro. Weheto ymo wawo mpànà, tonyxem me naha ha, tànoruhsomà ymo waw mak ha. ⁸Ehenàhno yxe nomokyaha hampànà. Khoryenkomo hutwanàr xanhànàtho komo ryhe yanàhnohyaha hampànà. Àrwo yonyhorunu yoyuknyehnàtho komo xarha yanàhnohyaha hampànà.

Kohkomo yokarymatxho ryhe àro ha, àrwo yonyhorunu, Txesusu yokarymatxho rma.

⁹Nyamoro heno yanàhnohyaha hampànà, Kohkomo. Tanàhnohtàkaxemà ro me natxhe hampànà. Teryewhamnohsomà ro me natxhe hampànà, àro wyaro

esnàrà ro kom me mak ha. Kohkomo ryhe, ohxe xaxa tonyxemà ro me mpànà naha ha, ehonomnà xaxa kaxe. Noro hyawohra mpànà natxhe ha, nyamoro heno. Noro hyaye towsom me mpànà natxhe ha, àro wyaro esnàrà ro kom me mak ha. ¹⁰Àro wyaro rma natxhe hampànà, noro yomokàtxhe rma.

Tomokàtxhe rma, tàmrýenon kom waw harha mpànà naha ha, Kohkomo. Àwawon komo rma, ohxe xaxa tonyxem me mpànà naha ha. Ohxe xaxa nay hamà, ketxhe, nyamoro ha, noro yahosnyenhàyo, omeroro. Àwawonye rma manatxhe, omnyam xarha, amna nekarymatxho yahosnyenhàr me oyesnàr kom ke.

¹¹Àro wyaro ohxe oyesnàr kom horà ryhe, Khoryenkom yakoro tàrwonyemà ro me amna naha, ohokonye. Apa y, ohxe roro hak nahtxoko, onwahanonkatxhàyo, kehe amna, ohokonye. Ohxe roro hak nahtxoko, owaya, romryenon me xaxa manatxhe, katxho me tehtxoho menye, kehe amna. Apa y, ohxe tesnàr komo xe natxow hatà. Àro ke akoronomatxoko, ayahoxet ke, ohxe roro rma haxa ehtxoho menye, kehe amna, ohokonye. Apa y, tàwyanye ohona xenyàr ke natamokyatxow hatà, ohyaka. Àro ke akoronomatxoko, ayahoxet ke, oyomyawon hoko roro rma haxa ehtxoho menye, kehe amna, Khoryenkomo wya, ohokonye.

¹²Àro wyaro ohxe roro oyehtokonye, ohxe xaxa Txesusu menyhetxow hamà. Ohxe xaxa Kohkomo menyhetxow hamà. Noro xarha, ohxe rma rha oyonyhetxhe, tàmrýenon me oyesnàr kom ke. Àsok tawro hana, ohokonye towahke xaxa Khoryenkomo yesnàr ke hamà, towahke rma rha Txesusu Kryestu xarha, Kohkomo rma yesnàr ke hamà.

Khoryenkomo yanweknye ro ymo haxa nomokyaha hampànà katxhàrà on ha.

2Rowtà komo y, onà wyaro amna nkehe, owyanye, Txesusu Kryestu yomohtoho hoko, Kohkomo yomohtoho hoko, àhyaka haxa kohsamnohtoho kom hoko. ²Anar me rha ehutwahra xaxa mpànà ehtxoko, àhoko, kehe amna, owyanye. Oseryehokahra xaxa mpànà ehtxoko.

Àsok tawro hana. Moseryehoketxow hamà, yaworohra anar komo wya tawro ke. Omohsah me rma nay hatà, Kohkomo, ketxowà rma haryhe tà. Ehenàhno yxe omohsah me rma nay hatà, ketxowà rma haryhe tà. Àro wyaro hutwamohseko, Pawru, kàwyanye, tànmenhothàr ke, Khoryenkom yokato yano me mak hatà, ketxowà rma haryhe tà. Àro wyaro owyanye enytxatxho hoye ro, anar me rha mehutwetxow hatà. Moseryehoketxow hatà. Oseryehokahra ehtxoko, àrwon kom hoko. Àsok make rma haxa nàrwonatxow hamà. ³Oyonkuhtohrany hak nahtxoko. Onà wyaro ryhe amna nkehe, owyanye. Omokhàrà rma hak naha, Kohkomo. Ehenàhno yxe omokhàrà rma hak naha.

Noro yomokhàrà ro rma haka, wàhoro htxero Khoryenkomo yanwekyatxhe hampànà, toto komo, thenyehra rma haxa mak ha. Khoryenkomo yanweknye ro ymo haxa, nomokyaha hampànà. Amnye tonyxem me naha hampànà, noro ymo ha, anhà ymo. Tosomatkatxehkaxemà rma noro ymo ha. ⁴Khoryenkom xehra rma haxa mpànà naha ha. Anaro rha toto kom horyenà ro kuknon xehra xarha mpànà naha ha. Eten kom hok hana natxow ha, toto kom ha, tànewakryenàr kom hok hana. Àro komo xehra rma haxa mpànà naha ha, noro ymo ha. Ehonomnà ro xaxa mak uro ha, ohoryenà ro komo yohono

rma haxa mak ha, kehe hampànà, toto komo wya. Khoryenkom màn yawo neryewtehe hampànà, tathonà ymo ho. Eryewtaxaho rma, Khoryenkomo ryhe uro ha, kehe hampànà, noro ymo ha.

⁵Amnyehra, awawonye rma hak ryehtoko, àro wyaro rma wekarymekonà, owyanye. Muhutwahkahtxownà ha katà.

⁶Xenyhen me rma hak naha, noro ymo ha. Àsok tawro hana, twahkotosom me tesnàr ke hamà. Noro ymo wahkotonye menytxetxoko rma, omnyamo. Amnye haxa nosonyhehe harha hampànà, tonyxem me esnàr xe Khoryenkom yehtok mak ha.

⁷Khoryenkomo yanwekyatxowà rma hamà, toto komo, amnye rma, noro ymo yomokhàra ro rma haka. Twahkotosom me rma hak natxhe. Àro ke, nanwekyatxhe rma haryhe, atxke txko mak ha. Àwahkotonyetho komo ryhe, amnye towsom me harha mpànà naha ha. ⁸Ehjera harha noro yehtoko, tonyxem me harha mpànà naha ha, anhà ymo, Khoryenkomo yanweknye ro ymo. Àtoko rma Khoryenkomo yanwekyatxhe rma haxa hampànà, thenyehra mak ha.

Txesus haxa ryhe, Kohkomo rma, noro ymo heno wayehkehe ha. Onkaxnyo nyne me nomokyaha hampànà, Txesusu. Ofu kehe hampànà. Ofu katxho ke, wayehkehe hampànà. Onkaxnyo ytxoho ke xarha, wayehyaha hampànà, noro ymo heno.

⁹Satanas yano me nomokyaha hampànà, noro ymo. Noro yano me tahoxerye rma haxa naha hampànà. Tahoxet yano me ryhe, eryehokano yeryaha hampànà, onkuhtono ynyàr horà. ¹⁰Toto heno komo yonkuhtehe hampànà. Tosomtakaxem heno komo ryhe yonkuhtehe hampànà, tanhàn hokono ro kaxe.

Tosomtakaxem me natxhe hampànà, nyamoro heno, yaworon xaxa yahohsàra

tesnàr kom ke, àxehra rma haxa tesnàr kom ke. Àsok tawro hana. Tàwyanye ahosnàtok haxa, tonyhoryexem me esnàràtho kom haryhe mà. Enyhoryehnà me mak natxhe hampànà. ¹¹Àro ke, Khoryenkomo yano me ryhe tonkuhtosom me rma haxa natxhe hampànà, thenyehra rma haxa mak ha. Àro hoye ro yaworonohnà yahohsàtxhe hampànà. ¹²Àro ke, tanàhnohsom me manatxhe hampànà, katxho me xaxa natxhe hampànà, nyamoro heno, yaworon xaxa yahohsàra tesnàr kom ke, tanhàn kom hoko rma haxa teryehotanàr kom ke.

**Khoryenkomo awahanonkatxownà
tàwya oyonyhoryetxho
menye katxhàrà on ha.**

¹³Àro wyaro natxhe hampànà, nyamoro heno. Ohokony haxa ryhe, ohxe xaxa manay hamà, nyamoro hoko, kehe rye rma haxa amna, Khoryenkomo wya.

Rowtà komo y, Kohkomo nàhnàn komo ryhe omnyamo. Amnyehra ryhe, Khoryenkomo awahanonkatxownà, tàwya oyonyhoryetxho menye. Oyonyhoryetxownà, tokato wya enyhoru ro me oynyàr kom ke, owyanye yaworon xaxa yahosnàr ke xarha. ¹⁴Àro wyaro oyehtxoho menye ryhe, ayanyehtxownà, amna nekarymatxho ke. Tàmryenon me harha ayanyehtxownà, Txesusu Kryestu wyaro rma rha oyehtxoho menye, ohxe xaxa tonyxemà ro me oyehtxoho menye, Kohkomo wyaro rma haxa oyehtxoho menye.

¹⁵Àro ke, yaworon xaxa yawo ro rma haxa ehtxoko, rowtà komo y. Anar me rha ehutwahra ro mak ehtxoko. Amna ryhe ahananàhtxownà, amna rwon ke, amna karyehtan ke xarha. Amna wya ahananàhàthàyam yawo ro rma haxa ehtxoko.

¹⁶Txesusu Kryestu yakoro ryhe, Kohkom yakoro ryhe, amna nàrwonaha, ohokonye. Khoryenkom yakoro xarha, kyàmkom yakoro ryhe, amna nàrwonaha. Kxenyè rma haxa nehxaonà, noro ha. Kakoronomanye ro kom me harha nexeye, teryehorye roro rma haxa kesnàr kom horà. Ohxe roro kehtxoho kom hona ro harha ketxowà, khokonye towahke xaxa tesnàr ke.

¹⁷Noro wya ryhe, onà wyaro amna nkehe, ohokonye. Apa y, akoronomatxoko, teryehorye rma haxa ehtxoho menye, kehe amna, àwya. Akoronomatxoko, anar me rhahra ehtxoho menye, enyhoru hokono ro me ehtxoho menye, àrwon komo xarha tonytxahorye roro ehtxoho me, kehe amna, àwya ohokonye.

Amna hoko ryhe orwonàmtxoko Khoryenkom yakoro katxhàrà on ha.

3 Rowtà komo y, onà wyaro amna nkehe, amna wya àtâhkatxehkahra ro rma haka. Amna hoko ryhe orwonàmtxoko, Khoryenkom yakoro. Orwonàmtxoko, amna wya Kohkomo rwonà yokarymatxho me, tonytxaxem me rma haxa ehtxoho me, toto komo wya, àro wyaro hamà katxho me rma haxa ehtxoho me. Àro wyaro rma onenytxanàr kom me nehxaon hamà. Àro ke, àro wyaro orwonàmtxoko, amna wya ekarymanàr hoko.

²Onà wyaro xarha orwonàmtxoko, amna hoko. Apa y, Pawru komo ukurunhoko, toto kom hona, anà kom hona, àxanhàn kom hona, katxoko, Khoryenkomo wya. Àsok tawro hana. Nyamoro rma, Khoryenkom hona xenyhera natxow hamà. Noro hona xenyehnà komo rma, thenyehra natxow hamà.

³Kohkomo ryhe, yaworo xaxa naha. Ayakoronometxhe ha, noro ha. Okurunhetxhe xarha, anà hona.

⁴Oseryehokahnà me rma haxa amna yeryaha, noro ha, ohokonye. Àro ke, onà wyaro amna nkehe, ohokonye. Koyuky-atxow hamà, koyukyaxhe rye rma haxa, kehe amna, ohokonye.

⁵Kxenyè Khoryenkom yehtxoho hutwane ro me oyesnàr komo xe amna naha. Enàmnyenhàr me Kryestu yehtxoho xarha hutwane ro me oyesnàr komo xe amna naha, noro wyaro rma rha oyehtxoho menye. Àro wyaro oyehtxoho kom hoko ryhe amna nàrwonaha, Kohkom yakoro.

Atamohtxok hampànà oyomyawon kom hoko katxhàrà on ha.

⁶Rowtà komo y, onà wyaro ryhe amna ahananàhyatxhe, Kohkom yano me, Txesusu Kryestu yano me. Okukur komo wenyheno ro me ehtokonye, àwawonyehra ehtxoko. Amna nekarymatxho yawo rohra natxow hamà, nyamoro. Tànenytxatxhàyamo yawo rohra natxow hamà.

⁷⁻⁸Àsok tawro hana. Amna hoko tehothahorye manatxow hamà. Onà wyaro amna yexetxhàrà muhutwetxow hamà. Awawonye amna yehtoko, àwenyhera ro mak amna nehxaonà. Thokaxe ro rma haxa amna natamokyakonà, amna yomyawon hoko. Kohsaya xarha, awasnaw xarha, àhoko rma haxa amna nehxaonà. Àsok tawro hana. Amna nyahrà yehemanàr xe amna nehxaon hamà. Ehemahnà me rma amna nyahmanàr xehra mak amna nehxaonà, owyanye. ⁹Amna ànyahmatxoko, ehemahnà me, tkahorye haxa naha, amna wya. Àsok tawro hana, Kohkomo nànyaktxho me amna yesnàr ke hamà. Àro wyaro kahra mak amna nehxaonà, owyanye. Àsok tawro hana. Amna hoko oyehohkanàr komo xe amna nehxaon hamà. Àro ke, amna yomyawon hoko rma haxa amna

natamokyakonà, amna wyaro rma rha oyesnàr kom horà.

¹⁰Awawonye amna yehtoko rma haka, onà wyaro amna ahananàhy-atxkonà. Atamokhera tehtokonye ryhe, asahxemtobra hak nahtxoko, okukur komo, kekonà rma amna, owyanye.

¹¹Àro wyaro amna nkehe, onà wyaro amna wya oyokaytà komo yonytx-anàr ke. Okukur komo yokaytà ryhe amna nenytxeko. Wenyhe roro rma haxa natxow hatà. Tomyawon kom hoko atamokhenà ro me natxow hatà. Anar komo yeryehokanye ro me natxow hatà. ¹²Àro wyaro tehkem komo ryhe amna nhananàhyatxhe. Onà wyaro ryhe amna nkehe, àwyanye, Kohkom yano me, Txesusu Kryestu yano me. Oseryehokahra harha mpànà ehtxoko, kehe amna, àwyanye. Oseryehokahnà rma, atamohtxok hampànà, oyomyawon kom hoko. Onehematxhàyamo rma enahtxok hampànà, kehe amna, àwyanye.

¹³Rowtà komo y, omnyam haxa ryhe, ohxe oyehtxoho kom hokono ro me rma haxa ehtxoko. Àro hoko rma, amotoh-pànà ro me ehtxoko.

¹⁴Okukur komo, amna yoyukhura ehtokonye, nyamoro rma uhutwatxoko. Onà rokaryehtan yawo rohra ehtokonye

rma, uhutwatxoko. Àhokohrany harha ehtxoko, àhyahamtoho menye, anar me harha ehutwatxho menye. ¹⁵Nyamoro xe rma ehtxoko. Kxanhàn komo ryhe moxamo, kanyehnà ro me ehtxoko, àhokonye. Oyowtà kom me rma xenytxoko, owyanye àhananàhrà kom me.

Kohkomo ryhe teryehorye roro keny kom me nay hamà katxhàrà on ha.

¹⁶Onà wyaro ryhe kàrwonaha, ohokonye, Kohkom yakoro. Teryehorye roro rma haxa txetxoko, àkehe, àwya. Eten kom hok hana ehtokonye, teryehorye roro rma haxa txetxoko. Àhyawonye roro rma haxa exko, àkehe, ohokonye, Kohkomo wya. Noro ryhe, teryehorye roro keny kom me nay hamà.

¹⁷Pawru uro. Onà àmenhohono, rako-rono wya, karyehta menhonye ro wya. Amnye rma uro haxatho àmenhehe. Àro wyaro rma àmenhonye ro me wehxaha, rokaryehtan me uhutwanàr horà. Ohnàn kom yawo rma haxa wehxaha.

¹⁸Towahke xaxa nay hamà, Txesusu Kryestu, Kohkomo, khokonye. Àro wyaro towahke noro yehtxoho hutwanàr xe roro wehxaha, owyanye, omeroron komo wya.

TXEMOHTYO HYAKA PAWRU NMENHOTHO WAHORONO ON HA.

Txemohtyo y ohyaka àmenehe katxhàrà on ha.

1 Pawru uro ha. Kryestu Txesusu nànyaketxho uro. Ànyahxah me wehxaha, Khoryenkomo yano me, konyhoryeny kom yano me, Kryestu Txesusu yano me xarha. Omoknàr hona ro kehtxoho komo ryhe noro ha.

²Txemohtyo y, ohyaka àmenehe. Rohokru me xaxa manaha, omoro. Àsok tawro hana, Kryestu hona xeny me rowya oynyàr ke hamà. Onà wyaro àkehe, Khoryenkomo wya, ohoko. Towahke exko, Txemohtyo hoko, àkehe. Àhnàn yawo rma haxa exko, ohxe txeryko, àkehe, àwya, Kryestu Txesusu wya xarha. Kyàmkom me rma naha, Khoryenkomo. Kohkom me rma naha, Kryestu Txesusu.

Àton kukuru komo ryhe anar me hananàhno yeryatxow hatà katxhàrà on ha.

³Onà wyaro àkekonà, owya, Maseknonya yamtar hona rotontoko. Ehfesu ho rma exko, àkekonà, owya. Àro wyaro rma rha àkehe, owya, amnye rma xarha. Ehfesu ho rma exko, àkehe. Àton kukuru komo ryhe, anar me hananàhno yeryatxow hatà. Àro ke, àto rma exko, owya nyamoro hananàhtoho me. Anar me hananàhno yhera harha ehtxok hampànà, kasko, àwyanye. ⁴Yaworonohnà hokohra harha ehtxok hampànà, kasko. Ohoryen heno komo yosotà yotaknyàr hokohra xarha ehtxok hampànà, kasko, àwyanye. Àro hoko rma tehtokony haxa, àtohnawo ro mak nosonytxetxhe ha. Khoryenkomo mryenon komo hananàhtoho mehra ro mak naha, ànekarymanàr

komo. Kryestu hona xenye ro me txeryheranye ro mak naha.

⁵Onà wyaro esnàr kom horà haxa ryhe, Khoryenkomo mryenon komo thananàhyatxhe, kàwyamo, osoxe rma haxa esnàr kom horà. Àsok kehtokony hana, osox tehxtow ha, kàhnawonye anhà hoko ehutwahnà ro me kehtokony hamà, kàhnawonye yaworon me xaxa kehtwantokony hamà, kanhàn kom hokonohnà me xaxa kehtwantokony hamà, Kryestu hona xenye ro me xaxa kehtwantokony hamà. Àro wyaro ohxe kehtwantokonye, osoxe rma haxa tehxtow hamà.

⁶Àro wyaro ehutwahra ro mak natxhe, àton kukuru komo. Anar me rha nehutwetxhe. Àro ke, àtohnawo rma haxa nosonytxetxhe. ⁷Àyweronàhyamano ynye ro me tesnàr komo xe rma natxhe haryhe. Onà wyaro ryhe nkehe, kàyweronàhyamatxho komo, Moyses heno nmenhotho, ketxhe rma haryhe. Tànekarymanàr komo ywenyek mak natxhe. Àywenyeke rma haxa tesnàr kom yoho ro, yaworo xaxa àkehe, owyanye, ketxhe rma haryhe, nyamoro ha.

Àsok hana nay ha kàyweronàhyamatxho kom ha katxhàrà on ha.

⁸Àsok hana nay ha, kàyweronàhyamatxho kom ha, Moyses heno nmenhotho. Ohxe rma haxa nay hamà. Àro hoko rma, onà wyaro tkahoryehra mak naha. Konyhoryetxehketxow hamà tkahoryehra ro mak naha ha, àhoko. Anhà komo hananàhyatxow hamà tkahoryehra haxa ryhe naha, àhoko, kàyweronàhyamatxho kom hoko.

⁹Àsok tawro hana. Onà wyaro ryhe thutwetxow hamà. Enyhoru komo hananàhrà horàhnà ryhe, kàyweronàhyamatxownà, Moyses heno. Anhà komo hananàhrà horà haxa

ryhe kàyweronàhyamatxownà hamà, tweromnà komo hananàhrà horà rma, Khoryenkomo yoyuknyehná komo hananàhrà horà rma, noro hokonohnà komo hananàhrà horà rma, tanhàn hokon komo hananàhrà horà rma, enyhoruhnu ro komo hananàhrà horà rma, enyhoru wàràhyakany komo hananàhrà horà rma, tàym yotahany komo hananàhrà horà rma, tàyon yotahany komo hananàhrà horà rma, toto wayehkany komo hananàhrà horà rma, ¹⁰ anaro rha wos hoko tehkem komo hananàhrà horà rma, anaro rha kàrà hoko tehkem komo hananàhrà horà rma, kàrà rye rma othokon komo hananàhrà horà rma, toto yany komo hananàhrà horà rma, tàtemarontaxem komo hananàhrà horà rma, yaworohra yaworo xaxa àkehe, Khoryenkomo nenytxanàr me, kany komo hananàhrà horà rma. Àro wyaro atxke tehkem komo hananàhrà horà ryhe kàyweronàhyamatxownà hamà, Moyses heno.

Anar komo xarha, anatoko kxananàh-toho kom yawo rohra natxow hana. Yaworon xaxa yawo rohra natxow hana. ¹¹ Àrwo yonyhorunu rma àro ha, yaworon xaxa, Khoryenkomo nhutwamohsotho rma. Ehonomnà me xaxa naha, noro ha, Khoryenkomo. Teryehoryemà ro me xaxa naha. Noro rma, tànhutwamohsotho yokarymanye ro me ryeryeye. Àro rma yawo ronohnà komo xarha hananàhrà horà, kàyweronàhyamatxownà, Moyses heno.

Rohnàn yawo rma haxa nehxakonà Kohkomo katxhàrà on ha.

¹² Tanoto me ryhe rowahanonkaye, Kryestu Txesusu, Kohkomo. Àsok tawro hana. Onà wyaro htzero nkekon hamà, rohoko. Mosonà ryhe, rorwon yawo ro mpànà naha ha kekon hamà, rohoko. Àro wyaro kanyenhàrà rma,

rowahanonkaye. Rakoronomanye ro me xarha naha, tàhyaka ohxe ratamohtxoho me. Àro ke, onà wyaro àkehe, àwya. Ohxe xaxa manay hamà, rohoko, àkehe, àwya.

¹³ Amnyehra rma haxa haka, noro àwàràhyakekonà htzer hakahpa. Weryewhamnohyakon xarha, rowya àmryenon komo yeryewhamnohrà ke. Noro hoko, atxke rma haxa kàrwonakon xarha. Noro haxa ryhe, rohnàn yawo rma haxa nehxakonà. Àsok tawro hana, noro hutwahra rma hak ryesnàr ke hamà, noro hona xenyhera rma hak ryesnàr ke hamà. ¹⁴ Àro ke, towahke rma haxa nehxakon hamà, rohoko. Thenyehra rma haxa towahke nehxakonà, rohoko. Àro ke, noro hona harha wenyakonà, noro yano me mak ha. Toto komo xe harha wehxakonà. Àro wyaro tehxtaxow hamà, noro yoh me harha kehtokonye.

¹⁵ Onà wyaro katxho ryhe yaworo xaxa naha. Yukryeka hona nomokye, Kryestu Txesusu, tanhàn hokonotho komo yonyhoryexe nomokye, katxho rma, yaworo xaxa naha. Àro hoko rma, àro wyaro hamà tkahorye rma haxa naha.

¹⁶ Atxke tehkem komo yoho rma haxa, anhà uro. Rohnàn yawo rma haxa mak nehxakonà, Txesusu Kryestu. Àsok tawro hana. Tàxehra ryehtxoho hoko ryhe, ohsànàhpànà ro me nosonyhekon hamà. Anar komo yoho rma haxa atxke tehkem hoko ryhe, ohsànàhpànà ro me nosonyhekon hamà, toto komo wya, rowyaro rma rha esnàr kom horà, tànàhnàn kom me rma rha esnàr kom horà. Amnye noro hona harha xeny komo rma nyamoro ha, karyhe roro harha texem komo rma.

¹⁷ Kàkayaryet kom me xaxa naha, Khoryenkomo. Amnyehra, amnye rma xarha, amnye xarha, kàkayaryet kom me xaxa naha. Àwayehpànà ro me xaxa naha. Osonyhenà ro me xaxa naha. Noro

marma naha, Khoryenkomo. Anaro ehxera ro mak naha. Onà wyaro katxho roro me hak nahko, noro ha. Toyuhsomà ro me naha, ehonomnà me xaxa naha, katxho roro me hak nahko. Àro wyaro hamà, tkatxe.

Khananàhtoho kom yawo ro rma haxa exko katxhàrà on ha.

¹⁸Txemohtyo y, kàrà y, onà wyaro ryhe kxananàhyaha, rorwon yawo ro oyehtxoho me. Amnyehra oyokarymatxownà, horykomo komo. Amnye oyehtxoho yokarymatxownà, Khoryenkomo nhutwamohsotho yano me mak ha. Àwyanye oyokarymatxhàr yawo ro rma exko. Anhà yarymanàr hoko rma haxa exko. Àsok tawro hana. Anhà yarymanàr hoko kehtokonye, enyhoru hoko rma tehxtaxow hamà. Àro hoko rma haxa exko. ¹⁹Khananàhtoho kom yawo ro rma haxa exko. Àsok kom oyehtxoho hok hana, àro hok ryehtoko, atxke wehxan hamà, màketxow hana. Àro hokohra ro mak ehtxoko, ohxe roro oyehtxoho menye.

Anar kom haxa ryhe, àro wyarohra mak nehxtatxkonà. Tàwyanye àro hok ryehtoko, atxke wehxan hamà, katxhe rma, àhoko rma nehxtatxkonà. Àro ke, kxananàhtoho kom yawo rohra harha natxhe, nyamoro ha. ²⁰Nyamoro wyaro rma rha natxhe, Emenew komo, Aryesantàrye xarha. Àro ke, uro ryhe àhanatanàhtxownà. Onà wyaro ryhe àkekonà, àwyanye. Amna yakoro ohsamnohpàra harha ehtxok hampànà, àkekonà, àwyanye. Satanasà hyaka haxa àtotxok hampànà, àkekonà. Àro wyaro àhanatanàhtxownà, anar me harha ehutwanàr kom horà, Khoryenkomo wàràhyakahra harha esnàr kom horà.

Khoryenkom yakoro kàrwonàmtoho kom hoko hananàhno yeryetxhàrà on ha.

2 Wahoro httxero onà wyaro àkehe, àton kom hoko. Khoryenkom yakoro hak nàrwonàmxtowà, anar kom hoko, omeroron kom hoko. Apa y, noro hoko ryhe kàrwonaha, ayakoro, katxow haka. Apa y, noro akoronomako nyhe, katxow haka. Apa y, noro txko ryhe mewakryeko. Ohxe xaxa manaha, katxow haka. Àro wyaro hak nàrwonàmxtowà, àton komo, anaro rha toto kom hoko, ²anaro rha owto yoh kom hoko xarha, anaro rha ehonomnà kom hoko xarha. Nyamoro hoko tàrwonàmptoye tehxtatxhe, Khoryenkom yakoro, wahahnà ro me toto komo yesnàr horà, teryehorye roro kesnàr kom horà, Khoryenkom hokono ro me kesnàr kom horà, takàhsomà ro me rma haxa kesnàr kom horà.

³Àro wyaro Khoryenkom yakoro kàrwonàmtoho komo ryhe, ohxe naha, noro wya, konyhoryeny komo wya. Kàrwonàmrà komo rma yonytxehe, noro ha. ⁴Toto komo yonyhoryenàr xe rma haxa naha. Omeroron komo yonyhoryenàr xe rma haxa naha. Àwyanye yaworon xaxa hutwanàr xe rma haxa naha, noro ha.

⁵Àsok tawro hana. Towsenyxa ryhe nay hamà, Khoryenkomo. Towsenyxa rma rha naha, konyhoryeny komo, Khoryenkomo nàhnàn me harha keny komo. Kryestu Txesusu ryhe noro ha. Noro ryhe, toto me naha, kàwyaronye rma rha. ⁶Tano me ro rma wayehye, konyhoryenàr kom horà, omeroron komo yonyhoryenàr horà. Kanhàn komo hyaye kowtoho komo yehemaye, twayehrà ke.

Àro wyaro noro wya konyhoryetxho komo ryhe, ekarymahnà me rma hak nehxtakonà, amnyehra. Amnye rma haxa ryhe, ekarymaxah me harha naha, ekarymanàr xe harha Khoryenkom

yesnàr ke mak ha. ⁷Ekarymanye ro me ronyakye. Kryestu nànyaketxho ryhe uro ha. Xuknewyanahnà komo hananàhnye ro me ronyakye. Yaworon xaxa enytxatxoko kanye ro me ronyakye, àwyanye. Kryestu hona harha xenytxoko kanye ro me ronyakye, àwyanye. Àro wyaro roskarymantoko, yaworo xaxa àkehe. Àtemarontahra ro mak wehxaha.

⁸Àro ke, onà wyaro toto komo yesnàr xe wehxaha. Kàrkomo kom hak nàrwonàmtxowà, Khoryenkom yakoro. Henta kom tehtokony hana, àto rma hak nàrwonàmtxowà, anaro rha tohsamnohtoho kom yawo rma tehtokony hamà. Enyhoru ro me hak nahtxoko, tàrwonyem komo, tatahoyotkaxem komo. Ewakàhkahpànà ro me rma haxa hak nahtxoko. Osoyhenà ro me rma haxa hak nahtxoko, nyamoro ha, Khoryenkom yakoro tàrwonyem komo.

Woràskomo komo yohtahoryetxho hoko hananàhno yeryetxhàrà on ha.

⁹Woràskomo komo xarha, tohtahoryetxho kom hoko, ohxe rma haxa hak nahtxoko. Takàhsom me rma hak nahtxoko. Enyhoru yawo rma hak nahtxoko. Onà wyaro kahra hak nahtxoko. Anar komo yoho rma haxa kohtahoryen hamà, ohxe rma haxa rosonyhonàr horà, kahra hak nahtxoko. Àro ke, ehètàhpenyen ke ewomumtohra hak nahtxoko. Ohxe hak notexkatxowà. Onà wyaro kahra hak nahtxoko. Anar komo yoho rma haxa kotexken hamà, ohxe tonyxem me rma haxa ryesnàr horà, kahra hak nahtxoko. Uru ryhe wehekahtyan hamà, ryemeknarà, kahra hak nahtxoko. Anaro rha tohu txko wehekahtyan hamà, rowarà, kahra hak nahtxoko. ¹⁰Owakryeno ytxoho hok haxa hak nahtxoko, tohtahoryetxho komo yoho rma haxa mak ha. Àsok tawro hana.

Owakryeno ynye ro me rma haxa tehxyorye natxow hamà, woràskomo komo, Khoryenkom hokon uro ha kany komo.

¹¹Thananàhsom me hak nahtxoko, woràskomo komo. Thananàhnàtokonye rma, tatàknye hak nahtxoko. Thananàhnye komo yoyuknye ro me rma haxa hak nahtxoko. ¹²Onà wyaro kanye ro me wehxaha, uro, woràskomo kom hoko. Hananàhno yhera hak nahtxoko, kàrkomo komo yohon mehra hak nahtxoko, kanye ro me wehxaha, àhokonye. Àro ke, tatàknye roro rma hak nahtxoko.

¹³Àsok tawro hana, kàrà htzero yakàhtonàr ke, noro hona wos yakàhtonàr ke. Àro wyaro rma nehxatxkon hatà, Aknaw heno komo, Efa heno xarha. ¹⁴Kàràhnà ryhe, wos haxa ryhe, Satanasà ymo nenkuhtonàr me nehxakon hatà. Noro htzero rma, Khoryenkomo yanweknye me harha nexey hatà.

¹⁵Ohxe mak natxhe hampànà, woràskomo komo. Thokru komo yonunutoko ryhe, tukrunhosom me rma haxa natxhe hampànà. Khoryenkom hona haxa xenye ro me tehtokonye, tukrunhosom me nenuryatxhe hampànà. Toto komo xe tehtokony xarha, enyhoru ro me tehtokony xarha, takàhso tehtokony xarha, tukrunhosom me nenuryatxhe hampànà, woràskomo komo.

Onà wyaro ryhe tehxyorye natxhe Kryestu mryenon yonye ro komo katxhàrà on ha.

3 Onà wyaro katxho ryhe yaworo xaxa naha. Kryestu mryenon komo yonye ro me kesnàr xe kehtoko, enyhoru hokono ro me kesnàr xe tehxaha, katxho, yaworo xaxa naha.

²Onà wyaro ryhe tehxyorye natxhe, Kryestu mryenon yonye ro komo. Atxke naha, mosonà, katxho mehra ro mak tehxyorye natxhe. Townyxa tehxyorye

naha, àhetx komo. Tweromra naha, mosonà, katxho mehra ro mak tehxye natxhe. Ohxe tehtwaxemà ro me tehxye natxhe. Takàhso rma haxa tehxye natxhe. Ohxe hawana komo yenye ro me tehxye natxhe. Khoryenkomo rwon hoko, ohxe enytxamohsony me tehxye natxhe.

³Tànyerhontahoryehra ro mak natxhe. Towakàhkahporyehra ro mak natxhe. Towahke roro rma haxa tehxye natxhe. Tosoyhoryehra ro mak natxhe, toto kom yakoro. Tàtxenyrunke rma haxa tehtxoho kom hoko tehxyehra ro mak natxhe, Kryestu mryenon yonye ro komo.

⁴Bàn yawon komo yonye ro me tehxye natxhe. Thokyamo hananàhnye ro me tehxye natxhe, toyuknye ro kom me esnàr kom horà, tweromra esnàr kom hona. ⁵Àsok tawro hana. Bàn yawon kom yonyhera tehtokonye, Khoryenkomo mryenon komo yonyhera rma rha natxow hamà.

⁶Mexe rma haxa tehxye natxhe, ataymomsah me. Mexehra haxa tehtokonye, anatoko onà wyaro nketxow hana. Ehonomnà ryhe uro ketxow hana. Àro wyaro rma rha nkekon hatà, worokyamo yohà ymo. Ehonomnà ryhe uro kekonà ymo hatà. Àro hoye ro ryhe, tanàhnohsom me harha nehkakon hatà. Àro ke, ataymomsah me mexe rma haxa hak nahtxoko, Kryestu mryenon yonye ro komo, tàwyanye ehonomnà ryhe uro tawro hona, noro ymo wyaro rma rha tanàhnohsom me tesnàr kom hona.

⁷Ohxe xaxa naha, mosonà, katxho me tehxye natxhe, omeroron komo wya, Kryestu mryenonàhnà komo wya xarha. Àsok tawro hana. Àro wyaro ohxe tonyxemà ro me tehtokonye, tanhàn hok nahko katxho mehra natxow hamà. Worokyamo yohà ymo narymahtor me natxow hamà. Àro wyaro ohxe tehxye

rye natxhe, Kryestu mryenon yonye ro komo.

⁸Nyamoro yakoronomanye ro komo xarha, ohxe rma rha tehxye natxhe. Takàhso rma rha tehxye natxhe. Yaworon me rma haxa tehxye natxhe. Tànyerhontahoryehra ro mak natxhe. Tkatxhonke rma haxa tehtxoho kom hoko tehxyehra ro mak natxhe. ⁹Khananàhtoho kom yawo ro rma haxa tehxye natxhe. Àsok hana nay ha, khananàhtoho kom ha. Enytxahnà rotho me nay hamà. Enytxahnà rotho rma, tonytxaxem me harha nay hamà. Àro yawo ro rma haxa tehxye natxhe. Àro yawo rono rma, yaworon me xaxa tehtwahorye natxhe, tàhnawonye.

¹⁰Kryestu mryenon yonye ro komo yakoronomanyehna me rma hak tehtokonye, totkukmahorye natxhe. Àwahanonkahnà me rma hak tehtokonye, totkukmahorye natxhe, ohxe roro tosonyhonàr kom horà. Ohxe roro tosonyhotxhenye, ohxe xaxa nay hamà, mosonà, katxho me tehtokonye ryhe, twahanonkaxem me haxa hak nahtxoko, Kryestu mryenon yonye ro komo yakoronomanye ro me tehtxoho menyè.

¹¹Notxwakomo komo xarha, xenye ro komo yakoronomanye ro me rma rha natxow hamà. Ohxe rma rha tehxye natxhe, nyamoro xarha. Takàhso rma rha tehxye natxhe. Wàràhyakano nyne me tehxyehra ro mak natxhe. Tweromra naha, mosonà, katxho me tehxyehra ro mak natxhe. Yaworon me roro rma haxa tehxye natxhe, notxwakomo komo.

¹²Onà wyaro xarha tehxye natxhe, Kryestu mryenon yonye ro komo yakoronomanye ro komo, kàrkomo komo. Towsenyxa tehxye naha, àhetx komo. Thokyamo neyuknuru ro me tehxye natxhe. Bàn yawon komo yonye ro me tehxye natxhe.

¹³Àsok tawro hana. Ohxe tatamoknyetokonye, ehonomnà me rma haxa tonyxem me natxow hamà, Kryestu mryenon komo yakoronomanàr hoko ohxe tatamoknyàr kom ke mak ha. Towankaryhe rma haxa noskarymetxow xarha hamà. Tàwyanye Kryestu Txesus hona xenytxoho hoko toskarymantokonye, towankaryhe rma haxa noskarymetxow hamà, ohxe tatamohxemà ro me tesnàr kom ke mak ha, Kryestu mryenon komo yakoronomanàr hoko ohxe tesnàr kom ke mak ha.

**Ohxe rma haxa nay hamà
uhutwahnà rotho katxhàrà on ha.**

¹⁴Romohtoho hona ro rma haxa wehxaha, ohyaka. Mexehra nyhe rma romoknàr xe wehxaha. ¹⁵Mexe nyhe txko hana wehxan ha. Àro ke àmenhehe, rowya ahananàhtoho.

On hoko ryhe kxananàhyaha, Khoryenkom màn yawo ohxe kehtxoho kom hok mak ha. Àsoke ryhe ohxe tehxtxowà, Khoryenkom hoko, àmàn yawo kehtokonye. Àro rma hutwanàr xe wehxaha, owya. Àro rma hutwamohsonàr horà ryhe àmenhehe, ohyaka. Onok kom kuknon me hana nay ha, Khoryenkom màn ha. Àmryenon komo kuknon me nay hamà. Tehxemà ro xaxa mryenon komo kuknon me naha. Nàmno yetxehà wyaro, yaworon xaxa yetxehony me natxhe, Khoryenkomo mryenon komo.

¹⁶Ohxe rma haxa nay hamà, uhutwahnà rotho, Txesusu Kryestu yehtxoho rma, kàwyanye noro hutwatxho rma. Toto me ryhe nosonyhoye. Toto rma, yaworon me xaxa naha katxho me rma nehakonà, Khoryenkom yokato wya. Kahe yawon komo nenyàr me xarha nehakonà. Ekarymaxah me naha, anaro rha yana komo wya. Toto komo nahosàtho me naha, yukryeka hon komo

nahosàtho me mak ha. Ehonomnà me xaxa anàmsah me naha, kahe yaka.

**Kxananàhtoho kom yawo
rohra harha natxhe hampànà
kukukuthàymo katxhàrà on ha.**

4 Onà wyaro ryhe hutwamohsehe, Khoryenkom yokato, kàwyanye. Amnye, Kohkomo yomohtoho hahnoke rma haxa ehtoko, notowyatxhe hampànà, kukukuthàymo. Kxananàhtoho kom yawo rohra harha natxhe hampànà. Anar komo yonytxetxhe hampànà. Anar me hananàhyatxhe hampànà, anar komo, worokyamo kom yano me mak ha. Nenuhtetxhe hampànà, yaworon xaxa hokohra harha ehtxoho menyè.

²Àsok hana natxow ha, nyamoro ha, anar me àhananàhnye kom ha. Ohxe rma nosonyhetxhe haryhe. Yaworonohnà ro me mak natxhe ha. Tàtemarontaxemà ro me natxhe. Ohxe tehtxoho kom hoko ehutwahra harha natxhe. Atxke tehtxoho kom hoko xarha ehutwahra rma rha natxhe. Weheto naknyohàtho wayehsaho wyaro natxhe, tàhnawonye. Àro ke, onà wyaro ehutwahra harha natxow hamà. Àro hoko ryehtoko, atxke wehxan hamà, àro hoko tehxyehra mak wehxaha, kahra harha mak natxhe ha, atxke tehtxoho komo hutwahra harha tesnàr kom ke, ohxe tehtxoho komo xarha hutwahra tesnàr kom ke.

³Onà wyaro ryhe hananàhno yeryatxhe hampànà, nyamoro ha. Àhehtahnà ro me ehtxoko, ketxhe hampànà. Moson yononyehnnà ro me ehtxoko, ketxhe xarha hampànà, woto hoko, Khoryenkomo nakàhtoho hoko, Khoryenkomo nàmàtho hoko. Tonosom me rma naha, noro. Apa y, ohxe onàmàthàrà mosonà, katxho me rma naha, kàwyanye, Kryestu hona xeny komo wya, yaworon xaxa

hutwany komo wya. ⁴Àsok tawro hana. Khoryenkomo nakàhtotho ryhe, ohxe rma haxa nay hamà, omeroro mak ha. Kàwyaney, apa y, ohxe onàmàthàrà mosonà katxhe rma, ohxe naha, omeroro. Noro hoko rma, wotohnà mosonà tkahoryehra ro mak naha. ⁵Woto yonyhoryenyey me xaxa naha, Khoryenkomo, tàrwon ke, kàrwonàmrà kom ke xarha.

Ohxe osonyhoko àwyaney ohoko ehohkanàr kom horà katxhàrà on ha.

⁶Àro wyaro katxho kom hoko ryhe kowtà komo àhananàhtxoko. Owya àhananàhnàtokonye rma, Kryestu Txesus yanoto me xaxa ohxe manaha. Tànyahmaxem me xaxa manaha, khananàhtoho kom yawo ro oyesnàr ke, yaworon xaxa yawo ro oyesnàr ke.

⁷Anar komo ryhe, yaworonohnà yokarymetxow hamà. Khoryenkomo yano menohnà rma yokarymetxow hamà. Tonyxahoryehra rma haxa naha. Àro yonytxahra ro mak exko. Khoryenkomo hoko oyehtxoho hoko ryhe, otkukmako. ⁸Khun kom hoko xarha totkukmetxow hamà, karyhe kehtxoho kom hoko rma. Khun kom hoko kotkukmatxho komo xarha, ohxe rma rha naha. Àro yoho nyhe, ohxe rma haxa naha, Khoryenkomo hoko kotkukmatxho komo. Àsok tawro hana. Àro hoye ro ryhe, towakryexem me rma tehxtaxow hamà, amnyey rma, tano rma hak kehtokonyey. Àro hoye ro rma rha, towakryexem me xarha tehxtaxhe, amnyey xarha, kahe yaw harha kehtokonyey.

⁹Àro wyaro katxho ryhe, yaworo xaxa naha. Àro wyaro hamà tkahoryey rma haxa naha.

¹⁰Àro ke, thokaxe ro rma haxa tata-mokyatxow hamà, tamotohso ro mak ha. Àsok tawro hana, Khoryenkomo hona ro kesnàr kom ke hamà, tehxemà ro xaxa

hona ro kesnàr kom ke hamà. Noro ryhe, omeroron komo yonyhoryeny me naha. Thona xeny kom haxa yonyhoryeny me naha.

¹¹Àro wyaro katxho kom hoko ryhe, hananàhno txeryko. Àro wyaro ryhe ehtxok hampànà, kasko, àton komo wya. ¹²Ohxe roro exko, omoro, àna yake ryhe mpe, bàryekomo me rma haxa manaha, katxho mehra oyehtxoho me. Ohxe roro haxa ryhe osonyhoko, àwyaney, Kryestu mryenon komo wya, ohoko ehohkanàr kom horà. Ohxe roro orwonàmko. Toto komo xe rma haxa exko. Kryestu hona roro rma haxa xenyko. Anhà hokonohnà ro me mak exko. Àro wyaro rma ohxe osonyhoko, àwyaney, ohoko ehohkanàr kom horà.

¹³Khoryenkomo karyehtanà rwonàhya-manàr hoko rma haxa exko, toto komo nenytxanàr me. Ekarymanàr hoko rma haxa exko. Hananàhno nnyàr hoko rma haxa exko. Àro wyaro ryhe àhoko roro exko, romokhàrà ro rma haka.

¹⁴Tàyweron me harha oryeyey, Khoryenkomo, tanoto ro me oyesnàr horà. Horykomo komo wya oyokarymantoko, Khoryenkomo nhutwamohsotho yano me àwyaney oyokarymantoko, tàyweron me harha oryeyey, ohona tamor komo yenyetok mak ha, Khoryenkomo yanoto ro me oyokarymantok mak ha. Noro yano me tàyweron me oyehtxoho hoye ro ryhe, atamoxko roro rma haxa, noro hyaka.

¹⁵Àro wyaro katxho kom hoko roro rma haxa exko. Àro yawo ro rma haxa exko. Àro yawo ro oyehtoko, meya nyhe ohxe rma haxa oyehtxoho yonyatxhe, toto komo, omeroron komo. ¹⁶Ohxe oyehtxoho hona haxa mpàn xenyko. Owya hananàhno ytxoho hona mpàn xenyko xarha. Àhoko roro rma haxa exko. Àhoko roro oyehtxoho hoye ro, tonyhoryexem me manaha, omoro. Oyonytxany komo xarha, tonyhoryexem

me rma rha natxhe, àhoko roro oyehtx-
oho hoye ro mak ha.

**Enyonkaxah me wos yehtoko
towakryexemà ro me noro
xenyko katxhàrà on ha.**

5 Horykomo komo yoyhera exko. Àhananàhtxok haxa xa, oyàm hananàhrà wyaro. Baryekomo komo xarha àhananàhko, oyowtà hananàhrà wyaro. ²Notxwakomo komo xarha àhananàhko, oyon hananàhrà wyaro. Omaso komo xarha àhananàhko, owosàn hananàhrà wyaro. Owya omaso komo hananàhnàtoko rma, anhá hokonohnà ro me rma exko.

³Enyonkaxah me wos yehtoko, towakryexemà ro me noro xenyko. Ewakryehnà ro me ehtoko, towakryexem me rma xenyko. ⁴Anar kom haxa ryhe, enyonkaxemo komo rma, towakryexem me rma natxow hamà. Àsok tawro hana, thohke tesnàr kom ke hamà, thake tesnàr kom ke hamà. Tànotxwan komo yowakryeny me ryhe tehxye natxhe, àhokyamo, àhar komo xarha. Khoryenkom hokon me tehtokonye, tànotxwan komo yowakryeny me htex hak nahtxoko, tàwyanye anar komo yowakryehra ro rma haka. Thorymamnohàtxhet yàmnye me rma hak nahtxoko, tàyon komo wya, tànotxwan komo wya. Àro wyaro ehtxoho komo ryhe, ohxe naha, Khoryenkomo wya.

⁵Anar komo ryhe, enyonkaxemo komo rma, ewakryehnà ro me natxow hamà. Àyanamra mak natxow hamà. Àro ke, Khoryenkom hona ro rma haxa wehxaha, kanye ro me xaxa natxhe, nyamoro ha. Khoryenkom yakoro tàrwonyemà ro me xaxa natxow hamà. Kohsaya xarha, awasnaw xarha, tàrwonyemà ro me natxow hamà. Apa y, uro nyhe txko ewakryeko, kanye ro me natxow hamà, àwya.

⁶Anar kom haxa ryhe, enyonkaxemo komo rma, teryehotanàr kom hoko natxhe, tano me rony mak ha. Twayehso rma natxhe, nyamoro ha, tàhnawonye, Khoryenkom hokohra tesnàr kom ke. Tehtokonye rma haka, twayehso rma natxhe, tàhnawonye.

⁷Àro wyaro rma àhananàhtxoko, àton komo, atxke naha, mosonà, katxho mehra ro mak esnàr kom horà. ⁸Tàyanan komo yowakryehra haxa tehtokonye ryhe, thananàhtohotho komo xanomkahnohyatzow hamà. Tàyon komo yowakryehra tehtokonye ryhe, thananàhtohotho komo xanomkahnohyatzow hamà. Kryestu yahosnyehnà komo yoho nyhe, atxke rma haxa natxhe, nyamoro ha.

⁹Enyonkaxemo yosot komo ryhe, benhosom me natxow hamà, towakryexem me esnàr kom horà, uhutwahkahpàn me esnàr kom horà. 60 mehra rma hak txemnyehà enuruthuyamo yehtoko, àmenhohnà me hak nahtxoko. Onà wyaro haxa hak nahtxoko, benhosom komo. Towenyxa ro ànyontaxah me hak nahtxoko.

¹⁰Toto komo yakoronomanyenhàrà ryhe mosonà katxho me hak nahtxoko. Thokyamo horymamnohnyenhàràtho me hak nahtxoko. Ohxe hawana komo yenyenhàrà me hak nahtxoko. Kryestu mryenon komo hrorà korokanyenhàrà me hak nahtxoko. Teryewhamnohsom komo yakoronomanyenhàrà me hak nahtxoko. Meya roro rma haxa owakryeno ynyenhàrà me hak nahtxoko. Àro wyaro hak nahtxoko, enyonkaxemo komo, benhosom komo, towakryexem komo.

¹¹Omaso me nyhe rma ehtokonye, àmenhohnà me hak nahtxoko. Àsok tawro hana. Omaso me rma hak tehtokonye, amnye tànyontanàr komo xe xarha natxow hamà. Kryestu hyaye notowyatzow hamà. ¹²Kryestu yanoto

ryhe uro kanyenhàrà rma, notowyatxhe harha, noro hyaye, tànyontanàr komo xe xarha tesnàr kom ke mak ha. Àro ke, atxke tonyxem me harha natxow hamà. ¹³Onà wyaro xarha natxhe, omaso me rma tehtokonye. Anaro rha toto kom màn yaka tàtosomà ro me natxhe. Tomyawon kom hokohra mak natxhe. Newenyehyametxhe harha. Àsok make tàrwoyemà ro me natxhe. Anar komo yokarymanye ro me natxhe. Osonytxakenyehná ryhe yokarymetxhe, nyamoro ha.

¹⁴Àro ke, omaso me rma hak tehtokonye, àmenhohnà me hak nahtxoko, enyonkaxemo komo. Nànyontatxow xarha haka. Hohtatxow haka. Ohxe hak bàn yawon komo yetxowà. Àro wyaro ohxe omaso komo yehtoko, kwàràhyakahrany harha natxow hamà, kxanhàn komo. ¹⁵Àsok tawro hana. Enyonkaxemo kukuru komo ryhe, otowsah me rma natxow hamà, kàhyayenye. Satanasà mryenon me harha natxow hamà.

¹⁶Onà wyaro hak nahtxoko, woràskomo komo. Kryestu mryenon me tehtokonye, onà wyaro hak nahtxoko. Enyonkaxah yanan me tehtokonye, newakryetxow haka. Nyamoro yowakryehra hak nahtxoko, Kryestu mryenon komo, tohsamnohsomà ro komo. Ewakryehná ro kom haxa hak yowakryetxowà.

Anaro rha hoko hananàhno yeryetxhàrà on ha.

¹⁷Tonye ro kom hak yowakryetxowà, Kryestu mryenon komo. Àwyanye xenytxoho komo ryhe, tehemaxem me nay hamà. Ohxe rma haxa xenyàr kom hoko tehtokonye, thenyehra nyhe towakryehorye natxhe. Khoryenkomo rwonà yokarymanàr hoko rma haxa tehtokonye, àmryenon komo hananàhrà hoko rma haxa tehtokonye, thenyehra

rma haxa towakryehorye natxhe. ¹⁸Àsok tawro hana, Khoryenkomo karyehtanà wya onà wyaro tawro ke.

Faka hotmompera ehtxoko. Ayanoto kom me ehtoko, nasànasà yakmeknyàr hoko ehtoko, àhotmompera ehtxoko. Nasànasà hoy haxa hak nenahno.

Àro wyaro rma nkehe, Khoryenkomo karyehtanà, àmenhosahonhàrà. Towakryexem me nay hamà, faka. Àro wyaro rma rha, towakryexem me rma rha natxhe, Kryestu mryenon yonye ro komo. Onà wyaro nkehe xarha, Khoryenkomo karyehtanà.

Tàmporye naha, ehethàrà, toto komo wya, atamohxemo komo wya.

Àro wyaro rma nkehe, Khoryenkomo karyehtanà, àmenhosahonhàrà. Àro ke, Kryestu mryenon komo yonytxoho xarha, tehemaorye rma rha naha.

¹⁹Xenye ro kom hoko, atxke nehako, mosonà, kanye yonytxahra exko. 2 me noro yanhànà yokarymany kom yehtok haxa, 3 me haxa ehtokonye, àme rye rma haxa ekarymantoko rma, nyamoro rma eyuhko. Àro wyaro àwyanye noro yanhànà yokarymatxhe rma, àro wyaro hamà, kasko. ²⁰Tanhànàthàrà hnànkahra ehtokonye, eytxoko, omeroron komo nenytxanàr me, anar komo yoseryehtoho me.

²¹Àro wyaro katxho kom yawo ro ryhe exko hampànà. Owya eytxoho kom hoko, àme rye rma haxa exko hampànà, omeroron kom hoko. Àro wyaro ryhe kxananàhyaha hampànà, Khoryenkomo nenyàr me, Kryestu Txesusu nenyàr me xarha, kahe yawon komo nenyàr me xarha. Khoryenkomo nanotomanàrà ro komo rma nyamoro ha, kahe yawon komo.

²²Ayamorà meryan hamà, àton kukuru kom hona, Khoryenkomo yanoto me haxa xenyhonàr kom horà. Owya ayamorà yeryehra ro rma haka, ohxe

tonyxemà ro me hak nahtxoko, mexe nyhe mak ha. Àsok tawro hana. Mexehra àhonanye ayamorà yeryetxhe, anatoko thutwaxem me harha nay hana, atxke exetxhàyamotoho. Àro wyaro ehtokonye, nyamoro wyaro rma rha atxke xak manaha katxho me rma rha manaha hampànà, omoro xarha, owoya àhonanye ayamorà yenyàr ke mak ha. Omoro haxa ryhe, anhà hokonohnà ro me exko.

²³Tuna marma yonhàra exko. Ufa xkunu txko xa enko, atxke txko mak ha. Àsok tawro hana. Emahona ro ekeh me manay hatà. Àro ke, ufa xkunu txko enko, oyowan yohtxe.

²⁴Anar komo yanhànàtho ryhe, thutwaxem me rma nay hamà, amnye rma. Àro ke, tanàhnohsom me nay hamà, mosonà, tketxow hamà, nyamoro hoko, thutwaxem me rma haxa anhànàthàyamo yesnàr ke. Anar komo yanhànàtho haxa ryhe, uhutwahnà me rma hak nay hamà, amnye rma. Amnye haxa, thutwaxem me harha mpànà naha ha.

²⁵Àro wyaro rma rha, ohxe anar komo yehtxoho thutwaxem me rma nay hamà, amnye rma. Anatoko uhutwahnà me rma hak nay hana. Amnye rma uhutwahnà me rma hak ehtoko, amnye haxa thutwaxem me harha mpànà naha ha. Uhutwahnà rotho ryhe, ohxe toto yehtxoho ryhe, thutwaxem me xaxa mpànà naha ha, amnye ha.

Tanotomaxemà ro komo hananàhàthàrà on ha.

6 Onà wyaro hak nahtxoko, tanotomaxemà ro komo, ehematxhohnà ro komo, thokaxe ro rma haxa tatamohxemà ro komo. Toyuhsomà ro me hak tanotomany komo yonytxowà. Onà wyaro kanye ro me hak nahtxoko. Ohxe rma haxa hak weyuhsu kanye ro me hak nahtxoko, tanotomany kom hoko. Àro

wyaro ohxe ehtokonye, Khoryenkomo wàràhyakahra harha natxow hamà, anar komo. Khananàhtoho komo wàràhyakahra xarha natxow hamà. ²Kryestu hona xenye ro me tanotomany komo yehtoko, eyuknye ro kom me rma haxa hak nahtxoko. Tamotohso ro atamokhera wehnan hamà, noro hyaka, rowtà me esnàr ke, kahra hak nahtxoko. Thenyehra rma haxa hak natamohtxowà, àhyakanye, Kryestu hona xenye ro me rma rha esnàr kom ke mak ha, noro nàhnàn me rma rha esnàr kom ke mak ha.

Àro wyaro katxho kom hoko ryhe, uhutwamohsoko, àwyanye. Àro yawo ro rma haxa àhananàhtxoko nyhe.

Àsok hana natxow ha anar me hananàhno nyne kom ha katxhàrà on ha.

³Anatoko àro yawo rohra mak hana hananàhno yeryatxow ha, anar komo. Yaworon xaxa yawo rohra hana hananàhno yeryatxow ha. Txesusu Kryestu rwon yawo rohra hana, Kohkomo rwon yawo rohra hana, khananàhtoho kom yawo rohra hana, Khoryenkom hokon me keny komo rma yawo rohra hana hananàhno yeryatxow ha. Àsok hana natxow ha, nyamoro ha, anar me hananàhno nyne kom ha.

⁴Onà wyaro natxow hamà. Ehonomnà me rma haxa nehutwetxhe haryhe. Uhutwanyehna ro me natxhe. Àtohnawo rma haxa tosonytxanàr komo xe roro natxhe. Tosoynyàr komo xe roro natxhe, tàrwonàmtoho kom hoko tehutwatxho kom hoye ro. Àro ke natakuyatxhe. Natameryeketxhe xarha. Notwàràhyaketxhe xarha. Teryesawonyehranye nosonyatxhe xarha. ⁵Othokonye rma haxa nàrwonatxhe xarha. Atxke rma haxa tehutwaxemà ro kom kax mak natxhe ha. Yaworon xaxa hutwanyehna ro kom

kaxe ryhe natxhe xarha. Onà wyaro nehutwexhe rma haryhe. Khoryenkom hoko kesnàr kom ke ryhe, kàkatxho kom ke towakryexem me rma haxa tehaxtche, ketxhe rma haryhe, nyamoro ha.

Tàtxenyeruntxahke kehtxoho kom hoko hananàhno yeryetxhàrà on ha.

⁶Khoryenkom hokono ro me kehtokonye ryhe, towakryexem me rma haxa tehaxtchow hamà. Kàkatxho kom hoko oseryehokahra kehtokonye haxa ryhe, towakryexem me rma haxa tehaxtchow hamà. ⁷Àsok tawro hana. Konunutokonye, àkatxhomra tonutxownà hamà. Kwayehnàtokonye xarha, àkatxhomra rma rha twayehyaxtchow hamà. ⁸Àro ke, oseryehokahra ro mak tehtxe, kàkatxho kom hoko. Tkatxhonke rma haxa kesnàr komo xehra ro mak tehtxe. Tànyahke marma kehtokonye, teryehorye rma tehtxe. Twomunke marma kehtokonye, teryehorye rma tehtxe.

⁹Tkatxhonke rma haxa kesnàr komo xe kehtokonye haxa ryhe, tatarymahetxhe, kanhàn komo wya. Tatahohsetxhe, kanhàn komo wya. Thenyehra rma haxa tehohketxhe, anaro rha kanhàn kom hoko. Àro hoko rma kehohkatxho komo ryhe, kakàhpokany kom me naha. Keryewhamnohnye kom me naha. Kanàhnohnye kom me naha. Komtatkatxehkany kom me naha. ¹⁰Àsok tawro hana. Tàtxenyeruntxahke rma haxa kehtxoho kom hoye ro ryhe, kanhàn kom hoko rma haxa tehaxtchow hamà, anaro rha hoko, àsok maken kom hoko.

Kukukuthàyamo ryhe, txenyeru hoko rma haxa nehohketxkonà. Àro hoye ro ryhe, khananàhtoho kom yawo rohra harha natxhe. Àro ke, thenyehra rma haxa nekhokaxehketxhe harha, tàhnawonye.

Anhà hokonohnà ro me exko katxhàrà on ha.

¹¹Omororo haxa ryhe, nyamoro wyarohra anhà hokonohnà ro me exko. Khoryenkomo mryenon me ryhe manaha, omoro. On hok haxa ryhe exko, ohxe roro oyehtxoho hoko, Khoryenkom hokono ro me oyehtxoho hoko xarha, Kryestu hona xenyero me oyehtxoho hoko xarha, toto kom xe rma haxa oyehtxoho hoko xarha, oeryewhamnohtoho yonàmnye ro me oyehtxoho hoko xarha, toto kom hoko towahke rma haxa oyehtxoho hoko xarha. Àro wyaro ohxe oyehtxoho hoko ryhe exko.

¹²Khananàhtoho kom yawo ro kehtokonye, anhà yarymanàr hoko rma haxa tehaxtchow hamà. Àro hoko ryhe exko. Karyhe roro oyehtxoho hona ro rma haxa exko. Àsok tawro hana. Karyhe roro oyehtxoho me ryhe awahanonkaye, Khoryenkomo. Tàmryenon me ànwahanonkatxhàrà rma, moskarymaye, toto komo nenytxanàr me, thenyehrohnà komo nenytxanàr me. Oyoskarymanàrà ryhe, ohxe rma haxa nehaxkonà. Oyoskarymantoko rma, karyhe roro texem me awahanonkaye, Khoryenkomo. Àro ke, karyhe roro oyehtxoho hona ro rma haxa exko.

¹³Khananàhyaha, Khoryenkomo nenyàr me. Omeroron hoko, tonyxerye txenyero me naha, noro ha. Noro rma nenyàr me khananàhyaha, Kryestu Txesusu nenyàr me xarha. Noro ryhe, noskarymaye, Ponseyu Peratusu wya. Noro yoskarymanàrà ryhe, ohxe rma haxa nehaxkonà. Noro rma nenyàr me xarha khananàhyaha.

¹⁴Khananàhtoho kom yawo ro xaxa exko. Àro yawo rono rma, ayanhàn hokohra ro mak exko. Atxke naha, mosonà, katxho mehra ro mak exko,

ohxe tonyxem me kxananàhtoho komo yehtxoho me. Àro yawo ro rma haxa exko, Txesusu Kryestu yomokhàra ro rma haka, Kohkomo yomokhàra ro rma haka.

¹⁵Noro yomoknàr xe Khoryenkom yehtoko ryhe, tonyxem me xaxa mpànà naha ha, Khoryenkom yano me mak ha. Teryehoryemà ro xaxa noro ha, Khoryenkomo. Ehomnà xaxa ymo noro ha. Noro wyaronò, anaro ehxera ro mak naha. Anaro rha kayaryet komo kayaryetà ro xaxa noro ha. Anaro rha yoh komo yohà ro xaxa noro ha. ¹⁶Tano me ro rma, àwayehpànà ro me naha, noro marma xaxa mak ha. Awasànà ymo hono ro me xaxa naha. Awasànà ymo ryhe, àhahnohpànà ro me xaxa naha, tawasnye rma haxa esnàr ke. Toto komo nenyehorà ro me ryhe naha, Khoryenkomo. Osonyhenà ro kaxe ryhe naha. Toyuhsomà ro me xaxa naha, katxho roro me hak nahko, noro ha. Ehomnà me xaxa naha, katxho roro me hak nahko, meya roro rma haxa mak ha. Àro wyaro hamà, tkatxe.

Tkatxhonkemà ro komo hananàhàthàrà on ha.

¹⁷Tkatxhonkemà ro komo ryhe àhananàhtxoko. Ehomnà ro me osonyhera ro mak ehtxok hampànà, kasko, àwyanye. Onà wyaro kahra ehtxok hampànà, kasko, àwyanye. Amnye ohxe roro rma wehxaha, tkatxhonke rma haxa ryesnàr ke, kahra ro mak ehtxok hampànà. Àsok tawro hana, tosomtkaxem me akatxhothàyamò yesnàr ke, kasko, àwyanye. Khoryenkomo wya haxa

ryhe oyowakryetxho kom hona ro ehtxoko, kasko, àwyanye. Àsok tawro hana. Kowakryenye ro kom me rma haxa nay hamà, noro, thenyehra rma haxa mak ha, keryehotanàr kom horà.

¹⁸Owakryeno ytxoho hokono ro me haxa ryhe ehtxoko, kasko xarha, àwyanye. Akoronomano ytxoho hokono ro me haxa ryhe ehtxoko. Akatxho kom hoye tàmtxoko, anar komo wya, thenyehra mak ha, amemnà ro me mak ha, kasko, àwyanye.

¹⁹Àro wyaro haxa hak nahtxoko, tkatxhonkemà ro komo, amnye Khoryenkomo newakryenàr me rma haxa tehtxoho menye, karyhe roro xaxa tehtxoho kom hona ro tehtxoho menye.

²⁰Txemohtyo y, yaworon xaxa hutwamohsoye, Khoryenkomo, owya, àro yawo ron me oyesnàr horà. Àro ke, àro yawo ro rma haxa exko, anar me oyehtwanàr hona.

Anar kom haxa ryhe, àsok make rma haxa nàrwonatxhe, Khoryenkomo yano mehra mak ha. Enytxahranye ro mak exko. Anaro rha hoko rma nosonytxetxhe haryhe, nyamoro ha. Yaworo xaxa amna nhutwehe, kany me rma natxhe haryhe. Yaworohra kany me mak natxhe ha. ²¹Kukukuthàyamò ryhe nawexenàmtxownà hamà, yaworo xaxa amna nhutwehe, kanyenàr me tesnàr kom ke, yaworonohnà hoko rma àro wyaro kanyenàr me tesnàr kom ke. Àro ke ryhe, kxananàhtoho kom yawo rohra harha natxhe, nyamoro ha.

Towahke xaxa nay hamà, Txesusu Kryestu, khokonye. Àro wyaro towahke noro yehtxoho hutwanàr xe roro wehxaha, owyanye.

TXEMOHTYO HYAKA PAWRU NMENHOTHO ÀHONANO RMA ON HA.

Txemohtyo y ohyaka àmenehe katxhàrà on ha.

1 Pawru uro ha. Kryestu Txesusu nànyaketxho uro. Ànyahxah me wehxaha, Khoryenkom yano me. Noro wya, karyhe roro xaxa mpànà manatxhe ha, katxhàrànhàr me tehxtxhe, Kryestu Txesu yoh me kesnàr kom ke. Àro wyaro kehtxoho komo yokarymaxe ryhe ronyake, Kryestu.

²Txemohtyo y, ohyaka àmenehe. Rohokru me manaha, omoro. Ronàhnàn me xaxa manaha. Onà wyaro àkehe, Khoryenkomo wya, ohoko. Towahke exko, Txemohtyo hoko, àkehe. Àhnàn yawo rma haxa exko, ohxe txeryko, àkehe, àwya, Kryestu Txesusu wya xarha. Kyàmkom me rma naha, Khoryenkomo. Kohkom me rma naha, Kryestu Txesusu.

Oyonyàr xe rma haxa wehxaha katxhàrà on ha.

³Ohoko ryhe tàrwonyemà ro me wehxaha, Khoryenkom yakoro. Noro hyaka ryhe tatamohxemà ro me wehxaha. Noro hyaka tatamohxemà rma, yaworon me xaxa kehtuwehe, rohnawo. Rohoryen heno komo xarha, àro wyaro rma rha natamokyatxkon hatà, noro hyaka. Tàhnawonye yaworon me xaxa tehtwanàr kom me rma rha natamokyatxkon hatà, Khoryenkomo hyaka.

Noro rma yakoro, tàrwonyemà ro me wehxaha, ohoko, kohsaya xarha, awas-naw xarha. Ohutwahkahpàra roro rma haxa wehxaha. Ohoko rorwonàmnnàtoko rye rma, onà wyaro àkehe, àwya. Apa y, ohxe xaxa manay hamà, noro txko hoko, àkehe, àwya, ohoko.

⁴Àsok tawro hana. Rohnàn owratathàràtho uhutwen hamà. Rowya uhutwantoko rma, ohnàn yawo rma haxa wehxaha. Oyonyàr xe rma haxa wehxaha, ryeryehotatàhkatxho me.

Ewankaramra ro mak exko katxhàrà on ha.

⁵Kryestu hona xaxa owya xenyetxhàrà uhutwehe. Onotxwan heno htzero ryhe, noro hona xenye ro me rma haxa neh-xakonà, Roytxe heno. Noro hona xenye ro me rma rha neh-xakonà, Ewnese, oyonà rma. Nyamoro wyaro rma rha noro hona xenye ro me xaxa mpànà naha ha, Txemohtyo, kany me wehxaha.

⁶Àro ke, onà wyaro àkehe, owya, ehutwahkahpànà ro me oyehtxoho me. Tàyweron me harha oryeye, Khoryenkomo, tanoto ro me oyesnàr horà. Amnyehra tàyweron me harha oryeye, ohona ramorà yenyàr ke. Noro yano me tàywerono ro me rma manay hamà. Àro hoye ro atamoxko roro rma haxa, noro hyaka.

⁷Àsok tawro hana. Towankaranye kesnàr kom horàhnà tokato yàmeye, Khoryenkomo, kàwyanye. Ewankaramra haxa kesnàr kom horà ryhe nàmeye, osox kesnàr kom horà xarha. Takàhso kesnàr kom horà xarha, tokato yàmeye, kàwyanye. ⁸Àro ke, Kohkomo yokarymanàr hokono ro me exko. Ewankaramra ro mak exko, toto kom hona. Tahryemxe ryehtxoho hoko xarha, ewankaramra rma rha exko. Kohkom yano me ryhe, tahryemxe wehxaha. Omoro xarha, rowyaro rma rha oyerewhamnohtoho enàmko. Owyà àrwo yonyhorunu yokarymanàr ke ryhe, teryewhamnohsom me mpànà manaha ha. Ayakoronomehe mak ha, Khoryenkomo. Tahoxet ke ryhe ayakoronomehe.

⁹Noro rma konyhoryetxownà. Tàmryenon me kwahanonkatxownà,

enyhoru ro me kesnàr kom horà. Ohxe kexetxhàyam hoye rohra ryhe, konyhoryetxownà. Tehutwatxhàrànhàr yano me haxa ryhe konyhoryetxownà, towahkem me xaxa tesnàr ke mak ha. Amnyehra rma haxa, tàwya akàhtono yhera ro rma haka, onà wyaro nkekonà htexer hakahpa tà, Khoryenkomo. Nyamoro hoko ryhe towahke xaxa wehxaha hampànà, Kryestu Txesus yoh me harha esnàr kom ke mak ha, kekonà htexer hakahpa tà, khokonye. ¹⁰Amnye nyhe rma, towahkem me xaxa nosonyhoye, kàwyanye, Kryestu Txesusu yomoknàr ke mak ha, konyhoryeny komo yomoknàr ke mak ha. Kwayehtoho komo yohà ymotho yarymatxehkaye, noro. Karyhe roro harha kehtxoho komo ryhe hutwamohsoye, kàwyanye. Àwayehpànà ro me kehtxoho komo ryhe hutwamohsoye, àrwo yonyhorunu yokarymatxho ke.

¹¹Àro rma yokarymanye ro me rowahanonkaye. Tànànyaknyàrà ro me rowahanonkaye. Hananàhno nyne ro me rowahanonkaye. ¹²Àro ke, toto komo ryeryewhamnohyatxhe rye rma haxa, rowya ekarymanàr ke. Àwyanye ryeryewhamnohnàtoko rma, ewankaramra ro mak wehxaha. Àsok tawro hana, rowya Kryestu hona xenyàr ke mak ha. Noro rma uhutwehe. Rokurunhonye ro me xaxa mpànà naha ha, kany me wehxaha, noro hoko. Uro ryhe, kotàmye, àwya, rokurunhonàr horà. Noro ryhe rokurunhehe roro rma haxa hampànà, tomokhàra ro rma haka. Tomoknàtoko rma, noro nkurunhotho me tonyxem me xaxa mpànà wehxaha ha.

¹³Ronekarymatxho yawo ro rma haxa exko. Onenytxatxhàrà rma yawo ro exko. Yaworon xaxa rma yawo ro exko. Àro hoko rma haxa ehohkako. Kryestu hona xaxa xenyko. Toto komo xe xaxa exko. Àro wyaro ryhe tehxtatxow hamà,

Kryestu Txesus yoh me kehtokonye. ¹⁴Yaworon xaxa hutwamohsoye, Khoryenkomo, owya, àro yawo ron me oyesnàr horà. Àro ke, àro yawo ro rma haxa exko, anar me oyehtwanàr hona. Ayakoronomehe, Khoryenkomo yokato. Noro ryhe, kàhnawonye roro naha.

Ohneseforu yokarymatxhàrà on ha.

¹⁵Rokaytà menytxek hamà. Rohnànkatzownà, Aaseya yamtar hon komo, omeroron komo. Àwawonye ryhe nehxtatxkonà, Fexeru komo, Ehmohxenes xarha. Àro wyaro rokaytà menytxek hamà.

¹⁶⁻¹⁸Ohneseforu haxa ryhe, rakoronomanye ro me nehxakonà. Yake ro rowakryeye. Tahryemxe ryehtxoho hoko ryhe, ewankaramra ro mak nehxakonà. Homa hona tahataktxhe rma, teryewrye ro rma haxa rohoryakonà. Taa. Amnye ronyey haxa ha. Ehfesu ho ryehtok xarha, thenyehra rma haxa kakoronomekonà. Noro wya kakoronomatxhàrà rma muhutwen hamà. Àro ke, onà wyaro àkehe, Kohkomo wya, noro hoko. Ohneseforu hnàn yawo rma haxa exko, àkehe, àwya. Amnye oyomoknàtoko, noro hnàn yawon me osonyhoko, àkehe, àwya. Onà wyaro àkehe xarha, noro mryenon kom hoko, Ehfesu hon kom hoko. Ohneseforu mryenon komo hnàn yaw xarha exko, àkehe, Kohkomo wya.

Oyeryewhamnohtoho enàmko katxhàrà on ha.

2 Kàrà y, omoro ryhe, ohxe roro rma haxa exko, ohnawo. Ayakoronomehe, Kryestu Txesusu. Àsok tawro hana, khokonye towahkem me xaxa tesnàr ke mak ha. Towahke noro yehtxoho hoko rma haxa exko, ohxe roro oyehtxoho me.

²Ronekarymanàrà ryhe menytxekonà, toto komo nenyàr me, thenyenojnë komo nenyàr me. Onenytxatxhàrà rma ekarymako, horykomo komo wya, yaworon komo wya, ekarymany me rma rha nyamoro yehtxoho me. Anar komo wya nekarymetxow hamà.

³Kryestu Txesusu yanoto komo ryhe, enyhoru komo rma, teryewhamnohtoho komo yonàmyatxow hamà. Waha komo wyaro ryhe nenàmyatxhe roro rma haxa, nyamoro ha. Àro wyaro rma rha oyerewhamnohtoho enàmko, omoro xarha.

⁴Àsok hana natxow ha, waha kom ha. Anyehxah me natxow hamà, waha me tàtonàr kom horà. Waha me tàtontokonye, tanyeknyenhà yamo yoyuknur xe natxow hamà. Àro ke, tomyawon kom hokohra natxhe kahpa, toh komo yoyuknur xe tesnàr kom ke. Àro wyaro rma rha, ayanyeknyenhàrà ryhe yoyuknye ro me exko.

⁵Àsok hana natxow ha, tatahohsom kom ha, totkukmaxem komo. Osompamnohsah me natxow hamà, mokà rma haxa omoro hamà tawro horà. Osompamnohpàn me haxa tehtokonye ryhe, mokà rma haxa omoro hamà, katxho mehra natxow hamà. Àro wyaro rma rha osompamnohsah me exko, Khoryenkom hokono ro me oyehtxoho hoko, mokà rma haxa omoro hamà katxho me oyesnàr horà.

⁶Àsok hana natxow ha, bararàn hokon kom ha. Thokaxe ro rma haxa natamokyatxow hamà. Àro ke, nyamoro htzero nenahyatxow hamà, tàyhor kom hoye. Nyamoro wyaro rma rha, omoro xarha, thokaxe ro rma haxa atamoxko, Kohkomo hyaka, noro newakryenàr me oyesnàr horà.

⁷Àro wyaro katxho kom hoko ryhe ehutwako. Àsok tawro hana. Yaworo rma haxa nhutwamohsotàhken hamà, Kohkomo, owya.

⁸Txesusu Kryestu hutwanye ro me exko. Àwayehxemo kom waye asanàm-sahonhàrà ryhe noro ha. Dafe heno yohamàtho ryhe noro ha. Àro wyaro rma noro yokarymehe, àrwo yonyhorunu, ronekarymanàrà rma.

⁹Rowya ekarymanàr hoye ro ryhe, ryeryewhamnohyatxhe, toto komo. Àro hoye ro rma, watxa ymo yaka ahryemxaho wehxaha. Wahanhotho komo yasohtosaho wyaro, tasohtoso wehxaha, yawaka ke. Khoryenkomo rwon haxa ryhe ahryempenà ro me naha. Tokarymaxem me rma naha. ¹⁰Àro ke ryeryewhamnohtoho wenàm yaha. Omeroro rma haxa wenàm yaha, Khoryenkomo nwahanonkatxho komo yonyhoryenàr horà, kàwyaronye rma rha esnàr kom horà. Konyhoryetxhe, Khoryenkomo, Kryestu Txesusu yoh me kesnàr kom ke. Konyhoryetxehkatxho komo ryhe, ohxe roro rma haxa kehtxoho kom me rma naha, esnàrà ro me mak ha.

¹¹Onà wyaro katxho ryhe, yaworo xaxa naha. Kryestu wayhàthàrà wyaro, àwayehsah me rma rha tehxye tehxtatxhe, kàhnawonye, kanhàn kom hokohra harha kehtxoho menyè. Noro wyaro àwayehsah me kehtokonye, noro wyaro rma rha karyhe roro harha tehxtatxhe hampànà. Àro wyaro katxho rma, yaworo xaxa naha.

¹²Onà wyaro katxho xarha, yaworo rma rha naha. Noro wyaro enàmnyenhàr me kehtokonye, noro wyaro rma rha ehonomnà me harha tehxtatxhe hampànà, katxho rma, yaworo xaxa naha.

Onà wyaro katxho xarha, yaworo rma rha naha. Kryestu mryenonàhnà uro kanyetho me kehtokonye, amnye, romryenonàhnà omoro kehe rma rha hampànà, kàwyanye, noro ha, katxho rma, yaworo xaxa naha.

¹³Onà wyaro katxho xarha, yaworo rma rha naha. Anatoko koskarymatx-

hàyamonhàrà yawo rohra harha teh-atxow hana. Kryestu haxa ryhe, tà-wonàmàthàrànhàrà yawo roro rma haxa naha. Yaworonohnà uro kanyehná ro kax mak naha ha. Àro wyaro katxho rma, yaworo xaxa naha.

Khoryenkomo wya ohxe xaxa manaha katxho hoko rma haxa exko katxhàrà on ha.

¹⁴ Àro wyaro katxho komo hutwahkahpàrà xaxa hak nahtxoko, Kryestu mryenon komo. Àhananàhtxok xarha. Onà wyaro ryhe àkehe, Kohkomo nenytxanàr me, kasko, àwyanye. Oyosonytxantokonye, osoyhenà ro me ehtxoko, kasko, àwyanye. Osoytxoho komo ryhe atxke naha. Enytxanyetho komo yanàhnohyaha.

¹⁵ Ohxe oyehtxoho hoko rma haxa exko. Khoryenkomo wya, ohxe xaxa manaha, katxho hoko rma haxa exko. Khoryenkomo yanoto me ryhe manaha. Noro yanoto me rma, ohxe roro rma haxa atamoxko, àhyaka, onà wyaro kany mehra oyehtxoho me, atxke nay hamà, àhok ryehtxohotho, kany mehra oyehtxoho me. Yaworo rma haxa ekary-mako, Khoryenkomo rwonà, yaworon xaxa rma.

¹⁶ Àsok make rma haxa nàrwonaxthe, àton kukuru komo, tàwyanye hananàhno ynyàr me. Khoryenkom yano mehra rma haxa hananàhno yeryatxhe rma haryhe. Enytxahranye rma haxa exko hampànà. Àrwon komo yonytxatxho hoye ro ryhe, atxke rma haxa natxhe hampànà, toto komo. Khoryenkom hokonohnà ro me rma haxa natxhe hampànà. ¹⁷ Eherya ymo wya khunmatanàhtoho komo wyaro, anàhnohno nyne me rma haxa naha, àrwon komo, anar me hananàhno ytxoho. Nyamoro wyaro rma rha anar me hananàhno yeryatxhe, Emenew komo, Feryetu xarha. ¹⁸ Nyamoro ryhe,

nawexenàmtxownà. Yaworon xaxa hokohra harha natxhe. Onà wyaro haxa kany me rma natxhe haryhe. Kwayhàtxhenye, asanàmpàrà harha teh-atxow hamà, àsok tawro hana, asanàmsah me rma kesnàr kom ke hatà, kany me rma natxhe haryhe. Nyamoro yonytxatxho hoye ro ryhe, Kryestu hona xenyhera harha natxhe, anar komo.

¹⁹ Tàmryenon komo ywero xaxa mak naha ha, Khoryenkomo. Nyamoro ryhe, noro mán me natxhe. Etxeh me ryhe natxhe, towaxkemà ro me xaxa mak ha. Bàn me ryhe netxownà, noro ha. Onà wyaro katxho komo ryhe, nyamoro yotakyan hamà, noro mryenon me. Tàmryenon komo ywero xaxa naha, Kohkomo, katxho rma, netakyatxow hamà. Onà wyaro katxho xarha, Kohkomo mryenon uro kany komo ryhe, noro mryenon me xaxa tehtokonye, tanhàn kom hokohra harha natxow hamà, katxho rma, nyamoro yotakyan hamà, noro mryenon me.

²⁰ Àsok hana nay ha, katxhonano ha. Horykomo kom mán yawo tehtoko, onà wyaro nay hamà. Anaro ryhe, ohxe nyhe naha, uru yakàhtosaho, pàrata yakàhtosah xarha. Enyhoru me xaxa tonyxem me naha. Emahona rohra mak àhok natxow hamà, eh komo. Hawana komo yomoknàtok marma, àhok natxow hamà, enyhoru me es-nàr ke mak ha. Anaro haxa ryhe, ohxe-hra nyhe naha, wewe yonyhoryexaho, oryen kahsah xarha. Àro ryhe, enyhoru mehra tonyxem me naha. Àro ke, emahona ro àhok natxow hamà, eh komo. ²¹ Àro wyaro rma rha teh-atxhe, kàwyamo, enyhoru ro me hana, enyhoru ro mehra haxa hana. Enyhoru ro mehra ehxahotho rma, tosonyhoryetxe. Anhà hokohra harha tehtxe. Osonyhor-yexaho rma, Kohkom yanoto me teh-atxow hamà. Noro ryhe, kanotometxow hamà, enyhoru ro me harha kesnàr kom

ke. Noro yomyawon hoko rma haxa tehxtaxow hamà.

²² Àsoken kom hok hana nehohketxow ha, bàryekomo kom ha. Tanhàn kom hoko nehohketxow hamà. Omoro ryhe, nyamoro wyarohra ro mak exko. On hok haxa ryhe exko, ohxe roro oyehtxoho hoko, Kryestu hona xaxa owya xenytxoho hoko xarha, toto komo xe rma haxa oyehtxoho hoko xarha, towahke roro oyehtxoho hoko xarha. Àro wyaro ohxe oyehtxoho hoko ryhe exko. Àro wyaro ohxe oyehtoko, enyhoru komo wyaro manay hamà. Àsok hana natxow ha, nyamoro ha. Kohkom yakoro tàrwonyemà ro me natxow hamà. Noro yakoro tàrwonyemà rma, anhá hoko ehutwahnà ro me natxow hamà, tàhnawonye.

²³ Anar komo ryhe, akàhpàra haxa natxhe. Tàywenyeke rma natxhe. Àro hoye ro nosonytxetxhe rma haryhe, àtohnawo rma haxa mak ha. Àro wyaro tosonytxatxho kom hoye ro, tosoyxemà ro me rma haxa natxhe. Àro ke ryhe, nyamoro yonytxanyehná ro me xaxa exko.

²⁴ Kohkom yanoto me kehtoko ryhe, tosoyhoryehra tehxaha. Towahke haxa tehxorye tehxaha, toto kom hoko, omeroron kom hoko. Hananàhno nyne me tehxorye tehxaha. Hananàhno ytxoho hoko ryhe, tàywero tehxorye tehxaha. Towakàhkahporyehra tehxaha. ²⁵ Kanweknye komo hananàhnàtoko, towahke roro rma tehxorye tehxaha.

Àro wyaro kàwya thananàhnàtokonye, anar me harha nehutwetxow hana, kanweknyetho komo. Anar me harha anhànàthàyamo yonyhen hana, Khoryenkomo, àwyaney. Yaworon xaxa hutwetxow harha hana. ²⁶ Worokyamo yohà ymo yoyukneyhnà me harha natxow hana. Àsok tawro hana. Nyamoro yonkuhtonyenhàr me nay hamà, noro ymo. Tehutwatxho yano

me, anhá hokon me harha netxownà hamà, noro ymo. Toyuknye ro me harha netxownà hamà. Anatoko, noro ymo yoyukneyhnà me harha natxow hana, kàwya thananàhrà kom ke mak ha, towahke roro kesnàr ke mak ha.

Amnye noseryehoketxhe rma haxa hampànà toto komo katxhàrà on ha.

3 Onà ryhe uhutwamohsehe, owya. Amnye, Kohkomo yomohtoho hahnoko rma haxa ehtoko, noseryehoketxhe rma haxa hampànà, toto komo, atxke rma haxa tesnàr kom ke. ² Notàhnànàryatxhe rma haxa hampànà. Tàtxenyeruntxahke rma haxa natxhe hampànà. Ehomomnà ryhe uro ketxhe hampànà. Tosnaka rma haxa anar komo yonyatxhe hampànà. Wàràhyakano yeryatxhe hampànà. Tàyàm komo yoyukneyhnà ro me rma haxa natxhe hampànà. Tàyon komo yoyukneyhnà ro me xarha natxhe hampànà. Uro txko ryhe mewakryeko kanyehná ro me natxhe hampànà, towakryenyenhàyamo wya. Enyhoru hokonohnà ro me rma haxa natxhe hampànà. ³ Anar komo hnàn yawonohnà ro me rma haxa natxhe hampànà. Oseryewhokahnà ro me rma haxa natxhe hampànà, anar kom hoko. Koknohno yeryatxhe hampànà. Tweromnà ro me rma haxa natxhe hampànà. Enyhoru xanhànà ro me rma haxa natxhe hampànà. ⁴ Waha komo wya, tàmrýenonàthàyamo yàmyatxhe hampànà. Tanhàn kom hoko rma haxa kàtatàhketxhe hampànà. Ehomomnà me rma haxa nosonyatxhe hampànà. Teryehotanàr komo xe rma haxa natxhe hampànà. Khoryenkom xehra ro mak natxhe hampànà. ⁵ Khoryenkom hokono wyaro rma ryhe nosonyhetxhe hampànà, toto komo wya. Noro hokon mehàr mak natxhe hampànà. Noro yahoxetà hutwanyehná ro kom kaxe

ryhe natxhe. Omoro ryhe, àro wyaron kom wawohra ro mak exko.

⁶Àro wyaron komo ryhe, nowomyatxhe, anar kom màn yaka. Àmàn kom yawo rma, woràskomo komo yonkuhtetxhe. Tànhananàhrà ro me harha neryatxhe.

Àsok kom hana natxow ha, nyamoro ha, woràskomo komo. Ahoxemra ro mak natxow hamà, tàhnawonye. Tanàhnohsom me tehtxoho kom hona ryhe, noseryehyatxhe, atxke rma haxa tesnàr kom ke. Anaro rha tanhàn kom hoko tehohkaxemà ro me natxhe. ⁷Anaro rha thananàhnnye komo rma yonytsetxhe haryhe. Yaworon xaxa ywenyekenon ro me rma natxhe, nyamoro ha, woràskomo komo. Àro wyaron komo rma yonkuhtetxhe, anhá komo.

⁸Onkuhtono ynye komo ryhe, yaworon xaxa yameryekanye ro me natxhe. Nyamoro wyaro rma rha nehxatxkon hatà, Xanes heno komo, Xampàryes heno xarha, amnyehran heno komo. Moyses heno yameryekatxownà hatà, nyamoro heno. Nyamoro heno wyaro rma rha, yaworon xaxa yameryeketxhe, amnyeno rma komo xarha, onkuhtono ynye komo. Atxke rma haxa tehtwaxemà ro kom kaxe ryhe natxhe. Khananàhtoho kom yawo ronohnà ro kom kaxe rma natxhe.

⁹Mexehra mak hananàhno yeryatxhe hampànà. Àsok tawro hana. Mexehra onà wyaro harha nketxhe hampànà, toto komo, àhokonye. Tàywenyeken me natxow hamà, moxamo, ketxhe hampànà, omeroron komo, àhokonye. Àro wyaro rma rha nketxkon hatà, toto heno komo xarha, Xanes heno kom hoko.

Onenytxatxhàr yawo roro rma exko katxhàrà on ha.

¹⁰Ohxe ryehtxoho yonyenhàr me manay hamà. Àsok hana hananàhno ytxoho hoko wehxakon ha. Àsok hana ohxe roro wehxakon ha. Àsok hana kehtwewkon ha, Khoryenkom yoyuknye ro me ryesnàr horà. Àsok hana Kryestu hona xenye ro me wehxakon ha. Àsok hana ewakàhkahpànà ro me wehxakon ha. Àsok hana toto komo xe wehxakon ha. Àsok hana wenàmyakon ha, anar komo wya ryeryewhamnohnàtoko. Àro wyaro ohxe ryehtxoho menyakon hamà, rohoko oyehohkanàr horà.

¹¹Àsok hana teryewhamnohsom me wehxakon ha. Teryewhamnohsom me rma haxa wehxakon hamà, Antxeyokeya ho ryehtoko, Ekonyu ho xarha ryehtoko, Ryestra ho xarha ryehtoko. Àro wyaro ryehtxoho xarha menyakon hamà. Thenyehra rma haxa ryeryewhamnohyatxkonà, àton komo, anaro rha owto hon komo. Omeroro rma wenàmyakonà. Kohkomo ryhe rokurunhoye, nyamoro hona.

¹²Kryestu Txesusu yoh me kehtokonye, teryewhamnohsom me tehxatxow hamà. Khoryenkom hokono ro me kesnàr komo xe kehtokonye ryhe, teryewhamnohsom me tehxatxow hamà. ¹³Atxke rma haxa natxhe hampànà, anhá komo, onkuhtono ynye ro komo. Atxke texetxhàyamothon yoho rma haxa, atxke roro rma haxa natxhe hampànà. Anar komo yonkuhtetxhe hampànà. Nyamoro rma, tosonkuhtosom me xarha natxhe hampànà.

¹⁴Omoro haxa ryhe, onenytxatxhàr yawo roro rma exko. Àro hoko rma, yaworo xaxa nay hamà, kany me mehaxakonà. Àro yawo roro rma exko. Ekarymanyenhàyamo ryhe, ohxe rma haxa nehxatxkon hamà, owya.

¹⁵ Omryen yaye ro rma, Khoryenkom karyehtanà yweron me mehxakonà. Ahananàhnye ryhe àro ha, Khoryenkom karyehtanà, àmenhosahonhàrà. Ahananàhyaha, owo Kryestu Txesus hona xenytxoho me, àro hoye ro Khoryenkomo nenyhoryetxho me oyehtxoho me. ¹⁶ Khoryenkom yano me ryhe, amnyehran heno komo mnenhotho ryhe àro ha, omeroro rma. Àro hoye ro ryhe, hananàhno teryatxhe. Àro hoye ro rma rha, atxke ehxemo komo thanatanàhyatxhe xarha. Àro hoye ro rma rha, ohxe harha ehtxok hampànà, tketxhe xarha, toto komo wya. Àro hoye ro rma rha, onà wyaro ryhe ehtxoko, ohxe roro oyehtxoho menye, tketxhe xarha, àwyanye. ¹⁷ Khoryenkomo mryenon komo hananàhtàkatxho ryhe àro ha, Khoryenkom karyehtanà, enyhoryexah me ehtxoho menye, Khoryenkom yomyawon hokono ro me ehtxoho menye, anaro rha enyhoru rma hokono ro me ehtxoho menye.

Onà wyaro khananàhyaha hampànà katxhàrà on ha.

4 Khananàhyaha hampànà, Khoryenkomo nenyàr me, Kryestu Txesusu nenyàr me xarha. Amnye wahanonkano ynye me mpànà naha ha, noro ha. Tanàhnohsom me manatxhe hampànà, kany me rma mpànà naha ha, àwayehpàn komo wya, àwayehxemotho komo wya xarha. Amnye haxa mpànà nosonyhehe ha, noro ha. Kàkayaryet kom me haxa mpànà nosonyhehe ha. Àro ke ryhe, onà wyaro khananàhyaha hampànà, tomohsom me rma haxa esnàr ke.

² Àrwo yonyhorunu ekarymak xaxa mak hampànà, toto komo wya. Àhoko roro rma haxa exko hampànà, oyonytxanàr xe ehtokonye, oyonytxanàr xehra xarha ehtokonye.

Atxke ehtokonye, eytxok mak hampànà. Atxke xak manaha, kasko, àwyanye. Onà wyaro haxa ryhe ohxe exko, kasko xarha, àwyanye. Ewakàhkahpànà ro me rma haxa exko hampànà. Hananàhno ynyàr hoko roro rma haxa exko hampànà.

³ Àsok tawro hana. Amnye, yaworon xaxa yonytxanàr xehra harha natxhe hampànà, toto komo. Yaworon xaxa hoko, thananàhnye komo xehra harha natxhe hampànà. Àsoken kom haxa hana yonytxanàr xe natxow ha. Teryehotanàhnye ro kom haxa yonytxanàr xe natxow hamà. Àro ke, thananàhnye ro komo yanyekyatxhe hampànà, tàhyakanye. Teryehotanàhnye ro komo ryhe yanyekyatxhe hampànà. ⁴ Yaworon xaxa hoko ryhe nehanahuryatxhe hampànà, tàwyanye enytxanàr hona. Yaworonohnà haxa yonytxanàr xe ryhe natxhe hampànà, nyamoro ha.

⁵ Omoro haxa ryhe, takàhso roro rma haxa exko. Toto komo wya oyerewhamnohtoho enàmko. Àrwo yonyhorunu yokarymanàr hoko roro rma haxa exko. Eten kom hok hana manay ha, anaro rha Khoryenkom yomyawon hok hana. Àro hoko rma haxa exko, owoyà àtàhkanàr horà.

Uro ryhe rowayehrà hahnoko rma haxa wehxaha katxhàrà on ha.

⁶ Uro ryhe, rowayehrà hahnoko rma haxa wehxaha. Khoryenkomo wya tàmsomà wyaro ryhe wehxaha. Taknyohsomà wyaro rma wehxaha. Kàwyanye kanawa yewekantokono wyaro ryhe, àtehe. Àro wyaro rowayehrà hahnoko rma haxa wehxaha.

⁷ Anhà yarymanàr hokono ro me rma haxa ehxahonhàrà uro. Tàkràt kom hoko otkukmaxemo komo wyaro ryhe, enàmtàhkanyenhàrà rma haxa uro. Khananàhtoho kom yawo ro rma haxa ehxahonhàrà uro. ⁸ Amnye, Kohkomo

nàmrà wahohsaha. Ohxe roro ryex-etxhàràtho yehetho rma wahohsaha. Kohkomo nhenyeketxho rma àro ha. Noro ryhe, wahanonkano ynye ro me naha. Yaworo rma haxa khutwatxehkanye ro kom me naha. Àro hoye ro wahanonkano yeryaha hampànà. Noro rma nàmyaha hampànà, rowya, tomohtoho ho. Uro marma rowya nàmyaha, kahra wehxaha. Anar komo wya xarha nàmyaha, tomoknàr xan komo wya mak ha.

Mexehra rma haxa mpànà omok ha katxhàrà on ha.

⁹Rohyaka tomohtxahke rma haxa exko. Mexehra rma haxa mpànà omok ha. ¹⁰Àsok tawro hana, rohyaye raronotho komo tonàr ke. Demasà ryhe, rohnànkatehkay mak ha. Teryehotanàr xe rma haxa nehxaonà, amnyeno rma komo wyaro, Khoryenkom xanhàn komo wyaro. Tesaroneka hona ryhe toye. Kryesentxe ryhe, Karaseya yamtar hona toye. Txetu ryhe, Dawmahseya yamtar hona toye. ¹¹Rukas marma ryhe, rakoro naha. Mahkusu ryhe soko, oyomoknàtoko. Noro rma, ohxe rma haxa mpànà naha ha, rakoronomanàr hoko. ¹²Txehkeku ryhe ànyakyako, Ehfesu hona, ohyakanye.

¹³Rohononàtho ànomye, Tàroakne ho. Kahpu hyawo rma ànomye. Àrotho ryhe soko, oyomoknàtoko. Rokaryehtanàtho xarha soko. Àmenhosahonhàràtho xarha soko. Àrotho xe rma haxa wehxaha.

Omeroro rma haxa rohnànkatehkatxownà ha katxhàrà on ha.

¹⁴Thenyehra rma haxa rowàràhyakeko, Aryesantàrye. Yawaka yakàhtonye ro rma noro ha. Amnye ryehenàhyaha hampànà, Kohkomo, noro ymo heno hoko. ¹⁵Omero ryhe,

noro ymo hona mpàn xenyko. Àsok tawro hana, thenyehra rma haxa àwya ranweknàr ke mak ha. Ronekarymanàr rma yanwekyaknano, thenyehra rma haxa mak ha.

¹⁶Sesa komo nenytxanàr me roskarymantoko, àro ma htzero roskarymantoko rma, ehxera ro mak nehxatxkonà, rokarymany komo, enyhoru mosonà kany komo rma. Omeroro rma haxa rohnànkatehkatxownà ha. Àhokony hak noseryewhokano, Kohkomo.

¹⁷Noro haxa ryhe, rakoro rma haxa nehxaonà. Rakoronomekonà rma haxa, rowya tàrwonà yokarymanàr horà, tkatehkaxe ro ekarymatxehkanàr horà. Rakoronomekonà rma haxa, Xuknewyanahnà komo wya tàrwonà yonytxanàr horà, omeroron komo wya enytxanàr horà. Àro ke ryhe rokurunhoye, Kohkomo. Kamara wyaron kom hona rokurunhoye. ¹⁸Rokurunhehe rye rma haxa noro ha. Àsok tawro hana, ranàhnohtxahke natxow ha, anar kom ha. Nyamoro hona ryhe rokurunhehe rye rma haxa. Tànkurunhonàr ro me ryeryaha, kahe yaka ranàr horà, towto hon me harha ryenyàr horà. Ehonomnà me xaxa naha, noro ha, katxho roro me hak nahko. Àro wyaro hamà tkatxe.

Ohnàn yawo rma haxa natxow hatà tanon komo katxhàrà on ha.

¹⁹Ohnàn kom yawo rma haxa nay hatà, Pawru, kasko, Pàryesera komo wya, Aakera wya xarha. Àro wyaro rma rha kasko, Ohneseforu mryenon komo wya xarha.

²⁰Koryentu ho rma noknomye, Erastu. Tàrofemu ryhe ànomye, Meryetu ho. Ekeh me nehxaonà.

²¹Txemnyehà ywaho ro rma haxa omoko. Tomohtxahke rma haxa mpàn exko.

Ohnàn yawo rma haxa natxow hatà,
Ewbur komo, Pàruknentxe xarha, Ryenu
xarha, Krawdeya xarha, omeroro kowtà
komo xarha, tanon komo rma.

²² Ohnawo rma haxa Kohkom yehtx-
oho hutwanàr xe roro wehxaha, owya.

Towahke xaxa noro yehtxoho hutwanàr
xe roro wehxaha, owyanye, omeroron
komo wya.

TXETU HYAKA PAWRU NMENHOTHO ON HA.

Txetu y ohyaka àmenhehe katxhàrà on ha.

1 Pawru uro ha. Khoryenkom yanoto uro. Txesusu Kryestu nànyaketxho uro. Khoryenkomo nwahanonkatxho komo hananàhso ryhe ronyakye, noro ha. Àhananàhyatxhe, meya nyhe noro hona rma haxa àwyaneye xenytxoho me, meya nyhe àwyaneye yaworon xaxa hutwatxho me. Àsok tawro hana. Yaworon xaxa hutwatxho hoye ro ryhe, Khoryenkom hokono ro me tehxtaxow hamà.

²Àro wyaro hananàhno ynyàr hokono ro me wehxaha, karyhe roro harha kehtxoho kom hona ro ryesnàr ke. Karyhe roro harha natxhe hampànà, romryenon komo, kanyenhàr me naha, Khoryenkomo. Amnyehra rma haxa, tàwya akàhtono yhera ro rma haka, àro wyaro kanyenhàr me naha. Àtemarontahnà ro me mak naha, noro ha. ³Amnyehra tàrwonà yonytxamohsohra rma hak nehkonà. Amnye rma haxa ryhe nenytxamohsoye, toto komo wya, enytxamohsonàr xe harha tesnàr ke mak ha. Nenytxamohsoy haxa ha, amna wya ekarymanàr ke mak ha. Ekarymaneye ro me ryeryeye. Àro ke wekarymehe, noro yano me, konyhoryeny kom yano me.

⁴Txetu y, ohyaka àmenhehe. Rohokru me xaxa manaha, omoro. Àsok tawro hana, Kryestu hona xeny me rowya oynyàr ke hamà. Rowyaro rma rha noro hona xenye ro me manay hamà.

Onà wyaro àkehe, Khoryenkomo wya, ohoko. Towahke exko, Txetu hoko, ohxe txeryko, àkehe, àwya, Kryestu Txesusu wya xarha. Kyàmkom me rma naha,

Khoryenkomo. Konyhoryeny kom me naha, Kryestu Txesusu.

Onà wyaron komo ryhe àwahanonkako Kryestu mryenon yonye ro kom me katxhàrà on ha.

⁵Àsok tawro horà hana domye ha, Kryeta yamtar ho, eryetarà ymo ho. Àto rma domye, owoya Kryestu mryenon komo hananàhtàkanàr horà. Àsok tawro hana. Uro ryhe, àhananàhtàkahranye wehxakon hamà. Owoya xenye ro komo wahanonkanàr horà xarha domye, àto. Onà wyaro àkekonà, owoya. Anaro rha owto hona àtoko, Kryestu mryenon yonye ro komo wahanonkanàr horà, àkekonà, owoya.

⁶Onà wyaron komo ryhe àwahanonkako, Kryestu mryenon yonye ro kom me, àkekonà, owoya. Atxke naha mosonà katxho mehra hak nahtxoko. Towenyxa hak nahko, àhetx komo, àkekonà, owoya. Àhokyamo ryhe, Kryestu hona xenye ro me hak nahtxoko. Tweromra naha mosonà, katxho mehra hak nahtxoko, àhokyamo, àkekonà, owoya. Tàyàm yoyukhura naha mosonà, katxho mehra hak nahtxoko, àhokyamo. Àro wyaron komo ryhe àwahanonkako, Kryestu mryenon yonye ro kom me, àkekonà, owoya.

⁷Àsok tawro hana. Khoryenkomo yehutwatxho yoh me natxow hamà, Kryestu mryenon yonye ro komo. Àro ke, onà wyaro tehxye natxhe. Atxke naha, mosonà, katxho mehra ro mak tehxye natxhe. Rosnaka rma haxa natxhe, toto komo, kanyehnà ro me tehxye natxhe. Towakàhkahporyehra ro mak natxhe. Tànyerhontahoryehra ro mak natxhe. Toto yotahanyehnà ro me tehxye natxhe. Katxhonano hoko rma haxa tehokahoryehra ro mak natxhe. ⁸Ohxe hawana komo yenye ro me haxa tehxye natxhe. Enyhoru xano ro me haxa tehxye natxhe. Ohxe

tehutwaxemà ro me tehxorye natxhe. Yaworo rma haxa tehxorye natxhe. Enyhoru ro me tehxorye natxhe. Tosowyomaxemà ro me tehxorye natxhe, anhá hona. ⁹Khananàhtoho kom yawo ro rma haxa tehxorye natxhe, anar komo hananàhnye ro me tehtxoho menye.

Yaworon xaxa ryhe àro ha, khananàhtoho komo. Àro wyaro hamà katxho ryhe àro ha. Àro yawo ro rma haxa tehxorye natxhe, Kryestu mryenon yonye ro komo, yaworo xaxa ekarymanye ro me tehtxoho menye, àro yanweknyetho komo yatàknanàhkanye ro me xarha tehtxoho menye. Àro wyaro ryhe tehxorye natxhe, Kryestu mryenon yonye ro komo.

Àhanatanàhtxoko teryewrye ro rma haxa mak hampànà katxhàrà on ha.

¹⁰Atàknanàhkano ynye ro me tehxorye natxhe, Kryestu mryenon yonye ro komo. Àsok tawro hana. Thenyehra rma haxa natxow hamà, awawonye, anwekno ynye ro komo. Kryeta yamtar hon kukuru komo ryhe, anwekno ynye ro me natxhe. Àtohnawo rma haxa nàrwonaxhe. Onkuhtono yeryatxhe. Àwawonye rma natxhe, Xuknewyana kukuru komo. Nyamoro ryhe, atxke rma haxa hananàhno yeryatxhe, anar komo yoho rma haxa mak ha. Onà wyaro kany komo rma nyamoro ha. Moyses heno nmenhotho yawo ro hak nahtxoko, Xuknewyanahnà komo, kanye ro me natxhe.

¹¹Tatàknanàhkahorye natxhe. Àsok tawro hana, Kryestu mryenon komo yeryehokanye ro me tesnàr kom ke. Anaro rha àro rye yawon komo rma yeryehoketxhe, tàwyanye anar me àhananàhrà kom ke. Ànekarymanàr komo ryhe, tonytxahoryehra rma haxa naha. Nekarymetxhe rma

haryhe, ehethàr horà, txenyeru horà. Tatàknanàhkahorye natxhe.

¹²Atxke roro rma haxa natxow hatà, Kryeta yamtar hon komo. Nyamoro yokarymay hatà, ukukuru heno komo. Àton komo yweronàhyamanye ro rma mok nehakon heno hatà. Onà wyaro nkekon heno hatà, tkukuru kom hoko, Kryeta hon kom hoko. Tàtemarontaxemà ro me tehxatxow hamà, kekon heno hatà. Onokna komo wyaro, bayanyem komo wyaro, atxke rma haxa tehxatxow hamà, kekon heno hatà. Twahuryemà ro me tehxatxow hamà. Twahuryemà rma, atamokhenà ro me tehxatxow hamà, kekon heno hatà, noro heno, tkukuru kom hoko, Kryeta hon kom hoko. ¹³Yaworo ryhe kay heno hamà, àhokonye.

Àro ke àhanatanàhtxoko, teryewrye ro rma haxa mak hampànà. Àhanatanàhtxoko, yaworon xaxa yawo ro harha esnàr kom horà, khananàhtoho kom yawo ro harha esnàr kom horà, ¹⁴yaworonohnà yonytxahra harha esnàr kom horà, Xuknewyana komo nekarymanàrà rma yonytxahra harha esnàr kom horà, yaworon xaxa xanomkahnohnye komo yoyukhura harha esnàr kom horà.

¹⁵Onà wyaro nketxhe rma haryhe, anar komo, anar me hananàhno ynye komo. Anhá mosonà, ketxhe rma haryhe, woto hoko. Anhá onà ketxhe rma haryhe, anaro rha hoko. Àro wyaro kahra mak tehxatxhe. Anhá hokonohnà ro me kehtwantokonye, anhá mosonà, anhá onà, kahra ro mak tehxatxhe, Khoryenkomo nakàhtotho hoko, noro nàmàtho hoko. Omeroron hoko ryhe, ohxe naha kany me haxa tehxatxhe. Àro wyaro kahra mak natxhe, anar komo. Tanhàn hokono ro komo ryhe nyamoro ha. Kryestu hona xenyehnà ro me natxhe. Atxke rma haxa tehutwaxemà ro me natxhe. Onà ryhe enyhoru, moro haxa ryhe anhá, kanyehnà ro me natxhe, atxke rma haxa tehutwanàr kom

ke. ¹⁶Khoryenkomo ryhe uhutwehe, ketxhe rma haryhe. Noro hutwanyehna ro me rma nosonyhetxow hamà. Àsok tawro hana, tanhàn kom hokono ro me tesnàr kom ke hamà. Ohxehra ro mak natxow hamà, Khoryenkomo wya. Noro yoyukhura ro mak natxhe. Noro yomyawon hoko tehxyehra ro mak natxhe. Enyhoru rma hoko tehxyehra ro mak natxhe.

Omoro haxa ryhe Kryestu mryenon komo àhananàhko katxhàrà on ha.

2 Àro wyaro atxke rma haxa natxhe, anar komo. Omoro haxa ryhe, Kryestu mryenon komo àhananàhko, kxananàhtoho kom hoko, yaworon xaxa hok mak ha.

²Onà wyaro ryhe horykomo komo àhananàhko. Tweromra naha, mosonà, katxho mehra ro mak ehtxoko, kasko, àwyanye. Takàhso rma haxa ehtxoko. Ohxe tehtwaxemà ro me ehtxoko, kasko, àwyanye. Kryestu hona xeny ro me xaxa ehtxoko. Toto komo xe rma haxa ehtxoko. Anar komo wya oyerewhamnohtoho komo enàmtoxoko, kasko, horykomo komo wya.

³Àro wyaro rma rha notxwakomo komo xarha àhananàhko. Khoryenkom hokono ro me, ohxe roro ehtxoko, kasko, àwyanye. Toto wàràhyakahra ro mak ehtxoko. Ànyerhontàhra ehtxoko, kasko, àwyanye. Omaso komo àhananàhtxoko. Àhananàhrà kom me rma, tonytxahoryemà ryhe ekarymatxoko, kasko, notxwakomo komo wya.

⁴Ohxe hak omaso komo hananàhtxowà. Onyo xe rma haxa exko. Ohokru komo xe rma haxa exko, katxow haka, notxwakomo komo, omaso komo wya. ⁵Ohxe tehtwaxemà ro me exko. Anhà hoko ehutwahnà ro me exko, katxow haka, àwyanye. Omàn yawon komo yowakryetxho hoko rma haxa atamoxko. Towahke

rma haxa exko. Onyo eyuhko, katxow haka, notxwakomo komo, omaso komo wya. Àro wyaro ryhe, ohxe tehxyehra natxhe, omaso komo, Khoryenkomo rwonà yameryekahra harha anar komo yehtxoho me.

⁶Àro wyaro rma rha bàryekomo komo xarha àhananàhko. Ohxe tehtwaxemà ro me ehtxoko, kasko, àwyanye.

⁷Omoro ryhe, eten kom hok hana oyehtoko, ohxe roro osonyhoko, ohoko anar komo yehohkanàr horà. Owya àhananàhnàtokonye, yaworonohnà hoko ehohkahra xaxa mpànà exko. Takàhso rma haxa exko. ⁸Tonytxahoryemà ryhe ekarymako, toto komo wya, atxke xak màkehe kahra ehtxoho menye. Tàwyanye tonytxahoryemà yonytxatxhe rma, onà wyaro nketxow hamà, axanhànàtho komo. Urotho ryhe, atxke wehxan hamà, ketxhe harha. Atxke natxhe, mokyamo, kahra harha natxow hamà, Kryestu mryenon kom hoko.

⁹Tanotomaxemà ro komo xarha àhananàhko. Ehematxhohnà ro komo rma àhananàhko. Ayanotomanye ro komo eyuhtxoko, kasko, àwyanye. Eten kom hok hana oyehtokonye, àro hokono ro me rma haxa ehtxoko, nyamoro yeryehotanàhrà horà, kasko, àwyanye. Anwekheranye mpàn ehtxoko.

¹⁰Ememna ro me rma haxa ehtxoko, kasko, àwyanye. Ohxe roro rma haxa osonyhotxoko, ayanotomanye ro komo wya. Nyamoro yoyuknye ro me rma haxa osonyhotxoko, kasko, àwyanye. Àro wyaro ohxe roro nyamoro yehtoko ryhe, onà wyaro nketxow hamà, toto komo, xeny komo. Ohxe thananàhsom me natxow hamà, moxamo, ketxhe, àhokonye, tanotomaxemà ro kom hoko. Àro wyaro ohxe tonyxemà ro me naha, kxananàhtoho komo, Khoryenkom hoko kehtxoho komo. Konyhoryeny komo ryhe noro ha.

Towahkem me xaxa nosonyhoy hamà Khoryenkomo katxhàrà on ha.

¹¹Àro wyaro ohxe roro tehxorye natxhe, tanotomaxemà ro komo. Àsok tawro hana. Omeroron komo yonyhoryenàr horà ryhe, towahkem me xaxa nosonyhoy hamà, Khoryenkomo, ehonomnà komo rma yonyhoryenàr horà, norohnàtho komo xarha yonyhoryenàr horà. ¹²Towahke xaxa tehtxoho hoye ro kxananàhyatxow hamà, ohxe harha kesnàr kom horà, Khoryenkomo hokonohnà uro kahra harha kesnàr kom horà, noro xanhàn komo wyarohra, anaro rha anhà hoko ehohkahra kesnàr kom horà, ohxe tehtwaxemà ro me kesnàr kom horà, yaworo rma haxa kesnàr kom horà. Thokono ro me kesnàr kom horà ryhe, kxananàhyatxhe, noro ha. Àro wyaro ohxe roro tehxorye teh-atxhe, tano rma yukryeka ho rma haka kehtokonye. ¹³Àro wyaro ohxe teh-xemà rma, Txesusu Kryestu yomoknàr hona ro rma haxa tehtxe. Noro hona ro kehtokonye ryhe, teryehorye roro rma haxa teh-xatxow hamà.

Àsok hana nosonyhen ha, noro ha. Onkaxnyo nyne me nosonyhehe ham-pànà. Khoryenkomo kaxe ryhe naha. Ehonomnà ymo haxa kaxe ryhe naha. Konyhoryeny kom xaxa kaxe ryhe naha. ¹⁴Noro rma, tano me ro rma wayehye, konyhoryenàr kom horà, kanhàn komo hyaye kowtoho komo yehemanàr horà, anhà hokonohnà ro me kenyàr kom horà, tàmryenon me kenyàr kom horà. Enyhoru hokono ro me rma haxa kesnàr komo xe kenyàr kom horà, wayehye.

¹⁵Àro wyaro katxho komo ryhe ekarymako. Àro kom hoko ryhe, Kryestu mryenon komo àhananàhko. Atxke ehtokonye ryhe, àhanatanàhtxoko. Khoryenkomo yano me ryhe kxananàhyatxhe, kasko,

àwyanye. Axanomkahnohpàrà hak nahtxoko.

Ohxe kexetxhàyam hoye rohra ryhe konyhoryetxownà katxhàrà on ha.

3 Onà wyaro ryhe ekarymanye ro me exko, àton komo wya, uhutwahkah-pàrà ro mak ehtxoho menyè. Kofehnu komo eyuhtxoko, kanye ro me exko. Owto yoh komo eyuhtxoko, ehonomnà komo eyuhtxoko, kanye ro me exko, àwyanye. Nyamororo rma yoyuknye ro me ehtxoko, kasko. Àwyanye, on hoko exko, ranoto me, katxhe ryhe, àhoko rma haxa ehtxoko, ohxe emyawon kom yehtok mak ha, kasko, àwyanye. ²Wàràhyakano yhera ro mak ehtxoko, kasko, àwyanye. Osoyhera ro mak ehtxoko. Towahke roro ehtxoko, kasko. Toto kom hoko, omeroron kom hoko rma, towahke roro rma haxa ehtxoko, kasko, Kryestu mryenon komo wya.

³Àsok tawro hana. Àro wyaro teh-xorye teh-xatxow hamà, anar me harha kesnàr kom ke. Amnyehra ryhe, tà-ywenyeke rma haxa teh-xatxkonà. Oyukno ynyehnà ro me rma haxa teh-xatxkonà. Tonkuhtosomà ro me rma haxa teh-xatxkonà, kàwyanye anar komo yonytx-anàr ke. Kanhàn komo yanoto me rma haxa teh-xatxkonà. Àsok tawro hana. Anaro rha kanhàn kom hoko rma haxa tehohketxkon hamà. Kano me ronye rma haxa teryehotetxkonà. Toto komo xanomkahnohnye ro me rma haxa teh-xatxkonà. Tatakuyxemà ro me rma haxa teh-xatxkonà. Kxehranye rma haxa neh-xatxkonà, toto komo. Kàwyam xarha, àxehranye rma rha teh-xatxkonà.

⁴Amnye rma haxa ryhe konyhoryetx-ownà, Khoryenkomo. Konyhoryeny komo ryhe noro ha. Towahke xaxa ryhe nosonyhoye. Kxan kom me rma haxa ryhe nosonyhoye, kàwyanye. ⁵Noro rma, konyhoryetxownà. Ohxe kexetxhàyam hoye rohra

ryhe, konyhoryetxownà. Tano me ro haxa ryhe konyhoryetxownà, kàhnàn kom yawo rma haxa tesnàr ke mak ha. Tokato yahoxet yano me ryhe konyhoryetxownà, tuna kwaka kataymomrà kom ke, anar me harha konunur kom ke, anar me harha kehtwanàr kom ke. ⁶Tokato rma yàmye, kàwyanye, towakryexem me rma haxa kehtxoho menye. Txesusu Kryestu wayhàthàr hoye ro ryhe, nàmye, konyhoryeny komo wayhàthàr hoye ro. ⁷Àro ke ryhe, Khoryenkomo wya, ronenyhoryetxho me harha manaha katxho me tehxtaxow hamà, towahke rma haxa tesnàr ke mak ha. Noro wya, karyhe roro harha manaha, katxho me xarha tehxtaxow hamà. Àro wyaro karyhe roro kehtxoho kom hona ro rma haxa tehxtaxow hamà.

⁸Àro wyaro katxho ryhe yaworo xaxa naha. Owya ekarymanàr xe rma haxa wehxaha, Khoryenkom hona harha xenyenhàyamo wya. Yaworo xaxa mpànà naha ha, kasko, àwyanye, ohxe roro rma haxa esnàr kom horà, enyhoru hokono ro me esnàr kom horà. Àsok tawro hana. Enyhoru hokono ro me kehtokonye ryhe, anar komo takoronometxow hamà.

⁹Anar kom haxa ryhe, tàywenyeke rma haxa natxhe. Àro hoye ro nosonytxetxhe rma haryhe. Thoryen heno komo yosotà yotaknyàr hokono ro me natxhe. Tatameryekaxemà ro me natxhe. Tàyweronàhyamatxho kom hoko nosoyatxhe. Tonytxahoryehra rma haxa naha, àrwon komo. Àrohnàtho me haxa naha. Omoro ryhe, nyamoro yonytxanyehná ro me xaxa exko.

¹⁰Anar komo ryhe, Kryestu mryenon kukuru komo yaryatxhe, tàwyanye anar me àhananàhrà kom ke. Nyamoro ryhe àhananàhtxok ha. Ohxe harha ehtxok hampànà, kasko, àwyanye. Atàknahra rma ehtokonye, àhananàhtxok xarha.

Atàknahra roro rma ehtokonye, akoronye àrwomra harha exko. Àto yxak hak nahtxok ha. ¹¹Yaworo ehutwahnà ro me mak natxow hamà, nyamoro ha. Atxke rma haxa natxhe. Atxke textetxhàyam hoye ro ryhe, tanàhnohsom me manatxhe hampànà, katxho me nosonyhetxow hamà.

Ohnàn yawo rma haxa natxow hatà rakoron komo katxhàrà on ha.

¹²Amnye, ranoto ànyakyaha hampànà, ohyaka. Onok haxa hana, Ahtemas hana, Txehkeku haxa hana ànyakyan ha. Ohyaka noro totxhe rma, rohyaka omoko, omoro. Tomohtxahke rma haxa exko, rohyaka. Nekoporyes hona haxa ryhe màten hamà, rohyaka. Àsok tawro hana, Nekoporyes ho txemnyehànten hamà, kanyenhàr me ryesnàr ke. Àro ke, àsna ryhe màten hamà, rohyaka.

¹³Anaro rha owto hona tàtosom me natxow hatà, Senas komo, Aporu xarha. Àyweronàhyamano ynye ro ryhe noro ha, Senasà. Mexehra ohyawo natxow hatà. Ohyaye àtontokonye, ohxe ànyahtxoko. Àhoramatxok xarha. Àkatxhomatxok xarha. Àx ehtxoho komo rma tàmkò, àwyanye.

¹⁴Kukukuru komo ryhe, onà wyaro hak nehutwatxowà. Romyawon hokono ro me hak wehxhe kanye ro me hak nahtxoko. Tomyawon kom hoko rma tehtokonye, enyhoru hoko rma hak nahtxoko. Àro hoye ro ryhe anar komo yowakryetxow hamà. Ewakryehná rotho komo rma yowakryetxow hamà. Àro wyaro àhok tehtokonye, ehethahnà wyarohra ro mak natxow hamà.

¹⁵Ohnàn yawo rma haxa natxow hatà, rakoron komo, omeroro. Ohnàn komo yawo rma haxa natxow hatà, Pawru komo, kasko, àton komo wya, amna xan komo wya, Kryestu hona xenyé ro komo wya.

Towahke xaxa nay hamà, Txesusu Kryestu, khokonye. Àro wyaro towahke noro yehtxoho hutwanàr xe roro weh-aha, owyanye, omeroron komo wya.

FERYEMONÀ HYAKA PAWRU NMENHOTHO ON HA.

Feryemonà y ohyaka àmenehe katxhàrà on ha.

1 Pawru uro ha. Tahuso wehxaha, watxa ymo yawo, Kryestu Txesus yano me mak ha. Rakoro naha, Txemotyo, kowtà komo.

Feryemonà y, ohyaka àmenehe. Amna nàhnànà ryhe omoro. Amna wyaro rma rha, Khoryenkomo hyaka tatamohxemà ro rma omoro.

²Anar komo hyaka xarha àmenehe, Kryestu mryenon komo hyaka rma, omàn yaka tohsamnohsomà ro komo hyaka rma. Aafeya hyaka xarha àmenehe. Amna wosànà ryhe noro ha. Ahkepu hyaka xarha àmenehe. Amna wyaro rma rha, anhà yarymanàr hokono ro ryhe noro ha.

³Onà wyaro amna nkehe, Khoryenkomo wya, ohokonye. Towahke exko, Feryemon kom hoko, ohxe txetxoko, kehe amna, àwya, Txesusu Kryestu wya xarha. Kyàmkom me rma naha, Khoryenkomo. Kohkom me rma naha, Txesusu Kryestu.

Kryestu mryenon komo xe rma haxa manay hatà katxhàrà on ha.

⁴Ohoko ryhe tàrwonyemà ro me wehxaha, Khoryenkom yakoro. Ohoko rorwonàmnatoko rye rma, onà wyaro àkehe, àwya. Apa y, ohxe xaxa manay hamà, noro txko hoko, àkehe yohà rma haxa, Khoryenkomo wya, ohoko.

⁵Àro wyaro kàrwonaha, ohoko, rowya oyokaytà yonytxanàr ke. Txesus hona, Kohkom hona xenye ro me rma haxa manay hatà. Noro mryenon komo xe rma haxa manay hatà.

⁶Onà wyaro xarha kàrwonaha, Khoryenkom yakoro, ohoko. Apa y, Kryestu

hona xenye ro me rma haxa nay hatà. Kryestu hona xenye ro rma, omryenon komo yakoronomanye ro me hak nahko, àkehe, ohoko. Apa y, akoronomanye ro kom me hak nahko, onewakryenàr me rma haxa ehutwatxho menye, àkehe, Khoryenkomo wya, ohoko. Àsok tawro hana. Kryestu yoh me kehtokonye, noro newakryenàr me rma haxa tehxtaxow hamà.

⁷Rowtà y, rowya oyokaytà yonytxatxho ryhe, ryeryehotanàhyako, thenyehra rma haxa mak ha. Kryestu mryenon komo xe rma haxa naha, Feryemonà, katxho rma, teryehorye rma haxa ryeryako. Àsok tawro hana. Teryehotanàhsom me rma haxa natxow hatà, Kryestu mryenon komo, owya towakryenàr kom ke mak hatà.

Onesemu hoko ryhe kàrwonaha ayakoro katxhàrà on ha.

⁸⁻⁹Kryestu mryenon komo yowakryenye ro me manay hatà. Àro ke, uro nyhe txko ewakryeko kany me wehxaha, owya. Onesemu hoko ryhe kàrwonaha, ayakoro, ayanotothàr hoko rma. Noro hoko ryhe, royuknur xe wehxaha, owya. Uro ryhe eyuhko xaxa hampànà kahra mak wehxaha, owya. Uro ryhe eyuhko xaxa hampànà kany me wehxan hamà, Kryestu nànyaketxho me ryesnàr ke. Àro wyaro kahra mak wehxaha, owya. Onà wyaro haxa ryhe àkehe. Uro nyhe txko ewakryeko àkehe, owya, osoxe rma haxa kesnàr ke. Uro ryhe, Pawru rma, Kryestu Txesusu nànyaketxho rma, noro yano me tahusomà rma, onà wyaro ryhe àkehe, owya. Uro nyhe txko ewakryeko, àkehe, owya.

¹⁰Àro ke ryhe, Onesemu hoko kàrwonaha, ayakoro. Rohokru me xaxa naha, noro ha, Kryestu hona xeny me rowya tenyàr ke. Tahuso rma ryehtoko,

noro yàm me harha wehxako. Àro ke, uro nyhe txko ewakryeko, noro hoko.

¹¹ Amnyehra atxke nehxakon hatà, owoya. Ayanototho rma, oyoyukhura nehxakon hatà. Amnye rma haxa ryhe, ohxe harha mpànà naha ha. Uro xarha, omoro xarha, kakoronomany me xaxa mpànà naha ha. ¹² Noro rma ànyakyaha harha hampànà, ohyaka. Ronàhnànà rma haxa mpànà ànyakyaha ha, ohyaka.

¹³ Ànyaknyàr xehra rma wehxaknan haryhe. Ranoto me, rohyawo roro esnàr xe rma wehxaknan haryhe. Onà ymo yawo tahuso wehxaha, rowya àrwo yonyhorunu yokarymanàr ke mak ha. Onà ymo yawo rma ryehtoko, rohyawo roro noro yesnàr xe wehxaknan haryhe, àwya rakoronomanàr horà, onànyaketxhàr me rakoronomanàr horà. ¹⁴ Rohyawo roro rma tehtoko, ayano me rohra tan esnàràtho haryhe mà, rano me ro haxa ryhe esnàràtho haryhe mà. Oye-hutwatxho yano me mak tan esnàr xe wehxaknana. Owoya, ranototho yaryak hamà, Pawru, tanoto me harha, tawro xehra wehxaknana. Oye-hutwatxho hoye ro haxa ryhe tan esnàr xe wehxaknana, owoya Pawru yowakryenàr xe rma haxa wehxaha, katxhàr hoye ro mak ha. Àro ke, tano roro rma exko, rohyawo, kahra wehxaknana, àwya. Ànyakyaha harha hampànà, ohyaka.

¹⁵ Àsok tawro ryhe ohnànkaye, Onesemu. Khoryenkom yano me ryhe ohnànkay hamà. Anatoko onà wyaro nehutway hana, Khoryenkomo. Feryemonà hyawohra mexehra hak nahko, Onesemu, kekon hana. Amnye haxa ryhe, noro hyaw harha hak nahko, meya roro rma haxa mak ha, kekon hana, Khoryenkomo. ¹⁶ Amnyehra ryhe, ayanoto me marma nehxakonà, ehematxhohnà ro me mak ha. Ohyaka harha tàtotxhe, oyowtà me harha mpànà naha ha. Onàhnàn me harha mpànà naha ha. Ronàhnàn me rma

haxa naha. Rowya àhnànàytxoho yoho rma haxa, màhnànàryan hamà, omoro, àsok tawro hana, ayanoto me esnàr ke hamà, oyowtà me xarha esnàr ke hamà, Kohkomo hokru me esnàr ke hamà.

¹⁷ Àro ke, oyowtà me ryhe noro txeryko, ohyaka àtotxhe. Àsok tawro hana. Uro haxa rototxhe, oyowtà me uro meryan hamà. Noro rye kàwro kany me manay hamà, rohoko. Àro ke, noro xarha txeryko, oyowtà me rma rha.

¹⁸ Akatxhothàrà yarày hatà, noro, tkatxho me harha. Ehemahnà me rma narày hatà. Àro ke, anatoko onà wyaro màken hana, àwya. Rokatxhotho ehemako, rowya, màken hana. Norohnà wya haxa ryhe àro wyaro kasko. Rowya haxa ryhe ehemako kasko, noro naràtho hoko. ¹⁹ Uro ryhe wehemehe, owoya. Àro wyaro katxho rma ohyaka àmenhehe, uro ha, Pawru. Uro haxa ryhe wehemehe katxho rma àro ha, ronmenhotho. Rokatxhotho ehemako kahra ro rma haka, onà ryhe uhutwako. Rowya Kryestu yokarymanàr ke ryhe, karyhe roro harha manaha, omoro. Àro rma yehemahra manaha, rowya.

²⁰ Rowtà y, uro ewakryeko. Oyowtà me ryhe Onesemu txeryko, owoya rowakryetxho me. Kohkom yohà rye me kesnàr ke ryhe, uro ewakryeko. Teryehorye rma haxa uro txeryko, Kryestu mryenon me kesnàr ke mak ha. ²¹ Royukyaha xaxa mak hampànà, Feryemonà, àkehe, rohnawo. Àro ke ryhe, onà rokaryehtanà àmenhehe, ohyaka. Rowya, uro ewakryeko, katxho yoho rma haxa, royukyaha xaxa mak hampànà, noro ha, àkehe, rohnawo, ohoko.

**Ohnàn yawo natxow
hatà katxhàrà on ha.**

²² Rowya on menhontoko rma, onà wyaro ryhe àkehe xarha, owoya. Kho-

ryenkomo wya ranàr hona ro rma haxa wehxaha, ohyaka, romohtoho hoko orwonàmrà kom ke. Àro ke, rosarà enyhoryeko.

²³Epafrasà ryhe, rakoro naha, watxa ymo yawo. Tahuso rma rha naha, noro xarha, Kryestu Txesusu yano me rma rha. Ohnàn yawo rma haxa nay hatà, noro ha. ²⁴Ohnàn yawo rma rha natxow

hatà, Mahkus komo xarha, Aryestahku xarha, Demas xarha, Rukas xarha. Row-yaro rma rha, Khoryenkomo hyaka tata-mohxemà ro komo rma nyamoro ha.

²⁵Towahke xaxa nay hamà, Txesusu Kryestu, Kohkomo, khokonye. Àro wyaro towahke noro yehtxoho hutwanàr xe roro wehxaha, owyanye, ohnawonye.

EKMÀRYEWYANA KOMO HYAKA ÀMENHOSAHO ON HA.

Ehonomnà me xaxa Khoryenkom muru yehtxoho yokarymatxhàrà on ha.

1 Tàrwonà yonytxamohsoy hatà, Kho-ryenkomo, amnyehra, khoryen heno komo wya, Ekmàryewyana heno komo wya. Thenyehra rma haxa nenytxamohsekon hatà, àwyanje. Anar me rha nenytxamohsekon hatà, àwyanje. Tàrwonà yokarymanje ro heno komo wya ryhe nenytxamohsekon hatà. Nyamoro heno rma nekarymetxkon hatà, toto heno komo wya, khoryen heno komo wya. ²Umuru haxa ryhe nekarymaye, kàwyanje, amnyeno rma komo wya. Tàrwonà yokarymaxe buru nyakye, Kho-ryenkomo, kàhyakanye.

Onà wyaro kanyenhàr me nehakonà, Khoryenkomo, buru wya. Rokatxho yoh me keryaha hampànà, omeroron kom yoh me mak ha, kanyenhàr me nehakonà, buru wya. Noro rma yukryeka yakàhtoye. Omeroro nakàhtotàhkaye, tàwàm yano me. ³Ehonomnà me xaxa Khoryenkom yehtxoho yonyhehe, umuru, ehonomnà me rma rha tesnàr ke. Tàwàm yonyhorunu wyaro rma rha naha, umuru yonyhorunu. Àme rye rma haxa natxhe, tàwàm yakoro. Ohxe roro yukryeka yeryaha. Tàrwon ke ohxe roro neryaha, ehonomnà me xaxa tesnàr ke. Noro rma wayehye, tàwya konyhoryetxho menye, kanhànàthàwamo yowtoho me. Twayhàtxhe rma, kahe yaka toye. Neryewtaye, Khoryenkom hanaka, ehonomnà xaxa hanaka. Neryewtaye, howehera.

⁴Khoryenkom hanaka eryewtaxaho rma, kahe yawon kom yoho rma haxa

nay hamà. Nyamoro rma, ranoto komo omnyamo katxho me natxhe. Noro ryhe, romuru omoro katxho me haxa naha. Nyamoro yoho rma haxa nay hamà, noro ha.

Kahe yawon kom yoho rma haxa Txesus yehtxoho yokarymatxhàrà on ha.

⁵Onà wyaro nkay hatà, Kho-ryenkomo. Romuru omoro, kay hatà. Romuru ro me haxa mpànà khutwamohson ha, àkehe hampànà, ohoko, kay hatà. Àro wyaro kakra mak nexey hamà, kahe yawon komo wya, tanoto komo wya. Onà wyaro nkay xarha tà. Noro wàm me wehxaha. Noro rma, romuru me naha, kay hatà. ⁶Wahoto wyaro ehonomnà me buru yonyakon hamà, Khoryenkomo. Noro rma nyakye, yukryeka hona. Tàwya ànyaknyetoko rma, onà wyaro nkay xarha tà, kahe yawon komo wya. Ranoto komo y, ehonomnà me xaxa manaha katxoko, mosonà wya, kay hatà.

⁷Onà wyaro nmenhohoy hatà, Kho-ryenkomo, kahe yawon kom hoko. Khoryenkom yanoto me natxow hatà, kahe yawon komo. Noro wya tànyaketxhenye rma, karyhe tetxow hatà. Atxowowo wyaro karyhe tetxow hatà. Weheto wyaro xarha natxow hatà.

Àro wyaro rma nmenhohoy hatà, kahe yawon kom hoko, tanoto kom hoko.

⁸Buru hok haxa ryhe, onà wyaro nmenhohoy hatà. Amna horyenà y, toto komo kayaryetà ro me manay hatà, meya roro hatà. Yaworon me xaxa mosonyhen hatà, omryenon komo wya.

⁹Yaworon me rma rha toto komo yesnàr xe rma haxa manay hatà. Atxke esnàr komo xehra ro mak manay hatà. Àro ke teryehoryemà ro me oyeran hatà, Khoryenkomo. Oho-

ryenà ro rma noro ha. Teryehorye rma rha natxow hatà, omryenon komo, oyowtà komo. Omoro haxa ryhe, nyamoro yoho rma haxa teryehorye roro manay hatà.

Àro wyaro rma nmenhohoy hatà, Khoryenkomo, buru hoko. ¹⁰Onà wyaro xarha nmenhohoy hatà, noro hoko rma rha.

Amna yohà y, amnyehra yukryeka makàhtoy hatà. Kahe xarha makàhtoy hatà.

¹¹Nosomatken hatà, yukryeka heno, kahe heno hatà. Omoro haxa ryhe, osomatkahra ro mak manay hatà. Amnye, amnyehranotho wyaro harha nay hatà, yukryeka heno, kahe heno xarha. Womutho amnyehranotho wyaro nay hatà.

¹²Amnyehranotho me ehtoko, womutho amna namomyan hamà, amna wya arymatxho me. Àro wyaro rma rha marymen hatà, yukryeka heno, kahe heno xarha. Amnyehranotho womutho wyaro ehxera harha nay hatà. Omoro haxa ryhe, tehsemà roro me manay hatà. Atàhpàra ro mak manay hatà.

Àro wyaro rma nmenhohoy hatà, Khoryenkomo, buru hoko. ¹³Onà wyaro xarha nmenhohoy hatà, noro hoko rma rha. Onà wyaro àkehe hampànà, owya. Ehonomnà me xaxa eryewtako, rohanaka, àkehe hampànà, owya. Howehra eryewtako, àkehe hampànà. Tan oyehtoko rma haka, onà wyaro kany me axanhàn komo weryaha hampànà. Ehonomnà me xaxa manaha kany me weryatxhe hampànà, ohoko, àkehe hampànà, owya.

Àro wyaro rma nmenhohoy hatà. Àro wyaro rma nkay hatà, Khoryenkomo, buru wya. Àro wyaro kahra mak nexey hamà, kahe yawon komo wya, tanoto komo wya. Nyamoro yoho rma haxa nay hamà, Khoryenkom muru.

¹⁴Àsok hana natxow ha, kahe yawon kom ha. Ekato me natxow hamà. Khoryenkom yanoto me natxow hamà. Noro ryhe nànyakyatxhe, àwyanye tàmryenon komo yakoronomatxho me. Khoryenkomo nenyhoryenàr komo rma yakoronometxhe, kahe yawon komo.

Yaworo xaxa mpànà naha ha konyhoryetxho komo katxhàrà on ha.

2 Khoryenkomo wya konyhoryetxho komo tenytxatxownà. Àro hoko rma haxa tehxorye tehxtatxhe hampànà. Àhnànkahra ro mak tehtxe hampànà.

²Khoryenkomo wya tàyweronàhyamatxho komo yonytxatxownà hatà, khoryen heno komo. Kahe yawon komo ryhe nekarymatxownà hatà, àwyanye. Khoryenkom yanoto komo rma nyamoro hatà. On yawo ro ehtxok hampànà, ketxkon hatà, khoryen heno komo wya. Nanwekyatxkon mak hatà, nyamoro heno. Àsok hana nehxtatxkon ha, anweknye heno kom ha. Eyukhura tehtokonye, tanàhnohsom me nehxtatxkon heno hatà.

³Khoryenkomo wya konyhoryetxho kom hokohra kehtokonye, tanàhnohsom me rma rha tehxtatxow hamà, kàwyamotho xarha. Amnyehran heno kom yoho rma haxa kanàhnohyatxow hamà. Kahe yawon komohnà nekarymatxownà, kàwyanye. Kohkomo htzero ryhe nekarymaye, takoron komo wya. Nyamoro rma nekarymatxownà, kàwyanye. Yaworo xaxa mpànà naha ha, konyhoryetxho komo, Khoryenkomo wya, ketxkon xarha. ⁴Yaworo ehtxoho hutwamohsekon xarha, Khoryenkomo, kàwyanye. Tahoxetà yonyhekonà, kàwyanye. Eryehokano ytxoho rma yeryhekonà, tanoto komo wya. Onyhoryeno ytxoho xarha yeryhekonà, àwyanye. Tokato yahoxet yano me anar me rha nanotometxkonà, Khoryenkomo. Anar me rha tàyweron

me neryatxkonà, tano me ro rma. Àro wyaro tahoxetà yonyhekonà, onà wyaro tawro horà kàwyanye, yaworo xaxa naha, konyhoryetxho komo, tawro horà. Àro ke, àro hokohra haxa kehtokonye, tanàhnohsom me tehxtaxow hamà, amnyehran heno kom yoho rma haxa mak ha.

Wayehye Txesusu àwayehpàra kehtxoho menye katxhàrà on ha.

⁵Yukryeka heno yosomatkatxhe, anaro yukryeka yakàhten hatà, Khoryenkomo. Àro hoko rma kàrwonaha, tano. Yukryeka yoh me mpànà keryaha ha, kekon hatà, Khoryenkomo. Kahe yawon komohnà wya, toto wya haxa ryhe, àro wyaro nkekon hatà.

⁶Àro hoko rma, onà wyaro nmenhoy hatà, amnyehran heno, Khoryenkom karyehtan yawo.

Apa y, ehonomnà mehra nay hamà, toto, anakàhtothàrà. Noro rma hut-wahkahpàra rma manaha, omoro. Àhnàn yawo rma manay hamà.

⁷Kahe yawon komo yosnaka noro meryeye. Nyamoro yosnaka rma hak nay hamà, toto. Amnye ehonomnà me harha noro meryan hatà. Toyuh-somà ro me harha meryan hatà.

⁸Noro yosnaka rma omeroron komo meryan hatà, eh kom me noro yehtxoho me.

Àro wyaro rma nmenhoy hatà, amnyehran heno. Omeroron kom yoh me toto yeryan hatà, Khoryenkomo. Àro ke, noro yohon komo ehxera ro mak nay hamà. Àro wyarohra rma hak nay hamà, toto. Omeroron kom yoh me noro yonyhera rma tehxtaxhe.

⁹Txesus haxa tenyaxhe. Kahe yawon komo yosnaka noro yeryeye, Khoryenkomo, toto me hak ehtoko, tano rma hak ehtoko. Teryewhamnohsom me nehxakonà, twayehso ro. Towahke

xaxa nehxakon hamà, Khoryenkomo, khokonye. Àro hoye ro wayehye, Txesusu, àwayehpàra kehtxoho menye. Àro ke ehonomnà me harha noro yeryeye, Khoryenkomo. Toyuhsom me harha neryeye.

¹⁰Omeroro nakàhtotàhkaye, Khoryenkomo, tàwyano ro me ehtxoho me. Noro rma, buru yeryewhamnohpoye. Tàmryenon komo yanàr xe nehxakonà, Khoryenkomo, kahe yaka. Tàhyaka rma anàr komo xe nehxakonà, tàwyaro rma rha ohxe xaxa tonyxemà ro me ehtxoho menye. Thenyehra tàmryenon komo yesnàr xe nehxakonà. Àro ke, buru yeryewhamnohpoye, osonyhoryetxehkatxho me, tàmryenon komo yonyhoryeny me osonyhotho me, kahe yaka any kom me ehtxoho me. Buru yeryewhamnohponye rma, enyhoru ro me rma nehxakon hamà.

Àme rye rma haxa nehxtaxkonà Txesusu towtà kom yakoro katxhàrà on ha.

¹¹Tàmryenon komo yonyhoryehe, Txesusu, enyhoru ro me ehtxoho menye. Enyhoryeny komo rma, Khoryenkom muru me naha. Enyhoryexemo komo xarha, Khoryenkom muru me rma rha natxhe. Àro ke, rowtà komo moxamo, kehe, noro ha, nyamoro hoko, omeroron komo nenytxanàr me. Àro wyaro tawro hona àhyahampàra ro mak naha.

¹²Towtà me àwya etaknyàr kom hoko, onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà. Apa y, kokaryemehe, rowtà komo wya. Ohxe xaxa naha, Khoryenkomo, àkehe ha, àwyanye, ohsamnohxemo komo wya.

Àro wyaro rma nkehe. ¹³Onà wyaro nkehe xarha, àmenhosahonhàr xarha.

Khoryenkom honà wenyaha.

Àro wyaro rma nkehe. Onà wyaro nkehe xarha, àmenhosahonhàr xarha.

Rohyawono ro me natxhe, Khoryenkom hokru komo. Nyamoro rma, Khoryenkomo nàmàtho me natxhe, rowya, rohokru kom me harha.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahon-hàrà. Txesusu rwonà yokarymekon hamà.

¹⁴Toto me natxow hamà, àhokru komo. Tuhnye natxow hamà. Tkamsukrye xarha natxow hamà. Àro ke, toto me rma rha natakàhtoye, Txesusu. Tuhnye rma rha, tkamsukrye xarha, natakàhtoye. Kàwyaronye rma rha toto me natakàhtoye, twayehrà horà. Twayehrà ke ryhe, worokyamo yohà ymotho yarymaye. Kwayehtoho kom yohà ymotho rma yarymaye.

¹⁵Twayehrà kom hona noseryehyaxow hamà, toto komo. Thenyehra rma haxa noseryehyaxow hamà. Tano rma hak tehtokonye, noseryehyaxhe roro rma haxa mak ha, twayehrà kom hona. Txesusu ryhe wayehye, oseryehpànà ro me harha ehtxoho menye.

¹⁶Kahe yawon komo wyarohra ryhe natakàhtoye. Nyamorohnà yonyhoryenàr horà kax nehaxonà. Toto kom haxa yonyhoryenàr horà kax nehaxonà. Àro ke, toto me ryhe natakàhtoye. Akmaraw yohamàtho me rma nenuruye.

¹⁷Khoryenkom màn yonye ro yoh komo wyaro nay hamà, Txesusu. Àsok hana nehaxtkon ha, nyamoro ha. Khoryenkom yanoto me nehaxtkon hamà. Noro yanoto me rma, tàmryenon komo yakoronometxkon hamà. Nyamoro wyaro rma rha, tàmryenon komo yakoronomanye ro me naha, Txesusu. Àro ke, tàmryenon komo wyaro takàhtosom me nehaxonà. Towtà komo wyaro rma natakàhtoye, nyamoro yakoronomany me tehtxoho me, àhnàn kom yawo rma haxa tehtxoho me, Khoryenkom yoyuknye ro me xarha tehtxoho me. Àme rye

rma haxa nehaxtkonà, Txesusu, towtà kom yakoro. Nyamoro yanhànàtho yowtoho me wayehye ha. Àro hoko rma Khoryenkom yanoto me nehaxkon hamà, Txesusu. ¹⁸Teryewhamnohsom me rma haxa nehaxonà. Satanasà nkukmanàr me rma haxa nehaxonà. Àro ke, tàmryenon komo yakoronomen hamà. Tkukmaxem me ehtokonye, nakoronometxow hamà, Txesusu, ukukmaxah me rma rha tesnàr ke.

Moyses heno yoho rma haxa mak naha Txesusu katxhàrà on ha.

3Rowtà komo y, Khoryenkomo mryenon me manatxhe. Noro rma awahanonkatxownà, towto hon me harha oyehtxoho menye. Omnyamo rma, onà wyaro Txesusu uhutwatxoko. Khoryenkomo nànyaketxho me naha, kàhyakanye. Kakoronomanye ro kom me xarha naha, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo wyaro. Txesu hona wenyaha kany me kehtokonye, kakoronomanye ro kom me nay hamà, noro ha. ²Khoryenkomo yoyuknye ro me nehaxonà. Tànyaknyenhàrà rwon yawo ro rma haxa nehaxonà.

Moyses heno xarha, Khoryenkomo yoyukye hatà. Tàwya Khoryenkomo mryenon komo yweronàhyamantoko rma, noro rwon yawo ro rma haxa nehaxkon heno hatà. Noro heno wyaro rma rha, Khoryenkomo rwon yawo ro nehaxonà, Txesusu. ³Moyses heno yoho rma haxa mak naha, noro ha. Ehonomnà me xaxa manaha katxho me naha, Khoryenkomo wya. Àsok hana natxow ha, bàn yenyenhàr kom ha. Bàn kom yoho rma haxa ohxe tonyxem me natxow hamà. Tànyeryetxhàyamo yoho rma haxa ohxe tonyxem me natxow hamà, txenyenhàr komo. Àro wyaro rma rha, Moyses heno yoho rma haxa ehonomnà me naha, Txesusu, noro heno yakàhtonyenhàr me tesnàr ke.

⁴Àsok tawro hana. Toto nenyàr me nay hamà, nàmno, omeroro. Omeroron komo yakàhtonyenhàr haxa ryhe, Khoryenkom me naha.

⁵Khoryenkom màn hok nehakon hatà, Moyses heno. Khoryenkomo mryenon kom hoko rma nehakon hatà. Khoryenkomo rwonà yokarymekon hatà, àwyanye. Amnye tokarymaxemà rma yokarymekon hatà. Khoryenkomo rwon yawo ro nehakon hatà. Khoryenkom yanoto me marma nehakon hatà, noro heno.

⁶Kryestu haxa ryhe, Khoryenkom muru me naha. Àrwon yawo ro rma rha nehakonà, noro xarha. Khoryenkom màn kom yoh me naha. Noro màn me rma tehxtaxhe, kàwyamo. Àmryenon me rma tehxtaxhe, towankaryhe roro rma kehtokony mak ha, amnye kowakryetxho kom hona roro rma kehtokony mak ha.

**Owyanye Khoryenkomo
yameryekatzho hona mpàn
xenytxoko katxhàrà on ha.**

⁷Àro ke, Ehsayewyana heno komo wyarohra mpàn ehtxoko. Nyamoro heno hoko, onà wyaro nmenhohoy hatà, Khoryenkom yokato. Amnye rma rorwonà enytxatxoko.

Owyanye enytxatxhe rma,

⁸onà wyaro kahra mpàn ehtxoko, ohnawonye. Àna make ryhe mpe, weyukyano ryhe mpe, kahra ehtxoko. Ohoryen heno komo wyarohra ehtxoko. Ahehnawo tehtokonye, ranwekyatxkonà, nyamoro heno. Royukhura tehtokonye rma, onà wyaro nketxkonà. Àna make ryhe mpe, kanàhnohyatxow make ryhe mpe, ketxkonà, rohoko.

⁹40 me txemnyehàntatxownà àto. Rahoxetà ryhe wenyhekonà roro,

àwyanye. Àna make ryhe mpe ketxkon mak ha, nyamoro heno.

¹⁰Àro ke ewakhàrà wehxakonà, àhokonye. Atxke roro nehutwetxow hamà, tàhnawonye, àkekonà. Rosonyhontoko rma, rohutwahra rma natxow hamà, àkekonà, àhokonye.

¹¹Àro ke, onà wyaro xarha àkekonà, ewakhàrà rma haxa ryesnàr ke. Oyowto komo onà katxhàr hona ahatakahra ro mak natxhe hampànà, àkekonà. Ohokatxho komo onà katxhàr hona rma ahatakahra natxhe hampànà, àkekonà, nyamoro heno hoko.

Àro wyaro rma nmenhohoy hatà, Khoryenkom yokato, Ehsayewyana heno kom hoko.

¹²Rowtà komo y, ohxe mpàn ehtxoko. Ohnawonye atxke oyehutwatxho kom hona mpàn xenytxoko. Owyanye Khoryenkomo yameryekatzho honà mpàn xenytxoko. Tehxemà ro me rma haxa naha, Khoryenkomo. Noro hyaye oyotowrà kom hona mpàn xenytxoko.

¹³Onà wyaro haxa ehtxoko. Emahona ro othananàhtxoko, omnyamo ro rye rma. Amnye rma tonmahtxow harha kany me rma hak oyehtokonye, othananàhtxoko roro hampànà, owyanye àna make ryhe mpe tawro hona, ayanhàn komo wya oyonkuhtonàr kom hona.

¹⁴Kryestu yokarymatxho, yaworo xaxa naha, kany me tehxtatxow hamà. Àro wyaro rma tketxkonà, amnyehra. Àro wyaro roro rma tkatxe, amnye rma, amnye xarha, kwayehpàrà ronye rma haka. Àro wyaro kanye roro me kehtokonye, Kryestu yakorono ro me tehxtaxhe hampànà.

¹⁵Amnye rma rorwonà enytxatxoko, kehe, àmenhosahonhàrà. Owyanye enytxatxhe rma, onà wyaro kahra mpàn ehtxoko, ohnawonye, kehe xarha. Àna make ryhe mpe, weyukyano ryhe

mpe, kahra ehtxoko, kehe xarha. Ohoryen heno komo wyarohra ehtxoko, kehe xarha. Ahehnawo tehtokonye ranwekyatxkonà, nyamoro heno, kehe xarha, àmenhosahonhàrà.

¹⁶Onok heno kom hoko àro wyaro nkeno. Onok heno komo, Khoryenkomo rwonà yanwekyatxkonà, tàwyanye enytxatxhe. Exet yamtar hoye àtoxemo heno kom hoko ryhe, àro wyaro nken hamà, Moyses naràthàyam heno kom hok hamà. ¹⁷Nyamoro heno rma, 40 me txemnyehàntatxownà hatà, ahehnawo. Àto ehtokonye, ewakhàrà roro nehvakon hatà, Khoryenkomo, àhokonye, tanhàn kom hoko rma haxa esnàr kom ke mak hatà. Àro ke, ahehnawo rma tehtokonye, wayehtxownà heno hatà.

¹⁸Nyamoro heno rma, Khoryenkomo yanwehtxownà hatà. Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, noro, àhokonye. Oyowto komo onà katxhàr hona ahatakahra ro mak natxhe hampànà, kekon hatà. Ohokatxho komo onà katxhàr hona rma ahatakahra natxhe hampànà, kekon hatà, Khoryenkomo, àhokonye. ¹⁹Àro ke, ahatakahra ro mak nehtxownà hamà, nyamoro heno, tàwyanye Khoryenkomo yameryekanàr ke mak hamà.

Khoryenkom yowto hona kahatakaxho kom hoko rma haxa tehtxe katxhàrà on ha.

4 Onà wyaro kany me rma naha, Khoryenkomo, kàwyany xarha. Oyowto komo onà, ohokatxho komo rma onà, kany me naha, kàwyanye. Towto hoko ryhe àro wyaro kany me naha, kàwyanye. Nyamoro heno wyaro rma rha kesnàr kom hona mpàn tenytxe. Anatoko, rowto hona àtohra natxhe hampànà, ahatakahra natxhe hampànà, ken hana, okukuru kom hoko, atxke rma haxa esnàr kom ke mak ha.

²Àsok tawro hana. Nyamoro heno wyaro rma rha Khoryenkomo rwonà tenytxatxownà hamà, kàwyam xarha. Àrwo yonyhorunu rma tenytxatxownà. Tàwyanye enytxatxhe, eyukhura rma nehvatxkon hatà, nyamoro heno. Khoryenkom hona xenyhera rma nehvatxkon hatà. Àro ke, ewakryehnà ro me nehvatxkon hatà. Nyamoro heno wyaro rma rha eyukuhtor hona mpàn tenytxe.

³Kryestu hona kàwyanye xenyetok haxa ryhe, noro yowto hona tahataketxow hamà. Ohokatxho komo onà katxhàr hona rma tahataketxow hamà. Khoryenkom hokatxhàrà wyaro nay hamà, khokanàr komo. Tàwya akàhtono ytxoho tàhkatxhe rma, hokay hatà, Khoryenkomo. Akàhtono ynyàr hokohra harha nehvakon hatà. Towto ho thokaxem me harha nehvakon hatà. Tàwyaro rma rha towto ho khokanàr komo xe nay hatà.

Amnyehran heno kom hok haxa ryhe, onà wyaro nkay hatà. Ohokatxho komo onà katxhàr hona ahatakahra ro mak natxhe hampànà, àkekonà, nyamoro heno hoko, ewakhàrà rma haxa ryesnàr ke, kay hatà. Àro wyaro rma nkay hatà, nyamoro heno hoko.

⁴Khoryenkom hokatxho yawasàn hoko ryhe, onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà.

6 hona roro natamokyakon hatà, Khoryenkomo, akàhtono ynyàr hoko.

7 ho haxa hokay hatà. Àhokohra harha nehvakon hatà.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà, Khoryenkom hokatxho hoko.

⁵Thokatxhàrà wyaro nyamoro heno hokanàr xe nehvakon haryhe mà. Onà wyaro haxa nkay hatà, àhokonye. Ohokatxho komo onà katxhàr hona ahatakahra ro mak natxhe hampànà, kay hatà, àhokonye.

⁶Ahatakahra nehtxownà hatà, nyamoro heno. Khoryenkomo rwonà

yonytxatxownà hatà. Eyukhura mak nehxtatkon hatà. Àro ke ahatakahra nehxtownà hatà, amnyehran heno komo. Anar komo yahatakanàr xe mak nehxakon hamà, Khoryenkomo, towto hona. ⁷Àro ke, mexe rma haxa exetxhe, onà wyaro nmenhohoy hatà, Dafe heno wya.

Amnye rma rorwonà enytxatxoko.

Owyanye enytxatxhe rma, onà wyaro kahra mpàn ehtxoko, ohnawonye. Àna make ryhe mpe, weyukyano ryhe mpe, kahra ehtxoko.

Àro wyaro rma nkehe, Dafe heno nmenhotho. Àro wyaro katxhàrà rma wekarymano, owyanye. Amnye rma rorwonà enytxatxoko kahoy hatà, Khoryenkomo, Dafe heno wya, towto hona amnyen komo yahatakanàr xe tesnàr ke.

⁸Kanan yamtar hona nahatakaxownà hatà, Xoswe heno komo. Ohokatxho komo onà katxhàr mehra mak nehxakon hamà, Kanan yamtarà. Anar kom haxa ryhe, ohokatxho komo onà katxhàr hona nahatakaxow hamà. Àro ke, Xoswe heno komo wayehtàkatxhe, mexe rma haxa exetxhe, onà wyaro katxho menhohoy hatà, Khoryenkomo. Amnye rma rorwonà enytxatxoko katxho rma menhohoy hatà, anar kom hoko, amnyen kom hoko. ⁹Àro ke, ohokatxho komo onà katxhàr me rma hak natxow hamà, Khoryenkomo mryenon komo.

¹⁰Tomyawon hoko tatamoketxhe, hokay harha tà, Khoryenkomo, towto ho. Àro wyaro rma rha, tomyawon kom hoko atamohxemo komo xarha hoketxhe hampànà, noro yowto ho. Khoryenkomo wyaro, tomyawon kom hoko atamokhera harha natxhe hampànà.

¹¹Àro ke, noro yowto hona kahatakaxho kom hoko rma haxa tehtxe. Ohokatxho komo onà katxhàr hona rma kahatakaxho kom hoko rma

haxa tehtxe. Amnyehran heno komo wyarohra mak tehtxe. Khoryenkomo yanweknye ro heno komo wyarohra tehtxe. Kàwyanye noro yanweknàtoko rma, ahatakahra tehtxatxow hamà, noro yowto hona.

¹²Àsok tawro hana. Karyhe rma haxa nay hamà, Khoryenkomo rwonà. Khananàhyatxhe rma haxa mak ha. Maryeya wyaro naha, tàyokemà wyaro, tahyayokemà wyaro mak ha. Maryeya ke toketxow hamà, woto. Àyotxhàr yaye yaràrà towyatzow hamà. Osonuhtotho xarha tehoryatzow hamà, maryeya ke, tàyokem ke. Àro yoho rma haxa kehutwatxho komo wahanonkehe, Khoryenkomo rwonà, ohxe kehutwatxho komo rma, atxke kehutwatxho komo xarha. Àro hoko rma haxa naha, kàhnawonye. Àsok hana nken ha. Oyehutwatxho atxke naha, ken hana, kàwyanye.

¹³Khoryenkom hona ohtanampàra ro mak tehxtatxow hamà. Noro nenyàr me rma haxa tehxtatxhe, omeroro mak ha. Khutwatxehketxhe ro mak ha, noro ha. Toskarymatxehketxhe hampànà, àwya.

**Ahoxemra kehtokonye
kakoronometxhe Txesusu
katxhàrà on ha.**

¹⁴Amnyehra Khoryenkom màn yaka nowomyatxkon hatà, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo. Àro wyaro rma rha kahe yaka haxa nowomye, Txesusu, Khoryenkom muru. Omeroron kom yoho rma haxa naha, noro ha. Àro ke, Txesusu hona wenyaha kanye roro me rma haxa tehtxe.

¹⁵Toto komo yakoronometxkon hatà, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo. Ahoxemnà komo rma yakoronometxkon hatà. Nyamoro heno yoho rma haxa kakoronometxhe, Txesusu. Ahoxemra kehtokonye, kakoronometxhe. Yukryeka ho tehtoko,

teryewhamnohsom me nehxakonà. Àro ke ahoxemra kehtoko, khutwexow hamà. Kàwyaronye rma rha, Satanasà nkukmanàr me rma haxa nehxakonà. Noro ymo yoyukhura mak nehxakonà. Ehxera ro mak nehxakonà, Txesus yanhànà. Àro ke kakoronometxow hamà, kàwyaronye rma rha ukukmaxah me tesnàr ke.

¹⁶Àro ke towankaryhe tehtxe. Towankaryhe rma tomohtxe, Khoryenkomo hyaka, noro yakoro kàrwonàmtoho menye. Kowakryeny kom me naha, noro ha. Ohnàn yawo rma haxa wehxaha kany me rma naha. Kakoronomehe, ohoko towahke ryesnàr ke, kany me xarha naha. Àro ke, ahoxemra kehtokonye, noro yakoro tàrwonàmtxe, àwya kakoronomatxho menye.

Kakoronomanye ro kom me Kryestu yehtxoho yokarymatxhàrà on ha.

5 Àsok hana nehxatxkon ha, Khoryenkom màn yonye ro yoh kom ha. Khoryenkomo nwahanonkatxho me nehxatxkon hatà. Toto kom hoye wahanonketxkon hatà, noro ha, tàhyaka atamoknyàr kom horà hatà. Tkukuru komo yakoronomanàr hoko natamokyatxkon hatà, Khoryenkomo hyaka. Ànekàthàyamò rma yàmnyatxkon hatà, àwya. Taknyohsom komo xarha yàmnyatxkon hatà, anhànàthàyam hoko noro yoseryewhokatxho me.

²Tkukuru kom hoko towahke nehxatxkon hamà. Tanhàn kom hoko nehxatxkon hatà, toto komo, tàywenyeke tesnàr kom ke. Nyamoro wyaro rma rha ahoxemra nehxatxkon hamà, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo xarha, toto kaxe. Àro ke, towahke rma nehxatxkon hamà, àhokonye, nyamoro wyaro rma rha ahoxemra tesnàr kom ke. ³Àro ke, taknyohsom komo yàmnyatxkon hatà, Khoryenkomo

wya, tkukur komo yanhànàtho hoko noro yoseryewhokatxho me. Tanhànàthàyam hoko xarha oseryewhokatxho me, nàmnyatxkon hatà, àwya.

⁴Àro wyaro nehxatxkon hatà, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo. Àro hokon komo rma, ewahanonkakra mak nehxatxkon hamà. Khoryenkomo ryhe, wahanonkatxownà. Àro wyaro rma rha nehxakon hatà, Aron heno. Khoryenkomo nwahanonkatxho me nehxakon heno hatà.

⁵Khoryenkom màn yonye ro yoh komo wyaro, tàmryenon komo yakoronomanye ro me naha, Kryestu. Nyamoro heno wyaro rma rha, ewahanonkakra nehxakonà. Khoryenkomo ryhe, wahanonkaye. Onà wyaro nkay hatà. Romuru omoro kay hatà. Romuru ro me haxa mpànà khutwamohson ha, àkehe hampànà, ohoko, kay hatà, Khoryenkomo. Noro rma, buru wahanonkay hatà, tàmryenon komo yakoronomanye ro me esnàr horà.

⁶Onà wyaro nmenhohoy xarha tà, tkaryehtan yawo, buru hoko. Mewkeseteke wyaro, romryenon komo yakoronomanye ro me xaxa mpànà manaha ha, omoro, meya roron me. Àro wyaro rma nmenhohoy hatà, buru hoko.

⁷Àsok hana nehxakon ha, Txesus ha. Tano rma hak tehtoko, nàrwonàmnye, Khoryenkom yakoro. Thoko rma nàrwonàmnye, teryewrye ro, tàrataxe ro. Àwayehrà hona ukurunhony me nehxakon hamà, Khoryenkomo. Àro ke noro yakoro nàrwonàmnye Nenytxaye, Khoryenkomo, toyuknye ro me esnàr ke. ⁸Khoryenkom muru me ryhe nehxakonà. Umuru rma, teryewhamnohsom me rma nehxakonà, tàyam yoyuknye ro me tehtxoho me. ⁹Tàwya tàyam yoyuhtukanàr ke ryhe, nosonyhoryetx-

ehkaye, konyhoryeny kom me tehtxoho me. Toyuknye komo rma yonyhoryehe, meya roro tonyhoryexem me ehtxoho menye.

¹⁰Noro hoko rma, onà wyaro nkay hatà, Khoryenkomo. Mewkeseteke wyaro, romryenon komo yakorono-manye ro me xaxa mpànà manaha ha, kay hatà.

**Khoryenkomo rwonà
hutwaha harha manatxow
hamà katxhàrà on ha.**

¹¹Mewkeseteke wyaro Kryestu yehtxoho yokarymanàr xe wehxaha, thenyehra, owyanye. Krawame mak menytxetxow hamà. Khoryenkomo rwonà hutwaha harha manatxow hamà. ¹²Amnyehra rma haxa Kryestu mahohtxownà. Khoryenkomo rwonà hutwane ro me tehxye manatxhe haryhe. Uhutwamohsony me xarha tehxye manatxhe haryhe, anar komo wya. Uhutwamohsohra mak manatxhe, uhutwaha rma oyesnàr kom ke. Uhutwamohsoko rha, amna wya, kany me rma manatxow hamà. Enytxahtxexahotho hoko rma, àro wyaro kany me manatxow hamà. ¹³Bàryekomo txko komo wyaro manatxow hamà. Àsok hana natxow ha, bàryekomo txko kom ha. Momu yko me natxow hamà. Woto yononyehná me natxow hamà. Àro wyaro rma rha, Khoryenkomo rwonà yonytxanyehná me manatxhe. Enytxahtxexahotho rma menytxetxhe haryhe. Ohxe roro kehtxoho komo yokarymatxho yonytxahra mak manatxhe.

¹⁴Anar me haxa natxhe, enyhoru komo, thananàhtàkaxem komo. Nyamoro rma nehananàhpexow hamà, ohxe tehtxoho menye. Àro ke, onà wyaro kanye ro me natxow hamà. Onà wyaro ryehtoko, ohxe wehxan hamà, onà wyaro haxa ryehtoko, atxke

wehxan hamà, kanye ro me natxhe. Horykomo wyaro natxow hamà. Woto yonony komo wyaro natxow hamà. Khoryenkomo rwonà yonytxanye ro me natxhe. Enytxahtxexahohnà rma, àhonano rma yonytxetxhe.

**Tanàhnohsom me natxhe hampànà
Kryestu hnànkanyenhàymo
katxhàrà on ha.**

6¹⁻²Amnyehra Kryestu rwonà menytxatxownà. Àro ma ekarymahtxexaho rma menytxatxownà, Kryestu mryenon me harha oyehtxoho menye. Onà wyaro katxho komo ryhe menytxatxownà, anar me harha ayanhànàthàymo xenytxoko katxho rma, Khoryenkom hona xenytxoko katxho xarha, tuna kwaka ataymompotxoko katxho xarha, ohonanye amna yamorà amna neryaha, Kryestu mryenon me oyonyhotho menye, katxho xarha, kwayhàtxhenye tasanàmyatxhe harha katxho xarha, amnye wahanonkano yeryaha hampànà, Kryestu, katxho xarha. Àro wyaro katxho komo rma menytxatxownà, amnyehra. Àro wyaro katxho komo yonytxanàr hokohra harha ehtxoko. Enytxahtxexahotho rma àro hamà. Anaro haxa enytxatxoko. Àhonano rma enytxatxoko, thananàhtàkaxem me nyhe oyehtxoho menye. ³Àro wyaronno rma wekarymehe, owyanye. Owyanye enytxanàr xe Khoryenkom yehtoko, menytxetxow hamà.

⁴⁻⁶Àsok hana natxow ha, Kryestu hnànkanyenhàymo. Amnyehra Khoryenkomo rwonà yonytxatxownà hamà. Nyamoro rma yowakryey hamà, Khoryenkomo, kahe yawono. Khoryenkom yokato yoh me harha nehxatxkon hamà. Ohxe rma haxa nay hamà, Khoryenkomo rwonà, kany me nehxatxkon hamà. Tàwyanye eryehokano ytxoho yonyetoko, onà

wyaro kany me nehxatxkon hamà. Amnye tomohsom yahoxet on hamà, kany me nehxatxkon hamà. Àro wyaro ehxemotho komo rma, Kryestu hnànkaxownà harha. Àsok hana natxow ha. Onà wyaro katxho mehra ro mak natxhe ha. Anatoko tonyhoryexem me harha natxow hana, katxho mehra ro mak natxhe ha. Anatoko anar me harha tanhànàthàyamo yonyatxow hana, katxho mehra ro mak natxhe ha. Àsok tawro hana. Khoryenkom muru xanomkahnohnye me harha natxow hamà. Noro yamoyathonyenhàyamo wyaro mak natxow hamà. Noro yownohnyenhàyamo wyaro mak natxow hamà. Noro hoko, owaya ymo hxako kanyenhàyamo wyaro mak natxow hamà, Kryestu hnànkanyenhàyamo.

⁷Àsok hana nay ha, yukryeka ha. Taxeronoryexem me nay hamà. Amnye nomokyaha, tuna. Yake ro nomokyaha, yukryeka hona. Tuna yomokàtxhe, nahtehe, natà, denamàthàyamo. Àro wyaro dyahmetxow hamà, yukryeka. Àro wyaro tehtoko, Khoryenkomo newakryetxho me nay hamà. ⁸Anatoko atxke nay hana, yukryeka. Kàwyanye axeronoryetxhe rma, ketxetx haxa ryhe nahtehe. Ewekhàrà xarha nahtehe. Dyahmahranye nay hamà, yukryeka. Khoryenkomo nanàhnohrà me nay hamà. Taknyohtàkaxem me nay hamà. Àro wyaro rma rha, tanàhnohsom me natxhe hampànà, Kryestu hnànkanyenhàyamo.

Khoryenkomo wya kowakryetxho kom hona roro rma haxa tehtxe katxhàrà on ha.

⁹Ronàhnàn komo y, àro wyaro àkehe, Kryestu hnànkanyenhàyam hoko. Nyamoro wyarohra mak manatxow hamà, omnyamo. Onà wyaro haxa kany me mpànà wehxaha ha, ohokonye.

Ohxe rma haxa natxhe, kany me wehxaha. Khoryenkomo nenyhoryetxho me nosonyhetxow hamà, kany me wehxaha, ohokonye. ¹⁰Àsok tawro hana. Khoryenkom yomyawon hoko matamokyatxow hatà. Àmryenon komo makoronometxow hatà. Amnyehra makoronometxkon hatà. Amnye rma makoronometxowà rma hatà. Àro wyaro rma, Khoryenkom xan me mosonyhetxow hamà. Àro wyaro oyehtxoho komo rma hutwahkahpàrà ro mak naha ha, Khoryenkomo. Oyowakryetxhe ro mak ha, noro ha. Yaworon xaxa kax mak naha ha.

¹¹Khoryenkom yomyawon hoko roro rma haxa atamohtxoko, awayehpàrà ronye rma haka. Khoryenkomo wya oyowakryetxho kom hona ro manatxow hamà. Amnye oyowakryetxhe xaxa hampànà. Àwya oyowakryehra ronye rma haka, àhoko roro rma haxa ayata-moknyàr komo xe wehxaha, ¹²àwenyhenà ro me oyehtxoho menye.

Amnyehran heno kom hok haxa ehohkatxoko. Khoryenkom hona nenyatxkon hatà. Khoryenkomo wya, amnye kowakryetxhe xaxa mak hampànà katxhàr hona ro nehxatxkon hatà, mexe rma haxa mak hatà. Mexe rma haxa exetxhe, Khoryenkomo newakryetxownà haxa hatà. Nyamoro heno hoko rma ehohkatxoko.

¹³⁻¹⁵Àro wyaro rma rha nehxakon hatà, Akmaraw heno. Noro heno wya, kowakryeha hampànà, kekon hatà, Khoryenkomo. Kohamkehe hampànà. Àro wyaro yaworo xaxa mpànà àkehe ha, owaya, ronenytxanàr me xaxa mak ha, kekon hatà. Àro wyaro katxhàrànhàr hona ro nehxakon hatà, Akmaraw heno. Mexe rma haxa thona ro nehxakon hatà. Mexe rma haxa exetxhe, nehankay haxa hatà, Khoryenkomo.

Anaro hoko noro nenytxanàr me hak àkaxe kahra mak nehxakon hamà, Kho-

ryenkomo, ehonomnà me xaxa tesnàr ke. Noro yohon komo ehxera ro mak naha. Àro ke, ronenytxanàr me xaxa mpànà àkehe ha, kekon hatà.

¹⁶ Àsok hana tketxow ha, kàwyam ha. Yaworo xaxa mpànà àkehe ha tawro xe kehtokonye, noro nenytxanàr me tketxhe xarha, ehonomnà hoko, kohon kom hoko rma. Noro nenytxanàr me xaxa mpànà àkehe ha katxho rma, onà wyaro katxho me rma nay hamà. Rowya yaworohra tatoko, noro hak romtatcano, katxho me rma nay hamà. Àro ke katameryekantokonye, àro wyaro tketxhe, yaworo xaxa kany me kosonyhonàr kom horà. Àro wyaro kàwya katxhe rma, kameryekahra harha nay hamà, anaro.

¹⁷ Àro ke, àro wyaro rma rha nkekon hatà, Khoryenkomo. Tàwya, amnye kowakryetxhe hampànà tatoko rma, yaworo xaxa mpànà àkehe ha, ronenytxanàr me xaxa mak ha, kekon xarha tà, tàmryenon komo wya. Àro wyaro tatoko rma, tårwon yawo ron me nosonyhekon hamà. Anatoko anar me harha kehtwen hana kanyehná ro me nosonyhekon hamà.

¹⁸ Àro wyaro rma rha, amnye kowakryetxhe hampànà, kehe xarha, kàwyanje xarha. Yaworo xaxa mpànà àkehe ha, owyanye, ronenytxanàr me xaxa mak ha, kehe xarha, kàwyanje. Àro hoko rma, anar me harha ehutwahra ro mak na ha ha, noro ha. Àtemarontahra ro mak naha ha. Àro ke towankaryhe rma haxa tehtxe. Amna enyhoryeko kanyenhàr me tehxtow hamà, Khoryenkomo wya. Àro ke, noro wya kowakryetxho kom hona roro rma haxa tehtxe.

¹⁹ Khoryenkomo wya kowakryetxho kom hona ro kehtokonye, towankaryhe tehxtow hamà. Teryehorye rma haxa tehxtow hamà. Àsok hana natxow ha, kanawa yawon kom ha. Atxowowo

ymo yomoknàtoko, tkanawar komo horohkatxho yarymetxow hamà, tuna kwaka, tekrunhonàr kom horà. Àhorohkatxho hoye ro teryehorye harha natxow hamà. Àro wyaro rma rha teryehorye tehxtow, kàwyam xarha, Khoryenkomo wya kowakryetxho kom hona ro kesnàr kom ke mak ha.

Khoryenkomo yowto ho kehtxoho kom hona ro tehxtow hamà. Amnyehra Khoryenkomo màn yaka nowomyatxkon hatà, xenye ro yoh komo. Wom yatxarakaxaho mkayen yaka rma nowomyatxkon hatà, Khoryenkomo yosaka rma hatà. ²⁰ Àro wyaro rma rha, Khoryenkomo yosaka nowomye, Txesusu. Kahe yawon yaka haxa nowomye. Noro htxero nowomye, kàywahonye. Mewkeseteke wyaro, tàmryenon komo yakoronomanje roro me naha, àto. Amnye kàwyam xarha karyatxhe, Khoryenkomo yowto hona rma rha. Noro hyawo roro kehtxoho kom hona ro tehxtow hamà.

Khoryenkomo muru wyaro nehaxon hamà Mewkeseteke katxhàrà on ha.

7¹⁻⁴ Mewkeseteke hok haxa ryhe kàrwonaha. Saryen hon heno komo kayaryet me nehaxon hatà, noro ha. Khoryenkomo yakoro tårwonyemà ro me nehaxon hatà, tàmryenon kom hoko. Omeroron kom yohon yakoro rma tårwonyemà ro me nehaxon hatà. Mewkeseteke katxho ryhe, onà wyaro katxho me rma nay hatà. Yaworo xaxa naha, kàkayaryet komo, katxho me nay hatà, noro yosotà. Saryenà katxho xarha, keryehotatho komo onà katxho me rma nay hatà. Àro ke, keryehotanàhnye kom me naha, kàkayaryet komo, katxho me xarha nay hamà, noro yosotà. Noro yàm yokarymahra ro mak naha, Khoryenkomo karyehatanà. Àyon yokarymahra xarha naha. Àhoryen heno komo yokarymahra xarha naha. Enuruthuru yokarymahra

xarha naha. Àwayhàthàrà yokarymahra xarha naha. Khoryenkom muru wyaro nehvakon hamà. Noro rma, Khoryenkom yakoro tàrwonyemà ro me nehvakon hatà. Tàmryenon komo yakoronomanye ro me nehvakon hatà, meya roron me hatà.

Ehonomnà me rma haxa nehvakon hamà, Mewkeseteke. Noro wya rma tkatxho hoye nàmye hatà, Akmaraw heno, khoryen heno komo, ehonomnà me rma haxa esnàr ke. Tàwya owto yoh heno komo yotahatxhe, nomokyakon harha tà, Akmaraw heno. Nehoràý hatà, Mewkeseteke. Khoryenkom hak oyowakryeno, kekon hatà, àwya. Àro wyaro àwya katxhe rma, tkatxho hoye nàmye hatà, Akmaraw heno, àwya. Eta-haxemo heno komo katxhotho hoye desmu yàmýe hatà, àwya, ehonomnà me rma haxa esnàr ke hatà.

⁵Amnye nyhe rma desmu yahohsatxkon hatà, Aron heno komo, Ryefe heno yohamàthàýamo. Tkatxho kom hoye desmu yàmýatxkon hatà, toto heno komo, àwyanye, tkukur komo wya, Khoryenkom mán yonye ro me esnàr kom ke hatà. Akmaraw heno yohamàthàýamo rma nàmýatxkon hatà, tkukur komo wya. Desmu yàmtoho hoko rma, nàýweronàhyamatxownà hatà, Moyses heno.

⁶Ryefe heno yohamàtho mehra nehvakon hamà, Mewkeseteke. Nahosàý mak hatà. Akmaraw nàmàtho yahosàý hatà. Ryefe horyen heno nàmàtho rma yahosàý hatà. Khoryenkom hak oyowakryeno, kekon xarha tà, noro heno wya. Khoryenkomo wya, romryenon me mpànà natxhe ha, oyohamàthàýamo, katxhàrànhàr me nehvakon hatà, Akmaraw heno. Noro heno yoho rma ehonomnà me nehvakon hamà, Mewkeseteke. Àro ke, Khoryenkom hak oyowakryeno, kekon hatà, noro heno wya.

⁷Àsok tawro hana. Ehonomnà komo

ryhe, Khoryenkom hak oyowakryeno kany me natxow hama, anar komo wya.

⁸Ryefe heno yohamàthàýamo wyaro rma rha, desmu yahosnye me nehvakon hatà, Mewkeseteke. Nyamoro heno yohon me rma nehvakon hamà, noro ha. Nyamoro heno hoko, onà wyaro nkehe, Khoryenkom karyehtanà. Wayehtxownà, nyamoro heno, kehe. Àro wyaro kahra mak naha, Mewkeseteke hoko. Wayehye, noro heno, kahra mak naha. Àro ke, nyamoro heno yoho rma haxa nehvakon hamà, Mewkeseteke.

⁹⁻¹⁰Noro wya Akmaraw yohonàtoko, enurhura rma hak nehvakon hamà, Ryefe. Amnye tonusom me nehvakon hatà, Akmaraw yohamrà me hatà. Àro ke, onà wyaro tkahorye nay hamà. Akmaraw heno wya desmu yàmñàtoko, Ryefe rma nàmýakon hamà, Akmaraw yohamrà me tesnàr ke, tkahorye nay hamà. Desmu yahosnye ro heno komo horyenà rma nàmýakon hamà, Mewkeseteke wya, tkahorye nay hamà.

**Konyhoryenàr komo xe tehtoko
Ryefe heno yohamàthohnà nyakye
Khoryenkomo katxhàrà on ha.**

¹¹Toto heno komo yweronàhyamay hatà, Moyses heno. Tàwya àyweronàhyamantokonye, Ryefe heno yohamàthàýamo hutwamohsoy hatà. Khoryenkom mán yonye ro komo ryhe nyamoro hatà. Toto komo yakoronometxkon hatà, Khoryenkom yakoro tàrwonyemà ro me tesnàr kom ke hatà. Enyhoryetxehkahranye rma nehvatxkon hatà. Àro ke, konyhoryenàr komo xe tehtoko, Ryefe heno yohamàthohnà nyakye, Khoryenkomo. Mewkeseteke wyaron haxa ryhe nyakye, tàmryenon komo yakoronomanye ro me ehtxoho me, àwya konyhoryetxehkatxho menyè.

¹²Khoryenkomo mryenon komo yakoronomaný mehra harha natxow

hamà, Ryefe heno yohamàthàyamo, enyhoryetxehkahranye tesnàr kom ke. Moyses heno wya àyweronàhyamatxho komo xarha, enyhoryetxehkahranye rma rha nehkakon hamà. Àro ke, Moyses heno nàyweronàhyamatxho mehra harha natxow hamà, Khoryenkomo mryenon komo.

¹³⁻¹⁴ Khoryenkomo nànyaketxho rma, Ryefe heno yohamàtho mehra nehkakonà. Xukna heno yohamàtho me haxa ryhe nehkakonà, noro, Kohkomo rma. Moyses heno wya, Khoryenkomo màn yonye ro me manatxhe, katxho mehra mak nehkatxkon hatà, Xukna heno yohamàthàyamo. Taknyohsom komo yàmrà hokonohnà ro me nehkatxkon hatà, nyamoro heno.

¹⁵ Àro ke, kakoronomany kom mehra natxow hamà, Ryefe heno yohamàthàyamo, anaro yomoknàr ke. Mewkeseteke wyaron me haxa ryhe nomokye, noro, kakoronomanye ro kom me tehtxoho me. ¹⁶ Moyses heno wya kàyweronàhyamatxho kom hoye rohra ryhe, kakoronomany kom me naha, noro ha, romàn yonye ro me natxhe, Ryefe heno yohamàthàyamo, katxho hoye rohra mak ha. Karyhe roro tehtxoho hoye ro haxa ryhe, kakoronomany kom me naha, àwayehpànà ro me tehtxoho hoye ro mak ha. ¹⁷ Àro wyaro ehtxoho hoko rma, onà wyaro nkehe, Khoryenkomo karyehtanà, àmenhosahonhàrà.

Mewkeseteke wyaro romryenon komo yakoronomanye ro me xaxa mpànà manaha ha, omoro, meya roron me. Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà.

¹⁸ Khoryenkomo wya, romryenon komo yakoronomanye ro me natxhe, Ryefe heno yohamàthàyamo, katxho mehra harha tehkatxow hamà. Àro wyaro katxho rma, kakoronomahranye nehkakon hamà. Khoryenkomo

hyaka kokhàranye nehkakon hamà. ¹⁹ Àsok tawro hana. Moyses heno wya kàyweronàhyamatxho komo, konyhoryetxehkahranye nehkakon hamà. Txesusu wya konyhoryetxehkatxho kom hona ro haxa ryhe tehkatxhe ha. Àro hoye ro tomohsom me harha tehkatxhe, Khoryenkomo hyaka.

²⁰ Tàwya, romryenon komo yakoronomanye ro me manaha, katxho hoko rma, onà wyaro nkay xarha, Khoryenkomo. Yaworo xaxa mpànà àkehe ha, owoya, ronenytxanàr me xaxa mak ha, kaye. ²¹ Àro hoko rma, onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà.

Romryenon komo yakoronomanye ro me xaxa mpànà manaha ha, meya roron me, kehe hampànà, Kohkomo. Àro wyaro yaworo xaxa mpànà àkehe ha, owoya, ronenytxanàr me xaxa mak ha, kehe hampànà. Anar me harha ehutwahra ro mak wehxaha, kehe hampànà, Kohkomo.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà. Àro wyaro rma nkaye, Khoryenkomo, Txesusu hoko. Àro wyaro kahra mak nehkakon hatà, amnyehran heno kom hoko, Ryefe heno yohamàthàyam hoko. Bàn yonye ro me tàwya àwahanonkantokonye, yaworo xaxa mpànà ha, owoyane, ronenytxanàr me xaxa mak ha, kahra ro mak nehkakon hatà. Txesusu hok haxa ryhe, àro wyaro nkekonà, Khoryenkomo.

²² Àro ke, onà wyaro kany me nay hamà, Txesusu, kàwyanye. Uro ryhe konyhoryetxehketxhe xaxa hampànà, kany me nay hamà. Onà wyaro httxero nkekon hatà, Khoryenkomo, amnyehra. Romryenon komo yweronàhyamany me wehxaha, kekonà httxer hatà. Amnye rma, onà wyaro haxa nkehe. Romryenon komo yonyhoryetxehkany me harha wehxaha, kehe. Àro wyaro àwya tawro ke ryhe, konyhoryetxehketxhe xaxa hampànà kany me nay hamà, Txesusu. Am-

nyehra àwya katxhàràtho yoho rma haxa nay hamà.

Meya roro kakoronomanye ro kom me naha Txesusu katxhàr à on ha.

²³ Amnyehra thenyehra nehxatxkon hamà, Khoryenkom màn yonye ro komo, twayehsom me tesnàr kom ke. Tway-hàtxhenye, àhokohra harha nehxatxkon hamà. ²⁴ Txesusu haxa ryhe, àwayehpànà ro me naha. Àro ke, kakoronomanye ro kom me naha, meya roro rma haxa mak ha. ²⁵ Àro ke, meya roro konyhoryetxehkany kom me naha. Kàwyanye, apa y, Txesusu yano me komokyaha ohyaka, tatoko, konyhoryetxehketxhe ha, noro ha. Meya roro tehsemà ro kax mak naha ha. Khokonye Khoryenkom yakoro tårwonyemà roro kax mak naha ha.

²⁶ Àro wyaro kakoronomanye ro kom me naha, Txesusu, onà wyaro tesnàr ke, enyhoru ro me tesnàr ke, atxke naha mosonà katxho mehra ro mak tesnàr ke, noro yanhànà ehxera ro mak esnàr ke, anhá komo wyarohra ro mak tesnàr ke, kahe yawo ehonomnà me xaxa tesnàr ke. Àro wyarono rma xe tehxatxkon hamà, kakoronomanye ro kom me.

²⁷ Khoryenkom màn yonye ro yoh heno komo wyarohra mak nay hamà, noro ha. Nyamoro heno rma, emahona ro taknyohsom komo yàmnyatxkon hatà, tanhànàthàyam hoko rma Khoryenkomo yoseryewhokatxho me, toto komo yanhànàtho hoko xarha oseryewhokatxho me. Txesusu haxa ryhe, taknyohsom komo yàmpàra nay hamà. Tano me ro rma notàmnye, twayehrà ke, tàmryenon komo yanhànàtho hoko Khoryenkomo yoseryewhokatxho me. Towenyxa ro notàmnye, otàmpànà ro me harha tehtxoho me.

²⁸ Tàwya àyweronàhyamano nyetoko rma, bàn yonye ro kom yoh me toto komo wahanonkekon hatà, Khoryenkomo. Ànwahanonkatxhàyamo

rma, tanhàn hokon me rma nehxatxkon hamà, toto kaxe, ahoxemnà kaxe. Amnye nyhe rma, buru haxa ryhe wahanonkaye. Tàwya, yaworo xaxa mpànà àkehe ha, owya, ronenytxanàr me xaxa mak ha, tatoko, buru haxa ryhe wahanonkaye. Noro rma, nosonyhoryetxehkaye, kakoronomanye ro kom me tehtxoho me. Meya roro kakoronomanye ro kom me naha, noro ha.

Kryestu yomyawono nyamoro heno yomyawonotho yoho rma haxa nay hamà katxhàr à on ha.

8 Àro wyaro àkehe, onà wyaro owyanye yaworo uhutwatxho me, kakoronomanye ro kom me Kryestu yehtxoho hutwatxho me. Noro rma, kahe yawo eryewtaxah naha. Ehonomnà xaxa hanaka, howehetra eryewtaxah naha. ² Khoryenkom yosarà rma àro ha, enyhoru ro mak ha. Àro rma, Khoryenkom mànàtho yoho rma haxa nay hamà. Toto komo yomyaràhnà ro mak àro hamà. Kohkomo ryhe neryey hamà. Àro yawo rma, tomyawon hok naha, Kryestu, kakoronomanàr kom hoko.

³ Tomyawon kom hoko rma rha nehxatxkon hatà, Khoryenkom màn yonye ro yoh heno komo. Àro hoko rma esnàr kom horà wahanonkatxownà hatà, Khoryenkomo. Toto komo nekàtho yàmnyatxkon hatà, àwya. Taknyohsom komo xarha yàmnyatxkon hatà. Tàmnye ro heno komo wyaro tehxye nehxakonà, kakoronomanye ro komo. Tàmson kom hokohra mak nehxakonà. Totàmson me haxa nehxakonà.

⁴ Yukryeka hohra harha nay hamà, noro. Yukryeka ho tehtok haxa, Khoryenkom màn yonye ro mehra esnàràtho haryhe. Anar kom haxa ryhe, Khoryenkom màn yonye ro me natxow hamà. Nyamoro rma, toto komo nekàtho

yàmýatxhe, Moyses heno wya tàw-
weronàhyamatxho kom hoye ro mak ha.

⁵Kahe yawohra natxow hamà,
nyamoro. Khoryenkom màn yawo
tomyawon kom hok natxhe, yukryeka
hon yawo rma. Kahe yawono wyaro
txexah me nay hatà, Khoryenkom
mànà. Àro rma hutwamohsoy hatà,
Khoryenkomo, Moyses heno wya.
Noro heno wya bàn yeryhohra ro rma
haka, onà wyaro nkay hatà. Rosarà
uhutwamohseko, owoya, kay hatà. Àhà
ymo ho oyehtoko, uhutwamohseko,
owoya. Ronhutwamohsotho yawo ro
rma haxa txeryhok hampànà, omeroro,
kay hatà, Khoryenkomo, Moyses heno
wya. Kahe yawono wyaro txexah me
nehxakon hamà, Khoryenkom mànà.

⁶Kahe yaw haxa tomyawon hok
naha, Kryestu, kakoronomanàr kom
hoko rma. Noro yomyawono ryhe,
nyamoro heno yomyawonotho yoho
rma haxa nay hamà. Nyamoro
heno rma, onà wyaro katxhàr hoko
nehxatxkon hatà, Khoryenkomo wya.
Romryenon komo yweronàhyamany me
wehxaha, katxhàr hoko rma nehxatxkon
hatà, nyamoro heno. Kryestu haxa
ryhe, onà wyaro katxhàr hok haxa
naha. Khoryenkomo wya, romryenon
komo yonyhoryetxehkany me harha
wehxaha, katxhàr hoko rma naha,
Kryestu. Àro wyaro katxhàr hoye
ro konyhoryetxehketxhe, noro ha.
Àro wyaro katxhàrà rma, amnyehra
àwya katxhàràtho yoho rma haxa
nay hamà. Amnyehran heno komo
yowakryetxhàràtho yoho rma haxa
nay hamà, kowakryetxho komo,
Khoryenkomo wya.

**Romryenon komo
yonyhoryetxehkany
me harha wehxaha katxho
yokarymatxhàrà on ha.**

⁷Tàwya, romryenon komo
yweronàhyamany me wehxaha
katxhàràtho hoye rohra konyhoryetxow
hamà, Khoryenkomo. Àro hoye ro
tàwya konyhoryentokony haxa, amnye
nyhe rma onà wyaro kahtoràtho
haryhe àwya, romryenon komo
yonyhoryetxehkany me harha wehxaha
kahtoràtho haryhe àwya. ⁸Enyhoryehnà
me rma nehxatxkon hamà, amnyehran
heno komo. Àro ke, àhokonye onà
wyaro nmenhohoy hatà, Khoryenkomo,
tkaryehtan yawo.

Amnye, onà wyaro harha àkehe
hampànà, Ehsayewyana kom
hoko, Xuknewyana kom hoko
rma, kehe, Kohkomo. Romryenon
komo yonyhoryetxehkany me
harha wehxaha, àkehe hampànà,
àhokonye.

⁹Àro wyaro kahra mak wehxakonà,
amnyehra, àhoryen heno kom
hoko. Nyamoro heno rma
wenampatakahoye, Exet yamtar
hoye. Àtoko rma, onà wyaro
àkekonà, àhokonye. Romryenon
komo yweronàhyamany me
wehxaha, àkekonà, àhokonye.
Rowya tàwweronàhyamatxho kom
yawo rohra mak nehxatxkonà,
nyamoro heno. Àro ke, nyamoro
heno yonytxahra harha wehxakonà,
kehe, Kohkomo.

¹⁰Amnye, onà wyaro haxa àkehe
hampànà, Ehsayewyana kom
hoko, kehe. Romryenon komo
yonyhoryetxehkany me harha
wehxaha, àkehe hampànà. Àro
wyaro rowya katxhàr hoye ro, onà
wyaro wewakryetxhe hampànà.
Rorwonà hutwany me harha

weryatxhe hampànà. Rorwonà rma weryaha hampànà, ewan yakanye, uhutwahkahpàra ehtxoho menya. Onà wyaro nketxhe hampànà, nyamoro, rohoko. Khoryenkomo ryhe noro ha, ketxhe hampànà, rohoko. Uro xarha, romryenon komo moxamo àkehe hampànà, nyamoro hoko, keke, Kohkomo.

¹¹ Omeroron komo rma, roywero harha natxhe hampànà, kehe. Àro ke, tkukuru komo hananàhpàra harha natxhe hampànà. Kohkomo ywero mpànà ehtxok ha, kahra harha natxhe hampànà, towtà komo wya, omeroro rma roywero tesnàr kom ke mak ha. Ehonomnà komo rma, norohnàtho komo xarha, omeroro roywero natxhe hampànà, keke Kohkomo.

¹² Anhànàthàyam hoko koserye-whoheke hampànà, àhnàn kom yawo rma haxa ryesnàr ke, kehe. Anhànàthàyam yonyhera harha mpànà wehxaha ha, towsah me esnàr ke, kehe. Kohkomo.

Àro wyaro rma nmenhohoy hatà, Khoryenkomo, tkaryehtan yawo.

¹³ Romryenon komo yonyhoryetxehkany me harha wehxaha katxho hoko rma nmenhohoy hamà. Àro wyaro katxho rma, amnyehra àwya katxhàràtho hryetayo me nay hamà. Romryenon komo yweronàhyamany me wehxaha katxhàràtho hryetayo me nay hamà. Àsok hana nay ha, amnyehranotho. Tosomatxaxem me nay hamà. Mexehra nosomatken hamà.

Khoryenkomo hyaka omokhàra ro mak tehxtxkonà katxhàrà on ha.

9 Khoryenkomo wya, romryenon komo yweronàhyamany me wehxaha katxho me nehxtxkon hatà, amnyehran heno komo. Àro wyaro katxho hoye ro Khoryenkomo

yowakryetxkon hatà. Àwyaney Khoryenkomo yowakryetxho hoko rma nàyweronàhyamatxownà hatà, Moyses heno.

Àro wyaro katxho hoye ro rma rha txexah me nehxtxkon hatà, Khoryenkomo mèn xarha. Yukryeka hono rma àro hatà. ² Àro rma yetxownà hatà. Okno hutxhotho rma yetxownà hatà. Àrakatawo ro womu yatxarakatxownà hatà. Atxarakaxaho oyoro nyheno ryhe, onà wyaro katxho me nehxtxkon hatà. Khoryenkomo wya, rosarà onà, enyhoru ro rma, katxho me nehxtxkon hatà. Àro yawo rma nehxtxkon hatà, weyu, ekeyu xarha, ekeyu yahon xarha. Khoryenkomo yompataka txexaho ryhe onà, katxho me nehxtxkon hatà, ekeyu.

³ Atxarakaxaho mkayeno ryhe, onà wyaro haxa katxho me nehxtxkon hatà. Khoryenkomo wya, enyhoru xaxa ro mak on ha, rosarà, anaro yohono rma haxa mak ha, katxho me nehxtxkon hatà. ⁴ Àro yawo nehxtxkon hatà, yamata, ownyak yaknyohtoho hatà. Uru ke àhsomaxaho rma àro hatà. Àto rma rha nehxtxkon xarha tà, anaro yamata, uru ke rma rha àhsomaxaho, yay hatà, àmkay xarha hatà. Àro yawo rma nehxtxkon hatà, mana yonà txko. Mana hoyenotho txko, enà txko yaw nehxtxkon hatà. Uru yakàhtosaho txko yawo rma nehxtxkon hatà. Yamata rma rha yawo nehxtxkon hatà, Aron yahosotho xarha. Eheràmxtontaxahonhàrà rma àro hatà. Yamata rma rha yawo nehxtxkon hatà, toh xarha. Khoryenkomo nmenhothàrànhàrà rma àro hatà. Ehsayewyana komo yweronàhyamatxho rma àro hatà. ⁵ Yamata mkaw nehxtxkon hatà, warata. Khoryenkomo wya, koseryewhoheke tano, ayanhànàthàyam hoko, katxho rma àro hatà, warata. Ehoye rma nehxtxkon hatà, kahe yawon kom kuknon me akàhtosaho, Khoryenkomo yanoto komo rma kuknon

me akàhtosaho, tahotàhkem hatà, uru yakàhtosah hatà. Khoryenkomo wya, tano ehonmnà me xaxa kosonyhehe, katxho rma àro hatà.

Àro wyaro nehaxkon hatà, Khoryenkomo mànà. Uhutwamohsotàhkahra mak wehxaha, tano.

⁶Àro wyaro txeryetxhe, Moyses heno komo wya, àro yaka towomsomà ro me nehaxtkon hatà, Khoryenkomo màn yonye ro heno komo. Tomyawon kom hoko nehaxtkon hatà, tàweronàhyamatxho kom hoye ro hatà. Wom yatxarakaxaho oyoro nyhen yaka marma nowomyatxkon hatà. Àro yaka marma, towomsomà ro me nehaxtkon hatà, Khoryenkomo màn yonye ro heno komo. ⁷Àmkayen yaka haxa ryhe, eh kom marma nowomyakon hatà. Emahona rohra nowomyakon hatà, noro ha. Àtxemnyehàntànàr xehra yohà nowomyakon hatà. Towomnàtoko rma, okno kamsukutho yaryakon hatà. Àharaxkaxaho kamsukutho rma yaryakon hatà. Àro rma yàmyakon hatà, Khoryenkomo wya, tanhànàthàr hoko noro yoseryewhokatxho me, toto komo yanhànàtho hoko xarha oseryewhokatxho me.

⁸Àro hoye ro, onà wyaro nhutwamohsen hamà, Khoryenkomo yokato, kàwyanye. Tano rma hak Khoryenkomo màn yehtoko, Khoryenkomo yosaka owompàra ro mak nehaxtkon hamà, toto komo. ⁹Owompàra ehtxoho komo rma, onà wyaro khananàhyatxow hamà. Kryestu yomokhàra ro rma haka, Khoryenkomo hyaka omokhàra ro mak tehaxtkonà, enyhoryehná me rma hak kesnàr kom ke.

Tàweronàhyamatxho kom hoye ro, toto komo nekàtho yàmyatxkon hatà, Khoryenkomo màn yonye ro komo, Khoryenkomo wya. Taknyohsom komo xarha yàmyatxkon hatà, àwya. Tàmsomà rma, toto komo

yonyhoryetxehkahra rma nehaxkon hatà. Khoryenkomo yowakryeny komo rma, ohxe roro harha wehxaha kahra rma nehaxtkon hamà. Tàhnawonye rma, atxke rma wehxaha, ketxkonà rma hamà. ¹⁰Àweronàhyamatxho komo rma, woto yonotho hoko nehaxkon hatà, woknano yonotho hoko xarha hatà, ekorokatxho kom hoko xarha hatà. Àro yawo ro tehtokonye, ohxe rma nehaxtkon haryhe mà, toto komo. Tàhnawonye haxa ryhe, ohxehra rma nehaxtkon hamà. Konyhoryetxehkany komo yomokhàra ro rma haka, àro yawo ro nehaxtkon hamà.

**Kryestu yekamsuhkatxho
hoye ro tonyhoryexem me
tehxatxhe katxhàrà on ha.**

¹¹Amnye nomokye haxa ha, Kryestu. Khoryenkomo màn yonye ro yoh heno komo hryetayo me nomokye, kakoronomanye ro kom me tehtxoho me, Khoryenkomo wya kowakryetxhe xaxa hampànà katxho me ketxoho menye. Khoryenkomo mànàtho yakahra mak nowomye, noro ha, yukryeka honotho yakahra mak ha, toto nyeryetxhotho yakahra mak ha. Àrotho yohon yaka haxa ryhe nowomye, kahe yawon yaka, enyhoru haxa yaka. ¹²Khoryenkomo yosaka ryhe nowomye, enyhoru xaxa ro mak on ha, rosarà, katxho yaka rma. Towenyxa ro ryhe nowomye. Towomsomà roro mehra mak naha. Okno kamsukutho yarhàra nexeye. Kakmàryetu kamsukutho yarhàra nexeye. Faka kamsukutho yarhàra xarha nexeye. Tekamsuhkatxhe rma, nowomye. Tekamsuhkatxhàr hoye ro, kanhàn komo yanoto mehra harha ketxownà. Kanhàn komo yanoto mehra harha kehtxoho komo rma yehemaye, meya roro anoto mehra harha kehtxoho menye.

¹³ Amnyehra atxke nehxatxkon hatà, toto komo, tàyweronàhyamatxho kom yawo rohra tesnàr kom ke. Atxke nehxatxkon hatà, Khoryenkomo wya. Àro ke, àhonanye okno kamsukutho kakhethkon hatà, Khoryenkomo màn yonye ro komo. Kakmàryetu kamsukutho rma, faka kamsukutho xarha kakhethkon hatà. Wàràmmo xarha yaràràketxkon hatà, àhonanye. Faka yaknyohsahotho rma yaràràketxkon hatà, àhonanye. Àro hoye ro, ohxe harha tonyxem me nehxatxkon hatà, toto komo, Khoryenkomo wya. Tàyweronàhyamatxho kom yawo ro harha tonyxem me nehxatxkon hatà, àwya.

¹⁴ Nyamoro yonyhoryetxhàràtho yoho rma haxa konyhoryetxehketxow hamà, Kryestu, tekamsuhkanàr ke. Noro rma notàmye, Khoryenkomo wya. Khoryenkomo yokato yahoxet yano me notàmye, tehsem roro yahoxet yano me. Anhà hokonohnà ro me ehxaho rma notàmye. Àro ke konyhoryetxehketxow hamà, noro ha. Atxke rma haxa tehxatxkon hamà, kàwyamo. Khoryenkomo nenyhoryetxho me harha wehhan hamà, kany me harha tehxatxhe, kàhnawonye, Kryestu yekamsuhkanàr ke mak ha. Àro wyaro enyhoryexaho rma, Khoryenkomo yowakryeny me harha tehxatxow hamà. Tehsemà ro yowakryeny me harha tehxatxow hamà.

¹⁵ Khoryenkomo wya, romryenon komo yonyhoryetxehkany me harha wehxaha katxhàr hoko ryhe nay hamà, Kryestu. Àro wyaro àwya katxhàr hoye ro konyhoryetxehketxhe, noro ha. Tàmryenon me kwahanonkatxownà, Khoryenkomo, tàwya, kowakryetxhe xaxa hampànà, meya roro mak ha, katxhàr me kesnàr kom horà. Àro wyaro katxhàr me harha keryatxhe, Kryestu, twayehrà ke. Amnyehra,

Khoryenkomo wya romryenon komo yweronàhyamany me wehxaha katxhàr me rma hak kehtokonye, noro rma tanwekyatxkonà. Kanhàn komo yanoto me rma haxa tehxatxkonà. Kanhàn komo yanoto mehra harha kehtxoho komo yehemaye, Kryestu, twayehrà ke.

¹⁶⁻¹⁷ Àsok kany me hana tehxatxow ha, kàwyam ha. Kwayehpàra ronye rma haka, onà wyaro kany me tehxatxow hamà. Rowayhàtxhe, onà wyaro rokatxhotho màmyatxhe ha, rano me ro mak ha, kany me tehxatxhe. Àro wyaro kàwya katxhe rma, kàkatxhothàrà yahohsàra rma hak natxow hamà, anar komo. Kwayehpàra ro rma haka, ahohsàra rma hak natxow hamà. Kwayhàtxhe haxa ryhe, nahohsatxow hamà, wayehno ha, noro heno, katxho me kexetxhe mak ha.

Àro wyaro rma rha, twayehsom me nehxakon hamà, Kryestu, kowakryetxhe xaxa hampànà katxho me harha kehtxoho menye, Khoryenkomo wya.

¹⁸ Àro wyaro rma rha nehxatxkon hatà, amnyehran heno komo xarha. Khoryenkomo wya, romryenon komo yweronàhyamany me wehxaha katxho me nehxatxkon hatà. Okno wayehpàra ro rma haka, àro wyaro katxho mehra rma hak nehxatxkon hatà. Okno wayhàtxhe haxa ryhe, àro wyaro katxho me harha nehxatxkon hatà. ¹⁹ Onà wyaro ryhe netxownà hatà, Moyses heno. Tàwya àyweronàhyamatxehkatxhenye rma, okno kamsukutho kakhey hatà, toto kom hona, tkaryehtan hona xarha. Àro yawo rma, àkaryehtan yawo rma nehxakon hatà, Khoryenkomo rwonà, Moyses heno nmenhotho rma hatà. Okno kamsukutho yonàmay hatà, tutum yaka, faka kamsukutho rma hatà, kakmàryetu kamsukutho xarha hatà. Àkwaka rma tuna yarkay hatà. Esope yoh hotkoso wom yervey hatà.

Kahneru hpotxetho rma àro hatà, womu. Utxuryexaho rma àro hatà. Àro rma yeryey hatà, esope yoh hotkoso. Àro rma ke okno kamsukutho kakhey hatà, toto kom hona, tkaryehtan hona xarha. ²⁰Tàwya kakhentoko rma, onà wyaro nkekon hatà. Khoryenkomo wya, romryenon komo yweronàhyamany me wehxaha katxho me harha tehxtaxhe. Àro wyaro katxho me kehtxoho komo hutwamohsehe, onà, okno kamsukutho, kekon hatà, toto komo wya. Khoryenkomo ryhe kàyweronàhyametzhe, kàwyanye toyuknur horà, kekon xarha tà, Moyses heno.

²¹Àro wyaro rma rha kakhey xarha tà, Khoryenkom màn hona xarha, katxhonano hona xarha. Khoryenkom màn yawono rma àro hatà, katxhonano. Àro hoko rma nehxtatxkon hatà, Khoryenkom màn yonye ro komo, noro yowakryenàr me hatà.

²²Tàyweronàhyamatxho kom hoye ro, okno kamsukutho kakhetykon hatà, nyamoro heno, thenyehra hatà. Àwyanye àkakhetyho hoye ro, tonyhoryexem me harha nehxakon hatà, toto katxhonano xarha, omeroro rma. Okno kamsukutho ke enyhoryehna rma, yakehra nehxakon hatà. Anhànàthàyam hoko noseryewhokekon hatà, Khoryenkomo, àwyanye okno yotahanàr ke hatà, àwyanye àkamsuhkanàr ke hatà. Àkamsuhkahra rma ehtokonye, oseryewhokahra ro mak nehxakon hatà.

²³Àro wyaro tonyhoryexem me nehxakon hatà, Khoryenkom mànà, katxhonano xarha. Okno kamsukutho ke, tonyhoryexem me nehxakon hatà. Kahe yawono wyaro marma nehxakon hatà, Khoryenkom mànà. Yukryeka hono rma àro hatà. Àro ke, okno kamsukutho ke tonyhoryexem me nehxakon hatà. Àrotho yonyhoryetxhàr

yoho rma haxa mak nay hamà, konyhoryetxho komo, kahe yaw harha kehtxoho kom hoko esnàr ke mak ha. Àro ke, okno kamsukuthohnà ke, Kryestu yekamsuhkatxho hoye ro haxa ryhe, tonyhoryexem me tehxtaxhe.

Kahe yaka haxa ryhe nowomye Kryestu katxhàrà on ha.

²⁴Khoryenkom mànàtho yakahra mak nowomye, Kryestu, toto nyeryetxhotho yakahra mak ha, kahe yawono wyaronotho yakahra mak ha. Kahe yaka haxa ryhe nowomye. Àto roro rma naha. Khoryenkomo hyawo roro rma naha, kakoronomanàr kom horà.

²⁵Amnyehra, yake ro nowomtxownà hatà, Khoryenkom màn yonye ro yoh heno komo. Àtxemnyehàntanàr xehra yohà nowomyatxkon hatà, Khoryenkom yosaka, enyhoru xaxa ro mak on ha, rosarà, katxho yaka rma. Towomnàtokonye, okno kamsukutho yaryatxkon hatà, nyamoro heno. Kryestu haxa ryhe, yake rohra nowomye. Towenyxa ro notàmye, tekamsuhkanàr ke. Towenyxa ro nowomye. ²⁶Nyamoro heno wyaro yake ro towomnàtok haxa, yake ro rma rha àwayehràtho haryhe mà, tàwya yukryeka yakàhtotxhe rma, twayehrà hoko rye rma esnàràtho haryhe mà. Àro wyarohra mak nehxakon hamà. Towenyxa ro ryhe wayehye. Towenyxa ro notàmye. Yukryeka yosomtatkahra ro rma haka, towenyxa ro nomokye, twayehtoho me, àro hoye ro tàwya kanhànàthàyamoyowtoho me. Àwayehso xarha omokhàra harha nay hamà.

²⁷Kakàhtonyenhàyam yano me twayehyatxow hamà, kàwyamo, towenyxa ro mak hamà. Kwayhàtxhenye, kwahanonketxhe hampànà, noro ha, khutwany komo rma. ²⁸Kryestu xarha, towenyxa ro rma rha wayehye. Towenyxa ro rma notàmye, tàwya kanhànàthàyamoyowtoho me.

yowtoho me, tàwya thenyenohnà komo yanhànàtho rma yowtoho me. Àwayehsahonhàrà rma nomokyaha xarha. Kanhànàthàyam yownye me àwayehsohra harha nomokyaha. Tàmryenon komo yonyhoryetxekhax haxa ryhe nomokyaha. Noro yomoknàr hona ro rma haxa kehtokonye, konyhoryetxekhaxthe hampànà.

Taknyohsom komo yàmpàra harha tehaxxow hamà katxhàrà on ha.

10 Tàyweronàhyamatxho kom hoye ro taknyohsom komo yàmyatxkon hatà, amnyehran heno komo. Ànàmrà komo rma, amnye tomohsom kuknon me nehaxkon hamà. Kryestu wayehtoho hutwamohsekon hamà. Kryestu wya konyhoryetxho komo rma hutwamohsekon hamà. Konyhoryetxho kom mehra mak nehaxkon hamà.

Emahona ro nàmyatxkon hatà. Àtxemnyehàntànàr xehra yohà, taknyohsom komo yàmyatxkonà rye rma haxa hatà. Àro wyaro rma Khoryenkomo yowakryetxkon hatà. Enyhoryetxekhahnà me mak nehaxxkon hatà. ²Enyhoryetxekhaxah me haxa tehtokonye, tàmpàra harha esnàràtho kom haryhe mà, atxke rma wehxaha kakra harha esnàràtho kom haryhe mà. ³Àtxemnyehàntànàr xehra yoh mak nàmyatxkon hatà. Àro wyaro tàwyanje tàmnàtoko rma, tanhàn komo hutwetxkonà rye rma haxa mak hatà. ⁴Kanhànàthàyam yownyehnà ro me nay hamà, faka kamsukutho, kakmàryetu kamsukutho.

⁵⁻⁶Àro hoko rma, Kryestu rwonà yokaryemehe, Khoryenkom karyehtanà, àmenhosahonhàrà. Yukryeka hona tomokàtxhe rma, onà wyaro nkekon hatà, noro ha.

Apa y, taknyohsom komo yàmrà xehra ro mak mehaxkonà, toto komo wya.

Toknàthàyam rma yàmyatxkon haryhe, owoya tanhànàthàyam yowrà horà rma haryhe. Eryehohra rma mehaxkonà, nyamoro hoko. Toto wya oyoyuhtoho hok haxa oyeryehotehe. Àro ke, toto me uro makàhtoye.

⁷Toto me harha ryetoko, onà wyaro àkaye, owoya, apa y, rohoryenà y. Xaro yukryeka hona komokye, rowya oyoyuhtoho me, àkaye, owoya. Àro wyaro ryetxoho hoko rma màmehohoye, akaryehtan yawo.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà, Kryestu rwon ho ko. ⁸Tàyweronàhyamatxho kom hoye ro taknyohsom komo yàmyatxkon hatà, toto komo. Toknàthàyam rma yàmyatxkon hatà, Khoryenkomo wya tanhànàthàyam yowrà horà. Ànàmàthàyam hoko rma, onà wyaro nkekon hatà, Kryestu, Khoryenkomo wya. Àxehra ro mak mehaxkonà, kekon hatà. Eryehohra rma mehaxkonà, nyamoro hoko, kekon hatà. ⁹Àro wyaro tàwya katxhe rma, onà wyaro nkekon xarha tà. Xaro yukryeka hona komokye, rowya oyoyuhtoho me, kekon xarha tà, Kryestu. Noro wya Khoryenkomo yoyuhtukatxho ryhe, okno yàmàthàràtho hryetayo me nay hamà.

¹⁰Tàwya Khoryenkomo yoyuhtukatxho hoye ro konyhoryetxownà, Txesusu Kryestu, enyhoru ro me kehtxoho menye. Towenyxa ro wayehye, tàwya Khoryenkomo yoyuhtukatxho me. Twayehnàtoko, thunuthuru rma yàmye, towenyxa ro mak ha. Tàmpàra harha naha. Àro hoye ro konyhoryetxownà, enyhoru ro me kehtxoho menye.

¹¹Emahona ro taknyohsom komo yàmyatxkonà roro hatà, Khoryenkom màm yonye ro heno komo.

Ànàmàthàyamo rma, anhànàthàyamo yownyehna ro me nehkakon hamà. Àro wyaro tomyawon kom hokono ro me nehkatxkon hatà. Thatawo ryhe àhok nehkatxkon hatà. ¹²Kryestu haxa ryhe, eryewtaxah naha. Ehomnna me xaxa howehera neryewtaye, Khoryenkom hanaka. Kanhànàthàyamo yownye me totàmàtxhe rma, neryewtaye. Otàmpàra harha naha. Towenyxa ro ryhe notàmye. ¹³Eryewtaxaho rma, tàxanhàn komo yarymatxehkanàr hona ro nay hatà. Onà wyaro kany me axanhàn komo weryaha hampànà, kanyenhàr me nay hatà, Khoryenkomo, àwya. Ehomnna me xaxa manaha kany me weryatxhe hampànà, ohoko, kanyenhàr me nay hatà, àwya.

¹⁴Towenyxa ro totàmàthàr hoye ro, tàmryenon komo yonyhoryetxehkaye, noro ha, meya roro tonyhoryetxehkaxem me ehtxoho menye. Enyhoru ro me àwahanonkaxemo komo rma yonyhoryetxehkaye. ¹⁵Àro wyaro kehtxoho komo hutwamohsehe xarha, Khoryenkom yokato xarha, kàwyanye. Tkaryehtan yawo rma nmenhohoy hatà. Onà wyaro htzero nkahoy hatà.

¹⁶Amnye onà wyaro haxa àkehe hampànà, nyamoro hoko, kehe, Kohkomo. Romryenon komo yonyhoryetxehkany me harha wehxaha, àkehe hampànà. Àro wyaro rowya katxhàr hoye ro, onà wyaro wewakryetxhe hampànà. Rorwonà hutwany me harha weryatxhe hampànà, Rorwonà rma weryaha hampànà, ewan yakanye, uhutwahkahpàra ehtxoho menye, kehe, Kohkomo.

Àro wyaro rma nkahoy hatà, Khoryenkom yokato. ¹⁷Onà wyaro xarha nkahoy hatà.

Anhànàthàyamo yonyhera harha mpànà wehxaha ha, towsah me esnàr ke mak ha, kehe, Kohkomo.

Àro wyaro rma nkahoy hatà, Khoryenkom yokato. ¹⁸Kanhànàthàyam hoko noseryewhokay hatà, Khoryenkomo. Àro ke, taknyohsom komo yàmpàra harha tehkatxow hamà. Kanhànàthàyamo yownye me tàmsom hokohra harha tehkatxow hamà.

Khoryenkomo hyaka tomohtxe noro yakoro àrwonàmso katxhàrà on ha.

¹⁹Rowtà komo y, àro wyaro Khoryenkomo nenyhoryetxho me harha tehkatxow hamà. Àro ke, noro yakoro àrwonàmso tomohtxe. Àsok tawro hana. Towankaryhe tomokyatxow hamà. Noro màn yaka towomsom komo wyaro tomokyatxow hamà, àhyaka, ekato me mak ha. Towankaryhe rma tomokyatxhe, Txesusu yekamsuhkanàr ke mak ha. Khoryenkom yosaka towomsom komo wyaro, enyhoru xaxa ro mak on ha, rosarà, katxhàr yaka rma towomsom komo wyaro, tomokyatxhe, noro yakoro àrwonàmso. ²⁰Wom yatxarakaxaho ehxera harha nay hamà. Txesus hunutho kuknon me ryhe nehkakon hamà, wom yatxarakaxahotho. Noro wayehnatoko rma, newaraxkay hatà, àrotho. Àro ke, Khoryenkomo hyaka haxa tomokyatxow hamà. Amnyehra omokhàra nehkatxkonà, toto komo. Tomohsom me harha ketxownà, Txesusu, twayehrà ke, àwayehpàna ro me harha tesnàr ke xarha. ²¹Kakoronmanye ro kom me xarha naha, noro ha. Khoryenkomo mryenon kom yohà rma, kakoronmanye ro kom me naha.

²²Àro ke Khoryenkomo hyaka tomohtxe, noro yakoro àrwonàmso. Khoryenkom màn yaka towomnatokonye, okno kamsukutho kakhetxkon hatà, amnyehran heno komo. Nekoroketxkon xarha tà, tuna ke, enyhoru ke hatà. Àro wyaro

nosonyhoryetxkon hatà, nyamoro heno, Khoryenkom màn yaka towomtoho menye. Nyamoro heno yoho rma haxa, enyhoryetxehkaxah me mak tehxtaxhe, Txesusu yekamsuhkanàr ke. Atxke rma wehxaha kahra harha tehxtaxhe, kàhnawonye. Àro wyaro enyhoryetxehkaxah me tomohtxe, Khoryenkomo hyaka. Komoknàtokonye rma, yaworon me tehutwatxe, kàhnawonye. Onà wyaro kany me xarha tehtxe. Rowakryehe xaxa mak hampànà, Khoryenkomo, kany me rma haxa tehtxe. Àro wyaro rma tomohtxe, Khoryenkomo hyaka, noro yakoro àrwonàmso.

²³ Onà wyaro kanye roro me tehtxe. Amnye Khoryenkomo newakryenàr me xaxa mpànà wehxaha ha, kanye roro me tehtxe. Rowakryen hana, àna hana, kahra ro mak tehtxe. Àsok tawro hana. Kowakryetxhe xaxa hampànà kanyenhàrà rma, tårwon yawo ro rma haxa nay hamà.

²⁴ Otàhnàn yawo rma haxa tehtxe, kàwyamo ro rye rma. Otàhnàn yawo kehtxoho kom hoye ro tatakoronomatxe, osoxe nyhe kehtxoho menye, meya rha tosowakryexem me nyhe kehtxoho menye. ²⁵ Tohsamnohsomà roro me tehtxe. Ohsamnohpàra harha natxow hamà, kukukuthuyamo. Nyamoro wyarohra mak ehtxoko. Àsok tawro hana. Mexehra nomokyaha, Kohkomo, kany me manatxow hamà. Àro ke, tohsamnohsomà roro me rma haxa ehtxoko, ayatakoronomatxho menye.

**Tàxanhànà rotho komo
yanàhnohtàkehe hampànà
Khoryenkomo katxhàrà on ha.**

²⁶ Àsok hana tehxtaxow ha. Kryestu wya konyhoryetxho komo yonytxanyenhàr me tehxtaxow hamà. Yaworon xaxa rma yonytxanyenhàr me tehxtaxow hamà. Yaworo xaxa

nay hamà, kanyenhàr me tehxtaxow hamà. Atxke harha kesnàr kom hona mpàn tenytxe. Àna make ryhe mpe, yaworo make ryhe mpe naye, kany me kesnàr kom hona mpàn tenytxe. Àro wyaro kany me haxa kehtokonye, oseryewhokahra harha naha hampànà, Khoryenkomo, kanhànàthàyam hoko. Noro wya, konyhoryetxhe xaxa hampànà, Txesusu wayehrà ke, katxho mehra harha tehxtaxhe hampànà. ²⁷ Noro nanàhnohrà me haxa ryhe tehxtaxhe hampànà. Àsok tawro hana. Tàxanhànà rotho komo yanàhnohtàkehe hampànà, Khoryenkomo. Kàwyanye anhàtho yaknyohnàtokono wyaro, nanàhnohtàketxhe hampànà. Àro wyaro kanàhnohtàkanàr kom hona toseryehporye rma haxa tehxtaxhe, àna make ryhe mpe kany me harha kehtokonye, konyhoryetxowà ryhe mpe kany me harha kehtokony mak ha.

²⁸ Àsok hana nehxtatxkon ha, Moy-ses heno yanweknyetho kom ha. Noro heno wya tàyweronàhyamatxho kom yawo rohra harha tehtokonye, totahaxem me nehxtatxkon hatà. Àhnàn kom yawohra ehtxoko, kekon hatà, Moy-ses heno, nyamoro heno hoko, toto komo wya. Wahoro htxero anhàn komo yokarymetxkon hatà, xenyenhàyamo. 2 komo rma hana, 3 kom haxa hana, nekarymetxkon ha. Àwyanye tokarymatxhenye rma, totahaxem me nehxtatxkon hatà, anweknyetho komo.

²⁹ Nyamoro heno yoho rma haxa tanàhnohsom me natxow hamà, Khoryenkom muru xanomkahnohnyetho komo. Noro yekamsuhkatxho hoko, àna make ryhe mpe, konyhoryetxowà ryhe mpe, kanyetho komo rma nyamoro ha. Ekamsuhkatxho hoye ro enyhoryexahonhàràtho rma, àna make ryhe mpe kanyetho rma nyamoro ha. Khoryenkomo wya, konyhoryetxhe xaxa hampànà, romuru

yekamsuhkanàr ke, katxhàr me ehxahonhàràtho rma, konyhoryetxowà ryhe mpe kanyetho rma nyamoro ha. Khoryenkom yokato wàràhyakanyetho rma nyamoro ha, towakryenyenhàyamo wàràhyakanyetho rma. Nyamoro rma, tanàhnohsom me rma haxa natxow hamà, amnyehran heno kom yoho rma haxa mak ha, Moyses heno yanweknyetho kom yoho rma haxa mak ha.

³⁰ Àsok tawro hana. Tàxanhànà rotho komo yanàhnohnye me Khoryenkomo thutwetxow hamà. Noro rma, onà wyaro nmenhohoy hatà, tkaryehtan yawo.

Uro ryhe, kohsànàhyaha hampànà, roxanhànàtho kom hoko.

Àro wyaro rma nmenhohoy hatà, tkaryehtan yawo. Onà wyaro xarha nmenhohoy hatà.

Tàmryenon komo hutwany me mpànà naha ha, Kohkomo. Àro ke, àwahanonkany kom me mpànà naha ha, ohxe ehxemo kom hoko, atxke ehxemotho kom hoko xarha.

Àro wyaro rma nmenhohoy hatà, Khoryenkomo. ³¹ Noro rma, tehxemà ro me naha. Khokonye ewakhàrà ehtoko, toseryehporye rma haxa tehxtatxow hamà, àhona.

Towankaryhe roro rma ehtxoko katxhàrà on ha.

³² Àsok hana mehxtatxkon ha, amnyehra. Onà wyaro mehxtatxkon hamà. Khoryenkom hutwany me harha oyexetxhenye, teryewhamnohsom me rma haxa mehxtatxkonà. Krawame rma haxa mehxtatxkonà. Omeroro rma menàmyatxkonà. ³³ Anatoko owàràhyaketxkonà, anar komo, toto komo nenytxanàr me. Oyeryewhamnohyatxkon xarha, toto komo nenyàr me. Anatoko, teryewhamnohsom kom yakoron me mehxtatxkonà, oseryehpàra rma. ³⁴ Watxa ymo yaka ahryemxemo

komo makoronometxkonà, àhnàn kom yawo rma haxa oyesnàr kom ke. Axanhàn komo wya akatxhothàyamo yaràtxhe, teryehorye rma mehxtatxkonà. Àsok tawro hana. Onà wyaro màketxkon hamà. Amnye Khoryenkomo newakryenàrà roro me wehxan hamà. Àro ryhe, rokatxhotho yoho rma haxa ohxe nay hamà, màketxkonà.

³⁵ Àro wyaro teryewhamnohsom me oyehtokonye, towankaryhe rma mehxtatxkon hamà. Àro ke, towankaryhe roro rma ehtxoko. Towankaryhe oyehtxoho kom hoye ro, towakryexem me rma haxa manatxhe hampànà. ³⁶ Enàmtoxok xaxa mak hampànà, Khoryenkom yoyuknye ro me oyehtxoho menye. Àro wyaro oyehtokonye, amnye Khoryenkomo newakryenàr me rma haxa manatxhe hampànà, royuknye komo wewakryehe xaxa hampànà kanyenhàr me noro yesnàr ke. ³⁷ Àsok tawro hana. Mexehra nomokyaha hampànà, kowakryeny komo. Àro hoko rma, onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà.

Mexe nyhe txko ehxah me nomokyaha hampànà, tomohsomà. Àramampàra nyhe rma nomokyaha hampànà.

³⁸ Noro hona xeny komo ryhe, ronenyhoryetxho me harha manaha katxho me natxhe, rowya. Nyamoro rma, karyhe roro harha natxhe, noro hona tàwyanye xenyàr ke mak ha. Noro hona xenyhera harha ehtokonye, eryehohra ro mak wehxaha, nyamor hoko.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà. ³⁹ Kàwyam haxa ryhe, noro hona xenyhera harha natxhe, katxho mehra tehxtatxhe. Tanàhnohsom me natxhe hampànà katxho mehra tehxtatxhe. Noro hona xeny me haxa ryhe tehxtatxhe ha. Àro hoye ro karyhe roro toteryatxhe ha.

Khoryenkom hona xenyenhà yamoyokarymatxhàrà on ha.

11 Khoryenkom hona xeny me kehtokonye, onà wyaro kany me tehxtaxow hamà. Noro newakryenàr me xaxa mpànà wehxaha ha, amnye, tketxhe. Kowakryetxho komo yonyhera ro rma haka, noro newakryenàr me xaxa mpànà wehxaha ha, tketxhe, noro hona kàwyanye xenyàr ke mak ha.

²Noro hona nenyatxkon hatà, amnyehran heno komo. Àro ke, ohxe manaha, rowya, katxho me nehxtatxkon heno hatà. Khoryenkomo wya, noro hona tàwyanye xenyàr ke mak ha.

³Onà wyaro kany me tehxtaxow hamà. Omeroro nakàhtotàhkaye, Khoryenkomo, tàrwon ke mak ha, kany me tehxtaxhe. Ehxenà rotho komo rma yakàhtoye, tonyxem me harha, kany me tehxtaxhe. Àro wyaro rma tketxhe, noro hona kàwyanye xenyàr ke mak ha.

⁴Tànekàthàrà yàmye haryhe tà, Kayen heno, Khoryenkomo wya. Akmew heno xarha, tànekàthàrà yàmye hatà. Kayen nàmàtho yoho rma haxa ohxe nehxtakon hatà, Akmew nàmàtho. Àsok tawro hana. Khoryenkom hona nenyakon hatà, Akmewu. Àro ke noro nàmàtho yahosày hatà, Khoryenkomo. Ohxe naha, onàmàthàrà, kekon hatà, noro heno wya. Tàwya ahosnàtoko rma, ohxe naha, Akmewu, kekonà rma hamà. Wayehye hatà, Akmew heno. Àwayehsahonhàrà rma, noskarymehe rma. Khoryenkom hona xeny rotho me rma noskarymehe.

⁵Enoke heno xarha, Khoryenkom hona rma rha nenyakon hatà. Àro ke, àwayehpàrà nexey hatà. Amnye tàhyaka haxa narày hatà, Khoryenkomo. Noro heno yonyhera harha nehxtatxkon hatà, toto komo, Khoryenkomo wya anàr ke hatà. Tàwya arhàrà ro rma haka, teryehorye rma haxa wehxaha, moson hoko, kekon hatà, Khoryenkomo.

⁶Khoryenkom hona xenyhera kehtokony haxa, noro yeryehotanàhpàrà ro mak tehxtaxhe ha. Noro hyaka komoknàtokonye, onà wyaro kany me tehxorye tehxtaxhe, kàhnowonye. Noro ryhe, tehchem me xaxa mpànà naha ha, kany me tehxorye tehxtaxhe. Noro hutwanàr xe kehtokonye, nehutwamohsehe xaxa hampànà, kàwyanye, kany me xarha tehxorye tehxtaxhe.

⁷Nowe heno xarha, Khoryenkom hona rma rha nenyakon hatà. Tuna ymo ànyakyaha hampànà, kekon hatà, Khoryenkomo, noro heno wya. Tuna ymo yomokhàrà ro rma haka, àro wyaro nkekon hatà. Khoryenkomo rwonà yonytxay hatà, Nowe heno. Àro wyaro hamà, kekon hatà, noro hona tàwya xenyàr ke. Kanawa ymo yakàhtoy hatà, tàmryenon komo kurunhonàr horà. Tàwya Khoryenkomo yoyuknur ke ryhe, toto komo yanhànà hutwamohsekon hamà. Tanàhnohsom me ehtxoho komo rma hutwamohsekonà. Khoryenkomo wya, ronenyhoryetxho me harha manaha, katxho me xarha nehxtakon hatà, Nowe heno, noro hona tàwya xenyàr ke mak ha.

⁸Akmaraw heno xarha, Khoryenkom hona rma rha nenyakon hatà. Àro ke neyukye hatà. Àwya meya àtoko katxhe rma, neyukye hatà. Àwya amnye oyowto wàmnyaha owaya katxhe rma, toy hatà. Towto ywenyeke rma hak nehxtakon hatà. Toy rma hatà, Khoryenkom hona tàwya xenyàr ke mak hatà. ⁹Khoryenkomo wya, on yukryeka wàmnyaha owaya, amnye, katxho hona haxa nahatakay hatà. Ewto mehra rma hak nehxtakon hatà. Anaro ro komo yowto me rma hak nehxtakon hatà. Anaro ro komo yowto hon me nehxtakon hatà, Akmaraw heno, Khoryenkom hona tàwya xenyàr ke hatà. Àto rma rha nehxtatxkon xarha tà, Esake heno komo xarha, Xako heno

xarha. Khoryenkomo wya, on yukryeka wàmýaha, owýanye, amnye, katxho me rma rha nehxatxkon hatà, nyamoro heno xarha. Àto ehtokonye, okno hutxhotho àmàn kom me nehxakon hatà. ¹⁰Àsok tawro hana. Anaro haxa towto hona ro nehxakon hamà, Akmaraw heno. Khoryenkomo yowto rma àro ha. Noro ryhe nenyhoryeye. Ànenyhoryetxhàrà rma, osomtat Kahnà ro me naha. Àro rma hona ro nehxakonà, Akmaraw heno.

¹¹Sara heno xarha, Khoryenkomo hona rma rha nenyakon hatà. Àro ke, notxwakomotho me tehtoko, thohtaxem me harha nexey hatà, noro hona tàwya xenyàr ke mak hatà. Khoryenkomo wya, amnye nhohtehe, Sara, katxhàrànhàr hona ro nehxakon hatà. Tàrwon yawo ron me naha, Khoryenkomo, kekon hamà. ¹²Akmaraw heno ryhe, towenyxa nehxakon hatà. Horykomotho me rma haxa nehxakon xarha tà, thohtahoryehra ro mak ha. Noro heno rma hoye ro, thenyehra rma haxa natxow hamà, ehamàthàymo. Xeryko yakenonà wyaro, sakarara yakenonà wyaro, thenyehra rma haxa natxow hamà, tkuknomanàr yohono yakenonà wyaro mak ha.

¹³Wayehtxownà hatà, Akmaraw heno komo, omeroro. Khoryenkomo hona xeny me rma wayehtxownà hatà. Towto komo yahohsàra rma wayehtxownà hatà. Khoryenkomo wya, amnye oyowto wàmýaha katxhàràtho yahohsàra rma wayehtxownà hatà. Ahosnàr hona ro rma nehxatxkon hamà. Moxe ro mak nenyatxkon hamà. Amnye wahohsaha xaxa hampànà, kany me nehxatxkon hamà. Onà wyaro xarha noskarymetxkon hamà. Yukryeka ho rma hak kehtokonye, ewtohnà, ro me rma tehtxe, anaro ro komo yowto hon me rma tehtxe, ketxkon hamà, Akmaraw heno komo. ¹⁴Àro wyaro tàwýanye tatoko rma, anaro

haxa towto kom hona ro nehxatxkon hamà.

¹⁵Towtothàymonhàr hutwahra harha nehxatxkon hamà. Tànàhnànkathàymo rma hutwahra harha nehxatxkon hamà. Tàwýanye uhutwantoko rma, àrotho hona harha àtonàràtho kom haryhe, àsna harha àtohra mpàn ehtxoko katxho mehra esnàràtho kom haryhe. ¹⁶Anaro haxa towto kom hona ro nehxatxkon hamà. Enyhoru ro mak àro ha, kahe yawono. Àro rma hona ro nehxatxkonà, nyamoro heno. Àro ke, Akmaraw kom horyenà ro uro kany me rma haxa nehxakon hatà, Khoryenkomo. Àsok tawro hana. Noro ryhe, ewtohtony kom me nehxakonà.

¹⁷Esake yàmýe hatà, Akmarawu, Khoryenkomo hona tàwya xenyàr ke mak hatà. Khoryenkomo wya tkukmantoko, neyukye hatà. Khoryenkomo wya, thenyehra natxhe, oyohamàthàymo, katxhàràtho rma, burunhuru yàmýakon hatà. Townyxanotho txko rma yàmýakon hatà. ¹⁸Esake hoye ro ryhe, kohamkehe hampànà, katxhàrànhàrà rma yàmýakon hatà, Akmaraw heno. Khoryenkomo hona xeny ro kax mak nehxakon hatà. ¹⁹Àharaxkahaya tehtoko, onà wyaro nkekon hamà, tàhnawo. Àwayehxemo kom waye anàmno ynye me xaxa mpànà naha ha, Khoryenkomo, kekon hamà. Amnye, àwayehxemo kom waye asanàmsaho wyaro harha nehxakon hamà, Esake, Akmarawu wya.

²⁰Esake heno xarha, Khoryenkomo hona rma rha nenyakon hatà. Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, buru komo wya, Xako wya rma, Esawu wya xarha. Amnye oyowakryehe xaxa hampànà, Khoryenkomo, kekon hatà, àwýanye. Amnye ohxe ehtxoho komo rma yokarymekon hatà, Khoryenkomo hona tàwya xenyàr ke.

²¹Xako heno xarha, Khoryenkom hona rma rha nenyakon hatà. Àro ke, twayehnàtoko, onà wyaro nkekon hatà, noro wya, thar kom hoko, Xose muru kom hoko rma. Apa y, moxam ewakryeko, kekon hatà. Àro wyaro tàwya tatoko rma, tahoso ke nosowaxehtekon hatà, horykomotho me rma haxa tesnàr ke hatà. Tosowaxehtontoko rma, Khoryenkomo yowakryekon hatà. ²²Xose heno xarha, Khoryenkom hona rma rha nenyakon hatà. Àro ke, horykomotho me rma haxa tehtoko, amnye tonusom komo yokarymay hatà. Amnye tàmryenon komo yaryaha hampànà Khoryenkomo, on hoye, Exet yamtar hoye, kekon hatà. Nyamoro rma hak royotxhotho yatxowà, enamso, kekon xarha tà. Ehsayewyana komo totho rma yokarymekon hatà, Khoryenkom hona tàwya xenyàr ke mak hatà.

²³Moyses yon heno komo xarha, Khoryenkom hona rma rha nenyatxkon hatà. Àro ke tàmryerà txko yonamtxownà hatà. Enyhoru me rma haxa noro txko yonyatxkon hatà. Tàwyyane Faryo yoyukuhtor hona oseryehpàra rma neh-atxkon hatà. Àro ke nenamtxownà hatà, ukurunhonàr horà, Khoryenkom hona tàwyyane xenyàr ke mak hatà. Enamsah me rma, 3 me nuno yonat kay hatà.

²⁴Moyses heno xarha, Khoryenkom hona rma rha nenyakon hatà. Àro ke, totàmryenkatxhe rma, onà wyaro nkekon hatà. Faryo yomsàrà mryerà mehra harha hak wehxe, kekon hatà. Ehonomnà komo kukuru mehra harha hak wehxe, kekon hatà. ²⁵Khoryenkomo mryenon kom kukuru me haxa tesnàr xe neh-xakon hatà. Nyamoro yakoro teryewhamnohsom me haxa hak wehxe, kekon hatà. Tanhàn hoko teryehotanàr xehra mak neh-xakon hatà, anar kom yakoro. Àsok tawro hana. Kanhàn kom hoko kehtokonye, mexehra

teryehotetxow hamà. Àro wyaro rma nhutwekon hamà, Moyses heno. Àro ke, onà wyaro kahra neh-xakon hamà. Exet ho roro rma hak wehxe, ranhàn hoko ryeryehotatho me, kahra neh-xakon hamà.

²⁶Exet ho roro rma hak wehxe, tkatxhonke rma haxa ryehtxoho me, kahra xarha neh-xakon hamà. Kryestu wyaro tàxanomkahnohsom me haxa tesnàr xe neh-xakon hamà, tàwya Khoryenkomo mryenon komo yakoronomanàr horà. Tàxanomkahnohtoho rma, tkatxhonke tehtxoho yoho rma haxa ohxe neh-xakon hamà, àwya. Àsok tawro hana, Khoryenkomo wya amnye towakryetxho hona ro tesnàr ke hamà.

²⁷Exet yamtar hoye toy hatà, Khoryenkom hona tàwya xenyàr ke mak hatà. Ewakhàra Faryo yehtxoho hona oseryehpàra rma neh-xakon hamà. Towankaryhe roro rma haxa neh-xakon hatà, Khoryenkom hona tàwya xenyàr ke, tànenyehotorà rma hona tàwya xenyàr ke.

²⁸Exet yamtar yohokoko Khoryenkom tontoko, noro rwon yawo ro neh-xakon hatà, tasahxemtonàr kom hoko. Onà wyaro nkekon xarha tà, toto komo wya. Kahneru kamsukutho meryatxow hatà, omàn kom hotar horye, kekon hatà, àwyyane. Ehsayewyana komo rma kurunhekon hatà, wahoto ryetho komo wayehkany hona hatà. Àro wyaro neh-xakon hatà, Moyses heno, Khoryenkom hona tàwya xenyàr ke.

²⁹Ehsayewyana heno komo xarha, Khoryenkom hona rma rha nenyatxkon hatà. Àro ke, mahoryeno wyaro tuna ymo wetotxownà hatà. Tuna tutxuryemà katxho rma wetotxownà hatà. Exetyana heno kom haxa ryhe, nànotàhkatxownà hatà. Àto mya rma rha tàtontokonye, nànotàhkatxownà hatà, nyamoro heno.

³⁰Xoswe heno komo xarha, Khoryenkom hona rma rha nenyatxkon hatà. Àro ke, Khoryenkom yano me nematx-

akay hatà, owto watxanàtho, Xeryko watxanàtho rma. Owto màtkoko rma natahomryekyatxkonà htser hakahpa tà, tånarymanàr komo yowto màtkoko rma hatà. Yake ro natahomryehtxownà hatà, 7 me enmahrà hatà. 7 me enmahàtxhe rma, nematxakay hatà, owto watxanàtho, Khoryenkom hona àwyanye xenyàr ke mak hatà.

³¹Hakme heno xarha, Khoryenkom hona rma rha nenyakon hatà. Anaro rha kàrà hokono ro me ehxahotho rma, noro hona nenyakon hatà. Àro ke, Xoswe nànyakexho kom hoko towahke nehkon hatà. Noro yowto yonyxe ànyahxah me nehkatxkon hatà, arymanàr horà mak hatà. Towahke rma nehkon hatà, Hakme heno, àhokonye, Khoryenkom hona tàwya xenyàr ke hatà. Àro ke, tkukuru heno komo wayehnàtoko, àwayehpàra nexey hatà. Nyamoro heno haxa wayehtxownà hatà, Khoryenkom yoyukhura tesnàr kom ke hatà.

³²Onok heno komo xarha hana wekarymen ha, Kekneyaw heno kom hana, Barake heno hana, Sansaw heno hana, Xefte heno hana, Dafe heno hana, Samwew heno hana, Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno kom hana. Nyamoro heno yexetxhàrà yokarymatxehkàhra wehxan hamà, tano. Omeroro rowya ekarymantoko, mexe rma haxa rowya àmenhonàràtho haryhe mà. ³³Khoryenkom hona rma rha nenyatxkon hatà, nyamoro heno xarha. Àro ke, anaro rha owto hon heno komo yarymetxkon hatà. Tàmryenon yoh komo hananàhyatxkon xarha tà, toto kom hoko àme rye rma haxa ehtxoho menye. Khoryenkomo wya kakoronometxhe xaxa hampànà katxhàr yawo ro nehkatxkon xarha tà. Àro wyaro katxàr yawo ro, noro nakoronomanàr me rma haxa nehkatxkon hatà, àhona tàwyanye

xenyàr ke. Kamara ymo watxan yaka tarymaxem me nehkatxkon hatà, anar komo. Eskahnà ro me mak nehkatxkon hatà. ³⁴Weheto ymo waka tarymaxem me nehkatxkon hatà, anar komo. Atakhera ro mak nehkatxkon hatà. Katxfefara wyaron ke totahaxem me tehtokonye, tkurunhosom me rma nehkatxkon hatà, anar komo. Ahoxemra tehtokonye, karyhe harha texem me nehkatxkon hatà, anar komo. Anar kom yakoro tatarymantokonye, tahoxerye rma haxa texem me nehkatxkon hatà, anar komo. Anaro ro heno komo wekenymekyatxkon hatà, anar komo. Àro wyaro texem me nehkatxkon hatà, nyamoro heno, Khoryenkom hona tàwyanye xenyàr ke mak hatà.

³⁵Àsok hana nehkatxkon ha, woràskomo heno komo xarha. Tàmryethànyamo wayhàtxhe, Khoryenkom hona nenyatxkon hatà. Àro ke, àwayehsahonhàrà rma nasanàmyatxkon harha tà, ànenyàr kom me.

Twayehso ro teryewhamnohsom me nehkatxkon hatà, anaro heno komo, Khoryenkom hona tàwyanye xenyàr ke. Khoryenkom hona xenyhera harha ehtxoko, ketxkon hatà, eryewhamnohnye komo, àwyanye. Àrwon komo yoyukhura mak nehkatxkon hatà. Àwayehxemo kom waye tanàmtoho kom hona ro haxa nehkatxkon hatà, Khoryenkomo wya. Karyhe roro harha tehtxoho kom hona ro haxa nehkatxkon hatà. ³⁶Onà wyaro teryewhamnohsom me xarha nehkatxkon hatà, anaro heno komo, townohsom me hatà, tàhpohxem me xarha hatà, yawaka ke tasohtosom me xarha hatà, watxa ymo yaka tahryemxem me xarha hatà. Àro wyaro teryewhamnohsom me nehkatxkon hatà, Khoryenkom hona tàwyanye xenyàr ke mak

hatà. ³⁷⁻³⁸Toh ke totahaxem me nehxatxkon hatà, anaro heno komo. Tàhkotosom me nehxatxkon hatà, anaro heno komo. Katxefara wyaron ke totahaxem me nehxatxkon hatà, anaro heno komo. Tàxanhàn komo hyaye nekahtàmyatxkon hatà, anaro heno komo. Tokahtàmsom heno komo rma, àwomumra nehxatxkon hatà. Twomunke rma nehxatxkon haryhe tà, okno hutxhotho ke hatà, enyhoryehná rma ke hatà. Ahehnaha nataryeknohyatxkon hatà, àhà ymo horye xarha hatà. Toh yowtar yaka nohtanamyatxkon hatà, yukryeka yowtar yaka xarha hatà. Ànyahpàra xarha nehxatxkon hatà. Teryewhamnohsom me xarha nehxatxkon hatà. Tanàhnohsom me xarha nehxatxkon hatà. Norohnàtho me rma haxa nehxatxkon hatà, toto komo wya. Khoryenkomo wya haxa ryhe, ohxe rma haxa nehxatxkon hatà. Yukryeka hon kom yoho rma haxa ohxe nehxatxkon hatà, àwya.

³⁹Khoryenkomo hona nenyatxkon hatà, nyamoro heno, omeroro. Noro hona xeny me ekarymaxahonhàr me natxow hamà. Noro hona xenye rma, ewakryetxehkahnà me rma wayehtxownà hatà. Noro wya, kowakryetxhe xaxa hampànà katxhàrà rma, ewakryetxehkahnà me rma wayehtxownà hatà. ⁴⁰Àsok tawro hana. Kakoronye nyamoro heno yonyhoryetxehkanàr xe nehxakon hamà, Khoryenkomo. Konyhoryetxehkatxho komo rma hutwekon hamà. Àro ke, tàwya konyhoryetxehkantokonye, nyamoro heno xarha yonyhoryetxehkehe hampànà, noro ha.

Buru komo hanatanàhyaha Kohkomo katxhàrà on ha.

12 Khoryenkomo hona wenyaha kany me nehxatxkon hatà, amnyehran heno komo, thenyehonhà heno kom hatà. Khoryenkomo hona xenye rotho me tenyatxow hamà. Àro ke, nyamoro heno hoko tehohkatxe.

Àsoken komo wyaro hana tehxatxow ha. Tàkràt kom hoko totkukmaxem komo wyaro tehxatxow hamà. Tàkràt kom hoko totkukmantokonye, tomyawonotho komo hnànkexow hamà, tamusnye esnàr ke. Àsok tawro hana, karyhe rma haxa tàtonàr kom xe tesnàr kom ke hamà. Àro wyaro rma rha tehtxe. Eten kom hana kowyatxow ha, Khoryenkomo hyaye, àhok kehtxoho kom hana. Àrotho kom hokohra harha tehtxe. Omeroro rma tàhnànkaxte, Khoryenkomo hona roro rma haxa kàwyanye xenytxoho me. Kanhànàthàyam xarha tàhnànkaxte. Eten kom hok hana tehohkaxemà roro me tehxatxow ha, kanhàn kom hok hana. Àrotho kom hoko ehohkahnà ro me harha tehtxe.

²Txesusu ryhe tenytxe. Noro rma, Khoryenkomo hona xenye ro me nehxakonà, thoko rma haxa kehohkatxho menye. Khoryenkomo yoyuhtukaye, àhona roro rma haxa tàwya xenyàr ke. Noro rma wayehye. Yahkotohen hona tamoyatho rma yonàmye. Tàxanomkahnohsom me rma haxa nehxakonà. Oseryehokahra mak nehxakonà. Nenàmtàhkaye, teryehorye roro harha tehtxoho hona ro tesnàr ke. Khoryenkomo hanaka eryewtaxah harha naha, noro ha. Ehonomnà xaxa hanaka rma, howehetra eryewtaxah naha.

³Noro xehra rma haxa nehxatxkonà, anhà komo. Atxke rma haxa neryatxkonà. Omeroro rma nenàmtàhkaye. Noro rma uhutwatxoko,

enàmnye ro me rma rha oyehtxoho menye, ewankaramra roro rma oyehtxoho menye. ⁴Anhà yarymanàr hoko manatxow hamà. Àro hoko teryewhamnohsom me manatxow hamà. Teryewhamnohsomà rma, àwayehpàra rma hak manatxow hamà. Àro ke, ewankaramra roro rma ehtxoko.

⁵Khoryenkom karyehtan hoyeno hutwahkahpàra ehtxoko. Àro hoye ro khananàhyatxow hamà, Khoryenkomo, towankaryhe kesnàr kom horà. Buru me ryhe khananàhyatxhe. Onà wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà.

Kàrà y, atxke, oyehtoko, khanatanàhyaha hampànà, kehe, Kohkomo, owyanye. Anatoko kanàhnohyan hana, atxke oyesnàr ke, kehe owyanye. Àro wyaro àway ayanàhnohnàtokonye, ekhokahra rma ehtxoho. Ahanatanàhnye kom me noro xenytxoko.

⁶Tàwya ahanatanàhnàtokonye, tànàhnàn me oyonyhetxow hamà. Àsok tawro hana. Atxke buru kom yehtoko, nàhpokyatxow hamà, àyàm komo, àhanatanàhrà kom horà mak ha. Àro wyaro rma rha, buru komo hanatanàhyaha, Kohkomo. Tàwya ahanatanàhnàtokonye, buru me oyonyhetxow hamà.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà, ⁷Teryewhamnohsom me oyehtokonye, Khoryenkomo nhanatanàhrà me manatxow hamà. Àro ke enàmtxoko. Tàwya ahanatanàhnàtokonye, buru me oyonyhetxow hamà, noro ha. Àro wyaro rma rha tehxtatxow hamà kàwyam xarha. Buru komo thanatanàhyatxow hamà, ohxe nyhe esnàr kom horà. Àhanatanàhpàn komo ehxera natxow hamà, buru komo. ⁸Àro wyaro rma rha thanatanàhsom me natxow hamà, Khoryenkom muru komo, omeroro.

Ahanatanàhpàranye noro yehtoko, umuru mehra manatxow hamà. Owyanye, Khoryenkom muru uro tatoko rma, yaworohra mak màketxow hamà, àhanatanàhpànà ro me oyesnàr kom ke.

⁹Bàryekomo me kehtokonye, kyàm komo teyukyatzkon hamà. Àwyanye khanatanàhàtxhenye rma, teyukyatzkonà rma. Toto me nehxtatxkonà, nyamoro ha. Khoryenkom haxa ryhe, ekato me naha, kyàmkomo rma. Nyamoro yoho rma haxa toyuhsom me mpànà naha ha, noro ha. Àro ke, àwya khanatanàhnàtokonye, eyuknye roro me rma tehtxe, ekato me karyhe kehtxoho menye. ¹⁰Tano me ronye rma khanatanàhyatxkon hamà, nyamoro ha, kyàm kom kaxe. Bàryekomo me rma hak kehtokonye, mexe nyhe txko khanatanàhyatxkon hakahpa mà, ohxe nyhe kesnàr kom horà. Ohxe kesnàr komo xe rma nehxtatxkon haryhe mà, nyamoro ha, tehutwatxho kom hoye ro mak ha. Khoryenkom haxa ryhe, ohxe rma haxa kesnàr komo xe nay hamà, yaworo xaxa mak hamà. Àro ke khanatanàhyatxhe, noro ha, tàwyo rma rha enyhoru ro me kehtxoho menye.

¹¹Thanatanàhsom me rma hak kehtokonye, eryehohra rma tehxtatxow hamà, eryewru ke mak ha. Amnye, teryehorye harha mpànà tehxtatxhe ha. Ohxe harha tehxtatxhe, Khoryenkomo wya khanatanàhrà kom ke mak ha. Àhanatanàhsah me, teryehorye harha tehxtatxhe, ohxe roro rma haxa kesnàr kom ke mak ha.

Atxke oyesnàr kom hona atakoronomatxoko katxhàrà on ha.

¹²Àro ke, towankaryhe harha ehtxoko. Amotohpàra ro mak ehtxoko, ohnawonye, Ahoxemnà komo wyarohra mak ehtxoko, kàrhàn komo wyarohra

mak ha. Ekaryehtotxok haxa, ohnawonye. ¹³Yaworo rma haxa ehtxoko. Anar me rha ehutwahra ro mak ehtxoko. Àhrohnà komo wyaro namotohyatxow hatà, okukuru komo, tàhnawony mak ha. Nyamoro rma akoronomatxoko. Anar me rha oyehutwan tokonye, akoronomahranje manatxow hamà. Manàhnohyatxow haxa hamà. Kryestu hona xenyehna me harha meryatxow hamà. Àro wyarohra mak ehtxoko. Yaworo haxa ehtxoko, okukuru komo yonyhoryenàr horà.

¹⁴Towahke ro ro oyesnàr kom hoko rma haxa ehtxoko, toto kom hoko, omeroron kom hoko. Enyhoru ro me oyesnàr kom hoko xarha ehtxoko. Enyhoru ro mehra kehtokony haxa, Kohkom yonyhera tehxtaxhe hampànà.

¹⁵Atakoronomatxoko, Khoryenkomo hyaye oyotowrà kom hona, noro wya oyowakryektor kom hona. Anatoko bawa yeryewru wyaro atxke natxow hana, okukuru komo. Tkukuthuyamo rma yanàhnohyatxow hana, atxke rma haxa tesnàr kom ke. Àro wyaro atxke oyesnàr kom hona mpàn xenytxoko.

¹⁶Anaro rha wos hoko oyesnàr kom hona mpàn xenytxok xarha. Owyanye Khoryenkomo yehutwatxho xanomkahnohàrà hona mpàn xenytxok xarha. Àro wyaro atxke oyesnàr kom hona atakoronomatxoko, omnyamo ro rye rma.

Esawu heno wyarohra ehtxoko. Ehonomnà me nehaxakon hatà, noro heno, wahoto me tesnàr ke. Tot xe mak nexey hatà. Àro ke, ehonomnà mehra harha noteryey hatà, tot yehetho me. Ehonomnà me tehtxohotho xanomkahnohye hamà. Àro wyaro tehtoko, Khoryenkomo yehutwatxho xanomkahnohyakon hamà. Noro heno wyarohra ehtxoko. ¹⁷Amnye, ehonomnà me harha tesnàr xe nehaxakon hatà, noro heno. Tàyàmà

wya, Khoryenkomo hak oyowakryeno, ehonomnà me oyehetxoho me, tawro xe nehaxakon hatà. Tàrataxe ro àro wyaro tawro xe nehaxakon hatà, tàyàmà wya. Àro wyaro kahra mak nexey hatà, àyàmà. Ehonomnà me harha oteryhera ro mak nehaxakon hatà, Esawu heno. Àro wyaro exetxhàrànàr rma muhutwetxow hamà. Àro ke, noro heno wyarohra ehtxoko. Khoryenkomo yehutwatxho xanomkahnohye heno wyarohra ehtxoko.

Owyanye Khoryenkomo yoyukuhtor hona mpàn xenytxoko katxhàr on ha.

¹⁸Amnyehran heno komo ryhe, àhà ymo hona nomohtxownà hatà, Senay yàhàn hona rma hatà. Àto ehtokonye, nomokye hatà, weheto ymo, àh hona. Awarànà ymo xarha nomokye hatà, esànà ymo xarha, atxowowo ymo xarha. Àro wyaro nenytxownà hatà, toto heno komo. Noseryehyatxkonà rma haxa mak hatà. ¹⁹Waxuru ymo xarha yonytxatxownà hatà. Kahe yawono rwonà ymo xarha yonytxatxownà hatà. Tàwyanye enytxatxhe rma, onà wyaro nketxkon hatà, oseryehrà komo. Amna yakoro àrwomra hak nahko, noro ymo ha, ketxkon hatà, oseryehrà kom hatà. ²⁰Onà wyaro nkahoy hatà, Khoryenkomo, Moyses heno wya. Àhà ymo yahehra hak nahtxoko, owoknà komo. Àwyanye ahethxe rma, toh ke metahetxhe ha, kahoy hatà, àwya. Àro wyaro katxho yonytxanàr xehra mak nehaxatxkon hatà, toto heno komo. Ehonye rma haxa nehaxakon hatà. ²¹Moyses heno xarha noseryehyakon hatà, tànenyàr hona. Kràràna rma haxa, roseryehrà, kekon mak hatà, noro heno.

²²Omnyam haxa ryhe, nyamoro heno wyarohra manatxow hamà. Senay yàhàn hona omokhàr mehtxownà hamà. Toto

nenyàr me nehxakon hamà, Senay yàhànà. Toto nenyehor hona haxa momohtxownà, ekato me. Owyanye Txesusu yahosàtxhe rma, on hona ryhe momohtxownà, Seyaw yàhàn onà katxho hona rma, Khoryenkom yowto hona rma, tehsemà roro yowto hona rma. Xerusaryen yohon onà katxho rma àro ha, kahe yawono. Àro hona rma momohtxownà, ekato me. Àto natxhe, kahe yawon komo, Khoryenkom yanoto komo, thenyehonà komo. Teryehorye tohsamnohsomà ro komo rma nyamoro ha. Nyamoro waka ryhe momohtxownà, ekato me mak ha. ²³Kryestu mryenon kom waka xarha momohtxownà, nyamoro wyaro rma rha noro mryenon me oyehtxoho menye. Kryestu mryenon komo rma, Khoryenkom hokru me natxhe. Wahoto wyaro ehonomnà me natxhe. Esot komo rma, àmenhosah naha, kahe yawo. Nyamoro waka rma momohtxownà. Wahanonkano nyne ro hyaka xarha momohtxownà, ekato me. Khoryenkomo rma noro ha, omeroron komo wahanonkanye ro. Àwayehxemo heno komo yokato hyaka xarha momohtxownà, ekato me. Enyhoru heno komo rma nyamoro ha, Khoryenkomo nenyhoryetxehkatxho komo rma. ²⁴Txesusu hyaka xarha momohtxownà, ekato me. Noro ryhe, konyhoryetxehkany kom me naha. Khoryenkomo wya, romryenon komo yonyhoryetxehkany me harha wehxaha, katxhàr hoye ro, konyhoryetxehketxhe, Txesusu. Ekamsuhkaxahonhàrà hyaka rma momohtxownà, ekato me. Noro kamsukutho rma, Akmew heno kamsukutho yoho rma haxa ohxe nay hamà. Kowakryeny kom me Khoryenkomo hutwamohsehe, Txesusu kamsukutho.

²⁵Àro ke, owyanye Khoryenkomo yoyukuhtor hona mpàn xenytxoko, Amnyehra yukryeka hona nomokye hatà, Khoryenkomo, Senay yàhàn hona hatà.

Àto rma, Ehsayewyana heno komo hananàhye hatà. Noro yoyukhura mak nehxatxkon hatà, nyamoro heno. Àro ke, tanàhnohsom me nehxatxkon hatà. Ekahtàmpànà ro me nehxatxkon hatà, tanàhnohnye kom hona. Amnye rma kahe yay haxa khananàhyatxhe, noro ha. Kahe yaye khananàhye komo yoyukhura kehtokonye, nyamoro heno yoho rma haxa tanàhnohsom me tehxatxow hamà. Ekahtàmpànà ro me tehxatxow hamà, kanàhnohnye kom hona.

²⁶Tàwya nyamoro heno hananàhnàtoko, yukryeka yahyey hatà, Khoryenkomo, teryewrye ro tàrwonàmrà ke mak hatà. Onà wyaro haxa kanyenhàr me nay hatà, tkaryehtan yawo.

Amnye yukryeka heno wahyehe xarha hampànà, towenyxa ro haxa. Yukryeka heno marmahnà, kahe heno xarha wahyehe hampànà.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà. ²⁷Wahyehe xarha hampànà, towenyxa ro haxa, kay hatà, Khoryenkomo. Towsenyxa ro haxa katxho rma, onà wyaro katxho me rma nay hamà. Nosomtatkatxehkehe hampànà, katxho me rma nay hamà, tànakàhtothàrànhàràtho hoko, tànahyenàr hoko rma. Àrotho rma nosomtatkatxehkehe hampànà, anaro tehsemà roro me ehtxoho me. Àro rma, atahyehà ro me mak naha.

²⁸Khoryenkom yowto rma àro ha. Tehsemà roro me naha, meya roro. Noro yowto hono ro me tehxatxhe, àmryenon me kesnàr kom ke. Àro ke noro tewakryetxe, eryehotanàhàrà horà. Ohxe xaxa manay hamà, amna hoko, oyowto hon me harha amna yenyàr ke, tkatxe, àwya. Ukurunkahnà me rma noro tenytxe. Ehonomnà me xaxa rma noro tenytxe. ²⁹Noro ryhe, anàhnohtàkano nyne me naha, weheto ymo wyaro mak ha, aknyohno nyne ymo wyaro mak ha.

**Anaro rha hoko hananàhno
yeryetxhàrà on ha.**

13 Noro rye me tehtokonye, osox natxow hamà, toto komo. Àro wyaro rma rha osoxe roro rma ehtxoko.

²Ohyakanye hawana me toto komo yomoknàtoko, nyamoro ewakryetxoko. Àsok tawro hana. Tàwyanye hawana komo yowakryentoko rma, kahe yaye omohxemo rma yowakryetxkon hatà, amnyehran heno komo. Uhutwahra rma, kahe yawon komo rma yowakryetxkon hatà.

³Watxa ymo yaka ahryemxemo komo hutwahkahpàrà ehtxoko. Àro wyaron komo xarha ewakryetxoko. Nyamoro wyaro rma rha tahryemxem me osonytxoko. Àro wyaro tosonyxemà rma, ewakryetxoko. Teryewhamnohsom komo xarha ewakryetxoko. Onà wyaro rma katxoko. Anatoko nyamoro wyaro rma rha teryewhamnohsom me wehxan hana katxoko. Àro wyaro tehtuwaxemà rma, nyamoro ewakryetxoko. Uhutwahkahpàrànye ehtxoko.

⁴Khehtatho komo ohxe rma haxa naha, kany me ehtxoko, omnyamo, omeroro. Kàrkomo komo y, ohetx kom hok marma ehtxoko. Woràskomo komo y, onyo kom hok marma ehtxoko. Khoryenkomo wya, tanàhnohsom me manatxhe hampànà katxho me natxhe, anaro rha wos hokonotho komo, anar kom hetx hokonotho komo xarha, anaro rha kàrà hokonotho komo xarha, anar komo nyño hokonotho komo xarha.

⁵Katxhonano hoko ehohkahra ro mak ehtxoko. Eten kom hana ohyawonye rma nay ha, akatxho kom ha. Àro hoko rma teryehorye rma ehtxoko. Àsok tawro hana. Kohkomo ryhe, kowakryeny kom me nay hamà. Onà wyaro kany me nay hamà. Ohutwahkahpàrànye ro mak wehxaha, ohnànkahranye ro mak wehxaha, kany me naha, noro ha. ⁶Àro

ke towankaryhe tehxtaxow hamà. Rako-ronomanye ro me naha, Kohkomo, kany me tehxtaxow hamà. Noro ryhe roku-runhehe, àro ke, toto kom hona oseryehpàrà wehxaha, kany me tehxtaxow hamà. Rarymany komo ehxera ro mak natxow hamà, Khoryenkomo wya roku-runhonàr ke, kany me tehxtaxow hamà.

⁷Oyonye ro heno komo yexetxhàrà hutwahkahpàrà ehtxoko. Khoryenkomo rwonà yokarymetxkonà, nyamoro heno, owyanye. Àsok hana nehxtaxkon ha. Àsok hana wayehyaxkon ha. Khoryenkom hona rma haxa nenyaxkon hamà. Nyamoro heno hoko ehohkatxoko.

⁸Txesusu Kryestu ryhe, àme yohà roro naha. Amnyehra, amnye rma xarha, amnye xarha, àme yohà roro naha.

⁹Anar me rha ahananàhyatxow hamà, anar komo. Yaworohra ahananàhyatxow hamà. Woto yonotho hoko ahananàhyatxow hamà. Oyonkuhtohrany hak nahtxoko. Tàyweronàhyamatxhàyam yawo ro tesnàr komo xe natxow hamà, nyamoro ha. Àro hoye ro osonyhoryehra mak natxhe. Woto yonotho hoye rohra ohxe tehxtaxhe, kàhnawonye, woto yonohra kehtxoho kom hoye rohra xarha. Khoryenkomo wya kowakryetxho kom hoye ro haxa ryhe ohxe tehxtaxhe, kàhnawonye.

¹⁰⁻¹¹Àsok hana nehxtaxkon ha, Khoryenkom mán yonye ro yoh kom ha. Tàwyanye okno heno yotahatxhe rma, àkamsukuthuru yaryatxkon hatà, Khoryenkom mán yaka. Enyhoru xaxa ro mak on ha, rosarà, katxhàr yaka rma naryatxkon hatà, tanhànàthàyam hoko Khoryenkomo yoseryewhokatxho me. Uhunuthuru haxa ryhe, owto hyaye moxe taknyohsom me nehxakon hatà. Tonohnà me mak nehxakon hatà. Tonohra ehtxoko katxho me rma

nehxatxkon hatà, Khoryenkom màn yonye ro komo.

Okno heno wayhàthàrà wyaro wayehye, Txesusu, tàwya konyhoryetxho menye. ¹²Owto hyaye moxe rma rha wayehye. Àto rma nekamsuhkaye, tàwya tàmryenon komo yonyhoryetxho me. ¹³Àro ke, noro wyaro rma rha tehtxe, kàwyamo. Owto hyaye mox tehtoko, tàxanomkahnohsom me nehxakon hamà. Noro wyaro rma rha, tàxanomkahnohsom me tehtxe, noro mryenon me kesnàr kom ke. ¹⁴Àsok tawro hana. Mexehra tehxtatxow hamà, tano, yukryeka ho. Mexenohnà me mak naha ha, kowto komo, tanono. Anaro kowto kom hona ro haxa tehxtatxow hamà. Amnye àto roro tehxtatxhe hampànà.

¹⁵Àro ke, Khoryenkomo tewakryetxe. Okno yàmpàra rma, kàrwonàmrà kom ke haxa tewakryetxe. Apa y, Txesusu yano me ryhe amna nàrwonaha, ayakoro, kany me roro tehtxe. Ohxe xaxa manaha, amna yowakryeny me manaha omoro, apa y, kany me roro tehtxe. ¹⁶Toto komo ewakryetxoko, àkatxhomnàrtho komo, ànyahpànàtho komo xarha. Akatxho kom hoye tàmtxoko, àwyanje. Anyahrà kom hoye tàmtxoko, àwyanje. Àro wyaro owyanje ewakryetxho komo rma, ohxe naha, Khoryenkomo wya, okno yàmtoho yoho rma haxa mak ha.

¹⁷Oyonye ro komo eyuhtxoko. Àrwon kom yawo ro rma haxa ehtxoko. Oyonyatxow hamà, ohnawonye ohxe oyesnàr kom horà. Àsok hana oyonyàr kom hok natxow ha, ohxe hana, ohxehra haxa hana. Àhok textxhàyamotho hoko noskarymetxhe hampànà, Khoryenkomo wya, amnye. Ohxe àhok tehtokonye, teryehorye natxow hamà. Àro ke, nyamoro eyuhtxoko, ohxe àhok ehtxoho menye, teryehorye ehtxoho menye. Eryehohra haxa ehtokonye,

eryehohra rma rha manatxow hamà, omnyamotho xarha.

¹⁸Khoryenkom yakoro orwonàmtxoko, rohoko. Rohnawo yaworo rye-hutwantoko, ohxe wehxn hamà kany me wehxaha. Ohxe roro ryenàr xe wehxaha. Àro ke orwonàmtxoko, rohoko. ¹⁹Romoknàr xe harha wehxaha, ohyakanye. Àro ke, orwonàmtxoko nyhe, àkehe, teryewrye ro, owyanje, mexehra romohtoho me.

Kàrwonaha Khoryenkom yakoro ohokonye katxhàrà on ha.

²⁰Kàrwonaha, Khoryenkom yakoro, ohokonye. Teryehorye roro keny komo rma noro ha. Àwayehxemo kom waye Txesusu yanàmje. Kohkomo rma yanàmje. Nekamsuhkaye, Txesusu, tàwya konyhoryetxehkatxho menye. Khoryenkomo wya, romryenon komo yonyhoryetxehkany me harha wehxaha, katxho roro me keryatxhe, tekamsuhkanàr ke. Àro hoye ro, tàmryenon komo yonye ro me naha, noro ha, kahneru yonye ro komo wyaro mak ha, nyamoro yoho rma haxa mak ha.

²¹Noro yanàmnyenhàrà rma yakoro kàrwonaha, ohokonye. Apa y, ohxe roro txetxoko, oyoyuknye ro me ehtxoho menye, àkehe, àwya, ohokonye. Apa y, àsok kom hana ohxe roro esnàr komo xe manay ha, anar me rha oyehutwatxho hoye ro hana. Àro wyaro rma hak ohxe roro nahtxoko. Txesusu Kryestu hak nakoronomatxowà, ewan yawonye, ohxe roro ehtxoho menye, àkehe, àwya, ohokonye. Ehomnà me xaxa naha katxho roro me hak nahko, noro ha. Àro wyaro hamà tkatxe.

²²Rowtà komo y, onà wyaro àkehe, owyanje, teryewrye ro. On yawo khananàhtxowà, rokaryehtan yawo. Àhokahra enytxatxoko nyhe. Àsok

tawro hana. Kawohra nay hamà, rokaryehtanà.

²³Txemohtyo yokaytà yonytxanàr xe wehxaha, owyanye. Watxa ymo yaye enampatakaxah me harha naha, noro ha, kowtà komo. Rohyaka noro yomoknàr hona ro wehxaha. Mexehra tomokàtxhe, rakoro nomokyaha, ohyakanye. Oyonyxenyè amna nomokyaha.

²⁴Ohnàn kom yaw nay hatà katxoko, rohoko, oyonye ro komo wya,

anar komo wya xarha, Txesusu mryenon komo wya, omeroron komo wya. Ohnàn kom yawo rma rha natxow hatà, tanon komo. Etarya yamtar hoye omohxemo komo rma nyamoro ha.

²⁵Towahke xaxa nay hamà, Kohkomo, khokonye. Àro wyaro towahke noro yehtxoho hutwanàr xe roro wehxaha, owyanye, omeroron komo wya.

TXAKU NMENHOTHO ON HA.

Àmenhehe ohyakanye katxhàrà on ha.

1 Txaku uro ha. Khoryenkom yanoto uro. Txesusu Kryestu yanoto uro. Kohkomo rma noro ha, Txesusu Kryestu. Àmenhehe, ohyakanye. Xuknewyana kukuru komo ryhe omnyamo. Xako heno muru heno komo yohamàthàyamo rma omnyamo. ¹² Heno komo yohamàthàyamo rma omnyamo. Anaro rha owto ho manatxhe. Ohnàn kom yawo rma haxa wehxaha.

Khoryenkom hona xaxa mpànà xenytxoko katxhàrà on ha.

² Rowtà komo y, àsok hana manatxow ha. Anaro rha ke teryewhamnòhsom me manatxow hana. Teryehorye rma ehtxoko, thenyehra mak ha. ³ Àsok tawro hana. Àro wyaro ohxehra oyehtokonye ryhe, okukmany kom me nay hamà, Khoryenkomo. Rohona xana nenyatxowà, kany me nay hamà, ohokonye. Àro wyaro okukmetxhe, thona xenye ro me nyhe oyehtxoho menye. Àro hoye ro menàmyatxow hamà. ⁴ Enàmthàhkaxoko roro rma haxa, ohxe roro rma haxa oyehtxoho menye, ewakryetxehkaxah me oyehtxoho menye, ewakryetxehkahnà rma moson hamà katxho mehra oyehtxoho menye.

⁵ Eten kom hana hutwaha oyehtokonye, àro kom hoko orwonàmtoxoko, Khoryenkom yakoro. Uhutwane ro me rma haxa uro txeryko, katxoko, àwya. Oyoyukyaxhe, noro ha. Kowakryenye ro kom xaxa kax mak naha ha. Rahkryehkaha ehtxoko kanyehnà ro kax mak naha ha. ⁶ Owyanye, uhutwane ro me uro txeryko tatoko rma, Khoryenkom hona xaxa mpànà xenytxoko. Royukyan

hana, àna hana, kanyehnà ro me rma haxa ehtxoko, ohnawonye.

Royukyan hana kanyetho kom haxa ryhe, tuna ymo wyaro natxow hamà, tekahxemaxemà ymo wyaro mak ha, atxowowo ymo nanàrà ymo wyaro mak ha. ⁷⁻⁸ Àsok tawro hana, anar me rha tehutwaxemà ro me tesnàr kom ke hamà, yaworonohnà ro me tesnàr kom ke hamà. Onà wyaro kahra hak nahtxoko, nyamoro ha. Rowakryen hamà, Kohkomo, kahra hak nahtxoko. Àro wyaron komo yowakryenyehnà ro me naha, noro ha.

Nosomtatketxhe hampànà tkatxhonkemàtho komo katxhàrà on ha.

⁹ Norohnàtho me oyehtokonye, teryehorye rma ehtxoko. Ehomnà me haxa manatxhe, Khoryenkomo wya. Àro ke, teryehorye rma haxa ehtxoko.

¹⁰ Tkatxhonke rma haxa oyehtokonye, anar komo yosnaka rma haxa manatxhe, Khoryenkomo wya. Anar kom yosnakano rma, teryehorye rma ehtxoko.

Tkatxhonkem komo rma, eherkotkuru wyaro natxow hamà. Mexehra nosomtatken hamà, eherkotkuru. Àro wyaro rma rha, ehxera harha natxhe hampànà, tkatxhonkemàtho komo, mexehra mak ha. ¹¹ Àsok hana nay ha, eherkotkuru. Kamàmà yasawnhutkatxhe rma, nuskurumenten hamà, taknye rma haxa esnàr ke. Ohxe rma haxa xenyxahotho ryhe nosomtatkehe. Àro wyaro rma rha, nosomtatketxhe hampànà, tkatxhonkemàtho komo. Tomyawon kom hoko rma tehtokonye, nosomtatketxhe hampànà, nyamoro ha.

Onà wyaro haxa anhà nkukmanà me tehaxhe katxhàrà on ha.

¹² Anatoko okukmetxow hana, Khoryenkomo, teryewhamnòhsom me oyesnàr kom ke. Enàmnye roro

me oyehtokonye, towakryexem me manatxhe. Àsok tawro hana. Tàwya okukmatxhenye, karyhe roro overyatxhe hampànà, Khoryenkomo, enàmnyenhàr me oyehtokony mak ha. Àsok hana natxow ha, tàkràt kom hoko otkukmaxemo komo. Moxam yohon omoro katxho me haxa tehtokonye, torokomaxem me natxow hamà. Àro wyaro rma rha, tàwya okukmatxhenye rma, oyowakryetxhe hampànà, Khoryenkomo. Àsok tawro hana. Karyhe roro rma haxa weryatxhe hampànà, roxan komo, kanyenhàr me nay hamà.

¹³Anhà nkukmanàr me oyehtokonye, Khoryenkomo rorukmehe kahra ro mak ehtxoko. Anhà nkukmahtorà ro me naha, noro ha, Khoryenkomo. Anhà hoko kukukmanyehná ro kom me xarha naha.

¹⁴Onà wyaro haxa anhà nkukmanàr me tehxtaxhe. Kano me ronye rma tehohketxhe, kanhàn kom hoko. Enyhoru wyaro rma haxa naha, kanhàn komo, kàwyanye. Àxe rma haxa tehxtaxhe. Àro wyaro konkuhtetxhe, kanhàn komo. ¹⁵Kàhnawonye kehohkatxhenye rma, mexehra àhok tehxtaxhe. Bàryekomo txko yonunutokono wyaro, mexehra tonyxem me naha, kanhàn komo. Àhoko roro rma kehtokonye, horymamtàhkehe. Thorymamtàhkatxhe rma, kwayehketxhe.

Khoryenkomo rwon haxa ahohtxoko katxhàrà on ha.

¹⁶Rowtà komo y, ronàhnàn komo y, osonkuhtohra ehtxoko. Khoryenkomo rorukmehe kahra ehtxoko.

¹⁷Kowakryenye ro kom me haxa ryhe naha, noro ha. Àsok kom hana ohxe tehxtaxow ha, tonyhoryexem me hana, towakryexem me hana. Noro yano me ryhe, àro wyaro ohxe tehxtaxow hamà, kahe yawon yano me mak ha, anar kom

yano mehra ro mak ha. Awasànà yakàh-toye, noro ha, kyàmkomo. Awasànà ryhe, anatoko anar me nay hana. Tawanye nay hana, kamàmà ehxera harha esnàr ke. Noro haxa ryhe, àme yohà roro rma haxa naha, meya roro mak ha. Noro rma, kowakryenye ro kom me naha.

¹⁸Tano me ro rma, thokru me harha ketxownà, tàrwon ke. Yaworon xaxa ryhe àro ha, àrwonà. Kàwyamo htxero ryhe tàmrýenon me ketxownà, Khoryenkomo.

¹⁹Àro rma muhutwetxhe, rowtà komo y, ronàhnàn komo y. Àro ke, Khoryenkomo rwonà yonytxany me rma haxa ehtxoko. Tàrwonyemà roro mehra mak ehtxoko. Ewakàhkahpànà ro me rma haxa ehtxoko. ²⁰Àsok tawro hana. Ewakhàra haxa kehtokonye ryhe, Khoryenkomo hutwamohsohra tehxtaxow hamà. Ohxe roro rma haxa noro yehtxoho hutwamohsohra tehxtaxow hamà, toto komo wya. ²¹Àro ke osonyhoryetxok harha, ohnawonye. Ayanhànàthàyamo àhnànkatxehkatxoko.

Khoryenkomo rwon haxa ahohtxoko. Oyowan yakanye Khoryenkomo nyeryetxho rma àro ha, àrwonà. Oyonyhoryetxho komo rma àro ha. Owyanye enytxantoko rma, ehonomnà me osonyhera rma ehtxoko. ²²Owyanye enytxatxhe rma, eyuhtxoko roro hampànà. Enytxanàr yoho rohra xaxa mpànà ehtxok ha. Enytxanàr yoho ro haxa oyehtokonye ryhe, mosonkuhtetxow hamà.

²³Àsok hana natxow ha, enytxany komo. Eyukhura haxa tehtokonye, onà wyaro natxow hamà. Kanafa hoko kexetxheno wyaro natxow hamà. Kanafa hona tosonyaxhe. Kompatar komo rma tenyaxhe. ²⁴Kosonyetxhenye rma, tàtètxhe ha. Kanafa hona kompatar komo yonyetxhàràtho rma, thutwahkahyaxhe

harha. Àro wyaro rma rha mpànà natxhe ha, Khoryenkomo rwonà yonytxanyenhàyo. Eyukhura haxa tehtokonye ryhe, hutwahkahtàketxhe, nyamoro ha.

²⁵Anar kom haxa ryhe, Khoryenkomo karyehtan yonyàr hoko rma haxa natxhe. Kàyweronàhyamatxho komo ryhe àro ha, Khoryenkomo karyehtanà. Enyhoru ro me xaxa naha. Kanhàn kom yanoto mehra harha keny kom me naha. Tàwyanye xenyetxhe rma, àro yawo roro harha natxhe, nyamoro ha. Tàwyanye enytxatxhe rma, uhutwahkahpàra ro mak natxhe ha. Eyuknye roro me rma haxa natxhe, àro yawo ron kaxe. Tàwyanye eyuknutoko ryhe rma, towakryexem me rma haxa natxhe, nyamoro ha.

²⁶Khoryenkomo hokono ro uro ha kany me haxa kehtokonye ryhe, àrwomra tehtxe, toto kom hoko. Àro wyaro toto kom hoko kàrwonàmnnàtokony haxa ryhe, Khoryenkomo hokonohnà ro me tehxtaxow hamà. Atàknahra kehtokonye, tosonkuhtetxhe. Khoryenkomo hokono ro uro ha, tketxhe rma haryhe, àtohnawo rma.

²⁷Onà wyaro haxa tehxye tehxtaxhe, Khoryenkomo hokono ro me xaxa kehtxoho menye. Eyàmkaemo komo takoronomatxe. Enyonkaemo komo xarha takoronomatxe. Àro wyaro ekhokaxemo komo rma takoronomatxe. Onà wyaro xarha tehtxe. Anhà hona tosowyomatxe. Yukryeka hon kom yanhàn hona rma tosowyomatxe. Àro wyaro kehtokonye, thokono ro me ohxe xaxa konyatxhe, Khoryenkomo, kyàmkomo.

**Mosonà ryhe ohxe naha moson
haxatho ryhe atxke naha kahra ro
mak ehtxoko katxhàrà on ha.**

2Rowtà komo y, Txesusu Kryestu hona xenye ro me manatxhe.

Ehonomnà xaxa noro ha, Kohkomo. Txesusu Kryestu hona xenye ro xaxa uro ha kany me oyehtokonye, àme rye rma haxa ehtxoko, toto kom hoko. Mosonà ryhe ohxe naha, moson haxatho ryhe atxke naha, kahra ro mak ehtxoko.

²Oyohsamnohnàtokonye, ohyakanye nomokyatxow hana, toto komo. Anar komo ryhe, tkatxhonke rma haxa natxow hamà, ohxe twomun komo yesnàr ke, ehetàhpenye rma haxa tamoyanewun komo yesnàr ke xarha. Anar kom haxa ryhe, àkatxhomra rma haxa natxow hamà. Àwomunkenyehra rma haxa natxow hamà, nyamoro ha. ³Àsoken kom haxa ohxe meryatxowà, tkatxhonkem kom haxa katà, àkatxhomnà kom haxa katà. Anatoko, tkatxhonkem komo wya, eryewtako on hona, màketxow hana. Àkatxhomnà komo wya haxa ryhe, eryewtanàhpàn me yxak hak nahko, thoko rma yxak hak neryewtano, txomo na, màketxow hana. ⁴Àro wyaro kany me haxa oyehtokonye ryhe, anar me rha mehutwetxow hamà, toto kom hoko. Mosonà ryhe ohxe naha, moson haxatho ryhe atxke naha, kany me haxa manatxhe. Atxke rma haxa mehutwetxow hamà.

⁵Rowtà komo y, ronàhnàn komo y, onà ryhe enytxatxoko. Àkatxhomnà komo wahanonkahra kat naye, Khoryenkomo. Osken komo wahanonkany me naha, Kryestu hona xenye ro me rma haxa ehtxoho menye, towto hono ro me harha ehtxoho menye. Amnye, rowto hono ro me harha weryatxhe hampànà, roxan komo, kanyenhàr me naha, noro ha.

⁶Omnyam haxa ryhe, àkatxhomnà komo màxanomkahnohyatxhe. Nyamorohnà, tkatxhonkem kom haxa, ayanàhnohnye kom me natxhe. Nyamoro rma, ayany kom me natxhe, owto yoh komo hyaka, ayanàhnohrà

kom horà. ⁷Nyamoro rma, Kryestu yosotà wàràhyakany me natxhe. Noro yosotà ryhe, ukurunkahnà me xaxa naha, kàwyanye. Kryestu yosot yawo rma, totalxem me tehxtxhe, kàwyamo, Kryestu mryenon kom kaxe.

⁸Onà wyaro nkehe, àmenhosahon-hàrà, Khoryenkom karyehtan hoyeno. Osox oyehtxoho wyaro rma, ohoyen komo xe xaxa ehtxoko.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahon-hàrà. Àro wyaro katxho rma, anar kom yoho nyhe nay hatà, kàkayaryet komo ywero. Àro yawo roro oyehtokonye, ohxe rma haxa manatxhe. ⁹Anar me rha toto kom hoko oyehtokonye haxa ryhe, atxke rma haxa manatxhe. Kàyweronàhyamatxho kom yawo ronohnà mosonà, katxho me manatxhe.

¹⁰Àsok kany me hana tehxtxow ha. Kàyweronàhyamatxho kom yawo roro wehxaha, uro ha, kany me hana tehxtxow ha. Àro hoyeno txko yawo rohra haxa kehtokonye ryhe, omeroro rma yawo rohra tehxtxow hamà. Khoryenkomo wya, rowya oyweronàhyamatxho kom yawo ronohnà omoro, katxho me haxa ryhe tehxtxhe. ¹¹Anar komo hetx hokonohnà ro me ehtxoko, kekon hatà, kàyweronàhyamany komo, kàwyanye. Noro rma, otahano ynyehnà ro me ehtxoko, kekon xarha tà. Àsok hana natxow ha, anar komo hetx hokonohnà ro kom ha. Tàwyanye toto heno yotahatxhe ryhe, atxke rma haxa natxow hamà. Anar komo hetx hokonohnà ro rma, kàyweronàhyamatxho kom yawo ronohnà ro me rma haxa natxow hamà, tàwyanye toto heno yotahanàr ke.

¹²Kanhàn kom yanoto mehra harha keny kom me naha, àro ha, kàyweronàhyamatxho komo. Àro hoye ro ryhe, ohxe haxa manaha, atxke haxa manaha, kany me naha hampànà, Kho-

ryenkomo, kàwyanye. Àro ke, ohxe roro rma haxa orwonàmtxoko. Ohxe roro rma haxa ehtxoko.

¹³Toto komo hnàn yawohra kehtokonye, kàhnàn kom yawohra rma rha naha, Khoryenkomo. Kàhnàn kom yawonohnà rma, tanàhnohsom me manaha hampànà, kehe hampànà, kàwyanye. Toto komo hnàn yaw haxa kehtokonye ryhe, kàhnàn kom yawo rma rha naha, noro ha. Kàhnàn kom yawono rma, tanàhnohsom me manaha hampànà, kanyehnà ro me naha, kàwyanye.

**Toto komo yowakryehra kehtokonye
Kryestu hona xenye ro mehra
tehxtxow hamà katxhàrà on ha.**

¹⁴Rowtà komo y, onà wyaro kany me manatxow hamà. Kryestu hona xenye ro uro, kany me manatxow hamà. Àro wyaro kany me oyehtokonye, toto komo yowakryeny me tehxye manatxhe. Toto komo yowakryehra haxa oyehtokonye ryhe, Kryestu hona xenye ro uro màketxhe rma haryhe, àtohnaw mak ha. Enyhoryehnà me rma manatxhe. Kryestu hona xenye ro uro katxho marma hoye rohra tonyhoryexem me manatxhe.

¹⁵Àsok hana natxow ha, okukuru kom ha, oyowtà komo rma, owosàn komo rma. Anatoko, anyempera natxow hana. Àkeweyumpura natxow hana. Ànyahpàrà natxow hana. ¹⁶Àsoke ryhe màketxowà, àwyanye. Anatoko onà wyaro marma màketxow hana. Hàà, ohxe àtoko, atanyemtxa ha, asahxemtota ha, màketxow hana, àwyanye. Anyempetohrane rma oyehtokonye, ewakryehnà ro me rma natxow hamà. Ànyahmahrane rma oyehtokonye, ewakryehnà ro me rma natxow hamà.

¹⁷Kryestu hona xenye ro me xaxa kehtokonye ryhe, toto komo yowakryeny

me xarha tehxtaxow hamà. Toto komo yowakryehra haxa kehtokonye ryhe, Kryestu hona xenye ro mehra tehxtaxow hamà. Noro hona wenyaha, tketxhe rma haryhe, àtohnaw mak ha.

¹⁸Anatoko, onà wyaro haxa màketxow hana. Anar komo, Kryestu hona xenye ro me natxow hamà, anar kom haxa ryhe, toto komo yowakryenye ro me natxow hamà, màketxow hana. Àro wyaro owyanye tatoko rma, onà wyaro haxa koyukyaxhe. Àna matà, toto komo yowakryehra tehtokonye, Kryestu hona xenyehra natxow hamà. Àsok tawro hana. Noro hona xenye ro me tosonyhetxow hamà, kàwyanye toto komo yowakryenàr ke mak ha.

¹⁹Towenyxa Khoryenkom yehtxoho muhutwexow hamà. Yaworo rma muhutwexhe. Ohxe wehxan hamà, kahra rma ehtxoko. Àsok tawro hana. Worokyamo komo xarha, towenyxa noro yehtxoho hutwexow hamà. Nyamoro rma, noseryehyaxhe, noro hona. Tàràrànmso ro noseryehyaxhe, atxke tesnàr kom ke.

²⁰Kryestu hona xenye ro me xaxa kehtokonye ryhe, toto komo yowakryeny me xarha tehxtaxow hamà. Toto komo yowakryehra haxa kehtokonye ryhe, Kryestu hona xenye ro mehra tehxtaxow hamà. Noro hona wenyaha, tketxhe rma haryhe, àtohnaw mak ha. Àro wyaro uhutwahra kat manatxowà. Uhutwanyehna ro komo yxak mak omnyam hamà. Àro ke, onà ryhe wekarymehe, owyanye uhutwaxho me.

²¹Akmaraw heno yexetxhàrànhàr hoko ryhe, uhutwamohsehe, owyanye. Khoryen heno komo rma noro ha. Esake yeryey hatà, wewe hona. Burunhuru txko yàmeye hatà, tàwya Khoryenkomo yowakryenàr horà. Àro ke ryhe, Khoryenkomo wya, ronenyhoryetxho me harha manaha, katxho me nehxacon hatà. Khoryenkomo yowakryeny xaxa

kax mak nehxacon hatà. ²²Tàwya ewakryentoko rma, noro hona rma nenyakon hamà. Noro hona xenye ro me xaxa nehutwamohsotàhkaye, tàwya ewakryenàr ke mak ha. ²³Àro hoko rma, onà wyaro nkehe, Khoryenkom karyehtanà, àmenhosahonhàrà rma.

Khoryenkom hona nenyakonà, Akmaraw heno. Àro ke, onà wyaro nkecon hatà, Khoryenkomo, àwya. Ronenyhoryetxho me harha manaha, rohona owya xenyàr ke mak ha, kecon hatà, àwya.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà. Àro wyaro katxhàrànhàr yawo ro rma haxa nehxacon hatà, Akmaraw heno. Khoryenkomo nàhnànà ryhe mosonà katxho me xarha nehxacon hatà, àmenhosahonhàrà wya.

²⁴Kàwyanye owakryeno ytxoho hoko kehtokonye ryhe, Khoryenkomo wya, ronenyhoryetxho me harha manaha katxho me tehxtaxow hamà. Kryestu hona xenye ro uro ha tatok marma kàwyanye, ronenyhoryetxho me harha manaha katxho mehra rma tehxtaxow hamà, noro wya.

²⁵Àro wyaro rma rha nehxacon hatà, Hakme heno xarha. Anaro rha kàrà hokono ro me ehxahotho rma mok nehxacon hatà, noro heno. Noro rma, Xoswe nànyaketxho kom hoko, towahke nehxacon hatà. Tano rma ehtxoko, romàn yawo, kecon heno hatà, àwyanye. Amnye, anato harha nànyahtxownà hatà, àxanhàn kom hona ukurunhonàr kom horà. Àro wyaro owakryeno yeryey hatà, noro heno. Àro ke, Khoryenkomo wya, ronenyhoryetxho me harha manaha, katxho me rma rha nehxacon hatà, noro heno xarha, tàwya owakryeno ynyàr ke hatà.

²⁶Kàhyaye kokatohàrà totxhe rma, twayehyan hamà, bo. Àro wyaro rma rha mpànà natxhe ha, Kryestu hona xenye ro uro ha, kanyetho komo xarha. Toto

komo yowakryehra tehtokonye ryhe, àwayehsaho wyaro natxhe. Àsok tawro hana. Kryestu hona xenye ro mehra natxow hamà.

Atxke rma haxa naha dyuru komo kàrwonàmtoho komo katxhàrà on ha.

3 Rowtà komo y, anatoko hananàhno ynye ro me tesnàr komo xe natxow hana, okukuru komo, thenyehohnà komo. Yakehra nyhe rma hak nahtxoko, hananàhno ynye ro komo. Àsok tawro hana. Tawexenàmnatokonye, tanàhnohsom me rma haxa natxhe hampànà, hananàhno ynye rotho komo, anar kom yoho rma haxa mak ha.

²Thenyehra rma haxa tawexenàmny-atxow hamà. Toto kom yakoro kàrwonàmnatokonye xarha, tawexenàmsom me rma rha tehxtaxow hamà. Awexenàmpanà ro me haxa kàrwonàmnatokonye ryhe, ohxe roro rma haxa tehxtaxow hamà. Tosowyomaxemà ro me tehxtaxow hamà, atxke kàrwonàmnrà kom hona. Atxke àrwomnà roro me ketokonye, tosowyomaxemà roro me rma rha tehxtaxow hamà, kanhàn kom hona, omeroron kom hona.

³Àsok tawro horà hana koknà komo tàmtaràhtetxow ha. Kafaru ymo tàmtaràhtetxow hamà, fàryeyu ke, kàwyanye anàr horà, àwya koyuknur kom horà. Fàryeyu ryhe, hory mehra rma haxa nay hamà. Àro txko rma ke, okno ymo horyetho ymo taryatxow hamà. ⁴Àsok hana nay xarha, kanawa ymo ha. Hory me ymo rma haxa nay hamà. Karyhe rma haxa naryaha, atxowowo ymo. Àmakoryenkatxho ryhe, atxke txko rma haxa naha. Àro txko rma ke nàramehe, kanawa ymo yanye ro. Henta ya haxa anàr xe hana nay ha, noro ha. Àsna ryhe naryaha, àro txko ke. ⁵Àro wyaro rma rha, atxke txko naha, dyuru komo xarha, kàrwonàmtoho komo. Àro txko

rma yano me, tàrwonhorye rma haxa tehxtaxow hamà, ehonomnà me rma haxa kosonyhonàr kom horà.

Àsok hana nay ha, weheto ha. Weheto hoturu txko, horyethohnà txko rma, wewe ymo heno yaknyohyaha. Horyetho ymo heno rma yaknyohyaha. ⁶Weheto wyaro rma rha atxke rma haxa naha, dyuru komo, kàrwonàmtoho komo. Yaworonohnà ro me rma haxa mak naha ha, omeroro khun kom yoho rma haxa mak ha. Atxke rma haxa keny kom me naha. Kàmryen kom yaye ro rma, atxke keny kom me naha. Khorymamtàhkanàr kom yakoro ro xarha, atxke keny kom me naha. Satanasà ymo yano me atxke rma haxa naha, dyuru komo, yuhnayen yohà ymo yano me mak ha, eryewhamnohno ytxoho ro yohà ymo yano me mak ha.

⁷Àsok hana natxow ha, onokna kom ha. Bayanye rma haxa natxow hamà, tano mya tàtosom komo, tahotàhkem komo xarha, tàrar ho tàtosom komo xarha, tuna kwawon komo xarha, omeroron komo. Bayanye ehxahotho rma tehsamnohyatxow hamà. ⁸Dyuru kom haxa ryhe, ehsamnohpànà roro me naha. Atxke roro tàrwonyemà rma, atàknanàhkahnà roro me naha. Ohxe harha àrwomnà ro me tehxtaxow hamà. Anhà hokono ro ymo àro ha, dyuru komo, atàknahnà ro mak ha. Okoye yeryewru wyaro, eryewhamnohno ynye me rma haxa naha.

⁹Àro rma ke, ohxe xaxa manaha, tketxhe, Kohkomo wya, kyàmkomo wya. Àro rma rha ke toto komo twàràhyaketxhe. Tàwyaro rma rha Khoryenkomo nakàhtotho komo twàràhyaketxhe.

¹⁰Kàwyanye, ohxe xaxa manaha katxho rma, kàmtyenye nahatakehe. Àro rma rha yaye nahatakehe xarha, kàwyanye wàràhyakano ytxoho. Rowtà komo

y, àro wyaro tehxyehra ro mak tehxtxhe.

¹¹ Àsok hana nay ha, tuna ha. Yaràna txko yaye takrarawaknyemà txko yahatakantoko, àro rma rha yaye ahatakahnà ro me nay hamà, tuna torkuknyemà ymo. Àro wyaro rma rha, kàmtayenye tahatahoryehra naha, anhà.

¹² Rowtà komo y, àsok hana nay ha, fek yohà. Fek me tehetaxemà ro me nay hamà. Oryefera me harha ehetahnà ro me nay hamà, fek yohà. Àsok hana nay ha, ufa yohà. Ufa me tehetaxemà ro me nay hamà. Fek me harha ehetahnà ro me nay hamà, ufa yohà. Àsok hana nay ha, tuna ymo ha. Tuxuranke tuna ymo yehtoko, àwawo rma ehxera nay hamà, tuna uxuramnà. Àro wyaro rma rha, àme yohà roro hak nahko, kàrwonàmtoho komo. Ohxe roro hak nahko.

Kahe yawon hoye ro tàyweron me kehtokonye onà wyaro tehxtxow hamà katxhàrà on ha.

¹³ Anatoko tàyweron me natxow hana, okukuru komo. Enkukmahna ro me natxow hana. Nyamoro rma hak ohxe roro nahtxoko. Enyhoru hokono ro me hak nahtxoko. Àro wyaro tesnàr kom ke ryhe, tàyweron me nosonyhetxow hamà. Tàywero rma, ehonomnà me osonyhera rma hak nahtxoko. Àsok tawro hana. Tàyweron me xaxa kehtokonye, ehonomnà me osonyhera tehxtxow hamà.

¹⁴ Anatoko ehonomnà kom hoko tehohkaxemà ro me rma haxa manatxow hana, ohnawonye. Anar kom yoho rma haxa oyesnàr komo xe manatxow hana. Àro wyaro oyehtokonye, tàywero ro ryhe uro ha kanyehnà ro me ehtxoko. Àro wyaro kany me haxa oyehtokonye, yaworonohnà ro me rma haxa manatxow hamà. ¹⁵ Ehonomnà kom

hoko tehohkaxem komo ryhe, tàywero rma natxhe haryhe. Kahe yawon hoye rohra, yukryeka hon kom hoye ro haxa, tàywero rma natxhe haryhe, Khoryenkom hutwanyehnà kom hoye ro mak ha, worokyamo yohà ymo hoye ro mak ha. ¹⁶ Àsok tawro hana. Ehonomnà kom hoko tehohkaxemà ro me tehtokonye, anar kom yoho rma haxa tesnàr komo xe tehtokonye, àsok make rma haxa natxow hamà, toto komo. Anaro rha tanhàn kom hoko rma haxa natxow hamà, thenyehra rma haxa mak ha.

¹⁷ Kahe yawon hoye ro haxa tàyweron me kehtokonye, onà wyaro tehxtxow hamà. Kanhàn kom hokonohnà ro me tehxtxhe. Osoyhera tehxtxhe xarha. Tosoyxem komo takoronometxhe xarha, osoyhera harha esnàr kom horà. Towahke tehxtxhe xarha. Towahke rma toto komo teyukyaxhe xarha. Toto komo hnàn yawo rma haxa tehxtxhe xarha. Ewakryenye ro kom me tehxtxhe xarha. Anar me rha ehutwahnà ro me tehxtxhe xarha. Yaworonohnà ro mehra tehxtxhe xarha. ¹⁸ Towahke roro kehtxoho kom hoye ro, anar komo takoronometxow hamà, osoyhera harha ehtxoho menyè. Àro hoye ro, ohxe roro rma haxa tehxtxow hamà, omeroro, kàwyamo rma, nyamoro xarha.

Eryehohra harha ehtxoko ayanhàn kom hoko katxhàrà on ha.

4 Àsok hana manatxow ha. Oyosoynyàr kom hoko manatxow hamà. Oyosotahanàr kom hoko manatxow hamà. Eten kom hoye ro hana, àro wyaro manatxow ha, oyeryehotatho kom hoye ro hamà, ayanhàn kom hoko oyehohkatxho kom hoye ro hamà. Ohnawonye anar me rha tehutwaxemà ro me manatxow hamà, anaro rha ayanhàn kom hoko. Àro hoye ro mosotahetxow hamà.

²Akatxho komo xe rma haxa manatxhe. Àkatxhomra rma manatxhe. Àro hoye ro, toto heno komo metahetxhe, owyanye àkatxhothàyamo yahosnàr horà. Anar komo katxho hoko rma mehohketxhe haryhe. Ahohsàra rma manatxhe. Àro hoye ro mosoyatxhe. Mosohtahetxhe xarha. Àkatxhomra rma manatxhe, Khoryenkom yakoro àrwomra oyesnàr kom ke mak ha, apa y, rokatxho tàmkò, kahra oyesnàr kom ke mak ha.

³Anatoko Khoryenkom yakoro orwonatxow hana. Apa y, rokatxho tàmkò, màketxow hana. Ahohsàra rma manatxhe. Àsok tawro hana, yaworonohnà ro me orwonàmrà kom ke hamà, ayanhàn kom hoko oyeryehotanàr kom horà akatxho komo xe oyesnàr kom ke hamà.

⁴Tànyonhàrà hyaye wos yotownàtokono wyaro, Khoryenkomo hyaye motowyatxow hamà. On hutwahra kat manatxowà. Khoryenkomo xanhàn komo xe kehtokonye, Khoryenkom xehra tehxtatxow hamà. Àkatxho komo xe kehtokonye, noro xehra tehxtatxow hamà. Àro ke, nyamoro xan me oyesnàr komo xehra ehtxoko. Àxan kom me oyesnàr komo xe haxa oyehtokonye, Khoryenkomo xanhànà ro me rma rha manatxhe, omnyam xarha. ⁵Onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà, Khoryenkom karyehtan hoyeno.

Kowan yakanye tokato nyakye, Khoryenkomo. Kxenyè rma haxa naha, noro ha. Khoryenkom xano roro me kesnàr komo xe rma haxa naha. Noro hyaye kotowrà komo xehra ro mak naha ha.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà. Àro wyaro katxhàrànhàrà rma, yaworonohnà me kat naye, owyanye.

⁶Towahke xaxa mak naha, Khoryenkomo. Kowakryetxhe rye rma haxa. Àro ke, onà wyaro nkehe xarha, àmenhosahonhàr xarha.

Ehonomnà me tosonyxem komo xehra naha, Khoryenkomo. Norohnàtho me tosonyxem kom haxa ryhe yowakryehe.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà. ⁷Àro ke, Khoryenkomo eyuhtxoko. Worokyamo yohà ymo àtaymatxoko, ohyayenyè. Àtaymaxaho rma, nekahtàmyaha, ohyayenyè.

⁸Khoryenkomo hyaka omotxoko. Tàhyaka oyomoknàtokonye, ohyakany xarha nomokyaha, noro ha.

Anhàtho komo y, ayanhàn kom hokohra harha ehtxoko. Anar me rha tehutwaxemà ro komo omnyam hamà. Àro ke, osonyhoryetxok harha, ohnawonye, ohxe roro harha tehutwaxemà ro me oyesnàr kom horà. ⁹Ayanhàn kom hok haxa ryhe oseryehokatxoko. Ekhokatxok xarha. Owratatxok xarha. Osownohpànà ro me harha ehtxoko. Eryehohra harha ehtxoko, ayanhàn kom hoko. ¹⁰Ehonomnà me xaxa Kohkomo xenytxoko. Norohnàtho me haxa osonytxoko. Ehonomnà me harha oyeryatxhe hampànà, noro ha.

Otwàràhyakahra ehtxoko katxhàrà on ha.

¹¹Rowtà komo y, otwàràhyakahra ehtxoko, omnyamo ro rye rma. Oyowtà komo wàràhyakany me oyehtokonye, kàyweronàhyamatxho komo wàràhyakany me haxa manatxhe. Oyowtà komo wya, atxke manaha, kany me oyehtokonye, atxke naha, kàyweronàhyamatxho komo, kany me haxa manatxhe. Kàyweronàhyamatxho komo wàràhyakany me oyehtokonye, àro yawo ronohnà ro me manatxhe. Atxke naha, àrotho, kany me haxa manatxhe.

¹²Kàyweronàhyamanyenhàr kom me naha, Khoryenkomo. Noro rma, atxke manaha, omoro, kany me rma naha.

Noro marma ryhe naha. Anaro ehxera ro mak naha. Onyhoryeno ynye rma noro ha. Anàhnohno ynye xarha noro ha. Àro ke, omnyam haxa ryhe, atxke manaha, omorotho, kanyehná ro me manatxow hamà, ohoyen komo wya.

Àsok kom haxa hana manatxow ha awanaworo katxhàrà on ha.

¹³ Àsok kany me hana manatxow ha. Àpa txowà, tàtotxe, monyen kom yowto hona, kany me manatxow hamà, ayano me ronye rma. Tàtètxow hamà, amnye rma, awanaworo haxa tàtètxow hamà, kany me manatxow hamà. Àto ryhe tàtxemnyehàntètxhe, towenyxa ro. Kwarawantanàr kom hoko tehxtatxow hamà. Àro hoye ro txenyerun komo tahohsatxow hamà, kany me manatxow hamà, ayano me ronye rma.

Àro wyaro kany komo wya, onà wyaro àkehe hampànà. ¹⁴ Àsok kom haxa hana manatxow ha, awanaworo, ohxe nyhe hana, ohxehra haxa hana. Uhutwanyehná ro me manatxow hamà. Àso-kentok kom hana nay ha, awayehtoho komo. Uhutwanyehná ro me manatxow hamà. Kaweryesà wyaro rma manatxow hamà. Mexe nyhe txko tonyxem me naha, kaweryesà. Amnye nyhe txko to-somtatxaxem me harha naha. Àro wyaro rma rha, mexe nyhe txko tonyxem me manatxhe. Amnye nyhe txko awayehy-atxhe. ¹⁵ Àro ke, onà wyaro haxa katxoko. Àwayehpàra rma hak tano rma kenyàr komo xe Kohkom yehtoko ryhe, awanaworo noro yano me komyawon kom hoko tehxtatxhe, katxoko. ¹⁶ Onà wyaro haxa kany me manatxhe, omnyamo. Awanaworo komyawon kom hoko tehxtatxhe, kano me rony mak ha, kany me haxa manatxhe. Khoryenkom yoho nyhe mehutwetxow hamà. Àro wyaro kany me oyehtokonye, atxke manatxhe.

¹⁷ Anatoko onà wyaro mehutwetxow hana. On enyhoru hoko ryhe tehxorye wehxa hamà, kany me manatxow hana. Àro wyaro oyehtuwantokonye, àro hoko rma haxa ehtxoko. Àhokohra haxa oyehtokonye, atxke rma haxa manatxhe.

Tkatxhonkem komo atxke ehtxoho komo yokarymatxhàrà on ha.

5 Onà wyaro ryhe àkehe, tkatxhonkemà roro komo wya. Amnye moseryehoketxhe xak harha hampànà, omnyam heno, thenyehra rma haxa hampànà. Àro ke, owratatxoko. Ehokoytxoko. ² Tatanàhnohso harha naha hampànà, akatxhothàyo, ehètàhpenyenothono rma, omeroro. Onokna nakutho wyaro, tasawotos harha naha hampànà, owom-unuthuyamo. ³ Tàhxeryehtax harha naha hampànà, otxenyerunuthuyamo, urutho rma, pàratatho xarha. Tàwyanye àhxeryehtaxaho yonyetoko, onà wyaro nketxhe hampànà, toto komo, ohokonye. Otxenyerun komo màhenyekiyahtxkonà, oyeriyehotanàr kom horà, anar komo yowakryehra rma màhenyekiyahtxkonà, ketxhe hampànà, ohokonye. Weheto naknyohàtho wyaro, tanàhnohsom me manatxhe hampànà. Otxenyerun komo mehamnohyatxkonà. Amnye rma haxa, ayanàhnohnye kom me nosonyhehe hampànà, Kohkomo, owyanye.

⁴ Àsok hana natxow ha, ayanototho kom ha, amararàn hokono rotho komo rma, anatar yeherà hotnye rotho komo xarha. Ehethàrà yahohsàra rma nehxtatxkon hamà. Mehemetxkonà rma haryhe mà, àwyanye. Menkuhtetxkon mak hamà. Ohokonye nàrwonatxkonà, nyamoro ha, Kohkomo nenytxanàr me. Àwyanye, uro ehènàhko katxho rma yonytxehe, Kohkomo. Kahe yawon kom yohà rma noro ha, thenyehonà kom yohà rma.

⁵Tano rma yukryeka ho rma hak oyehtokonye, tkatxhonke rma haxa manatxhe, thenyehra rma haxa mak ha. Àsok maken komo rma mehekahtyaxhe. Ayano me ronye rma oyeriehotetxhe. Masahxemtetxhe rye rma haxa, twahuramso ro. Okno totahaxemà wyaro manatxow hamà. Etahahra ro rma haka, koknà komo tehsuryetxow hamà. Àro wyaro rma rha masahxemtetxow hamà, omnyamo. Asahxemtoso rma, tanàhnohsom me rma manatxhe hampànà, okno wyaro rma rha, totahaxemà wyaro rma rha.

⁶Enyhoru heno komo wya, tanàhnohsom me yxak manaha, omoro, kany me manatxhe. Metahetxhe xarha. Ohsànàhpànà ro me natxhe, nyamoro. Àro wyaro ryhe manatxhe, omnyamo, tkatxhonkem komo.

Kohkom yomoknàr hona ro rma haxa ehtxoko katxhàrà on ha.

⁷Àro ke, onà wyaro àkehe, owyanye, rowtà komo y. Mexe nyhe txko thona ro ehtxoko. Kohkom yomoknàr hona ro rma haxa ehtxoko. Bararàn hokono ro komo wyaro ehtxoko. Tàwyanye àhomotxhe, thona ro rma haxa natxhe, nyamoro ha. Tànatàr komo yehetanàr hona ro rma haxa natxhe, mex mak ha. Ànàhnàn komo ryhe àro ha, ànatàr komo yeherà. Àro hoko rma thona ro rma haxa natxhe. Àwyanye enamàtxhe rma, nomokyaha, tuna. Amnye, ehentanok xarha, nomokyaha, tuna. Tuna yomoknàtoko rma haka, thona roro rma natxhe, bararàn hokono ro komo. ⁸Omnyam xarha, thona ro rma rha ehtxoko, mexe nyhe txko mak ha. Mexe nyhe txko ehxah me nomokyaha, Kohkomo. Àro ke, towankaryhe rma haxa ehtxoko.

⁹Rowtà komo y, othoko àrwomra ro mak ehtxoko, tanàhnohsom me manatxhe hampànà katxho mehra oye-

htxoho menye. Mexehra nomokyaha, wahanonkano nyne. Tanàhnohsom me manatxhe hampànà kanye rma noro ha.

¹⁰Rowtà komo y, Kohkomo rwonà yokarymanye ro heno komo uhutwatxoko. Kohkom yano me nekarymetxkon heno hatà. Teryewhamnohsomà ro heno komo nyamoro hatà. Anar komo wya teryewhamnohnàtokonye, nenàmyatxkon hatà, nyamoro heno. Mexe rma haxa nenàmyatxkon hatà, ohsànàhpàra rma. Nyamoro heno kom hoko ehohkatxoko. ¹¹Enàmnye ro heno komo ryhe, towakryexem me rma haxa nehaxatxkon hamà, kany me tehaxatxow hamà. Enàmnye ro me rma haxa nehaxakon hatà, Xo heno. Noro yexetxhàrànhàrà muhutwetxhe rma. Noro heno hoko Kohkomo yexetxhàrànhàrà muhutwetxhe xarha. Towahke rma haxa nehaxakon hatà, Kohkomo, noro heno hoko. Noro heno hnàn yawo rma haxa nehaxakon hatà, tàwya ewakryenàr horà hatà. Noro heno hoko rma ehohkatxoko.

Yaworo rye rma haxa orwonàmtxoko katxhàrà on ha.

¹²Rowtà komo y, onà wyaro ryhe kxananàhyatxhe xaxa hampànà. Anatoko orwonàmàthàyam yawo ro oyehtwamohsonàr komo xe manatxow hana. Àro wyaronno rma, onà wyaro kahra rma ehtxoko. Rorwonàmàthàrà yawo rohra haxa ryehtoko, romtatxano rma haka, Khoryenkomo, kahra xaxa mpànà ehtxok ha. Nosomtatxano rma haka, kahe, kahra xarha mpànà ehtxok ha. Nosomtatxano rma haka, yukryeka, kahra xarha mpànà ehtxok ha. Àro wyaro kanyehná ro me ehtxoko. Àro wyaro kanyehná rma, yaworo rye rma haxa orwonàmtxoko, tanàhnohsom me manatxhe hampànà katxho mehra oyehtxoho menye.

**Khoryenkom yakoro orwonàmtxok
xarha ohokonye rma katxhàrà on ha.**

¹³Teryewhamnohsom me
oyehtokonye, orwonàmtxoko,
Khoryenkom yakoro. Teryehorye haxa
oyehtokonye, awanotatxoko, ohxe xaxa
naha, Khoryenkomo, tawro me.

¹⁴Ekeh me oyehtokonye, Kryestu
mryenon yonye ro komo anyehtxoko.
Nyamoro ryhe, Khoryenkom yakoro
nàrwonatxhe, ekeh kom hoko. Ownyaku
wyaron ke karyetxhe xarha. Kohkom
yano me amna akaryehe, ketxhe ha.
¹⁵Àro wyaro tàrwonàmnnàtokonye,
ekehàtho komo yonyhoryehetxhe ha,
Kohkom hona xenye ro me tesnàr kom
ke. Kohkomo ryhe ekehàtho komo
yanàmnyaha harha. Tanhàn kom hoko
ehxah me ehtokonye, noseryewhokehe,
Kohkomo, anhànàthàyam hoko.

¹⁶Àro ke, meya rha oskarymatxoko,
ayanhàn kom hoko. Khoryenkom
yakoro orwonàmtxok xarha, ohokonye
rma, àwya oyonyhoryetxho menye.
Enyhoru kom hak nàrwonàmtxowà,
Khoryenkom yakoro. Eyukhunuhnu
me nàrwonatxhe, enyhoru komo.
Àrwonàmrà kom ke ryhe, tahoxetà
yonyhehe, Khoryenkomo.

¹⁷Kàwyaronye rma rha, toto me ne-
hxakonà, Eryeyas heno. Teryewrye ro
rma haxa nàrwonàmnye hatà, noro heno.
Apa y, omokhàrà hak nahko, tuna,
kekon heno hatà, Khoryenkomo wya.
Omokhàrà roro rma haxa nehaxkon
hatà, tuna, mexe rma haxa mak hatà.
3 me txemnyehàntay hatà, omokhàrà
rma. 6 me nuno yonatkay xarha tà,
omokhàrà rma. ¹⁸Àro wyaro exetxhe,
nàrwonàmnye xarha tà, noro heno. Apa y,
tuna ànyahko harha, kekon heno hatà.
Tuna nyakye harha tà, kahe yawono.
Nahtanàhyakon harha tà, yukryeka.

¹⁹Rowtà komo y, yaworon
xaxa hokohra harha na natxow
ha, okukuthuyamo. Àsok hana
manatxow ha, àhokonye. Anatoko
makoronometxow hana, yaworon xaxa
hok harha ehtxoho menye. ²⁰Onà
ryhe uhutwatxoko. Owyanye anhàtho
komo yakoronomantokonye, yaworon
xaxa hokon me harha owyanye
txenyetokonye, menyhoryehetxow
hamà, Khoryenkomo wya, anàhnohpàn
me ehtxoho menye. Anhànàthàyam
mowhetxowà rma hamà, Khoryenkomo
wya. Thenyehra ehxahotho rma
mowhetxow hamà, àwya.

PETRU NMENHOTHO WAHORONO ON HA.

Àmenhehe ohyakanye katxhàrà on ha.

1 Petru uro ha. Txesusu Kryestu nànyaknyàrà ro uro. Àmenhehe, ohyakanye. Khoryenkomo nwanonkatxho omnyamo. Khoryenkomo hutwanyehà kom wawo manatxhe. Oyowtothàyam hohra harha manatxow hamà. Anaro rha owto ho manatxhe, Pontu yamtar ho, Karaseya yamtar ho xarha, Kapaknoseya yamtar ho xarha, Aaseya yamtar ho xarha, Betxenyà yamtar ho xarha.

²Àro wyaro rma manatxhe, Khoryenkomo yano me mak ha, kyàmkom yano me mak ha. Àro wyaro rma ohutwetxkonà rma, noro ha, amnyehra. Tàmryenon me awahanonkatxownà, enyhoru hokono ro me oyehtxoho menye. Enyhoru hokono ro me oytxownà, Khoryenkomo yokato, Txesusu Kryestu yoyuknye ro me oyehtxoho menye. Noro yekamsuhkanàr ke ryhe, tonyhoryexemà ro me manatxhe.

Onà wyaro àkehe, Khoryenkomo wya, ohokonye. Towahke rma haxa exko, nyamoro hoko, ohxe txehtxoko, thenyehra rma haxa mak ha, àkehe, àwya, ohokonye.

Karyhe roro kehtxoho kom hona ro tehtatxhe katxhàrà on ha.

³Ohxe xaxa manaha, tkatxe, Khoryenkomo wya. Txesusu Kryestu yàmà noro ha, Kohkomo rma yàmà. Kàhnàn kom yawo rma haxa nehakonà. Àro hoye ro tonutxownà harha, ekato me. Thokru me harha ketxownà, karyhe roro kehtxoho kom hona ro kehtxoho menye. Àro wyaro tehtatxhe, Txesusu Kryestu

yasanàmrà ke, àwayehxemo kom waye asanàmrà ke.

⁴Khoryenkomo wya kowakryetxho kom hona ro xarha tehtatxhe. Àro rma, atanàhnohpànà ro me naha. Anhàntahnà ro me naha. Osomtatkahnà ro me naha. Kahe yawono rma àro ha, Khoryenkomo nhenyeketxho rma, oyowakryetxho komo rma. ⁵Anhà hona okurunhetxhe, Khoryenkomo. Noro hona menyatxhe. Àro ke, tahoxet ke okurunhetxhe, tàwya oyonyhoryetxehkanàr kom horà. Amnye, oyonyhoryetxehkany kom me nosonyhehe hampànà, yukryeka yosomtatkantok mak ha.

⁶Àro ke oyeryehotetxow hamà. Anatok mekhoketxow hana. Anaro rha ke teryewhamnohsom me manatxow hana, tkukmaxem me oyesnàr kom ke. Mexehra mak naha, oyeryewhamnohtoho komo. Teryewhamnohsomà rma, teryehorye rma ehtxoko. ⁷Teryewhamnohsom me oyehtokonye, Khoryenkomo nkukmanàr me rma manatxow hamà, noro hona xenye ro me xaxa oyosonyhotho menye. Àsok hana nay ha, uru ha. Enyhoru ryhe àro ha. Ehetàhpenyeno rma àro ha. Weheto waka neryatxhe, toto komo, tàwyanye ukukmatxho me, uru me xaxa tàwyanye uhutwatxho me. Àrotho rma, amnye nosomtatkhe hampànà. Khoryenkomo hona owyanye xenytxoho haxa ryhe, osomtatkahnà ro me naha. Enyhoru haxa ryhe àro ha, Khoryenkomo wya, uru yohono rma haxa mak ha. Àro ke, uru wyaro rma rha tkukmaxem me manatxhe, Khoryenkomo hona xenye ro me xaxa oyosonyhotho menye. Ukukmaxaho rma, ohxe xaxa manaha katxho me xaxa mpànà manatxhe ha, Khoryenkomo wya. Amnye, Txesusu Kryestu yosonyhontoko, onà wyaro katxho me xaxa mpànà manatxhe ha, Khoryenkomo wya. Ohxe xaxa manaha, ehonomnà me harha manaha,

katxho me xaxa mpànà manatxhe ha, àwya.

⁸Txesusu Kryestu yonyhera mehtxownà. Noro rma xe manatxhe. Noro yonyhera rma hak manatxhe. Noro hona rma menyatxhe. Àro ke, teryehorye rma haxa manatxhe, thenyehra rma haxa mak ha, kahe yawon komo wyaro mak ha, ekarymahnà ro me rma haxa mak ha. ⁹Noro hona owyanye xenytxoho hoye ro, tonyhoryexem me rma manatxhe. Àro ke, teryehorye manatxhe.

Amnyehran heno komo nmenhotho yokarymatxhàrà on ha.

¹⁰⁻¹¹Àsok hana nketxkon ha, amnyehran heno kom ha, Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno komo. Towahke xaxa mpànà naha ha, Khoryenkomo, toto kom hoko, ketxkon heno hatà. Ohokonye ryhe, àro wyaro nketxkonà. Onà wyaro nketxkon heno xarha tà, Kryestu hoko xarha. Teryewhamnohsom me mpànà naha ha, noro ha, ketxkon heno hatà. Erywamnohsaho rma, ehonomnà me harha naha hampànà, ketxkon heno xarha tà, noro hoko. Àro wyaro rma nketxkon heno, Kryestu yokato yoh me tesnàr kom ke mak ha. Nyamoro heno rma, konyhoryetxho komo hutwatxehkakra rma nehxtatxkon hatà. Uhutwatxehkanàr xe rma haxa nehxtatxkon heno hatà. Uhutwamohsoko, amna wya, ketxkon heno hatà, Khoryenkomo wya. Àsoke ryhe nomokyano, àsokentoko ryhe nomokyano, ketxkon heno hatà. ¹²Àro ke, onà wyaro hutwamohsoy hatà, Khoryenkomo, àwyanye. Oyowakryetxhohnà komo moro, onekarymanàr komo, kekon hatà. Anar komo yowakryetxho ryhe moro, amnyen komo yowakryetxho rma moro, kekon hatà, ohokonye, nyamoro heno wya.

Àro ke, omnyamo ryhe, àrwo yonyhorunu menytxatxownà. Oyonyhoryetxho komo rma yokarymatxownà, owyanye, Kryestu yokarymanye ro komo. Khoryenkom yokato yano me nekarymatxownà, kahe yaye ànyahxah yano me mak ha. Konyhoryetxho komo hutwanàr xe xarha natxhe, kahe yawon komo xarha, Khoryenkom yanoto komo.

Enyhoru ro me ehtxoko katxhàrà on ha.

¹³Àro wyaro naha, konyhoryetxho komo. Àro ke, onà wyaro àkehe, owyanye. Ohxe harha ehutwatxoko, Khoryenkom hona ro oyesnàr kom horà. Takàhso rma haxa ehtxoko. Oyowakryetxho kom hona ro rma haxa ehtxoko. Txesusu Kryestu yosonyhontoko rma, towakryetxehkaxem me xaxa mpànà manatxhe ha. Àro hona ro rma haxa ehtxoko.

¹⁴Khoryenkom yoyuknye ro me ehtxoko. Amnyehra, noro hutwahra oyehtokonye, ayanhàn kom hoko mehohketxkonà. Àro hoko ehohkakra harha ehtxoko. ¹⁵Anhà hokonohnà ro me naha, Khoryenkomo. Enyhoru ro me haxa naha. Tàmryenon me awahanonkanyenhàyo rma noro ha. Àro ke, noro wyaro, enyhoru ro me rma rha ehtxoko, omnyam xarha. ¹⁶Àsok tawro hana, onà wyaro tawro ke, àmenhosahonhàrà wya. Enyhoru ro uro. Àro ke, enyhoru ro me rma rha ehtxoko, omnyam xarha. Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà.

¹⁷Apa y, màketxow hamà, Khoryenkom yakoro orwonàmnatokonye. Apa y kanye rma, ohxe mpàn ehtxoko. Noro ryhe, wahanonkano ynye me naha hampànà. Toto kom hoko àme rye rma haxa naha hampànà. Ohxe ehxemo komo yonyhoryetxehkehe hampànà. Atxke ehxemotho kom haxa

ryhe yanàhnohtëakehe hampànà. Àro ke, yukryeka ho rma hak oyehtokonye, ukurunkahnà ro me noro xenytxoko.

¹⁸Àsok hana mehxtatkon ha. Àrohnàtho hoko rma haxa mehxtatkon hamà, ohoryen heno kom hoye ro. Àrohnàtho hyaye oyowtxownà, Khoryenkomo. Àrohnàtho hyaye oyowtoho komo rma yehemaye, tàhyaka oyohtoho menye. Eten ke ryhe nehemaye, pàrata ke katà, uru ke haxa katà. Àrohnà ke ryhe nehemaye. Tosomtatxaxem me nay hamà, pàrata, uru xarha. ¹⁹Kryestu yekamsuhkanàr ke haxa ryhe nehemaye, Khoryenkomo. Ehetàhpenyeno yoho rma haxa ohxe nehxakonà, Kryestu yekamsuhkatxho. Àsoken me hana nay ha, kahneru mxekrà, tharaxkaxemà. Eheryamnà ro me nay hamà. Enyhoru ro me nay hamà. Àro wyarono rma, tkamsuhkaxem me nay hamà, Khoryenkomo yowakryenàr horà. Noro wyaro rma rha enyhoru ro me rma haxa nehxakonà, Kryestu.

²⁰Amnyehra, yukryeka yakàhtohra rma hak tehtoko, Kryestu wayehrà hutwekonà rma, Khoryenkomo. Amnye nyhe rma, yukryeka yosomtatkahra ro rma haka, nomokye, Kryestu, tàwya oyonyhoryetxho menye. ²¹Noro wayehrà ke ryhe, Khoryenkom hona harha menyatxhe. Àwayehxemo kom waye nanàmye, Khoryenkomo. Ehonomnà me harha neryeye. Àro ke, Khoryenkom hona menyatxhe. Noro wya oyowakryetxho kom hona ro manatxhe xarha.

**Thokru me harha oytxownà
Khoryenkomo tàrwon
ke katxhàrà on ha.**

²²Mosonyhoryetxownà, owyanye yaworon xaxa yonytxanàr ke, owyanye Khoryenkomo rwonà yoyuknur ke. Àro hoye ro, Kryestu mryenon komo xe xaxa

manatxhe. Àro ke, osoxe rma haxa ehtxoko, teryewrye ro, yaworo xaxa mak ha.

²³Oyonutxownà harha, ekato me. Toto yano mehra, twayehsom kom yano mehra, àwayehpànà ro yano me haxa oyonutxownà. Thokru me harha oytxownà, Khoryenkomo, tàrwon ke. Karyhe keny komo rma àro ha, Khoryenkomo rwonà. Osomtat Kahnà ro me naha. ²⁴Àro hoko rma, onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà.

Txufu wyaro natxhe, toto komo, omeroro. Eherkotkuru wyaro natxhe, ehonomnà komo. Àsok hana nay ha, txuf ha. Mexehra wayehyan hamà. Àsok hana nay ha, eherkotkur ha. Mexehra nothahyan hamà. Àro wyaro rma rha, mexehra nosomtatketxhe, toto heno komo.

²⁵Kohkomo rwon haxa ryhe, osomtat Kahnà roro me naha.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà. Àrwo yonyhorunu ryhe àro ha, Kohkomo rwonà. Ekarymaxaho rma àro ha. Onenytxatxhàyamò rma àro ha.

**Owokru kom me naha Khoryenkomo
rwonà katxhàrà on ha.**

2Oyonutxownà harha, ekato me. Àro ke, toto komo xanhàn mehra harha ehtxoko. Àtemarontahra harha ehtxoko. Yaworonohnà mehra harha ehtxoko. Atakuyhera harha ehtxoko. Wàràhyakano yhera harha ehtxoko.

²Àsok hana natxow ha, enuxenyeno kom ha. Momu yko me natxow hamà. Enuxenyeno komo wyaro, owokru komo xe roro ehtxoko, ekato me ohorymamotoho menye. Owokru kom me rma naha, Khoryenkomo rwonà, ekato me mak ha. Yaworono rma àro ha. Owyanye enàtokò roro, ohorymamyatxhe, tonyhoryetxehkaxem me oyehtxoho menye. ³Àsok tawro hana. Towahke Kohkom yehtxoho muhutwetxowà rma hamà.

Towahke rma haxa nehakon hamà, ohokonye.

**Khoryenkomo mewakryetxhe
omnyam xarha ekato me mak
ha katxhàrà on ha.**

⁴Àsok hana nay ha, tohu ymo ha. Nàmno yetxeh me nay hamà. Tohu wyaro, Khoryenkom màn yetxeh me naha, Kohkomo. Khoryenkomo mryenon kom yoh me rma naha. Karyhen xaxa kax mak naha ha. Anatoko tohu ymotho xanomkahnohyatxow hana, nàmno yenye komo, tàwyanye atxke esnàr ke. Àro wyaro rma rha noro xanomkahnohtxownà, toto komo. Noro rma, Khoryenkomo nwahanonkatxho me haxa naha. Khoryenkomo nàhnàn me rma haxa naha. Noro hyaka rma omohtxoko, ⁵tohu wyaro rma rha oyehtxoho menye, Khoryenkomo wya bàn me oytxoho menye. Ekato me bàn me oyeriyatxhe, Kohkomo wyaro karyhen me harha oyesnàr kom ke. Bàn yonye ro me xarha oyeriyatxhe, towakryenàr hoko roro oyehtxoho menye. Amnyehra, Khoryenkomo yowakryetxkon hatà, noro màn yonye ro heno komo, tàwyanye okno yàmrà ke. Nyamoro heno wyaro noro mewakryetxhe, omnyam xarha, ekato me mak ha. Owyanye ewakryetxho rma, ohxe naha, Khoryenkomo wya. Owyanye, apa y, Txesusu Kryestu yano me kowakryehe tatoko rma, ohxe rma haxa naha, àwya. ⁶Àro hoko rma, onà wyaro nkehe, Khoryenkom karyehtanà, àmenhosahonhàrà.

Enytxatxoko. Seyaw ho weryaha hampànà, tohu wyarono. Nàmno yetxehà wyaro, ehonomnà me xaxa naha, noro ha. Ronwahanonkatxho rma noro ha. Ronàhnànà rma noro ha. Noro hona xeny me oyehtokonye, okhokahranye ro mak naha ha, noro ha.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà.

⁷Noro hona menyatxow hamà, omnyamo. Àro ke, onàhnàn kom me rma haxa nay hamà, noro. Anar kom haxa ryhe, noro hona xenyhera natxhe. Nyamoro hoko rma, onà wyaro nkehe xarha, àmenhosahonhàrà xarha.

Toh xanomkahnohye komo wyaro, noro xanomkahnohyatxhe hampànà, toto komo. Noro ryhe, ehonomnà me harha mpànà naha ha. Nàmno yetxehà wyaro, ehonomnà me noro yeryaha hampànà, Kohkomo.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà. ⁸Onà wyaro nkehe xarha, àmenhosahonhàrà xarha.

Tohu wyarono xanomkahnohtoho hoye ro, natarymahetxhe hampànà, toto komo, tohu wya ayarymantokonyeno wyaro mak ha.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà. Àsok tawro hana. Natarymahetxow hamà, Khoryenkomo rwonà yoyukhura tesnàr kom ke. Khoryenkomo yehutwatxhàrànhàr yano me ryhe, natarymahetxhe, nyamoro ha.

⁹Omnyam haxa ryhe, Khoryenkomo mryenon me manatxhe. Ànwahanonkatxhàyamo rma omnyamo. Àmàn yonye ro komo rma omnyamo, ehonomnà xaxa yanoto komo rma. Enyhoru hokono ro me txexaho rma omnyamo. Àro wyaro rma oytxownà, Khoryenkomo, tokarymanye ro me oyehtxoho menye, koo, ohxe xaxa nay hamà, Khoryenkomo, khokonye, kanye ro me oyehtxoho menye. Amnyehra awaràn wawon komo wyaro mehxtatxkonà. Khoryenkom hutwanyehna ro me rma mehxtatxkonà. Thutwany me harha oytxownà, noro ha. Amnye rma awasàn hon komo wyaro harha manatxhe. Koo, thutwany me ketxownà hamà, Khoryenkomo, kany

me harha manatxhe. ¹⁰Amnyehra, Khoryenkomo mryenon mehra hak mehxatxkonà. Amnye rma, noro mryenon me harha manatxhe. Amnyehra, ayakoronomahrany hak nehzakonà, noro ha. Amnye rma, noro nakoronomatxho me harha manatxhe, ohnàn kom yawo rma haxa tesnàr ke.

**Ehonomnà komo eyuhtxoko
katxhàrà on ha.**

¹¹Ronàhnàn komo y, yukryeka ho rma hak oyehtokonye, oyowto kom hohra hak manatxow hamà. Anaro ro kom yowto hon komo wyaro manatxow hamà. Àro ke, ayanhàn kom hoko ehohkahra ro mak ehtxoko. Kehohkantokonye rma, khun kom yano me tehohketxow hamà, kanhàn kom hoko. Àro wyaro kehtokonye, Khoryenkom hokon mehra harha kenyàr komo xe nay hamà, kanhàn komo. Àro hokohra ro mak ehtxoko.

¹²Khoryenkom hutwanyehná kom wawo manatxow hamà. Anatoko owàràhyaketxow hana, nyamoro ha. Atxke natxhe moxamo, ketxow hana, ohokonye. Ohxe roro rma ehtxoko, ohxe harha àwyanye oyonyàr kom horà. Anatoko nehutwamohsen hana, Khoryenkomo, àwyanye. Noro hoko rma, ohxe xaxa nay hamà, Khoryenkomo, ketxow hamà, ohxe roro oyesnàr kom ke mak ha.

¹³Àsok hana natxow ha, ehonomnà kom ha. Toto yano me ehonomnà me natxow hamà. Nyamoro rma eyuhtxoko, owyanye Kohkomo yeryehotanàhtoho me. Ehonomnà me haxa naha, Sesa, akayaryet komo ymo. Noro rma eyuhtxoko. ¹⁴Noro ymo yano me, ehonomnà me xarha natxhe, kofehnakno komo. Nyamoro xarha eyuhtxoko. Anaro rha owto hona nànyakyatxhe, Sesa, àwyanye toto komo yonytxatxho me. Atxke

ehxemotho komo yanàhnohyatxhe, nyamoro. Ohxe manatxhe ketxhe xarha, ohxe ehxemo komo wya. Nyamoro rma eyuhtxoko.

¹⁵Àsok tawro hana. Owàràhyakanyetho komo yatàknanàhkanàr xe nay hamà, Khoryenkomo, owyanye, ohxe roro oyesnàr kom ke mak ha. Yaworon hutwanyehná ro komo rma nyamoro ha, akàhpànà ro komo rma. Nyamoro rma matàknanàhketxow hamà, ohxe roro oyesnàr kom ke mak ha.

¹⁶Ehonomnà komo yoyuknye rma, anotomahnà komo wyaro rma ehtxoko. Anar kom yano mehra, ayano me rony haxa ryhe, ohxe roro ehtxoko. Onà wyaro kahra mak ehtxoko. Anotomahnà uro, àro ke, àsok make rma haxa wehxaha, kahra ehtxoko. Khoryenkom yanoto me haxa, ohxe roro ehtxoko.

¹⁷Ohxe rye rma haxa toto komo xenytxoko, omeroro. Kryestu mryenon komo xe rma haxa ehtxoko. Ukurunkahnà ro me Khoryenkomo xenytxoko. Toyuhsom me Sesa xenytxoko.

**Teryewhamnohtoho yonàmnyakonà
Kryestu katxhàrà on ha.**

¹⁸Tanotomaxemà ro me oyehtokonye, ayanotomany komo eyuhtxoko. Toyuhsom me nyamoro xenytxoko. Àsok hana natxow ha, ayanotomany kom ha. Ohxe natxow hamà, anar komo. Towahke natxow hamà, ohokonye. Nyamoro rma eyuhtxoko. Anar kom haxa ryhe, atxke rma haxa natxow hamà, ohokonye. Nyamoro xarha eyuhtxoko. ¹⁹Anatoko àhoye rohra oeryewhamnohyatxow hana, ayanotomany komo. Àhoye rohra teryewhamnohsomà rma, onà wyaro rma katxoko. Khoryenkom haxa, ohxehra ryehtxoho hutwehe, àro ke wenàmsà haka, katxoko. Àro wyaro

owyanje enàmnatoko rma, ohxe manatxhe, Khoryenkomo wya.

²⁰Anatoko atxke manatxow hana. Ayanotomany komo manwekyatxow hana. Àro ke oyompokyatxow hamà, owyanje tanweknàr kom ke. Àsok kany me kat manatxowà. Ohxe wehxaha, rowya enàmrà ke, ohsànàhpàra ryesnàr ke, kany me kat manatxowà. Àna matà, àro wyaro kahra ehtxoko. Tompohxemà rma omnyamo, owyanje anweknàr kom ke. Àro ke, owyanje enàmàtxhe rma, ohxe wehxaha kahra rma ehtxoko. Anatoko, ohxe oyehtxoho kom hoye ro haxa oyerewhamnohyatxow hana. Ohsànàhpàra rma enàmtxoko. Àro wyaro oyehtokonye, ohxe rma haxa manatxhe, Khoryenkomo wya.

²¹Àro wyaro enàmnye ro me oyehtxoho menye, tàmryenon me awahanonkatxownà, Khoryenkomo. Àsok tawro hana. Kryestu xarha, teryewhamnohsom me nehxakonà, tàwya oyonyhoryenàr kom horà. Teryewhamnohtoho yonàmnyakonà, thoko oyehohkatxho menye, oyerewhamnohtoho komo yonàmnye me rma rha oyehtxoho menye.

²²Noro ryhe, anhà hokohra ro mak nehxakonà. Àtemarontahra ro mak nehxakonà. ²³Teryewhamnohsom me mak nehxakonà. Toto komo wya twàràhyakantoko, ohsànàhpàra rma nehxakonà. Àwàràhyakahranje ro mak nehxakonà. Àwyanye teryewhamnohnàtoko, kohsànàhyaha ohokonye, kahra rma nehxakonà. Khoryenkom hona haxa nenyakonà. Hutwano ynye me ryhe, yaworo rma haxa naha, Khoryenkomo, ryehenàhnye noro ha, kekonà.

²⁴Kanhànàthàyam hoye ro wayehye. Yahkotohen ho twayehnàtoko, noro hona harha notowye, kanhànàthàyamo, àro hokohra harha kehtxoho menye, enyhoru hokono ro me harha kehtxoho

menye. Noro yeheryamatxhàr hoye ro enyhoryexah me harha manatxhe.

²⁵Àsok hana natxow ha, kahneru kom ha. Totowsomà ro me natxow hamà, tonye ro komo hyaye. Nyamoro wyaro motowyatxkonà, Kryestu hyaye. Noro hyaka omohsah me harha manatxhe. Oyonye ro komo hyaka rma omohsah me harha manatxhe. Kahneru yonye ro komo wyaro, konye ro kom me naha, noro ha.

Woràskomo komo hananàhàthàrà on ha.

3 Onà wyaro àkehe xarha, woràskomo komo wya. Onyo komo eyuhtxoko. Anatoko Khoryenkomo rwonà yoyuknyehna me natxow hana, onyo komo. Nyamoro rma eyuhtxoko, Khoryenkomo rwonà yoyuknye me harha ehtxoho menye. Àhananàhpàn me rma tehtokonye, ohxe roro oyehtxoho komo yonyatxhe. ²Anhà hokohra nay hamà, rohetxe, ketxhe. Ukurunkahnà me Khoryenkom yonyan hamà, ketxhe, ohokonye. Àro wyaro ohxe roro oyehtxoho kom hoye ro, anatoko Khoryenkom yoyuknye me harha natxow hana.

³Woràskomo komo y, onà wyaro àkehe xarha, owyanje. Àsok hana mohtahoryetxow ha. Àsok hana motexketxow ha. Àsok hana mewahetxow ha, uru ke hana, anaro tohu txko ke haxa hana. Àsok hana mewomumtetxow ha. Àro wyaro àhok oyehtokonye, ohxe oyosonyhonàr komo xe manatxow hamà. Àro hokohra mak ehtxoko. Tatanàhnohsom hokohra rma ehtxoko, tonyxem hokohra mak ha. ⁴Osonyhen hok haxa ehtxoko, atanàhnohpànà ro hok mak ha. Ohnawonye ohxe oyehtxoho kom hoko rma ehtxoko. Àro hoye ro towahke manatxhe. Àro wyaro oyehtxoho komo,

ohxe rma haxa naha, Khoryenkomo wya.

⁵Àro wyaro rma ohxe nehxatxkon hatà, tàhnawonye, woràskomo heno komo, enyhoru ro heno komo, Khoryenkom hona ron heno komo. Tànyo komo yoyukyatzkon xarha tà. ⁶Àro wyaro rma rha, Akmaraw heno yoyukye hatà, Sara heno. Rohà y, kekon hatà, tànyo wya. Àsok tawro hana, noro yosnaka tosonyàr ke hamà. Sara heno yohamàtho me xaxa manatxhe, omnyamo, ohxe roro oyehtokony mak ha, oseryehokahnà ro me oyehtokony mak ha.

Tàhyem komo hananàhàthàrà on ha.

⁷Onà wyaro àkehe xarha, kàrkomo komo wya, tàhyem komo wya. Ohetx komo hyawo towahke roro ehtxoko. Nyamoro hunu, ahoxemra haxa nay hamà, wos kaxe. Àro ke, ohxe rma haxa xenytxoko, akoronomanàr kom horà. Towahke Khoryenkom yehtxoho hoye ro, karyhe roro rye manatxhe, nyamoro yakoro. Àro ke, ohxe rma haxa xenytxoko, Khoryenkom yakoro orwonàmtoho menye. Àsok tawro hana. Ohxe xenyherany haxa oyehtokonye, tàrwonàm-poryehra manatxow hamà, Khoryenkom yakoro.

Omeroro Kryestu mryenon komo hananàhàthàrà on ha.

⁸Àro rha haxa omeroron komo àhananàhyaha. Àme rye rma haxa ehutwatxoko. Otàhnàn yawo rma haxa ehtxoko. Osoxe rma haxa ehtxoko, noro rye me tehsem komo wyaro. Teryewhamnohsom komo hnàn yawo rma haxa ehtxoko. Norohnàtho me osonytxoko. ⁹Ohsànàhpàrà ehtxoko, ayanàhnohnye kom hoko. Anàhnohpàranye ro mak ehtxoko. Owàràhyakany kom hoko xarha, ohsànàhpàrà rma rha ehtxoko.

Àwàràhyakahranye ro mak ehtxoko. Onà wyaro haxa katxoko, àhokonye. Apa y, nyamoro ewakryetxoko, katxoko, Khoryenkomo wya. Tàmryenon me awahanonkatxownà, Khoryenkomo, tànewakryenàr me oyehtxoho menye. Àro ke, axanhàn komo ewakryetxoko, omnyam xarha. ¹⁰Àsok tawro hana, onà wyaro tawro ke, àmenhosahonhàrà wya.

Àsok hana oyesnàr komo xe manatxow ha. Tano rma hak oyehtokonye, ohxe oyesnàr komo xe roro manatxow hamà. Teryehorye rma oyesnàr komo xe roro manatxow hamà. Àro wyaro oyesnàr komo xe oyehtokonye, onà wyaro xaxa mpànà ehtxok ha. Àrwowmra ro mak ehtxoko, toto kom hoko. Àtemarontahra xarha ehtxoko.

¹¹Anhà hokohra ro mak ehtxoko. Ohxe roro ehtxoko. Toto kom hoko, towahke roro oyesnàr komo xe rma haxa ehtxoko.

¹²Àsok tawro hana. Enyhoru komo yonye ro me naha, Kohkomo, ewakryenàr kom horà. Àrwonàmrà komo yonytxanye ro me naha. Anhà kom hok haxa, ewakhàra ro mak naha, Kohkomo.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà.

Oyeryewhamnohnye kom hona oseryehpàrà ehtxoko katxhàrà on ha.

¹³Ohxe oyehtxoho kom hoko roro rma haxa ehtxoko. Àro wyaro ohxe roro oyehtokonye, oyeryewhamnohpàranye natxow hamà, toto komo. ¹⁴Anatoko oyeryewhamnohyatxow hana, anar komo. Ohxe roro oyehtxoho kom hoye ro rye, oyeryewhamnohyatxow hana. Oseryehokahra rma ehtxoko. Oseryehpàrà rma ehtxoko, nyamoro hona. Towakryexem me rma manatxhe.

¹⁵Oyohkom me ryhe Kryestu xenytxoko. Ehonomnà me xaxa noro xenytxoko, ohnawonye. Toskarymatxahke roro rma haxa ehtxoko, toto komo wya. Àsok hana nketxow ha, nyamoro ha, owyanye. Àsok tawro Kryestu hona menyatxowà, ketxow hana, owyanye. Àro wyaro àwyanye tatoko rma, eyuhtxoko rma. Oskarymatxoko rma, àwyanye. Towahke rma eyuhtxoko. Ohxe toyuh-som me rma xenytxoko.

¹⁶Ohnawonye yaworo oyehutwantokonye, anhà hokonohnà ro me ehutwaxoko. Anatoko, owàràhyakexow hana, anar kom ha. Kryestu yoh me ohxe roro oyehtokonye rma, owàràhyakexow hana. Anhà hokonohnà ro me oyehutwantokonye, amnye nàhyahamyatxow harha mà, owàràhyakanyenhàyamotho.

¹⁷Anatoko, ohxe kehtxoho kom hoye ro, teryewhamnòhsom me tehxtaxow hana, Khoryenkom yano me. Àro wyaro kehtokonye, ohxe rma tehxtaxhe. Anatoko, atxke kehtxoho kom hoye ro haxa, teryewhamnòhsom me tehxtaxow hana. Àro wyaro kehtokonye, ohxe manatxhe katxho mehra rma tehxtaxhe.

Kanhànàthàyam hoye ro wayehye Kryestu katxhàrà on ha.

¹⁸Ohxe tehtxoho hoye ro rma rha teryewhamnòhsom me nehxakonà, Kryestu xarha. Kanhànàthàyam hoye ro wayehye. Towsenya ro wayehye, tàwya kanhànàthàyam yowtàhkatxho me. Anhàtho komo rma kàwyamo. Enyhoru ro haxa noro ha. Noro rma wayehye, Khoryenkomo hyaka tàwya kohtoho menye, khokonye Khoryenkomo yoseryewhokaxho me. Uunu ryhe, twayehkaxem me nehxakonà. Ekato haxa ryhe, karyhe roro texem me nehxakonà.

¹⁹Ekato me rma ntoye, noro, toto heno komo yokatoho hyaka, ahuxemo

heno komo hyaka. Watxa ymo yaka ahryemxemo komo wyaro, ahusah me nehxtaxkonà, nyamoro heno. Nyamoro wya noskarymaye, Kryestu.

²⁰Amnyehran heno komo rma nyamoro hatà. Khoryenkomo yoyuknyehnanhàyam heno rma nyamoro hatà. Nowe yehtokon heno komo rma nyamoro hatà. Àhokonye mexe rma haxa ohsànàhpàra nehxakon hakahpa tà, Khoryenkomo. Nowe wya kanawa ymo yakàhtontoko rma haka, ohsànàhpàra roro rma nehxakon hakahpa tà. Wayehkano yhera rma hak nehxakon hatà.

Kanawa ymo yawon komo ryhe, yakehra nehxtaxkon hatà. 8 me rma nehxtaxkon hatà, àyakenon komo. Nyamoro ryhe, tkurunhosom me nehxtaxkon hatà. Tuna kwawo tkanawar kom yehtxoho hoye ro, tkurunhosom me nehxtaxkon hatà, twayehrà kom hona. ²¹Tuna kwawo exetxhàyamònharà rma, kataymomtoho kom kuknon me naha. Kataymomrà kom ke ryhe, tkurunhosom me rma rha tehxtaxhe xarha, ewakhàra Khoryenkom yehtxoho hona. Àro wyaro tkurunhosom me tehxtaxhe, Txesusu Kryestu yasanàmrà ke, àwayehxemo kom waye asanàmrà ke. Tuna kwaka kataymomnàtokonye, ekorokahra tehxtaxow hamà. Emuryenkahra tehxtaxow hamà. Onà wyaro haxa tketxow hamà, Khoryenkomo wya, kataymomnàtokonye. Apa y, ohxe harha tehutwaxem me uro txeryko, rohnawo, tketxhe, àwya.

²²Àwayehxemo kom waye tasanàmàtxhe, kahe yaka toye, Kryestu. Àto rma naha, Khoryenkom hanawo, howehetra. Ehonomnà me xaxa naha, kahe yawon kom yoho rma haxa, eh kom yoho rma haxa, omeroro ehonomnà kom yoho rma haxa. Nyamoro rma neyukyaxhe.

Ayanhàn kom hoko ehohkahra harha ehtxoko katxhàrà on ha.

4 Àro wyaro teryewhamnohsom me nehxakonà, Kryestu, twayehso ro. Kàwyaronye rma rha tuhnye tehtoko, teryewhamnohsom me nehxakonà. Àro ke, onà wyaro ehutwatxoko. Kryestu wyaro teryewhamnohsom me hak wehxe, uro, katxoko, anhà hona oyekrunhonàr kom horà. Àsok tawro hana. Twayehso ro teryewhamnohsom me kehtokonye, kanhàn kom hokohra harha tehxtaxow hamà. ²Àro ke, tano rma hak oyehtokonye, Khoryenkom yano me ohxe roro ehtxoko. Tuhnye rma hak oyehtokonye, ayanhàn kom hoko ehohkahra harha ehtxoko.

³Amnyehra, Khoryenkom hutwanyehná komo wyaro atxke mehxtatxkonà. Mexe rma haxa ayanhàn kom hoko mehxtatxkonà. Àrotho hoko tehxoryehra harha manatxhe ha. Tweromra ro mak mehxtatxkonà. Ayanhàn kom hoko rma haxa mehohketxkonà. Tànyerhontaxemà ro me mehxtatxkonà. Amanhonàr kom hoko roro mehxtatxkonà. Tewartarykaxemà ro me mehxtatxkonà, wok yonàr hoko rma haxa mak ha. Toto horyenà ro kom kuknonà hokono ro me mehxtatxkonà, owyanye ewakryenàr kom me mak ha. Towakryehoryempànà ro rma nyamoro ha.

⁴Tweromnà komo hyaka ohsamnohpàra harha manatxhe. Àsok make rma haxa ehtokonye, akorohrany harha manatxhe. Àro ke noseryehoketxhe, ohokonye, tàhyakanye àtohra harha oyesnàr kom ke. Àro hoye ro owàràhyaketxhe. ⁵Amnye, tanhàn kom hoko noskarymetxhe hampànà, nyamoro ha, Kohkomo wya. Wahanonkano nyne me naha hampànà, noro ha. Tanàhnohsom me manatxhe hampànà kany me rma naha hampànà,

toto komo wya, àwayehpàn komo wya, àwayehxemotho komo wya xarha.

⁶Àsok hana natxow ha, toto heno kom ha, àwayehxemo komo. Àrwo yonyhorunu yonytxanyenhàr me natxow hamà. Àro hoye ro, atxke manatxhe hampànà katxho me nehutwetxkonà, àwayehpàra rma hak tehtokony mak ha. Toto kax mak nehxtatxkon ha. Àro hoye ro rma rha, karyhe roro harha natxhe, eyuknyenhàr me tehtokony mak ha. Ekato me ryhe, karyhe roro natxhe, Khoryenkomo wyaro mak ha. Àro wyaro esnàr kom horà, àrwo yonyhorunu yonytxamohsoye, Khoryenkomo, àwanyane.

Atakoronomatxoko katxhàrà on ha.

⁷Yukryeka heno komo yosomtatkatxho hahnok naha. Àro ke, takàhso roro ehtxoko. Thona roro ehtxoko, Khoryenkom yakoro orwonàmtoho menyè.

⁸Onà wyaro àkehe xarha, owyanye. Ahananàhtoho kom yohono rma haxa onà. Osoxe rma haxa ehtxoko, teryewrye ro rma haxa mak ha. Àsok tawro hana. Kowtà xe kehtokonye, noro yanhàn hutwaha tehxtaxow hamà.

⁹Ohyakanye hawana me oyowtà komo yomoknàtoko, nyamoro ewakryetxoko. Àsok kom wewakryetxowà kahra ehtxoko.

¹⁰Anar me rha tàywero oyeryatxhe, Khoryenkomo, towahke xaxa tehtxoho hoye ro mak ha. Àro hoye ro atakoronomatxoko. Àro wyaro Khoryenkom yanoto me osonyhotxoko. ¹¹Tàrwonà yokarymanye ro me okukuru komo yeryaha, Khoryenkomo. Nyamoro rma hak nekarymatxowà. Khoryenkomo nhutwamohsotho rma hak yokarymatxowà. Towtà komo yakoronomanye ro me anar komo yeryaha. Nyamoro rma hak nakoronomatxowà, Khoryenkom yahoxet hoye ro mak ha. Noro ryhe,

tahoxerye neryatxhe, àwyaney towtà komo yakoronomatxho me. Àro wyaro ayatakoronomantokonye, ohxe xaxa tonyxem me nay hamà, Khoryenkomo. Apa y, ohxe xaxa manay hamà, àro wyaro àkehe, Txesusu Kryestu yano me, màkextow hamà.

Ohxe xaxa nay hamà katxho roro me naha, noro ha. Ehonomnà roro me naha. Àro wyaro hamà tkatxe.

**Atxke wehxa hamà
teryewhamnòsom me ryenàr ke
kahra ehtxoko katxhàrà on ha.**

¹²Ronàhnàn komo y, teryewhamnòsom me rma haxa manatxow hamà. Àsok hana nay ha, uru ha. Tkukmaxem me nay hamà, weheto waka texem me esnàr ke. Àro wyaro rma rha tkukmaxem me manatxhe, teryewhamnòsom me oyesnàr kom ke. Oseryehokahra rma ehtxoko. Eten kom hana rohoryan ha, kahra rma ehtxoko. ¹³Teryehorye rma ehtxoko, Kryestu wyaro rma rha teryewhamnòsom me oyesnàr kom ke. Amnye ehonomnà me xaxa nosonyhehe, noro. Àtoko rma oeryehotetxhe xaxa hampànà, thenyehra rma haxa mak ha. Àro ke, amnye rma, teryewhamnòsom me oyehtokonye, teryehorye rma ehtxoko, amnye xarha teryehorye rma haxa oyehtxoho menyè. ¹⁴Anatoko, twàràhyakaxem me manatxow hana, Kryestu mryenon me oyesnàr kom ke. Twàràhyakaxemà rma, towakryexem me rma manatxhe. Àsok tawro hana. Oyowan yawo roronye nay hamà, Khoryenkom yokato, ehonomnà xaxa rma.

¹⁵Àsok oyehtxoho kom hoye ro haxa katà, teryewhamnòsom me manatxowà, toto heno yotahatxho hoye ro katà, toto katxhotho yatoho hoye ro haxa katà, anaro rha ayanhàn kom hoko oyehtxoho kom hoye ro haxa katà, toto yeryehokatxho hoye ro haxa katà. Àro wyaro oyehtxoho kom hoye ro terye-

whamnòsom me oyehtokonye, atxke manatxow hamà. ¹⁶Kryestu mryenon me oyehtxoho kom hoye ro haxa teryewhamnòsom me oyehtokonye, ohxe manatxhe. Onà wyaro kahra rma ehtxoko. Atxke wehxa hamà, teryewhamnòsom me ryenàr ke, kahra ehtxoko. Onà wyaro haxa katxoko, Khoryenkomo wya. Ohxe xaxa manaha, Kryestu mryenon me ryenàr ke, katxoko, àwya.

¹⁷Atxke manatxhe hampànà kany me naha, Khoryenkomo. Àro wyaro kany me rma naha, amnye rma, tàmrnyenon kom hoko, àhanatanàhrà kom horà. Àro hoye ro teryewhamnòsom me keryatxhe, khanatanàhrà kom horà. Tàmryenon komo hanatanàhnyenhàrà rma, atxke manatxhe hampànà kehe xarha hampànà, amnye ha, toyuknyehnhàyamotho komo wya, àrwo yonyhorunu yanweknyenhàyamotho komo wya. Àhanatanàhràhnà kom horà haxa, anàhnohtàkanàr kom horà haxa ryhe, atxke manatxhe hampànà, kehe hampànà, àwyaney. ¹⁸Àro hoko rma, onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà.

Ohxe ehxemo komo ryhe, tkurunhosom me natxhe hampànà, Khoryenkomo wya tanàhnohrà kom hona. Nyamoro rma, krawame rma tkurunhosom me natxhe. Krawame rma nyamoro yehtoko, ukurunhohnà ro me natxow hamà, Khoryenkomo xanhànàtho komo, anhàtho komo.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà.

¹⁹Àro ke, Khoryenkom yano me teryewhamnòsom me oyehtokonye, ohxe roro rma ehtxoko. Okurunhonye ro komo me noro xenytxoko. Onà wyaro katxoko. Rokurunhehe xaxa hampànà, kakàhtonyenhàyamo, tàrwon yawo ron kaxe, katxoko.

Kryestu mryenon yonye ro komo hananàhàthàrà on ha.

5 Onà wyaro àkehe, Kryestu mryenon yonye ro komo wya. Owyaronye rma rha, Kryestu mryenon yonye ro kom me wehxaha, uro xarha. Kryestu yeryewhamnòhrà wenyeye. Amnye, ohxe xaxa tonyxemà ro me mpànà naha ha, noro ha. Àtokò rma, noro wyaro rma rha ohxe xaxa tonyxemà ro me wehxaha. Noro rma, onà wyaro kxananàhyatxhe. ²Khoryenkomo mryenon komo xenytxoko. Tàmryenon kom hoye ukukuru komo yonye ro me oytxownà, noro. Nyamoro rma xenytxoko, kahneru yonye ro komo wya toknà komo yonyetokono wyaro mak ha. Xenytxok xaxa mak hampànà katxho hoye rohra, ayano me ronye rma xenytxoko, xenyàr komo xe rma haxa oyesnàr kom ke mak ha. Àro wyaro oyesnàr komo xe naha, Khoryenkomo. Ayatamoketxhet kom horàhnà rma, xenyàr kom hoko ehtxoko. Akoronomanàr komo xe rma haxa oyesnàr kom ke ryhe àhok ehtxoko. ³Oyoh komo ryhe uro ha kahra rma ehtxoko, àwyanye, onenyàr komo wya. Onà wyaro haxa ehtxoko. Ohxe roro rma haxa ehtxoko, ohokonye ehokanàr kom horà, owyaronye rma rha ohxe esnàr kom horà. ⁴Amnye nosonyhehe hampànà, Kryestu. Tàmryenon komo yonye ro haxa noro ha. Tosonyhotxhe rma, tàmryenon komo yonyetxhetà yàmnyaha, owyanye. Ehethàrà rma, ohxe xaxa tonyxemà ro me oytxoho kom me rma naha, àwya, meya roro mak ha. Àro wyaro rma àkehe, Kryestu mryenon yonye ro komo wya.

Norohnàtho me osonytxoko katxhàrà on ha.

⁵Onà wyaro àkehe xarha, bàryekomo komo wya. Horykomo komo eyuhtxoko.

Onà wyaro àkehe xarha, omeroron komo wya. Norohnàtho me osonytxoko. Ososnaka rye rma haxa osonytxoko, omnyamo ro rye rma. Àsok tawro hana, onà wyaro tawro ke, àmenhosahonhàrà wya. Ehonomnà me tosonyxem komo xehra naha, Khoryenkomo. Norohnàtho me tosonyxem kom haxa ryhe yowakryehe.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà. ⁶Àro ke, ehonomnà me xaxa Khoryenkomo xenytxoko. Norohnàtho me haxa osonytxoko. Amnye, ehonomnà me harha oyeryatxhe hampànà, noro ha. Àsokentok hana, ehonomnà me oynyàr komo xe tehtok mak hamà.

⁷Oyoseryehokantokonye, orwonàmtxoko, Khoryenkomo yakoro. Oyoseryehokatxho komo rma ekarymatxoko, àwya, oseryehokahra harha oyehtxoho menye. Noro ryhe, ayakoronomanàr komo xe rma haxa naha.

⁸Takàhso rma haxa ehtxoko. Thona roro rma haxa ehtxoko. Ayanàhnòhrà komo xe naha, worokyamo yohà ymo, axanhàn komo ymo. Kamara ymo wyaro naha, noro ha. Àsok hana nay ha, kamara ymo ha. Tàtosomà ro me nay hamà, tot horà. Noro wyaro, tàtosomà ro me naha, worokyamo yohà ymo, toto yanàhnòhrà horà. ⁹Noro rma àtaymatxoko, ohyayenye. Ahananàtho kom yawo ro rma haxa ehtxoko. Àhnànkahra ro mak ehtxoko.

Oyowtà komo hutwahkahpàrà ehtxoko. Yukryeka yamtar horye rma haxa natxhe, othoyehra. Owyaronye rma rha, teryewhamnòhsom me natxhe, nyamoro xarha. ¹⁰Mexe nyhe txko teryewhamnòhsom me oyexetxhenye, oyonyhoryetxehketxhe hampànà, Khoryenkomo. Towahkemà ro me rma haxa naha, noro ha. Awahanonkatxownà, tàwyaro ohxe xaxa tonyxemà roro me oyehtxoho menye, Kryestu yohà roro me oye-

htxoho menye. Ayakoronometxhe, noro ha, ahananàhtoho kom yawo ro oyehtxoho menye. Ohnawonye tahoxerye oyeriatxhe ha.

¹¹Ehonomnà me xaxa naha, katxho roro me hak nahko, noro ha. Àro wyaro hamà tkatxe.

Ohnàn kom yawo natxow hatà tanon komo katxhàrà on ha.

¹²Tan naha, Seryasà, rohyawo. Kowtà komo rma noro ha. Yaworon me xaxa noro wenyaha. Noro wya ryhe, rokaryehtanà àmenhohono, ohyakanye. Kawohra mak naha, rokaryehtanà. Àro rma ke khananàhtxowà. Yaworon xaxa wekarymano, on yawo. Towahke xaxa

naha, Khoryenkomo, khokonye, katxho rma wekarymano. Àro wyaro katxho yawo ro rma haxa ehtxoko.

¹³Ohnàn kom yawo natxow hatà, tanon komo, Bakmeronya hon komo rma, Kryestu mryenon komo rma, tohsamnohsomà ro komo rma. Owyaronye rma rha, Khoryenkomo nwahanonkatxho me natxhe, nyamoro xarha. Ohnàn kom yawo rma rha nay hatà, Mahkus xarha. Romuru me naha, noro ha.

¹⁴Oyohsonàtokonye atamtxuhkatxoko, osox oyehtxoho kom hoye ro. Apa y, ohxe txetxoko àkehe, Khoryenkomo wya, ohokonye, Kryestu yoh kom hoko rma, omeroron kom hoko rma.

PETRU NMENHOTHO ÀHONANO RMA ON HA.

Àmenhehe ohyakanye katxhàrà on ha.

1 Semaw Petru uro ha. Txesusu Kryestu yanoto uro. Noro nànyaknyàrà ro uro. Àmenhehe, ohyakanye. Txesusu Kryestu hona xenye ro me manatxhe, omnyamo. Amna wyaro rma rha, enyhoryexah me manatxhe, omnyam xarha, noro hona owyanye xenyàr ke mak ha. Khoryenkom me ryhe naha, Txesusu Kryestu. Konyhoryeny kom me naha. Khokonye àme rye rma haxa nehkaxonà, noro ha. Ohxe rye rma haxa nehkaxonà, khokonye. Àro hoye ro, noro hona xenye rye me tehxtaxhe.

²Onà wyaro àkehe, Khoryenkomo wya, ohokonye. Towahke rma haxa exko, nyamoro hoko, ohxe tsetxoko, thenyehra rma haxa mak ha, àkehe, àwya, ohokonye. Àro wyaro oyeriyatxow hamà, thutwany me oyehtokony mak ha, Txesusu xarha hutwany me oyehtokony mak ha. Kohkomo rma noro ha, Txesusu.

Ohxe roro oyehtxoho kom hoko rma haxa ehtxoko katxhàrà on ha.

³Àsok hana karyhe roro tehxtaxow ha. Àsok hana Khoryenkom hokono ro me tehxtaxow ha. Àro wyaro tehxtaxow hamà, Kryestu wya kowakryetxehkanàr kom ke mak ha. Tahoxet yano me kowakryetxehkatxownà, Khoryenkom yahoxet yano me mak ha. Kowakryetxehkatxownà, Khoryenkom hutwany me tàwya kenyàr kom ke. Noro ryhe, tàmryenon me kwahanonkatxownà, tàwyaro ohxe xaxa tonyxemà ro me kesnàr kom horà, tàwyaro ehonomnà me xaxa kesnàr kom horà. ⁴Tàwya kwahanonkatxhàr

kom hoye ro, kowakryetxehketxhe xaxa hampànà, katxhàr me ketxownà. Noro wya kowakryetxho komo rma, ohxe rma haxa naha. Thenyehra rma haxa naha. Àro hoye ro, tekurunhetxhe, anhà hona, katanàhnohtoho kom hona. Àsok tawro hana. Natanàhnohyatxow hamà, toto komo, tanhàn kom hoko rma haxa tehokanàr kom ke. Kàwyam haxa ryhe, Khoryenkom yoh me harha tehxtaxhe. Ohxe roro noro yehtxoho yoh me harha tehxtaxhe, àwya kowakryenàr kom ke.

⁵Àro ke ryhe, onà wyaro ohxe oyehtxoho kom hoko rma haxa ehtxoko. Kryestu hona xeny me manatxow hamà. Kryestu hona xenye rma, enyhoro ro me nyhe ehtxok xarha. Enyhoro ro rma, yaworon xaxa hutwanye ro me nyhe ehtxok xarha. ⁶Yaworon hutwanye ro rma, tosowyomaxemà ro me nyhe ehtxok xarha, ayanhàn kom hona. Tosowyomaxemà ro rma, oyerewhamnohtoho komo yonàmnye ro me nyhe ehtxok xarha. Enàmnye ro rma, Khoryenkom hokono ro me nyhe ehtxok xarha. ⁷Khoryenkom hokono ro rma, osoxe nyhe ehtxok xarha, noro rye me tehxem komo wyaro. Osox tehxem komo rma, omeroro toto komo xe nyhe ehtxok xarha.

⁸Àro wyaro ohxe roro rma haxa oyehtokonye, Txesusu Kryestu hutwanye ro me mosonyhetxow hamà. Owyanye, Kohkom hutwanye uro tatoko rma, yaworo xaxa màketxow hamà. Noro yoyuknye ro me xaxa mosonyhetxow hamà, àro wyaro ohxe roro rma haxa oyehtokony mak ha.

⁹Àro wyarohra haxa oyehtokonye, enhun komo wyaro manatxow hamà. Yaworon xaxa hutwahra manatxow hamà. Muhutwetxhe rma haryhe. Oyonyhoryetxhàyamotho muhutwahkahyatzow hamà. Ayanhànàthàyamotho yowàthàràtho rma muhutwahkahyatzow hamà.

¹⁰Àro ke, onà wyaro àkehe, owyanye, rowtà komo y. Ohxe roro oyehtxoho kom hoko rma haxa ehtxoko, Koryenkomo mryenon me oyehtwatxho menye, onà wyaro katxho me, owyanye, Khoryenkomo nwahanonkatxho me xaxa mpànà wehxaha ha, katxho me. Ohxe roro oyehtokonye, atarymahohra ro mak manatxhe ha, ayanhàn komo wya. ¹¹Ohxe roro oyehtokonye, kàkayaryet komo yowto hona mahatakexhe hampànà, amnye ha. Kàkayaryet komo yowto rma, osomatkahnà ro me naha. Txesusu Kryestu ryhe, kàkayaryet kom me naha. Konyhoryenye komo rma noro ha. Kohkomo rma noro ha. Ahatakak haxa ha, rowto hona, kany me xaxa mpànà naha ha, noro ha, owyanye, ohxe roro ehxah me oyesnàr kom ke mak ha.

¹²Àro ke, onà wyaro kanye roro me wehxaha, owyanye. Ohxe roro ehtxoko kanye roro me wehxaha, uhutwahkahpàra oyehtxoho menye. Yaworon xaxa menytxatxownà rma hamà. Ohxe roro ehtxoko katxho xarha menytxatxownà hamà. Àro kom yawo ro rma manatxow hamà. Uhutwahkahpàra mak oyesnàr komo xe wehxaha. ¹³Àro ke, ohxe roro ehtxoko àkehe xarha, owyanye. Rowayehpàra ro rma haka, àro wyaro tkahorye roro rma naha, rowya, uhutwahkahpàra oyehtxoho menye. ¹⁴Rowayehtoho rma hutwamohsoye, rowya. Txesusu Kryestu, Kohkomo rma. Mexehra kwayehyan hamà. Ehxera harha wehxan hamà. ¹⁵Àro ke, tano rma hak ryehtoko, ohxe roro ehtxoko, tawro hoko roro rma haxa wehxaha, owyanye, rowyahàtxhe uhutwahkahpàra roro rma oyehtxoho menye.

Ehonomnà me xaxa Kryestu yehtxoho amna nenyeye katxhàrà on ha.

¹⁶Àsok hana Kohkomo amna nekarymay ha, owyanye. Onà wyaro amna nekarymay hamà. Amnye, ehonomnà me xaxa mpànà nomokyaha ha, Txesusu Kryestu, Kohkomo, kekonà amna, owyanye. Àro wyaro amna wya ekarymantoko rma, yaworonohnà yokarymahra rma amna nehxakonà. Amna yehutwatxho hoye rohra, àro wyaro amna nekarymaye. Ehonomnà me xaxa ehtxoho ryhe amna nenyeye. ¹⁷⁻¹⁸Àhà ymo ho amna yehtoko, ehonomnà me xaxa amna nenyeye. Noro yakoro amna nehxakonà, àhà ymo ho. Enyhoru ro me txexaho rma àro ha, àhà ymo. Àto amna yehtoko, ehonomnà me xaxa noro yonyhoye, Khoryenkomo kyàmkomo rma. Onkaxnyo ynye me ymo xaxa nenyhoye, amna wya. Àhoko nàrwonàmnye xarha, noro, kahe yawono rma, ehonomnà xaxa rma, enyhoru ro xaxa rma. Romuru mosonà, kaye. Ronàhnàn xaxa mosonà. Àhoko rma teryehorye rma haxa wehxaha, kaye. Àro wyaro kahe yawono rwonà amna nenytxaye.

¹⁹Àro ke, onà wyaro kany me amna naha. Yaworo xaxa nekarymatxownà hamà, amnyehran heno komo, kany me rma haxa amna naha. Khoryenkomo nhutwamohsotho yano me nekarymatxownà, nyamoro heno. Khoryenkom karyehtan yawono rma àro ha. Ohxe xenye ro me rma haxa ehtxoko. Weyu ymo wyaro naha, Khoryenkom karyehtanà. Awaràn wawo kehtokonye, kweyhetxow hamà, weyu ymo. Àro wyaro rma rha, yaworon xaxa hutwaha kehtokonye, hutwamohsehe harha, Khoryenkom karyehtanà, kàwyanye. Àro yonye ro me rma haxa ehtxoko, Kryestu yomokhàra ro rma haka. Noro yomohtoho rma, amnye

nenmahyaha hampànà. Àsok hana nay ha, kwakwaru ymo ha. Enmahrà ro nahataken hamà, tàwya kawasmetxho menye. Àro wyaro rma rha, ehonomnà me xaxa nosonyehe hampànà, Kryestu, owyanye, oyowan yawonye. Osonyhohra ro rma haka, Khoryenkom karyehtanà yonye roro me rma ehtxoko.

²⁰ Onà ryhe uhutwatxok xaxa mak hampànà. Khoryenkom karyehtan hutwanàr xe kehtokonye, kehutwatxho kom hoye rohra thutwetxhe. Àro hoye ro uhutwatxahke kehtokonye, Khoryenkomo nhutwamohsotho hutwahra rma tehxtaxhe. ²¹ Àsok tawro hana. Toto yano mehra nekarymatxownà, Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno komo. Khoryenkomo nhutwamohsotho yano me ryhe nekarymatxownà. Khoryenkom yokato ryhe nekarymahoye, àwyanye.

**Anar me harha mpànà
ahananàhyatxhe ha okukuru
komo katxhàrà on ha.**

2 Amnyehra, toto heno kom wawo nehxtatxkon hatà, anar komo. Yaworohra ekarymanye ro heno komo rma mokyam nehxtatxkon hatà. Nyamoro heno wyaro, yaworohra rma rha mpànà nekarymetxhe ha, okukuru komo xarha. Anar me harha mpànà ahananàhyatxhe ha. Anar me harha amna ahananàhyatxhe, kahra mak natxhe, oyonkuhtonàr kom horà. Owyanye enytxantokonye rma, matanàhnohyatxhe hampànà. Onà wyaro kany me natxhe, Kohkom hoko. Toyukhoryehra haxa we naha ha, kany me natxhe, noro hoko, khananàhnye ro kom hoko, tonyhoryenyenhàyamo rma hoko, twayehrà ke tanhànàthàyamo yownyenhàrà rma hoko. Àro ke, tanàhnohsom me natxhe hampànà, nyamoro heno, mexehra mak ha.

² Tweromra ro mak natxhe ha. Nyamoro wyaro rma rha, tweromra

natxhe, enytxany kukuru komo xarha, thenyehnohnà komo rma. Tweromra ehtxoho kom hoye ro, twàràhyakaxem me naha, khananàhtoho komo, yaworon xaxa.

³ Tàtxenyerunke tesnàr komo xe rma haxa natxhe, nyamoro ha. Àro ke, Khoryenkomo rwonà yokarymetxhe rma haryhe, owyanye, ethethàr horà, ahananàhàtxhet kom horà. Yaworohra mak nekarymetxhe.

Tanàhnohsom me manatxhe hampànà, katxho me rma natxhe, Khoryenkomo wya. Amnyehra rma, àro wyaro nkekonà rma, Khoryenkomo, àhokonye. Osonkukmahra ro mak naha. Anàhnohtàkany komo rma noro ha. Anàhnohtàkanàr komo hutwahkahpàrà ro mak naha.

**Tàxan komo kurunhony me nay
hamà Kohkomo katxhàrà on ha.**

⁴ Àsok hana nehxtatxkon ha, kahe yawonotho kom ha, Khoryenkom yanototho kom ha. Khoryenkomo yanwehtxownà hatà. Àro ke, nyamoro heno kurunhohra ro mak nehxtatxkon hatà, Khoryenkomo. Yuhnayen hona narymatxownà hatà, eryewhamnohno ytxoho ro na rma hatà. Tawanye rma haxa nay hatà, yuhnayeno. Watxa ymo yaka ahryemxemo komo wyaro, ahusah me natxow hatà, nyamoro heno, Khoryenkomo yanweknyenhàyamotho. Ahusaho roro me rma natxow hatà, wahanonkano nyne yomokhàrà ro rma haka. Àro rma ho nanàhnohtàketxhe hampànà.

⁵ Àsok hana nehxtatxkon ha, amnyehran heno kom ha, Nowe yehtokon heno kom ha. Khoryenkom xehra ro mak nehxtatxkon hatà. Àro ke, yukryeka hona tuna ymo nyakye hatà, Khoryenkomo, anhàtho kom hona. Nyamoro heno kurunhohra ro mak nehxtatxkon hatà. Nowe kom haxa ryhe kurunhoy hatà. 8 me

rma nehxatxkon hatà, Nowe komo, ukurunhoxemo komo. Ohxe roro ehtxoko, kanye ro me rma nehxakon hatà, Nowe, toto komo wya.

⁶Àsok hana nehxatxkon ha, toto heno kom ha, Soknoma hon heno komo, Komoha hon heno komo xarha. Tosomtatkaxekhaxem me yxak hak nahtxoko, katxho me nehxatxkon hamà, Khoryenkomo wya. Àro ke, ewtothâyam heno yaknyohtëakay hatà. Àro wyaro tàwya ematkanàr kom ke, onà wyaro kany me rma nehxakon hamà, kàwyanye, omeroron komo wya. Anhàtho me oyehtokonye, nyamoro heno wyaro rma rha tosomtatkaxem me manatxhe hampànà, kany me rma nehxakon hamà. ⁷Ryo haxa ryhe kurunhoy hatà. Ohxe nehxakon hatà, Ryo. Noseryehokekonà rma haxa mak hatà, toto kom hoko, anhàtho kom hoko rma, tweromra rma haxa esnàr kom ke hatà. ⁸Àwawonye rma nehxakon hatà, noro, enyhoru rma. Anhàn komo yonyakonà roro hatà. Nenytxetxkonà roro hatà. Emahona ro tweromra ehtxoho komo hutwekonà roro hatà. Àro ke, toseryehokaxemà roro me nehxakon hatà, tahnawo, anhàn kom hoko. Enyhoru kax mak nehxakon hatà, Ryo heno.

⁹Àro wyaro nehxakon hatà, Kohkomo, amnyehran heno kom hoko. Àsok hana nay ha, noro ha. Tàxan komo kurunhony me nay hamà. Teryewhamnohsom me nyamoro yehtoko, kurunhetxow hamà, Kohkomo. Anhàtho kom haxa yanàhnohnye me nay hamà. Tahuaso roro rma nyamoro yeryaha, tomohtoho hona. Wahanonkano yxe nomokyaha hampànà. Àro rma ho nanàhnohtëaketxhe hampànà.

¹⁰Tanhàn kom hoko tehothaxemà rotho komo ryhe, tanàhnohsom me rma haxa natxhe hampànà. Nyamoro heno rma, natanàhnohyatxhe rma, thun kom

hoye ro atxke tesnàr kom ke. Ehomnà komo xanomkahnohyatxhe xarha. Tweromra ro mak natxhe xarha. Tano me ronye rma neryehotetxhe xarha. Kahe yawon komo wàràhyaketxhe xarha. Ukurunkahnà me nyamoro yonyhera ro mak natxhe.

¹¹Àro wyarohra mak natxhe, kahe yawon komo. Nyamoro heno wàràhyakahra rma natxhe. Nyamoro heno yoho rma haxa tahoxerye natxhe, kahe yawon komo. Ehomnà me rma haxa natxhe. Àro wyarono rma, àwàràhyakahranye rma natxhe. Tanàhnohsom me yxak hak nahtxoko, kahra rma natxhe, kahe yawon komo, Kohkomo wya.

Anar me hananàhno nyne ro komo yanhànà yokarymatxhàrà on ha.

¹²Àro wyaro natxhe, kahe yawon komo. Nyamoro wyarohra mak natxhe, anar me hananàhno nyne ro komo. Wàràhyakano yeryatxhe. Tàywenyeke tehtxoho kom hoye ro wàràhyakano yeryatxhe. Onokna komo wyaro, teryehotatho kom hoye ro nehohketxhe, tano me rony mak ha. Nyamoro wyaro yaworo ehutwahra ro mak natxhe ha. Àsok hana natxow ha, onokna kom ha, woto kom ha. Nenuryatxow hamà, tohosom me tehtxoho menye, twosom me rma tehtxoho menye. Nyamoro wyaro, tomtatkaxem me natxhe, anhàtho komo, anar me hananàhno nyne ro komo. ¹³Tàwyanye toto komo yeryewhamnohàthàrà wyaro rma rha, teryewhamnohsom me rma rha natxhe hampànà, nyamoro ha.

Onà wyaro ryhe neryehotetxhe xarha. Awasnawo rma newatxaryketxhe, wok yonàr hoko, tanhàn kom hoko xarha. Anatoko, ayakoronye nemtakmetxow hana. Ohyawonye tehtokonye, buryenkemà wyaro atxke tonyxem me natxhe. Oyonkuhtetxhe mak ha.

Tàwyanye oyonkuhtonàr kom me rma, neryehotetxhe xarha.

¹⁴Tkukmaxem me wos yonye ro me natxhe xarha. Tanhàn kom hoko roro rma haxa nehoketxhe xarha. Anar me rha tehutwaxem komo yonkuhtetxhe xarha, anàhnòhrà kom horà. Katxhono hoko tehokaxemà ro me natxhe xarha. Nyamoro rma, Khoryenkomo nanàhnòhrà me natxhe hampànà.

¹⁵Yaworon xaxa hnànkanyenhàr me natxhe. Khananàhtoho kom yawo rohra harha natxhe. Uhutwahkahnyenhàr me natxhe. Barayaw heno wyaro natxow hamà. Beyoh muru heno wyaro rma natxow hamà. Tàtxenyerun xe rma haxa nehakon hatà, noro heno. Àro ke, atxke nehakon heno hatà, tàtxenyerunu yahosnàr horà. ¹⁶Noro heno rma yoyey hatà, xumentu, okno, atxke esnàr ke hatà. Toto rwon yaw harha nehakon hatà, xumentu, àrwomnà rotho. Khoryenkomo rwonà yokarymany me rma nehakon haryhe tà, Barayaw heno. Tàywenyek mak nehakon hatà. Tàywenyeke rma ehtoko, noro yoyey hatà, xumentu. Noro heno wyaro, tàtxenyerun komo yahosnàr horà atxke natxhe, anhàtho komo, anar me hananàhno nyne ro komo.

¹⁷Àsok hana natxow ha. Ukuthon yahaxaho wyaro natxow hamà. Ahatxhe rma, ehxera harha nay hamà, tuna. Toto komo yowakryehra harha nay hamà. Àro wyaro rma rha, toto komo yowakryehra ro mak natxhe ha, nyamoro ha. Omokhàra tuna yehtokono wyaro xarha natxhe. Atxowowo ymo wya kaweryesà yanàtoko, omokhàra rma nay hamà, tuna. Yukryeka tukryemahra nay hamà. Àro wyaro rma rha toto komo yowakryehra natxhe, nyamoro ha, anar me hananàhno nyne ro komo. Yuhnayen hona texem me natxhe hampànà. Awarànà ymo waka rma texem me natxhe hampànà.

¹⁸Ahananàhnye komo ryhe uro, ketxhe rma haryhe. Akàhpàn me rma hananàhno yeryatxhe. Onà wyaro nketxhe rma haryhe, toto komo wya, Khoryenkomo hutwanyehná ro kukuru komo wya, noro hutwanàr xan komo wya. Wos hoko oyehtokonye, ohxe rma manatxhe, ketxhe rma haryhe, àwyanye. Àsok maken kom hoko oyehtokonye, ohxe rma manatxhe, ketxhe rma haryhe, àwyanye. Àro wyaro rma nenkuhtetxhe. ¹⁹Onà wyaro nketxhe xarha. Àro wyaro oyehtokonye, anotomahnà me harha manatxhe, ketxhe xarha, àwyanye. Ayano me ronye rma oeryehotetxhe, anotomahnà ro me oyesnàr kom ke, ketxhe xarha, àwyanye. Àro wyaro kanye rma, tanotomaxem me rma natxhe. Tanhàn kom yanoto me rma natxhe. Àro hoye ro tatanàhnohsom me natxhe. Eten kom hana karymetxow ha. Àro kom yanoto me harha tehxtatxow hamà, karymanyenhàyam me esnàr ke.

²⁰Àsok hana tehxtatxow ha. Khoryenkomo hutwanyehná komo wyarohra harha tehxtatxow hamà. Nyamoro yanhàn hokohra harha tehxtatxow hamà. Kanàhnohàthàyamotho rma hokohra harha tehxtatxow hamà, Txesusu Kryestu hutwany me harha kesnàr kom ke. Kohkomo rma noro ha, Txesusu Kryestu. Konyhoryeny komo rma noro ha.

Àsok haxa hana tehxtatxow ha. Kanhànàthàyam hok harha kehtokonye, atxke rma haxa tehxtatxow hamà. Kanhànàthàyam wya harha katahohsontokonye rma, atxke rma haxa tehxtatxow hamà. Amnyehra atxke kexetxhàyamotho yoho rma haxa, atxke tehtxeketxhe haxa ha, amnye rma. ²¹Àsok tawro hana, uhutwany me harha kesnàr kom ke hamà, ohxe roro kehtxoho komo hutwany me harha kesnàr kom ke hamà. Uhutwanyenhàrà

rma, khananàhtohotho kom yawo rohra harha tehxtaxow hamà. Enyhoru ro yawo rohra harha tehxtaxow hamà. Àro ke, atxke rma haxa tehxtaxow hamà. Uhutwanyehnà ro me kehtokony haxa, ohxe haxa kesnàràtho kom haryhe.

²² Àro wyaro kanhànàthàyam hok harha kehtokonye, kuknonano yawo ro tehxtaxow hamà, tokarymaxem yawo ro mak ha. Àsok hana nay ha, tokarymaxemà, kuknonano. Onà wyaro katxho me nay hamà. Tànarkatxhàràtho yonyehe harha, kaykusu, katxho rma, nekmoryehe harha, honyko, àkorokaxahotho rma, apatxakrà waka harha nekmoryehe harha, katxho xarha. Àro wyaro katxho kom yawo ro tehxtaxow hamà, kanhànàthàyam hok harha kehtokonye. Àro wyaro katxho komo rma, yaworo xaxa nay hamà.

Kohkom yomohtoho yownohnye komo yokarymatxhàrà on ha.

3 Ronàhnàn komo y, amnyehra rokaryehtanà àmenhoye, ohyakanye. Amnye rma àmenhehe xarha. Wahoron yawo, on yaw xarha, onenytxatxhàyamonhàrà rma wekarymehe, owyanye, uhutwahkahpàrà oyehtxoho menye, yaworo rma haxa oyehutwatxho menye.

² Amnyehran heno komo nekarymatxho hutwahkahpàrà ehtxoko. Khoryenkomo nhutwamohsotho yano me nekarymatxownà hatà, nyamoro heno, enyhoru ro heno komo. Kohkomo rwonà hutwahkahpàrà ehtxok xarha. Konyhoryeny komo rma noro ha. Noro rwonà yokarymatxownà, owyanye, ànànyaketxhàyamo. Ohyakanye ànyahxemo komo rma nyamoro ha.

³ Onà ryhe uhutwatxok xaxa mak hampànà. Amnye, Kohkom yomohtoho hahnok ehtoko, nomokyatxhe hampànà, ewnohnye komo. Tehohkatxho kom hoye ro, tanhàn kom hokono ro me

natxhe, nyamoro ha. Kohkom yomohtoho yownohyatxhe hampànà. ⁴ Henta yxak kat naye, tomohsomà, ketxhe hampànà. Komokyaha harha mpànà kekonà rma haryhe tà, ketxhe hampànà. Omokhàrà hxak mak naha ha, ketxhe hampànà. Wayehtxownà, kyàm peno komo, ketxhe hampànà. Omokhàrà yxak we naha ha, osomatkatxhàrà me yxak we naha ha, yukryeka, ketxhe hampànà. Àme rye rma naha, Khoryenkomo nakàhtothàrànhàrà. Anar me txeryhenà ro me mak naha, ketxhe hampànà, nyamoro ha. Kryestu yomohtoho yownohnye kom kax mak natxhe ha.

⁵ Amnyehra yukryeka heno yosomatkatxhàrànhàrà hutwahkahyatxow hamà, nyamoro ha, uhutwanàrà xehra tesnàr kom ke mak hamà. Amnyehra rma haxa Khoryenkomo nàrwonàmye hatà. Tàrwon ke ryhe, kahe yakàhtoy hatà. Yukryeka xarha yakàhtoy hatà. Wahoro htxero tuna ymo marma nehxaikon hatà. Tuna ymotho rma yakàhtoy hatà, yukryeka me harha hatà. ⁶ Amnye nyhe rma, tuna ymo ke yukryeka heno kmanàhye hatà. Àro wyaro nemtatxay hatà. Àro wyaro nehxaikon hatà, yukryeka heno, amnyehra.

⁷ Amnye rma haxa, àsok hana nay ha, yukryeka ha, kahe xarha. Khoryenkomo rwonà rma rha ke, taknyohsom me naha hampànà, yukryeka heno, kahe heno xarha. Wahanonkano yxe Kohkom yomoknàtoko, taknyohsom me naha hampànà, anhàtho komo yanàhnohtàkaxe omoknàtok mak ha.

⁸ Ronàhnàn komo y, onà wyaro kahra ehtxoko. Omohtxakomra nay hamà, Kohkomo, wenyhe tesnàr ke, kahra ehtxoko. Kehutwatxho komo wyarohra mak naha, Kohkomo yehutwatxho. Onà wyaro tehutwetxow hamà, kàwyamo. 1 enmàrà, mexehra naha, tketxhe. 1000 Noro haxa, mex naha, kehe. 1000

txemnyehà, mexe rma haxa naha, tketxhe, kàwyamo. Noro haxa ryhe, mexehra naha, 1000 txemnyehà, kehe. ⁹Tàrwonàmàthàrà hutwahkahpàrà naha, noro ha. Komokyaha harha mpànà katxhàrà rma hutwahkahpàrà naha. Omohtxakomra nay hamà, wenyhe tesnàr ke, ketxhe rma haryhe, anar komo, yaworohra mak ha. Àwenyhera naha. Towahke haxa naha, ohokonye. Àro ke, mexe ohsànàhpàrà rma hak naha. Toto komo yanàhnohrà xehra ro mak naha ha. Anar me harha tanhànàthàyamò yonyàr xe rma haxa naha, àwyanye, omeroron komo wya.

¹⁰Àsokentok hana nomokyan ha, Kohkom ha. Temenyem komo wyaro nomokyaha hampànà. Ekayhera nomokyatxow hamà, temenyem komo. Nyamoro wyaro rma rha ekayhera nomokyaha hampànà, noro. Omokàtxhe rma, nosomtatkehe hampànà, kahe heno. Natmerykehe rma haxa mak hampànà. Kahe hokonotho komo xarha nosomtatketxhe hampànà, tataknyàr kom ke mak ha. Omeroro rma nekuytxehkehe hampànà. Yukryeka heno xarha, natahtxekehe hampànà. Eten kom hana yukryeka ho nay ha. Omeroro rma natahxekehe hampànà.

**Anaro kahe hona ro
tehxatxhe katxhàrà on ha.**

¹¹Àro wyaro nosomtatkatxehkehe hampànà, kahe heno komo, yukryeka heno xarha, omeroro. Tekuytxoho hoye ro nosomtatkatxehkehe hampànà. Àro ke, àsok hana ohxe roro tehxorye manatxow ha. Enyhoru ro me tehxorye manatxow hamà. Khoryenkom hokono ro me tehxorye manatxow hamà. ¹²Àro wyarono rma, Kryestu yomohtoho hona ro rma haxa ehtxoko. Ohxe roro rma haxa ehtxoko, mexehra noro yomohtoho me. Anàhnohtàkano yxe nànyakyaha hampànà, Khoryenkomo.

Omokàtxhe rma, natakyaha hampànà, kahe heno. Ehxera tehxe ro natakyaha hampànà. Weheto hoye ro, omeroro rma nekuytxehkehe hampànà.

¹³Onà wyaro kanyenhàr me naha, Khoryenkomo. Amnye, anaro kahe wakàhtehe hampànà, kanyenhàr me naha. Anaro yukryeka xarha wakàhtehe hampànà, kanyenhàr me naha. Àro wyaro katxhàrànhàr hoye ro, anaro kahe hona ro tehxatxhe. Anaro yukryeka hona ro xarha tehxatxhe. Àro yawo ryhe, àro ho xarha, anà ehxera ro mak naha. Enyhoru ro kom marma ryhe, àto natxhe ha.

**Ohxe oyehtxoho kom hoko rma haxa
ehtxoko katxhàrà on ha.**

¹⁴Ronàhnàn komo y, àro hona ro manatxow hamà. Àro ke, anà hokonohnà ro me ehtxoko. Tanhàn hok naha, mosonà, katxho mehra ro mak ehtxoko. Àro wyaro roro hak oyonytxowà, Khoryenkomo. Oseryehokahnà ro me ehtxok xarha. Àro wyaro ohxe oyehtxoho kom hoko rma haxa ehtxoko. ¹⁵Onà wyaro kany me ehtxok xarha. Mexe rma haxa ohsànàhpàrà rma hak nay hamà, Kohkomo, toto komo yonyhoryenàr xe rma haxa tesnàr ke hamà, kany me ehtxoko.

Àro wyaro rma rha nmenhoy hatà, Pawru xarha, ohyakanye. Kowtà komo rma noro ha. Dàhnàn komo rma noro ha. Tàyweron me rma haxa noro yeryeye, Khoryenkomo. Tàywero tehtxoho hoye ro menhoy hamà, ohyakanye. ¹⁶Anaro rha tkaryehtan yaw xarha, àro wyaro rma rha nmenhoye. Noro nmenhotho hoyeno ryhe, krawame mak naha. Krawame rma haxa thutwaxem me nay hamà. Yaworohra hutwamohsetxow hamà, anar komo. Yaworon hutwanyehnà komo rma nyamoro ha. Anar me rha tehtwaxem komo rma nyamoro ha.

Pawru nmenhotho hutwamohsetxhe rma haryhe, yaworohra mak ha. Anaro rha Khoryenkom karyehtan hoyen xarha hutwamohsetxhe rma haryhe, yaworohra rma rha. Àro hoye ro tanàhnohsom me natxhe hampànà, nyamoro ha.

¹⁷Ronàhnàn komo y, àro wyaro ehtxoho komo rma muhutwexhe. Àro ke, oyonkuhtonàr kom hona mpàn xenytxoko, àwyanye, tweromnà komo wya. Àwyanye yaworonohnà yokarymatxho hoye ro oyonkuhtonàr kom hona mpàn xenytxoko. Yaworon

xaxa yawo rohra harha oyesnàr kom hona mpàn xenytxoko.

¹⁸Oyowakryenye ro kom me naha, Txesusu Kryestu, Kohkomo rma, konyhoryeny komo rma. Noro hona roro rma xenytxoko, noro newakryenàr me nyhe oyehtxoho menye, noro hutwany me nyhe oyehtxoho menye.

Ohxe xaxa naha, katxho roro me hak nahko, noro ha, Txesusu Kryestu, Kohkomo rma. Àro wyaro katxho roro me hak nahko, amnye rma, amnye xarha, meya roro rma haxa mak ha. Àro wyaro hamà tkatxe.

1 XOWAWU NMENHOTHO WAHORONO ON HA.

**Amna nenyetxho rma amna
nekarymehe owyanye
katxhàrà on ha.**

1 Khoryenkomo yehutwatxho yokarymanye mosonà katxho ryhe wekarymehe, owyanye. Karyhe roro harha keny komo rma noro ha. Amnyehra rma haxa nehakonà, akàhtono yhera ro rma haka. Toto me harha natakàhtoye. Karyhe roro keny komo rma nosonyhoye, toto komo wya. Noro rma amna nenyakonà. Amna nenytxekonà. Amna nahekonà. ²Amna nenyetxho rma amna nekarymehe, owyanye. Karyhe roro tehxe mà ro me naha, noro ha, meya roro mak ha. Amnyehra, tàym yakorono roro me nehakonà. Noro rma, nosonyhoye, amna wya.

³Amna nenyetxho rma amna nekarymehe. Amna nenytxatxho rma amna nekarymehe, amna wyaro rma rha owyanye uhutwatxho me, amna yakoro àme rye kàwyanye uhutwatxho me. Àsok tawro hana. Kyàmkom yakoro àme rye thutwetxow hamà. Umuru yakoro xarha, Txesusu Kryestu yakoro rma, àme rye thutwetxow hamà.

⁴Onà rokaryehtanà àmenhehe, teryehorye rye rma haxa kehtxoho menyè.

**Ohxe roro tehtxe awasàn hon
komo wyaro katxhàrà on ha.**

⁵Onà wyaro ryhe nekarymaye, Txesusu Kryestu, amna wya. Awasànà wyaro, enyhoru roro me naha, Khoryenkomo, kekonà, amna wya. Awarànà wyarohra ro mak naha ha, anhà hokonohnà ro me tesnàr ke, kekonà, amna wya. Àro wyaro amna

nenytxatxho rma, amna nekarymehe, owyanye.

⁶Àsok haxa hana tehxtatxow ha, kàwyamo. Anatoko, anhà hokono ro me tehxtatxow hana. Awaràn wawon komo wyaro tehxtatxow hana. Àro wyaro kehtokonye, Khoryenkomo yakoro àme rye uhutwanyehná ro me tehxtatxow hamà. Khoryenkomo yakoro àme rye amna nhutwehe, kany me haxa kehtokonye, tàtemarontetxow hamà. Yaworonohnà ro me tehxtatxow hamà, awaràn wawo kesnàr kom ke, anhà hokono ro me kesnàr kom ke.

⁷Khoryenkomo wyaro haxa tehtxe. Noro ryhe, enyhoru roro me naha, awasànà wyaro mak ha. Noro wyaro rma rha ohxe roro tehtxe, awasàn hon komo wyaro mak ha. Àro wyaro ohxe roro kehtokonye, àme rye thutwetxhe, kàwyamo rye rma. Konyhoryetxhe rye rma haxa, Khoryenkomo, buru yekamsuhkanàr ke, Txesusu yekamsuhkanàr ke. Kanhànàthàyamò yowyatxhe rye rma haxa, awasàn hon komo wyaro ohxe roro kehtokony mak ha.

⁸Ranhàn ehxenà ro me naha, kany me kehtokonye, yaworo ehutwahra tehxtatxow hamà. Yaworonohnà ro me tehxtatxow hamà. ⁹Kanhàn kom hok haxa koskarymantokonye ryhe, noseryewhokehe, Khoryenkomo. Konyhoryetxhe, noro ha. Kanhànàthàyamò yowyaha. Omeroro rma haxa nowyaha, tàrwon yawo ron kaxe, enyhoru hokono ro kaxe. ¹⁰Ranhàn hokonohnà ro uro ha, kany me haxa kehtokonye ryhe, tàtemaronyem me Khoryenkomo thutwetxow hamà. Khoryenkomo rwonà hutwanyehná ro me tehxtatxow hamà.

**Kakoronomanye ro kom me naha
Txesusu Kryestu katxhàrà on ha.**

2 Rohokru komo y, onà rokaryehtanà àmenhehe, ohyakanye, ayanhàn

kom hokohra oyehtxoho menye. Ayanhàn kom hok haxa oyehtokonye, ayakoronometxhe, Txesusu Kryestu. Kakoronomanye ro kom me naha, noro ha. Kyàmkom yakoro tårwonyemà ro me naha, khokonye. Enyhoru xaxa rma noro ha.

²Kanhànàthàyamo yowtoho yehemaye, twayehrà ke. Kanhànàthàyamo yowtoho marmahnà yehemaye. Omeroron komo yanhànàtho yowtoho yehemaye. Anaro rha yana komo yanhànàtho yowtoho rma yehemaye, twayehrà ke.

³Noro yoyuknye ro me kehtokonye ryhe, noro hutwanye ro me tehxtaxow hamà. ⁴Àsok hana natxow ha, Txesusu hutwanye ro uro ha kany komo. Noro yoyukhura tehtokonye, temarontetxow hamà, nyamoro ha. Yaworonohnà ro me natxow hamà. ⁵Noro yoyuknye ro kom haxa ryhe, Khoryenkom xe xaxa natxow hamà.

Onà wyaro kehtokonye ryhe, Txesusu yohà roro me tehxtaxow hamà, ohxe roro kehtokonye mak ha. ⁶Txesusu yohà roro me wehxaha, kany me kehtokonye, ohxe roro tehxye tehxtaxhe. Tano rma hak tehtoko, ohxe roro rma haxa nehxakonà, Txesusu. Noro wyaro rma rha, ohxe roro tehxye tehxtaxhe. Àro wyaro ohxe roro kehtokonye, noro yohà roro me tehutwexow hamà.

Khananàtho kom hoyeno txko hoko ryhe àmenhehe katxhàrà on ha.

⁷Ronàhnàn komo y, khananàtho kom hoyeno txko hoko ryhe àmenhehe, ohyakanye. Àro rma menytxatxownà, amnyehra. Onenytxahtorà ro komo yokarymahra mak wehxaha. Amnyehra rma haxa menytxatxownà, owyanye Kryestu yahosàtxhe rma. Osox ehtxoko katxhàràtho rma àro ha.

⁸Onenytxatxhàyamotho rma, enytxahnà ro wyaron me rma naha. Àsok

tawro hana, toyuhsomà roro me esnàr ke. Toyuhsomà ro me hutwamohsoye, Txesusu, àro yawo roro tesnàr ke. Toyuhsomà ro me rma rha muhutwamohsetxhe, omnyam xarha, àro yawo roro oyehtokonye mak ha. Àro wyaro katxho hoko ryhe àmenhehe, kawasmeny kom xaxa yomoknàr ke, awaràn wawohra harha kesnàr kom ke.

⁹Awasàn ho xaxa wehxaha kany me oyehtokonye, oyowtà komo xe rma haxa ehtxoko. Oyowtà komo xehra haxa oyehtokonye, awaràn wawo rma manatxow hamà. ¹⁰Oyowtà komo xe haxa oyehtokonye, awasàn ho roro manatxow hamà. Àro ho roro oyehtokonye, atahohsohnà ro me manatxhe, ayanhàn komo wya. ¹¹Oyowtà komo xehra haxa oyehtokonye, awaràn wawo rma manatxhe. Atxke roro rma manatxhe. Àsok hana awaràn waha tetxow ha, toto komo. Àtohnaha rma tetxow hamà, enhun komo wyaro, asama yonyhera tesnàr kom ke. Àro wyaro rma rha, awaràn wawo roro oyehtokonye, enyhoru hutwanyehnà ro me manatxow hamà.

Khoryenkom xanhànà ro kom hoko ehokahnà ro me ehtxoko katxhàrà on ha.

¹²Rohokru komo y, ohyakanye ryhe àmenhehe, towsah me ayanhànàthàyamo yesnàr ke. Txesusu wayhàthàr hoye ro, towsah me rma naha.

¹³Horykomo komo y, ohyakanye ryhe àmenhehe, Txesusu hutwanye ro me oyesnàr kom ke. Amnyehra rma haxa nehxakonà rma, akàhtono yhera ro rma haka. Noro rma hutwanye ro me manatxhe.

Bàryekomo komo y, ohyakanye ryhe àmenhehe, anha ymo yoyuknyehnà ro me oyesnàr kom ke.

Rohokru komo y, ohyakanye àmenhehe, kyàmkom hutwanye ro me oyesnàr kom ke.

¹⁴Horykomo komo y, ohyakanye àmenhehe, Txesus hutwanye ro me oyesnàr kom ke. Amnyehra rma haxa nehakonà rma, akàhtono yhera ro rma haka. Noro rma hutwanye ro me manatxhe.

Bàryekomo komo y, ohyakanye àmenhehe, ohnawonye tahoxerye oyesnàr kom ke, Khoryenkomo rwonà hutwanye ro me oyesnàr kom ke, anhá ymo yoyuknyehná ro me oyesnàr kom ke.

¹⁵Khoryenkom xanhànà ro kom hoko ehohkahnà ro me ehtxoko. Nyamoro wyaro katxhonano hoko xarha ehohkahnà ro me ehtxoko. Nyamoro hok haxa kehohkantokonye ryhe, kyàmkom xanhànà ro me tehaxtrow hamà. ¹⁶Onà wyaro ryhe natxhe, Khoryenkom xanhànà ro komo. Tanhàn kom hoko nehohketxhe, thun kom yano me, tonur kom yano me xarha. Ehonomnà me rma haxa tesnàr komo xe natxhe xarha. Àro wyaro ehtxoho komo ryhe, kyàmkom yano mehra naha. Khoryenkom xanhànà ro kom yano me haxa ryhe naha. ¹⁷Amnye, nosomatketxhe hampànà, Khoryenkom xanhànà rotho komo. Anhànàthàyam heno xarha, ehxera harha mpànà naha ha. Khoryenkom yoyuknye ro kom haxa ryhe, osomatkahná ro me natxhe. Tehxemà roro me natxhe, meya roro mak ha.

Thenyehra rma haxa natxhe Kryestu xanhànà ro komo katxhàrà on ha.

¹⁸Rohokru komo y, mexehra nosomatkehe hampànà, yukryeka heno. Kryestu xanhànà ro ymo haxa mpànà nomokyaha ha, amnye ha, katxho ryhe menytxatxownà. Amnye rma thenyehra rma haxa natxhe, omohxemo komo, Kryestu xanhànà ro komo. Àro ke, mex-

ehra yukryeka heno yosomatkatxho thutwetxow hamà.

¹⁹Kryestu xanhànà ro komo rma, kwawonye nehaxtkonà, kukukuru kom me. Kàhyayeny harha notowtxownà. Tàhna-wonye ryhe, kukukuruhnu ro me rma nehaxtkon hamà. Kukukuru ro kom me haxa tehtokonye, kwawonye roro rma esnàràtho kom haryhe mà. Kàhyayeny mak notowtxownà. Àro ke, onà wyaro tketxow hamà, nyamoro hoko. Kukukuruhnu ro komo nyamoro hamà, Kryestu mryenonàhnà ro komo rma nyamoro hamà, tketxhe, àhokonye.

²⁰Omnyam haxa ryhe, Khoryenkom yokato yahosnyenhàr me manatxhe. Noro ryhe yàmnye, Kryestu, enyhoru ro, owyanye. Àro ke, yaworon xaxa hutwanye ro me manatxhe. ²¹Yaworon xaxa hutwanyehná ro mehra mak manatxhe. Àro ke àmenhehe, ohyakanye, yaworon xaxa hutwanye ro me oyesnàr kom ke. Tàtemaronyem kom haxa ryhe, yaworon xaxa hokonohnà ro me natxow hamà.

²²Onà wyaro kany komo rma, anar kom yoho rma haxa temarontetxow hamà, Kryestu mehra nehakonà, Txesusu, kany komo rma, Khoryenkomo nànyaketxho mehra nehakonà, kany komo rma. Kryestu xanhànà ro ymo yano me ryhe, àro wyaro nketxow hamà. Txesus yàmàhnà noro ha, Khoryenkomo, kany ro me naha, Kryestu xanhànà ro ymo. Khoryenkom muruhnu noro ha, Txesusu, kanye ro me ymo xarha naha. ²³Khoryenkom muruhnu noro ha, Txesusu, kany komo rma, àyàm hutwanyehná ro me natxhe. Khoryenkom muru noro ha, Txesusu, kany kom haxa ryhe, àyàm hutwanye ro me natxhe.

²⁴Amnyehra onenytxatxhàyamotho ryhe, ohxe roro txetxoko, ohnawonye. Ohnawonye roro ohxe owyanye txenyetoko ryhe, Khoryenkom muru yohà roro me manatxhe. Txesus yàmà

yohà roro me xarha manatxhe. ²⁵Noro ryhe, karyhe roro harha keryatxhe hampànà, kanyenhàr me naha, kàwyaneye.

²⁶Àro wyaro àmenhehe, ohyakanye, oyonkuhtonye ro kom hoko.

²⁷Kryestu nàmàtho ryhe, oyowan yawonye roro naha. Àro ke, onà wyaro kanyehnà ro me ehtxoko. Yaworon xaxa yokarymanye ro xe amna naha, kanyehnà ro me ehtxoko, ohnawonye roro Khoryenkom yokato yesnàr ke. Noro ryhe, omeroro rma haxa hutwamohsotàhkehe, owyanye. Yaworo xaxa kanye ro noro ha. Àtemarontahnà ro me naha. Txesu yohà roro me ehtxoko, kanye ro me naha, noro ha, owyanye. Àro ke, Txesu yohà roro me ehtxoko, omnyamo.

²⁸Rohokru komo y, noro yohà roro me xaxa mpànà ehtxok ha. Amnye nosonyhehe hampànà, noro ha. Noro yohà roro me kexetxhenye ryhe, oseryehpàra rma haxa tehxtaxow hamà, omohsah hona. Noro yoh mehra haxa kexetxhenye ryhe, toseryehyaxow hamà, omohsah hona, atxke kehtwanàr kom ke.

²⁹Enyhoru xaxa me Txesu yehtxoho muhutwexow hamà. Àro ke, onà wyaro uhutwatxok xarha. Enyhoru hokon komo ryhe, Khoryenkom hokru me xaxa natxow hamà.

Khoryenkom hokru me xaxa mpànà tehxtaxhe ha katxhàrà on ha.

3 Khoryenkomo wya, rohokru me manatxhe, omnyamo, katxho me tehxtaxhe. Noro hokru me xaxa mpànà tehxtaxhe ha. Kxenyè rma haxa nehakon hamà, noro, kyàmkomo. Noro hokru me khutwahrany mak natxhe, yukryeka hon komo. Àsok tawro hana, noro hutwanyehná ro me tesnàr kom ke hamà.

²Ronàhnàn komo y, amnye rma Khoryenkom hokru me rma tehxtaxhe.

Àsok hana tehxtaxow ha, amnye. Uhutwahra rma hak tehxtaxow hamà. Onà wyaro haxa thutwexow hamà. Txesusu yomokàtxhe, noro wyaro rma rha tonyxem me tehxtaxhe hampànà. Noro yehtxoho ryhe tenyaxhe harha. Àro ke, noro wyaro rma rha tonyxem me tehxtaxhe hampànà. ³Àro wyaro noro hona ro tehxtaxow hamà. Àro ke, kanhàn kom hokonohnà ro me tehtxe. Txesusu wyaro haxa tehtxe. Noro ryhe, anhá hokonohnà ro me naha.

⁴Kanhàn kom hokono ro me haxa kehtokonye, Khoryenkomo yanweknye ro me tehxtaxow hamà. Àsok tawro hana. Kanhàn kom hoko kehtxoho komo rma, noro yanwehtoho me rma nay hamà. ⁵Onà ryhe muhutwexow hamà. Toto me nomokye, Txesusu, tàwya kanhànàthàymo yowrà horà. Ehxenà ro me naha, noro yanhànà. ⁶Noro yohà roro me kehtokonye, kanhàn kom hokohra tehxtaxhe. Kanhàn kom hoko roro haxa kehtokonye ryhe, noro ywenyeke tehxtaxow hamà. Noro hutwanyehná ro me tehxtaxow hamà.

⁷Rohokru komo y, oyonkuhtohrany hak nahtxoko, anar komo. Enyhoru hokon me kehtokonye, enyhoru xaxa me tehxtaxhe. Txesusu wyaro tehxtaxhe. Enyhoru xaxa me naha, noro ha. ⁸Kanhàn kom hoko roro kehtokonye haxa ryhe, worokyamo yohà ymo mryenon me tehxtaxhe. Monye ro rma, tanhàn hoko ehxahonhàr me naha, noro ymo. Àhoko roro rma naha. Àro ke ryhe, toto me nomokye, Khoryenkom muru, tàwya noro ymo àhoko roro exetxhàràtho yarymanàr horà.

⁹Khoryenkom hokru me konurutxhenye ryhe, kanhàn kom hoko rorohra tehxtaxhe. Àsok tawro hana, kànwawonye roro Khoryenkom yonyhorunu yesnàr ke. Àro ke, kanhàn kom hokonohnà ro me rma haxa tehxtaxhe, Khoryenkom hokru me enusah kaxe.

¹⁰Onà wyaro ryhe Khoryenkom hokru komo thutwexhe. Worokyamo yohà ymo mryenon komo xarha thutwexhe. Enyhoru hokon mehra haxa tehtokonye ryhe, Khoryenkom hokru mehra natxow hamà. Towtà komo xehra haxa tehtokonye ryhe, noro hokru mehra natxow hamà.

Kowtà komo xe rma haxa tehtxe katxhàrà on ha.

¹¹Onà wyaro katxho rma, amnyehra onenytxatxhà yamo ryhe àro ha, osox ehtxoko katxho rma.

¹²Kayen heno wyarohra tehtxe. Towtànharà yotahay hatà, noro heno, anhá ymo mryenon me tesnàr ke. Àsok tawro hana netahay ha. Netahay hamà, atxke tesnàr ke, tanhàn hokono ro me tesnàr ke. Ewàt heno ryhe, enyhoru hokon me haxa nehxakonà. Àro ke netahaye.

¹³Rowtà komo y, oxehranje natxow hamà, yukryeka hon komo, Khoryenkom xanhànà ro komo. Oxehranje ehtxoho kom hoko rma, oseryehokahra rma ehtxoko.

¹⁴Onà ryhe thutwexow hamà. Àwayehpànà ro me harha kehtxoho komo thutwexhe, kowtà komo xe kesnàr kom ke mak ha. Karyhe roro harha kehtxoho komo thutwexhe, kowtà komo xe kesnàr kom ke. Towtà xanhàn kom haxa ryhe, twayehso roro rma natxhe, tàhnawonye. ¹⁵Otahano nyne me natxhe, nyamoro ha, towtà xanhàn komo. Otahano nyne komo ryhe, karyhe roro harha natxhe, moxamo, katxhohnà ro me natxow hamà.

¹⁶Kxenyje rma haxa Txesus yehtxoho ryhe thutwexhe, àwayehrà ke. Tano me ro rma wayehye, tàwya kukurunhonàr kom horà, kxenyje rma haxa tesnàr ke mak ha. Àro wyaro rma rha, kowtà komo xe rma haxa tehtxe, kàwiyam xarha.

Twayehso ro rma haxa àxenyje tehtxe, kàwiyanye ukurunhonàr kom horà.

¹⁷Àsok hana tehxorye tehxatxow ha. Tkatxhonke kehtokonye ryhe, kowtà komo yowakryeny me tehxorye tehxatxhe. Àkatxhomra kàwiyanye xenyetx-henyje rma, ewakryeny kom me tehxorye tehxatxhe. Àhnàn kom yawohra haxa kehtokonye, ewakryehranje rma kehtokonye, Khoryenkom xehra tehxatxow hamà. ¹⁸Rohokru komo y, rowtà komo xe wehxaha, tawro marmahnà tehtxe. Tewakryetx xarha. Kowtà komo xe xaxa tehtxe.

Oseryehpànà ro me rma haxa tehxatxow hamà Khoryenkom hona katxhàrà on ha.

¹⁹Àro wyaro kowtà komo xe xaxa kehtokonye, yaworon xaxa hokru me tehtwexow hamà. Oseryehpàn me rma haxa tehxatxhe, Khoryenkom hona. ²⁰Kowtà xano rma, anatoko atxke tehtwexow hana. Atxke wahko hamà, tketxow hana, kàhnawonye. Atxke wahko hamà kanye rma, oseryehpàra rma tehxatxhe, kowtà komo xe kesnàr kom ke. Àsok tawro hana. Khutwatxehkanye ro kom me nay hamà, Khoryenkomo, kehtwaxho kom yoho rma haxa mak ha. Noro nhutwahtorà, ehxenà ro me rma haxa naha.

²¹Ronàhnàn komo y, kàhnawonye atxke wahko hamà, kanyehrà me haxa kehtokonye, towankaryhe rma haxa tehxatxow hamà, Khoryenkom yakoro kàrwonàmtoho kom hoko. ²²Apa y, uro ewakryeko, tketxow hamà, àwya. Noro ryhe koyukyaxhe. Kowakryetxhe, tàrwon yawo ro kesnàr kom ke, noro yano me àhoko roro kesnàr kom ke.

²³Onà wyaro ryhe nkehe, noro ha, kàwiyanye. Romuru hona xenytxoko. Tx-esusu Kryestu hona rma xenytxoko, kehe, kàwiyanye. Osox ehtxoko, kehe

xarha. Àro wyaro kanyenhàr me ryhe naha, kàwyanye. ²⁴Noro rwon yawo ro kehtokonye, noro yohà roro me teh-atxhe. Kàhnawonye roro naha, noro ha. Tokato yàmye, kàwyanye. Àro hoye ro, kàhnawonye roro noro yehtxoho thutwexow hamà.

**Khoryenkom yano mehra
haxa hana nekarymetxowà
katxoko katxhàrà on ha.**

4 Ronàhnàn komo y, onà wyaro kany komo rma, thenyehra natxow hamà, Khoryenkom yokato yano me ekarymany ro uro ha, kany komo rma. Omeroron komohnà eyuhtxoko. Uhutwanàr kom hok haxa ehtxoko. Khoryenkom yano mehra haxa hana nekarymetxowà, katxoko. Yaworon me haxa hak nehutwamohsotxowà. Àsok tawro hana. Thenyehra rma haxa natxow hamà, yaworonohnà ro komo, Khoryenkomo rwonà yokarymany ro uro ha, kany komo rma haryhe. Anaro rha owto ho natxhe, othoyehra mak ha.

²Onà wyaro ryhe, thutwaxem me natxhe, yaworon komo, Khoryenkom yokato yano me ekarymany komo. Toto me nomokye, Txesusu Kryestu, kany me tehtokonye, Khoryenkom yano me nekarymetxow hamà. ³Toto me nomokye, Txesusu Kryestu, kanyehná kom haxa ryhe, Khoryenkom yano mehra nekarymetxow hamà. Kryestu xanhànà ro ymo yano me haxa ryhe nekarymetxhe, nyamoro ha. Kryestu xanhànà ro ymo haxa mpànà nomokyaha ha, amnye, katxho rma menytxatxownà. Noro ymo yano me ekarymany komo, omohsah me rma natxhe.

⁴Rohokru komo y, omnyam haxa ryhe, Khoryenkom hokru me manatxhe. Àro ke, yaworonohnà ro komo yonytxanyehná ro me manatxhe, oyowan yawonye Khoryenkom yokato

yesnàr ke. Àsok tawro hana. Yukryeka hon kom yohà ymo yoho rma haxa nay hamà, Khoryenkom yokato. ⁵Yukryeka hon kom yohà ymo yano me rma haxa natxhe, nyamoro ha, yaworonohnà ro komo. Àro ke, noro ymo yano me nekarymetxhe. Nyamoro yonytxetxhe, toto komo, yukryeka hon komo. ⁶Kàwyam haxa ryhe, Khoryenkom hokru me teh-atxhe. Khoryenkom hutwany komo ryhe ohxe konytxetxhe. Noro hutwanyehná kom haxa ryhe, konytxahranje ro mak natxhe. Àro wyaro ehtxoho kom hoye ro thutwexhe. Anar kom hoko, yaworon kom moxam hamà, tketxhe. Anar kom hoko, yaworonohnà ro kom moxam hamà, tketxhe.

**Toto komo xano ro me rma haxa
naha Khoryenkomo katxhàrà on ha.**

⁷Ronàhnàn komo y, osoxe rma haxa tehtxe. Toto komo xe kehtxoho komo ryhe, Khoryenkom yano me naha. Toto xan komo ryhe, Khoryenkom hokru me natxhe. Noro hutwanye ro me natxhe. ⁸Toto xanhànà ro kom haxa ryhe, noro hutwanyehná ro me natxhe. Toto komo xano ro me rma haxa naha, Khoryenkomo. Àro ke, toto komo xehra tehtokonye, noro hutwanyehná ro me natxow hamà, nyamoro ha.

⁹Kxano ro kom me rma haxa nehutwamohsoye, Khoryenkomo, kàwyanye. Buru ro txko nyakye, yukryeka hona. Towsyaxantho txko nyakye, noro wayehrà ke karyhe roro harha kehtxoho menyhe. Àro wyaro kxano ro kom me nehutwamohsoy hamà. ¹⁰Khoryenkom xehra ro mak teh-atxkonà, kàwyamo. Noro haxa ryhe, kxanye rma haxa nehakonà. Kxanye tehtxoho hoye ro, buru nyakye, twayehrà ke àwya kanhànàthàyamoyowtoho yehematxho me. ¹¹Ronàhnàn komo y, àro wyaro kxanye rma haxa

nehxakonà, Khoryenkomo. Àro ke, osoxe rma haxa tehxorye tehxatxhe, kàwyamo.

¹²Khoryenkom yony komo ehxera ro mak naha, toto. Xenyhenà roro rma, kàhnawonye roro rma naha. Osox kehtokonye, kàhnawonye nay hamà. Kàhnawonyeno rma, toto komo xe rma haxa nosonyhehe, toto komo wya. Osoxe rma haxa kesnàr kom ke ryhe, nosonyhen hamà, noro ha, toto komo xano ro me.

¹³Khoryenkom yohà roro me tehxatxhe. Kàhnawonye roro naha, noro ha. Àro wyaro kehtxoho komo ryhe thutwexhe, kàwyanye tokato yàmnyenhàr me esnàr ke.

¹⁴Buru nyakye, àyàmà, konyhoryeny kom me esnàr horà. Amna ryhe nenyeye. Amna nenyetxho rma amna nekarymehe. ¹⁵Txesusu ryhe, Khoryenkom muru me naha, kany me kehtokonye, kàhnawonye roro nay hamà, Khoryenkomo. Noro yohà roro me tehxatxow hamà.

¹⁶Àro wyaro kxenyè rma haxa Khoryenkom yehtxoho thutwexhe. Hàà, àro wyaro hamà, tketxhe. Toto komo xano ro me rma haxa naha, Khoryenkomo. Toto komo xe roro kehtokonye, Khoryenkom yohà roro me tehxatxow hamà. Kàhnawonye roro nay hamà, noro ha.

¹⁷Àro wyaro kehtokonye, toto komo xe rma haxa tehxatxhe, oseryehpànà ro me kehtxoho menye. Anàhnohno yxe Khoryenkomo yomoknàtoko, oseryehpàra rma tehxatxhe, toto komo xe rma haxa ehxah kaxe. Àsok tawro hana. Tano rma yukryeka ho rma hak kehtokonye, noro wyaro rma rha toto komo xe rma haxa tehxatxow hamà. ¹⁸Toto komo xe kehtokonye, oseryehpàra tehxatxow hamà. Toto komo xe rma haxa kehtokonye, tohseryehpoketxhe ro mak ha. Àsok tawro hana. Koseryehnàtokony haxa, tanàhnohsom me manatxhe hampànà, katxho hona toseryehy-

atxow hamà. Toseryehsom komo rma, toto komo xe rma haxa natxhe, moxamo, katxho mehra natxow hamà.

¹⁹Khoryenkomo htzero ryhe, kxenyè rma haxa nehxakonà. Kxenyè noro yehtxoho hoye ro ryhe, kàwyam haka rha, noro xe tehxatxhe. Toto komo xe xarha tehxatxhe, noro htzero kxenyè rma haxa esnàr ke mak ha.

²⁰Khoryenkomo xano rma haxa uro kany me tehxatxow hamà. Kowtà komo xehra haxa kehtokonye ryhe, tatemaron-tetxow hamà. Kàwyanye Khoryenkomo xan uro tatoko rma, tatemaron-tetxhe, kowtà komo xehra kesnàr kom ke. Àsok tawro hana. Kowtà komo denyàrà ro komo xehra kehtokonye, Khoryenkomo denyehorà ro komo xehra xarha tehxatxow hamà.

²¹Onà wyaro kxananàhyatxhe, Kryestu. Khoryenkom xe ehtxoko. Noro xano rma, oyowtà komo xe xarha ehtxoko, kehe, kàwyanye.

Khoryenkom xe xaxa kehtokonye ryhe noro yoyuknye ro me tehxatxhe katxhàrà on ha.

5 Onà wyaro kany komo rma, Khoryenkom hokru me natxhe, Txesusu ryhe, Kryestu me naha, Khoryenkomo nànyaketxho me naha, kany komo rma. Tàyàm komo xe natxow hamà, nyamoro ha. Tàyàm xano rma, tàyàm hokru komo xe xarha natxow hamà. ²Onà wyaro kesnàr kom ke ryhe, Khoryenkom hokru komo xan me tehtwexhe, noro xe kesnàr kom ke mak ha, noro yoyuknye ro me xarha kesnàr kom ke mak ha. ³Khoryenkom xe xaxa kehtokonye ryhe, noro yoyuknye ro me tehxatxhe. Kàwyanye noro yoyuh-toho ryhe, krawamehra rma haxa naha.

⁴Khoryenkom hokru me konurutxhenye ryhe, yukryeka hon komo yanhànà tarymetxhe, àro hokonohnà ro me kesnàr kom ke. Àro hokonohnà ro me

tehxatxhe, Kryestu hona xenye ro me kesnàr kom ke. ⁵Onà wyaro kany komo rma, yukryeka hon komo yanhànà yarymany ro me natxhe, Txesusu ryhe, Khoryenkom muru me naha, kany komo rma.

Txesusu hutwamohsony komo ryhe 3 me nay hamà katxhàrà on ha.

⁶Yukryeka hona nomokye, Txesusu Kryestu. Tuna kwaka ryhe nataymompoye. Nekamsuhkay xarha. Àro wyaro ryhe, Khoryenkomo nànyaketxho me nehutwamohsoye, tuna kwaka tataymomrà ke, tekamsuhkanàr ke xarha. Tuna kwaka tataymomtoho ke marmahra, tekamsuhkatxho ke xarha, nehutwamohsoye, Khoryenkomo nànyaketxho me. Khoryenkom yokato ryhe, Txesusu hutwamohsony me naha, yaworon xaxa kaxe. ⁷Txesusu hutwamohsony komo ryhe, 3 me nay hamà. ⁸Khoryenkom yokato ryhe, uhutwamohsony me naha. Tuna katxho xarha, uhutwamohsony me rma rha naha, tuna kwaka noro yataymomrà ke. Àkamsukuthuru katxho xarha, uhutwamohsony me rma rha naha, noro yekamsuhkanàr ke. 3 komo rma, àme rye rma noro hutwamohsehe. Khoryenkomo nànyaketxho me hutwamohsehe.

⁹Toto wya Kryestu yokarymantoko, àro wyaro hamà tketxhe. Toto yoho rma haxa, buru yehtxoho yokarymany me naha, Khoryenkomo. Noro wya ekarymantoko, àro wyaro hamà kany me rma haxa tehxorye tehxatxhe. ¹⁰Khoryenkom muru hona xenye ro me kehtokonye, àro wyaro hamà kany me tehxatxow hamà, kàhnaonye, Khoryenkomo wya ekarymatxhàr hoko. Khoryenkom yoyukhura haxa kehtokonye ryhe, tatemaronyem me noro thutwetxow hamà. Àsok tawro hana, noro wya buru yokarymatxhe

rma, àro wyaro hamà kanyehna ro me kesnàr kom ke.

¹¹Kryestu yokarymatxho ryhe, onà wyaro naha. Karyhe roro harha ketxownà, Khoryenkomo. Umuru hona haxa kàwyanye xenytxoho hoye ro keryatxhe, karyhe roro harha. ¹²Umuru yoh me kehtokonye, karyhe roro harha tehxatxhe. Umuru yoh mehra haxa kehtokonye, karyhe roro harha natxhe, moxamo, katxho mehra ro mak tehxatxhe.

¹³Àro wyaro rma àmenhehe, ohyakanye. Khoryenkom muru hona xenye ro komo rma omnyamo. Àro ke àmenhehe, ohyakanye, karyhe roro harha oyehtxoho komo hutwanye ro me oyehtxoho menyè.

Tanhàn hoko kowtà kom yehtoko tårwonàmtxe àhoko katxhàrà on ha.

¹⁴Khoryenkom yakoro kårwonàmna tokonye, oseryehpàrà ro me tehxatxow hamà, àwya koyukuhtor kom hona. Eten kom hok hana, uro ewakryeko tketxow ha, àwya. Àro kom hoko rma konytxetxhe, noro ha, noro yehutwatxho yano me kårwonàmna tokony mak ha.

¹⁵Àro wyaro konytxanye ro kom me thutwetxhe. Àro ke, koyuknye ro kom me xarha thutwetxow hamà. Kårwonàmtoho kom hoye ro kowakryenye ro kom me thutwetxhe.

¹⁶Tanhàn hoko kowtà kom yehtoko, tårwonàmtxe, Khoryenkom yakoro, àhoko. Àwayehkany mehra anhàn yehtoko, ohxe harha neryaha, Khoryenkomo. Àwayehpàn me rma neryaha, kårwonàmtoho kom hoye ro mak ha. Anaro kanhàn komo ymo haxa ryhe, kwayehkany kom me naha. Àro hoko rma, tårwonàmtxe, Khoryenkom yakoro, kahra ro mak wehxaha. ¹⁷Atxke kehtokonye, kanhàn kom hokon me tehxatxow hamà. Anaro, kanhàn komo ymo, kwayehkany kom me rma haxa

naha. Anaro, kanhàn komo rma, kwayehkany kom mehra haxa naha.

¹⁸ Onà ryhe thutwexow hamà. Khoryenkom hokru me konurutxhenye ryhe, kanhàn kom hoko rorohra tehxatxow hamà. Khoryenkom muru ryhe, kuku-runhony kom me naha. Àro ke, keryehokanyehná kom me naha, anhá ymo.

¹⁹ Onà ryhe thutwexow hamà. Khoryenkom hokru me tehxatxow hamà, kàwyamo. Yukryeka hon kom haxa ryhe, anhá ymo mryenon me natxhe, omeroro mak ha. Nyamoro yoh me rma haxa naha, noro ymo.

²⁰ Onà ryhe thutwexow hamà. Khoryenkom muru nomokye hamà. Yaworon xaxa hutwanye ro me ketxownà hamà. Yaworon xaxa yoh me tehxatxhe. Umuru yoh me ryhe tehxatxhe. Txesusu Kryestu yoh me ryhe tehxatxhe. Khoryenkomo ryhe, yaworon me xaxa naha. Karyhe roro harha keny kom me naha.

²¹ Rohokru komo y, eten kom hana oyeryatxow ha, Khoryenkom hona xenyehná me harha. Àro kom hokonohnà ro me ehtxoko.

XOWAWU NMENHOTHO ÀHONANO RMA ON HA.

Ohyaka àmenhehe notxwakomo hyaka katxhàrà on ha.

1 Kryestu mryenon kom yonye ro uro ha. Ohyaka àmenhehe, notxwakomo hyaka. Khoryenkomo nwahanonkatxho rma omoro ha. Ohokru komo hyaka xarha àmenhehe. Oxenye rma haxa wehxaha, yaworo xaxa mak ha. Uro marmahnà, anar komo xarha, oxenye rma haxa natxhe, yaworon xaxa hutwane ro komo rma, omeroro rma. ²Àsok tawro hana, kàhnawonye roro yaworon xaxa yesnàr ke hamà. Kàhyayenye otowhànà roro me naha. Àro hoye ro, oxenye rma haxa amna nay hamà.

³Towahke roro xaxa mpànà naha ha, Khoryenkomo, kyàmkomomo, khokonye. Kàhnàn kom yawo roro xaxa mpànà naha ha. Ohxe roro xaxa mpànà keryatxhe ha, noro ha, kyàmkomomo, Txesusu Kryestu xarha. Kyàmkom muru ryhe noro ha. Àro wyaro ànewakryenàr kom me xaxa mpànà tehxtaxhe ha, yaworon xaxa hokono ro me kehtokony mak ha, osoxe rma haxa kehtokony mak ha.

Oyonkuhtonàr kom hona mpàn xenytxoko katxhàrà on ha.

⁴Ohokru kukuru komo yokaytà wenytxeko. Yaworon xaxa hokono ro me rma haxa natxow hatà. Kyàmkomomo wya, yaworon xaxa hokono ro me ehtxok hampànà, katxho yawo ro rma haxa natxow hatà. Àro ke, teryehorye rma haxa wehxaknano, ekaytà kom hoko.

⁵Àro ke, onà wyaro mpànà àkehe ha, owya, notxwakomo y. Osoxe rma haxa ehtxoko, katxho yawo ro tehtxe. Khananàhtoho kom hoyeno txko rma

àro ha. Àro rma tenytxatxownà, amnyehra, kàwyanye Kryestu yahosàtxhe rma. Onenytxahtorà ro yokarymahra mak wehxaha. ⁶Osox kehtokonye ryhe, Khoryenkomo rwonà yoyuknye ro me tehxtaxow hamà. Noro rwonà ryhe, onà wyaro katxho me rma naha. Osox ehtxoko katxho me rma naha. Àro rma menytxatxownà, amnyehra, owya Kryestu yahosàtxhe rma.

⁷Thenyehra rma haxa natxhe, onkuhtono nyne ro komo. Anaro rha owto ho natxhe, othoyehra mak ha. Toto me nomokye, Txesusu Kryestu, kanyehrà ro me natxhe. Onkuhtono nyne ro komo rma nyamoro ymo ha, Kryestu xanhànà ro komo rma. ⁸Omnyamo ryhe, oyonkuhtonàr kom hona mpàn xenytxoko, àwyanye, amnye towakryetxehkaxem me rma haxa oyesnàr kom horà. Khoryenkomo hyaka ayatamoketxhàyam hoye ro, noro newakryenàr me rma haxa manatxhe hampànà, amnye ha. Noro newakryehtor me haxa oyehtxoho kom hona mpàn xenytxoko. Àro ke, ohxe mpàn ehtxoko, Khoryenkomo newakryenàr me rma haxa oyehtxoho menye.

⁹Kryestu wya khananàhtoho kom yawo rohra harha natxow hamà, anar komo. Anar me thananàhtoho kom yawo ro harha natxow hamà. Khoryenkom yoh mehra natxhe, nyamoro ha. Kryestu wya khananàhtoho kom yawo roro rma haxa kehtokonye ryhe, Khoryenkom yoh me tehxtaxhe. Umuru yoh me xarha tehxtaxhe.

¹⁰Anar me ahananàhnye komo yonytxanyehrà ro me ehtxoko. Ohyakanye omokàtxhenye rma, romàn yaka omoko, kanyehrà ro me ehtxoko, àwyanye. Ohxe hak oynyo, Khoryenkomo, kanyehrà ro me ehtxoko, àwyanye, onkuhtono nyne ro komo wya. ¹¹Àsok tawro hana.

Àro wyaro àwyanye kany me haxa oyehtokonye ryhe, nyamoro wyaro rma rha anàhnohno ynye me manatxow hamà, omnyam xarha.

Romoknàr xe rma haxa wehxaha ohyakanye katxhàrà on ha.

¹² Anaro rha hoko àmenhonàr xe rma wehxaha haryhe, ohyakanye, thenyehra mak ha. Àmenhohra rma wehxaha. Karyehta ke, àmenhotho ke, ekarymanàr xehra rma wehxaha. Amnye

haxa wekarymehe, owyanye, ohyakanye romokàtxhe mak ha. Oyonyàr kom hona ro rma haxa wehxaha. Kosonytxanàr kom hona ro rma haxa wehxaha. Àro ke, romoknàr xe rma haxa wehxaha, ohyakanye, teryehorye rma haxa kesnàr kom horà.

¹³ Ohnàn kom yawo natxow hatà, oyowtà hokru komo. Khoryenkomo nwanonkatxho me rma rha naha, noro ha, oyowtà, notxwakomo.

XOWAWU NMENHOTHO ÀHONAN XARHA ON HA.

Ohyaka àmenhehe Kayu hyaka katxhàrà on ha.

1 Kryestu mryenon kom yonye ro uro ha. Ohyaka àmenhehe, Kayu hyaka. Ronàhnànà ryhe omoro ha. Oxe rma haxa wehxaha, yaworo xaxa mak ha.

²Ronàhnànà y, ohoko kàrwonaha, Khoryenkom yakoro. Apa y, ohxe nora txeryko. Ekeh mehra hak nahko, àkehe, àwya, ohoko. Ohnawo ohxe oyehtx-oho uhutwehe. ³Àsok tawro hana, rowya oyokaytà yonytxanàr ke. Kowtà komo ryhe nomokyatxoko, rohyaka. Onà wyaro nketxoko, ohoko. Yaworono ro me xaxa manaye, ketxoko. Yaworon xaxa hokono ro me rma haxa manaye, ketxoko, ohoko. Àro ke, teryehorye rma haxa wehxaknana, ohoko. ⁴Yaworon xaxa hokono ro me rohokru komo yehtoko ryhe, teryehorye roro rma haxa wehxaha. Rowya àro wyaro ekaytà komo yonytxatxhe rma, teryehorye roro rma haxa wehxaha.

Khoryenkom yanoto komo yakoronomany me tehxorye tehxatxhe katxhàrà on ha.

⁵Ronàhnànà y, kowtà komo makoronomek hatà. Hawana komo rma makoronomek hatà. Kryestu mryenon me xaxa mosonyhek hamà, yaworon me xaxa mak ha. ⁶Amna xe rma haxa nehaknana, Kayu, ketxoko, nyamoro ha, amna wya, tohsamnohsomà ro komo wya.

Àro wyaron komo akoronomako nyhe. Ohyaye àtontokonye, ohxe ànyahtxoko. Àro wyaro, Khoryenkom yanoto komo yakoronomany me tehxorye tehxatxhe. ⁷Àsok tawro hana. Kryestu hyaka atamohxe ryhe tetxow

hamà, nyamoro ha. Khoryenkomo hutwanyehná komo newakryehorà ro me natxow hamà. ⁸Àro ke, nyamoro yowakryenye ro me tehxorye tehxatxhe, kàwyamo. Àro wyaro kehtokonye ryhe, nyamoro yakoronomanye ro me tatamokyatxow hamà, noro hyaka. Yaworon xaxa hokon me tatamokyatxow hamà, kàwyanye nyamoro yowakryentok mak ha.

Txeyotryefes hoko noro yanhànà wekaryemehe katxhàrà on ha.

⁹Ronmenhotho warheko, ohyakanye, àton komo hyaka, tohsamnohsomà ro komo hyaka. Owyanye xenyàr xehra mak nehak hatà, Txeyotryefesà. Ahananàhnye kom me ronyehná ro me nay hamà, noro ha. Ehomnà me rma haxa tesnàr xe nay hamà. ¹⁰Àro ke, ohyakanye romokàtxhe, noro yanhànà wekaryemehe, tohsamnohsomà ro komo wya. Rowàràhyakany me rma haxa nay hatà. Atxke rma haxa nàrwonan hatà, rohoko. Rohok marmahra, anar kom hoko xarha, atxke rma haxa nay hatà. Kowtà komo yowakryehra ro mak nay hatà. Hawana komo yowakryehra ro mak nay hatà. Ewakryehrane ehtxoko, ken xarha tà, Kryestu mryenon komo wya, ewakryenàr xan komo wya. Amna yakoro ohsamnohpànà ro me harha ehtxok hampànà, ken xarha tà, àwyanye, ewakryeny komo wya.

Demetryeyu hoko ohxe rma haxa naha katxhàrà on ha.

¹¹Ronàhnànà y, anhá kom hoko ehohkahnà ro me exko. Enyhoru kom hok haxa ryhe tehohkaxemà ro me exko. Enyhoru hokono ro komo ryhe, Khoryenkom hokru me natxow hamà. Anhá hokono ro kom haxa ryhe, Khoryenkomo ywenyekenò ro me natxow hamà.

¹²Demetryeyu ryhe, ohxe rma haxa naha, mosonà, katxho me naha, omero-

ron komo wya. Yaworon xaxa hokono ro me nay hamà. Ohxe rma haxa naha, kany me rma rha wehxaha, uro xarha, noro hoko. Àro wyaro rowya ekarymatxho rma, yaworo xaxa naha. Àro rma muhutwexow hamà.

**Mexehra romoknàr xe wehxaha
ohyaka katxhàrà on ha.**

¹³ Anaro rha hoko àmenhonàr xe rma wehxaha haryhe, ohyaka, thenyehra mak ha. Àmenhohra rma wehxaha.

Àmenhotho ke ekarymanàr xehra rma wehxaha. ¹⁴ Amnye haxa wekarymehe, owoya, ohyaka romokàtxhe mak ha. Oyonyàr hona ro rma haxa wehxaha. Mexehra romoknàr xe wehxaha, ohyaka. Àtoko rma tosonytxehe.

¹⁵ Apa y, ohxe noro txeryko, àkehe, Khoryenkomo wya, ohoko. Ohnàn kom yawo natxow hatà, onàhnàn komo, tanon komo. Ohnàn kom yawo nay hatà, kasko, ronàhnàn komo wya, àton komo wya, omeroron komo wya.

XUKNASÀ NMENHOTHO ON HA.

Àmenhehe ohyakanye katxhàrà on ha.

1 Xuknasà uro ha. Txesusu Kryestu yanoto uro. Txaku yowtà rma uro. Àmenhehe, ohyakanye. Khoryenkomo nwahanonkatxho omnyamo. Noro nàhnànà rma omnyamo. Kyàmkomo rma noro ha. Okurunhetxhe, Txesusu Kryestu, anhá hona.

² Onà wyaro àkehe, Khoryenkomo wya, ohokonye. Àhnàn kom yawo rma haxa exko, ohxe txetxoko, àxenyè rma haxa exko, àkehe, àwya, ohokonye.

Onà wyaro katxho hok haxa ryhe àmehen hamà katxhàrà on ha.

³⁻⁴ Ronàhnàn komo y, àmenhonàr xe rma haxa wehxaknan haryhe, ohyakanye. Àsok hana konyhoryetxownà ha, Khoryenkom ha, katxho hoko rma àmenhonàr xe wehxaknan haryhe, ohyakanye. Àro wyaro katxho hokohra haxa àmenhen hamà. Anar me katxho hok haxa ryhe àmenhen hamà, ohyakanye. Àsok tawro hana. Ohyakanye nomokyatxok hatà, anar me ahananàhnye komo. Anar me harha amna ahananàhyatxhe, kahra mak natxhe, oyonkuhtonàr kom horà. Àsok hana natxow ha, nyamoro ha. Ukurunkahnà me Khoryenkomo yonyhera natxow hamà. Onà wyaro kany me natxhe. Kano me ronye rma teryehotatxe, àsok maken kom hoko, kany me natxhe. Àsok maken kom hoko rma kehtokonye, towahke rma naha, Khoryenkomo, khokonye, kany me natxhe. Toyukhoryehra haxa we naha ha, kany me xarha natxhe, Txesusu Kryestu hoko. Kohkomo rma noro ha. Khananàhnye ro komo rma noro

ha. Anaro ehxera ro mak naha. Noro hoko rma, toyukhoryehra haxa we naha ha, kany me natxhe, nyamoro ha. Tanàhnohsom me manatxhe hampànà, katxho me rma natxow hamà. Amnyehra rma haxa àro wyaro nkekonà rma, Khoryenkomo, àhokonye.

Àro ke, onà wyaro katxho hok haxa ryhe àmenhen hamà, ohyakanye. Nyamoro ameryekatzoko, katxho hok haxa àmenhehe. Khananàhtoho komo ryhe, yaworo xaxa naha, katxok xaxa mak hampànà, katxho hoko xarha àmenhehe, ohyakanye. Àsok tawro hana. Tàmryenon me khananàhpotxownà, Khoryenkomo, tanoto komo wya, àro yawo roro kehtxoho menyè.

Amnyehran heno komo yanàhnohtoho yokarymatxhàrà on ha.

⁵ Amnyehran heno komo yokarymanàr xe wehxaha, owyanye. Nyamoro heno muhutwetxhe rma. Menytxatxehkatxownà rma. Uhutwahkahpàra rma oyesnàr komo xe wehxaha. Àro ke wekarymehe, owyanye.

Àsok hana nehxatxkon ha, Ehsayewyana heno kom ha. Exet yamtar hoye Khoryenkomo nenampatakatzho me nehxatxkon heno hatà. Àxanhàn komo hyaye natxownà hatà, Khoryenkomo. Amnye, Khoryenkom hona xenyhera harha nehxatxkon hatà, ukukuru heno komo. Nyamoro heno rma yanàhnohtàkay hatà, Khoryenkomo.

⁶ Àsok hana nehxatxkon ha, kahe yawonotho komo xarha, Khoryenkomo yanototho kom ha. Khoryenkom yano me ehonomnà me nehxatxkonà htex hakahpa tà. Kahe yawo Khoryenkom yanoto me nehxatxkonà htex hakahpa tà. Amnye, Khoryenkom yanoto me

tesnàr komo xehra harha nehxtaxkon hatà, ukukuru heno komo. Tano me ronye rma nomohtxownà hatà, kahe yaye. Àro ke, nyamoro heno xarha yanàhnohye hatà, Khoryenkomo. Yuh-nayen hona netxownà hatà, awarànà ymo waka rma hatà. Yawaka ke asohtoxemo komo wyaro, àto roro natxow hatà, wahanonkano ynye yomokhàra ro rma haka. Tomohtoho yawasànà ymo ho nanàhnohtàketxhe hampànà.

⁷Àsok hana nehxtaxkon ha, Soknoma hon heno kom ha, Komoha hon heno komo xarha, nyamoro hoyen heno komo xarha, anaro rha owto hon heno komo rma. Atxke rma rha nehxtaxkon hatà, nyamoro heno xarha. Toto kukmanàr hoko rma haxa nehxtaxkon hatà. Kàrà rye rma othoko rma haxa nehxtaxkon hatà. Àro ke, nyamoro heno xarha yanàhnohye hatà, Khoryenkomo. Weheto ymo ke nanàhnohtxownà hatà, ewehpànà roro ymo wyaron ke hatà. Àro wyaro anhàtho komo yanàhnohye ro me nehutwamohsekon hamà, Khoryenkomo, kàwyanye.

Atxke rma rha natxhe anar me ahananàhnye komo katxhàrà on ha.

⁸Nyamoro heno wyaro, atxke rma rha natxhe, anar me ahananàhnye komo. Kosenyetno, ketxhe. Àro hoye ro tanhàn kom hoko natxhe. Àro wyaro natanàhnohyatxhe. Ehomnà komo xanomkahnohyatxhe xarha. Kahe yawon komo wàràhyaketxhe xarha. ⁹Nyamoro wyarohra mak nehakon hatà, Mekewu, kahe yawon kom yohà ymo. Worokyamo yohà ymo wàràhyakahra nexey hatà. Àsok hana natameryekatxownà ha, worokyamo yohà ymo, Mekew yakoro. Natameryekatxownà hatà, Moyses heno hok hatà, ekehàthàr heno yanàr hok hatà. Noro ymo wya tameryekantoko rma, noro wàràhyakahra rma nexey

hatà, Mekewu. Tanàhnohsom me yxak manaha hampànà kahra rma nexey hatà, àwya. Onà wyaro marma nkay hatà. Kohkom hak oyoonyo, kay marma hatà. ¹⁰Kahe yawon kom yohà ymo wyarohra mak natxhe, nyamoro ha, anar me ahananàhnye komo. Wàràhyakano yeryatxhe. Tàywenyeke tehtxoho kom hoye ro, wàràhyakano yeryatxhe. Onokna komo wyaro, yaworo ehutwahra ro mak natxhe ha. Nyamoro wyaro teryehotatho kom hoye ro nehohketxhe, tano me rony mak ha. Àro hoye ro, tomtatkaxem me natxhe hampànà.

¹¹Khoryenkomo nanàhnohrà me natxhe hampànà. Kayen heno wyaro Khoryenkomo yoyuknyehná ro me natxhe. Barayaw heno wyaro xarha, tàtxenyerun komo yahosnàr horà yaworohra ahananàhyatxhe. Korye heno wyaro xarha, Khoryenkom yanoto komo yanweknye ro me natxhe. Àro ke, noro heno wyaro tanàhnohsom me rma rha natxhe hampànà, nyamoro xarha, anar me ahananàhnye komo.

¹²Osox oyehtxoho kom hoye ro emtakmaxe mohsamnohyatxow hamà, omnyamo. Ayakoronye nemtakmetxow hamà, nyamoro. Ohyawonye tehtokonye, buryenkemà wyaro atxke tonyxem me natxhe. Tweromra ro mak natxhe. Àto rye rma newatxaryketxhe, wok yonàr hoko, tanhàn kom hoko xarha. Thokonye rma haxa neryehotetxhe roro mak ha. Omokhàra tuna yehtokono wyaro natxhe. Atxowowo ymo wya awarànà yanàtoko, omokhàra rma nay hamà, tuna. Yukryeka tukryemahra nay hamà. Àro wyaro rma rha toto komo yowakryehra natxhe, nyamoro ha, anar me ahananàhnye komo. Natàtho wayehsaho wyaro xarha natxhe. Ehetawawo rma, etetahra rma nay hamà, natàtho, àwayehsah kaxe. Àro

ke twakaxem me nay hamà. Ehxera harha nay hamà. Àwakaxaho rma, asako ro àwayehsaho wyaro nay hamà. Àro wyaro rma rha, toto komo yowakryehra natxhe, nyamoro ha, anar me ahananàhnye komo. ¹³Kahxe ymo yakronà wyaro atxke rma haxa tonyxem me naha, anhànàthàymo. Xeryko yotowrà wyaro xarha natxhe. Totowàtxhe rma, nosomtatken hamà, xerykotho. Awaràn waw harha nay hamà. Àro wyaro rma rha, yuhnayen hona texem me natxhe hampànà, nyamoro heno, anar me ahananàhnyenhàymotho. Awarànà ymo wawo roro rma natxhe hampànà, meya roro mak ha.

¹⁴Nyamoro heno yanàhnohtoho rma yokarymay hatà, Enoke heno. Amnyehran heno rma haxa mok nehakon hatà, noro heno. Aknaw heno yohamàthàymo ryhe, osomahyaka nenutxownà hatà. 6 heno kom mahyaka ryhe nenuruy hatà, Enoke heno. Àro wyaro amnyehra rma haxa enusaho rma, onà wyaro nkekon hatà, Khoryenkomo nhutwamohsotho yano me hatà.

Enytxatxoko. Amnye nomokyaha hampànà, Kohkomo. Tanoto kom yakoro nomokyaha hampànà. Kahe yawon kom yakoro rma, enyhoru ro kom yakoro rma, thenyehnà kom yakoro rma, nomokyaha hampànà. ¹⁵Wahanonkatxehkano yxe nomokyaha hampànà. Tanàhnohsom me manatxhe hampànà kaxe nomokyaha hampànà, anhàtho komo wya. Atxke rma haxa mehxtatxonà. Ukurunkahnà me Khoryenkom yonyhera ro mak mehxtatxonà, kehe hampànà, àwyanye. Noro màwàràhyaketxonà rma haxa mak ha. Àro ke, tanàhnohsom me manatxhe hampànà, kehe

hampànà, Kohkomo, anhàtho komo wya.

Àro wyaro rma nkekon hatà, Enoke heno. Àro wyaro tàwya tatoko, anar me ahananàhnye kom hoko àro wyaro nkekon heno hamà.

¹⁶Àsok hana natxow ha, nyamoro ha, anar me ahananàhnye komo. Anar kom hoko nàrwonatxhe roro rma haxa, eryehohra tesnàr kom ke. Tehohkatxho kom hoye ro tanhàn kom hoko rma haxa natxhe. Ahananàhnye komo ryhe uro ketxhe rma haryhe. Toto komo yowakhetxhe, nyamoro newakryenàr me tesnàr kom horà. Àro wyaro rma natxhe, nyamoro ha, anar me ahananàhnye komo.

Khananàtho kom yawo ro haxa ehtxoko katxhàrà on ha.

¹⁷Ronàhnàn komo y, onà wyaro haxa ehtxoko, omnyam ha. Kohkom yanoto komo rwonà hutwahkahpàrà ehtxoko. Txesusu Kryestu nànyaketxho ro komo rma nyamoro ha. ¹⁸Onà wyaro nketxkonà, owyanye. Amnye, Kohkom yomohtoho hahnok ehtoko, oyownohyatxhe hampànà, anhàtho komo, ketxkonà. Tehohkatxho kom hoye ro, tanhàn kom hokono ro me natxhe, nyamoro ha, Khoryenkomo xanhàn kom kaxe. Oyownohyatxhe hampànà, ketxkonà, owyanye, Kohkomo nànyaketxho ro komo.

¹⁹Àsok hana natxow ha, nyamoro ha, anhàtho kom ha. Àto ryehra harha Kryestu mryenon komo yeryatxow hamà, anar me harha tàwyanye àhananàhrà kom ke. Teryehotatho kom hoye ro atxke natxhe, tano me rony mak ha. Khoryenkom yokato yoh mehra ro mak natxhe ha.

²⁰Ronàhnàn komo y, nyamoro wyarohra ehtxoko, omnyam ha. Khananàtho kom yawo ro haxa ehtxoko. Enyhoru ro yawo ro haxa

ehtxoko. Àro hoye ro ehananàhtxoko. Khoryenkom yokato nakoronomanàr me orwonàmtxoko, Khoryenkom yakoro.²¹ Khoryenkom yoyuknye ro me ehtxoko, oxenye ehtxoho hutwanye roro me oyehtxoho menye. Kohkom yomoknàr hona ro ehtxoko. Kàhnàn kom yawo rma haxa tehtxoho hoye ro, karyhe roro keryatxhe, Kohkomo, Txesusu Kryestu. Àro wyaro àwya oytxoho kom hona ro ehtxoko.

²²Anar me rha tehtwaxem me natxow hamà, anar komo. Àhnàn kom yawo rma haxa ehtxoko.²³ Ukurunhotxoko, Khoryenkomo wya anàhnohà kom hona. Àsok tawro hana. Weheto hona toto tkurunhetxow hamà. Weheto waye towyatxow hamà, kàwyanye ukurunhotho me. Àro wyaro rma rha, nyamoro ukurunhotxoko, Khoryenkomo wya anàhnohà kom hona. Anar komo, atxke rma haxa natxhe. Nyamoro hnàn yaw xarha ehtxoko. Anhàn komo xehra mak ehtxoko. Àsok hana nay ha, kwomunuthuyam ha. Buryenke ehtoko, atxke tonyxem me nay hamà. Àxehra tehxtatxow hamà. Àro wyaro rma rha, nyamoro yanhàn xehra ehtxoko. Àro hona mpàn xenytxoko. Nyamoro haxa

ryhe akoronomatxoko, àhnàn kom yawo oyesnàr kom ke.

Ohxe xaxa naha katxho roro me hak nahko Khoryenkomo katxhàrà on ha.

²⁴Àsok hana nay ha, Khoryenkom ha. Okurunhony kom me nay hamà, ayanhàn kom hokohra oyehtxoho menye. Onà wyaro oynye kom me xarha naha, amnye. Ayaryatxhe ha, tàhyaka. Ohxe xaxa tonyxemà ro me noro menyatxhe. Teryehorye rma haxa manatxhe ha. Atxke naha, mosonà, katxho mehàrà ro mak manatxhe ha. Àro wyaro oyeryatxhe ha, noro ha, amnye ha.

²⁵Towenyxa mak naha, Khoryenkomo. Anaro ehxera ro mak naha. Konyhoryeny kom me naha, Txesusu Kryestu wayehrà ke, Kohkomo rma wayehrà ke. Ohxe xaxa naha, katxho roro me hak nahko. Kàkayaryet komo ryhe noro ha, Kohkomo rma. Ehomnà xaxa rma noro ha, katxho roro me hak nahko. Àro wyaro katxho roro me rma nehxonà, amnyehra, kakàhtohrane rma hak tehtok mak ha. Àro wyaro katxho roro me rma hak nahko, amnye rma, amnye xarha, meya roro rma haxa mak ha. Àro wyaro hamà tkatxe.

TÀNENYETXHÀR HOKO XOWAWU NMENHOTHO ON HA.

Ronenyetxho rma wekarymehe katxhàrà on ha.

1 Àsok hana tehxtaxow ha, amnye ha. Amnye kehtxoho komo rma hutwahra tehxtaxow hamà. Uhutwahnà rotho rma hutwamohsoy mak ha, Khoryenkomo. Txesusu Kryestu wya htzero hutwamohsoye. Tanoto komo wya xarha uhutwamohsonàr xe nehkakon hamà. Àro ke, nenyhoye, Txesusu Kryestu, rowya. Xowawu ryhe uro, Txesusu yanoto rma. Rohyaka rma kahe yawono nyakye. Tanoto rma nyakye, rohyaka. Noro ryhe, amnye kehtxoho komo yonyhoye, rowya. Rosenyetnàrà wyaro rma wenyeye.

²Ronenyetxho rma wekarymehe, on yawo, rokaryehtan yawo. Amnye kehtxoho komo rma, Khoryenkomo nhutwamohsotho rma, Txesusu Kryestu nekarymatxho rma, omeroro rma wekarymehe, on yawo. ³Tàrwonàhyamaxem me rma naha, onà, Khoryenkomo nhutwamohsotho rma. Tàrwonàhyamaxem me naha, Kryestu mryenon komo nenytxanàr me. Àrwonàhyamany komo rma, towakryexem me mpànà natxhe ha. Enytxany komo xarha, towakryexem me rma rha mpànà natxhe ha. Ronmenhotho yawo ro tehtokonye, eyuknye ro me tehtokonye, towakryexem me mpànà natxhe ha. Ronenyetxho ryhe, mexehra kohoryatxhe hampànà.

Ohyakanye àmenhehe 7 me owto hon komo hyaka katxhàrà on ha.

⁴Xowawu uro ha. Ohyakanye àmenhehe, Kryestu mryenon komo hyaka, Aaseya yamtar hon komo hyaka, anato

rha tohsamnohsomà ro komo hyaka, 7 me owto hon komo hyaka.

Onà wyaro àkehe, Khoryenkomo wya, ohokonye. Towahke exko, nyamoro hoko, ohxe ttextxoko, àkehe, àwya, kyàmkomo wya rma, ekato wya xarha, umuru wya xarha, ohokonye.

Àsok hana nay ha, kyàmkom ha. Tehxemà ro me nay hamà, amnyehra ehxahonhàrà ro rma, amnye tehxemà ro xarha. Àsok hana nay ha, Khoryenkomo yokato ha. Ohyakanye ànyahxah me nay hamà. 7 me owto hon komo hyaka ànyahxah me rma nay hamà. Noro rma, kyàmkomo hyawo roro rma naha. Noro yahonà ymo yakratawo roro rma naha. ⁵Àsok hana nay ha, Txesusu Kryestu ha. Khoryenkomo rwon yawo ro ekarymany me nay hamà. Noro htzero nasànàmye, àwayehxemo kom waye. Anaro rha toto kayaryet kom yoh me naha, noro ha.

Noro rma, kxenyè rma haxa nay hamà. Kanhànàthàyamò hyaye kowtxownà, tekamsuhkanàr ke. ⁶Khoryenkomo mryenon me harha ketxownà. Tàyàm yanoto ro me harha ketxownà, Khoryenkomo màn yonye ro heno komo wyaro mak ha. Àro wyaro rma thoryen yanoto me harha ketxownà, Txesusu Kryestu. Àro ke, onà wyaro katxho roro me hak nahko, noro ha. Ehomonnà me xaxa naha, omeroron kom yoh me xaxa naha, katxho roro me hak nahko. Àro wyaro hamà tkatxe.

⁷Noro ryhe nomokyaha hampànà. Kahrutun wawo nomokyaha hampànà. Noro yonyatxhe hampànà, omeroron komo. Noro yamoyathonyenhàyamotho rma nenyatxhe hampànà. Tàwyanye noro yonyetoko rma, nàratetxhe mak hampànà, toto komo, anaro rha yana komo, omeroro. Àro wyaro xaxa mpànà nomokyaha ha. Àro wyaro hamà tkatxe.

⁸Onà wyaro nkehe, Khoryenkomo, Kohkomo rma. Tehxemà roro rma haxa uro, kehe. Amnye rma naye rma hamà.

Amnyehra nehxakonà rma hamà. Amnye naye rma hamà. Ehomnà xaxa rma noro hamà.

Xowawu wya toto wyarono yonyetxhàrà on ha.

⁹Xowawu uro, oyowtà komo rma. Owyaronye rma rha, Txesus yoh me wehxaha. Àro hoye ro, owyaronye rma rha teryewhamnòhsom me wehxaha. Khoryenkom yowto hon me ryesnàr hona ro mak wehxaha, owyaronye rma rha. Àro hoye ro, ohsànàhpàrà rma wenàmýaha, owyaronye rma rha.

Àsok hana wehxakon ha. Watxa ymo yaka ahryemxah me wehxakonà. Eryetarà ymo ho wehxakonà, Patmos ho rma. Àro wyaro ahryemxah me wehxakonà, rowya Khoryenkomo rwonà yokarymanàr ke, rowya Txesusu yokarymanàr ke. ¹⁰Àto ryehtoko, Khoryenkom yokato yoh me rma haxa wexey harha, rosenyetràrà wyaro mak ha. Domenku ho ryhe, Kohkom yawasàn ho rma, kosenyehyakonà wyaro, Khoryenkom yokato yano me mak ha. Teryewrye ro toto rwonà wyarono wenytxaye. Romkaye nehxakonà. Waxuru ymo yoruru wyaro nehxakonà, roneytxanàr me.

¹¹Onà wyaro nkekonà. Eten kom hana menyan ha, kekonà, rowya. Àro rma àmenhoko, onenyàrà rma, akaryehtan yawo, kekonà. Onmenhothàrà rma marhehe ha, romryenon komo hyaka, anato rha tohsamnòhsomà ro komo hyaka rma, 7 me owto hon komo hyaka rma, Ehfesu hon komo hyaka rma, Esmehna hon komo hyaka xarha, Pehkamu hon komo hyaka xarha, Txyatxera hon komo hyaka xarha, Sahdes hon komo hyaka xarha, Feraknerfeya hon komo hyaka xarha, Rawdeseya hon komo hyaka xarha. Nyamoro hyaka rma marhehe ha, onmenhothàrà, kekonà, rowya.

¹²Àro wyaro nàrwonakonà, rakoro. Àro ke keramaye, noro yonyàr horà. Ryeramatxhe rma, weyu yahonà wenyeye. 7 me nehxakonà, uru yakàhtosaho. ¹³Àro yamrakatawo nehxakonà, toto wyarono. Thononke nehxakonà, kawono ymo ke. Tawrutamxe nehxakonà, uru kahsah ke. ¹⁴Buknye rma haxa nehxakonà, àhpòtxe. Mawrà wyaro rma haxa buknye nehxakonà. Weheto noruknuru wyaro nehxakonà, enuru. ¹⁵Yawaka wyaro nehxakonà, àhrorà, enyhoryexaho wyaro, weheto waka txexaho wyaro. Kahxe ymo yoruru wyaro nehxakonà, àrwonà, thenyehra mak ha. ¹⁶Emyawo nehxakonà, xeryko, 7 me. Howehenohnà ke nahohsakonà. Àmtaye rma nahatakekonà, katxfefara wyarono, tàyokemà wyarono, tahyayokemà wyarono. Onkaxnyo nyne me rma haxa nehxakonà, empatarà, kamàmà thataw ehtokono wyaro mak ha.

¹⁷Àro wyaro rowya noro yonyetxhe rma, kehurkaye, akreataka. Rowayehrà wyaro rma kehurkaye, roseryehrà. Rahosà y mak ha, noro, tamor ke, howehenohnà ke.

Onà wyaro nkekonà, rowya. Oseryehpàrà exko, kekonà. Oseryehpàrà exko. Tehxemà ro uro. Amnyehra ehxahonhàrà ro rma uro. Amnye tehquemà ro rma uro, kekonà. ¹⁸Karyheno roro rma uro. Kwayehye. Àwayehsahonhàrà rma, karyhe roro harha wehxaha, meya roro mak ha, kekonà. Toto komo wayehtoho yoh me wehxaha. Àwayehxemo kom yosarà onà katxho yoh me wehxaha. Àsoken me hana nay ha, xafe ha. Ahunon nyne me nay hamà. Ahurmakano nyne me xarha nay hamà. Àro wyaro rma rha, àwayehxemo kom yoh me wehxaha, kekonà. Onà wyaro kany me wehxaha, àhokonye. Nahatakatxow haka, àwayehpànà ro me harha tehtxoho menyé,

kany me wehxaha, anar kom hoko. Ahatakahra hak nahtxoko, tanàhnohsomà ro me tesnàr kom ke, kany me xarha wehxaha, anar kom hoko, kekonà.

¹⁹ Àro ke, onenyàrà àmenhoko, kekon xarha. Amnye rma toto kom yehtxoho wenyhehe, owoya. Àro rma àmenhoko, kekonà. Amnye toto kom yehtxoho xarha wenyhehe, owoya. Àro xarha àmenhoko, kekonà. ²⁰ Xeryko menyo hamà, 7 me, romyawo, howehenohnà yomyawo. Uhutwakra mahko hamà. Uhutwamohsos haka, owoya, kekonà. Kahe yawon kom kuknon me naha, xeryko. Romryenon yonye ro komo rma kuknon me naha. 7 me owto hon kom yonye ro me natxhe, nyamoro ha, 7 komo rma rha. Nyamoro kuknon me rma naha, xeryko, 7 me rma rha, kekonà. 7 me weyu yahon xarha hutwakra rma rha mahko hamà. Uru yakàhtosaho rma hutwakra mahko hamà. 7 me owto hon kom kuknon me rma naha, weyu yahonà, 7 me rma rha. Anato rha tohsamnohsomà ro komo rma kuknon me naha kekonà, rowya.

Rorwonà àmenhoko Ehfesu hon komo hyaka katxhàrà on ha.

2 Onà wyaro nkekon xarha, noro ha, rowya. Rorwonà àmenhoko, Ehfesu hon komo hyaka, nyamoro yonye ro hyaka rma, kekonà. Onà wyaro kasko, àwyanye, owoya àmenhonàr me. Ayakoronye nàrwonan hatà, xeryko yahosnye, kasko. 7 me ahosnye me naha, tamor ke, howehenohnà ke, kasko. 7 me weyu yahon yamrakatawo nataryeknohyaha, kasko. Uru yakàhtosah yamrakatawo rma nataryeknohyaha. Noro rma nàrwonan hatà, ayakoronye, kasko, Ehfesu hon komo wya, kekonà, rowya.

² Onà wyaro oyehtxoho komo hutwen hatà, kasko, àwyanye. Tamotohso ro matamohtxownà hatà, àhyaka, kasko. Anar komo wya oyerewhamnohnà-

tokonye, menàmtxownà hatà, ohsànàh-pàra rma hatà, kasko, àwyanye. Atxke anar kom yehtoko, enytxahranye man-atxow hatà, kasko. Onà wyaro kany komo hutwanàr xe mehxtxkon hatà. Amna ryhe, Kryestu nànyaketxho me amna naha, kany komo rma hutwanàr xe mehxtxkon hatà. Yaworo katà, yaworohra haxa katà, àro wyaro nketxowà, moxamo, màketxkon hatà, kasko. Àro ke, yaworohra kany me menyhotxownà hatà, kasko, Ehfesu hon komo wya, kekonà, rowya. ³ Ohsànàhpàra rma menàmyatxow hatà, àmryenon me oyesnàr kom ke hatà, kasko, àwyanye. Tamotohso ro menàmyatxow hatà. Tamotohsomà rma, noro hnànkanyehná ro me rma manatxow hatà. Àro wyaro ohxe oyehtxoho komo hutwen hatà, kasko, àwyanye.

⁴ Atxke oyehtxoho komo xarha hutwen mak hatà, àsok tawro hana, noro xehra harha oyesnàr kom ke hatà, kasko, àwyanye. Amnyehra noro xe rma haxa mehxtxkon hatà, àro wyaro àxehra harha manatxow hatà, kasko, Ehfesu hon komo wya, kekonà, rowya. ⁵ Àx oyexetxhàyamotho uhutwatxok harha tà, kasko. Anar me harha ayanhànàthàyamo xenytxok hatà, kasko. Eyuknye ro me harha ehtxok hatà, kasko, àwyanye. Eyukhura rma oyehtokonye, anar me harha ayanhànàthàyamo yonyhera rma oyehtokonye, ayanàhnohsonye nomokyan hatà, kasko, àwyanye. Weyu yahonàtho yowyan hatà, okuknonàthàyamo rma yowyan hatà, àmryenon me ohsamnohpàra harha manatxow hatà, kasko, Ehfesu hon komo wya, kekonà, rowya.

⁶ Onà wyaro haxa ryhe ohxe man-atxow hatà, kasko, àwyanye. Noro wyaro rma rha, Nekoraytas komo yanhàn xehra manatxow hatà. Atxke exetx-

hàyamo xehra manatxow hatà, àwyaro rma rha, kasko, àwyanye.

⁷Thanak oyehtokonye, Khoryenkom yokato enytxatxok hatà. Noro ryhe nàrwonan hatà, anato rha tohsamnohsomà ro kom yakoro. Noro rma enytxatxoko, kasko, àwyanye.

Anhà yarymanyenhàr me oyehtokonye, karyhe roro overyatxow hatà, Khoryenkom. Noro yowto ho nay hatà, natà wyarono. Àro yeherà ryhe, ohxe rma haxa nay hatà. Karyhe roro oynye kom me nay hatà. Àro hoye rma menahyatxhe xaxa hampànà, karyhe roro oyehtxoho menye, anhà yarymanyenhàr me oyehtokony mak ha, kasko, Ehfesu hon komo wya. Àro wyaro katxho rma àmenhoko, àhyakanye, kekonà, rowya.

Rorwonà àmenhoko Esmehna hon komo hyaka katxhàrà on ha.

⁸Onà wyaro nkekon xarha, noro ha, rowya. Rorwonà àmenhoko, Esmehna hon komo hyaka xarha, nyamoro yonye ro hyaka rma, kekonà. Onà wyaro kasko, àwyanye, owya àmenhonàr me. Ayakoronye nàrwonan hatà, amnyehra ehxahonhàrà ro rma, amnye tehxemà ro rma, kasko. Noro rma wayehye. Àwayehsahonhàrà rma, karyhe harha nexey hatà. Noro rma nàrwonan hatà, ayakoronye, kasko, Esmehna hon komo wya, kekonà, rowya.

⁹Onà wyaro oyehtxoho komo hutwen hatà, kasko, àwyanye. Teryewhamnohsom me rma haxa manatxow hatà. Àtxenyerumra rma haxa manatxow hatà. Àtxenyerumnu rma, towakryexem me rma manatxow hatà, kasko, àwyanye. Owàràhyaketxow hatà, anar komo. Xuknewyana ryhe amna, Khoryenkomo mryenonà rma, kany me rma natxow haryhe tà, nyamoro ha. Àmryenon mehra mak natxow hatà. Tohsamnohnàtokonye,

Satanasà ymo mryenon me haxa nohsamnohyatxow hatà, nyamoro ha, owàràhyakany komo, kasko, Esmehna hon komo wya, kekonà, rowya.

¹⁰Teryewhamnohsom me rye rma manatxow hatà. Oseryehpàrà mak ehtxok hatà, kasko, àwyanye. Worokyamo yohà ymo yano me tahryemxem me natxow hatà, okukuthuyamo, watxa ymo yaka. Àro wyaro rma tkukmaxem me natxow hatà, Kryestu hona xenyhera harha esnàr kom horà hatà, kasko, àwyanye. Teryewhamnohsomà rma, 10 me nenmahyatxow hatà. Noro hona roro rma hak nahtxok hatà, twayehkaxe ro. Thona roro rma ehtokonye, karyhe roro harha neryatxow hatà, noro ha, kasko, àwyanye. Àsok hana torokomaxem me natxow ha, otkukmaxemo komo, anar komo yarymanyenhàyamo. Torokomaxem me natxow hamà, tàwyanye arymanàr kom ke. Àro wyaro rma rha, karyhe roro texem me natxow hatà, nyamoro ha, tàwyanye anhà yarymanàr ke, kasko, Esmehna hon komo wya, kekonà, rowya.

¹¹Thanak oyehtokonye, Khoryenkom yokato enytxatxok hatà. Noro ryhe nàrwonan hatà, anato rha tohsamnohsomà ro kom yakoro. Noro rma enytxatxoko, kasko, àwyanye.

Anhà yarymanyenhàr me oyehtokonye, anàhnohtàkahnà me manatxow hatà. Awayhàtxhenye rma, anàhnohtàkahnà me manatxow hatà, anhà yarymanyenhàr me oyehtokony mak ha, kasko, Esmehna hon komo wya. Àro wyaro katxho rma àmenhoko, àhyakanye, kekonà, rowya.

Rorwonà àmenhoko Pehkamu hon komo hyaka katxhàrà on ha.

¹²Onà wyaro nkekon xarha, noro ha, rowya. Rorwonà àmenhoko, Pehkamu hon komo hyaka xarha, nyamoro yonye

ro hyaka rma, kekonà. Onà wyaro kasko, àwyanye, owoya àmenhonàr me. Ayakoronye nàrwonàn hatà, katxfara wyaron yohà, tàyokemà wyaron yohà, tahyayokemà wyaron yohà, kasko, Pehkamu hon komo wya, kekonà, rowya.

¹³ Onà wyaro oyehtxoho komo hutwen hatà, kasko, àwyanye. Oyowto kom ho natxow hatà, Satanasà ymo mryenon komo, kasko. Nyamoro yoh me nay hatà, noro ymo ha. Àwawonye rma manatxow hatà, omnyamo. Àwawon komo rma, Txesusu mryenonà ryhe amna kany me rma manatxow hatà, kasko, àwyanye. Txesusu hona rma menyatxow hatà. Antxepas heno yotahatxownà hatà, oyowto hon komo, Satanasà ymo mryenon komo. Noro heno rma, Txesusu yokarymany me nehxakon hatà. Noro rwon yawo ro rma haxa nehxakon hatà. Àwyanye noro heno yotahatxhe rma, Txesusu hona rma menyatxkon hatà, omnyamo, kasko, Pehkamu hon komo wya, kekonà, rowya.

¹⁴ Atxke oyehtxoho komo xarha hutwen mak hatà, àsok tawro hana, anar me ahananàhyatxow hatà, okukuru komo, kasko, àwyanye. Barayaw heno wyaro atxke ahananàhyatxow hatà. Noro heno ryhe, Barake heno hananàhye hatà. Àro hoye ro, Ehsayewyana heno komo yonkuhtohoy hatà, Barake heno wya. Àro hoye ro atxke harha nehxatxkon hatà, Ehsayewyana heno komo, kasko, àwyanye. Barake heno komo horyenà ro kuknon hok harha nehxatxkon heno hatà. Woto anhá ymo yonyetxkon heno hatà. Àhoryenà ro kom kuknonà wya tàmsahotho hoye rma nonyetxkon heno hatà. Anaro rha wos hoko xarha nehxatxkon heno hatà. Àro wyaro rma rha manatxow hatà, okukuru komo wya ahananàhrà kom ke hatà,

kasko, Pehkamu hon komo wya, kekonà, rowya. ¹⁵ Anar komo xarha, okukuru komo rma, Nekoraytas komo nhananàhrà ro me natxow hatà. Nyamoro wyaro atxke ahananàhyatxow hatà, kasko, àwyanye. ¹⁶ Àro ke, anar me harha ayanhànàthàyamo xenytxok hatà. Atxke roro rma oyehtokonye, ayanàhnohnye kom me nomokyan hatà, Txesusu, mexehra hatà, kasko, àwyanye. Okukuthuyamo yarymanàr hoko ehxe nomokyan hatà. Tàyehrye ke, katxfara wyaron ke rma, tàmtaye tahatakaxem ke rma, narymetxow hatà, kasko, Pehkamu hon komo wya, kekonà, rowya.

¹⁷ Thanak oyehtokonye, Khoryenkom yokato enytxatxok hatà. Noro ryhe nàrwonàn hatà, anato rha tohsamnohsomà ro kom yakoro. Noro rma enytxatxoko, kasko, àwyanye.

Anhá yarymanyenàr me oyehtokonye, onà wyaro oyowakryetxow hatà, Txesusu. Anar me anyahmetxow hatà, mana wyaron ke, xenyhenà rotho ke, kahe yawon ke, kasko, àwyanye. Tohu txko xarha yàmyan hatà, owoyanye. Buknyemà txko rma yàmyan hatà. Àro hoko rma àmenhosaho menyatxow hatà. Anaro oyosot komo rma menyatxow hatà, anar komo nhutwahtorà rma hatà, omnyam marma onhutwanàr komo rma hatà. Àro wyaro oyowakryetxow hatà, Txesusu, anhá yarymanyenàr me oyehtokony mak ha, kasko, Pehkamu hon komo wya. Àro wyaro katxho rma àmenhoko, àhyakanye, kekonà, rowya.

Rorwonà àmenhoko Txeyatxera hon komo hyaka katxhàrà on ha.

¹⁸ Onà wyaro nkekon xarha, noro ha, rowya. Rorwonà àmenhoko, Txeyatxera hon komo hyaka xarha, nyamoro yonye ro hyaka rma, kekonà. Onà wyaro kasko, àwyanye, owoya àmen-

honàr me. Ayakoronye nàrwonan hatà, Khoryenkom muru. Noro yonuru rma, weheto noruknuru wyaro naha. Àhrorà xarha, yawaka wyaro naha, enyhoryex-aho wyaro rma, weheto waka txex-aho wyaro rma. Noro rma nàrwonan hatà, ayakoronye, kasko, Txeyatxera hon komo wya, kekonà, rowya.

¹⁹ Onà wyaro oyehtxoho komo hutwen hatà, kasko, àwyanye. Noro xe rma haxa manatxow hatà. Noro hona rma haxa menyatxow hatà. Noro hyaka rma haxa matamokyatxow hatà. Anar komo wya oyerewhamnohnàtokonye, menàmyatxow hatà, ohsànàhpàra rma, kasko, àwyanye. Àro wyaro ohxe mehxtatkon hatà, amnyehra. Amnye rma ohxe nyhe manatxow hatà, kasko, Txeyatxera hon komo wya, kekonà, rowya.

²⁰ Atxke oyehtxoho komo xarha hutwen mak hatà, àsok tawro hana, awawonye rma wosà ymo yesnàr ke hatà. Xesakmew heno wyaro rma rha, atxke rma haxa nay hatà, awawonyeno ymo, kasko, àwyanye. Noro ymo nyakhera mak manatxow hatà, ohyayenye. Noro ymo rma, Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro ryhe uro kany me rma nay haryhe tà. Anar me mak ahananàhyatxow hatà, noro ymo, kasko, àwyanye. Txesus yanoto komo rma yonkuhten hatà, tàwya ahananàhrà kom ke hatà. Àro hoye ro anaro rha wos hoko manatxow hatà. Anaro rha kàrà hoko natxow hatà, woràskomo komo xarha. Àro hoye ro rma rha, anaro horyenà ro kom kuknon hoko xarha manatxow hatà. Woto anhà ymo monyetxow hatà. Àhoryenà ro kom kuknonà wya tàmsahotho hoye rma monyetxow hatà, wosà ymo wya ahananàhrà kom ke mak hatà, kasko, Txeyatxera hon komo wya, kekonà, rowya. ²¹ Anar me harha tanhànàthàrà yonyàr xe

nehxakon hatà, Txesusu, noro ymo wya. Mexe rma haxa ohsànàhpàra rma nehxakon hatà, àhoko. Anar me harha xenyàr xehra mak nay hatà. Anaro rha kàrà hoko rma nay hatà, wosà ymo, kasko, àwyanye. ²² Noro ymo yanàhnohyan hatà, Txesusu, mexehra hatà. Neheryamen hatà, àtohnà me harha ehtxoho me, kasko, àwyanye. Noro ymo wyaro atxke ehxemotho komo xarha yeryewhamnohyan hatà, thenyehra hatà. Anar me harha tanhànàthàyamò yonyhera rma ehtokonye, neryewhamnohyatxow hatà, Txesusu, thenyehra hatà. ²³ Noro ymo mryenonàtho komo rma wayehken hatà, kasko, Txeyatxera hon komo wya. Àro hoye ro Txesus yonyatxow harha tà, àmryenon komo, anato rha tohsamnohsomà ro komo, omeroron komo. Thutwatxehkanye ro me harha nenyatxow hatà, tehutwatxho komo hutwatxehkanye ro me harha hatà, towan komo hutwatxehkanye ro me harha hatà. Atxke oyexetxhàyamotho wyaro rma rha nehemen hatà, noro ha, kasko, àwyanye, kekonà, rowya.

²⁴ Àro wyarohra mak natxow hatà, anar komo, okukuru komo rma, Txeyatxera hon kukuru komo rma. Wosà ymo yonytxanyehna ro me natxow hatà. Ànhananàhpàtor me rma natxow hatà. Satanasà ymo yehutwatxho ryhe amna nhutwehe kany komo yonytxahra rma natxow hatà, nyamoro ha, okukuru komo, kasko, àwyanye. Nyamoro wya, onà wyaro xarha mpànà ehtxok ha kahra harha nay hatà, Txesusu, toyuknye ro me rma esnàr kom ke hatà. ²⁵ Rowya ahananàhàthàyam yawo ron me roro rma ehtxoko, romokhàra ro rma haka, kany me marma nay hatà, àwyanye, okukuru komo wya, kasko, Txeyatxera hon komo wya, kekonà, rowya.

²⁶ Anhà yarymanyenàr me oyehtokonye, onà wyaro oyowakryetxow

hatà, Txesusu, toyuknye roro me rma haxa oyehtokony mak ha, kasko, àwyanye. Ehonomnà me xaxa oyeryatxow hatà. Anaro rha yana kom yoh me rma oyeryatxow hatà. ²⁷Tàyàm yano me ehonomnà me tehtxoho wyaro rma rha, ehonomnà me xaxa oyeryatxow hatà, kasko, àwyanye. Àsok hana oryenàtho takahetxow ha. Kahoso ke, yawaka ke, takahetxow hamà, atxke esnàr ke. Àro wyaro rma rha, anhàtho komo manàhnohyatxow hatà, Txesusu yano me, eh kom me oyesnàr kom ke, kasko, àwyanye. ²⁸Kwakwaru ymo wyaron xarha yàmyan hatà, owyanye. Enmahrà ro tonyxemà wyarono rma yàmyan hatà, owyanye, ehonomnà me xaxa ohutwamohsonàr kom horà. Àro wyaro ehonomnà me xaxa oyeryatxow hatà, Txesusu, anhà yarymanyenàr me oyehtokony mak ha, toyuknye roro me rma haxa oyehtokony mak ha, kasko, Txeyatxera hon komo wya, kekonà, rowya.

²⁹Thanak oyehtokonye, Khoryenkom yokato enytxatxok hatà. Noro ryhe nàrwonan hatà, anato rha tohsamnohsomà ro kom yakoro. Noro rma enytxatxoko, kasko, Txeyatxera hon komo wya. Àro wyaro katxho rma àmenhoko, àhyakanye, kekonà, rowya.

Rorwonà àmenhoko Sahdes hon komo hyaka katxhàrà on ha.

3 Onà wyaro nkekon xarha, noro ha, rowya. Rorwonà àmenhoko, Sahdes hon komo hyaka xarha, nyamoro yonye ro hyaka rma, kekonà. Onà wyaro kasko, àwyanye, owoya àmenhonàr me. Ayakoronye nàrwonan hatà, Khoryenkom yokato yohà, xeryko yoh xarha, kahe yawon kom kuknonà rma yohà, kasko, àwyanye. ⁷ me owto hon komo hyaka noro nànyaketxho me natxhe, Khoryenkom yokato, kahe ya-

won komo xarha, kasko, Sahdes hon komo wya, kekonà, rowya.

Onà wyaro oyehtxoho komo hutwen hatà, kasko, àwyanye. Karyhe rma haxa natxow hamà, moxamo, katxho me rma manatxow haryhe tà. Twayehso mak manatxow hatà, ohnawonye, kasko, Sahdes hon komo wya. ²Khoryenkom nenyàr me ryhe, ohxehra rma manatxow hatà. Ohxe roro rma haxa natxhe katxho mehra mak manatxow hatà, noro nenyàr me. Àro ke, thona ro harha ehtxok hatà, kasko, àwyanye. Tahoxerye rma manatxow haryhe tà, ohnawonye, atxke txko mak hatà. Àwayehtàkakra rma manatxow hatà, ohnawonye. Àro ke, thona ro harha ehtxok hatà. Tahoxerye harha ehtxok hatà, ohnawonye, kasko, Sahdes hon komo wya, kekonà, rowya. ³Amnyehra onenytxatxhà yamo hutwahkahpàrà ehtxok hatà. Àro hoko rma, yaworo xaxa nay hamà kany me mehxtatxkon hatà. Àro yawo ro rma ehtxok hatà, kasko, àwyanye. Anar me harha ayanhànàthà yamo xenytxok hatà. Thona rohra rma oyehtokony haxa, ayanàhnohnye kom me nomokyan hatà, Txesusu. Ekayhera nomokyan hatà, ohyakanye, temenyem komo yomoknàr wyaro mak ha. Àsokentok hana. Omohtoho ywenyeke rma manatxow hatà, kasko, Sahdes hon komo wya, kekonà, rowya.

⁴Atxke oyehtokonye, buryenkem ke tehommtosom komo wyaro manatxow hatà, noro nenyàr me. Àro wyarohra mak natxow hatà, okukuru komo, Sahdes hon komo rma, yakenohnà komo rma, kasko, àwyanye. Txesusu yakoro tàtosom me harha natxow hatà, nyamoro ha, amnye ha. Buknyem ke tehommtosom komo wyaro, ohxe rma haxa tonyxem me natxow hatà. Àsok tawro hana. Txesusu yakoro tàtohorye natxhe, ohxe rma haxa tesnàr kom ke,

katxho me natxow hatà, nyamoro ha, okukuru komo rma, kasko, Sahdes hon komo wya, kekonà, rowya.

⁵Anhà yarymanyenhàr me oyehtokonye, àro wyaro ohxe manatxow hatà, amnye ha. Buknyem ke tehomtosom komo wyaro, ohxe tonyxem me manatxow hatà, kasko, àwyanye. Anhà yarymanyenhàr me oyehtokonye, àmenhosah roro nay hatà, oyosot komo, Txesus karyehtan yawo, karyhe roro natxhe, moxamo, katxho yawo rma. Oyosot komo yowhàra ro mak nay hatà, Txesusu, àro yaye, anhà yarymanyenhàr me oyehtokony mak hatà, kasko, àwyanye. Romryenon omoro ken xarha tà, Txesusu, ohokonye, tàyàm nenytxanàr me hatà, tàyàm yanoto komo nenytxanàr me xarha hatà, kahe yawon komo rma nenytxanàr me hatà. Romryenon omoro ken hatà, anhà yarymanyenhàr me oyehtokony mak hatà, kasko, Sahdes hon komo wya, kekonà, rowya.

⁶Thanak oyehtokonye, Khoryenkom yokato enytxatxok hatà. Noro ryhe nàrwonan hatà, anato rha tohsamnohsomà ro kom yakoro. Noro rma enytxatxoko, kasko, Sahdes hon komo wya. Àro wyaro katxho rma àmenhoko, àhyakanye, kekonà, rowya.

Rorwonà àmenhoko Feraknerfeya hon komo hyaka katxhàrà on ha.

⁷Onà wyaro nkekon xarha, noro ha, rowya. Rorwonà àmenhoko, Feraknerfeya hon komo hyaka xarha, nyamoro yonye ro hyaka rma, kekonà. Onà wyaro kasko, àwyanye, owoya àmenhonàr me. Ayakoronye nàrwonan hatà, enyhoru ro, yaworon xaxa. Khoryenkom yowto hona toto komo yany me nay hatà, noro ha, kasko, àwyanye. Dafe heno yowto hona toto komo yany me nehxatxkon hatà, amnyehran heno komo. Nyamoro heno wyaro, Khoryenkom yowto hona haxa

any kom me nay hatà, Txesusu, kasko, àwyanye. Àwya, Khoryenkom yowto hona màtètxhe hampànà, katxho komo rma, àhorohkahnà ro me natxow hatà. Àwya, Khoryenkom yowto hona àtohra ro mak manatxhe hampànà, katxho kom haxa ryhe, arhànà ro me natxow hatà. Khoryenkom yowto hona toto komo yanye rma, nàrwonan hatà, ayakoronye, kasko, Feraknerfeya hon komo wya, kekonà, rowya.

⁸Onà wyaro oyehtoxoho komo hutwen hatà. Ahoxemra manatxow hatà. Ahoxemnà rma, noro rwon yawo ro rma manatxow hatà. Teryewhamnohsom me manatxow hatà. Teryewhamnohsomà rma, Txesusu mryenonàhnà uro kahra rma manatxow hatà, kasko, àwyanye. Owyanye ryhe, Khoryenkom yowto hona màtètxhe hampànà, kany me nay hatà. Ohorohkahranye ro mak natxow hatà, anar komo, kasko, Feraknerfeya hon komo wya, kekonà, rowya.

⁹Àsok kany me hana natxow ha, oyerewhamnohnye kom ha. Xuknewyana ryhe amna, Khoryenkomo mryenonà rma, kany me rma natxow haryhe tà. Temarontetxow mak hatà. Àmryenon mehra mak natxow hatà, kasko, àwyanye. Tohsamnohnàtokonye, Satanasà ymo mryenon me haxa nohsamnohyatxow hatà, nyamoro ha, oyerewhamnohnye komo. Onà wyaro neryatxow hatà, Txesusu. Ayakratakanye nehurketxow hatà, tano me ronnye rma hatà. Onà wyaro nkètxow hatà, owyanye. Omnyamo ryhe, ehonomnà me manatxhe, amna yoho rma haxa mak ha, ketxow hatà, owyanye. Axan kom me Txesus yehtxoho hutwetxow harha tà. Àro wyaro oyerewhamnohnyenhàyamotho yeryan hatà, Txesusu, kasko, Feraknerfeya hon komo wya, kekonà, rowya.

¹⁰Txesusu rwon yawo ro rma haxa manatxow hatà. Àsok tawro hana. Teryewhamnohsomà rma, noro wyaro rma rha menàmyatxow hatà, ohsànàhpàra rma. Àro ke, okurunhetxow hatà, noro ha, toto komo yeryewhamtoho hona, kasko, àwyanye. Amnye thenyehra rma haxa neryewhamyatxow hatà, toto komo, omeronx komo. Àro wyaro tkukmaxem me natxow hatà, yukryeka hon komo, teryewhamrà kom ke hatà. Àro hona rma okurunhetxow hatà, Txesusu, kasko, Feraknerfeya hon komo wya, kekonà, rowya.

¹¹Mexehra nomokyan hatà. Noro hona menyatxow hatà. Noro hona xenye ro rma, àhona roro rma xenytxok hatà, amnye towakryetxehkaxem me oyehtxoho meny hatà, onà wyaro katxho mehra oyehtxoho meny hatà, moxamohnà, anar kom haxa, towakryexem me natxhe, katxho mehra oyehtxoho meny hatà. Àsok tawro hana. Otkukmaxemo komo yorokonà wyaro nay hatà, oyowakryetxho komo, amnye ha, noro hona xenye ro me oyehtokony mak hatà, kasko, Feraknerfeya hon komo wya, kekonà, rowya.

¹²Anhà yarymanyenhar me oyehtokonye, onà wyaro oyowakryetxow hatà, amnye ha. Khoryenkomo hyawo roro manatxow hatà, kasko, àwyanye. Àsok hana nehakon ha, Khoryenkomo màn yetxehà. Noro màn yawo roro nehakon hamà. Àro wyaro rma rha, noro hyawo roro manatxow hatà. Noro hyaye tow hànà ro me manatxow hatà, anhà yarymanyenhar me oyehtokony mak hatà, kasko, àwyanye. Onà wyaro xarha oyowakryetxow hatà. Tàyàm yosotà menhen hatà, ohokonye, Khoryenkomo mryenon me oyonyhonàr kom horà. Tàyàm yowto yosot xarha menhen hatà, ohokonye, Khoryenkomo yowto hon me oyonyhonàr kom horà,

kasko, àwyanye. Àsok katxho me hana nay ha, Khoryenkomo yowto ha. Xerusaryen yohon onà katxho me nay hatà. Kahe yaye tomohsomà rma àro hatà, amnye ha, Khoryenkomo hyaye tomohsomà rma hatà. Àro yosotà rma menhen hatà, ohokonye, àro hon me rma oyonyhonàr kom horà, kasko, àwyanye. Tosotà rma menhen xarha tà, Txesusu, ohokonye, tàmryenon me oyonyhonàr kom horà. Esotà rma, anar me nay hatà, enytxahnà rotho me hatà. Àro wyaro oyowakryetxow hatà, anhà yarymanyenhar me oyehtokony mak hatà, kasko, Feraknerfeya hon komo wya, kekonà, rowya.

¹³Thanak oyehtokonye, Khoryenkomo yokato enytxatxok hatà. Noro ryhe nàrwonan hatà, anato rha tohsamnohsomà ro kom yakoro. Noro rma enytxatxoko, kasko, Feraknerfeya hon komo wya. Àro wyaro katxho rma àmenhoko, àhyakanye, kekonà, rowya.

Rorwonà àmenhoko Rawdeseya hon komo hyaka katxhàrà on ha.

¹⁴Onà wyaro nkekon xarha, noro ha, rowya. Rorwonà àmenhoko, Rawdeseya hon komo hyaka xarha, nyamoro yonye ro hyaka rma, kekonà. Onà wyaro kasko, àwyanye, owoya àmenhonàr me. Ayakoronye nàrwonan hatà, yaworon xaxa. Noro rma, Khoryenkomo rwon yawo ro ekarymany me nay hatà, kasko, àwyanye. Yaworo xaxa mpànà àkehe ha, kanye ro me nay hatà. Noro wya rma akàhtono yeryhoy hatà, Khoryenkomo. Akàhtono ytxoho yoh me rma nehakon hatà. Noro rma nàrwonan hatà, ayakoronye, kasko, Rawdeseya hon komo wya, kekonà, rowya.

¹⁵⁻¹⁶Onà wyaro oyehtxoho komo hutwen hatà. Atxke manatxow hatà, kasko, àwyanye. Txesusu xe amna naha, màketxowà rma haryhe tà. Yaworohra mak àro wyaro màketxow

hatà, kasko, àwyanye. Tàxe rma haxa oyesnàr komo xe nay hatà. Àro wyarohra mak manatxow hatà. Àro ke, onà wyaro haxa tkahorye nay hatà, owyanye, kasko, àwyanye. Txesus xehra ro mak amna naha tkahorye nay hatà, owyanye. Àro wyaro kahra mak manatxow hatà. Txesus xe amna naha, màketxowà rma haryhe tà, yaworohra mak hatà, kasko, àwyanye. Àro ke, atxke rma haxa manatxow hatà, àwya. Txesus xanhàn kom yoho rma haxa, atxke manatxow hatà, àwya, yaworohra owyanye noro xe amna naha tawro ke mak hatà, kasko, àwyanye. Àro ke axanomkahnohyatxow hatà. Tàmryenon me ohsamnohpàn me harha oyeryatxow hatà. Àsok hana kwokuthuyamo tarketxow ha, kasko, àwyanye. Anatoko, tàkrakoke ehtoko, tarketxow hamà, atxke esnàr ke. Tàkrakokemà wyaro manatxow hatà, omnyamo, yaworohra noro xe amna naha kany me oyesnàr kom ke hatà. Àro ke, kàwyanye tàkrakokemà yarkantokono wyaro, tàhyaye anyakyatxow hatà. Tàmryenon me ohsamnohpàn me harha oyeryatxow hatà, kasko, Rawdeseya hon komo wya, kekonà, rowya.

¹⁷Ewakryetxehkaxah me rma amna nay hamà, kany me manatxow hatà. Ohxe rma haxa amna nay hamà, àro ke, amna nyhe txko ewakryeko kahra harha amna nay hamà, ewakryetxehkaxah me amna yesnàr ke, kany me manatxow hatà, kasko, àwyanye. Àro wyaro kanye rma, ohxehra rma manatxow hatà. Akoronomahnà me rma manatxow hatà. Ewakryehnà me rma manatxow hatà, enhun komo wyaro rma hatà, àwomumnu komo wyaro rma hatà. Àro wyaro ohxehra oyehxoho komo hutwahra rma manatxow hatà, kasko, Rawdeseya hon komo wya, kekonà, rowya.

¹⁸Àro ke, onà wyaro ahananàhyatxow hatà, noro ha, kasko, àwyanye. Amna nyhe txko ewakryeko, ohxe rma haxa amna yehtxoho me, katxok hatà, àwya. Àsok hana uru yehekahtyatxow ha, toto kom ha. Uru yehekahtyatxow hamà. Enyhoryexaho rma, weheto waka txexaho rma yehekahtyatxow hamà, tkatxhonke rma haxa tesnàr kom horà. Àro wyaro rma rha, amna nyhe txko ewakryeko, katxok hatà, àwya, ohxe harha oyesnàr kom horà, kasko, àwyanye. Àsok hana twomun komo yehekahtyatxow ha, toto kom ha. Twomun komo rma, buknyemà rma, enyhoru rma yehekahtyatxow hamà, atxke tonyxem me tesnàr kom hona, anyempera rma tesnàr kom hona. Àsok hana tonuru komo yohtxe yehekahtyatxow ha, toto kom ha. Enhura tehtokonye, nehekahtyatxow hamà, tonuru komo yohtxemanàr horà, tonke harha tesnàr kom horà. Àro wyaro rma rha, amna nyhe txko ewakryeko, katxok hatà, omnyamo, àwya, ohxe harha oyesnàr kom horà, kasko, Rawdeseya hon komo wya, kekonà, rowya.

¹⁹Tànàhnàn komo rma yoyan hatà, Txesusu. Nyamoro rma hanatanàhyan hatà. Àro ke, noro xan me rma haxa ehtxok harha tà. Anar me harha ayanhànàthàyamò xenytxok hatà, kasko, àwyanye. ²⁰Oyowan kom yaka towomrà xe nay hatà, Txesusu. Nàmno hotar hoko tey tey kany komo wyaro, rowomrà xe wehxaha, oyowan yaka, kany me nay hatà. Owyanye enytxantoko rma, owomko katxok hatà, àwya, kasko, àwyanye. Owyanye owomko katxhe rma, nowomyan hatà, oyowan kom yaka. Tasahxemtosome komo wyaro, teryehorye manatxow hatà, omnyamo, noro yakoro, kasko, Rawdeseya hon komo wya, kekonà, rowya.

²¹ Anhà yarymanyenhar me oyehtokonye, tàwyaro rma rha ehonomnà me oyeryatxow hatà, noro ha. Noro ryhe, tàwya anhàtho yarymatxhe rma, ehonomnà me xaxa neryewtay hatà, tàyàm yahonà ymo hona. Àro wyaro rma rha, ehonomnà me xaxa meryewtetzow hatà, Txesus yahonà ymo hona, anhà yarymanyenhar me oyehtokony mak hatà, kasko, Rawdeseya hon komo wya, kekonà, rowya.

²² Thanak oyehtokonye, Khoryenkom yokato enytxatxok hatà. Noro ryhe nàrwonan hatà, anato rha tohsamnoh-somà ro kom yakoro. Noro rma enytxatxoko, kasko, Rawdeseya hon komo wya. Àro wyaro katxho rma àmenhoko, àhyakanye, kekonà, rowya.

Khoryenkom hoko kahe yawon komo wanotathàrà on ha.

4 Àro wyaro rowya enytxatxhe rma, wenyeye, rosenyetnàrà wyaro rma. Kahe wenyeye. Àto rma nehxaikonà, nàmno hotarà. Ahurmakaxaho rma nehxaikonà. Àmenhoko kanyenharà rma, nàrwonàmye xarha. Waxuru yoruru wyaro àrwonàmsahonharà rma, nàrwonàmye xarha. Onà wyaro nkekonà, rowya. Omoko, xaro, kekonà. Omoko, xaro, kahe yaka. Àsok hana natxow ha, kahe yawon kom ha, amnye ha, kekonà. Àsok hana natxow ha, yukryeka honotho komo xarha, amnye ha. Amnye ehtxoho komo rma wenyhehe, owya, kekonà. Khoryenkomo yehutwatxho yano me amnye ehtxoho komo rma wenyhehe, owya, kekonà, rowya.

² Àro wyaro àwya katxhe rma, Khoryenkom yokato yoh me rma haxa wexey harha, rosenyetnàrà wyaro rma. Noro yano me rma haxa kosonyehyaxonà wyaro. Kahe yawo nehxaikonà, ahonano ymo, ronenyàr me. Àro ho eryewtaxaho nehxaikonà, ehonomnà xaxa ymo. ³ Ohxe

rma haxa tonyxem me nehxaikonà, tohu txko wyaro, ehetahpnyeno wyaro rma, xaspe wyaro rma, saknonyu wyaro rma. Noro yahonà ymo horye ro nehxaikonà, kukawa. Ohxe rma haxa tonyxem me rma rha nehxaikonà, kukawa xarha, tohu txko wyaro rma rha. Esmerawda wyaro haxa nehxaikonà.

⁴ Noro yahonà ymo horye ro, yak nehxaikonà, ahonano xarha. ²⁴ me nehxaikonà, àyakenonà. Àro ho eryewtaxaho nehxaikonà, horykomo komo. ²⁴ me rma rha nehxaikonà, àyakenon komo. Buknyem ke ehonomtosaho nehxaikonà. Uyhuthur kom ho nehxaikonà, erokon komo, uru yakàhtosaho rma.

⁵ Noro yahonà ymo hoko sasa tawro wenyaxonà, thenyehra mak ha. Àrwo xarha, teryewrye ro rma haxa nehxaikonà. Taray xarha, thenyehra rma haxa neyorwakonà. Àro ymo yakratawo, sme sme nkekonà, txamayaho wyarono. ⁷ me nehxaikonà, àyakenonà. Khoryenkom yokato kuknon me rma nehxaikon hatà. ⁶ Àro ymo yakratawo rma rha nehxaikonà, tuna ymo wyarono. Kanafa wyaro ryhe nehxaikonà. Ohxe tonyxem me nehxaikonà, tohu txko wyaro, kryestawu wyaro.

Noro yahonà ymo màhto rma haxa nehxaikonà, karyhe ymo tehxe komo. Anaro, monye nyhe nehxaikonà. Anaro, oyoro nyhe nehxaikonà. Anaro, àhanaw nehxaikonà, howehe. Anaro, àhanaw xarha nehxaikonà, howehera. Àro wyaro noro yahonà ymo màhto nehxaikonà, karyhe ymo tehxe komo. Enur komo ryhe, yak nehxaikonà, ahyayeny xarha. ⁷ Anaro, kamara ymo wyaro nehxaikonà. Anaro, okno ymo wyaro nehxaikonà, towru wyaro. Anaro, toto wyaro nehxaikonà, empatarà. Anaro, yaymo wyaro nehxaikonà, karyhe awasnaha tàtosomà ymo wyaro. ⁸ Omeroro rma, tahotàhke nehxaikonà. ⁶ me rye nehxaikonà, ahothàr komo

yakenonà. Enur komo ryhe, thenyehra rma haxa nehxakonà, àhorye rony xarha, àhnawony xarha.

Emahona ro wanotetxow hatà, karyhe ymo tehxe komo, awasnaw xarha hatà, kohsaya xarha hatà. Atàknahra ro mak natxow hatà. Twanotaxemà rma, onà wyaro roro rma nketxkonà. Enyhoru ro mosonà, enyhoru ro, enyhoru ro mosonà, Khoryenkomo, Kohkomo rma, ehonomnà xaxa rma, ketxkonà. Noro ryhe, amnyehra nehxakonà rma. Amnye rma naha rma. Amnye naha rma, ketxkonà, karyhe ymo tehxe komo. ⁹Àro wyaro nketxkonà, noro hoko, tahonà ymo ho eryewtaxah hoko, tehxe emà roro hoko. Ohxe xaxa manaha, ketxkon xarha, àwya. Ehonomnà me xaxa manaha, ketxkon xarha. Amna yowakryenye ro me xaxa manaha, ketxkon xarha, karyhe ymo tehxe komo, àwya.

¹⁰Àro wyaro àwyanye tatoko rma, onà wyaro nehxatxkonà, 24 komo, horykomo komo, tahon kom ho eryewtaxemo komo. Noro yakrataka nehurkatxownà, tano me ronye rma. Noro yowakryetxkonà. Tehxemà roro rma yowakryetxkonà. Torokonàthà yamo yarymatxownà, noro yakrataka. Onà wyaro nketxkonà, àwya. ¹¹Amna yohà y, amna horyenà y, ohxe xaxa manaha katxho me manay hamà, omoro, amna wya, ketxkonà. Ehonomnà me xaxa manaha katxho me manay hamà, amna wya. Tahoxerye xaxa manaha katxho me manay hamà, amna wya. Àsok tawro hana, omeroro akàhtono nyenahà me oyesnàr ke hamà, ketxkonà. Ehxenàtho rma, tehxe me harha nexey hamà. Akàhtosah me harha nexey hamà, ayano me ro mak ha, ketxkonà, horykomo komo, 24 komo rma.

Kahneru mxekrà yonyetxhàrà on ha.

5 Onà wyaro xarha wenyeye, rosenyetràrà wyaro rma. Karyeha wenyeye. Noro yomyawo nehxakonà, tahonà ymo ho eryewtaxaho yomyawo. Howehenohnà ke nahohsakonà. Onà wyaro nehxakonà, karyeha. Àmkaye rha àmenhosah me nehxakonà. Àhsomaxah me xarha nehxakonà, àramkanàr hona. Àhsomaxah yakenonà rma, 7 me nehxakonà, 7 me rma rha karyeha yesnàr ke.

²Kahe yawono ymo xarha wenyeye. Khoryenkom yanoto rma noro ha, karyhenò ymo. Noro rma, teryewrye ro nàrwonàmye. Onokà ryhe, karyeha ramkeno, kekonà. Onokà ryhe, nàhsonkeno, tàwya àramkatxho me. Onokà ryhe, enyhoru ro me xaxa naye. Enyhoru ro rma, àramkany me nay hatà, noro marma mak ha, kekonà, kahe yawono, karyhenò ymo.

³Ehxera ro mak nehxakon hatà, àramkanye. Kahe yawon komo rma, yukryeka hon komo xarha, yuhnayen hon komo xarha, karyeha ramkany menyexehra ro mak nehxatxkon hatà. Xeny menyexehra ro mak nehxatxkon hatà. ⁴Àro ke, thenyehra kratekonà, àramkanye ehxera esnàr ke, xenye rma ehxera esnàr ke, enyhoru ro rma ehxera esnàr ke.

⁵Àro wyaro rowratantoko rma, onà wyaro nkekonà, rowya, horykomo, 24 kom kukuru rma. Àratahra exko, kekonà, rowya. Àratahra exko. Xenyko mokro, Xukna heno yohamàtho rma, kamara wyaro karyhenò rma, Dafe heno yohamàtho rma. Noro rma, anhàtho yarymanenahà me naha, kekonà. Mok ma omoro katxhàrà me naha. Àro ke, karyeha ramkany me nay hamà. Àhsonkany me nay hamà, noro ha, kekonà, horykomo, rowya.

⁶Kahneru mxekrà rma wenyeye. Aho-nano ymo màhto thataw nehkakonà, àton komo yamrakatawo, karyhe ymo tehkem komo yamrakatawo rma, horykomo komo xarha yamrakatawo. Àharaxkaxahonhàratho me nehkakonà. Eryetàxaxerye, 7 me nehkakonà. Enuru xarha, 7 me rma rha nehkakonà. 7 me enuru yehtxoho rma, Khoryenkom yokato kuknon me nay hatà. Yukryeka horye tànyahxemà rma kuknon me nay hatà.

⁷Tahonà ymo ho eryewtaxaho hyaka haxa toyey, kahneru mxekrà. Emyawono rma yahosàye. Karyehta rma yahosàye.

⁸Àro wyaro àwya karyehta yahosàtxhe rma, nehurkatxownà, karyhe ymo tehkem komo, 4 komo rma, horykomo komo xarha, 24 komo rma. Tano me ronye rma nehurkatxownà, kahneru mxekrà yakrataka. Emyawonye nehkakonà, tàyorkaxemà, ahpa xarha, uru yakàhtosaho rma. Ahpan komo rma, tanohke ro rma haxa nehkakonà, ensensu ke, ownyaku wyaron ke. Àro rma, Khoryenkomo mryenon komo rwonàmtoho kuknon me nay hatà.

⁹Anaro wano yatxownà. Twano-taxemà rma, onà wyaro nketxkonà. Karyehta yahosnye me xaxa manay hamà, omoro, ketxkonà, kahneru mxekrà wya. Àhsonkany me xaxa manay hamà. Àsok tawro hana, enyhoru ro me xaxa oyesnàr ke hamà, àwayehkaxahonhàr me oyesnàr ke hamà, ketxkonà. Oyekamsuhkatxhàrà hoye ro, toto komo menyhoryeye. Anaro rha yana komo rma, ukukuru komo rma, menyhoryeye. Enyhoryetxho komo rma mehemye, oyekamsuhkanàr ke. Khoryenkomo wyano ro me harha ehtxoho komo mehemye, omoro, ketxkonà. ¹⁰Khoryenkomo mryenon me harha metxownà. Noro yanoto ro me harha metxownà. Khoryenkom màn

yonye ro heno komo wyaro rma, noro yanoto me metxownà. Nyamoro rma, toto komo kayaryet me harha mpànà natxhe ha, ketxkonà. Yukryeka hon komo kayaryet me harha mpànà natxhe ha, ketxkonà, karyhe ymo tehkem komo, horykomo komo xarha.

¹¹Wenyey xarha, rosenyetràrà wyaro rma. Nyamoro horye ro, ahonano ymo horye ro xarha, bamtotàhkaxe ro neh-atxkonà, kahe yawon komo. Thenyehra rma haxa nehkatxkonà, àyakenon komo, tkuknomanàr kom yoho rma haxa mak ha. Àrwon komo wenytxaye. ¹²Onà wyaro nketxkonà, teryewrye ro rma haxa mak ha. Ohxe xaxa manaha tkahorye naha, kahneru mxekrà hoko, ketxkonà. Àwayehkaxahonhàr me naha, noro ha. Ehononmà me xaxa naha, tkahorye naha, noro hoko. Tkatxhonke xaxa naha, tàywero xaxa naha, tahoxerye xaxa naha, toyuhsom me xaxa naha, ohxe xaxa naha, towakryexem me xaxa naha, tkahorye naha, noro hoko, ketxkonà, kahe yawon komo, thenyehonhàr komo rma.

¹³Anar komo rwon xarha wenytxaye. Onà wyaro nketxkonà, kahe yawon komo rma, yukryeka hon komo xarha, yuhnayen hon komo xarha, tuna ymo kwawon komo xarha, omeroron komo rma. Onà wyaro tkatxe roro, tahonà ymo ho eryewtaxah hoko, kahneru mxekrà hoko xarha, ketxkonà. Towakryexem me xaxa nay hamà, tkatxe roro. Toyuhsom me xaxa nay hamà, tkatxe roro. Ohxe xaxa nay hamà, tkatxe roro, ehononmà me xaxa nay hamà, tkatxe roro, meya roro mak ha, ketxkonà, omeroron komo. ¹⁴Àro wyaro hamà, ketxkonà, karyhe ymo tehkem komo, 4 komo rma. Tano me ronye rma nehurkatxownà xarha, horykomo komo, 24 komo rma. Noro yowakryetxownà, nyamoro xarha.

**Kahneru mxekrà wya karyehta
hsonkatxhàrà on ha.**

6 Onà wyaro xarha wenyeye, rosenyetnàrà wyaro rma. ⁷ me nehxakonà, karyehta hsomaxaho. Anarotho hsonkaye, kahneru mxekrà, ronenyàr me. Onà wyaro xarha wenytxaye. Karyhe ymo tehxem kom kukuru ryhe nàrwonàmye. Teryewrye ro rma haxa nàrwonàmye, taraye yoruru wyaro mak ha. Omok ha, kekonà. Omok ha. ²Nomokye, okno ymo, kafaru ymo, ronenyàr me. Buknye nehxakonà. Àmkawo nehxakonà, toto ymo. Tàkrahanke nehxakonà. Erokona yàmtxownà, àwya. Mok ma omoro katxho rma yàmtxownà, àwya. Waha me toye. Toto heno komo yarymaxe toye.

³Àhona, anarotho hsonkaye, kahneru mxekrà. Anaro rwonà wenytxaye. Anaro, karyhe ymo tehxem kom kukuru rma, nàrwonàmye. Omok ha, kekonà. Omok ha. ⁴Anaro kafaru ymo nomokye. Tutxurye nehxakonà. Àmkawo nehxakonà, toto ymo, anaro. Waha me toto komo yeny me nehxakonà, noro ymo ha, osoxanhàn me harha txeny kom me mak ha, tosohtahaxem me txeny kom me mak ha. Àyehrye ymo yàmtxownà, àwya. Katxefara wyarono ymo yàmtxownà, àwya.

⁵Àhona, anarotho hsonkaye, kahneru mxekrà. Anaro rwonà wenytxaye. Anaro, karyhe ymo tehxem kom kukuru rma, nàrwonàmye. Omok ha, kekonà. Omok ha. Anaro kafaru ymo nomokye, ronenyàr me. Thurme nehxakonà. Àmkawo nehxakonà, toto ymo, anaro. Emyawo nehxakonà, nyah kuknomatxho. ⁶Toto rwonà wyarono wenytxaye. Karyhe ymo tehxem komo yamrakatawo nehxakonà, àrwonà, 4 komo yamrakatawo rma. Onà wyaro nkekonà. Ànyahpàrà rma haxa natxhe hampànà,

toto komo, kekonà. Tehetàhke rma haxa naha hampànà, ekeyu, yakehra rma haxa esnàr ke. Tàtxenyerun kom hona yakehra tryeku yehekahtyaxhe hampànà, kekonà. Àro rma hona, yake nyhe txko sefakna yehekahtyaxhe hampànà. Ehetàhpenyehra nyhe hak nahko, oryefera xkunu, ufa xkun xarha, kekonà.

⁷Àhona, anarotho hsonkaye, kahneru mxekrà. Anaro rwonà wenytxaye. Anaro, karyhe ymo tehxem kom kukuru rma, nàrwonàmye. Omok ha, kekonà. Omok ha. ⁸Anaro kafaru ymo nomokye, ronenyàr me. Tàxkàwàtàknye nehxakonà. Àmkawo nehxakonà, toto ymo, anaro. Wayehkano ynye mosonà katxho me nehxakonà, esotà. Noro yakoro tekono xarha, anaro. Noro yosotà rma, àwayehxemo kom yosarà onà katxho me nehxakonà. Yukryeka hon heno komo wayehkany me nehxatxkonà, nyamoro. Àhoyen heno komo rma wayehkany me nehxatxkonà. Thenyeno hnà heno komo rma wayehkany me nehxatxkonà. Onà wyaro katxho me ryhe nehxatxkonà. Katxefara wyaron ke etahatxoko katxho me, ahyehno wya xarha àwayehkatxoko katxho me, eherya wya xarha àwayehkatxoko katxho me, onokna wya eskanàr kom ke xarha àwayehkatxoko katxho me nehxatxkonà.

⁹Àhona anarotho hsonkaye, kahneru mxekrà. Onà wyaro ryhe wenyeye. Okno yaknyohtoho wyarono wenyeye. Khoryenkom màn yawonotho wyarono rma wenyeye. Esnawo rma nehxatxkonà, Khoryenkom yanoto heno komo. Etahaxemo heno komo rma nyamoro ha. Khoryenkomo rwonà yokarymatxho hoye ro, Txesusu yokarymatxho hoye ro, etahaxemo heno komo rma nyamoro ha. ¹⁰Àrwon komo wenytxaye. Onà wyaro nketxkonà, teryewrye ro. Amna yohà y, ehonomnà ro y, enyhoru ro me manaha, omoro, ketxkonà. Yaworon me

xaxa manaha. Àsokentoko ryhe amna yotahatxhàràtho mehenàhyano, amnye rma katà, amnye haxa katà, ketxkonà. Àsokentoko amna yotahatxhàràtho mehenàhyano. Àsokentoko amna yotahanyenhàyamotho manàhnohyano. Àsokentoko yukryeka hon komo manàhnohyano, ketxkonà. ¹¹Onà wyaro xarha wenyeye. Àhonon komo yàmtoxownà, àwyanye. Buknyemà rma yàmtoxownà. Onà wyaro nketxkonà, kahe yawon komo, àwyanye. Mexe nyhe hak àmomohoxoko, ketxkonà. Mexe nyhe hak àmomohoxoko. Owyaronye rma rha totahaxem me natxhe, oyowtà kukuru komo, Khoryenkom yanoto komo, ketxkonà. Etahahnà me rma hak ehtokonye, àmomohoxoko. Àmomoknàr kom me rma, teryehorye rma ehtxoko, ketxkonà, àwyanye.

¹²Àhona anarotho hsonkaye, kahneru mxeokrà. Onà wyaro ryhe wenyeye. Nosowusàye, yukryeka heno, thenyehra rma haxa mak ha. Kamàm heno nawanay harha, sakatho wyaro harha, thurmemà wyaro harha. Nuno heno xarha kamsuhtay harha, omeroro rma. ¹³Xeryko heno xarha nothahye, yukryeka hona. Àsok hana nothahyan ha, fek yeherà. Utxuhnu rma nothahyan hamà, atxowowo ymo yomoknàr ke. Àro wyaro rma rha nothahye, xeryko heno. ¹⁴Sa, nosomatkaye, kahe heno. Àsok hana karyehta tamyatxow ha. Tamyatxow hamà, xenyhen me harha ehtxoho me. Àro wyaro rma rha, xenyhen me harha nexeye, kahe heno. Àhà ymo heno xarha nohtakaye, omeroro. Eryetarà ymo heno xarha nohtakaye, omeroro rma rha.

¹⁵Onà wyaro nehxatxkonà, toto heno komo. Noseryehyatxkonà, omeroron heno komo, àkayaryet heno komo rma, owto yoh heno komo xarha, waha yoh heno komo xarha, tkatxhonkemà ro heno komo

xarha, ehonomnà heno komo xarha, anotonano ro heno komo xarha, anotomahnà ro heno komo xarha. Omeroron komo rma nekahtàmtoxownà, àhà ymo hona. Nohtanamtoxownà, tohu ymo yosnaka, toh yowtar yaka xarha. ¹⁶Onà wyaro nketxkonà. Àhà ymo hak keryemnuhtxowà, ketxkonà. Tohu ymo hak konamtoxowà. Àsok tawro hana. Kanàhnohnye kom me nosonyhon hamà, tahonà ymo ho eryewtaxaho. Khokonye ewakhàn me nosonyhon hamà, kahneru mxeokrà, ketxkonà. ¹⁷Àwyanye kanàhnohtoho ymo komo ryhe, nenmahno haxa hamà. Ekurunhohra ro mak tehxatxow hamà, ketxkonà, toto heno komo, omeroron heno komo rma.

Kahe yawon komo wya Khoryenkom yanoto komo kuknomatxhàrà on ha.

7 Àro tàhto rma, kahe yawon komo wenyeye, rosenyetràrà wyaro rma. 4 me nehxatxkonà. Thatawo nehxatxkonà, yukryeka màtà ymo ho, anato rha. Yukryeka yanàhnohnye me nehxatxkon hatà, tuna ymo yanàhnohnye me xarha hatà. Atxowowo ymo yoh me nehxatxkon hatà. Atxowowo ymo wahkotetxkonà, yukryeka yanàhnohso omoknàr hona, tuna ymo yanàhnohso omoknàr hona, wewe komo yanàhnohso omoknàr hona.

²Anaro kahe yawon xarha wenyeye. Nasanàmyakonà. Kamàmà yahatakaxho nyero nasanàmyakonà. Anewu wyarono yaryakonà. Khoryenkom katxho rma àro hatà, anewu wyarono, tehxemà ro katxho rma hatà. Teryewrye ro rma haxa nàrwonàmye, noro, anar kom yakoro, kahe yawon kom yakoro, 4 kom yakoro. ³Onà wyaro nkekonà, àwyanye. Yukryeka yanàhnohpàra rma hak ehtxoko, kekonà, àwyanye. Tuna ymo yanàhnohpàra rma hak ehtxoko.

Wewe komo yanàhnohpàra rma hak ehtxoko, kekonà, àwyaney. Wahoro htzero Khoryenkom yanoto komo amna nkuknometxow hatà. Àher komo rma amna nkuknometxow hatà, on ke, Khoryenkom katxho ke, anewu wyaron ke. Amna nkuknometxow hatà, Khoryenkom yanoto me xenyhonàr kom horà, kekonà. Amna wya ukuknomatxhenye, yukryeka heno komo manàhnohyatxow hatà, kekonà, kahe yawono, anaro kahe yawon komo wya.

⁴Ukuknomaxemo yakenon komo wenytxaye, 144.000 hatà. Ehsayewyana heno komo rma nyamoro hatà, anaro rha Xako muru heno komo yohamàthàyamo rma hatà. ⁵Ukukuru komo, Xukna heno yohamàtho me nehxtxkon hatà, 12.000 me hatà. Ukukuru komo xarha, Hukmen heno yohamàtho me nehxtxkon hatà, 12.000 me rma rha hatà. Ukukuru komo xarha, Kakne heno yohamàtho me nehxtxkon hatà, 12.000 me rma rha hatà. ⁶Ukukuru komo xarha, Ase heno yohamàtho me nehxtxkon hatà, 12.000 me rma rha hatà. Ukukuru komo xarha, Naftarye heno yohamàtho me nehxtxkon hatà, 12.000 me rma rha hatà. Ukukuru komo xarha, Manases heno yohamàtho me nehxtxkon hatà, 12.000 me rma rha hatà. ⁷Ukukuru komo xarha, Semyaw heno yohamàtho me nehxtxkon hatà, 12.000 me rma rha hatà. Ukukuru komo xarha, Ryefe heno yohamàtho me nehxtxkon hatà, 12.000 me rma rha hatà. Ukukuru komo xarha, Ehsaka heno yohamàtho me nehxtxkon hatà, 12.000 me rma rha hatà. ⁸Ukukuru komo xarha, Sekmurun heno yohamàtho me nehxtxkon hatà, 12.000 me rma rha hatà. Ukukuru komo xarha, Xose heno yohamàtho me nehxtxkon hatà, 12.000 me rma rha hatà. Ukukuru komo xarha,

Benytxamen heno yohamàtho me nehxtxkon hatà, 12.000 me rma rha hatà.

**Thenyehrà komo buknyem
ke ehonomtoxemo komo
yonyetxhàrà on ha.**

⁹Àro tàtho rma, wenyey xarha, rosenyetràrà wyaro rma. Toto komo wenyeye. Thenyehra rma haxa nehxtxkonà, tkuknomanàr kom yoho rma haxa mak ha. Anaro rha yana kukuru kom me nehxtxkonà. Thatawo nehxtxkonà, tahonà ymo ho eryewtaxaho yakratawo, kahneru mxekrà xarha yakratawo. Buknyem ke ehonomtosaho nehxtxkonà. Emyawonye nehxtxkonà, maryha yarà wyarono.

¹⁰Onà wyaro nketxkonà, teryewrye ro. Konyhoryenye ro kom me naha, Kho-ryenkomo, tahonà ymo ho eryewtaxaho, ketxkonà. Kahneru mxekrà xarha, konyhoryenye ro kom me naha, ketxkonà.

¹¹Àto rma rha nehxtxkonà, kahe yawon komo xarha. Thatawo rma nehxtxkonà, bamtotàhkaxe ro, ahonano ymo horye ro rma, horykomo kom horye ro xarha, 24 komo rma horye ro, karyhe ymo tehxem kom horye ro xarha, 4 komo rma horye ro. Àro wyaro bamtotàhkaxe ro nehxtxkonà, kahe yawon komo, thenyehrà komo. Omeroro rma nehurkatxownà, tahonà ymo ho eryewtaxaho yakrataka, Khoryenkomo rma yakrataka. Noro rma yowakryetxownà, ¹²onà wyaro tawro me, àro wyaro hamà tawro me. Towakryexem me xaxa naha, katxho roro me hak nahko, Kho-ryenkomo, ketxkonà. Ohxe xaxa naha, tàywero xaxa naha, kowakryenye ro kom me naha, toyuhsom me xaxa naha, ehonomnà me xaxa naha, tahoxerye xaxa naha, katxho roro me hak nahko, Khoryenkomo, meya roro mak ha. Àro

wyaro hamà, tkatxe, ketxkonà, kahe yawon komo, omeroro.

¹³ Onà wyaro nkekonà, rowya, horykomo. 24 kom kukuru rma mok nehxakonà. Onok kom moxamo, owya, kekonà, rowya. Onok kom moxamo, buknyem ke ehonomtoxemo komo, owya. Henta nyero omohxemo komo moxamo, owya, kekonà, rowya.

¹⁴ Àna hana, omoro ryhe muhutwetxow hamà, rohà y, àkekonà, àwya.

Yukryeka hoye omohxemo komo ryhe moxamo, kekonà, rowya. Toto yeryewhamtoho ymo nyero omohxemo komo rma moxamo, thenyehonà ymo nyero. Thonon komo yahxeknyenhàr me natxhe, kekonà. Àkmoryexahotho, buknye harha naha, kahneru mxekrà yekamsuhkanàr ke. Noro hona tàwyaney xenyàr ke ryhe, nahxehtxownà, kekonà. ¹⁵ Àro ke, Khoryenkom yahonà ymo yakratawo natxhe. Noro màn yawo rma natxhe, kekonà. Noro hyaka tatamohxemà ro me natxhe, awasnaw xarha, koksaya xarha. Noro hyawo roro tehtxoho kom hoye ro, noro nkurunhonàr ro me natxhe, kekonà. ¹⁶ Ahyehpànà ro me harha natxhe. Àknakryemnà ro me harha natxhe, kekonà. Kamàmà namotohkahtorà ro me harha natxhe. ¹⁷ Àsok tawro hana, tonye ro kom me kahneru mxekrà yesnàr ke mak ha. Noro rma, tahonà ymo ho eryewtaxaho hyawo roro naha, kekonà. Kahneru yonye ro komo wyaro, tàmryenon komo yaryaha, noro ha, àwokru kom horà, karyhe roro txeny kom horà, kekonà. Àratahnà ro me harha neryatxhe, Khoryenkomo, kekonà, horykomo, rowya.

Kahneru mxekrà wya àro rha haxa àhsonkatxhàrà on ha.

8 Anarotho hsonkaye, kahneru mxekrà. Àro rha haxa nàhsonkaye. Àwya àhsonkatxhe rma, tatàknye rma haxa nehxakon hakahpa. Twahak hana tatàknye nehxakon ha, meyya ora hana. Àro wyaro kahe yawo tatàknye rma haxa nehxakon hakahpa.

² Àro wyaro tatàknye exetxhe, anar komo kahe yawon komo wenyeye, rosenyetràrà wyaro rma. 7 me nehxatxkonà. Khoryenkomo yakratawono ro me natxow hatà. Àwaxurun komo yàmtxownà, àwyaney, 7 me.

³ Anaro, kahe yawon xarha, nomokye. Ownyaku wyarono yaknyohtoho yaka haxa toye, uru yakàhtosaho rma yaka, Khoryenkom màn yawonotho wyarono rma yaka. Ahonano ymo màhto nehxakonà, ownyaku wyarono yaknyohtoho, ensensu rma yaknyohtoho. Àro yaka haxa toye, kahe yawono. Emyawo nehxakonà, ensensu yonà, uru yakàhtosaho rma rha. Ensensu yàmtxownà, àwya. Thenyehra nàmtxownà. Naknyohyakonà, noro ha. Àro wyaro rma nàmyakonà, Khoryenkomo wya. Àro wyaro tàwya aknyohnàtoko rma, àmryenon komo rwonàmtoho yonytxamohsekon hatà, Khoryenkomo wya. ⁴ Noro yomyaye nasanàmnyakonà, ensensu yosànà, Khoryenkomo hyaka. Àro wyaro rma tàmryenon komo rwonàmtoho yonytxekon hatà, Khoryenkomo.

⁵ Weheto yeryeye, kahe yawono, ensensu yonàtho yaka. Ensensu yaknyohtoho hoye neryeye, tanohke ro. Narymaye, yukryeka hona. Thenyehra rma haxa neyorwakonà, taraye. Teryewrye ro rma haxa nehxakonà, àyoruru. Sasa sasa nkekon xarha, thenyehra rma rha. Nosowusà y xarha, yukryeka heno.

Kahe yawon komo wya twaxurun komo txemeketxhàrà on ha.

⁶Àto rma nehxatxkonà, kahe yawon komo, twaxuruntaxem komo, 7 komo rma. Àna haxa ha, tàtxemehtxe haxa ha, ketxkonà. ⁷Àro ke twaxurunu txemekye, anaro, wahorono. Àwya àtxemeketxhe rma, nomokye, tuna, tohu wyarono. Weheto xarha nomokye. Tkamsukrye rma nomokyakonà, yukryeka hona. Àro hoye ro natahtxekaye, yukryeka heno. Omerorohra rma natahtxekaye. Tamtakemàtho ymo rma natahtxekaye. Wewetho komo, txufutho komo xarha, omeroro rma natahtxekaye.

⁸Àhona, twaxurunu txemekye, anaro, kahe yawono rma. Tuna ymo kwaka nohtakaye, àhà ymo wyaronotho. Tohtakantoko rma, natakyakonà rma. ⁹Tkamsukrye harha nexeye, tuna ymo. Omerorohra rma, tamtakemàtho ymo rma, tkamsukrye harha nexeye. Àro ymo kwawon heno komo rma wayehtxownà. Kanawa heno xarha, neraktxehkaye, thenyehra.

¹⁰Àhona, twaxurunu txemekye, anaro, kahe yawono rma. Kahe yaye nothahye, xerykotho ymo. Txamayaho wyaro natakyakonà. Tuna ymo kwaka nothahye, anaro rha kwaka, anaro rha yarànà kwaka xarha, omeroronohnà kwaka rma, thenyehohnà kwaka rma. ¹¹Tutxunyem onà katxho me nehxakon hatà, esotà, xeryko ymo yosotà. Àro hoye ro tutxuny harha nehxakonà, tuna. Tàwyanye entoho hoye ro wayehtxownà, toto heno komo, thenyehohnà heno komo.

¹²Àhona, twaxurunu txemekye, anaro, kahe yawono rma. Nawanay harha, kamàm heno, nuno heno xarha, xeryko heno xarha. Àrakay me nawanaye. Àro hoye ro, awasmeno yhera harha nehxakonà. Awasmeno

rma yeryakon haryhe, kamàmà, awasnawo. Kohsaya xarha, awasmeno rma yeryakon haryhe, nuno, xeryko xarha.

¹³Wenyey xarha, rosenyetràrà wyaro rma. Awasnaha tekonà, yaymo. Karyhe rma haxa tekonà. Àrwon wenytxaye. Tàtontoko rma, onà wyaro nkekonà, teryewrye ro. Tanàhnohsom me natxhe hampànà, toto heno komo, yukryeka hon heno komo, kekonà. 3 me naha hampànà, anàhnohtoho komo. Twaxurun komo txemeyatxhe hampànà, anar komo, kahe yawon komo rma, 3 komo rma. Àwyanye àtxemehtxoho rma, toto heno komo yanàhnohtoho me naha hampànà, kekonà, yaymo, teryewrye ro.

Kratxatxa wyaron komo wya toto komo yeryewhamnohàthàrà on ha.

9 Àhona, twaxurunu txemekye, anaro, kahe yawono rma. Xeryko yohàtho ymo wenyeye. Kahe yaye othahsahotho rma noro ha, yukryeka hona othahsahotho rma. Xafe yàmtxownà, àwya. Yuhnayeno yahurmakaxho rma àro ha, xafe. ²Àro rma ke nahurmakaye, noro ymo. Yuhnayen hoye nomokye, esànà ymo, weheto ymo yosànà wyarono. Àro hoye ro nawanay harha. Osonyhera harha nexeye, kamàm heno.

³Esànà ymo waye nomohtxownà, kratxatxa wyaron komo. Yukryeka hona nàhtotxownà. Teryewryem me txexaho rma nyamoro ha. Txekerye wyaro teryewryem me nehxatxkonà. ⁴Txuf yonahpàrà ehtxoko, katxho me nehxatxkonà. Tano me ro ahtaxaho yonahpàrà rma ehtxoko, toto nenamàtho xarha, natà rma yonahpàrà ehtxoko, katxho me nehxatxkonà, kratxatxa wyaron komo. Onà wyaro haxa ehtxoko, katxho me nehxatxkonà. Toto heno komo anàhnohtxoko, àher kom hoko, ukuknomahnàtho komo rma. Khoryenkom katxho

ke ukuknomahnàtho komo rma, anàhnohtxoko, katxho me nehxtxkonà.⁵ Àro ke neryewhamnohyatxkonà. Eryewhamnohà kom me rma, 5 me nuno yonatkatxownà. Àwayehkahrany mak nehxtxkonà. Teryewrye mak nehxtxkonà, txekerye wyaro, txekerye wya toto yoskantokono wyaro.⁶ Àro hoye ro twayehrà komo xe rma nehxtxkon haryhe, toto heno komo, teryewrye rma haxa esnàr kom ke. Àwayehpàra mak nehxtxkonà.

⁷ Onà wyaro xarha nehxtxkonà, kratxatxa wyaron komo. Kafaru ymo wyaro nehxtxkonà, waha komo yanye ymo wyaro. Uyhuthur kom ho nehxtxkonà, erokon komo wyarono, uru yakàhtosaho wyarono. Empatar kom haxa ryhe, toto yompatarà wyaro nehxtxkonà.⁸ Àhpotx komo, wosà hpotxe wyaro nehxtxkonà. Àyor komo, kamara yorà wyaro nehxtxkonà.⁹ Tuhputuhke nehxtxkonà. Uhputhur komo rma, waha komo yowankurunhotho wyaro nehxtxkonà, yawaka wyaro. Tahotàhke xarha nehxtxkonà. Ahothàr komo, thenyehra neyorwakonà, waha komo kahrùn yoruru wyaro, kafaru nàhpexeknyàrà rma yoruru wyaro, thenyenohnà rma yoruru wyaro.¹⁰ Àmatkàr komo, txekerye matkàrà wyaro nehxtxkonà. Teryewrye mak nehxtxkonà. Batkàr kom ke toto komo yeryewhamnohyatxkonà, 5 me nuno yonatkanàr me.

¹¹ Nyamoro kayaryetà ymo, yuhnayen yoh me nehxtxkonà. Noro ymo yosotà ryhe, Akmaknon katxho me naha. Ek-màryewyana komo rwonà rma àro ha, Akmaknon katxho. Aporyon katxho me rma naha, Kryekyana komo wya. Anàh-nohno nyne katxho me rma naha.

¹² Àro wyaro rma Khoryenkom nanàh-nohà me nehxtxkonà, toto komo. Wahoro htxero omohsaho rma àro ha, anàh-nohtoho komo. Naha rma, 2 me rma,

anàhnohtoho komo rma rha, tomohsom me rma naha.

Kafaru ymo komo wya toto heno komo wayehkatxhàrà on ha.

¹³ Àhona, twaxurunu txemekye, anaro, kahe yawono rma. Àrwo wenytxaye. Ensensu yaknyohtoho yohoye nehxtxkonà, àrwo, Khoryenkom yahonà ymo yakratawon yohoye, akum yawo rma.¹⁴ Onà wyaro nkekonà, kahe yawono wya, twaxuruntaxemà wya. Tuna ymo yohoye, Ewfratesà rma yohoye natxhe, kahe yawon komo, 4 komo rma, kekonà. Asohtoxemo komo rma nyamoro ha. Àhyakanye àtoko. Asokaxenye àtoko, kekonà, àrwo, àwya.

¹⁵ Àsok hana nehxtxkon ha, kahe yawon kom ha, 4 kom ha. Toto heno komo wayehkany me nehxtxkon hamà. Toto heno komo wayehkatxho rma, Khoryenkomo nwahanonkatxho me nehxtxkon hatà. Txemnyehà rma, nuno rma, awasànà rma, ora rma, Khoryenkomo nwahanonkatxho me nehxtxkon hatà. Noro nwahanonkatxho me rma rha nehxtxkon hatà, kahe yawon komo xarha, 4 komo rma. Toto heno komo wayehkany me, ukukuru heno komo wayehkany me, thenyenohnà heno komo wayehkany me, nyamoro yanotomanyenhàr me nehxtxkon hatà, Khoryenkomo. Wayehkano yhera ro rma haka, tasohtoso roro rma nehxtxkon hatà. Nyamoro rma yasokaye, ànyahxaho.

¹⁶ Nyamoro yanoto komo ryhe, waha komo rma, thenyehra rma haxa nehxtxkonà. Àyakenon komo wenytxaye, 200 meryoys hatà. Kafaru ymo mkawo rma nehxtxkonà.¹⁷ Onà wyaro nehxtxkonà, kafaru ymo komo, àmkawon komo xarha, ronyenàr me, rosenyethàrà wyaro rma. Ewankurunhotho komo, anar me rha nehxtxkonà. Anaro, tutxurye

nehxakonà, weheto wyaro. Anaro, thurme nehxakonà, safera wyaro, tohu txko wyaro. Anaro, tàxkàwàtàknye nehxakonà, enxofrye wyaro. Kafaru ymo yhutho komo, kamara ymo yhutho wyaro nehxakonà. Àmtayenye nahatakekonà, weheto, esàn xarha, enxofrye xarha.

¹⁸Àro hoye ro ryhe wayehtxownà, toto heno komo, kafaru mtaye tahatakaxem hoye ro, weheto ymo hoye ro rma, esànà ymo hoye ro xarha, enxofrye hoye ro xarha. Wayehtxownà, yukryeka hon heno komo, ukukuru heno komo, thenyehnà heno komo.

¹⁹Àro wyaro wayehkano ynye me nehxatxkonà, kafaru ymo komo, tàmtar kom ke. Batkàr kom ke xarha, wayehkano ynye me nehxatxkonà. Okoye wyaro nehxakonà, àmatkàr komo. Tuyhutuhke rma nehxakonà. Àro hoye ro toto heno komo wayehketxkonà.

²⁰Àwayehpàra rma nehxatxkonà, anar komo, yukryeka hon kukuru komo rma. Àwayehpànà rma, atxke roro rma nehxatxkonà. Anar me harha tanhànàthàyamo yonyhera rma nehxatxkonà. Thoryenà ro kom kuknon hoko roro rma nehxatxkonà. Àro hoko rma tehtokonye, worokyamo komo rma yowakryetxkonà. Àsok hana nehxakon ha, àhoryenà ro kom kuknon ha. Uru yakàhtosah nehxakon hatà, pàrata yakàhtosah xarha hatà, anaro yawaka yakàhtosah xarha hatà, toh yakàhtosah xarha hatà, wewe yonyhoryexah xarha hatà. Ehxen me rma nehxakon hamà. Enhun me rma, àhanahnà me rma, àtohnà me rma nehxakon hamà, àhoryenà ro kom kuknonà.

²¹Atxke roro rma haxa nehxatxkonà, toto komo, àwayehpànà rma komo. Wayehkano ynye me rma nehxatxkonà. Eryemkano ynye me rma nehxatxkonà. Anar komo katxhotho yany me rma

nehxatxkonà. Anaro rha wos hoko rma nehxatxkonà. Woràskomo komo xarha, anaro rha kàrà hoko rma nehxatxkonà. Tanhàn komo hnànkahra rma nehxatxkonà.

Xowawu wya karyehta txko yonahàthàrà on ha.

10 Anaro kahe yawono ymo wenyeye, rosenyetnàrà wyaro rma. Karyhe ymo nehxakonà. Kahe yaye nàhtekonà. Kahrutun wawo nehxakonà. Àhononà wyaro nehxakonà, kahrutunu. Uyhuthuru yohoye nehxakonà, kukawa. Empatarà ryhe, kamàmà wyaro tonyxem me nehxakonà. Àhyosàrà ryhe, wewe wyaro nehxakonà, taknyohsomà wyaro mak ha. ²Emyawo nehxakonà, karyehta, horyehnà rma, àramkaxaho. Tuna ymo yakmekyakonà, tàhror ke, howehenhonà ke. Howehen ke haxa ryhe, yukryeka yakmekyakonà.

³Àro wyaro thatawo tehxemà rma, teryewrye ro nàrwonàmye. Teryewrye ro kamara ymo rwonàmrà wyaro rma nàrwonàmye. Àro wyaro teryewrye ro àrwonàmnràtoko, neyorwakonà, taraye. 7 meno rma neyorwakonà. ⁴Taraye rma nàrwonakonà.

Àrwonà rma menhotxahke wehxakonà. Onà wyaro mak wenytxaye, anaro rwonà, kahe yawono rwonà. Àmenhohra rma exko, kekonà, rowya. Ekarymahnà me hak nahko, taraye rwonà, 7 meno rma rwonà. Àmenhohra rma exko, kekonà, rowya.

⁵Natahoyotkaye, kahe yawono ymo, howehenhonà ke. Tuna ymo yakmeknye rma noro ha, yukryeka yakmeknye rma. Noro rma natahoyotkaye, kahe wetxe.

⁶Onà wyaro nkekonà. Yaworo xaxa mpànà àkehe ha, Khoryenkomo nenytxanàr me, kekonà. Tehxemà roro rma noro ha. Kahe yakàhtonyenhàrà rma, kahe yawon komo yakàhtonyenhàrà rma noro ha. Yukryeka yakàhtonyenhàrà

rma, yukryeka hon komo yakàhtonyenhàrà rma noro ha, kekonà. Tuna ymo yakàhtonyenhàrà rma, tuna ymo kwawon komo yakàhtonyenhàrà rma noro ha. Noro rma nenytxanàr me, onà wyaro yaworo xaxa mpànà àkehe ha, kekonà. Tehutwatxhàrànhàr yawo ro ryhe, toto komo yeryaha haxa hampànà, Khoryenkomo. Mexehra rma àro yawo ro neryatxhe haxa hampànà, kekonà. ⁷Amnyehra tehutwatxho yokarymaye, tantoto heno komo wya, tàrwon yokarymanyero heno komo wya. Anar komo nhutwahtorà ro me nehakonà, kekonà. Àro wyaro tehutwatxhàrànhàr yawo ro rma haxa naha hampànà, Khoryenkomo. Àro rha haxa twaxurunu txemekyaha, anaro, kahe yawono rma. Àwya àtxemeketxhe rma, tehutwatxhàrànhàr yawo ro rma haxa naha hampànà, Khoryenkomo, kekonà, kahe yawono ymo, karyhenoy mo.

⁸Anaro kahe yawono rwonà wenytxay xarha. Àmenhohra rma exko kanyenhàrà rma, nàrwonàmye xarha, rakoro. Onà wyaro nkekonà, rowya. Àhyaka haxa àtoko, kekonà, rowya. Kahe yawono ymo hyaka haxa àtoko, tuna ymo yakmeknye hyaka rma, yukryeka yakmeknye hyaka rma. Noro yomyawo rma naha, karyehtatxko, àramkaxaho. Àrotho txko ahosko, kekonà, rowya.

⁹Àro ke, àhyaka haxa àtoye. Karyehtatxko tàmkò, rowya, àkekonà, àwya. Karyehtatxko tàmkò, rowya.

Onà wyaro nkekonà, rowya. Ahosko, kekonà. Ahosko. Àrotho rma enahko, kekonà. Owya enahnàtok marma, tàkwetuhke naha, weno wyaro. Oyowan yaw haxa ryhe tutxunye naha hampànà, kekonà, rowya.

¹⁰Àro ke wemyarkaye. Wenahye. Romtawo tàkwetuhke nehakonà, weno wyaro. Rowya aymomàtxhe rma, tutxuny harha nehakonà, rowan yawo. Rowanàtho rma neryewakonà.

¹¹Onà wyaro nketxkonà, rowya. Mekarymehe xarha, ketxkonà, rowya. Khoryenkomo nhutwamohsotho rma mekarymehe ha. Anaro rha yana komo yehtxoho rma, àkayaryet komo yehtxoho rma, mekarymehe ha, ketxkonà, rowya.

Asakon komo Khoryenkomo rwonà yokarymany komo yexetxhàrà on ha.

11 Àro tàhto rma, nàmno kuknomatxho yàmtxownà, rowya. Omamu wyaron me nehakonà.

Onà wyaro nketxkonà, rowya. Khoryenkomo mánà ukuknomatxha ha, ketxkonà. Khoryenkomo mánà ukuknomatxha ha. Faka yaknyohtoho xarha ukuknomatxha ha. Àton komo xarha, Khoryenkomo yowakryeny komo rma, ukuknomatxatxko ha, ketxkonà, rowya.

²Nàmno watxan kuknomahra mak exko, ketxkon xarha. Nàmno oyoro nyhenoy rma kuknomahra exko. Àsok tawro hana, àto Xuknewyanahnà komo yosar me esnàr ke mak ha, ketxkonà, anaro rha yana komo yosar me esnàr ke mak ha, Khoryenkomo hutwanyehná komo yosar me esnàr ke mak ha. Nyamoro rma, owto ymo horye nataryeknohyatxhe hampànà, ketxkonà. Enyhoru rotho rma horye nataryeknohyatxhe hampànà. Nanàhnohyatxhe hampànà. Àto rma, 42 me nuno yonatkexhe hampànà, Xuknewyanahnà komo, Khoryenkomo hutwanyehná komo. Àro wyaro nanàhnohyatxhe hampànà, Khoryenkomo yano me mak ha, ketxkonà, rowya.

³Àto rma rha natxhe xarha, Khoryenkomo rwonà yokarymany komo, asakon komo, ketxkon xarha. Sakatho ke ehonomtosaho rma nyamoro ha, ekhokanàr komo, ketxkonà. Khoryenkomo yahoxet yano me, àrwonà

yokarymetxhe hampànà. Ekarymanàr hoko rma, 42 me rma rha nenatketxhe hampànà, asakon komo, ketxkonà, rowya.

⁴Asakon komo ryhe, oryefera yohà wyaro nehxtatxkon hatà. Weyu yahonà wyaro xarha nehxtatxkon hatà. Àsok tawro hana. Kohkom yakratawo nay hamà, oryefera yohà, asako, weyu yahon xarha, asako rma rha. Yukryeka hon kom yohà rma yakratawo nay hamà. Àro rma, oryefera yohà rma, weyu yahonà rma, asakon kom kuknon me nay hatà. ⁵Nyamoro mtaye nahatakekonà, weheto ymo. Àro rma ke, tàxanhàn heno komo yaknyohyatxkonà. Àro wyaro wayehyatxkonà, eryewhamnohrà xan heno komo.

⁶Onà wyaro xarha nehxtatxkonà, nyamoro, asakon komo rma, Khoryenkom yahoxet yano me mak ha. Tuna yatàknanàhkany me nehxtatxkonà. Tàwyanye ekarymantoko roro rma, natàknanàhketxkonà, omokhàra roro rma ehtxoho me. Kamsuk me harha tunatho yakàhtetxkon xarha, Khoryenkom yahoxet yano me rma rha. Anaro rha ke anàhnohno yeryatxkon xarha. Exetyana heno komo yanàhnohàthàrànhàrà wyaro, yukryeka hon heno komo yanàhnohyatxkonà, anaro rha ke. Twahak hana nanàhnohtxownà ha. Yake ro nanàhnohtxownà, anàhnohrà komo xe tehtokony mak ha, Khoryenkom yahoxet yano me mak ha.

⁷Tàwyanye ekarymatxehkatxhe rma, onà wyaro wayehtxownà, nyamoro heno, asakon heno komo. Yuhnayen hoye nomokye, anà ymo, onokna ymo wyarono. Waha me nomokye, nyamoro heno yarymanàr horà. Narymatxownà, noro ymo. Wayehkatxownà.

⁸Nyamoro heno yekehàtho, enampàn me rma hak nehxtatxkonà. Owto ymo ho rma hak nehxtatxkonà. Asama yawo rma

hak nehxtatxkonà, ekehàthàyam heno, owto ymo ho mak ha.

Àto rma yahkotohen ho amoyathosahonhàr me nehxtatxkonà, nyamoro heno yohà, Kohkomo rma. Soknoma onà katxho me harha nehxtatxkonà, owto ymo yosotà. Exetu onà katxho me harha nehxtatxkonà.

⁹Àto rma nehxtatxkonà, nyamoro heno yekehàtho, enampàn me rma. 3 me nenmahtxownà, àto. 3 me enmahrà nenyatxkonà, toto komo, anaro rha yana kukuru komo. Enampàn me rma yxak hak nahko, ketxkonà. Onamno ytxoho yaka txeryhen me rma yxak hak nahko, ketxkonà.

¹⁰Neryehotetxkon mak ha, yukryeka hon komo, àwayehrà kom ke. Teryehotatho kom hoye ro tosowakryenàr kom hoko rma haxa nehxtatxkonà. Àsok tawro hana, tanàhnohnyenhàyam me nyamoro heno yesnàr ke mak ha. Yukryeka hon komo yanàhnohnyenhàr me nehxtatxkonà, nyamoro heno, asakon heno komo, Khoryenkomo rwonà yokarymanyero heno komo.

¹¹3 me enmahàtxhe, àto rma nehxtatxkonà, ekehàthàyam heno. Àro rma kokmamrà ro, karyhe harha netxownà, Khoryenkomo. Àwayehsahonhàrà rma nasanàmtxownà harha. Noseryehyatxkonà, àton komo, xeny komo, thenyehra rma haxa mak ha. ¹²Tasanàmàtxhenye rma, kahe yawono rwonà yonytxatxownà, asakon komo. Onà wyaro nkekonà, àwyanye, teryewrye ro. Omohtxoko, xaro, kekonà. Omohtxoko, xaro. Àtoko rma nasanàmtxownà, kahe yaka, tàxanhàn komo nenyàr me mak ha. Kahrutun wawo nasanàmtxownà, ànenyàr kom me.

¹³Àtoko rma nosowusàye, yukryeka heno, thenyehra mak ha. Àro hoye ro natarymaye, nàmno heno, owto ymo hon hoyen heno. Àro hoye ro rma rha

wayehtxownà, toto heno komo, 7000 heno komo. Noseryehyatxkonà, anar komo. Ehonomnà me xaxa nay hamà, Khoryenkomo, kahe yawono, ketxkonà, oseryehrà kom mak ha.

¹⁴Àro wyaro rma Khoryenkomo nanàhnohrà me xarha nehxatxkonà, toto komo. Mexehra tomohsom me naha, anàhnohtoho komo xarha.

Kahe yawono wya àro rha haxa twaxurunu txemeketxhàrà on ha.

¹⁵Àhona twaxurunu txemekye, anaro, kahe yawono rma. Àro rha haxa àtxemeknyàrà rma àro ha, àwya. Kahe yawon komo rwonà wenytxaye. Teryewrye ro nàrwonatkxonà. Onà wyaro nketxkonà. Yukryeka hon komo kayaryet mehra harha natxhe, toto komo, ehonomnà komo, ketxkonà. Àkayaryet kom me harha natxhe, Khoryenkomo, Kryestu yakoro. Khoryenkomo nànyaketxho rma noro ha, Kryestu. Noro ryhe, anaro rha yana komo kayaryetà roro me naha, meya roro mak ha, ketxkonà, kahe yawon komo.

¹⁶Tano me ronye rma nehurkatxownà, horykomo komo, 24 komo rma, tahnà ymo kom ho eryewtaxemotho komo rma, Khoryenkomo yakratawon komo rma. Noro yowakryetxownà. ¹⁷Onà wyaro nketxkonà, àwya. Ehonomnà me xaxa manaha, amna yohà y, amna horyenà y, ketxkonà. Tehxemà ro me manaha. Amnyehra mehxakonà roro rma. Amnye rma, tehxemà roro me rma manaha. Ohxe xaxa manaha, àsok tawro hana, ehonomnà me xaxa oyosonyhonàr ke, omeroron komo kayaryet me harha oyosonyhonàr ke, ketxkonà. ¹⁸Ewakhàra rma haxa nehxatxkonà, ohoko, toto komo, axanhàn komo, anaro rha yana komo. Omoro ryhe, ewakhàn me harha mosonyhono, nyamoro hoko,

anàhnohrà kom horà, ketxkonà. Àwayehxemotho komo wahanonkany me harha mosonyhono. Ayanoto ro me ehxemo komo yowakryeny me harha mosonyhono, ketxkonà. Orwonà yokarymanye ro me ehxemo komo rma, omryenon me ehxemo komo rma, ohona xenye ro me ehxemo komo rma, ehonomnà me ehxemo komo rma, norohnàtho me xarha ehxemo komo rma, nyamoro rma yowakryeny me harha mosonyhono, ketxkonà. Anaro heno komo yanàhnohtàkany me xarha mosonyhono. Anàhnohno ynye ro me ehxemotho komo rma yanàhnohtàkany me harha mosonyhono. Àro ke, ohxe xaxa manaha kehe amna, owaya, ketxkonà, horykomo komo, 24 komo rma, Khoryenkomo wya.

¹⁹Àro wyaro àwyanye katxhe rma, natahurmakaye, Khoryenkomo mànà, kahe yawono rma. Àro yawo wenyeye, yamata wyarono, Moyses heno nyeryetxhotho wyarono. Khoryenkomo rwon yonà rma àro hatà, romryenon komo yonyhoryetxehkany me harha wehxaha katxho yonà rma hatà. Àtoko rma, sasa sasa nkekonà. Neyorwakonà, taraye. Teryewrye ro rma haxa nehxakonà, àyoruru. Nosowusây xarha, yukryeka heno. Thenyehra rma haxa nomokyakon xarha, tuna, tohu wyarono.

Wos hokru hoko ewakhàra anhà ymo yexetxhàrà on ha.

12 Eryehokano ytxoho wenyeye, rosenyetràrà wyaro rma. Kahe hokon me nehxakonà. Wosà wenyeye. Kamàm ke ehonomtosah me nehxakonà. Nuno ryhe, àhror yahon me nehxakonà. 12 me xeryko ryhe, erokon me nehxakonà, uyhuthuru hoko. ²Yuhna me nehxakonà. Neryewhamye. Kowontekonà, eryewru wya.

³Anaro eryehokano ytxoho xarha wenyeye. Kahe hokon me rma rha nehxakonà. Onokna ymo wenyeye, watwa ymo wyarono. Tutxurye nehxakonà. Uyhuthuru ryhe, ⁷ me nehxakonà. ⁷ me rma rha nehxakonà, erokon xarha. Eryetâyaxerye, ¹⁰ me nehxakonà. ⁴Xeryko heno hpexekye, noro ymo, batkâr ke. Kahe hokon hoyen heno rma hpexekye, thenyehra rma. Narymaye, yukryeka hona.

Wosâ hyaka haxa toye, noro ymo. Tonusomâ hyaka rma toye. Akratawo rma nosowaxehtoye. Àhokuthuru yononâr xe nehxakonà. Enuxenyenotho rma yononâr xe nehxakonà.

⁵Kârâ me txko nenuruye, àhokru. Toto komo kayaryet me texem me rma nenu-rye. Anâhnohnye kom me texem me rma nenuruye. Tonuruxtche rma, tanâm-som me harha nexeye, Khoryenkomo hyaka, noro yahonâ ymo hona. ⁶Àyon haxa ryhe nekahtâmye, ahehnaka. Àto nehxakonà, esarâ, Khoryenkomo neny-horyetxho. ⁴² me nuno yonatkaye, wosâ, àto. Khoryenkomo nânyahmanârâ roro me nehxakonà.

⁷Kahe yaw nehxakonà, anhâ ymo, watwa ymo wyarono. Akoro nehxatxkonà, anoto komo. Àto rma rha nehxakon xarha, Khoryenkom yanoto ymo, kahe yawono ymo. Mekewu rma noro ha, esotâ. Akoro nehxatxkonà, anoto komo. Nyamoro yakoro rma natarymetxkonà, anhâ ymo komo. ⁸Anhâ ymo heno komo yarymatxehkatxownâ, Mekew komo. Àro ke, kahe yawon mehra harha nehxatxkonà. ⁹Yukryeka hona arymaxah me harha nehxatxkonà, anhâ ymo heno komo. Watwa ymo wyaronotho rma noro ha, anhâ ymo, worokyamo yohâ ymo, Satanasâ ymo, okoy me osonyhosahonhârâ ymo, omeroron komo yonkuhtonye ro ymo.

¹⁰Kahe yawono rwonâ wenytxaye. Teryewrye ro nârwonakonâ. Onâ wyaro nkekonâ. Konyhoryenye ro kom me harha nosonyhono, Khoryenkomo, kekonâ. Ehonomnâ me xaxa nosonyhono. Omeroron komo kayaryet me nosonyhono, kekonâ. Ehonomnâ me rma rha nosonyhono, Kryestu xarha, Khoryenkomo nânyaketxho rma. Àsok tawro hana, tâwya Satanasâ ymo yarymanâr ke hamâ, kekonâ. Noro ymo, kowtâ komo wârâhyakanye ro me nehxakonâ. Atxke natxhe, nyamoro ha, kanye ro me nehxakonâ, Khoryenkomo wya, kowtâ kom hoko, awasnaw xarha, kohsaya xarha. Kahe yaye arymaxah me harha naha, noro ymo ha, kekonâ. ¹¹Noro ymo yarymatxownâ, kowtâ komo. Kahneru mxekrâ yekamsuhkatxhâr hoye ro narymatxownâ. Tâwyanye noro yokarymanâr ke ryhe narymatxownâ, kekonâ. Noro ymo yarymanâr hokono rma, nosoxanomkahnohyatxkonâ, totahaxe ro, kekonâ. ¹²Àro ke, teryehorye hak nahko, kahe. Kahe yawon komo rma hak neryehotatxowâ, kekonâ. Tanâhnohsom me mak naha hampânâ, yukryeka heno, tuna ymo heno xarha. Àsok tawro hana, âsna rma worokyamo yohâ ymo tonâr ke, kekonâ. Mexehra tehtxoho hutwehe, noro ymo. Àro ke, ewakhâra rma haxa naha, thenyehra rma haxa mak ha, kekonâ, kahe yawono, ronenytxanâr me.

¹³Yukryeka hona arymaxah me harha nehutwekonâ, anhâ ymo, watwa ymo wyarono. Àro ke, wosâ wekenymekye. Kârâ txko yonâ rma wekenymekye.

¹⁴Nahotâhtay harha mak ha, wosâ. Asako ahothârâ yâmtxownâ, àwya. Yaymo yahotho rma yâmtxownâ, àwya. Àro hoye ro, karyhe tâtosom me nehxakonâ. Anhâ ymo hona, okoye wyarono rma hona, nekahtâmye. Ahehnaka toye. Àto nehxakonâ,

esarà. 42 me nuno yonatkaye, àto. Khoryenkomo nànyahmanàrà roro me nehxakonà.

¹⁵Tuna ymo yarkaye, anhá ymo, okoye wyarono. Tàmtye rma narkaye. Ehnà ymo wyaro nahatakekonà, àmtaye, thenyehra mak ha. Vos heno nonohkanàr xe rma nehxakon haryhe, àkmanàr ke mak ha. ¹⁶Yukryeka mak wos kurunhoy ha. Natamrahnohye. Tuna ymo heno yeryemnukye, omeroro mak ha. Anhá ymo narkatxhotho rma yeryemnukye, yukryeka. Àro ke, wos yahehra ro mak nehxakonà, tuna.

¹⁷Ewakhàrà rma haxa nehxakonà, anhá ymo, watwa ymo wyarono. Vos hoko ewakhàrà nehxakonà, thenyehra rma haxa mak ha. Àro ke, waha me tekona, anar kom horà, wos yohamàthàyamo rma horà, Khoryenkomo rwonà yoyuknye komo rma horà, Txesusu yokarymany komo rma horà. Nyamoro yarymanàr xe rma nehxakon haryhe. ¹⁸Tuna ymo yohokoso tomokàtxhe, horohye. Eryemtun ho nosowaxehtoye.

Asako onokna ymo yonyetxhàrà on ha.

13 Anaro onokna ymo xarha wenyeye, rosenyentàrà wyaro rma. Tuna ymo kwaye nasanàmyakonà, rorenyàr me. Uyhuthuru ryhe, 7 me nehxakonà. Eryetàyaxerye, 10 me nehxakonà. Àro ho rma nehxakonà, erokona, 10 me rma rha. Uyhuthuru hok nehxakonà, àmenhosaho, noro ymo yosotà rma. Khoryenkomo wàràhyakanye ymo mosonà katxho me rma nehxakonà, àmenhosaho. ²Kamara ymo wyaro nehxakonà, onokna ymo, rorenyàr me. Àhrorà ryhe, anaro onokna hrora wyaro nehxakonà, uhsu ymo hrora wyaro mak ha. Àmtarà ryhe, kamara mtarà wyaro nehxakonà. Anhá ymo yano me, ehonomnà me rma haxa nehxakonà,

watwa ymo wyaron yano me mak ha. ³Onà wyaro nehxakonà, uyhuthuru, anarotho. Eheryamaxahotho wyaro nehxakonà, etahaxahotho wyaro mak ha. Ehtxemaxah me mak nehxakonà.

Noro ymo hoko noseryehoketxkonà, toto komo, yukryeka hon komo, omeroron komo. Thenyehra mak noseryehoketxkonà. Noro ymo hoko rma haxa nehxatxkonà. ⁴Khoryenkomo yowakryehra mak nehxatxkonà. Anhá ymo haxa yowakryetxkonà. Watwa ymo wyarono rma yowakryetxkonà. Àsok tawro hana, anhá ymo yano me kamara ymo wyarono yesnàr ke mak hamà, anhá ymo yano me ehonomnà me rma haxa esnàr ke mak hamà. Noro ymo xarha yowakryetxkonà, toto komo. Onà wyaro nketxkonà, àhoko. Anar kom yoho nyhe ehonomnà me rma haxa nay hamà, kamara ymo wyarono, ketxkonà. Noro ymo yarymany komo, ehxera ro mak nay hamà, ketxkonà, toto komo.

⁵Atxke rma haxa nàrwonakonà, kamara ymo wyarono. Wàràhyakano yeryakonà, thenyehra rma haxa mak ha. Ehonomnà me tehxemà rma, 42 me nuno yonatkaye, Khoryenkomo yano me mak ha. ⁶Khoryenkomo wàràhyakekonà. Atxke rma haxa nàrwonakonà, Khoryenkomo hoko, ewto hoko xarha, ewto hon kom hoko xarha, kahe yawon kom hoko rma. ⁷Noro mryenon komo yarymanàr hok ehxe waha me tekona. Narymetxkonà, noro ymo, Khoryenkomo yano me mak ha. Anaro rha yana kom yoh me nehxakon hakahpa. Omeroron kom yoh me nehxakon hakahpa, Khoryenkomo yano me mak ha. ⁸Noro ymo yowakryetxkonà, toto komo, yukryeka hon komo, omeroro. Ehonomnà me xaxa manay hamà, ketxkonà, àwya.

Àro wyaro kahra mak nehxatxkonà, anar komo, karyhe roro tehxem komo rma. Kahneru mxekrà karyehtan yawo

àmehosaho rma nyamoro ha, esot komo rma, karyhe roro tehsem yosot komo rma. Tàwya yukryeka yakàh-tohra ro rma haka, esot komo menhoye, kahneru mxekrà, twayehkaxemà rma. Tkaryehtan yawo nmenhoye, karyhe roro natxhe, moxamo, katxho yawo rma. Nyamoro rma, kamara ymo wyarono yowakryehra nehxatxkonà. Anar kom haxa ryhe newakryetxkonà, omeroro mak ha.

⁹Onà wyaro katxho ohxe enytxatxoko, thanak oyehtokonye. Àhanahra kat man-atxowà. Onà wyaro katxho rma enytx-atxoko. ¹⁰Khoryenkom yano me tahohsom me oyehtokonye, ayahohsatxhe xaxa mak hampànà, waha komo. Katxefara ke otahano nyne me oyehtokonye, katxefara ke rma rha totahaxem me manatxhe hampànà. Àro ke, enàmnye ro me hak nahtxoko, Khoryenkomo mryenon komo. Ohsànàhpànà ro me hak nahtxoko. Txesus hona xenye ro me hak nahtxoko. Àro wyaro katxho rma ohxe enytxatxoko, thanak oyehtokonye.

¹¹Anaro ymo, onokna ymo xarha, wenyeye, rosenyetnàrà wyaro rma. Yukryeka waye nahatakaye, anaro ymo, ronenyàr me. Kamara ymo wyarono rwonà yokarymanyero ro rma noro ymo ha. Eryetàyxerye, 2 me nehxakonà, okno wyaro, kahneru mxekrà wyaro. Àrwon haxa ryhe, bayanyemà rwonà wyaro nehxakonà, watwa ymo rwonà wyaro mak ha.

¹²Kamara ymo wyarono hyawo nehxakonà, noro ymo, etahaxahotho hyawo rma, ehtxemaxaho hyawo rma. Kamara ymo wyarono wyaro rma rha, ehonomnà me nehxakonà, anà ymo yano me rma rha. Kamara ymo wyarono yowakryehkonà, noro ymo, yukryeka hon komo wya, omeroron komo wya.

¹³Eryehokano yeryakonà, thenyehra mak ha. Tàwya eryehokano ynyàr ke, anà ymo yahoxetà yonyehkonà, toto

komo wya. Kahe yaye nomokyakonà, weheto, yukryeka hona. Àro wyaro rma neryakonà, noro ymo, toto komo nenyàr me, eryehokanàr kom horà. ¹⁴Àro wyaron kom hoko rma nehxakonà, kamara ymo wyarono hyawo rma tehtoko. Àro hoye ro toto komo yonkuhtekonà.

Onà wyaro rma nkekonà, àwyanye, yukryeka hon komo wya. Kamara ymo wyarono kuknonà akàhtotxoko, kekonà, àwyanye. Onewakryenàr komo rma akàhtotxoko, kekonà. Àro wyaro, katxefara ke etahaxahotho yowakryehkonà, noro ymo, toto komo wya. Ehtxemaxaho rma yowakryehkonà, àwyanye.

¹⁵Tonyxeryem me harha ukuknonà ymo yeryeye, eryehokanàr kom horà rma. Toto komo nakàhtotho rma rwonàhyamekonà.

Ewakryenyehnà heno komo yotahahetxkonà. Anà ymo yowakryehra ro mak wehxaha kany heno komo rma yotahahetxkonà, noro ymo.

¹⁶Kamara ymo wyarono yosotà menhohekon xarha, noro ymo, toto kom hoko. Anar kom hoko, àher kom hoko ryhe menhohekonà. Anar kom hoko, amor kom hok haxa menhohekonà, howehenohnà hoko rma. Àro wyaro menhohekonà, noro ymo, omeroron kom hoko, ehonomnà kom hoko xarha, norohnàtho kom hoko xarha, tkatxhonkemà ro kom hoko xarha, àkatxhomnà ro kom hoko xarha, anotonano ro kom hoko xarha, anotomahnà ro kom hoko xarha.

¹⁷⁻¹⁸Anar kom hoko, esotà rma menhohekonà. Anar kom hoko, esot kuknon haxa menhohekonà. 666 me ryhe nehxakonà, kamara ymo wyarono yosot kuknonà. Àsok hana nay ha, 666 katxho rma. Toto komo hutwamohsony me nay hamà. Ohxehra toto kom yehtxoho ryhe hutwamohsony me nay hamà. Àro rma,

666 katxho rma, menhohekonà, noro ymo, toto kom hoko. Tàywero oyehtokonye, kamara ymo wyarono yosot kuknonà muhutwetxow hamà.

Àmenhohnà me tehtokony haxa, noro ymo nanàhnohà me nehxatxkonà, toto komo. Àwarawantahnà me yxak hak nahtxoko, katxho me nehxatxkonà, noro ymo wya. Tkatxho komo yehekathàra yxak hak nahtxoko, katxho me nehxatxkonà, àwya, àmenhohnà me tesnàr kom ke mak ha.

Enyhoryexemo komo wya wano yonytxatxhàrà on ha.

14 Wenyey xarha, rosenyetràrà wyaro rma. Seyaw yàhàn ho nehxakonà, kahneru mxekrà. Noro hyawo nehxatxkonà, toto komo. 144.000 me nehxatxkonà, àyakenon komo. Nyamoro herà hoko àmenhosah me nehxakonà, kahneru mxekrà yosotà, àyàm yosot xarha.

²Kahe yawono rwonà wenytxay xarha. Kahxe yoruru wyaro nehxakonà, thenyehra mak ha. Teryewrye ro taraye yoruru wyaro xarha nehxakonà. Toto komo wya àyorkantokono wyaro, ohxe tonytxaxem me nehxakonà, àrwonà.

³Kahe yawon komo ryhe wanotetxkonà. Ahonano ymo yakratawo nehxatxkonà, nyamoro, karyhe ymo tehxem komo yakratawo rma, 4 komo yakratawo rma. Horykomo komo yakratawo rma, 24 komo yakratawo rma nehxatxkonà, kahe yawon komo. Anaro wano yaryatxkonà. Enytxahnà rotho rma àro ha, wano.

144.000 kom marma ryhe nenytxetxkonà, nyamoro marma mak ha. Yukryeka hon kukuru kom kax mak nehxatxkon ha, nyamoro ha. Kahneru mxekrà nenyhoryetxho kom kax mak nehxatxkon ha. ⁴Kahneru mxekrà hyawono ro me ehxemo kom kax mak nehxatxkon ha. Vos kukmanyehnà ro komo

wyaro, kàrà hokonohnà ro komo wyaro xarha, anaro hyawohra ro mak nehxatxkonà, nyamoro ha. Noro hyawono ro me nehxatxkonà. Noro yakoro tàtosomà ro me nehxatxkonà. Nyamoro htzero, toto komo hyaye towsah me nehxatxkonà, noro yekamsuhkanàr ke mak ha. Khoryenkomo wyano ro me harha txexah me nehxatxkonà. Kahneru mxekrà wyano ro me harha txexah me nehxatxkonà. ⁵Àtemarontahnà ro me nehxatxkonà. Enyhoru ro kom kax mak nehxatxkonà, nyamoro ha.

Kahe yawon komo wya toto komo yanàhnohtoho yokarymatxhàrà on ha.

⁶Anaro kahe yawon xarha wenyeye, rosenyetràrà wyaro rma. Awasnaha tekona. Àrwo yonyhorunu yokarymany me nehxakonà. Tonytxaxemà roro rma yokarymany me nehxakonà, toto komo wya, yukryeka hon komo wya, anaro rha yana komo wya, omeroron komo wya.

⁷Onà wyaro nkekonà, àwyaney, teryewrye ro mak ha. Ukurunkahnà me Khoryenkomo xenytxoko, kekonà. Ehonomnà me xaxa manay hamà katxoko, àwya, àsok tawro hana, anàhnohno nyne me harha osonyhonàr ke, kekonà. Noro ryhe, kahe komo yakàhtoye. Yukryeka xarha yakàhtoye. Tuna ymo xarha yakàhtoye. Tuna yaràn xarha yakàhtoye. Noro rma ewakryetxoko, kekonà, kahe yawono, yukryeka hon komo wya.

⁸Noro wenarye nomokye, anaro, kahe yawon xarha. Onà wyaro nkekonà. Arymaxah me harha naha, owto ymo heno, Bakmeronya heno, kekonà. Arymaxah me harha naha. Àro ymo hon komo, tanhàn kom hoko rma haxa nehxatxkonà, kekonà. Wok yonàr hoko roro toto yehtokono wyaro, tanhàn kom hoko roro rma haxa nehxatxkonà. Nyamoro hoye ro, tanhàn kom hoko rma rha neh-

atxkonà, anaro rha yana komo, omeron komo. Àro ke, tanàhnohsom me natxhe hampànà, kekonà, kahe yawono.

⁹Noro wenarye nomokye, anaro, kahe yawon xarha. Onà wyaro nkekonà, teryewrye ro. Àsok hana natxow ha, kamara ymo wyarono yowakryeny kom ha, kekonà. Noro ymo kuknon yowakryeny komo rma, àsok hana natxow ha. Noro ymo yosotà, àmenhosah me nay hamà, nyamoro hoko, anar kom herà hoko, anar komo yamorà hoko. ¹⁰Nyamoro heno rma, Khoryenkomo nanàhnohrà me natxhe hampànà, kekonà. Nyamoro heno hoko ewakhàra Khoryenkom yehtxoho, wok kawawantaxaho wyaro nay hamà. Wok yeryewhamsaho wyaro rma nay hamà, kekonà. Teryewhamnohsom me rma haxa natxhe hampànà, nyamoro heno. Kahe yawon komo nenyàr me, enyhoru ro komo rma nenyàr me, kahneru mxekrà nenyàr me xarha, teryewhamnohsom me rma haxa natxhe hampànà, weheto wya, enxofrye wya xarha, kekonà. ¹¹Eryewhamnohtoho komo yosànà rma, nasànàmyaha hampànà, meya roro mak ha, atàknahnà ro me mak ha, kekonà. Awasnaw xarha, kohsaya xarha, neryewhamnohyatxhe roro mak hampànà, atàknahnà ro me mak ha. Kamara ymo wyarono yowakryenyenyhàyamo kax mak natxhe ha. Ukuknonà ymo yowakryenyenyhàyamo kax mak natxhe ha. Noro ymo yosotà rma, àmenhosah me nehxakonà, nyamoro hoko, kekonà, kahe yawono.

¹²Àro ke, enàmnye ro me hak nahtxoko, Khoryenkomo mryenon komo, noro rwonà yoyuknye komo rma, Txesus hona xeny komo rma. Ohsànàhpànà ro me hak nahtxoko.

¹³Kahe yawono rwonà wenytxaye. Onà wyaro nkekonà. Onà ryhe àmenhoko, kekonà, rowya. Onà ryhe

àmenhoko. Kohkomo mryenon me twayehsom komo, amnye twayehsom komo rma, towakryexem me mpànà natxhe ha, katxho rma àmenhoko, kekonà, rowya. Àro wyaro hamà, kehe xarha, Khoryenkom yokato. Towakryexem me xaxa mpànà natxhe ha, kehe. Hoketxhe harha mpànà, atamokhen me harha tesnàr kom ke. Àsok tawro hana. Àwayhàtxhenye, thutwaxem me roro mpànà naha ha, ohxe exetxhàyamotho, kehe, Khoryenkom yokato.

Kahe yawon komo wya toto komo yohamnohàthàrà on ha.

¹⁴Wenyey xarha, rosenyetnàrà wyaro rma. Kahrutunu buknyemà wenyeye. Àro ho eryewtaxaho nehxakonà, toto wyarono. Uyhuthur ho nehxakonà, erokonà, uru yakàhtosaho. Emyawo nehxakonà, katxefara wyarono, nasànasà txaraymatxho rma. Tàyoke rma haxa nehxakonà, katxefara.

¹⁵Khoryenkom màn yaye nahatakaye, anaro, kahe yawon xarha. Kahe yawon yaye rma nahatakaye. Onà wyaro nkekonà, teryewrye ro, anaro wya, kahrutun ho eryewtaxaho wya. Ehamnohtatxko ha, kekonà, àwya. Ehamnohtatxko ha. Àsok tawro hana. Ehetatàhkatxhe rma, tàtxaraymaxem me nay hamà, nasànasà, ehamnohrà horà, kekonà. Àro wyaro rma rha, tohamnohsom me natxhe hampànà, toto komo, yukryeka hon komo. Ehamnohtoho komo rma nenmahno, kekonà.

¹⁶Àro ke nehamnohtxownà, noro, kahrutun ho eryewtaxaho. Toto wya nasànasà yohamnohnàtokono wyaro, tkatxefaran ke àtxaraymantokono wyaro, toto komo yohamnohye.

¹⁷Khoryenkom màn yaye nahatakaye, anaro, kahe yawon xarha. Kahe yawon yaye rma nahatakaye. Noro yomyaw

xarha nehxakonà, katxfeara, tà yokemà.
¹⁸ Ensensu yaknohtoho yaye nomokye, anaro, kahe yawon xarha. Weheto yohà rma mok nehxakonà, noro. Onà wyaro nkekonà, teryewrye ro, anaro wya, tkatxfearankemà wya. Ehamnohtatxko ha, kekonà, àwya. Ehamnohtatxko ha. Àsok tawro hana. Ehetatàhkatxhe rma, tàtxaraymaxem me nay hamà, ufa, ehamnohrà horà, kekonà. Àro wyaro rma rha, tohamnohsom me natxhe hampànà, yukryeka hon heno komo, anàhnòhrà kom horà. Nyamoro heno yohamnohtoho rma nenmahno, kekonà.

¹⁹ Àro ke nehamnohtxownà, noro, tkatxfearankemà. Toto wya ufa yeherà yohamnohnàtokono wyaro, tkatxfearan ke àtxaraymantokono wyaro, nehamnohtxownà. Anhà heno komo yohamnohye. Toto wya ufa xkunkatxho yaka aryantokono wyaro, narymatxownà, anàhnòho ytxoho ro yaka. Ewakhàra Khoryenkom yehtxoho hoye ro anàhnòho ytxoho ro yaka narymatxownà. ²⁰ Owto ymo màhto rma nehxakonà, anàhnòho ytxoho ro. Toto wya ufa yeherà yakmeknyetokono wyaro, eryemnutokono wyaro, nanàhnohtàkatxownà, anàhnòho ytxoho ro yawo. Àro yaye nàhtekonà, àkamsukuthuyamo, thenyehra mak ha. Tahtunye rma haxa nehxakonà. Twahak hana nehxakon ha, ahtunu, 1 metru yoho hana. Moxe rma haxa nàhtekonà. Twahak hana nehxakon ha, àmoxenonà, 300 kerometrus me hana.

Toto komo yanàhnohtoho yoh komo yonyetxhàrà on ha.

15 Anaro eryehokano ytxoho wenyeye, rosenyetràrà wyaro rma. Kahe hokon me nehxakonà. Thenyehra mak nehxakonà. 7 me nehxatxkonà, kahe yawon komo, ronenyàr me. Toto komo yanàhnohtoho yohà rma mokyam nehxatxkonà. Toto komo yanàhnohtoho

rma, 7 me rma rha nehxakonà. Àro rha haxa toto komo yanàhnohtàkatxho rma àro ha. Khoryenkomo wya àtàhkatxho rma àro ha.

² Tuna ymo wyarono wenyeye, kanafa wyarono rma, weheto wyarono rma. Àro yohoye rma nehxatxkonà, toto komo, thatawo. Kamara ymo wyarono yarymanyenhà yamo rma mokyam nehxatxkonà. Àsok hana narymatxownà ha. Ukuknonà ymo yowakryehra tesnàr kom ke ryhe narymatxownà. Àmenhohra esot kuknonà yesnàr ke ryhe narymatxownà. Emyawonye nehxakonà, ànàyorkanàr komo, Khoryenkomo nàmàtho.

³ Wanotetxkonà. Àwanor komo rma, Moyses heno wanor me nehxakonà, Khoryenkom yanoto heno wanor me. Kahneru mxekrà wanor me rma nehxakonà. Twanotanàr kom me, onà wyaro nketxkonà. Amna yohà y, amna horyenà y, ehonomnà me xaxa manaha, ketxkonà. Anaro rha hoko eryehokano meryan hamà, thenyehra rma haxa mak ha, ketxkonà. Àme rye manay hamà, toto kom hoko, ewakryenàr kom hoko rma, anàhnòhrà kom hoko xarha. Yaworon me xaxa manay hamà, ketxkonà. Anaro rha yana komo kayaryetà roro me manay hamà, ketxkonà. ⁴ Amna yohà y, enyhoru ro me manay hamà, anhà hokonohnà ro me mak ha. Àro ke, ukurunkahnà me oyonyatxhe hampànà, toto komo, omeroro, ketxkonà. Ehonomnà me xaxa nay hamà, ketxhe hampànà, ohoko. Toto komo wahanonkanàr hoko, yaworon me mosonyhen hamà, ohxe manaha tawro horà, atxke manaha tawro horà xarha, ketxkonà. Àro ke, oyowakryexe nomokyatxhe hampànà, anaro rha yana komo, omeroro. Ehonomnà me xaxa manay hamà kaxe nomokyatxhe hampànà, ohyaka, ketxkonà, nyamoro ha, kamara ymo wyarono yarymanyenhà yamo.

⁵Àro wyaro rowya enytxatxhe rma, wenyey xarha, rosenyetràrà wyaro rma. Natahurmakaye, Khoryenkom màrà, kahe yawono rma. Khoryenkomo rwon yon yosarà rma àro ha, Moyses heno nyeryetxhàràtho wyarono, Khoryenkomo wya, enyhoru ro xaxa mak on ha, rosarà, katxhàràtho wyarono rma. Àro rma natahurmakaye. ⁶Àsnye ro nahatakaxownà, kahe yawon komo, ⁷komo rma, toto komo yanàhnohtoho yoh komo rma. Enyhoru ke ehonomtosaho rma nyamoro ha. Onkaxnyo nyne me mak nehxakonà, àhonon komo. Tawrutamxe nehxtxkonà, uru kahсах ke.

⁷Àhyakanye toye, karyhe ymo tehxe kom kukuru, ⁴komo rma kukuru. Apha yàmye, àwyanye, ⁷me. Uru yakàhtosaho rma nehxakonà, apha. Àro yawo nehxakonà, toto komo yanàhnohtoho, ewakhàrà Khoryenkom yehtxoho hoye ro anàhnohtoho komo rma. Tehxemà roro rma noro ha, Khoryenkomo. Tanohke ro nehxakonà, apha, ⁷meno, anàhnohno ytxoho ke. ⁸Tosànye rma haxa nehxakonà, Khoryenkom màrà. Àsok tawro hana, Khoryenkomo, enyhoru ro me xaxa osonyhonàr ke hamà, ehonomnà ro me xaxa osonyhonàr ke hamà. Noro màn yaka towomsom komo, ehxera nehxakon hakahpa. Kahe yawon komo wya toto heno komo yanàhnohtàkahra ro rma haka, owompàrà roro rma nehxtxkonà, Khoryenkom màn yaka.

**Tahpan kom yawonotho
yaràrkaxhàrà on ha.**

16 Khoryenkom màn yawono rwonà wenytxaye. Teryewrye ro mak nàrwonàmye. Onà wyaro nkekonà, kahe yawon komo wya, ⁷komo wya. Àtotxok ha, kekonà, àwyanye. Àtotxok ha. Ewakhàrà Khoryenkom yehtxoho aràrkaxoko, ayahpan kom

yaye, ⁷meno rma yaye. Yukryeka hona ryhe aràrkaxoko, toto heno komo yanàhnohtàkatxho me, kekonà, àwyanye.

²Àro ke toye, ukukuru komo, wahorono. Tahpan yaye naràrkaye, yukryeka hona. Teheryanke harha nehxtxkonà, toto komo. Kapàtko ymo ke, anàh ymo ke, teryewryem ke, teheryanke nehxtxkonà. Kamara ymo wyarono kuknonà yowakryenyenàyam kax mak nehxtxkon ha. Nyamoro hoko rma àmenhosah me nehxakonà, noro ymo yosot kuknonà. Nyamoro rma, teheryanke harha nehxtxkonà, kapàtko ymo ke.

³Àhona, toy xarha, anaro, kahe yawono rma. Tahpan yaye naràrkaye, tuna ymo kwaka. Toto heno kamsukutho wyaro harha nexeye, tuna ymo, etahaxah heno kamsukutho wyaro mak ha. Àro ymo kwawon heno komo rma wayehtxownà, omeroro.

⁴Àhona, toy xarha, anaro, kahe yawono rma. Tahpan yaye naràrkaye, anaro rha tuna kwaka, anaro rha yarànà kwaka xarha. Tkamsukrye harha nexeye, tunatho, omeroro. ⁵Kahe yawono rwonà wenytxaye. Tuna yohà ymo rma noro ha. Onà wyaro nkekonà, Khoryenkomo wya. Tehxemà ro omoro, kekonà. Amnyehra mehxakonà roro rma. Amnye rma tehxe roro rma manaha, kekonà. Enyhoru ro omoro. Toto komo yanàhnohrà hoko yaworon me xaxa mosonyhen hamà. ⁶Àsok tawro hana, atxke exetxhàyamotho yehenàrà ke hamà, owya, kekonà. Omryenon heno komo kamsukryetxkonà, nyamoro heno, tàwyanye etahanàr kom ke. Orwon yokarymanye ro heno komo kamsukryetxkonà. Amnye rma haxa ryhe, kamsuk me harha tunatho menyo, àwokru kom me harha, kekonà. Atxke textxhàyamotho hoye ro, àro wyaro tanàhnohporye natxow hamà, kekonà,

kahe yawono, tuna yohà ymo. ⁷Àro wyaro hamà, ketxkonà, anar komo. Okno yaknyohtoho yosnawon komo rma nyamoro ha. Àro wyaro hamà, ketxkonà. Amna yohà y, amna horyenà y, ehonomnà me xaxa manaha. Toto komo yanàhnohrà hoko, yaworon me xaxa manay hamà. Àme rye manay hamà, emeroron kom hoko, ketxkonà.

⁸Àhona, toy xarha, anaro, kahe yawono rma. Tahpan yaye naràrkaye, kamàm hona. Toto komo yaknyohnye me harha nexeye, kamàmà, weheto ymo wyaro mak ha. ⁹Àro ymo yatunu wya natakyatxkonà, toto heno komo. Tataknyetokonye rma, Khoryenkomo wàràhyaketxkonà rma, nyamoro heno, tanàhnohnye kom yoh me noro yesnàr ke. Onà wyaro kahra mak nehxtatxkonà, àwya. Ehonomnà me xaxa manay hamà, enyhoru ro me xaxa manay hamà, kahra nehxtatxkonà, àwya. Anar me harha tanhànàthàyamo yonyhera rma nehxtatxkonà.

¹⁰Àhona, toy xarha, anaro, kahe yawono rma. Tahpan yaye naràrkaye, kamara ymo wyarono yahon hona. Tawany harha nehxtakonà, noro ymo yowtotho. Neryewhamyatxkonà, toto komo, noro ymo mryenon komo. Nenyuyosketxkon mak ha, teryewhamrà kom ke. ¹¹Khoryenkomo wàràhyaketxkonà, teryewhamrà kom ke, kapàtko ymo wya xarha teryewhamrà kom ke. Nahko yxak haka, ketxkonà, noro hoko, kahe yawono rma hoko. Anar me harha tanhànàthàyamo yonyhera rma nehxtatxkonà.

¹²Àhona, toy xarha, anaro, kahe yawono rma. Tahpan yaye naràrkaye, tuna ymo kwaka, Ewfratesà rma kwaka. Sày, nahay mak ha, tuna ymo, waha komo yosamar me ehtxoho me. Àto mya tomohsom me nehxtatxkonà, waha komo, monyen kayaryet komo, kamàmà yahatakaxho nyeron komo.

¹³Worokyamo wenyeye, 3 me. Hororu wyaro nehxtatxkonà. Anaro, anhà ymo mtaye nahatakekonà, watwa ymo wyarono mtaye rma. Anaro, kamara ymo wyarono mtaye nahatakekonà. Anaro, noro ymo rwonà yokarymanye ro mtaye nahatakekonà. ¹⁴Worokyamo yohà ymo yanoto komo rma nyamoro ha, noro ymo yahoxet yonyhony komo rma, eryehokano ynye komo rma. Anaro rha yana komo kayaryet komo hyaka totxownà. Waha me anyehxenyet totxownà, àhyakanye, anaro rha yukryeka hon komo kayaryet komo hyaka. Waha me nehamnohyatxkonà, ronenyàr me.

Àsokentok hana waha me nohsamnohyatxow ha. Khoryenkomo yomohtoho ymo ho waha me nohsamnohyatxow hatà, ehonomnà xaxa yomohtoho ymo ho mak hatà. ¹⁵Tomoknàr hoko rma, onà wyaro nkehe, noro ha. Komokyaha hampànà, kehe. Komokyaha hampànà, ekayhera rma, temenyem komo yomoknàrà wyaro rma. Thona ro oyehtokonye, towakryexem me mpànà manatxhe ha, kehe. Àsok hana natxow ha, anyempen kom ha. Anyempera tehtokonye, nàhyahamyatxow hamà. Nyamoro wyarohra ehtxoko, kehe. Tewomumtosom komo wyaro haxa ryhe, thona ro ehtxoko, romoknàr hona. Àro wyaro oyehtokonye, towakryexem me mpànà manatxhe ha, kehe, Khoryenkomo.

¹⁶Àro ke, ronenyàr me rma, toto komo yohamnohtxownà, worokyamo komo, 3 komo rma. Ahmakeknon hona ryhe nehamnohtxownà. Ekmàryewyana komo rwonà rma àro ha, Ahmakeknon katxho.

¹⁷Àro rha haxa toye, anaro, kahe yawono rma. Tahpan yaye naràrkaye, awasnaha. Teryewrye ro nàrwonàmye, Khoryenkom màn yawono, tahnà ymo ho eryewtaxaho. Àna haxa ha, kekonà. Àna haxa ha. ¹⁸Sasa sasa

nkekonà. Neyorwakonà, taraye. Teryewrye ro rma haxa nehxakonà, àyoruru. Nosowusày xarha, yukryeka heno. Osowusnuru ryhe, thenyehra mak nehxakonà, toto komo nenyehTORà rotho me mak ha. ¹⁹Nerakay mak ha, owto ymo heno. Àrakayonhàrà rma, 3 me nehxakonà. Anaro rha owto heno xarha natarymatxehkaye, anaro rha yana komo yowtotho rma. Bakmeronya ymo xarha hutwahkahpàrà nehxakonà, Khoryenkomo. Àro ymo heno yanàhnohtàkaye. Àsok tawro hana. Àro ymo heno hoko ewakhàrà ehtxoho, wok kawawantaxaho wyaro nehxakon hamà, teryewrye rma haxa esnàr ke. ²⁰Eryetarà ymo heno xarha, nosomtatxehkaye. Àhà ymo heno xarha, ehxera harha nehxakonà. ²¹Thenyehra nomokyakonà, tuna ymo, tohu wyarono ymo. Tamusnye mak nehxakonà. Amusunu rma, 40 kerometrus me nehxakonà, thenyehra mak ha. Àro rma nothahyakonà, kahe yaye, toto heno kom hona. Àro hoye ro Khoryenkomo wàràhyaketxkonà, toto komo, tuna tohu wyaron hoye ro mak ha, thenyehra rma haxa esnàr ke, atxke rma haxa esnàr ke.

Onokna ymo komo wya wosà ymo yanàhnohàthàrà on ha.

17 Rohyaka nomokye, kahe yawon kom kukuru, tahpankem kom kukuru rma, 7 kom kukuru rma. Onà wyaro nkekonà, rowya. Omoko, rakoro, kekonà. Omoko, rakoro. Wosà ymo heno yanàhnohrà wenyhehe, owya. Anaro rha kàrà hoko ehxahotho rma noro ymo ha, kekonà. Tuna ratokoso eryewtaxaho rma noro ymo ha, anaro rha tuna ratokoso eyrewtaxaho rma, kekonà. ²Noro ymo kukmanàr hoko rma haxa nehx-atxkonà, ehonomnà komo, toto kayaryet komo, anaro rha owto hon kayaryet komo, kekonà. Àsok hana nànyerhon-

tetxow ha, toto kom ha. Wok yontoho hoye ro nànyerhontetxow hamà, tàywenyeke tehxe ro. Àro wyaro rma rha tàywenyeke tehxe ro noro ymo hoko nehxatxkonà, toto komo, yukryeka hon komo, kekonà, kahe yawono, rowya.

³Àro ke raràye, ahehnaka. Khoryenkomo yokato yano me mak kosenyehthyakonà wyaro hamà. Wosà ymo wenyeye. Onokna ymo mkawo eryewtaxaho nehxakonà. Tutxurye nehxakonà, onokna ymo. Noro ymo hoko àmenhosah nehxakonà, Khoryenkomo wàràhyakatxho, anaro rha, thenyehra mak ha. Onokna ymo yhutho ryhe, 7 me nehxakonà. Eryetàxaxerye, 10 me nehxakonà.

⁴Ehonomtosaho rma nehxakonà, wosà ymo, tàswayem ke, tutxuryem ke xarha, enyhoru ymo ke mak ha. Ewahtosaho rma nehxakonà, uru ke, anaro rha tohu txko ke xarha. Emyawo nehxakonà, orymako, uru yakàhtosaho. Anhà ymo yonà rma àro ha. Tanohke ro nehxakonà, anhà ymo ke, wos yanhànà ymo ke, anaro rha kàrà hoko ehtxohotho ymo ke. ⁵Noro ymo herà hoko àmenhosah nehxakonà, esotà ymo, uhutwahnà rma. Onà wyaro katxho me nehxakonà. Bakmeronya ymo kuknonà mosonà, anaro rha kàrà hokonotho komo yonà ymo, anaro rha tanhàn hokonotho komo yonà ymo, katxho me nehxakonà, àmenhosaho, wosà ymo herà hoko.

⁶Khoryenkomo mryenon heno komo yotahahonyenhàr me nehxakonà, noro ymo. Txesus hona xenye ro heno komo yotahahonyenhàr me nehxakonà. Nyamoro heno kamsukutho hoko neryehotekonà. Wok hoko neryehotetxow hamà, toto komo, tànyerhontaxem komo. Àro wyaro rma rha neryehotekonà, wosà ymo, nyamoro heno kamsukutho hok mak ha.

Àro wyaro noro ymo wenyeye. Rowya xenyetoko rma, koseryehokekonà, thenyehra mak ha, uhutwahra ryesnàr ke. ⁷Onà wyaro mak kekonà, kahe yawono, rowya. Oseryehokahra exko, kekonà. Oseryehokahra exko. Uhutwahnà me nay hamà, wosà ymo yehtxoho, onokna ymo yehtxoho xarha. Noro ymo yhutho 7 me nay hamà, kekonà. Eryetàxerye, 10 me nay hamà. Noro ymo mkawo nay hamà, wosà ymo, kekonà. Àro wyaro ehtxoho komo rma, uhutwahnà me nay hamà. Oseryehokahra mak exko. Uhutwamohsehe, owoya, kekonà, kahe yawono, rowya.

⁸Onokna ymo menyo hamà. Amnyehra ehxahonhàrà rma noro ymo ha. Amnye rma ehxera harha naha. Amnye nomokyaha harha mpànà, kekonà. Yuhnayen hoye nomokyaha hampànà. Tanàhnohtàkaxem me mak naha. Noro ymo hoko noseryehoketxhe hampànà, toto komo, kekonà. Tàwyanye xenyetoko rma, noseryehoketxhe, tàwyanye ehonomnà me xaxa xenyàr ke mak ha. Àsok tawro hana, tonyxerye harha esnàr ke hamà. Amnyehra ehxahotho, àwayehsahotho rma, tonyxerye harha mpànà naha ha. Àro ke, noseryehoketxhe, yukryeka hon komo, kekonà. Onà wyaro nketxhe, noro ymo hoko. Koo, ehonomnà me xaxa nay hamà, ketxhe. Àro wyaro kany komo rma, Khoryenkomo nenyhoryehtor me mak natxhe, kekonà. Esot komo rma, kahneru mxekrà karyehtan yawohra mak naha. Amnyehra àmenhosahonhàr yawohra mak naha, yukryeka yakàhtohra ro rma haka àmenhosahonhàr yawohra mak ha, karyhe roro natxhe, moxamo, katxho yawohra mak ha, kekonà, kahe yawono, rowya.

⁹Tàyweron kom marma ryhe, anaro rha kuknonà hutwexow hamà, kekon

xarha. Onà wyaro thutwaxem me naha. Onokna ymo yhutho, 7 meno rma, àh kuknon me naha, 7 me rma rha. Àro ho rma naha, wosà ymo yowto, kekonà, kahe yawono. ¹⁰Àro hon kayaryet komo ryhe, 7 me rma rha natxhe. Nyamoro kukutho rma, 5 heno komo rma, àwayehsah me natxhe, kekonà. Anaro ryhe, 7 kom kukuru rma, àkayaryet kom me naha, amnye rma. Anaro, omokhàra rma hak naha. Amnye nomokyaha hampànà. Tomokàtxhe rma, mexehra wayehyaha, kekonà, kahe yawono, rowya. ¹¹7 kom mahyaka nomokyaha hampànà, anaro ymo, àkayaryet komo ymo. Noro kuknon me naha, onokna ymo, amnyehra ehxahotho ymo, àwayehsahotho ymo, kekonà. Noro rye me mak natxhe, 7 kom yakoro, noro ymo. Noro ymo heno ryhe, tanàhnohtàkaxem me naha, kekonà, kahe yawono, rowya.

¹²Eryetàxerye xarha menyo, 10 me, kekon xarha. Anar kom kuknon me naha. 10 me rma rha natxhe, anaro rha yana komo kayaryet komo xarha, kekonà. Àkayaryet kom mehra rma hak natxhe. Amnye texem me natxhe, ehonomnà me harha, àkayaryet kom me harha, kekonà. Onokna ymo yakoro toto komo kayaryet me natxhe, mexehra mak ha, kekonà, kahe yawono, rowya. ¹³Àme rye tehutwaxem me natxhe, nyamoro, 10 komo. Ehonomnà me rma haxa natxhe. Ehonomnà rma, onokna ymo yano me rma natxhe. Amna yohà omoro ketxhe mak ha, noro ymo wya, kekonà, kahe yawono, rowya.

¹⁴Waha me tetxhe, nyamoro ha. Kahneru mxekrà yarymaxe rma tetxhe haryhe, kekon xarha. Noro ryhe, narymatxehketxhe mak ha. Àsok tawro hana, omeroron komo yoh me rma haxa tesnàr ke mak hamà. Omeroron yoh komo yoh me mak nay hamà, noro, kekonà. Omeroron kayaryet komo kayaryet me mak nay hamà. Noro yakoro tetxhe,

àmryenon komo. Noro nanyeketxho rma nyamoro ha, noro nwahanonkatxho rma. Noro hona xenye ro komo rma nyamoro ha, kekonà, kahe yawono, rowya.

¹⁵ Onà wyaro nkekon xarha, rowya. Anaro rha tuna ratokoso eryewtaxaho wosà ymo menyo, kekonà. Toto komo kuknon me naha, tuna, anaro rha yana komo kuknon me mak ha, thenyehnà komo kuknon me mak ha, kekonà, rowya. ¹⁶ Wosà ymo xehra ro mak natxhe ha, onokna ymo komo, 10 komo xarha, anaro rha yana komo kayaryet komo rma. Nyamoro kuknonà rma menyo hamà, eryetàyxerye rma, 10 me rma. Nyamoro rma, nanàhnohyatxhe hampànà. Àkeweyumpura harha neryatxhe hampànà, atxke tonyxem me ehtxoho me, kekonà. Uhunuthuru yonyetxhe hampànà. Noro ymo heno yaknyohy-atxhe hampànà.

¹⁷ Àsok tawro hana. Wosà ymo tanàhnohtxe kany me netxownà hamà, Khoryenkomo, kekonà, kahe yawono, rowya. Onà wyaro kanyenhàr me naha, Khoryenkomo, nyamoro hoko. Àme rye tehutwaxem me hak nahtxoko, tàwyanye wosà ymo yanàhnohtoho me, kanyenhàr me naha, kekonà, kahe yawono. Amnahnà, omoro haxa, toto komo kayaryet me exko, kany me hak nahtxoko, ehonomnà komo, onokna ymo wya, àme rye tehutwanàr kom ke, kanyenhàr me naha, Khoryenkomo, nyamoro hoko, àwyanye wosà ymo yanàhnohtoho me, kekonà. Àro hoye ro nanàhnohyatxhe hampànà, kekonà, kahe yawono, rowya.

¹⁸ Owto ymo kuknon me mak naha, wosà ymo, kekon xarha. Anaro rha owto yoho rma haxa naha, àro ymo. Àton komo kayaryet komo ryhe, anaro rha yana komo kayaryet komo yoho rma haxa natxhe, kekonà, kahe yawono, rowya.

**Arymaxah me harha naha
owto ymo heno Bakmeronya
heno katxhàrà on ha.**

18 Àro tàhto rma, anaro kahe yawon xarha wenyeye, rosenyetràrà wyaro rma. Ehonomnà me xaxa nehkakonà. Kahe yaye nàhtekonà, ronenyàr me. Noro yawasàn hoye ro, tawasnye rma haxa nehkakonà, yukryeka.

² Teryewrye ro nàrwonàmye. Onà wyaro nkekonà. Arymaxah me harha naha, owto ymo heno, Bakmeronya heno, kekonà. Arymaxah me harha naha. Totohnà yowto me harha naha. Worokyamo yowto me haxa naha, kekonà. Anhà rma yowto me haxa naha. Àtono ro me harha natxhe, torono ymo komo, anhà ymo komo rma, thenyehra, anaro rha, kekonà. ³ Àro ymo hon heno komo, tanhàn kom hoko rma haxa nehkatxkonà. Wok yonàr hoko roro toto yehtokono wyaro, tanhàn kom hoko roro rma haxa nehkatxkonà, kekonà. Nyamoro heno hoye ro tanhàn kom hoko rma rha nehkatxkonà, anaro rha yana komo, omeroron komo. Anaro rha wos hoko toto yehtokono wyaro, nyamoro heno yanhàn hoko rma haxa nehkatxkonà, anaro rha yana komo, àkayaryet komo rma, kekonà. Tàtxenyeronke rma haxa nehkatxkonà, Bakmeronya hon heno komo. Txenyeru hona àkatxho komo yàmyatxkonà, anaro rha yana komo, twarawantaxemà ro komo. Àro hoye ro tàtxenyeronke rma rha nehkatxkonà, nyamoro xarha, thenyehra mak ha. Àro wyaro natanàhnohyatxkonà, omeroron komo, Bakmeronya hon heno kom hoye ro mak ha, kekonà, kahe yawono.

⁴ Anaro kahe yawono rwonà wenytxaye. Onà wyaro nkekonà. Khoryenkomo mryenon komo y, owto ymo hoye omohtxok hatà, kekonà.

Àro ymo hoye omohtxok hatà, àton komo yanhàn hoko oyesnàr kom hona, nyamoro wyaro rma rha ayanàhnohrà kom hona, kekonà. ⁵Àsok tawro hana. Thenyehra rma haxa nay hamà, anhàn komo. Àhà ymo wyaro naha, anhàn komo yahtunu, thenyehra esnàr ke. Atxke exetxhàyamo rma hutwahkahpàra naha, Khoryenkomo, kekonà, kahe yawono. ⁶Tanàhnohsom me hak nahtxoko. Àsok tawro hana. Anaro heno komo yanàhnohyatxkonà, nyamoro. Àro ke tanàhnohsom me hak nahtxoko, tãnanàhnohàthàyamo wyaro rma rha. Eho nyhe hak nahko, anàhnohtoho komo, thenyehra mak ha, kekonà. Àsok hana twokru komo kwarmetxow ha, toto kom ha. Anatoko nàkwarmetxow hana, teryewrye ehtxoho me. Àro wyaro rma rha, teryewrye hak nahko, anàhnohtoho komo, kekonà. ⁷Àsok make rma haxa neryehotetxkonà. Teryehotaxemà rma, ohxe rma nosonyhetxkon haryhe, thenyehra mak ha. Àro ke, thenyehra rma rha hak nahko, eryewhamnohtoho komo, ekhokatxho komo, kekonà. Tàhnowonye onà wyaro rma nketxkon haryhe. Ekhokahnà ro kàwyam hamà, ketxkonà rma haryhe. Enyonkaxemo komo wyarohra tehxtatxow hamà, tekxokaxem komo wyarohra mak ha, ketxkonà rma haryhe, kekonà, kahe yawono. Toto notxwan komo wyaro ohxe roro tehxtatxow hamà, ketxkonà rma haryhe, tãhnowonye. ⁸Àro wyaro kanyenhàrà rma, tanàhnohsom me natxhe hampànà, kekonà. Sa, nenmahyaha hampànà, anàhnohtoho komo. Towenyxa awasàn ho, tanàhnohtàkaxem me natxhe hampànà, kekonà. Àro rma ho nehyantetxhe hampànà. Nekhoketxhe hampànà. Ànyahpàra natxhe hampànà. Natakylatxhe hampànà, kekonà. Àsok tawro hana, anàhnohnye kom me

Khoryenkomo yesnàr ke mak ha. Ehonomnà me xaxa naha, noro ha, Kohkomo rma, kekonà, kahe yawono.

⁹Ataknyàr komo yosànà yonyatxow hatà, anaro rha yana komo, àkayaryet komo rma. Anhàn kom hoko rma haxa ehxemotho komo rma nyamoro hatà. Àsok make rma haxa eryehotaxemotho komo rma nyamoro hatà, àwyaronye rma rha. Àro ke, tàwyanye esànà yonyetoko, nàratetxow hatà. Nehokoyatxow hatà. ¹⁰Moxe ro nenyatxow hatà, àwyaronye rma rha tataknyàr kom hona. Onà wyaro nketxow hatà. Txee, anàhnohsah me harha nay hamà, owto ymo heno, Bakmeronya heno, ketxow hatà. Hory me ymo ehxahotho, mexehra anàhnohtàkaxah me harha nay hamà, ketxow hatà.

¹¹Nàratetxow xarha tà, twarawantaxemà rotho komo, anaro rha yana komo. Nekhoketxow hatà, ataknyàr kom hoko. Àsok tawro hana, tàtxenyerun komo yahohsàra harha tesnàr kom ke hamà. ¹²Amnyehra, txenyeru hona àkatxho komo yàmyatxkon hatà, nyamoro heno wya, owto hon heno komo wya. Ànàmrà komo rma, thenyehra nehakon hatà, uru hatà, pàrata xarha hatà, tohu txko xarha hatà, ehètàhpenyeno rma hatà, anaro rha wom xarha hatà, enyhoru rma hatà, anaro rha wewe xarha hatà, thoxnyemà rma hatà, mahfen xarha hatà, okno ymo ryetàyaxetho rma hatà, anaro rha wewe yakàhtosah xarha hatà, ehètàhpenyeno rma hatà, anaro rha yawaka yakàhtosah xarha hatà, ¹³anaro rha ownyak xarha hatà, ensensu wyarono rma hatà, ufa xkun xarha hatà, oryefera xkun xarha hatà, tryeku xarha hatà, nasànasà xarha hatà, faka xarha hatà, kahneru xarha hatà, kafaru xarha hatà, kahu xarha hatà, kafaru nàhpexeknyàrà rma hatà, toto komo xarha hatà, anotonano ro komo rma hatà. Àro wyaron komo

yehekatnyenhâyamo ehxera harha natxow hamà. Àro ke, nekhoketxow hatà, twarawantaxemà rotho komo, tât Xenyerun komo yahohsàra harha tesnàr kom ke. ¹⁴ Ehxera harha natxow hatà, owto ymo hon heno komo. Àro ke, ehxera rma rha nay hamà, àxe rma haxa exetxhâyamotho. Ehxera harha nay hamà, ànyahàthâyam xarha, àwomunuthuyam xarha, àkatxhothâyam xarha. Ehetàhpenyenothon rma, enyhorutho rma, ehxera harha nay hamà. ¹⁵ Àro wyaron komo yàmnye rotho komo rma, kowontetxow hatà, àratanàr kom hatà, ekhokanàr kom hatà. Owto ymo hon heno komo txenyerunu yahosnye rotho komo rma nyamoro ha. Ataknyàr komo yonyatxow hatà. Moxe ro mak nenyatxow hatà, àwyaronye rma rha tataknàyàr kom hona. Onà wyaro nketxow hatà. ¹⁶ Txee, anàhnohsah me harha natxow hamà, owto ymo hon heno komo, ketxow hatà. Enyhoru ke nehonomttxkonà, tàswayem ke mak ha, tutxuryem ke mak ha. Nawahtetxkon xarha, uru ke, anaro rha tohu txko ke xarha, ketxow hatà. ¹⁷ Mexehra anàhnohtàkaxah me harha nay hamà, àwomunuthuyamo, àkatxhothâyam xarha, ehètàhpenyenothon rma, omeroro, ketxow hatà, twarawantaxemà rotho komo.

Moxe ro rma rha nenyatxow hatà, kanawa ymo yoh komo, anoto komo xarha, kanawa ymo yawon komo rma, àro yawo tasom komo rma, tuna ymo kwaha tàtosom komo rma. Owto ymo heno yonyatxow hatà, tuna ymo yohoyen heno rma hatà. ¹⁸ Ataknyàr yosànà rma yonyatxow hatà, moxe ro mak hatà. Tàwyanye xenyetoko, kowontetxow hatà. Onà wyaro nketxow hatà. Anaro rha owto yoho rma haxa ohxe nehakonà, àro ymo heno, ketxow hatà. ¹⁹ Yukryeka yarymetxow hatà,

tuyhuthur kom hona, ekhokanàr komo. Nàratetxow hatà. Kowontetxow hatà. Onà wyaro nketxow xarha tà. Txee, anàhnohsah me harha nay hamà, owto ymo heno, ketxow hatà. Anàhnohsah me harha nay hamà. Àro ymo hona tomokyatxkonà, kàkanawar kom yawo. Omohsaho rma, tât Xenyeruntetxkonà, àro ymo hoye ro mak ha. Àro ymo heno rma, mexehra anàhnohtàkaxah me harha nay hamà, ketxow hatà, kanawa ymo yawon komo.

²⁰ Onà wyaro haxa àkehe, kahe yawon komo wya, toto komo wya xarha, Khoryenkomo mryenon komo wya, Txesusu nànyaketxho rotho komo wya, Khoryenkomo rwonà yokarymanyerotho komo wya. Oyeryehotatxoko, owto ymo hon heno komo yanàhnohrà hoko, àkehe, owyanye. Àsok tawro hana. Oyeryewhamnohyatxkonà, nyamoro heno. Oyehenàhyatxow mak hatà, Khoryenkomo. Nyamoro heno yanàhnohyan hatà. Àro ke, oyeryehotatxoko, àkehe, owyanye.

²¹ Anaro, kahe yawon xarha wenyeye, rosenyetnàrà wyaro rma. Tahoxerye rma haxa nehakonà. Tohu ymo yanàmye. Horyetho ymo yanàmye. Narymaye, tuna ymo kwaka. Onà wyaro nkekonà. Àro wyaro rma rha tarymaxem me naha hampànà, owto ymo, Bakmeronya ymo, kekonà. Tosomatkatxehkaxem me naha hampànà, tahoxerye arymanàr ke mak ha. Ehxera harha naha hampànà, kekonà. ²² Àto rma, weryeke txe-mekhèra harha natxhe hampànà. Anaro rha yorakahra harha natxhe hampànà, àto, kekonà. Àto rma, anaro rha kah-pàra harha natxhe hampànà. Anaro rha yonyhoryehra harha natxhe hampànà. Anaro rha yakàhtohra harha natxhe hampànà, àto, kekonà. Àto rma, xerye khera harha natxhe hampànà, woràskomo komo, kekonà. ²³ Àto rma, awasmehra harha naha hampànà, weyu.

Àto rma, àhehtahra harha natxhe hampànà. Ànyontahra harha natxhe hampànà, àto. Àsok tawro hana, ehxera harha owto ymo yesnàr ke, kekonà. Àton kukuru komo, twarawantaxemà ro komo rma, ehonomnà me rma haxa nehxtaxkonà, anaro rha yana komo yoho rma haxa mak ha. Àton kukuru komo, yaskomo komo rma, anaro rha yana komo yonkuhtetxkonà, kekonà. ²⁴Otahano ynyàr hoko rma haxa nehxtaxkonà, àton kukuru komo. Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno komo yotahetxkonà. Khoryenkomo mryenon heno komo rma yotahetxkonà, kekonà. Etahaxemo heno komo kam-sukutho, omeroron heno komo kam-sukutho rma, àto nehaxakonà, owto ymo ho. Àro ymo heno rma, ehxera harha naha hampànà, kekonà, kahe yawono ymo, tahoxeryemà ymo.

Kahe yawon komo wya Khoryenkomo tewakryetxe katxhàr on ha.

19 Àro tàhto rma, anaro rwonà wenytxaye. Thenyenohnà komo rwonà wyaro nehaxakonà, ronyetxanàr me, kahe yawon komo rwonà wyaro mak ha. Teryewrye ro mak nàrwonaxkonà. Onà wyaro nketxkonà. Khoryenkomo tewakryetxe, ketxkonà. Khoryenkomo tewakryetxe. Onyhoryeno nyne ro me nay hamà, noro, ketxkonà. Ohxe xaxa nay hamà. Ehonomnà me xaxa nay hamà. ²Àsok tawro hana, yaworon me xaxa tesnàr ke hamà, ketxkonà. Anàhnohno ynyàr hoko, yaworon me xaxa nay hamà. Àme rye nay hamà, omeroron kom hoko. Wosà ymo yanàhnohnyehàr me naha, ketxkonà. Anaro rha kàrà hoko rma haxa nehaxakonà, noro ymo. Noro ymo yanhàn hoye ro natanàhnohyatxkonà, toto komo, yukryeka hon komo. Noro ymo heno rma yanàhnohyak ha, Khoryenkomo, ketxkonà. Khoryenkomo

yanoto heno komo yotahekonà, noro ymo. Ànetahatxhàyamotho rma yehenàhyak ha, Khoryenkomo, ketxkonà.

³Onà wyaro nketxkon xarha. Khoryenkomo tewakryetxe, ketxkonà. Khoryenkomo tewakryetxe. Àsok tawro hana, owto ymo yataknyàr ke. Ataknyàrà rma, ewehpàra roro rma naha. Esànà rma, nasanàmyaha roro rma, meya roro mak ha, ketxkonà, kahe yawon komo, thenyenohnà komo.

⁴Tano me ronye rma nehurkatxownà, horykomo komo, 24 komo rma, karyhe ymo tehxe komo xarha, 4 komo rma. Khoryenkomo yowakryetxownà. Tahonà ymo ho eryewtaxaho rma yowakryetxownà. Àro wyaro hamà, Khoryenkomo tewakryetxe, ketxkonà. Àro wyaro hamà, Khoryenkomo tewakryetxe.

⁵Anaro rwonà wenytxaye. Ahonano ymo màhtono rwonà rma wenytxaye. Onà wyaro nkekonà, teryewrye ro. Khoryenkomo ewakryetxoko, kekonà. Khoryenkomo ewakryetxoko, omnyamo, noro yanoto komo, ukurunkahnà me noro yony komo, ehonomnà komo rma, norohnàtho komo xarha, omeroron komo rma. Khoryenkomo ewakryetxoko, kekonà.

Kahneru mxekrà hehtatho yokarymatxhàr on ha.

⁶Anaro rwon xarha wenytxaye. Thenyenohnà komo rwonà wyaro rma rha nehaxakonà, àro xarha. Kahxe ymo yoruru wyaro mak nehaxakonà, taraye ymo yoruru wyaro xarha. Onà wyaro nkekonà, teryewrye ro mak ha. Khoryenkomo tewakryetxe, kekonà. Khoryenkomo tewakryetxe. Àsok tawro hana, omeroron komo kayaryet me noro yesnàr ke. Omeroron komo kayaryet me naha, noro ha, Kohkomo rma, ehonomnà xaxa ymo, kekonà.

⁷Noro hoko teryehorye tehtxe. Ohxe xaxa manay hamà, tkatxe, àwya. Àsok tawro hana, kahneru mxekrà hehtanàr ke, kekonà. Hehtehe haxa ha, kahneru mxekrà. Àhetxe ryhe, nosonyhoryek haxa ha, tànyontanàr horà, kekonà. ⁸Enyhoru ke ehonomtosah naha, noro. Onkaxnyo ynye me mak naha, àhononà, buknyemà rma, enyhoru rma, kekonà, kahe yawono.

Àsok tawro hana. Àhononà rma, on kuknon me nay hamà. Ohxe Khoryenkomo mryenon kom yehtxoho kuknon me nay hamà, àhononà, enyhoru.

⁹Onà wyaro nkekon xarha, kahe yawono, rowya. Onà ryhe àmenhoko, kekonà. Onà ryhe àmenhoko. Kahneru mxekrà yahxemtehe hampànà, àyàmà, àhehtanàr horà. Toto komo yanyekyaha hampànà, asahxemtoso, kekonà. Noro nanyeknyàr komo ryhe, towakryexem me natxhe hampànà. Àro rma àmenhoko, kekonà, kahe yawono. Khoryenkomo rwonà rma àro ha, yaworon xaxa rma, kekon xarha, rowya.

¹⁰Rano me ro rma kehurkaye, noro yakrataka. Ewakryenàr xe rma wehxakon haryhe. Onà wyaro mak kekonà, rowya. Àro wyarohra exko, kekonà. Rowakryehra ro mak exko. Àsok tawro hana. Owyaro rma rha, Khoryenkom yanoto me marma wehxaha, uro, kekonà. Oyowtà komo wyaro rma rha, Txesus yokarymany komo wyaro rma rha, Khoryenkom yanoto me wehxaha, uro. Àro ke, urohnà, Khoryenkom haxa ewakryeko, kekonà, kahe yawono, rowya. Àsok tawro hana. Txesus yokarymany komo ryhe, Khoryenkomo nhutwamohsotho rma yokarymetxow hamà, noro yokato yano me mak ha.

Waha me kafaru mkawo eryewtaxaho tothàr on ha.

¹¹Wenyey xarha, rosenyetràr wyaro rma. Natahurmakaye, kahe, ronenyàr me. Kafaru wenyeye. Buknye nehxakonà. Àmkawo eryewtaxaho ryhe, yaworon xaxa mosonà katxho me nehxakonà, esotà rma. Khoryenkomo rwon yawo ron xaxa mosonà katxho me nehxakonà. Yaworon xaxa rma, waha me tekona, anhá yarymanàr horà, atxke ehxemotho komo yanàhnohrà horà.

¹²Enuru ryhe, weheto noruknuru wyaro nehxakonà. Uyhuthur ho nehxakonà, erokonà, thenyehra. Àhoko rma àmenhosah nehxakonà, esotà rma. Àro hutwaha mak nehxatxkonà, anar komo. Noro marma, tosoà rma hutwekonà.

¹³Ehonomtosah nehxakonà. Àhononà rma, tkamsukrye nehxakonà. Kamsuku kwaka àmeknyohsaho rma nehxakonà. Esotà ryhe, onà wyaro nehxakonà. Khoryenkomo rwonà mosonà, katxho me nehxakonà, esotà, toto komo wya.

¹⁴Noro yakoro tetxkonà, kahe yawon komo, thenyehonà komo. Waha komo wyaro tetxkonà, noro yakoro. Kafaru mkawo rma rha nehxatxkonà, buknyemà mkawo rma rha. Ehonomtosaho rma rha nehxatxkonà, buknyem ke, enyhoru ke.

¹⁵Noro mtaye nahatakekonà, katxefara wyarono, tàyokemà wyarono. Àro rma ke, anaro rha yana komo yotahetxow hatà. Àkayaryet kom me nay hatà. Àkayaryet komo rma, anwekhànà ro me nay hatà. Noro ryhe, anhàtho komo yanàhnohtàken hatà. Anàhnohno ytxoho ro yaka narymetxow hatà, ewakhàra rma haxa Khoryenkom yehtxoho hoye ro mak ha, ewakhàra ehonomnà xaxa ymo yehtxoho hoye ro mak ha. Nyamoro heno rma yanàhnohtàken hatà, noro ha, toto wya ufa yeherà yakmeknyetokono

wyaro mak ha, eryemnutokono wyaro mak ha.

¹⁶Anaro esot xarha, àmenhosah neh-xakonà, àhonon hoko, àhet hoko xarha. Omeroron kayaryet komo kayaryet me naha, mosonà, katxho rma, omeroron yoh komo yoh me naha, mosonà, katxho xarha, àmenhosah neh-xakonà, àhonon hoko, àhet hoko xarha.

Onokna ymo heno komo yarymatxhàrà on ha.

¹⁷Anaro kahe yawono wenyeye, rosenyetnàrà wyaro rma. Kamàm nawo thataw neh-xakonà, ronenyàr me. Torono ymo komo yanyekyakonà. Awasnaha tàtosomà ro komo rma yanyekyakonà, omeroro mak ha. Onà wyaro nkekonà, àwyaney, teryewrye ro. Omohtxok hatà, kekonà. Omohtxok hatà. Owotmetxow hatà, Khoryenkomo, thenyehra, kekonà. ¹⁸Toto heno komo hunutho monyetxow hatà, àkayaryet heno komo hunutho rma hatà, waha yoh heno komo hunutho xarha hatà, tahoxeryemà ymo heno komo hunutho xarha hatà, kafaru heno komo hunutho xarha hatà, kafaru mkawon heno komo hunutho xarha hatà, omeroron heno komo hunutho rma hatà, anotomahnà ro heno komo hunutho xarha hatà, anotonano ro heno komo hunutho xarha hatà, norohnàtho heno komo hunutho xarha hatà, ehonomnà heno komo hunutho xarha hatà, omeroro rma monyetxow hatà, kekonà, kahe yawono, torono ymo komo wya.

¹⁹Kamara ymo wyarono ryhe wenyey xarha. Anaro rha yana komo kayaryet komo xarha wenyeye. Anoto komo xarha, waha komo rma, wenyeye. Waha me nohsamnohtxownà, nyamoro ha, omeroro. Kafaru mkawo eryewtaxaho yarymaxe rma nohsamnohtxownà haryhe. Noro yakoron komo xarha yarymaxe rma nohsamnohtxownà

haryhe. ²⁰Nyamoro heno yarymatxownà mak ha, kafaru mkawo eryewtaxaho. Kamara ymo wyarono yahohsoye, takoron komo wya. Noro ymo rwonà yokarymanyerotho xarha yahohsoye. Kamara ymo wyarono hyawo ehxahotho rma noro ha. Noro ymo yowakryehonyenhàràtho rma noro ha. Noro ymo kuknonà yowakryeny komo yonkuhtonyenhàràtho rma noro ha. Tàwya eryehokano ytxoho hoye ro enkuhtonyenhàyamotho rma noro ha. Kamara ymo wyarono yosot kuknon ke àmenhoxemo komo yonkuhtonyenhàràtho rma noro ha. Nyamoro rma yahohsoye, kafaru mkawo eryewtaxaho. Asakon komo rma yahohsoye, takoron komo wya. Tonyxerye rma narymatxownà, weheto ymo waka. Tuna ymo wyaro rma naha, weheto ymo, tamtakemà wyaro mak ha. Àto rma natakyaha xarha, enxofrye. Àro ymo waka narymatxownà.

²¹Anaro heno komo yotahaye, kafaru mkawo eryewtaxaho. Tkatxefaran ke netahatxownà, tàmtaye tahatakaxem ke mak ha. Uhunuthuyam heno yonyetxkonà, torono ymo komo. Twahuramso ro nonotxownà.

Kahe yawono wya Satanasà ymo yasohtothàrà on ha.

20 Anaro kahe yawono wenyeye, rosenyetnàrà wyaro rma. Kahe yaye nàhtekonà, ronenyàr me. Emyawo neh-xakonà, xafe. Yuhnayen yahutoho rma àro ha, xafe. Emyawo rma rha neh-xakonà, asotà ymo, yawaka ymo.

²Watwa ymo wyarono yahosàye. Okoy me osonyhosahonhàrà rma noro ymo ha, worokyamo yohà rma, Satanasà rma. Noro rma yasohtoye, kahe yawono. Asohtosah me rma, 1000 me tàtxemnyehàntaxem me neh-xakonà, noro ymo. ³Yuhnayen hona narymaye

ymo. Duk, nahuruye. Nàhsomay xarha, ahutuhkanàr horà, ahatakanàr hona.

Àro wyaro nahryemye, yuhnayen hona, toto komo yonkuhtohra harha ehtxoho me, anaro rha yana komo yonkuhtohra harha ehtxoho me. 1000 me tàtxemnyehàntantoko rma, enkuhtohrane roro rma nehzakon hakahpa, noro ymo. 1000 me àtxemnyehàntatxhe rma, tonampatakaxem me harha nehzakon hakahpa, mexehra ehtxoho me.

**Wahoro htzero tanàmsom
komo yokarymatxhàrà on ha.**

⁴Anaro rha ahonano wenyeye. Àro ho eryewtaxemo komo, toto komo wahanonkany me nehxatxkonà, ohxe manaha tawro horà, atxke manaha tawro horà xarha. Àro wyaro wahanonkano nyne me netxownà, Khoryenkomo.

Txesusu mryenon heno komo xarha wenyeye. Etahaxemotho komo rma nyamoro ha. Tàwyanye Txesusu yokarymatxho hoye ro etahaxah me nehxatxkonà, Khoryenkomo rwonà yokarymatxho hoye ro xarha. Kamara ymo wyarono yowakryenyehnhàr me nehxatxkonà, nyamoro heno. Noro ymo kuknonà yowakryenyehnhàr me nehxatxkonà. Noro ymo yosot kuknon ke àmenhohnànhàyam me nehxatxkonà, àher kom hoko, amor kom hoko. Nyamoro rma, karyhe harha nehxatxkonà. Àwayehsahonhàrà rma, karyhe harha nehxatxkonà. Kryestu hyawo nehxatxkonà. Noro wyaro rma rha, omeroron komo kayaryet me nehxatxkonà. Àkayaryet kom me rma, 1000 me txemnyehàntatxownà.

⁵Wahoro htzero anàmxemo komo rma nyamoro ha. Anaro heno kom haxa ryhe, àwayexemo komo rma, anàmpàn me rma hak nehxatxkonà. Amnye haxa tanàmsom me nehxatxkonà, 1000 me àtxemnyehàntatxhe mak ha.

⁶Wahoro htzero tanàmsom komo ryhe, towakryexem me rma haxa natxhe. Enyhoru ro me rma haxa natxhe. Àwayehpànà ro me harha natxhe. Amnye wayehyatxhe xarha, anaro heno komo, tanàhnohtàkaxem komo. Àro wyaro àwayehpàra mak natxhe, wahoro htzero tanàmsom komo. Khoryenkomo mán yonye ro heno komo wyaro, noro yanoto ro me natxhe. Kryestu yanoto ro me natxhe. Noro hyawono ro me natxhe. Noro wyaro rma rha, omeroron komo kayaryet me natxhe. Àro wyaro rma, 1000 me txemnyehàntetxhe.

**Weheto ymo waka Satanasà ymo
heno yarymatxhàrà on ha.**

⁷1000 me àtxemnyehàntatxhe rma, Satanasà ymo yonampatakahoye, Khoryenkomo, ronenyàr me. Nasokahoye. Yuhnayen hoye nahatakaye, noro ymo. ⁸Toto komo yonkuhtoso tekonà, yukryeka yamtar horye. Anaro rha yana komo yonkuhtekonà.

Àsok hana nay ha, etahtxoho kom ha, ànenkuhtothàyamo yotahtxoho. Koke moxamo, Mako ke xarha moxamo, katxho me nay hatà, etahtxoho komo. Khoryenkomo xanhàn komo rma nyamoro ha. Waha me nohsamnohtxownà. Thenyehra mak nehxatxkonà, àyakenon komo. Sakarara yakenonà wyaro thenyehra mak nehxatxkonà, tuna ymo yohoyen yakenonà wyaro mak ha, tkuknomanàr kom yoho rma haxa mak ha.

⁹Waha me totxownà, yukryeka yamtar horye. Owto ymo hona nomohtxownà, Khoryenkomo nàhnàn hona mak ha. Àto rma nehxatxkonà, Khoryenkomo mryenon komo. Nyamoro rma mamtotàhkaxownà, waha komo. Kahe yay mak nàhtoye, weheto. Natahtxekaxownà, waha heno komo.

¹⁰Worokyamo yohà ymo heno yarymahoye, Khoryenkomo, weheto ymo waka, tuna ymo wyaron waka, enxofrye ymo waka. Àro ymo wawo rma nehxatxkonà, kamara ymo wyaron heno komo, noro ymo rwonà yokarymanyero heno xarha. Àro ymo waka rma rha arymaxah me nehxakonà, worokyamo yohà ymo heno xarha, toto komo yonkuhtonyenhàràtho heno rma. Àro ymo wawono rma, teryewhamnohsomà roro me natxow hatà, awasnaw xarha hatà, kohsaya xarha hatà, meya roro mak hatà. Atàknahnà ro me nay hatà.

**Ahonano ymo ho eryewtaxaho
wya àwayehxemotho komo
wahanonkatxhàrà on ha.**

¹¹Anaro ahonano ymo wenyeye, rosenyetnàrà wyaro rma. Buknye nehxakonà. Àro ymo ho eryewtaxah xarha wenyeye, ehonomnà xaxa ymo. Noro hona nekahtàmye, yukryeka heno, kahe heno xarha. Nosomatkaye. Ehxera harha nexeye.

¹²Àwayehxemotho komo wenyeye, ehonomnà rotho komo rma, norohnà rotho komo xarha, omeroro mak ha. Thataw nehxatxkonà, ronenyàr me, ahonano ymo yakratawo. Anaro rha karyehta ramkahoye, eryewtaxaho. Àro yawo rma àmenhosah nehxakonà, toto komo yexetxhàràtho, ohxe exetxhàyamotho rma, atxke exetxhàyamotho xarha. Àro wyaro àmenhosah hoye ro, twahanonkaxem me nehxatxkonà, toto komo, àwayehxemotho komo, omeroro. Anaro karyehta ramkahoy xarha. Karyhe roro natxhe moxamo katxho rma àro ha, karyehta, anaro.

¹³Nasanàmtxownà harha, àwayehxemotho komo, tuna ymo kwawonotho komo rma, yukryeka wawonotho komo xarha, àwayehxemo komo yosarà onà katxho wawonotho

komo rma, omeroro mak ha. Nyamoro rma wahanonkaye, eryewtaxaho. Ohxe exetxhàyamotho hoye ro, atxke exetxhàyamotho hoye ro xarha, wahanonkatxownà, tonyhoryexem me manaha tawro horà, tanàhnohsom me manaha tawro horà xarha.

¹⁴⁻¹⁵Anaro kom yosotà, àmenhosah me nehxakonà, karyehta yawo, karyhe roro natxhe moxamo, katxho yawo rma. Anar kom yosot haxa ryhe, àmenhohnà me mak nehxakonà, àro yawo. Nyamoro heno rma yarymahoye, weheto ymo waka, tuna ymo wyaron waka. Àro ymo waka tarymanàr kom ke ryhe, wayehtxownà xarha, toto heno komo. Anàhnohtàkanàr komo rma àro ha. Àro ymo waka rma rha, kwayehtohotho komo xarha yarymahoye. Àwayehxemo komo yosarà onà katxhotho xarha yarymahoye, àro ymo waka rma rha.

**Anaro kahe anaro yukryeka
yonyetxhàrà on ha.**

21 Anaro kahe wenyeye, rosenyetnàrà wyaro rma. Anaro yukryeka xarha wenyeye. Anaro yakàhtosaho rma wenyeye. Amnyehra akàhtosahonhàràtho nosomatkaye, kahe heno rma, yukryeka heno xarha. Tuna ymo heno xarha, ehxera harha nehxakonà.

²Owto ymo xarha wenyeye, enyhoru ro, Xerusaryen yohon onà katxho rma. Kahe yaye nomokyakonà, ronenyàr me. Khoryenkomo hyaye rma nomokyakonà. Osonyhoryexaho rma nehxakonà. Àsok hana nosonyhoryen ha, wosà, omaso. Tànyontantoko, nohtahoryen hamà. Àro wyaro rma rha ohxe nehxakonà, owto ymo, ronenyàr me.

³Anaro rwonà wenytxaye. Ahonano ymo màhtono rwonà rma wenytxaye. Onà wyaro nkekonà, teryewrye ro. Toto kom wawono ro me harha naha, Khoryenkomo, kekonà. Nyamoro

wawo roro naha. Àmryenon me natxhe. Àhyawonye roro mak naha, noro ha, kekonà. ⁴Àratahnà ro me neryatxhe, noro. Àwayehpànà ro me harha natxhe. Ekhokahnà ro me harha natxhe, kekonà. Ehokoyhenà ro me harha natxhe. Eryewhunu ro me harha natxhe. Àsok tawro hana. Amnyehra textexhàyamotoho wyarohra harha mpànà natxhe ha, kekonà, ahonano ymo màhtono.

⁵Onà wyaro nkekonà, tahnà ymo ho eryewtaxaho. Anar me akàhtono weryaha, omeroro rma weryaha, anar me, kekonà. Onà wyaro nkekon xarha, rowya. Onà ryhe àmenhoko, kekonà. Onà ryhe àmenhoko. Yaworo xaxa mak naha, rorwonà. Àro wyaro hamà tkahorye xaxa mak naha, kekonà.

⁶Àna haxa ha, ehxera ha, kekonà, rowya. Tehxemà roro rma haxa uro. Akàhtono nyenrhà rma uro. Onyhoryetxehkano nyne xarha uro, kekonà. Rohyaka hak nomohtxowà, toto komo. Twokru komo xe tehtokonye rma, rohyaka hak nomohtxowà. Anaro tuna wàmýaha, àwýanye, àwokru komo, enyhoru rma, karyhe roro txeny komo rma. Ehemahnà rma wàmýaha, àwýanye, kekonà. ⁷Anhà yarymanyenrhà yamo ryhe, ronewakryenàr me roro mpànà natxhe ha. Nyamoro horyenà ro me xaxa mpànà wehxaha ha. Nyamoro rma, rohokru me xaxa mpànà natxhe ha, kekonà, tahnà ymo ho eryewtaxaho.

⁸Anar kom haxa ryhe, weheto ymo waka tarymaxem me natxhe hampànà, kekon xarha. Tuna ymo wyaron waka tarymaxem me natxhe hampànà, weheto ymo waka, enxofrye ymo waka. Ewankaranàmxiemtho komo rma nyamoro ha, rohnànkanyenrhà yamotoho rma, anhà hoko ehxiemtho komo rma, wayehkano nyenrhà yamotoho rma, anaro rha wos hoko ehxiemtho

komo rma, anaro rha kàrà hoko ehxiemtho komo rma, eryemkano nyenrhà yamotoho rma, anaro horyenà ro komo kuknon hoko ehxiemtho komo rma, àtemarontaxemtho komo rma. Nyamoro rma, weheto ymo waka tarymaxem me natxhe hampànà. Àro wyaro rma wayehtàketxhe xarha hampànà, kekonà, tahnà ymo ho eryewtaxaho.

Owto ymo Xerusaryen yohon onà katxho rma yonyetxhàrà on ha.

⁹Rohyaka nomokye, kahe yawono. 7 kom kukuru rma mok nehxiakon ha, tahpankem kom kukuru rma, toto heno komo yanàhnohtoho yoh kom kukuru rma. Noro rma nomokye, rohyaka. Onà wyaro nkekonà, rowya. Omoko, rakoro, kekonà, rowya. Omoko, rakoro. Kahneru mxekrà hetxe wenyhehe, owya. Thetx yahohsan haxa hatà. Noro nahosnàrà rma wenyhehe, owya, kekonà, kahe yawono.

¹⁰Àro ke raràye, àhà ymo hona, kawono ymo hona. Khoryenkom yokato yano me mak kosenyehiyakonà wyaro hamà. Àsnye ro owto ymo yonyhoye, rowya. Enyhoru ro rma àro ha, owto ymo, Xerusaryen yohon onà katxho rma. Kahe yaye nomokiyakonà, ronenyàr me. Khoryenkomo hyaye rma nomokiyakonà.

¹¹Ohxe rma haxa tonyxem me mak nehxiakonà, ohxe xaxa Khoryenkom yehtxoho wyaro mak ha. Tawasnye rma haxa nehxiakonà. Awasmeno nyne me xarha nehxiakonà, tohu txko wyaro mak ha, ehethàpenyeno wyaro mak ha, xaspe wyaro mak ha. Xwaraxwarah xarha nehxiakonà, anaro tohu txko wyaro, kryestawu wyaro. ¹²Bamke nehxiakonà. Hory me nehxiakonà, àmamu. Kaw xarha nehxiakonà. 12 me nehxiakonà, àhotarà. Àhotarà yonye ro me nehxiakonà, kahe yawon komo, 12 me rma rha. Àhotar hoko rma àmenhosah nehxiakonà,

Ehsayewyana yosot komo, anaro rha Xako muru heno yosot komo rma, 12 heno yosot komo rma. ¹³Onà wyaro neh-xakonà, àhotarà, àmam hoko. 3 me neh-xakonà, ryeste yawo ro, kamàm yahatakatxho yawo ro. 3 me rma rha neh-xakonà, nohtxe yawo ro, kamàm yahkotohen yawo ro. 3 me rma rha neh-xakonà, suru yawo ro, kamàm yahkotohen yawo ro xarha. 3 me rma rha neh-xakonà, weste yawo ro, kamàm yowom-toho yawo ro. Àro wyaro neh-xakonà, àhotarà, àmam hoko. ¹⁴12 me neh-xakonà, tohu ymo, àmam yetxehà ymo. Àro hoko rma àmenhosah neh-xakonà, toto yosot komo, kahneru mxekrà yakorono rotho yosot komo rma, 12 yosot komo rma, noro nànyakexho rotho yosot komo rma.

¹⁵Rohyawo rma neh-xakonà, kahe yawono. Omoko rakoro kanyenhàrà rma noro ha. Emyawo neh-xakonà, omamu wyarono. Uru yakàhtosaho rma mon neh-xakonà. Owto ymo kuknomatxho rma àro ha, àhotar kuknomatxho rma, àmam kuknomatxho rma. ¹⁶Àme rye neh-xakonà, owto ymo moxenonà, amtar xarha, àkawonon xarha. Kuknomaye, kahe yawono. 2. 200 kerometrus me neh-xakon hatà. Àmoxenon xarha, amtar xarha, àkawonon xarha, 2. 200 kerometrus me rye neh-xakon hatà. ¹⁷Àmam xarha kuknomaye. 64 metrus me neh-xakon hatà, àkawononà. Toto wya ukuknomanàrà wyaro, kuknomekonà, kahe yawono.

¹⁸Tohu txko yexaho rma neh-xakonà, àmamu, xaspe yexaho rma, ehètàhpenyeno yexaho rma. Uru yakàhtosah neh-xakonà, owto ymo, enyhoru ro yakàhtosaho. Kanafa wyaro rma neh-xakonà, xwaraxwarah mak ha. ¹⁹Àmam yetxeh hoko neh-xakonà, tohu txko, anaro rha, ehètàhpenyeno rma. Anaro xaspe, anaro safera, anaro

ahkata, anaro esmerawda, ²⁰anaro saknonyu, anaro saknyu, anaro kryesoryetu, anaro beryeru, anaro topaseyu, anaro kryesopàrasu, anaro xasentu, anaro ametesta. Àro wyaro 12 me neh-xakonà, anaro rha tohu txko, àmam yetxeh hokono. ²¹Àhotarà ryhe, anaro tohu txko me neh-xakonà, àperora me mak ha. 12 me mak neh-xakonà, àperora, 12 me àhotar yesnàr ke. Àperora yakàhtosah me neh-xakonà, àhotarà, omeroro mak ha. Owto ymo ho neh-xakonà, asama ymo. Uru yakàhtosaho rma àro ha. Kanafa wyaro rma neh-xakonà, xwaraxwarah mak ha.

²²Khoryenkom màn yonyhera wehxakonà. Ehxera naha, owto ymo ho. Àsok tawro hana, owto ymo hokono ro me Khoryenkom yesnàr ke hamà. Nàmno yawon mehra, owto ymo hono roro me haxa naha, noro, Kohkomo, ehonomnà xaxa ymo, kahneru mxekrà xarha. ²³Ehxera rma rha naha, kamàm xarha, nuno xarha. Àro hoye rohra tawasnye naha, owto ymo. Àsok tawro hana. Khoryenkom yawasàn hoye ro haxa, tawasnye xaxa naha. Kahneru mxekrà rma, àweyhony me naha. ²⁴⁻²⁶Awarànà ehxera ro mak naha, àto. Àhotarà yahurhura ro mak natxhe, tawasnye roro esnàr ke. Àsna nomoky-atxhe, anaro rha yana komo, enyhoru komo. Àto rma nataryeknohyatxhe, tawasnye roro esnàr ke. Onà wyaro kanye ro me natxhe, àkayaryet komo, ehonomnà komo. Ohxe rma haxa nay hamà, onà ymo, kanye ro me natxhe.

²⁷Anhà kom haxa ryhe, owompàra mak natxhe, àro yaka. Àto ehxera ro mak naha, anhà. Owompàra mak natxhe, anàhnohno nyne komo xarha, yaworonohnà komo xarha. Kahneru mxekrà nenyhoryetxho kom marma ryhe, nowomyatxhe, àro yaka. Noro karyehtan yawo àmenhosaho rma nyamoro ha, karyhe roro natxhe moxamo, katxho

yawo àmenhosaho rma. Nyamoro rma nowomyatxhe, owto ymo yaka.

22 Tuna xarha yonyhoye, kahe yawono, rowya. Ehnà rma, karyhe roro kenya komo rma yonyhoye, rowya. Onkaxnyo ynye me mak nehxakonà, kryestawu wyaro, tohu txko wyaro. Khoryenkomo yahonà ymo yaye nomokyakonà, kahneru mxekrà yahonà ymo yaye rma. ²Owto ymo horye nàhtekonà, asama ymo yarye rma, àrakataha rma.

Tuna yohoye nehxakonà, natà. Karye roro kenya komo rma rha àro ha. On ho nehxakonà, mon ho xarha. Anar me rha mak nehetekonà, 12 me. Anaro rha nuno wawo anar me rha nehetekonà. Arà ryhe, toto yohtxemany me nehxakonà, anaro rha yana komo yohtxemany me mak ha.

³Ehxera harha nay hatà, anhà. Khoryenkomo nanàhnohà rma, ehxera harha nay hatà. Àto rma nay hatà, Khoryenkomo yahonà ymo, kahneru mxekrà yahonà ymo rma. Noro yowakryetxow hatà, anoto komo. ⁴Noro yompatarà yonyatxow hatà. Noro yosotà rma, àmenhosah me nay hatà, àher kom hoko.

⁵Ehxera harha nay hatà, awarànà. Weyu xehra natxow hatà. Kamàm xehra natxow hatà. Àsok tawro hana, tawasmeny kom me Khoryenkomo yesnàr ke mak ha. Kohkomo rma nawasmetxow hatà. Nyamoro rma, ehonomnà roro me natxow hatà, meya roro mak ha.

Txesusu wya mexehra mpànà komokyaha ha katxhàrà on ha.

⁶Onà wyaro nkekon xarha, kahe yawono, rowya. Àro wyaro katxho komo ryhe, onenytxatxhàrà rma, omeroro rma, yaworo xaxa naha. Àro wyaro hamà tkahorye xaxa mak naha, kekonà, rowya. Àsok hana natxow ha, toto kom ha, amnye ha. Amnye tehtxoho komo

hutwahra natxow hamà. Khoryenkomo ryhe hutwehe, kekonà. Noro ryhe, Kohkomo rma, tàrwonà hutwamohsony me naha, ekarymany komo wya. Noro rma, kahe yawono nyakye, ohyaka. Amnye toto kom yehtxoho yokarymaxe nànyakye, ohyaka, tanoto komo wya uhutwanàr horà, kekonà, kahe yawono.

⁷Onà wyaro nkehe, Txesusu. Enytxatxoko, mexehra mpànà komokyaha ha, kehe.

Khoryenkomo nhutwamohsotho ryhe onà, ronmenhotho. Àro yawo ron komo rma, eyuknye ro komo rma, towakryexem me xaxa mpànà natxhe ha.

⁸Àro rma wenytxaye, uro, Xowawu rma. Àro rma wenyeye. Rowya enytxatxhe rma, rowya xenyetxhe rma, kahe yawono yowkryenàr xe rma wehxakon haryhe. Xenyhonyenhàrà rma yowakryenàr xe rma wehxakon haryhe. Àro ke, rano me ro rma kehurkaye, noro yakrataka. ⁹Onà wyaro mak kekonà, rowya. Àro wyarohra exko, kekonà. Rowakryehra ro mak exko. Àsok tawro hana. Owyaro rma rha, Khoryenkomo yanoto me marma wehxaha, uro, kekonà. Oyowtà komo wyaro rma rha, Khoryenkomo rwonà yokarymany komo wyaro rma rha, onmenhonàr yawo ron komo wyaro rma rha, Khoryenkomo yanoto me wehxaha, uro. Àro ke urohnà, Khoryenkomo haxa ewakryeko, kekonà, kahe yawono, rowya.

¹⁰Onà wyaro nkekon xarha. Omeroro nenyheko, Khoryenkomo, owya àmenhotho me, kekonà. Tehutwatxho rma hutwamohseko, owya àmenhotho me. Akaryehtanà hsomahra mak exko. Xenyhen me rma hak nahko, kahra ro mak exko, kekonà. Àsok tawro hana. Onenyetxhàrà rma, mexehra nomokyaha hampànà. Mexehra toto komo yohoryaha hampànà, kekonà,

kahe yawono. ¹¹Atxke ehxemo komo ryhe, atxke roro rma natxhe hampànà, kekon xarha. Tanhàn kom hoko ehxemo komo rma, tanhàn kom hoko roro rma natxhe hampànà. Ohxe ehxemo kom haxa ryhe, ohxe roro rma natxhe hampànà, kekonà. Enyhoru hokono ro me ehxemo komo rma, enyhoru hokono roro me rma natxhe hampànà, kekonà, kahe yawono, rowya.

¹²Onà wyaro nkehe, Txesusu. Enytxatxoko, mexehra mpànà komokyaha ha, kehe. Romoknàtoko rma, ehemano weryaha hampànà. Toto komo wya wehemehe hampànà, ohxe exetxhàyamotho rma, atxke exetxhàyamotho xarha, kehe.

¹³Tehxemà roro rma haxa uro. Akàhtono nnyenhàrà rma uro. Onyhoryetxehkano nyne xarha uro, kehe. Amnyehra, akàhtono yhera ro rma haka, wehxakonà roro rma. Amnye, onyhoryetxehkano yeryetxhe, wehxaha roro rma, kehe, Txesusu.

¹⁴Thonon komo yahxeknye komo ryhe, towakryexem me xaxa mpànà natxhe ha. Txesusu yekamsuhkanàr ke ryhe enyhoryexemo komo rma nyamoro ha. Nyamoro rma, nat yeherà hoye enahnye me xaxa mpànà natxhe ha. Karyhe roro teny kom hoye rma enahnye me xaxa mpànà natxhe ha. Owto ymo yaka towomsom me xaxa mpànà natxhe ha, àhotar yarye. Xerusaryen yohon onà katxho yaka rma, towomsom me xaxa mpànà natxhe ha.

¹⁵Owompàra mak natxhe, anar komo, anhà komo rma, eryemkano nyne komo rma, anaro rha wos hokon komo rma, anaro rha kàrà hokon komo rma, wayehkano nyne komo rma, anaro horyenà ro komo kuknon hokon komo rma, tâtamarontaxem komo rma, yaworonohnà xan komo rma. Àro wyaron komo rma ehxera ro mak natxhe, owto ymo ho.

¹⁶Onà wyaro nkekonà, Txesusu, rowya. Txesusu uro, kekonà. Uro rma ranoto ànyakyako, ohyaka. Kahe yawono rma ànyakyako. Omeroro rma ekarymaxe ànyakyako, romryenon komo wya, anato rha tohsamnohsomà ro komo wya, kekonà. Dafe heno yohamàtho ryhe uro. Kwakwaru wyaronno ryhe uro, awasmeno nyne wyaronno rma, enmahrà ro tonyxemà wyaronno rma, kekonà, Txesusu.

¹⁷Onà wyaro nken hamà, kahneru mxekrà hetxe, noro wya. Omoko, kehe, àwya, Khoryenkom yokato yano me mak ha. Omnyam xarha, on yonytxany komo rma, àro wyaro rma rha katxoko. Omoko, katxoko, àwya.

Àsok haxa hana natxow ha, anar kom ha. Twokru komo xe natxow hana, tahnawonye. Twokru komo xe tehtokonye rma, Txesusu hyaka hak nomohtxowà. Anaro tuna yàmyan hatà, àwyanye, àwokru kom hatà, enyhoru rma hatà, karyhe roro txeny komo rma hatà. Ehemahnà rma yàmyan hatà, àwyanye. Àx tehtokonye, nentxow haka, karyhe roro harha tehtxoho menyè.

¹⁸Onà wyaro àkehe hampànà, owyanye, rokaryehtan yony komo wya, Khoryenkomo rwonà rma yony komo wya, noro nhutwamohsotho rma yony komo wya. Ohxe mpàn ehtxoko, àkehe, owyanye. Ohxe mpàn ehtxoko, ronmenhotho hoko. Anàhnohrà hona mpàn xenytxoko. Owyanye àrwonàhyamantoko rma, àro marma àrwonàhyamatxoko. Eho nyhe àrwonàhyamahra mak ehtxoko. Oyehutwatxho komo rwonàhyamahra mak ehtxoko. Khoryenkomo nhutwamohsotho marma àrwonàhyamatxoko, owyanye anàhnohrà hona. Owyanye anàhnohnàtok haxa, ayanàhnohyatxhe hampànà, Khoryenkomo. Toto komo yanàhnohtho ke, on yawo ronekarymatxho

rma ke, ayanàhnohyatxhe hampànà. Àro ke, Khoryenkomo nhutwamohsotho marma àrwonàhyamatxoko, ronmenhotho marma.¹⁹ Omeroro rma àrwonàhyamatxoko. Onà wyaro kahra mak ehtxoko. Àhoyen marma àrwonàhyamen hamà, anarotho tonytxahoryehra nay hamà, kahra ro mak ehtxoko. Àro wyaro owyanye tatok haxa, Khoryenkomo newakryehtor me mak manatxhe hampànà. Nat yeherà hoye enahpàra mak manatxhe hampànà. Karyhe roro oynye kom hoye rma enahpàra mak manatxhe hampànà. Owto ymo hona, enyhoru

ro hona, ahatakahra mak manatxhe hampànà, owyanye àhoyen marma rwonàhyamanàr ke mak ha.

²⁰ Àro wyaro katxho komo rma yokarymaye, Txesusu, rowya. Noro rma, onà wyaro nkehe xarha. Mexehra komokyaha hampànà, kehe. Àro wyaro hamà. Omoko, Txesusu y, rohà y, àkehe, àwya.

²¹ Towahke xaxa nay hamà, Txesusu, Kohkomo, khokonye. Àro wyaro towahke noro yehtxoho hutwanàr xe roro wehxaha, owyanye, àmryenon komo wya, omeroron komo wya.